

Commentary, Genesis

1:2 Jādomā, ka Mozus rakstīja šo grāmatu 40 gadu ilgā klejojuma pa tuksnesi laikā. Tādēļ tas ir rakstīts tādā kontekstā - lai izskaidrotu Izraēlam, kad tie klīda pa tuksnesi, domādami, kas viņi tādi, no kurienes un kurp viņi dodas. Tas izskaidro to, kāpēc piecās Mozus grāmatās tik daudz līdžību – piemēram, Dieva Gars „lidinājās” pār ūdeņiem, tāpat kā Dievs kā ērglis [Gara simbols] lidinās pār Izraēlu, veidodams no tiem nāciju (5.Moz.32:11). Ir jāatceras, ka to, ko Dievs darīja iesākumā, Viņš var darīt jebkurā laikā, pārveidojot mūsu dzīves jaunā radībā. Tie, kas ir kristīti Kristū, ir „jauns radījums” (2.Kor.5:17). Šis mūsu jaunrades process nozīmē, ka dzīvības radīšana, šis Dieva enerģijas kolosālais patēriņš radīšanas laikā turpinās arī mūsu dzīves laikā šodien.

Vārdi „zeme bija neiztaisīta un tukša” citviet ir lietoti, lai aprakstītu Dieva sodu, kas nāk pār lietām (Jer.4:23, Jes.24:10; 34:11). Tādēļ iespējams, ka ir bijusi kāda iepriekšēja radība virs zemes, kas sodīta ar iznīcību. Tādēļ Dievs dod pavēli „piepildīt zemi” (:28).

1:12 Dievs radīja matēriju. Viss, kas pastāv, ir Viņa radīts; un ticībā mēs ticam, ka viss pastāvošais netika radīts no kaut kā, kas jau pastāvēja neatkarīgi no Dieva. Pirmajā Mozus grāmatā dotais radīšanas pieraksts uzsver, kā Dievs no haosa radīja kārtību. Viņš radīja šo brīnumaini skaisto un sakārtoto pasauli no tumsas, kas bija pāri dziļumiem, un zemes, kas bija „neiztaisīta un tukša”, šie ebreju izteiksmes tēli pastarpināti norāda uz ‘haosu’. Atsaucē uz zemi, kas „izdod” (šeit un :24), lietots ebreju vārds, kas nozīmē „ļaut iziet ārā tam, kas ir iekšā”. Tagadējā pasaule radīta, pārveidojot lietas, kas pastāvēja kaut kādā veidā agrāk. Tas nozīmē, ja mūsu dzīves vai visu Dieva ļaužu dzīve kopumā šķiet esam haosā – tad ticībā mēs varam nodoties pārdomām, ka Dievs no haosa ir radījis brīnumainu skaistumu, un Viņš tieši tāpat var ieviest kārtību tajā, kas mums šķiet bezcerīgs.

1:26 *Darīsim* – ebreju valodā lietotais daudzskaitlis norāda uz to, ka Dievs apspriežas ar Savu padomi. Iedomāties, ka Dievs šeit runā uz Jēzu, nav prātīga doma. Bībele nemāca, ka Jēzus burtiski eksistēja pirms Savas dzimšanas. Ebreju

vārdam *elohim*, kuru tulko kā Dievs, šeit burtiskā nozīme ir 'varenie', kas attiecas uz eņģeļiem. Eņģeļi bija radīšanas spēki (Ījaba 38:7). Vārds *elohim* daudzos tulkojumos atbilst vārdam „eņģeļi” psalmā 8:6. Šeit lietotā ebreju valodas konstrukcija tiek saukta par „nodoma daudzskaitli”, kad daudzskaitli lieto, lai apzīmētu savu lēmumu. Tā, Dāvida vārdi 2.Sam.24:14: „Labāk *mums* krist Kunga rokā... nekā *man* krist cilvēku rokās!” (jaunajā 2012.gadā izdotajā tulkojumā). Ezras 4:18 ķēniņš saka: „Vēstule, ko jūs *mums* sūtījāt, ir saprotami *man* nolasīta priekšā”. Un Jes.6:8 mēs dzirdam Tā Kunga balsi sakām: „Ko lai *Es* sūtu? Kas būs *mūsu* vēstnesis?” Tas palīdzēs mums labāk izprast Dieva pieņemtā lēmuma vārdus 11:7: „Iesim, nolaidīsimies un sajuksim viņu valodu”. Tādējādi „Darīsim cilvēku...” var attiekties uz Dieva Paša pieņemto lēmumu darīt cilvēku; semītu valodas nesējam oriģināls būtu uzsvēris lielo dedzību, ar kādu Dievs pieņēma šo lēmumu. Un no tā izriet, ka Viņā ir kaislīga vēlme sasniegt kādu mērķi ar mums, ka Viņš mīl mūs un vēl mums tikai mūžīgu labumu.

Pēc mūsu tēla un pēc mūsu līdzības – Mēs neesam radīti pēc Dieva prāta līdzības, jo Viņa domas ir tik augstākas pār mūsu domām, cik augstākas debesis ir pār zemi (Jes.55:9). Bet „mūsu” attiecas uz Eņģeļiem, un kad vien tie parādās uz zemes, tie ir parādījušies cilvēka izskatā. Dievs ir reāla faktiska personība, kas ir debesis, bet ir visuresoša Savā Garā. Tādējādi cilvēks ir radīts pēc Dieva tēla un līdzības, kā tā izpaužas eņģeļos. Jēkaba vēstulē 3:9 minēti cilvēki, „pēc Dieva līdzības radīti”. Mūsu radīšana pēc Dieva līdzības nozīmē, ka mēs varam secināt kaut ko par reālo mērķi, kuram mēs esam vienīgi līdzība. Tādējādi Dievs, kuru mēs atspoguļojam, nav kaut kas neskaidrs, mums neaptverams. Ecēhiēls redzēja Dievu sēžam tronī pār ķerubiem, un Viņam „bija cilvēka izskats” (Ecēh. 1:26; 10:20); tas ir Pats Dievs, kas sēž pār ķerubiem (2.Ķēn.19:15). Tam visam ir praktiska nozīme, jo, tā kā mēs esam radīti pēc Dieva līdzības, tā atspoguļojas katrā mūsu ķermeņa daļā, mums ir jāveltī šis ķermenis Dievam; tieši tāpat kā cilvēkiem bija jādod denārijs, uz kura bija ķeizara attēls, ķeizaram (Lūkas 20:25). Ebreju vārds *tselem* - 'līdzība' modernajā valodā ir 'fotogrāfija'. Dievs ir personība, konkrēta reāla būtne.

2:7 'Dvēsele' attiecas uz personu, ķermeni vai būtību. S.O.S (glābiet mūsu dvēseles) nepārprotami nozīmē 'Glābiet mūs no nāves!' Tādēļ 'dvēsele' esat 'jūs', vai kopumā viss tas, kas sastāda personu. Tādēļ ir saprotams, kāpēc daudzas

modernās Bībeles versijas reti lieto vārdu 'dvēsele', tulkojot to kā 'jūs' vai 'persona'. Dieva radītos dzīvniekus sauc par 'dzīviem radījumiem' – „visus dzīvus radījumus, kas rāpo” (1:20,21). Ebreju vārds, kas tulkots kā „radījumi” šeit ir *nephesh*, ko tulko arī kā 'dzīva būtne'(kā tas ir dots arī jaunajā tulkojumā). Tādējādi cilvēks ir 'dvēsele' vai 'dzīva būtne' tāpat kā dzīvnieki ir „dvēseles” vai „dzīvi radījumi”. Vienīgā starpība starp cilvēci un dzīvniekiem ir, ka cilvēks ir garīgi pārāks par tiem, viņš ir radīts pēc Dieva līdzības (1:26), un daži cilvēki ir aicināti iepazīt evaņģēliju, caur kuru tiem atveras cerība uz neiznīcību (2.Tim.1:10). Kas attiecas uz mūsu iedzimto dabu un nāvi, tad starp cilvēku un dzīvnieku nav nekādas atšķirības.

2:17 Čūska bija Dieva radīts lauku zvērs (3:1). No zemes (ebreju *adamah* – zeme, augsne) Dievs radīja visus lauku zvērus, ieskaitot čūsku. Tātad čūska tāpat Dieva radīta no zemes – tā nebija nekāds iepriekš pastāvošs ļaunuma iemiesojums. Un piefiksējiet sev, ka čūska, kā viena no lauku zvēriem, bija „loti laba” (1:31) – nez vai kāds tradicionāli domājošs cilvēks ņemtos tā raksturot čūsku.

2:21 Sieviete tika radīta no Ādama sāna (ribas), ne no galvas vai kājām.

2:24 *Pieķersies* – Matejs 19:5,6 to interpretē tā, ka Dievs „savieno” vīru un sievu laulībā, to kopdzīvē. Tātad šķirties nozīmē iet pret Dieva gribu, Kas centies tos darīt par vienu miesu.

3:1 Čūska bija Dieva radīts dzīvnieks. Tādi vārdi kā 'sātans', 'lucifers' un velns nemaz nav sastopami 1. Mozus grāmatā. Ādams, nevis čūska, bija tas, caur kuru grēks ienāca pasaulē (Rom.5:12). Bībele nemāca, ka sātans ir dzīva būtne, kas grēkoja Debesīs un nonāca uz zemes.

3:3 Ādams bija teicis levai, ka tie nedrīkst pat aiztikt to, kaut gan tā Dievs nebija teicis Ādamam (2:16,17 salīdz. ar 3:2,3). Pagriezies pret levu, Ādams, kā kratīdams ar pirkstu, sacīja: 'Redzi to koku tur dārza vidū, *pat nepieskaries tam* jebšu būs slikti!' Viņa *nesaprata*, viņš *nepaskaidroja*, ka aizliegums pastāv tāpēc, ka tas ir zināšanu koks, un viņu varēja iemānīt tā augļa ēšanai – ar Ādamu bija savādāk, viņš saprata, ko viņš dara (1.Tim.2:14). *Kāpēc* Ādams neizskaidroja viņai Dieva teikto? Varbūt viņš bija vīlies Dieva dotajā sievietē; viņš *nepieķērās* sievietei, kā Dievs

bija teicis, atstāja viņu, ka viņa varēja palikt vienatnē ar čūsku. 3:12 šķiet atspoguļojam vairāk nekā tikai mājienu uz aizvainojumu pret Ievu, ka Dievs to viņam ir devis.

3:15 Sievas dzimumam bija jābūt sevišķam cilvēkam – Jēzum. Viņam bija burtiski jābūt „dzimušam no sievas” (Gal.4:4). Viņš bija Marijas dēls, kaut gan Viņa Tēvs bija Dievs. Tādējādi Viņš bija sievietes, bet ne vīrieša pēcnācējs, jo Viņa tēvs nebija cilvēks. Sievietes dzimumam bija īslaicīgi jātop grēka, čūskas savainotam – „tu viņam iekodīsi papēdī”. Čūskas kodiens papēdī parasti ir īslaicīga brūce salīdzinot ar galvas sadragāšanu čūskai / grēkam, ko Jēzus paveica ar Savu nāvi.

3:21 Grēka alga ir nāve (Rom.6:23), proti, asins, kas ir dzīvības simbols, izliešana. Šī iemesla dēļ Izraēla tautai bija jāizlej asinis ikreiz, kad tie apgrēkojās, lai tas atgādinātu viņiem, ka grēks noved nāvē. „Un gandrīz viss tiek šķīstīts asinīs saskaņā ar (Mozus) bauslību, un bez asins izliešanas nav piedošanas” (Ebr.9:22). Tādēļ Ādama un Ievas vīģu lapu gurnu apsēji bija nepieņemami, to vietā Dievs nokāva jēru (Atkl.13:8), lai darinātu tiem drānas no ādām, lai aplātu to grēku (:7,21). Līdzīgi arī Ābela dzīvnieku upuris bija pieņemamāks Kungam par Kaina augļu upuri, jo tas saskanēja ar principu, ka bez asins izliešanas nav piedošanas un pieņemamas tuvošanās Dievam (4:3-5).

3:24 Ķerubi asociējas ar eņģeļiem. Viņiem bija jāsargā „ceļš” uz dzīvības koku, tad kad vēlāk ir teikts, ka ceļa sargāšana ir eņģeļu rokās – piem., 18:19 eņģeļi nolemj, ka Ābrahāms sargās „Tā Kunga ceļu”, netieši norādot uz to, ka viņi būs tā sargātāji.

4:10 Atkl.6:10 mirušo ticīgo balsis brēc no altāra apakšas, pieprasot atriebību pasaulei par viņu asinīm: katoļu, protestantu, babiloniešu, romiešu, nacistu, padomju sistēmām, kas tos nogalēja viņu ticības dēļ. Dievam viņu asinis ir balss, tikpat reāla kā Ābela balss, kas (figurāli) brēca pēc atriebības pret Kainu. Nemirstīgu dvēseļu nav, personīgi mēs neko nejutīsim pēc nāves. Bet ir nemirstīgais gars, mūsu personība, kas mēs būtībā esam, kas paliek mīlošā Tēva atmiņā.

4:16 „Aizgāja projām” atgādina kā Jūda „izgāja ārā” (Jāņa 13:30), Kains „aizgāja”, tāpat kā nosodītais Cedekija „izgāja klajumā”, kad sods nāca pār Jeruzalemi

(Jer.39:4; 52:7). Ēsavs „aizgāja prom” no Kānaāna zemes uz Edomu, lavīdamies prom no sava brāļa Jēkaba, apjauzdams viņa tikumību un garīguma trūkumu sevi (36:2-8). Pat šodienas dzīvē tie, kas atstāj eklēsiju, ‘aiziet projām’ pēc Jūdas parauga, jau pirms pastarās dienas nosodot sevi ar tādu attieksmi pret eklēsiju (1.Jāņa 2:19 salīdz. ar Ap.d.15:24). Netikumīgie atstāj Dievu tagad, kā tie atstās Viņu tad (Hoz.7:14). Nepateicīgais kalps, „izgājis ārā”, sodīja savu brāli, līdz ar to nosodīdams sevi (Mateja 18:28).

4:26 1. Mozus grāmatas sākuma nodaļas uzsver divu veidu ļaunu pastāvēšanu; Seta pēcnācēji piesauca Dieva vārdu un bija tikumīgie Dieva dēli, sievietes dzimums. Turpretī Kaina pēcnācējus apraksta kā saistītus ar slepkavību un poligamijas ieviešanu (:19,23), ieroču ražošanas māku (:22) un izklaidi (:21). Šo cilvēku vārdi norāda, ka tai laikā viņi ieviesa citu, nodevīgu pielūgsmes sistēmu īstā Dieva pielūgsmes vietā, kas sadusmoja Dievu; piem., Kains nosauca pilsētu sava dēla Ēnoha vārdā, un šī vārda nozīme ir „uzticīgs”; Irads nozīmē „mūžīgā pilsēta”; Mehujaēls nozīmē „Dievs cīnās”; Lamehs nozīmē „gāzējs” (patiesības?). Dieva dēli, kas ņēma cilvēku meitas par sievām (6:2-4), tādējādi apraksta šo divu ļaunu veidu sajaukšanos laulībā, tā ka tikai Noa un viņa ģimene bija „sievietes dzimums” plūdu laikā.

5:29 *Mūs mierinās* – Vai Noas vecāki domāja, ka Noa būs tas bērns, kurš darīs visus smagos melnos darbus, lai viņi tik stipri neciestu no Ēdenē uzliktā uz zemi lāsta? Tas varētu izskaidrot, kāpēc Noa bija pieci simti gadu vecs, kad viņam piedzima bērni, daudz vēlāk nekā citiem tai laikā (:28,32 – Noas tēvam pirmie bērni piedzima 182 gadu vecumā; Setam bija pirmais bērns 105 gadu vecumā, :6; Ēnošam bija 95, :9; Kānaānam – 70, :12; Mahalaleēlam – 65, :15; Jaredam – 162, :18; Ēnoham – 65, :21; Metuzālam – 187, :25); 6:18 teikts, ka Noam bija tikai trīs dēli, taču tik gara mūža cilvēkam to varētu būt daudz vairāk. Viņam bija tikai trīs bērni, jo viņš taisīja šķirstu „sava nama” glābšanai (Ebr.11:7) un 7:1 skaidri teikts: „Ej šķirstā, tu un viss tavs nams” – viss viņa nams bija viņa sieva, trīs dēli un viņu sievas. Punkts. Mums var rasties priekšstats par cilvēku, kas bija neveiksmnieks, lauku strādnieks, kalps ģimenē, kura personīgā dzīve tika atlikta un ierobežota šo dzīves apstākļu dēļ. Iespējams, mierinājumu viņš rada alkoholā (skat 9:21). Bet tieši viņu Dievs izvēlējās glābt, viņu – vienīgo taisno šai paaudzē, kas gāja bojā.

Tieši kluso, sagrauzto Viņš izglāba. Ebreju vārds „mierinājums” parādās vēlāk, kad mēs lasām, ka Dievam „kļuva žēl”, ka Viņš cilvēku zemes virsū bija radījis” (6:6,7), tikai Noa Dieva acīs atrada „labvēlību” (6:8). Lameha ‘mierinājuma’ alkas piepildījās, taču ne tā, kā viņš bija iedomājies, nevis viņa dēlam kļūstot par viņa personīgo sulaini, bet tajā, ka Dievs mainīja savu nodomu par cilvēces iznīcināšanu un deva tai vēl vienu iespēju. Būtībā mēs saņemam to, ko vēlamies, bet mums ir jāvēlas pareizās lietas.

5:32 *Pieci simti gadu vecs* – Plūdi sākās seši simtajā Noas mūža gadā (7:11), taču viņš tiem gatavojās 120 gadus (6:3). Iespējams, ka viņš nemaz nebija precējies, kad saņēma Dieva pavēli taisīt šķirstu; viņš būtu pavēstījis savas dzīves misiju sievai, un tā būtu pirmā viņa pievērstā. Bet ja pieņem, ka viņš bija precējies jau 480 gadu vecumā, tad viņu laulība daudzus gadus bija neauglīga. Tas būtu bijis ļoti smagi, ņemot vērā tiem laikiem doto cilvēka mūža garumu. Taču viņš neapņēma citu sievu. „Ticībā Noa, dievbijīgs būdams... uztaisīja šķirstu sava nama glābšanai” (Ebr.11:7). Taču viņš to sāka darīt pirms bērnu dzimšanas un, iespējams, vēl arī sievu neapņēmis. Viņš ticēja, ka reiz viņam būs ģimene saskaņā ar Dieva aicinājumu uztaisīt šķirstu sava nama glābšanai.

6:2 Par „Dieva dēliem” Bībele sauc cilvēkus, kas zina patieso Dievu (5.Moz. 14:1; Hoz. 2:1; Lūkas 3:38; Jāņa 1:12; 1.Jāņa 3:1). Lūkas 20:35-36 teikts, ka eņģeļi netiek precēti. Skat 4:26 komentāru.

6:3 *Simt divdesmit gadi* – Zinot par iznīcību, kas nāks pār visiem, izņemot Nou, Dieva pacietība nogaidīja, cerot, neskatoties uz paredzējumu, ka tomēr vairāki tiks izglābti (1.Pēt.3:20). Pēteris (1.Pēt.3:19) saka, ka Kristus Savā Garā sludinājis arī ļaudīm Noas dienās. 2. Pēt.2:5 viņš saka, ka Noa bija taisnības sludinātājs apkārtējiem ļaudīm. Taču 1.Pēt.3:19 Pēteris saka, ka Kristus sludināja tiem pašiem ļaudīm Savā Garā. Jāsecina, ka, kaut gan Noa nekad nebija saticis Kungu Jēzu, viņš dzīvoja tai pašā Dieva Garā kā Jēzus, un tas bija viņa sludinājums viņa pasaulei. Šajā ziņā Kristus raksturs un Gars bija atrodams visos Vecās Derības praviešos (1.Pēt.1:11).

6:4 Ebreju vārds, tulkots kā „milži”, sastopams arī 4.Moz.13:33 Anaka dēlu aprakstā. Anomāli neparasta izmēra vai spēka cilvēki dažkārt dzimst arī

mūsdienās, bet tas nenozīmē, ka viņu vecāki bijuši eņģeļi. Mums nav speciāli teikts, ka šie cilvēki bija „Dieva dēlu” bērni. „Tanīs dienās milži bija zemes virsū, arī *pēc tam*, kad Dieva dēli bija gājuši pie cilvēku meitām”.

6:5 Noas dienas ir mūsu ēras 70. gada pēdējo dienu tēls, un pēdējo dienu pirms Kristus atgriešanās tēls: „Jo, kā bija Noas dienās, tā būs arī Cilvēka Dēla atnākšana” (Mateja 24:37).

7:1 *Viss tavs nams* – visa ģimene sastāvēja no trim dēliem. Tātad viņam nebija meitu un šķiet, ka dēliem bērnu nebija. Zīmīgi, ka ģimene bija tik maza – jo tais ilgajās mūža dienās vairumam sieviešu, droši vien, varēja būt ap 50 bērnu un vairāk. Atkal jāatzīmē, ka Dievs izvēlējās tieši mazos, sadragātos un nicinātos. Šķiet, ka Noas vedeklas sāka dzemdēt bērnus tikai pēc plūdiem.

7:7 *Glābdamies no ūdensplūdiem* – šķiet netieši norāda, ka viņš gaidīja līdz pēdējai minūtei. Šķiet, ka tas nebija ticības trūkuma dēļ, bet gan izmisīgas vēlmes dēļ pierunāt arī citus pievienoties viņam šķirstā. Viņš patiesi bija ievērojams „taisnības sludinātājs” (2.Pēt. 2:5). Mūsu zināšanās par šīs pasaules nākotni būtu jāliek mūsu sirdīm iestāties par tiem, kurus mēs sastopam ielās, vīriem un sievietēm, lai kā viņi pret mums izturētos, un mūsu sirds dziļumos jābūt patiesai vēlmei, lai kaut daži no tiem nonāktu līdz grēku nožēlai un līdz ar to izglābtos no nākamā pasaules nosodījuma.

7:23 Palika dzīvi vienīgi Noa un tie, kas bija ar viņu – Noa ir glābšanas mērķis, bet viņā un ar viņu izglābās arī viņa ģimene. Līdzīgi arī mēs tiksime glābti, būdami „Kristū”.

8:3 *Šurpu turpu noskriedami* – runa ir par lieliem viļņu uzplūdiem, kad izverd zemūdens „dzelmju avoti” (7:11; 8:2). Atrašanās šķirstā neatgādināja izpriecas braucienu, lielākoties viļņi to būs svaidījuši šurpu turpu. Un tā tas ir arī ar mūsu ceļojumu Kristū.

8:4 *Septītā mēneša septiņpadsmitajā dienā* – Izraēls atstāja Ēģipti septītā mēneša *Abiba* četrpadsmitajā dienā, un šis mēnesis kļuva par pirmo mēnesi viņu jaunajā kalendārā; pilnīgi iespējams, ka viņi šķērsoja Sarkano jūru šī mēneša septiņpadsmitajā dienā. Un varbūt tas notika tieši tajā dienā, kad šķirsts nolaidās

uz Ararata kalniem. Izraēla gājiens pāri Sarkanajai jūrai attēlo kristietību (1.Kor.10:1,2), tāpat arī kā Noas braukšana caur plūdu ūdeņiem (1.Pet.3:19-21). Atzīmējiet arī, ka tā bija diena, kurā Kungs Jēzus tika augšāmcelts – Viņš nomira Pashas dienā, 14. datumā *Abiba* mēnesī un pēc trim dienām augšāmcelts, 17. *Abibā*.

8:20 *Uzcēla altāri* – Tā bija Noas ierosme. Pirms tam nebija nekādu nosacījumu par altāriem. Dievs bija aicinājis Nou celt šķirstu, un tagad Noa pēc paša gribas uzceļ altāri. Sasniedzot briedumu Kristū, mēs ne vien sekojam norādēm, bet uzņemamies iniciatīvu kalpošanā Dievam. Noas pirmā vēlme varētu būt bijusi uzcelt māju sev un savai ģimenei; bet viņš pirmām kārtām domāja par Dievu un uzcēla altāri.

8:21 *Sacīja Savā sirdī* – Mēs nekad nevaram zināt šai dzīvē, kā Dievs uztver mūsu upurus. Mēs, nenožīmīgie mirstīgie uz šīs zemes... varam skart Dieva sirdi.

9:6 Tāpat kā Jēkaba 3:9; tas fakts, ka cilvēki radīti pēc Dieva tēla nozīmē, ka mums ir jāuztver cilvēka vērtība un nozīme, sākot no cilvēka asins neizliešanas līdz viesmīlībai... Dieva tēla izkropļošanas alga ir nāve. Kādā veidā mēs varam iznīcināt Dieva tēlu citos, atskaitot slepkavību? Jebkura veida necilvēciska rīcība dara to pašu. Tāpēc ka mēs esam radīti pēc Dieva tēla un līdzības, mums nebūs *nokaut* citus cilvēkus. Būtībā to pašu māca arī Jēkabs, tāpēc ka mēs esam radīti pēc Dieva līdzības, mums nebūs *lādēt* citus. Lādēt cilvēku ir nosist to. Tas arī ir pamatā Jēkaba atsaucei uz 1.Mozus grāmatu un Dievu kā radītāju. Cieņu pret personu citos iedveš pastāvīgas pārdomas par to, ka arī viņi ir radīti pēc Dieva tēla un līdzības.

9:25 *Kānaāns* – Noa trīs reizes nolād Kānaānu (:26,27). Kāpēc gan, ja apkaunojums bija Kānaāna tēva Hama vaina? Šķiet, ka tas ir klasisks pārdresācijas piemērs – cilvēki nereti izgāž savas dusmas ne pret to, kas viņus sāpinājis, bet pret šīs personas radniekiem, ģimeni vai lietu. Mūsu attiecībām ar cilvēkiem jābūt tiešām, uztverot cilvēka personības vērtību un nozīmi, nevis novirzot savu attieksmi pret citiem, kā tas, šķiet, noticis ar Nou. Noas nolādējums nav piepildījies [pretēji daudziem rasistiskiem un aplamiem centieniem uzspiest šo

piepildījumu]. Stāsta beigas rada milzīgu garīga atslābuma sajūtu, lai gan vēlākās atsaucēs uz Nou rāda, ka viņš visumā uzskatīts par taisnu.

9:29 *Tad viņš nomira* – Utnapištima mītā tas, kurš palika dzīvs plūdus, pārvēršas par varoni un kļūst par dievu. Bet Dieva iedvesmotajos Mozus rakstos ir savādāk. Pieraksti par plūdiem beidzas ar Noas nāvi – viņš nekļūst par dievu. Un Noa ne tikai paliek vien cilvēks, bet arī *dikti* cilvēcīgs – jo viņš iet un piedzeras pēc izešanas no šķirsta. Ar to Mozus nešaubīgi norāda uz to, ka reālu cilvēku dzīves patiesi krustojas ar Visuvarenā lietu, vārdiem un darbiem.

10:2 Šajā nodaļā ir dots 70 pagānu cilšu, Noas pēcnācēju, saraksts. Ebreju vārds *eretz*, ko tulko kā „zeme”, nozīmē arī planētu zemi. Plūdi visdrīzāk skāra zemi, kas bija apsoltā Ābrahāmam, nevis visu planētu. Šie 70 Noas pēcnācēji visi dzīvoja Vidus-austrumos, nevis izkaisīti pa visu pasauli. 1.Mozus grāmatas mērķis bija izskaidrot izraēliešiem tuksnesī, no kurienes viņi nāk un to nāciju kontekstu, kuru starpā viņi atrodas.

10:9 Nimrods rādās kā Dieva pretinieks, kā antikrists, un šai ziņā viņš jau tad bija labi pazīstams. Raksturīgi, ka 10:10,11 teikts, ka viņš ceļ pilsētas Babilonijas / Asīrijas reģionā. Tā kā „viņa ķēniņa valsts sākums bija Babilonijā” (1.Moz.10:10), tad loģiski būtu pieļaut, ka ideja taisīt ķieģeļus un celt Bābeles torni nāca no Nimroda (11:3,4).

10:25 *Zemes sadalīšanas laikā* – iespējams, atsauce uz Noas dēlu cilšu sadalīšanos pēc savām dzimtām, kā lasāms 10:32 un 11.nodaļā, nevis tektonisko plašu dalīšanos.

11:15 Ģenealogiskie pieraksti 1.Mozus grāmatas 11. nodaļā rāda, kā dažu cilvēku dzīves norit it kā pēc priekšteču izveidotā parauga. Tā, kā Arpahsads, tā arī Šelahs katrs nodzīvoja 403 gadus pēc vecāko dēlu dzimšanas; Šelagam, Pelegam un Serugam bija 30 gadi, kad viņiem katram piedzima vecākais dēls. Ābrahāmam un Šemam abiem piedzima dēli 100 gadu vecumā (:10). Un kristiešu sadraudzības būtību raksturo Dieva iedibināti brīnumaini līdzīgi elementi dzīves ritumā šai saulē.

11:31 Tera lika savai ģimenei „iet uz Kānaāna zemi”. Ebreju valodā ar šiem pašiem vārdiem Dievs pavēl Ābrāmam „Izej no savas zemes” (12:1). No tā mēs varam secināt, ka Ābrāms saņēma šo pavēli iziet no savas zemes, bet nepaklausīja tai, kamēr kāda rakstos neminēta situācija nelika viņa tēvam paziņot par ģimenes izceļošanu uz Kānaānu. Tātad Ābrāms ļoti vilcinājās ar pavēles izpildi. Ievērojiet arī, ka Ābrāmam bija pavēlēts iziet no savas zemes un arī „no savas cilts un no sava tēva nama”. To viņš nedarīja – jo viņš atstāja Ūru ar tēvu un saviem radniekiem. Viņa brālis Hārans bija miris, un viņa tēvs nomira Hāranā, kur viņi bija uz laiku apmetušies pirms došanās uz Kānaānu. Šeit mēs redzam, kā Dievs cenšas gandrīz vai darīt mūs paklausīgus. Un 15:7 lasām „Es esmu Tas Kungs, kurš tevi izveda no kaldiešu Ūras” (jaunajā 2012.g. izdotajā tulkojumā) – neskatoties uz to, ka Ābrāms pats neatrada sevī spēkus pakļauties Kunga pavēlei, Dievs izkārtoja ģimenes apstākļus tā, lai viņš varētu pakļauties Dieva aicinājumam; un faktiski tāpat Viņš rīkojas arī mūsu laikā.

12:3 Tevī tiks svētītas visas ciltis uz zemes – gramatiski šeit ir ciešamā kārta, taču oriģināls pieļauj arī atgriezenisku / refleksīvu tulkojumu, kā ‘svētīties’, netieši norādot uz attiecīgas darbības nepieciešamību, lai saņemtu šo svētību. Tajā mēs redzam, ka Dievs darīs Savu darāmo, bet arī mūsu rīcība ir no svara. Un tomēr derība 1.Moz.15 bija vienpusēja, bez nosacījumiem, no Dieva – mums. Tas ir it kā Viņa loma mūsu glābšanā ir nesalīdzināmi lielāka par mūsējo. Taču tomēr pastāv nepārprotams izvēles moments, kas ir mūsu ziņā. Šīs nodaļas pirmo trīs pantu uzbūve norāda uz Ābrahāmam doto beznosacījuma svētību, un tādēļ Ābrahāmam ir jāiet un ‘jābūt par svētību’ citiem. Tas attiecas arī uz mums – un ievērojiet, ka „svētību” Ap.d.3:25,26 interpretē kā piedošanu / atgriešanos no samaitātības. Mums ir jāpiedod un allaž jāsvētī citi žēlsirdīgā nesavtībā, kā Dievs ir svētījis mūs.

12:5 Ābrahāms bija ieguvis lielu „mantību” Hāranā pavadītajos gados. Kā vēsta ebreju tradīcijas, Ābrahāms 23 gadus pavadīja Hāranā. Viss, pēc kā viņš vadījās, bija Dieva vārds, kuru viņš bija saņēmis no Dieva pirms vairākiem gadiem, kad viņš vēl dzīvoja Ūrā. Nav nekāda pamata domāt, ka viņam regulāri rādījušies eņģeļi, mudinādami viņu doties ceļā, vai ka viņš varētu lasīt Dieva vārdu, kā to varam mēs. Jādomā, ka tas viens vārds, ko viņš saņēma no Dieva, darbojās viņa sirdsapziņā, līdz viņš sacīja savai ģimenei: ‘Tā, mēs pametam šo jauko dzīvi, lai

dotos ceļojumā pa tuksnesi uz kādu man nezināmu vietu'. Mēs varam pienācīgi nenovērtēt šī 'viena' Tā Kunga vārda nozīmi. Mums tik pazīstams ir Viņa vārds pilnā Bībeles izdevumā, ka mēs varam piemirst, ka jābūt gataviem paklausīt vienam no Viņa vārdiem, pat zaudējot visu, kas mums reiz bijis tik dārgs.

12:6 Dieva apsolījums Ābrahāmam izskanēja pie „Mamres ozola”, kānaāniešu svētvietas, un ir uzsvērts, ka „tolaik tai zemē dzīvoja kānaānieši”. Tas it kā pasvītro, ka Dieva aicinājums Ābrahāmam (kā arī mums) stāties vienreizējās attiecībās ar Viņu izskan daudzu citu dievu aicinājumu vidū pašā pagānu pasaules centrā.

13:9 Šeit Ābrahāms dod Latam iespēju izvēlēties, kādā zemē viņš vēlētos dzīvot. Lats bija Ābrahāma nelaiķa brāļa dēls – tāda augstsirdība, kad vecākais dod sev padotajam jaunākajam tādas izvēles iespējas, bija kas nedzirdēts tā laika sabiedrībā. Vecākais būtu izvēlēties sev labāko un punkts. Ābrahāma neparastā attieksme šai ziņā pamatojās viņa ticībā apsolījumam, ka visa šī zeme kādu dienu piederēs *viņam*. Ja mūsu ticība ir tik stipra kā Ābrahāmam... mēs necīnīsimies par mūsu vietu šai pasaulē. Būs daudz vieglāk 'ļauties gadījumam', kā to darīja Ābrahāms un pieņemt tādu attieksmi pret materiāliem labumiem, kas ir pretēja *mūsu* sabiedrībā valdošajai. Tas, kā Lats pacēla savas acis, lai paraudzītos apkārt, sabalsojas ar Tā Kunga vārdiem Ābrahāmam pacelt savas acis un skatīt to pašu teritoriju, kuru Lats bija izvēlējis (:10,14), kā arī visu apkārtējo zemi, kuru Kungs uz mūžīgiem laikiem sola dot Ābrahāmam. Kad Dievs saka „visas tās zemes, ko Es tev rādu, Es uz mūžīgiem laikiem došu tev un taviem pēcnācējiem” (:15), Viņš atsaucas uz sākotnēji vēl Ūrā Ābrahāmam dotajiem apsolījumiem: „Izej no savas zemes... uz zemi, kuru Es tev rādīšu (skat :15, 12:1). Tas ir tā it kā Dievs teiktu: 'Redzi, Ābrahām, te nu tā ir. Tā ir tā zeme, par kuru Es tev runāju' – taču tās labāka daļa tagad ir atdota Latam! Tas viss varētu izklausīties it kā cietsirdīgi, tik bieži arī mūsu dzīvē tā gadās. Ābrahāms bija atteicies no visa, veicis garu un bīstamu ceļojumu, lai saņemtu no Dieva zemi – un kad viņš tur ierodas, vislabākā zemes daļa ir atdota viņa jaunākajam radniekam. Taču Dieva mērķis bija vērēt Ābrahāma galveno uzmanību uz to, ka zeme viņam būs dota *uz mūžīgiem laikiem*. Un tā tas ir ar mūsu dzīves liktenīgajiem pavērsieniem, kuri dažkārt šķiet nekas cits kā cietsirdīgs likteņa pavērsiens neticīgajam novērotājam.

14:13 Dievs nekad neatstājās no Ābrahāma, pat tad, kad Ābrahāms nesteidzās izpildīt Dieva prasīto. Viņam bija teikts: „pārstaigā zemi tās garumā un platumā, jo tev Es gribu to dot” (13:17). Bet Ābrahāmam nebija vēlmes to darīt – varbūt viņš šaubījās, vai tā tiks viņam dota. Tas ir tā, kā teikt bērnam: ‘Nāc, skaties, ko es tev došu!’, un bērnam nav nekādas vēlēšanās skatīties. Šai kontekstā mēs lasām, ka „Ābrahāms *apmetās* pie Mamres ozoliem” – uz to ir vērsta uzmanība divreiz (13:18; 14:13). Tā vietā lai apceļotu un apskatītu šo zemi, viņš steidzās apmesties uz dzīvi. Taču Dievs radīja apstākļus viņa dzīvē, kas lika viņam pārstaigāt Kānaānu garumā un platumā – viņam bija jādzenas pakaļ Lata gūstītājiem „līdz Hobai, ziemeļos no Damaskas”, pirms viņš atpestīja Latu (:15). Hoba atrodas Kānaānas galējos ziemeļaustrumos – Abrahāmam bija jādodas no Mamres līdz Kānaāna centram. Nezināmu iemeslu dēļ Ābrahāms kādu laiku dzīvojis arī Bēršebā (22:19); viņam bija tikšanās ar vietējiem valdniekiem Savas ielejā netālu no Jeruzalemes (:17); un 16:14 laikā Ābrahāms bija netālu no Kadešas un Baradas, Kānaānas pašos dienvidos pie Ēģiptes robežas. Vai tā bija Ēģiptes pievilcība, kas viņu uz turieni vēlreiz aizveda – tādā gadījumā Dievs izmantoja viņa paša vājību, lai viņš aizceļotu līdz Kānaānas dienvidiem. Iespējams, ka Rakstos figurē visi šo vietu nosaukumi, lai parādītu, ka Ābrahāms patiesi apceļoja Kānaānu garumā un platumā liktenīgi iekārtotu dzīves apstākļu dēļ, kaut arī ne paklausīgi pakļaujoties Dieva pavēlei.

14:22 Ābrahāma ticība, ka Dievs viņu svētīs, atspoguļojas tajā, cik uzstājīgi viņš Sodomas ķēniņam saka, ka neņems neko no kara trofejām, lai neviens nedomā, ka labums viņam nācis no cilvēkiem, nevis no Dieva svētības. Varētu gan piezīmēt, ka tas kontrastē ar to, ka viņš neatdeva faraonam, ko tas viņam bija devis apmaiņā pret Sāru (12:16). Iespējams, Ābrahāms vēlāk bija apsvēris savu aplamo uzvešanos šai gadījumā, noprotot, ka nav parādījis ticību, ka *Dievs* viņu svētīs ... un laboja savu kļūmi, kad līdzīgs kārdinājums gūt bagātību no šīs pasaules cilvēkiem nāca priekšā 1.Moz.14. Arī mūsu ceļš ticībā ir kaisīts klupšanas akmeņiem.

15:5 Saskaņā ar ebreju rabīnu mācību, Ābrāms un viņa tēvs Tera bija vadošie zvaigžņu pareģi Ūrā. ‘Tera’ var nozīmēt ‘mēness brālis’, un Ūra un Hārana bija pazīstami mēness pielūgsmes centri. Tādā gadījumā aicinājums Ābrahāmam skaitīt zvaigznes, saredzot tajās savus nākamos pēcnācējus, bija aicinājums atteikties no visa iepriekšējā pasaules uzskata, atzīt savu bezspēcību zvaigžņu

skaitīšanā, palauties uz Dieva žēlastību, nevis uz savu iepriekšējo izglītību, gudrību un iemantoto spēju atšķirt zvaigznes.

15:10 Sadalīto dzīvnieku liemeņu mācība bija: 'Tā, lai arī mani sadala, lai es mirstu, ja es neturēšu savu solījumu'. Jer.34:18 runa ir par to, ka izraēliešiem jāmirst, tāpēc ka, noslēdzot derību, tie izgājuši pa vidu starp abiem pārcirstā teļa upura gabaliem. Taču šeit, 1.Moz.15, tas nav neviens cits, bet Dievs, kas nevar mirt, kas piedāvā to darīt, pakļaudams Sevi lāstam! Un Viņš to pierādīja ar Sava Dēla nāvi. Viņš izvēlējās šo ceļu, lai apliecinātu Ābrahāmam doto solījumu neapgāžamo drošību; solījumu, kas ir ar mums slēgtās jaunās derības pamatā (Rom.15:8; Gal.3:17). „Derības asinis” nenozīmē, ka Jēzus asinis *ir* vai bija derība; derība ir mums doto apsolījumu kopums, proti, apsolījumi Ābrahāmam un viņa dzimumam. Jēzus asinis ir derības apliecinājums, zīme, ka tas viss ir pilnīgi un absolūti droši attiecībā uz katru no mums. Kungs mira tā, kā Viņš mira, lai līdz mums nonāktu šīs patiesības apziņa – ka Visuvarenais Dievs visā nopietnībā noslēdzis ar katru no mums personīgi vienpusīgu derību, lai dāvātu mums Valstību.

16:2 „Ābrāms paklausīja Sārajas balsij” teikts tieši tāpat kā Dievs teica par Ādamu, kas 'klausījās levas balsij'. Mēs varam uztvert šo gadījumu, kā arī vēlāko izturēšanos pret Hagaru, kas nemaz nav saucama par godīgu, kā vēl vienu kritienu Ābrahāma ticības grafiskajā attēlojumā. Visas tā laika vēstures un kultūras liecības norāda uz to, ka Ābrahāma rīcība bija ārkārtīgi neparasta. Sievas neauglības gadījumā vīrs apņēma otru sievu. Tā laika vēsturiskajos pierakstos nav liecību, ka sieva izvēlētos vīram kādu sievieti, kura tam dzemdētu bērnu – nerunājot nemaz par kādu no savām kalponēm. Šī vēstures liecība paver ieskatu Ābrahāma uzticības pilnajā attieksmē pret Saru – jo zīmīgi ir tas, ka rakstos nav runas par citas sievas apņemšanu. Tā vietā viņa ticība sagrīļojas vājuma brīdī, kad viņš paklusa sievas balsij.

16:13 Parastais ebreju vārds „redzēt”, it īpaši, runājot, ka Tas Kungs 'redz', nozīmē arī 'nodrošināt'. Kad Hagara teica, ka Dievs viņu redz, viņa pateicās par to, ka Dievs parūpējies par viņu. Tas fakts, ka Dievs redz un zina visu, nozīmē, ka Viņš līdz ar to arī nodrošinās mūsu dzīves apstākļus; jo Viņš redz un zina visu.

17:5 Ābrāms nozīmē ‘augsts / cildens tēvs’, un var arī nozīmēt „viņš ir augstas izcelšanās”. Taču Ābrāma vārds tika mainīts. Viņam bija jākļūst par jaunas dzimtas tēvu, kā to paredz vārds ‘Ābrahāms’, un jāsarauj saites ar saviem cilvēku senčiem un ģimeni. Vārda maiņa uz ĀbraHAMu un Sārajas uz Sara (SarAH) parāda, ka Dievs vēlas iejaukt Sava Vārda zilbes cilvēku vārdos. Jēkaba vārds arī tika mainīts uz Izra-EL, apvienojot Dieva vārdu ar viņa tēva vārdu. Tā ir savstarpēja apdrošināšanās starp Dievu un cilvēku – un tas prasa lielu atbildības sajūtu! Tas pats notiek, kad mēs tiekam kristīti Jēzus Vārdā.

17:5-11 Runājot par laulību svētību parasti min: svētīts ar kuplu bērnu saimi, ar dēlu, kas nesīs slavu un svētību, min vārda maiņu... Dodot visus šos apsolījumus Ābrahāmam, iejaucot Sava Vārda zilbes Ābrāma vārdā... Jahve iestājās laulības derībā ar impotento, bezbērnu, cilvēku izpratnē bezcerīgo Ābrahāmu. Un to pašu Viņš dara ar katru no mums, kas ir kristīti tai pašā Vārdā un kļūst par to pašu apsolījumu mantiniekiem (Gal.3:27-29). Bet savāda un *tik* pretdabiska bija derības zīme cilvēka miesā. Ābrahāmam bija jāapgraiza vīrieša radīšanas orgāna priekšāda par zīmi, ka Dievs radīs viņam lielu dzimumu un ģimeni. Mūsu atsaucei uz Dieva apsolījumiem arī ir jābūt tradicionālās vērtības noliedzošai un pretdabiskai.

17:7 Ābrahāma derība ir noslēgta personīgi ar katru viņa pēcnācēju „uz cilšu ciltīm”. Pieraksti par derības atjaunošanu ar Īzaku un Jēkabu liecina vien par to, ka tā ir katra dzimuma pēcnācēja pieredze. Tas nozīmē, ka Dieva derības mīlestība un zemes mantojuma apsolījums ir attiecināms personīgi uz katru un apstiprināts ar Kristus asinīm krustā. Dievs solīja Ābrahāmam, ka caur Kristu, viņa dzimumu, tiks svētītas visas tautas, kā rezultātā Dievs būs Ābrahāma neskaitāmo pēcnācēju Dievs: „būšu par Dievu tev un taviem pēcnācējiem... Es tiem būšu par Dievu”. Dzimums ir Kristus un „Dievs” ir Jahve. Atkl.21:3 ir atsauce uz šo pamat apsolījumu; tad Dievs pats mājās mūsu vidū, mēs Viņu redzēsim, mums būs personīgas attiecības ar Viņu. Šī doma par personīgām attiecībām ar Dievu ir būtiska Ābrahāmam sludinātā evaņģēlija daļa.

17:8 Doma par mūžīgu dzīvi ir kā Vecajā, tā arī Jaunajā derībā. Mūžīgās dzīves apsolījums uz zemes bija dots Ābrahāmam un viņa dzimumam, Kungam Jēzum (Gal.3:8), taču attiecas uz mums visiem, kas kristīti Viņa Vārdā (Gal.3:27-29).

17:17 Uz šo Ābrahāma līksmību ir atsauce Jāņa 8:56 kā par līksmību, noprotot, ka viņš redzēs Kristus dienu.

18:2 *Trīs vīri* – Trīs eņģeļi, kuros mājoja Dieva Vārds (kā 2.Moz.23:21).

18:12 Sāra pie sevis nomurmina, ka ir par vecu, lai „iedegtos”. Viņa lieto vārdu *ednah*, kas radniecīgs vārdam *Ēdene*. Taču notikumos, kas seko (1.Moz.19), viņa redz, ka zeme apkārt Sodomai, kas reiz bija „kā Tā Kunga dārzs” (13:10), padarīta par neauglīgu un nosēta ar sāli, tā ka tur nekas vairs neaug (19:25; 5.Moz.29:23). Tā bija mācība viņai, ka Dievs var dot un atņemt auglību milzīgos apmēros. Dievs izmanto apstākļus un pieredzi, lai liktu mums apjaust, uz ko mēs varam būt spējīgi Viņa spēkā.

Sāra tiek slavēta par to, ka viņa sauc Ābrahāmu par „kungu” (1.Pēt.3:6). Bet Sāra to teica „pie sevis”, smiedamās par Dieva nepiepildāmo apsolījumu; taču tai pat laikā, domādama par Ābrahāmu, savā sirdī viņa to sauc par „kungu”. Tā, demonstrēdama ticības trūkumu, viņa tai pat laikā parāda slavējamu attieksmi pret Ābrahāmu. Dievs pētīja viņas domas, Viņš redzēja nepareizo attieksmi viņas sirds dziļumos, un Viņš redzēja arī to, kas ir slavējams; un caur Pēteri viņš dod to mums visiem kā atklāsmi. Mums ir līdzīgā veidā jāizturas pret citiem, saskatot, kas tajos ir labs, pat ja to aptver vājība.

18:23 Dievs ir atvērts dialogam; taču spīdošs piemērs tam, kā cilvēki ierobežo Dieva iespējas, ir Ābrahāma lūgums neiznīcināt Sodomu, ja tajā atrastos 50 taisno. Tad viņš pazemina skaitu līdz 40, un beidzot līdz 10, pieņemot, ka Lata ģimene bez šaubām ir taisna un varētu būt tie desmit taisnie. Ja Ābrahāms būtu mitējies lūgties, teiksim, pēc 40... tad tā būtu Dieva noteiktā robeža. Bet Ābrahāms kā pēdējo robežu nosauca 10. Bet kas būtu noticis, ja viņš būtu turpinājis un lūdzis saudzēt Sodomu dēļ viena taisnā, proti, Lata? Man šķiet, ka Tēvs piekristu. Taču pilsēta netika saudzēta dēļ viena Lata, jo Ābrahāms ierobežoja Dieva vēlmi saudzēt sava redzes viedokļa robežās. Viņa žēlastība nāks par mums, jo vairāk mēs cerēsim uz Viņu (Ps.33:22).

19:3 Eņģeļi, kas apmeklēja Latu Sodomā, no sākuma bija plānojuši pavadīt nakti uz ielas, taču Lats pierunāja tos mainīt šos plānus. Un vai kāds var apgalvot, ka tas kaut kādā mērā nav iespējams arī šodien?

19:14 Lata znoti „gribēja viņa meitas ņemt”. Kristus uztvēra, ka viņi precējās un izgāja pie vīra tieši tai dienā, kad uznāca plūdi, un viņš saskatīja līdzīgu situāciju arī Sodomas gadījumā (Lūkas 17:27-29). Iespējams, ka tieši abu meitu kāzu dienā tiem bija jāaiziet. Ar visu iepriekšēju gatavošanos šim notikumam Lats un viņa sieva, droši vien, vēlētos palikt vēl vienu dienu, lai piedalītos abu savu meitu kāzās. Tas dara meitām godu, ka viņas abas aizgāja. Bet Lata sieva bija emocionāli tā pieķērusies tam visam, ka viņa nespēja neatskatīties.

19:26 Un iztēle mums zīmē nožēlu māktu sievu sekojam vīra pēdās, kuras domas kavējas tai dārgajā pagātnē. Lūkas 17:29-33 brīdina Kristus atgriešanās dienā negriezties atpakaļ, lai paņemtu lietas, kas atrodas istabā: „Pieminiet Lata sievu! Kas (līdzīgi Lata sievai) savu dzīvību centīsies (grieķu val. – intrigu ceļā) paturēt, tas to zaudēs, bet, kas to zaudēs, tas to paturēs.” No tā mēs varam secināt, ka viņas domas bija vērstas uz to, kā paturēt viņai piederošo, viņas ‘dzīvi’, jo dzīve viņai saistījās ar tām daudzajām lietām, kas viņai piederēja (Lūkas 12:15). Šīs jūtas bija tik stipras, ka viņa pagriezās, lai uzņemtu mīlošu, ilgpilnu skatu uz pilsētu. Uguns un sērs nāca pār pilsētu tikai pēc tam, kad Lats bija nonācis Coārā, tādēļ pilsēta izskatījās kā parasti. Tā kā viņa sekoja Latam, Lats nevarēja redzēt, ka viņa pagriezās un kļuva par sāls stabu. Kad viņš vairs nedzirdēja viņas soļus aizmugurē, viņš, droši vien, saprata, kas bija noticis – un Eņģeļa vārdu: „Neskaties atpakaļ” liktenīgo nozīmi. Sodoma tika pārvērsta par sāls bedri (5.Moz.29:23; Cef.2:9); kā uguns pārvērtā Sodomu par sāls bedri, tā zibens spēriens vērtā Lata sievu sāls stabā. Pār necienīgajiem pēdējās dienās nāks tas pats sods, kas pār apkārtējo pasauli, no kuras viņi īstenībā nebija spējuši atteikties.

19:29 Taisno lūgšanas un mīlestības apgarotas rūpes par mūsu vājākajiem brāļiem patiesi var iespaidot viņu glābšanu. Ābrahāma lūgšana par Sodomas apžēlošanu, ja tajā atrastos desmit taisno, netika uzklaušīta; bet Dievs zināja šīs lūgšanas patieso vēlmi glābt Latu un apstiprināt Dieva taisnību, neiznīcinot taisno kopā ar bezdievīgo. Tieši to Dievs uzklaušīja, kaut gan lūgšanā Ābrahāms to visu

nebija ietērpis vārdos. Arī pēdējās dienās Dievs līdzīgā veidā uzklausīs mūsu patiesi garīgo mīlestību pret mūsu brāļiem.

20:3 Raksti par Ābrahāmu, Īzaku, Jēkabu un viņa bērniem ataino tiem piemītošo tendenci atkārtot tos pašus grēkus – piem., doties uz Ēģipti un melot par savām sievietēm: 12:13; 20:3,13; 26:7. Grēka apgrēcība pastāv tajā, ka mūsu trūkumi liek mūsu bērniem rīkoties tāpat, un pat vēl sliktāk.

20:16 Abimelehs attaisnoja Sāru par pakļaušanos Ābrahāmam viņa melos, ka Sāra nav viņa sieva. Dievs taču sodīja ķēniņus viņas dēļ, neļaujot tiem nodarīt viņai pāri (Psalmi 105:14)! Vēlāk (21:25,26) mēs lasām, ka Ābrahāms pārmet Abimeleham par to, ko viņš nemaz nav darījis. Ābrahāms, cilvēks, kas pelnījis pārmetumus, pārmet tam, kurš bija pārmetis viņam... Ābrahāma kaimiņiem tas izklausītos ļoti divkosīgi. Taču Dievs viņu uzskatīja par taisnu esam. Ābrahāms un Sāra tiek attaisnoti viņu ticības dēļ, neskatoties uz viņiem piemītošajiem trūkumiem.

20:18 Tas parāda, ka mēs varam ciest citu apgrēcības dēļ, personīgi nebūdami vainīgi tieši tāda veida apgrēcībā – kā tas notika Ādama grēka rezultātā.

21:10 Viņas attieksmi, kas liek noprast, ka Ismaēls nav īstais dzimums, Dievs maigi norāj ar vēlāk sekojošiem vārdiem Ābrahāmam: „tas ir tavs dzimums” (:13). Taču Sāras vārdi tiek citēti Dieva iedvestajos rakstos Gal.4:30! Šeit mēs varam tikai apbrīnot mūsu Dievu par to, cik pacietīgi Viņš izturējās pret Sāru un Ābrahāmu. Caur viņas dusmām, greizsirdību un mūža garumā sakrājušos rūgtumu Viņš saskatīja viņas ticību. Šo kliegājošo dusmīgo sievieti Viņš padarīja par Savu pravieti. Saskaņā ar Gal.4:30, tas bija Pats Dievs, kas caur viņu izteica šos vārdus, iezīmējot principu, kas ir spēkā paaudžu paaudzēs; ka kalpones dēls ir jāpadzen un vienmēr būs pastāvēt konfliktam starp viņu un īsto dzimumu. Sāra bērna dzimšanas laikā tiek pielīdzināta mums visiem, kad mēs ienākam Valstībā, priecīgi un līksmi (Jes.54:1-4), taču tai pat laikā viņu bija pārņēmis lepnums un prieks, ka tagad viņa var svinēt uzvaru pār savu sāncensi. Un tomēr Sāra tai laikā skatāma no pozitīvā redzes viedokļa kā mūsu prototips, ieejot Valstībā. Mums katra diena atgādina Dieva žēlsirdību, kas izpaudās, piedēvējot taisnprātību Sārai un Ābrahāmam.

21:34 *Dzīvoja kā svešinieks* – Atsauce Vēstulē ebrejiem 11:9, kur teikts, ka viņš apmetās apsolītajā zemē kā svešinieks. Viņš mums ir paraugs un garīgais tēvs. Viņam raksturīgās īpašības redzamas tajos, kas kristīti Kungā Jēzū un ir tādējādi kļuvuši par Ābrahāma dzimumu (Gal.3:27-29). Lai gan šī zeme, uz kuras mēs dzīvojam, ir apsolīta mums, tā ir mūsu mūžīgais īpašums, kuru mēs saņemsim Kristus atgriešanās laikā, taču tagad mēs dzīvojam mūsu zemē kā svešinieki.

22:3 *Devās uz to vietu* – Dievs pamazām ievirza Ābrahāma dzīvi tā, lai viņa garīgums attīstītos pa augšupejošu spirāli. Iesākumā viņam bija teikts „iziet” uz zemi, kuru Dievs viņam rādīs (12:1); kad viņš tur ieradās, viņam tika teikts „celies” un „pārstaigā” zemi tās platumā un garumā (13:17). Un Ābrahāms, kaut nesteigdamies, to arī darīja. Bet tas viss bija lai sagatavotu viņu šim pārbaudījumam, pavēlei ziedot Īzāku. Šoreiz viņa paklausība vairs nemaz nav svārstīga. Viņš ‘ceļas’ un ‘iet’ uz to vietu, kur Dievs viņam licis upurēt Īzāku. Tas ir tieši tas pats, ko Dievs bija viņam licis darīt Ūrā – celties un iet uz zemi, kuru Dievs viņam rādīs (12:1). Mūsu pakļaušanās vienam izaicinājumam ved pie pakļaušanās citiem. Apstākļiem ir tendence atkārtoties ticīgo dzīvēs. Vienai pieredzei ir jāved mūs pie nākošās. Nekas mūsu dzīvēs nav nejauša sagādīšanās. Viss ir galējā rezultātā plānots mūsu garīgajai izaugsmei.

22:18 Svētība tiek skaidrota kā grēku piedošana un glābšana (Ap.d.3:25,26). Kristīdamies Kristus Vārdā, mēs kļūstam par Ābrahāma dzimumu (Gal.3:8, 27-29). Viss, kas ir patiess Kristū, kļūst patiess arī mūsos, ja mēs esam Viņā. Mēs visi gribam būt par svētību citiem – mēs redzam, ka cilvēki cieš savu grēku dēļ, fiziski tiek iznīcināti zemestrīcēs, karos, bada nāvē, un mēs vēlamies celties un palīdzēt viņiem; taču mūsu dzīves apstākļi mūs ierobežo. Būdami Kristū, mēs varam būt par svētību citiem, vedot tos pie glābšanas svētības un vietas Dieva Valstībā uz zemes.

23:3 Ābrahāmam zeme bija apsolīta par mūžīgu īpašumu (17:8) – bet šai dzīvē viņš nesaņēma ne daļu no tās, viņam pat bija jānopērk kapa vieta, lai apglabātu savu sievu. Šī vieta ir uzsvērtā Jaunajā Derībā, jo tā netieši norāda uz nākamo augšāmcelšanos un mūžīgu mantojumu Ābrahāmam (Ap.d.7:5; Ebr.11:13,39,40). Tādēļ ir dots šis kutelīgais izklāsts par alas pirkšanu Makpelā. Ir izcelta ne tikai

Heta bērnu klātbūtne (23:3,5,7,10,11,12,13,16, 18), bet arī Ābrahāma teiktā pieraksts parāda viņa izpratni, ka viņš ir tikai caurbraucējs: „*Griezieties manis labā pie Efrona...alu...kas viņam pieder... par pilnu samaksu...lai viņš dod to man jūsu klātbūtnē... Un Ābrahāms palocījās tās zemes iedzīvotāju priekšā... tīrums ...visās tā robežās*” (23:9-17). Vēl arī robežas uzsvērtas. Ne vien tas, ka zeme bija apsolīta Ābrahāmam, bet viņš arī politiskajā ziņā bija pārāks par Heta bērniem; viņš bez grūtībām būtu varējis to anektēt. Heta bērni bija gatavi to viņam dāvināt (23:11). Taču izklāsts izgaismo Ābrahāma patreizējā stāvokļa izpratni un ticības izraisīto pazemību. Šī zeme ir mūsu uz mūžīgiem laikiem. Bet mēs līdzīgi Ābrahāmam mītam tajā kā svešinieki – šobrīd.

24:4 Zīmīgi, ka Ābrahāms pieteica kalpam iet „uz manu zemi un pie maniem cilts piederīgajiem” un tur ņemt sievu Īzākam, nevis no kānaāniešu meitām, „kuru vidū es dzīvoju”. Ābrahāma tuvumā nebija neviena no viņa cilts piederīgajiem, kurus viņam bija pavēlēts atstāt. Viņš bija patiesi pilnībā paklausījis pavēlei atstāt savu cilti! Tāpat kā daudziem kristiešu jauniešiem šodien izvairīties no precēšanās ar apkārtējo tautu šķiet prasīts par daudz. Taču Ābrahāms zināja, ka notiks pēc viņa prāta. Kā Dievs bija *izvedis* Ābrahāmu no Ūra un Hāranas un Lata, tā Dievs *paņems* Īzākam piemērotu sievieti no turienes. Ticīgiem vecākiem jādara viss iespējamais, lai bērni izvēlētos dzīves partneri no ticīgo vidus.

24:7,8 Ābrahāms teica kalpam, ka Dievs sūtīs Savu eņģeli viņam pa priekšu, lai viņa misija – atrast piemērotu sievu Īzākam – noteikti izdotos. Viņš runā, nešaubīdamies par sekmīgu iznākumu, taču viņš pieļauj arī iespēju, ka sieviete „negribēs tev sekot”. Arī mūsu attieksmei kalpošanā Dievam ir jābūt pozitīvai un cerīgai, vienmēr cerot uz veiksmīgu iznākumu. Eņģelis gatavoja pozitīvu misijas rezultātu, taču tas tomēr bija atkarīgs no sievietes brīvās izvēles. Visu šo notikumu varētu lasīt kā tipisku Kristus līgavas meklēšanu caur evaņģēlija sludināšanu. Evaņģēlija sludinātājam, ko šeit reprezentē Ābrahāma kalps, ir jādodas ceļā ar ticību panākumiem (:40,41), tāpat kā gans meklē avi, līdz to atrod.

24:14 Pat dažu kamieļu padzirdīšana aizņem vairākas stundas darba. Ceļotājam, kas lūdz padzerties, neviens nepiedāvātu padzirdīt arī kamieļus. Tam bija jābūt no Dieva.

Savam kalpam...manam kungam – Kalps apzinājās, ka viņa kungs arī ir Dieva kalps. Mums nav jādomā, ka tie, kas ir ‘virs mums’ ir daudz pārāki par mums – jo kā mēs priekš tiem, tā arī viņi priekš Tā Kunga. Un mūsu staigāšanai Viņa priekšā ir vislielākā nozīme.

24:15 Viņš skaitīja lūgšanu skaļā balsī. Vienatnē, šai datoriem pieslēgtajā pasaulē, kurā mēs dzīvojam, nav slikti teikt lūgšanu balsī, lai cik klusa tā būtu. Jēzus noteikti atsaucās uz šo pantu, kad Viņš mācīja, ka mums ir jāskaita lūgšana, apzinoties, ka Dievam ir zināmas mūsu vajadzības, pirms mēs tās Viņam izsakām (Mt.6:8) – pirms vēl mēs esam beiguši lūgšanu, atbilde dažreiz jau ir klāt. Skat komentāru :63.

24:21 Kalps bija lūdzis, lai tā notiktu, un tā notika. Un viņš netic, ka lūgšana tikusi uzklausi – tāpat kā tie ticīgie, kas lūdza par Pētera atbrīvošanu, neticēja, ka tas ir viņš, kas klauvē pie durvīm (Ap.d.12:15). Mēs esam *tik* līdzīgi. Tieši šādos brīžos mēs saprotam, cik tā ir ārkārtīgi svarīga lieta – lūgt kaut ko Dievam, lai tas notiktu uz šīs zemes. Un redzēt, ka tas patiesi ir arī noticis. Viņš to ir izdarījis, manis dēļ, dēļ mazas skudriņas uz šīs nelielās planētas, kas riņķo kosmosā attālā Viņa Visuma daļā...

24:56 Ābrahāma kalps teica, ka viņš ir staigājis ‘Tā Kunga priekšā’ (:40), atstāstīdams, kā viņš jutās, sekodams eņģelim. Tādēļ viņš saka Betuēlam: „Neaizturiet mani! Tas Kungs manam ceļam ir līcis labi izdoties”. Viņš juta, ka eņģelis viņu sauc ceļā, un viņš negribēja, lai kāds iejauktos šai norisē. Jūtīgs ticīgais ne reizi vien uztvers līdzīgas situācijas, kad mēs steidzamies sekot eņģeļiem, kuru priekšā mēs staigājam. Ja mēs ejam kopsolī ar eņģeli, veiksmē ir garantēta.

24:58 Rebeka nevilcinoties saka: „Es iešu” (ebr., *elek*) – tāpat kā Ābrahāmam bija teikts iziet no Ūras (*lek*, 12:1); un „Ābrāms izgāja” (*wayyelek*, 12:4). Tas varētu norādīt uz raksturu līdzību dzimtā. Mūsu reakcijai uz Dieva aicinājumu jābūt tūlītējai, līdzīgi kā mācekļi nekavējoties atstāja savus tīklus.

24:63 Notika tas pats, kas :15 – cilvēks gāja viens pats, sērodams par savu māti un lūdzot Dievu – varbūt par sievu, kas aizpildītu šo vietu. Un atbilde uz šo lūgšanu bija ceļā jau kādu laiku, pirms tā bija izteikta.

25:8 Tā kā atlīdzība tiks dota tikai pastarajā dienā Kristus atgriešanās laikā, tas nozīmē, ka taisnie un ļaunie mirstot nonāk tai pašā vietā, proti, kapā. Nāve nešķiro. Taisnais Ābrahāms nomira un „tika piepulcināts saviem tēviem”, kas bija kalpojuši citiem dieviem (Jozuas 24:2).

25:23 Dievam tīk strādāt caur vājajiem, nicinātajiem, pēdējiem vai, kā šai gadījumā, ar jaunāko.

25:26 Īzāks parādīts atturamies no bērnu laišanas pasaulē, līdz tos viņam dzemdēs ticīga sieva.

25:27 Taisnīgums mums tiek piedēvēts no žēlastības. Tā notika ar Jēkabu; viņš nerasniedza garīgo pilnību, kura viņam tika piedēvēta no paša sākuma. Tāpat arī Ījabs; no paša sākuma Dievs viņu sauc par „taisnu”, bet savas garīgās izaugsmes beigās viņš atzīst sevi par vainīgu. Jēkabs tiek saukts par taisnu laikā, kad viņš vēl nemaz nebija pieņēmis Jahve par savu Dievu (28:21). Dievs uzskata savus mīļotos bērnus par daudz labākiem, nekā viņi patiesībā ir. Tagad tas notiek pateicoties kristībām, kuru rezultātā Dievs uzskata, ka mēs patiesi esam Kristū. Un tādēļ arī piedēvētais mums taisnīgums nav vienkārša novirze un, ar vecumu sirgstošā nereālā dievišķā Tēva, smieklīgs objektivitātes trūkums.

25:31 Jēkaba attieksme šeit nav pareiza. Uz to negatīvi atsaucas Pāvils, kad viņš saka, ka mums ir jāpaēdina pat mūsu ienaidnieks (Rom.12:20). Jēkabam bija jātic Dieva apsolījumam, ka jaunākajam tiks dota lielāka svētība (:23), nevis jācenšas iegūt pirmdzimtību paša spēkiem.

26:6 Īzāks izvēlējās dzīvot Gerārā, uz pašas robežas ar Ēģipti – cik iespējams tuvāk robežai ar pasauli, taču nepārkāpjot to. Un viņš bez sirdsapziņas pārmetumiem noliedza savas precības ar Rebeku, lai tikai glābtu savu ādu (:7). Šķiet, ka Īzākam bija kādas ģimenes dzīves problēmas; rakstos lasām par Ēsavu kā Īzāka dēlu un Jēkabu kā Rebekas dēlu (27:5,6). Tas, ka Jēkabs deva Īzākam vīnu „un viņš dzēra” neilgi pirms Jēkaba svētīšanas (27:25), ir vēl viens mājiens, kas norāda uz garīguma trūkumu. Taču Īzāks skaitās viens no ticīgajiem tēviem; viņš tika darīts stiprs savā vājumā, tāpat kā arī mēs.

26:11 Abimeleha ķēniņi liekas daudz cēlāki un cienījamāki par Ābrahāma ģimeni, kas klaiņo pa viņu teritoriju; par piemēru varētu minēt kaut vai ķēniņa brīdinājumu saviem ļaudīm neaizskart šo ģimeni, kaut gan Īzāks bija melojis viņam. Taču Dievs mīlēja un strādāja nevis ar pasaules labajiem ļaudīm, bet ar šo klaiņojošo, garīgo cīniņu pilno cilti.

26:12,13 Dievs bagātīgi svētīja Īzāku materiālajā ziņā, uzreiz pēc tam kad Īzāks bija izrādījis savu mazticību un savtīgu nodevīgumu ģimenes dzīvē. Tādēļ jāatceras, ka materiālā svētība netiek mums dota vai atņemta uz mūsu taisnprātības pamata.

26:29 *Tu, Tā Kunga svētītais* – It kā apkārtējie ļaudis zinātu par Dieva dotajiem svētības apsolījumiem Savai tautai un tie redzētu, ka šie apsolījumi kaut kādā mērā sākuši piepildīties jau tad Īzāka un viņa ģimenes dzīvēs. Arī mūsu dzīvēs Dieva apsolītās nākamās Valstības svētības sāk piepildīties jau tagad (1.Tim.4:8).

26:35 Īzāks bija ilgi gaidījis un viņa ģimene gāja uz visu, lai viņš apprecētu ticīgo. Skaidrs, ka viņš un Rebeka bija vīlušies, kad viņu dēls izvēlējās par sievu neticīgo no apkārtējo ļaužu vidus.

27:11 Kas Jēkabam būtu bijis jāatbild savai mātei? Nebūtu slikts vingrinājums: uzrakstīt tos vārdus, kas viņam būtu jāteic.

27:12 *Krāpnieks* – Šis reti lietotais ebreju vārds sastopams vēl Jer.10:15,16, kur tas attiecas uz elku darinātājiem. Atkal raksti saista Jēkabu ar pagāniem.

27:13 Šie vārdi liek atcerēties levu Ēdenes dārzā. Lāsts nāca dēļ ieklausīšanās sievietes balsī. Jēkabam būtu bijis jāparedz šo situāciju līdzība, taču viņš to nespēja. Visi cilvēku grēki savā ziņā izspēlē to pašu Ādama un levas stāstu; tādēļ Pāvils vēstulē romiešiem reprezentē mūs visus kā Ādamus un daudzus Bībeles stāstos par grēku (arī mūsu pašu grēkos) ir saskatāma līdzība ar to, kas notika Ēdenē. Tādēļ mēs varam droši teikt, ja mēs būtu bijuši Ēdenē, mēs būtu grēkojuši tieši tāpat. Tādēļ mūsu ciešanas šī grēka dēļ nav netaisnas.

27:24 Kā Jēkabs pievīla savu tēvu, tieši tāpat viņu pievīla Lābans. „Maldinādami un maldīdamies” varētu attiekties uz Jēkabu (2.Tim.3:13). Vēsture atkārtojas.

27:29 *Kļūsti pavēlnieks saviem brāļiem* – Īzāks acīmredzot bija aizmirsis dievišķos apsolījumus, ka pirmdzimtais kalpos jaunākajam. Taču Īzāka dotā svētība nebija tāda pati kā dievišķā svētība Ābrahāma sēklai. Šķiet, ka visa ģimene bija aizmirsusi, ka Dieva svētība ir daudz svarīgāka par cilvēka doto svētību un uzskatīja *cilvēka* svētību par daudz augstāku. Tāpat tas var notikt arī ar mums. Evaņģēlijs jau ir ietverts Ābrahāmam dotajos apsolījumos (Gal.3:8), un mums ir pastāvīgi sev jāatgādina to pirmšķirīgo nozīmi mūsu dzīvēs. Īzāka svētība nebija Dieva iedvesta, viņš nerunāja ar dēliem no Dieva mutes, kaut arī to pieraksts ir Dieva iedvests.

27:38 Pāvils piemin Ēsava brēkšanu un asaras vēstulē Ebrejiem 12:17 kā brīdinājumu tiem, kas izšķiedīs savu garīgumu baudkāres dēļ – jo tie tāpat lies asaras pastarajā dienā sāpēs no sajūtas, kā būtu varējis būt. Ēsavs ir to prototips, kas tiks atraidīti pēdējā dienā – tie lūgsies ar asarām acīs, bet būs par vēlu. Neviens no mums nestāvēs vienaldzīgi Jēzus priekšā – mēs visi tieksimies no visas sirds pēc Viņa svētības un tādēļ mūsu uzticībai Jēzum arī šai dzīvē ir jābūt nedalītai.

27:46 Rebekas dedzīgā nostāja pret precībām ar neticīgo patiesībā izrietēja no viņas vēlmes pasargāt dēlu no tām problēmām, pie kurām bija vainojama viņa pati. Mums tiešām ir jāskatās, kas mūs motivē – jo mēs varam ārēji darīt to, kas ir pareizi, taču izejot no nepareiziem motīviem.

28:1 Šeit, kā arī :7, mēs redzam atkārtoti uzsvērtu nepieciešamību precēt ticīgo.

28:4 Iespējams, tobrīd Īzāks saprata, ka tēva svētība, kas bija izraisījusi tādas bēdas, nebija nekas salīdzinājumā ar Dieva svētību.

28:12 Jēkaba sapnis par pagānu templim līdzīgo kāpņveidīgo piramīdu var nozīmēt, ka zemapziņā viņa prāts vairāk saistījās ar pagānisko, nevis ar Dieva pasauli. Taču Dievs strādāja caur to, pārveidojot viņa sapni par vēsti no patiesā Dieva. Dievs ar neatslābstošu pacietību strādā, liekot lietā mūsu vājšības, ticības trūkumu un pārpratumus, lai pievestu mūs pie Sevis kā pie vienīgā patiesā Dieva.

28:13 Dievs deva Jēkabam šos beznosacījuma apsolījumus, tā rādīdams Savu žēlastību, kaut gan tobrīd Jēkabs vēl nebija pieņēmis Jahve par Savu Dievu (:21). Dievs Kristū ir potenciāli piedēvis katram cilvēkam viņa grēkus un apsolījis

pestīšanu – un viņiem ir tikai jāpieņem Viņš ticībā. Dieva žēlastība nāk pirms vēl mēs esam pierādījuši savu ticību Viņam, tā nenāk kā pateicība par izrādīto uzticību. Dievs uzņemas iniciatīvu, un mums ir jāatsaucas. Jēkabs šeit savā neticībā vai agnosticismā, vīzijā par eņģeļiem, kas kāpa augšup un lejup, bija sava veida Kristus prototips (Jāņa 1:51).

28:21,22 Šķiet, ka Jēkabs nav pārliecināts, ka Dievs pildīs Savu solījumu – viņš saka, ja Dievs patiesi pildīs Savu solījumu, tad Jēkabs pieņems Viņu par Dievu un dos Viņam desmito tiesu. Desmitās tiesas apsolījums šķiet tik zemisks – Dievs, kas mums tik daudz ir apsolījis, ir pelnījis, lai mēs Viņam atdotu visu, ne tikai desmito tiesu.

29:2 Mozus satika savu nākamo sievu pie akas lopu dzirdīšanas laikā, tāpat kā Īzāks (caur sūtīto kalpu). Situācijas atkārtojas Dieva bērnu dzīvēs, kā arī mūsu pašu dzīvēs, jo tas pats Dievs strādā caur Saviem eņģeļiem pēc kāda parauga, kādas formulas Savu bērnu dzīvēs, pat ja viss algoritms šobrīd nav pieejams mūsu saprašanai.

29:17 Dzīve parādīja, ka Lea bija uzticīgāka Dievam, ka viņas skaistā māsa nebija tik garīgi noskaņota. Taču Jēkabs sava gara vājumā bija Rahēles miesiskās pievilcības apmāts.

29:25 Kāpēc Jēkabs saprata, ar ko viņš gulējis, tikai nākamajā rītā? Tas liek domāt, ka Jēkabs bija piedzēries savu kāzu naktī.

Kas tas?- Jēkaba reakcija nākamajā rītā atgādina Ēsava brēkšanu un raudāšanu, uzzinot, kā Jēkabs viņu pievilis. Šeit nav runa vienkārši par to, ka vēsture atkārtojas, bet drīzāk par to, ka Dievs centās parādīt Jēkabam, kā varēja justies viņa pieviltais Ēsavs, lai līdz ar to vestu Jēkabu pie nožēlas par tam nodarīto.

29:33 *Ir dzirdējis* – Dievs redzēja, ka Lea tika nicināta (:31) un uztvēra šo situāciju kā lūgšanu Viņam. Dažkārt mēs neizsakām vārdos savu lūgšanu, taču Dievs tik un tā uztver mūsu situāciju kā lūgšanu Viņam.

29:34 Jēkabs bija precējies ar Leu, taču nebija „pieķēries” viņai, kaut gan Dieva nodoms ir „savienot” precēto pāri, lai tie būtu kā viena miesa (Mt.19:6). Šķiet, ka Jēkabs, kā daudzi šodien, pretojās Dieva centieniem savienot precēto pāri.

30:4 Tas, ka Jēkabs gulēja ar savu sievu kalponēm, nesaskanēja ar 1. Mozus grāmatā pausto ideālu: viens vīrs – viena sieva. Taču Dievs pacieta to un tādējādi radītos bērnus padarīja par Savas Izraēla tautas balstiem; Viņš strādāja caur Savas tautas vājumu, nevis aizgriezās riebumā un vilšanās sāpēs par viņu neveiksmēm. Dievs tieši tāpat strādā arī ar mums, un mums arī ir jāizrāda līdzīga pacietība pret tiem, kas alojas.

30:6 Šķiet, ka Rahēle šeit vēlamu uzdod par patieso. Viņa dedzīgi pieraksta sev Dieva svētību; tāpat kā mēs dažkārt tiecamies pierakstīt Dieva svētību savai aplamai rīcībai.

30:8 Lea necīnījās ar savu māsu Rahēli, šī cīņa notika vienīgi Rahēles iztēlē. Mēs varam iztēloties, ka citi ir pret mums un aktīvi cīnās ar mums, kad patiesībā viņi ir ne pie kā nevainīgi cilvēki, kas nonākuši tādā situācijā, un mūsu cīņa pret tiem ir faktiski cīņa pret Dievu, ne viņiem. Jēkabs pārlicinājās par to, cīnoties ar Eņģeli 32. nodaļā.

30:11 Gads bija elka vārds, laimes un veiksmes dieva vārds. Šī vārda izvēlē mēs redzam pagānu domāšanas iespaidu ģimenē, kuru Dievs centās pārveidot Savā tautā.

30:16 Mīlestības ābolus (mandragoru) uzskatīja par seksuāli uzbudinošu augu. Raksti uzskatāmi parāda šīs pagānu ticības bezjēdzību – ja jau tiem piemistu šis spēks, tad viņai pašai nevajadzētu aicināt Jēkabu gulēt ar viņu. Dievs pacietīgi izturas pret viņu iesīkstējušiem uzskatiem, kā tas redzams arī vēlāk Viņa attiecībā pret Jēkaba ticību mītam, ka sīklopiem, kas apietas pie raibām rīkstēm, atnesas raibi un lāsaini jēri un kazlēni (:37).

30:37-39 Tā bija pagānu ticība bez kāda bioloģiska pamatojuma, bet Dievs tomēr darbojās tādā garā, lai svētītu Jēkabu; skat komentāru 16. pantam. Kungs Jēzus rīkojās tāpat attiecībā uz vispārpieņemto ticību, ka slimību izraisa ļaunie gari. Vārdos viņš atbalstīja šo ticību, kaut gan Bībele skaidri demonstrē, ka ļaunie gari

nepastāv, ka viss ir pakļauts Dieva varai, lai Viņš dziedinātu un svētītu šos slimos cilvēkus. To darot, Viņš demonstrēja Dieva varas pārākumu pār ļaunajiem gariem, to faktisko bezspēcību, kas liecina, ka to vienkārši nav. Tādā pat veidā Dievs strādāja arī ar Jēkaba un viņa ģimenes aplamajiem ticējumiem.

30:43 *Šis vīrs* – Pasvītrotot, kā Jēkabs, būdams parasts cilvēks, saņēma Dieva svētību. Vēlāk viņš, droši vien, apjauta, ka šī svētība bija Dieva dota, nevis pateicoties pagānu ticējumu patiesumam, jo vēlāk viņš runā par to, ka Dievs ir darījis viņam labu, devis viņam ganāmpulku (31:9; 32:10).

31:5 *Mana tēva Dievs* – Jēkabs runāja par Jahve kā savu Dievu tikai uz mūža beigām. Tobrīd viņš vēl arvien runā par sava tēva Dievu, nevis par savu personīgo Dievu. Arī tagad Dievs strādā ar mums, pamazām pārveidojot mūsu apziņā svētdienas rituālu kristietības Dievu par mūsu personīgo Tēvu.

31:9 Skat komentāru 30:43.

31:19 Terafīms bija mājas dieviņi – Rahēle, kā redzams, tiem kaislīgi ticēja.

31:36 Jēkabs, droši vien, vēlāk atcerējās, cik skaidri šis notikums atspoguļoja Dieva žēlastību pret viņu, un cik paštaisni viņš pats bija rīkojies. Visu laiku raksti parāda to, cik pacietīgi Dievs strādā ar cilvēkiem caur to vājībām, lai vestu tos pie ticības savam žēlsirdīgajam Dievam.

31:42 Jēkabs uzskata, ka *Dievs* ir izšķīris lietu viņam par labu, kaut Dievs nav bildis ne vārda. Šeit atkal redzama cilvēka vēlme iztulkot notikumus sev vēlamā veidā. Tas pats jāsaaka arī par viņa bērnu mātēm, kad tās saistīja vārdu došanu bērniem ar Dieva labvēlīgo attieksmi.

31:45 Uzcelt stabu vai celt piemiņas akmeni bija pagānu rituāls, kurus Dievs vēlāk aizliedza savai tautai celt (3.Moz.26:1 lietots tas pats vārds). Mums pastāvīgi tiek atgādināts, cik pagāniska bija Jēkaba domāšana tai laikā.

31:53 Nahora Dievs bija pagānu dievs (Jozuas 24:2); Jēkabs turpretī apzvērēja pie Tā, ko viņa tēvs Īzāks bijās, pie Jahve. Kaut gan Jēkabs vēl nebija pieņēmis Dievu kā savu personīgo Dievu, teorētiski viņš atzina Jahves patiesumu pretstatā

jebkuram citam dievam; un Dievs strādāja, lai pārvērstu Jēkaba teorētisko atziņu praktiskajā realitātē.

31:54 Kopīga maizes ēšana bija piekrišanas zīme zvērestam. Tā ir pamatā maizes laušanas rituālam, saskaņā ar kuru Dievs un Viņa bērni apgalvo savstarpēju uzticību un Dieva derības pieņemšanu – kura nozīme ir vienīgi mūsu glābšanā no grēkiem un mūžīgas dzīves došana mums Viņa Valstībā, tāpēc ka mēs esam Kristū.

32:3 ‘Mahanajima’ nozīmē ‘divas nometnes’. Jēkaba ienaidnieku armijai pretī bija tikpat liels neredzams eņģeļu karapulks, kas bija Jēkaba pusē, lai cik vāja bija viņa ticība. Mums jāatceras, ka jebkurās dzīves grūtībās, ik reizi, kad mums šķiet, ka ienaidnieks mūs daudzkārt pārspēj, arī mums ir Mahanajima situācija.

32:11 *Spieķi* – Ebreju valodā „spieķis” šeit nozīmē maģisku pagānu spieķi, kas saistīts ar ražību no saknes vārda „radīt / attīstīt”. Šis vārds sastopams arī, kad mēs lasām, ka Jēkabs novietoja „rīkstes” sīklopu priekšā, kad tie apgājās; šķiet, ka tas ir pastiprinājuma daudzskaitlis ‘lielajai rīkstei’, proti, viņa spieķim. Taču interesanti, ka tai brīdī, kad Jēkabs iziet no mājās, lai dotos savā ceļojumā pa tuksnesi tikai (viņaprāt) ar pagānu spieķi rokā, kas nodrošinātu viņam veiksmi ceļā, Dievs it kā nobildē viņu, un aicina Izraēlu atstāt Ēģipti ar spieķi rokās – šķietami dīvains aicinājums, ja tas nav domāts kā atgādinājums par Jēkabu, lai mudinātu Izraēlu sekot viņa piemēram. Jēkabs un pagānisms ir saistīti. Bet nu Jēkabs sāk saprast, ka viss, kas viņam dzīvē piederējis, nāk no Dieva, ne no pagānu veiksmes spieķa.

32:24 *Cīnījās* – No Hoz.12 mēs zinām, ka Jēkabs nāca pie atziņas, ka viņš cīnās ar eņģeli nevis ar cilvēku. Tādēļ viņa cīņa ir jāsaprot kā lūgšana un sauciens pēc palīdzības, kaut gan tā aizsākās kā cīņa ar kādu svešinieku, kuru viņš tikai vēlāk atpazīna kā eņģeli esam. Jēkabs cīnījās ar eņģeli, lūdzās. Jēkaba nakts cīņa ir ieskats visu to pieredzē, kas tiks pieskaitīti Dieva Izraēlai – jo „tur viņš ar mums runāja!” (Hoz.12:5). Bībeles aprakstā lūgšana ir cīņa, nevis pussnaudā skaitīta lūgšana, kad mēs esam ērti ieritinājušies siltā segā (Ījaba 33:13; Ebr.12:4; Rom.15:30, Kol.4:12). Caur to Jēkabs nāca pie atziņas par apsolījumu patieso svarīgumu. Viņš saprata, ka visu mūžu ir cīnījies ar Dievu, savu Eņģeli, un tagad viņš lūdza Dieva piedošanas svētību, dodams Viņam saprast, ka viņš nožēlo savu

neattapību. Ebreju valodā vārds, kas šeit tulkots kā „cīnīties”, var nozīmēt arī „pieķerties / piekļauties”. Sākotnējā cīņa izvērtās par Jēkaba piekļaušanos Eņģelim, izmisīgi lūdzot svētību un piedošanu. Viņa fiziskais spēks (atceraties kā viņš nostūma akmeni no akas, 29:2) pārvērtās garīgajā cīņā, no visa spēka piekļaujoties Eņģelim, lūdzot piedošanas svētību. Un tas ir arī mūsu garīgās izaugsmes simbols.

32:32 Klibums palika uz mūžu kā atgādinājums Jēkabam par viņa nepilnību un par to, ka par sava mūža ceļu viņam jāpateicas Dieva žēlsirdībai.

33:3 Jēkaba jaunā izpratne par piedošanas svētību atspoguļojas tai pārlicinošajā veidā, kā viņš liek saprast Ēsavam, ka viņš atdod viņam atpakaļ viņa pirmdzimtību līdz ar materiālo svētību. Palocīdamies septiņas reizes līdz zemei, tuvojoties brālim, viņš atsakās no svētības, kuru bija izkrāpis Ēsavam: „Kļūsti pavēlnieks saviem brāļiem; tavas mātes dēli lai zemojas tavā priekšā” (27:29). Dieva žēlastības svētības saņemšana bija viņam svarīgāka par visu, un tas lika viņam atteikties no visa pārējā. Skat 33:11 komentāru.

33:5 *Dievs ir svētījis* – Jēkabs nāk pie sapratnes, ka ģimenes svētība un materiālā bagātība bija Dieva žēlastības dāvana, nevis viņa paša sūrā darba un viņa pagānu izdarību auglis, kā tas viņam līdz šim bija licies. Vienīgā patiesā Dieva žēlsirdība tiek neuzkrītoši pretstatīta pagānismam raksturīgajai darbā gūta rezultāta mentalitātei.

33:11 Ebreju oriģinālā lietotie vārdi, kas tulkoti „pieņemt” un „svētība” ir tieši tie paši, kas 27:35,36, kur Īzāks apraud Jēkaba „paņemto” Ēsava „svētību”, un Ēsavs atkārtoti šos pašus vārdus. Nu Jēkabs saka: ‘Es esmu pieredzējis Dieva svētību, Dievs man ir piedēvis, Es esmu skatījis Viņu vaigā Viņa Eņģeļa izskatā, man ir visa kā, un es negribu šo fizisko, materiālo, laicīgo svētību, kuru es izkrāpu no tevis’. Tādēļ Jēkabs uzsvērti sauc Ēsavu par „Kungu” rakstos. Viņš pieņem Ēsavu par pirmdzimto. Dieva izrādītās žēlsirdības dēļ viņam bija tāda sajūta, ka viņam ir „visa kā”. Viņam bija nepieciešama Dieva žēlsirdība, un tā viņam bija. Šķiet, ka Atkl.21:7 ir atsauce uz Jēkabu, kur teikts: Kas uzvar [cīnoties?], tas mantos „šo visu”. Mums visiem būtu jāielāgo Jēkabam dotā mācība, ka materiālā priekšrocība nav nekas, kamēr Dieva žēlsirdība ir viss. Jēkabs patiesi varēja vēlāk teikt pēc vēl viena

žēlsirdības apliecinājuma, ka tur viņam atklājusies Dieva žēlsirdība (35:7). Skat komentāru 33:3.

34:2 Šis stāsts skaidri parāda, cik bīstami ir jauniešiem no ticīgajām ģimenēm saistīties attiecībās ar neticīgajiem nekontrolētā vidē – kas sākas ar ziņkārību, var ātri novest pie nopietnas neveiksmes ar sekām uz visu mūžu.

34:16 Precībās ar neticīgo izpaužas derības attiecību ar Dievu nesapratne. Ja Dina būtu apprecējusies ar Šehemu, tās būtu derības attiecības, kuru rezultātā Dieva tauta kļūtu par „vienu tautu” ar apkārtējo pasauli (:16,22). Kristību rezultātā mēs kļūstam par Ābrahāma sēklu, mēs esam Dieva tauta, mēs esam izraudzīti iziet vairāku gadu pārbaudījuma tagad, lai līdz ar Kunga atgriešanos mēs varētu ieiet Viņa Valstībā.

34:30 Tāpat kā tas mēdz notikt arī ar mums, pat pēc nakts cīņā Jēkabs brīžiem nododas vecajam domāšanas veidam. Viņa šī brīža nožēlojamā kaukšana to pierāda: „Cik liels ir mūsu skaits? Ja tie sapulcējas pret *mani*, tie *mani* var sasist. Un es un *mans* nams tiksim iznīcināti.” Pievērsiet uzmanību visiem šiem vietniekvārdiem! Dievs ir apsolījis būt ar viņu, un solījumu būtība bija tajā, ka no Ābrahāma, Īzāka un Jēkaba pēcnācējiem nāks sēkla, kas kļūs par varenu namu, vai tautu. Taču tā brīža uztraukumā tas viss bija pagaisis no atmiņas. Mūsu ticība Dieva apsolījumiem mums – mums, kas kristību rezultātā esam saņēmusi tos pašus apsolījumus – var tikpat viegli izgaist no atmiņas šīs pasaules izraisīto grūtību iespaidā.

35:2 Šie svešie dievi, droši vien, bija Lābana dievi, bet Dieva apsolījumu iespaidā Jēkabs bija gatavs atteikties no visa pasaulīgā (:3). „Svešie dievi” būs izklausījies dīvaini Jēkaba ģimenes locekļiem – tie būs bijuši vietējie kānaāniešu dievi, taču Jēkabs runā tā it kā vietējā pasaule, kurā viņi dzīvo, būtu sveša pasaule. Tādējādi viņš parāda, ka ticīgo ģimenei ir jādzīvo savā pašu zemē tā, it kā mēs būtu viesi no citas zemes svešā valstī (Ebr.11:13).

35:4 Jēkabam visapkārt bija liels skaits ienaidnieku, kurus viņa dēli bija neapdomīgi izaicinājuši. Viņš griežas pie Dieva un aizmet visus pasaulīgos labumus, kurus viņš būtu varējis izmantot, lai atpirktos no saviem ienaidniekiem.

Un kaut kādā veidā tas viss nostrādā viņa labā – jo rakstos nav nekādu liecību, ka viņa ienaidnieki būtu atribušies nelielajai un viegli ievainojamajai Jēkaba ģimenei.

35:7 Skat komentāru 33:11.

35:10 Raksti turpina dažkārt atsaukties uz Jēkabu kā „Jēkabu”, bet ne „Izraēlu”. Tas parāda, ka Jēkabs pilnībā neticēja, jeb nepieņēma šo jauno vārdu, ko Dievs viņam bija devis. Mēs esam kristīti Dieva vārdā, taču arī mēs varam apšaubīt vai aizmirst šo brīnumu un arī nesaukties tā, kā Dievs mūs sauc.

35:11 Vēlme līdzināties Dievam nav vienmēr labākā recepte cilvēka vieglai dzīvei mūsdienās. Ebreju vārds, kas šeit tulkots kā „visuspēcīgais”, *shaddai* nāk no vārda *shad* - „krūts”, kas saistās ar auglību. Un Dievs saka Jēkabam: „Es esmu visuspēcīgais Dievs [*shaddai*]; augļojies [līdzīgi Man] un vairojies.” Šķiet, ka Jēkabs centās paklausīt šim aicinājumam būt līdzīgam Dievam, radot bērnu savā cienījamajā vecumā no Rahēles – taču, iespējams, sava gadu skaita dēļ viņa mira dzemdībās, cenšoties līdzināties Tēvam.

36:2 Atkal tiek uzsvērts, ka Ēsavs apņēma sievas no neticīgo ģimenēm. Viens no Ēsava garo radurakstu uzskaitījuma iemesliem šai nodaļā, iespējams, ir pierādīt un demonstrēt, ka viņa bērni un pēcnācēji arī bija neticīgi (kā piemēram, Edoms, Amaleks) – jo daži no šeit minētajiem vārdiem vēlāk Rakstos parādās negatīvā kontekstā.

36:6 Šī situācija līdzinās Ābrahāma un Lata šķiršanās precedentam to pašu iemeslu dēļ (13:6). Ēsavam būtu vajadzējis uztvert to kā mācību, tāpat kā mums ir jāmacās no Bībeles precedentiem, jo situācijas mūsu dzīvēs nereti atkārtos tās, par kurām varam izlasīt Bībelē.

36:31 Tas, ka kaimiņos Edoma zemē bija ķēniņi, iekāms izraēliešiem bija kāds ķēniņš, pierāda vēlāko Rakstu precizitāti, kur teikts, ka izraēlieši vēlējās ķēniņu no cilvēku vidus, kā citām apkārtējām tautām (1.Sam.8:5,20). 1.Mozus grāmatas 36.nodaļā vairākkārt minēti dažādi apkārtējo tautu ķēniņi; tas, ka tādai kā Izraēla tauta nav ķēniņa, droši vien, šķita kas neparasts. Tas bija tāpēc, ka Dievs bija viņu īstais ķēniņš. Arī mums nav redzamu cilvēku vadoņu, jo Kungs Jēzus ir baznīcas

galva un mūsu Dievs, savas tautas Ķēniņš, ir Debesīs, nevis uz zemes. Bet tāpat kā apkārtējā pasaule mēs, līdzīgi Izraēlai, varam vēlēties pēc redzama cilvēka vadības. Taču tas nozīmē atteikšanos no Dieva kā mūsu patiesā Ķēniņa.

36:33 Saskaņā ar ebreju tradīciju, Jobabs tiek identificēts ar Ījabu no Ījaba grāmatas. Vairāki no šai nodaļā minētajiem vārdiem parādās arī Ījaba grāmatā. Bībeles grāmatas nav dotas hronoloģiskajā secībā; šķiet, ka Ījaba grāmatas darbība norisinās vēl patriarhu laikos. Ja Jobabs un Ījabs ir patiesi viens un tas pats cilvēks, tad jāsecina, ka pat tie, kas nāk no neticīgo vidus, Ēsava pēcnācēji, var no neticības pāriet ticībā un kļūt Dievam tīkami.

37:3 Šķiet, ka Kunga ārējais ietērps bija kaut kādā veidā neparasts. Tas pats grieķu vārds *chiton*, kas lietots Jāņa 19:23,24, lietots arī šī panta tulkojumā grieķu valodā Jāzepa tērpa aprakstā. Arī vēsturnieks Jozefs lieto šo pašu vārdu Augstā Priestera viengabalaino drānu aprakstā (3.Mozus 21:10).

37:9 Jāzepam droši vien bija jāsadūšojas, lai pastāstītu brāļiem savu sapni, jo mēs lasām: „viņš sapņoja vēl vienu sapni *un* stāstīja *arī* to saviem brāļiem”. Jēzum 30 gadu vecumā droši vien arī bija jāsaņem visa drosme, lai uzsāktu Savu kalpošanu. Arī mums nenākas viegli stāstīt par lietām, kas mums atklājušās.

37:18 „Bet, kad strādnieki ieraudzīja viņa dēlu [=Jēzu], tie sacīja savā starpā (proti, sazvērējās): šis ir tas mantinieks: iesim, nokausim to” (Mat.21:38). Mt.21:38 citē šī panta grieķu valodas tulkojumu. Jāzeps daudzējādā ziņā ir Jēzus prototips.

37:22 Vismaz divi no viņa desmit vajātājiem nerada prieku šai nodarījumā un darīja to zināmu citiem (:22,26; 42:22). Iespējams, viņi uzkūdīja viens otru, lai darītu to, kas neviena sirdsapziņai nešķita pareizi esam; tā nostrādā grupas spēks, kad tā principā pieņem grēcīgu, skaudības apgarotu attieksmi.

37:28 Vai tas neatgādina Kristus nodevību par sudraba grašiem?

37:30 Ko, pēc jūsu domām, Rūbens teica Jēkabam tai (:35) laikā, lai mierinātu viņu, kad tas apraudāja savu dēlu, par kura nāvi Rūbens nebija pārliecināts? Vai

mums vienmēr ir jāatklāj patiesība cilvēkiem, kas sēro, vai arī mēs varam vienkārši paraudzīties uz lietām no viņu redzes viedokļa, lai remdētu viņu sāpes?

37:32 Tāpat kā Jēkabs jaunībā maldināja savu tēvu, tā viņa dēli tagad izrīkojās ar viņu.

37:34 Jēkabs saplēsa savas drēbes, lai kaut kā tuvinātos Jāzepam, kura drēbes, pēc viņa domām, bija tāpat saplosītas (:33). Tas ir kā prototips Debesu Tēva sāpēm (kuras cilvēki nespēj pat iedomāties) krustā.

37:35 Ebreju valodā *sheol* ir vieta, kur cilvēki nonāk pēc nāves, kas dažās Bībeles tiek tulkota kā „elle”, citās kā „kaps”. Tur nonāk visi pēc nāves, ne tikai sliktie – jo Jēkabs un Jāzeps bija ticīgie, un arī viņi tur nonāca, proti, nonāca „kapā”.

38:1 Jūda apgrēkojās pēc nošķiršanās no brāļiem. Turēšanās kopā ar ticības brāļiem ir mūsu arsenāls cīņā pret grēku.

38:10 Izvairīšanās no sava pienākuma pildīšanas ir tas pats, kas grēkošana.

38:15 Tamāra Jaunajā Derībā ir minēta Jēzus ģenealogijā kā viena no Viņa senču koka. Taču, kā daudzi Viņa ģenealogijā, viņa neatbilda standartam – viņa bija rīkojusies ka prostitūta. Kunga Jēzus ģēnu bankā bija tik daudz dažādu cilvēku, taču Viņš nekad negrēkoja. Tādēļ mēs nevaram norakstīt savus grēkus, aizbildinoties ar iedzimtību vai apstākļu sakritību.

38:19 Vai Tamāra rīkojās pareizi, tā darīdama...?

38:24 Cita nosodīšana par grēku, kurā pats esi vainīgs, ir tieši tas pats, kas notika ar Dāvidu (2.Sam.12:6). Tas notiek tāpēc, ka kaut kādā līmenī mēs saprotam, ka esam grēkojuši, un par grēku ir jāsaņem sods. Bet lai gan mēs ne atzīstamies paši savā grēkā, mēs no visas sirds nosodām citus, kas tajā ir pieķerti. Tas izskaidro to ārkārtīgo divkosību, kas nereti izpaužas ticīgo cilvēku vidū. No tās mēs varam izsargāties tikai atklāti atzīstoties ik dienu savos grēkos, ik dienu pārbaudot sevi.

38:25 Jūda un viņa brāļi atnesa Jēkabam Jāzēpa asins aptraipītās drēbes. Un viņi teica: „Aplūko, vai tie nav tava dēla svārki?’ Un viņš tos pazina...” (37:32,33). Tie paši vārdi ebreju valodas oriģinālā lietoti, kad Tamāra sūta ziņu savam vīratēvam,

lai tas aplūkotu lietas, kuras viņš tai bija iedevis. „Un Jūda tos pazina un teica...”. Šo līdzību mērķis bija parādīt Jūdām, kā bija juties viņa tēvs Jēkabs. Ievērojiet arī paralēles starp „āzi” 37:31 un „āzīti” 38:17-20; un „viņš negribēja ļaut mierināties” (37:35), kas kontrastē ar „Jūda bija beidzis sērot” (:12).

38:30 Šis pants ir attiecināms uz 1.Mozus grāmatas tēmu par to, ka pirmdzimtais pilnā mērā nebauda savas pirmdzimtā tiesības – jo Dievs izvēlas strādāt ar vājāko, ar nīcīgāko.

39:6 Pastāv neapstrīdama saikne starp seksualitāti un garīgumu (skat arī Augsto dziesmu). Ebreju teksts šeit varētu likt noprast, ka tieši Jāzēpa garīgi pievilcīgā personība bija apbūrusi Potifara sievu; un kurš gan godīgi dzīvojošs kristīgas iestādes administratīvs darbinieks, kas turas savrup, nav izbaudījis pretējā dzimuma kolēģu pastiprinātu interesi?

40:7 Iejūtīgs lasītājs saskatīs Jāzēpā izteikti tēvišķu veidolu, pat kopš jaunības dienām (skat arī 41:43; 45:8). Tas pats attiecas arī uz Jēzu; viņš uzrunā savus mācekļus: „bērniņi”, kaut gan viņi bija vienā vecuma grupā. Tas ir saprotams, jo Viņš bija sava valdošā Tēva augstākais iemiesojums.

41:9 *Grēks* – Galvenais dzērienu devējs bija pieļāvis nopietnu grēku, ļaujot ikdienas dzīves aizņemtībai izdzēst no atmiņas Jāzēpa vajadzību un tragēdiju. Aizmirst cita vajadzību savas dzīves gaitu aizņemtībā patiešām ir liels grēks.

41:45 *Safnatpaneahs* – ‘pasaules glābējs’ vai ‘dzīves maize’. Kristum tika dots jauns vārds pēc pacelšanās debesīs (Fil.2:6-9; Atkl.3:12).

Jāzēpa sievai bija jāaizmirst viss, kas saistījās ar viņas pagānu dzīves pagātņi (:45 = Ps.45:10 = 5.Moz.21:13), it īpaši jau viņas tēva nams. Jāzēps atsaucās uz viņas dzīves pieredzi, kad viņš teica, ka arī viņš aizmirsis pagātnes mokas un sava tēva namu (:51). Cik saderīgs pāris! Abi bija atbrīvojušies no savas pagātnes un dedzīgi pievērsušies jaunajai kopīgajai dzīvei. Tādējādi tie rāda tipisku Kristus un Viņa līgavas attiecību paraugu.

41:51 *Dievs* (tas ir svarīgi) lika Jāzēpam aizmirst visus „grūtumus”, pārdzīvojumus. Tas bija brīnums! Lai cik stiprs gribas spēks būtu Jāzēpam, pats viņš nebūtu varējis

atbrīvojoties no savu pārdzīvojumu psiholoģiskajām sekām. Dievs deva viņam šo psiholoģisko brīnumu. Vai tāpat Dievs nedarīja arī Jēzum, kas tagad ir slavas augstumos, kā Viņš to darījis arī mums, kad drīz pienāks tā diena (Atkl.21:4)? Taču Kristus apzināsies Savu upuri un ar to saistītās sāpes. Iespējams, Dievs neizdzēsa Jāzēpa atmiņas šūniņas, bet lika viņam „aizmirst” sāpes. Tieši tāpat Dievs droši vien darīja arī Kristum, un darījis mums: psiholoģiski atbrīvos mūs no sāpju pilnajām atmiņām, saglabājot atmiņu par faktiskajiem notikumiem. Dievs jau tagad ir gatavs to darīt.

42:17 Brāļiem jāpavada trīs dienas cietumā, lai pabikstītu viņu sirdsapziņu Jāzēpa sakarā – pirmtēls Izraēlas trīs ciešanu gadiem pēdējās dienās, lai liktu tiem pieņemt Kristu? Rodas iespaids, ka Jāzēps vairākas reizes mainīja savus plānus attiecībā uz brāļiem; viņš tos atsauca atpakaļ, kad viņi bija jau ceļā, un tml. Vai tas varētu nozīmēt, ka Viņš paātrināja tiem atklāsmes dienu emociju iespaidā – un vai Kungs varētu tāpat rīkoties arī ar Izraēlu?

42:21 Viņa brāļi ignorēja Jāzēpa „dvēseles bēdas” un lūgšanas apžēloties par viņu – tāpat kā Izraēls ignorēja Kristus „dvēseles ciešanas” (Jes.53:1-4,11,12).

42:24 Jāzēps raudāja (Rakstos tas minēts septiņas reizes). Droši vien viņam nācās grūti neatklāties saviem brāļiem uzreiz; viņu vadīja vēlme likt tiem apzināties viņu nodarījuma grēcīgumu viņu pašu garīguma dēļ, nevis sevis attaisnošanai – Jāzēps kā Kristus pirmtēls padara šo stāstu par pravietisku. Tas ir satriecoši dziļš pravietojums par Kristus, kā Dieva Dēla, jūtu intensitāti pret Dieva untumaino tautu pēdējās dienās. Viņš bija skumju māks vīrs savā mirstīga cilvēka dzīvē, un arī nākotnē šis raksturojums daļēji saglabāsies.

43:14 *Visuvarenais Dievs* – Jēkabs uztvēra Dievu kā visuvarenu – tādu, kas var sniegt nepelnītu apžēlošanu tādiem cilvēkiem, kādi bija Jēkaba grēcīgie dēli. Oriģinālā tiek lietots jauns vārds: *El-Shaddai*, Visuvarenais El. Jaunu vārdu lietošana Dieva apzīmēšanai atklāj Jēkaba augošo, arvien dziļāko sapratni par Viņu. Arī mēs dzīves ciešanu rezultātā augsim Dieva izpratnē.

43:14 Dievs (35:11) mudina Jēkabu, kuru māc bailes no apkārtējo tautu uzbrukumiem, augļoties un vairoties, jo tauta, pat tautu kopa, „nāks” no viņa. Ja

viņš darīs, kas viņam jādara, apsolījumi piepildīsies. Taču Jēkaba vārdi: „es esmu, kam bērni ir rautin atrauti” liecina par viņa depresīvā fatālisma noskaņu, nevis par nelokāmu ticību apsolījumiem, ka viņa pēcnācēji piepildīs zemi. Mūsu ticība Dieva apsolījumiem arī piedzīvo pacēluma un pagrimuma brīžus apkārtējo apstākļu iespaidā.

43:16 Jāzeps svin viņu grēku nožēlu kopīgā maltītē, kur viņi sēž katrs savā vietā – Jēra kāzu mielasta pirmtēls (Lūkas 14:10; 22:30; Atkl.19:9).

Liec barokli nokaut un sagatavot. Šie vārdi ir pazudušā dēla līdzības pamatā (45:14,15 = Lūkas 15:23); tēvs = Kristus; pazudušais dēls = grēku nožēlojušie ebreji, kas nevēlas neko vairāk, kā būt tikai par kalpiem.

43:34 Jāzēpa izmisīgā vēlme, lai brāļi atslābtu attiecībā pret viņu un noticētu, ka viņš tiem ir piedēvis, lika viņam tos piedzirdīt, lai tie justos brīvāk (cik noprotams no oriģinālā teksta). Šī citādi neētiskā darbība liecina par viņa sirsnīgo vēlmi likt viņiem justies brīvi un atklāties viņam. Kungs jutīsies tieši tāpat pēdējā dienā attiecībā pret mums.

44:5 Tāpat kā Jāzeps teicās ar kausa palīdzību izzinām cilvēku rīcību, tā arī Kungs Jēzus ar Sava biķera palīdzību atzīst Savējos. Mūsu attieksme pret Viņu maizes laušanas rituāla gaitā atklāj mūs Viņam. Viņš cieši seko mūsu sirdīm, kad mēs paceļam biķeri, Viņu pieminot.

44:13 Apstākļi atkārtojas mūsu dzīvēs ne tikai, lai dotu mums mācību, bet arī lai noskaidrotu, vai mēs esam to apguvuši, jo kurš skolotājs gan nedotu skolēniem vingrinājumus, kuru gaitā jāpielieto apgūtā teorija? Šķiet, ka Jāzeps, darbojoties Dieva vārdā un kā Kristus pirmtēls, iegroza apstākļus tā, ka tie liek brāļiem justies tāpat kā agrāk. Viņš kārdina tos ar brīvību, ja viņi atkal nodod savu jaunāko brāli (Benjamīnu), neņemot vērā sava tēva jūtas. Taču brāļu kopējā, nepārprotami atklātā attieksme (:13,16,17) liecina par to, ka viņi patiesi ir guvuši mācību.

44:18 „Tu taču esi līdzīgs faraonam” – kaut kādā veidā atspoguļo Kristus un Dieva attiecības. Viņš nav pats Dievs, taču Viņš pilda Dieva funkcijas. Skat komentāru 50:19.

44:20 *Ir miris* - Brāļi bija atkārtējuši šos melus tik bieži, ka paši sākuši tiem ticēt. Melošana un grēka noliegšana noved pie tā, ka mēs paši sākam ticēt šiem meliem.

45:1 Ka „Jāzeps nespēja vairs valdīties to priekšā” liek saprast, ka viņš bija paredzējis ilgāku garīgās šķīstīšanas mācību saviem brāļiem, taču mīlestība pret tiem liek viņam apstāties: Kristus vārdi: „Izredzēto dēļ šīs dienas tiks saīsinātas” (Mat.24:22). Un tieši tas pats vārds lietots arī Jes.42:14 par Dievu, kas nespēj vairs „valdīties” un klusēt pēdējās dienās. Jāzeps, būdams Kristus pirmtēls, norāda arī uz viņa brāļu zīmīgo lomu. Brāļu tikšanās ar Jāzepu pašās beigās sabalsojas ar pastaro dienu. Visa šī sāpīgā procesa mērķis, kas noveda pie šīs tikšanās, bija brāļu labad, lai tie aptvertu sava grēka negēlīgumu un Jāzepa žēlsirdības cēlumu. Tāpat arī pastarā diena ir mūsu labad; Dievam iznākums jau ir zināms. Vai Jāzepa (uzsvērtais) jūtīgums norāda kaut kādā ziņā arī uz Kristus attieksmi todien?

45:4 Brāļu vēlme aizlavīties no Jāzepa klātbūtnes atgādina atraidīto vēlmi pastarajā dienā (1.Jāņa 2:28, grieķu val.). Tas liek domāt, ka tie, kas tiks pieņemti pastarajā dienā, pārdzīvos atraidījuma jūtas; jo tie sapratīs, ka tieši to viņi ir pelnījuši. Tie, kas paši sevi nosoda tagad, pārbaudot sevi, netiks nosodīti tad. Nav jābrīnās, ka Jāzepam, kā arī Kungam Jēzum, vajadzēs pārliecināt brāļus, ka faktiski viss ir kārtībā, Dieva mīlestība ir spēcīgāka par mūsu grēku radītajiem šķēršļiem.

45:7 *Lielu izglābto pulku* – Ebr.2:3 „tik lielu pestīšanu” caur Kristu. Izraēls un līdz ar viņu visa apkārtējā pasaule izglābta no bada nāves – šis scenārijs atkārtosies pēdējās dienās. Sodi ir domāti, lai liktu Izraēlam nožēlot grēkus, taču tai laikā ciešanas aptver visu pasauli.

45:20 Ziņa par to, ka Jāzeps ir dzīvs un slavens, tika uztverta tāpat kā Kristus augšāmcelšanās: sākotnēja neticība, bet tad Jēkaba ģimene, kas tai ticēja, cēlās un atstāja visu, lai ietu un būtu kopā ar Jāzepu; Dieva tauta 70.gadā, kā arī pēdējās dienās, tiek aicināta atstāt visu un doties, lai būtu ar Kristu (salīdz. ar Lūkas 17:31), atceroties Lata sievas mācību, kas vairāk domāja par pasaulīgajām lietām, neatmetot tās arī tai dienā, kad Kungs beidzot nāca.

45:24 Viņiem priekšā stāvošajam brīnumam bija jāizdzēš visas sīkās domstarpības to starpā. Tā tam vajadzētu būt Dieva ģimenē arī tagad.

46:3 Jēkaba šaubas par došanos uz Ēģipti balstījās uz viņa atmiņām par Ābrahāma un Īzāka nostāstiem par garīgajām likstām, kas ar to saistījās. Dievs parādījās Jēkabam šai sakarā ar vārdiem: „Jēkab, Jēkab... nebīsties noiet uz Ēģipti” (46:2,3). Parasti uzrunas vārda atkārtojums skan kā pārmetums, bet par ko? Iespējams par pārāk lielu paļaušanos uz senču garīgumu, nevis personīgām pārdomām par Dieva apsolījumiem Ābrahāmam, ka viņa pēcnācējiem kādu laiku būs jādzīvo kā svešiniekiem zemē, kas tiem nepieder, pirms tos vedīs uz apsolīto zemi (15:13).

46:29 Beigās Jēkabs it kā nonāca pie grēku nožēlas. Jāzeps krita viņam ap kaklu un raudāja, tāpat kā Tēvs raudāja, apskāvis savu pazudušo dēlu.

47:9 Jēkabs runā par saviem gadiem kā „svešniecības” gadiem, lietojot to pašu vārdu, kas lietots, runājot par Ābrahāmu un Īzāku (17:8; 28:4; 36:7; 37:1) un viņu atdalīšanos no apkārtējām ciltīm. Tā viņš norādīja uz savu saikni ar viņiem; tie bija kļuvuši *ne tikai emocionāli, bet arī garīgi* viņa pārdomu centrālie tēli. Runājot par saviem „svešniecības” gadiem, Jēkabs pauž sapratni par to, ka viņa dzīve ir bijusi vairāku pagaidu apmešanās vietu virkne. Jēkaba sapratne par to, ka šī dzīve ir tikai pagaidu dzīve, kurā mēs esam svešinieki, ir identiska ar Ebr.11:10-16 izteikto domu, kas norāda uz to, ka Jēkaba ticība neatšķīrās no Ābrahāma un Īzāka ticības.

130 gadu vecumā Jēkabs šķita sajūtam, ka tas fakts, ka viņš nav dzīvojis tik ilgi kā viņa tēvs un vectēvs norāda, ka viņš nav saņēmis tik lielu svētību kā viņi; viņš uzskatīja *šīs dzīves gadus* par nozīmīgiem, neuztverot tos par mazāk nozīmīgiem salīdzinājumā ar gaidāmo mūžību. Taču pēdējos 17 savas dzīves relatīva miera gados viņš strauji auga garīgajā ziņā; tā ka mūža beigās viņš varēja teikt, ka viņa svētības ir varenākas par sentēvu svētībām (49:26).

48:3 *Visuvarenais Dievs* – Jēkaba apziņā Dieva varenība aug augumā, *Visuvarenais Dievs!* 2.Moz.6:3 teikts, ka Jahve parādījies Jēkabam kā „visuvarenais Dievs”; tāpat, jādodomā, Jēkabs dzirdēja šos vārdus jau Bētelē, kur Dievs viņam „parādījās” pirmo reizi. Taču rakstos Jēkabs lieto šo vārdu tikai 50 gadus vēlāk. Bija vajadzīgi 50 gadi, lai tas fakts, ka Dievs ir patiesi *VISU* varens, iespiestos viņa apziņā un viņš to nekavētos apgalvot.

48:4 Šeit mēs redzam, ka Jēkabs galu galā ir nācis pie brīnumaino apsolījumu *personīgas* apziņas; personīgi Jēkabam Dievs to nekad nav teicis; Jēkabs citē Ābrahāmam 17:8 dotos apsolījumus, *piemērojot tos sev*. Tas attiecas arī uz mums; kad mēs paši personīgi būsim apjēguši, ka visi šie apsolījumi attiecas arī uz *mani*, tā būs zīme, ka mēs esam sasnieguši to brieduma pakāpi, pēc kuras mēs tiecamies.

Šķiet, ka viņš ir apjautis savu bērnu garīguma apdraudētību, viņiem bagātībā dzīvojot Ēģiptē. Apsolījumi par augļošanas un zemes došanu guva sākotnējo piepildījumu Izraēla pieredzē Ēģiptē (salīdz. ar 47:27). Jāzepam tika *dota zeme* Ēģiptē (41:41), oriģinālā lietojot tos pašus vārdus kā 45:18 un šeit, runājot par īsto zemi – Kānaāna zemi – kas *dota* Ābrahāma bērniem. Jēkaba bērniem tika doti zemes īpašumi Ēģiptē (47:11), un tādēļ Jēkabs uzsver, ka viņu *patiesie* īpašumi uz mūžu nav vis Ēģiptē, bet Kānaānā (:4; 49:30;50:13). Tātad Jēkabs sava mūža nogalē saprata, cik svarīgi ir brīdināt Dieva tautu no pieķeršanās šai pasaulei, lai tā nepadotos kārdinājumam uzskatīt patreizējo Dieva materiālo svētību, kas nes sevī Viņa Valstības priekšnojautu, par visu, uz ko jātiecas, lai tā nezaudētu tieksmi pēc *patiesās* Dieva Valstības tās īstenajā, materiālajā nozīmē. Tāpat kā Pāvils savā otrajā vēstulē Timotejam, arī Jēkabs izjuta nepieciešamību brīdināt tautu par to, ka pirmkārt ir jādomā par nākamo Valstību, neļaujoties šīs pasaules kārībām. Jēkabs saprata, ka viņa tauta, tāpat kā viņš jaunībā, var ļauties kārdinājumam redzēt Dieva apsolījumus daudz piezemētākā materiālā, cilvēkiem raksturīgā, plāksnē.

48:5 Pašās beigās Jēkaba svētība Jāzēpa bērniem kā pirmdzimtajiem skatāma ka ticības akts (Ebr.11:21). Taču no otras puses, Jēkabs atņēma svētību pirmdzimtajam, kurš bija nemīlamās sievas dēls, un atdeva to savas mīlamās sievas dēlam, kurš nebija pirmdzimtais. Tas bija tieši pretēji Dieva gribai, kā tā pausta 5.Moz.21:17. Labākajā gadījumā mēs varētu teikt, ka Dievs pieļāva viena principa neievērošanu, lai pieturētos pie otra (kaut gan, pie kura otra?). Sliktākajā gadījumā, Jēkabs vienkārši piekopa favorītismu, taču tai pat laikā viņš ticībā saredzēja Jāzēpa pieredzē Mesijas pazīmes un šī iemesla dēļ darīja Jāzēpa dēlus par pirmdzimtajiem. Dievs redzēja Jēkaba taisnību tai laikā un pieskaitīja to viņam, un atzina Jēkaba lēmumu nedot pirmdzimtā tiesības nemīlamās sievas dēlam par

pareizu (1.Laiku 5:1), kaut gan tas varētu likties pretēji Dieva augstākajiem principiem. Tāpat kā Dievs rīkojās atbalstot Jēkaba pagāniskās izdarības ar rīkstēm un mīlas āboliem. Arī tas, ka Jēkabs uzstāja uz pirmdzimtā tiesību atdošanu Efraimam, atkal parāda sava veida favorītismu un vēlmi redzēt, kā viņa mazdēls izdzīvo viņa pieredzi, proti par katru cenu tiekties uz augšu un saņemt svētību, kas likumīgi piederētu pirmdzimtajam. Praviešu rakstos Efraima vārds saistās ar atkritēju Izraēlu. Un tomēr Dievs pieņēma Jēkaba pirmdzimtā svētības došanu Efraimam un atkārtoja to 5.Moz.33:17. No tā mēs varam secināt, ka cilvēka motivācijas dažkārt ir neizsakāmi daudzšķautņainas.

48:8 Pašās beigās ir saskatāma vienotība, savstarpēja saistība starp Jēkabu un Dievu. Jēkabs vairs nerunā par Dievu kā par kāda cita, kā par sava tēva Dievu. Mācība par viņa vārda maiņu bija beidzot nonākusi līdz viņa apziņai. Tā viņš lūdz Jāzepu pievest dēlus tuvāk, lai viņš tos svētītu, taču svētīdams tos, viņš saka, ka Dievs tos svētī (48:8,9,15,16); viņš redzēja Dievu strādājam caur viņu.

48:11 Jēkaba vārdi „Es nedomāju, ka vēl redzēšu tavu (Jāzepa) vaigu, un redzi, tagad Dievs man licis redzēt arī tavus pēcnācējus” norāda uz to, cik augstu viņš vērtē Dieva žēlsirdību, kas ir daudz lielāka par to, ko mēs būtu pelnījuši. Ebreju vārds, kas šeit tulkots „domāju” 74 reizes tiek tulkots kā „lūgties / skaitīt lūgšanu” un tikai vienu reizi kā „domāt”; pamatdoma šeit, noteikti, ir: ‘es pat nelūdzu Dievu, lai varētu tevi atkal redzēt, tādēļ ka man nebija ticības augšāmcelšanai, kurai būtu bijis jābūt, tāpat kā es neticēju, ka tava māte varētu augšāmcelties, kad tu runāji par to, ka viņa nāca klanīties tavā priekšā (37:10); taču Dievs Savā žēlsirdībā ir darījis daudz vairāk par to, ko es lūdzu vai nelūdzu, un licis man redzēt ne vien tavu vaigu šai dzīvē, bet arī tavus pēcnācējus’. Dievs, ar savu spēku darbodamies mūsos, spēj darīt neizmērojami vairāk, nekā mēs lūdzam vai nojaušam (Efez.3:20), un tikpat nesavtīgām būtu jābūt mūsu attiecībām pret citiem.

48:15,16 130 gadu vecumā Jēkabs sacīja faraonam: „Īsi un bēdu pilni ir mani mūža gadi”, it kā katra diena būtu tāda bijusi (47:9). Bet pašā mūža galā, vēl pēc 17 gadiem, viņš jau daudz pozitīvāk runā par eņģeli, kas viņu atpestījis no visa *Jauna*. Jēkaba vārdi par to, ka Ābrahāms un Īzāks ‘staigāja Dieva priekšā’ ir atsauce

uz 17:1; 24:40. Jēkabs bija domās kavēties pie šiem vārdiem, lai kā tie tika darīti viņam zināmi, un tagad sarunā tie viņam paspruka. Šiem pašiem apsolījumiem attiecībā uz Kungu Jēzu un Viņa Valstību būtu jābūt mūsu domu degpunktā, sasniedzot garīgo briedumu. „Lai... viņu starpā dzīvo tālāk mans vārds, mana tēva Ābrahāma un Īzāka vārds” (:16) nozīmē, ka viņš redzēja viņus kā līdzvērtīgus sev, kā ‘tā paša apsolījuma līdzmantiniekus’ (Ebr.11:9). Jēkabs bija nācis pie atziņas, ka arī *viņa* ticības pamatā bija viņa tēviem dotie apsolījumi, un tādēļ viņš zināja, ka viņš kopā ar tiem augšāmcelsies Dieva Valstības krāšņumā. Un viņš vēlējās tikt guldīts kapā līdz ar viņiem; viņš neatteicās no tiem, viņš bija nācis pie atziņas, ka šie apsolījumi patiesi tika doti arī viņam personīgi.

48:16 Nav viegli novērtēt eņģeļu darba nozīmi mūsu dzīvē; Jēkabs saprata, ka eņģelis ir bijis ar viņu katru mūža dienu, ne tikai grūtākajos mūža brīžos, viņš saka, ka eņģelis „atpestījis” viņu no visa ļauna, it kā visa dzīves gaita būtu viens vienīgs atpestīšanas process, kurā eņģeļi palīdz mums izturēt Viņa sūtītos pārbaudījumus, kuru mērķis ir mūsu pilnveidošana pestīšanas sasniegšanai, kā arī fiziski atpestījot mūs daudz biežāk nekā mēs to apzināmies.

Atpestījis – Beigās Jēkabs runā par Dievu kā par savu pestītāju, tā ir pirmā reize kad Rakstos runāts par pestīšanu. Un tas nav vienīgais viņa ieviestais vārds (arī *abiy* Dieva varenības aprakstā). Ebreju valodā vārds, kuru tulko kā „atpestīt”, saistīts ar tuvāko ģimenes locekli. Sava mūža galā Jēkabs pārlicinoši saka, ka tagad viņš redz Dievu kā vistuvāko ģimenes locekli. Tā ir mācība mums. Dievs nāk vēl pirms ģimenes locekļiem. Jaunpievērsta, kas upurē savas ģimenes saites, pievēršoties Kristum, to ļoti labi izprot. Dieva Patiesībai nav jāķūst par sociālā slāņa vai ģimenes piederības lietu, bet gan par Gara uguns iedegtu lāpu. Kristiešiem nav vienkārši jāiet vecāku pēdās un jāseko viņu sabiedrībā noteiktajām normām.

48:22 „Ar *savu* zobenu un ar *savu* loku” norāda uz to, ka Jēkaba senā pašpaļāvība nav gluži izgaususi; viņš jūt, ka viņš saviem spēkiem var sekmēt Dieva apsolījumu izpildi. Šai ziņā Jēkaba vājība bija saglabājusies. Uz šiem vārdiem ir atsauce Joz.24:12 un Ps.44:1-6, kur Gars saka, ka Dievs deva zemi Israēlam – „*ne* jau ar tavu zobenu, *ne* jau ar tavu loku”. Kaut gan Jēkabs var cerēt uz mūžīgu dzīvi Dieva

Valstībā, viņš mira, neatbrīvojies no visām vājībām, tāpat kā mēs; un mums ir jāsamierinās ar šo faktu, sastopoties ar kaitinošiem vai nenobriedušajiem ticības brāļiem. Dažās ticības jomās kā mēs, tā arī viņi nekad nespēs sasniegt pilnību šīs dzīves laikā.

49:2 Šais pantos (49:2,7,24) Jēkabs min abus savus vārdus (Jēkabs un Israēls), it kā lai parādītu, ka viņš beidzot ir pieņēmis un tic Dieva izraisītajām brīnumainajām pārmaiņām viņā pašā. Sākotnēji viņš, šķiet, nepieņēma šo vārda maiņu, un Dievam bija jāatgādina viņam par to (32:29; 35:10). Patiesi, nav viegli pieņemt Vārdu, kuru mēs piesaucām kristībā (Ap.d.2:21; 9:14; 22:16; Rom.10:12-14).

49:14 Jēkaba pēdējie vārdi liecina par viņā dzimušo pazemību. To parāda veids, kādā viņš svētī savus dēlus 1.Moz.49; viņš saredz Isašara lielumu tā pazemīgajā kalpošanā. Viņš ir mācījies no tās nakts cīņiņa; viņam nav jālepojas ar savu fizisko spēku, tajā nav viņa patiesā lieluma.

49:18 Jēkaba cerība uz Mesijas atnākšanu bija visas viņa dzīves cerība. Ebreju valodā 'Jēzus' (*Jehoshua*) nozīmē 'Jahves pestīšana'.

49:25 *Tava tēva Dieva* – Beidzot Jēkabs ir to pateicis! Trīs reizes viņš atkārtoto pašus vārdus, Dievs ir *mans* Dievs, *mana* klints, *mans* gans. Viņš ir jūsu tēva Jēkaba personīgais Dievs, Visuvarenais Dievs, no kura nāk palīdzība. Šo solījumu, kuru viņš deva pirms 70 gadiem pus-ticībā, viņš tagad bija piepildījis. Viņš bija padarījis Jahve par savu Dievu. Viņš vairs nebija tikai viņa tēva un vectēva Dievs. Dievs, kas varēja visu darīt ne tikai fiziskajā ziņā, bet, kas ir vēl svarīgāk, arī *garīgajā* ziņā (kā Jēkabs tagad to bija apjautis) bija tagad Jēkaba paša Dievs.

50:10 *Septiņas dienas* – Ja ieskatāmies 3.pantā, šķiet, ka ēģiptieši sērojuši par Jēkabu ilgāk nekā Jēkaba paša dēli. Iespējams, tas norāda uz to, ka sēras, tāpat kā jūtas vispār, skaitāmas to skaudrumā, ne tik daudz to ārējā izpausmē.

50:11 *Ēģiptiešiem* – Jēkaba dēli nebija ēģiptieši, taču dažkārt ticīgie izskatās tāpat kā visi pārējie ļaudis, kā ēģiptieši. Mūsu atdalīšanās no pasaules nenozīmē, ka mēs izskatā atšķiramies no tās; ticība vienā ziņā ir iekšēja lieta, redzama tikai Dievam, kas vienīgais saredz sirdi.

50:14 Jēkaba apglabāšana Kānaāna, nevis Ēģiptes zemē, prasīja milzu pūliņus. Tas norāda, pat ja mums ir viss labākais, ko šī pasaule var piedāvāt, kā Izraēls, kam bija Gošene, mūsu sirdij jābūt mums uz mūžiem apsolītajā nākotnes zemē.

50:16 Raksti neliecina, ka Jēkabs tā būtu teicis. Bet tai vietā lai izteiktu pārmetumus, Jāzeps cenšas pārlicināt brāļus par Dieva žēlsirdību. Lai piedotu brāļiem mums nav 'jāpiekasās' katram viņu izteiktajam vārdam, cenšoties nonākt pie vienota notikuma izvērtējuma

50:19 Oriģinālo ebreju tekstu varētu tulkot arī: „Nebīstaities; jo es esmu Dieva vietā”. Jāzēpa attiecības ar Dievu un faraonu norāda, ka funkcionāli Jēzuss darbojas kā Dievs, pats personīgi nebūdam Dievs. Skat komentāru 44:18.

50:20 Piedot citiem nenožīmē attaisnot vai mīkstināt mums patiesi nodarīto ļaunumu. Tas ir jāatzīst, taču jāsaprot, ka Dievs strādā caur citu ļaunajiem nodomiem, lai gala beigās tas nāktu mums par labu.

50:25 Tāpat kā viņa tēva, Jāzēpa sirds bija apsolītajā zemē, neskatoties uz to, ka viņš lielāko sava mūža daļu bija pavadījis Ēģiptes pārpilnībā.

OTRĀ MOZUS GRĀMATA

1:5 *Dvēseļu skaits* – Ebreju valodā vārds *nephesh*, kas šeit tulkots „dvēsele”, nozīmē dzīvu būtni, cilvēku. Un tam nav nekādas saistības ar nemirstību.

1:7 Ābrahāmam dotie apsolījumi par lielo pēcnācēju skaitu gūs galveno papildījumu Kristū un tajos, kas kristīti Viņa Vārdā (Gal.3:16, 27-29), taču, tāpat kā arī mūsu dzīves laikā, Dieva Valstības apsolījumi gūst savu sākotnējo papildījumu jau šai dzīvē.

1:16 Nodoms iznīdēt visus vīriešu dzimtas mazuļus Mozus dzimšanas laikā atgādina to, kas notika Kristus laikā (Mat.2:16). Tas liek mums domāt par Mozu kā Kristus pirmtēlu.

1:19 Šeit ir piemērs tam, ka meli tiek izteikti ticības vārdā, līdzīgi Rahābas meliem. Mums ir jāsaprot, no vienas puses, lai necenstos vienmēr attaisnot savu rīcību ar to, ka mums vienkārši nebija citas izejas, kā darīt to, kas vairumā kontekstu tiktu uzskatīts par grēku; taču, no otras puses, mums ir jāsaprot, ka Dievs aicina mūs dzīvot saskaņā ar principiem, nevis burtiski sekojot likuma vārdam.

1:21 *Vecmātes bijās Dieva, un tāpēc Viņš deva tām dzimtas* (jaunajā tulkojumā) – Dievs ir radījis ģimeni un licis vīram un sievai kļūt par vienu miesu. Šis neauglīgās sievas, kas strādāja par vecmātēm, droši vien vairāk par citām vēlējušās bērnus.

2:10 ‘Mozus’ nozīmē ‘izvilktais’, kas norāda uz viņu kā katra ‘svētā’ pirmtēlu – kā aicināto. Tāpat kā Mozus tika izvilkts no upes un paglābts, tā arī viņš vēlāk izvilka Izraēlu no Ēģiptes. Viņš varēja iejusties viņu ādā, kad tie iznāca no Sarkanās jūras, jo arī viņš tika izvilkts no ūdens un paglābts. Mozus bija Kristus pirmtēls, mūsu pārstāvis, kas zināja, kā mēs jūtamies.

2:15 Iztēlojaties Mozu, kad „viņš bija četrdesmit gadus vecs” (Ap.d.7:23). Grieķu valodā šis teikums varētu attiekties uz Mozus dzimšanas dienu – varbūt bija domāts, ka četrdesmit gadu vecumā viņš varētu kļūt par faraonu. Ebr.11:24 teikts,

ka, liels izaudzis, viņš liedzās saukties par faraona meitas dēlu un izvēlējās ciest pārestības līdz ar Dieva tautas dēliem. Iedomājieties Mozu ceremonijas laikā, kad viņu jāpasludina par faraonu, visvarenāko cilvēku viņa pasaulē... viņš pieceļas un saka pēkšņi apklusušajai auditorijai balsī aizlūzušā no kauna, savīļņojuma, bet arī gandarījuma, ka viņš rīkojas pareizi: 'Es, kuru jūs pazīstat ēģiptiešu valodā kā Mozu, esmu Moše, izraēlietis; un es atsakos būt par faraonu'. Iedomājieties viņa audžu mātes sāpes un dusmas. Un tad galu galā faraona gods tiktu piešķirts kādam citam cilvēkam, kurš kļūva par faraonu. Iespējams, pie tā, vai arī pie viņa dēla, Mozum bija jānāk 40 gadus vēlāk. Pēc pārciestā nervu sabrukuma, stostīdamies, runādams ar akcentu, kas liecina, ka ēģiptiešu valoda ir krietni aizmirsusies... viņš soļo pa krāšņajām pils telpām, varas koridoriem, lai satiktu cilvēku, kuram viņš bija uzdāvinājis troni pirms 40 gadiem. Viņš varēja izvēlēties Ēģiptes bagātības, baudīt grēcīgo laicīgo laimi, taču viņš deva priekšroku ciešanām līdz ar Dieva tautu, par lielāku bagātību turēdams Kristus negodu (Ebr.11:24-26). Iespējams, viņš būtu varējis kļūt par nākošo faraonu kā faraona meitas dēls, taču viņš apzināti atteicās no tā ticībā uz nākamo atlīdzību Dieva Valstībā.

3:7,8 Dievs redzēja Savas tautas ciešanas Mozus acīm. Viņš redzēja, kas tiem jāpārcieš no to uzraugiem, to bezpalīdzības sajūtu, to vēlmi atgūt garīgumu, taču tie bija dzīves rūpju saēsti, un Dievs sūtīja Mozu to glābšanai. Šie paši vārdi oriģinālā tekstā par mūsu pestīšanu ir citēti attiecībā uz Kungu Jēzu, ka Dievs piemeklējis Savus ļaudis un tiem gādājis pestīšanu (3:8; 4:31 = Lūkas 1:68).

3:11 Kad Mozus atļāvās kļūt par vienu no Dieva izpausmēm, viņš guva pārlicību sasniegt to, kas viņam bija licies neiespējams. Viņš prasa Dievam: „Kas es esmu...?” lai darītu visas šīs lietas, ko Dievs liek... un atbilde ir „ES ESMU” (:11-14). Mozus nekompetences sajūta sastapās ar Dieva izpausmes principu viņā, un tā tas būs arī ar mums, ja mēs tam paļausimies. Mēs neesam tādi, kādi gribētu būt, bet Dievs IR.

3:18 Mozus personībā brīnumaini sadarbojās divi jēdzieni: Dieva izpausmes jēdziens un arī grēcīgās Izraēla tautas pārstāvniecība. Izraēla vecajiem bija jāsaka faraonam: „Tas Kungs, ebreju Dievs, ir parādījis mums”. Taču Jahve bija parādījis tikai Mozum. Bet tā kā viņš bija Izraēla pārstāvis un vienlaicīgi arī Jahves

izpausme, vecajiem bija parādījies Dievs, kad viņi sastapa Mozu. Šeit mēs sastopamies ar lielisku Kunga Jēzus pirmtēlu. Viņš bija visaugstākā nevainojamā Dieva izpausme un vienlaicīgi pilnībā atbilstošs grēcīgā cilvēka pārstāvis.

3:20 Mozus „domāja, ka viņa brāļi sapratīs, ka Dievs *ar viņa roku* tos izglābj” (Ap.d.7:25); bet Dievs teica Mozum: „Es izstiepšu *Savu roku*”. Mozum vēl bija jāmacās uztvert Dieva izpausmi cilvēkos. Mums arī ir jāzina, ka Dieva rokai ir jāaizstāj mūsu roka.

4:7 Kā čūska, tā arī spitālība ir grēka simboli. Mozus nejutās spējīgs veikt Dieva darbu savu garīgo trūkumu dēļ – taču Dievs viņam pierāda, ka Viņa vara ir spējīga tikt ar to galā, un ka Mozus var pārvarēt grēku, atļaujot Dievam darboties caur viņu. Mozus bija izteicies, ka cilvēki neticēs, ka viņš runā Dieva vārdā (:1), taču tā bija drīzāk viņa atruna, iekšēji apzinoties savu nepilnvērtību.

4:11 Šis pants ir klasisks pierādījums tam, ka slimība galu galā nāk no Dieva un nevis no kāda pārcilvēciska velna vai ļauniem gariem.

4:12 Uz šo pantu ir atsauces Mat.10:19,20 un Marka 13:11 sakarā ar to, ka arī mums tiks dots, kas sakāms šīs pasaules valdnieku priekšā. Šādos krīzes brīžos Mozus, pat sava vājuma apziņā kā tobrīd, ir mums izcils dzīvs piemērs.

4:16 Mozus bija Āronam un faraonam „Dieva vietā” (7:1), bet viņš nebija Dievs. Tā var teikt par cilvēkiem, eņģeļiem un Kristu – bet tas viņus nepadara vienlīdzīgus Dievam.

4:24 Dieva nodomus var mainīt kāda cilvēka rīcība, šoreiz Mozus sievas rīcība. Vēlāk, Dievs bija nolēmis iznīcināt Izraēlu, taču Mozus iestājās par to, un Dievs atmaiga. Mozu iedvesmoja šī brīža pieredze; un viņa glābēja bija sieviete, kas nebija ticīga (vai bija mazticīga), kuru viņam, iespējams, nemaz nebija jāapņem par sievu. Mozum tika dota mācība, ka arī caur viņu, neskatoties uz *viņa* vājībām, Dievs var glābt citus.

4:26 Cipora nebija no derības ļaudīm; viņa bija pagānu priestermeita (18:11 teikts, ka Jetrus uzskatīja To Kungu par vienu no daudziem dieviem); viņa neapgraizīja bērnus. Vai Mozum bija viņa jāprec? Tas, ka Mozum nerūpēja dēlu

apgraizīšana, norāda uz to, ka viņš pārāk nopietni neuztvēra savas attiecības ar Dievu; tādēļ Dievs meklēja viņu nonāvēt, parādot, cik nopietni tas ir Dieva acīs. Cipora bija midiāniete, Ābrahāma pēctece no Ketūras (1.Moz.25:1-6). Apgraizīšana bija derības zīme ar Īzāku, ko Cipora uztvēra ar rūgtumu kā aizvainojumu, un, šķiet, ka Mozus padevās viņai šai ziņā. Viņu laulība pierāda, ka garīgas domstarpības pašā sākumā var novest tikai pie strīdiem un šķiršanās vēlāk.

5:3 *Ka Tas pār mums nenāk* – Dievs nebija izteicis šos draudus (3:18); Mozus gandrīz vai attēlo Dievu kā nesaprātīgu un drakonisku dievību. Šķiet, ka Mozus to piebilda, lai padarītu šos vārdus iespaidīgākus, tāpat kā Ādams piebilda „...nedz to aiztikt”, atstāstot Dieva vārdus levai. Ja mēs pieņemam Bībeli kā Dieva iedvestu vārdu, mums ir jāuzmanās nekad neko nepielikt tam, pat netieši, lai darītu to iespaidīgāku cilvēkiem.

5:16 Trīs reizes (:15,16) izraēlieši apgalvo faraonam, ka ir *viņa* kalpi, tai laikā kad Jahve ir lūdzis lai Viņa ļaudīm atļautu iet un kalpot *Viņam* (4:23). Mēs nevaram būt divu kungu kalpi – un viņi apņēmas kalpot faraonam, nevis Jahve cerībā, ka tā rīkojoties viņu dzīve var kļūt kaut daudz maz vieglāka. Viņos nebija dievbijības dzirksts, nebija vēlmes sacelties pret apkārtējo pasauli; viņi vienkārši vēlējās labāk dzīvot, kā Mozus to viņiem bija solījis (4:31), kādu brīdi tie tam ticēja, bet īslaicīgu ciešanu pietika, lai tie atkal atgrieztos kalpu lomā Ēģiptē.

5:22 *Darījis tādu ļaunumu* – Dievs rada „ļaunu” (Jes.45:5-7), nevis kāda pārcilvēciska sātāniska būtne.

Mozus sākotnēji rādīts kā diezgan negribīgs Dieva sabiedrotais, kas gatavs visu atstāt un doties mājās, neredzot gaidīto atsaucību. Taču viņš ļoti ātri auga.

6:3 Dievs bija atklājis Sevi ticības tēviem kā Jahve, piemēram vietā, ko Ābrahāms nosauca: Jahve –jire (1.Moz.22:14). Bet Izraēls bija aizmirsis visu, ko ietver ticība vienam patiesajam Dievam, kas bija un ir un būs, kas Viņš ir. Dievs septiņas reizes [pilnīguma skaitlis] apgalvo pantos 6-8, ka viņš „būs” un gādās par Savu tautu. Viņš patiesi būs, kas Viņš teica, ka būs.

6:5 Dievs dzirdēja Izraēla bērnu nopūtas, kaut gan tolaik viņi neticēja Viņam un bija iegrimuši dziļā depresijā. Dievs „uzklausa” situācijas, it kā tās būtu lūgšanas,

pat ja tajās iesaistītie cilvēki ir pārāk vāji kā fiziski, tā garīgi, lai vārdos izteiktu savu bēdu lūgšanā Dievam.

6:12 Taču pirms tam Dievs bija solījis Mozum, ka Izraēls „klausīs” viņam (3:18). Dievs svinīgi pavēl viņam iet un runāt ar faraonu, jo Dievs ir viņam licis to darīt. Taču Mozum pietiek dūšas otrreiz atkārtot Dievam tos pašus vārdus. Nodaļā, kurā daudz runāts par Mozus pretošanos Dieva gribai, Raksti mums vēsta: „Tie ir Ārons un Mozus... Tie ir tie vīri, kas runāja ar faraonu... proti, Mozus un Ārons” (:26,27) – it kā tik liela vīra vājums kā Mozus varētu mūs uzmundrināt, kad mūs māc šaubas, kas liek mums minstināties mūsu kalpošanā Dievam.

6:30 *Neapgraizītām lūpām* – Tas varētu attiekties uz kādu Mozus runas defektu vai arī uz viņa izjūtām, ka viņš ir bijis tik ilgi prom no izraēliešiem, ka nejutās kā ‘apgraizīts’, vai varētu būt, ka viņš arī nekad nebija apgraizīts. Taču Dievs izvēlējās cilvēku, kas skaudri izjuta savu fizisko un garīgo neatbilstību šim lielajam darbam, kas viņam tiek uzticēts. Neatbilstības sajūta ir būtiska, lai Dievs izvēlētos mūs kādam mērķim, jo Viņš rod prieku, darbojoties caur vājiem un salauztiem šīs pasaules ļaudīm.

7:2 Kaut gan bija paredzēts, ka Ārons runās Mozus vietā, šķiet, ka Mozus drīz pārņēma runāšanu ar faraonu savās rokās. Iespējams, Ārons zaudēja drosmi, vai arī Mozus atguva pārliecību un vairs neuzskatīja savas „neapgraizītās lūpas” (skat 6:30) par šķērsli Dieva gribas izpaušmei.

7:4 Šķiet, ka katram izraēlietim bija savs sargeņģelis – tas varētu būt domāts ar „izvedīšu Savus pulkus, Savu Izraēla tautu”, ar to norādot, ka Ēģipti atstās divi pulki – eņģeļu pulks un pulks to, kurus viņi sargā. Un tā 12:41 „vienā dienā *visi* Tā Kunga kalpi (parasti lietotā frāze, runājot par eņģeļiem – bet šeit attiecināta arī uz Izraēla tautu) izgāja no Ēģiptes zemes”. Arī mums katram ir savs sargeņģelis.

7:5 Atstumtie redzēs ne tikai to, kā viņi būtu varējuši būt Valstībā; pastarās dienas rezultātā cilvēki atzīs Dieva vārdu / raksturu. Kad Dieva sods nāca pār Ēģipti, tad tie atzina Kunga vārdu, taču tas jau bija par vēlu tiem, kas triecās pretī neizbēgamajam nāves plūdumam Sarkanajā jūrā. Tāda būs arī atstumto tragēdija

pēdējās dienas nosodījuma laikā; tai dienā nebūs neviena vienaldzīgā, visi atzīs To Kungu. Tā diena, kad viņu atzīt, ir tagad.

7:7 Mozus dzīve dalās trijos atsevišķos posmos. Četrdesmit gadu Ēģiptes faraona galma labklājībā, četrdesmit gadu, ganot aitas tuksnesīgajos apgabalos, četrdesmit gadu, vedot Izraēlu pa tuksnesi. Dievs izkārtu arī mūsu dzīves, taču mēs to atskārstim tikai pēc daudziem gadiem.

7:17 Vārdi ar nodomu jauc Dievu ar Mozu – mūsu roka kļūt par Dieva roku, kad mēs to liekam lietā Kunga darbā.

8:5 Vai šāds sarkasms bija vietā? Dievs ir bijis žēlsirdīgs pret mums, dodams mums „Patiesību”, kuras nav neticīgajiem, bet tā mums dota vienīgi no žēlsirdības, un mūsu liecībā neticīgajiem augstprātība, pārākuma sajūta vai sarkasms ir pilnīgi nevietā.

8:13 *Un viņi darīja tā* – Mūsu lūgšanu vārdi kļūst gandrīz vai par pavēli Dievam, ja mēs tiešām ticam, ka šie vārdi saskan ar Viņa vēlmi; mēs lūgsim viņu izpildīt mūsu vēlmi, un viņš savā žēlsirdībā to darīs (Jāņa 16:23). Grieķu valoda liek saprast, ka tas ir priekšnieka lūgums padotajam, pasvītrotot Dieva pazemību. Mēs Viņu lūgsim, un Viņš mūs paklausīs (Ījaba 22:27).

8:17 Sērgas bija sodības, kas bija vērstas pret Ēģiptes dieviem, kuriem izraēlieši visdrīzāk bija sākuši ticēt (12:12; 15:11). Šī sērga bija vērsta pret Sebu, zemes pīšļu dievu, un Nīlas ūdeņu pārvēršanās asinīs simbolizēja Nīlas upes dieva nāvi.

8:18 Sākotnēji Dieva tauta arī cieta uzlikto Dieva sodību rezultātā. Taču nākamās sodības tiem nebija jāizcieš. Pēdējo dienu sodību aprakstā, kurām jānāk uz zemes īsi pirms Kristus atgriešanās, ir atsauces uz Ēģiptes sērgām. Arī tolaik varētu notikt tāpat – tie, kas būs dzīvi tai laikā, var ciest sākotnēju sodību seku rezultātā, bet tad kaut kādā veidā tie tiks paglābti kā Izraēls Gošenē (Jes.26:20).

Lai jūs zinātu, ka Es, Tas Kungs, esmu tanī zemē – Dievs vēlējās glābt pat faraonu. Mums ir jācenšas pievērst Dievam visus bez izņēmuma.

8:20 Ēģiptiešu saules dievs Ra un Belcebula priekštecis bija līdzīgi vabolēm; vabole bija populārs ēģiptiešu dārglietu greznojuma tēls.

8:21 *Šinī zemē* – 23. pantā teikts, ka Dieva tautai jādodas tuksnesī triju dienu gājumā. To varētu uzskatīt kā atsauci uz to laiku, kad Kristus trīs dienas nebija pie dzīvības, pirms viņš tika augšāmcelts, lai dotu iespēju Dieva tautai atstāt Ēģipti [pasauli], lai dotos Dieva Valstībā.

8:24 *Aizlūdziet par mani* – skan tā, it kā faraons būtu sācis atzīt Jahve kā Dievu. Tādējādi Dievs un Mozus tiecās pēc viņa grēku nožēlas un pat pestīšanas šī ilgstošā sērgu procesa gaitā, pat neskatoties uz to, ka, jo vairāk viņš nocietināja savu sirdi pret šādu garīgu iespējamību, jo vairāk Dievam bija tas jāapstiprina viņā.

9:3 *Nāks* – Oriģināla tekstā ir tagadnes laiks, kaut runa ir par nākotni. Dieva vārds ir tik neapstrīdams, ka Viņš var runāt par to, ko Viņš vēl nav izdarījis, kā par jau paveikto (Rom.4:17). Mums ir jācenšas tā raudzīties uz lietām, lai redzētu, ka nākotnes sodības un pestīšana sakņojas tagadnē.

9:5 Lopu sērgai bija jānotiek noteiktā laikā, taču vienīgi tad, ja faraons liegsies atlaist Izraēlu (:1,2). Viņš *būtu* varējis to novērst, un sērgas nebūtu bijis. Taču pravietojums ir tik specifisks, it kā nekāda nosacījuma nebūtu bijis. Bet bija! Bībeles pravietojumiem nereti piemīt nosacījuma elements, jo Dieva mērķim nereti nav neizbēgamības pieskaņas; un tas atspoguļo to, cik kolosāla vērtība Dieva acīs ir cilvēka brīvas gribas izpausmēm.

9:14 Visas mocības bija faraona sirdī, jo Dievs arvien apstiprināja faraona paša pieņemtos lēmumus.

9:22 Lielā krusa tuvina Izraēlas Lieldienu pestīšanu, taču tā ir arī pēdējo dienu valoda (Atkl.16:21) – it kā Dieva tautas Lieldienu pestīšanai ir atkal jānotiek, un par to vēstīs sodības pret tiem, kas to vajā.

9:29 Roku izstiepšana pret To Kungu ir lūgšanas veids, kas varētu simbolizēt mūsu atvērtību Dieva priekšā, vai arī norādīt uz to, ka mums nekā nav, un mēs izlūdzamies Dieva žēlsirdību.

9:31,32 Vai mums būtu jāsecina, ka ēģiptieši audzēja miežus, bet ebreji deva priekšroku kviešiem?

9:35 Rakstos atkārtoti lasām, ka faraons nocietināja savu sirdi [„sirds palika cieta” runā par to pašu], taču arī par to, ka Dievs nocietina faraona sirdi (10:1). Dievs apstiprina cilvēka paša pieņemto attieksmi. Viņš to neuztver vienaldzīgi. Tādēļ cilvēka domām un rīcībai ir kolosāla nozīme – Dievs gaida, lai apstiprinātu mūsu pašu izvēlēto rīcības veidu.

10:6 *Pagriezās un aizgāja* – pauž Mozus dusmas un aizkaitinājumu; Mozus bija viegli aizkaitināms (Ps.106:32,33; 4.Moz.20:12). Taču viņš bija arī ļoti pazemīgs (4.Moz.12:3). Krasas jūtu izpausmes nav nekas slikts, tās nav nesavienojamas ar pazemību.

10:19 Vējš, kas iemeta siseņus Niedru jūrā, atgādina kā Dievs sūtīja stipru vēju, kas pavēra un aizvēra Niedru jūru, un ēģiptieši tika tikpat kā iemesti jūrā iznīcībai. Dievs rādīja faraonam, kas viņam ir pa spēkam, un ka faraons ir nekas vairāk kā vēl viens sisenis. Faraonu kronī bija siseņu attēls. Dievs cenšas brīdināt cilvēkus par nākamo sodību cerībā, ka tie nožēlos grēkus.

10:22 Tumsas sērgai bija jāvēsta par Ēģiptes saules dieva Ra nāvi. Sērgas, viena pēc otras, vēstīja par Ēģiptes dievu nāvi vai bezspēcību. Izraēliešiem bija jāuztver šī mācība, lai tie nekad vairs nepielūgtu ēģiptiešu dievus; taču viņi piemirsa šo mācību.

10:23 Tieši tāpat kā Eņģelis stāvēja izraēliešu aizmugurē, kad viņi šķērsoja Niedru jūru, dodot tiem gaismu un to vajātājus – ēģiptiešus turot tumsā (14:20). Iespējams, izraēliešiem bija gaisma un ēģiptiešiem tumsa, tādēļ ka eņģelis burtiski bija starp viņiem? Dievs nereti brīdina par saviem plāniem, radot līdzīgas situācijas, cerībā, ka Viņa ļaudis nožēlos savus grēkus.

10:25 Dieva prasības faraonam arvien pieauga – tagad ēģiptiešiem bija jādod tiem arī lopī. Jo vairāk cilvēks attālinās no Dieva, jo grūtāk viņam klājas – jo Dievs apstiprina cilvēka izvēli kā tad, kad viņš attālinās no Dieva, tā arī, kad viņš tuvojas Dievam.

11:3 *Mozus bija jo liels* – Taču Rakstos teikts arī, ka „Mozus bija pazemīgāks par visiem cilvēkiem” (4.Moz.12:3). Sasaistot abus šos teicienus kopā, mēs rodam skaidru mācību, ka pazemīgie top lieli; un šai ziņā Mozus bija ne tikai Kristus

pirmtēls, bet arī paraugs visiem, kas vēlas iet Kristus pēdās: kļūdami pazemīgi tagad, savulaik mēs tapsim lieli.

11:8 *Un tad es aiziešu* – Mozus redzēja sevi kā visas Dieva tautas pārstāvi, tāpat kā Kristus ir mūsu pārstāvis.

12:5 *Nevainojamu* – citēts attiecībā uz Kristu, Pashas jēra tēlu (1.Pet.1:19, 1.Kor.5:7), jērs bija 'jāņem' no ganāmpulka, tas nebija īpaši audzēts šim nolūkam. Tas ir Kunga Jēzus prototips, kas arī ir viens no mums, no tā ganāmpulka, par kura glābšanu Viņš atdeva Savu dzīvību.

12:11 *Jūsu gurni lai ir apjozti* – Apjozuši sava prāta gurnus. Nodaļā, kas pārpilna ar Pashas dienas atsaucēm, Pēteris atsaucas uz šiem vārdiem, lai uzsvērtu, cik modriem šodien ir jābūt ticīgajiem, ik brīdi gaidot aicinājumu atstāt šo pasauli [salīdzini ar Ēģipti], lai sekotu Kungam Jēzum (1.Pēt. 1:13).

12:19 Izmēzt raugu no mājām nozīmē pārbaudīt sevi grēka ierauga sakarā (1.Kor.5:6-8). Grēks līdzinās ieraugam, kura mazai daļiņai ir milzīga ietekme kā mūsu, tā arī citu cilvēku dzīvēs – tas izplatās, ja netiek pilnīgi izmēzts.

12:22 *Īzapa* – Mēs atceramies, kā īzapa stiebru ar etiķi mērktu sūkli sniedza Kristum krustā (Jāņa 19:29).

12:23 „les garām” ir ebreju vārda „planēt garām” tulkojums. Viens eņģelis planēs virs ticīgo izraēliešu mājām, lai nedotu „maitātāja” (1.Kor.10:10) eņģelim sist viņu pirmdzimtos.

12:29 *Nakts vidū* – Par Kristus otro atnākšanu tēlaini teikts, ka tā notiks ar skaļiem saucieniem „nakts vidū” (Mat.25:6). Liela brēkšana bija Ēģiptē Pashas nakts vidū (:30). Mēs, kas esam Kunga atgriešanās gaidās, līdzināties Izraēlam Pashas naktī, vērojot un gaidot visdažādāko vajāšanu žņaugos.

12:34 Bet izraēlieši bija paņēmuši līdzī arī Ēģiptes elkus (Ecēh.20:7,8), kaut gan sērgas bija parādījušas, ka šie elki ir nedzīvi un bezspēcīgi, un Dievs bija spriedis tiesu pār visiem Ēģiptes dieviem (:12), tā kā arī mums, atstājot šo pasauli garā, nav jāņem līdzī šīs pasaules elki.

12:37 Ja no Ēģiptes izgāja 600 000 vīru bez bērniem, jādodomā tur bija ap trīs miljoniem izraēliešu, turklāt vēl arī pūlis svešu gāja ar viņiem (:38). Jēkaba ģimene sastāvēja no 70 cilvēkiem, kad viņi ienāca Ēģiptē pirms 430 gadiem (:41; 1.Moz.46:27). Tas norāda uz milzīgu dzimtas pieaugumu; Ābrahāmam dotie apsolījumi par lielo pēcnācēju skaitu bija guvuši pamatīgu sākotnējo piepildījumu. Caur kristībām šie apsolījumi attiecas arī uz mums (Gal.3:27-29), un mēs arī varētu pieredzēt šīs sākotnējās svētības piepildījumu vēl šai dzīvē.

12:38 *Pūlis svešu* – Ēģiptieši, kas bija pieslējušies Jahve? Vai tas varētu attiekties uz pēcnācējiem no jauktām laulībām ar ēģiptiešiem (piem., 3.Moz.24:10)?

12:42 Pashas svētki tika svinēti par piemiņu tam, kā Dievs izglāba Savu tautu. Līdzvērtīgs Pashas svētkiem šodienas ticīgajiem ir maizes laušanas rituāls, ko dažkārt pilnīgi pareizi sauc par piemiņas rituālu. Tā ir sanākšana kopā, lai atzīmētu, kas tika darīts mūsu labā caur upura jēru, Kungu Jēzu.

13:8 *Man* – Nākamajām paaudzēm bija jājūtas tā, it kā tās personīgi tiktu izglābtas no Ēģiptes, un daudzi psalmi rod mierinājumu, atceroties šo Dieva rīcību kā ķīlu tam, ka Viņš līdzīgā veidā glābs arī *mūs* no Ēģiptes spaidu laikam līdzīgām situācijām.

13:9 *Atgādinājumu* – Visam, ko Izraēls darīja un domāja, bija jānotiek tā fakta iespaidā, ka viņi tika izglābti no Ēģiptes. Mūsu glābšanas pieredzei caur mūsu Pashas upurjēra asinīm ir jāatstāj tieši tāds pats iespaids uz mums. Dažas ebreju tradīcijas burtiski pilda šo pavēli, nēsājot rotas lietas uz plaukstu locītavas un uz pieres. Mums tas ir jātur prātā, fiziski to apliecinot mūsu piemiņas sanākšanās, laužot maizi un dzerot vīnu, Kristus nāves piemiņai, kas mūs ir izglābusi no šīs pasaules un tās elkiem.

13:17 Dievs ir jutīgs pret mūsu vājumu tai ceļā, pa kuru Viņš mūs ved apsolītās zemes virzienā. Tādēļ tas, ka ļaudis vēlāk vēlējās atgriezties Ēģiptē (4.Moz.14:4), bija nepiedodami; Dievs nepārbaudīja cilvēkus pāri to spēkiem, tāpat kā Viņš to nedarīs arī mūsu gadījumā (1.Kor.10:13).

13:21 Mākoņu stabs pielīdzināms eņģelim 14:19. Eņģelis veda Izraēlu no Ēģiptes cauri tuksnesim uz apsolīto zemi – tieši tāpat sargeņģelis ved arī mūs. Mākonis

aizsedza tos no saules kvēles dienā un uguns sniedza tiem siltumu un gaismu naktī. Tajā mēs redzam Dieva rūpes par mums un visu mūsu pamatvajadzību nodrošināšanu mūsu ceļā uz Viņa Valstību. Eņģelis mākonī parādās Atkl.10:1, lai pavēstītu, ka Dieva tautas ceļš ir galā, ka tie ir ienākuši Dieva Valstībā.

13:22 Eņģelis ne mirkli neatstājās no tautas, ieskaitot arī to laiku, kad tie kurnēja pret Dievu, gribēja atgriezties Ēģiptē, izgatavoja zelta teļu. Arī mēs varam kļūt pārāk familiāri ar Dievu un ar to, ka eņģelis mūs ved uz Dieva Valstību.

14:2 Ģeogrāfiski un taktiski cilvēku izpratnē tas nebija pareizi – Dievs ievada viņus strupceļā, visapkārt bija kalni un aizmugurē jūra, un ēģiptieši bija sākuši tos vajāt. Dievs arī mūs dažkārt ievēd situācijās, kas šķiet kā strupceļš, cilvēka izpratnē bezizejas stāvoklis. Bet to mērķis ir rādīt mums Viņa glābšanas spēku.

14:12 Dievs gribēja, lai tauta atstātu Ēģipti un kalpotu *Viņam* (7:16); taču viņu atbilde bija, ka viņi labprātāk kalpotu faraonam. Mozus *savā* ticībā izveda tos no Ēģiptes, tā nebija viņu ticība (Ap.d.7:36,38; Ebr.11:28,29).

Varētu teikt, ka Dievs mūs velk brēcošus un pretojošos ārā no šīs pasaules, lai mēs būtu Viņa tauta; tā jau arī ir žēlsirdības būtība.

14:13 *Kurus jūs šodien redzat* – Ēģiptiešu vajātāji bija ļoti tuvu izraēliešiem. Dievs dažkārt pārbauda mūsu ticību līdz pēdējam.

14:15 Dievs norāja Mozu. Viņam bija ticības krīze, kas arī saprotams – kaut gan Mozus mierīgi mudināja ļaudis ticēt (:13). Un tomēr ticībā viņš izveda viņus cauri Sarkanajai jūrai (Ebr.11:28,29). Tādēļ tāpat kā viņa pirmajā aiziešanā no Ēģiptes (viņš nobijās faraona, un tad nebijās, Ebr.11:27 salīdz. ar 2.Moz.2:14), viņa ticība sagrīļojās, bet tad viņš to atguva.

14:21 *Darīja jūru par sauszemi, un ūdeņi pāršķēlās* – Šis izteiksmes veids atgādina radīšanas pierakstu 1.Mozus grāmatā (1.Moz.1:7). It kā Dievs no jauna veiktu radīšanas darbu Izraēlai. Pēc kristībām arī mēs Kristū kļūstam par jaunu radību (2.Kor.5:17).

14:22 Pirmajā vēstulē korintiešiem (10:1,2) Pāvils redz Sarkanās jūras šķērsošanā kristīšanās pirmtēlu. Izraēls kristījās Mozū, tāpat kā mēs Kristū, iziedami caur jūru

padebesī. Padebesis sastāv no ūdens pilieniem. Abās pusēs viņiem bija ūdens, un arī virs viņiem bija ūdens – proti, viņi bija ūdenī, tāpat kā mēs kristībās iegremdējamies ūdenī.

15:1 Īsteni ticīgie dziedās Mozus dziesmu, ieiedami Dieva Valstībā, atstājuši aiz sevis nemiera pilnos ūdeņus (Atkl.15:3). Izraēliešu vēsture dota mums kā piemērs, un mums ir jārod mācība viņu turpmākajās neveiksmēs.

15:2 *Mana tēva Dievs* – Mozus bija ar saviem vecākiem tikai agrā bērnībā. Šai agrīnajā vecumā viņi iedvesa viņā ticību Dievam. Viņi droši vien nomira kad viņš vēl bija faraona galmā un izskatījās pēc nepateicīga bērna, kas aizgājis pasaules neceļos un aizmirsis Dievu un Dieva tautu, kā arī viņu pūliņus iedvest viņam ticību. Šeit Mozus parāda cieņu viņiem. Kāds pārsteigums tos gaida Valstībā!

15:4 Faraona vīri sparīgi metās pakaļ izraēliešiem jūrā; taču Dievs apstiprināja viņos šo vēlmi, tādējādi var teikt, ka Viņš iegāzis tos jūrā. Tas ir divkārt uzsvērts (:1,21) šai nodaļā; Dievs apstiprina cilvēku vēlmi, viņu rīcības virzienu.

15:11 *Starp dieviem* – Sērgas padarīja ēģiptiešu dievus par nebijušiem vai bezspēcīgiem. Izraēls aizrautīgi dziedāja par Jahves pārākumu pār tiem; taču tie arvien vēl nesa sev līdz šo elku tēlus un pielūdza tos (Ecēh.20:7,8: Ap.d.7:42,43). Viena lieta ir aizrautīgi apdziedāt Dieva patiesību un taisnību psalmos un baznīcas dziesmās, taču dzīvot, sekojot šo dziesmu vārdiem, ir pavisam kaut kas cits.

15:15 *Izbijās* – Tā tauta dziedāja, un tā tas patiesībā arī bija, par ko liecina Rahābas teiktais (Jozuas 2:9-11). Taču kad Izraēls nonāca līdz Kānaānai, tie vairs neticēja, ka izbailes ir pārņēmušas tās iemītniekus; viņi domāja, ka tie ir daudz stiprāki par izraēliešiem (4.Moz.13:30-33). Izraēliešu sirdis „iztrūkās” no bailēm no kānaāniešiem, kas savukārt bija bailu pārņemti no izraēliešiem (Jozuas 14:8). Un atkal jāsaprot, ka mēs varam skaļi dziedāt par Dieva spēju pārvarēt visus šķēršļus mūsu ceļā uz Valstību, taču dzīvot un justies tā ikdienā ir pavisam kas cits.

15:22 Drīz vien pēc to kristībām Sarkanajā jūrā, Dievs sūtīja pārbaudījumus Savai tautai. To nereti novērojam arī to dzīvēs, kas kristīti Kristus Vārdā.

15:24 *Kurnēja* – Pāvils speciāli brīdina mūs nekurnēt līdzīgi viņiem (1.Kor.10:10). Viņi drīz vien zaudēja to priekpilno ticību, kurā viņi dziedāja Mozus dziesmu šīs nodaļas sākumā. Arī mums ir dažkārt jācīnās, lai uzturētu ticību, kas mūs spārno dažos noteiktos brīžos.

15:27 Izraēliešu divpadsmit ciltis droši vien nevarēja vien nobrīnīties par Dieva žēlsirdību, kad tuksnesī viņi nonāca pie divpadsmit ūdens avotiem. Katrai ciltij pa vienam! Arī mūsu ceļojumā šīs pasaules tuksnesī mūs brīžiem pārsteidz Dieva tālredzīgā žēlsirdība. Divpadsmit avoti deva ūdeni 70 palmām. 1.Moz.10 ir nosauktas 70 Noas pēcnācēju ciltis, kas asociējas ar pagāniem. Tas it kā netieši norāda uz to, ka izraēliešiem jādalās savā svētībā ar apkārtējo pagānu pasauli. Ābrahāma dzimumam bija jābūt par svētību visai pasaulei, un mēs, kas esam Kristū, arī esam Ābrahāma dzimums, un mums arī ir jādalās mūsu garīgajā svētībā ar apkārtējo pasauli. Izraēlas garīgais elitārisms un izolacionisms bija tiešs pretstats tam, kas Dievam bija padomā.

16:3 Tāpat kā Izraēls savā prātā pārspīlēja tos labumus, kas bija Ēģiptē, aizmirstot, ka tā bija viņu ciešanu un izmisuma zeme, arī mēs varam atskatīties uz pasauli, kuru mēs atstājām kristībās [salīdz. ar Sarkanās jūras šķērsošanu] un iedomāties, ka tā bija daudz labāka, nekā tā patiesībā bija.

16:6 Kungs bija izvedis Izraēlu no Ēģiptes zemes, taču vēlāk šī brīnumainā realitāte izplēnēja viņu apziņā, kā tas var gadīties arī ar mums.

16:8 Divas reizes (:8,10) tiek uzsvērts, ka viņi būs paēduši. Vienīgi Dieva vārds, kā tas ir Kristū, var mums sniegt sātu šai pasaulē.

Ne pret mums – Ko viņi runāja pret Mozu, viņi bija runājuši pret To Kungu, jo visi Dieva ļaudis reprezentē Viņu, un mūsu attieksme pret Viņa ļaudīm ir mūsu attieksme pret Dievu – un tā būs pastarās dienas lēmuma pamatā (Mat.25:40).

16:18 Saskaņā ar ebreju tradīciju, tas nozīmēja, ka stiprākie salasīja vairāk un dalījās ar tiem, kas bija vājāki un nevarēja tik daudz savākt, tā ka galu galā visiem bija vienāds mannas daudzums. Pāvils atzinīgi vērtē šo tradīciju 2.Kor.8:15, lai pamatotu to, ka bagātājiem kristiešiem ir jādalās ar nabagajiem. Tie, kas nepakļāvās šai pavēlei, atrada, ka otrā rītā atstātā manna smirdēja – mācība, kas

vēsta, ja mēs nedalāmies savā mannā vai bagātībā (kā 2.Kor.8:15 to interpretē) pirms Kunga atnākšanas rīta, mēs izraisīsim Viņa dusmas pret sevi.

16:19 Mannas pietika tikai vienai dienai. Jēzus atsaucas uz to, kad viņš māca mūs lūgt Dievu mūsu dienišķo maizi dot mums šodien (Mat.6:11).

16:27 Manna simbolizēja Dieva vārdu un glābšanu, kas nāk caur tā atklāsmi Kristū (Jāņa 6:48,63). Izraēls varēja savākt to sešas dienas nedēļā, tik ne septītajā dienā. Septītā diena simbolizē Tūkstošgadi / Valstību (salīdz. ar to, ka manna mitējās līdz ar viņu ienākšanu Kānaānā, kas pārstāvēja Valstību). Septītajā dienā Izraēls meklēja mannu, taču neatrada to – tāpat kā jaunā Izraēla nesaprātīgās jaunavas meklēs vārda eļļu, kad tā vairs nebūs dabūjama. Pastarajā dienā nebūs vienaldzīgo. Visi gribēs dabūt mannu, būt pildīti ar eļļu. Par to ir jāgādā šodien!

17:6 Klints, kas bija jāsit, simbolizēja Kristu (1.Kor.10:4) – ūdens iztecēja no Viņa sāna, kad Viņu 'sita' krustā. Pāvils saka, ka klints gāja tiem līdz – tai ziņā, ka ūdens no sistās klints plūda aiz viņiem kā straume. Tas runā par pastāvīgu atspirdzinājumu un dzīvi, ko Kristus mums dod mūsu ceļojuma pa tuksnesi laikā. Taču neskatoties uz visu šo pārtikas krājumu sagādāšanu, ļaudis kurnēja, izgatavoja zelta teļu, gribēja atgriezties Ēģiptē – viņi nespēja aptvert Dieva pastāvīgās klātbūtnes brīnumu; tā var notikt arī ar mums.

17:11 Paceltas rokas simbolizē kvēlu lūgšanu (Raudu 2:19; 2. Laiku 6:12,13; Ezras 9:5; Ps.28:2; 141:2; 1.Tim.2:8). Bībele mūs pastāvīgi māca, cik liels spēks ir viena vienīga cilvēka lūgšanai – kad Mozus lūgšana zaudēja kvēli, izraēlieši zaudēja dzīvību. Citu labklājība un galējā uzvara daļēji ir atkarīga arī no mūsu lūgšanas par viņiem, tādēļ arī Pāvils mudināja cilvēkus pastāvīgi lūgt par citiem.

17:12 Mozus ar virs galvas paceltām abām rokām un diviem cilvēkiem no vienas un otras puses, līdz kamēr saule nogāja, uzvedina uz salīdzinājumu ar Kristu krustā, kad Viņš dedzīgi aizlūdza par Dieva tautas, par mūsu galīgo uzvaru.

18:2 Mozus bija „atsūtījis” sievu atpakaļ – grieķu 1.Kor.7:11-13 tulkojumā lietots tas pats vārds, kas nozīmē „šķiršanos”. Mozus atļāva šķiršanos izraēliešu cietsirdības dēļ (Mat.19:8), taču viņš pats izrādās šķīries no sievas – savas cietsirdības dēļ?

18:3 Mozus bērnu vārdi liecina par to, ka viņš atzina sevi par svešinieku zemē, kurā viņš dzīvoja; viņš dzīvoja kā svešinieks Midiānā. Maz ir cilvēku, kas nodzīvojuši zemē 40 gadu, nejustos tai piederīgi. Mums, kas esam Dieva Izraēls, ir jādzīvo šai zemē, kas ir mūsu mūžīgs mantojums, kā svešiniekiem, kā ceļotājiem (Ebr.11:13; 1.Pēt.2:11).

18:15 Šeit mēs atkal redzam, cik lielā mērā Mozus, nebūdamas pats Dievs, ļaužu priekšā pildīja Dieva funkciju. Tas pats ir sakāms par Jēzu.

18:18 Mozus seko Jetrusa padomam, lai „gurtin nepagurtu”, kaut gan spēks viņā nebija izsīcis līdz pat mūža galam (5.Moz.34:7). Vai tas bija tāpēc, ka viņš sekoja sievastēva padomam – jebšu Dievs viņu tā vai tā svētītu, sekotu viņš šim padomam vai ne?

18:21 Tāpat kā Jaunajā Derībā, lai būtu Dieva tautas priekšgalā nebija no svara ne kur tu esi dzimis, ne izglītība, ne popularitāte vai sociālais stāvoklis. Garīgajai izaugsmei bija jānosaka cilvēka vadošā loma – šis jēdziens nav pieņemts nevienā citā reliģijā.

19:4 Ērglis māca ērglēnus lidot, izmetot tos no ligzdas un lidojot zem viņiem, lai saķertu tos, ja tie krīt, kā arī lai viņa spārnu radītā vēja plūsma uzturētu viņus lidojumā. Dievs grib, lai Viņa tauta lidotu patstāvīgi, nevis tikai paļautos uz Viņu.

19:6 Mēs Kristū esam Viņa Valstības ķēnišķīgi priesteri (1.Pēt.2:9). Priesteri bija no Levija cilts un ķēniņi no Jūdas cilts. Taču Dieva prātā visai Viņa tautai bija jābūt par priesteriem, nenododot atbildību par garīgo izaugsmi un labklājību kādai izvēlētai speciālistu grupai. Gandrīz visās reliģijās rūpes par garīgo izaugsmi tiek nodotas speciālistu grupas rokās, bet Dieva tautā visiem kā viens ir jābūt priesteriem. Kaut gan Kristus nāk no Jūdas cilts, Viņš ir arī priesteris (Ebr.7:11-13) – un mēs, kas esam Viņā, tādējādi varam būt par ķēnišķīgu priesteru saimi pat tagad, un vēlāk būsime ķēnišķīgi priesteri, kas mūžīgi valdīs pār zemi (Atkl.5:10). Kaut gan pilnā mērā Dieva Valstība uz zemes iestāsies Kristus atgriešanās laikā, mēs, kas esam Dieva vadībā un pakļautībā, esam šai ziņā Viņa valstības iedīglis.

19:19 Vēstulē Ebr.12:18-29 teikts, ka Mozus bija izbijies un šausmu pārņemts no zemestrīces un balss skaņas. Šis fragments tiek pielīdzināts Kristus asins balsij, kas ir vēl spēcīgāka – kas var satricināt visu līdz pašiem pamatiem.

19:24 Dievs soda cilvēkus atbilstoši padarītajam grēkam – ja tauta ‘laužas cauri’ lai vērtos uz Jahve, Viņa sods ‘lauzīsies cauri’ pret viņiem.

20:4 Izraēls nedrīkstēja pielūgt nekādus Dieva attēlus, neko, kas teicās reprezentējam Viņu – Viņš gribēja, lai tie pielūgtu Viņu nepastarpināti, nevairoties tā fakta, ka mēs varam tieši sazināties ar Viņu.

20:5 *Dusmīgs / greizsirdīgs* – Jo lielāka mūsu mīlestība pret kādu, jo lielākas greizsirdības jūtas, it sevišķi ja mīlestība ir abpusēja. Dieva mīlestība pret mums ir kolosāla, tā izpaudās Viņa Dēla dzīvības atdošanā mūsu labā. Tādēļ Viņš ir greizsirdīgs pret mums, mūsu domām, rīcībām, jūtām – jo Viņš redz visu. Viņam ir neizsakāmi sāpīgi redzēt mūs pievēršamies citiem dieviem – un Viņš ir sajūsmā, redzot mūsu neviltotu vēlmi atsaukties Viņam šai pasaulē, kura lielākoties ir atteikusies no Viņa mīlestības, jebšu uzskata to par kaut ko parastu.

20:7 *Tā Kunga Vārdu nelietīgi valkāt* – Mēs pieņemam šo Vārdu kristībā; kristībā mēs piesaucam Kunga Vārdu (Ap.d.15:17; 22:16). Mums nebūs šo Vārdu „nelietīgi valkāt”, mums ir jāprot novērtēt šī Vārda brīnumu.

20:17 *Tevis nebūs iekārot* – Dieva likums atšķirībā no cilvēku likumiem uzskata par noziegumu cilvēka iekšējo attieksmi. Iekārošanas grēks nav pierādāms, likums nevar pret to vērsties – jo tas nav citiem redzams. Taču Dievs, kas visu redz, nosoda arī mūsu visdziļāk apslēptās domas un vēlmes.

20:19 Ļaudis vairās tieša kontakta ar Dievu, no tā izriet daudzu baznīcu sarežģītā hierarhiskā un piramidālā struktūra. Taču Dievs vēlas tiešas personiskas saskares ar mums kā ar indivīdiem. Viņi neuztvēra cita cilvēka izteiktos dievišķos vārdus kā Dieva balsi, kas runā uz mums personīgi. Iespējams, ka arī mēs ar grūtībām uztveram iedvestās Bībeles vārdus; teorētiski mēs to zinām, bet vai mēs patiesi uztveram šo brīnumaino faktu, ka tas, ko mēs lasām, ir Dieva Paša godbijību iedvesošā balss, kas vērstā uz mums?

20:24 Mēs esam no zemes pīšļiem darināti. Dievam nerūp skaista ārišķība, Viņš vēlas, lai mēs Viņu pielūgtu no sirds, pieņemot mūs tādus, kādi mēs esam. Mozus baušļi nereti paredz Izraēla nepilnīgo paklausību, tādēļ nākamajā pantā teikts, *ja* viņi tomēr taisa akmens altāri, tad, pieļaujot šo atkāpi, Dievs tomēr prasa pakļauties Viņa principiem.

Tur Es nāksu pie tevis un tevi svētīšu – „Tevi” vienskaitļa formā. Lai kur vienkāršais izraēlietis pienestu Dievam upuri, Dievs nāks pie viņa personīgi. Tas atgādina, kā Dievs „nonāca” uz Sinaja kalnu (19:20) – it kā norādot uz to, ka Mozus attiecību ar Dievu kulminācijas moments, Dieva nonākšana uz Sinaja kalnu, ir sasniedzama ikkatram no Dieva tautas, kas no sirds upurē Viņam.

21:6 *Dieva priekšā* (ebr. *Elohim*) – Burtiskais *Elohim* tulkojums ir ‘vareno kopa’, ko parasti tulko „Dievs”, bet tas var attiekties uz eņģeļiem, kā arī uz cilvēkiem, šai gadījumā uz vecajiem vai Izraēla soģiem.

Uz šo paražu ir atsauce Ps.40:6, un tā ir attiecināta uz Kristu Ebr.10:5-10. Aiz mīlestības pret mums, sievu, kuru Viņam devis Dievs, Tā „kungs” (:4), Kristus izvēlējās palikt Tēva mājā uz mūžu. Ar īlenu pret koku caurdurtā auss Ebr.10 uztverta kā pirmtēls Kristus naglošanai pie staba. Auss simbolizēja paklausīgu Kunga vārdu uztveršanu. Kristus krustā bija līdz galam paklausīgs Kunga vārdam – mūsu labad. Tam, ka mūs uzskata par Viņa sievu, ir jāiedvesmo mūs uz nelokāmu uzticību un atbalstu Viņa lietai šai pasaulē.

21:14 Altāris pārstāvēja Kristu (Ebr.13:10). Viņš ir patvēruma vieta mums, kur mēs varam paslēpties, kā cilvēks no 13.panta, kas pastrādājis grēku, par kuru draud nāves sods, nemaz negribēdams to pastrādāt. Kaut arī mēs nevaram attaisnot visus mūsu grēkus, vainojot tajos ‘apstākļu ētiku’, tomēr Dievs saprot, ka dažkārt mēs grēkojam, sirds dziļumos to nemaz nedomādami darīt.

21:17 Apiešanos ar cilvēku kā ar lietu Dievs nosoda tāpat kā slepkavību. Dieva acīs cilvēka personības vērtība un nozīme ir pats svarīgākais, un to atspoguļo Viņa baušļi.

21:20 Vergu bija jāciena kā personību ne mazāk par jebkuru citu. Cilvēka sociālais vai ekonomiskais stāvoklis nevar būt par attaisnojumu šī baušļa ignorēšanai.

21:33 *Un to neapsedz* – Tāpat kā sods par badītāja vērša nenosargāšanu (:29). Šiem likumiem bija jāieaudzina cilvēkos rūpes par citiem cilvēkiem. Arī mums ir jādomā par to, kā mūsu darbi vai bezdarbība atsauksies uz citiem cilvēkiem.

22:6 *Divkārtīgi jāatlīdzina* – Bet Caķejs atdod četrkārtīgi, ko viņš bija izspiedis no citiem (Lūkas 19:8). Dieva baušļiem nav jāveicina minimālisms mūsu apziņā, vadoties tikai pēc burta, un ne vairāk. Drīzāk, kad mēs izprotam baušļa būtību, mēs darīsim daudz vairāk par to, ko pieprasa baušļa burts.

22:10 „Kungs” šeit attiecas uz soģiem vai vecajiem; nākt Dieva pārstāvju priekšā ir tas pats, kas nākt Dieva priekšā.

22:20 Atmiņām par savu izglābšanu no Ēģiptes bija jāveicina izraēliešos labestība pret citiem; atmiņām par mūsu izglābšanos caur kristības ūdeņiem (salīdz. ar Niedru jūru) ir jāizraisa tās pašas jūtas.

22:24 Izraēlieši nedrīkstēja aizdot naudu saviem brāļiem par procentiem. Taču Jēzus saka atraidītajam, ka viņš vismaz to būtu varējis darīt (Mat.25:7) – it kā lai sacītu, ka cilvēkam būtu bijis *vismaz kaut kas jādara* ar to, ko Dievs viņam bija devis, pat ja tas netuvojas ideālam un pat, ja tas pārkāptu Dieva baušļa burtu. Tādējādi Jēzus pasvītro kā visnotaļ peļamu vienaldzīgu un savu slinkumu balstošu attieksmi pret Dieva dāvanām.

22:30 Šis bauslis nebalstījās tikai uz higiēniskiem pamatiem. Dievs vēlējās ieaudzināt tautā veselīgu darba ētiku, necenšoties izvairīties no darba, ēst tikai pašu šim nolūkam audzētus lopus. Mēs dzīvojam pasaulē, kur slinkums un cenšanās dzīvot par brīvu, ir kļuvuši gandrīz vai par sava veida mākslas formu. Mēs nevaram izvairīties no lāsta, ka mums ir jāēd smagi strādājot nopelnītā maize. Mums ir jāpieņem mūsu cilvēcība un mūsu kritušā stāvoklis, cerot uz lāsta noņemšanu Dieva nākamajā Valstībā.

23:2 Mēs esam kā „noklīdušas avis” (Jes.53:6) – mēs sliecamies grēkot citu ietekmē, tāpēc ka mēs neesam tik stipras un neatkarīgas personības, par kādām mums labpatiktu sevi uzskatīt.

23:4,5 Šie panti atkal ilustrē, kā Dieva baušļi, kas ņem vērā cilvēka iekšējo attieksmi, atšķiras no cilvēku likumiem. Nav iespējams pierādīt, ka tu neesi palīdzējis ienaidnieka lopam atrast mājas, pret to nevar vērsties ar likumu, jo citiem tas nav redzams. Taču Dievs, kas redz visu, nosoda arī mūsu slēptākās jūtas un vēlmes. Atzīmējiet arī to, ka nedarīšanas grēks ir tas pats, kas pastrādāts grēks. Cilvēks, kurš nepalīdzēja vēršim, varētu pārnākt mājās, domādams, ka viņš neko sliktu nav darījis. Taču Dievs būs ievērojis viņa nedarīšanas grēku.

23:12 Dieva jutīgums pret dzīvniekiem izpaužas viņa baušļos – mums arī ir jāizjūt tas, ka dzīvnieki ir dzīvas radības, nevis mehānismi. Dieva mērķis bija ieaudzināt cilvēkā iejūtību pret citiem, tai skaitā arī pret dzīvniekiem.

23:13 Citu dievu vārdus nedrīkstēja pat pieminēt – tas pats princips, kas pausts Efez.5:3, ka mums nebūs pat pieminēt visādu netiklību un nešķīstību, jo tie ir šī laikmeta elki. Mēs nedrīkstam grēkot arī netieši, skatoties, lasot vai apspriežot grēcīgas lietas, nerunājot jau par darīšanu.

23:21 Dieva vārds, kas mājo eņģelī, izskaidro to, kā Mozus varēja, kā vēlāk teikts Rakstos, runāt ar Dievu vaigu vaigā, kaut gan mums ir teikts arī, ka neviens cilvēks nedrīkst Dieva vaigu redzēt. Mozus runāja ar eņģeli, kurā mājoja Dieva vārds, un kurš tādējādi pildīja Dieva funkcijas cilvēku priekšā. Tas pats princips izskaidro to, kā par cilvēkiem, un it īpaši par Kristu, var runāt kā par Dievu, jo viņos mājo Dieva vārds, kas personīgi tos nepadara par Dievu.

23:23 Tas notika nemanāmi, eņģelis izmantoja dažādus apstākļus, lai novājinātu šīs ciltis. Taču izraēlieši nenoticēja šim pantam, domādami, ka šīs ciltis ir pārāk spēcīgas, lai tās uzvarētu (4.Moz.13:30).

23:28 Sirseņu sūtīšana Izraēlam pa priekšu līdzinās eņģeļa sūtīšanai tiem pa priekšu (:23). Bet tie varētu patiesi būt arī sirseņi, kas nopostīja un vājināja kānaāniešus; vai arī tas varētu attiekties uz ēģiptiešu vai filistiešu ciltīm, kuru vairogus rotāja sirseņu attēli, kuri varēja uzbrukt un vājināt kānaāniešu ciltis tieši pirms izraēliešu ierašanās. Eņģelis, kas gāja priekšā Izraēlam, sagatavoja attiecīgu situāciju. Šķēršļi Valstības iemantošanai šķiet milzīgi un nepārspējami, bet Dievs ir

gādājis, lai tos mazinātu. Mums neredzot, eņģeļi līdzīgā veidā potenciāli gatavo ceļu mūsu ieiešanai tajā.

23:29 Dievs, kas ir tik tālu no šīs zemes, paredz situācijas, ar kurām mums būs jāsaskaras dzīvē, un, kā labam tēvam pienākas, sagatavo visu tā, lai grūtības, kas mums jāpārvar, nebūtu tik lielas. Viņa iejūtība ir apbrīnojama!

24:7 Mozus prata lasīt – jo viņu uzaudzināja visā ēģiptiešu gudrībā (Ap.d.7:22).

24:8 *Derības asinis* – Asinis pašas par sevi nebija derība, bet nokautā dzīvnieka nāve bija derības drošības apstiprinājums. Kristus nāve apstiprināja jauno derību, kas bija dota apsolījumos Ābrahāmam (Rom.15:8; Gal.3:15-19). Ticīgie ņem jaunās derības biķeri maizes laušanas rituālā (1.Kor.11:25) par apliecinājumu absolūtai pārlicībai, ka, būdami Kristū, mēs esam Ābrahāma pēcnācēji, mantinieki pēc Dieva apsolījuma (Gal.3:27-29). Mēs mantosim zemi uz mūžu – un Kristus asinis to apstiprina.

24:11 Ēst un dzert ar Kungu ir zīme, ka Viņš mūs pieņem un negrib mūs iznīcināt. Tas ir maizes laušanas rituāla mierinājums.

24:12 Dievs rakstīja likumus un baušļus. Taču Jēzus saka, ka *Mozus* ir rakstījis likumus (Marka 10:5). „Kunga bauslības grāmata” tiek saukta arī par „Mozus bauslības grāmatu” (2.Laiku 17:9; Neh.8:1); tā bija „Mozus dotā Kunga bauslības grāmata” (2.Laiku 34:14). Tik ārkārtīgi stipra bija Dieva izpausme Mozū, taču tā nedarīja viņu pašu par Dievu.

25:2 Pricīga došana Dievam ir ļoti svarīga – došanai nekad nav jāsakņojas neizbēgama pienākuma apziņā. Aicinot palīdzēt nabagākajiem, Pāvils arī runā par palīdzēt gribošu sirdi un pricīgu devēju, kuru Dievs mīl (2.Kor.8:19; 9:7).

25:21 Salīdzināšanas vāks katru gadu bija jāslacina ar šķīstīšanās asinīm. Šīs asinis simbolizēja Kristus asinis. Eņģeļi-ķerubi apēnoja asinis uz salīdzināšanas vāka, attēlojot eņģeļus Kristus upurēšanās laikā un it īpaši krustā. Lai atceramies iespējamo kārdinājumu piesaukt eņģeļus, kas pestītu Viņu (Mat.26:53). Pēteris atsaucas uz to, teikdams, ka pat eņģeļi kāro ielūkoties tajā, ko reprezentē Kristus asinis (1.Pēt.1:12). Pagānu reliģiju tempļos parasti bija tronis, kurā sēdēja viņu

Dievs. Patiesā Dieva tronis bija tukšs – tā vietā bija salīdzināšanas vāks, uz kura neviens nesēdēja. Kristīgā ticība ir ticībā neredzamajam Dievam (Ebr.11:1,2), kura pestīšanas žēlastību mums apliecina Viņa Dēla izlietās asinis.

25:22 Dievs atklājas mums virs Kristus asinīm, un no turienes mēs dzirdam Viņa balsi. Ebr.12:18-29 pielīdzina Kristus asinis iespaidīgai balsij; mēs nevaram stādīties Viņu sev priekšā krustā un palikt pasīviem, mēs it kā dzirdam Dieva balsi runājam uz mums. Tādēļ mums ir regulāri jāpiemin Kristus nāve krustā, iztēlojoties šo ainu acu priekšā. Jo no turienes mums skan Dieva balss, un mēs sastopamies ar Viņu. Mūsu maizes laušanas rituāls ir neizvietoājama palīdzība šai ziņā.

25:36 Lukturis pārstāv ticīgo sapulci (Atkl.1:20). Tas darināts no izkalta zelta, esot par tēlu tam, ka īsteni draudzes locekļi ir izkalti tā, lai tie būtu gaisma Dievam.

25:38 Zelts nebija ne stingrākais, ne praktiskākais materiāls šo rīku izgatavošanai. Bet tas ir pārbaudītas ticības tēls (1.Pēt.1:7). Mēs neesam tie labākie rīki Dieva lietošanai Viņa mājā, taču Viņam labpatīk lietot vājākos un tos, kas cilvēku izpratnē nav piemēroti darbam – jo Viņš darbojas ticībā mums un mūsu ticībā Viņam, nevis paļaujoties uz cilvēka spēku.

26:6 Mājoklis bija „viens”, savienots no vairākiem pārklājumiem, lai sniegtu mācību par vienotību. Garīgais mājoklis, ticīgie, bija Kunga Jēzus „uzsliets” – šis vārds grieķu valodā norāda uz „krustā sišanu” (Ebr.8:2). Caur nāvi krustā tika uzsliets viens vienots mājoklis. Nojaukt šo celtni, izjaucot vienotību, nozīmē anulēt krustā veikto.

26:10 Mājoklis reprezentē Dieva mājvietu. Tagad Viņš vairs nedzīvo cilvēku darinātā namā, bet gan Savu cilvēku sirdīs, kas visi kopā sastāda Viņa jauno dzīves vietu. Taču mēs varam gūt mācību no mājokļa veidošanas principiem. Liels uzsvars tika likts uz visu sastāvdaļu savienošanās veidu citam ar citu. Dievs dzīvos mūsu vidū, kad mēs esam vienoti, savienoti cits ar citu. Kristietība nav iespējama izolācijā – mēs esam vajadzīgi cits citam.

26:14 Ādām bija jābūt iesarkanām kā Kristus asinis, kas kalpo par pārklāju Dieva tautai.

26:31 Priekšgars ir Kristus mirstīgās dzīves tēls (Ebr.10:20). Viņa raksturā bija meistariski smalki ieauts taisnīguma audekls (Atkl.19:8), kas caurstrāvoja visu Viņa dzīvi. Meistariski ieautie raksti runā par to, cik meistariski Dievs darbojās, veidojot Kristus raksturu, un Viņš, savukārt, darbojas mūsu dzīvēs, ja mēs esam atvērti Viņa darbībai.

26:33 Priekšgars atdalīja svēto vietu no vissvētākās vietas, kurā bija Dieva klātbūtne. Kad Kristus nomira, šis priekšgars tika pārplēsts divās daļās no augšas līdz apakšai (Mat.27:51), kas norāda uz to, ka tas bija Dieva, ne cilvēku roku darbs. Caur Viņa nāvi ikviens, kas Viņam tic, var vienmēr darīt to, ko Augstais priesteris varēja darīt vien reizi gadā – nākt Paša Dieva priekšā.

27:1 *No akāciju koka* – Tā netrūka tuksnesī, bet tas bija drīzāk krūmāju tipa; diezgan dīvainā materiāla izvēle lietošanai Dieva mājoklī. Bet arī tas, ka Viņš ir izvēlējis *mūs* ar visām mūsu vajībām un disfunkcijām, prasto, neizturīgo tuksneša materiālu, nav mazāk dīvaini. Akāciju koka izvēle mājokļa celtniecībai ir viens no vairākiem aspektiem visā šai pasākumā, kad izraudzītais materiāls no celtniecības viedokļa it nemaz nav tas labākais. Šis aspekts pasvīturo Dieva izvēli strādāt ar pakļāvīgajiem, vajajiem un salauztajiem Sava mērķa sasniegšanai (kā arī Ecēh.15:2-5).

27:20 Lukturis Atklāsmes 2. un 3. nodaļas vīzijās lietots kā draudzes simbols. Draudzei ir jāveicina Gara uguns degsme, lai tā vērstos par gaismu. Mūsu sirds ugunij ir nemitīgi jādeg – kā dienu, tā nakti. Tieši tas bija Jēzum padomā, kad Viņš pielīdzināja mūs jaunavām, kas sagaida līgavaini naktī, neļaujot lukšuriem izdzist (Mat.25:8).

28:3 Saprātīgajiem Dievs deva gudrības garu saskaņā ar Dieva principu apstiprināt cilvēka paša izvēlēto ceļu.

28:6 Efods bija sava veida veste, pie kuras piestiprināja krūšu zīmi.

28:12 Tas tēlaini parāda, kā mūsu Augstais Priesteris Kristus nes visus Dieva tautas vārdus uz pleciem un uz Savas sirds (:29), kad Viņš iestājas Dieva priekšā par mums. Dārgakmeņu vērtība atspoguļo mūsu augsto vērtību Dieva acīs.

28:17 Īsteni ticīgie tiek pielīdzināti akmenim ar unikālu vārdu, kas rakstīts uz tā (Atkl.2:17). Mums katram ir savā veidā jāatspoguļo un jāatrāda Dieva slavas gaisma, izceļot tās daudzējādās šķautnes, tāpat kā krūšu zīmes dārgakmeņiem katram ir savs neatkārtojams skaistums. Vienotība nav tas pats, kas vienveidība.

28:35 „Vai man, ja es nesludinātu evaņģēliju!” (1.Kor.9:16) varētu būt Pāvila atsauce uz Augstā Priestera vajadzību pēc zvārguļiem, „lai būtu dzirdama to skaņa... ka viņš nemirtu”. Šī doma par skaņu, kas jādzird, ir uztverta Ps.19:4 attiecībā uz evaņģēlija izplatīšanu.

28:39 Priestera turbānu no smalka auduma, nevis no tīra zelta vai kāda dārgmetāla varētu uztvert kā pēkšņu atslābumu – vairums citu reliģiju līderu galvās bija kas solīdāks. Smalks audums simbolizē taisnīgumu (Atkl.19:8); doma ir tajā, lai izceltu vienkāršo taisnīgumu, kas ir daudz lielākā vērtē un spēkā Dieva acīs nekā ārišķīga izrādīšanās.

28:41 Jēzus ziedoja Sevi, lai Dievs arī mūs „svētītu patiesībā” (Jāņa 17:17,19). Šis vārds ir lietots arī runājot par priesteru iesvētīšanu darbam visa Izraēla labā. Ja mēs atsakāmies no aicinājuma būt par priesteriem šodien, vēloties to atstāt citu ziņā, mēs noniecinām Kunga ciešanas mūsu pestīšanas labā.

28:43 *Kļūtu vainīgi* – Runājot par katra personīgo vainu. Taču šis teiciens attiecināts uz Kristu, ka Viņš nesīs mūsu vainas krustā (Jes.53:11). Kungs Jēzus nesa mūsu vainas, pats būdams bez vainas. Tas ir paradokss, ar kuru arī Viņam bija grūti samierināties, kas noveda pie tā, ka Viņš sajūtās Dieva atstāts (Mat.27:46). Tas nozīmē, ka kaut gan Kristus bija bez vainas, Viņš zina, kā jūtas grēcinieki, jo Viņš bija viens no mums visādā ziņā, tikai bez grēka.

29:1 „Darīt svētu” jeb „iesvētīt” ir vārdi, kurus Jēzus bieži minēja, runājot par Viņa nāves nozīmi. Savā lūgšanā Jāņa 17. nodaļā Viņš lieto Augstā Priestera valodu, piem., „viņu labā Es pats svētījos nāvē, lai arī viņi būtu patiesībā svētīti” (Jāņa 17:19). Mēs esam aicināti būt par svētu priesteru saimi (1.Pēt.2:5,9); Kristus nāve ir iesvētījusi mūs, sagatavojusi mūs kalpošanai Dieva namā. Tādēļ garīga kalpošana citiem nav domāta speciālistu mazākumam, bet gan *visiem*, kas ir Kristū - ‘svētītajā’, kas ir svētīts tāpat kā priesteri tika svētīti kalpošanai (:21).

Nevainojamu dzīvnieku upurēšana, kurus upurēja lai iesvētītu priesterus, ir Kristus upura pirmtēls.

29:7 Vārds „svaidīt” kā sinonīms vārdam „iesvētīt” Jaunajā Derībā sastopams tikai 1.Jāņa 2:20,27, kur mēs lasām, ka mums visiem ir svaidījums no Svētā. Svaidījuma jēga bija signāls tam, ka kādam ir jāuzsāk jauna kalpošana. Kad mēs tiekam kristīti Kristū, Svaidītajā, arī mēs savā ziņā tiekam svaidīti (2.Kor.1:21). Mums tiek uzticēta noteikta misija un uzdevums. „Tas svaidījums, ko jūs no Viņa esat saņēmuši” (1.Jāņa 2), attiecas uz mūsu svaidījumu kristībā. Tā ir vienreizēja iesvētīšana kalpošanai. Tādēļ kristības nozīmē ne tikai mūsu pievienošanos draudzei; tās ir mūsu svaidījums aktīvai kalpošanai tai veidā, kas ir piemītošs tikai mums. Ir labi darīt to zināmu tiem, kas gatavojas kristībā.

29:33 Ēst to, ar ko izdarīta salīdzināšana, ir pirmtēls maizes laušanas rituālam. Tajā ir saredzama līdzība ar priesteru iesvētīšanu; un tas mums ir jāapzinās ikreiz, kad mēs to darām, ka mēs esam iesvētīti aktīvai kalpošanai Dieva namā.

29:42 Kaut arī mēs esam tik liels daudzums izpirkto, Tēva un Dēla sazināšanās ar mums ir brīnumaini unikāla, lai gan mēs visi dzirdam un lasām faktiski tos pašus vārdus un prātā apsveram tos pašus faktus. Jau pašā Dieva sazināšanās ar Izraēlu sākumā Viņš uzsvēra „es jums (daudzskaitlī) atklāšos, lai runātu ar tevi (vienskaitļa forma)” [jaunais tulkojums tuvāks oriģinālam].

29:45 *Es mājošu...Es tiem būšu par Dievu* – Atkl.21:3 attiecina šos vārdus uz Kristus atgriešanās laiku, jo Dieva nodoms ar Izraēlu neīstenojās. Taču pravietojis par to, ka Viņš *būs* viņu Dievs, Viņš saka, ka Viņš jau tagad ir viņu Dievs (:46). Tas varētu nozīmēt, ka, pat ja Dieva tauta neizvēlas Viņu par savu Dievu, Viņš uztur spēkā Savu derības pusi; Viņš ir viņu Dievs. Tajā mēs saskatām Dieva cerību uz mums, Viņa kvēlo vēlmi nodibināt attiecības ar Savu tautu.

29:46 Mēs bieži lasām par šo divkāršo Dieva nodomu – izvest Savu tautu no pasaules [Ēģiptes], un tad darīt ko labu ar tiem. Tādēļ mūsu atdalīšanās no pasaules nav negatīva; jo ‘svētums’ nozīmē kā atdalīšanos *no*, tā arī pievienošanos *pie*.

30:8 *Pastāvīgs kvēpināmais upuris* – Pastāvīgs kvēpināmais upuris, dienu un nakti, bija atgādinājums par to, ka lūgšana (salīdz. ar vīraku Atkl.8:3,4) ir dzīves veids, ne tikai izteiktie vārdi. Dāvida atsauce uz pastāvīgu lūgšanu (piem., Ps.88:2) var attiekties uz pastāvīgu kvēpināmo smaržu. Mēs nevaram burtiski visu laiku lūgties, bet mūsu dzīves gars var celties uz augšu kā pastāvīga lūgšana Dievam. Vienā ziņā mēs varētu teikt, ka mūsu dzīves ir mūsu lūgšanas.

30:9 Likums šķiet paredzēja atšķirību starp patiesu un šķietamu lūgšanu, brīdinot pret svešām kvēpināmām zālēm, nosakot lai tikai likumā noteiktās kvēpināmās zāles [kas pārstāv lūgšanu] tiktu celtas Kunga priekšā. Mums ir jāprasa sev, vai mūsu lūgšanas ir patiesas, jebšu tikai viena mūsu smadzeņu puslode uzrunā otru smadzeņu puslodi, kuru mēs saucam par ‘Dievu’.

30:18 Tas varētu attiekties uz nepieciešamību mazgāties kristības ūdeņos, lai nonāktu pie Kristus, pie altāra (Ebr.13:10). Tas bija nepieciešams, ja viņi negribēja mirt (:20).

30:20 Titam 3:5-7 netieši norāda, ka priesteru mazgāšanās vara traukā ir kristīšanās pirmtēls. Kristības saistītas ar pestīšanu. Visa Dieva tauta ir priesteri (1.Pēt.2:5,9); mazgāšanās kristības ūdeņos ir absolūti nepieciešama, lai mēs kļūtu par Dieva priesteru tautu.

30:21 Jaunā Derība bieži tieši un netieši atsaucas uz Vecajā Derībā dotajiem likumiem par priesteru kārtu. Doma par kristībām kā mazgāšanos it kā norāda, ka pēc tām mēs stājamies priesteru kārtā; kristību rezultātā mēs netiekam vienkārši nominēti kā konfesijai piederīgi, kas tagad piekrīt konfesijas deklarētajām mācībām. Tā vietā mēs esam reāli šķīstīti un iesvētīti Dieva kalpotāju kārtā, lai kalpotu Dievam un Dieva tautai.

30:35 Kvēpināmās zāles simbolizē lūgšanu (Atkl.8:3,4). Kaut lūgšanas nereti rodas acumirklīgas situācijas iespaidā, tas nenozīmē, ka mēs varam ignorēt cita veida lūgšanu, kas ir rūpīgi sagatavota, tāpat kā bija rūpīgi jāsagatavo kvēpināmās zāles.

Ar mazliet sāls – Pāvils piekodina, lai mūsu runā būtu sāls (Kol.4:6). Iespējams, viņš salīdzina mūsu ikdienas runu ar lūgšanu, ar kvēpināmajām zālēm.

30:36 *Smalki* – Ja kvēpināmās zāles ir kā lūgšana, tad tas var attiekties uz to, ka mums nav jākautrējas lūgt Dievu par vissmalkākajām, mazākajām lietām. Nekas nav ārpus Viņa kontroles, patiesi, Dievs nereti ir vissmalkākajās lietās.

31:6 Gudrie kļūst vēl gudrāki – šī doma nereti atkārtojas Salamana pamācību pirmajās nodaļās. Dievs apstiprina cilvēka izvēlēto ceļu; ja viņi izvēlas darīt Dieva darbu un celt Viņa mājokli, Viņš apstiprinās to spējas un dos tiem vēl jaunas spējas.

31:17 Kā saprast ierobežojumus, kurus Dievs Sev uzliek (piem., 1.Moz.2:2; 2.Moz.31:17; 5.Moz.32:20,27? Dievs ir visuvarens un viņam nav nepieciešams atspirdzinājums. Viena no atbildēm būtu, ka tas attiecas uz Dieva izpausmi eņģeļos, kas nav visuvareni, kaut arī tie negrēko (Mat.24:36).

Ebr.4:10 saprot sabatu kā mācību, ka tāpat kā Dievs atpūtās no Saviem darbiem, tā arī tiem, kas Kristū, ieejot Dieva mierā, ir jāatpūšas no saviem darbiem, jādzīvo miera garā. Sabats šeit definēts kā zīme starp Dievu un Izraēla tautu; uz tiem, kas ir Kristū, sabata ievērošana šodien neattiecas (Kol.2:14-17).

32:32 Tik stipri Mozus mīlēja savu tautu, neskatoties uz viņu sacelšanos. Viņš bija gatavs atteikties no savas vietas Valstībā, lai viņi varētu tajā ieiet; viņš 40 dienas lūdza Dievu pieņemt viņa priekšlikumu. Viņš zināja, ka tikai asinis veic izlīgumu par grēkiem (3.Moz.17:11;Ebr.9:22; salīdz. ar 4.Moz.25:8,13); taču viņš kāpa kalnā, lai izlūgtos piedošanu (:30); viņš bija gatavs atdot savu dzīvību par viņiem. Un viņš to nedarīja mirkļa jūtu uzplūdā, kā tas daždien notiek. To pateicis, viņš devās garajā ceļā augšup. Un šai ceļā viņš sasniedza vēl augstāku garīgu līmeni; viņš bija gatavs atdot ne tikai savu fizisko dzīvību, bet arī savu vietu Valstībā. Dieva „grāmata” ir Viņa dzīvības grāmata, kurā ierakstīti tie, kas paglābsies (Ecēh.13:9; Dan.12:2; Lūkas 10:20; Fil.4:3; Atkl.3:5; 20:12). Mozus mīlestība pret Izraēlu ir pirmtēls Kristus mīlestībai pret mums. Sava mūža galā viņš atstāsta, kā Dievs bija draudējis iznīcināt tautu, bet viņš neraksta par savu 40 dienu garo lūgšanu Tēvam par tautu, un kā viņš atteicies no Dieva piedāvājuma radīt lielu nāciju no viņa paša. Tā izpaužas viņa pazemība. Ievērojiet, kā Mozus iestājas pret Dieva izteikto nodomu un pārliecina Viņu rīkoties pretēji tam. Dievs ir atvērts dialogam ar Savu tautu; mēs varam izpaust savas jūtas lūgšanā, jo tajā nav neiespējami arī pretestības

izpaušmes elementi. Būt izdzēstam no grāmatas varētu saprast arī kā Mozus lūgumu izdzēst viņu no mantinieku saraksta apsolītajā zemē, jo vēlāk tika rakstīta dažādu zemes pilsētu aprakstu 'grāmata' (Jozuas 18:9). Saistība noskaidrojas, lasot Ecēh.13:9 – būt izdzēstam no grāmatas nozīmēja neieiet apsolītajā zemē. Tas Kungs tikko bija runājis ar viņu par Izraēlas iznīcināšanu (5.Moz.9:14) un jaunas tautas radīšanu no Mozus; bet tagad Mozus lūdz izdzēst arī viņa dzīvību, atsakoties no pestīšanas, ja viņiem tā nav lemta. Tik liela bija viņa mīlestība pret tiem. 5.Moz.9:18 viņš atklāj, ka viņa lūgšana (2.Moz.32:32) *tika uzklausīta* – tai ziņā, ka viņš neieies zemē, bet viņi ieies tajā. Un tādēļ viņš mudina tos iet uz priekšu, lai ieietu zemē – lai izbaudītu to, ko viņa pašuzpurēšanās darījusi iespējamu. Tā Dievs strādā, pat caur grēku. Mozus karstasinīgās lūgšanas iespaidā viņš neienāca apsolītajā zemē. Bet tieši šī iemesla dēļ viņa lūgšana tika uzklausīta. Un gala rezultātā viņš bija atdevis savu vietu Valstībā / zemē, lai viņi varētu tajā ieiet [bet viņš, protams, būs nākamajā Dieva Valstībā]. Tādēļ sava mūža galā Mozus pārmet tautai, ka *viņu dēļ* viņš neieies zemē (5.Moz.1:37; 3:26;4:21; Ps.106:32). Viņš redzēja, ka viņa grēks bija izdzēsts, un galvenais iemesls, kā dēļ viņš neienāks zemē, bija viņa paša izteiktais piedāvājums. Tajā visā Mozus simbolizē Jēzus nāvi. Jes.53:8 apraksta Viņa nāvi krustā, „ka viņš nogriezts (ebr.val., 'izslēgts') no dzīvo zemes” tautas pārkāpumu dēļ. Kungs mira grēcinieku nāvē, tāpat kā Mozus, Viņš izvēlējās ciest līdz ar mums, lai mēs tiktu izglābti.

32:33 Dievs nepieņēma Mozus piedāvājumu mirt Izraēla *vietā*, jo katrs ir jānosoda par viņa paša grēkiem. Bet Viņš pieņēma Mozu kā Izraēla pārstāvi un, pamatojoties uz to, pieņēma viņa iestāšanos par viņu glābšanu, un uz šī pamata Viņš pieņēma arī Kristus darbu. Pāvils bija izpratis šo mācību, jo viņš saka, ka *vēlētos* pats būt nolādēts par labu saviem brāļiem (Rom.9:1-3); taču viņš zināja, ka Dievs nepieņēma Mozus piedāvājumu mirt viņu vietā.

33:1 Dieva izpaušme personā ved pie abpusējības starp tiem. Šeit Dievs saka, ka *Mozus* ir izvedis tautu no Ēģiptes; bet 32:11 Mozus saka [it bieži], ka *Dievs* ir izvedis tautu no Ēģiptes. Un arī mēs varam piedzīvot tādu tuvību ar Tēvu.

33:5 Dievs teica Mozum, ka Viņš neies ar tiem, jo Izraēls ir spītīgi ļaudis. Mozus atzīst, ka tauta ir spītīga, taču viņš pietiekami labi izprot Dievu, lai lūgtu Viņu

tomēr iet kopā ar tautu (34:9). Un Dievs gāja! Viņš rīkojās saskaņā ar Mozus ticību Viņa žēlsirdībai. Ja Ābrahāma ticība Dieva žēlsirdībai būtu bijusi lielāka, iespējams, Sodoma būtu glābta...

33:13 Dievs apliecina, ka Mozus ir guvis labvēlību Viņa acīs, taču Mozu vēl māc šaubas... it kā Dieva teiktā nepietiktu! Un varbūt tas norāda uz Mozus aplamo iedomu, ka viņam būtu vairāk *jāzina* par Dievu, lai saņemtu šo žēlastības dāvanu... it kā tas būtu atkarīgs no viņa paša prāta spējām. Taču Dievs atkal pacietīgi apliecina to Mozum: „*Es būšu žēlsirdīgs pret tiem, pret kuriem būšu žēlsirdīgs*” (:19) bija teikts tieši Mozum, atsaucoties uz viņa šaubām par labvēlības saņemšanu no Dieva. Tā Kunga nonākšana Mozus priekšā, lai sauktu Savu vārdu, bija vēl viens apliecinājums Mozum, cik lielu labvēlību viņš atradis Dieva acīs. Tā bija nepārprotama labvēlība. Arī mums ir grūti noticēt Dieva žēlsirdībai, tas šķiet pārāk labi, lai tam varētu noticēt; bet arī mums viņš Savā žēlsirdībā sniedz vienu apliecinājumu pēc otra.

33:14 *Es došu tev mieru* – Bet tie neiegāja Dieva mierā (Ebr.4:8,10). „Miers” nozīmēja zemi pakļautu Tā Kunga varai, no kuras izdzīti visi ienaidnieki (Jozuas 1:13,15; 4.Moz.32:21,22; 1.Laiku 22:18). Tā kā tas bija atkarīgs no Izraēla uzticības Dievam, mums jāsecina, ka sakot „*Es došu jums mieru*” Eņģelis runāja par to, kas iespējams perspektīvā; miers, uzvara un pestīšana bija jau iepriekš mums sagatavoti.

34:6 Tā Kunga vārds būtībā ir Viņa rakstura īpašības un personība; Dievs atsaucās uz Mozus lūgumu parādīt tam Savu godību (33:18). Kā mēs izrunājam vai transliterējam Tā Kunga Vārdu nav tik svarīgi; Dieva Vārda būtība ir tajā, kas Viņš ir, un ko Viņš Savā žēlsirdībā dara cilvēku dzīvēs. Jēzus atsaucas uz šo pantu, sakot, ka Viņa nāve darīs zināmu Dieva Vārdu; krustā mēs redzam Dieva žēlsirdības, labvēlības, nosodījuma utt. būtību (Jāņa 17:26). Mēs esam kristīti Vārdā, kas nozīmē to, ka Dieva nevainojamais raksturs tiek piedēvēts arī mums.

34:9 Mozus izsaka šo lūgumu pēc tam, kad Dievs ir skaidri pateicis 33:3: „*Es pats neiešu jums līdzī*”. Tātad nebaidīsimies lūgt Dievu mainīt Viņa it kā galīgi pieņemto lēmumu mūsu dzīves sakarā, lai cik grūti tas nebūtu, ja mēs patiesi jūtam, ka cits

lēmums nesīs Viņam vairāk slavas. Mozus nebūtu izteicis šo lūgumu, ja viņš nebūtu cerējis uz veiksmi. Viņš ne tikai cerēja uz veiksmi, viņš to arī guva!

34:28 Veco Derību, kā šeit, tā arī citviet, sauc par desmit baušļiem, kas ietver arī sabatu. Jaunā Derība māca, ka Vecā Derība tiek aizvietota ar Jauno Derību Kristū – un Viņš nekad nav pieprasījis, lai mēs turētu sabatu.

34:29 Mēs, kā teikts 2.Kor.3:18, līdzīgi Mozum, redzam Dieva godību Viņa tikumības pilnīguma ziņā atspoguļojamies Jēzus sejā (skat komentāru :6), un tāpat kā Dieva godība atspoguļojās Mozus sejā, tā, jo vairāk mēs pievērsīsimies Jēzus klātbūtnei, Viņa rakstura īpašībām, jo vairāk Kunga Gars atspoguļosies mūsu sejās. Pāvils tēlaini salīdzina to ar lūkošanos spogulī tik ilgi, kamēr mēs ieraugam tajā atspoguļojamies vairs ne mūsu, bet gan Jēzus seju.

35:5 Pāvils gribēja, lai korintieši iejustos izraēliešu ādā. Tad viņi saprastu, ka tāpat kā izraēliešiem, kam dāsna sirds, bija jādod atpakaļ Dievam Ēģiptes bagātības, kuras Viņš tiem bija devis, tā arī viņiem ir jābūt devīgiem pret saviem nabagākajiem brāļiem (35:5 = 2.Kor.8:12). Un viņi būtu sapratuši, ka tāpat kā „pagājušajā gadā” viņi ar šīm lietām bija sākuši darboties (2.Kor.8:10), tā arī izraēlieši gadu iepriekš bija saņēmuši Ēģiptes bagātības, lai izmantotu tās Kunga lietas labā. Kā Mozum bija otrreiz jāatgādina par viņu pienākumiem 2.Moz.35, tā arī Pāvilam tie atkal bija jāceļ korintiešu priekšā. Un ja viņi redzētu šo līdzību, viņi izprastu arī Pāvila pausto nožēlu, ka starp viņiem nav neviena „prātīga” vīra – jo prātīgajiem bija jāvērs Izraēla zelts un sudrabs rīkos kalpošanai Dievam (35:10 = 1.Kor.6:5; 2.Kor.10:12).

35:6-9 Tās visas bija lietas, kuras Izraēls bija paņēmis līdzī no Ēģiptes (12:36); arī mums ir jāizlieto šai pasaulē (salīdz. ar Ēģipti) gūtos labumus, lai darītu Dieva darbu un celtu un bagātinātu Viņa mājokli Viņa tautas vidū.

35:31 Šie cilvēki būtu varējuši atteikties pildīt Dieva doto uzdevumu. Acīmredzot uz šī fragmenta pamata Pāvils saka, ka mēs esam radīti „labiem darbiem”, kurus Dievs mums ir sagatavojis, un mums tie ir jāskatā, lai dzīvotu tajos (Efez.2:10).

36:6 Izraēls bija ļoti dāsns Dieva darbu sakarā, taču tai pat laikā nesa sev līdzī Ēģiptes elkus un sirdī loloja vēlmi atgriezties Ēģiptē (Ecēh.20:7,8; Ap.d.7:42,43).

Arī mēs varam visādi atbalstīt Dieva darbu, bet sirdī būt tālu no Viņa; tāda nu ir tā cilvēka daba, ar kuru mums ir jācīnās. Dievs pirmām kārtām alkst mūsu sirdis, nevis ārišķīgus darbus.

36:31 *Viņš taisīja ...* Pastāv tieša atbilstība starp vārdiem, kas izskan pavēlē par mājokļa celšanu, un tiem, kas vēstī par pavēles izpildi – piem., „taisi aizšaujamās bultas...” (26:26) – un „viņš taisīja arī aizšaujamās bultas”. Tas demonstrē, cik precīzi Mozus izpildīja visas pavēles darbā pie Dieva mājokļa celšanas, tāpēc mēs lasām Ebr.3:2,5, ka Mozus bija uzticams visā Dieva namā. Mozus visādā ziņā ir Kristus pilnīgas pakļāvības Dievam pirmtēls. Taču mums jāatzīmē arī, ka agrākajā savas dzīves posmā Mozus bija noskaņots runāt pretī Dievam un meklēt ieganstus, lai nepaklausītu. Garīgās izaugsmes rezultātā viņš arvien dabiskāk un dedzīgāk pildīja visas Dieva pavēles, nemeklēdams vairs atrunas un tādējādi viņš kļūst arī mums par piemēru garīgās izaugsmes ziņā.

36:35 Priekšgars bija Kunga Jēzus miesas simbols (Ebr.10:20); bet tajā bija ieaustas sarkana purpura dzijas, Viņa asins un upura simbols, kas caurda visu Viņa mirstīgo dzīvi. Tajā ir mācība, ka krusts ir ikdienas dzīves veids. Kungs to mācīja, lūdzot mūs nest krustu ikdienas dzīvē: dzīvot katru dienu, vadoties pēc tiem principiem, pēc kuriem Viņš dzīvoja un mira. Nemērosim garīgo dzīvi pēc tā, kā mēs tiekam galā ar dzīves grūtībām, kad tās nāk mūsu priekšā. Tas ir dzīves veids, un tie principi, kas ved mūs uz niecīgām uzvarām (kad mēs apdedzināties ar vārošu ūdeni, kad aptraipām tikko izmazgātu kreklus...), vedīs mūs arī uz lielākām uzvarām, kad (par piemēru) mēs stāvam tribunāla priekšā, vai tādas vai citādas nāves priekšā.

37:19 Izraēlu kā vienīgo Dieva tautu pārstāvēja viens septiņžuburains svečturis. Bet Jaunās Derības Atkl.1:20 vīzijā katru draudzi pārstāv viens lukturis, un visu Kristus miesu pārstāv septiņi lukturi, skaitlim septiņi pārstāvot pilnību. Tas liek domāt, ka katra vietēja draudze ir autonoma Kristus priekšā; neviena draudze nav tiesīga diktēt otram, kas tai būtu jā dara. Ja viņi nesniedz gaismu, kā tam būtu jābūt, tad tas ir darbs Kristum, kas staigā starp septiņiem lukturiem un ir to vidū (Atkl.1:13); tikai Viņa varā ir nostumt lukturi no vietas (Atkl.2:5).

37:21 Bumbuļi, ziedi un zari liek mums domāt par šo lukturi kā par dzīvības koku, kas dod gaismu mājoklī, kurā nav dabīgās gaismas. Mūsu laikos lukturis ir vietējās baznīcas tēls (Atkl.1:20); mums, kā ticīgo draudzei, ir jābūt dzīvības kokam, kas nes mūžību tumšajai pasaulei; kā Sal. pam.11:30 pielīdzina taisnīgā augli dzīvības kokam, kas ved cilvēkus mūžībā.

37:22 *Izkalti vienā gabalā* – Uzmanība tiek pievērsta tam, ka lukturis ir izkalts vienā gabalā; tas pasvītro vietējās baznīcas vienotību, kas sasniegta, kaldinot materiālu, no kura tā sastāv.

38:8 „...ar vara pamatni no to kalpoņu spoguļiem, kas kalpo Saiešanas telts durvīs” (jaunais tulkojums). Tas varētu nozīmēt, ka sievu pieķeršanās Dievam lika tām mazāk domāt par sevi un savu izskatu.

38:18 Vārtu aizkara apraksts atgādina priekškara aprakstu, kas atdala vissvētāko vietu. Kristus ir mājokļa, t.i., Liecības telts durvis, caur kurām mēs ienākam pēc kristībām (Jāņa 10:9). Un to darot, perspektīvā mēs ienākam arī caur priekškaru vissvētākajā mūžības un dievišķās dabas vietā. Priekškaru augstums bija tāds, lai liktu cilvēkam noliekt galvu, ieejot teltī, kas māca pazemību, tuvojoties Dieva klātbūtnei.

38:23 Tas šķiet norādām uz to, ka Oholiābs jau bija lietpratējs; bet viņš varēja veikt šo darbu, tāpēc ka Dievs svētīja un attīstīja ‘dabas’ doto talantu, kuru Oholiābs vēlējās veltīt kalpošanai Dievam. Dažkārt Dievs dod mums iespēju attīstīt mūsu ‘dabiskos’ talantus kalpošanā Viņam – citkārt Viņš pieprasa no mums to, kas mūsu uztverē ir krusta nešana.

38:29 Dievs līdz šai dienai atceras, cik daudz katrs ir devis no materiāliem, un tas ir fiksēts Viņa Rakstos. Tas dod mums gandarījumu, ka neviens upuris Dieva mājoklim netiek aizmirsts, Viņš to mūžīgi atceras.

39:7 *Piemiņas akmeņiem* – Tas nenozīmēja, ka Dievs varētu aizmirst Savu tautu un būtu nepieciešams, lai Priestera tērpā atrastos šis atgādinājums ar Izraēla dēlu vārdiem; tas drīzāk bija atgādinājums Izraēlam, ka Dievs ne mirkli neaizmirst un atceras katru no tiem personīgi.

39:9 Sprīdis līdzinājās 22 cm jeb 9 collām. Krūšu zīme bija neliela salīdzinājumā ar citu reliģiju grandiozajiem tērpiem.

39:23 Kristus mira kā visaugstākais augstais priesteris, un kareivji nolēma neplēst Viņa kreklu, bet lozēt, kuram tas tiks (Jāņa 19:24). Karājoties krustā un lūkojoties lejup, Viņš redzēja, ko tie dara. Viņš droši vien atcerējās šo mācību par augstā priestera tērpu, kas stiprināja Viņu, ka Viņš patiesi līdz pēdējām veic augstā priestera pienākumus. Viņa asiņainais netīrais krekls – iespējams, Viņa mātes Marijas austais – patiesi bija pielīdzināms augstā priestera svētajām drānām „par godu un rotu” (28:2).

39:43 Kad Mozus apskatīja uzcelto mājokli un labpatikā svētīja Izraēlu, viņš atdarināja Dievu, kad Tas uzlūkoja visu, ko bija darījis radīšanas darbā (1.Moz.1:31), it kā Izraēla dzīvēs būtu sākusies jauna radīšana, kā tas ir, kad mēs pēc kristībām topam par jaunu radījumu (salīdz. ar Niedru jūras šķērsošanu) – 2.Kor.5:17.

40:3 *Liecības šķirstu* – „Liecība” attiecas uz derības plāksnēm, desmit baušļiem, kas bija šķirstā; Rakstos vārdi „šķirsts” un „liecība” parasti ir cieši saistīti. Šķirsts simbolizēja Kristu, kurā dzīvoja vārds un Dieva derība.

40:6 Upuris ir nepieciešams, pirms mēs varam ieiet Dieva klātbūtnē. Upuris nav saistāms ar materiālu labumu došanu Dievam; tas attiecas uz atdošanu Dievam to, kas tev personīgi ir dārgs. Mēs neesam saistījušies ar Dievu, vienkārši lai kaut ko gūtu no Viņa; tādā gadījumā garīgums būtu kas savtīgs, kā tas ir daudzās reliģijās. Patiesas attiecības ar Dievu ir atkarīgas no mums piemītošā upurēšanās gara; ne jau tai ziņā, ka mēs varam nākt pie Dieva, ja mēs Viņam dodam kaut ko, jo tas būtu pārāk primitīvi un noliegtu žēlastību kā pamatu mūsu attiecībām ar Dievu. Taču mēs nevaram pieņemt Viņa žēlastību un mūsu attiecību ar Dievu brīnumu vienaldzīgi, nekādi uz to nereagējot. Mūsu dabiska vēlme, ja mēs tam ticam, ir atdot Viņam visu.

40:19 *Kā Tas Kungs to Mozum bija pavēlējis* – Šī frāze skan kā piedziedājums šai nodaļā, kā gala akords grāmatai. Skat komentāru 36:31.

40:30 Pirms mēs varam piedāvāt Dievam pieņemamu upuri un darīt Dieva darbu, mums ir jāmazgājas kristības ūdeņos.

40:33 *Tā Mozus pabeidza visu darbu* – Tas bija Jēzum prātā, kad īsi pirms nāves Viņš teica, ka pabeidzis darbu, ko Dievs Viņam uzlicis darīt (Jāņa 17:4); un Viņš mira ar vārdiem „Viss piepildīts” (Jāņa 19:30). Viņš apzinājās Savu darbu kā mājokļa celšanu Dievam – ne burtisku telti, bet mājokli to uzticīgo vīru un sievu sirdīs, kuru vājības un grēkus Viņš bija pārvarējis ar Savu pašuzpurēšanos.

40:37 Iepriekš viņiem nebija zināms, kad būs jādodas ceļā, ik dienu un nakti viņiem bija jābūt gataviem doties tālāk. Šai ziņā viņu dzīve bija nenoteikta. Ja Niedru jūras šķērsošana simbolizē mūsu kristības (1.Kor.10:1,2), tad tālākais norāda uz to, ka mūsu dzīve pēc kristībām norit Dieva vadībā un mēs nevaram izplānot savu ceļojumu.

LEVITICUS COM. LATVIAN

1:2 *No liellopiem, vai no sīklopiem* – Viņiem nebija speciāli jāaudzē lopu upurēšanai, tie bija jāņem no ganāmpulka. Mums pašiem ir jābūt kā dzīvam upurim Dievam (Rom.12:1), neaprobežojoties tikai ar kādas savas dzīves daļas veltīšanu Dievam. Kungs Jēzus bija lielākais upuris, un Viņš tika ņemts no parasto cilvēku vidus, Viņš netika atsevišķi gatavots Šim darbam.

1:3 *Bez vainas* – Būtībā nav tāda lopa, kas būtu bez vainas. Dievs atzīst, ka mēs nerasnīsim pilnību šai dzīvei, bet mums ir jādara viss iespējamais šai nolūkā. Tikai Kristus bija upuris bez kādas vainas (1.Pēt.1:19).

1:4 Rokas likšanai uz upura galvas bija jānorāda, ka dzīvnieks pārstāv upura piedāvātāju. Ar to viņš rādīja, ka ir pelnījis nāvi, un viņš vēlējās atdot visu savu dzīvi Dievam, tāpat kā dzīvnieks tiks viss atdots Dievam. Tajā mēs saskatām Dieva darbības principu, proti, ka Viņš mūs pieņem uz Kristus, kas mūs pārstāv, upura pamata. Rokas likšana uz upura galvas sabalsojas ar kristībām Kristus Vārdā un palikšanai „Kristū”, jo Viņš pārstāv mūs un mēs piederam Viņam.

1:9 Katra mūsu dzīves daļa, ieskaitot mūsu iekšējo dzīvi, jāpiedāvā Dievam. Upura sadalīšana gabalos sabalsojas ar mūsu pašanalīzi, visu mūsu dzīves daļu noteikšanu un to apzinātu piedāvāšanu Dievam.

2:6 *Gabaliņos* – Skat komentāru 1:9.

2:9 *Par patīkamu smaržu* – Tas ir bieži sastopams teiciens. 2.Kor.2:15 tas attiecināts uz mums – ja mēs esam Kristū, mēs esam Kristus saldā smarža Dievam. Tāpēc ka mēs esam Kristū, mēs esam Dievam saldā smarža. Tādēļ ir tik ļoti svarīgi būt „Kristū”.

2:11 Raugs pārstāvēja grēku (1.Kor.5:8). Pēc cilvēku domām medus un raugs uzlaboja ēdiena garšu, taču mācība ir tajā, ka tas, kas patīk cilvēkiem, var nebūt tīkams Dievam. Dievs pieņem cilvēku tādu, kāds viņš ir sirdī.

2:13 Sāls pārstāv labvēlīgu runu (Kol.4:6) un mieru cilvēku starpā (Marka 9:50); bez šīm lietām, lai cik liels būtu upuris, tas Dievam nav pieņemams. No šejienes izriet arī Jēzus mācība, ka pirms upura pienesšanas pie altāra tev jādara viss, lai izlīgtu ar savu brāli (Mat.5:24).

3:6 *Bez vainas* – Lai gan pateicības upuris bija pilnīgi brīvprātīgs, nedrīkstēja pieļaut domu, ka tādēļ varētu neizrādīt cieņu pret Dieva svētumu un piedāvāt Viņam ko otršķirīgu. Daudzi no mūsu upuriem Dievam arī nav obligāti, taču Mozus baušļiem piemītošajam garam, ka Dievam pienākas viss tas labākais, ir jābūt arī mūsos.

3:11 *Barība* – Šī metafora aicina mūs skatīt altāri kā Dieva galdu, pie kura Viņš it kā ēd mūsu upuru dāvanas. Maizes laušanas rituāla laikā mēs nākam pie Tā Kunga galda (1.Kor.10:21); un mūsu upura dāvana esam mēs paši. Taču Dievs ir licis uz altāra mūsu priekšā Sava Dēla upuri un aicina mūs ēst kopā ar Viņu. Sēdēšana pie viena azaida galda ar kādu tika uzskatīta kā piederība vienai un tai pašai reliģijai. Tādēļ maizes laušanas rituāla laikā mēs atzīmējam mūžam dzīvo vienotību ar Pašu Dievu.

3:16 Taukus uzskatīja par dzīvnieka labāko daļu, kaut gan tagad, veselības apsvērumu dēļ, mēs uzskatām, ka labāka ir gaļa. Tiem bija jādod Dievam tas, ko viņi uzskatīja par visvērtīgāko tā laika sapratnes un pieņēmumu garā.

4:3 Nezināšanas grēks arī bija jāizpērk. Grēks aizvairo Dievu, vai mēs to tobrīd jūtam, vai ne. Ja mēs nejauši uzkāpjām kādam uz kājas, un tas mums to nesaka līdz pat rītdienai, tas nenozīmē, ka viņam tobrīd nesāpēja. Dievs izjuta grēkus, kurus mēs bijām pastrādājuši pirms kristībām savā nezināšanā, un tie ir jāizpērk – un tas ir iespējams, kad mēs esam „Kristū”. Dāvids lūdz šķīstīt viņu no neapzināta grēka kļūmēm (Ps.19:13 salīdz. ar Ps.90:8). Arī mums ir jālūdz par to. Tas nozīmē, ka mēs lūdzam piedošanu par grēku, kuru mēs neesam nožēlojuši. Mums arī ir jāpiedod grēki tiem, kuri tos pastrādā, neapzinoties to, kaut gan *mums* tie ir skaidri redzami. Mēs jau varētu uzstāt, ka mēs piedosim tikai tiem, kas nožēlo savus grēkus mūsu priekšā. Bet šādas pieejas problēma jau ir tajā, ka, kā mēs piedodam saviem parādniekiem, tā arī mums tiks piedots (Mat.6:12). Ja mēs apzināmies, ka mums tiek piedoti mūsu neapzinātie grēki, kaut gan Dievs tos redz un sāpīgi izjūt, tad mums ir jāpiedod citiem to grēki, pat ja tie neapzinās (šai viņu garīgās izaugsmes posmā), ka ir grēkojuši.

4:5 *Svaidītais* – ‘Kristus’ nozīmē ‘svaidītais’, un ebreju prātos ‘Jēzus Kristus’ asociējas ar priesteri, kurš glābj [‘Jēzus’ nozīmē ‘Jahves pestīšana’].

4:7 *Uz altāra grīdas* – Mēs domājam par Kristus asinīm, kas tek lejā krusta staba pakājē.

4:8 *Iekšas* – upurēšanas rituāla nolikumos tām tiek pievērsta liela vērība. Mūsu iekšējais, mūsu sirds noskaņojums ir Dievam redzams, un tas ir jāupurē Dievam, ne vien tas, kas cilvēkiem redzams (Ebr.4:12). Kristus upuris bija nevainojams, jo Viņa visslēptākās domas tika pienestas Dievam.

4:15 *Tā Kunga priekšā* – priesteru priekšā, kas pārstāvēja Dievu. Pats Dievs ir debesīs, bet Viņa pārstāvji uz zemes dara Dieva darbu citu cilvēku priekšā. Tādēļ mums ir jāuzmana sava stāja un sava būtība, jo mēs, kas esam kristīti Viņa Vārdā, esam Viņa pārstāvji uz zemes.

4:29 Cilvēkam pašam bija jānokauj dzīvnieks, nevis jāuzdod to darīt priesterim vai kādam citam. Tā būtu nepatīkama pieredze, kuras mērķis bija likt cilvēkam apzināties grēka nopietnību. ‘Dzīvnieks nav neko sliktu darījis; es esmu tas, kuram būtu jāmirst manas apgrēcības dēļ’, būtu katra jutīga, garīgi noskaņota cilvēka doma, to darot. Un tādas ir arī mūsu domas, iztēlojoties krustu ar Dieva Dēlu, kas mirst tajā mūsu pastrādāto grēku dēļ.

5:1 Nedarīšanas grēki, izlikšanās, ka mēs neredzam, ka mūsu palīdzība ir nepieciešama, ir tikpat nopietni kā reāla grēka pastrādāšana.

5:2 Hagajs komentē, ka vieglāk kļūt nešķīstam, nekā kļūt šķīstam; pieskaršanās svētām lietām nedara cilvēku šķīstu, bet pieskaršanās nešķīstām lietām padara cilvēku nešķīstu (Hag.2:11-14). Ir viegli zaudēt garīgumu, saskaroties ar lietām, kurām trūkst garīguma, kas ir nedzīvas, kurās nekūsā garīgā dzīve, kas nekur netiecas – Pāvils atsaucas uz to, sakot: „Neaiztieciet neko, kas ir nešķīsts”, brīdinot ticīgos nošķirties no visa pasaulīgā (2.Kor.6:17). Taču tas nav jāsaista ar aplamo domu par ‘vainu pēc asociācijas’. Kungs Jēzus aizskāra spitālīgos, lai tos dziedinātu.

5:10 Grēka upuris bija jāpienes pirms dedzināmā upura, kas pārstāvēja ziedošanos Dievam. Pirms mēs varam pieņemt ziedoties Dievam jebkurā darījumā vai dzīves aspektā, mums ir jāsalīdzinās ar Dievu, attīroties no grēkiem; jo labie darbi paši par sevi nevar izpirkt padarītā grēka vainu.

5:11 Dievs alkst nodibināt attiecības ar mums un negrib, lai cilvēka nabadzība būtu par šķērsli grēku izpirkšanai. Bībeles laikos reliģija bija pārtikušo laika kavēklis; taču Dievs vēlas nodibināt attiecības ar visiem. Lai gan pastāvēja princips, ka grēka izpirkšanai jāizlej asinis (Ebr.9:22), Dievs bija gatavs atļaut arī upura pienesānu bez asins izliešanas, ja tas bija viss, ko cilvēks spēja piedāvāt. To apzinoties, Ebr.9:22 teikts, ka „*gandrīz* viss tiek šķīstīts asinīs saskaņā ar bauslību” – bet ne pilnīgi viss, jo autors apzinājās, ka pastāvēja iespēja piedāvāt arī kviešu miltu pienesumu pieprasītā dzīvnieka vietā. Dieva gatavība piekāpties cilvēka vājumam priekšā nedrīkst vest mūs uz garīga minimālisma domām grēka vai Dieva svētuma kritēriju sakarā.

5:23 *Laupījumu* – Tieši tā jādēvē aprēcības, par kurām runāts 21. un 22. pantos. Viltība, krāpšana un dažādas manipulācijas it bieži izzogas darījumu attiecībās starp cilvēkiem; un Dieva acīs tas ir laupījums.

5:24 *Izpiršanas dienā* – Sabrukušas attiecības jāatjauno pēc iespējas ātrāk, tas jādara tai pašā dienā. Cilvēcisku neveiksmju gadījumā neiztikt bez kaut kāda veida kompensācijas, kas var būt gan vārdos izteikta, gan materiāla.

6:6 *Ugunij ir jādeg uz altāra pastāvīgi* - Tika stingri uzsvērts, ka upurim ir jābūt nepārtraukti uz uguns visu nakti līdz pat rītam kā dedzināmam upurim Dievam. Mūsu kā ticīgo saimes ziedošanās Dievam ir jābūt nemitīgai, 24 stundas diennaktī; nepietiek ar gadījuma rakstura uzticības uzliesmojumiem, kā iknedēļas sapulču apmeklēšana un tml.

6:9 Priesteriem nebija mantojuma Izraēlā, viņi pārtika no ziedojumu daļas. Ziedojumu ēšanā viņi pārstāvēja Dieva upuru 'ēšanu', jo altāru sauca par Tā Kunga galdu (Mal.1:7,12), upura pienesēja pieņemšanu un piederību ticīgo saimei apliecināja piensamā upura ēšana.

6:13 Ēfa līdzinās apmēram 22 litriem.

6:16 *Pilnīgi jāsadēzina* – Priesteriem nebija jāēd daļa no viņu paša pienesuma, kā viņi to darīja ar citu pienesuma daļām. Mums, kā jaunajai priesteru saimei (1.Pēt.2:5), nav jāgūst labums no mūsu pienesuma Dievam, citādi personiska pienesuma jēdziens zaudē jēgu. Priesteri bija raduši nodarboties ar citu cilvēku nepieciešamību pēc piedošanas un salīdzināšanās ar Dievu – taču tiem nebija jāaizmirst, ka tas arī viņiem pašiem nepieciešams, ka arī viņiem bija jānes upuris Dievam. Mūsu darbošanās neticīgo vidū nedrīkst novest pie tā, ka mēs aizmirstam par mūsu pašu personīgo salīdzināšanos ar Dievu.

6:22 Kad Jēzus piedāvāja Sevi par grēku upuri un aicināja Savus ļaudis ēst to kā Viņa upurēšanās simbolu maizes laušanas rituāla laikā, Viņš līdz ar to aicināja mūs uzskatīt sevi par jauno priesteru saimi (1.Pet.2:5,9), kuriem vairs nav jālūko pēc kādiem speciālistiem, kas rūpēsies par citu garīgo izaugsmi, bet katram pašam, kā sievietei, tā vīrietim, ir jāuzņemas šī atbildība. Tā bija radikāla un grūti pieņemama

doma 1.gadsimta ebreju kristiešu vidū, un tas nav viegli arī šodien, jo mēs esam raduši uzvelt atbildību citu pleciem, nevis uzņemties to pašiem.

7:1 Pastāv atšķirība starp vainas upuri un grēka upuri, taču tā ir grūti definējama. Šķiet, ka vainas upuri piensesa par kādu apgrēcību, kas bija pastrādāta, daudz maz apzinoties to; turpretim grēka upuris bija nepieciešams, lai izpirktu grēku, kas pastrādāts to mazāk apzinoties, jebšu vispār apzinoties tikai to, ka mēs visi esam grēcinieki.

7:3,4 Īpaša uzmanība ir pievērsta taukiem, kas tika uzskatīti par dzīvnieka labāko daļu, kā arī apslēptās iekšējās daļas. Atzīstot savu grēku, mums ir jābūt gataviem piedāvāt tās Dievam. Dāvids saprata vainas apziņas garu, kad pēc sava grēka ar Batsebu viņš atklāja Dievam savas visdziļākās iekšējās jūtas (Ps.51:6).

7:20 Pateicības upuris bija brīvprātīgs upuris. Taču tas nenozīmēja, ka tā piensesējs varētu būt bezrūpīgs vai domāt, ka īpaša upura piensesums Dievam dzēš viņa nešķīstības nozīmīgumu. Iniciatīvas izrādīšana kalpošanā Dievam ir apsveicama, bet tai nav jāliek mums domāt, ka mēs būtu pārāki par Dieva principiem un varam atļauties būt nešķīsti citās mūsu dzīves jomās.

7:27 Asinis apzīmēja dzīvību (17:11). Mācība bija tajā, ka dzīve – kā mūsu pašu, tā arī citu cilvēku – ir Dieva rokās, un mums nav jāuzskata, ka mēs esam kungi paši pār sevi. Mēs nevaram rīkoties ar savu dzīvi pēc pašu izvēles – mūsu dzīve pieder Dievam. Paradoksāli, bet cilvēks, kurš domāja, ka viņš var baudīt asinis, kurš domāja, ka dzīve pieder viņam, zaudēja to. Vienīgais mūžīgās dzīves mantošanas veids ir tās atdošana Dievam, kurš to mums ir devis. Kristībā mēs mirstam līdz ar Kristu, atdodot mūsu dzīvi Dievam tāpat kā to darīja Viņš, un tam ir jātop par pastāvīgu principu mūsu ikdienas dzīvē, jo mēs nedzīvojam sev, bet Viņam (2.Kor.5:15; 1.Pēt.4:2).

7:30 *Viņa rokas* – Mēs nevaram likt citiem veikt kalpošanu vai ziedoties Dievam mūsu vietā. Tieši šeit sakņojas pareizticības lielākā kļūda, ka priesteris no cilvēku vidus var darīt visu mūsu vietā. Mums ar Dievu ir jābūt dziļi personiskām attiecībām, un Kristus Jēzus ir mūsu vienīgais vidutājs (1.Tim.2:5).

Līgodams – ebreju valodā šī darbība ietver pacelšanu, kratīšanu un līgošanu šurp un turp. Šāda veida pienesums nozīmēja, ka tā pienesējs paceļ upuri uz augšu Dievam. Šos upurus ēda priesteri, taču tos bija jāpaceļ uz augšu par liecību tam, ka tie ir domāti Dievam, bet ne priesteriem personīgi. Fiziskā upura pacelšana gaisā Dieva mītnes virzienā varētu iezīmēt Jēzus kā ideālā upura Dievam pacelšanos pie Dieva.

8:4 *Draudzi* – Vecās Derības grieķu valodas tulkojumā, Septuagintā [LXX], lietots vārds *eklēsijs*, kas Jaunajā Derībā tiek lietots baznīcas apzīmēšanai. Ticīgo kristiešu kopa šodien līdzinās Vecās Derības Dieva tautai, Izraēlam.

8:6 Šī mazgāšana ar ūdeni ir pirmtēls kristībām Kristus Vārdā, caur ko mēs topam par jauno priesteru saimi (1.Pēt.2:5).

8:8 *Urīmu un tumīmu* – Tie, šķiet, ir bijuši divi akmeņi, kas brīžiem uzplaiksnīja, dodot jā / nē atbildes uz īpašiem jautājumiem, kas radās Dieva tautas vidū.

8:9 *Kā Tas Kungs to Mozum bija pavēlējis* – Pastāvīgi tiek uzsvērtā Mozus akurātā paklausība, ar to viņš kļūst par Kristus pirmtēlu, kas it visā bija paklausīgs Dievam (Ebr.3:2,5). 2.Mozus grāmatas ievada nodaļas rāda Mozu, kas nav tik paklausīgs, kas it bieži runā pretī Dievam, cenšoties kaut kādā veidā apiet Dieva pavēles viņam. Proti, mēs redzam viņa garīgo izaugsmi. Šādai augošai Dieva virsvadības pieņemšanai un dedzībai paklausīt, nevis meklēt ceļus kā izvairīties no paklausības, ir jābūt arī mūsu garīgās izaugsmes pamatā.

8:10 ‘Kristus’ nozīmē ‘svaidītais’. Tādēļ visas šīs svaidītās lietas simbolizēja Viņu. Viņš reāli piepildīja to nozīmi Savā personībā, raksturā un darbā.

8:14 Lai kādu kalpošanu Dievam mēs uzņemtos, mums ir vienmēr jāapzinās mūsu pašu vājības un piedošanas nepieciešamību. Tādēļ Ārona un viņa dēlu lielais darbs sākās ar grēka upuru pienešanu.

8:15 Mājokļa mēbelējums pats par sevi nebija grēcīgs. Tas tika šķīstīts, lai demonstrētu, ka, lai cik cilvēka priekšstatos skaistu un iespaidīgu darbu mēs veiktu Dieva labā, to tomēr apēno mūsu pašu grēcīgums.

8:23 Visa mūsu kalpošana Dievam jāveic apzinoties, ka Kristus izlējis Savas asinis par mums – tam, kā mēs dzirdam, kā mēs darbojamies ar rokām un kurp mēs dodamies kājām, ir jāiespaidojas no mūsu apziņas, ka Kristus ir gājis nāvē mūsu dēļ.

8:34 Viņiem tika pastāvīgi atgādināta viņu pašu salīdzināšanas nepieciešamība, pirms viņi ķeras pie citu salīdzināšanas nodrošināšanas. Visos mūsu pūliņos citu labā mums tas ir vienmēr jāpatur prātā.

9:4 Lai Tas Kungs parādītos Savai tautai bija nepieciešams salīdzināties ar Viņu, pienesot virkni upuru, lai šķīstītos no grēka un taptu pieņemami Viņam. Mūsdienās mums ir jādzīvo, ik dienu gaidot Dieva parādīšanos caur Kristus atgriešanos; un mums ir jādzīvo tā, lai mēs būtu Dievam pieņemami, kad Viņš atgriezīsies (Mat.25:6).

9:15 *Grēku upura āzi* – Jēzus runāja par taisnajiem kā par avīm un par grēciniekiem kā par āžiem (Mat.25:33). Bija nepieciešams āzis, nevis avs, jo āzis pārstāvēja grēcīgos ļaudis; to nokāva par zīmi tam, ka viņi apzinājās, ka to grēks ir pelnījis nāvi. Kristībā mēs paužam to pašu atziņu – man ir jāmirst, lai salīdzinātos ar Kristus nāvi un atkal atdzīvotos Viņā.

9:22 *Viņš to svētīja* – Svētīšana nereti asociējas ar piedošanu, kad tu kļūsti pieņemams Dievam. Tas pats attiecas uz svētījumu apsolījumiem Ābrahāmam un viņa sēklai (Ap.d.3:25,26). Ja mēs esam Ābrahāma sēkla caur kristībām (Gal.3:27-29), tad mums ir jābūt par svētību pasaulei tai ziņā, ka mēs piedāvājam tiem ceļu Dieva piedošanas saņemšanai, līdz ar piedošanu iekļaušanos arī Dieva draudzes pulkā. Ja runa ir par upuru pienešanas kārtību, tad tā ir nemainīga – grēku upuris, dedzināmais upuris un tad pateicības upuris. Vispirms mums ir jātiek galā ar grēku, tad mums ir jāveltī sevi Dievam, kā tas teikts par dedzināmo upuri. Tikai pēc tam mēs varēsim būt Dieva mierā, sadraudzībā ar Viņu, kā to paredz pateicības upuris.

10:1 Devītajā pantā teiktais vedina uz domām, ka viņi varētu būt bijuši dzērumā, kad viņi to darīja.

10:2 Uguns tikko bija izgājusi no Tā Kunga par zīmi, ka upuris ir pieņemts (9:24). Mēs vai nu būsīm Dieva uguns aprīti, vai arī nodosim sevi Viņam kā dzīvus upurus un tiksim Dieva ugunī pieņemti. Tā izpaužas ziedošanās loģika – vai nu mēs dzīvojam miesai vai garam, mēs šā vai tā tiksim uguns aprīti. Tādējādi labāk būt uguns aprītiem par zīmi, ka Dievs mūs ir pieņēmis, nekā uguns aprītiem par Viņa dusmības zīmi.

10:3 Grēcinieku iznīcināšana ir drīzāk lietišķa Dieva svētuma izpausme, nevis vēršanās pret cilvēkiem, kas apvainojuši dusmīgo dievību. Jebkura veida citu disciplinēšanai, kad to nākas pielietot, piem, attiecībā uz pašu bērniem, vai arī Dieva ģimenē, ir jāpieiet konstruktīvi. Šis gadījums māca, ka mēs nevaram tuvoties Dievam pēc sava prāta, kā mēs to iedomājamies; mums ir jāvadās pēc tā, kā Viņš to noteicis Savā vārdā. Tas fakts, ka Viņš nereaģē uz cilvēku neveiksmēm tik acīmredzami kā Mozus laikā, nenozīmē, ka tas mums ir mazāk svarīgi šodien.

10:19 Ārons nejutās tiesīgs ēst ar Dievu, jo viņu mocīja sirdsapziņa savu dēlu uzvedības dēļ vai arī tāpēc, ka viņš bija dusmīgs uz Dievu par dēlu nogalināšanu. Mozus sagaidīja, ka viņš pieturēsies pie likuma burta, bet Ārons parādīts darām pareizi, vadoties pēc savas sirdsapziņas un jūtām, nevis nejutīgi pildot likuma burtu.

11:3 *Kuri atgrems* – Atgremot ebreju valodā ir atrīt barību atpakaļ, atkārtot kaut ko zināmu. Iespējams, tam bija jānorāda uz Dieva vārda apceri domās; un šķeltie nagi varētu norādīt uz tādu, kas drošs uz kājām un stabils savā nostājā pret dzīvi. Atgremsošana (Dieva vārda atkārtošana), bet neseošana vārdam (nebūt ar šķeltiem nagiem) tomēr padara mūs nešķīstus (:4). Tomēr iespējams, ka atgremsošana kā tādā nav nekā tik nozīmīga, jo tā nepadara dzīvnieku nešķīstu – tas bija kā vingrinājums Izraēlam, lai mācītu tiem uztveres spēju, paškontroli un paklausību Dievam, pat ja ikdienā tas radītu neērtības (:6).

11:6 *Tas lai jums ir nešķīsts* – Pāvils atzīmē, ka nekas nav nešķīsts pats no sevis (Rom.14:14). Šiem dzīvniekiem bija jābūt „jums” nešķīstiem, jo šis Dieva mācības mērķis bija likt Viņa tautai veikt morālas izvēles dzīvē, redzēt atšķirību starp grēku un taisnprātību, starp šķīstu un nešķīstu. Dažu dzīvnieku aizliegums balstījās uz higiēniskiem pamatiem, taču galvenā doma bija mācībā atšķirt, paskatīties uz kaut

ko, kas būtu ēdams, un teikt: 'Nē, tas nav priekš manis'. Tas fakts, ka vēlāk Dievs noņēma šo atšķirību starp šķīstiem un nešķīstiem dzīvniekiem, tikai apstiprina to, ka paši par sevi viņi nebija šķīsti vai nešķīsti; viņi visi bija Dieva radīti un atzīti par labiem esam 1.Mozus grāmatā. Atšķirības starp tiem bija vienkārši dotas, lai mācītu Izraēlu redzēt atšķirību starp tām lietām dzīvē, kas ir pieņemamas un kas nav pieņemamas.

11:8 *Nepieskarieties* – Tas ir pamatā mūsdienu pavēlei 'nošķirties no neticīgajiem' (2.Kor.6:17).

11:10 Līdzībā par zvejnieku izvilkto tīklu zvejnieki izmet „sapuvušās” zivis. Tās varētu būt arī nešķīstās jūras radības, piem., jūras vēži, kas iekļuvuši tīklā. Tas pārstāvēja pastarās dienas tiesu (Mat.13:48,49). Arī mums šodien ir jāprot izdarīt izvēli starp labo un slikto.

11:13-16 Visi šie putni medī un ēd citus nešķīstus dzīvniekus, un daudzi no tiem bija elku totēmi citu tautu ticējumos. Šis mācības pamatā atkal bija nepieciešamība nošķirties no lietām, kas atgādināja grēku, kas varēja ieviest domu sliecību uz grēku un nevis taisnprātību. Šis princips ir attiecināms šodien uz to, ko mēs skatāmies vai lasām, jo pastāvīgi saskaroties ar grēcīgu domu atveidojumu, mēs paši varam drīz krist grēkā.

11:25 Jo stiprāka bija saistības ar nešķīstību sajūta, jo vairāk bija jāpieliek pūles, lai sasniegtu šķīstību. Tā, ja kāds zinādams nesis maitu, tam bija jāmazgā arī drēbes, jo kā viņš pats tā arī drēbes kļūst nešķīstas.

11:30 Uzskaitītie dzīvnieki bija pazīstami Ābrahāmam apsolītajā zemē. Tas ir vēl viens pierādījums tam, ka Mozus baušļi nebija domāti plašajai pagānu pasaulei, bet tā bija derība starp Dievu un Izraēlu noteiktā laikā un noteiktā vietā uz zemes.

11:42 Zemes rāpuļi bija nešķīsti, gluži tāpat kā viss, kas turas pie zemes lietām (Fil.3:19), bija jātiecas pēc tā, kas augšā (Kol.3:1).

11:44 Svētīties un būt svētiem ebreju valodā ietver kā negatīvo domu par atdalīšanos *no*, tā arī pozitīvo par pieslēšanos *pie*. Visas likumdošanas par šķīstajiem un nešķīstajiem dzīvniekiem mērķis bija censties iemācīt Izraēlam šī

principa būtību. Patiesībā dzīvnieku dalīšanai šķīstajos un nešķīstajos nebija būtiskas nozīmes, tā vienkārši tika pielietota kā mācību līdzeklis.

11:45 *Kas jūs izvedis no Ēģiptes zemes* – Tas nenotika vienīgi pie Niedru jūras, tāpat kā arī kristību process nebūt nav beidzies (1.Kor.10:1,2). Mūsu izvešana no Ēģiptes, lai mēs piederētu Dievam un būtu svēti, turpinās.

12:8 Uz Jēzus mātes Marijas nabadzību norāda tas, ka viņa upurēja baložus, nevis jēru (Lūkas 2:24). Viņš pazina nabadzību.

13:2 Diez vai ādas slimība, par kuru iet runa 3.Mozus grāmatā, ir tā pati slimība, kuru mēs tagad saucam par spitālību, jeb Hansena slimību.

13:3 Spitālība simbolizē grēku. Bet var likties, ka cilvēks sirgst ar spitālību, kad patiesībā tās ir tikai ārēja rakstura slimības pazīmes; tikai priesteris, kas pārstāv Jēzu, var to noteikt. Mums ir jāvairās aprakstīt mūs neveiksmes kā tikai virspusēja rakstura grēku; bet kas attiecas uz citu nosodīšanu, mums ir jāpieņem, ka kāds var mums tikai likties grēcīgs, kaut viņš tāds patiesībā nemaz nav; mēs nedrīkstam spriest par cita glābšanu vai nosodīšanu, tas vienkārši nav mūsu ziņā. Tikai priesteris, Kungs Jēzus, ir tiesīgs to darīt.

13:6 Varētu teikt, ka šīs septiņas dienas pārstāv mūsu dzīvi Kristū; beigu beigās Kristus, kā mūsu priesteris un soģis, lems vai grēks, kas bijis mūsu dzīvēs, bija tikai ārēja vaina, vai arī tas ir izplatījies. Raugs arīdzan pārstāv grēku, tai ziņā, ka tas izplatās. Grēks vai nu izplatās pa visu miesu, vai arī nē...

13:8 Droši vien bija kārdinājums apslēpt grēka / spitālības izplatīšanos, nevis atklāties priesterim; kārdinājums, kas pastāv arī šodien.

13:9,10 Dieva tautai jāvairās no mēģinājumiem spriest par spitālību / grēku citos.

13:13 Ja cilvēks ir grēkojis un to atzīst, tad neskatoties uz ārēji redzamām grēka pazīmēm, grēks ir it kā miris, un viņš ir tīrs. Pēc kristībām mēs esam „miruši grēkam” (Rom.6:2).

13:20 Šeit varētu būt iezīmēta atšķirība starp virspusēja līmeņa grēku un dziļāk ejošu grēku, kurš noved pie izslēgšanas no Dieva saimes.

13:23 Grēka rētas var neizzust cilvēkā, bet tas nenozīmē, ka viņš būtu uzskatāms par grēcīgu.

13:37 Priestera, kurš pārstāv Kristu, domas, analīze un spriedums ir noteicošie. Daudzi primitīvo sabiedrību cilvēki uzskata, ka viņu domas attiecībā uz ādas slimībām ir medicīniski pamatotas, jo tās nosaka tradīcijas un tautas gudrība. Izraēlam bija jāpretojas tām un jāatstāj lēmums priesteri ziņā. Mums piemīt nopietna tendence nosodīt citu grēkus, un tas mums patiesi ir jāatstāj Kristus ziņā.

13:46 Kristus mira par mums „ārpus apmetnes” (Ebr.13:11,13); Viņš nekaunējās biedroties ar spītālīgajiem un, varētu teikt, mira ar tiem un par tiem.

13:51 *Vai uz jebkādiem ādas izstrādājumiem* – Lai cik vērtīgs būtu šis izstrādājums, tas nekādā ziņā nenozīmēja, ka spītālība (salīdz. ar grēku) būtu kaut cik mazāk nozīmīga.

13:55 Droši vien ir bijusi nosliece domāt, ka, ja vaina bija tikai apgērba iekšpusē un citiem neredzama, tad tai nebija jāpievērš uzmanība vai jāveic šķīstīšana. Tādēļ tiek uzsvērts – „vai nu uz drēbes iekšpuses, vai uz tās ārpuses”. Grēks ir grēks, vai tas ir redzams citiem, vai nav. Dažu cilvēku grēki ir skaidrāk redzami, nekā citu grēki (1.Tim.5:24).

13:56 *Izplēš* – Lai apturētu spītālības / grēka izplatīšanos. Jēzus lieto to pašu teicienu, mācot, ka labāk ir „izraut” no mūsu dzīvēm to, kas var novest mūs līdz grēkam (Mat.5:29; 18:9). Spītālības / grēka nopietnība tiek atkārtoti noteikta pēc tās izplatīšanās dziļumā vai plašumā.

14:7 Abus putnus varētu uztvert ka pareģojumu par Jēzus nāvi un augšāmcelšanos. Putns, kas priecīgā pateicībā aizlidoja brīvībā, simbolizēja Jēzus augšāmcelšanos un atbrīvošanos no grēka, kas ir dota mums, spītālīgajiem garā, pateicoties Kristus nāvei, ko simbolizēja pirmā putna nāve.

14:8 Šķīstītajam spītālīgajam bija jāklūst kā bērnam, tam bija jāmazgājas ūdenī. Tas bija kristību pirmtēls ar pilnīgu iegremdēšanos Kristū, lai atdzimtu ūdenī un Garā (Jāņa 3:3-5).

14:14 Šķīstītajam spitālīgajam ir pastāvīgi jādzīvo, atceroties to faktu, ka viņš vai viņa tika izārstēti un šķīstīti; tas jāatceras arī mums. Tam, ka Kristus asinis tika izlietas par katru no mums, ir jāiespaido to, kā mēs dzirdam (tādēļ asinis uz auss skripstiņas), ko mēs darām ar rokām (labās rokas īkšķa) un kurp mēs ejam kājām (labās kājas lielā pirksta). Tas pats process tika atkārtots ar eļļu (:16), iespējams, pareģojot Gara svētīšanas darbu to ticīgo dzīvēs, kas ir Kristū.

14:30 *Kas bija pieņemami viņa rocībai* - Spitālīgie dzīvoja ārpus Izraēla nometnes un nevarēja strādāt, tādēļ tie parasti bija ļoti nabadzīgi. Taču upurēšanas jēdziens bija ļoti svarīgs; viņi nevarēja attaisnoties, sakot: „Es esmu spitālīgais, tādēļ man nekā nav, un man nav nekas jāupurē”. Viņiem bija jāuzliek roka uz jēkādā dzīvnieka galvas – un ebreju teksts varēja nozīmēt pat uz ‘*jebkā*, kas pieņemams viņa rocībai’. Bija svarīgi, lai viņi dotu vismaz kaut ko, atzīstot savas šķīstīšanās un Dieva žēlastības saņemšanas nepieciešamību. Mēs nedrīkstam iedomāties, ka mūsu nabadzība jebkurā jomā nozīmētu, ka mums nekas nav jāziedo Dievam.

14:34 *Ko Es gribu jums dot par īpašumu* – Izraēlam pastāvīgi tika atgādināts, ka Dievs patiesi dos tiem apsolīto Valstību, pat neskatoties uz to, ka tobrīd, kad viņi klaiņoja pa tuksnesi, tas droši vien izklausījās pēc skaista sapņa. Arī mūs Viņš līdzīgā veidā iedrošina.

14:35 Mājas īpašniekam varētu rasties kārdinājums vienkārši apsegt slimības pazīmes, nevis lūgt priesteri tās apskatīt. Mums ir jābūt atklātiem Dieva priekšā, atzīstoties savos grēkos un iespējamās nosliecēs uz grēku vaļsirdīgā sarunā ar Viņu lūgšanas brīdī. Kad Dāvids lūdz Dievu izlūkot viņa sirdi, lai redzētu, vai viņš nav uz ļauna ceļa (Ps.139:23), tā ir atsaucē uz mājas īpašnieka lūgumu priesterim apraudzīt viņa namu, vai tajā nav spitālības pazīmju.

14:39 Šeit atkal saredzams Kristus pirmtēls, kad Viņš nāk pēdējā [septītajā] dienā kā priesteris pārbaudīt, cik lielā mērā grēks ir izplatījies mūsu vidū, jeb vai tas palicis tikai virspusējs. 1.Pēt.2:12 atsaucas uz šo, saucot Kristus atgriešanās dienu par „piemeklēšanas” dienu.

14:41 Spitālības sērgas skarto akmeņu izlaušana un nokasīšana ir retoriska figūra, kas sastopama arī vēlāk Bībelē. Tīras mūri bija jāapgāž u jāaizslauka (Ecēh.26:4) –

jo tā bija grēcīga pilsēta. Jēzus arī atsaucas uz to pašu, kad Viņš pilsētu ieraudzījis saka, ka no tempļa ne akmens uz akmens nepaliks, jo ebreji atteicās pieņemt Kristus piemeklēšanas dienu (Lūkas 19:44). Kad Viņš iegāja templī, aplūkoja to un izgāja ārā, Viņš rīkojās kā priesteris, kas apskata spitālības sērgas skartu namu (Marka 11:11). Taču ebreji atteicās pieņemt Viņu kā priesteri un uzstāja, ka viņu liekulība patiesībā ir svētums. Jaunie akmeņi, kas bija jāņem (:42) attiecas uz kristiešu ticīgajiem kā dzīviem akmeņiem garīgā nama celšanai (1.Pēt.2:5). Tempļa, kas bija cilvēku pietātes un ebreju reliģijas pats iemiesojums, pielīdzināšana sērgas apsēstam namam, kas jānojauc, bija radikāli no Jēzus puses. Mūsdienu iedibinātā reliģija, iespējams, saņemtu to pašu nosodījumu no Viņa.

14:47 Vaina bija jo lielāka, ja cilvēks kas to darīja, apzinājās, ka saskaras ar ko nešķīstu. Tā, pēc gulēšanas tādā namā bija jāmazgā drēbes, tai laikā kad vienīgi ieiešana namā prasīja mazāka apmēra šķīstīšanos.

14:51 Koks, īzaps un purpura apmetnis parādās arī Kristus pēdējo ciešanu un krustā sišanas aprakstā. Tie ir mūsu šķīstīšanās no grēka pamatā.

15:2 Šiem likumiem bija jāmača, ka tas, kas no cilvēka iziet, to sagāna, nevis, kas no ārpuses viņā ieiet (Marka 7:15-23). Doma par dēmoniem, ļaunajiem gariem vai Sātānu, kas mūsos ieiet un dara mūs nešķīstus, ir jāatmet; Jēzus uzsver, ka grēks nāk no *iekšienes*, tādēļ tā ir vienīgi mūsu vaina un mums ir jāuzņemas atbildība, nevis jāvaino kādi kosmiskie spēki, kas ārpus mums.

15:3 *Viņa miesas attur to pilēšanu* – Pat ja mēs vairs negrēkojam, mums ir jāatceras, ka mēs arvien vēl esam vainīgi pie mūsu pagātnes grēkiem, ja mēs neesam saņēmuši šķīstīšanu par tiem. Laika gaita un notikumu izgaišana no atmiņas ir viltus grēku izpiršana; tikai Kristus asinis un mūsu apzināta identificēšanās ar tām var mūžīgi šķīstīt mūsu sirdsapziņu no pagātnes un tagadnes grēkiem.

15:10 Lielāka vaina bija tam, kurš apzināti grēkoja. Tā, kas ir nesis ko nešķīstu, tam ir jāmazgā savas drēbes, taču tikai pieskaršanās tam prasīja mazāka apmēra šķīstīšanos.

15:13 *Tekošā ūdenī* – Tuksnesī tam bija jābūt upei vai strautam, kas tiem sekoja no sistās klints, kas pārstāvēja Kristu, kurš bija jāsit, lai mēs tiktu šķīstīti (1.Kor.10:4).

15:16 Līdzīgi daudziem citiem baušļiem arī šai gadījumā lomu spēlēja cilvēka personīgās izvēles elements – pakļauties tam vai nē; tādas intīmas lietas kā sēklas noiešana citiem nebija zināmas. Jaunajā Derībā tas ir vēl skaidrāk; prāta noslieces, kas dara mūs nešķīstus Dieva priekšā, ir zināmas vienīgi mums. Mozus bauslība bija vienīgais likumu kodekss, kurā ietilpa tik daudz pantu, kas attiecās uz lietām, kuras nav publiski pamanāmas. Dieva nodoms jau Vecajā Derībā bija mācīt un iedvest personiskas attiecības starp Dievu un Viņa tautu. Tas tika darīts, diktējot baušļus, kuru turēšana bija tikai Dieva un attiecīgā cilvēka ziņā.

15:18,19 Visai ģimenei būtu zināms, ka ‘mamma un tētis’ vai tikai mamma ir nešķīsti. Tādas personiskas lietas kā sekss un menstruācijas tādējādi bija normālas ģimeniskas sadzīves lietas, kas netika turētas aiz noslēpumainības plīvura, kā tas ir daudzās mūsdienu kultūrās.

15:28 Šāds divpakāpju šķīstīšanās process ir parasts Mozus bauslības rituālos. Viņa bija šķīsta, bet no otras puses ne gluži līdz vēl septiņas dienas būs pagājušas. Arī mēs tagad esam šķīsti Kristū, bet pilnīgi šķīsti mēs būsīm tikai tad, kad Viņš atgriezīsies un mūsu ķermeņi taps līdzīgi Viņa ķermenim, un miesa vairs nebūs mūsu eksistences būtiska sastāvdaļa.

16:2 Tas ir viens no vairākiem piemēriem, kad Dievs mainīja Mozum dotos likumus, ņemot vērā cilvēciskās vājības. Un tas rāda, ka Dieva likums nav akmenī rakstīts; tiem, kas uzstāj, ka arī šodien ir jātur sabats, ir jāatzīst, ka Dievs *var* mainīt un atcelt Paša iedibinātos likumus. Šai gadījumā brīnišķīgi ir tas, ka Dievs, domājot par Ārona dēlu grēku, negribēja stādīt Āronu pārbaudījuma priekšā, kas būtu pāri viņa spēkiem; jo Dievs nepieļaus, ka jūs tiekat pārbaudīti pāri tam, cik spējat nest (1.Kor.10:13). Tas, ka Dievs šeit, apzinoties Sava svētuma apmērus, it kā cenšas aizsargāt cilvēci no apdraudētības, atgādina to, kā Viņš brīdina Izraēlu netuvoties kalnam (2.Moz.19:21), un kā Viņš brīdina Mozu netuvoties degošajam ērkšķu krūmam (2.Moz.3:5). Tas nenozīmē, ka Dievs distancējas no mums, bet ka

Viņš cenšas likt mums saprast Viņa svētumu, kas ļauj mums Viņam tuvoties caur Kristu (Ebr.10:22). Kad mēs gribam tuvoties Dievam, mums tas ir jāpatur prātā .

16:10 Divi āži reprezentē Kristus nāvi un augšāmcelšanos. Grēkāzis, kas atvieglots priecīgi aizdrāžas, simbolizē patiesas brīvības un prieka sajūtu par grēka piedošanu, ko mēs izjūtam Kristū. Skaidrs, ka cilvēki alkst pēc grēkāža, pēc kāda, kuram varētu uzkraut visus grēkus un nejusties personīgi vainīgiem par tiem. Tādu grēkāzi Dievs mums ir devis Kristū, tādēļ mums nav jācenšas citus padarīt par grēkāžiem.

16:12 Kvēpināmās zāles simbolizē Kristus izteikto lūgšanu (Atkl.8:3,4); tas, kā tās ienesa aiz priekškara vissvētākajā vietā, atspoguļoja kā lūgšana, lai tie būtu autobusa pieturā stāvošas sievietes 'vārdi', nokļūst debesīs.

16:18 Jaunajā Derībā teikts, ka šī vērša un āža asinis nevarēja atņemt grēkus – pat neskatoties uz to, ka dzīvais āzis šķietami aiznesa grēkus prom tuksnesī. Ja grēki būtu bijuši atņemti, tad atkristu nepieciešamība pēc ikgadēja grēku salīdzināšanas rituāla (Ebr.10:3,4). Tādēļ secinājums ir, ka Dievs ieviesa šo salīdzināšanas rituālu, lai šo upuru asinis norādītu uz nākamajām Kristus asinīm, zinādams, ka Kristus būs īstais upuris; bet līdz tam Dievs pieņēma dzīvnieku asinis, tāpēc ka tās simbolizēja Kristus asinis.

16:29 *Nebūs strādāt nekādu darbu* – Jo tā bija salīdzināšanas diena (:30). Būtība bija tajā, ka *Dievs* izdarīja salīdzināšanu no žēlastības un uz tā pamata, ka upuru asinis simbolizēja Kristus asinis – nevis uz mūsu darbu pamata.

17:19 Upuri nevarēja pienest jebkurā vietā. Nebija tā, ka mūsu vēlme kaut ko darīt Dievam darītu mūs Viņam pieņemamus. Viņam varēja tuvoties tikai Viņa Paša noteiktajā veidā; un Jēzus teica „Es esmu durvis” (Jāņa 10:9). Tādēļ nav tiesa, ka visi garīgie ceļi vestu pie Dieva. Mēs varam tuvoties Dievam tikai Viņa noteiktajā veidā.

17:10 Asinis pārstāv dzīvību; dzīvības patērēšana, neatzīstot, ka tā pieder Dievam, ved pie paša dzīvības zaudēšanas (:14). Tieši tāpat kā asinis bija jādod Dievam, tā arī mūsu dzīves ir jādod Dievam. Piesavināties asinis ir tas pats, kas asins izliešana (:4). Tas izklausās ekstremāli, taču tas pasvīturo šī principa svarīgumu Dieva acīs –

ka dzīve pieder Viņam, un mums tā Viņam ir jādod, nevis jādzīvo tā sava prieka pēc.

17:13 *Apraust ar zemi* – Itin kā apglabājot dzīvību. Kristībās mēs atdodam savas dzīves Dievam un, tēlaini izsakoties, mirstam un tiekam aprakti līdz ar Kristu (Rom.6:1-10).

18:5 *Ikviens cilvēks, kas to darīs, tas to dēļ dzīvos* – Citēts Gal.3:12, lai pierādītu, ka dzīve ar Dievu bija iespējama, pilnībā pildot Mozus bauslību. Taču bauslība nespēj dot dzīvību (Gal.3:21). Pāvila doma Vēstulē galatiešiem ir, ka mūžīgā dzīvība netiek dota uz bauslības pildīšanas pamata – jo mēs visi to pārkāpjam. Bet Jēzus pilnībā turēja bauslību un šī iemesla dēļ pelnījis mūžīgo dzīvību, taču Viņš mira mūsu dēļ. Viņš nevarēja palikt miris, jo Viņš bija pilnībā turējis bauslību, Viņš bija jāuzceļ no mirušajiem (Ap.d.2:24). Princips, saskaņā ar kuru ikviens, kas pildīs Dieva tiesas dzīvos, liktu pazemīgiem, jutīgiem, dievbijīgiem cilvēkiem domāt par to, kā viņi varētu sasniegt mūžīgu dzīvību, viņi tā vēlētos atrast kādu cilvēku, kas būtu pilnībā paklausīgs bauslībai, kura taisnprātība varētu būt piedēvēta viņiem. Šai ziņā Mozus bauslība darbojās kā kalpone, kas pieved cilvēkus pie saprašanas par Kristus nepieciešamību (Gal.3:24).

18:6 *Es esmu Tas Kungs!* – Kas ir Kungs, kļūst par paklausības stimulu; mūsu dziļākā vēlēšanās ir drīzāk līdzināties Viņam, nekā pildīt likuma burtu, un šī vēlēšanās mums palīdzēs praktiski līdzināties Viņam.

18:9 Šie likumi māca, ka kaunumu var atsegt tikai sievas vai vīra priekšā. Kaunuma atsegšana pielīdzināma seksuālajam aktam. Atsauce ir uz Ādama un levas kailumu; mums ir jāpieņem situācija, kurā mēs atrodamies lāsta rezultātā, nevis ielaisties dzimuma attiecībās ar ko vien vēlamies, it kā kaunuma atklāšanā nebūtu nekā piedauzīga. Mēs ceram, kā Ēdenes lāsts tiks noņemts, kad Kristus atgriezīsies; tas nevar būt noņemts šai dzīvē, mūsu mirstīgā daba to mums pastāvīgi atgādina.

18:18 Jēkabs lauza šo principu, ņemot Rahēli un Leu, un viņa skumjā ģimenes dzīve aprakstīta mums par mācību: ja mēs laužam Dieva priekšrakstus, mēs paliekam Viņa tautas vidū, kā tas bija ar Jēkabu, bet mums jācieš no šīs darbības

sekām. Arī Dāvids ņēma Saula sievas un arī Saula meitu – un arī viņu šie likuma pārkāpumi nedarīja laimīgu, kaut gan viņš palika Dievam tīkams cilvēks. Šķiet, ka ir vēl viena saistība ar Dāvidu 20.pantā – jo Batseba dzīvoja Dāvidam kaimiņos, un tas, ka viņš apņēma kaimiņa sievu, rezultātā noveda pie viņa ģimenes, un galu galā arī valstības sabrukšanas.

18:21 *Dieva Vārdu nepulgo* – Mēs arī nesam Kunga Vārdu, jo esam kristīti Kristus Vārdā. Tādēļ mūsu uzvedība nedrīkst zaimot Vārdu, kuru mēs nesam (Jēkaba 2:7).

18:22 Dievs uzskata homoseksuālismu par „negantību”; kaut arī Mozus bauslība ir atcelta, Viņa galvenie morāles principi paliek nemainīgi. Kad Kristus mira krustā, Dievs piepeši nepārdomāja un nenolēma, ka tagad homoseksuālismam nav ne vainas.

19:5 Labprātīgiem upuriem, tādiem kā pateicības upuriem, patiesi ir jānāk no laba prāta. Mums nav jājūtas kā parādniekam citu priekšā. Labprātīga upura pieņemšanas pamatā ir jābūt personīgai vēlmei veltīt mūsu laiku vai materiālos resursus Dievam.

19:7 *Netīrs ēdiens* – Ja mēs domājam, ka mūsu labprātīgos ziedojumus Dievam mēs varam pienest kā mums tīk, nesabalsojoties ar Dieva principiem, tad tas Viņam ir netīkami. Ebreju valodā attiecīgi lietotais vārds tiek lietots, runājot par elku pielūgsmi; tādā gadījumā mēs nepielūgsim vis Dievu, bet mūsu pašu apziņas elkus.

19:10 *Trūcīgām* – Ja viss Izraēls turētu Mozus bauslību, tad izraēliešu sabiedrībā nebūtu trūcīgo (5.Moz.15:4). Bet tā pati Mozus bauslība atkārtoti pieteic Izraēlam būt devīgam un jutīgi izturēties pret trūcīgajiem; tā mazrunīgi atzina, tāpat kā Jēzus, ka izraēliešu sabiedrībā vienmēr būs nabagi, jo bauslība nekad netiks pilnībā turēta (Mat.26:11). Bauslības uzbūvē redzama tāda cilvēciska vājuma atziņa, ar kuru nevar salīdzināties neviena cita likumdošana. Cilvēki tiecas uzskatīt, ka nabagie ir nabagi pašu neveiksmīgo lēmumu dēļ, un mums nav jājūtas atbildīgiem un jāpalīdz viņiem – kaut gan mēs visi nereti, un it īpaši garīgajā ziņā, esam neveiksmīgi lēmēji. Bauslība mācīja principu, kas arī mums ir jāiemācās – pat ja

kāds ir pats izracis bedri un iekritis tajā, mums tomēr ir jāpalīdz viņam un jājūt viņam līdzīgai šai situācijā.

19:11 Bauslis „jums nebūs zagti” ir saistīts ar aizliegumu melot un krāpt savu tuvāko. Negodīgums, pat ja tas nav saistīts ar materiālu labumu gūšanu, ir sava veida zādzība, un zagti nedrīkst.

19:14 *Tev būs būties savu Dievu* – It kā Dievs būtu īpaši jutīgs pret to, kad mēs ļaunprātīgi izmantojam citu trūkumus, lai kā tie izpaustos, un mums jābīstas Viņā dusmu, kad mēs to darām.

19:15 Mums nebūs citu tiesāt, taču ikdienas dzīvē mums neizbēgami veidojas noteikti spriedumi. Taču mums allaž jāpatur prātā, ka mēs spriežam par savu kaimiņu, brāli, vienu no mums; mūsu spriedumam nav jāsakņojas pārākuma apziņā par viņu, ne garīgajā, ne kādā citā ziņā.

19:17 Nepamācot savu brāli, nesakot neko un izvairoties no samilzušo grūtību apspriešanas, kad tas ir nepieciešams, mēs varam sākt to ienīst.

19:18 Viens iemesls kāpēc mēs nevaram mīlēt savu tuvāku kā sevi pašu varētu būt mūsu nespēja mīlēt sevi pašu tai ziņā, ka mēs neapzināmies savu vērtību Dieva priekšā.

19:23 Aizliegtie augļi dabiski atgādina aizliegto augli no koka Ēdenē. Sagrabt pēc iespējas vairāk, neielicis tajā darbu, neatzīstot, ka visi cilvēku pūliņu pirmie augļi ir dodami Dievam – tas ir tik parasti un cilvēkam raksturīgi. Bet šeit tādā rīcība tiek attēlota kā tikpat aplama kā aizliegtā augļa ēšana Ēdenē ar visām tām ciešanām, kas izrietēja no šādas neapdomīgas rīcības.

19:29 *Lai zeme netop netikla* – Seksuālas izvīrtības gaisotne ļoti ātri izplatās.

20:3 *Apgānīdams Manu svēto Vārdu* – Mūsu attieksme pret bērniem ir attieksme pret Dieva Vārdu. Mums ir jāuzdod sev jautājums, kā mūsu kontekstā mēs varētu upurēt savus bērnus Moloham? Upurēt Moloham varētu nozīmēt arī atdot bērnus kalpošanā Moloham. Mūsu bērniem ir jākalpo Dievam un nevienam un nekam citam.

20:4 Vienaldzība, izlikšanās, ka uz mums tas neattiecas, ir nedarišanas grēks, kas ir tikpat nosodāms, kā grēka pastrādāšana.

20:5 *Visus, kas tam netikli dzenas pakaļ* – Apgrēcības nopietnība daļēji ir iespaidā, ko tā atstāj uz citiem. Bērnu atdošana Moloham mudināja arī citus sekot šim piemēram. Mūsu piemēra iespaids uz citiem ir daudz spēcīgāks nekā var iedomāties. Līdzīgi arī 14.pants māca, ka viens seksuālās perversitātes gadījums var novest pie netiklības visā draudzē.

20:10 *Ar precētu sievu... ar sava tuvākā sievu* – Šis pants māca, ka katrs cilvēks sabiedrībā ir jāuztver kā savs tuvākais. Tādēļ Jaunajā Derībā mīlēt savu tuvāko nozīmē mīlēt visu Dieva tautas draudzi (Gal.5:13,14). Mums nav jāuzskata, ka, ja mēs kādu nezinām, ja kāds ir tālu no mums jebkurā ziņā, tad mēs varam pret viņu izturēties savādāk nekā pret kaimiņu, kas dzīvo blakus.

20:25 Tādēļ jums ir jāredz atšķirība – Tāpēc ka Dievs mūs atšķīris no visām tautām (:24), bauslība darīja atšķirību starp šķīstiem un nešķīstiem. Pats no sevis nekas nav nešķīsts, likums tika dots, lai mācītu un atgādinātu izraēliešiem ikdienas dzīvē, ka viņiem ir jāatdalās no nešķīstajiem. Tie dzīvnieki, kurus Dievs nosaucis par „nešķīstiem” bija „nešķīsti jums” – nevis nešķīsti paši no sevis.

21:6 *Dieva maizi* – Dievs aicināja Izraēlu ēst ar Viņu pie altāra, kas kļuva par Dieva galdu. Mēs arī ēdam pie Dieva galda maizes laušanas rituāla laikā (1.Kor.10:21). Ēšana pie viena galda semītu kultūrā nozīmēja piederību pie reliģiskas draudzes.

21:7 *Netikli* – Vēl viena netieša atziņa bauslībā, ka tā netiks pilnībā turēta, jo prostitūcija bija aizliegta. Tādējādi jau pašā bauslības struktūrā mēs redzam Dieva jutīgumu tai apziņā, ka bauslība netiks pilnībā turēta. Viņa jutīgums un gādība, paredzot jau iepriekš mūsu neveiksmes, kā individuālas, tā arī kolektīvas, nedrīkst vest mūs pie domas, ka tādēļ mums nav jāuzņem Dieva principi nopietni; mēs nedrīkstam uztvert Viņa spēju iepriekš paredzēt mūsu vājības kā glābšanas riņķi mūsu grēkiem.

21:10 *Lai neatstāj savu galvu nekoptu* (jaunais tulkojums tuvāks oriģinālam) – Tas nenozīmē, ka vīrietim neklājas audzēt garus matus. Pagānu priesteri Ēģiptē, no kurienes Izraēls tika izvests, valkāja garus matus, tā atšķiroties no pārējiem

Ēģiptes iedzīvotājiem, kuri tolaik parasti skuva galvas. Princips ir tajā, ka mēs nedrīkstam uztvert mūsu reliģiju kā vienu no daudzām citām reliģijām; pilnīgi unikālu to padara mūsu ceļš pie Dieva caur Kristu, kas ir mūsu vienīgais starpnieks, vienīgais ceļš, „patiesība”. Kaut gan Dievs nespriež pēc cilvēka ārējā izskata, Viņš redz sirdi, mums tomēr jācenšas nelīdzināties „pagāniem” arī izskatā, jo mēs esam unikāla Dieva tauta.

21:22 Lai kāda vaina cilvēkam būtu, Viņš personīgi varēja ēst pie Dieva galda, bet ne publiski pienest upurus citu vietā. Priesteriem tolaik bija apzināti jāpārstāv upuri, uz kuriem tiek attiecināti vārdi „vaina” un „bez vainas” (piem., 22:20).

22:6 Kad mēs, kā jauna priesteru saime (1.Pēt.2:5), lasām šos noteikumus neēst svētās dāvanas, būdami nešķīsti, mēs varam aizdomāties, kā tad mēs –grēcinieki varam ēst un dzert, Kunga nāvi pieminēdami. Bet mēs tikām nomazgāti, tikām svētīti, tikām attaisnoti mūsu Kunga Jēzus Kristus vārdā un mūsu Dieva Garā (1.Kor.6:11). Šai statusā mēs esam pastāvīgi – jo šis ir „Kristū” būšanas jēdziena brīnums.

22:10 *Svešniekam...pie priesterā* – Bībelē daudzkārt teikts par svešnieku viesmīlīgu uzņemšanu. Tā kā mēs esam „Dieva Izraēla” (Gal.6:16), mums arī ir jābūt atvērtiem, nevis aizvērtiem pret apkārtējās pasaules ļaudīm, kaut gan citādā ziņā mēs esam atdalījušies *no* tiem un *pieslējušies* mūsu Dieva lietām.

22:11 Attieksme pret neticīgajiem, kurus priesteris bija par savu naudu nopircis, bija tāda pat kā pret izraēliešiem. Tas bija mūsu Augstā Priestera Kristus pirmtēls, kurš ar Savām asinīm mūs atpircis, lai mēs Viņam kalpotu, un līdz ar to mēs piederam Viņa ģimenei un Dieva tautai (1.Kor.7:23).

22:13 *Nevienam svešniekam to nebūs ēst* – Bet, ja svešnieks ir Priestera atpirkts, viņš vairs nav svešnieks (:11). Pāvilam bija šis pants prātā, kad viņš priekpilns atzīst, ka mēs, kas esam Kristū Jēzū, vairs neesam svešnieki un piemānotāji, bet Dieva saime un līdzpilsoņi „svētajiem”, ar ko viņš droši vien domājis izraēliešu sabiedrību (Ef.2:19).

22:24 *Tādas lietas jūs savā zemē nedariet* – Dzīvnieki nebija jākastrē. Šeit atkal redzams, cik lielu vērtību Dievs piešķir dzīvei vispār, kā arī Viņa jutīgums pret dzīvniekiem. Tas pats sakāms par 27. un 28. pantiem.

22:32 *Gādājiet, ka Es tieku turēts svēts...Es esmu Tas Kungs, kas dara jūs svētus* – Viņiem, tāpat kā mums, bija jādzīvo tajā statusā, kuru Dievs bija tiem piešķīris. Viņš bija darījis tos svētus un pieņemamus Viņa acu priekšā, tādēļ tiem bija jādzīvo kā svētajiem pienākas.

23:4 *Kurās jums jātieliek sasauktiem kopā* ('jāpasludina' sanāksšana, oriģinālā) – Pavils atsaucas uz šo pantu, runājot par maizes laušanas sapulci, vienīgajiem „svētkiem” Jaunajā Derībā – kad mēs pasludinām Kunga nāvi, tiekams Viņš nāk (1.Kor.11:26).

23:17 *Ceļtas no raudzētas mīklas* – Mīkla pārstāv cilvēka grēku (1.Kor.5:8) un nereti tika aizliegta pienesšanai. Taču šeit tā ir pieprasīta – lai atgādinātu cilvēkiem viņu grēkus, taču Dievs tomēr pieņem arī grēcinieku pienesumus.

23:20 Divas avis kā dedzināmais upuris ražas novākšanas izskaņā kontrastē ar vienu avi tās sākumā (:12). Tam bija jāpasvīturo, ka svētības saņemšanai no Dieva ir jāatsaucas ar pateicības upuri Viņam – dedzināmo upuri Tam Kungam par patīkamu smaržu.

23:22 Šim bauslības principam bija jāatgādina izraēliešiem, lai viņi pārāk neaizrautos ar materiālu labumu gūšanu sev, aizmirstot, ka ir arī citi ļaudis, kas nav tik svētīti materiālajā ziņā. Kad vien mēs pateicamies Dievam par gūto materiālo svētību, mums ir jāatgādina sev, ka ir citi, kas nav saņēmuši tādu svētību, un mums ir jājūt atbildība par tiem.

23:30 *To Es izdeldēšu no Savas tautas vidus* – Kaut gan strādāt nedrīkstēja arī citos svētkos, šis brīdinājums atrodams vien attiecībā uz Salīdzināšanas dienu. Tas pasvīturo, cik svarīgi Dieva acīs ir tas, lai mēs apzinātos, ka galu galā mūsu grēku salīdzināšana nav sasniedzama ar darbiem, ka tā ir Dieva žēlastības dāvana caur dzīvnieku upurēšanu, kas simbolizēja Kristu.

23:38 Atkārtota vārda „neskaitot” lietošana pasvītēja, ka īpašās ziedošanās Dievam reizes nedrīkstēja likt mums aizmirst par regulāro upuru pienešanas kārtību un veltīšanās reizēm. Piemēram, ja mēs pavadām dažas dienas draudzes sanāksšanas sapulcē, mēs nedrīkstam aizmirst par mūsu pašu personīgo klusuma brīdi ar Dievu, ar lūgšanu un Bībeles lasīšanu.

23:43 Otrajā Mozus grāmatā nav teikts par to, ka Dievs licis Izraēlam dzīvot būdiņās. Nereti tikai vēlāk Bībelē mēs uzzinām par to, kas vēsturiskā brīža pierakstos nefigurē. Tādēļ, lai gūtu pareizu priekšstatu par visiem Bībelē aprakstītajiem notikumiem, mums ir jālasa visa Bībele.

24:2 Visai Izraēla draudzei ik nedēļu bija jāpienes niecīgs eļļas un miltu daudzums maizei. Pastāvīgi degošie eļļas lukturīši un plāceņi simbolizēja Izraēla pastāvīgu atrašanos Dieva priekšā. Taču ik nedēļas eļļas un miltu pienesums bija niecīgs, salīdzinot ar visa Izraēla cilvēku skaitu – šī likuma došanas laikā Izraēlā varēja būt ap trīs miljoniem cilvēku (2.Moz.12:37). Bet Dievs ir arī mazuma Dievs. Tajā mazumā, ko mēs Viņam piensam, mēs pastāvam Viņa atmiņā. Izraēlam tika sniegta mācība, ka šis niecīgais ik nedēļas eļļas un miltu pienesums bija ļoti svarīgs; mēs nedrīkstam noniecināt un uzskatīt par mazsvarīgiem pat niecīgus pienesumus Dievam. To pierāda arī Jēzus vārdi, kas ievēroja divas nieka artavas, kuras nabadzīgā atraitne ziedoja Dievam (Lūkas 21:2).

24:6 Maize uz galda sabalsojas ar maizes laušanu pie Kunga galda pēc Jaunās Derības. Maize tika nomainīta – it kā Dieva apēsta – ik nedēļu (:8). Kaut speciāli nekur nav norādīts, cik bieži mums būtu jālauž maize, no Ap.d.20:7 mēs varētu secināt, ka daži agrīnie kristieši darīja to reizi nedēļā, un tas nav slikts piemērs sekošanai.

24:11 Ja mēs precamies ar neticīgajiem, var gadīties, ka mūsu bērni neizjūt bijību, kas būtu jāizjūt pret patieso Dievu.

24:22 *Kā svešiniekam, tā iedzimtajam* – Ja mūsu mājās ir neticīgie, vai arī jebkurā sabiedriskā sanāksnā, kur mēs pārvaldām situāciju, mums ir jārūpējas par Dieva principu ievērošanu. Tulkojot to mūsaiņu valodā, ja vecāki ir aicinājuši neticīgo

cilvēku bērnus spēlēties kopā ar pašu bērniem, tad arī ciemiņiem ir jāievēro Dieva likumi.

25:10 *Jums... jāpasludina tanī zemē visiem tās iedzīvotājiem atļaišana brīvībā* – Uz to ir atsauce Lūkas 4:19, kur mēs lasām, ka Jēzus pasludina „**Kunga žēlastības gadu**”. Mums ir jādara tas pats, sludinot labo vēsti visiem cilvēkiem – „Viņa vārdā būs sludināt atgriešanos un grēku piedošanu visām tautām” (Lūkas 24:47). Jubilejas gads sākās ar salīdzināšanas dienu, kas Jaunajā Derībā tiek izprasta kā Kristus upurēšanās par mūsu grēkiem pirmtēls. Mums tagad ir jādzīvo pastāvīgā jubilejas gada noskaņā, pasludinot to visiem cilvēkiem. Ebreju vārds „jubileja” nes sevī piedošanas, atļaišanas, brīvības jēdzienu. Tā ir mūsu vēsts visiem pasaules ļaudīm.

25:15 Noslēdzošais jubilejas gads būs Kristus atgriešanās laikā. Saistībā ar to mums ir jāuztver visu mūsu pirkumu vērtība. Jubilejas gads bija atbrīvošanās no parādiem gads. „Piedod mums mūsu parādus, kā arī mēs piedodam saviem parādniekiem” (Mat.6:12), iespējams, ir vēl viena atsauce uz jubilejas gadu. Mēs piedodam cilvēkiem viņu parādus kā Dievs piedod mums. Ja mēs izvēlamies nepiedalīties jubilejas gadā un neatlaižam citus, mēs nevaram sagaidīt, ka arī paši to saņemsim.

25:20 Kungs Jēzus netieši norādīja uz to, ka mēs esam pastāvīgā jubilejas gada situācijā, kad Viņš sacīja „Nezūdieties... ko ēdīsiet un ko dzersiet...” (Mat.6:26,31 = 3.Moz.25:20). Ja mēs visupirms ievērojam Dieva principus, tad materiālajā ziņā viss kaut kādā veidā nokārtojas. Mēs badā nemirsim.

25:23 Jubilejas gada principi mācīja, ka cilvēki un zeme pieder Dievam; mēs tikai pagaidām to lietojam, un galu galā mums personiski nekas nepieder; viss pieder Dievam. Tas palīdz labāk tikt galā ar īpašumu „zaudēšanu”, un tam ir jāattur mūs no kapitālisma iepotētā maniākālā materiālisma, kurā visi tiecas pēc zemes un resursu privātīpašuma.

25:28 Ef.1:13 runā par mūsu vietu Dieva Valstībā kā mūsu mantojumu, kas ir atpirkts ar Kristus asinīm un kuru mēs mantosim, kad Kristus atgriezīsies. Tā ir jubilejas gada valoda. Mūžīgais jubilejas gads iestāsies, kad Dieva Valstība būs

nodibināta uz zemes, un mēs visi saņemsim mūžīgu mantojumu kā burtiski, tā arī teorētiski šai Valstībā uz zemes, katrs ar savu pilsētu skaitu, kas jāpārvalda (Lūkas 19:17). Un nav svarīgi, vai mēs esam bagāti vai nabagi šai dzīvē, vai mēs esam izpirkuši 'savas' mājas (:29), mēs varam būt pārliecināti, ka mums būs sava vieta Dieva Valstībā Kristus atgriešanās laikā. Nonācis līdz nabadzībai savu neveiksmju, citu cilvēku manipulāciju, vai arī paša neveiksmīgo darījumu rezultātā, izraēlietis ar nepacietību un cerību pilnām ilgām domā par jubilejas gada iestāšanos – kad viņš un viņa ģimene beidzot būs brīvi, tiem nebūs jāvergo un viņi varēs atgriezties savā mūžīgajā īpašumā (:34). Tāpat arī mēs ilgojamies sagaidīt Kristus atgriešanos.

25:53 *Ar varmācību* – Jelkāda veida pārākums, ko mēs izjūtam pret citiem ir īslaicīgs, tas ir jāskata jubilejas gada kontekstā, kas pasludināts Kristū. Visam šim jēdzienam ir jāmaņa pazemība un lēnprātība attiecībās.

25:55 Tiem, kuriem bija kalpi, bija jāatceras, ka viņi paši ir kalpi. Iespējams, Pāvilam tas bija prātā, kad viņš atgādināja mums, ka visi mūsu brāļi un māsas ir Kristus, ne mūsu kalpi, un tādēļ mums nav tiesību tiesāt cita kalpu (Rom.14:4). Tāpat kā Izraēla bija kalpu tauta, tādai jābūt arī kristiešu sadraudzībai šodien.

26:9 Ka Dievs var „cienīt” vienkāršus cilvēkus, norāda ne tikai par Viņa pazemību, bet arī par Viņa ārkārtējo jutīgumu pret mums un Viņa prieku par mūsu niecīgajiem pūliņiem izpatikt Viņam; tāpat kā vecāki var būt stāvā sajūsmā par bērniņa atsauksmes izpausmēm, lai cik niecīgas tās būtu pašas par sevi.

26:17 *Jūs bēgsit, kad nebūs neviena, kas jūs vajā* – Bailības, nervozitātes un negativisma garu Dievs var mums dot, ja mēs apzināti nepildām Viņa tiesas. Viņš spēj iedvest tādu prāta attieksmi kā bailības garu (2.Tim.1:7).

26:23 *Un, ja jūs šo pārmaģību dēļ* – Šķiet, ka lāsti, kas minēti šai nodaļā, nav tikai vispārējs uzskaitījums, tur saskatāma plānota hronoloģiska secība. Dievs no paša sākuma plānojis Izraēlas nepaklausības gadījumā uzlikt tiem dažādus sodus, lai palīdzētu tiem atgūt paklausību; un ja tas nelīdzēs, Viņš uzliks vēl lielākus sodus, atkal lai tie atsauktos uz tiem. Tādēļ lāsti par nepaklausību nebija dusmīgās dievības vērsšanās pret tautu, kas krīt Viņam uz nerviem; Dieva mērķis, pat uzliktot

sodus, bija pozitīva garīga ietekme cilvēku dzīvēs. Viņš pastāvīgi alkst mūsu atgriešanās pie Viņa, tāpat kā gans meklē noklīdušo avi, līdz to atrod (Lūkas 15:4).

26:24 *Arī Es* – Briesmīgi ir krist dzīvā Dieva rokās (Ebr.10:31).

26:26 *Nebūsit paēduši* – Daudzi no sodiem attiecas uz prāta nosliecēm (it īpaši 16. un 36. pantos). Dievs noskaņo cilvēkus kā pozitīvi, tā arī negatīvi.

26:43 Ja mums netiek un mēs nicinām Dieva vārdu, mēs būsim riebīgi Viņa dvēselei (:30). Mūsu attieksme pret Dieva vārdu ir saistāma ar Viņa attieksmi pret mums. Mazākais, ko mēs varētu darīt, ir lasīt Viņa vārdu katru mūža dienu un mīlēt to, neskatoties uz visām mūsu vājībām.

27:1 Šī nodaļa attiecas uz to cilvēku zvērestiem, kas labprātīgi vēlējās kaut ko dot Dievam, ko tādu, kas neietilpa prasībās, kuras Dievs iepriekšējās nodaļās bija uzlicis tautai. Ir labi, ja mēs dažkārt no sirds pārpilnības dodam labprātīgu zvērestu Dievam.

27:8 Šis nosacījums paredz iespējamību, ka ļoti nabadzīgs cilvēks grib ziedot sevi kalpošanai Dievam (piem., darīt kādu darbu svētnīcas uzturēšanas labad). Uz šo labprātīgo nodošanos kalpošanai Dievam Pāvils atsauca 2.Kor.8:5, slavējot Maķedonijas ticīgos un Stefanu namu par pievēršanos kalpošanai svētajiem (1.Kor.16:15).

27:10 Nav vēlams mainīt to, kas ir nodots Dievam, lai kā būtu mainījušies apstākļi; dodot, mums ir jāsaprot, ka tas mums vairs nepieder. Pienesumam jābūt labprātīgam un sirsnīgam, neļaujoties nožēlai un domām, kas būtu bijis, ja šis pienesums nebūtu izdarīts – piem., kā mēs būtu varējuši šo naudu izmantot, ja tā nebūtu ziedota.

27:23 Visu lietu vērtība ir saistāma ar jubilejas gadu, kas runā par Kristus atgriešanos (skat kom.25:10,15,20).

27:26 Mums ir jāatturas no kārdinājuma pienest Dievam to, kas Viņam jau tāpat pieder, it kā tas būtu mūsu labas gribas pienesums.

27:33 *Un nekāda izmeklēšana starp labu un nelabu... lai nenotiek* – Mums nebūs izskaitļot mūsu pienesumu Dievam tā, lai dotu pēc iespējas mazāk.

Numbers Latvian

1:2 *Visus pēc viņu galvām* – Šeit redzam, cik vērtīgs un nozīmīgs Dievam ir katrs cilvēks.

1:18 Kas netieši norāda uz to, ka katrs izraēlietis bija kādas ģimenes sastāvdaļa. Tik lielā sadraudzībā neizbēgami bija jābūt kādam, kuram nebija ģimenes. Komentējot 2.Mozus grāmatas notikumus Ps.68:7 saka, ka Dievs vientuļos iemitina namā. Tas varētu būt noticis šai laikā. Vientuļie tika iekļauti ģimenē, tā ka Dieva tauta soļoja pa tuksnesi ģimeņu lokā. Dievs ir ģimeņu Dievs; ģimene ir Dievam tīkama cilvēku organizācija, un mums ir jācenšas tā saglabāt.

1:20 *Pēc vārdiem saskaitot* – Kas liek domāt, ka bijis saraksts. Mozus bija saņēmis izglītību Ēģiptē un varēja rakstīt (Ap.d.7.:22). Mums ir jāizlieto savas pasaulīgās zināšanas kalpošanā Dieva tautai.

1:46 430 gadu laikā Ēģiptē (1.Moz.15:13; 2.Moz.12:40) izraēliešu skaits pieauga no 70 cilvēkiem līdz 603 550 cilvēkiem. Tas bija sākotnējais Ābrahāmam doto apsolījumu papildījums, ka viņa pēcnācēji vairošies kā smiltis, kas jūras malā (1.Moz.22:17; Ebr.11:12). Mēs, kas arī esam derībā ar Dievu, piedzīvosim arī šai dzīvē kādu Dieva svētības elementa papildījumu. Lielo cilvēku skaitu varētu izskaidrot arī ar daudzu ēģiptiešu pievienošanos Izraēla tautai.

1:50 Mēs esam jauna priesteru saime (1.Pēt.2:5). Levītu garam ir jābūtu mūsos. Tāpat kā levīti novietojās apkārt Liecības mājoklim kā savas dzīves centram, tā arī Dieva eklēsijai, Viņa baznīcai ir jābūt mūsu dzīves centrā, daudz svarīgākai mums par mūsu šīs pasaules saistībām un karjerām.

1:53 *Lai pār Izraēla bērnu draudzi nenāktu nekādas Dieva dusmas –* Citu labklājība ir atkarīga no mūsu pūliņiem. Ja mēs nepildīsim savu pienākumu pret viņiem, mēs nevaram gaidīt no Dieva, ka Viņš sūtīs kādu citu to darīt. Dieva dusmas var nākt pār citiem, dēļ mūsu nevērības pret tiem.

2:1 Apmešanās pie sava pulka karoga un pie savas cilts atšķirās no viņu steidzīgās izešanas no Ēģiptes vienā nepārtrauktā ļaužu pulkā (2.Moz.13:18). Pēc mūsu izešanas no šīs pasaules caur Niedru jūras kristībām, mēs atrodam savu vietu lielajā Dieva tautas saimē. Viņu cilts piederības sajūta droši vien bija izplēnējusi 430 gadu ilgajā Ēģiptes perioda laikā; tagad visi vientuļie tika iemitināti cilts namā (Ps.68:7; skat kom.1:18).

2:2 Cilšu karogi bija kārtīs ar tēva nama zīmi uz tiem. Izraēls soļoja pa tuksnesi apsolītās zemes virzienā, tāpat kā mēs soļojam pa dzīves tuksnesi uz Valstību, nesdami un sekodami karoga kārtīm – kas ir Kristus krusta pirmtēls, kuru mēs esam aicināti ikdienā pacelt un sekot tam. Jes.11:10-12 vēsta par Kristus krustu kā augsti paceltu karogu, kas sapulcē sev apkārt ticīgos cittautiešus – it kā iekļaujot tos Dieva Izraēlā.

2:3 Trīs ciltis apmetās katrā no četrām Saiešanas telts pusēm tai apkārt. Satikšanās vietai ar Dievu bija jābūt par sadraudzības centru. Tieši Kristus lietām un attiecībām ar Dievu ir jābūt kristiešu sadraudzības pamatā; tas, kas mūs satur kopā, nav ģeogrāfiskā atrašanās vieta, personiska draudzība vai kopīgs ceļš uz ticību. Mums ir jābūt Kristus centrētiem. Izraēliešu saskaitīšana pēc tā, cik vīriešu ciltī var iestāties Izraēla karapulkos, un norādījumi par novietošanos savā nometnē un celšanos, lai ietu – tas viss runā par to, ka Izraēls bija Dieva karapulks šai zemē. Saskaņā ar ebreju tradīciju, Jūdā nama zīme karogā bija lauva, Rūbena nama zīme bija cilvēks, Jāzeps – vērsis un Dana – ērglis. Tādējādi Ecēhiēla 1.nodaļas ķerubū vizijai būtu jāattiecas uz Izraēlu, it kā sakot, ka virs tiem planēja eņģeļu armija, kas bija organizēta tieši tādā pat veidā, un Dieva tautas karapulki uz zemes bija to atspoguļojums. Saiešanas telts Izraēlas karapulku centrā būtu karapulku valodā jāsaprot kā virspavēlnieka telts. Taču šai teltī nebija neviena – tikai Dieva klātbūtne virs slacītajām asinīm. Mēs nesēžam, laiski gaidot Kristus atgriešanās dienu; mēs esam Dieva karapulki šai zemē ar ļoti klātesošu, kaut

neredzamu, Debesu virspavēlnieku mūsu starpā. Taču tas, ka Viņš bija neredzams, lika Izraēlam ne reizi vien jautāt „Vai Tas Kungs ir ar mums?“, un arī mēs vājuma brīžos izjūtam līdzīgas šaubas. Bet tur jau arī slēpjas ticības būtība.

2:17 *Kā tie ir nometušies nometnē, tā arī viņiem ir jāceļas* – Mūsu attieksmei un nostājai miera stāvoklī un atpūtā ir jābūt tādai pat kā tad, kad mēs esam ceļā pie Kristus.

2:32 Izraēla nometnes apmēriem bija jābūt milzīgiem – kādiem divdesmit kvadrātkilometriem, kā ceļojošai pilsētai, ar ielām un šķērsielām. Pastāvīgās pavēles celties un sekot Eņģelim uguns stabā vai mākonī droši vien netika uzņemtas ar prieku, jo nometnes celšanās ceļam bija darbietilpīgs un apnicīgs process. Taču tāpat kā ar mums, Dievs strādā tā, lai Viņa tauta būtu mūžīgi gatava ceļam. Dievs skatījās lejup uz kārtīgi uzsliegtajām teltīm un priecājās par Savas tautas jaukajiem mājokļiem (24:5,6). Iespējams, Pāvils atsaucas uz šo kārtību, kad viņš runā par Kristus draudzes vienotību un spēku, kādai tai vienmēr jābūt citu acīs (Kol.2:5).

3:4 *Tiem nebija dēlu* – Proti, nebija dēlu, kas kalpoja kā priesteri. Būtībā, no Valstības redzes viedokļa, ja mūsu bērni nekalpo Dievam, tas ir tikpat kā to nemaz nebūtu. Secinājums: mums ir jāaudzina bērni tā, lai tie kalpotu Dievam.

3:10 *Lai tie godam veiktu priestera pienākumus* – Šos vārdus Pāvils citē, runājot par mūsu kalpošanu eklēzijā / baznīcā šodien (Rom.12:7). Lai kāds būtu mūsu ikdienas darbs, vai mūsu karjera šai dzīvē, mūsu patiesais darbs ir kalpošanā Dieva tautai.

3:13 Tie cilvēki, kuru dzīves jēra asinis paglāba Pashas naktī, nebija tiesīgi rīkoties ar savu izglābto dzīvību pēc saviem ieskatiem, tā bija jāveltī Dievam. Mēs esam tie, kas līdzīgā veidā ar Kristus asinīm esam paglābti mūžīgai dzīvei, un tādēļ mēs nevaram vienkārši uzskatīt sevi par glābtiem no mūžīgas nāves, mums ir turpmāk jāapzinās sevi šī iemesla dēļ par uzticīgiem Dieva kalpiem. Tādēļ kristiešu sadraudzību sauc par „pirmdzimto draudzi” (Ebr.12:23) – mēs visi esam it kā pirmdzimtie, kas no žēlastības tika glābti Pashas naktī, jo mēs esam Kristū, pirmdzimtajā (Kol.1:18).

3:28 Dažos sākotnējos manuskriptos lasāms skaitlis 8 300. Tas varētu izskaidrot acīmredzamo skaitlisko nesakritību turpmākajā tekstā. Ebreju burtu rakstībā atšķirība starp 8 300 un 8 600 ir gandrīz nemanāma. Kaut gan Dieva vārds ir iedvests un nevainojams, būtu pārsteidzīgi teikt, ka kopētāji gadsimtu gaitā nevarētu pielaist ne mazāko kļūdu.

3:38 Skat komentāru 3:9.

3:43 Levija cilts bija vismazākā skaitliskajā ziņā – vīriešu skaits, kas vecāki par 20 gadiem, citās ciltīs bija daudz lielāks (kā lasām 3.Moz.:1) nekā Levija ciltī. Dievs savu speciālo uzdevumu pildīšanai izvēlas tos, kas, pēc cilvēku domām, ir vājākie. Varētu iebilst, ka levītu bija mazāk salīdzinājumā ar citām ciltīm kāda garīga vājuma dēļ – jo tolaik dievišķo svētību redzēja pēcnācēju skaitā. Tādējādi, šķiet, kā skaitliskajā, tā arī garīgajā ziņā viņi bija vājākie, bet tomēr Dievs tos izvēlējās Savu speciālo uzdevumu veikšanai. Šķiet, ka Dievam tīk strādāt tieši tādā veidā.

4:1 Kehats nebija nedz pirmdzimtais, ne vecākais starp trim šeit minētajiem dēliem, taču Kehata dēli tiek uzskaitīti pirmie, un tiem tiek uzticēti visatbildīgākie uzdevumi. Šeit atkal redzams, ka Dievs labprātāk izvēlas strādāt ne ar tiem, kas, pēc cilvēku domām ir labākie, stiprākie vai vecākie.

4:3 *Stājas kalpošanā* – Oriģinālā lietotie vārdi ir ar militāru pieskaņu. Lai kāda būtu mūsu nodarbošanās šai saulē, mums ir jāuzskata sevi par zaldātiem, kas cīnās par vienīgo labo un cienības vērtu lietu uz zemes. Tādēļ mūsu dzīvei ir jārit disciplinēti, reglamentēti fokusējoties uz noteiktiem mērķiem. Jaunā Derība ir militārām metaforām pārpilna (piem., 2.Tim.2:4).

4:5 Pacelšanos no nometnes Pāvils un Pēteris ir vērsuši par mūsu nāves tēlu (2.Kor.5:1; 2.Pēt.1:14), it kā norādot, ka visas vērtīgās mājokļa lietas, caur kurām Dievs prezentējās, varētu tulkot kā mūsu dzīves. Šī metafora pati par sevi norāda uz to milzīgo cilvēka dzīves vērtību un nozīmi, ja tā ir veltīta kalpošanai Dievam.

4:8 *Roņu ādām* – Kas ņemtas no Niedru jūras krastiem? Lai ko mēs gūtu mūsu dzīves tuksneša gaitās, tas ir jāveltī kalpošanai Dievam.

4:15 2.Sam.6:8 Dieva trieciens nogalināja Uzu, jo viņš pieskārās Dieva šķirstam, kad Dāvids to ratos pārveda atpakaļ uz Jeruzalemi. Taču Likumā ir skaidri teikts, ka šķirstu būs nest levītiem uz nesamajām kārtīm, nevis vest to ratos. 119.psalma Dāvids runā par savu mīlestību pret Dieva vārda mācību, kuru viņš atkārtu dienu un nakti. Šī mācība noteikti ietvēra arī šo fragmentu no 4.Moz.4. Taču mēs tiecamies lasīt Dieva vārdu, labi to zināt, runāt par to citiem – taču kaut kādā veidā pieņemt, ka tas neattiecas personīgi uz mums, un mēs varam to tulkot tā, kā tas mums ir izdevīgāk. Ja taisnais Dāvids tā darīja, tad cik daudz uzmanīgākiem ir jābūt mums, lai mēs nekristu līdzīgā kārdinājumā.

4:18 *Ka Kehatu cilts neizzūd levītu starpā* – Mozus un Ārona neuzmanības dēļ vesela ļaužu grupa varētu iet bojā. Mūsu jutīgums vai nejutīgums pret citu iespējamām kļūdām var novest pie tā, ka viņi zaudē savu daļu izglābto ģimeņu starpā. Mēs nevaram mierināt sevi ar domu, ka tā ir viņu pašu vaina; mēs arī esam atbildīgi, ja mēs nedarām visu iespējamo, lai to novērstu.

4:19 Nepieskarties svētajām lietām sabalsojas ar pavēli neaiztikt noteikta koka augļus Ēdenē (1.Moz.3:3). Atkal un atkal Ādama grēks tiek pasniegts (šādu atsauču veidā) kā jebkura cilvēka grēks; tā elementi rodami visos cilvēku grēkos, un tādēļ mēs nevaram vainot Ādamu mūsu pašreizējā stāvokļa neērtībās, domājot, ka mēs atrodamies zem lāsta viņa dēļ; jo mēs būtu rīkojušies tieši tāpat. Šai ziņā arī varētu teikt, ka visa cilvēce ir grēkojusi Ādamā (Rom.5:12). Nav slikti paanalizēt mūsu pašu grēkus Ādama grēka gaismā, mēģinot saskatīt to būtiskās līdzības.

4:20 Šis bauslis attiecās arī uz neticīgajiem, kas ieskatījās šķirstā (1.Sam.6:19). Dievs izjūt grēku kā personīgu apvainojumu, pat ja to pastrādā tie, kas nav atbildīgi Viņa priekšā. Cik grūti būt Dievam, redzot un izjūtot tik daudz apvainojumu ik brīdi! Tajā mēs saredzam ne tikai Viņa jutīgumu pret grēku, bet arī Viņa žēlastību tajā, ka Viņš pieļauj visas cilvēku kopas pastāvēšanu tās nepakļāvīgajā, grēcīgajā ik brīža stāvoklī. Un tādēļ mēs varam pilnīgāk novērtēt to, ka Viņš atturas no pasaules tiesāšanas un grēka tūlītējas izdeldēšanas, pacietīgi gaidot cerībā, ka mēs un citi varētu grēku nožēlā atgriezties un tikt glābti (2.Pēt.3:9).

4:44 Merārija cilts saskaitīto starpā bija 3 200 kalpotāju no 6 200 lielā cilts kopskaita. Kaut gan to bija skaitliski vismazāk no trim dzimtām, viņiem bija visvairāk kalpotāju (Geršona dzimtā bija 2 630 no 7 500; Kehata dzimtā – 2 750 no 8 600). Tam varētu būt vairāki iemesli, taču fakts ir tas, ka, jo mazāka grupa, jo augstāks tajā ir strādāt gribētāju skaits. Dieva darbs neprasa skaitlisko vairākumu.

4:49 Katram bija savs pienākums, sava nasta, šī doma ir uztverta Jaunajā Derībā (Gal.6:5). Mēs visi esam aicināti nest Kristus krustu, taču šis krusts ir unikāli pausts katrā atsevišķā gadījumā.

5:4 *Un Izraēla bērni arī tā izdarīja* – Izraēla paklausība galvenokārt izpaudās tad, kad bija jādisciplinē citi, jādod materiāls veltījums un jāizgatavo kaut kas. Taču piecas Mozus grāmatas uzsver to nepakļāvību, kad runa ir par personisko tikumību, iekšējo garīgumu un dievbijību, kas nepieļautu vienlaicīgu elku pielūgsmi. Mums ir jāizvērtē mūsu dievbijība, lūkojoties, vai tik mēs nevadāmies pēc līdzīgiem principiem. Nav grūti ārēji izrādīt reliģiozitāti, mēs pat varam tajā veldzēties.

5:6-8 *Ja kāds vīrs vai kāda sieva izdara kaut vienu no cilvēciskajiem grēkiem...tad tiem būs izsūdzēt savus grēkus...jāatdod tam* – pierādījums faktam, ka Bībele nereti tiek lietots vīriešu dzimtas vienskaitļa vietniekvārds, runājot par ‘jebkuru cilvēku’, vai tas būtu vīrietis vai sieviete.

5:7 Bija nepieciešama kā atzīšanās grēkā, tā arī atlīdzinājums. Kā viens, tā otrs ir nepieciešami, ja mēs patiesi gribam vērst par labu sarautās attiecības.

5:12 Vīrs varēja dažādi reaģēt šādā situācijā. Viņš varēja nomētāt sievu akmeņiem, šķirties no viņas, vest viņu pie priestera vīra ‘greizsirdības pārbaudei’, vai vienkārši piedot viņai. Arī mums ir vairākas iespējas kā reaģēt uz mums nodarīto pārestību, vai kad mums rodas aizdomas par to. Pati dažādo iespējamību pastāvēšana jau mudina mūs apdomāt mūsu rīcību un, protams, vedina izvēlēties žēlsirdības ceļu, nevis personiskas atreibības un paštaisnības ceļu.

5:14 Šis nolikums par greizsirdības pārbaudi, šķiet, norādām uz piekāpšanos cilvēciskajām vājībām, šoreiz vīriešu vājībām. Jo Jaunā Derība nosoda skaudību (ebreju valodas vārds, kas šeit tulkots kā „greizsirdība” ir lietots tieši tādā nozīmē):

Rom.1:29; Fil.1:15; 1.Tim.6:4; Titam 3:3. Iespējams, ka Jēkaba vēstule 4:5 atsaucas tieši uz vīriešu greizsirdības garu, kuram šī likumdošana (:14) piekāpjas. Vienkāršā mācība mums varētu būt tajā, ka mums jācenšas pēc iespējas mazāk izlietot šādas piekāpšanās, un jāsaprot, ka to pastāvēšanai ir jāliek mums kalpot Dievam pēc iespējas augstākajā līmenī.

5:24 Korintiešiem tika teikts, ka viņi „izaicinās” Kungu uz greizsirdību, ja viņi laužīs maizi un tomēr pielūgs arī elkus (1.Kor.10:22). Šeit ir nepārprotama atsauce uz „greizsirdības pārbaudi”. Tika nolasīts lāsts un tad ticīgais dzēra biķeri; ja tie nebija uzticīgi, tie dzēra savai nosodīšanai. Pāvila atsauce liek domāt, ka katru dienu, kad mēs laužam maizi un dzeram biķeri, mēs, kā Kristus līgava, izejam greizsirdības pārbaudi. Tādēļ pirms mēs dzeram šo biķeri, mums ir pilnīgā godprātībā jāpārbauda visi savas dzīves ceļi.

6:3 Jebkurš izraēlietis varēja dot sevišķu zvērestu, lai nošķirtu sevi Kungam; arī mums nav jāuzskata, ka kalpošanā Dievam ir jāsamierinās ar minimumu. Apziņai par Viņa žēlastības brīnumu un mūžīgās dzīves apsolījumu Viņa Valstībā būtu jāmodina mūs uz speciālu nodošanos Kungam. Šai zvērestā parastais izraēlietis labprātīgi pakļāvās dažiem noteikumiem, kas bija jāpilda priesteriem, kas ir kalpošanā. Garu matu audzēšanu varēja uzskatīt par Augstā priestera galvas segas imitāciju. Tiem nebija jāuztver piederība priesteru saimei kā kaut kas vien speciāliem cilvēkiem pieejams, tiem, kas ir dzimuši tādi; arī Augstais priesteris nebija uzskatāms par tik augsti stāvošu, ka viņu nekad nedrīkstētu imitēt, vismaz garā. Arī mums vajadzētu uzņemties dažus Kunga Jēzus darba aspektus; jo viss, kas attiecas uz Viņu, attiecas arī uz mums, kad mēs kristāmieš Viņa Vārdā. Viņš bija pasaules gaisma, un tādiem ir jābūt arī mums.

6:6 Nazīrietim bija aizliegts ne vien pieskarties mironim, bet pat tuvoties tam viņš nedrīkstēja; tāpat arī tie nedrīkstēja dzert vīnu, pat ne vīnogu sulu, tie nedrīkstēja ēst ne vīnogu sēklas, ne ogu ādiņu, no kurām vīnu gatavo. Tas ir klasisks ‘likuma nožogojums’ – aizliegt kaut ko ne tāpēc ka tas ir nelikumīgi, bet lai aizsargātos no asociācijām, kas varētu novest pie paša likuma pārkāpšanas. Mēs Kristū esam atbrīvoti no burtu kalpības un kazuistikas; taču ikdienas dzīves cīņā ar

kārdinājumiem nav slikti atturēties no lietām, asociācijām, tēliem un tml., kas varētu izraisīt kārdinājumus un grēka varu.

6:11 Kas gan varētu būt grēcīgs nazīrietim, kas ir devis īpašu zvērestu Kungam, ja tam blakus kāds pēkšņi nomirst. Taču šai bauslībā Dievs cenšas mums iedvest, cik skaudri Viņš izjūt nešķīstību. Šo principu var pārcelt arī mūsu šodienas dzīvē; ja mums patīk skatīties, lasīt un runāt par nešķīstām lietām, pat ja mēs paši tā nedarām, tad mēs neievērojam to robežu, kuru Dievs cenšas novilkt starp šķīsto un nešķīsto, pareizo un nepareizo, labo un ļauno.

6:14 Grēka upura pienešanas nepieciešamībai, kad nazīrieša solījuma laiks ir notecējis, šķiet, bija jāatgādina viņam, ka viņa īpašais kalpošanas laiks Kungam neatbrīvoja viņu no grēka un žēlastības nepieciešamības; jo mūsu attiecības ar Dievu nav atkarīgas no mūsu darbiem un īpašiem pūliņiem, bet gan no Dieva žēlastības. Arī šis princips mums ir jāievēro mūsu dzīvēs šodien.

7:2 Rīkojoties labprātīgajā nazīriešu zvēresta garā, kas aprakstīts iepriekšējā 6. nodaļā, Izraēla tēvu namu vadoņi tagad pienesa labprātīgus ziedojumus. Tie nebija jāpienes pēc bauslības, tie bija brīvprātīgi ziedojumi. 7. nodaļas atkārtotie pienesumu apraksti var šķist apnicīgi, taču tie norāda uz to, ka Dievs atceras šos brīvprātīgos ziedojumus, katru no tiem, un ir pierakstījis un saglabājis atmiņu par tiem caur gadu tūkstošiem. Tāpat Viņš atceras visus mūsu upurus Viņam (Ps.20:4).

7:9 Zīmīgi, ka Dāvids pārveda šķīrstu ratos, tā vietā lai liktu to nest uz pleciem, kā to nosaka bauslība. Vai šis viņa pārkāpums nevarētu būt saistīts ar Kehata dzimtas kurnēšanu, ka viņu brāļiem doti rati kalpošanas piederumu pārvietošanai, kamēr viņiem šķīrsti jānes uz pleciem; un tādēļ tie, sekodami brāļiem, arī krāva šķīrstu ratos. Arī mēs viegli iespaidojamies no brāļu piemēra, un tā varam kļūt grēcīgi, jo mums katram ir savs neatkarojams aicinājums. Kas varētu būt atļauts tiem, var nebūt atļauts mums. Ka viņi tā dara, nenožīmē, ka arī mēs tā varam darīt, jo mūsu konteksti un aicinājumi ir atšķirīgi.

7:89 Salīdzināšanas asinis, kas bija Kristus asins pirmtēls, bija pastāvīgi uz salīdzināšanas vāka, kas sedza Dieva doto liecību, un ķerubu acis bija vērstas uz tām. Tur, tai vissvētākajā vietā, skanēja Dieva balss. Uz to faktu, ka Dieva balss

asociējas ar asinīm, kas reprezentē Viņa Dēla asinis, ir atsauce Ebr.12:24-26, kur Kristus asinis pielīdzinātas balsij, kas daudz spēcīgāka par to, kas satricināja zemi. Dieva vārds spēcīgi izskan virs Kristus asinīm, jo redzot Viņu tur, mēs nevaram vienkārši aiziet, tās liek mums rīkoties! Taču redzot Viņa asinis un iztēlojoties to, kas notika Golgātā, mūs urda jautājums: Ko es varu darīt, kas man jādara, atsaucoties uz to? Atbilde uz šo jautājumu ir rodama Dieva vārdā, un tieši šai ziņā Viņa vārds kļūst jo spēcīgāks virs Kristus asinīm. Šai ziņā Viņš ir vārds, kas tapa miesa, visaugstākajā mērā tieši Savas nāves brīdī.

8:7 Mazgāšanās un līdzināšanās jaundzimušajiem, kam ķermeņi bez matiem, pareģo kristīšanos. Kristīšanās nav kristīšanās pēc; mēs to darām, lai mēs tiktu svētīti un nošķirti no šīs pasaules kalpošanai Dievam. Mēs piederam Dievam, tāpat kā viņi Tam piederēja (:14).

8:12 Grēka upuri vienmēr pienesa pirms dedzināmā upura. Dedzināmais upuris reprezentē veltīšanos Dievam, kuras pamatā ir visupirms mūsu grēcīguma apzināšanās, kā arī Dieva žēlsirdības nepieciešamības apziņa. Tādēļ visos Mozus bauslības rituālos grēka upuri pienesa pirms dedzināmā upura. Arī mēs esam Kristus asinīs šķīstīti, lai kalpotu Viņam un Viņa tēvam (Ebr.9:14; 1.Tes.1:9).

8:14 *Atšķir* – Levīti bija atšķirti kalpošanai Dievam; tā nebija atšķiršana *no* citiem negatīvā nozīmē; drīzāk tā bija pozitīva *pievienošanās* kalpošanai Dievam. Svētums nav jāuzskata kā negatīvs – ka mēs vairs nedrīkstam darīt noteiktas lietas; ir jācentrējas tā vietā uz to pozitīvo, kam mēs *piekļaujamies*.

8:19 *Ka nekāds posts nenāktu pār Izraēla bērniem* - Mūsu garīgo un fizisko labklājību var ietekmēt citu uzticīga kalpošana, šai gadījumā – levītu kalpošana. Citi var ciest mūsu nepietiekamas uzmanības dēļ; nav tā, ka Dievs cels vietā citu, lai tas darītu to, kas bija jādara mums. Viņš *varētu* to darīt, kā tas bija Esteres laikā, taču Viņš vēlas, lai mēs redzētu, kādas mūžīgas sekas mūsu rīcība atstāj uz citiem.

8:24 *Tie ir levītu pienākumi* – Levītiem nepiederēja zeme. Viņiem pienācās gods kalpot Kungam. Vai mums pieder privātīpašums, vai nepieder šai saulē, mūsu

mūžīgais mantojums ir kalpošana Dievam. Mūsu pasaulē, kas tik augsti vērtē 'brīvību', mūsu lielākā vērtība ir gods kalpot Kungam.

9:6 Šie vīri ir līdzīgi mums. Mēs vēlamies svinēt Pashā svētkus, kas mums ir maizes laušanas rituāls (1.Kor.5:8), bet mēs nejutamies cienīgi to darīt. Bet Dievam tas nav šķērslis, Viņš atrada iespēju, lai viņi to darītu, tik ļoti Viņš vēlējās sadraudzību ar Savu tautu. Arī mūsu laikos Dievs atrada iespēju – šo iespēju mums deva Kunga Jēzus upurēšanās mūsu dēļ, kas mūs šķīsta sadraudzībai ar Dievu. Šī Dieva vēlme 'atrast iespēju' Viņa vājamai tautai tuvoties Viņam ir saskatāma visā Mozus bauslībā, piem., ļoti nabadzīgs cilvēks varēja pienest miltu upuri, ja viņš nespēja upurēt dzīvnieku. Tas ir mums par mierinājumu un arī par piemēru tam, kā izturēties pret citu vajībām.

9:14 Pashā svētkus varēja svinēt arī ne ebreji, kas vēlējās identificēties ar Izraēlu un redzēt Niedru jūras glābšanā kaut kādā veidā arī savu izglābšanos no šīs pasaules. Mums nevajadzētu atturēt, bet gan drīzāk iesaistīt cilvēkus maizes laušanas rituālā, kas simbolizē Pashā svētkus.

9:22,23 Viņi nekad iepriekš nezināja, cik ilgi viņi paliks vienā vai otrā vietā; dažkārt viņi tur palika veselu gadu, citkārt tiem bija jāceļo pat naktī. Tas viss notika pēc Kunga pavēles. Ja Niedru jūras glābšana simbolizē mūsu kristības (1.Kor.10:1,2), tad tuksneša ceļojums ir kā mūsu dzīves ceļš virzībā uz absolīto zemi, Dieva Valstību. Mēs ejam Eņģeļa vadībā pa Dieva noteikto ceļu. Dažreiz mūs piepeši un negaidīti aicina doties uz priekšu; dažreiz steigties pat nakts melnumā; citkārt iestājas laiks, kad liekas, ka nekas nenotiek, ka mēs nekustam no vietas. Taču visos šajos gadījumos mūs tomēr ved – ja mēs pakļaujamies Dieva vārdam. Vadīt trīs miljonu lielu ļaužu kopu nevarēja būt viegls darbs; apmesties un atkal celties ceļam prasīja ne mazums laika un enerģijas. Kad viņi palika vienā vietā tikai īsu laika sprīdi, tikai dienu, tas neizbēgami izsauca kurnēšanu: 'Vai tiešām jau atkal jāceļas un jāiet tālāk?'

Arī mēs esam pakļauti kārdinājumam kurnēt par stabilitātes trūkumu mūsu dzīvēs; tiem, kas dzīvo Gara vadībā, jo Eņģelis ir Dieva Gars (Ps.104:4), dzīve nekad neliksies sastingusi vai garlaicīga; pat ja ģeogrāfiski mēs visu mūžu paliekam vienā vietā, mēs tiekam vesti Dieva noteiktajā virzienā.

10:9 *Kad jūs ejat karā par savu zemi pret ienaidnieku, kas jūs ir apspiedis* – Dievs solīja Izraēlam mierīgu dzīvi bez apspiedējiem savā zemē, ja viņi būs paklausīgi; apspiedēji parādīsies tikai viņu nepaklausības gadījumā. Šeit atkal atspoguļojas Dieva jutīgums pret Savas tautas vājumu; pati bauslības struktūra paredzēja to iespējamo nepaklausību un piedāvāja izeju. Šoreiz tā bija trauksmes sacelšana ar taurēm. Jūtīgs izraēlietis saprastu, ka tās pašas taures skaņas aicinājušas Izraēlu celties un doties ceļā viņu tuksneša ceļojuma laikā (:5). Pat jau pēc apmešanās uz dzīvi Kānaānā tiem vēl aizvien bija jāuztver sevi kā ceļojošiem pa tuksnesi – kā tas pienākas arī mums mūsu ierastajā dzīves gaitā. Un kad mums neveicas, mums ir jāsaņemams un jādodas tālāk, kā dažās sporta spēlēs, pakļaujoties pavēlei turpināt spēli pēc kritiena. Mums ir jāiet uz priekšu, cik ātri vien iespējams!

10:10 *Arī savās prieka dienās* – Taures skaņas bija vēršanās pie Dieva. Tās nebija jāpūš tikai trauksmes gadījumos (:9), bet arī prieka dienās. Dievs nav jāuztver tikai kā glābējs nelaiemes gadījumos, mums ir jādalās ar viņu arī priekos, ne tikai bēdās.

10:11 *Liecības mājokļa* – Saiešanas telti dažkārt sauc arī par Liecības mājokli, atsaucoties uz Dieva vārdu uz akmens plāksnēm, kas glabājas liecības šķirstā Vissvētākajā vietā. Visa Saiešanas telts aprīkojuma centrā bija Dieva vārda simbols. Dieva vārdam – Bībelei mūsdienās – ir jābūt mūsu dzīves un mūsu sadraudzības būtības centrā.

10:30 Šiem vārdiem ir skumju pieskaņa; Hobabs būtu varējis identificēties ar Izraēlu un dzīvot apsolītajā zemē līdz ar viņiem, ja viņš būtu devies ceļā pa tuksnesi kopā ar viņiem. Taču viņš izvēlējās savu ģimeni Dieva ģimenes vietā un atgriezās pie tās. Mēs arī aicinām cilvēkus, lai viņi dalītos ar mums mūsu nākotnes cerībās, taču tie atgriežas atpakaļ, pat ja tie kādu laiku ceļo kopā ar mums, kā Hobabs ceļoja ar Izraēlu.

10:31 *Tu esi mūsu acs* – To varētu uzskatīt par Mozus vājuma brīdi, jo Eņģelis gāja Izraēlam pa priekšu, lai izmeklētu viņiem apmešanās vietu (:33), un eņģeļi ir Dieva acis (2.Laiku 16:9; Atkl.4:6-8). Līdzīgi Mozum mēs tiecamies pēc cilvēku vadības mūsu ceļojumā pa dzīves tuksnesi, tā vietā lai uzticētos Eņģeļa Gara vadībai.

11:1 *Tam Kungam ausīs* – Skaidrs, ka tie kurnēja savā starpā. Bet tas, ko mēs sakām šķietami slepenībā paši sev vai citiem, nonāk tieši Tam Kungam ausīs.

Kara nometnes stūros – Tas varētu netieši norādīt uz to, ka kurnētāji bija vistālāk prom no Liecības telts. Nometne, kurā bija ap trīs miljoniem cilvēku, bija milzīga, tā ka ceļš līdz Saiešanas teltij nebija no mazajiem. Ja mēs esam ar visu sirdi ar Dievu, tad mēs negribēsim atrasties Dieva tautas perifērijā, tikai attāli saskaroties ar Dieva lietām.

11:5 Viņi bija aizmirsuši savas ciešanas vergu teltīs Ēģiptes zemē, un atmiņās dzīve izskatījās daudz labāka, nekā tā bija bijusi īstenībā. Mūsu vājības brīžos ceļojumā uz Valstību pa šīs dzīves tuksnesi mēs dažbrīd atskatāmies uz šo pasauli un domājam, ka tā ir labāka, nekā tā patiesībā ir.

11:6 Tieši tāpat kā izraēliešiem izzuda pateicības jūtas par mannu, kura tiem bija apnikusi, arī mums var apnikt Dieva vārds Kristū, kas to pārstāv (Jāņa 6:63 un konteksts). Tas viss var sākt likties tik vienmuļi līdzīgs – ja mēs aizmirstam Dieva doto ikdienas brīnumu, kas izpaužas Viņa vārdā un vedot mūs tāpat kā Izraēlu ar uguns staba un mākoņa palīdzību, tādējādi skaidri paužot savu klātesamību. Šīs lietas drīz tiem sāka likties tik pašsaprotamas. Brīžiem mūs pārņem vēlme pēc daudz redzamākas Dieva klātbūtnes mūsu dzīvēs; bet Izraēls ar to sastapās ik dienu, taču tas nenoturēja viņus ticībā. Jo ticība nav atkarīga no tā, ko mēs saskatām ar acīm (Ebr.11:1,2).

11:11 Arī agrāk Mozu bija mākušas šaubas, vai viņš patiesi ir atradis labvēlību Kunga acīs, un Kungs bija iespaidīgi pārliecinājis Mozu, ka viņš ir atradis labvēlību Viņa acīs (2.Moz.33:13:17). Taču Mozum atkal radās šaubas par to; viņa dzīves sarežģītība līdz ar tādu kā depresijas formu atkal viesa viņā šaubu ēnu. Arī mums nav viegli uztvert glābšanu no tīras žēlastības; vienu brīdi mēs it kā uztvertu to, taču dzīves grūtības atkal uzjunda vecās šaubas. Iespējams, tikai pastarajā dienā, kad mēs sevi redzēsim it kā no ārpuses, stāvam apsolītajā zemē Dieva Valstībā, mēs beidzot sapratīsim, ka galu galā viss ir labi, mēs būsime Viņa labvēlības pārņemti.

11:13 Jēzus mācekļi uzdeva to pašu jautājumu – kas šeit tuksnesī šo lielu cilvēku skaitu var pabarot (Marka 8:4). Ja viņu prāti būtu garīgāk noskaņoti, viņi uztvertu līdzību ar Mozus situāciju – un to, ka Dievs tāpat nāks talkā. Jo labāk mēs iepazīstam Bībeli, jo skaidrāk mēs redzam, ka mūsu dzīves situācijas un problēmas, kuras mums jārisina, ir nākušas citiem priekšā un ir atrisinātas Bībelē aprakstītajos gadījumos.

11:15 Mozus šeit ir patiesi nomākts; taču Dievs, šķiet, negrasās viņam pārmetēt (kaut gan citreiz Viņš pārmet Mozum viņa vājības). Viņš ir ļoti jutīgs pret mūsu cilvēciskajām vājībām; un depresija nav nekāds grēks. **11:29** Šis gadījums atgādina Jēzus mācekļu lūgumu aizliegt Jāņa Kristītāja mācekļiem izdzīt slimību ar Jēzus Gara palīdzību (Marka 9:40). Tikai tāpēc ka citi ticīgie nav ar mums, mūsu grupā, mēs nedrīkstam viņiem ko aizliegt. Ar to es negribu teikt, ka Dieva tautas vienotība nav svarīga; taču, ja tie ir sadalījušies, tas nenozīmē, ka Dievs strādā tikai ar vienu no grupām.

11:33 Ps.78:31 piebilst, ka Dievs kāva brangākos no tiem – ne izsalkušos, bet gan tos, kas kāroja pēc labākas dzīves tuksnesī ar Ēģiptes gardumiem, nevis tikai ikdienas iztiku, kuru Dievs bija solījis Savai tautai. Šāda attieksme var izveidoties arī šodien mūsu starpā – neapmierinātība, jo mēs tiecamies kā pēc mūžības nākotnē, tā arī pēc Ēģiptes labumiem šodien. Jēzus nepārprotami māca, ka mums ir jānes krusts šai dzīvē, pirms mēs varam ieiet Viņa nākamās Valstības mūžīgajā priekā.

12:3 *Tas Kungs to dzirdēja* – Tuksneša ceļojuma pierakstu tēma ir Dieva dzirdīgās ausis, Dievs dzirdēja Savas tautas cilvēku domas un slepenās sūrošanās. Tam, ka Viņš pilnībā pārzināja katru tuksneša ceļinieka vārdu un domu, būtu jāatstāj paliekošs iespaids uz mūsu domām un vārdiem.

12:3 *Mozus bija ļoti lēnprātīgs* – Oriģinālo tekstu varētu lasīt arī kā 'bija *darīts* ļoti lēnprātīgs'. Brīžiem Mozus rādās ļoti dusmīgs, un to var saprast viņa depresijas kontekstā, taču šai lielajai uzslavai, ka viņš bija lēnprātīgāks nekā visi citi cilvēki virs zemes, ir jābūt noteicošajai viņa rakstura interpretācijā. Patiess diženums ir lēnprātībā, kā to bieži māca Jaunā Derība. Mozus bija vadonis, jo viņš bija vislēnprātīgākais.

13:28 *Stipra gan ir tā tauta, kas tanī zemē dzīvo, un pilsētas ir stipri nocietinātas –* Rahāba pavēstīja vēlāk sūtītājiem izlūkiem, ka pilsētas tika nocietinātas bailēs no Izraēla, un ka kānaāniešiem sirdis pamirušas un dūša noplakusi izraēliešu dēļ (Jozuas 2:10,11). Tie šķēršļi, kas stāv mūsu priekšā ceļā uz Valstību, kas mums liekas milzīgi un nepārvarami var būtībā izrādīties daudz mazāki un vieglāk pārvarami, nekā mēs to iedomājamies.

13:30 *Mēs iedami iesim uz turieni –* Bībele nereti atspoguļo patiesi ticīgo tūlītēju atsaukšanos. Vilcināšanās un nemitīga grūtību apsvēršana bieži noved pie tā, ka mēs nerīkojamies tā, kā tas būtu jādara.

13:32 *Zeme, kas aprij savus iedzīvotājus –* Šie vārdi būtībā nosauca Dieva doto apsolītās zemes aprakstu par nepatiesu. Ja mēs neticam, ka mēs varam mantot mums sagatavoto Valstību (Mat.25:34), tad mēs būtībā saucam Dievu par meli. Ps.106:24 saka, ka viņi nenoticēja Dieva vārdam, ka viņi iemantos šo zemi (1.Moz.15:18; 17:8; 2.Moz.23:30). Šie apsolījumi bija skaidri un nepārprotami; taču tobrīd redzamais tiem šķita patiesāks par Dieva dotajiem apsolījumiem. Varbūt viņi bija piemirsuši šos apsolījumus, nebija tos atkārtājuši savā prātā, nebija apmeklējuši Mozus sasauktās sapulces, kurās Mozus darīja tiem zināmus Dieva vārdus, kuru pieraksts rodams piecās Mozus grāmatās. Ja Dieva apsolījuma vārdu nav mūsu apziņā, arī mēs varam zaudēt ticību, sastopoties mūsu ceļā ar cilvēku radītajiem šķēršļiem.

14:3 Mēs ne mirkli nedrīkstam pieļaut domu par atgriešanos pasaulē / Ēģiptē, dzīvē, kurā mēs dzīvojām pirms kristībām (salīdz. ar Niedru jūras šķērsošanu, 1.Kor.10:1,2). Ja mēs pieļausim šo domu, tā mūs faktiski arī novedīs pie tās īstenošanas dzīvē (:4).

14:4 *Vadītāju –* Cilvēki alkst cilvēku vadības. Dievs caur Mozu bija viņu vadītājs, taču viņi gribēja vadītāju, kas tos vestu, kurp *tie* vēlās. Lielais cilvēku reliģiju un reliģisko vadītāju skaits pierāda, cik liela ir šī cilvēku vēlme pēc vadītāja no cilvēku vidus.

14:11 *Cik ilgi tie negrib man ticēt –* Cilvēki jau nenoliedza Dieva esamību. Viņi brīvi minēja Dieva vārdu (:3). Taču neticēt tam, ka Viņš dos mums Valstību,

apsolīto zemi, būtībā nozīmē noliegt Viņu. Arī mūs var uzskatīt par ateistiem, ja mēs apšaubām mūsu glābšanu no žēlastības.

14:13 To darot Dievs būtu parādījis, ka Viņš ir mainījis savu nodomu attiecībā uz Izraēlu. Viņš ir gatavs mainīt savu nodomu atkarībā no cilvēku uzvešanās. Un šeit Viņš parāda, ka ir gatavs dialogam, pārliecināšanai no Sev uzticīgo bērnu puses, tādu kā Mozus, kas spriež, vadoties no vēlmes redzēt Dieva slavu, nevis savējo. Var gadīties, ka mēs redzam, ka Dievs ir nolēmis darīt kaut ko – iespējams, izdeldēt kādu dzīvību, pārceļt mūs uz kādu citu zemes nostūri, aizvērt vienu ceļu un atvērt otru. Mums nav jālūdz Viņu vienkārši darīt kaut ko, vai nedarīt kaut ko. Mums ir jāargumentē mūsu lūgums, darot Viņam zināmu, kāpēc mēs vēlamies, lai Viņš rīkotos tā, kā mēs Viņu lūdzam to darīt. Tas ir mūsu labā, tas mums pašiem atsedz mūsu motīvus, kā arī nostiprina mūsu ticību, ka mēs patiesi lūdzam saskaņā ar Dieva gribu, kā tā pausta Viņa vārdā.

14:14 *Tie ir dzirdējuši, ka Tu, Kungs, esi acīm redzams* – Tikai Mozum Kungs bija acīm redzams. Taču viņa personīgās attiecības ar Dievu bija tapušas zināmas ne tikai Izraēlam, bet arī kānaānieši bija par tām dzirdējuši. Ja mums ir tuvas attiecības ar Dievu, mums nav nekādas vajadzības lielīties par to citiem, kaut kādā veidā tās kļūst acīm redzamas visiem.

14:20 *Es esmu piedēvis, kā tu to esi lūdzis* – Citiem var tikt piedots, pateicoties mūsu starpniecībai (skat arī Marka 2:4,5). Tās ir vienreizējas iespējas; jo tādā gadījumā mums ir pastāvīgi jālūdz par citiem, ja jau citu lūgšanas ir spējīgas radīt tādu iespaidu mūsu tuvāko dzīvē.

14:24 *Tas ir Man sekojis* – Ebreju valodā 'kālebs' ir suns, un Dievs atsauca uz to, raksturojot Kāleba uzticību. Attiecību tuvība, kāda ir starp cilvēku un viņa suni, izpaužas arī Dieva un Viņam uzticīgo attiecībās.

14:33 *Jūsu netiklību* – Neticība tam, ka mēs patiesi ieiesim apsolītajā zemē, Dieva Valstībā, ir netiklība Dieva acīs. Bībele nereti apraksta neticību ar vārdiem, kas šokē mūs, bet tas tiek darīts lai parādītu, cik nopietni Dievs uztver neticību.

14:34 *Kad Es no jums nogriežos* – Tas, ka Dievs var mainīt Savus plānus, norāda uz Viņa ārkārtīgo jutīgumu cilvēku uzvedības uztverē. Vienīgi nemainīga ir Viņa pacietība attiecībā uz grēciniekiem (Mal.3:6).

14:44 Dieva atraidītie pastarajā dienā izjutīs dedzīgu vēlmi iekļūt Dieva Valstībā (Mat.25:11). Tai pēdējā dienā visi klātesošie dedzīgi vēlēties tikai vienu – ieiet Valstībā. Nekam citam nebūs nekādas nozīmes. Tādai noskaņai būtu jāvalda arī tagad.

15:4 Šis pants atgādina Izraēlam, ka nedrīkst aizmirst arī miltu upuri, pienesot galveno dedzināmo upuri; it kā pasvītrotot, ka Dievs stiprinās arī dzīves mazākajās lietās, un tās nav atstājamās ārpus Viņa ietekmes sfēras vienīgi tāpēc ka mēs esam pienesuši galveno upuri Viņam.

15:18 *Kad jūs nonāksit tai zemē, uz kurieni Es jūs vedīšu* – Mozus bauslība, kā arī viss Dieva vārds, ir kā piebārstīti ar šķietami starp citu dotiem atgādinājumiem par to, ka mēs patiesi nonāksim apsolītajā zemē.

15:24 Netīši grēki tomēr prasīja šķīstīšanos. Noilgums nepadara grēku par nebijušu; atzišanās grēkā un nopietna savas dzīves, kā pagājušās, tā arī tagadējās, izvērtēšana ir viena no īpašībām, kas raksturo garīgu briedumu sasniegušo ticīgo. Pilnīgi iespējams, ka pastarajā dienā mums vēl būs palikuši neziņā pastrādātie grēki, taču mēs ticam, ka Dievs tos piedos – un tāpēc mēs lūdzam Dievu piedot mūsu netīši pastrādātos grēkus (Ps.19:12). Tas nozīmē, ka mēs saņemsim piedošanu bez grēku nožēlas. Ja mēs ceram uz tādu piedošanu, mums ir tāda jāizrāda arī pret brāļiem šodien, piedodot tiem, neprasot grēku nožēlu, cerībā, ka savā ceļā uz Valstību tie sasniegs lielāku garīgo briedumu.

15:31 *Nicinājusi Tā Kunga vārdu* – Šie vārdi lietoti, runājot par Dāvida grēku ar Batsebu (2.Sam.12:9,10). Taču Dieva žēlastība sniedzas tik tālu, ka pat šai gadījumā, kad Dāvids bija pelnījis nāvi par tīšu apgrēcību, tika atrasta iespēja viņam dzīvot. Faktiski mēs visi esam tādā pat situācijā, jo mūsu grēki bieži vien nav bijuši neapzināti.

15:35 *Ārpus nometnes* – Ebr.13:12 akcentēts, ka Kungs Jēzus mira turpat, ārpus Dieva tautas nometnes. Kaut arī Jēzus nekad nebija grēkojis, Savā nāves stundā

Viņš bija tik stipri identificējies ar nosodītajiem grēciniekiem, ka pat mūsu grēku pastrādāšanas laikā Viņš tomēr var identificēties ar mums (Gal.3:13).

15:38 Ļaudis pieskārās Jēzus apģērba apakšmalai, šeit minētajiem pušķiem, lai tiktu dziedināti (Mat.9:20; 14:36). Tā darot, viņi atzina, ka dziedināšana bija iespējama, pateicoties Viņa bezierunu pakļāvībai Tēva bauslībai. Viņa dziedināšanas spēju pamatā bija Viņa tikumīgā pakļaušanās Tēva dotajiem principiem.

16:9 Viņi neuzskatīja kalpošanu Dieva ģimenē par lielu godu; viņi vēlējās valdīt un saņemt personisku cieņu no tiem, kas būs viņu pārvaldībā. Tas ir tas lielais paradokss, pazemības kalngals, kad kalpošanu uztver kā godu. Bet tik maz ir to, kas to patiesi izprot. Vadību, tāpat kā cieņu, nevar pieprasīt, nedz pēc tās tiekties, ja mēs patiesi esam Dieva tauta. Ievērojiet, ka kalpot citiem Dieva ģimenē nozīmē ‘Viņam (Dievam) tuvoties’.

16:15 *Mozus ļoti apskaitās* – Bet viņš bija vislēnprātīgākais cilvēks uz zemes (12:3). Dusmoties nav vēlams, dusmas var viegli novest cilvēku grēkā; taču pašas par sevi dusmas nav nesavienojamas ar pazemību.

16:22 *Ja viens cilvēks apgrēkojas* – No šīs nodaļas pierakstiem top skaidrs, ka sacelšanās iniciators bija Korahs, tas „viens cilvēks”, par kuru runāja Mozus (skat arī :40,49; Jūdās 11). Bet viņa ietekmē arī citi grēkoja, un arī tie bija vainīgi grēkā. Kaut gan Dievs neuzskata, ka cilvēki top grēcīgi no saskarsmes ar grēcīgajiem, taču Viņš sagaida, ka mēs nepārņemsim viņu grēcīgās izdarības – tādējādi 23.-25. panti ir Dieva atsauksme uz Mozus bažām, ka Dievs varētu piemērot netaisno ‘vainas pēc asociācijas’ principu, neiedziļinoties lietas būtībā.

16:32 *Visus cilvēkus, kas bija pie Koraha* – Koraha dēli negāja bojā (26:11); viņi bija jau laicīgi atdalījušies no tēva un viņa atbalstītājiem. Dažreiz mūsu uzticība Dievam var izsaukt atdalīšanos no tiem ģimenes locekļiem, kuri izvēlas nestaigāt Dieva ceļus; Jēzus pareģoja, ka tā var it bieži atgadīties (Mat.10:34-37).

16:34 Šie cilvēki, kas „bija viņiem visapkārt”, tika paglābti no žēlastības, ņemot vērā 24.-26. pantu brīdinājumu par atkāpšanos no Koraha, lai izglābtos no soda.

Vecajā Derībā mēs visu laiku sastopamies ar gadījumiem, kad cilvēki, kas pārkāpj Dieva bauslību, tomēr tiek glābti no žēlastības.

17:4 Iepriekšējo paaudžu grēcinieku piemēram ir jāklūst par brīdinājumu mums. Asafs 73. psalmā samulsis runā par to, cik ļaundariem labi klājas, kad taisnie cieš, līdz ienācis Dieva svētnīcā, viņš saprata, „kāds gals viņus sagaida” (Ps.73:17), iespējams, tieši tad, kad viņš ieraudzīja no grēcinieku vara kvēpināmiem traukiem izkaltās plāksnes, kas apklāja altāru.

17:11 Atkal mēs redzam Mozu uzņemamies pārliecināt Dievu mainīt savu nodomu. Mozus un Ārons varēja mainīt Dieva nodomu tikai ar kvēlu un dedzīgu lūgšanu palīdzību – un lūdzot par tautu, kas tikko klusēdama bija atbalstījusi sacelšanos pret tiem. Lai kā mūsu brāļi mūs apmelotu un manipulētu ar mums, tie tomēr ir Dieva tauta, un mums tie ir jācieņa un jāiestājas par tiem līdzīgā veidā.

17:20 Viņu vēršanās pret Mozu bija vēršanās pret Dievu; mūsu attieksme pret mūsu brāļiem ir mūsu attieksme pret Dievu.

17:23 Zaļošanu, plaukšanu un pildīšanos ar augļiem Jesaja (27:6) attiecina uz *visu* Izraēlu. Sākotnējo Jesajas klausītāju domas būtu vērsušās uz Ārona ziļļa zaļošanu, plaukšanu un pildīšanos ar augļiem par zīmi tam, ka Dievs ir izvēlējies šo ģimeni, nevis visu Izraēlu. Taču Jes.27:6 skaidro, ka Dieva ideāls bija visa Izraēla kā priesteru tauta (2.Moz.19:6). Tas piepildījās līdz ar levītu priesterības beigām un jaunas priesteru saimes nodibināšanu caur Jēzu Kristu (1.Pēt.2:5).

18:6 Levīti bija dāvana Kungam, lai viņi kalpotu kā priesteri. Tas, ko mēs dodam Dieva tautai, mēs dodam Dievam (skat arī kom.17:20). Mums pastāvīgi tiek dota mācība, ka Dievs izpaužas Savā tautā, tādēļ tā ir attiecīgi jācieņa.

18:7 Kalpošana Dievam ir goda lieta, tā ir Dieva dāvana (skat arī kom.16:9). Kaut gan levītiem nepienācās zemes īpašumi Izraēla tautas vidū, to kompensēja gods kalpot Dievam. Skaidrs, ka to uztvēra kā dāvanu tikai garīgi domājošie. Mums ir jāuztver kalpošana Dievam pat ikdienā atkārtotojājās lietās kā mums uzticēta dāvana.

18:11 Dāvanu došanas tēma turpinās; to, kas tiek dāvināts Dievam, Dievs atdāvina priesteriem. Skat kom.18:6.

18:20 *Es esmu tavs īpašums un tava daļa Izraēla vidū* – Levītiem nebija nedz zemes, nedz materiālo bagātību, ko atstāt bērniem; taču tiem bija vienreizējas attiecības ar Dievu, ko atstāt tiem mantojumā. Jeremija savā depresijā, kad bija pazaudējis visu, nāk pie slēdziena, ka Tas Kungs ir viņa daļa (Raudu 3:24), nepārprotami atsaucoties uz šo pantu. Pat ja mēs materiālajā ziņā esam zaudējuši visu, mūsu attiecības ar Dievu ir mūsu īstā daļa un mantojums, ko mēs mūžam saņemsim Valstībā. Psalmu autori, daži no kuriem tāpat kā Dāvids nebija no levītu cilts, varēja lietot to pašu ebreju valodas vārdu, runājot par Dievu kā par savu „daļu” un mantojumu (Ps.16:5; 73:26; 119:57; 142:6). Tieši tā mums sevi būtu jāuztver, vai mēs atstājam kādam materiālu mantojumu, vai neatstājam. Mums nav jānoņemam ar īpašumu gūšanu, aizbildinoties ar vēlmi atstāt kaut ko saviem bērniem. Mūsu kalpošana Dievam un Viņa tautai ir mūsu mantojums, kuru mēs saņemsim atpakaļ uz mūžu pēc augšāmcelšanās, kad būs Dieva Valstība uz zemes. Priesteriem un levītiem pilnīgi pietika iztikai, bet tiem nepiederēja liela bagātība. Tam bija jāattiecas uz visiem, kas pastāvīgi kalpoja Dieva namā. Turpretim apkārtējo cilšu priesteri parasti bija daudz bagātāki par citiem, tiem piederēja zeme, kura tika uzskatīta par īpaši svētu (skat 1.Moz.47:22).

18:26 Viss levītu skaits, kas vīriešu kārtas, kas vienu mēnesi veci un vecāki, bija 22 000 (3:39); tiem bija jāsaņem desmitā tiesa no pāri par 600 000 pieaugušajiem vīriem no visām Izraēla ciltīm (1:46). Varētu domāt, ka tādā gadījumā levīti bija bagātīgi nodrošināti. Taču visdrīzāk Dievs paredzēja iespējamību, ka Viņa tauta parādīs savu vājību, pilnībā nepakļaujoties šiem noteikumiem, un ietvēra bauslībā arī nodrošinājumu pret to. Tajā izpaužas Viņa jutīgums pret mūsu cilvēciskajām vājībām.

18:30 Desmitā tiesa bija jādod levītiem, ne priesteriem. Priesteru iztika bija no Izraēla pienestajiem upuriem. Tādēļ mūsdienu baznīcu līderiem nav tiesību pieprasīt desmito tiesu, jo tie pielīdzina sevi priesteriem. Jebkurā gadījumā mēs esam priesteru saime (1.Pēt.2:5). Desmitā tiesa nāca no zemes dotās ražas, tā nebija nauda; kaut gan tā kā nauda bija tolaik apgrozībā tādā vai citādā formā,

Dievs būtu varējis pieprasīt no tiem naudas tiesu. Taču desmitā tiesa bija no zemes augļiem, vienkārši lai levītiem būtu ko ēst, jo viņi bija aizņemti kalpošanā Dievam – nevis lai darītu tos bagātus.

19:2 Šim upurim bija jānodrošina šķīstīšana no nāves caur pelniem, kas bija jāšķīdina ūdenī (:9), iespējams tekošajā ūdenī no klints, ūdenī, kas tiem sekoja tuksnesī – jo kāda cita „avota” (:17) ūdens gan varētu būt bijis tuksnesī? Tas skaidri norāda uz Kristus nāvi; jo Viņš bija bez vainas un nekad nav bijis grēka jūgā. Arī Viņš gāja nāvē ārpus Izraēla nometnes (:3 salīdz. ar Ebr.13:12). Ebr.9:13 īpaši atsaucas uz to, ka teles pelni simbolizē Kristus upuri.

19:6 *Koka gabalu, īzapu un karmezīna šķetinātu diegu* – Tas viss saistīts ar Kristus krustā sišanu.

19:13 Sarkanās teles upuris, tāpat kā Kristus upuris, gūst nozīmi un iedarbojas uz cilvēku, kad tas ir šķīdināts ūdenī, kas varētu norādīt uz nepieciešamību kristīties, lai mēs varētu tikt saistīti ar Kristus upuri.

19:21 *Mūžīgs likums* – Tas it kā norāda, ka šķīstīšanās procesam no saskaršanās ar nāvi, ir jābūt pastāvīgam; bet tas, kā šī pavēle nokaut sarkano teli (:3,4) tiek dota Ēleāzaram, liek domāt, ka tikai viena tele tiek nokauta uz visiem laikiem. Neseko nekādi norādījumi par to, ka būtu jāturpina kaut sarkanās teles un cik bieži tas būtu jādara. Sarkanās teles pienesumu šai pierakstā varētu izprast kā mūžīgu, kas skaidri simbolizētu Kristus upuri. Taču visu šo rituālu varētu izprast arī daudzo izraēliešu nāves kontekstā pēc to sacelšanās, kas aprakstīta 16.nodaļā. 17. un 18.nodaļa dod atbildi uz cilvēku bažām, kas radušās pēc šī gadījuma, un 19.nodaļa arī varētu attiekties uz šiem notikumiem – aprakstot kā izvairīties no nešķīstības, kad tik daudz ir to, kas miruši no šīs sērgas.

20:6 Sastopoties ar nepamatotu kritiku un agresiju, kas nāk pat no Dieva tautas vidus, mums nevajadzētu momentā izvirzīt pretargumentus, bet gan jāceļ šī situācija Dieva priekšā.

20:11 Mozus jau bija sitis klinti un no tās iztecēja ūdens (2.Moz.17:6), bet šoreiz viņam bija teikts runāt uz klinti – taču tā vietā viņš sita to. Viņš bija kļuvis pārāk familiārs ar Dievu, domājot, ka viņš var darīt kā grib, nepievēršot lielu uzmanību

Dieva vārdam. Viņš nenoticēja runātā vārda spēkam (:12), tādējādi viņš faktiski sacēlās pret bauslību (27:14), pieņemot, ka var nepildīt bauslību vārds vārdā; un viņš rīkojās tā, it kā tas bija viņš, nevis Dievs, kas dod ūdeni („Vai mēs spēsim likt izplūst jūsu vajadzībām ūdenim...?”, :10). Viens dusmās izteikts teikums var atklāt tik daudz mūsu nostājā. Agrāk Mozus bija lūdzis Dievu izdzēst viņu no grāmatas apmaiņā pret to, lai Izraēls varētu ieiet apsolītajā zemē (2.Moz.32:32 – skat komentāru šim pantam). Kaut gan Mozus bija grēkojis, mēs atkal un atkal lasām, ka viņš pats neiegāja apsolītajā zemē Izraēla dēļ (5.Moz.1:37; 3:26; 4:21). Viņi tiek vainoti tajā, ka izprovocējuši Mozu runāt neapdomāti (Ps.106:33). Dievs savā veidā strādā caur mūsu grēkiem; un to, ko mēs lūdzam lūgšanā, mēs patiesībā arī saņemam.

20:12 Kaut gan Mozus nebija noticējis Dieva vārdam, Dievs tomēr radīja brīnumu. Viņš ir gatavs pieņemt arī tādu ticību, kurai trūkst pilnības.

20:21 Drīz pēc šī gadījuma Izraēlam tika pavēlēts nenicināt edomieti (5.Moz.23:7) – kaut gan tieši tā Edoms bija izturējies pret viņiem. Mums nav jāizturas pret citiem tāpat, kā tie izturas pret mums, mums ir jāatstāj nosodījums Dieva ziņā. Tas notika viņu ceļojuma četrdesmitajā gadā (33:38), un tajā pat laikā arī tika dota Mozus bauslība.

21:2 *Tad es viņu pilsētas izdeldēšu* – Bet Dievs jebkurā gadījumā bija pavēlējis ‘nodot tos iznīcībai’ (5.Moz.7:2; 12:2; 20:17). Kad mēs pildām savu pienākumu, mēs nedrīkstam to uzskatīt par speciālu veltījumu Dievam, par ko būtu sagaidāma kāda alga. Taču Dievs tik ļoti augsti vērtē attiecības ar Savu tautu, ka Dievs tik un tā paklausīja viņu balsij (:3).

21:4 *Pa Niedru jūras ceļu* – Tobrīd tas bija ceļš atpakaļ, Ēģiptes virzienā. Tas psiholoģiski varēja izraisīt viņos vēlmi atgriezties Ēģiptē (:5). Mums ir jācenšas izvairīties no lietām un situācijām, kas varētu stimulēt vēlmi atgriezties pasaulē, nogriežoties no ceļa uz Valstību.

21:7 *Tad Mozus aizlūdza par tautu* - Agrāk tādus gadījumos Dievs bija uzklausījis Mozus lūgšanas. Taču tagad Viņš pieteica tautai arī vēl pielikt savus pūliņus, lai parādītu savu ticību. Mūsu momentā izteiktā lūgšana pēc Kristus palīdzības, kad

mēs esam pieļāvuši grēku, var izraisīt Dievā vēlmi likt mums jo vairāk apzināties šo grēku, lai mēs konkrēti papūlētos grēka izpiršanas labad.

21:8 Jāņa evaņģēlijs (3:14-16) to interpretē kā Kristus krustā sišanas simbolu; čūskas uzlūkošana tiek traktēta kā ticība Viņam; un dziedināšana no čūskas kodiena kā mūžīga dzīve. Tas ir vēl viens pierādījums tam, ka tradicionālā Kristus 'krusta' izpratne nav gluži pareiza; grieķu vārds *stauros*, kas tulkots kā 'krusts', nozīmē koka stumbru vai stabu. Čūska bija grēka simbols – bet Kristū tas bija it kā miris. Kad Viņš tur karājās, Viņš bija tik dziļi identificējies ar mūsu grēkiem (kaut pats personīgi bija bez vainas), ka čūsku varēja pilntiesīgi nosaukt par Viņa simbolu stabā. Mēs esam kā izraēlieši, kas jūt čūskas indi plosāmies viņos, zinot, ka tiem maz laika palicis šai dzīvē, atzīstot, ka ir grēkojuši un pelnījuši nāvi, taču vēlēdamies dzīvot. Nometnē, kurā mita pāri par trim miljoniem cilvēku, kas dzīvoja vienkāršos mitekļos, proti, teltīs, lai nokļūtu līdz vara čūskas tēlam bija jānoiet vairāki kilometri. Staigāt pēc čūskas kodiena ir bīstami; nedrīkst pārpūlēt sirdi, jo tas veicina indes izplatīšanos organismā. Tiem bija jādarbojas pretēji dabīgajiem instinktiem, pasaules gudrībai un jēgai. Līdzīgi ir ar mūsu ticību Kristum. Taču, iespējams, ka cilvēkiem tika pavēstīts par vara čūskas eksistenci, un tiem bija jāvērsās, lūkojoties tās virzienā no viņu atrašanās vietas, ticot, ka tā tur ir, kaut arī neredzot to. Tas būtu līdzīgi mūsu ticībai Kristus nāvei. Mēs to neesam redzējuši, mūsu redzes lokā tai nav fizisku pierādījumu, taču mēs ticībā uzlūkojam to no laika, vietas un izpratnes lielā attāluma – un ticam, ka kādā kalnā ārpus Jeruzalemes apriņķa piektdienas pēcpusdienā vairāk kā pirms 2 000 gadu tā patiesi notika. Mēs varam iedomāties to atvieglotību, kādu cilvēki jūta, ķermeņa temperatūrai krītoties; kā arī viņu pateicību pēc tam, viņu kvēlos solījumus veltīt izglābtās dzīvības Dievam un nekad vairs nesacelties. Tādām ir jābūt arī mūsu jūtām, domājot par mūsu glābšanu Kristū.

22:3 Pierakstos tiek uzsvērtas bailes, kas bija pārņēmušas apkārtējās ciltis, taču Izraēls bija baiļu pārņemts no *tām*. Šķēršļi, kas stāv mūsu Valstības mantošanas ceļā, nav tik nepārvarami, kādi tie rādās.

22:7 Vienkāršā mācība ir tajā, ka Dieva svētība ir viena no tām lietām, kas nav nopērkama par naudu.

22:8 *Palieciēt šeit pa nakti* – Viņam tie bija uzreiz jānosūta atpakaļ. Viņš zināja, ka jebkurš, kas nolād Ābrahāma sēklu, tiks nolādēts, un pieredzēja to (:6; 1.Moz.12:3). Jo ilgāk mēs kavējamies pie domām par apgrēcību, jo lielāka iespēja, ka mēs padosimies tām.

22:9 *Kas tie tādi par vīriem tur pie tevis?* – Dievs to zināja. Tas bija retorisks jautājums, lai liktu Bileāmam aizdomāties, ka šeit, viņa mājās ir Dieva tautas ienaidnieki. Brīžiem Dievs liek arī mums apstāties un aizdomāties, kādā situācijā mēs sevi esam nostādījuši, dažkārt liekot mums to izteikt arī vārdos.

22:13 *Tas Kungs man ir aizliedzis un neļauj iet ar jums* – Šajos vārdos izskan aizvainojuma nots pret Dievu; Bileāmam vajadzēja neminstinoties pateikt viņiem, ka viņš netaisās nolādēt Dieva tautu. Tas ir līdzīgi tam, kā dažkārt cilvēks atsakās darīt ko grēcīgu, aizbildinoties, ka tā ir viņa reliģija, kas liedz viņam to darīt – tā vietā lai izklāstītu savu nostāju, kāpēc viņš to nedarīs.

22:19 *Palieciēt arī šo nakti pie manis* – Bija skaidrs, ka Bileāms gribēja iet ar viņiem, jo viņš kāroja apsolīto bagātību (2.Pēt.2:15; Jūdas 11). Ja viņš tos uzreiz būtu aizsūtījis projām, garīgā krīze būtu gājusi viņam secen. Bet tā vietā Dievs atbalstīja Bileāmu viņa grēcīgajā ceļā – jo tagad viņš atļāva Bileāmam iet ar viņiem, taču runāt tikai Dieva vārdu (:20). Dodoties ceļā ar viņiem – un tas bija garš ceļš – Bileāms vēl jo vairāk krita kārdināšanā. Tas ir piemērs tam, ka kārdināšanas procesam risinoties iekšēji (Jēkaba 1:13-15), Dievs var vest grēcīgos cilvēkus vēl tālāk to grēcīgajos ceļos, ja viņu sirds to vēlas. Tāpēc mums ir jālūdz Dievs neievest mūs kārdināšanā (Mat.6:13). Tādēļ Dieva dusmas iedegās pret Bileāmu, kad viņš devās ceļā (:22), kaut arī Dievs bija teicis, lai viņš iet (:20) – Dievs veda viņu tālāk kārdināšanā, bet bija dusmīgs, ka Bileāms tā arī darīja.

22:22 *Par naidīgu pretinieku* – Ebreju valodā pretinieku apzīmē vārds ‘sātans’. Labus cilvēkus, eņģeļus, pat Dievu var nosaukt par ‘sātanu’, proti par pretinieku. Kā vārdam ‘sātanam’ nav nekādas negatīvas nozīmes; šī negatīvā nozīme radusies no aplamās iedomas par kādas kosmiskas būtnes esamību, kas tiek pretstatīta Dievam. Tā nav Bībeles doma.

22:24 Tās divas reizes, kad Bileāmam ceļā stājās eņģelis, Bileāmam nezinot, attiecas uz divām reizēm, kad pie viņa bija atnākuši Balaka sūtņi. Bileāms nesaskatīja tajā Dievu; un viņš bija dusmīgs uz ēzeļu māti, ka tā redzēja Dievu situācijā, kurā viņš neredzēja Dievu.

22:26 Jaunā Derība apraksta Bileāmu kā nonākušu maldu ceļos peļņas dēļ (Jūdas 11), kā tādu, „kas dzinās pēc netaisnās algas” (2.Pēt.2:15). Mantkārība noved cilvēkus no taisnā ceļa.

22:29 *Ja man būtu bijis zobens rokā, es tevi nokautu!* – Pēc brīža Bileāms redz eņģeli ar atvērtu zobenu rokā, lai viņu nokautu, bet žēlastībā eņģelis atturas no šī soļa. Dievs centās iemācīt Bileāmam, ka Viņš patiesi ir pilns žēlastības.

22:34 *Ja tas tavās acīs ir nepatīkami, tad es griezišos atpakaļ!* – Vēl aizvien Bileāms maldās. Viņš taču skaidri zināja, ka šis ceļojums nebija Dievam tīkams. Dažreiz Dievs apstādina cilvēkus viņu ceļā – taču tie tomēr atsakās to saprast. Tos apžilbina pašreizējā situācija, un tie neredz Dieva perspektīvu.

22:35 Un atkal Dievs ved viņu kārdināšanā, redzot, ka viņš pats neizvēlēties atpakaļ ceļu mājup. Dievs viņu bīdīja tālāk pa viņa izvēlēto maldu ceļu, kuru viņš tik dedzīgi bija uzsācis.

23:12 Skaidrs, ka Bileāms nevēlējās runāt tos vārdus, kurus viņš runāja. Dievišķās iedvesmas vadīti, cilvēki runā Dieva vārdu pat pret savu gribu; tie tiek Svētā Gara vadīti (2.Pet.1:19-21; 2.Tim.3:15,16). Tādēļ Bībele nav cilvēku vārdi, bet Dieva vārdi; un tas, ka daži runāja šos vārdus pat pretēji savai gribai – un Bileāms ir tam klasisks piemērs – pierāda, ka Bībele patiesi ir Dieva, ne cilvēku vārds.

23:19 *Jānožēlo* – Taču Dievs dažkārt maina Savas domas, un tas notiek dēļ Dieva ārkārtīgās jutības pret Saviem cilvēkiem; un Viņš nepārveidojas Savā mīlestībā pret tiem (Mal.3:6). Viņš nenolādēs Savu mīļoto tautu.

Vai Viņš ko sacītu un tas nekļūtu īstenība? – Dievs bija apsolījis Savai tautai zemi, un Viņš ir apsolījis mums Savu Valstību, un Viņš neatkāpsies no Sava apsolījuma.

23:21 *Noziegumu Viņš nav Jēkabā saskatījis* – Noziegumu gan Jēkabā bija pietiekami daudz, ievērojiet, ka šoreiz viņa vecais vārds tiek lietots, nevis jaunais –

Izraēls. Viņi bija paņēmuši līdz Ēģiptes dievus un Moleha telti līdz ar Jahves mājokli (Ap.d.7:43). Bet Dievs 'neredzēja' šo grēku; tā ir Vecās Derības nojauta par 'piedēvēto taisnprātību', ko Jaunajā Derībā pauž Pāvils. Dievs neskaita noziegumus, 'neredz' tos Savā tautā; jo tāda jau ir mīlestība, kad tu redzi savu mīļotos tikai pozitīvā gaismā, nepiedēvējot tiem nekādus trūkumus.

23:26 *Vai es tev jau netiku teicis* – Šeit atkal nojaušam tādu kā Bileāma aizvainojumu tajā, ka viņš runā Dieva vārdu, taču neidentificējas ar to, it kā nožēlojot, ka neko citu viņš nevar pateikt.

24:5 *Cik jaukas ir tavas teltis, ak, Jēkab* – Praviešu aprakstos tas ir laiks, kad Dievs ir iemīlējies Izraēlā (Ecēh.16:8), tādas pat jūtas Viņam ir arī pret mums mūsu ceļojumā pa tuksnesi uz Viņa Valstību. Viņš 'neredzēja' viņu grēkus (skat kom.23:21)

24:10 *Trīs reizes* – Bileāmam būtu vajadzējis apjaust, ka ikreiz, kad viņš mēģināja nolādēt Izraēlu, viņš galu galā to svētīja. Tas bija tāpat kā kad viņš mudināja ēzeļu māti iet uz priekšu, kad Dievs bija aizsprostojis ceļu. Tā pati frāze 'trīs reizes' trīs reizes arī atkārtojas šai pierakstā (22:28,32,33).

24:17 Šī zvaigzne un scepteris šķiet pravietojam par Izraēla Mesiju, Kungu Jēzu. Šķiet, ka Viņš svinēs pārliecinošu uzvaru pār Izraēla arābu ienaidniekiem, kurus šeit pārstāv Moābs, un būs augstāks par Agagu (:7) vai Gogu. Ecēh.38:1-7 runāts par Kristus pēdējo dienu konfliktu ar Gogu. Šķiet, ka pēdējā sadursme notiks Kristus atgriešanās laikā, kad Viņš beidzot izglābs Izraēlu no visiem apkārtnē dzīvojošajiem ienaidniekiem.

24:25 No 31:16 un Atkl.2:14 mēs uzzinām, ka tai laikā Bileāms ieteic Balakam iekārdināt Izraēlu ar moābiešu prostitūtu palīdzību, lai Dievs nolādētu tos par netiklību. Tādēļ 25.nodaļas notikumi saistās ar Bileāma doto padomu Balakam. Šī izmisīgā stratēģija atspoguļo Bileāma muļķīgo dzišanos pēc viņam apsolītās bagātības, kuras dēļ viņš bija gatavs upurēt Dieva tautas labklājību. Būtībā mēs varam tāpat rīkoties arī šodien.

25:3 Skat kom.24:25.

Baal Peors attiecas uz Baalu, kuru pielūdza Peoras pilsētā, kuras tuvumā tobrīd atradās viņu nometne (5.Moz.3:29; 4:46). Katrai pilsētai un novadam bija savi dievi, tāpat kā tagad mēs runājam par ģeogrāfiskajām reliģijām, dažādas pasaules daļas vai pat reģioni valstī atšķiras tur piekopto reliģiju ziņā. Patiesais Dievs un Viņa Patiesība ir viena un tā pati visā pasaulē, kas nodrošina vienreizēju starptautisku saistību starp tiem, kas pazīst Viņu un ir Viņa Dēlā.

25:5 Šo pavēli nenācās izpildīt, jo Pinehass pēc paša iniciatīvas nogalināja galvenos vaininiekus (:7,8), un šis viņa solis atstāja tik lielu iespaidu uz Dievu, ka sērga izbeidzās (:11). Šeit mums ir piemērs, kad Dievs pieņem vienu lēmumu, bet ir gatavs to labot vai mainīt saskaņā ar cilvēku iniciatīvu, kā tas pāris reizes notika arī Mozus lūgumu rezultātā. Tādējādi mēs redzam, ka Dievs ir atvērts dialogam, dzīvām attiecībām ar Savu tautu.

25:8 Šķēpu, kas savienoja ebreju un neticīgo nāvē, varētu interpretēt kā norādi uz Kristus krustu.

25:11 *Viņš iedegās savā dusmu kaislībā* – Mūsu jūtām ir jāsabalsojas ar Dieva jūtām. Viņa lielā mīlestība pret Savu tautu ir par iemeslu arī Viņa greizsirdībai, kad tā sāk pielūgt kādu citu dievu.

26:2 Šī cilvēku skaitīšana īsi pirms ieiešanas apsolītajā zemē, iespējams, runā par to, ka Dievs droši zinās to cilvēku skaitu, kas ieies Viņa Valstībā pastarajā dienā, kad Kristus atgriezīsies. Rodas iespaids, ka Ps.87:6 runā par tautu skaitīšanu pēdējā dienā.

26:9 *Sacēlās pret Mozu...sacēlās arī pret To Kungu* – Mozus bija Dieva izpausme un šai ziņā, kas tika darīts pret Mozu, tika darīts pret Dievu. Un tas nebūt nenozīmē, ka pats Mozus bija Dievs. Tāpat arī Jēzus nesa Dieva Vārdu (Jāņa 5:43), bet pats nebija Dievs. Mēs, kas esam kristīti Viņa Vārdā esam tādā pat situācijā – kas tiek nodarīts mums, tiek nodarīts Dievam, un mūsu attieksme pret tiem, kas nes Viņa Vārdu, ir attieksme pret Viņu (Mat.25:40,43).

26:11 Iedvestajos psalmu nosaukumos dažreiz parādās to autoru, Koraha dēlu vārdi. Viņi bija veltījuši sevi kalpošanai Dievam, nesekojoši sliktajam tēva

paraugam. Mēs Kristū esam jauns radījums, mums nav neizbēgami jākļūst par sliktas audzināšanas upuriem vai obligāti jāseko vecāku sliktajam piemēram.

26:14 Visi šie skaitļi var šķist nebūtiski esam, taču to analīze apstiprina, ka Bībele, kuru mēs lasām, ir patiesi Dieva iedvests vārds, jo ir tik daudz it kā starp citu dotas informācijas, kas apstiprina pierakstu patiesību. Kopējais izraēliešu skaits tuksneša klejojuma beigās bija par 1 820 cilvēkiem mazāks nekā ceļojuma sākumā pirms kādiem 40 gadiem. Bet Simeona cilts bija sarukusi par 37 100 (salīdz. ar 1:23). 25.nodaļā aprakstītā sērga bija izdeldējusi 24 000 par maukošanos ar moābiešiem (25:9); un tā visa barvedis bija Simrijs, vadoņa dēls Simeona ciltī (25:14). Tādēļ varētu būt, ka viņš bija savā ciltī uzsācis orgiju ar moābietēm, kuras rezultātā tik daudzi gāja bojā.

26:43 Danam bija tikai viens dēls, taču uz to brīdi viņa cilts bija kļuvusi par otru lielāko cilti Izraēlā. Benjamīnam bija desmit dēli (1.Moz. 46:21), bet viņa cilts bija viena no mazākajām. Mēs atkal redzam, ka Dievs neskatās uz cilvēku spēku un priekšrocībām; laika gaitā atklājas, ka cilvēku svētība drīz izplēn.

27:2 Ņemot vērā sieviešu zemo sabiedrisko stāvokli tai laikā, šīs meitas izrādīja apsveicamu iniciatīvu un garīgas ambīcijas, iedrošinoties lūgt vīriešu pārvaldītajā sabiedrībā mainīt viņu likumus, lai arī viņas varētu saņemt mantojumu. Un mēs arī redzam, ka Dievs un Mozus it nemaz nebija noskaņoti pret sievietēm un izlēma viņām par labu. Ievērojiet arī to, ka sievietes varēja griezties tieši pie lēmējiem, ka viņām nebija jāmeklē vīriešu kārtas pārstāvis, kas izklāstītu viņu lietu, kā tas bija parasts apkārtējās kultūrās. Visās piecās Mozus grāmatās uzskatāmi parādīta cilvēka personības vērtība. Viņas lūdza par mantojumu vēl pirms zemes iemantošanas, tā apliecinot stingru ticību, ka Dievs izpildīs Savu solījumu un dos Savai tautai Valstību, un viņas rīkojās attiecīgi vēl pirms ieiešanas zemē, it kā tā jau būtu viņu īpašumā – tā ir jārīkojas arī mums.

27:11 Interesanti kāpēc šis likums nebija ietverts Mozus bauslībā. Varbūt Dievs to bija iecerējis jau iepriekš, bet gaidīja uz šo sieviešu iniciatīvu?

27:13 Tas, ka Mozus redzēja apsolīto zemi, bet nevarēja pats ieiet tajā, norāda arī uz Mozus bauslības spēju dot priekšstatu par glābšanu, bet nespēju tautu ievadīt tajā.

27:16 Šeit mēs redzam Mozus nesavtību, viņš vienmēr rūpējās par Dieva tautas labklājību, neizceļot savu personību. Viņš nelūdza, lai kāds no viņa ģimenes locekļiem pārņemtu vadību, saprazdams, ka garīgas virsvadības pamatā jābūt garīgajam briedumam nevis ģimeniskajām saitēm.

27:17 *Nebūtu kā avis bez gana* – Jēzus citē šos vārdus, runājot par pirmā gadsimta izraēliešiem (Mat.9:36). Viņš nepārprotami tomēr uzskatīja šos apjukušos un maldinātos ļaudis ar to maldīgajiem uzskatiem un attieksmēm par Dieva draudzi. No Mozus vārdiem un no tā, ka Dievs tos uztvēra atzinīgi, mēs arī mācāmies, ka Dieva draudzei ir vajadzīgi gani. Bībele nešaubīgi iestājas par līderu / ganu nepieciešamību. Kad ļaudīm nav vadītāja, tie noklīst.

27:18 Tas Kungs pavelēja Mozum likt viņa roku uz Jozuu, jo tam bija gars. Taču 5.Moz.34:9 teikts, ka Jozua bija pilns gudrības gara jo Mozus bija uzlicis savas rokas uz viņu. Šeit redzam garīguma attīstību pa augšupejošo spirāli – kam ir gars, tos Gars dara vēl jo garīgākus.

28:3 Pavēles par pastāvīgu dedzināmo upuri atkārtojas daudz biežāk un ir detalizētākas salīdzinājumā ar citiem upura veidiem. It kā Dievs sajustu Savas tautas iespējamo noslieci aizmirst regulārās upurēšanas, tā vietā koncentrējoties uz laiku pa laikam pienestajām veltēm; nepievērst uzmanību pavēlēm par labības pienesumiem, kas bija jo mazi, bet tik lielā vērtē Dieva acīs. Līdzīgi bauslībā tiek pastāvīgi uzsvērts, ka šie pastāvīgie pienesumi gādā „Man par uguns upuri patīkamai smaržai” (:2). Garīgums ir ikdienas disciplīnā nevis laiku pa laikam izrādītos uzticības apliecinājumos; ik stundu lūgšana, ik dienu Bībeles lasīšana; pastāvīgs garīgums, kas neierobežojas tikai ar kādreizēju piedalīšanos draudzes sapulcēs. Kad vēlāk Dievs vaicā Izraēlam: „Vai jūs, Izraēla nams, Man tuksnesī visus četrdesmit gadus nesāt kaujamos un ēdamos upurus?” (Amosa 5:25; Ap.d.7:42), vienīgā iespējamā atbilde ir nē, nepienesa. Tādēļ arī tiek atkārtoti dotas pavēles tuksneša ceļojuma beigās. Kānaāna zeme tiek tiem dota, lai viņiem būtu vide, kurā var pildīt Dieva bauslību (Ps.105:45). Tas pats attiecas arī uz mums

– ja mēs neesam ieinteresēti dzīvot pēc Dieva principiem šai dzīvē, tad nav nekādas jēgas dot mums Valstību, kas arī ir vieta, kurā mēs varam dzīvot pilnvērtīgu dzīvi saskaņā ar Viņa principiem.

28:9 Šī ir vienīgā vieta Likumā, kur teikts par labības pienesumu sabbatā, kaut gan šis princips tika minēts 15:3. Šīs nodaļas tēma ir atgādināt par mazo pienesumu svarīgumu, ka tos nedrīkst izlaist no redzes loka.

28:24 *Klāt pie ikdienas dedzināmā upura* – Tas tiek bieži uzsvērts, kā šai nodaļā, tā arī citviet, ka par šiem pastāvīgajiem pienesumiem nedrīkst aizmirst lielāku svētku laikā. Skat kom.:3.

28:31 *Dzīvnieki bez vainas* – Katram dzīvniekam ir kāda vaina, taču tiem bija jābūt bez vainas *jūsu* acīs. Mums ir jāpiedāvā labākais Dievam un ja tas ir labākais mūsu acīs, tad Dievs Savā žēlastībā to pieņem.

29:11 *Vienu āzi par grēku upuri* – Šis papildus grēka upura pienesums Grēku izpiršanas dienā nav pieminēts iepriekšējā nolikumā par Grēku izpiršanas dienu 3.Moz.16. Tāpēc ka Izraēls nepienesā upurus tuksneša klejojuma laikā, kā tas tiem būtu bijis jādara (kā var noprast no Am.5:25), tad tagad, tuksneša klejojuma beigās Dievs papildina upuru sarakstu. Varbūt izraēliešiem bija šajā āzī jāsaskata paša simbols, derīgs tikai atraidīšanai – jo āzis simbolizēja atraidītos Mat.25:33 un „Grēka izpiršanas dienas upuris” pārstāvēja visus kopienas nepiedotos grēkus. Šajā ir tas lielais paradokss – ka tie, kas uzskata sevi par atraidītajiem, tiks pieņemti, un tie, kas uzskata, ka ir pelnījuši pieņemšanu, tiks atraidīti. Kunga labā roka ir mūsu kreisā roka, un otrādi, ja mēs iedomājamies sevi stāvam Viņa priekšā. Tie, kas sevi nostāda pie savas labās rokas, proti, attaisno sevi, nostāda sevi pie Viņa kreisās rokas, un otrādi (Mat.25:34).

29:13 Kopumā Būdiņu svētkos bija jāpienes 70 vērši. Šajos svētkos bija jāpienes vislielākais upuris salīdzinājumā ar citiem svētkiem. Taču tie bija priekpilni svētki – tie mācīja, ka patiesa laime ir upurēt Dievam nevis paturēt sev.

29:19 Katru dienu, priecājoties par Dieva izrādīto žēlastību pret viņiem, Izraēlam bija jāpienes grēka upuris par atgādinājumu, ka viņi ir grēcinieki un visa Dievs

svētība tiek dota grēcīgai tautai. Mums ir vienmēr jāatceras, ka esam grēcīgi Dieva priekšā un neesam pelnījuši Viņa doto svētību.

29:39 *Klāt pie jūsu solījumu upuriem un jūsu labprātīgiem upuriem* – Dievs paredzēja, ka tai laikā, kad visa kopiena bija aizņemta speciālajās svētku lūgšanās, kāds cilvēks varētu vēlēties pienest personālu upuri. Mēs nevaram iebraukt Valstībā uz citu pleciem, piem., mūsu ģimenes locekļu, jeb draudzes pleciem. Mūsu kolektīvie pienesumi neizslēdz arī mūsu personīgos labprātīgos ziedojumus Viņam.

30:4 Meitenes izgāja pie vīra ļoti agri semītu kultūrās, parasti pusaugu gados. Dievs šeit paredz iespēju meitenei paveikt ko īpašu Viņam par godu. Tā laika reliģijās aktīvi reliģiskajā kalpošanā iesaistījās parasti gados vecāki vīrieši. Taču Dievs tik augsti vērtē katru cilvēku, ka Viņš ar prieku sagaidīja jaunu cilvēku, pat bērnu speciālu nodošanos Viņam pēc pašu iniciatīvas. Pusaugu meitenes Marijas vēlme kļūt par Mesijas māti ir augstākais piemērs šodienas jauniešiem, kuri aug šai pasaulē, kurā egoistiski mērķi ir dienas kārtībā kā nekad agrāk.

30:7 Šeit mēs redzam tā vienkāršā principa iedibināšanu, ka brīžiem klusēšana nozīmē piekrišanu. Salamana pamācības dod mums labu padomu neiejaukties citu darīšanās un dažkārt turēt mēli aiz zobiem. Taču citkārt neiejaukšanās var izrādīties kaitīga citiem, it īpaši, ja tie vēl nav sasnieguši brieduma gadus.

30:9 Šķirusies sievietē skaitījās kā neprecējusies; šķiršanās grēks ir saskatāms iemeslos, kas noved pie šķiršanās, bet pēc tam Dieva acīs viņa ir neprecējusies. Šķiršanās pēc Mozus bauslības bija pieļaujama tikai laulības pārkāpuma gadījumā, un laulības pārkāpšanas alga bija nāve. Taču Dievs paredzēja, ka var būt sievietes, kas pārkāpušas laulību, taču palikušas dzīvas no žēlastības, vai arī tās, kas ir bijušas nepatiesi apsūdzētas; un iedomājās, ka tādas sievietes varētu labprātīgi veltīt sevi Dievam.

31:2 *Atrieb apvainojumus, ko Izraēla bērni ir cietuši no midiāniešiem* – Taču 3.pantā mēs lasām par Tā Kunga atriebību. Apvainojumi pret Izraēlu ir apvainojumi pret To Kungu. Daudzi Viņa bērni šodien cieš no pret viņiem vērstās netaisnības un vēlētos redzēt taisnības atzīšanu, jeb atriebi apvainotājiem. Šī

diena nāks, ja mēs patiesi tikām apvainoti dēļ mūsu uzticības Dievam, jo, kas nodarīts Dieva tautai, nodarīts Viņam.

31:5 Divpadsmit tūkstoši bija maza armija, salīdzinot ar pastāvošajām iespējām – jo Izraēlā tolaik bija 600 000 karam gatavu vīru. Taču visā Savas militārās vēstures gaitā Dievam ir patīcis iztikt ar nelieliem pulkiem, lai sakautu daudz lielāka skaita ienaidnieku; un šis princips raksturo Viņa darbību arī šodien.

31:6 Dievs izvēlējās priesteri Pinehasu par armijas komandieri, lai gan Jozua būtu bijis piemērotāks no cilvēku viedokļa. Taču Dievs vēlējās parādīt, ka Viņa ļaudīm ir jāvadās no garīga principa, jo gara spēks ir visspēcīgākais ierocis. Tieši Pinehass bija tas, kurš pirms tam tik skaidri bija sapratis, kādas garīgas briesmas draud Izraēlam no saistības ar moābiešu meitām (25:7).

31:15 Mozus bija izmisumā, ka izraēliešu armija nebija sapratusi šīs cīņas garīgo iemeslu – tai bija jāliek gals Izraēlas kārdināšanai ar midiāniešu sievām, kā tas bija arī 25.nodaļā. Dažreiz Dieva tauta var izcīnīt Viņa cīņas un pat gūt tajās uzvaru, pat neapjaušot šīs cīņas garīgo nolūku.

31:27 *Visai draudzei* – Šāda dalīšanās kara trofejās ar draudzi atkārtojās Izraēlas vēsturē (1.Sam.30:24,25; Ps.68:12). Tas nodrošināja pārlicību par to, ka mazākums, kas tika aicināts veikt acīmredzamu, varonīgu darbu, dara to ne tikai priekš sevis, ne tikai lai noslēgtu savus rēķinus, bet vienmēr paturot prātā visas Dieva tautas labklājības veicināšanu.

31:49 *Tavi kalpi* – Ir vispār pieņemts, ka karavīri pašsaprotami uzskata sevi par eliti. Taču šie kara vadoņi uzskatīja sevi vien par sava garīgā vadoņa kalpiem. Pazemība vadošajos darbiniekos ir būtiska Dieva tautas vidū.

31:50 *Lai savas dvēseles salīdzinātu Tā Kunga priekšā* – Pat garīgas uzvaras brīdī mēs nedrīkstam izlaist no redzes loka to, ka mēs esam grēcinieki un mums ir nepieciešama salīdzināšanās ar Dievu.

32:3 Šo vietu nosaukumi sastopami arī vēlāk Vecajā Derībā, taču vienmēr ar atsauci uz ne ebrejiem, kas tur dzīvo. Tas nozīmē, ka Rūbena un Gada bērnu vēlme pēc šī mantojuma nebija ilglaiģīga; nākamās paaudzes zaudēja šīs zemes.

Kaut gan tie mainīja šo pilsētu nosaukumus (:38), to sākotnējie vārdi acīmredzot palika lietošanā, jo ne-ebreji tos atkaroja no Rūbena un Gada.

32:5 *Neliec mums iet pāri Jordānai* – To viņi teica Mozum, kas tik ļoti vēlējās ieiet tai zemē, bet nespēja to. Šis paradokss ir acīmredzams un mērķtiecīgs; Mozus būtu varējis atbildēt uz šo lūgumu, atsaucoties uz to, bet sev raksturīgajā nesavtīgajā veidā viņš atsakās no personiskām atsaucēm, koncentrējoties tā vietā uz viņu izvēles iespaidu uz visu Dieva tautu. Jo tās glābšana, ne sevis paša, bija viņa prioritāte.

32:7 Mūsu attieksme pret Valstības mantošanu iespaido citus; ja mēs nevēlamies iet pāri paši, mēs laupām pārliecību arī citos. Piemēra spēks ir daudz lielāks, nekā mēs to varam iedomāties. Jēzus, iespējams, atsaucās tieši uz šo gadījumu, kad viņš nosodīja farizejus, kas paši neiet iekšā Valstībā un neļauj ieiet tiem, kas nāk (Mat.23:13).

32:15 No pirmā acu uzmetiena var likties nepamatoti – sodīt visu kopienu par divu cilšu grēcīgo īstermiņa domāšanu. Taču mūsu rokās ir citu mūžīgā labklājība, jo mūsu piemērs var laupīt tiem drosmi ieiet Valstībā un Dievs var arī nekompensēt to, ka mēs esam viņu klupšanas iemesls.

32:17 *Tiekāms tos būsīm noveduši viņu dzīves vietās* – Viņi domāja, ka viņu spēks dos Izraēlam mantojumu, kad Dievs bija solījis, ka *Viņš*, nevis viņi, dos tiem mantojumu. Tādēļ Mozus labo viņu izteikumus, teikdams, ka Dievs „Savus ienaidniekus izdzīs” (:21). Tieši tāpēc ka viņi neticēja, ka Dievs to darīs, viņi arī negribēja doties pāri Jordānai un ieiet Kānaānā; un viņi vēlējās dalīties šai attieksmē ar citiem.

32:38 *Tie nosauca uzceltās pilsētas citos vārdos* - Nebo un Baal bija kānaāniešu dievu vārdi, un Jahve aizliedza Savai tautai tos pat pieminēt (2.Moz.23:13; Hoz.2:18). Princips, kas arī mums ir jāievēro, ir turēties tālāk no lietām, kas var uzvedināt uz domām, ka nav pilnīgi jānododas vienam patiesajam Dievam, kas var izraisīt elkdievību.

33:2 Dievs pavēlēja Mozum aprakstīt viņu pārgājienus, lai Viņa tauta atcerētos visu to ceļu, pa kuru Dievs viņus ir vadījis pa tuksnesi no Ēģiptes uz Kānaānu

(5.Moz.8:2). Mums ir vismaz atmiņā jāpatur ceļš, pa kuru Dievs mūs ir vadījis dzīvē, lai mēs varētu ar pateicību atcerēties viņa žēlastību, jo mūsu dzīve nav bijusi nejaušu gadījumu savirknējums, bet gan mērķtiecīgs ceļš ar gala punktu ieiešanā Valstībā.

Mūsu ceļš no šīs pasaules caur Niedru jūras kristībām uz Dieva Valstību ietver maldīšanos šurp un turp (32:13). Bet tas ir viss Dieva ziņā un mūsu izešanas no šīs pasaules un ieiešanas Valstībā sastāvdaļa. Kaut gan cilvēku uztverē šis ceļš bija zigzagveidīgs ar savu riņķošanu, Ps.107:7 to apraksta kā „taisnu ceļu”, jo tāds tas bija Dieva acīs.

33:4 *Arī par viņu dieviem Tas Kungs bija Savu tiesu spriedis* – Katra no sērgām mērķēja uz vienu noteiktu ēģiptiešu dievu, un, šķiet, ka Pashas naktī kas dramatisks notika ar visiem dieviem – iespējams, ka to elki visi nokrita un gāja bojā. Taču Izraēls tomēr bija paņēmis līdzīgu ēģiptes dievus savā pārgājienā cauri Niedru jūrai un pielūdza tos tuksneša pārgājienos (Ecēh.20:7, Ap.d.7:43). Elkdievības tieksme ir visnotaļ nesaprātīga, un tomēr mūsos ir tik stipra tendence pielūgt vairākus dievus.

33:8 Viņu dramatisks ceļš cauri jūrai ir aprakstīts tieši tāpat kā jebkurš viņu ceļa posms; mūsu kristības ir mūsu iešana cauri Niedru jūrai (1.Kor.10:1,2), bet pārējie mūsu ceļa posmi arī ir Dieva ziņā un ir mūsu galīgās nonākšanas Valstībā sastāvdaļa.

33:55 Kas var izskatīties pēc nevainīgas biedrošanās ar pasauli, var galu galā mūs iznīcināt. Kamēr vien mums ir jābūt šai pasaulē tai pašā ziņā kā Kungam Jēzum, biedrojoties un identificējoties ar tiem, lai arī viņus vestu pie Dieva, nedrīkst ne mirkli aizmirst būtisko principu par atdalīšanos no neticīgajiem.

33:56 *Tā, kā Es ar viņiem domāju darīt, tā Es ar jums darīšu* – Proti, izdzišu no zemes. Un tas arī notika ar Izraēlu. Bībeles pamattēma ir, ka šīs pasaules nosodījums nāks pār neuzticīgajiem Dieva tautas vidū; ir nepieciešams radikāli atšķirties no šīs pasaules, lai mēs netiktu notiesāti reizē ar pasauli (1.Kor.11:32; Atkl.18:4).

34:2 Ābrahāmam apsolītā zeme stiepās no Eifratas līdz Vidusjūrai, bet šeit Dievs norāda daudz mazāku teritoriju. Iespējams, Viņš redzēja, ka viņiem pietrūks garīgā spēka, lai apgūtu visu šo plašo apvidu. Perspektīvā mums tiek dotas tik lielas iespējas; varbūt galu galā mēs saņemsim mazāk nekā būtu varējuši saņemt mūsu ierobežotā dzīves uzskata dēļ. Taču Viņš iedrošināja ļaudis iet un apskatīt zemi aiz šeit norādītajām robežām, līdz pat Eifratai, apsolut dot tiem zemi, kuru „viņu kāju pēdas mīs” (5.Moz.11:24). Šķiet, ka neviens nepieņēma šo izaicinājumu. Dievs aicina Savu tautu stādīties priekšā, ka viņi saņems šo zemi, lai viņi jau gatavotos tam – jo tai laikā viņi vēl nebija pārgājuši pāri Jordānai. Tāpat arī mēs esam aicināti ticēt, ka mēs esam iegājuši Dieva Dēla Valstības sfērā un esam saņēmuši mantojumu, jo mēs esam Viņā (Kol.1:13; Ef.1:11).

34:14,15 Trīskārtējs (oriģinālā) uzsvars, ka tie, kas izvēlējās mantojumu viņpus Jordānas, ir jau savus īpašumus saņēmušas, varētu būt pamatā Kristus trīskārtējam uzsvaram, ka „tiem jau ir sava alga” šai dzīvē, kas to izvēlas, negaidot nākamo mūžīgo algu (Mat.6:2,5,16).

35:2 Tas nozīmēja, ka Levija dzimta bija sadalīta starp 12 Izraēla ciltīm, lai tie varētu mācīt Dieva ceļus visai tautai (3.Moz.10:11; 5.Moz.33:9,10). Tādējādi lāsts pār Levija cilti, ka viņa bērni tiks izkaisīti Izraēlā (1.Moz.49:7), izvērtās par svētību visiem – Dievam patīk darboties, izlietojot grēka sekas, lai veicinātu Sava darba mērķi un slavu.

35:15 Mēs visi esam tāda cilvēka stāvoklī, kas netīši nogalinājis citu un tādēļ ir pelnījis nāvi. Mēs visi esam grēkojuši, taču kā Pāvils to apraksta vēstulē Romiešiem 7 – nemaz negribēdami to darīt. Ebr.6:18 runā par mums kā atradušiem patvērumu Kristū – liekot mums stādīties priekšā sevi kā bēgošu pēc netīši pastrādāta nozieguma un, kristīdamies Kristus Vārdā, mēs it kā nonākam glābšanas pilsētā. Bet mums ir jāpaliek Viņā, jo atstājot Viņu, mēs esam pelnījuši nāvi (:26). Un mūsu galējo glābiņu no grēka sekām nodrošina augstā priestera, Kunga Jēzus, nāve (:25).

35:19 Asinsatriebība, saskaņā ar kuru nogalinātā ģimenes loceklis ir tiesīgs uzmeklēt un nosist vainīgo, ir plaši izplatīta primitīvās sabiedrībās. Taču Mozus bauslība, šķiet, paredzam to. Tas var likties dīvaini, jo Dievs tiek pasniegts kā

galvenais atriebējs (skat kom.31:2). Neskatoties uz žēlsirdības un piedošanas iedvešanu, atriebība tomēr tiek it kā atļauta. Taču vēlme atriekt nāvi ar nāvi ir tik spēcīga primitīvās sabiedrībās, ka Dievs, šķiet, piekāpjamiem šai vajībai un atļauj to, cenšoties tomēr ierobežot to no pielietošanas neiederīgos un šaubīgos apstākļos. Dieva piekāpšanās cilvēku vajību priekšā nenozīmē, ka mums ar prieku ir tās jāizmanto; Dieva Gars, kas mums atklājas Viņa vārdā, iestājas par piedošanu un atriebes atstāšanu Dievam.

35:25 Augstā priestera nāve pilnīgi atbrīvoja vainīgo personu, jo tādā veidā tika pildīts princips nāve par nāvi (:33) – it kā ar savu nāvi augstais priesteris uzņemtos vainīgā cilvēka grēku, pilnībā pārstāvot grēcinieku. Tajā mēs redzam Kristus, kā mūsu pārstāvja, nāves pirmtēlu.

36:6 *Lai tās kļūst par sievietēm tam, kas viņu acīm labi patīk* – Uz šo pantu Pāvils atsauca 1.Kor.7:39, kur mēs lasām, ka kristieša atraitne var apprecēties, ar ko vēlas, bet tikai „turoties pie Tā Kunga” – tāpat kā sievietes šeit, bet tikai kādam no sava tēva cilts, lai nezaudētu savu mantojumu uz mūžu. Varētu būt, ka Pāvils māca, ka precības ar ticīgajiem, ar tiem, kas arī ir „Kristū”, ir tik svarīgas, ka rīkojoties savādāk, mēs varētu pazaudēt mūsu mantojumu Valstībā. Šī principa ignorēšanai var būt ļoti nopietnas garīgas sekas. Taču ievērojiet, ka viņai bija atļauts precēties ar to, kas *viņai* tīk – kultūrā, kurā bija pieņemtas precības pēc vecāku norunas. Dieva acīs sieviete bija cieņas un brīvas izvēles vērtā.

Deuteronomy Latvian

1:2 *Vienpadsmit dienu gājumā* – Izraēlam bija vajadzīgi 38 gadi, lai veiktu šo ceļojumu, bet taisnā ceļā ejot, pietiktu ar 11 dienām. Viņu iziešana no Ēģiptes cauri Niedru jūrai reprezentē mūsu kristīšanos Kristus Vārdā (1.Kor.10:1,2), un tuksneša ceļojums ir mūsu ceļa uz Valstību pirmtēls. Mēs tiecamies riņķot, kā Izraēls to darīja, tā vietā lai, skaidri apzinoties mūsu ceļa mērķi, centrētos uz to.

1:3 *Četrdesmitā gada* – Mozus bija sava mūža izskaņā; Izraēls stāvēja pie apsolītās zemes robežām, ieeja kurā Mozum bija liegta. Tā bija viņa gulbja dziesma, iespējams, sava mūža pēdējā mēnesī, jebšu pat pēdējā dienā, viņš uzrunāja Izraēlu, dodams tiem ‘Atkārtoto likumu’, proti, otrreizēju likuma deklarāciju. Viņš atkārtoto dažus no agrāk dotajiem likumiem, papildus komentējot un izskaidrojot tos, daloties ar viņiem līdz ar to arī ar saviem ceļojuma iespaidiem. Tādēļ šai grāmatā mēs redzam šo vīru viņa brieduma plaukumā.

1:7 *Līdz Eifratas upei* – Tā bija Ābrahāmam apsolītās zemes robeža. Taču diemžēl Izraēlam pietrūka garīgo ambīciju pat aiziet līdz tai, nerunājot jau par apmešanos un šīs zemes mantošanu. Var gadīties, ka arī mēs mantojam Valstību, bet ne tik lielā mērā, kādā mēs būtu varējuši to darīt. Mūsu patreizējā īsā dzīve nosaka to, kā mēs dzīvosim mūžībā.

1:22 Izlūku sūtīšana bija piekāpšanās cilvēcisķajai vājībai; 4.Moz.13:17-20 teikts, ka viņu uzdevums bija izlūkot, vai Kānaāna zeme ir laba zeme un vai ir iespējams uzvarēt tur dzīvojošo tautu. Kaut gan Dievs jau pilnīgi noteikti bija apgalvojis to viņiem, Izraēls deva priekšroku cilvēka, nevis Dieva dotajam vārdam. Taču Dievs piekāpās viņu vājuma priekšā un deva pavēli izlūkiem izlūkot zemi (4.Moz.13:2). Bet kad Izraēls izdzirda viņu neticībā balstītās vaimanas, tie nolēma, ka viņi nevēlas mantot tiem sagatavoto Valstību. Piekāpšanās cilvēcisķajam vājumam nereti noved pie tā, ka kārdinājums ņem virsroku. Vislabāk ir doties uz priekšu, uzticoties Dieva dotajam vārdam, nevis paļaujoties uz cilvēku spēku.

1:25 Tā bija pozitīva doma, kuru izlūki minēja; viņi teica, ka Kānaāna zeme ir laba zeme, bet šīs zemes iedzīvotāji ir pārāk spēcīgi lai Izraēls spētu tos uzvarēt, kas faktiski nozīmēja, ka tie nosauca Dievu par meli. Mozus ļoti pozitīvi izsakās par Izraēlu šai uzrunā. Tā ir brieduma zīme, ja mēs piedēvējam taisnprātību citiem un cenšamies centrēties uz pozitīvo, nevis allaž kavējamies pie Dieva tautas šausmīgā vājuma izpausmēm.

1:43 Šie izraēlieši, kas bija šķērsojuši Niedru jūru (salīdz. ar mūsu kristībām) un kuriem tagad bija liegta ieeja Dieva Valstībā, jo viņi paši bija teikuši, ka nevēlas to mantot, tagad par varītēm bija noskaņoti turp doties. Tā ir viena no galvenajām Bībeles tēmām – ka atraidītie izmisīgi lūgs atļauju ieiet Valstībā; nesapratīgās

jaunavas klauvēs pie aizvērtajām durvīm (Mat.25:11; Lūkas 13:25). Mūsu liktenis ir stāvēt Kunga priekšā, ilgojoties pēc atļaujas ieiet Valstībā. Bet tādai ir jābūt mūsu attieksmei jau šodien, jo tad jau būs par vēlu ko mainīt.

2:7 *Viņš zina tavas gaitas* – Tāpēc ka Dievs ‘zināja’ viņu gaitas tuksnesī, Izraēlam „nekā nav trūcis”. Ebreju valoda atspoguļo noteiktus Dieva darbības veidus. Vienkāršais vārds ‘redzēt’, it īpaši, ja runa ir par to, ko Dievs redz, ebreju valodā nozīmē arī ‘gādāt’ (1.Moz.16:13; 22:8,14). Tas nozīmē, ka, tā kā Dievs redz un zina visu, Viņš parūpēsies par mums mūsu dzīves apstākļos; jo Viņš redz un zina visas lietas.

2:12 *Ēsava bērni tos izdzina un, viņus izdeldējuši, apmetās uz dzīvi viņu vietā* – Dievs bija izkārtojis viņu vēsturi tā, lai iedrošinātu Savu tautu; ja neticīgās pasaules ļaudis varēja to izdarīt, tad cik daudz vairāk varēs tie, kurus Dievs atbalsta. Dievs izkārtō mūsu dzīves tā, ka mēs dažreiz redzam, uz cik dižiem darbiem ir spējīgi neticīgie ļaudis – lai iedrošinātu mūs, ka ar Dieva palīgu mēs varam vēl daudz vairāk. Skat kom.2:21.

2:19 *Nenodari tiem nekādu pārestību un tiem neuzbrūc* - Tāpat kā tas tika pavēlēts arī attiecībā uz dažām citām vietām 5. un 9.pantos. Doma ir tajā, ka Izraēlam bija jāiemanto apsolītā zeme; tie nedrīkstēja censties iekārtoties tur, kur tas likās vieglāk un ērtāk izdarāms. Arī mūs ieskauj kārdinājumi iekārtot mūsu pašu tā saucamo Dieva Valstību šai dzīvē; taču mums ir jākoncentrē uzmanība uz vienu vienīgo patieso Dieva Valstību, kurai vēl tikai jānāk.

2:21 Ja milži nebija par šķērsli, lai Lata bērni iekarotu zemi, tad tie nebūtu par šķērsli arī izraēliešiem; taču tie bija stipri pārbijušies (4.Moz.13:28,33). Ja pasaules ļaudis var to sasniegt, cik daudz vairāk var Dieva tauta. Skat kom.2:12.

2:24 *Karo ar viņu!* – Tā varētu būt netieša norāde uz to, ka Mozus centās izvairīties no sadursmes, neklausot Dieva pavēlei (:27). Nav mūsu spēkos izvairīties no sadursmēm, kuras Dievs brīžiem liek mūsu ceļā (:32).

2:29 *Uz to zemi, ko Tas Kungs, mūsu Dievs, mums dod* – Šis teiciens un šī doma pavīd ne reizi vien 5.Mozus grāmatā. Mozus nemitīgi mudināja tautu noticēt galvenajai domai – ka Dievs patiesi dos tiem apsolīto Dieva Valstību. Arī mūsos

Dieva vārds pastāvīgi cenšas iedvest šo pārliecību. Un šai piemērā Mozus skaidri un gaiši saka neticīgajiem par likteni, kas tos sagaida, kā arī mums ir atklāti un nekautrējoties jārūnā ar neticīgajiem par mūsu cerību uz Valstību.

2:31 *Stājies pie tās pakļaušanas* – Pat mūsu tuksneša ceļojuma laikā, pirms Valstības mantošanas mums jau ir priecīga priekšnojauta par to, tāpat kā Izraēlam pirms apsoltās zemes iemantošanas kaut kādā mērā jau bija radusies priekšnojauta par to jau tuksneša ceļojuma laikā.

3:2 *Tavās rokās* - Dievs dod mums potenciālas uzvaras, taču mums ir jāizcīna cilvēku cīņas.

3:18 *Tas Kungs, jūsu Dievs, ir jums šo zemi devis* – Mozus tikko bija teicis, ka *viņš* ir devis šo zemi izraēliešiem (:12,13,15,16). Tas atgadās it bieži; Mozum patīk uzsvērt, ka Dievs darbojas caur viņu, ka viņš identificējas ar Dievu un ir viņa pārstāvis, kas veic Viņa darbu. Līdzīgā veidā Dieva vārds var attiekties uz Viņa kalpotājiem un vispirmām kārtām uz Viņa Dēlu. Un tas nenozīmē, ka viņi paši ir Dievi, to nevar teikt arī par Jēzu; bet tas arī nenozīmē, ka mēs kā indivīdi būtu nenozīmīgi, jo Dievs taču izpaužas caur mums.

3:21 Mums ir dotas dažas Dieva Valstības priekšnojautas jau šai dzīvē; tāpat kā viņu uzvaras tuksnesī bija viņu lielāko uzvaru pār kānaāniešiem priekšnojautas.

3:25 Mozus ļoti labi zināja, ka Dievs var mainīt jau deklarētos nodomus; jo Mozus bija pārliecinājis Dievu neizdeldēt Izraēlu, kā Viņš to reiz Savās dusmās bija izlēmis darīt. Dievs ir atvērts dialogam, Viņš nav neatsaucīgais islāma ticības 'Allāhs', kuram var vienīgi pakļauties; un tas piedod mūsu lūgšanām patiesu enerģiju un dedzību, kas balstās uz pārliecību, ka mēs varam diskutēt ar Dievu, ka mums nav tikai jālūdz cerībā, ka mēs gūsim kaut kādu atsaukmi; mēs varam cīnīties mūsu lūgšanās, aizstāvēt savu konkrēto nostāju savas dzīves situācijās Dieva priekšā.

3:26 *Jūsu dēļ* - Šos vārdus Mozus atkārtu vairākas reizes. Kaut gan Otrreizējo likumu viņš deva izraēliešiem savas garīgās izaugsmes pilnbriedā sava mūža galā, varētu tomēr teikt, ka, tāpat kā mēs, viņš tomēr mira, saglabājis sevī kādu cilvēciska vājuma elementu; un viņa gadījumā tā varētu būt viņa atteikšanās pilnībā atzīt savu grēku par klīns sišanu, kurā viņš arvien vēl vainoja citus sava

mūža nogalē. Bet Mozus tiks glābts; bez kādām pašapmierinātības jūtām mums tomēr nav jāšaubās par to, vai mēs tiksim glābti, jo mums ir vājības, kuras mums nav izdevies pārvarēt; un tāpat mēs nedrīkstam uzskatīt, ka citi netiks glābti, tāpēc ka viņi neatzīst to, kas mūsu acīs ir nepārprotama vājība viņu uzvedībā vai personībā.

4:2 *Ievērojiet Tā Kunga, jūsu Dieva, baušļus* – Tāpat kā Mozus savā pēdējā vēstījumā, arī Jēzus uzsver, ka mums nebūs ne pielikt, ne atņemt ko no Dieva vārdiem (Atkl.22:19). Dieva doto baušļu uzdevums ir veidot mūsos tādu dzīves veidu, kas novedīs mūs pie Viņa tādus, kādus Viņš vēlas mūs redzēt. Jēzus bija Dieva priekšā bez vainas ne tikai tāpēc, ka Viņš pilnībā ievēroja Kunga baušļus, bet gan tāpēc, ka šo baušļu vadītā dzīve izveidoja Viņā Dievam līdzīgu personību. Ja mēs atmetam dažus baušļus un pievienojam citus, tad mēs šo gala rezultātu nerasnīsim. Viņu mērķis ir savā kopumā sintezēt īsteni garīgu raksturu un dzīves veidu. Ja mēs ignorējam dažus no tiem un pievienojam citus, tad visu baušļu ievērošana *kopumā* būs daudz grūtāka. Skat kom.11:22.

4:9,29, 39 Atkal un atkal šai grāmatā Mozus runā par cilvēka *sirds*, cilvēka dvēseles stāvokli. Viņš brīdina tos, lai viņi neļautu izveidoties sliktam dvēseles stāvoklim, jo atkāpšanās no ticības sākas tieši sirdī. Ja mēs salīdzinām ar visām četrām pirmajām Mozus grāmatām, kurās sirds un dvēseles stāvoklis tiek minēts tikai 13 reizes, tad piektajā grāmatā Mozus 49 reizes piemin Izraēla sirds un dvēseles stāvokli. Iespējams, tā bija viņa karstākā pirmsnāves vēlēšanās, lai Dieva tauta augtu *garīgumā* un līdz ar to paustu Dievu un sasniegtu glābšanu. Mūsu dvēseles stāvoklī viņš redzēja garīgas izaugsmes pamatu. Bet vai mēs domājam tāpat? Mūsdienu pasaulē ir tik daudz kā tāda, kas var sagānīt dvēseli. Garīguma nozīmes apziņa ir mūsu garīgā brieduma pazīme.

Un dari to zināmu saviem bērniem – Pats kādas mācības skaidrošanas process citiem liek mums jo skaidrāk to apzināties pašiem; un tādējādi, darot Dieva principus zināmus mūsu bērniem, mēs paši gūstam lielāku atziņu par to nozīmīgumu un nepieciešamību. Pats evaņģelizācijas jēdziens daļēji strādā arī mūsu pašu labā.

4:10 Atbildība par visu Dieva tautu bija Mozus brieduma pazīme. Tā būs arī mūsu brieduma pazīme, un tas attiecas kā uz visu draudzi, tā arī uz katru atsevišķu indivīdu.

4:16 *Atveidu kādā tēlā* – Dieva tautai ir jāpieņem Viņš, kā Viņš tiem izpaužas Savā vārdā, tiem nav jācenšas atveidot Dievu kādā tēlā, kas tiem liktos pievilcīgs. Kad mēs lasām Viņa vārdu, mums nebūs teikt: ‘Es nedomāju, ka Dievs ir *tāds*, Viņš būs tāds, kādu es Viņu iedomājos esam’.

Un mums nebūs tišam censties apiet tos vārdus, kas mums šķiet neizdevīgi, kaut kādā veidā interpretējot tos savādāk, nekā tas ir iedvestajā vārdā. Tā rīkojoties, mēs atveidojam iedomātu tēlu, veidojot Dievu tādu, kādu mēs vēlētos Viņu redzēt, nevis pieņemot Viņu tādu, kāds Viņš ir.

4:24 *Tas Kungs, tavs Dievs, ir rijēja uguns* – Uz šo pantu ir atsauce Ebr.12:29: „Arī *mūsu* Dievs ir uguns, kas iznīcina”; mainīts ir tikai piederības vietniekvārds. Kristiešu Dievs ir Vecās Derības Izraēla Dievs, Tas Kungs; un tādēļ ir tik svarīgi studēt pierakstus par to, kā Dievs izpaudās Vecās Derības laikā.

4:27 *No jums atliksies mazs skaits citu tautu vidū* – Izraēls patiesi kļuva nepaklausīgs, un viņi tika izkaisīti pa Asīrijas un Bābeles impēriju provincēm. „Un tur jūs kalposit dieviem...” (:28) – bet pravieši (it īpaši Jesaja, Jeremija un Ecēhiēls) nosodīja viņus par to. Garīguma lejup ejošā spirāle izpaužas cilvēku vēlmē kalpot citiem dieviem, un tad arī patiesais Dievs apstiprina viņos šo aplamību. Tādēļ arī maldīgo reliģiju pielūdzēji ir tik pārliecināti, ka viņiem ir taisnība, viss tiem liekas pieņemams viņu pieņemtajā teoloģiskajā sistēmā – jo Dievs tad sūta tiem maldu varu, ka tie sāk ticēt meliem (2.Tes.2:11).

4:30 *Tad tu atgriezīsies* – Tā ir viena no daudzajām norādēm, ka neilgi pirms Kristus atgriešanās vismaz neliels skaits ebreju nožēlos grēkus un atgriezīsies pie Tēva un Dēla patiesībā. Tādēļ mums ir īpaši jā rūpējas par evaņģēlija liecināšanu ebreju tautas ļaudīm, jo viņu grēku nožēla būs viens no faktoriem, kas veicinās Kristus atgriešanos.

4:37,38 *Izvedis no...lai tevi ievestu* – Mūsu atdalīšanās no šīs pasaules nav tikai negatīva. Mēs atdalāmies *no* pasaules, lai pilnībā nodotos Dieva lietām, *pietuvotos* Dievam. Ebreju vārds ‘svētība’ ietver abus šos jēdzienus.

5:1 *Ka jūs tos mācāties un turat, lai tos darītu* – Dieva principu studēšana un saprašana ved pie pakļaušanās tiem. Neviena no Viņa likumiem nav bezjēdzīga mūsu paklausības un pakļaušanās Viņam pārbaude; viņi visi ir tendēti uz noteiktu mērķi.

5:3 *Ne ar mūsu tēviem Tas Kungs ir šo derību noslēdzis* – Mums ir jāuztver šī eliptiskā izteiciena dziļākā jēga, proti, ka Dieva noslēgtā derība ar tautu Sinaja kalnā nebija derība *tikai* starp Viņu un tā laika ļaudīm, bet arī ar visiem Viņa tautas pēcnācējiem. Mūsu Bībeles mācībās mums ir jārēķinās ar to, ka mēs lasām tulkojumu no valodām, kas it bieži balstās uz idiomātisko izteicienu uztveri. Ebreju valodā elipse ir viens no izplatītākajiem idiomātisko izteicienu veidiem, kā tas redzams arī šai piemērā.

5:5 *Tas, ka Mozus savā pēdējā grāmatā redz Izraēlu daudz taisnāku nekā tā bija, atspoguļo Dieva taisnprātības piedāvājumu mums.* Viņš šeit saka, ka Izraēls netuvojās kalnam, baidīdamies no uguns; bet 2.Moz.19:21-24 māca, ka Izraēls tolaik tik ļoti nemaz nebijās no uguns un grasījās lauzties cauri, lai redzētu To Kungu. Taisnprātības piedāvēšana citiem, tā vietā lai pastāvīgi atgādinātu tiem viņu trūkumus, ir žēlsirdīga attieksme un cilvēka brieduma pazīme.

5:9 *Piemeklē tēvu grēkus līdz trešajam un ceturtajam augumam to bērniem* – Ecēhiēla 18.nodaļā Dievs skaidro, ka Viņš nesoda bērnus par tēvu grēkiem; Viņš vērtē katru atsevišķu individu. Taču grēka radītais iespaids atbalsojas nākamo paaudžu vidū un saskaņā ar to, kā tas izpaužas, Dievs arī ļauj tam notikt; tāpat kā mēs visi ciešam Ādama grēka dēļ un tomēr varam būt Dievam pieņemami bērni.

5:11 Mēs visi kristībā pieņemam Dieva Vārdu, tāpat kā Izraēls kā tauta nesa Dieva Vārdu Vecās Derības laikos. Mūsu attiecībām ar Viņu nav jābūt tukšai sakaņai, nav jāatgādina iestāšanos kādā interešu klubīnā, kaut kam maznozīmīgam – tām ir jābūt mūsu dzīves pamatā.

5:21 Mozus bauslība bija vienīgais likumu klāsts, kas noteica cilvēka iekšējās attieksmes noziedzīgumu. Nevienam nezina, ko otra sirds var iekārot, un nebija nekāda tiesiska iestādījuma, kas varētu sodīt par šāda baušļa pārkāpumu. Bet Mozus bauslība bija nepastarpināta derība starp Dievu un katru Viņa tautas indivīdu, tā kā viņi bija personīgi atbildīgi Dieva priekšā.

5:22 Kad Mozus piebilda, ka Dievs „nekā nepielika klāt”, viņš paredzēja, ka viņa ļaudis vēlēsies pielikt klāt vēl papildus baušļus... Sava garīguma pilnbriedā viņš varēja paredzēt tās garīgās problēmas, ar kurām tiem nāksies sastapties ikdienas dzīves laikā, kā arī to, ka viņi nevarēs tik labi tikt ar tām galā. Jūtīgums pret citu iespējamam vājībām un rūpes par tiem ir vēl viena garīgā brieduma pazīme.

5:27 Arī mēs izjūtam tieksmi izvairīties no tiešām attiecībām ar Dievu caur Viņa vārdu un dodam priekšroku attiecību sistēmai, kas vestu mūs pie Dieva ar cilvēku starpniecību – kā tas redzams darbojošās baznīcās. Taču Dievs vēlas tiešas attiecības ar mums caur Viņa doto vārdu.

6:3 *Tavu tēvu Dievs* – Ir saskaitīts, ka frāze „(kāda cita) Dievs”, vai tml. Vecajā Derībā sastopama 614 reizes, no tām 306 reizes tā sastopama 5.Mozus grāmatā. Mūsu dziļi personīgās attiecības ar Dievu bija vēl viens faktors, pie kura Mozus nonāca garīguma pilnbriedā.

Lai tev labi klājas – Mozus no sirds vēlējās Izraēla labklājību; viņš skaidri apzinājās, ka paklausība vedīs pie svētības (skat arī 12:28). Tā ir ļoti svarīga tēma Mozus 5.grāmatā. Tādēļ atkal un atkal Mozus ar visu savas sirds degsmi aicināja Izraēlu „klausīt” Dievu. „*Klausies, Izraēl!*” skanēja tik kaismīgi viņa vecuma neskartajā balsī. Viņš to nenobēra vienā elpas vilcienā kā svētdienas skolā iegaumētu tekstu. Vismaz piecas reizes Mozus pārtrauc savu uzrunu ar šo aicinājumu: „*Klausies, Izraēl!*” (5:1; 6:3,4; 9:1; 20:3). Savas dzīves beigās Mozus apzinājās, cik ārkārtīgi svarīga ir mūsu attieksme pret Dieva vārdu, un tādēļ viņš dedzīgi lūdz Izraēlu: Klausies vārdu, mīli vārdu, dari to par savu dzīvi. Jo tajā ir tava glābšana. Un Jēzus (piem., fragmentos no Jāņa 6) tikpat dedzīgi uzrunā arī mūs.

6:4 Tas, ka ir tikai viens Dievs, nozīmē, ka mums ir jābūt Viņam pilnīgi uzticīgiem, ka Viņš ir jāmīl no visas savas sirds un dvēseles (:5). Ja būtu divi dievi, tad katram pienāktos 50%. Taču viens Dievs pieprasa no mums visu sevi.

6:5 Kādreiz piesēdies un izlasi 5.Mozus grāmatu no sākuma līdz galam, vienā vai divos piegājienos. Tu redzēsi daudzas tēmas šai grāmatā. Tajā redzamas Mozus jūtas pret Izraēlu, kā arī Kunga Jēzus jūtas pret mums, un, it īpaši, kādas jūtas pret mums Viņam bija pirms nāves. Jo Jēzus bija pravietis tāpat kā Mozus. „Mīlestība” un mīlestības jēdziens sastopams daudz biežāk 5.Mozus grāmatā nekā citās bauslības grāmatās. 3.Mozus grāmatas aicinājums „*Bīsties* sava Dieva” pārvēršas par „*mīli* savu Dievu” 5.Mozus grāmatā. Mozus bija sapratis, ka mīlestība patiesi ir garīga brieduma ķīla vai pierādījums (Kol.3:14).

7:1 Dievs un Mozus bija teikuši, ka kānaāniešu ciltis tiks padzītas tikai tad, ja Izraēls būs paklausīgs, bet šeit Mozus jūsmīgi saka, ka šīs ciltis tiks padzītas – tik liela bija viņa pārliecība par Izraēla paklausību (skat arī 6:18, 19). Taču, no otras puses, viņš reāli apzinājās viņu nākamās neveiksmes. Viņš teica šos vārdus no sirds, jo viņš mīlēja Izraēlu un cerēja ar to cerību, ko dod mīlestība. Visas savas runas laikā Mozus *pastāvīgi* domā par Izraēlu apsolītajā zemē; viņš runā par to, kā viņiem jāuzvedas, kad viņi būs tur, mudinādams tos būt drošiem un ieiet tai zemē. Ap 25% Mozus runas pantu ir veltīti tieši tam. Mozus prāts bija pārņemts no Izraēlam priekšā stāvošās Valstības mantošanas viņa paša nāves priekšvakarā. Un atceraties arī to, ka viņa runa bija viņa 40 gadu ilgo pārdomu rezultāts. Viņu glābšana, viņu atrašanās Valstībā pārpildīja viņa sirdi; un tāpat kā Pāvilam arī mums ir jājūsmo par citu glābšanu, nevis par savējo. Līdzīgi kā arī Jēzum. 22. un 69.psalmi atspoguļo Viņa domas krustā, tieši pirms nāves tās bija vērstas uz mūsu glābšanu.

7:7, 9, 13 Analizējot vārda „mīlestība” lietošanu piecās Mozus grāmatās, jāsaka, ka tā bija lielā tēma Mozus mūža nogalē (Mozus to lieto 16 reizes piektajā grāmatā un tikai 4 reizes 2., 3. un 4.grāmatās). Mīlestība pilnīgi noteikti liecina par garīgo briedumu (Kol.3:14).

7:16 Neskatoties uz to, ka Mozus tik ļoti mīlēja Izraēlu, viņš tos tik labi pazina, ka skaidri apzinājās, cik lielā mērā tie pakļauti vājuma izpausmēm. Tā ir viena no

galvenajām tēmām 5.Mozus grāmatā. Viņš neizlikās neredzam to grēkus; 5.Mozus grāmata akcentēti atgādina tiem, cik smagi tie ir grēkojuši ceļojuma laikā, taču vienlaicīgi Mozus ir tik pozitīvs, runājot par tiem – tā rādot mums brīnišķu piemēru, kā ir jāattiecas pret citiem. Atkal un atkal viņš runā par to, cik viegli tie var ļauties kārdinājumam pārkāpt bauslību. „Sargies” skan kā piedziedājums Mozus runas laikā. Viņš brīdina tos „neželot” aplamību mācītājus, bet izskaust tos no sabiedrības (7:16; 13:8; 19:13,21; 25:12). Šis brīdinājums ne reizi nav izskanējis iepriekšējās likuma došanas reizēs. Laika gaitā Mozus bija tik labi iepazīnis Izraēlu, ka varēja redzēt, cik viegli tie pakļaujas kārdinājumam, un tādēļ viņš, cik spēcīgi vien varēja, brīdināja tos izsargāties no tā. Mozus šeit parādās kā brīnišķīgs Jēzus pirmtēls, kurš arī tik labi pārzināja mūsu domu gaitu, mūsu kārdinājumu iedarbību uz mums.

8:3 *Cilvēks nedzīvo no maizes vien* – Citāti no Rakstiem, kurus Jēzus piesauc Sava tuksneša kārdinājuma („sātana”) laikā, visi ir no 5.Mozus grāmatas saistībā ar Izraēla pieredzi tuksnesī. Jēzus skaidri redzēja viņu pieredzes līdžību ar Savējo. Aprakstā Viņš tur ir kopā ar zvēriem un eņģeļiem (Marka 1:13), kas ir vēl viena sasaite ar Izraēla pieredzi tuksnesī – tur tiem uzglūnēja „zvēri” (32:19-24). Gars četrdesmit dienas vadāja Jēzu pa tuksnesi, tāpat kā Gars-Eņģelis četrdesmit gadus vadāja Izraēlu pa tuksnesi. Arī Jēzus prāts izgāja tuksneša kārdinājumu pārbaudi, kurus Jēzus pārvarēja, citējot Rakstus, kurus Viņš glabāja sirdī (Ps.119:11). Jēzum bija jāizcieš arī bada pārbaude, lai stiprinātu Viņa sapratni, ka cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no Dieva vārda. Atsauce uz Izraēla ‘pārmācīšanu’ tuksnesī atgādina, kā Dievs pārmācīja Savu Dēlu, Jēzu (2.Sam.7:14; Ps.89:32,33). Tādējādi Jēzus mums rāda, kā ir jālasa un jāstudē Dieva vārds – Viņš iedomājās Sevi Izraēla vietā tuksnesī un mācījās no viņu pieredzes Savos tuksneša pārbaudījumos.

8:4 Dievs tāpat ir solījis gādāt par mūsu pamatvajadzībām, apģērbu un iztiku, mūsu tuksneša ceļojuma laikā (Ps.37:25). Mums ir jābūt mierā ar to, un tā vietā lai tērētu spēkus naudas pelnīšanai, lai apmierinātu izsmalcinātas ēdiena un ģērbšanās gaumes prasības, mums ir jāvelta visa mūsu dzīve kalpošanai Dievam.

8:9 *Tu vari izcirst varu* – Taču Soģu un 1.Samuēla grāmatās mēs vairākkārt lasām, ka Izraēlam gandrīz nemaz nebija dzelzs ieroču, filistieši bija pārāki par viņiem šai

ziņā. Tas bija viņu potenciāls – tie *būtu* varējuši iegūt šo svētību, bet tāpat kā mēs it bieži, tie apmierinājās ar minimumu un nepapūlējās realizēt šo potenciālu savā labā.

9:3 Mozus lieto vārdus „Tas Kungs” pāri par 530 reizēm 5.Mozus grāmatā, nereti līdz ar kādu piederības vietniekvārdu, piem., „Tas Kungs, *tavs* Dievs” vai „Tas Kungs, *mūsu* Dievs”. Sava mūža beigās viņš aptvēra šo personīgo attiecību starp cilvēku un Dievu brīnumu. Arī Jēkabs bija to aptvēris tikai sava mūža nogalē.

9:14 Skaidri apzinoties viņu trūkumus un savu taisnprātību, Mozus savās runās, kas iemūžinātas 5.Mozus grāmatā, pauž brīnumainu cēlsirdību un pazemību. Šeit viņš nepiemin, cik dedzīgi viņš lūdzis par viņiem, ka viņa dedzība pat lika Dievam mainīt Savu nodomu; Mozus *nepiemin, ka viņš piedāvājis savu fizisko un mūžīgo dzīvību viņu glābšanai*. Šis Mozus cēlais solis un viņa izteiktā vēlme nebija zināmi Izraēlam, kamēr nebija laista apgrozībā 2.Mozus grāmata. Un līdzīgi tam arī Jēzus mīlestības dziļums pret mums nebija atpazīts tolaik. Mozus bija tik pazemīgs, ka viņš neizpauda savu dziļo mīlestību Izraēlam vārdos, jo tāda jau ir mīlestība. Un vēl jo vairāk to var teikt par Kunga Jēzus garīgo kultūru un mīlestību.

Laid Mani (Atstājies no Manis, 2012.g. izdevumā) – Tas atspoguļo ārkārtīgi tuvās attiecības starp Dievu un Mozu. It kā Dievs teiktu: ‘Es zinu, tu vari pārliecināt Mani mainīt šo manu nodomu, bet, lūdzu nemēģini to, Es varu piekāpties, kad īstenībā viņi ir pelnījuši iznīcību’. Arī mēs varam būt tik intīmās attiecībās ar Dievu.

Viņu vārdu Es izdeldēšu – Mozus lūdza, lai tā vietā Dievs izdzēstu viņa vārdu no grāmatas (2.Moz.32:32). Izdzēst vārdu no Dieva grāmatas varētu saprast, ka Mozus lūdz neiekļaut viņu apsolītās zemes mantotāju skaitā, jo vēlāk tika rakstīta ‘grāmata’ ar apsolītās zemes aprakstu (Jozuas 18:9). Šī saistība atklājas Ecēh.13:9. Ja Izraēla vārdam jātiek izdeldētam, tad Mozus arī nevēlējās citādu likteni, tik cieši viņš bija identificējies ar šo nepateicīgo tautu; taču šis uzticības kalngals ir kā blāva ēna salīdzinājumā ar Kristus mīlestību pret mums. 18.pantā viņš saka, ka viņa lūgšana (2.Moz.32:32) tikusi *uzklausīta* – proti, ka viņš neieies zemē, bet viņi ieies. Tādēļ visas savas runas laikā viņš dedzīgi mudināja tos neminstinoties doties uz priekšu un ieiet tai zemē – lai piedzīvotu to, ko viņa pašuzpurēšanās bija darījusi iespējamu. Tajā ir saskatāms Dieva saimnieciskums un tas, kā Viņš strādā pat caur

grēku. Mozus dusmu karstumā izteikto neapdomīgo vārdu dēļ viņš neiegāja zemē. Taču viņa lūgšana tika uzklausīta. Viņš tika izdzēsts no grāmatas, lai viņi varētu ieiet zemē. Tādēļ Mozus savas dzīves galā uzsver, ka viņš neieies zemē *Izraēla dēļ* (1:37; 3:26; 4:21). Viņš redzēja, ka viņa grēks ir izsvērts, un galvenais iemesls, kāpēc viņam liegta ieeja zemē, ir viņa paša Dievam izteiktais priekšlikums. „Mozum misējās *viņu dēļ*” (Ps.106:32).

10:11 Mozus veda Dieva tautu uz zemi, uz Valstību, bet pats nevarēja viņus ievest tajā – bauslība, ar kuru viņš asociējās atklāja Valstību, bet lai tos ivestu tajā, bija nepieciešams Jozuas / Jēzus.

10:12 Mihas 6:8 atsaucas uz šo pantu, skaidrojot, ka staigāt Dieva ceļos nozīmē darīt taisnību, mīlēt žēlastību un pazemīgi staigāt sava Dieva priekšā! Mēs varētu padoties kārdinājumam domāt, ka mēs varam ‘mīlēt Dievu’ savā sirdī, pieņemot viņa pastāvēšanu un lasot Bībeli. Bet mīlēt Dievu nozīmē daudz vairāk par to; mīlēt Dievu nozīmē mīlēt citus, izjust žēlastību pret tiem, kas ir kaitinoši un nepateicīgi (:18). Mēs nevaram mīlēt Dievu, nemīlot brāļus Kristū (1.Jāņa 3:17; 4:21). Tāda Dieva mīlestība gala iznākumā ir „tev par labu” (:13).

10:22 Tas bija sākotnējais Ābrahāmam doto apsolījumu piepildījums; arī mums jau šodien ir dotas dažas Valstības dzīves priekšnojautas.

11:4 *Izdeldējis līdz šai dienai* – Mums ir jāuztver katrs Dieva sasniegums un uzvara atbalsojamies kaut kādā veidā līdz pat mūsdienām, līdz mūsu dzīvēm un pieredzēm. Tas padara Bībeli par *dzīvu* vārdu mums. Tas izskaidro, kāpēc Dāvids atkārtoti atsaucas uz Niedru jūras brīnumu, it kā tas būtu iedarbojies uz viņu personīgi, tik kaismīgi viņš varēja jūsmot par to!

11:10 *Uz kuru tu ej... no kuras jūs esat iznākuši* – Skat kom.4:37,38.

11:11 Tautai pastāvīgi tika atgādināts, ka viņiem ir jāiet „iemantot” zemi pāri Jordānai, it kā tie jau stāvētu Jordānas krastā.

11:16 Ir daudz citu piemēru tam, cik skaidri Mozus apzinājās tieši, *kādi* varētu būt Izraēla kārdinājumi (5.Moz.6:11-13; 8:11-20; 9:4; 11:16; 12:13,19,23,30; 13:1-4; 14:27; 15:9,18; 17:11,12,14,16,17; 21:18; 22:1-4,18; 23:21; 25:8). Skat kom.7:16.

Mēs varam rast mierinājumu Dieva jutīgumā pret mums laikmetā, kas nav salīdzināms ar citiem, kas izraisa savus vēl nebijušus kārdinājumus.

11:21 *Kamēr debesis vēl stāv pāri zemei* – Šī ir Jaunās Derības Debesu Valstības jēdziena būtība [nevis Valstība debesīs]; Debesu valstība, kas būs uz zemes līdz ar Kristus atgriešanos.

11:22 Doma par ‘pieķeršanos’ Dievam ir liela tēma 5.Mozus grāmatā (4:4; 10:20; 13:4,17; 28:21,60; 30:20); vienīgā reize, kad Mozus lieto šo vārdu citviet, ir 1.Moz.2:24, kad viņš saka, ka vīrs pieķersies savai sievai. Mozus šķiet sakām, ka Izraēla derības attiecības ar Dievu nozīmē, ka viņi ir *laulības attiecībās ar Dievu*. Tas patiesi bija paradigmas grāvējs. Mēs esam vairāk raduši pie tādām lietām. Bet tā laika teoloģiskā fona ietvaros, nerunājot jau par zemo garīguma līmeni Izraēlā, tas šķita šokējoši – ka tautas Dievs nav tiem kas nerasniedzams, kas tikai reizumis iesaistās cilvēku dzīvē, bet gan kā dzīves biedrs, kas tos nostāda vienā līmenī ar Viņu, kā jau laulāto attiecībās. Tas atspoguļoja tās virsotnes, kuras Mozus bija sasniedzis.

Visus šos baušļus – Oriģinālā lietots ‘Likums’ vienskaitļa formā. Izraēls nedrīkstēja ne pielikt, ne atraut ko no šī Likuma, jo tas savā kopumā bija vērsts uz pilnīgas dzīves sasniegšanu Dieva priekšā. Skat kom.4:2.

11:24 *No lielās upes Eifratas* – Visa šī Ābrahāmam apsolītā teritorija būtu varējusi piederēt viņiem, ja tie būtu papūlējušies turp doties; taču tie apmetās auglīgās zemes apvidū Vidusjūras krastā. Viņiem, tāpat kā mums nereti, pietrūka garīgo ambīciju, lai ietu tālāk.

12:3 *Jāsadedzina ugunī... jāšacērt gabalos* – Kunga atraidīto liktenis, to nociršana un iemešana ugunī (Mat.7:19) nepārprotami atsaucas uz šiem vārdiem (salīdz. ar 7:5) par pasaules elkiem, kas bija jāšacērt un jāiemet ugunī. Kunga acīs elki un to darinātāji, un to pielūdzēji ir viens un tas pats (Ps.115:8; 135:18). Tāpēc ka visi elki [lai kādi tie būtu] tiks iznīcināti pastarā dienā, visus to pielūdzējus gaida tas pats liktenis. Taču mēs varam būt nogalināti ar Kunga mutes vārdiem jau tagad (Hoz.6:5), negaidot pastarās dienas nosodījumu. Mums ir jānogalina mūsu miesa (jānocērt) jau *tagad* (Mat.5:30; 18:8 salīdz. ar 7:19).

12:5 Pasaules reliģija dara tās pielūgsmi pēc iespējas pieejamāku visiem, kānaāniešu dievu tempļi klāja visu zemi, bet Tas Kungs uzstāja, ka Viņa tautai ir jānāk Viņu pielūgt vienā noteiktā vietā. Iespējams, daļēji tam bija jāiedveš Dieva tautas saimē vienotības sajūta. Pagānu tempļu celtnes bija ļoti atšķirīgas, par ko liecina arheoloģiskie atklājumi. Taču patiesā Dieva pielūgsmes un kalpošanas principi neatšķiras pēc draudzes ģeogrāfiskā izvietojuma un ir visur tie paši, jo patiesība ir patiesība, kas nemainās vietas vai konteksta iespaidā.

12:10 *Viņš jums dos mieru* – Mozus vairākkārt apraksta Izraēlas zemes mantošanu kā ieiešanu Dieva „mierā”, atceroties, kā Dievs dusmās zvērējis, ka tie neieies Viņa mierā, taču viņš lūdzis Dievu mainīt Savu lēmumu par to (Ps.95:11; Ebr.3:11), kaut gan Izraēls tobrīd neapjauta šo Mozus lūgumu intensitāti un pašuzpurēšanos viņu dēļ tur augšā kalnā. Gluži tāpat kā mēs neapjaušam, cik kvēli Kungs Jēzus iestājas par mums, lai mēs varētu beidzot ieiet Dieva mierā (Ebr.4:9).

12:13 Mēs neesam tiesīgi pielūgt Dievu, kā tas mums tīk; domādami, ka tas, ka mēs pieņemam Viņa pastāvēšanas faktu un pat pielūdzam Viņu, nozīmē, ka mēs to varam darīt pēc savas patikšanas.

12:16 Asinis reprezentēja dvēseli – dzīvību (:23; 3.Moz.17:11). Mēs nevaram uzņemties dzīvību; ne tikai tai ziņā, ka nedrīkstam nogalināt, bet arī, ka mēs nedrīkstam iedomāties, ka mūsu dzīve, vai vispār kāda dzīve, piederētu mums un mēs varam rīkoties ar to pēc savas patikas. Mūsu dzīves, kā arī citu dzīves, pieder Dievam, un mums nav tiesību uztvert to kā savējo.

12:18 *Ko tavas rokas ir gādājušas* – Lai kādu savu roku darbu tie pienestu Dievam, tas bija darāms ar prieku; jo priecīgu devēju Dievs mīl, Dievam derdzas ar sarūgtinājumu vai piespiedu kārtā ‘dotais’ (2.Kor.9:7).

12:20 Veģetārisms ir cilvēka brīvas izvēles auglis, tas nekādā ziņā nav Dieva noteikts – taisnību sakot, tieši otrādi (1.Tim.4:3).

13:4 Šie vārdi jāpatur prātā, kad parādās kāds pārdabisku zīmju darītājs. Pat ja viņš, šķiet, ir radījis brīnumu, tā nepietiek, lai jūs ticētu viņam; mūsu uzticību vienīgajam patiesajam Dievam nevar ietekmēt šķietami iespaidīgas zīmes vai pareģojumi, kas nāk no tiem, kas Viņam netic.

13:5 Mozus biežās atsauces uz to, kā Izraēlas iziešana ir atšķīrusi to no Ēģiptes, parāda to milzīgo atšķirību, kas pastāv starp mums un šo pasauli mūsu kristīšanās Niedru jūras ūdeņos Kristus Vārdā rezultātā (13:5;15:15; 16:12; 1.Kor.10:1,2); kā arī mūsu Kungs savā miršanas brīdī skaidri apjauta, ka līdz ar to Viņš veic mūsu glābšanu no šīs mūsdienu jaunās pasaules (Gal.1:4).

13:7 Nereti uzticība ģimenei novērš cilvēku no uzticības vienīgajam patiesajam Dievam. Tā ir bijis vienmēr. Mūsu garīgās ģimenes lomai mūsu dzīvē ir jābūt daudz būtiskākai par mūsu dabīgās ģimenes lomu; tā tam būtu jābūt vismaz ideālā gadījumā, kaut gan nav ģimenes bez trūkumiem, ieskaitot arī mūsu garīgās ģimenes.

13:15 *Tad tev būs labi izmeklēt, izvaicāt, izklausīt un izjautāt* - Ziņojumi par sliktu uzvedību vai nepareizas mācības sprediķošanu Dieva tautas vidū ir jāuztver nopietni, tie nav jācenšas noklusēt. Taču uz tiem nevar reagēt bez rūpīgas izmeklēšanas, kuras gaitā mīlestībai, kas tic un cer, ir jāspēlē galvenā loma. Ar šo fragmentu nedrīkst attaisnot atdalīšanos no tiem, kuri nedaudz atšķirīgāk par mums interpretē kādu Bībeles pantu, taču tic un pielūdz to pašu Dievu. Šī situācija attiecas uz kādu, kas cenšas atraut tautu no Tā Kunga, lai tas kalpotu pavisam citam dievam (:14).

14:1 Kaut gan zīmju iegriešana miesā no morāles viedokļa nav nosodāma, šī panta mērķis ir pasargāt Izraēlu no līdzināšanās pagāniem, kuriem zīmju iegriešana miesā ir mirušo atceres rituāls. Arī mēs nedrīkstam pat līdzināties tiem, kas pielūdz citus dievus (lai kādi tie būtu), kad mūsu vienīgais Dievs ir Jahve.

14:4 Skat komentāru 3.Moz.11 par šķīstiem un nešķīstiem dzīvniekiem.

14:21 *Nevāri kazlēnu viņa mātes pienā* – Iespējams, tas ir attiecināms uz pagānu rituālu, kuram Izraēls nedrīkstēja sekot. Vai varētu arī būt, ka šeit izpaužas Dieva jutīgums pret dzīvniekiem; un Viņš vēlas, lai mēs savā dzīvē vadītos no jutīguma pret visu Dieva radību. Skat kom.20:19.

14:26 *Priecājies, tu un tavs nams* – Pienesumiem Dievam jānāk no sirds, nevis ar nozēlu; un tas ir jādara zināms ģimenēm („tavs nams”), lai pat bērni rastu prieku

dodot un neļautos egoismam. Šeit atkal tiek likts uzsvars uz došanu citam ar prieku sirdī, priecīgu devēju Dievs mīl (2.Kor.9:7).

14:27 Mozus bauslība ietvēra trīs atsevišķas desmitās tiesas. Taču baznīcas, kas pieprasa desmito tiesu, vienkārši paziņo: 'Vecā Derība pieprasa desmito tiesu, tātad atskaitiet mums 10% jūsu naudas!' Pirmā desmitā tiesa no pilnas (100%) pirmo sešu gadu ražas pienācās levītiem un priesteriem (skat arī 12:19). Otra desmitā tiesa bija svētku desmitā tiesa, kas pienācās no 90% atlikušās ražas pēc levītu desmitās tiesas nodevas. Šī desmitā tiesa bija jāēd Dieva klātbūtnē, un to ievāca tikai pirmajā, otrajā, ceturtajā un piektajā gados. Trešā desmitā tiesa bija desmitā tiesa nabagajiem, kuru ievāca tikai trešajā un sestajā gados (14:22-29; 26:12-15; Am.4:4,5). Desmito tiesu neievāca septītajā, jeb sabata gadā. Togad zemei bija miera gads. Desmitā tiesa sastāvēja no augļiem, graudiem, vīna un vēlāk dzīvniekiem, kas skaitījās kā zemes raža. Nauda nekad netika ietverta desmitajā tiesā. Desmitās tiesas ievāca ik gadu un tās bija atkarīgas no ražas pieauguma attiecīgajā gadā. Tur nekas nav teikts par papīra naudas vai čeku ziedojumiem uz ziedojumu paplātes ik nedēļu, kā to pieprasa baznīcas, kas ievāc desmito tiesu.

15:2 *Viņam nebūs likt nedz savu tuvāko, nedz savu brāli spaidos, jo šī atlaide ir pasludināta Tā Kunga dēļ* – Galīgā atlaide bija Kristus nāvē, kas atbrīvoja mūs no visiem mūsu grēkiem, kas Jaunajā Derībā ir pielīdzināti parādiem. Tādēļ mums nebūs 'likt spaidos' citu par grēkiem Tā Kunga pasludinātās atlaides dēļ. Jēzus paredzēja, ka tas nebūs viegli izdarāms, tādēļ Viņš mudina mūs pastāvīgi lūgt, lai mēs piedotu mūsu parādniekiem (Mat.6:12). Atlaides gads tika pasludināts grēku izpiršanas dienā, tāpat kā krusts ieviesa grēku piedošanu. Doma par šīs grēku atlaides 'sludināšanu' vai grēku piedošanu ir pamatā Lūkas evaņģēlija sludināšanas vārdiem, kas dara šo brīnišķo vēsti zināmu absolūti visiem – ka viņu parādi / grēki tiek piedoti.

15:4 Mozus zināja, ka nabagie vienmēr būs zemē, kaut gan, ja bauslība tiktu pilnība pildīta, to varētu arī nebūt (:4,11). Atgādinājis tiem, ka, turēdams un darīdams visus baušļus, tu sasniegsi, ka „tavā tuvumā nebūtu neviena nabaga, jo Tas Kungs tevi svētīdams svētīs”, Mozus turpina, teikdams, ka „tur, tanī zemē,

netrūks arī nabagu” un viņš to apstiprina bauslībā (:4,11). Uz otrreizējo bauslības došanas laiku Mozus jau bija sapratis, ka viņi nespēs turēt un darīt bauslību pilnībā, lai realizētu Dieva dotās potenciālās iespējas. Taču viņš tik pozitīvi runā par to, kā viņi mantos Valstību. Dievs saprot, ka Viņa tauta nerasniegs pilnīgu garīgumu un nemantos visas iespējamās svētības, taču tas nenozīmē, ka viņi netiks izglābti. Tas mūs mierina mūsu garīgajā nepilnībā; un tas nozīmē arī to, ka mēs nevaram sagaidīt, ka Dieva tautas draudze būs ideāla. Pat Dievs to nesagaida, un arī Viņa bauslība to paredzēja.

15:15 Viena no visbiežāk atkārtotajām tēmām 5. Mozus grāmatā ir atgādinājums viņiem par tām lielajām lietām, kuras Dievs viņu labā ir darījis tuksneša ceļojuma laikā, un it īpaši, kā Viņš tos ir izglābis, kad viņi bija vēl mazi (viņa klausītājiem vēl nebija 20 gadu, kad tie šķērsoja Niedru jūru). Mozus no visas sirds vēlējas, lai tie pārvarētu cilvēcisko noslieci aizmirst Dieva varenību, kā tā izpaudās viņu dzīves iesākumā un šo garīgo pieredzi. Arī mūsu, kā jaunā Izraēla, nosliece ir līdzīga – aizmirst kristību brīnumu, kā Dievs pastiepa mums pretim Savu roku, lai mūs izglābtu.

16:7 *No rīta tev jāgriežas atpakaļ un jāiet savās teltīs* – Pirmajos Pashas svētkos, kurus viņi tagad pārdzīvoja no jauna, viņi atstāja Ēģipti naktī un no rīta devās uz apsolīto zemi. Viņiem bija jāiztēlojas savas teltis kā sava veida apsolītā zeme, tajās bija jāpieturas pie Valstības principiem, tā kā māja kļuva par nelielu Valstības imitāciju. Šis princips attiecas arī uz mums.

16:15 Mozus tik pozitīvi domāja par viņiem, un tādām jābūt arī mūsu attiecībām pret citiem. ‘Tas Kungs, tavs Dievs, tevi svētīs’, saka Mozus, kaut gan svētība bija atkarīga no viņu paklausības (28:1,4,12). Mozus bija tik pārliecināts par viņiem, tāpat kā Pāvils bija pārliecināts par korintiešu paklausību, kaut arī cilvēku prātam tas šķita apšaubāmi (2.Kor.10:6). Ir daudz vieglāk domāt par cilvēkiem negatīvi, nekā pozitīvi; bet Dieva žēlastībai un taisnprātības piedēvēšanai personīgi mums ir jāliek arī mums pozitīvi domāt par citiem.

16:17 *Pēc tās svētības, ko Tas Kungs, tavs Dievs, tev devis* – Pievērs uzmanību pagātnes laika formai. Mozus bieži runā par „svētību”, kuru Dievs tiem dos par paklausību; taču šeit viņš runā par nākotnes paklausības svētību pravietiskajā it kā

jau notikušajā laikā, tik dziļa bija viņa pārlicība, ka viņi to saņems. Valstības svētību Kristus jau ieguva mums krustā. Mums tā tikai it kā jāpieprasa.

16:21 Mozus otrreizējā likuma došanas laikā pievieno rindu šķietami 'mazāk svarīgu' noteikumu, kuru mērķis bija padarīt vieglāku jau doto likumu pildīšanu. Tā viņš saka, lai tie nestāda elku kokus Dieva altāra tuvumā - jo viņš zināja, ka tas var izraisīt iespēju sajaukt Dieva pielūgsmi ar apkārtējo tautu pielūgsmes veidu.

17:6 Prasība pēc vairāk kā viena cilvēka liecības apvainojuma apstiprināšanai ierobežoja tenku un neslavas celšanas iespēju; Jēzus izmanto to pašu principu, risinot domstarpības Savā draudzē (Mat.18:16). Tiem, kas pielūdza citus dievus, bija jāmirst, ja to apstiprināja divi vai trīs liecinieki. Uz šo domu ir divas atsauces Jaunajā Derībā kontekstā, kad jāpieņem lēmums par sadraudzības pārtraukšanu ar kādu no draudzes locekļiem (Mat.18:16; 2.Kor.13:1). Tas netieši norāda, ka nāve Vecajā Derībā sabalsojas Jaunajā Derībā ar pirmā gadsimta draudzes disciplīnas ievērošanu. Taču jāatzīmē, ka par sadraudzības pārtraukšanas iemeslu varēja būt kalpošana citiem dieviem un apzināta atteikšanās no attiecībām ar Dievu – nevis kādi mazsvarīgāki iemesli.

17:14 Mozus bieži atgādina tiem, ka viņš zina, ka tie aizgriezīsies no Derības, kuru viņš tiem ir devis (piem., 30:1; 31:29). Šeit viņš parāda, ka viņam ir zināms, ka kādu dienu tie vēlēsies iecelt sev ķēniņu, kaut gan Dievs ir viņu ķēniņš. Viņš bija tik jutīgs pret viņu vājumu un iespējamajiem trūkumiem, ka dažās jomās viņš bija gatavs piekāpties tiem.

17:16 Mozus pavēl jebkuram iespējamajam ķēniņam nesūtīt Dieva tautu uz Ēģipti zirgu pirkšanai, jo viņš varēja saskatīt tajā kārdinājumu tautai atgriezties Ēģiptē uz visiem laikiem. Un ir vēl daudzi citi līdzīgi piemēri (14:24; 15:18; 17:17-19; 18:9; 20:7,8). Būtība bija tajā, ka Mozus daudz laika bija veltījis pārdomām par Izraēla iespējamajiem kārdinājumiem, un viņš centās parādīt viņiem šo kārdinājumu pārvarēšanas veidu. Tieši tāpat kā Jēzus, kura pirmtēls viņš ir (18:18). Ievērojiet, ka runa bija par ķēniņu, kurš tika brīdināts nepirkt sev zirgus no Ēģiptes, jo cilvēku sūtīšana uz Ēģipti varētu kļūt tiem par kārdinājumu atgriezties turp; mums ir jābūt ļoti uzmanīgiem, domājot par to, kā mūsu darbi var atsaukties uz citu cilvēku garīgumu.

17:16-20 Šeit ir cieša saistība ar Salamanu. Viņš bija tas, kas vairoja sudrabu, zeltu, zirgus un sievas; Viņa sirds nogriezās no Dieva (:16,17 =2.Laiku 9:20). Taču šis fragments vēsta, ja viņš būtu studējis bauslību visu savu mūžu, tā *nenotiktu*, un arī viņa sirds ‘nepaaugstinātos pāri saviem brāļiem’ (:20). Tas, ka Salamans pārmācīja cilvēkus ar pātagām un izjuta savu garīgo un materiālo pārākumu (2.Laiku 10:11; S.Māc.1:16; 2:7,9) liecina, ka viņa sirds ‘*bija* paaugstinājusies pāri saviem brāļiem’. Taču Salamans zināja bauslību, neskatoties uz acīmredzamu nepaklausību pavēlēm, kas attiecās uz sievietēm, zirgiem un tml. Bet viņa bauslības zināšanas neradīja viņā patiesu pazemību, kāds bija šo zināšanu mērķis. Salamanam *likās*, ka viņš nav lepns; viņam *likās*, ka Dieva vārds iedarbojas uz viņu tā, kā tas bija paredzēts, bet tā nebija. Tāda veida garīga augstprātība ir kārdinājums katram Dieva bērnam. Dieva pavēles, lai Izraēla ķēniņš rakstītu norakstu no bauslības grāmatas, mērķis bija „lai viņa sirds *nepaaugstinās* pār saviem brāļiem” – proti, pārdomas par daudzajām bauslības prasībām būtu pārlicinājušas ķēniņu par viņa paša neveiksmi tām pilnībā pakļauties un tādēļ viņa sirds izjustu pazemību. Un drīz pēc šiem vārdiem mēs dzirdam Mozu atgādinām Izraēlam, ka Dievs tiem *ceļ* pravieti, Mesiju, no viņu vidus līdzīgi Mozum (18:18). Cilvēku neveiksmes un to apzināšanās sagatavo mūs Kristus pieņemšanai.

18:6 Dievs iedrošina mūs speciālai kalpošanai Viņam. Tā piemēram, levīti varēja izvēlēties atstāt savas vietas provincē, lai dotos kalpot svētnīcā. Mums ir jāuzdod sev jautājums, kādu speciālu kalpošanu Dievam mēs varētu izvēlēties, atsaucoties uz Viņa žēlastību.

18:18 Kristus bija pravietis līdzīgi Mozum (Ap.d.3:22). Mozus bija Izraēla ganāmpulka gans, kurš tos veda Dieva vārdā cauri tuksnesim uz apsolīto zemi (Jes.63:12), tāpat kā Kristus ved mūs pēc kristībām Viņa Vārdā uz Valstību. Tikai pateicoties Mozus vadībai tie sasniedza Kānaānu (10:11). Tāpat kā Mozus bija spēcīga Dieva izpausme cilvēku vidū, viņš arī bija priekšvēstnesis vēl spēcīgākai Tēva izpausmei Dēlā. Mozus pavēles bija Dieva pavēles (7:11; 11:13,18 un 12:32 tiek citēti Atklāsmes grāmatā kā Dieva vārdi); viņa balss bija Dieva balss (13:18; 15:5;28:1), tas pats attiecas arī uz Kristu. Izraēlam bija jārāda sava Dieva mīlestība,

pakļaujoties Mozus pavēlēm (11:13); tāpat kā to dara jaunā Izraēla, atsaucoties uz Kristus vārdu.

18:22 Tādēļ arī pravietojumi par Kristu un par pēdējām dienām pieredzēja ierobežotu piepildījumu arī to praviešu dzīves laikā, kad tie tika izteikti.

19:2 Cilvēks, kura nodarījums bija pelnījis nāvi, kaut arī viņš to bija it kā netīši darījis, pārstāv mūs visus. Tādēļ patvērumu pilsētu valoda var tikt attiecināta uz Kristu, kas glābj mūsu no mūsu grēku algas (Ebr.6:18).

19:3 Pavēle sagatavot ceļu bēgšanai uz patvēruma pilsētām ir ebreju valodā izteikta tiem pašiem vārdiem kā Dieva pavēle eņģelim, kuram bija jāved Izraēls no Ēģiptes uz vietu, ko Dievs tam bija sataisījis (2.Moz.23:20). Tas viss tika darīts pēc Dieva iniciatīvas. Bet tagad Izraēlu aicina darīt to pašu – sagatavot ceļu, lai citi varētu paglābties. Kad mēs domājam par mūsu pašu glābšanās ceļu no šīs pasaules, kļūst skaidrs, ka tas notika aiz žēlastības. Mums būtu jāatsaucas uz šo žēlastību līdzīgi Izraēlam – jāgatavo glābšanas ceļš citiem, kad tie līdzīgi mums atrodas situācijā, kas garīgajā ziņā ir pret tiem, kaut arī tā nebija viņu apzinātā izvēle. Faktiski, ja Izraēls vienaldzīgi izturētos pret ceļa sagatavošanu citu glābšanai, tad tiktu izlietas nevainīgas asinis, un viņi būtu par to atbildīgi (:10). Vienaldzība pret glābšanas ceļa no grēka un nāves sagatavošanu citiem nozīmē, ka būtībā mēs esam vainojami tajā, ka viņiem nav glābiņa. Un tomēr mēs sliecamies domāt, ka mums ir jāsarģās / jāvairās tikai no grēka nodarīšanas. Šeit mums sniegtā mācība skaudri un uzstājīgi ietriecas mūsu labklājības zonā. Ja mēs vienaldzīgi izturamies pret glābšanas ceļa sataisīšanu citiem, to asinis kritīs uz mūsu galvām. Mūsu galvenās atrunāšanās, kādēļ mēs nesniedzam dedzīgu liecību, faktiski pamatojas mūsu slinkumā, vienaldzībā, neziņā kā to darīt un vai tas vispār jādara... kad būtībā tā ir steidzamas kārtas nepieciešamība.

19:6 *Asinsatriebējs* – Bet Izraēlam nebūs atriebties (3.Moz.19:18). Taču tie *varēja* atriebties, un tika veikti priekšnosacījumi, lai šo cilvēcisko vēlmi dažos gadījumos varētu izpildīt (4.Moz.35:12). Šie priekšnosacījumi jāuzskata arī par baušļa „tev nebūs nokaut” modifikāciju. Visaugstākais līmenis bija *neatriebties*; bet cilvēku cietsirdības dēļ *dažos gadījumos* tika pieļauti izņēmumi, un ar Dieva ziņu. *Mēs* neesam tiesīgi paši pieņemt tādu lēmumu. Tā vietā lai pastāvīgi izmantotu Dieva

dotās daudzās piekāpšanās cilvēka vājumam, mums jācenšas dzīvot visaugstākajā līmenī.

19:19 Ja Izraēls izrādīs paklausību, viņš varēs pievienot jau esošajām vēl trīs patvēruma pilsētas; tas padarīs glābšanos no grēka vieglāku, tāpat kā tas ir arī mūsu gadījumā, ja mēs pieturamies pie Dieva principiem.

20:1-4 Viņš paredzēja, ka viņi ieraudzīs zirkus un kara ratus un nobīsies; Mozus jutība pret savu tautu bija satriecoša.

20:14 Mozus rēnums, viņa kvēlā vēlme redzēt viņu paklausību, viņa vēlme strādāt ar viņiem to cilvēciskumā izpaužas tajās piekāpšanās, kuras viņš pieļauj šai grāmatā (ar Dieva apstiprinājumu, bez šaubām). Kad viņi uzbruka svešai pilsētai, labi, Mozus saka, jūs varat sev ņemt sievas – kaut arī tas ir pretrunā ar agrāk dotajām pavēlēm (skat arī 21:11). Līdzīgi arī attiecībā uz nosacījumiem par cilvēku-ķēniņu (17:17) un šķiršanos (24:1-4). Viņš zināja, cik cietas ir izraēliešu sirdis, cik viegli tie padodas kārdinājumam, un tādēļ šīs piekāpšanās, kas ir pretrunā ar principiem, kas doti citās bauslības daļās (Mat.19:8). Skat kom.16:2. Dieva piekāpšanās mums nenozīmē, ka mums ar prieku tā būtu jāizmanto, darot pēc iespējas mazāk no tā, ko Dievs mums pavēl; mums būtu jācenšas kalpot Dievam visaugstākajā mums pieejamajā līmenī. Dažādu līmeņu pastāvēšana salīdzinājumā ar prasību pēc bezierunu pakļāvības bauslībai rosina mūs izpaust savu *mīlestību* Dievam.

20:19 Šeit atkal izpaužas Dieva vēlme raisīt mūsos jutīgumu pret visu dabas radību. Skat arī kom.14:21.

21:11 Skat kom.20:14. Likumi, kas pausti 11.-14.pantos, ir unikāli apkārtējo tautu vidū, kur sievietes uzskatīja par kara laupījumu; tās drīzāk izvaroja, nekā izturējās pret tām ar iejūtību. Līdzīgi arī 18.-21.panti māca vienādi godāt abus vecākus, ne tikai tēvu.

21:17 Tas nozīmē, ja ģimenē ir divi dēli, jaunākajam dēlam pienākas viena trešdaļa mantojuma. Līdzībā par pazudušo dēlu jaunākais dēls saņem *pusi* – tik liela ir tēva mīlestība pret viņu. Šis īstenībai neatbilstošais elements līdzībā vēsta

par to milzīgo mīlestību, kas Tēvam ir pret mums; pat zinot, ka mēs izšķērdēsim to, ko Viņš mums dod, Viņš tomēr dod, un dod dāsni.

21:23 *Pakārtais ir Dieva lāsts* – Šie vārdi bijuši aplami saprasti it kā nozīmējot, ka Kungs Jēzus kā dzīva būtne bija pakļauts Dieva lāstam. Tā tas nevar būt. Krustā sišana bija romiešu, nevis ebreju soda mērs. Šis fragments neattiecas uz krustā sišanu, bet gan uz paražu, ka grēcinieka mirstīgās atliekas tiek pakārtas kokā par liecību un brīdinājumu. Grēks noveda pie šī lāsta; un tā katrs mirušais grēcinieks nesa Dieva lāstu. Tie bija ātri jāapglabā par zīmi, ka Dievs nerod prieku ļauno nāvē. Jēzus mira grēcinieka nāvē. Viņš nesa mūsu grēkus un tādēļ arī mūsu lāstu (Gal.3:13,14). Katrs notiesātais grēcinieks, kura mirstīgās atliekas tika izliktas apskatei bija sava veida nevainīgā Dieva Dēla pirmtēls. Viņš tika izlikts apskatei uz pāris stundām, pilnīgā vienotībā ar grēcīgo cilvēku. Un tad, tā kā Dievs šādā grēka nosodījumā nerada nekāda prieka, mirstīgās atliekas tika noņemtas un apglabātas.

22:1 Viena no Mozus 5.grāmatas tēmām pauž viņa spēju iztēloties visvienkāršākos ikdienas dzīves notikumus, kuri var atgadīties cilvēku dzīvē; te cilvēks, ejot mājās no darba, nejauši uziet noklīdušam dzīvniekam; koka cirtējam negaidīti no kāta atlec dzelzs cirvis un trāpa kādam; nosista cilvēka atrašana uz lauka; vīrs, kam divas sievas, izceļ vienu otras priekšā; cilvēks ierauga kaimiņu, kas cenšas pacelt sasirgušu dzīvnieku; atrod putna ligzdu kokā un ir pakļauts kārdinājumam paņemt putnu māti līdz ar putnēniem vakariņām; nama cēlējs izjūt kārdinājumu nedarināt apmali jaunā nama lēzenajam jumtam; kārdinājums paņemt somu un pielasīt to pilnu ar kaimiņa vīnogām; nepieciešamība pēc rīkiem, lai noraktu izkārņījumus (19:5; 21:1,15; 22:1,2,4,6,8; 23:13,24,25; 24:5,6,10,15,19; 25:11,13). Mozus jutīgums bija fantastisks! Viņa vēlme iztēloties tautas ikdienas dzīves ainas, lai varētu brīdināt par iespējamiem kārdinājumiem, viņa cilvēku ikdienas kārdinājumu izpratne – nepārspējams Jēzus pirmtēls!

23:2 Vīrieši, kas nespēja radīt pēcnācējus, netika pieņemti Tā Kunga draudzē; iespējams, kā pirmtēls tam, ka garīgai pēctecībai bija jābūt būtiskai nākamā Izraēla īpašībai. Mūsu dzīves gaitā Dieva priekšā arī mums ir jārada garīgi pēcnācēji.

Kungs redzēja Izraēlu kā ceļmalā augošu koku (Mat.21:19), kura augļus varēja baudīt visi garāmgājēji. Bet tā kā no augļiem nebija ne miņas, Kungs to nolādēja.

23:15 Tam bija jābūt par atgādinājumu, ka viņi ir izbēgušie vergi. Dievs gribēja, lai tie vienmēr atcerētos, kā Viņš tos izglāba (skat arī :7), un viņa bauslības mērķis bija ikdienas dzīvē iedarboties uz viņu sirdsapziņu. Viņš grib, lai mēs šodien dzīvotu, apzinoties, ka tikām glābti.

23:19 Bauslība aizliedza prostitūciju (:18), bet šis pants ir vēl viena Mozus vārdos neizteikta atziņa, ka tādas lietas tomēr atgadās. Mēs redzam, kā Mozus kaut ko aizliedz un tad turpina, sniedzot likumu, kas paredz, ka pilnībā šo varbūtību nevar izslēgt.

23:21 Kristus līdzībā saka atraidītajam, ka viņa vajadzēja vismaz dot naudu augļotājam (Mat.25:27). Tas varētu nozīmēt, ka viņam vismaz kaut kas bija jādara, pat ja tas prasīja pārkāpt likuma burtu; vai arī tas varēja nozīmēt, ja viņš būtu dalījies evaņģēlijā ar ne-ebrejiem, tad viņš būtu devis augļus Kristum, un tad citi viņa pārkāpumi tiktu viņam piedoti.

24:1 Laulības pārkāpuma gadījumā vīrs varēja panākt sievas nāvi, pielietot greizsirdības pārbaudi (4.Moz.5); piedot viņai vai šķirties no viņas, kā tas šeit ir teikts. Mums ir izvēles iespējas, kā mums reaģēt uz citu nodarījumiem mums; un šī izvēles iespēja tiek dota mūsu garīguma izpaušmei.

24:4 Praviēši apraksta Dieva šķiršanos no Izraēla meitas par tās neuzticību, taču tomēr Dievs lūdz, lai tā atgriežas pie Viņa. Viņš izvēlējās šo metaforu, kas atspoguļotu Viņa izmisīgi lielo mīlestību pret Savu tautu – ka Viņš ir gatavs darīt to, ko Viņa paša bauslība nosauc par negantību Viņam. Tikpat stipra ir Viņa mīlestība pret mums šodien.

24:10 Mozus neatkārtoti pilnīgi visus bauslības nolikumus. Viņš izvēlas dažas noteiktas tēmas. Viņa izvēle, kuras tēmas atkārtot, norāda uz viņa jūtām pret Izraēlu. Tajās izpaužas viņa jutīgums pret Izraēla vājākajiem un nabagākajiem, kas liecina par viņa garīgo briedumu. Garā viņš tuvojās Jēzum, kurš teica, ka Viņu pārstāv vismazākie Viņa brāļi (Mat.25:40). Neskatoties uz savu labklājībā pavadīto dzīves sākumposmu un augsto stāvokli Izraēlā, Mozus varēja saprast nabadzīga

cilvēka kaunu un apjukumu, kad bagātnieks ienāk viņa namā. Bauslība, kas dota 2.Moz.22:26, nenoteica, ka nedrīkst ienākt nabadzīga cilvēka namā; uzsverot šo prasību savā atvadu runā, Mozus parāda savu jutīgumu, savu spēju iejusties visnabadzīgākā Savas tautas cilvēka ādā. Tajā viņš parādās kā Dieva Dēla jutīguma pirmtēls, kurš arī saprata mūsu garīgo nabadzību. Kaut kādā ziņā mēs visi varam būt pārāki par citiem, kaut kādā 'bagātībā', kuras tiem nav; jo pat visbagātākajam cilvēkam ir kāda garīgās nabadzības joma tā dzīvē. Mums nebūs tos kaunināt par to, bet gan taktiski izturēties, izprotot kā viņi justos, ja šī nabadzība atklātos mūsu priekšā.

25:3 Mēs sliecamies bargi nosodīt citus par viņu grēkiem. Psiholóģiski tas izskaidrojams ar to, ka mēs apzināmies savus grēkus un zemapziņā saprotam, ka esam pelnījuši nosodījumu; tādēļ mēs steidzamies pārnest šo vainu un nosodījuma nepieciešamību uz citiem. Tā vietā mums ir jāatzīst pašu grēki un jātic, ka galīgais mūsu grēku nosodījums bija jāizcieš Kristum krustā; un, ja mēs tam ticam, patiesi to izjūtot, mēs nekad netiesāsim citu vairāk kā nepieciešams, mēs izturēsimies žēlsirdīgi pret tiem, tāpat kā Dievs ir izturējies pret mums.

25:4 Mozus jutīgums izpaužas tajos papildus likumos, kurus viņš dod šai grāmatā; piem., „Vērsim, kas labību min, tev nebūs purnu aizsiet”. Pāvils to citē kā bauslības noteikumu (1.Kor.9:9; 1.Tim.5:18), parādot ka Mozus prāts bija tik lielā saskaņā ar Dieva prātu, ka šie praktiskie likumu papildinājumi, kurus viņa jutīgums lika paust tos Izraēlam, patiesībā bija Dieva iedvestā bauslība. Kā mēs nedrīkstam nesapratīgi attiekties pret cilvēkiem (:3), tā arī pret dzīvniekiem. Var minēt arī citus jutīguma piemērus pret dzīvo radību 5.Mozus grāmatā 14:21; 20:19 [skat komentāru šiem pantiem].

25:5 Tā bija vārdos neizteikta poligāmijas pieļaušana. Tas ir piemērs, kad viens princips [viens vīrs, viena sieva kā Ēdenes ideāls] ir konfliktā ar otru [saglabāt ģimenes vārdu savam bezbērnu mirušajam brālim]. Dievs būtu varējis dot vienkāršāku ētisko risinājumu; bet Viņš ir pieļāvis un šai gadījumā mudinājis šādu konfliktu rašanos, lai mēs domātu un spriestu par lietām, apzināti izdarot izvēli, nevis nedomādami pakļautos likuma burtam.

25:11 No tā mums jāsecina, ka mums katram ir kāds vājums, kāds arī citiem zināms trūkums. Mēs nedrīkstam to izmantot savā labā – jo, ja kāds tā izturētos pret mums, arī mēs to nespētu izturēt. Un Dievs glābj Savus vājos ļaudis un ir vienmēr vēstures gaitā bijis dusmīgs pret tiem, kas šādi izturas (:18).

25:14 *Savā namā* – Lai izbēgtu kārdinājuma ir labāk neturēt namā tādas lietas, kas var ievest kārdinājumā.

26:5 *Mans ciltstēvs bija aramiešu klejotājs* – Izraēlam bija jāatzīst, ka arābi ir viņu brālēni, un Jēkabs, viņu sencis, bija kādreiz bijis nabadzīgs, izmisis arābu klejotājs. Tādēļ viņiem dotā auglīgā zeme tiem bija liela žēlastība.

26:18 2.Moz. 19:5 Dievs bija teicis: „Ja... jūs turēsiet Manu derību, tad jūs Man būsiet par īpašumu visu tautu vidū”. Taču Viņš tos uzskatīja par „īpašuma tautu starp visām tautām”, it kā viņi būtu pildījuši Viņa nosacījumu, kaut gan viņi *nebija* turējuši Viņa bauslību (7:6; 14:2; Ps.135:4). Dievs bija teicis, *ja* viņi klausīs Viņu, *tad* viņi būs par svētu tautu. Taču Viņš tos uzskatīja par Savu īpašu tautu, kaut arī viņi nebija bijuši paklausīgi. Un Viņš to darīja, lai viņi kļūtu pārņemti no Viņa žēlastības un *taptu* paklausīgi. Mums ir praksē jāpierāda, ka mēs esam mūsu žēlsirdīgā Dieva piešķirtā statusa cienīgi. Jau tam, ka Viņš redz mūs Kristū kā nevainīgu Kristus līgavu, ir jādod mūsu dzīvei virzība uz šī mums piedēvēta uzskata īstenošanu. Mums piedēvētā taisnprātība ir brīnišķa motivācija censties tai pēc iespējas pilnīgāk arī tuvoties.

27:4 Vārds „baušji” 5. Mozus grāmatā sastopams 43 reizes, un tikai 19 reizes trijās citās bauslības došanas grāmatās; vārds „atceries” sastopams 16 reizes pret 8 reizēm citās grāmatās. Taču Mozus īpaši piekodināja Izraēlam rakstīt bauslību uz nobalsinātiem akmeņiem, bet ne uz akmeņiem, zinot, ka tie drīz vien tiks noskaloti; tādā veidā viņš centās dot mācību Izraēlam par bauslības pagaidu iedabu (27:4-8). Mozus redzēja, cik svarīgi būt paklausīgiem, Dieva skarbāko pusi; taču viņš redzēja arī Dieva *mīlestības* nepārspējamo dziļumu un žēlastību, kas nāks pēc bauslības. Skat kom.7:7.

27:5,6 Dievs grib, lai mēs kalpotu Viņam vienkāršībā, necenšoties taisīt ārēji skaistus altārus, it kā vēloties darīt tos tīkamus cilvēka acij.

27:6,7 Ēst un priecāties uz neapcirstiem akmeņiem bija jāsaprot kā zīme savstarpēji noslēgtai derībai un mieram derības pušu starpā (1.Moz.31:46,47), līdzīgi kā mūsu maizes laušanas rituāls Dieva priekšā.

27:15 *Slepenībā ceļ* – Visi grēki, kas lasāmi no 15.līdz pēdējam pantam, attiecas uz cilvēka sirds lietām, vai lietām, kas citiem nav zināmas. Atbildot ar: „āmen”, cilvēki apstiprina to, ka Dievs redz un zina visas lietas un ka grēki nepaliks nesodīti.

28:10 *Tu esi nosaukts pēc Tā Kunga Vārda* – Viss, kas nesa cilvēka vārdu, skaitījās viņa īpašums. Ja tika iekarota pilsēta, tā nesa iekarotāja vārdu (2.Sam.12:28); īpašums nesa īpašnieka vārdu (Ps.49:12). Tātad nest Tā Kunga Vārdu nozīmē atzīt, ka mēs pilnībā esam Viņa īpašumā un pat Viņa uzvarēti. Taču Jes.43:1 redzam zīmīgu pagrieziena: „Es tevi saucu *tavā* vārdā, tu esi Mans!” Vai tā nav kļūme? Mēs sagaidām, ka Dievs teiks, ka Viņš mūs ir nosaucis *Savā* Vārdā, jo mēs esam Viņā. Bet nē – Viņš vēlas, lai mēs nestu kā Viņa Vārdu, tā arī savējo. Viņš nevēlas ietilpināt mūs Savu īpašumu un Savas izpausmes kategorijā tik lielā mērā, ka mēs zaudētu savu nozīmi kā personības.

28:12 *Tu aizdosi daudzām tautām* – Naudas aizdošana gadsimtu gaitā visā pasaulē saistās ar ebrejiem, taču šim pareģojumam bija lemts piepildīties, ja Izraēls klausīs Dieva balsij. Viņi nav bijuši paklausīgi, taču izskatās, ka Dievs mīl reklamēt pasaulei Savu žēlsirdību, nežēlojot Savu svētību arī nepaklausīgajiem.

28:24 *Lietus vietā pīšļus un pelnus* – Tas vēl nav ticis piepildīts; iespējams, tāpēc ka Dievs Savā žēlsirdībā nav sodījis Savu tautu, kā visi viņu grēki to būtu pelnījuši. Šie vārdi varētu piepildīties arī Izraēla pēdējās ciešanu dienās. Radioaktīvie nokrišņi būtu šo vārdu piepildījums – kā arī Jes.29:6 teiktais, aprakstot pēdējo dienu Bābeles / Asīrijas iebrukumu, kam vēl jāpiepildās.

28:36 *Tur tu kalposi citiem dieviem* – Pravieši stingri nosoda Izraēlu un Jūdeju par viņu izdarīto izvēli un aicina tos izbeigt šīs lietas. Taču to labprātīgā izvēle grēkot faktiski bija Dieva lāsta piepildījums; viņi bija it kā ievesti grēkā līdz ar to, ka Dievs apstiprināja viņu attīstību pa lejupejošo spirāli, ko tie paši bija izvēlējušies. Ja viņi negribēja būt nolādēti, viņiem bija jāpārstāj dzīvot zem šī lāsta.

28:47 Izraēls tiks atraidīts un nolādēts, ja viņi nekalpos Dievam „ar prieku un ar labsirdību”. Dievam jākalpo ar prieku; ja mēs zaudējam prieku un lepniību par savu cerību, mēs to zaudējam (Ebr.3:6). Tādēļ prieks ir būtiska patiesas Dieva tautas rakstura īpašība.

28:47,48 Mozus piedāvāja Izraēlam izvēli: kalpot Tam Kungam vai kalpot saviem ienaidniekiem. Praktiski visa Pāvila vēstule romiešiem apspēlē šo domu. Mēs esam grēka kalpi un, ieejot Kristū pēc kristībām, mēs kļūstam par taisnības kalpiem. Totāla brīvība darīt to, ko *mēs* personīgi gribam, nav iespējama. Mēs esam kalpi, mēs nevaram kalpot diviem kungiem. Tad kāpēc gan nekalpot Kristum, nevis Bībeles velnam? Jēzus saka, ka Viņa nasta ir viegla un jūgs ir tīkams (Mat.11:30). Viņa klausītāji varēja atcerēties draudīgo dzelzs jūgu, ko ienaidnieks liks kaklā nepaklausīgajiem (:48). Tiem bija jāsecina, ka ‘tas būs jūgs šā vai tā’. Bet Kunga jūgs pat *šai dzīvē* ir viegls un nes sevī apsolījumu par nākamo dzīvi. Loģika par labu Kunga jūga izvēlei, ar visiem tajā ietvertajiem ierobežojumiem (jo tas jau ir jūgs), ir neatvairāma.

28:50-57 Mozus ne tikai atkārtoti visus 3.Mozus grāmatā 26 nosauktos lāstus, bet pievieno tiem vēl citus, iedvesmas vadīts. Jādomā, ka Eņģelis būs paskaidrojis viņam kādā no sarunām, ka Izraēlam būs jācieš vēl lielāks nosodījums par to, kas paredzēts 3.Moz.26. Pievērsiet uzmanību tam, ka 3.Moz.26 un 5.Moz.28 nav stingri sabalsotas. Mozus savā garīgā brieduma laikā mudināja Izraēlu skaidrāk apjaust dievišķā nosodījuma dabu un realitāti; viņa pastiprinātā centrēšanās uz žēlsirdību un glābšanu nenozīmēja, ka viņš arvien vairāk ignorētu Dieva skarbāko pusi – varētu teikt, ka pat otrādi.

28:58 Neskatoties uz Mozus kvēlo vēlmi pēc Izraēlas paklausības, viņa attieksmē pret bauslību un paklausību, salīdzinot agrāko 3.Moz.26 un 5.Mozus grāmatā doto bauslību, redzamas dažas smalkas nianšes. Tā 3.Moz.26 uzsvērts, ka paklausība nesīs svētību; bet šeit 58.pantā teikts, ka paklausība vedīs pie bailēm no „Tā Kunga, sava Dieva, godības pilnā un baismīgā Vārda”. Bailēm nebūtu jāved pie paklausības; bet paklausība liek cilvēkam *zināt un būties sava Dieva un Viņa Vārda*. Tā jau ir pietiekami liela svētība. Līdzīgi kā Jēkabs un Ījabs, Mozus nonāca pie Tā Kunga Vārda pilnīgākas izpratnes sava mūža nogalē, pie apjausmas, ka attiecību ar

Dievu brīnums neizsakāmi pārspēj jebkuru materiālo svētību, ko mēs varētu no Viņa saņemt šai dzīvē. Cienīt šo Vārdu vai būties nenožīmē atcerēties, ka Dieva Vārds ir 'Jahve'. Tas attiecas uz Viņa raksturu (2.Moz.34:4-6). Kungs Jēzus smēla spēku sava Dieva Vārda varenībā (Mihā 5:3) – tik iedvesmojošs bija Tā Kunga Vārds! Būties Tā Kunga Vārda nožīmēja pildīt „visus šīs bauslības vārdus”. Pārdomas un nemitīga Dieva rakstura īpašību atspoguļošana, kā tās ir izklāstītas un iemūžinātas Viņa Vārdā, vedīs pie personības atbilstības šim Vārdam. Ja mēs pasludinām šo Vārdu citiem, arī viņi gūs iespēju pārveidoties šī Vārda iespaidā – un Mozus saka: „Es slavēšu Tā Kunga Vārdu: dodiet godu mūsu Dievam!” (32:3).

28:68 Tādējādi, Dieva apsoliņums, ka Izraēls nekad vairs neredzēs Ēģipti, bija nosacīts, un tāpēc to varēja lauzt; kaut gan šie nosacījumi netika minēti, kad šis solījums tika dots 17:16; 2.Moz.14:13.

29:10 Mozus šai pēdējā savas dzīves dienā uzrunāja visu Izraēlu; taču viņš it bieži uzrunā lieto 2.personas vienskaitļa formu („tu” nevis „jūs”), kā pasvītrot, ka bauslība un derība, kuru viņš tiem izklāsta, attiecas uz katru *personīgi*. Tas skaidri teikts 10.-13.pantos: „*Jūs* visi šodien stāvat Tā Kunga, sava Dieva, priekšā... lai *tu* stātos ar To Kungu, savu Dievu, derībā”. Dievs atjaunoja šo derību katrai paaudzei un indivīdam. Mēs nevaram noslēpties ģimenes vai draudzes vidū. Mēs esam personīgi atbildīgi Dieva priekšā un personīgi arī tiksīm glābti. Tai pašā garā Mozus uzsver, ka Tas Kungs ir vienīgais Dievs, kuru var *pazīt* personīgi; elkus nevarēja pazīt personīgi (:26). Ne mazāk par 137 reizēm mēs lasām Rakstos vārdus „mans Dievs”. Daudzi Dieva bērni nekaunējās tos izteikt publiski (it īpaši iecienījuši tos bija Nehemija,, Dāvids un Pāvils).

29:10-13 Šis ir ļoti garš teikums; no šī brīža līdz savas runas beigām 5.Mozus grāmatā Mozus lieto (ebreju valodā) ļoti garus teikumus, brīžiem ar neskaidru sintaksi – it kā, runājot par mūsu reālajām personīgajām saistībām, kas izpaužas mūsu derībā ar Dievu, viņš nespētu valdīt savu uztraukumu un saviļņojumu.

29:12 Līdz ar Izraēla stāšanos derībā ar Dievu itin nekas nevarēja palikt ārpus viņu derības attiecībām – ne sekss, ne menstruācijas, ne apģērba materiāla sastāvs, ne diēta. Un principā tā tas ir arī ar mums jaunajās derības attiecībās. Tādas attiecības izslēdz arī *kādu* citu Dievu. Derības attiecības, kurās mēs esam

stājušies ar Dievu, pieprasa no mums nemainīgu un neatslābstošu uzticību; un tās nosaka arī Dieva nemainīgu un kaislīgu piesaisti mums.

29:18 Ebr.12:15 šie vārdi attiecināti tiem draudzes locekļiem, kas kavē citus pilnīgi nodoties Dievam. Tie, kas pilnībā nenododas Dievam, sagandēs citus ar savu attieksmi un būs par iemeslu to atkrišanai no Dieva žēlastības; un mums ir jāargās no tā, jo tādi cilvēki ir mums apkārt – tā teikts Ebr.12:15.

30:3 Dieva centieni savākt ebrejus atkal kopā no zemēm, kurās viņi bija izkaisīti, vēl *pirms* tie bija nožēlojuši grēkus, liecina par Viņa žēlastību, kas darbojas brīžiem pat pretēji Viņa paša vārdā noteiktajam.

30:11-14 Mozus apgalvo viņiem, ka pilnība paklausība bauslībai ir iespējama (pat ja galu galā neviens to nerasniedza). Tiem nebūt nebija jāsniedz līdž debesīm, vai jānirst dziļi jūrā, lai to pildītu; tiem vienkārši bija jāpakļaujas tai no visas sirds, jāpadara to par sava dzīves veida un domu gaitas noteicēju. Rom.10:6-9 Pāvils citē šo pantu, konstatējis, ka praktiski nevienam nav izdevies pilnībā pildīt bauslību. Viņš saka, ka uzkāpšanu debesīs veica Kristus un nokāpšana bezdibenī un atgriešanās bija Kristus nāve un augšāmcelšanās; un mums atliek nevis sekot Mozus bauslībai, bet ticēt Kristus vārdam; un ticēt šeit apsolītajai „dzīvībai” (:15), kas būs *mūžīga* tiem, kas ir Kristū.

30:15 Mozus lūdza tos saprast, ka „šodien...šodien...šodien” viņš liek viņiem priekšā dzīvību un nāvi, piedošanu vai glābšanu (:15-19). Viņš redzēja neatliekamu nepieciešamību izlemt uz vietas, tūlīt pat Tā Kunga labā. Kungs Jēzus domāja tāpat, kad Viņš teica ļaundarim, tāpat uzsvērdams vārdu „šodien”, ka viņš būs glābts un netiks nosodīts (Lūkas 23:43). Viņš jutās kā Mozus, bet lielāks kā Mozus, jo Viņš ne tikai lika izvēli cilvēku priekšā, bet varēja dot tiem kāroto glābšanu.

30:17 Sirds, kas labprātīgi *novēršas* no Dieva, pēc tam tiek citu spēku *novērsta*.

30:19 Skaidri apzinoties mūsu attiecību ar Dievu nopietnību, Mozus ar visu savas sirds degsmi lūdz Izraēlu: „izvēlies dzīvību”; kas nebūt neatgādina mūsu pasivitāti, kad mēs lasām šos vārdus, atzveltnes krēslā sēdēdami. Jo viņš zināja, ka Izraēla vairākums neizvēlēsies dzīvību.

31:2 Ka Mozus 120 gadu vecumā bija saglabājis visas savas spējas bija tikpat neparasti tad, kā tas ir arī šodien; jo dzīves ilgums tolaik bija ap 70 gadiem, un tie, kas bija vecāki par 70, parasti bija daļēji zaudējuši savas spējas, kā tas ir arī šodien (Ps.90:10). Mozus saka Ps.90:10, ka „*mūsu mūžs*” ir 70 gadu – kaut gan viņš pats dzīvoja daudz ilgāku dzīvi, un droši vien rakstīja 90.psalmu, būdams jau daudz vecāks, vismaz pāri 80. Šeit izpaužas viņa spēja iejusties cita ādā un viņa identitātes izjūta ar Dieva tautu. Tajā viņš rāda mums piemēru, kā ir jāizturas pret citiem, un tas arī ir pirmtēls Kristus iejūtībai, Viņa spējai saprast cilvēka dabas ierobežotību.

31:6 *Viņš tevi neatstās, nedz tevi pametīs* – Ebr.13:5 attiecina šos vārdus uz katru no mums, mudinot mūs būt brīviem no mantkārības, neuztraucoties par to, kā mēs iztiksim mūsu ceļā uz Valstību.

31:9 5.Mozus grāmatas lasīšana skaļā balsī no sākuma līdz galam aizņem apmēram četras stundas. Daudzās atsauces 5.Mozus grāmatā uz „šodienu” (skat 30:15) liek domāt, ka Mozus uzrunāja Izraēlu pēdējā sava mūža dienā – viņš dod atkārtotu bauslības izklāstu, pieraksta to (vai varbūt arī visu bauslību; ievērojiet, kas teikts par 5.Moz.24 rakstīšanu Marka 10:5), dzied Dziesmu klusu stāvošai draudzei (ar kamolu kaklā, it īpaši sakot 32:15 vārdus), tad pagriežas un kāpj kalnā, lai redzētu zemi un mirtu. Ka tas notiek viņa dzimšanas dienā (:2), padara šo dienu vēl traģiskāku. Lielais veiktā darba apjoms viņa pēdējā dzīves dienā ir priekšvēstnesis Kristus milzīgajam sasniegumam Viņa nāves dienā. Ne velti Tas Kungs apraksta Mozus nāves dienu tēlainā daudzskaitļa formā ebreju valodā (:14). Kaut mūsu pēdējā diena būtu tik produktīva kā Mozus miršanas diena!

31:14 Dievs jau iepriekš ir noteicis mūsu nāves dienu.

31:19,21 Izkārtējot lietas tādā veidā, Dievs atzina mūzikas spēcīgo iedarbību uz cilvēku; Viņš zināja, ka dziesmas vārdi iedarbosies uz tiem, kad viņi dziedās dziesmu savā nodabā. Mums ir jārūpējas, lai mūzika, ko mēs klausāmies un dziedam sev, vestu mūs uz grēku nožēlu un atgriešanos pie Dieva, ne otrādi, jo mūzikai un dziesmas vārdiem ir liels spēks.

32:3 Kā Kristus pirms nāves piesauca Dieva Vārdu (Jāņa 17:26), tā arī Mozus (5.Moz.32:3). Sava mūža galā Mozus redzēja, ka nav trešā ceļa; ir vai nu pilnīga uzticība un glābšana vai sacelšanās un nosodījums. Skat kom. 28:58.

32:5 *Nikna un netikla cilts* - Šis Izraēla apraksts citēts Fil.2:15, runājot par apkārtējo pasauli. Ja Dieva tauta pielūdz šīs pasaules elkus, tad Dievs tos pieskaita pie pasaules.

32:10 *Kā Savu acuraugu* – Viena no jūtīgākajām cilvēka ķermeņa vietām. Jebkurš, kas pietuvojas Dieva tautai, izsauc Viņā līdzīgu attieksmi, tik iejūtīgi Viņš izturas pret mūsu ciešanām šai dzīvē.

32:11 *Nes uz saviem spārniem* – Atsauce uz to, kā ērglis māca ērgļenus lidot. No zemes skatoties liekas it kā ērglis nestu ērgļenu uz spārniem, bet faktiski ērgļu māte pasviež tos gaisā un tie lido viņas spārnu radītajā vilkmē. Tā ir skaista alegorija tam, kā Dievs caur Savu Garu māca mūs patstāvīgam lidojumam, tā vietā lai vienkārši nestu mūs. Kā patiesi gādīgs tēvs Viņš tiecas dot mums patstāvību un iemācīt mums to mūsu tuksneša ceļojuma laikā.

32:12 Kaut gan Dievs viens pats izveda Izraēlu no Ēģiptes un sveša dieva nebija ar viņu, tomēr tie bija paņēmuši elku dievus līdzī no Ēģiptes un iznesuši tos cauri Niedru jūrai; tāpat kā mēs tiecamies paņemt pasauli līdzī caur kristības ūdeņiem, tā vietā lai atmestu visus gānekļus (Ecēh.20:7,8).

32:13 Traģiski, tomēr Izraēls atgriezās pie tiem „augstumiem”, lai pielūgtu vietējos elkus, kā to bieži apraud pravieši.

32:15 *Kad Ješurūns aptaukojās, viņš spēra* – 5.Mozus grāmatā Mozus tik bieži brīdina Izraēlu, ka, sasnieguši labklājību, tie atmetīs Dievu. Tā ir ļoti svarīga tēma viņam. Jebkurš lūgums par materiālu labklājību ir jāizsaka, apzinoties, ka tas patiesi nav tas labākais garīgajā ziņā. Un Dievam ir jācīnās ar šiem lūgumiem, tāpat kā vecākiem, kuriem gribētos bērnam dot to, ko viņš vēlas, jo viņi mīl savu bērnu, bet zina, ka tas visdrīzāk nevedīs ne pie kā laba. Tādēļ nav jābrīnās, ka vairākums Dieva tautas ir bijuši nabadzīgi – jo nabagi atsaucas uz evaņģēlija prieka vēsti (Mat.11:5), un bagātie ir mazākumā starp mums (1.Kor.1:26).

32:17 *Ļauniem gariem, bet ne Dievam, tiem dieviem, ko tie nepazīna* – Ļaunie gari asociējas ar elkiem, tie nemaz nav dievi, kā pieņemts ticēt (:21; 1.Kor.10:20).

Tādēļ, kad evaņģēlija pierakstos lasām par apsēstību ar ļauniem gariem, dēmoniem, jāsaprot, ka to dienu valodā tas nozīmēja slimību, kuru pierakstīja ļaunajiem gariem; taču tādi ļaunie gari nemaz nepastāv, jo ir tikai viens Dievs.

32:36 Mozus priekšā stāvošais Izraēls patiešām pārstāv mūs visus, jo mēs visi stāvēsim Tā Kunga tiesas priekšā pēdējā dienā, jo šie vārdi citēti Ebr.10:30. Taču panta turpinājums sniedz mums mierinājumu, jo tas vēsta, ka Dievs apžēlosies par Savu tautu.

32:47 Jo Mozum tas viss bija zināms, un viņš piesauca Izraēlu: „izvēlies dzīvību!”. Man liekas šis Mozus dvēseles kliegziens loģikas un jūtu sakāpinājumā varēja būt izvērsies skaļā saucienā. Mozus deva Izraēlaam baušļus, nevadoties pēc piezīmēm. Tā nebija lasīšana no rūpīgi sagatavota priekšlasījuma. Viss tas viņam bija sirdī, viņu nosliece uz neveiksmēm, tiem priekšā stāvošais nosodījums par grēku, viņu atkāpšanās no ticības pareģojums. Iedomājieties viņa dvēseles stāvokli! Cilvēks, kas bija gatavs viņu dēļ atteikties no mūžīgās dzīvības, kas stāvēja nāves priekšā viņu provokāciju dēļ – dziedot tiem pēdējo dziesmu, sakot tiem pēdējo runu, kas liecināja, ka viņš ļoti labi zināja, ka viņi aizgriezīsies no tā, ko viņš bija rūpējies tiem ziedot, un tādēļ to lielais vairums nepieredzēs glābšanu. Savas runas beigās, viņš, šķiet, apjauta, ka viņi to visu nav uztvēruši kā realitāti: „Jo tas jums nav tukšs vārds, bet ir jūsu dzīvība!” – skan kā viņa dedzīguma kalngals, kas liek domāt par Kristu Viņa nāves brīdī.

33:9 Jēzus atsaucas uz šiem vārdiem, skaidrojot, kāpēc Viņš jūtas tuvāks tiem, kas klausās Viņa vārdos, nekā Savējiem (Marka 3:21,31-35; Mat.12:46-50). Viņš lasīja tos pašus vārdus, kurus lasām mēs. Izjust savu tuvību tiem, kas tāpat kā mēs, ir Dieva garīgie bērni, dažkārt šķiet neizsakāmi grūti; it īpaši sabiedrībās, kas pamatojas ģimeniskumā, kur dzīve rit kā nebeidzama sabiedrisko pasākumu virkne.

33:20 *Kas liek Gadam izplesties* – Ja Izraēls būtu bijis paklausīgs, viņa robežas būtu izpletušās (12:2). Šķiet, ka Dievs būtu to darījis tieši Gada dēļ, pat viena vienīga uzticīga cilvēka dēļ. Taču neizskatās, ka tas jebkad būtu noticis; vēl viena

potence, kura netika realizēta dēļ hroniska perspektīva skatījuma trūkuma un Dieva tautai raksturīgās īpašības: man pietiek ar to, kas man ir.

33:29 *Tu mīdīsi kājām viņu augstieņu svētnīcas* – Paši pēdējie Mozus vārdi bija par elku pielūgsmes „augstienēm”, kuras pravieši apraud kā Izraēla garīgās lamatas. Mozus zināja, ka viņa kvēlākā vēlēšanās piepildīsies, ka Izraēls galu galā atmetīs elku pielūgsmi un piederēs tikai Tam Kungam. Iespējams, Mozus vīzijā redzēja to dienu, kad Dieva tauta beidzot pārvarēs visus savus kārdinājumus, pat, ja tikai mazākums no tiem, ar kuriem Dievs strādā, to sasniegs galu galā, tik un tā mazākums nonāks līdz tam, un tie arī būs Dieva īstenais Izraēls.

34:6 *Un Viņš to apglabāja ielejā* – Jes.63:14 teikts, ka Svētais Gars [Eņģelis] veda Mozu pie miera, kā cilvēks ved lopu pie ūdens ielejā. Un Mozus apglabāšana ir ļoti aizkustinoša. „Kā Tas Kungs bija sacījis” (:5) pieļauj arī šādu tulkojumu „Ar Tā Kunga skūpstu uz lūpām”, it kā Eņģelis, ar kuru Mozus runāja vaigu vaigā, kā cilvēks runā ar savu draugu, noskūpstīja viņu un it kā vērsdams dzīvības dvašu nāves skūpstā, noguldīja viņu atpūsties kalnā, tad nonesa ķermeni ielejā, kur arī guldīja viņu atpūtai līdz augšāmcelšanas dienai. Te spilgti parādās Dieva labsirdība, cieņa un maigums pret Saviem mīļajiem to nāves stundā.

34:7 Mozus bija viens no tiem ļaudīm, kuriem vēl arvien bija „jauna cilvēka” attieksme pret dzīvi; viņā nebija ne miņas no cinisma, kas nāk ar vecumu; tādēļ 5.Mozus grāmatu raksturo brīžiem tāds optimisms cilvēku uztverē, ko gandrīz varētu nosaukt par naivu jaunības optimismu. Tādēļ gandrīz vai jāšaubās, vai viņam bija vajadzējis pēc Jetrusa padoma izraudzīties palīgus, lai nepārpūlētos (2.Moz.18:18), reiz Dievs bija uzturējis viņā fizisko spēku līdz pat pēdējam mirklim.

Joshua Latvian

1:5 *Es tevi neatstāšu, un Es tevi nepametīšu* – Mēs varam droši teikt, ka mēs nebīsimies kā Jozuas, jo Dievs mums ir adresējis tos pašus vārdus, kurus Viņš teicis Jozuam: „Es tevi neatstāšu un tevi nepametīšu” (Ebr.13:5,6). Šai ziņā it īpaši Jozua ir piemērs mums. Kad Ebr.13:13 aicina *mūs* iziet ārpus nometnes, iespējams, tā ir

atsauce uz Jozua, kas līdz ar Mozu dzīvoja ārpus nometnes (2.Moz.33:11) – tādējādi Jozua reprezentē mūs visus.

1:6 Jozua tiek pastāvīgi minēts paralēli Izraēlai; viņa uzvaras bija Izraēla uzvaras; tas, ko viņš sasniedza, tika piedēvēts viņiem. Tāpat kā Kunga Jēzus ļaudis skaitās kā Viņš. Jozuam bija jābūt stipram un jāiemanto zeme, kā tas bija teikts Izraēlam tieši tādiem pat vārdiem (5.Moz.11:8). Patiesi, Izraēlam un Jozuam tiek doti tie paši uzdevumi: būt stipriem un drošiem un iemantot zemi (5.Moz.31:6,7). Kā Izraēlam, tā Jozuam tiek pieteikts turēt un darīt visu bauslību, ka tiem „labi veiktos” (:7 salīdz. ar 5.Moz.29:9).

1:7 *Drošsirdīgs* –Karavīriem piemītošā drošsirdība šeit piesaukta reālajai kaujai – kaujai cilvēka prātā, lai turētu visu Dieva bauslību. Drosme ir nepieciešama, lai turētu un darītu visu bauslību, pārvarot mūsu cilvēciskās dabas dziņas un apkārtējās vides ierasto plūdumu.

Ka tev labi izdodas visur –Dieva kalpa Jozuas [ebreju vārds, kas atbilst grieķu valodas vārdam ‘Jēzus’] ceļiem bija ‘labi jāizdodas’; bet galu galā Kungam Jēzum bija jābūt tam kalpam kuram ‘veiksies’ (Jes.52:13, ebreju valodā tiem pašiem vārdiem), kurš caur Savu nāvi tiks paaugstināts. Un tā Dievs, kuram bija iepriekš zināms, kas notiks, runāja par „citu dienu”, kad Viņa vienpiedzimušais Dēls piepildīs to, ko potenciāli būtu varējis piepildīt Jozua (Ebr.4:8). Mācība mums ir tajā, ka Dievs dod mums milzīgas iespējas, kuras mums ir jāīsteno. Mūsu glābšana nav obligāti atkarīga no tā, vai mēs visas šīs lietas sasniedzam, taču tik un tā, iespējas ir milzīgas, bet mēs pēc tām atsakāmies tiekties, būdami nožēlojami minimālisti, tāpat kā Izraēls, kas apmierinājās ar nelielu saimniecību ielejā, necenšoties iemantot tiem sagatavoto Valstības pilnību. Psalmā 1:1-3 Dāvids vairākas reizes atsaucas uz Jozua. Viņš runā par cilvēku, kam viss izdodas, jo tas dienām un naktīm domā par Tā Kunga bauslību, un viņš lieto tos pašus vārdus ebreju valodā, kas rodami Dieva dotajos uzdevumos Joz.1:8. Bet Dāvida uzsvars ir uz to, ka tāds cilvēks „neseko bezdievīgo padomam” – viņš nepadodas vienaudžu spiedienam. Tas, ka vēlākajā savas dzīves posmā Jozua padevās vienaudžu sliktajai ietekmei, norāda uz to, ka viņš pilnībā neizpildīja viņam doto uzdevumu.

1:13 Tāpat kā rūbeniešiem mums ir dots absolūtais Valstības „miers /atdusa” šeit un tagad (salīdz.1:13 ar Ebr.4:3); bet mēs, tāpat kā viņi, iemantosim zemi, nodrošinājuši, ka arī mūsu brāļi ir iemantojuši savējo (:15). Paradoksāli: rūbeniešiem tiek dots „miers”, bet tie saņems „mieru”, kad arī viņu brāļi būs to saņēmuši. Šie rūbenieši simbolizē mūs, jo tieši šis fragments ir Ebr.4 argumentācijas pamatā, kur *mums* tiek teikts, ka *mēs* esam saņēmuši absolūjumu ieiet Dieva mierā, bet mums ir jāstrādā, lai tajā ieietu.

1:13-15 Jozua nebija sagādājis tiem atdusu (Ebr.4:8); bet viņš teica, ka ir (Joz.22:4). Viņam neizdevās piepildīt visu iespējamo potenciālu, par ko šeit bija runa – ka *viņš* ievēdīs ļaudis „atdusā”. Mesijas Valstība, iespējams, būtu varējusi iestāties Jozuas-Jēzus laikā; taču kā Jozuam, tā arī Izraēlam tas nepaveicās. 5.Moz.1:38 skaidri teikts, ka Jozua ievēdīs Izraēlu tās zemes mantojumā. Taču Jozuas dzīves beigās Izraēls nebija iemantojis visu apsoltā zemi. Viņš nepiepildīja to, kas bija potenciāli iespējams. Dieva pareģojums šeit bija nosacīts, kaut gan tolaik faktiski nebija runas par nosacījumu. Dieva sākotnējais uzdevums Jozuam bija, ka tautai jāiemanto visa Ābrahāmam apsoltā zeme līdz Eifratas upei (1:4). Bet galu galā Jozua noteica robežas, ietverot daudz mazāku zemes platību; viņš pat nepapūlējās iekarot visu teritoriju līdz Eifratas upei, kaut gan Dievs bija apsoltījis, ka viņam viss izdosies un pat pavēlēja viņam to darīt. Jozuam bija jāsadala visa Ābrahāmam apsoltā zeme Izraēla cilšu starpā (1:6). Acīmredzot viņam bija pietrūcis perspektīvā redzējuma un viņš savā minimālismā apmierinājās ar mazāka apjoma iekarojumu, necenšoties pēc potenciāli lielākās Valstības, kuru Dievs bija nodomājis dot Savai tautai. Vai gan mēs savā rīcībā nevaram izrādīties tādi paši?

1:18 Atkārtotie mudinājumi būt stipram un turēt drošu prātu (:6,7,8,18; 5.Moz.31:23) varētu nozīmēt, ka Jozua bija kautrs un bija pastāvīgi jāiedrošina.

2:1 *Slepeni* – 12 izlūku sūtīšana pirms 40 gadiem liecināja par ticības trūkumu, jo Dieva eņģelis jau bija izlūkojis zemi, un Tas Kungs Pats bija teicis Izraēlai, cik laba ir šī zeme. Iespējams, slepenība norādīja uz apziņu, ka šis nav īsti garīgs lēmums, un tādēļ Jozua izšķīrās par slepenību.

Nonāca kādas sievas namā, kas bija netikle – Izraēlam nebija pazīstama pilsētas dzīve, varbūt tie pat nebija redzējuši mūros ieskautas pilsētas, kāda bija Jērika. Izlūki iegāja pilsētā vakarā (:2) un vārti tika aizslēgti (:5). Svešiniekiem vienmēr pievērš uzmanību tādās vietās – nerunājot jau par to, ka pilsēta bija ebreju iebrukuma tiešais mērķis. Abu izlūku valoda / akcents tos varēja nodot. Ienākuši pilsētā vakara krēslā, īsi pēc kam vārti tika aizslēgti, viņi varēja noprast, ka tos novēro un uzskata par aizdomīgiem svešiniekiem. Un izmisumā viņi ielavījās prieka namā, kas bija pilsētas vārtu tuvumā. Tā bija vieta, kurā mēdza iegriezties svešinieki, kā tas gadās arī mūsdienās. Mēs varam iedomāties tos ieejam mājā, kur tos uzrunā prieka nama madāma. „Ko jūs vēlaties?” būtu parastais jautājums, tāpat kā ārsts jautā slimniekam: „Kā jūs jūtaties šodien?” Rahaba bija gudra sieviete, kas bija radusi apkalpot svešiniekus un saprata, kas par lietu. Pietika dažu teikumu, lai viņa noprastu, kas tie tādi. Arī viņi drīz vien noprata, ka ir nokļuvuši slazdā šai mūru ieskautajā pilsētā, un tiem nekas cits neatlika kā atklāt patiesību Rahabai, cerot uz labvēlīgu iznākumu. Un veiksmē tiem uzsmaidīja. Jēkaba 2:25 tie nosaukti par „sūtņiem”, un viņu vēstij Rahaba noticeja. Nepagāja ne stunda, kad pie durvīm klauvēja vīri un jautāja, kas Rahabai zināms par izlūkiem. Šis nepilnas stundas laikā viņai bija radies visai virspusējs priekšstats par Dieva Valstību, bet viņa ticēja un viņas darbi rādīja šo ticību, jo viņa atteica vīriem [kuri pēc tā laika kultūras nedrīkstēja ienākt vientuļas sievietes mājā], ka izlūki bija ienākuši un aizgājuši. Rahaba ticībā bija „draudzīgi uzņēmusi pie sevis izlūkus” (Ebr.11:31), un, saņēmusi viņu vēsti, ar darbiem attaisnoja sevi, parādot tiem bēgšanai citu ceļu (Jēkaba 2:25).

2:9,10 Kad viņa saka, ka zina, ka „Tas Kungs jums ir devis šo zemi” (2:9), viņa lieto tos pašus divus ebreju vārdus, kas atkārtoti lietoti 5.Mozus grāmatā attiecībā uz Dieva apsolījumu dot Izraēlam kānaāniešu zemi. „Mūs pārņēmušas bailes no jums” arī ir atsauce uz 2.Moz.15:16; 23:27 [Rahaba lieto to pašu ebreju vārdu]. Rahaba saka, ka iedzīvotāju sirids ir kļuvusi „bailīga” – tiem pašiem vārdiem, kas lietoti 2.Moz.15:15 par to, ka „izbijās visi Kānaāna iedzīvotāji”. Apzinoties to visu, viņai netrūkst drosmes prasīt neiespējamo – lai *viņa* kļūtu par izņēmumu, lai ar *viņu* tiktu noslēgta derība. Kad viņa saka, „mēs *esam* dzirdējuši” par jūsu iziešanu no Ēģiptes (:10), iespējams, tā ir atsauce uz 2.Moz.15:14: „Tautas to *ir* dzirdējušas

un ir nodrebējušas”. Un uzsvars tiek likts uz *ir* dzirdējušas un *ir* nodrebējušas. Rahabas tipa garīgās ambīcijas paceļ mūs augstāk par mietpilsonībā iegrimušo cilvēci; mietpilsonībā, kas raksturīga visai cilvēku dzīvei zem saules.

2:10 No kurienes viņa, Jērikas netikle, ir smēlusies visas šīs zināšanas? Kā viņa ir uzzinājusi par To Kungu? Droši vien no saviem klientiem, kas ir ceļojuši, kas to ir dzirdējuši un atstāstījuši viņai. Tas ir iedrošinājums visiem grēciniekiem – ka Dievs strādā caur grēku, lai celtu Savu slavu, un Viņš tik viegli neatsakās no vājuma pārņemtajiem cilvēkiem.

2:12 *Būsit labvēlīgi* – Ebr.11:31 teikts, ka „ticībā netikle Rahaba negāja bojā”; Rahaba ticēja Dieva žēlastībai. Jo Rahaba bija amoriete, un, saskaņā ar Mozus bauslību, ar amoriešiem nedrīkstēja slēgt nekādu derību – tie visi bija lemti iznīcībai (5.Moz.7:2). Rahabai pietika garīgās drosmes lūgt, lai viņi noslēgtu derību ar viņu („būtu labvēlīgi”, salīdz. ar 1.Sam.20:8). Un izlūki noslēdza derību ar viņu. Žēlastība, tāpat kā mīlestība, rod ceļus. Atcerieties, ka viņa zināja arī to, ko Izraēls bija izdarījis ar saviem ienaidniekiem pa ceļam uz Jēriku – un, šķiet, ka viņa atsaucas uz Mozus pavēlēm pilnībā iznīcināt visus šīs zemes iemītniekus un neslēgt derību ar tiem (5.Moz.2:32-37; 7:1-5; 20:16-18).

2:18 Rahabai bija pieteikts piesiet pie sava loga sarkano virvi, „kad mēs nāksim šai zemē”. Taču Rahaba piesēja sarkano virvi pie loga, tiklīdz tie bija prom – it kā viņa atzītu, ka viņas zeme jau tagad ir Izraēla rokās (:21). Ņemot vērā to, ka visa pilsēta brīnījās par to, kā izlūkiem ir izdevies izbēgt, un aizdomas krita arī uz viņu, tad atstāt virves galu karājamies no loga, tas ir, noņemt to un tad uzreiz atkal piesiet (kā liek domāt 2:21), bija tiešām muļķīgi. Tobrīd viņai to nevajadzēja darīt. Taču prieka vēsts dara mūs par muļķiem Kristus dēļ. Bet vai tā ir mūsu postmodernajā laikmetā? Kad bija tā pēdējā reize, kad prieka vēsts iespaidā jūs izdarījāt ko muļķīgu citu cilvēku acīs? No Ebr.11:31 teiktā var secināt, ka Rahaba sludināja arī citiem prieka vēsti, ko viņa bija saņēmusi no sūtņiem – jo Rahaba negāja bojā līdz ar tiem, kas „bija neticīgi” – *apeitheo* nozīmē nevēlēšanos ticēt, pretestību ticībai. Kādai vēstij Jērika neticēja? Tie nekādu vēsti nebija saņēmuši ne no Mozus, ne no Jozua. Šī vēsts droši vien bija Rahabas aicinājums nožēlot grēkus un pieņemt Izraēla Dievu, kā viņa to bija darījusi – cerot uz Viņa labvēlību. Lai nu

kā, bet viņa būs gājusi pie savas atsevišķi mītošās ģimenes (atsvešinātību būtu varējusi izraisīt viņas nodarbošanās, vai arī atsvešinātība būtu varējusi novest viņu līdz tādām dzīves veidam) un nesusi tiem prieka vēsti, aicinot tos savā netiklajā namā. Ja ļaudis ar daudz mazāku izpratni par evaņģēliju varēja riskēt ar savu dzīvību tā dēļ... ko mūsu izpratne un ticība liek *mums* darīt prieka vēsts liecības sniegšanas vārdā? Mūsu zināšanas par Valstības evaņģēliju ir daudz plašākas nekā tās bija Rahabai, kura bija šo to dzirdējusi no saviem klientiem un tikai nepilnu stundu runājusi ar izlūkiem, pirms viņa pierādīja savu ticību ar darbiem. Ja viņa bija gatava to darīt – ko tad lai saka par mums?

3:1 Mēs atkārtoti lasām par Dieva kalpiem Bībelē, ka tie „cēlās agri no rīta” un darīja Tā Kunga darbu. Katrā no sekojošajiem fragmentiem šī frāze nav tikai tēlainis izteiciens – tā izteic to, kas patiesi notika: Ābrahāms (1.Moz.19:27; 21:14; 22:3); Jēkabs (1.Moz.28:18); Mozus (2.Moz.8:20; 9:13; 24:4; 34:4); Jozuas (Joz.3:1; 6:12; 7:16; 8:10); Gideons (Soģu 6:38; 7:1); Samuēls (1.Sam.15:12); Dāvids (1.Sam.17:20; 29:11); Hiskija (2.Ķēn.19:35; 2.Laiku 29:20). Pietiekami iespaidīgs skaits piemēru. Ar to es negribu apgalvot, ka degsme Dieva darbā saistās ar agro celšanos, pretstatot to darbam vēlās vakara stundās; taču tomēr jāsaprot, ja mēs strādājam Dieva darbu, tad mēs nepavadīsim laiku gulšņājot. Celies augšā, tiklīdz tu esi pamodies!

4:1-3 Tas ir notikušā īss pārstāsts; pārējie panti skaidro, kā šī situācija izveidojās. Tas raksturo Bībeles pierakstus vispār. Mums jāatzīmē, ka grieķu rakstība, kas ir lineāra, stingri hronoloģiska, tāpat ka pārējās Eiropas valodas, stipri atšķiras no ebreju domāšanas un rakstīšanas veida, kas sniedz tēmas un skaidrojumus uz acīmredzamas hronoloģiskas „lūkāšanas” rēķina.

4:14 *Tas Kungs paaugstināja Jozuu visa Izraēla acīs* – Kad viņi iegāja Kānaānā, pieredzējuši kā cilvēces ūdeņi tiek apstādināti (atsauce uz ūdeņiem, kas sastājas kā liels aizsprosts līdz Ādamas pilsētai, 3:16), viņi uzlūkoja Jozuu, pateicības un cieņas pārņemti. Kad pienāks mūsu tuksneša ceļojuma beigas un mēs ieiesim apsolītajā zemē Dieva Valstībā, arī mūsu acis un sirdis tāpat būs cieņā pievērstas Jēzum, un mēs pavadīsim mūžību, Viņu paaugstinot. Bet mums ir jāuzsāk šī Kristus centrētā dzīve jau šodien.

4:23 Nākamajām paaudzēm bija jāsaprot, ka viss, ko Dievs darījis, ir darīts *jūsu* labā; tādējādi Bībeles pieraksti atdzīvojas mūsu priekšā, to priekšā, kas ir Dieva tauta; tie kļūst par dzīvu vārdu, kad mēs iztēlē redzam sevi stāvam Jordānas vai Niedru jūras krastā kā līdzdalībnieki tolaik notikušajā nepārspējamajā glābšanas brīnumā. Ja mēs to tā uztveram, tad mums ir vieglāk pieņemt šķietamu Dieva dramatiskas iejaukšanās trūkumu mūsu dzīvēs šodien; jo Viņš tik daudz lielu lietu ir darījis *mūsu* labā Savas tautas vēstures gaitā.

5:2 Viss, kas attiecās uz gatavošanos kaujai no cilvēciskā redzes viedokļa, izskatījās muļķīgi – atkal censties mācīt Izraēlu, veco un jauno, ka uzvaru nes staigāšana Dieva ceļos, un Viņa ceļi cilvēkiem liekas muļķīgi. Karavīri tika apgraizīti pirms kaujas (:2). No Bībeles pierakstiem par Šehemu mēs zinām, cik lielā mērā tas fiziski vājinātu vīrus – jo bija atlikusi tikai nedēļa pirms kaujas. Mannas daudzums arī netika pakāpeniski samazināts – tā izbeidzās tieši pirms cīņas par Jēriku (:12). Cilvēki droši vien izjuta pārtikas trūkumu, kā arī grūtības, kas saistās ar pāreju uz cita veida diētu – pēc 40 gadu pārtraukuma! Septiņas reizes apiet pilsētai apkārt, sākot to darīt rīta agrumā, nogurdinātu cilvēkus. Šāda rīcība nedeva nekādas šoka vai pārsteiguma priekšrocības. Un iebrukums pilsētā vēlajā pēcpusdienas stundā arī nešķīta gudrs – no cilvēku redzes viedokļa! Bet tas viss bija – un ir – lai mācītu Dieva tautu, ka uzvaras gūšana Dievam tīkamajā veidā prasa cilvēku spēku patēriņu, tāpat kā Dievs to dramatiski mācīja Gideonam.

5:5,6 Tuksnesī nosodītās paaudzes izmisumu, bezcerību un ticības nodevību nav iespējams pārspīlēt. Neveicot bērnu apgraizīšanu, tie demonstrēja savu atteikšanos no Ābrahāma noslēgtās derības ar tiem.

5:10 Jāņa 6 Kungs saka tiem, ka patiesā manna ir Viņa miesa, kas Viņam jādod par pasaules dzīvību. Daži ir nākuši pie slēdziena, vadoties no Joz.5:10-12, salīdzinot to ar 2.Moz.16:35, ka pirmo reizi manna nokrita no debesīm Pashas priekšvakarā, tādējādi piedodot asumu Kunga vārdiem, kas pielīdzina mannu Viņa nāvei.

5:13 Kā Izraēls tika aicināts sekot Eņģelim pēc Niedru jūras kristībām, tā arī mēs sekojam Eņģeļa pēdās. Jērikas sakāve ir klasisks sekošanas Eņģelim piemērs. Eņģelis bija *Tā Kunga* armijas virspavēlnieks, kas parādījās Jozuam, Dieva armijas virspavēlniekam uz zemes, un stāvēja „viņam pretī”. Jozuam tika parādīts, ka

viņam pretī Debesīs stāv pārstāvis Dieva troņa priekšā – tāpat kā mēs visi stāvam Viņa priekšā.

5:14 Pievērsiet uzmanību tam, kā Eņģelis atbild uz Jozuas jautājumu – „Vai tu esi mūsu cilvēks vai mūsu pretinieks?” Dievs nav ieinteresēts nostāties kādā pusē cilvēku strīdu gadījumos, noniecinot vienu un izceļot otru. Atbilde bija, ka Eņģelis pārstāv Dievu. Reliģiozi cilvēki viegli krīt savu ienaidnieku nomelnošanas slazdā, pamatojot to sev ar to, ka ‘Dievs ir ar mani, un tādēļ Viņš nav ar tevi, manu pretinieku; un Viņš tevi nīst, tāpēc ka es tevi nīstu’. Patiesais Dievs un Viņa kalpi eņģeļi stāv pāri šādai primitīvai cilvēku dalīšanai pretējās pusēs.

5:13,14 Šos pantus var lasīt kā rādošus Jozua negatīvā gaismā, kā tādu, kas vēlas visu redzēt kā baltu vai melnu; Dievu stāvam vai nu viņa pusē, vai pret viņu; kad būtība ir tajā, lai saskatītu un darītu Dieva gribu. Jozua teicami izpildīja skaidri dotās pavēles (4:10,17; 8:27; 10:40). Bet tad, kad viņam bija jāpauž sava ticība Dievam negaidītās situācijās, piem., kad ieradās Gibeona sūtņi, vai kad pirmais mēģinājums iekarot Aju beidzās ar neveiksmi, viņa reakcija nebija no labākajām. Kalpība likuma burtam neder tais gadījumos, kad jārikojas uz principu pamata. Viņš stingri pieturējās pie Dieva dotajām pavēlēm par tuvošanos Jērikai un tās iekarošanu, vai par palu pārņemtās Jordānas šķērsošanu un altāra celšanu; un atkal un atkal mēs lasām Jozuas grāmatā, cik stingri viņš pildīja caur Mozu dotās Dieva pavēles (8:31,33,35; 11:12,15,20; 14:2,5; 17:4; 21:2,8). Bet Jozuam, kā cilvēkam, kas radis stingri sekot likuma burtam, radās grūtības gadījumos, kad pašam bija jāpielieto principi, kas bija bauslības pamatā, par kuriem nebija doti speciāli dievišķie norādījumi, kur burta kalpība nelīdzēja.

5:14 Skat kom.14:8. Bija paredzams, ka Eņģelis izdzīs visas ciltis, kas bija zemē; Izraēlam bija tikai jāieiet zemē un jāiemanto Eņģeļa paveiktais. Tādēļ, kad viņiem neizdevās izdzīt dažas ciltis, tas norādīja uz cilvēku neveiksmi sadarboties ar Dievu. Tā, bija paredzams, ka Eņģelis viņus novedīs līdz apsolītajam „mieram” – 5.Moz.25:19; Joz.1:13; Jes.63:14; kaut gan faktiski tie neiegāja mierā savas nepaklausības dēļ (Ebr.3:11-4:11), neskatoties uz to, ka Eņģelis solīja dot tiem mieru (2.Moz.33:14). Cilvēks nav viens, mums ir daudz eņģeļu, kas strādā, lai dotu

mums milzīgas potences; taču mums ir jāizvēlas, vai mēs sadarbosimies ar viņiem, lai tās īstenotu dzīvē.

5:14,15 Eņģelis, kuru Jozua satika teica, ka Viņš ir „Tā Kunga karaspēka virspavēlnieks” vai „pulku” virspavēlnieks – tās Eņģeļu armijas, kas ies Jozuas un Izraēla priekšgalā, lai izcīnītu viņu kaujas. Tādēļ nereti lietotā vārdkopa „Pulku Dievs” attiecas uz Dieva Eņģeļu karapulkiem.

5:15 Pavēle novilkt kurpes no kājām, jo šī vieta ir svēta, acīmredzot atgādina Mozum doto pavēli līdzīgā situācijā. Vai Jozuam nebija jāsaprot, ka viņa dzīve lielā mērā vērtās pēc Mozus dzīves parauga?

6:2 Sekošana Eņģelim ir tēma, kas ir pamatā Dieva pavēlei, ka, tā kā Viņš ir jau nodevis tiem Jēriku, tiem jāceļas un jāiet to ieņemt. Mums ir sagatavots tik daudz uzvaru perspektīvā – pār nodošanos netikumiem, iesīkstējušām rakstura vājībām, paražām, neiespējamām situācijām. Izraēlam bija jāseko šķirstam, kurā bija dievišķā klātbūtne (:2 salīdz. ar :7,8). Un tautai bija jākāpj pāri mūriem, kad tie sagruva, taisni tur, kur ikviens stāvēja (:5,20), tāpat kā ķerubi-eņģeļi devās „taisni uz priekšu” (Ecēh.1:7,9,12). Viņiem bija jāiet Eņģeļu pēdās.

6:5 *Lai visa tauta saceļ varen lielu troksni* – Ebreju valodā tas izteikts ar vienu vārdu ‘kliegt’, kas asociējas ar gaviļu saucieniem, kad ir sasniegta uzvara; troksnim bija jārāda Izraēla ticība, ka Dievs *jau ir nodevis* tiem pilsētu. Šis vārds Ps.60:8 un Ps.108:10 tulkots kā „gavilēt”. Tā pati doma par gaviļu saucieniem par uzvaru pār pilsētu, kas tika dota Dieva tautai, izskan arī Jer.50:15 – „Paceliet prieka balsis visapkārt [salīdz. ar Jērikas mūriem]... Krituši tās nocietinājumi, noārdīti tās mūri [salīdz. ar Jēriku]. Un šeit ir runa par pēdējo dienu uzvaru pār Bābeli – tādējādi attiecinot šo aprakstu arī uz mums, kas dzīvo pēdējās dienās un kas redzēs Bābeles krišanu. Atcerieties, kā notika, kad krita burtiskā Bābele, kad apkārt tās mūriem plūstošais ūdens izžuva un mūri atvērās – tāpat kā tas notika Jērikā.

6:10 „Līdz tai dienai, kad es jums sacīšu: saceliet troksni” liek noprast, ka kaujas plāns tautai nebija zināms – katru dienu tie staigāja apkārt pilsētai klusumā un nekas nenotika. Pavēle „Saceliet troksni!” neatskanēja – sešas dienas pēc kārtas. Tas viss tika darīts viņu ticības stiprināšanai. Un atkal jāsaprot, ka cilvēku izpratnē

tas izskatījās pēc visneprātīgākā kaujas plāna. Ebr.11:30 saista šo staigāšanu apkārt pilsētas mūriem ar ticību: „Ticībā izraēlieši septiņas dienas pēc kārtas gāja apkārt Jērikai, un tās mūri sabruka”. 2.Kor.10:3-4 ir atsauce uz to, ka Jērika netika ieņemta pasaulīga cīņiņa rezultātā. Mums ir jāasociē sevi ar šiem nervozajiem izraēliešiem, kas necerēja uz savu cīņas ieroču spēku, bet izmisīgi ticēja Dieva uzvarai. Un mums katram ir sava Jērika – ieradumi, domāšanas veids, kas regulē mūsu dzīvi, kas šķiet nemaināms. Niedru jūras glābšanas mērķis bija dot Izraēlam šo pašu mācību. Arī Jērikas krišanas apraksts dots līdzīgā veidā, lai dotu to pašu mācību. Rahabas māja bija jāapzīmē ar sarkanu virvi – līdzīgi Pashas jēra asinīm, ar kurām bija jāaptraipa izraēliešu mājas paloda un abi durvju stabi Ēģiptē. No tautas pieprasītajam klusumam bija jāatgādina 2.Moz.14:14, kad tautai, kas stāvēja Niedru jūras krastā bija teikts: „Kungs par jums cīnīsies, bet jūs klusējiet!” Salīdziniet šo klusuma pieprasījumu, kamēr *Kungs* cīnīsies, ar parasto kaujas saucienu praksi, kad senlaiku armija tuvojās ienaidniekam. Visi cilvēku ieviestie paradumi, gudrība un spēks tika mērķtiecīgi pretstatīti tam, kas šķita runājam pretī cilvēka instinktiem – klusēt, kamēr Dievs cīnīsies.

6:11 Vai nevarētu būt, ka vārdi „Un Tā Kunga šķirsts tika nests apkārt pilsētai vienu reizi” nozīmētu, ka visa Izraēla armija negāja apkārt pilsētai pirmajā reizē, kā bija pavēlēts – iespējams, tikai šķirsts tika nests apkārt pilsētai. Un tāpat arī cilvēkiem bija jāklie dz, kad pūta taures (:16). Bet patiesībā, kā bērni svētdienas skolas izrādē, kas sagājusi greizi, tauta kļiedza, taures tika pūstas, un tad tauta sāka kliegt vēl skaļāk (:20). Pierakstos skaidri redzama tēma, ka patiesībā tauta nerīkojās saskaņā ar Viņa ideālo plānu, taču Viņš tomēr deva tiem uzvaru. Saskaņā ar Ebr.11:30, „ticībā sabruka Jērikas mūri”. Kā ticībā? Kura konkrēti ticībā? Vai Jozuas-Jēzus ticība tika piedēvēta tautai? Vai arī viņu ļoti vājā, cerēsim-uz-labāko ticība tik un tā tika pieņemta kā ticība, pateicoties Dieva žēlastībai?

6:18 Jērikas bagātības tiek apzīmētas ar ebreju vārdu, kas nozīmē kā lāstu, tā arī kaut ko, kas veltīts (Dievam). Tā ir pārlicinoša mācība: šīs pasaules bagātība, kas nonāk mūsu īpašumā, būs mums par lāstu, ja mēs to neveltīsim Dievam. Manta ir „negantība” (Lūkas 16:13,15) – vārds, kas Vecajā Derībā saistās ar elkdievību. Mums ir ne tikai jābūt brīviem no elkdievības, mums ir jānīcina materiālisms.

6:24 1.Kor. 3:12-15 pielīdzina visus ticīgos materiālam, kas var izturēt uguns pārbaudi soda dienā – un tā, bez šaubām, ir atsaucē uz Jērikas bojā eju uguni un tikai metāli, līdz ar Rahabu un viņas namu, izgāja caur uguni un tika glābti. Tā, saskaņā ar šo atsauci, Rahaba un viņas nams pārstāv visus ticīgos.

7:3-5 Vai Jozuam pašam nebija jāved vīri kaujā (1:5)? To viņš darīja, kad tie uzbruka Ajai otrreiz (8:15).

7:7,8 Šeit Jozua ir zaudējis ticību 1:5-7,9 dotajiem apsolījumiem.

7:10,11,13 Tas Kungs atgādina Jozuam, ka viņš nedrīkst uzskatīt sevi par vienu no vienkāršajiem draudzes locekļiem, viņam jāatceras savas personīgās attiecības ar Dievu, viņš nedrīkst sevi vērtēt par zemu.

7:11 Viss, kas mums ir, kas mēs esam, bijām vai kādreiz būsim, ir Viņa dotā dāvana. Tādēļ paņemt sev to, kas pieder Dievam, nozīmē stādīt sevi Dieva vietā. Materiālisms un egoisms tevī faktiski nostāda tevi Dieva vietā. Ahana grēks bija tajā, ka viņš paņēma sev to, kas veltīts Dievam. Un tādēļ ir teikts, ka viņš ir 'zadzis'. Bet no kā? No Dieva (salīdz. ar 6:18). Tas fakts, ka viss pieder Dievam, nozīmē, ka nepastāv atšķirības starp to, kas ir mūsu un kas ir Dieva. Tā domāt nozīmē zagst no Viņa. Uztveriet Mal.3:8 vārdu spēku: „Vai cilvēks var aplaupīt Dievu?! Bet jūs aplaupāt Mani”. Vai mēs neesam aplaupījuši Dievu tādā veidā, it īpaši mūsu attieksmēs un Dieva uztverē?

7:13 „Celies augšā!” teikts jau otrreiz (:10), it kā Jozua tik lielā mērā bija zaudējis pašpaļāvību, ka vēl arvien gulēja uz sava vaiga, neuztvēris Dieva iedrošinājumu.

7:19 Jozua pareizi saprata, ka grēku nožēla ir slavas došana Tam Kungam.

7:21 Nosodītais cilvēks, kurš bija apracis Dieva naudu zemē, ir pamatā Kristus līdzībai par cilvēku, kuram bija dots viens talants, kas to apraka zemē, neko nedarījis ar to (Mat.25:25). Taču šai līdzībā cilvēks to nebija zadzis; Jēzus viņam to iedeva, bet viņš ar to neko nedarīja. Iespējams, ka saistība ir tajā, lai mācītu, ka neko nedarīt ar Dieva bagātību ir tas pats, kas zagst to no Viņa; vajadzīgā nedarīšanas grēks ir tikpat nopietns grēks kā pastrādātais grēks.

8:1 Jozuas baiļu iemesls bija ticības zaudēšana Dieva teiktajam 1:3,9.

8:2 Dievs bija teicis Izraēlam pilnībā iznīcināt visu laupījumu no viņu ieņemtajām pilsētām. Bet kad viņi to nebija darījuši Jērikas gadījumā, tad pirms Ajas ieņemšanas Dievs tiem atļāva gūto laupījumu paturēt sev; kaut gan 5.Moz.20:14-16 tika teikts, ka tā viņi varēja rīkoties tikai tālu no tiem dzīvojošo ienaidnieku gadījumā, bet *ne* tādu pilsētu kā Aja gadījumā, kas ietilpa viņu mantojumā. Tā, protams, bija piekāpšanās cilvēku vājumam. Šī piekāpšanās cilvēku vājumam attiecās arī uz citām pilsētām, ne tikai uz Aju; pēc Ajas tā jau bija ierasta lieta, ka Izraēls paturēja visu ieņemto Kānaānas pilsētu laupījumu sev; taču drīz pēc tam mums tiek teikts, ka Jozua „neko neatstāja neizpildītu no visa tā, ko Tas Kungs bija Mozum pavēlējis” (11:14,15). Dievs pieņēma šo piekāpšanos cilvēku vājumam, šo dzīvošanu zemākajā līmenī kā pilnīgu paklausību. Dieva žēlastība ir apbrīnojama!

8:5 *Mēs no viņiem bēgsim* – iespējams, ka bēgšanas no ienaidniekiem pamatā bija atziņa, ka teiktais 5.Moz.28:25 ir patiesība. Tas tika ietverts kaujas plānā, lai radītu atziņu, ka viņi ir grēkojuši un ir pelnījuši bēgt. Dievs deva tiem, un mums, uzvaru uz tā pamata, ka viņi atzina, ka ir pelnījuši sakāvi.

8:18 Saules atspīdumam uz šķēpa bija jābūt par signālu aizsegā esošajiem iebrukt pilsētā.

8:26 Ja salīdzinām šo kauju ar kauju pret Amaleku, vai Jozua turēja rokas uz augšu kvēlā lūgšanā? Lūgšana parasti asociējas ar uz augšu paceltām rokām. Tolaik Mozus turēja rokas paceltas, kamēr Jozua veda pulkus cīņā un uzvarēja, pateicoties Mozus lūgšanā uz augšu paceltajām rokām (2.Moz.17:11). Tagad Jozua ir tas, kas tur lūgšanā uz augšu paceltas rokas, kamēr Izraēls cīnās. Mācība: tas, ko mēs pārdzīvojam, atkārtojas; un mēs esam to vietā, kas kādreiz ir lūguši par mums, un mums ir jāatkārto iepriekšējo paaudžu pieredze.

9:7 Rodas iespaids, ka Izraēlas vecajiem bija nojauta par hīviešu viltību, taču pretēji saprāta balsij tie ignorēja šos taisnību vēstošos signālus. Mums visiem piemīt šī tendence brīžiem pretoties saprāta balsij.

9:10 Vārdam vai vārdkopai var būt viena nozīme vienā kontekstā un pavisam cita citā kontekstā. Tā „raugs” var simbolizēt kā evaņģēliju, tā arī grēku. Un cits piemērs: 5.Moz.3:20 zeme „viņpus Jordānas” attiecas uz zemi uz rietumiem no

upes, bet Joz.9:10 „viņpus Jordānas” attiecas uz zemi uz austrumiem no upes. Tā pati vārdkopa „viņpus Jordānas” nozīmē kaut ko citu citā kontekstā. Tādēļ mēs nevaram pieņemt, ka tā pati vārdkopa vienmēr nozīmēs vienu un to pašu.

9:14-18 Arī Jozua šeit darbojās pretēji saprāta balsij, šķiet, apkārtējo vīru spiediena iespaidā.

9:23 *Mūsu Dieva namam* – Proti, „visai mūsu draudzei” (:21). Dieva nams ir Viņa tauta, nevis kāda materiāla celtne.

10:8 Vai te atkal nav ticības trūkuma 1:5 teiktajam?

10:10 Šī lielā kauja un uzvara tajā notika pateicoties tam, ka Jozua bija turējis savu derību ar hīviešiem. Mēs redzam, kā Dievs strādā, liekot lietā hīviešu viltību un izraēliešu muļķību – lai radītu tādu situāciju, kuras rezultātā Viņa tauta varēja iemantot Valstību. Tā Viņš mēdz rīkoties, tā vietā lai riebumā aizgrieztos, cilvēku vājumu redzot. Viņš vērs šīs vājības Savai tautai par labu, tāpat kā arī mums būtu jārikojas, kad redzam to sevī, kā arī citos.

10:11 Jozuas uzvara pār kānaāniešu ciltīm ir pirmtēls viņa lielākā vārda brāļa Jēzus darbam Viņa atgriešanās laikā. Adonisedeks, Jeruzalemes ķēniņš, un Melhisedeka dubultnieks, ir pēdējo dienu antikrista figūra, kas tur valdīs pēdējās dienās. Viņš ved cīņā pret Jozua-Jēzu arābu nāciju apvienību un tiek iznīcināts krusas graudu lietū (:11) – notikums, kas ir pamatā pēdējo dienu pareģojumam Atkl.16:21. Jozuas karavīru kāju likšana uz sakauto piecu ķēniņu skaustiem (:24) ir prototips visu ienaidnieku likšanai Kristum par kāju pameslu pēdējās dienās; un tas, ka „Tas Kungs, Izraēla Dievs, pats karoja Izraēla labā” (:42) ir pamatā daudziem pēdējo dienu notikumu izklāstiem.

10:12 Kolosāla ticība lūgšanai; Jozua pavēlēja un tā notika, tik liela bija viņa pārlicība, ka lūgšana tiks uzklausīta!

10:13 Bībelē ir vairākas atsauces uz grāmatām, kā, piemēram, uz Varoņu grāmatu, kas mums vairs nav pieejamas. Vai tās bija Dieva iedvestas, vai nē, mēs nezinām; taču tās mums vairs nav pieejamas, jo Dievs zina, ka mums tās nav vajadzīgas. Pretstatā tam grāmatas, kas ir Bībelē, ir *saglabātas* priekš mums; Dievs

nebūtu iedvesis un saglabājis tādas grāmatas kā 3.Mozus grāmata vai Laiku grāmatu genealoģijas, ja tās mums nebūtu kaut kādā veidā svarīgas.

10:14 Saules apstāšanās varēja nozīmēt ieiešanu citā laika dimensijā – skat kom.10:42. Taču burtisku notikumu izklāstā to varētu tikpat labi uztvert arī burtiski. Tas nozīmētu, ka visa saules sistēma bija iesaistīta; jo neviena tās daļa nevar apstāties savā kustībā, neiespaidojot visu planētu sistēmu. Un, iespējams, ka šīs apstāšanās iespaids sniedzās vēl tālāk... iespējams, viss kosmoss apstājās. Un tas viss viena uz planētas zemes stāvoša cilvēka kvēlās lūgšanas dēļ! Tāds ir lūgšanas spēks. Un vēl jo vairāk, Jozua nelūdza to, cerot, ka Dievs varētu to uzklausi. Viņa lūgums bija pavēles formā, tik kvēla bija viņa ticība, ka Dievs darīs to, lai Jozua spētu turpināt tam uzticēto Dieva darbu.

10:25 Skat kom.14:8.

10:28 *Un tanī dienā* – Tik daudz kas notika tanī dienā un divās turpmākajās dienās; skat kom.10:42.

10:42 Kristus atgriešanās laika notikumu pirmtēls redzams Jozuas laika Valstības iekarošanas notikumos. Daži no šai kampaņā aprakstīto notikumu klāsta prasa daudz vairāk laika nekā viņa karavīru aptuveni 36 stundās paveiktajā. Ka Jozua to veica „vienā paņēmienā” varētu norādīt uz laika sablīvēšanu, lai varētu to paveikt. „Saule palika mierā” varētu drīzāk norādīt uz to, ka Dievs sagrava laika dimensiju, nevis burtiski apstādināja sauli (:12,13). Un saules stāvēšana pār Gibeonu minēta Jes.28:21, norādot uz laiku, kad Dievs „trīcēs dusmās kā Gibeona ielejā, lai izpildītu Savu nodomu, Savu neparasto nodomu, lai padarītu Savu darbu, Savu savādo darbu” pēdējās dienās. Tas pats varētu attiekties arī uz ēnas pagriešanu par desmit pakāpēm atpakaļ Hiskijam par zīmi. Nebija nekādas vajadzības mainīt planētu kustību; vienkārši tika apstādināts laiks. Laika apstādināšana var būt par iemeslu tam, ka nav iespējams noteikt Kristus atnākšanas laiku. Dažādi pēdējo dienu notikumu pareģojumi nav hronoloģiski sasaistāmi. Ja laiks tiks apstādināts, tad visi šie pareģojumi var piepildīties, bet ne mums zināmajā laikā. Bābeli bads pieveiks vienā dienā; taču bads pieveic daudz ilgākā laika sprīdī (Atkl.18:8). Bābelei pienāks gals vienā dienā, taču arī vēl vienā stundā (18:10). Tas nepārprotami norāda uz laika sablīvēšanu. Arī Atkl.8:12, runājot par pēdējām dienām, teikts, ka

„dienas trešā daļa nespīdēja un nakts tāpat”. Vai tas varētu nozīmēt, ka viena diena un viena nakts ilgst tikai divas trešdaļas tai parasti atvēlētajā laikā, kamēr ceturtnā eņģeļa sodi izlīst pār zemi? Šī laika sablīvēšana dos iespēju spriest tiesu katram no mums individuāli, mums nebūs jāstāv rindā.

11:4 *Kā smiltis jūras malā* - Šie vārdi lietoti par Izraēlu (1.Moz.32:13). Šīs pasaules ķēniņvalstis uzdodas par Dieva Valstību. Pasaulīgās valstis uzdodas par Dieva tautu, kas arī novedīs pie pēdējās sadursmes starp īsteno Kristu Viņa atgriešanās laikā un antikristu, kas uzdodas par Kristu.

11:6,14 Vai tas neliecina par ticības trūkumu 1:9 teiktajam?

11:9 Jaunākās kara tehnoloģijas, kas bija nonākusi viņu rokās, iznīcināšana ir muļķība no cilvēciskā redzes viedokļa. Bet tāds ir ticības ceļš.

11:11 Vārds „dvēsele” šeit neattiecas ne uz ko iekšēji nemirstīgu mūsos. Tas attiecas uz cilvēku. Visus cilvēkus (*nephesh*), kas bija Hacoras pilsētā, nokāva ar zobena asmeni (salīdz. ar 10:30-39). Tātad „dvēsele” nav nemirstīga.

Hacoru viņš sadedzināja ugunī – Hacoras sadedzināšanu ugunī apliecina tur veiktie arheoloģiskie pētījumi.

11:15 - Skat kom.8:2.

11:22 Simsons gāja uz Gazu, apzinoties, ka viņa tautai nebija izdevies izdzīt visas ciltis no turienes. Jūdi bija to ieņēmuši Jozuas vadībā (1:18), bet bija jāvuši filistiešiem atgriezties. Arī mums ir jādara viss iespējams, lai mēs saglabātu tās uzvaras, ko Jozuas-Jēzus ir izcīnījuši mūsu labā.

11:23 Liela zemes daļa vēl aizvien nebija iemantota (13:1; 16:10; 18:3; 23:4); vai 11:23 varētu norādīt, ka visa zeme bija ieņemta tikai Izraēla uztverē? Kāda ir Jozuas atbildība par to? Vai, iespējams, Jozua iznīcināja kānaāniešu vadības struktūru, bet Izraēls negāja un neiemantoja to, kas bija tiem sagatavots, tāpat kā mēs nesteidzamies iemantot to, ko Kristus uzvara ir darījusi iespējamu?

12:1,7 *Tās zemes ķēniņi* – Ebreju vārds *eretz* attiecas kā uz Ābrahāmam apsolīto zemi, tā arī uz visu planētu. Kad Atklāsmes grāmatā mēs lasām par zemes /

planētas ķēniņiem, tie arī attiecas uz valdniekiem Ābrahāmam apsolītajā teritorijā no Nīlas līdz Eifratam.

12:7 *Jozua to nodeva par īpašumu Izraēlam, to dalīdams pēc viņu ciltīm* - Psalmā 136:17,22 lasām, ka lielie ķēniņi tika satriekti Dieva žēlastībā, lai dotu Izraēlam iemantot zemi. Tās nebija paša Izraēla uzvaras, par tām visām jāpateicas Dieva žēlastībai.

12:8 *Kalnās un ielejās... tuksnesī* – Jozuas-Jēzus uzvaras aptvēra plašu teritoriju. Taču, kad Izraēls iemantoja zemi, tie apmetās tikai auglīgajās zemes vietās un atļāva kānaāniešiem dzīvot neauglīgajās teritorijās, nevis iznīcināja tos pavisam (Soģu 1:34). Mēs arī varam it kā iemantot tās Valstības dzīves daļas, kas mums šķiet piemērotākas, nevis Jozuas-Jēzus garā pilnīgi visu pārņemt savā varā.

12:9 Šķiet, ka ķēniņu saraksts dots tai secībā, kādā tie tika sakauti. Visas kaujas un uzvaras netika pierakstītas, tāpat kā arī mums nav zināmas vai arī nav uztvertas visas Jēzus izcīnītās cīņas un uzvaras.

13:1 *Vēl ļoti daudz zemes paliek, kas jāiegūst īpašumā* – Jozua, tāpat kā Jēzus, bija izcīnījis visas kaujas; bet Dieva tauta negāja un neiemantoja to, kas viegli varēja būt iemantojams. Psiholoģiski tā bija laba ideja – uzskaitīt visu, kas nav iegūts īpašumā; nav slikti arī, ja mēs nospraužam sev noteiktus garīgus mērķus, lai cik nelieli tie būtu, un tad ķeramies pie to īstenošanas.

13:14 Levija ciltij nebija zemes īpašumu, jo „Tā Kunga, Izraēla Dieva, uguns upuri ir viņas daļa” (:14,33). Ievērojiet, kā „Tas Kungs, Izraēla Dievs,” tiek pielīdzināts tam, kas tiek Viņam upurēts. Pati Viņa pastāvēšana jau liek Viņam upurēt, ignorējot visas materiālas priekšrocības, to darot.

13:22 *Līdz ar pārējiem viņu nogalinātiem* – Tas liek domāt, ka Bileāms nesa viņu nosodījumu un tika pieskaitīts viņiem. Taču, šķiet, viņš bija izraēlietis, savulaik Tā Kunga praviētis, kas bija saskarē ar patieso Dievu. Taču viņš mira līdz ar midiāniešiem. Ja mēs nostājamies pasaules pusē šai dzīvē, tad mēs līdz ar viņiem tiksim nosodīti Kristus atgriešanās laikā un neiemantosim Valstību; mēs tiksim pazudināti reizē ar pasauli (1.Kor.11:32).

13:30 *Sešdesmit apdzīvotas vietas* – Kristus līdzība Lūkas 19:12-18 pielīdzina mūsu algu nākamajā Dieva Valstībā iecelšanai pāri dažāda skaita pilsētām. Tas apstiprina domu, ka Viņš redzēja Izraēla ieiešanu Kānaānā kā pirmtēlu mūsu ieiešanai Dieva Valstībā uz zemes Kristus atgriešanās laikā.

14:8 Jozua un Kālebs jau agrāk tika raksturoti kā tādi, kas „pilnīgi sekoja Tam Kungam, savam Dievam”, kad viņi gāja izlūkot Kānaāna zemi un mudināja Izraēlu iet un iemantot to (:8,9,14; 4.Moz.14:24; 32:11,12; 5.Moz.1:36). Tas attiecas uz to, kā viņi sekoja Eņģelim, kas gāja viņiem pa priekšu un ticēja, ka Izraēls var sekot Eņģelim, lai kurp viņš tos vestu. Kad Izraēls beidzot devās zemē, tam bija teikts, ka Jozua „ies tev pa priekšu”, un tiem bija jāseko viņam un jāiemanto šī zeme (5.Moz.31:3). No tā mēs redzam, ka apstākļi atkārtojas mūsu dzīvēs. Tāpat kā Jozuam tika teikts būt stipram un drošam, lai iemantotu zemi, tā arī viņam bija tas jāsaista citiem (10:25). Ticībā Jozua bija sekojis Eņģelim, un tagad viņš pats kļūva par vadītāju, kuram bija ticībā jāseko. Dzīvē mums ir jāiet solis soli ar Garu / Eņģeli; taču lai cik ilgi mēs ietu soli ar Garu, mēs tomēr varam pakļauties apstākļu spiedienam, kas izsistu mūs no iešanas soli ar Viņu.

14:12-14 No vienas puses mums it nemaz nav liegts lūgt Dievam materiālo svētību, un Tēvam patīk mums to dot. Bet var dzīvot arī augstākā līmenī, kad materiālā svētība vairs nav tik svarīga. Mēs varam būt kā Kālebs, kas iekaroja Hebronu (viņa Valstības daļu) sev un tad atdeva to citiem. Jebkurā gadījumā, Hebrona kļuva par priesteru pilsētu, kur dzīvoja levīti. Viņš atdeva savu vietu Valstībā citiem, atspoguļojot to žēlastību, kas tika sniegta viņam – tas bija mīlestības līmenis, ko šis dižais cilvēks bija sasniedzis. Arī Mozus bija sasniedzis līdzīgu mīlestības augstuma pakāpi pret Dieva tautu 2.Moz 32:32-34.

14:14 Tas ir kontekstā ar eņģeli, kas iet cilvēkiem pa priekšu. Kālebs bija pilnīgi sekojis eņģelim, kas gāja tam pa priekšu, un tādēļ viņš iemantoja zemi, kuru eņģelis jau iepriekš bija sagatavojis viņam. Mūsu sargeņģeļi jau iepriekš sagatavo mūsu uzvaras. ‘Kālebs’ ebreju valodā nozīmē ‘suns’, tā ka sekošana šeit ir vārdu spēle.

15:8 Jaunajā Derībā ir divi grieķu vārdi, kurus tulko kā ‘elle’ daudzās Bībelēs. Grieķu vārds *hades*, tāpat kā ebreju vārds *sheol*, nozīmē kapu. ‘Gehenna’ ir

izgāztuves vārds, kas atradās Jeruzalemes pievārtē, kur dedzināja pilsētas atkritumus. Tā kā 'Gehenna' ir īpašvārds, tas vispār būtu jāatstāj tāpat kā oriģinālā un nebūtu jātulko kā 'elle'. 'Gehenna' ir aramiešu vārds, kas ebreju valodā atbilst vārdam 'Ge-ben-Hinnon'- Ben-Hinomas ieleja . Tā atradās netālu no Jeruzalemes (15:8; 18:16) un Kristus dzīves laikā tā bija izgāztuve. Noziedznieku liķus meta ugunsuros, kuri tur dega pastāvīgi, tā kā Gehenna kļuva par pilnīgas iznīcības un atmešanas simbolu. Ugunsurā iemestais tur nesaglabājās – liķi pārvērtās pelnos.

15:13 Jozua bija ieņēmis Hebronu (10:36), bet Izraēls neizmantoja šo uzvaru, un filistieši bija atgriezušies; un tad Kālebs to ieņēma. Jozua / Jēzus ir izcīnījuši lielas uzvaras, iznīcinot šķēršļus, kas varētu stāties mūsu ceļā uz Valstību – bet mums ir jāiegulda mūsu pūliņu daļa, lai nostiprinātu šīs uzvaras.

15:18 Tādi garīgo ambīciju piemēri iedvesmo; tāpat kā zaldāti iedvesmo viens otru uz varonīgu rīcību. Aksa sekoja sava tēva Kāleba garīgajām ambīcijām, lūdzot mantojumu Valstībā (14:12); un tas savukārt iedvesmoja citu sievieti lūgt mantojumu drīz vien pēc tam (17:4). Un tā tam arī būtu jābūt jebkurā veselīgā ticīgo draudzē.

15:33-36 Cora, Simsona dzimtā pilsēta, sākotnēji bija Jūdas mantojumā, taču Jūda no tās atteicās, nododot to Dana ciltij (19:41), kuri arī neizrādīja par to interesi; jo viņi migrēja uz ziemeļiem un pārņēma zemi, kas piederēja ne tik kareivīgiem sidoniešiem (Soģu 18:2,7-10). Tie, kas nevēlas mantojumu Valstībā, to arī nedabūs; tie, kas patiesi mīl Kristus parādīšanos un visu, kas saistīts ar Valstību, dabūs to (2.Tim.4:8). Taču no tik vājas, garīgi neieinteresētas vides nāca tādas ticības cilvēks kā Simsons.

15:60 *Kirjat-Baala, tā ir Kirjat-Jeārima* – Nereti vietu nosaukumu uzskaitījumos tiek minēts, ka vietvārds ticis mainīts; šai gadījumā no „Baala” uz „Jeārima”. Visi atgādinājumi un asociācijas ar pagānu ticību, elku pielūgsmi un veco dzīvi ir jāizdzēš no atmiņas.

15:63 Viņi, tāpat kā mēs, būtu varējuši tos izdzīt, jo Jozua-Jēzus bija izcīnījuši uzvaru; taču tie nenoveda darbu līdz galam.

16:9 Dievs no jauna noteica zemes robežas saskaņā ar Izraēla spējām tās sev pakļaut. Viņš ņēma vērā viņu vājumu, tāpat kā Viņš to dara attiecībā uz mums. Un tā, Efraima bērniem tika iedalītas dažas pilsētas Manases bērnu īpašumu vidū, droši vien tāpēc, ka Manase neizdzina tur dzīvojošās ciltis. Un Kungs Jēzus, šķiet, atsaucas uz to, kad Viņš teic, ka mums tiks dotas pilsētas, kuru skaitu noteiks mūsu centība tās iemantot. Dievs bija nepārprotami apsolījis, ka Viņš izstums tās ciltis un „jūs *iemantos*it viņu zemi” (23:5). Bet ar nosacījumu, ka arī viņi darīs savu daļu darāmā, kaut gan šis nosacījums nav speciāli minēts. Galu galā Dievs paplašinās zemes robežas (Jes.26:15), jo Izraēls beidzot būs sasniedzis to garīgo centienu līmeni, kādu Dievs vēlas, lai tie sasniegtu.

17:1 *Mahiram, Manases pirmdzimtajam, kas bija Gileāda tēvs un karavīrs, krita Gileāda un Basana* – Šajās vietās Izraēls sastapās ar vislielāko pretestību. Dievs dos mūsu personībai atbilstošu, unikālu vietu Valstībā.

17:4 Mēs atzīmējam šo sieviešu garīgās ambīcijas, kuras droši iestājas par personīgu mantojumu Valstībā vīriešu pārvaldītajā pasaulē, kura parasti tās vienkārši ignorēja.

17:13 Viens no iemesliem kāpēc Izraēls neizdzina ciltis un šī iemesla dēļ zaudēja Valstību bija viņu vēlme ievākt no viņiem nodevas. Ecēh.7:19 norāda uz „sudrabu un zeltu” kā Izraēla klupšanas akmeni – daudz lielākā mērā nekā elku pielūgsmē. Bagātība un vieglā dzīve ir bijusi visizplatītākā garīgās iznīcības forma Dieva tautas vēsturē.

17:14 *Kādēļ tu mums par daļu esi meslojis tikai vienu tiesu* – Cilvēku laiskums un patiesas ticības trūkums liedza tiem iemantot Valstību. Un tie centās vainot Jozuu par nepilnīgu mantojuma tiesu. Slinkie un neticīgie vienmēr tieksies atrast kādu grēkāzi cilvēka izskatā, lai attaisnotu paši savu vainu.

17:18 *Tu izdzīsi kānaāniešus* – Tas ir piemērs tam, kā pareģojums izvēršas par pavēli nevis pravietojumu. Jo šīs ciltis izrādījās pārāk stipras laiskā un ar minimālu centību apveltītā Izraēla priekšā. Un tā, šai ziņā ‘pravietojums’ nepiepildījās. Izraēlu tas neiedvesmoja darbībai. Tie gaidīja tā piepildījumu, bet neko nedarīja, lai to veicinātu. Un mēs varam rīkoties līdzīgi.

18:3 Jozuas / Soģu laikā Izraēls neiemantoja Valstību tā vienkāršā iemesla dēļ, ka viņi bija „kūtri”, slinki lai izdzītu ciltis, kas tur dzīvoja (tas pats ebreju valodas vārds ir lietots 2.Moz.5:8 par slinkajiem / laiskajiem ebrejiem ēģiptiešu skatījumā, kā arī Sal.pam. 18:9). Viņi labprāt saņēma nodevas no viņiem, lai baudītu viņu saņemto svētību. Viņiem pietika ar mazumiņu, viņi nebija savas misijas pārņemti principu cilvēki, Dieva vergi. Un šī iemesla pēc Dievs tos atraidīja un tie tā nekad arī neiemantoja tiem sagatavoto Valstību.

18:8 Kad Jozua teica izlūkiem: „Ejiet, pārstaigājiet to zemi...”, tiem bija jāsaprot, ka tiem jāpārstaigā zeme Ābrahāma ticībā – ticot, ka šī zeme patiesi ir apsoltā viņiem, kā viņa sēklai. Dievs dažkārt ievieto mūs situācijās, kurās mums ir jāuztver šo situāciju līdzība ar kādu Bībeles vēsturē aprakstīto notikumu, tādējādi mudinot mūs ticībā rīkoties kā nākas. Lai tas ‘nostrādātu’ ir nepieciešama izjusta Rakstu zināšana; no tā arī izriet ikdienas Bībeles lasīšanas nepieciešamība.

18:16 *Ben-Hinoma ielejai* – Skat kom.15:8.

18:28 Cilšu attieksme, klausoties šajos nosaukumos, droši vien bija līdzīga mūsu attieksmei, kad mēs lasām vai dzirdam tos – tās ir vietas, kas nav mums pazīstamas, un mēs tiecamies laist tos vienaldzīgi gar ausīm. Bet ciltīm, un šai gadījumā Benjamīna bērnu ciltīm, bija uzmanīgi jāieklusās un jāuztver viņu mantojuma apjomi un tieši ko tas prasa no viņiem. Tā vietā viņi bija mierā ar savām saimniecībām un nevēlējās uztvert lielāku viņu ciltīm piedāvāto iespējamību. Viņi ne tikai būtu varējuši pilnībā izmantot tiem atvēlēto zemes īpašumu, bet iemantotu zemi līdz pat Eifratai. Dievs piekāpās to redzes loka šaurībai, cenšoties likt tiem koncentrēties uz zemi starp Jordānu un Vidusjūru; bet viņi nevēlējās pat izmantot šo teritoriju. Mēs arī varam lasīt Dieva Valstības aprakstus, negūstot motivāciju aptvert šī fakta realitāti, ka tā patiesi ir mūsu zeme, mūsu mantojums, mūsu mūžīgais liktenis, kas tiek aprakstīts.

19:1 Simeona un Jūdas bērnu mantojums saplūda, jo viņi nespēja izdzīt kānaāniešus. Dievs mainīja apsoltās zemes robežas un arī cilšu individuālos īpašumus saskaņā ar to, ka Izraēls bija pārāk vājš, lai izdzītu šīs ciltis un iemantotu viņu zemi. Un tā: „Manas tautas mantojumu Viņš nodos svešās rokās” (Mihās 2:4).

Līdz pat mūsu dienām mēs redzam to pašu dievišķo jutīgumu pret Savas tautas vājumu un Viņa vēlmi strādāt ar tiem, lai kādā līmenī tie sadarbotos ar Viņu.

19:9 Bībeles pierakstu veids liecina par Dieva lielo žēlsirdību Savas tautas vēstures uztverē. „Jūdas bērnu īpašuma daļa tiem bija par lielu” gandrīz vai liek domāt, ka Dievs kļūdījās, piešķirot tiem par daudz, kad faktiski problēma bija tajā, ka viņiem trūka ticības, lai izdzītu tur dzīvojošās ciltis. Tāpat arī Dana robežu paplašināšana 47.pantā nepievērš uzmanību tam, ka faktiski amorieši bija viņus atspieduši kalnos, ka Dana bērni nebija pietiekami stipri vai ticīgi, lai dzīvotu ielejā (Soģu 1:34). Kad Dans karoja pret Lešemu, šis viens paklausības solis ir tik spēcīgi izcelts, it kā savā centībā iemantot viņu teritoriju viņi atrada, ka viņu apgabals tiem kļuvis par šauru un tādēļ uzbruka Lešemam. Bet faktiski tā jau bija viņiem mantojumā atvēlētā zeme. Taču Dievs žēlsirdīgi komentē, ka „Dana ciltij vēl nebija piekritusi nekāda mantojuma daļa kā īpašums Izraēla cilšu vidū” (Soģu 18:1).

19:50 Tas ir garīgo ambīciju piemērs. Atzīmējiet sev milzīgo attieksmju atšķirību Dieva bērnu vidū tai laikā; daži tik vienaldzīgi izturējās pret savu mantojuma daļu, ka atdeva to citām ciltīm, vai arī nemaz nedevas turp, lai mēģinātu to iemantot; citi pieņēma savu mantojuma daļu un pat prasīja vēl vairāk zemes. Tik liela attieksmju dažādība Dieva tautas starpā var būt ļoti nospiedoša, bet tā tas ir vienmēr bijis. Jozuam un Kālebam droši vien bija grūti sadzīvot ar šo negatīvo, neticīgo attieksmi no citu cilvēku puses, bet tā nemazināja viņu pašu degsmi sekot Dievam.

20:4 Ebr.6:18 aicina mūs uzskatīt sevi par šo cilvēku, kas ir pastrādājis grēku, kura alga ir nāve, taču it kā bez apzinātas, izteiktas vēlmes to darīt; un mūsu patvēruma pilsēta ir Kungs Jēzus.

20:6 Galīgā atbrīvošana par slepkavību bez iepriekšēja nodoma tika dota pēc augstā priestera nāves, kad tika spriesta viņa tiesa. Tas ir pirmtēls mūsu glābšanai, ko mums dod Kristus nāve, kas savā ziņā bija mūsu tiesa (Jāņa 12:31; 16:11). Kristus nāve krustā tiek atkārtoti stādīta priekšā kā mūsu tiesa; tādējādi kad mēs pieminam Kristu maizes laušanas reizē, tas ir mūsu nākamās tiesas pirmtēls, kad mēs it kā stāvam tiesas priekšā.

20:7,8 Patvēruma pilsētas atradās grūti pieejamās vietās – augstu kalnos vai arī tuksnesī. Bija jāpieliek pūles, lai tur nokļūtu; tieši tāpat kā mēs nevaram vienkārši it kā ieslīdēt Kristū, mums ir jāpieņem apzināts lēmums kristīties Kristus Vārdā, kas atbilst ieejai patvēruma pilsētā (:4).

21:2 Tas varētu netieši norādīt uz to, ka cilvēki vairījās no pilsētu ierādīšanas levītiem. Rodas iespaids, ka, iegājuši zemē, viņi sāka domāt tikai par sevi; nebija daudz tādu, kas redzēja plašāku, lielāku vīziju par visas zemes iemantošanu un nacionālas pielūgsmes sistēmas ieviešanu, kurā levīti mācītu ļaudīm Dieva vārdu. Dieva tauta, tāpat kā šodien, var būt ārkārtīgi egocentriska, nedomājot par to, kas būtu darāms visas sadraudzības labā. Levītu pieprasījumu pēc pilsētām un ganībām lopiem var uzskatīt kā turpinājumu Jozuas, Kāleba un Kāleba meitas lūgumam pēc mantojuma un tā saņemšanas; tas, kurš patiesi grib nonākt Valstībā, tur arī nonāks; visi, kas patiesi mīl Kristus atgriešanos (ar īstas mīlestības degsmi), tiks glābti (2.Tim.4:8). Iespējams, Jēzus atsaucās uz šiem fragmentiem Jozuas grāmatā, kad Viņš mācīja: „Lūdziet, un jums tiks dots” (Mat.7:7). Te nav runa par rīcības brīvību, bet gan par to, ka cilvēks, kam ir patiesa vēlme saņemt glābšanu un mantojumu Valstībā, to arī saņems

21:41 Levīti bija viena no mazākajām ciltīm, taču tie saņēma 48 pilsētas, daudz vairāk nekā dažas no lielākajām ciltīm. Iespējams, tas bija tāpēc ka Kungs bija nolēmis krasi palielināt levītu skaitu, ja viņi būs uzticīgi (Ps.115:12-14), lai garīgi stiprinātu Izraēlu. Taču atkal Dievs bija radījis spēcīgas iespējas, pat līdz sīkumiem, bet tās netika īstenotas cilvēciskās vājības dēļ.

21:43,44 Dievs deva viņiem zemi, tās iemantošanas iespējas, bet tie nespēja to iemantot. Tas Kungs deva tiem mieru, taču Ebr.4:8 teikts, ka Jozua *nebija* tos iavedis mierā; un tādēļ Dieva tautai atliek saņemt šo mieru Kristus atgriešanās laikā. Vai tā ir netieša Jozuas vai Izraēla kritika?

21:44 *Neviens no visiem viņu ienaidniekiem nespēja viņiem pretoties* – Taču ienaidnieki pretojās viņiem, un viņi neiemantoja visu zemi. Taču Dievs visu to pasniedz pozitīvā gaisotnē, it kā tas būtu stāsts ar laimīgām beigām – kad faktiski tā ir tragēdija. Pat tad, kad Dievs tos norāj, Dievs saskata Izraēlu dažos aspektos kā perfektu (4.Moz.23:21; Jes.42:18-20). Mēs arī esam apveltīti ar Dieva žēlastību, un

mums tā jāatspoguļo mūsu pozitīvā un žēlsirdīgā attieksmē pret mūsu brāļiem Kristū.

21:45 *Viss īstenojās* – Eņģeļa dotie apsolījumi Ēģiptes atstāšanas laikā ar laiku piepildījās, taču tragiskā kārtā Izraēls faktiski īstenoja tikai daļu no dotās svētības. Visai Dieva tautai šodien savā ziņā jau ir dota Valstība; bet ne visi to iemantos, jo ne visi to grib.

22:2-4 Tas izskatās pēc pārāk pozitīva skatījuma uz Izraēlu, viņu patiesā garīgā stāvokļa pārspīlējums – salīdzini ar 23:4; 24:14,23. Vai varbūt tas sakņojas Jozuas mīlestībā, kas neredz ļaunumu Jēkabā? Mozus bija teicis rūbeniešiem un gadiešiem, ka viņi varēs atgriezties savos īpašumos, kad Dievs būs devis mieru visām citām ciltīm un tās arī iemantos savas zemes (5.Moz.3:20). Jozuas saka tiem atgriezties savā īpašumu zemē, jo Dievs ir devis „mieru” viņu brāļiem; kaut gan Ebr.4:8 teikts, ka viņi nav iemantojuši „mieru” Jozuas laikā. Zīmīgi, ka viņš nemin nosacījumu par to, ka brāļiem šī zeme bija arī jāiemanto – jo liela daļa zemes nebija iemantota. Vai tas liecina par Jozuas atslābumu, apmierināšanos ar to, ka tauta dzīvo mierā, lai gan nav iemantojusi Valstību? Vai arī tā ir mīlestības iespaidā radusies piekāpšanās cilvēcisķajai vājībai? Patiešām, 5.Moz. 3:20 noteikumi savukārt bija vieglākas formas, piekāpšanās salīdzinājumā ar sākotnējo norunu 4.Moz.32:20-32.

22:4 - Skat kom.1:13-15.

22:12 Nav pierakstu par to, ka viņi būtu pacentušies pārliecināties par apvainojumu atbilstību patiesībai. Šīs divas ar pus ciltis bija cīnījušās par viņiem, palīdzējušas viņiem iemantot zemi un tagad atgriezās mājās. Šīm desmit ciltīm būtu jābūt pateicīgām tiem; bet tā vietā viņi tos uz baumu pamata apsūdz atkrišanā un ir gatavi tos nokaut. Tā nereti gadās, ka tie, kuriem mēs visvairāk esam palīdzējuši, vēlāk vērsas pret mums. Tas sakņojas lepnībā; mums netiek saņemt palīdzību; mums labpatīk domāt, ka viss, kas mums pieder, ir mūsu pašu pūliņu nopelns, ka mums nav par to jāpateicas citiem; un mēs cenšamies saskatīt trūkumus tajos, kas mums ir palīdzējuši. Visām ciltīm bija kopīgi jāizcīna un jānodrošina savi īpašumi, bet, šķiet, ka vairums, sagrābuši sev zemi, vairs nesaskatīja nepieciešamību palīdzēt arī brāļiem iemantot sev īpašumu. Kad mēs

redzam citus darām to, kas mums būtu bijis jādara, bet mēs to nedarījām, tad mums rodas vēlme piedēvēt tiem mūsu līmeņa domāšanu, uzklusām pret tiem vērstos apmelojumus, iedomājamies ko vēl sliktāku, nosodām tos un pat iznīcinām tos. Un kad mēs lasām Bībeles pierakstus par līdzīgām situācijām, mēs rodam tajās mierinājumu.

22:16 *Tā saka visa Tā Kunga draudze* – Diez vai šie atkritēju mednieki (skat kom.22:18) bija saņēmuši katra Izraēla draudzes cilvēka piekrišanu, lai varētu tā teikt; it bieži atkritēju mednieki nepatiesi apgalvo, ka runājot visas Dieva tautas vārdā.

22:18 *Jūs tomēr taisāties tagad atkal novērsties no Tā Kunga* – Tā bija acīmredzama liekulība, jo pravieši atkārtoti uzsvēruši, ka viss Izraēls ir nemitīgi sacēlies pret To Kungu kopš tās dienas, kad Viņš bija noslēdzis ar tiem derību Sinaja kalnā (5.Moz.31:27; Ps.78:8; Jes.63:10; 65:2; Ecēh.2:3; 20:8). Viņi paši vēl aizvien pielūdza elkus (24:14). Psiholoģiski šādu liekulību var saprast; zemapziņas līmenī grēcinieki zina, ka viņi ir grēkojuši un sacēlušies pret To Kungu, un viņi to cenšas novelt uz citiem un nosodīt tos. Pilnībā apzinoties savus grēkus un pieņemot jebkuru Dieva spriedumu par mums, mēs glābjam sevi no šīs noslieces. Mēs nepakļausimies liekulībai.

22:19 Šķiet, ka viņi uztvēra zemi, kas atradās uz austrumiem no Jordānas, par nešķīstu (skat arī :25) – kaut gan viņiem apsoltā zeme sniedzās līdz pat Eifratas upei. Tiem bija teikts, ja viņi uzskata to par nešķīstu, tad tie var iemantot zemi arī uz rietumiem no Jordānas. Pēc Izraēla uzskatiem, tā Dievs to bija noteicis. Un tā tas ir arī ar mums – kā mēs tiesājam, tā mēs arī tiksīm tiesāti (Lūkas 19:22,23). Un viņi citēja Bībeles notikumus, kas nekādi neatbilda šeit notikušajam, cenšoties attaisnot savas dusmas.

23:6 Tāpat kā Dievs viņam bija licis būt drošsirdīgam un turēt un darīt visu bauslību (1:7,8), tā arī Jozua uz nāves gultas uzrunā savu tautu. Sasniedzot garīgo briedumu, mūsu rūpes būs galvenokārt par Dieva lietām, nevis par mums pašiem. Vadoties pēc savas pieredzes un piemēra, mēs iedrošināsim arī citus. Skat kom.14:8.

23:7 Efez.5:3 ir atsauce uz pavēli nepieminēt citu dievu vārdus; dažādi miesiskās apmierināšanās veidi sabalsojas ar Jozuas laika elkiem.

23:9,14 Vai Jozua bija pārāk pozitīvi noskaņots, runājot par to, kas nebija sasniegts, it kā tas jau būtu bijis sasniegts (salīdz. ar Soģu 1:1)? Šķiet, ka viņš bija noskaņots uzskatīt, ka apsolījumi, kas balstījās uz Izraēla paklausību, bija pilnībā piepildīti, kaut gan tā nemaz nebija. Salamans pielaida tādu pat kļūdu. Skat kom.24:14.

23:12,13 Ieprecēties atpakaļ Ēģiptē vai Kānaānā, cilvēkos, kas nav Valstības cilvēki, nozīmē necienīt derību ar To Kungu, noniecināt, ko Tas Kungs ir darījis mūsu labā, *nemīlēt* Dievu (:11). Precību ar neticīgajiem kontekstā mēs lasām, ka Dievs izdeldēs tos, kas Viņu *ienīst*, Viņš atmaksās tiem vaigu vaigā (5.Moz.7:2-11). No otras puses, nesaradoties ar neticīgajiem nozīmēja *mīlēt* Dievu. Precības ar neticīgajiem ir aplama un nožēlojama rīcība, kaut gan Dievs centīsies strādāt arī caur to, kā Viņš rīkojas visos cilvēciskas vājības izpausmes gadījumos.

24:2 Taisnais Ābrahāms mira un tika „piepulcināts savai tautai” (vai senčiem), kas bija elku pielūdzēji (1.Moz.25:8). Ticīgie un neticīgie pēc nāves nonāk vienā un tai pašā vietā; aplama ir ticība, ka labie nonāk debesīs un sliktie ‘ellē’. Avis tiek atšķirtas no āžiem tiesas dienā Kristus atgriešanās laikā.

24:10 Sirds dziļumos Bileāms negribēja svētīt Izraēlu; viņš vēlējās to nolādēt, lai saņemtu Balaka solīto bagātību par to (4.Moz.22,23). Bileāms zināja, ja Dievs viņam teicis svētīt Izraēlu, viņš tur neko nevar mainīt. Taču šeit Dievs saka, ka Viņš negribēja uz klausīt Bileāma lūgšanu par Izraēla nolādēšanu. Acīmredzot Dievs uztvēra Bileāma apslēptās, neizteiktās domas kā lūgšanu Viņam. Kad mēs esam pārāk vāji vai slimi, lai lūgtu Dievu, Viņš tomēr uztver mūsu situāciju kā lūgšanu Viņam, pat ja tā nav izteikta vārdos.

24:12 Jēkaba pēdējos vārdos izskan apgalvojums, ka viņš ir ieguvis Šehemu no amoriešiem „ar savu zobenu un ar savu loku” (1.Moz.48:22). Tieši uz šiem vārdiem ir atsauce šeit, kā arī Ps.44:1-6, kur Gars saka, ka zeme tika atdota Izraēlam *ne* jau ar tavu zobenu, *ne* jau ar tavu loku. Pat pašā mūža galā Jēkaba senā pašpaļāvība nebija izdzisusi; tā sajūta, ka viņa paša pūliņi varēja īstenot Dieva apsolījumu piepildīšanos. Šai ziņā Jēkaba vājība bija saglabājusies. Tas norāda uz to, ka mums

ir jābūt pacietīgiem ar mūsu ticības brāļiem, kas nekādi nevar 'uztvert' dažas ticības jomas; un arī mēs varam gūt mierinājumu mūsu pašu neveiksmēs pilnības sasniegšanā kādās citās garīguma jomās.

24:14 Salīdzini ar agrāk izteiktajiem Jozuas pārāk pozitīvajiem izteikumiem (skat kom.22:2; 23:9). Tagad, sava garīguma briedumā, šķiet, ka viņš ir nonācis līdz galīgajai sapratnei par grēka realitāti, paklausību un Izraēla neveiksmēm.

24:15 *Bet es un mans nams – mēs kalposim* – Jozua bija sapratis, ka Izraēls, kuru viņš bija uzskatījis par paklausīgu (skat kom.22:2; 23:9), faktiski nekalpo Dievam.

24:16 *Lai tāla mums ir doma* – Liekulība līdzīgi kā 22:18 [skat komentāru šim pantam].

24:19,23 Jozua savas dzīves izskaņā bija beidzot sapratis grēka reālo būtību un tās prasības, kuras Dievs izvirza cilvēkiem to praktiskajā dzīvē.

24:24 *Mēs gribam kalpot un klausīt Viņa balsij* – Cilvēki neatsaucas pavēlei atstāties no svešu tautu dieviem, skaļi sakot: 'Jā, mēs to darīsim; tā vietā viņi saka, ka viņi klausīs Dieva balsij. Interese par Bībeli, tās lasīšana un pat jūsmošana par to tomēr netraucē cilvēkiem kalpot elkiem.

24:30 *Un tie viņu apglabāja tā īpašuma robežās* – It kā sagaidot, ka viņš augšāmcelties un tad ieies tajās Mesijas atnākšanas laikā.

Judges Latvian

1:1 Pēc Mozus nāves tautas vadībā stājās Jozua. Kad Jozua nomira, Izraēls gaidīja jauna līdera iecelšanu. Viņi gaidīja kāda cilvēka vārda nosaukšanu. Bet viena līdera vietā Tas Kungs pavēlēja visai Jūdai ciltij iet pa priekšu karot pret kānaāniešiem. Bija jāsamierinās ar realitāti – nekādu populāru līderu, tagad atbildība jāuzņemas parastajiem cilvēkiem. Tas pats attiecas arī uz mūsu paaudzi.

1:3 Tas norādīja uz ticības trūkumu, ka Dievs patiesi dos Jūdām uzvaru; taču Dievs strādāja arī ar šo zemāko ticības līmeni un deva tiem uzvaru (:4). Dievs tik stipri alkst pēc attiecībām ar mums, ka ir gatavs pieņemt arī ticību, kas nebūt nav ideāla; un tam nav jārosina mūsos ticības mazināšanos, bet gan jāiedveš mūsos lielāka pacietība pret tiem, kuru ticība ir tāla no pilnības.

1:14 Šeit redzam brīnišķu garīgās ambīcijas piemēru; ne tikai pieņemt Dieva doto daļu un domāt, kā gan tur saimniekot, bet izteikt vēlmi pēc vēl lielākas teritorijas.

1:21 Tas, ka mēs neizmantojam visas mums dotās iespējas, nenozīmē, ka Dievs pārtrauc strādāt ar mums. Padomājiet par to, ka Jūdām bija dotas iespējas iemantot visu zemi, taču viņi savtīgi koncentrējās tikai uz savu mantojuma daļu (:2,3). Taču Dievs tomēr strādāja ar viņiem, dodams tiem uzvaru tajās cīņās, kurās viņi iesaistījās (:4). Bet arī tad Jūda nenostiprināja tās iespējas, kuras Dievs tiem vēlējās dot. Viņi ieņēma Jeruzalemi, bet vēlāk mēs lasām, ka jebusieši drīz vien atgriezās dzīvot Jeruzalemē (:8,21).

1:34 Dieva žēlastība pret Savu tautu izpaužas tai veidā, kā Viņš izsakās par viņu trūkumiem un vienmēr izceļ viņu paklausību, lai cik niecīga tā būtu. Tā Dana bērniem paredzētais apgabals tiek aprakstīts kā kļūvis par šauru (Joz. 19:47), kaut gan faktiski „amorieši atspieda Dana bērnus kalnos, jo viņi neļāva tiem piekļūt ielejai”. Kad Dans cīnījās ar Lešemu, šis viens paklausības akts ir tik stipri izcelts Joz.19:47, ka tas izklausās pēc Dana bērnu tieksmes iemantot lielāku teritoriju, jo esošā tiem kļuvusi par šauru, kaut gan faktiski tā jau bija iekļauta tiem paredzētajā mantojumā.

2:1-3 Eņģelis šeit runā it kā viņš būtu Pats Dievs. Kā cilvēki, tā arī eņģeļi var nest Dieva Vārdu (2.Moz.23-21) un tādējādi pildīt Dieva funkcijas, tomēr personīgi nekļūstot par Dievu. Tas izskaidro, kā tas nāk, ka Dieva Dēls Jēzus nav Pats Dievs, bet nāk Dieva Vārdā (Jāņa 5:43) un darbojas kā Dievs, tomēr Pats nebūdam Dievs.

2:9 *Tie viņu apglabāja viņa paša īpašuma robežās* – Tā lai pēc augšāmcelšanās Kristus atgriešanās laikā viņš uzreiz varētu ieiet savā mantojuma zemē.

2:18 *Tas Kungs par viņiem iežēlojās, kad viņi nopūtās un sūdzējās* – Dievs kā patiesi mīlošs Tēvs negūst prieku, sodot Savus bērnus. Doma par mūžīgām apzinātām ļauno mocībām nav Bībeles mācība; Dievam nav prieka par ļaundara nāvi (Ecēh.18:23; 33:11).

2:22 Tas atgādina notikumu ar Bileāmu, kad Dievs teica Bileāmam iet līdzī Balaka sūtņiem, bet klausīt Viņa balsij. Dievs it kā pagrūž cilvēku lejup ejošās attīstības spirāles virzienā, ja jau tas ir viņu izvēlētais ceļš. Paklausība Dievam būs daudz grūtāk sasniedzama ar kānaāniešu ciltīm, kas dzīvoja tiem visapkārt, bet Dievs to tā atstāja. Mēs lūdzam „neieved mūs kārdināšanā” (Mat.6:13), jo Dievs var nostādīt mūs tādās situācijās, kaut gan kārdina mūs mūsu pašu iekāres (Jēkaba 1:13-15).

2:23 Dievs izdzina šīs ciltis no Kānaānas pamazām, nevis uzreiz – vai vismaz Viņš potenciāli darīja to iespējamu. Taču Izraēlam šīs ciltis bija „steigšus” jāiznīcina (5.Moz.9:3), tomēr tie to nedarīja. Tāpēc ka viņi izvēlējās nepildīt šo pavēli, vai, varētu teikt, ‘vilka to garumā’, Dievs apstiprināja viņus tajā līmenī, kādā viņi izvēlējās atsaukties Viņam.

3:1 *Tautas, ko Tas Kungs atstāja, lai Izraēlu pārbaudītu* – Kārdināšanas process norisinās cilvēka „iekšienē”, viņa domās (Jēkaba 1:13-15; Marka 7:15-23). Bet Dievs mūs pārbauda tāpat kā Viņš pārbaudīja Ābrahāmu (1.Moz.22:1). Varētu iebilst, ka Dievs tik un tā zina itin visu par mums, tā ka pārbaudes process ir nepieciešams, lai mēs paši sevi sev atklātu. No otras puses varētu teikt, ka pārbaude nepieciešama eņģeļiem, kas tolaik praktiski pārstāvēja Dievu (skat kom.2:1-3), bet eņģeļu zināšanas nebija pilnīgas (Mat.24:36); varētu būt, ka dažām pārbaudēm bija mūs jāatklāj mūsu sargeņģeļiem. Cilvēku dievišķajās ‘pārbaudēs’ parasti ir iesaistīti eņģeļi.

3:2 *Mācītos, kā kari jāved* – Citviet atlikušo cilšu klātbūtne nepārprotami saistās ar Izraēla ticības trūkumu, un viņu izdzīvošana zemē bija faktiski par sodu Izraēlam. Tādējādi Dievs strādā caur grēka nosodījumu, lai mēģinātu dot Savai tautai pozitīvu mācību par Dieva ceļiem.

3:6 Gandrīz katra atsauce uz precībām ar neticīgo uzsver, ka tas vedīs uz neticīgā partnera reliģisko uzskatu pieņemšanas; uzskatu, kas neizbēgami novērsīs viņu no derības ar Dievu. Precību ārpus ticības saistība ar elkdievību tiek uzsvērtā: 2.Moz.34:12-16; 5.Moz.7:2-9; 1.Ķēn.11:2,3; Mal.2:11; 2.Kor.6:14. 5.Moz.7:4 kategoriski pareģo, ka pagāni novērsīs sava ebreju znota sirdi no Dieva. Precību ārpus ticības saikne ar elkdievības pieņemšanu ir tik neizbēgama, ka Ezra 9:1,2 apgalvo, kas Izraēla tauta nav nošķīrusies no tās zemes elku dievībām, *tādēļ* ka ir laulājušies ar svešautiešiem. Atkal un atkal tie, kas laulājas ārpus derības, apgalvo, ka ir pietiekami stipri, lai to nepieļautu, ka laulības ir cilvēku būšana, ka viņu garīgā saikne ar Dievu ir viņu un Dieva ziņā, ka to nevar ietekmēt pasaulīgais partneris. Taču tas ir pretrunā Dieva vārdam. Nav tiesa, ka apprecot pasaulīgo partneri, tavs garīgums no tā necietīs.

3:8 Soģu grāmata apraksta Izraēlas pastāvīgo aizgriešanos no Tā Kunga, to sodīšanu no kaimiņu arābu ienaidnieku rokas, un tad 'glābēja' – 'Jēzus' sūtīšana viņiem. Tas ir pirmtēls nākamajai Izraēlas pakļaušanai arābu kundzībai, kas vedīs pie nākamā patiesā Glābēja (salīdz. ar Mat.1:21). Zīmīgi, ka gandrīz visi soģi sākotnēji tika Izraēla atstumti, un tiem piemita īpašības, kas nedarīja tos populārus tautas acīs. Visi šie aspekti padara tos visus par Kristus pirmtēliem. 'Kalpošana' arābu iebrucējiem un tad Tā Kunga 'piesaukšana' (2.Moz.2:23) un sekojošā Pashas laika atbrīvošana – tas arī simbolizēja Kristus atnākšanu. Arī to atbrīvošana soģu laikā liecina par to pašu. „Un atsvabinātāji (soģi) uznāks Ciānas kalnā, lai būtu par tiesnešiem Ēsava kalnu zemē, un ķēniņa valstī augstākā vara piederēs Tam Kungam” (Obad.21). Atsvabinātāji (soģi) varētu personificēt ar savu daudzskaitļa formu vienu patieso atsvabinātāju / soģi – Jēzu.

3:21 Soģu grāmatā minētas septiņas nebūt ne varenas lietas kā Dieva glābšanas rīki: kreilis; vēršu dzenamā nūja (3:31); sieviete (4:4); telts mietiņš (4:21); dzirnu akmens (9:53); trauki un taures (7:20); ēzeļa žokļa kauls (15:16). Dievam tīk strādāt caur necilām lietām; un tik tiešām, tikai kad mēs apzināties savu vājumu, Dievs var strādāt caur mums.

4:7 *Es viņus nodošu tavā rokā* – Dievs vēlējās nodot Izraēlas glābšanu Baraka rokās; taču tas nespēja pacelties uzdevuma augstumos, aprūka vīriešu vadoņu Izraēlā (5:7), un Dievs strādāja caur sievieti.

4:8,9 Tādu cilvēku kā Baraka nepilnīgā ticība vēlāk iedvestajos Rakstos (Ebr.11:32) tiek saukta par pilnīgu ticību. Tāpat Dievs arī mūsu nepilnīgo garīgumu uzskata par pilnīgu, ja mēs esam Kristū, kura taisnprātība tiek piedēvēta visiem kas kristīti Viņa vārdā.

4:14 Šeit Debora citē vārdus no Moz.9:3 par Eņģeli, kas ies Izraēla priekšā, lai izdzītu ciltis viņa priekšā, lai iedvestu viņā drošsirdību, tos apkarojot. Viņa apjauta, ka eņģeļi jau daudz agrāk ir izpildījuši nepieciešamos sagatavošanas darbus, lai Izraēls varētu iznīcināt visas kānaāniešu ciltis uz visiem laikiem. Un tagad nebija par vēlu izmantot šo eņģeļu darbu, pieliekot arī cilvēku pūliņus ticībā. Tāpat arī mūsu gadījumā, kā mazākie mūsu dzīves mērķi, tā arī mūsu galvenais – Valstības sasniegšanas mērķis ir darīti potenciāli iespējami caur Kristus un eņģeļu darbību pagātnē. Ka Debora tas ir zināms, mēs uzzinām no viņas dziesmas, kuras vārdi runā par eņģeļu karu ar Siseru (5:20).

4:21 Lai iegūtu pilnīgu priekšstatu par aprakstītajiem notikumiem, mums ir jāņem vērā visas Bībeles vietas, kur šis notikums ir minēts. 5:27 liek domāt, ka viņš piecēlās un tad nokrita, it kā viņa to nebūtu nositusi ar vienu sitienu, kad viņš gulēja, bet ka viņai tomēr bija jācīnās ar viņu.

5:2 Dieva tautas vadoņu piemērs var iespaidot draudzi kā pozitīvi, tā arī negatīvi – kad vadoņi „ziedo sevi tautai”, tad arī tauta tā dara (:9).

5:4 Kā tas bieži izskan psalmos, Dieva tauta redz Dieva darbus tautas atsvabināšanas lietā faktiski atkārtojam lielo atbrīvošanu Niedru jūras ūdeņos un Viņa derības noslēgšanu ar Savu tautu, kas ir mūsu kristību un atbrīvošanas no šīs pasaules simbols (1.Kor.10:1,2).

5:5 *Kalni salīgojās* – Vērotājam no tālienes no kalna plūstošais ūdens radīja kalna kušanas iespaidu, kaut gan faktiski tā nenotika. Bībele dažkārt runā par lietām, kā tās rādās cilvēkiem; no šejienes arī runa par ‘Jauno garu apsētajiem’ Jaunajā Derībā. Tādu Jauno garu būtībā nav, bet psihisko slimību ārstēšanas brīnums tiek

aprakstīts no cilvēku redzes viedokļa. Šis princips ir jāatceras, lasot radīšanas pierakstus.

5:6 Tā bija pirmā reize, kad pār Izraēlu nāca lāsti, par kuriem bija runa 3.Moz.26 un 5.Moz.28. Šeit ir atsauce uz „Jūsu ceļi paliks tukši” no 3.Moz.26:22.

5:11 *Tā Kunga taisnīgos un svētības pilnos darbus* – Izraēls tai laikā bija Dieva Valstība virs zemes, Valstība, kura tika gāzta, kad viņi atkārtoti atteicās no Viņa vadības pār tiem (Ecēh.21:25-27), un kura tiks atjaunota Kristus atgriešanās laikā (Ap.d.1:6).

5:13 Kunga došanās lejup tiek pielīdzināta tautas iešanai lejup. Viena šīs uzvaras tēma ir, ka Dieva tauta uz zemes darbojās saskaņā ar eņģeļu darbošanos debesīs virs zemes.

5:14 Baraka vadītie uzvarētāji bija parastā tauta, nevis karavīri; tāpat kā Ezras laikā Dievs izmantoja zeltkaļu un tirgotāju roku darbu Jeruzalemes mūru atjaunošanai. Dievs nereti izmanto tos, kas nav raduši darīt attiecīgo darbu, jo uzvara parasti nāk pateicoties Viņam, ne cilvēku roku darbam.

5:19,20 Atsauce uz eņģeļiem, kas karoja Izraēla vārdā. Jā mēs ejam viena solī ar eņģeļiem, veiksmē ir nodrošināta. Šeit Izraēla cīņa pielīdzināta zvaigžņu [=eņģeļu; Atkl.1:20] karam, kas karoja par tiem. Eņģeļu Pulku Kungs bija kopā ar Izraēla pulkiem. Tāpat tas ir arī jaunajā Izraēlā. Ebr.12:22 runā par mūsu baznīcas pulku tuvību eņģeļu pulkiem.

5:20 Ebreju vārds, kas šeit tulkots „ceļi” ir gandrīz identisks ar vārdu ‘kāpnes’ pierakstā par Jēkaba sapni, kurā viņš redzēja eņģeļus kāpjām augšup un lejup pa kāpnēm, kas sniedzās debesīs; un ‘kāpnes’ ir šī vārda precīzais tulkojums. Skat kom.4:14; 5:19,20.

5:23 *Palīgā Tam Kungam* – Dieva lielā mīlestība pret mums pati par sevi ierobežo Viņu. Jebkurās attiecībās viens parasti mīl otru vairāk. Un tas, kurš mīl vairāk – kas, bez šaubām, ir Dievs – nav tik spēcīgs kā otrs. Tādēļ Viņš, kas faktiski ir visspēcīgais, runā par palīdzību. Vienā ziņā Dievam nav vajadzīga cilvēka palīdzība, taču no

otras puses, Viņš ir pāradresējis Savu darbu mums, un Viņš ierobežo Savus spējas, vadoties pēc tā, ko mēs vēlamies darīt.

5:24 *Svētīta lai ir visu sievu vidū* – Lūkas 1:28,42 atsaucas uz šiem vārdiem, it kā Marija jau būtu kā Jaēla, kas nogalināja Siseru, notikums, kas tipiski attēlo Kristu nogalinām grēku ar Dieva vārda vesera palīdzību. Marija ir saistīta ar dēla uzvaru – jo Viņš bija daļa no viņas.

6:2 Izraēlieši, kas tolaik patvērās kalnos un klinšu alās, tiek aprakstīti kā ticības varoņi (Ebr.11:38). Taču midiāniešu kundzība pār Izraēlu bija viņu pašu elkdievības rezultāts. Viņi pielūdza elkus, taču daži bija ticīgi, un tieši viņu ticību Dievs arī sajuta. Dievs alkst sajust Savas tautas garīgumu un ticību, neskatoties uz viņu vājumu citās jomās; arī mūsu attieksmei vienam pret otru ir jābūt tikpat pozitīvai.

6:12 *Tu stiprais, varenais vīrs* – Tas, ka Gideonam pastāvīgi bija nepieciešams Dieva iedrošinājums, norāda, ka viņš tik varens nemaz nebija; taču Dievs viņu uzrunā saskaņā ar viņam dotajām iespējām. Tāpat Viņš rīkojas arī ar mums, tā ka dažkārt mums dotie uzdevumi, šķiet, nebūt nav mums pa spēkam.

6:12,13 Mums ir jāsaprot, ka Dievs uztver mūs kā personības. Neskatoties uz to, cik funkcionāla un svēta, vai nefunkcionāla un ļauna ir mūsu baznīca, Tēvs pret katru no mums attiecas kā pret Saviem bērniem. Tik daudzi negrib to izprast, tiecamies sevi neizbēgami redzēt tikai kā sadraudzības daļu, kā bezpersoniskas mašīnas detaļas. Un cilvēkiem tas liekas daudz pieņemamāk – no šejienes izriet arī Romas katoļu baznīcas popularitāte. Dievs teica Gideonam: „Tas Kungs ir ar tevi” [tevi, vienskaitļa formā], taču Gideons atrauc: „Bet vai Tas Kungs tiešām ir ar *mums...* (:13). Gideonam bija jāiemāca, ka Dievs uz viņu skatās kā uz atsevišķu, unikālu personību, un neattiecas pret viņu kā pret bezpersonisku sadraudzības daļu. Bet tas prasīja laiku. Kad Gideons sapnī dzirdēja kādu sakām, ka Dievs ir nodevis Midiānu „*tavā rokā*”, Gideons saka Izraēlam, ka Dievs ir nodevis Midiānu *viņu* rokās (7:14,15). Viņš vēl aizvien nevarēja noticēt, ka Dievs pret *viņu* attiecās kā pret tik svarīgu Viņam personību. Iespējams, ka Gideons tīšām neuztvēra šo savas personības nostiprināšanu, iebilstot, ja Tas Kungs ir ar *mums*, kāpēc tad mums visas šīs bēdas (6:13). Viņš centās izvairīties, kad eņģelis personīgi viņu aicināja ķerties pie darba – tāpat kā mēs to varam, cenšoties rast patvērumu pūlī.

Taču Dievs Pats uzrunā Gideonu, sakot „ej ar šo savu spēku”, kas ebreju valodā norāda uz eņģeli. Un tas pats aicinājums skan arī mums – ej tā eņģeļa spēkā, kas iet mums pa priekšu un centies darīt to pašu, ko viņš; tas ir Dieva plāns mums, kas uz šīs zemes. Un Dievs apstiprina aicinājumu, lai Gideons sekotu eņģelim ticībā, „tāpēc ka Es būšu ar tevi” (:16) – tie ir tie paši vārdi, kurus Tā Kunga Eņģelis teica Mozum 2.Moz.3:12. Ir interesanti pavērot paralēles starp Tā Kunga pulku virspavēlnieku un Jozua kā cilvēku pulku virspavēlnieku uz zemes. Un nemaz nav jābūt kara vadonim dzelzs laikmeta Izraēlā, lai sajustu to pašu aicinājumu sekot Eņģelim.

6:13 Gideons zināja, kad Dievs atstāj Izraēlu, tas ir nosodījums par viņu grēkiem (kā 2.Ķēn. 21:14; Jes.2:6; Jer.23:33). Dievs atstāj Izraēlu, tikai kad tie atstāj Viņu (5.Moz.31:16,17; 2.Laiku 15:20). Tas izskaidro mums Kristus saucienu krustā: „Kāpēc Tu esi Mani atstājis?” (Mat.27:46). Viņš bija tik stipri identificējies ar mums, ka Viņš patiešām jūta, ka Viņš tiek sodīts par grēku kā grēcinieks; tā kā kaut gan Viņš nebija grēkojis, Viņš patiesi jutās kā grēcinieks, tā kā pat mūsu grēki nenozīmē, ka Kristus nevar iejusties mūsu ādā.

6:31 Joass teica Baala pielūdzējiem ļaut Baalam rūpēties pašam par sevi, nevis uzņemties tās viņa vietā. Viņš teica, ka viņi uzņemas dieva lomu Baala vietā; viņiem bija jāpauž dievs, kas, pēc viņu domām, eksistēja. Joass teica, ja Baals patiesi pastāv, viņš pats par sevi pastāvēs. Un tieši tajā arī izpaužas Vienīgais Īstenais Dievs; Viņš darbojas Pats un nepaļaujas *vienīgi* uz Sevis izpaušanu caur cilvēkiem, lai ko sasniegtu. Mēs neesam Viņam vajadzīgi, lai atvainotos Viņa vietā caur ‘apoloģētiku’. Viņš Pats liecina par Sevi, lai ko mēs darītu.

7:4 Dievs teica Gideonam, ka Viņš pārbaudīs / nosodīs ļaudis pie ūdens – taču tie paši sevi nosodīja, izvēloties nomesties ceļos [kā elka priekšā?], vai lakt no plaukstas. Elkus pielūdza, nometoties ceļos to priekšā, un, iespējams, tie, kas laka no rokas, nevis metās ceļos, bija mazākumā, viņu sirdsapziņa neļāva tiem pat pēc skata līdzināties elku pielūdzējiem.

7:10 Gideons pastāvīgi ticās pēc iedrošinājuma, kā to liecina Raksti. Taču Dievs zināja, ka būtībā Gideons ir stiprs un varens vīrs (6:12); taču Viņš piekāpās Gideona vājības izpausmēm un tieksmei pēc līdzcilvēku kompānijas, taču

ieaudzinot viņā mācību, ka Dievs glābj ar nedaudzu vājo palīdzību (:7). Tāpat Dievs strādā arī ar mums, dodams mums mācību un apskaidrodams mūs, tai pat laikā jūtot mūsu vājumu un bailes.

7:12 Sauls centās darīt tāpat kā Gideons, cīnoties ar saviem ienaidniekiem (1.Sam.11:11 = Soģu 7:16; 1.Sam.14:24,28,31 = Soģu 8:4,5). Arī mums ir jāsmeļas iedvesma no Gideona uzvarām mūsu cīņās. Skat kom.13:15.

7:14,15 – Skat kom.6:12,13.

7:19 *Tikko kā pabeigusi novietot sargus* – No cilvēku redzes viedokļa tas bija sliktākais laiks uzbrukuma uzsākšanai, kad sargi bija tikko stājušies sardzē. Tāpat arī došanās cīņā ar traukiem un taurēm ieroču vietā rokās norādīja uz ticību Dieva spēka uzvarai, nevis cilvēku. Dieva kaujas plāni nereti pieprasa no mums gūt uzvaru veidā, kas cilvēku acīm šķiet muļķīgs un nekam nederīgs.

7:22 Dievs bieži iznīcināja varenas armijas, nostādot tās vienu pret otru. Šķelšanās raksturo ne tikai cilvēkus, Dievs to lieto, lai iznīcinātu Viņam netīkamās sabiedrības.

8:3 *Beidzot viņu dusmas pret viņu aprima* – Salamana pamācības pārpilnas ar atsaucēm uz Izraēla senāko vēsturi; Sal.pam.15:1 „miermīlīga atbilde apklusina dusmas” nepārprotami sasaucas ar šo pantu. Gideons būtu varējis attraukt, ka tie būtu varējuši nākt viņam palīgā viņa briesmu stundā, bet viņi to nedarīja un tagad grib dalīties uzvaras slavā. Taču viņš lēnprātīgi runā ar tiem. Nav jau vienmēr jādeklarē sava taisnība, kāda tā ir; dažkārt ir jāizvēlas ceļš, kas ved pie miermīlīgām attiecībām, lai cik aplami būtu cilvēku apgalvojumi (Rom.14:19). Skat kom.12:2.

8:6 Tas bija teikts tai pašā garā, kā izraēliešu aizdomu pilnie brālēni runāja ar tiem, kad viņi bija ceļā no Ēģiptes uz Kānaānu (4.Moz.20:17,18). Tiem būtu vajadzējis mācīties no dievišķās vēstures.

8:23 Šeit mēs atkal redzam, ka Izraēls bija Dieva Valstība uz zemes; šī valstība tika gāzta līdz ar pēdējo Jūdas ķēniņu (Ecēh.21:25-27) un būs atjaunota uz zemes Kristus atgriešanās laikā (Ap.d.1:6).

8:24-27 Kad Gideons saņēma zelta auskarus no ismaēliešiem, viņa prātā bija jāataust zelta auskaru atliešana zelta teļā (2.Moz.32:2). Potenciāli viņam bija dota iespēja atvairīt kārdinājumu vērst tos par elku. Bet viņš bija izdzēsis no atmiņas šo Bībeles precedentu; viņš ignorēja savas garīgās iespējas, kā arī mēs to tik bieži sliecamies darīt.

8:27 Divas reizes 1.vēstulē Timotejam Pāvils runā par valgu; velna valgu (1.Tim.3:7) un bagātības iegribu valgu (6:9). Bagātības iekāre jebkurā izpausmē ir pats velna iemiesojums, mūsu iekšējās grēcīgās tendences, pret kurām mums jācīnās. Valga būtība ir tajā, ka tas noved pie pēkšņa un *negaidīta* gala. Materiālistiski noskaņotie nesaprot, ka tieši šī viņu nosliece ir viņus aplenkušais grēka valgs, tādēļ arī viņu atraidīšana galu galā būs tik traģiska un negaidīta. Tāpat arī ar lepnību; ja tu esi lepns un to neapzinies, tad tu patiesi esi lepns. Un ja mēs esam materiālisti un to nezinām, tad mums ir problēma. Bagātība kā slazda valgs pastāvīgi saistās ar atsaucēm uz elkiem, kas ir Izraēla nemitīgais slazda valgs (2.Moz.23:33; 5.Moz.7:16; Soģu 2:3; 8:27; Ps.106:36; Hoz.5:1). Pāvila doma ir, ka tieksme pēc bagātības mūsdienās ir tā pati Vecās Derības elkdievība.

8:30 Kaut gan Ebr.11:32 min Gideonu kā vienu no uzticīgajiem, kas tiks augšāmcelti mūžīgai dzīvei Dieva Valstībā uz zemes Kristus atgriešanās laikā, tomēr liekas, ka viņš atdusējās uz agrāk gūtajiem garīgo uzvaru lauriem, bet vēlākajā dzīves laikā bija iestidzis pašapmierinātībā. Tas ir trūkums, no kura mums būtu jāizvairās, un tomēr mūs mierina tas, ka Dievs savā žēlastībā pieņem un neatraida Gideonu.

9:7 *Uzklausiet mani... tad Dievs arī jūs klausīs* – Jotāms runāja pravietiskus Dieva vārdus. Ja vien mēs dzirdam Dieva vārdus, arī Viņš dzirdēs mūsu lūgšanas; ja Viņa vārdi mīt mūsos, mēs zināsim Viņa gribu, un mūsu griba kļūs par Viņa gribu, un tādēļ arī mūsu lūgšanas, kas ir pēc Viņa gribas, tiek uzklašītas (Jāņa 15:7). Skat kom.13:9.

9:9,10 Īsteni godprātīgi cilvēki darīs to, ko Dievs tos ir aicinājis darīt, netīkojot pēc vadības grožiem, vienīgi lai uzkundzētos pār citiem.

9:18 *Jūs... esat nogalinājuši viņa dēlus* – Abimelehs bija tas, kurš nogalināja Gideona dēlus, bet Sihemas vīri to bija pieļāvuši, nepretojoties tam. Bībele nepieraksta vainu cilvēkam par biedrošanos ar kādu, taču dažkārt sadraudzība ir vainojama, ja tā pieļauj ļaunuma izdarīšanu kādam no tās vidus.

9:23 *Tad Dievs deva ļaunu prātu* – Kad runā par ļauno garu izdzīšanu no kāda, tas attiecas uz psihiskas slimības izārstēšanu, vai arī tādas slimības, kura tolaik vēl netika izprasta. Pirmajā gadsimtā dzīvojušie cilvēki mēdza vainot iedomātos ‘ļautos garus’ visā, kas tiem nebija saprotams. Tā kā medicīna vēl nebija sasniegusi tādu līmeni, lai izskaidrotu psihisko slimību cēloni, ļaudis sauca slimos par ‘ļauto garu apsēstiem’. Vecās Derības laikos ļaunie vai nešķīstie gari attiecās uz ļaunu prātu (kā šeit un 1.Sam.16:14; 18:10), proti, cilvēka prāta noslieci. Un ievērojiet, ka katrā Vecās Derības atsaucē uz ļauniem gariem tie ir *Dieva* doti, nevis kādas grēcīgas ‘Sātana’ personības.

Dievs var iedvest šķelšanās garu cilvēku starpā, kā Viņš to iedvesa Ēģiptē (Jes.19:1,2,14). Dievs radīja šķelšanos starp Izraēlu un Jūdeju, sodot tos par atkrišanu no Dieva. Kaut arī nesaskaņas cilvēku starpā ir miesiskas dabas, Dievs apstiprina cilvēku šķelšanās vēlmes, tādējādi sodot tos. Gadās, ka cilvēki, kuru starpā ir nesaskaņas, nonāk situācijās, kuras ietver kādu pārpratumu vai kādu nejaušu apstākļu sakritību, kas vēl jo vairāk pastiprina šīs nesaskaņas; un šis ‘papildus’ faktors viņu attiecību sabrukšanā ir no Dieva. Šai ziņā cietsirdība / siržu spīts arī ir Dieva sūtīta (Ps.81:13); Dievs var iedarboties uz cilvēka sirdi gan pozitīvi, gan negatīvi. Līdzīgā veidā Dievs apstiprina Savas tautas vēlmi pēc vienotības.

9:27 Tas bija sava veida ražas veltījums Baalam; taču Dievs bija pavēlējis, ka pirmā raža ir jādod Viņam, un Viņa tautai bija jāpriecājas *Viņa* priekšā (3.Moz.19:23-25). Šeit redzam, kā Izraēls piesavinājās pagānu rituālus, sajaucot tos ar Dieva pielūgsmi, tieši tāpat kā atkritēja baznīca pieņēma 25.decembra pagānu Ziemas saulgriežu svētkus un pierakstīja tos Jēzum. Arī mēs tiecamies pielūgt savu miesu it kā pielūdzot Dievu – piemēram, mēs varam tenkot, mānīdami paši sevi, ka mēs to darām Dieva taisnības aizstāvības vārdā (it kā tai būtu vajadzīga mūsu

aizstāvība!); raust sev bagātību, aizbildinoties, ka kādreiz mēs to lietosim Dievam par labu.

9:54 Tātad Abimelehs zināja, ka tā bija sieviete, kas bija metusi dzirnakmeni; iespējams, viņš palūkojās augšup un, ieraudzījis viņu, pat neiedomājās, ka sieviete varētu nogalināt vīrieti. Viņa nievājošā attieksme pret cita personību un savas dzimtes pārākuma apzināšanās noveda viņu nāvē.

9:56 Šķiet, ka Abimelehs dzīvojis svētīgu un veiksmīgu dzīvi; taču šī notikuma mācība ir, ka beidzot grēks pārņem mūs un tas nes līdzī nosodījumu, ja ne šai dzīvē, tad Kristus atgriešanās laikā.

10:13 *Es jūs vairs negribu glābt* – Bet viņi pielūdza Viņu, un Viņš tos glāba. Tāpat kā Hozejas grāmatā, Viņš teica, ka viņus vairs nemīlēs, bet Viņš to nespēja (Hoz.9:15; 14:5). Šeit nav runa par pretrunām, drīzāk tā ir liecība Dieva kaislīgajām jūtām pret Savu tautu; ka Viņa mīlestība ir lielāka par Viņa dusmām, kad tie grēko pret Viņu. Tāds ir mūsu Dievs.

10:16 *Tas Kungs iežēlojās* – Ebreju valodas tekstā šeit ir grūti tulkojama nianse. Mēs lasām, ka Dievam tik stipri sāpēja Izraēla ciešanas, ka, jūtot tiem līdzī, Viņa *nephesh* [dvēsele] nespēja to panest / saplaka / iztērējās. Šis teiciens lietots arī 16:16 un 4.Moz.21:4, runājot par bezgalīgu, nāvējošu apnikumu. Tik spēcīgi Dievs izjuta Savas tautas ciešanas, tik tuva tā Viņam bija. Un vai ne vēl spēcīgāk Sava Dēla nāvi? Viņš pat jūt līdzī pagānu ciešanām. Tāpat kā kāda mūsu daļa pamirst līdz ar mūsu mīlo aiziešanu nāvē, tā arī Dievs bija Kristū, izjūtot Viņa ciešanas un nāvi. Protams, ka Dievs nemira. Taču Viņš pilnībā izjuta Sava Dēla ciešanas līdz pat nāvei. Šeit arī redzam, ka Dievam patiesi nemaz netik sodīt Savus bērnus; mūžīgas ļauno mocības nav Bībeles mācība (Ecēh.18:32;p 33:11).

11:2 Atkal mēs redzam, ka Dievs glābj Izraēlu caur cilvēku, kas ir citu nicināts un atraidīts, caur Viņa Dēla Jēzus pirmtēlu, akmeni, ko nama cēlēji atmetuši, bet kurš ir kļuvis par stūra akmeni (Mat.21:42).

11:7,8 Izraēla attieksme pret Jeftu bija tāda pat kā viņu attieksme pret Dievu; tie Viņu atraidīja, bet grūtā brīdī griezās pie Viņa pēc palīdzības. Jeftas vārdi, kas

lasāmi 7.un 12.pantos, liek domāt, ka viņu šis stāvoklis gandarīja un sniedza mierinājumu.

11:8 Kā ārļaulībā dzimuši bērni, tā arī amonieši nedrīkstēja nākt Tā Kunga draudzē (5.Moz.23:2,3). Taču Dievs noveda izraēliešus līdz tādām izmisuma stāvoklim, ka tiem bija jāatzīst, ka Kunga likuma burts tos neglābs. Jefta būtu varējis atrunāties, ka, reiz brāļi to ir izstūmuši no sava vidus, tad viņam nav vēlēšanās cīnīties par savu tautu. Taču viņš viņa nostāja bija daudz žēlsirdīgāka, kas arī mums ir jāņem vērā. Lai kādu atraidīšanu viņam bija jācieš no liekulīgajiem tautas brāļiem, viņš tomēr redzēja viņos Dieva tautu un pieskaitīja sevi viņiem. Tā ir mācība tiem daudzajiem netaisni izslēgtajiem no Dieva draudzes kādu no viņiem neatkarīgu tehnisku iemeslu dēļ, ka tas nevar būt par iemeslu, lai zaudētu ticību un pārstātu uzskatīt sevi par piederīgu visai lielajai Dieva tautai.

11:24 Jēzus runāja par ļaunajiem gariem, it kā tādi pastāvētu, kaut arī Viņš neticēja, ka tādi pastāv; jo ļaunie gari ir tie paši elki, kuru nav, kamēr cilvēki tos paši nedarina (1.Kor.8:4). Līdzīgā veidā arī Jefta runāja par elku Kamošu, *it kā* tas eksistētu.

11:27 Mēs esam Dieva tiesas priekšā šai dzīvē tāpat kā mēs būsim arī pēdējā dienā. Nāk Kunga diena, bet tā ir arī šodien (Mihas 7:4). Jeftam tas bija skaidrs, kad viņš teica, „lai Tas Kungs...šodien tiesā”. Tāpēc ka Dievs tiesā arī šodien, tad mums ir jāapzinās, ka Viņš tiesās un tiesā šeit un tagad.

11:35 Ps.15:4 ir acīmredzama atsauce uz Jeftu, kurš mājās Dieva svētajā kalnā Dieva Valstībā kā cilvēks, kas bīstas Kunga, kas zvēr pat pret sevi un tur vārdu. Mēs esam aicināti sekot Jeftas piemēram, kalpojot Kungam visaugstākajā līmenī.

12:2 Tieši tāpat notika ar Gideonu – skat kom.8:3. Gideons būtu varējis atbildēt tāpat kā Jefta, bet viņa lēnprātīgā atbilde novērsa dusmas (Sal.pam.15:1). Toties šeit Jefta atbild, pamatojoties uz faktiem – un izceļas konflikts. Mums atliek secināt, ka mēs varam atbildēt uz provokāciju vienā no šeit minētajiem veidiem – tas nav morāles jautājums, izvēle ir mūsu ziņā, bet mēs varam izvairīties no konflikta, ja izvēlamies „lēnprātīgo” ceļu.

12:6 *Shibboleth* nozīme ir 'upe'; iespējams, gileādieši lika tiem vaicāt, vai viņi varētu pāriet upi.

12:8,10 Divkārtēja Ibcana sasaiste ar Bētlemi norāda uz visu soģu – ebreju valodā soģis ir 'glābējs' – sasaisti ar Jēzus, Dieva tautas glābēja, tēlu. „Jēzus” ebreju valodā nozīmē 'Jahve ir glābējs'.

13:5 Kaut gan viņam bija jāsāk glābt Izraēls no filistiešiem, stāstu par Simsonu ievada vārdi, ka Simsona 40 gadu kalpošanas laikā (15:20; 16:31) „Tas Kungs tos nodeva filistiešu rokās četrdesmit gadus” (:1). 14:4 uzsver, ka „filistieši tanī laikā valdīja pār Izraēlu” (skat arī 15:11). Un tas atkal tiek minēts 15:20: „Un viņš tiesāja Izraēlu filistiešu dienās divdesmit gadus”. Dievs bija atvēlējis Simsonam glābēja lomu no filistiešiem; taču viņš nespēja pacelties šajos augstumos. Izraēls palika filistiešu pakļautībā visu Simsona kalpošanas laiku. Viena no viņa dzīves interpretācijām ir, ka viņš ir veicis dažus gadījuma rakstura mēģinājumus glābt Izraēlu, kurus Dievs ir atbalstījis. Taču viņš nespēja sasniegt to līmeni, kuru Dievs viņam potenciāli bija atvēlējis. Taču neskatoties uz to galu galā viņš tika atzīts par uzticīgu. Tas ne tikai var sniegt mierinājumu mums mūsu vājībā, bet arī palīdzēt mums pozitīvi uzlūkot tos, kuru vājības mums ir acīmredzamas. Kad Manua sieva atstāj šo notikumu vīram, viņa neminēja eņģeļa vārdus par Simsonu kā glābēju no filistiešiem (:7) – iespējams, tāpēc ka viņa neticēja, ka viņas dēls būs uz to spējīgs, un varbūt tieši tas arī bija par iemeslu viņa nespējai paveikt to, ko Dievs viņam bija iecerējis.

13:7 Varētu arī būt, ka nazīrieša pienākumu laušana bija par iemeslu tam, ka viņš nespēja attīstīt Dieva atvēlēto potenciālu. Viņš bija nazīrietis „sākot ar viņa piedzimšanu līdz pat viņa nāves dienai”. Taču viņš lauza nazīrieša zvērestu, pieskaroties miroņiem, kā arī matu apcirpšanas dēļ (4.Moz.6:6). Tas varētu nozīmēt, ka viņš izvēlējās lauzt Dieva nodomu par viņa lomu, lai pieņemtu zemāku kalpošanas līmeni Dievam, līdz beidzot viņš pavisam atkrita no tā. Tajā jau arī slēpjas problēma, kad mēs ar prieku izmantojam Dieva piekāpšanos mūsu vājuma priekšā. Taču varētu būt, ka Dievs piedēvēja *viņam vēlmi* būt par augsta līmeņa nazīrietu. Dievs viņu uzlūkoja tā, it kā tas ar viņu nemaz nenotika, tāpat kā Viņš uzlūkoja Ābrahāmu, it kā tas būtu ziedojis Īzaku, kaut arī beigu beigās tas nenotika

(Ebr.11:17; Jēkaba 2:21). Dažkārt Dievs šķiet alkstam sajūst cilvēka vēlmi ko darīt, nevis cilvēka spēku tā sasniegšanā.

13:8 *Zēnu, kam ir jāpiedzimst* – Šeit redzam Manuas cieņu un ticību sievas teiktajam, ko viņš pieņēma kā Dieva vārdu. Kad sieva saka, ka viņa taps grūta, jo viņu ir apciemojis eņģelis – kultūrā, kura neuzskata, ka sievietei var uzticēties - visu cieņu Manua! Iespējams, Manuas piemērs pēc vairākiem gadsimtiem būs iedvesmojis Jāzepu, dzirdot Marijas vēstījumu viņam. Manuas ticība sievas vārdam tika atkal pārbaudīta 9.un 10.pantos.

13:9 *Un Dievs uzklausa Manuas balsi* – Tas, ka viņš ieklausījās Dieva vārdā, lika Dievam uzklausiēt Manuas lūgšanu – skat kom.9:7. Manua lūdza, lai pravietis (par kuru viņš uzskatīja eņģeli) atnāktu vēlreiz un pamācītu viņiem, kā ar zēnu jārikojas. Viņa lūgšana tapa uzklausieta – bet faktiski viņa lūgums netika izpildīts. Atnāca eņģelis, ne pravietis, kā viņš bija lūdzis, un apstiprināja Manuam, ka viņa sieva taps grūta. Viņa jautājuma gars bija saprasts, un uz to arī tika dota atbilde.

13:15 Pierakstiem par Simsonu un viņa vecākiem ir daudz kopīga ar veselu rindu iepriekš doto pierakstu; tie bija domāti kā mācība turpmākajām paaudzēm, tāpat arī mums ir jāuztver dzīvais Dieva vārds, ļaujot vēsturiskajiem pierakstiem spēlēt praktisku lomu mūsu šīs dienas dzīvē. Palūkosimies: Manuas vēlēšanās aizkavēt eņģeli (salīdz. ar 1.Moz.18:5). Manuas vēlēšanās aizkavēt eņģeli un veikt ziedojumu sakrita ar tādu pat Gideona vēlmi (6:18). Viņa ticība, redzot eņģeļa pacelšanos pret debesīm (13:20 = 6:21), un no tā izrietošās bailes atkal izskan Gideona teiktajos vārdos (13:21,22 salīdz. ar 6:22). Tāpat kā Gideons, iespējams zemapziņā, bija Manuas varonis, arī Simsons šai ziņā sekoja tēva garīguma pēdās (skat kom.14:1; 15:4). Šķiet, ka viņš īstenoja uz viņu liktās tēva cerības un uzsūca viņa garīgumu, nedarīdams to par savējo. Tie, kas dzimuši ticīgo ģimenē, padomājiet par to! skat kom.:24; 14:1,3; 15:4,15,19; 16:24,25.

13:24 *Zēns pieauga, un Tas Kungs viņu svētīja* – salīdz. ar Samuēlu, Jāni, Kungu Jēzu – visi izraudzīti no mātes miesām.

13:25 Tā Kunga Gars nedeva mieru viņa sirdsapziņai, kuras bažu objekts bija, kāpēc Dana bērni nebija noveduši līdz galam Jozuas uzvaras un bija pieļāvuši

neapgraizītajiem ieņemt viņu teritorijas. ‘Gara satraukums’ minēts vēl tikai 1.Moz.41:8; Ps.77:4; Dan.2:1,3). Dieva Gars rosījās Simsonā un nedeva viņam mieru viņa vientuļīgo pastaigu laikā.

14:1 Arī Jūda nepareizi rīkojās Timnā ar sievieti, un tā viņu piemānīja un nokaunināja (15:1 = 1.Moz.38:17). Agrākie Bībeles pieraksti, kurus Simsons, šķiet, labi zināja un cienīja, saucin sauca Simsonam, lai viņš uzmanās. Taču viņš palika kurls un neatsaucās. Skat kom.13:15.

Simsons „nogāja lejā”, lai apņemtu filistiešu meitu par sievu (:1,5,7,10); taču to darot viņš meklēja izdevību nogalināt filistiešus. Viņa prātā varēja rosīties doma par to, ka Gideons ‘nogāja *lejā*’, lai iznīcinātu midiāniešus (7:9,10,11, 24). Viņš nogāja lejā kā fiziski, tā arī morāli, taču viņš attaisnoja sevi, domādams, kā Gideons nonāca lejā, tā darīs arī viņš. Tik sarežģīti darbojas kārdināšanas process.

14:2 Varētu teikt, ka, ja tēvs nesa atbildību par dēla laulību partneri (12:9; 15:2; 1.Moz.24:3-9; Neh.10:30), tad Simsona tēva vaina bija tikpat liela par to, ka Simsons precas ar neticīgo. Daudzi no baušļiem par laulībām ar neticīgajiem tika adresēti vecākiem, lai tie nepieļautu bērnu laulības ārpus ticības.

14:3 Salīdzini Simsona vecāku nepatiku ar Ēsava vecāku nepatiku (1.Moz.26:35; 27:46; 28:1). Skat kom.13:15.

„Vai tad tiešām nav tavu radu starpā meitu...?” norāda uz to, ka tā nebija pirmā; viņam jau bija bijuši sakari ar filistiešu meitām ielejā, neskatoties uz to, ka Dieva Gars rosījās viņā, kad viņš staigāja pa pakalniem (13:25). Simsonam nebija ko atbildēt vecākiem, viņš teica: „Tikai šo tu ņem man par sievu, jo viņa ir manām acīm tīkama” (atkārtoti uzsvērts 7.pantā – viņš patiesi bija kritis acu kārdinājumā). Šī uzstājība paskaidrojuma vietā varētu liecināt, ka Simsons juta sirdsapziņas pārmetumus. Tāpat arī pūlis tikai skaļāk sauca, kad tam jautāja, kāpēc un par kādu noziegumu viņi grib, lai Jēzu sistu krustā (Mat.27:23). Bet viņa bija viņa „acīm tīkama”, ne skaistuma dēļ, bet tai ziņā, ka viņa ‘atbilda viņa plāniem’ (ebr). tas pats ebreju valodas vārds lietots attiecībā uz atbilstību, bet ne skaistumu 1.Sam.18:20; 2.Sam.17:4; 1.Ķēn.9:12. Mīklas uzdošana filistiešiem, gandrīz vai sagaidot, ka atbildi uz to viņi varētu izvilināt no sievas, un apsolījums dot tiem par

atbildi 30 filistiešu apgērbu kārtas... tas viss norāda uz Simsona nodomu vērsties pret filistiešiem.

14:4 Visu Simsona precību jautājumu aizēno vārdi: „Tas Kungs pats to tā bija izkārtojis”; Viņš izmantoja šo vājību, lai atsvabinātu Savu tautu. Ir vēl daži piemēri, kur minēts, kā Dievs pavērs cilvēku attieksmes, lai notikumi izvērstos pēc Dieva prāta (5.Moz.2:30; Jozuas 11:20; 1.Sam.2:25; 1.Ķēn.12:15; 2.Laiku 10:15; 22:7; 25:20). Šai kontekstā ir kārdinoši lasīt 14:4, domājot, ka Dievs izkārtoja tā, lai Simsons iekārotu šo sievieti, lai sasniegtu dieva mērķi – Izraēla atbrīvošanu no filistiešiem. Taču daudz ticamāk, ka Dievs izmantoja Simsona iekāres, viņa cilvēciskās vājības, Dieva mērķa un slavas sasniegšanai.

14:5 Apstākļi atkārtojas ne tikai Dieva bērnu dzīvēs, bet arī mūsējās. Mes varam piedzīvot līdzīgas situācijas vairākkārt. Apstākļu līdzība un atkārtotāšanās varētu būt, lai mēs beidzot apgūtu mācību, kuru mēs nebijām apguvuši; vai arī tas varētu nākt kā sods par to, ka neapguvām to mācību, kas bija jāapgūst. Un to mēs redzam Simsona dzīvē. Lauva rūca viņam pretī tāpat kā filistieši (tas pats vārds 15:14); un ne mazāk zīmīgas līdzības starp pirmās sievas pūlēm viņa noslēpumu izvilināšanā no viņa un to, kā 40 gadus vēlāk cita nekrietna sieviete nodara viņam to pašu (14:15-17 = 16:5,15,16). Viņš nesaredzēja līdzību, bet, ja saredzēja, tad nebija mācījies no tās. Bez šaubām, ka mums ir daudz vieglāk saredzēt līdzību, kur tikai dažas lappuses šķir notikumus pēc 40 gadu starplaika.

Pie vīna dārzēm – Kāpēc gan viņam – nazīrietim būtu jāpastaigājas pa vīna dārzēm starp aizliegtajiem augļiem? Tas bija viņa raksturā: aizrautība un sapratne līdz ar vēlmi staigāt pēc iespējas tuvāk bezdibeņa malai un rezultātā baudīt kaut ko no abiem. Viņš bija apsēsts no vīna dārzēm, kā par to liecina pieraksti. Kā kādreizējais alkoholiķis, kas blenž uz pudelēm skatlogā ‘vien intereses pēc’, tā arī Simsons niekojās ap aizliegto – tieksme, kas mums visiem ir raksturīga. Vēlāk viņš ķircina Delīlu, lai tā sasietu viņu ar septiņām svaigām „cīpslām” (16:7), ebreju valodā šis vārds attiecas uz vīnogulāja cīpslām. Viņam patika spēlēties ar to, kas bija aizliegts. Tas, kā viņš nodedzina šos vīna dārzus 15:5, varētu liecināt, ka viņš beidzot izprot, ka vienīgais pareizais ceļš ir pilnīgā dievbijībā un kārdināšanas izskaušanā, izraujot aci, kas kārdina.

14:6 Dievs apstiprina Simsona vēlēšanos atsvabināt Izraēlu, dodot viņam Svētā Gara dāvanas, kas to var darīt iespējamu. Taču tas nenozīmē, ka viņš pats bija no muskuļotajiem cilvēkiem. Filistieši vēlējās uzzināt viņa spēka *noslēpumu*; jo viņš nemaz neizskatījās pēc spēcīga atlēta. Viņš atklāja Delīlai, ka viņa spēks tiktu atņemts, ja viņam apcirptu matus un viņš kļūtu kā ikkatrs cilvēks (16:17). Tādējādi, viņš bija vienkāršs cilvēks, kuru Tēvs bija darījis spēcīgu kā Glābēja pirmtēlu. Tiek uzsvērts, kādā veidā Gars nācis pār Simsonu (14:6,19; 15:14), tāpat kā pār citiem soģiem (3:10; 6:34;11:29). Jaunās Derības Gara dāvanas arī tika dotas, lai veiktu noteiktu darbu noteiktā laikā un tika atņemtas pēc uzdevuma veikšanas.

14:10 Simsons bija nazīrietis, novēlēts Dievam (Dieva acīs?), visu savu mūžu (13:7) – kaut gan viņš lauza nazīrieša zvērestu, pieskaroties mirušajiem (14:19; 15:15 salīdz. ar 4.Moz.6:6) un, iespējams, arī šeit, dzerot vīnu „dzīrēs”. Tā nebija tikai piedēvēta taisnprātība, Dievs redzēja šī vājā cilvēkā patieso vēlmi darīt labu, it kā viņš to būtu arī sasniegjis.

14:16 „Kā tad lai es tev to saku?” nozīmēja, ka sieva nevarēja sagaidīt, ka viņš būtu tuvāks viņai, nekā saviem ebreju vecākiem. 1.Moz.2:24 māca, ka vīrs atstās tēvu un māti un pieķersies savai sievai; ka viņai ir jābūt tuvākai par tēvu un māti. To sakot, Simsons it kā atgādināja viņai, ka neuztver viņu attiecības kā īstas laulības; viņš tikai izmantoja viņu (salīdz. kā viņš ‘izmantoja’ kādu filistieti kā savu vedēju :20). Taču viņš izdarīja to, ko tikai pirms dažām dienām uzskatīja par neiespējamu; viņš pateica viņai šo lielo un personīgo noslēpumu, kuru nebija atklājis pat saviem mīļajiem vecākiem. Tik nepastāvīga ir mūsu daba. Taču tā nešķiet nejaušība, ka viņš izvēlējās Timnu, kas ietilpa apsolītajā zemē. Tā bija Dana bērniem apsolītā daļa, kuru viņi bija pieļāvuši, lai filistieši sagrābj (Jozua 19:43,47).

14:19 Kad viņš nosita trīsdesmit vīrus Aškalonā, kā viņš to, šķiet, bija izplānojis no paša sākuma, viņš bija dusmu pārņemts. Daļēji tas bija rūgtums un atriebības jūtas sievietes nodevības un no izrietošā pazemojuma dēļ, taču filistiešu nosišanu vadīja arī ticība (Ebr.11:32-34) un Tā Kunga Gars, kas nāca pār viņu, apstiprināja viņa ticību. Mūsu motīvi var būt tik dažādi, pat darot Dieva dotos darbus.

15:2 Šķiet, ka viņš dusmojās pats uz sevi, ka tik stipri bija iemīlējies šai filistietē (14:19) un vēlāk dusmas vērtās ienaidā pret viņu. Viņš pārnesa savas dusmas uz

vienu no sev tuvākajiem; un mums ir jāargās, lai mēs savu vainu un grēku izpirktu nožēlā, nevis pārnestu to uz otru un sodītu viņu par mūsu pašu grēku. Taču Simsons patiesi mīlēja šo meiteni (14:3,17; 15:1,7,11), kaut arī tai pat laikā viņš to ienīda (15:2; viņš droši vien izjuta to pašu arī attiecībā uz Delīlu, kad arī tā viņu nodeva). Simsona patiesā mīlestība pret viņu liek aizdomāties par Simsona laulību jautājumiem.

15:3 Nolēmis adedzināt filistiešu vēl nenokoptās druvas un vīna dārzus, Simsons tiem teic, lai tie „nevaino” viņu šoreiz, ja viņš tiem darīs ļaunu. Tas pats vārds tiek tulkots kā nevainojams, tīrs, attaisnots, it kā viņš zinātu, ka ir grēkojis, bet tic, ka arī turpmāk cīnoties pret filistiešiem viņš var gūt piedošanu. Viņam bija jānonāk līdz Gazas cietumam, lai saprastu, ka piedošana nāk no absolūtas ticības, nevis no darbiem un naida pret patreizējo pasauli, nevis no sava grēka un pelnītā soda pārvelšanas uz citiem.

15:4 Tāpat kā Tā Kunga Gars nāca pār Gideonu (6:34), tā tas nāca arī pār Simsonu (14:6). Šķiet, ka Simsona nākšana pie sievas ar kazlēnu, kuru viņš izmanto kā attaisnojumu filistiešu nogalināšanai, bija viņam padomā, lai līdzinātos Gideonam. Gideons pienesa Dievam kazlēnu (6:19), un arī Simsons nāk ar kazlēnu (15:1). Un tad viņš noķer trīs simti lapsu un iesprauž pa lāpai starp divām astēm. Kāpēc trīs simti? Varbūt atceroties Gideona trīssimt vīru ar lāpām, kas sakāva Dieva ienaidniekus (7:16). Saistība starp 300 uzticamiem vīriem un 300 lapsām varētu būt Simsona pārliecībā, ka viņam nav neviena uzticama vīra, uz ko paļauties, viņam jāpaļaujas uz dzīvniekiem. Tāpat kā Gideons devās „lejup”, lai iznīcinātu Dieva ienaidniekus (7:9), tā arī Simsons attaisnoja savu došanos ‘lejup’, lai apņemtū to sievietes, kā arī lai iznīcinātu to cīnītājus (14:1,5,7,10). Tāpat kā Gideons savā ticības degsmē atšķīrās no saviem brāļiem, tā arī Simsons. Taču, šķiet, ka Simsons lielāku uzmanību veltīja Gideona ārējo izpausmju līdzībai, ne viņa ticības degsmei. Un Gideona pusmūža gadu vājībā pret sievietēm Simsons saskatīja attaisnojumu savai attieksmei pret sievietēm. ‘Ja jau varonis Gideons varēja nodoties miesiskajām baudām, kāpēc lai es to nevarētu?’ Te viņš ļāvās mūsu visu kopīgajiem maldiem: mēs paši sevi ar sevi mēram, ar to cilvēku mērauklu, kuru starpā mēs dzīvojam (2.Kor.10:12). Skat kom.13:15.

15:5 Filistiešu druvu un vīna dārzu sadedzināšana bija apzināta atsauce uz bauslības nolikumu, ka dedzinātājam ir jāatlīdzina par šo nodarījumu savam kaimiņam (2.Moz.22:5). Ar to viņš uzsvēra, ka šie ļaudis *nav* viņa kaimiņi, ka viņi nav derības attiecībās ar izraēliešiem un viņš atklāti pauda savu attieksmi pret tiem. Līdzīgā veidā viņš arī atriebās filistiešiem (15:5; 16:28), jo bauslība māca neatriekties savas tautas ļaudīm (3.Moz.19:18), bet atriebties ienaidniekiem (4.Moz.31:2; 5.Moz.32:43 salīdz.ar Joz.10:13).

15:11 *Kā tie man ir darījuši, tā arī es esmu ar tiem izrīkojies* – Ja mēs jautātu: ‘Tieši ko tad tie viņam ir nodarījuši? Ko tie viņam ir nosituši vai nodedzinājuši?’ – atbilde būs ‘Viņa sievu’. Iespējams viņš jutās tā, it kā viņa būtu vairāk vērtā par simtiem filistiešu, kuru iztiku viņš bija sadedzinājis, pakļaujot tos badam, un tieši to viņi bija nodarījuši viņa jūtām. Taču viņā brīnumaini sadzīvoja mīlestība pret filistiešiem un vienlaicīgi naidis pret tiem; pazemība un augstprātība. Šīs cilvēku dabai raksturīgās pretrunas mēs nomanām arī sevī. Filistieši agrāk bija teikuši, ka grib darīt tā, „kā viņš mums ir darījis” (:10). Un Simsons dod tikpat vienkāršu atbildi, ka viņš ir izrīkojies ar tiem, kā tie ir darījuši viņam. Šķiet, ka Simsons runāja viņu saprašanas līmenī, arī viņa degsme Dieva darbā sakņojās tīri cilvēciskos motīvos.

15:12 Jāatzīmē, ka viņa spēks nebūt nebija maģiskā veidā atkarīgs no necirptajiem matiem; viņa spēks pazuda, jo tas Kungs no viņa bija atstājies (16:20,21). Viņam bija jālūdz, lai viņa paša tautas brāļi nenodara viņam nekā ļauna (tai laikā, kad viņa mati vēl nebija apcirpti), jo viņš zināja, ka spēks viņam dots tikai vienam noteiktam nolūkam – proti, atbrīvot Dieva tautu no filistiešiem.

15:14 Pie Timnas vīna dārziem Simsonam pretī izlēca lauva (14:5). Tikai pēc lauvas rūciena Tā Kunga Gars nāca pār viņu, un viņš spēja to nosist. Pirmos soļus pretī lauvai viņš spēja ticībā, un tad tikai Gars spēkā nāca pār viņu. Tas, ka viņš neteica saviem vecākiem, ko viņš bija izdarījis, varētu liecināt ne tikai par viņa pazemību, bet arī par to, ka viņš neizskatījās pēc spēka vīra. Paziņojums par to, ka viņš tikko nogalinājis lauvu, varētu likties muļķīgs (14:6). Tāpat Tā Kunga Gars nāca pār viņu, kad viņš nosita filistiešus Lehiajā (15:14). Tātad spēks viņā nemājoja pastāvīgi. Tieši tāpat Gars strādā arī Jaunajā Derībā. Gars nāca pār apustuļiem un

tie darīja darāmo, taču pēc uzdevuma veikšanas Gars viņus atstāja, lai nāktu pār tiem atkal nākamajā vajadzības reizē.

15:16 Žokļa kauls Simsona rokās kā filistiešu slepkavības ierocis atgādina Šamgaru, kas nogalināja filistiešus ar vēršu dzenamo nūju (15:15 salīdz.ar 3:31). Skat kom.13:15. Satvēris ēzeļa žokļa kaulu Simsons uzgavilēja, *ka* ar to viņš nositis tūkstoš vīru Lehiajā. Tā bija apzināta atsauce uz Joz.23:10 (un 3.Moz.26:8), kur teikts, ka viens Dieva tautas vīrs vajās tūkstošus. Iespējams, ka viņš pats pārskaitīja nosistos, vai arī skaitīja tos procesā, apzināti cenšoties sasniegt tūkstoti, lai pravietojums piepildītos. Simsons nesaka, ka viņš viens nositis tūkstoš vīru; viņš to darīja ar ēzeļa žokļa kaulu (kas nāk no ebreju val. vārda, kura saknes nozīme ir 'mīksts', 'vājš'). Šis žokļa kauls ir viena no septiņām vājām lietām, kuras Soģu grāmatā minētas kā Dieva glābšanas līdzekļi: kreilis (3kreilis (3:21); vēršu dzenamā nūja (3:31); sieviete (4:4); telts mietiņš (4:21); dzirnakmens (9:53); trauks un taure (7:20).

15:19 No slāpēm ļīmstošā Simsona izmisuma pilnais sauciens Dievam atgādina Hagaru tuksnesī (15:19 salīdz.ar 1.Moz.21:19). Skat kom.13:15.

16:1 Kad Simsons nodomāja uzbrukt Gazai, iegājis netiklas sievas namā, iespējams, viņš apzināti atdarināja izlūku gājienu uz Jēriku. Taču tā atkal bija tikai virspusēja atdarināšana. Viņš atkal bija padevies dalītām jūtām, piesedzoties ar Rakstu piemēriem. Brīdinājumi pat neraudzīties uz svešu sievieti atgādina kā Simsons „ieraudzīja” filistiešu meiteni Timnā un netiklo sievieti Gazā (14:1; 16:1). Netikle, kas glūn kā laupītāja, lai nosistu nepieredzējušo (Sal.pam.23:27,28) ir skaidra atsauce uz Delīlu un viņas tautiešiem, kas bija noslēpušies viņas guļamistabā. Un neskatoties uz šo acīmredzamo atsauci uz Simsonu, Salamans rīkojās tieši tāpat kā to bija darījis Simsons. Un principā mēs arī varam tā rīkoties, jo atstatums starp zināšanām un ticību ir neizmērāms.

16:3 Simsons iegāja, lai pavadītu nakti ar netiklo sievieti, bet Simsons gulēja tikai līdz pusnaktij. Tad viņš piecēlās un satvēra abas pilsētas vārtu veramās puses. Ja viņš nāca, lai pavadītu tur nakti, tad viņš būtu iegājis ap 7 vai 8. viņš dabūja, ko gribēja un tad gulēja tur, domādams. Raksti liek domāt, ka viņš nolēma nepavadīt tur nakti, kā bija iepriekš domājis, bet celties un darīt Dieva darbu. Kaut Raksti par

to klusē, bet viņš droši vien lūdza Dievu nožēlā par savu rīcību. Viņa sirdsapziņa droši vien viņu mocīja arī par to, ka viņš bija gribējis apprecēt filistieša meitu un par vīna dārzu nodedzināšanu. Un nu atkal šeit. Iespējams, viņš attaisnoja savu rīcību zemapziņā, atceroties izlūku iegriešanos Jērikas prieka mājā. Mums vienmēr ir jāanalizē mūsu motīvi.

16:7 *Cīpslas* – Skat kom.14:5.

16:9 Simsonam jau bija dota mācība. Tāpat kā viņa pirmā sieva nebija likusi viņam miera, kamēr neizvilināja viņa noslēpumu, tā arī Delīla. Kā filistieši vaktēja Simsonu, kad viņš gulēja ar prostitūtu Gazā (16:2), tā viņi vaktēja arī Delīlas istabā (16:9). Viņš jau bija nožēlojis, ka izmantojis kalpošanu Dievam kā ieganstu savas miesiskās iekāres apmierināšanai Gāzas prostitūtas gadījumā. Rūgtuma pilns viņš bija atstājis savu pirmo sievu-filistieti. Viņš nodedzināja vīna dārzus, atceroties, kā viņš, nazīrietis būdams, savā muļķībā bija tajos pastaigājies. Atskatoties, viņš acīmredzot saprata, ka bija spēlējis ar uguni. Un nu viņš atkal iet un dara to pašu! Un tad viņš dodas uz Sorekas ieleju ('vislabākie vīnogulāji') un iemīlas Delīlā ('vīna stāds'). Viņš atkal bija devies pastaigāties vīna dārzā; nazīrietis atkal bija uzsācis spēli ar uguni.

16:13 „*Ja mani sasietu...*” (:7), kas ir bezpersonisks izteiciens, tagad tiek adresēts personīgi Delīlai: „leaud...”; viņš jau iepriekš zināja, ka viņa viņu nodos, kaut gan pats sev tajā nespēja atzīties. Mēs redzam, cik sarežģīta ir Simsona situācija. Nevarētu teikt, ka noslēpuma atklāšana Delīlai pats par sevi būtu grēka darbs. Viņš viņai uzticējās, taču citā plāksnē zināja, ka viņa viņu nodos. Tā ir psiholoģiska situācija. Tā palīdz izskaidrot, kāpēc Kungs Jēzus jau no sākuma zināja, ka Jūda Viņu nodos (Jāņa 6:64), taču Viņš tam uzticējās kā savam labākajam draugam (Ps.41:10), sakot, ka viņš līdz ar pārējiem vienpadsmit sēdēs godības tronī Valstībā (Mat.19:28). Cilvēks var zināt kaut ko par otru vienā līmenī, bet patiesas mīlestības iespaidā var justies un rīkoties pret to pavisam savādāk, nekā šīs zināšanas prasītu rīkoties.

16:17 Jautājums paceļas: kāpēc Simsons pateica Delīlai, ja viņa matus apcirptu, viņš zaudētu savu spēku? Viņš taču nojauta, ka viņa to darīs, arī pagātnes pieredze par to liecināja. Viņš izgāja pretī filistiešiem, nojaušot, ka ir apcirpts, taču cerot, ka

Dievs tomēr būs ar viņu. Kaut kādā nesaprotamā veidā viņš bija nopratis, ka tie nebija garie nazīrieša mati, kas deva viņam spēku, bet gan Dieva Gars. Viņš gāja pretī filistiešiem pārlicībā, ka Dieva spēks ir ar viņu. Un pat tad, kad viņa mati atkal bija sākuši ataugt, viņam bija jālūdz Dieva palīdzība (:28). Viņā garīgums bija sācis slīdēt lejup. Viņš pieņēma, ka matu apcirpšana nebija no svara, jo viņam bija jāpaliek nazīrietim no dzimšanas līdz mūža galam; taču, iespējams, viņš bija sācis spriest, ka viņam būtu tā vai tā jāapgriež mati, jo viņš bija pieskāries tik daudziem līķiem (4.Moz.6:9). Viņš domāja, ka tādēļ Dievs principā pieņems viņu kā nazīrieti, kaut arī viņš lauza nazīrieša zvēresta burtu, ka tādēļ matu zaudēšana bija tikai ārēja garīguma izpausme. Taču ir iemesls domāt arī, ka Simsona prātā viņa mati tomēr bija saistīti ar Dieva doto spēku. Jo kādēļ tad viņš pateica tai „visu, kas vien viņam bija uz sirds”, izpaužot, ka spēks viņam tiks atņemts līdz ar matu apcirpšanu? Un, protams, kad mati tika apcirpti, viņa spēks zuda. Simsons saprata, ka pastāv saikne starp nazīrieša statusu un spēku (:17).

16:20 Tas, ka Simsons bija tik cieši aizmidzis Delīlas klēpī, ka nejuta, ka viņš tiek apcirpts, varētu nozīmēt, ka viņš bija piedzēries. Nekādas konkrētas norādes uz to nav, taču viņa tieksme pastaigāties vīna dārzos liek domāt, ka aizliegtais auglis viņu pievilka. Viņš bija lauza nazīrieša zvērestu, pieskaroties miroņiem, viņš acīmredzot sprieda, ka garie mati bija tikai ārējā nazīrieša pazīme, un tādējādi arī atturēšanās no alkohola varētu būt tīri simboliska. Un šī pakāpeniskā garīguma mazināšanās viņu iznīcināja (gandrīz). Iespējams, viņš bija nonācis pie tāda secinājuma dēļ aizlieguma tuvoties miroņiem atsaukšanas, jo galu galā Dievs bija darījis Simsonu par nazīrieti un tad devis viņam spēku sist filistiešus un tādējādi arī pieskarties miroņiem. Dievs atsauca vienu principu, lai īstenotu daudz svarīgāku principu, taču, pamatojoties uz to, Simsons gāja daudz tālāk nekā Dievs to bija plānojis, līdz pat grēka attaisnošanai. Domai par stiprā sasaistīšanu (Mat.12:29) ir noteikt jāsaistās ar Simsonu. Tas nozīmē, ka Jēzus tai laikā redzēja Simsonā pašu Sātānu, kaut gan vispār viņš bija ticības cilvēks (Ebr.11:32). Tādējādi, Gars neaizmirst cilvēka trūkumus, kaut arī galu galā viņš var tikt pieskaitīts taisnajiem.

16:22 Viņam nenācās griezt dzirnavas ilgu laiku, tikai līdz filistiešu upura pieņemšanai Dagonam pateicībā par Simsona notveršanu. Šai laikā viņa mati atauga – bet tikai nedaudz (16:22,23). Matu ataugšanu varētu saistīt ar viņa atjaunojušos

apņēmību turēt nazīrieša zvērestu. Dievs viņu uzskatīja par nazīrieti līdz mūža galam (15:7) un tādēļ Dievs neņēma vērā laiku, kad viņš bija apcirpts. Viņa dedzīgā nožēla un vēlēšanās atsaukties Dieva žēlsirdībai, atzīstot viņu par nazīrieti, viesa viņā ticību un patiesu nožēlu. Un tieši tas arī bija par iemeslu, ne matu ataugšana, ka Dieva Gars atkal nāca pār viņu, dodot viņam spēku sagraut Dagona templi.

16:24 Pagānu dievu sumināšana un vienīgā patiesā Dieva nievāšana, ko pēkšņi pārtrauc iznīcība, ir aina, kas atkārtojas Dan.5:4. Skat kom.13:15.

16:25 Simsona pēkšņā iznākšana no cietuma. Salīdz. ar Jāzepu (1.Moz.41:14) un Jāni (Mat.14:9). Skat kom.13:15.

16:30 Simsona vēlmi mirt kopā ar filistiešiem varētu lasīt kā pašnāvniecisku. Tādā gadījumā viņā bija vājuma elementi mūža galā, taču viņš tika atzīts par mirušu ticībā. Bet apņemšanos mirt līdz ar filistiešiem varētu saprast arī kā vēlmi ar savu nāvi panākt Dieva plāna izpildi ienaidnieku vārtu ieņemšanā. Tādā gadījumā varētu runāt par Kristus Garu viņā. Tas, ka Simsons piesauc To Kungu, lai atriebtos filistiešiem par savām acīm (:28) skan nožēlojami cilvēciski. Savā ziņā, neskatoties uz patiesu savas nožēlas paušanu Dieva priekšā (16:28), Simsons gandrīz nebija mainījies kopš 15:7 teiktā, 20 gadu pirms tam – jo viņš atkal atzina, ka viņa vēlme atriebties daļēji sakņojās personīgajos motīvos. Doma par atriebības atstāšanu Dieva ziņā (Rom.12:19) acīmredzot viņam tā arī palika sveša. Un kaut gan man tas liekas nepareizi, liecinot par garīguma trūkumu, taču atriebības kāre ir pamatā visu ticīgo vēlmei ātrāk sagaidīt Kristus atnākšanu (Atkl.6:10).

16:31 Ebr.11:32 Simsons ir pieskaitīts izcilas ticības vīriem – taču pieraksti Soģu grāmatā šķiet aprakstām Simsonu kā brunču mednieku, cilvēku, kam trūkst paškontroles, kas piesauc Dievu tikai neatliekamam personisku vajadzību gadījumā. Taču iedomājaties, ja mūsu dzīves 40 gados tikai mūsu dzīves negatīvie notikumi tiktu pierakstīti. Jebkurš lasītājs tādā gadījumā secinātu, ka būtu divkosīgi no mūsu puses cerēt uz glābšanu. Analizējot paši savas dzīves gājumu, mēs dažkārt redzam tikai negatīvo pieredzi; mēs nesaredzam, ka Dievs mūs ir attaisnojis, ka Viņa grāmatā mēs esam ieskaitīti uzticīgo pulkā, tāpat kā Simsons Ebr.11. tas būtu jāatceras, kad mēs runājam par Simsonu. Šķiet, ka visa pārējā Simsona dzīve ir

bijusi pilna ticības un degsmes kalpošanā Dievam – bet tas nemazina viņa pielaistās kļūdas.

17:3 Šeit atkal turpinās Soģu grāmatas tēma – ļaudis turpina jaukt kalpošanu patiesajam Dievam ar kalpošanu elkiem. Cilvēks nožēlo nodarīto, viņam ir sirdsapziņa, un viņa māte nav ateiste, viņa nenoliedz Dievu; taču viņu morāle ir tik dezorientēta. To pašu mēs redzam arī šodien visapkārt kā mācības, tā arī praktiskajā ziņā, un mēs ļoti viegli varam tikt ievilkti tai pašā sajaukto notikumu virknē, ja mūsu sirdsapziņa, ticība un sapratne nav balstīta Dieva atklātajā vārdā. Šai situācijā var vainot arī līderu trūkumu, kad cilvēki darīja to kas *tiem* likās taisns paša acīs, nevis to, ko Dievs savā vārdā noteicis (:6). Cilvēkā nav 'iekšējās gaismas', kā tas atkārtoti izteikts Salamana pamācībās, dažs ceļš cilvēkam šķiet taisns, bet beidzot tas viņu tomēr noved nāvē (Sal.pam.14:12; 16:25; 21:2).

17:10,11 Miha lūdza jauno levītu, kas bija „tikpat kā viens no viņa dēliem” palikt pie viņa un tapt „gan par tēvu gan par priesteri” (paradokss – dēls ir kā tēvs), kas rezultātā noveda pie tā, ka arī citi lūdza viņu būt tiem „par tēvu un par priesteri” (18:19). Lai cik nepiemērots cilvēks arī nebūtu šim darbam, to var piespiest būt par līderi, jo tā saucamie ticīgie jūt izmisīgu nepieciešamību pēc kāda vadītāja. Vairums cilvēku jūt nepieciešamību pēc kāda reliģiska līdera, tā vietā lai nodibinātu tiešas attiecības ar Dievu, personīgi atsaucoties uz Viņa vārdu un pieņemot Viņa starpniecības sistēmu ar mums, kas mūsdienās ir caur Viņa Dēlu.

18:2 Un atkal mēs redzam tā laika cilvēku šķietamo garīgumu; izlūku nosūtīšana ietērpta tajos pat vārdos, kā tas bija Jozuas laikā, kad tika sūtīti izlūki un tad ieņemta zeme. Viņi tāpat apgalvoja, ka zeme ir „laba” (:9), kā to bija teikuši uzticīgie izlūki, un viņu dotais zemes apraksts, „kur tev nekā netrūks” citē Mozus vārdus 5.Moz.8:9. Bet šie Dana bērni nebija ieņēmuši zemi, ko Jozua tiem bija piedāvājis (:1). Miesiskuma un garīguma sajaukšana kopā ved uz pilnīgu iznīcību. Pilnīgas uzticības trūkums Dievam ved tieši nāvē.

18:6 Vīri lūdz levītu apjautāties pie Dieva, bet viņš momentāni atbild, ka Dievs svētī viņu plānus. Viņš nebija saskarē ar patieso Dievu, bet viņš lietoja pareizos vārdus. Bībelē minēti arī citi piemēri, kad cilvēki pārāk ātri uzņemas runāt Dieva

vārdā (2.Sam.7:3; 1.Ķēn.22:15-17). Mums nav sev jāpiedēvē spēja instinktīvi sajust Dieva gribu, mums ir jāpamatojas uz Viņa doto vārdu.

18:19 - Skat kom.17:10,11.

18:24 *Kas nu ir vēl palicis man pāri* – Šim cilvēkam viņa aplamā ticība bija viss. Viņš bija ļoti ticīgs, bet viņš nezināja patieso Dievu. Sirsnīga nodošanās reliģijai mūs neglābs, ja mums nav izpratnes par patieso Dievu; tādi kā Kornēlijs, kas meklē patieso Dievu, to arī atrod; bet reliģiska kalpošana pati par sevi nav kalpošana Dievam Garā un patiesībā, kā Viņš to pieprasa (Jāņa 4:24).

19:12 Jādomā, ka šis vīrs bija alkoholiķis (viņš dzēra četras dienas pēc kārtas un ņēma līdz vīnu, :19), kas piekopa daudzsievību un cietsirdīgi un brutāli izturējās pret savu sievieti (viņai, izvarotai nemaņā gulot, viņš pavēlēja piecelties un doties tālāk, :28). Taču viņam tomēr piemita ticīgā sirdsapziņa, kura viņam diktēja, ka svarīgi ir atdalīties no pagānu pasaules, viņš uzsver savu reliģisko uzskatu arīšķību 18.pantā. Taču atdalīšanās procesam no miesiskā jāsākas cilvēka sirdī; nav jēgas atdalīties no pasaules, bet privātajā dzīvē piekopt miesisku dzīves veidu.

19:30 Tas tika darīts, lai visi, kas saņēmuši sagrieztās miesas gabalus,

Ruth commentary

1:5 Vēstījums ir par to, ka laulības ārpus ticības un Dieva tautas atstāšana, lai cik Dievam neuzticīga tā būtu, nenes svētību.

1:8,9 Naomija brīvi lieto Tā Kunga vārdu, runājot ar saviem ne-ebreju radniekiem; viņa neslēpa savu ticību, kaut gan zināja, ka moābiešiem ir savi dievi.

1:16 Augšāmcēlies Jēzus saka mācekļiem (Jāņa 20:17), ka viņu Tēvs ir arī Viņa Tēvs un viņu Dievs ir arī Viņa Dievs. Šķiet, ka Viņš atsaucas uz Rutes 1:16, kur Naomija mudina Ruti palikt Moābā [kā Marija mudina Jēzu?], bet Rute saka, ka viņa ies ar savu vīra māti, kaut arī viņa pieder pie citas tautas, „un tava tauta būs mana tauta, un tavš Dievs būs mans Dievs”. Šis atsaucis jēga tādēļ ir: ‘Kaut arī Es tagad esmu citas dabas nekā jūs, tas neko nemaina mūsu *attiecībās*; Es jūs tik ļoti mīlu, ka Es vienmēr būšu ar jums, un Mans Dievs ir jūsu Dievs’.

1:17 Ja kāds zvēr pie Tā Kunga vārda, tas nozīmē, ka viņš ir pieņēmis To Kungu par savu Dievu. Tas fakts, ka Rute zvēr pie Tā Kunga vārda, nozīmē, ka viņa ir pieņēmusi To Kungu par savu Dievu; pateicoties savas vīra mātes klusai liecībai. Rute patiešām bija iemīlējusi Izraēla Dievu. Viņa bija nolēmusi atteikties no otrreizējām precībām pēc vīra nāves pateicībā par brīnumaino atļauju pievienoties Izraēla sadraudzībai. Raksti liecina, ka tas bija stāsts ar laimīgām beigām. Taču viņa bija gatava, lai tā arī nebūtu. Cilvēku uztverē Naomijas dzīve bija tīrais posts. Ja Rute būtu meklējusi Dievu, kas dod saviem pielūdzējiem svētību šeit un tagad, tad tas nebūtu Jahve; jo viss, ko viņa zināja par Viņu, nāca no Naomijas un viņas ģimenes dzīves. Naomija bija zaudējusi visus savus vīriešus un līdz ar to zaudējusi jebkādu vērtību sabiedrības acīs. Naomija netiecās pēc šī brīža Dieva dotiem labumiem; viņu droši vien valdzināja šī brīža Naomijas attiecības ar Dievu, Viņa žēlastība pret viņu garīgajā plāksnē un cerība uz nākamo Valstību. Un šis valdzinājums nenāca no grāmatas lappusēm, bet gan Naomijas piemēra iespaidā.

2:12 Skat kom.3:7.

Tava alga lai ir pilnīga – Šie vārdi citēti 2.Jāņa 8, runājot par prāta piepūli izzinot Kristu un ticot Viņam, kas nesīs ‘pilnu algu’. Šeit ‘pilna alga’ tiek dota Rutei, kas visu dienu bez atpūtas lasa vārpas Boāsa laukā. Iespējams, ka „izredzētā kundze”, kurai Jānis adresējis vēstuli, bija jaunpievērsta atraitne, līdzīgi Rutei. Bet tas, ko Jānis grib teikt, ir nepieciešamība grūti strādāt, tāpat kā cilvēki strādā uz lauka, lai mēs zinātu Kungu Jēzu Kristu.

2:14 Piedāvājums ēst blakus bija sadraudzības un Rutes pieņemšanas zīme. Tas, ka Kungs Jēzus mūs ir aicinājis lauzt maizi Viņu pieminot, ir zīme tam, ka Viņš ar prieku mūs pieņem un vēlas sadraudzību ar mums.

2:20 *Mūsu tuvinieks* – Dievs tiek atkārtoti aprakstīts kā Izraēla *go’el*, glābējs / izpircējs (Jes.41:14; 43:14; 44:6,24; 47:4; 48:17; 49:7,26; 54:5,8 – jaunajā tulkojumā ‘pestītāja’ vietā visur ir ‘izpircējs’). Izpircējs varēja izpirkt tuvinieku no verdzības vai arī pārpirkt īpašumu, kas zaudēts grūtajos laikos (3.Moz.25:25,26, 47-55). Tik liela kļūst Dieva tuvība mums Kristū. Tādēļ Boāss bija kā Dieva izpausme Rutei, kad viņš apprecēja viņu, tāpat kā kristiešu laulībā Kristus ir sievas galva, būdams Savas miesas Pestītājs (Ef.5:23).

3:7 Rute ir brīnišķīgs garīgi tendēta cilvēka piemērs. Tolaik nebija pieņemts, ka sieviete lūgtu vīrieti precēt viņu; taču nākot pie viņa, atsedzot viņa kājas un apguļoties, viņa pauda vēlēšanos meklēt patvērumu pie viņa kā pie Dieva (:7,9 = 2:12). Viņa nāca pie viņa, sekoja viņam (:10), nabaga svešiniece, kas vēlējās kļūt par bagātas Izraēla ģimenes locekli, lai pildītu bauslības garu. Un viņa sasniedza savu mērķi.

3:16-18 Bībeles laikos rakstītajā literatūrā grūti atrast notikumu aprakstu, kurā figurētu tikai sievietes. Sievietes tika aprakstītas saistībā ar viņām tuvajiem vīriešiem. Taču Elizabetes un Marijas sarunas aprakstā nav vīriešu klātbūtnes (Lūkas 1:39-45); un līdzīgi fragmenti sastopami arī Rutes grāmatā (1:6-2:2;3:16-18; 4:14-17). Visos šais fragmentos lasītājs tiek aicināts iepazīt sievietes redzes viedokli. Nevarētu teikt, ka Bībele būtu vērsta pret sievietēm, krasā atšķirībā no to dienu laicīgās literatūras Dievs vienādi pieņem kā vīriešus, tā arī sievietes, dziļā cieņā turot cilvēka personību neatkarīgi no dzimuma.

4:5 Vīrietim *bija* jāizpērk mirušā tuvinieka īpašums, dažos gadījumos apprecot nelaiķa brāļa sievu; bet tas vestu pie poligamijas (Boāsam, bez šaubām, bija arī citas sievas), tā radot situāciju, kad viena principa dēļ bija jāpārkāpj cits princips (šai gadījumā, viens vīrs – viena sieva, kā bija noteikts Ēdenē), lai pieturētos pie otra principa (radīt bērnus mīlestībā pret mirušo brāli). Dievs neskatās uz mūsu garīgo dzīvi tikai melni-baltos toņos – ar mērķi, lai mūsu personīgās tikumiskās debates, lūgšanas un Dieva vārda izpratne sakņotos pareizajā motivācijā, nevis aklā sekošanā bauslības burtam bez iedziļināšanās būtībā.

4:6 *Lai nesabojātu savu mantojumu* – Viņam rūpēja tas, ka, ja viņam būs bērni arī no citas sievas, tad bērniem mantojumā atstāto zemi būs jādala jau esošo bērnu un Rutes bērnu starpā. No 2:3 teiktā izriet, ka lauki tika dalīti zemes strēmēlēs, katra no kurām piederēja citam saimniekam. Labāk bija, ja cilvēkam piederēja viss lauks, nevis strēmele šur un strēmele tur. Šis vārdā nenosauktais radnieks negribēja šādi sabojāt savu mantojumu, viņš gribēja saglabāt to neskartu. Viņš rūpējās tikai par sevi, nedomājot par savu brāli. Viņš nomira, un pat viņa vārds nav palicis pēcnācēju atmiņā, taču Boāss, kas bija norūpējies par savu brāli un bija

gatavs sabojāt savu mantojumu, saņēma mūžīgu mantojumu tai ziņā, ka caur Ruti viņš kļuva par Jēzus senci (4:21).

4:15 Hiskija apraudāja savu likteni, ka viņš nomirs bez pēcnācējiem (Jes.38:12), tāpat kā tie, kas kļuvuši par einuhiem Valstības labad (Jes.56:3-8). Cilvēkiem piemita vēlme pēc pēcnācējiem, pēc „nama”, kas iemūžinātu viņu vārdu. Taču tiem ir apsolīts vārds Dieva namā (ģimenē) Valstībā, kas labāks kā dēli un meitas šai dzīvē (Jes.56:5). Uz to ir atsauce šai pantā, kur par Ruti teikts, ka viņa Naomijai ir labāka par dēliem. Citiem vārdiem, Rutes un Naomijas attiecības, kurām bija raksturīga vēlme noliegt precības ar neticīgajiem Izraēlas Dieva dēļ, simbolizē *mūsu* attiecības ar Dievu.

First Samuel com

1:18 Pēc lūgšanas par bērnu Anna aizgāja savu ceļu „un viņas seja vairs neizskatījās tik noskumusi”, jo viņa patiesi ticēja, ka viņa drīz paliks stāvoklī. Un tas ir labs piemērs mums – ticēt un just, ka mēs jau esam saņēmuši to, pēc kā mēs lūdzām (Marka 11:24).

1:19 Skaidrs, ka Annas lūgšana ir pamatā Marijas lūgšanai; Anna bija lūgusi par bērnu, un viņa to saņēma. Tāpat kā Anna nosauc sevi par „tavu kalponi” (1:18), tā arī Marija nosauc sevi par „Kunga kalponi” (Lūkas 1:38). Dievs pieminēja Savu žēlsirdību, atvērdams Marijas klēpi (Lūkas 1:54), tāpat kā Viņš pieminēja Annu, atbildot uz viņas lūgšanu (:19). Un tāpat kā Anna „cēlās” un devās uz Rāmu, tā arī Marija „cēlās” un gāja uz Jūdeju (Lūkas 1:39). Ir pamats domāt, ka arī Anna vēlējās iznēsāt Mesiju. Mācība ir tajā, ka lūgšanu piemēri iedarbojas uz citiem.

2:3 Anna bija domājusi par to, ka Dievs ir vizzinošs, un pamatojoties uz to, viņa iesaka Penīnai nebūt tik lepnai un nekaitināt viņu. Tam, ka Viņš redz un zina visu, ir jādara mūs pazemīgus, un tam ir jāatspoguļojas arī mūsu runā.

Kungs ir Dievs, visu zinātājs, Viņš sver darbus – Kaut spriedums („sver”) netiek izteikts momentāni un publiski, tā tas noteikti notiks, jo Dievam vienkārši viss ir zināms.

2:6 *Sheol*, ko bieži tulko kā „elle”, attiecas uz kapu, nevis uz mūžīgā nosodījuma un mocību vietu.

2:12 *Bezgodīgi vīri* – Beliaru vīri, proti, ‘grēcīgi vīri’. Vecajā Derībā grēks tiek personificēts un saukts par Beliaru. Tādēļ nav jābrīnās, ka to sauc par ‘ienaidnieku’ vai ‘sātanu’ Jaunajā Derībā (2.Kor.6:15).

2:24 *Tā nav laba slava, kādu jūs esat... iemantojuši Tā Kunga tautā* – Mēs varam garīgi *iznīcināt* savu brāli, par ko Kristus ir miris (Rom.14:15); mēs varam padarīt par nebijušu krusta darbu brālim, kas būtu varējis saņemt pestīšanu. Mēs varam vest grēkā citus (2.Moz.23:33; 1.Ķēn.16:19). Šai pantā ir izteikts pamudinājums kritiski izturēties pret savu uzvedību; piem., nedzert alkoholu kāda vājākas sirdsapziņas brāļa klātbūtnē.

2:25 *Bet tie neklausīja sava tēva balsij, jo Tas Kungs gribēja tos nonāvēt* – Dievs apstiprina paša cilvēka izvēlēto rīcības ceļu, pat ja tas ved viņu nāvē. Pati grēka pieredze apstiprina grēciniekus to ceļā: „Bezdievīgo ceļš ievēd kārdinājumā un maldos viņus pašus” (Sal.pam.12:26). Šis piemērs parāda, ka cilvēki nav spējīgi pretoties Dieva garīgajai iedarbībai uz tiem (salīdz.ar Jozuas 11:20; Soģu 14:4; 2.Laiku 10:15).

2:30 Dievs nekautrējas mainīt agrāk izteiktos solījumus par cilvēkiem atkarībā no šo cilvēku uzvedības; tas, ka Viņš to dara, vienkārši parāda mums, cik jutīgs Viņš ir pret mūsu rīcību un lēmumiem.

2:32 *Visu to labumu, kas ir Izraēlam sataisīts* - Daži no apsolījumiem vienkārši netiks piepildīti, jo tie attiecas uz to, ko Dievs potenciāli ir sagatavojis Savai tautai, bet tie neļauj Viņam dot tiem to, ko Dievs tiem bija paredzējis. Un šis ir tas piemērs. To apzinoties, dažas sievietes, līdzīgi Annai, cerēja un raidīja lūgšanas, lai viņu dēli būtu Mesijas (2:10 =Ps.89:24); jo viņas redzēja, ka Dievs ir atvērts tādai iespējamībai.

3:13 *Ēlis bija norājis savus dēlus; taču Dieva acīs viņš to nebija darījis* (salīdz.ar 2:24). Viņš bija teicis vārdus, lai tie būtu pateikti, bet tie nenāca no sirds. Viņš godāja savus dēlus vairāk nekā Dievu, un viņi ‘uzbarojās no pirmo augļu dāvanu upuriem’. Ka tas teikts arī par Ēli, skaidri norāda uz viņa vainu (2:29; 4:18). Taču

ārēji Ēlis šķita uzturam garīgumu savā ģimenē. Ēlis liekas esam mīļš sirmgalvis, dievbijīgs, taču pārāk piekāvīgs attiecībās ar bērniem; bet Dievs viņu vērtē daudz stingrāk, tādējādi rādot mums, kādas sekas var būt nedarīšanas grēkiem, kad mēs atļaujam nelikumībām turpināties, kad mūsu spēkos ir tām darīt galu. Tāpēc ka Ēlis neapturēja nelikumības, arī viņš Dieva acīs bija līdzdalīgs tajās. Tieši tāpat kā cilvēks, kurš zina, ka viņa vērsis ir badītājs, bet neko nedara, lai tas nenobadītu cilvēku, ir pelnījis nāvi tāpat kā viņa vērsis (2.Moz.21:29).

3:18 Kad Samuēls pastāstīja Ēlim par pravietisko vīziju, kuru viņš bija saņēmis, Ēlis atteica: „Viņš ir Tas Kungs”. Ar to viņš domāja, ka ‘Tas it Tā Kunga vārds’; Viņš redzēja Dievu kā Viņa vārdu. „Vārds”, Valstības vārds”, „evaņģēlijs”, Dieva vārds” ir paralēli izteicieni visos evaņģēlijos. Mūsu attieksme pret Dieva vārdu ir mūsu attieksme pret Viņu pašu.

4:10 Ar šo sakāvi Dievs gribēja parādīt, ka reliģiski simboli paši par sevi nevienu neglābs. Izraēlas simboliskais Dieva šķirsta, vienkāršas koka kastes, izmantojums pielīdzināms tam, kā daži mūsdienās izmanto krucifiksu vai ikonas. Mums ir jāsaprot un jātic tam, kas ir simbola pamatā, nevis simbolam kā tādām. Skat kom.5:9.

4:13 *Viņa sirds bija ļoti nemierīga Dieva šķirsta dēļ* – Pieraksti uzsver Ēļa mīlestību pret šķirstu; pat pēc šoka, izdzirdot par dēlu nāvi, tikai uzzinājis, ka ienaidnieki ir paņēmuši arī šķirstu, viņš nokrita un nomira (:18). Līdzīgi arī viņa vedekla nomira, kad tā dzirdēja vēsti, ka Dieva šķirsts ir atņemts (:22). Bet šī mīlestība uz ārējām reliģijas izpausmēm (skat kom.:10) neliecina par īstenu garīgumu. Neskatoties uz Ēļa mīlestību pret lietām, kas saistās ar patieso Dievu, viņš saņēma bargu sodu par to, ka sirds dziļumos viņam nerūpēja Dieva slava un Viņa tautas labklājība (Skat kom.3:13). Nav jau grūti izrādīt mīlestību pret mūsu reliģijas ārējo ietērpu – baznīcas halli, sabiedriskiem pasākumiem, regulārajām aktivitātēm, vispārējo gaisotni. Bet to nevar saukt par patiesu garīgumu.

5:9 Dievs nedeva Izraēlam uzvaru, kad viņi devās kaujā ar šķirstu, taču viņš sita daudzus filistiešus, tāpēc ka Dieva šķirsts bija pie viņiem. Tik stipra bija Viņa vēlme demonstrēt, ka reliģiski simboli nenes svētību, tieši otrādi – tas ir ceļš nāvē (Skat kom.4:10 un 4:13).

5:12 Dievs jūt līdzīgi arī neticīgo ciešanām. Viņam netiek redzēt nevienu Viņa radību ciešam. Ticīgajiem, kas baidās, ka Dievs viņus beigās varētu atraidīt, ir jāatceras, ka Dieva sirds ir līdzjūtības pilna. Ievērojiet, ka tāpat kā izteiciens „sasniedzis debesis” ir hiperbola, kas nav jāuztver burtiski (skat arī 2.Laiku 28:9; Ezra 9:6; Ps.107:26), tāpat arī teiciens ‘nokrist no debesīm’ Jes.14:12-14 pantos nav jālasa burtiski.

6:9 *Tas mums šo nelaimi ir atnesis* – Dievs tiek pastāvīgi attēlots kā vienīgais kā laba, tā arī „ļauna”, proti, nelaiemes nesējs; Dievs ir visuvarens, un nav tā, ka viss labais nāk no Dieva un viss „ļaunais” no iedomātas ‘Sātana’ personības. Dievs rada kā labu, tā arī „ļaunu” (Jes.45:5-7).

6:19 Bet-Šemešas iedzīvotāji tika sodīti par ielūkošanos šķirstā, kur tie, iespējams, bija cerējuši atrast vēl kādas filistiešu ieliktas dārglietas (:15). Dieva un Izraēla slavas un godības priekšā tie bija atļāvušies rakņāties materiālu interešu vadīti – tāpat kā tie, kas Kristus krusta pakājē meta kauliņus par Viņa drēbēm; tie mina kājām Dieva augstāko svētumu savā apsēstībā ar bagātības valdzinājumu. Un cilvēkiem tas diemžēl ir tik raksturīgi.

7:6 Ūdens izliešana Tā Kunga priekšā simbolizēja no sirds nākošu nožēlu. Nožēla nozīmē pilnīgu pārmaiņu domāšanā, pilnīgu atklāšanos Dieva priekšā. Izlietu ūdeni vairs nesasmelsi; patiesas nožēlas izpausme ir iekšējas pārveidošanās pieredze. Ūdens izliešana zemē ebreju uztverē bija sākusi sabalsoties ar nāvi (2.Sam.14:14); nožēla ir mūsu atzīšanās grēkā, kura alga ir nāve, taču turpmākajā dzīvē, ko Dievs Savā žēlastībā mums atvēl, mēs centīsimies dzīvot Viņam.

7:9 Kad filistieši bija sākuši aplenkt Izraēlu, Samuēls steidzās pienest Dievam dedzināmo upuri, kas simbolizēja Izraēla saucienu Dievam pēc palīdzības, kā zīdāms jērs sauc pēc mātes – kad dabiski būtu domāt: ‘Nu jau diezgan, dari ko praktisku tūlīt pat...’. Mēs redzam šeit kardinālo lūgšanas prioritātes lomu un galēji nepieciešamo spēcīgas lūgšanas spraigumu.

8:3 Samuēls nebija labs tēvs, atkārtojot sava skolotāja Ēļa pieredzi, kaut arī viņš netika sodīts tā, kā tika sodīts Ēlis. Mācība ir tajā, ka pat vēlākajā savas dzīves posmā mēs vadāmies no mūsu jaunības skolotāja piemēra. Piemēra iespaids ir

daudz spēcīgāks nekā var iedomāties, mums ir jāapzinās atbildība par to, kādu iespaidu mūsu rīcība un piemērs atstāj uz citiem. Neviena nedzīvo dzīvi tikai sev vien, jo katra dzīve atstāj spēcīgu iespaidu uz citiem (Rom.14:7 un konteksts).

8:7,8 Šis ir Dieva un cilvēka savstarpējības piemērs: 'Ne tevi viņi ir atraidījuši, bet Mani; bet viņi ir atraidījuši tevi, tāpēc ka tu esi ar Mani'.

8:8 Izraēls grēkoja ne tikai pielūdzot elkus, bet līdz ar to arī nepielūdzot Dievu pēc Viņa vārda. Dievs ir ļoti jūtīgs pret cilvēku grēkiem, pastrādātais grēks nereti ved arī pie nedarīšanas grēkiem, kas Dievam ir tikpat nozīmīgi.

8:11,12 *Trīs reizes* Izraēlam tika teikts, ka Saulam būs daudz ratu. Ja tiem būtu bijusi garīga apjausma, tie būtu sapratuši, ka zirgu un ratu vairošana liecina par viņu kā par ķēniņu, kas valdīs pretēji Mozus bauslības noteikumiem (5.Moz.17:16-21). Viņiem tika dots garīgais potenciāls tā apjaušanai. Taču viņi bija iesīkstējuši savā sacelšanās vēlmē un šī potenciālā garīgā palīdzība netika pamanīta (taču Dievs to viņiem deva pat laikā, kad tas jau likās bezjēdzīgi. Viņš aizvien vēlas atgriezt Savu tautu atpakaļ!).

8:14 Kad Dievs piedāvāja Izraēlam ķēniņu, Viņš to darīja, izsacīdams virkni brīdinājumu, ka šis ķēniņš apiesies ar tiem tieši tāpat, kā kad pār tiem būtu nākuši 5.Moz.28 pareģotie lāsti; viņš atņems to dēlus, sēklu, vīna dārzus utt. Šī saistība ir neapšaubāma (8:14 = 5.Moz.28:30,33; 8:11,14 = 5.Moz.28:41; 8:15 – 5.Moz.28:38; 8:17 = 5.Moz.28:43). Caur šīm atsaucēm Dievs teica Izraēlam: Vai jūs vēlaties saņemt lāstu par nepaklausību? Un tie teica 'Jā!' Taču Savā žēlsirdībā Dievs tomēr strādāja arī caur cilvēku ķēniņvalsti, lai veiktu glābšanas darbu Izraēlā. Tā savas nedievbijīgās rīcības dēļ mēs liecināsim paši pret sevi pastarajā dienā (Mat.23:31); patiesi, tā kā šī tiesa norisinās arī šobrīd, mēs *tieši tagad* liecinām pret sevi, kad mēs grēkojam. Un mēs neesam vien liecinieki, bet arī tiesneši, kas nolasa soda spriedumu: kas grēko, *pats sevi* jau ir notiesājis (Titam 3:11). Cik aplami gan cilvēks var rīkoties, zinādams, ka viņš staigā Dieva priekšā!

8:22 Dievs bija Izraēla Ķēniņš, un tie bija Viņa Valstība. Atraidīt Viņu kā Ķēniņu nozīmēja atteikties no Viņa Valstības. Taču Dievs tomēr centās strādāt ar viņiem caur cilvēku ķēniņvalsts sistēmu. Līdzīgā veidā Viņš nevēlējās dzīvot cilvēku celtā

templī, bet viņi to velējās, un Viņš nāca un dzīvoja tajā un strādāja caur to, taču tas nebija pēc Viņa prāta. Tā Dievs piekāpjas cilvēku vājību priekšā, jo Viņš tik ļoti vēlas turpināt strādāt ar mums; taču tas, ka mēs izmantojam šīs piekāpšanās, nereti drīzāk kaitē nekā palīdz mūsu garīguma attīstībai. Mums arī ir jāmacās piekāpties citu cilvēku vājību priekšā – Jo Dievs taču piekāpjas mūsu vājību priekšā.

9:15,25 Kas teikts mūsu ausī, tas mums jāpasludina no namu jumtiem (Mat.10:27). Tas pamatojas šajos pantos, kur Dievs runā Samuēla ausī un tad Samuēls saka šo vārdu Saulam uz jumta. Jēzus saka, ka būtībā mēs visi esam Samuēla vietā; mēs dzirdam vārdu par šīs pasaules glābšanu, vārdu par „Valstību” tāpat kā Sauls, un tas fakts jau pats par sevi liek mums pārvarēt mūsu dabisko svārstīšanos un dalīties tajā ar tiem, kam tā paredzēta – pat ja, kā tas bija Saula gadījumā, mēs uzskatītu tos par diez vai atsaucīgiem un garīgi sagatavotiem klausītājiem.

9:16 Viņu lūgums pēc ķēniņa no cilvēku vidus, kā Dievs to skaidri demonstrēja, nozīmēja Dieva atraidīšanu, un Dievs bija sarūgtināts. Taču kad Dievs dod tiem ķēniņu, Viņš izteic šo Savu lēmumu pavisam citādā tonī – it kā Sauls atbrīvos tos no filistiešiem, atsaucoties uz tautas raidītajām lūgšanām Dievam. Dievs runā tā, it kā Saula došana tautai līdzinātos Mozus došanai tautai, lai atbrīvotu Izraēlu no to nepamatotas apspiešanas. Faktiski, filistieši nosita Saulu – un Visuvarējam viss bija zināms par Saulu. Taču Savā žēlsirdībā Viņš to neatklāj runājot tobrīd. No citas puses varētu domāt, ka Sauls būtu varējis atbrīvot Izraēlu no filistiešiem, Dievs būtu darījis to potenciāli iespējamu, taču kā daudzi arī viņš nespēja izmantot viņam dotās potenciālās iespējas.

10:9 *Dievs pārmainīja viņa sirdi* – Dievs spēj iedarboties tieši uz cilvēka prātu, dodams mums prāta ievirzes un attieksmes, kas atšķiras ar daudz lielāku garīgumu, nekā tās būtu bijušas bez Dieva palīdzības. Viņš var mūs padarīt par „citādu cilvēku” (:6). Taču neskatoties uz šo Dieva spēju un gribu to darīt, Sauls gala iznākumā nepārmainījās, vienkārši tādēļ, ka viņš deva priekšroku miesiskajam.

10:19-21 Dievs nevēlējās, lai Izraēlam būtu ķēniņš no cilvēku vidus; viņu vēlme pēc tāda Dievu sarūgtināja. Taču jau Bauslībā Dievs paredzēja, ka viņi to vēlēsies un attiecīgi deva norīkojumus, kā viņam jāuzvedas (5.Moz.17:15-20). Dievs jau iepriekš paredzēja Savas tautas vājības un centās uz tām reaģēt, tāpat kā Viņš to dara ar mums. Šie panti runā par to, ka Izraēls izvēlēsies cilvēku-ķēniņu, un kā viņš to dara. Taču Dievs strādāja caur šo cilvēku-ķēniņu sistēmu; tā Sābas ķēniņiene slavē *Dievu*, kuram ir „labpaticies Salamanu sēdināt uz Sava troņa par ķēniņu Tam Kungam (2.Laiku 9:8). Izraēls iecēla sev ķēniņu, bet Dievs strādāja ar to, un šai ziņā var teikt, ka *Viņš* iecēla ķēniņu pār tiem. Taču, izvēloties izmantot Dieva piekāpšanos cilvēku vājībām, patieso garīgumu sasniegt tapa aizvien grūtāk. Bija grūtāk pakļauties Dieva varai, kad arī ķēniņš no cilvēku vidus prasīja no viņiem lojalitāti sev.

10:27 *Viņš nelikās to dzirdējis* – Daudz vēlāk Dāvids apraksta savu attieksmi pret kritiku šādi: „Es esmu līdzīgs kurlam, kas nedzird” (Ps.38:14). Taču viņš atsaucās uz to, kā Sauls nelikās dzirdam neliešu vārdus. Dāvids bija izzinājis noslēpumu, kā saredzēt pozitīvo mūsu vājākajos brāļos, pat mūsu vajātājos, un viņš neļāva visām Saula aplamajām īpašībām to aizēnot. Viņš redzēja Saulā labo, viņš atcerējās vienu tā rādīto pozitīvo piemēru – un tas iedvesmoja viņu sekot tam. Tas ne tikai attīsta un atspoguļo pazemību, tas palīdz tikt galā ar aizvainojošām situācijām, kas mēdz atgadīties, nezaudējot atziņu par ikkatra cilvēka vērtību un nozīmi – ieskaitot arī mūsu apvainotāju personības.

11:5 Dieva aicinājums izskan mums visikdienišķāko notikumu vidū. Dievs uzrunāja Gideonu, kad tas kūla kviešus vīna spiedē bada laikā (Soģu 6:12); Saulu, kad tas meklēja noklīdušās ēzeļu mātes (1.Sam.9:10) un atkal, kad viņš atgriezās no lauka vakarā (1.Sam.11:5); Dāvidu, kad tas ganīja aitas; Samuēlu, kad tas gulēja; Amosu, kad tas kopa savas avis (Amosa 7:15); un skat arī 1.Ķēn.11:29; 19:16; 2.Ķēn.9:1-13,18. Līdzīgi arī Kristus uzrunāja cilvēkus, saucot tos Viņam sekot, kad tie bija aizņemti ikdienas dzīves gaitās, visnepiemērotākajos brīžos, pat cilvēciski nepiedienīgos brīžos – kā, piemēram, ceļā uz tēva bērēm vai arī metot tīklu jūrā.

11:11 Sauls sadalīja karaspēku trijos pulkos, jo viņš centās atdarināt Gideonu, savu garīgo varoni: 1.Sam.11:11 = Soģu 7:16; 13:2 = Soģu 7:8; 13:5 = Soģu 7:12;

13:6 – Gideona upura pienesums pirms uzbrukuma Midiānam; 14:5,20 = Soģu 7:22; 14:24 = atdarinot Gideonu un viņa vīrus, kas nebija ēduši; 14:28, 31 = Soģu 8:4,5; 11:7 = Gideons nokauj tēva vēršus. Taču ārēja Dievam uzticīgas personas rīcības atdarināšana nebūt nenozīmē, ka mēs esam tikpat uzticami un beigu beigās pieņemami Dievam.

12:14 *Tiklab jūs, kā arī tas ķēniņš, kurš pār jums valda* – Ja viss Izraēls būtu bijis paklausīgs, tad arī Sauls tāds būtu. Ja vairākums ir garīgi noskaņots, tas var dažreiz savā veidā iespaidot arī potenciāli vājāko mazākumu; kaut gan biežāk gadās tieši otrādi. Taču Sauls lika cilvēkiem „lielās izbailēs” sekot viņam, jo viņi nebija garīguma ziņā stiprāki par viņu (13:7).

12:14,15 Izraēls lūdza ķēniņu no cilvēku vidus. Dievs bija Izraēla ķēniņš, un tādēļ viņu vēlme nozīmēja atteikšanos no Dieva un Izraēlas īpašām attiecībām ar Viņu. Taču Dievs deva tiem ķēniņu no cilvēku vidus. Cilvēku ķēniņa vadībā tiem bija grūtāk palikt par Dieva Valstību, katram aptvert, ka Dievs ir viņu ķēniņš, ka Viņam ir jābūt uzticīgiem un jāpilda Viņa pavēles. Un tomēr Dievs deva tiem ķēniņu, jo šo ceļu tie bija izvēlējušies, un, to darot, Viņš it kā pagrūda tos lejup ejošās spirāles virzienā, nepakļāvības virzienā, jo tāda nu bija viņu izvēle.

12:20,21 Ja mēs nekalpojam Dievam no visas sirds, tad mēs kalposim attiecīgā laikmeta elkiem. Trešā ceļa nav.

12:23 Tas patiešām ir grēks – kaut arī nedarīšanas grēks – mitēties aizlūgt par saviem brāļiem.

13:9 Vai arī mēs būsim kā tie izraēlieši, kas pienesā pateicības / miera upuri, kad patiesībā tie nemaz nebija mierā ar Dievu (skat arī 2.Ķēn.16:13; Sal.pam.7:14; Amosa 5:22) ? Šī doma mums būtu jāpatur prātā pirms maizes laušanas rituāla.

13:13 *Tas Kungs būtu tavu ķēniņa varu pār Izraēlu apstiprinājis uz mūžīgiem laikiem* – Dievs piedāvā cilvēkiem vienreizējas iespējas, taču tie nespēj tās īstenot. Cik gan traģiski jājūtas Dievam, redzot kā cilvēki iznieko tiem dotās iespējas. Taču tas izskaidrotu arī Dieva gatavību apstiprināt mūsu centienus pacelties līdz tām iespējām, kuras Viņš mums ir devis. Dieva sods Saulam varētu likties par pārāk

skarbu, taču Saula rīcība acīmredzami liecināja par garīguma trūkumu sirds dziļumā.

13:14 *Vīru, kas ir pēc Viņa sirdsprāta* – Dievs, kura ceļi ir tik pārāki pār mūsu ceļiem, cik debesis ir augstākas par zemi, var teikt, ka Dāvids ir pēc Viņa sirdsprāta. Tas parāda, cik pazemīgs Dievs var būt, cik liela ir Viņa vēlme saistīties ar cilvēku un Viņa gatavība piedēvēt mūsuniecīgajam garīgumam daudz lielākus apmērus.

14:6 Iespējams, ka Dāvids bija „puisis, kas nesa viņa ieročus”. Sauls arī viņu sauc par „jaunekli” (17:58). Acīmredzot starp Jonatānu un viņa ieroču nesēju bija izteikta garīga un fiziska saskaņa, kas līdzinājās saskaņas aprakstam starp Jonatānu un Dāvidu. „Es esmu vienisprātis ar tevi” (:7) stipri atgādina 18:1 teikto par Jonatāna sirds saistību ar Dāvida sirdi. Dāvida cīņas ar filistiešiem apraksti 2.Sam.5:17-24 stipri līdzinās 14:8-11 aprakstītajiem varoņdarbiem, it kā pēc daudziem gadiem Dāvids atkārtotu savas jaunības dienu ticības piedzīvojumus. Dāvidam jau pirms Goliāta Izraēlā bija „varoņīga jaunekļa un karavīra” slava (16:18). Tas būtu saprotami, ja viņš bijis ar Jonatānu 14. nodaļā aprakstītajos notikumos. To, ka viņš kļuva par *Saula* ieroču nesēju (16:21), tādā gadījumā varētu uzskatīt par paaugstinājumu pēc tam, kad viņš bija bijis Jonatāna ieroču nesējs. Dāvids kļuva par galveno Jonatāna un Dāvida tandēmā, nevis otrādi. Taču Jonatāns to pieņēma, atzīdams Dāvida pārākumu par sevi garīgajā ziņā, nejudams nekādu greizsirdību. Un tajā mēs redzam brīnišķīgu pazemības izpausmi. Skat kom.18:3.

14:10 Nav teikts, vai mums būtu jāliek Dievam priekšā izpildīt kādas zīmes; tas ir strīdīgs jautājums. Augot garīgumā, pieaug arī mūsu spēja intuitīvi vadīties no Viņa vārda, izlemjot, kas un kā mums būtu jā dara, pamazām atbrīvojoties no svārstību mokām izvēles priekšā.

14:20 *Tur jau bija zobens pret zobenu* - Dievs deva priekšroku tieši tādām Izraēla ienaidnieku iznīcināšanas veidam. Tādēļ sabiedrības šķelšanās ir Dieva nosodījuma pazīme; un tādēļ tie, kas attaisno un atbalsta šķelšanos, jau ir nosodīti.

14:33 Bezjēdzīga burta kalpība nereti noved cilvēkus grēkā viņu tīri cilvēciskās dabas dēļ.

14:37 Tāpat kā uzklausīta lūgšana atspoguļo Dieva labpatiku, tā arī lūgšana, kura nav uzklausīta, norāda uz Dieva neapmierinātību (piem., Saula pieredze 1.Sam.14:37). Ar to nav teikts, ka, ja mēs nesaņemam gaidīto atbildi, tad Dievs neatsaucas uz mūsu lūgšanu. Ir starpība starp *atsaukšanos* uz lūgšanu un *uzklausītu* lūgšanu, kad mēs saņemam gaidīto atbildi.

14:39 *Jebšu tas būtu mans dēls* – Varētu likties, ka Sauls tīšām izgroza apstākļus, lai nogalinātu savu dēlu. Greizsirdības vara dara cilvēkus aklus, sašķeļ ģimenes un sarauj attiecības, novedot cilvēku līdz bezjēdzībai.

15:6 Vainas piedēvēšana cilvēkam dēļ viņa saistības ar kādu nenāk no Bībeles. Ir jābūt ļoti uzmanīgiem šai ziņā, lai nepraktizētu to.

15:11 Dievs paziņo Samuēlam, ka Viņš atraida Saulu, un Samuēls piesauc To Kungu lūgšanās visu nakti. Proti, Samuēls lūdza Dievu par citādu likteni Saulam (skat arī :35; 16:1). Pēc Savu nodomu pavēstīšanas Dievs dod kādu laiku, kad cilvēks vēl var mēģināt pārliecināt Dievu karstās lūgšanās par iespēju mainīt šo nodomu; Dievs ir atvērts dialogam.

15:17 Ievērojiet līdzību Saula un Pāvila aprakstos. „Vai tad arī Sauls pieder pie praviešiem?” (10:11) gandrīz vārds vārdā sasaucas ar ‘Vai tad Sauls no Tarsas arī pieder pie kristiešiem?’ Un tam, kā Pāvils tika nolaists pa logu lejā, lai izbēgtu no vajātājiem (Ap.d.9:25; 2.Kor.11:33) bija noteikti jāatgādina viņam, ko ķēniņš Sauls bija darījis Dāvidam (skat kom.19:12). Viņi abi bija no Benjāmiņa dzimtas, un, iespējams, viņa vecāki domāja, ka viņš ies Saula pēdās. Un, šķiet, ka Pāvils to apzinājās. Tā varētu būt norāde uz to, kāpēc Pāvils mainīja Saula vārdu uz Pāvilu (‘mazais’), atsaucoties uz apgalvojumu, kad Sauls bija mazs savās acīs, Dievs svaidīja viņu par *rosh*, vadoni pār Izraēlu. Varbūt Pāvila vecāki gribēja, lai viņš kļūtu par Izraēla vadoni (*rosh*); un, šķiet, ka tā varētu arī notikt, ja viņš nebūtu pievērsies Kristum. Pāvils redzēja, ka viņš bija vajājis Kristu tāpat kā Sauls bija vajājis Dāvidu. Viņš saredzēja sevī tādu pat stūrgalvību, kāda bija raksturīga Saulam. Taču viņš arī redzēja, kā lepība iznīcināja cilvēku, kas būtu varējis tik

daudz darīt Dieva darbā. Un viņš bija apņēmis gūt mācību no Saula kļūdām; viņš mainīja vārdu uz Pāvilu, mazo. Cik lielu iespaidu uz viņu bija atstājušas nemitīgās pārdomas par vienu Vecās Derības pantu! Tās bija par pamatu dažiem būtiski svarīgiem lēmumiem viņa dzīvē; piem., lēmums par vārda maiņu. Bija laiks, kad Sauls jutās kā „mazākais” (kā piem., 9:21; 10:22). Pāvils atsaucas uz to, kad viņš saka, ka ir *vismazākais* starp visiem svētajiem, *mazākais* no apustuļiem, pirmais grēcinieku starpā (1.Kor.15:9; Ef.3:8; 1.Tim.1:15). Viņš bija no sirids apņēmis būt tāds, kāds Sauls bija iesākumā. „Es šai debesu parādībai neesmu bijis nepaklausīgs” (Ap.d.26:19) ir noteikti atsauce uz Saula nepaklausību (:22). No kuriem Bībeles personāžiem mēs cenšamies apzināti mācīties? Jo Bībele ir galvenokārt vēsture, un raksturu daudzveidība, kā arī atveidotās situācijas ir atlasītas tā, lai mēs varētu vienmēr atrast kādu Bībeles precedentu un pamācību, lai kādā situācijā mēs neatrastos (Rom.15:4).

15:23 *Tādēļ ka tu esi atmetis Tā Kunga vārdu, Viņš ir atmetis arī tevi* – Mūsu attieksme pret Dieva vārdu ir attieksme pret Viņu; kā mēs attiecamies pret Dieva vārdu, tā Viņš attieksies pret mums.

15:35 *Samuēls bija noskumis par Saulu* – Jebkuram ļauno nosodījumam no Dieva puses, vai arī laiku pa laikam izvirzītai prasībai atdalīties no tiem, ir jānāk lielu sirdēstu rezultātā (skat arī 3.Moz.10:6; 1.Kor.5:2; Fil.3:17-19). Doma par veselu grupu ticīgo atšķelšanu, tādēļ ka tie ir biedrojušies ar dažiem, kuru reputācija ir stipri apšaubāma, diez vai izraisīs ‘apraudāšanu’ un vēršanos pie atsevišķiem cilvēkiem, kā tas būtu jādara.

16:14 „Gars” nereti attiecas uz prāta ievirzi (piem., 5.Moz.2:30; Sal.pam.25:28; Jes.54:6; 61:3; Ecēh.18:31; Marka 14:38; Lūkas 2:40; 2.Kor.2:13; 12:18; Ef.4:23). „Ļaunais gars” šeit attiecas uz Saula psihisko noskaņojumu, tieši tāpat kā „svētais gars” attiecas uz svētulīgu noskaņojumu. Doma par ‘ļauriem gariem’ kā kādām neredzamām kosmiskām būtnēm nenāk no Bībeles; diez vai tādi aizlaistos tikai tādēļ, ka kāds spēlē cītaru. Un šai pantā ir pat uzsvērts, ka šis „ļaunais gars” bija „Tā Kunga sūtīts” (:14,15,16; 18:10); šis noskaņojums nāca no Dieva, nevis no kādas pārcilvēciskas ļaunas būtnes, kas darbotos pretēji Dieva gribai.

17:9 Šis konflikts pravieto par Kristus uzvaru pār grēku krustā (skat kom.17:54). Tas, ka Izraēls nespēja atrast cilvēku, kas stātos pretī Goliātam, kamēr Dāvids necēlās tam pretī, atgādina pravietojumus, kas runā par nespēju atrast vienu vienīgu cilvēku, kas spētu pārvarēt grēku, līdz kamēr to neizdarīja Kristus krustā (Jes.41:28; 50:2; 59:16). Pastāvēja reāla iespēja, ka Kristus tāpat kā Dāvids nespētu noturēties [jo viņš bija cilvēks, nevis Pats Dievs] – kas novestu pie tikpat bēdīgām sekām.

17:16 Ticīgais izraēlietis domātu par upuriem, kas tiek pienesti no rīta un vakarā, un secinātu, ka tie nespēj nest uzvaru (salīdz.ar Ebr.10:4).

17:26 *Ko dabūs tas vīrs, kas šo filistieti nogalinās...?* – Dāvids uzdod šo jautājumu uzreiz pēc tam, kad viņš bija noklausījies, kas notiks ar to, kurš pieveiks Goliātu (:25); un tad viņš atkal jautā par to pašu (:30). Tas norāda, ka Dāvidu iedvesmoja doma par Saula meitas dabūšanu par sievu. Kā Saula kalps, kas nāk no nabadzīgas ģimenes, viņš droši vien nolūkojās uz viņu no tālienes, nožēlodams, ka viņam tā nav sasniedzama (18:23); un viņa bija viņā iemīlējusies (18:20). Viņas brālis jau bija viņa labs draugs (skat kom.14:6). Iespējams, tas sasaucas ar Kristus vēlmi doties cīņā ar grēku, iedvesmojoties no domas par Izraēla tautu kā Savu līgavu.

17:32 *Lai neviena vīra drosme nesaplok* – Īsi pirms Kristus iznīcināja grēku krustā, Viņš mūs iedrošināja ar līdzīgiem vārdiem (Jāņa 14:1,27).

17:35 *Es devos tos vajāt un es tos nogalināju, bet laupījumu es izglābu no viņu rīkles* – Tas demonstrē ārkārtīgu atbildības sajūtu par aitām, pēc Kristus līdzības parauga par neparasto ganu, kas riskē ar savu dzīvību cīņā ar meža zvēru, lai izglābtu aitu – neviens parasts aitu gans ko tādu nedarītu. Dāvids bija ne tikai Kristus pirmtēls „laba gana” lomā, bet viņš arī demonstrē, cik lielu vērtību viņš saredz ikvienā Dieva radījumā.

17:40 *Piecus gludus oļus* – Viņš paņēma piecus oļus ne tāpēc, ka viņš būtu baidījies trāpīt mērķi pirmajā piegājienā, bet tāpēc ka Goliātam bija četri dēli, kurus viņš arī, iespējams, plānoja nosist pie reizes (2.Sam.21:18-22; 1.Laiku 20:4-8). Viņš patiesi bija garīguma pārņemts! Bet šos četrus dēlus Dāvida vīri nogalināja

vēlāk; tāpat kā arī mums ir jāveic savs darbs grēka iznīdēšanā pēc Kristus uzvaras pār grēku.

17:46 *Es tevi nositīšu, un tavu galvu es tev nocirtīšu* – Dāvids nešaubīgi ticēja uzvarai un bija nolēmis arī, ko viņš darīs pēc tam – viņš nocirtīs Goliātam galvu. Kristus arī ne mirkli nešaubījās par savu uzvaru krustā un viņa līdzības un mācība to apstiprina jau iepriekš.

Lai visa pasaule zina, ka Izraēlam ir Dievs – Tas skan tāpat kā Kristus vārdi īsi pirms Viņa došanās uz Golgātu cīņai ar grēku (Jāņa 14:31; 17:23).

17:49 *Pašā pierē* – Tas tiek atkārtots divreiz; pravietojot par Kristus uzvaru pār grēku cilvēku prātā.

17:54 Tā kā vārds ‘Golgāta’ nozīmē ‘Galvaskausa / pieres vieta’, tad tā pilnīgi varētu būt vieta Jeruzalemes tuvumā, kur Dāvids apglabāja Goliāta galvaskausu. Šis notikums paveras kā pirmtēls Kristus uzvarai krustā pār grēku, kur Goliāts reprezentē „grēka cilvēku”.

18:3 Mūsu piezīmes 17. nodaļai rāda Dāvida uzvaru pār Goliātu kā pirmtēlu Kristus uzvarai pār grēku krustā. Kristus uzvara krustā pavēra ceļu jaunas derības stāšanās spēkā ar tiem, kas tic Kristum; un tādējādi Jonatāns kļūst par mūsu pārstāvi, un derība, kuru viņš noslēdz ar Dāvidu, ir Jaunās Derības pirmtēls. Jonatānam, kā ķēniņa dēlam un armijas virspavēlniekam, būtu bijis jāstājas pretī Goliātam; viņš to nedarīja (skat kom.14::6). Bet viņš nebija greizsirdības pārņemts, viņš visu, kas viņam bija, atdeva Dāvidam, tāpat kā mums viss ir jāatdod Kristum Viņa brīnišķās uzvaras iespaidā.

18:5 Lai sasniegtu tādu apziņas stāvokli Dāvidam droši vien bija daudz jāpārdomā un jānododas pašanalīzei. Rodas iespaids, ka Dāvids pretstatīja savu sapratīgumu Saula dusmām un pastāvīgajām vajāšanām; Dāvida gudrība un veiksmē tiek minētas līdz ar Saula dusmām pret viņu (:5,11,14, 15,30). Šie vārdi atsaucas uz 5.Moz.29:9, kur veiksmē solīta tiem, kas tur derības vārdus. Dāvida veiksmīgā dzīve, neskatoties uz visāda veida sazvērētībām pret viņu, bija nodrošināta, jo viņš stingri turējās pie bauslības, turot prātā tieši tās Bībeles nodaļas, kuras nogurušie Bībeles lasītāji tiecas izlaist, uzskatot tās par apnicīgām un

neiedvesmojošām. Taču Dāvidu bauslība iedvesmoja praktiskai darbībai. Baušļi darīja viņu gudrāku par ienaidniekiem (Ps.119:98) – un ir iemesls domāt, ka 119.psalms, kas viss veltīts Dāvida mīlestībai pret Dieva vārdu, ir Dāvida rakstīts tai laikā, kad Sauls viņu vajāja.

18:10 *Ļauns gars no Dieva* – Skat kom.16:14.

19:5 Saula vēlme izliet „nevainīgā asinis” = Mat.27-4, Dāvida vajāšana „bez kāda iemesla” bija tieši tas pats, ko ebreji pastrādāja pret Kristu (Jāņa 15:25). Šeit skaidri redzam Dāvidu kā Kristus pirmtēlu un Saulu pārstāvam ebreju opozīciju pret Kristu.

19:12 Pastāv vairākas sakarības starp Saulu un Pāvilu; un Pāvils bija to ievērojis, un tās viņu motivēja (skat kom.15:17). Pāvila nolaišana grozā pār mūri, lai izbēgtu no vajāšanām (Ap.d.9:25; 2.Kor.11:33), nebija viņa izvēle; Dievs bija to izkārtojis, lai dotu viņam saprast, ka viņš nedrīkst būt tāds kā viņa vārda brālis Sauls. Un tā, Dieva iedvesmots, viņš apzināti mainīja savu vārdu no Saula uz Pāvilu - ‘mazo’, turēdams prātā, ka tieši tai laikā, kad Sauls likās pats sev „niecīgs”, viņš bija Dievam pieņemams (15:17). Arī mums ir jāskatās mūsu dzīves līdzības ar Bībeles tēlu dzīves situācijām un attiecīgi arī jāīkkojas; un Dievs strādās mūsu dzīvē, lai darītu šīs līdzības, atšķirības un mācības vēl redzamākas.

19:13 *Terafīmu* (mājas dieviņu) – Kaut gan Mihala un Dāvids mīlēja viens otru, kad tie apprecējās, kaut abi piederēja pie Dieva tautas un Mihalas brālis Jonatāns bija ļoti dievbijīgs, Mihalas attieksme pret Dievu, kā redzams, nebija tāda, kādai tai bija jābūt – jo viņa turēja elku savā mājā. Galu galā viņu laulība nebija laimīga. Precības mīlestībā un ticībā vien vārda pēc negarantē satiecību, kāda labpatīk Dievam; abām pusēm ir jājūt īstenu mīlestību pret To Kungu.

20:8 *Savam kalpam* – Jonatāns cienīja Dāvidā viņa garīgo pārākumu dēļ viņa uzvaras pār Goliātu (skat kom.18:3), taču neskatoties uz to, Dāvids uzskata sevi par Jonatāna kalpu, kas ir raksturīgi Jēzus kalpošanas garam.

20:16 *Tas Kungs lai atriebj Dāvida ienaidniekiem!* [*Kungs atprasīs no Davida ienaidniekiem* -2012.gada izdevumā] – Tas attiecas uz jautājumu, vai pastarajā dienā tiks ‘atprasīti’ visi mūsu darbi, vai vismaz visi atraidīto grēka darbi. Pastarajā

dienā Dievs 'atprasīs' atskaiti par mūsu darbiem šai dzīvē (5.Moz.18:19; 23:21; Jozuas 22:23; 2.Laiku 24:22; Ecēh.3:20; 33:6,8). Ebreju vārds, kas tulkots kā 'atprasīt atskaiti / atriebt', nes sevī tādu kā diskusijas, apspriešanas jēdzienu pastarajā dienā. Līdzīgā veidā Dievs „atprasīs” Savas avis no ganu rokas (Ecēh.34:10; Ebr.13:17). Ir jājūt atbildība Dieva priekšā par savu rīcību; šai dzīvē / vai pastarajā, Kristus atgriešanās dienā. Dieva šķietamā klusēšana šai dzīvē var radīt priekšstatu, ka varbūt dažas lietas var palikt 'nemanītas'; taču galu galā par visu būs jāatskaitās Dieva priekšā.

20:27 Svētķu laikā ebreji vaicāja par Jēzu „Kur viņš ir?”, tāpat kā Sauls apjautājās par Dāvidu.

20:30 *Savas mātes netiklām miesām ar to sagādādams kaunu* – Šeit lietotais ebreju idiomātiskais izteiciens grūti padodas tulkošanai, tas varētu netieši norādīt, ka Sauls bez pamata apvaino Jonatānu homoseksuālās attiecībās ar Dāvidu. Ja jūs jūtat, ka draudzē par jums tiek izplatītas nepatiesas baumas, tad atceraties, ka gandrīz par visiem Dieva kalpiem tika izplatītas baumas, un izplatītāji bija tie, kurus viņi uzskatīja par saviem brāļiem: par Jāzepu, Mozu, Ļjabu, Dāvidu, Jeremiju, Nehemiju, Pāvilu un pirmām kārtām jau par Pašu Jēzu.

20:31-34 Jonatāns pārstāv mūsu visus mūsu attiecībās ar Kristu (skat kom. 18:3). Viņš dzīvoja vidē, kas bija noskaņota pret Dāvidu; taču viņš aizstāvēja viņu, neskatoties uz pretestību un neērtībām, kā arī riskējot ar paša stāvokli; tāpat kā arī mums būtu jārikojas šai ļaunuma pasaulē. Tāpat kā Sauls meta ar šķēpu uz Dāvidu, tā viņš meta ar šķēpu uz Jonatānu, tāpat arī mums ir jāstāv par Dāvida lielāko dēlu. Dēļ Saula naida pret Dāvidu Jonatāna „prāts bija noskumis par Dāvidu, tāpēc ka viņa tēvs to bija licis negodā”. Vai tad mēs nejūtamies tāpat šai pasaulē, kur atskan nemitīgi zaimi pret Kristu?

21:9 Dāvida gatavība, ar kādu viņš paņēma Goliāta zobenu, ir skumīgā kontrastā ar viņa agrāko noraidošo attieksmi pret šādiem ieročiem, kad runa bija par Goliāta nogalināšanu (17:39). Dāvids vēlāk saka, ka viņš zinājis, ka viņa neticībā paņemtais zobens un svētās maizes būs par iemeslu Abjatāra ģimenes iznīcināšanai (1.Sam.22:22). Bet viņš to tomēr darīja. Dāvids bija visnotaļ dievbijīgs cilvēks, bet ja mums būtu jāzīmē viņa ticības līmeņu grafiks, ar laika apzīmējumu apakšā un

ticības līmeņa apzīmējumu malā – tas būtu zigzagveidīgs. Tieši tā tas ir arī mūsu dzīvē.

21:13,15 Došanās uz dienvidiem pie Gātas ķēniņa Ahiša un izlikšanās par vājprātīgu ar skumjām liek atcerēties patriarhu došanos uz Ēģipti mazitības iestāšanās laikos. Tas bija viens no vājuma periodiem Dāvida dzīvē; skat kom.21:9.

22:2 Šai laikā Dāvidu var pielīdzināt Kristum mūsu vēsturiskajā periodā, viņš aizvien vēl gaida savu kronēšanu un Valstības piešķiršanu Viņam. Tie, kas tolaik sekoja Dāvidam, tādējādi reprezentētu mūs, kas seko Kristum šodien, kad sabiedrība kopumā Viņu nepieņem. Tie, kas Viņam pievienojās, sākotnēji nebija garīgi stipri, bet viņi attīstījās, līdz ar Viņu pavadot laiku tuksnesī. Tie, kas bija viņam uzticīgi tuksnesī, vēlāk kļuva par valdniekiem viņa valstībā, tāpat kā arī mēs kļūsim Kristus Valstībā, kad tā tiks nodibināta uz zemes (Atkl.5:10). Tie, kas nāca pie Dāvida, sākotnēji nāca pie viņa savas dzīves grūtību dēļ, nevis garīgas motivācijas pēc; un tā tas ir arī ar daudziem no tiem, kas nāk pie Kristus. Mūsu motivācija ar laiku mainās uz augšu, gūstot garīgo briedumu.

22:5 *Noej uz Jūdas zemi* – Mīlošais Dievs bija izkārtojis visu Dāvida pieredzi ar Saulu. Visprātīgākais, ko Dāvids varēja darīt, bija nestāties Saulam ceļā un nogaidīt – tieši to viņš arī centās darīt, noiedams uz Moābu. Bet tad Dievs viņam saka doties atpakaļ uz Jūdeju. Tā bija politiska pašnāvība; tas atgādina to, kā Kristus atgriezās Jūdejā līdzīgā situācijā (Jāņa 11:7,8). No cilvēku redzes viedokļa nebija nekādas jēgas atkal pakļaut sevi briesmām. Un tad Dievs saka Dāvidam iet un cīnīties ar filistiešiem, lai izglābtu Kegilas ļaudis (23:2). Taču Kegilas vīri nebija uzticības cienīgi sabiedrotie – arī viņi bija gatavi nodot Dāvidu Saula rokās, un šī iemesla dēļ arī filistiešu naids pret viņu auga augumā, tā ka viņš vairs nevarēja meklēt patvērumu pie viņiem. Atkal un atkal Dievs radīja Dāvidam tādus apstākļus, kas bija līdzīgi politiskai pašnāvībai, kas tikai pasliktināja viņa stāvokli... jo Viņš gribēja, lai Dāvids uzticētos tikai Viņam. Un tā tas notiek arī mūsu dzīvē. Atkal un atkal.

22:22 Dāvids bija ļoti jūtīgs cilvēks, viņš gandrīz telepātiski sajuta citu problēmas; tas jau bija kļuvis par leģendu Izraēlā, un tas arī darīja viņu tik pievilcīgu cilvēkiem (skat arī 2.Sam.14:17,20; 18:13) – un tajā redzama liela līdzība ar Kristu, kura

jūtība bija nepārspējama. Viņa spēja zināt varētu daļēji būt nākusi tieši no Dieva, bet dažkārt tā nāca, pateicoties Viņa spējai just līdz cilvēkiem un visiem mūsu apstākļiem.

23:2 Skat kom.22:5. Šī situācija ir tipiska Kristus situācijai Jāņa 11:7,8.

23:15 *Lai meklētu viņu nonāvēt* – Saņēmis ziņu par zifiešu nodevību, Dāvids uzrakstīja 54.psalmu. Atsaucē uz varmākām, kas ‘kāro pēc manas dzīvības’ (Ps.54:5) oriģinālā ir lietoti tie paši vārdi, kas šeit par Saula alkām pēc Dāvida dzīvības. Šis psalms dod mums ieskatu Dāvida domu gaitā; kā viņš uztver sevi un saprot Dievu. Viņš atradās bezizejas stāvoklī – zifiešu nodots, viņš gandrīz vai bija jau Saula rokās. Viņš, protams, lūdz Dievu paglābt viņu; viņš nenolaiž rokas šai šķietami neiespējamajā situācijā. Viņš tic, ka Dievs *spēj* darīt brīnumus. Viņš lūdz Dievu ‘spriest taisnu tiesu’, uzklausi viņa lūgšanu (Ps.54:3,4). Viņš tik tikko ir padzirdējis par nodevību... un viņš lūdz Dievu un sacer psalmu, šeit un tagad. Vārsmu sacerēšana briesmu brīdī bija viņa nomierināšanās veids un ticības koncentrēšanās veids. Nav jau teikts, protams, ka vēlāk viņš nepiestrādāja pie 54.psalma, tā teikt, neuzlaboja to.

23:16,17 Tagad Jonatāns un Dāvids varēja sastapties tikai retumis, tais īsajos spraiģajos draudzības brīžos, kad atšķirti no apkārtējās pasaules, tie stiprināja viens otru ticībā un abpusējā derībā Dieva priekšā (18:3; 20:8,16; 23:18). Nav brīnums, ka viņiem bija tik grūti šķirties (20:41). Nav brīnums, ka viņi abi gaidīja apsolīto Dāvida Valstības iestāšanos. Mūsu Svētajam Vakarēdienam ar Kristu (skat kom.18:3) mūsu ceļojumā pa tuksnesi būtu jānotiek tai pašā gaisotnē.

23:21 *Lai jūs būtu svētīti Tam Kungam, ka jūs esat man līdzī jutuši!* – Sauls pielaiž plaši izplatīto kļūdu, ka visi, kas ir viņa, ne viņa iedomātā ienaidnieka pusē, ir arī Dieva pusē. Bet mūsu ienaidnieka ienaidnieks nav šī iemesla dēļ obligāti labs vai Dieva cilvēks. Tādi uzskati noved pie visāda veida ķildām un nesapratni starp cilvēkiem un cilvēku grupām.

23:26 *Sauls gāja kalna vienā pusē, bet Dāvids ar saviem vīriem gāja kalna otrā pusē* – Dāvida vīri gāja augšup pa konusveidīgā kalna nogāzi, un Sauls, vajājot viņu, gāja pa otru pusi, netiekot viņam līdzī. Saula armija droši vien redzēja putekļus,

kas cēlās no Dāvida vīru kājām. Bija skaidrs, ka Dāvids drīz sasniegs kalngalu – un tālākā ceļa nebūtu, tikai augšup uz debesīm. Viņš bija bezizejas stāvoklī, kādā Dievs dažkārt mūs nostāda. Taču brīnumainā kārtā Dievs apturēja Dāvidu, tāpat kā dažreiz Viņš glābj arī mūs no šķietami bezcerīgām situācijām, tā ka mēs visas sava turpmākā mūža dienas staigāsim dziļā pateicībā un pazemībā Dieva priekšā. Skat kom.29:4.

23:27 Tas, kā Sauls atsakās no Dāvida vajāšanas, padzirdējis par filistiešu iebrukumu, atgādina Rabsaka atiešanu no Jeruzalemes pievārtes, kad tas bija padzirdējis par ienaidnieku iebrukumu (Jes.37:7,8). Bībeles pierakstos daudz kas atkārtojas. Cilvēki piedzīvo līdzīgas situācijas, un nereti situācijas tiek aprakstītas tiem pašiem vārdiem, kā arī cilvēku reakcija uz to. Dažas no šīm līdzībām ir tik specifiskas, ka cilvēkam ne prātā nenāktu, ka kas tāds varētu atkārtoties, un tad atliek vien secināt, ka šo situāciju izraisīšanā darbojās kāda augstāka vara. Iespējams, ka eņģeļi darbojas cilvēku dzīvēs saskaņā ar kādu dievišķu paraugu, kas arī izsauc šo mīklaino atkārtošanos sajūtu, *deja vu* sajūtu, ka kas tāds jau iepriekš ir bijis. Bet, iespējams, Dieva nodoms ir, lai mēs domātu par Dieva kalpu dzīves aprakstiem un saredzētu šo situāciju principiālu atkārtošanos mūsu dzīvēs, kas mums liktu censties sasniegt līdzīga veida uzvaras.

24:4,5 Dāvids redzēja Saulā to, kas viņš patiesi arī bija, Dieva svaidīto. Arī Kristus mācīja Saviem cilvēkiem cienīt farizejus, kas ‘sēž Mozus krēslā’, un šī iemesla dēļ tie jāciena (Mat.23:2). Dāvida ārkārtējā cieņa pret Saulu izpaužas tajā, ka Dievs bija skaidri teicis Dāvidam, ka nodos Saulu viņa rokā, un tā tad Dāvids varēja rīkoties pēc saviem ieskatiem, bet, patiesi cienot Saulu, Dāvids neatļāvās nogalināt Saulu, viņš izvēlējās augstāka veida apiešanos ar Saulu. Viņš pat jutās vainīgs par to, ka bija nogriezis Saula virssvārku stūri, tik lielā *cieņā* viņš turēja Saulu, Dieva svaidīto. Visi, kas ir kristīti Kristus Vārdā, ir arī „svaidīti”, jo mēs esam „Kristū”, ‘svaidītajā’ (2.Kor.1:21). Mums ir patiesi jāciena citus, jo viņi ir Kristus miesas locekļi / Dieva tauta, kāds bija arī Sauls. Pāvils no sirids mīlēja korintiešus un cienīja tos kā vīrus un sievas Kristū, kas saņēmuši Dieva mīlestību un žēlastību, kaut arī viņi apvainoja viņu. Tādēļ viņš tāpat kā Dāvids varēja mīlēt savus ienaidniekus draudzē, jo Sauls arī bija Izraēla draudzē tāpat kā Dāvids.

24:16 *Tāpēc lai Tas Kungs ir tiesnesis un lai izspriež taisnību un tiesu starp mani un tevi!* – Nav tā, ka Dievs nepievērš uzmanību tam, kas notiek patlaban, un tikai Kristus atgriešanās laikā atvērs grāmatas un spriedīs tiesu. Savā ziņā Dieva tiesa risinās nemitīgi; mēs dzīvojam dzīvi Viņa vērtējošo acu priekšā, un pastarajā dienā šis spriedums, kas jau pastāv, tiks publiskots; un tas tiks darīts vairāk mūsu, ne Dieva dēļ. Dāvida uztverē Dievs ir kā tiesnesis, tā arī viņa aizstāvis. To pašu saka arī Pāvils Rom.8, ka Dieva aicinātajiem Dievs ir kā tiesnesis, tā arī aizstāvis, un dziļā bijībā viņš secina, ka nekas mūs nevar šķirt no Dieva mīlestības, kas ir Jēzū Kristū; mūsu glābšana ir nodrošināta.

24:19 *Šķiet, ka Dievs vēlāk nodeva Saulu Dāvida rokā, kad „Kunga sūtīts miegs” bija to nomācis tai brīdī, kad Dāvids bija nodomājis to nogalināt (26:12).* Sauls pats saprata, ka Dievs ir nodevis viņu Dāvida rokās, lai tas viņu nogalinātu. Tā Dievs deva Dāvidam iespēju atriebties un atbrīvoties no vajāšanām – taču, šķiet, pēdējā brīdī Dāvids izšķīrās par vēl augstāku attieksmes līmeni – mīlestības un dziļas cieņas pret šo garīgi slimo cilvēku.

25:3 *Vīrs bija no kālebu cilts* – Atgādinājums par to, ka dievbijīga ticīgā pēcnācēji ne vienmēr ir dievbijīgi. Mēs visi esam patstāvīgi Dieva priekšā, taču audzināšanai var būt noteicoša loma, kad cilvēkam jāizvēlas par vai pret ticību.

25:19 *Izejiet man pa priekšu...es būšu tūdaļ aiz jums, jums sekodama* – Abigaila bija mācījusies no Bībeles precedentu, kā arī mums būtu jādara; šoreiz runa ir par Jēkaba paraugu, kas centās pielabināties Ēsavam ar tā vīriem (salīdz. ar :20), sūtot sev pa priekšu bagātas dāvanas un sekojot tām (1.Moz.32:13:22). Šī līdzība nostāda Dāvidu Ēsava lomā, un patiesi tas bija zemāka līmeņa periods Dāvida dzīvē; skat kom.:33. Abigaila krita Dāvida priekšā uz sava vaiga tieši tāpat kā Jēkabs Ēsava priekšā (:23 = 1.Moz.33:3). Viņas prāts pilnīgi noteikti vadījās pēc Bībeles pieraksta, un viņai izdevās izkļūt no šīs sarežģītās situācijas. Tā jārikojas arī mums mūsu dzīves sarežģījumu brīžos.

25:33 Dāvids pateicas Abigailai, ka viņa to atturējusi no ‘krišanas asins grēkā’ un ‘gandarījuma meklēšanas’ – tieši tas, ko viņš nosoda savos psalmos (piem., Ps.44:4). Nereti psalmos Dāvids lieto ebreju vārdu, ko tulko kā ‘atriebties’, runājot par to, ka atriebšana un glābšana ir Dieva, ne cilvēku, rokās. Taču dusmu kvēles

karstumā Dāvids to neatceras. Dusmu neprātā arī mēs varam aizmirst par cēlajiem principiem, kurus mēs zinām un mīlam, un darīt tieši to, ko mēs nosodām, redzot citus tā darām.

25:34 Dāvids sūtīja puisus pie Nābala, labu gribēdams, taču tie tika rupji atraidīti, kas izsauca Dāvida dusmas, no kurām viņu paglāba tikai Abigailas žēlsirdība un gudrība. Faktiski tas pats atkārtojās, kad Dāvids sūtīja vēstnešus Hanūnam, kuri arī tika nepareizi saprasti un atraidīti (2.Sam.10:3). Atkal Dāvids iedegās dusmās – bet nebija Abigailas, kas atturētu viņu, un viņš tak iesaistījās neiespējamā cīņā ... uzvaru kurā viņš guva vien Dieva žēlastības dēļ. Dāvids nebija mācījies no iepriekšējās pieredzes. Dievs bija tikko pārbaudījis Dāvidu, kad Viņš bija nodevis Saulu Dāvida rokā – un Dāvids bija spīdoši izturējis pārbaudījumu (1.Sam.24). Bet tagad, pēc neilga laika, viņš atkal tika pārbaudīts Nābala lietā – un sākotnēji viņš neizturēja pārbaudījumu, nodomājis nogalināt savu ienaidnieku Nābalu. Tādējādi, apstākļi var atkārtoties lietā, kur sākotnēji jums paveicās – un tomēr mēs varam arī neizturēt šo pārbaudījumu. Atkārtojot pieredzes, Dievs cenšas sniegt mums dzīves mācību.

25:35 Šķiet, ka noziedznieks krustā labi pārzināja Bībeli. Kad viņš lūdza Jēzum krustā pieminēt viņu, kad Jēzus atgriezīsies Savā Valstībā, viņam prātā būs bijuši Abigailas vārdi: „Kad Tas Kungs manam kungam būs visu labu piešķīris, tad piemini savu kalponi” (:31). Pirms tam viņa bija teikusi: „Piedod, lūdzams, savai kalponei” (:28). Dāvida atbilde ir ļoti līdzīga Jēzus atbildei noziedzniekam: „Ej ar mieru atkal savās mājās! Redzi, es esmu paklausījis tavai balsij un ievērojis tavu lūgumu.” Varētu domāt, ka noziedznieks redzēja Dāvidā Kristus prototipu, un Abigailas vārdos bija tieši tāda attieksme kā viņam. Un Kristus to pieņēma. Ticīgie ne tikai lasīja Bībeli, bet arī piemēroja savas dzīves pieredzi Bībeles situācijām un attiecīgi runāja un rīkojās.

25:39 *Savu kalpu ir pasargājis no ļauna darba* – Dievs spēj darboties mūsu dzīvē un pasargāt mūs no grēkošanas pat pretēji mūsu sākotnējam plānam; un mums ir jālūdz Dievs, lai Viņš to darītu. Mums arī jācenšas rīkoties tā, kā to darīja Abigaila, kuras gudrība un pazemība spēja atturēt citus no grēka darbiem.

26:12 Skat kom.24:4,5,19.

26:19 Ļoti daudz ir psalmu, kuros minēta apmelošanas kampaņa pret Dāvidu (Ps.27:12; 31:13; 109:23 visi šķiet atsaucamies uz šo pantu). Jau tas vien, ka Dāvids to tik bieži piemin, norāda cik smagi Dāvids pārdzīvoja šo tragēdiju.

Ej projām, kalpo citiem dieviem! – Vai tas bija tā teikts vai ne, izslēgt kādu no dievbijīgo draudzes [ko var panākt daudzējādi: no nevēlēšanās aizvest kādu uz draudzes sapulci, kas pats tur vairs nespēj aiziet, līdz formālai izslēgšanai] nozīmē sūtīt to pie „citiem dieviem”. Daudzi neiztur šādu pārbaudījumu; citi, kā Dāvids, saprot, ka viņu iepriekšējie priekšstati par Dievu nav bijuši pilnīgi (skat kom.:20).

26:20 *Tālu no Tā Kunga vaiga* – Dāvidam bija radies maldīgs priekšstats, ka noteiktas tautas dievu, šai gadījumā Izraēla Dievu Jahve var pielūgt tikai viņa teritorijā, ne ārpus tās. Tas izskaidro, kāpēc Dāvids tik rūgti nožēloja, ka Sauls ir praktiski izdzinis viņu no Kunga mantojuma (:19). Taču Dāvida vēlāko laiku psalmi pierāda, ka viņš ir nācis pie saprašanas, ka Jahve ir un paliek vienīgais šīs planētas Dievs, ka Viņš ir visur esošs un tādēļ Viņu var pielūgt jebkurā šīs zemes vietā. Un kaut gan tobrīd Dāvidam bija maldīgs priekšstats par Dievu, tas nenozīmēja, ka viņš nevarēja ticēt Dievam un labpatikt Viņam; un, nododamies pārdomām par apstākļiem, kurus Dievs viņam bija sūtījis, viņš beidzot nonāca pie pareizā secinājuma.

26:21 *Es esmu grēkojis* – Tie ir Jūdas vārdi (Mat.27:4), kas atkal apstiprina Dāvidu kā Kristus pirmtēlu un Saulu kā Kristus pretinieku pulku.

26:24 Šeit mēs redzam iedibināto principu, ka žēlastība, kuru mēs izrādām citiem, nāks kā Dieva žēlastība pār mums. Dāvids būtu varējis nogalināt Saulu, un Dievs patiesi bija devis viņam šo iespēju, taču viņš izvēlējās augstāku līmeni – žēlastības un piedošanas, neskatoties uz to, ka Sauls neizrādīja nekādas nožēlas pazīmes tolaik. Cilvēkam nav jāber pelni uz galvas un jāzemojas mūsu priekšā, lai mēs izrādītu žēlastību pret viņu.

27:1 *Kādā dienā man pienāks gals no Saula rokas* – norāda uz ticības sabrukumu, ja atceramies, ka Dievs taču svaidījis viņu par ķēniņu. Un tas noveda pie tā, ka Dāvids meloja Ahišam, ka viņš ir uzbrucis izraēliešu pilsētām, kad patiesībā viņš uzbruka amaliekiešiem, nogalinādams visus vīrus, sievas un bērnus, lai neviens

nepaliktu dzīvs, kas varētu teikt, ka Dāvids bija tas, kas uzbrucis viņiem (:8-10). Nevainīgiem cilvēkiem bija jācieš no Dāvida zobena, lai Ahišs nenojaustu, kas Dāvidam padomā. Patiesi, kad Ahišs vēlāk saka, ka Dāvidam labāk nedoties ar viņiem kaujā pret Saulu, Dāvids liekulīgi uzstāj, ka viņš ir bijis Ahiša lojāls un uzticams kalps (29:8). Tas nekādi neliecināja par „krietnumu” un „taisnīgumu”, kurus Dāvids slavina savos psalmos, un ‘kuros viņš staigājis’ (Ps.25:21). Patiesi, viņš apgalvo, ka Dievs viņu pieņēma viņa godīguma un krietnuma dēļ (Ps.26:1). Raksti liecina, ka viņš šo etnisko tīrīšanu laikā paturēja sev visu laupījumu (:9). Kad viņš nonāca amalekiešu nopostītajā Ciklāgā, viņš ņēma visus sīklopus un visus liellopus sev un sauca: „Šis ir Dāvida laupījums” (30:20). Apstākļu spiediena rezultātā cilvēkus it bieži piemeklē brīži, kad viņi rīkojas pretēji tiem principiem, kurus viņi dedzīgi aizstāv dievkalpojumos, tāpat kā Dāvids šai periodā dzīvoja tieši pretēji savu psalmu garam.

27:4 *Nemeklēja* – Tiek uzsvērts, ka Sauls „meklēja” Dāvidu, lai viņu nogalinātu (19:10; 23:14,15,25; 24:2; 25:26,29; 26:2,20; 27:1,4; 2.Sam.4:8), un tāpat arī evaņģēlijos tiek uzsvērts, ka ebreji „meklēja” nogalināt Kristu (Mat.21:46; Marka 11:18;12:12; 14:1,11,55; Lūkas 19:47; 20:19; 22:2,6; Jāņa 5:16,18; 7:1,11,25,30; 8:37,40; 10:39; 11:8,56; 18:4,7,8).

27:8 *Kopš seniem laikiem* – Ebreju vārds *olahm*, kas bieži tiek tulkots „mūžīgi / mūžam”, vienmēr nav saistāms ar šo mūžības nozīmi – kaut gan *dažviet* tas tā varētu būt. To lieto senas *pagātnes* apzīmēšanai, taču ne bezgalīgi senas pagātnes. Tas apraksta laiku līdz izešanai no Ēģiptes (arī Jes.51:9; 63:9); un citviet iepriekšējo paaudžu laiku (5.Moz.32:7; Ļjaba 22:15); laiku pirms Jūdas izsūtīšanas (Jes.58:12; 61:4; Mihas 7:14; Mal.3:4); laiku īsi pirms plūdiem (1.Moz.6:4). Mozus bauslības apraksti un citas lietas, kas ir *olahm*, mūžīgas, ir jāsaprot šai tomēr ierobežoti izsenajā laikā, nevis obligāti kā mūžīgi notiekošas.

28:6 *Sauls jautāja To Kungu, bet Tas Kungs viņam neatbildēja* – Taču Dieva pēdējie vārdi par Saulu ir, ka Viņš nomiris, jo Sauls ir grēkojis pret Kunga vārdu, *nejautājis* Kungam, bet griezies pie mirušo garu izsaucējas (1.Laiku 10:13,14). Taču Sauls *jautāja* To Kungu (tas pats ebreju vārds arī 14:37), bet Dievs viņam neatbildēja. Kaut gan Sauls lūdza Dievu un jautāja pēc Viņa vārda, tas bija tikai

ārēji, tas nenāca no sirds; un tādēļ Dievs, kas sver sirdis, to nepieņēma kā notikušu. Un mums ir jāprasa sev, cik daudz no mūsu lūgšanām un Bībeles studijām Dievs redz vienīgi kā ārišķību. Tieši tajā arī slēpās dabīgā Izraēla problēma (Hoz.7:14; 11:7).

28:11,12 Nāve ir pilnīgs bezsamaņas stāvoklis (Ījaba 3:17; Sal.Māc.9:5,10). Ievērojiet, ka Samuēls kāpa „augšā” no zemes kā augšām cēlies, nevis lejā no debesīm, kur viņam būtu bijis jābūt, ja vispār pieņemtās idejas nebūtu maldīgas (:14,15). Samuēls parādījās kā vecs vīrs, nevis kā „dvēsele” (:14). Sieviete noteikti zināja, ka runā ar Saulu – viņš bija galvas tiesu pārkāpējs nekā citi ļaudis (10:23) un visi Izraēlā pazina viņu kā ķēniņu; tā kā viņa varēja paļauties uz viņa vārdiem, ka tas viņai netiks pieskaitīts kā pārkāpums (:10). Viņa bija radusi noturēt viltus spiritisma seansus (jo patiesībā neviens nekomunicē ar mirušajiem), un viņa izliekas, ka viņai ir atklājies, ka viņa runā ar Saulu, kaut arī tas bija tik acīmredzami (:12), un tad viņa apraksta Samuēlu vārdiem, kādus Sauls būtu gaidījis – vecs vīrs, ietinies pravieša mētelī (:14) – kādu Sauls viņu pēdējo reizi bija redzējis. Taču tad Samuēls patiesi parādās, uz brīdi Dieva augšāmcelts, saskaņā ar Sal.pam.26:5, ka Dievs atbild muļķim pēc viņa muļķības. Iespējams, viņas brēcieni (:12) izraisīja šoks, patiesi redzot Samuēlu parādāties. Tas arī izskaidrotu, kāpēc sieviete vairs nerunā ar Saulu, kā tas bija pieņemts spiritisma seansos, un Samuēls runā ar Saulu bez starpnieces palīdzības.

28:19 Sauls, Jonatāns un Samuēls, visi pēc nāves nonāca tai pašā vietā. Praviētis Ābrahāms pēc nāves „tika piepulcināts savai tautai” (vai senčiem); kas pielūdza citus dievus (1.Moz.25:8; Joz.24:2). Dalīšana avīs un āžos notiks Kristus atgriešanās laikā pastarajā dienā pēc augšāmcelšanās (Mat.13:48; 25:33) – nevis nāves dienā. Pēc nāves mēs pārvēršamies pīšļos tāpat kā dzīvnieki, labie un sliktie visi nonāk turpat – starpība ir tajā, ka visi atbildīgie Dieva priekšā tiks augšāmcelti un stāsies tiesas priekšā, un tad dievbijīgie dzīvos mūžīgi Dieva Valstībā uz zemes.

29:4 Dāvids bija bezizejas stāvoklī; viņš nebija uzbrucis izraēliešiem, kā viņš to stāstīja filistiešiem; viņa sirdsapziņa neļāva viņam nogalināt Saulu; taču viņš bija radījis iespaidu, ka grib cīnīties un nogalināt paša tautas brāļus; pilnīgs bezizejas stāvoklis! Un tad iejaucās Dieva žēlīgā roka. Daži no filistiešu lielkungiem izteicās

pret to, lai Dāvids piedalītos kaujā – pašā pēdējā brīdī! Dievs ieved mūs acīmredzamā strupceļā, bezizejas stāvoklī – un tad Savā žēlastībā izglābj mūs no tā vis neiedomājamākajā veidā. Skat kom.23:26.

30:6 Taču Dāvids nebija vainīgs. Bēdas izsauca vēlmi vainot kādu savā zaudējumā, un šī vēlme var vērst draugus un brāļus vienu pret otru. Cilvēkiem piemītošā vēlme atrast grēkāzi, uz kuru var novelt vainu par savu postu, var novest pie traģiskām sekām. Ja mēs visā nopietnībā esam pieņēmuši, ka Kristus nāve krustā bija pašuzpurēšanās par visiem grēkiem, kā Mozus bauslības grēkāža rituāla papildījums, tad mums nekad vairs neradīsies doma par kāda grēkāža, kam varētu uzvelt vainu, nepieciešamību. Jo visa vaina, lai kāda tā būtu un no kurienes nāktu, ir bijusi aizmēzta tuksnesī Viņa vienreizējā un tālejošās sekas nesošā upura rezultātā.

30:7 Vēsturiskie pieraksti vairākas reizes piemin efodu, kā arī „urīmu” un „tumīmu”. Efods bija priesteru veste, uz kuras kāra krūšu zīmi. Šķiet, ka par urīmu un tumīmu sauca divus akmeņus, kurus lika krūšu zīmē. To loma bija dot divu veidu atbildes uz tiem uzdotajiem jautājumiem; jā vai nē. Acīmredzot atbilde tika dota šiem akmeņiem iemirdzoties noteiktā secībā – ja Dievs izvēlējās atsaukties uz lūgšanām par to, kuru no divām iespējām izvēlēties.

30:22 Pāvils uzskatīja, ka Marks „nebija viņiem gājis darbā līdzī” (Ap.d.15:38). Pāvils citē 1.Sam 30:22, kur „visi ļaunie un nevērtīgie, no tiem vīriem kas ar Dāvidu bija gājuši...sacīja „Tāpēc ka *tie nav nākuši* kopā ar mums, tad arī mēs tiem nekā nedosim no laupījuma”. *Kāpēc* Gars saista šos teicienus? Vai tas neliek domāt, ka Pāvils, lai cik dedzīgs Dāvida / Jēzus cīnītājs arī būtu, tais pirmajās dienās savā ziņā bija pieskaitāms grēcīgajiem, jo viņš centās gūt slavu sev, evaņģēlija vēsti nesdams, un nevēlējās dalīties tajā ar citiem, kas nebija garīgi un fiziski tikpat spēcīgi kā viņš (salīdz. ar Dāvida mazāk spējīgajiem nogurušajiem sekotājiem)? Ja tā tas patiešām ir, tad šī Pāvila attieksme krasi atšķiras no vēlāko dienu Pāvila, kad pēc dažiem gadiem viņš raksta Timotejam, lūgdams viņu nākt talkā un iedrošināt viņu. Pāvils, tāpat kā Dāvids, auga augumā sava garīgā ceļojuma laikā.

30:31 Mēs varam brīnīties, kāpēc Dievs lika Dāvidam piedzīvot visas šai nodaļā aprakstītās lietas īsi pirms Saula nāves, kurai bija tik liela nozīme Dāvida

psiholoģiskajā noskaņojumā – tā nozīmēja beigas vajāšanu ērai, beigas šīm mīlestības – ienaida attiecībām, kuras bija emocionāli un garīgi nomācošas, un viņa paša kā ķēniņa valdīšanas sākumu. Dieva jūtīgums pret mums izpaužas Viņa rīcībā, un Viņš bez šaubām zināja, ka Dāvidam bija jāizcieš šī pazemību izraisošā pieredze, lai sagatavotu viņu ziņai par Saula nāvi – piem., viņam bija jāpārdzīvo savējo vēršanās pret viņu gandrīz vai līdz viņa nomētāšanai ar akmeņiem, nepatiesi vainojot viņu šai postā (:6), lai sagatavotu viņu vispārējai sumināšanai un vēlmei celt viņu par ķēniņu tikai dažas dienas vēlāk.

31:4 *Viņa ieroču nesējs negribēja to darīt, jo viņš ļoti bijās* – Dāvids ar savu piemēru bija mācījis visai Izraēlai, ar kādu cieņu ir jāizturas pret Dieva svaidīto, ka jebkurš kas pacels roku pret Dieva svaidīto, nepalikis nenoziedzīgs (24:6; 26:9-11). Kaut gan Saula ieroču nesējs droši vien bija viens no visuzticamākajiem viņa atbalstītājiem kampaņā pret Dāvidu, Dāvida garīgā argumentācija un piemērs bija viņu iespaidojusi, tā ka kaujas karstumā viņš rīkojās attiecīgi. No tā mums būs mācīties, ka mūsu paraugam ir daudz spēcīgāka iedarbība, nekā mēs to varam iedomāties.

Second Book of Samuel com

1:16 *Tava paša mute tevi nodeva* – Jo pēc saviem vārdiem tu tiks pazudināts (Mat.12:37; Lūkas 19:22). Taču, iespējams, jau tagad cilvēki tiek attaisnoti pēc saviem vārdiem Dieva tiesas priekšā – jo ‘attaisnot’ nozīmē paziņot par taisnu esam, un šis attaisnojums tiek dots jau tagad. Tā kā Dieva tiesa savā ziņā norisinās

pastāvīgi, mūsu vārdi ir it kā liecība mūsu pašu lietā Dieva priekšā. Pastarajā dienā Kungs varētu pat citēt pašu atraidīto notiesājošos vārdus, kurus viņi izteikuši dzīves laikā, kā galējo spriedumu viņu lietā (salīdz. ar 1.Ķēn.20:40).

1:17 Mēs visi varam lūgt Dievu darīt kaut ko, ko mēs vēlāk nožēlosim. Dāvids bija lūdzis viņu izglābt no „ļaudara”, Saula; viņš lūdza, lai viņš vairs nepastāvētu zemes virsū (Ps.140:1,9,10,12). Taču, kad šī lūgšana tika uzklausīta, Dāvids, kā par brīnumu, apraudāja Saulu. Tā ir mācība mums, lai mēs apdomātu, par ko mēs lūdzam Dievu, un apsvērtu, kā mēs reaģētu, kad mūsu lūgšana *tiktu* uzklausīta. Mums ir jātic, ka katra mūsu lūgšana *tiks* uzklausīta, nevis tikai izteikt mūsu šī brīža jūtas un vēlēšanās, kā tas, šķiet, bija Dāvida gadījumā, kad viņš lūdza spriest tiesu pār Saulu.

1:18 Dāvida raudu dziesma par Saulu tika mācīta Jūdas bērniem; un Otrās Samuēla grāmatas pirmās nodaļas ir pārpilnas ar visāda veida Dāvida mīlestības apliecinājumiem Saulam. Dāvida mīlestība uz Saulu patiešām ir brīnumaina. Sauls bija viņa ienaidnieks, viņš noveda Dāvidu līdz izmisumam, viņš visos iespējamajos veidos ņēmās ar bezjēdzīgo Dāvida vajāšanu. Tajā visā mēs redzam pirmtēlu Jēzus naidpilnajai vajāšanai no ebreju puses. Taču kad Sauls gāja bojā savu grēku dēļ, Dāvida mīlestība uz viņu un Jonatānu bija tik acīmredzama, ka viņa ļaudis tajā nesaskatīja nekādu politisku izrādīšanos (3:36,37). Bet šīs jūtas viņam neparādījās tikai pēc Saula nāves; galu galā daudz vieglāk jau kādu mīlēt pēc viņa nāves. 35.psalms ir Dāvida komentārs viņa jūtām pret Saulu: „Viltus liecinieki ceļas, viņi izprašņā mani par lietām, ko es nezinu. Viņi man atmaksā labu ar ļaunu, manu dvēseli viņi pamet vienu! Lai gan, kad viņi (Sauls un viņa ģimene, kontekstā) bija neveseli, es apvilku sēru drēbes un mērdēju sevi ar gavēšanu. Es no sirds aizlūdzu par viņiem kā par draugiem un brāļiem (piem. Jonatānu, 2.Sam.1:26). Es staigāju kā tāds, kas apraud savu māti” (Ps.35:11-15). Satriekts kā cilvēks, kas apraud savu māti, tas ir ļoti spēcīgs tēls. Neko spēcīgāku par cilvēka tēlu, kas apraud savu māti, Dāvids nebūtu varējis izvēlēties. Tā neizsakāmā nožēla, ka viņš nebija viņu pietiekami novērtējis dzīvai esot. Dāvids saprata, ka viņš patiesi ir sasniedzis to sajūtu, kad viņš izjūt mīlestību pret savu ienaidnieku. Viņš apraudāja Saulu kā cilvēks raud pie mātes kapa. Un viņš apraudāja cilvēku, kas to nemaz nebija

pelnījis. Un tā ir tikai vāja Kristus mīlestības pret Izraēlu ēna. Un cik daudz stiprāk Viņš mīl mūs, kas vismaz cenšas atlīdzināt par Izraēla cietsirdīgo vienaldzību?

2:5 Žēlsirdība ir dažkārt pretdabiska un izskatās pēc politiskas pašnāvības.

2:16 Šī notikuma aprakstam noteikti bija jāparāda, līdz kādiem traģiskiem zaudējumiem un bezjēdzīgai cilvēku nogalināšanai noved konflikti brāļu starpā. Iespējams, šim gadījumam bija jāpasaka priekšā abām pusēm, ka jāatsakās no bruņotas cīņas brāļu starpā, taču tie neuztvēra šo likteņa doto mājienu.

2:19 *Nenovērsās savā gaitā nedz pa labi, nedz pa kreisi* – Šis teiciens Bībelē lietots, lai aprakstītu, kā mums jāseko Dieva vārdam – nevēršoties nedz pa labi, nedz pa kreisi. Asahēls attaisnoja savu dzīšanos pakāļ brālim kā sekošanu Dieva vārdam – un mira šī iemesla dēļ. Šo kļūdu nereti atkārtoti arī baznīca.

2:26,27 Abas konfliktā iesaistīto brāļu puses nojauta, ka rīkojas nepareizi, taču turpināja to darīt. Samierināšanās brāļu starpā būtu iespējama, ja viņi ieklausītos savas sirdsapziņas balsī, ka konflikts un šķelšanās nav pareizais risinājums.

3:16 Tas, ka Dāvids izjauca šo laulību savas personiskās politikas un lepnības dēļ, bija pilnīgi aplam. Tas bija ne tikai pret Mozus bauslību, bet arī nostādīja politiku augstāk par citu cilvēku attiecībām un laulību. Zīmīgi varētu būt arī tas, ka atjaunotajā laulībā ar Dāvidu Mihala palika bez bērniem (6:23).

3:35 Dāvids par katru cenu cenšas parādīt, ka viņš ir pret bezjēdzīgu asins izliešanu. Taču viņa agrākajā dzīvē bija daudz bezjēdzīgas asins izliešanas – piemēram, viņš nosita 200 filistiešus, kad būtu pieticis arī ar vienu simtu (1.Sam.18:25,27), un ne mirkli nešaubījās, nogalinot vīru, kas bija viņam atnesis ziņu par Saula nāvi (1:15; skat arī 4:12). Viņš pats teica, ka viņam nav atļauts celt templi, jo viņš ir izlējis daudz asiņu (1.Laiku 22:8). Viņa psalmi nereti piesauc nāvi viņa ienaidniekiem. Mums atliek tikai piedļaut, ka, iespējams, sava brieduma gados viņš sāk apjaust cilvēka personības vērtību un nozīmi, kā tas būtu jādara arī mums. Vai arī viņš varētu vēlēties uzsvērt, ka viņš nevēlas izliet Saula ģimenes locekļu asinis, jo viņš ir no sirds piedēvis viņam; vai arī kā ļoti emocionāls cilvēks viņš varēja demonstrēt kā lielu nožēlu par cilvēku nāvi, tā citkārt arī ārkārtīgu

cietsirdību; kā jutību, tā arī bezjūtību, viss vienā personā. Cilvēka daba ir spējīga arī uz tik pretrunīgu uzvedību.

3:36 Skat kom.1:18.

4:4 *Viņa aukle to bija pacēlusi uz savām rokām un ar to bēgusi* – Viņa nespēja noticeēt Dāvida žēlsirdībai; viņa bija pārliccināta, ka viņš un viņa vīri atnāks un nositīs Jonatāna dēlu, neskatoties uz Dāvida godprātīgo attieksmi pret Saulu un uzticības parādīšanu Jonatānam. Arī mums ir grūti noticeēt žēlsirdībai, pat tad, kad tā parādīta krustā. Žēlsirdībai noticeēt ir visgrūtāk, jo tā runā pretī visam, ko mēs esam pieredzējuši no cilvēku rokas un visam, ko mēs redzam sev apkārt; tā ir dievišķas izcelsmes un nenāk dabiski, tādēļ mums ir tik grūti tai noticeēt – un, kā šai gadījumā, katastrofas notiek dēļ atsacīšanās tai ticēt, kas nes citiem pastāvīgu postu.

4:8 *Tas Kungs...ir atriebies* – Tā tas arī bija, bet viņi bija darījuši nepareizi, ņemot šo Viņa atriebības darbu savās rokās. Atriebība ir Dieva ziņā un, ņemot to savās rokās, mēs it kā spēlējam Dieva lomu; mēs nedrīkstam uzņemties atriebību, jo tā pieder Dievam, ne mums; un tā tas ir rakstīts Rakstos, Pāvils saka (Rom.12:19). Pāvila atsauce varētu attiekties uz 5.Moz.32:35, bet viņš varētu būt balstījis savu mācību arī uz šo Vecās Derības incidentu. Ja mēs aizliegtu sev pat domāt par atriebību, tad mums un citiem daudzas bēdas un nepatikšanas būtu gājušas secen.

4:12 Skat kom.3:35.

5:1 *Mēs esam no tava kaula un no tavas miesas* – Šie vārdi citēti Ef.5:30, runājot par to, ka visi kristītie Kristus Vārdā ir kā Viņa miesas locekļi. Dāvids atkal reprezentē Kristu un viņa tauta reprezentē mūs, kas seko Kristum.

5:2 *Tev būs manu tautu, Izraēlu, ganīt* – Tas Kungs bija Dāvida gans (Ps.23:1), un Dāvidam bija jāgana Izraēls. Dieva un Viņa tautas attiecībās valda brīnišķa savstarpējība.

5:6 *Tevi aizturēs aklie un tizlie* – Teikts ar domu, ka jebusiešu aklo un tizlo pietiks, lai aizturētu Dāvida vīrus no ielaušanās.

5:8 *Tizlu un aklu nelaid mājā iekšā* – Pēc bauslības tizlie un aklie nedrīkstēja kalpot Dievam (3.Moz.21:18), nedz arī tikt pienesti upurēšanai (5.Moz.15:21), nedz arī ienākt templī. Kristus mērķtiecīgi dziedināja aklos un tizlos (Mat.15:30), un aicināja tos nākt pie Viņa templī (Mat.21:14). Viņa darbība skaidri vēstīja, ka tie, kas tika nicināti kā nederīgi Dieva kalpībai, tagad tika aicināti to darīt. Aklos un tizlos nicināja tādēļ, ka tie nevarēja strādāt. Tiem bija jāpaļaujas uz citu žēlsirdību. Šeit izpaužas mācības būtība: aicinātie ir tie, kas nevar paši darīt, kuriem jāpaļaujas uz citu žēlsirdību. Mēs esam tie aklie un tizlie, kas aicināti uz Mesijas mielastu; un mums ir jāatspoguļo Dieva aicinājums mums, nožēlojamiem, mūsu aicinājumā citiem – arī mums ir jāaicina aklie un tizlie mūsu mājās un līdz ar to Dieva Valstībā (Lūkas 14:13,21). Cilvēks, kas sevi uzskata par labu un cienīgu tikt aicinātam, būs tas, kuram būs nosliece skatīties uz citiem ar domu, ka tie nav aicinājuma Valstībā cienīgi. Viņš vai viņa, kas redz sevi kā nožēlojamus un uzskata aicinājumu par tīro žēlsirdību, aicinās arī tos, kas tiem šķiet esam pašas cilvēku sabiedrības padibenēs.

5:23,24 Nebija tā, ka Dāvids vienmēr uzvarēja, pateicoties balzamu koku puduriem. Dievs mainīja metodes; tāpat arī mēs nevaram paļauties uz to, ka Dievs mūs paglābs, tikai tāpēc ka Viņš to kādreiz ir darījis.

5:24 *Soļu troksni* – Dāvidam tiek dota mācība, ka viņam uz zemes ir jāseko eņģeļiem, kas soļo viņam pa priekšu debesīs; Ecēhiēla vīzijas vārdiem sakot, mēs esam kā ķerubu riteņi virs zemes, kuriem ir precīzi jāseko viņu kustībai debesīs.

6:2 Grēku izpirkšanas asinis bija vienmēr uz šķirsta zelta pārsega („salīdzināšanas vāka”), kur atradās pati Dieva klātbūtne. Tas bija pirmtēls Dieva ciešajai saistībai ar nākamo Viņa Dēla priekšā stāvošo pašuzpurēšanos. Šai ziņā Dievs bija Kristū, samierinot pasauli ar Sevi (2.Kor.5:19). Tāpat kā eņģeļi ķerubi ar spārniem aizēnoja salīdzināšanas vāku, viņi bija klāt arī Kristus nāves stundā; Viņš būtu varējis tos piesaukt, lai tie Viņu glābtu (Mat.26:53), bet Viņš to nedarīja – lai maksimāli identificētos ar mums, kuru dēļ Viņš arī gāja nāvē.

6:5 Mācība ir tajā, ka vissirsnīgākajai Dieva pielūgsmei nav jēgas, ja tā stingri neseko Dieva dotajam vārdam. Lielais pielūgsmes rituāls ātri aprāvās – lai šī

mācība nonāktu līdz iesaistītajiem cilvēkiem. Skat arī komentāru 1.Laiku 13.nodaļai par Dāvida kļūmi un Uzas grēku.

6:9 Elizabetes vārds: „No kurienes man tas, ka mana Kunga māte nāk pie manis?” (Lūkas 1:43) stipri atgādina 2.Sam.6:9 Septuaginta tulkojumā, kad Dāvids izsauca: „Kā Dieva šķirsts var nākt pie manis?” Šī Dāvida jautājuma rezultātā Tā Kunga šķirsts trīs mēnešus palika Obed-Edoma namā (:11). Un vai ne tāpēc Marija, saredzot sevi kā šķirstu, kas nes īpašu Vārdu un Tā Kunga godību Kristū, palika trīs mēnešus Elizabetes mājā uzreiz pēc Elizabetes izteiktajiem vārdiem (Lūkas 1:56)? Ir arī tālāka saistība starp līksmību Lūkas 1:44 un 12.pantā pausto Dāvida prieku; kā arī stiprā balsī saukto Lūkas 1:42 ar 15.panta gavilēm un taures skaņām. Ja mēs sasaistām Lūkas 1:31 un Jāņa 1:14, tad mēs redzam, ka Dieva vārds tapa miesa un „mājoja” mūsu vidū Marijas miesā un ticībā. Eņģeļa vārds, ka Svētais Gars viņu „apēnos” (Lūkas 1:35) varētu būt likuši viņai atcerēties, kā ķerubu spārni apēno salīdzināšanas vāku (2.Moz.25:20; 1.Laiku 28:18). Septuaginta tulkojumā vārds „apēnot” lietots arī par Kunga godības mākonī, kas apēnoja šķirstu tuksneša ceļojuma laikā (2.Moz.40:35; 4.Moz.9:18, 22). Ja visas šīs saistības ir pamatotas, tad Marija varēja justies, ka viņā, kā Dieva šķirstā, atrodas Tas, kas būs Kunga derība, Dieva vārda akmeņi, kuri Dieva gādībā pārtapa maza bērna miesā. Un to visu savā garīgumā bija uztvērusi no Palestīnas provinces nākusī neizglītota lauku pusaudze. Atkarībā no tā, cik dziļi mēs nododamies Dieva vārda izzināšanai un tā iespējamai saistībai ar mūsu dzīvi, arī mēs varam šīs saistības atrast, kas var noteikt mūsu pieņemtus lēmumus un rīcību, kā tie noteica to, ka Marijai trīs mēnešus bija jāpaliek Elizabetes namā.

6:17-19 Visuzskatāmākā no līdzībām starp pateicības upuri un maizes laušanas rituālu ir abos maizes un vīna klātbūtne, kas asociējas ar nokauto dzīvnieku pa vidu (skat arī 4.Moz.15:9,10). Abos gadījumos pienesējam ir jāēd pienestais upuris. Pateicības upuris un Pasha (kas arī ir tipisks piemiņas rituāla tēls) arī paredzēja tā ēšanu „Tā Kunga priekšā”. Šis izteiciens „Tā Kunga priekšā” tiek uzsvērts pierakstos par pateicības upuru pienešanu. Mūsu maizes laušanas reizēs mēs patiesi esam „Tā Kunga priekšā”. Dievs nāca pie cilvēkiem, kad tie pienesa Viņam pieņemamus upurus (2.Moz.20:24), tāpat kā mēs Kristu atpazīstam maizes laušanas reizē (Lūkas 24:35).

6:21 *Augstāk par tavu tēvu* – Oriģinālā lietotais vārds ir „pirms”, kura nozīme uzsver svarīgumu, nevis laiku. Dievs izvēlējās Saulu ilgi pirms Viņš izvēlējās Dāvidu. Taču Dievs cēla Dāvidu pirms, proti augstāk par Saulu nozīmes un goda ziņā. Tas izskaidro arī Jāņa 8:58 teiktos Jēzus vārdus: „*pirms* Ābrahāms tapa, esmu es” – kur „pirms” nav lietots laika, bet gan svarīguma nozīmē, jo Jēzus burtiskā ziņā nepastāvēja pirms Ābrahāma.

6:20-22 *Savu pavalstnieku kalpoņu acu priekšā...Tā Kunga priekšā... savās acīs* – Šie vārdi liecina par Dāvida asajām prāta spējām. Viņš saka, ja viņš ir zems savās acīs, tad tāds viņš ir arī Dieva acīs, un tāds viņš būs visa Izraēla un visu cilvēku acīs. Dāvids it kā saka: ‘Kas es esmu, mana patiesā būtība ir tā, kuru redz Dievs, un es netaisos to slēpt no pasaules acīm, lai tā mani redz, kā es pats sevi redzu un kā Dievs mani redz’. Šai incidentā Dāvida patiesā būtība neatšķiras no tā tēla, kas parādās pasaules acīm. Pastāv pilnīga sakritība starp to, kā viņš izjuta savu būtību, kā viņu redzēja Dievs un kāds viņš izskatījās pasaules acīs. Un šim gadījumam būtu jāklūst par paraugu mūsu dzīvēs. Nav jāuztraucas par to, ko par mums domās citi, cenšoties darīt to, kas ir šiki un pieņemami cilvēku acīs... mums ir jādomā tikai par to, kādi mēs esam Dieva acīs.

7:3 *Dari visu, kas vien ienāk tavā sirdsprātā...* – Tāpat kā 1.Ķēn.22:14-17 pravietis sliecās pieņemt, ka viņam ir zināms Dieva vārds, un tādēļ viņš uzreiz teica to, ko viņa klausītājs vēlējās dzirdēt. Arī mums ir jāmacās uztvert patieso Dieva vārda būtību.

7:5 Dievs bija skaidri darījis zināmu, ka viņš nevēlas dzīvot cilvēku celtos namos (skat arī Ap.d.7:48; 17:24). Taču Viņš piemērojās cilvēku vājumam, kas izpaudās vēlmē pēc tempļa, kurā pielūgt Dievu. Viņš nāca un (savā ziņā) mājoja tādā namā. Viņš piekāpjas cilvēku vājumam, jo Viņš alkst attiecību ar mums; taču mūsu gatavība pieņemt šīs piekāpšanās padara mūsu attiecības ar Viņu daudz sarežģītākas.

7:12 *Es uzcelšu tavu dzimumu* – „uzcelšu” grieķu valodā ir tas pats, kas „augšāmcelšu”, skan tā it kā attiektos uz Kristus augšāmcelšanos.

7:14 „Dzimums” vai pēcnācējs agrāk vai vēlāk ir Jēzus, Dieva Dēls (Atkl.22:16; Rom.1:3; Ap.d.13:23; Lūkas 1:32,33). Jēzum, pēcnācējam, bija jābūt Dāvida dzimuma, taču Dievam – Viņa tēvam. Tas varēja notikt tikai tā, kā tas aprakstīts Jaunajā Derībā, jaunavai Marijai, Dāvida pēcnācējai, dzemdējot dēlu (Lūkas 1:32), kura tēvs nebija cilvēks. Svētais Gars nāca pār viņu, un Dieva spēks viņu pārklāja un viņa tapa grūta (Lūkas 1:35). Šis solījums Dāvidam varēja tikt piepildīts tikai jaunavas dzemdību rezultātā. Jēzus ģenealoģija, kas dota Mateja evaņģēlija 1.nodaļā, beidzas ar viņa piedzimšanu pēc 42 paaudzēm, kuras var iedalīt četrās grupās no 14 cilvēkiem. Dāvida skaitlis ir četrpadsmitais pēc kārtas. Tādējādi tiek uzsvērts, ka Jēzus patiesi bija Dāvida pēcnācējs – nevis kāda iepriekš pastāvoša būtne. 2.Sam.7:14, kā arī Ps.89:27 tiek pravietots, ka Dāvida dzimumam ir lemts *kļūt* par Dieva pirmdzimto. Tātad Viņš nevarēja eksistēt tai laikā, kad šie panti tika rakstīti, un tātad arī ne radīšanas laikā. Jēzus „atklājies kā Dieva Dēls spēkā” pēc augšāmcelšanās no mirušajiem (Rom.1:4). „Nams”, kuru Viņš uzcelš, ir Dieva garīgā mājošana cilvēkos (Jes.66:1,2). Viņš ir Dieva tempļa stūrakmens (1.Pēt.2:4-8), un ticīgie ir garīgā nama dzīvi akmeņi (1.Pēt.2-5).

Ja viņš pret Mani apgrēkosies – Šie vārdi norāda uz to, ka Kristus spētu grēkot. Tam tā bija jābūt, lai Viņa kārdinājumiem būtu patiesa nozīme (Ebr.2:14-18; 4:15,16); un tieši šī iemesla dēļ Jēzus nav Pats Dievs (Jēkaba 1:13-15). Dievs solīja Mesiju pārmācīt ar rīksti un sitieniem, ja Viņš apgrēkosies; taču Jēzus tika pārmācīts ar cilvēku rīksti un ar „cilvēka bērna sitieniem” mūsu dēļ (Jes.53:5; 1.Pēt.2:24; Mihas 5:1) Savā krusta nāvē. Kaut gan Kristus bija bez grēka, Viņš saņēma šo sodu dēļ Viņa no sirds nākušās vēlmes asociēties ar mums tajā. Mums ir jāapliecina šī Viņa saistība ar mums, nožēlojot mūsu grēkus un kristoties uz Viņa nāvi (Rom.6:3-5), lai Viņš kļūtu par mūsu pārstāvi Dieva priekšā.

7:16 „Es nostiprināšu viņa (Kristus) ķēniņa valstības troni uz mūžīgiem laikiem... tavs (Dāvida) nams un tava ķēniņa valstība– tie pastāvēs mūžīgi Manā priekšā; tavam goda krēslam būt nesatricināmam būt mūžīgi” (:13,16 salīdz. ar Jes.9:6,7) parāda, ka Kristus valstība balstīsies uz Dāvida Izraēlas valstību; tas nozīmē, ka nākamā Dieva valstība būs atjaunotā Izraēlas valstība (Ecēh.21:25-27; Ap.d.1:11). Lai šis apsolījums piepildītos, Kristum ir jāvalda Dāvida „goda krēslā”. Un tas ir

Jeruzalemē. Tādējādi, lai piepildītos šie apsolījumi, Valstībai ir jābūt nodibinātai šeit uz zemes Kristus atgriešanās laikā.

7:18 Dāvids izjuta pazemību, saņemot šos apsolījumus, kā arī mums būtu jājūtas, apjaušot, ka mēs esam patiesās derības attiecībās ar Dievu. „Kas gan es esmu...?” bija viņa atbilde (2.Sam.7:18). Līdzīgi Jēkabam viņš jutās pārāk niecīgs visas „tās žēlastības un uzticības priekšā”, kas viņam tapa parādītas apsolījumos (1.Moz.32:10).

7:18-20 Dāvidam dotie apsolījumi tiek aprakstīti kā Dieva žēlastība (Jes.55:3; Ps.89:33,34). Dieva Dēls ir Dieva mīlestības pret mums apliecinājums, un tam ir jāizraisa mūsos atbildes jūtas. Dāvids bija izbrīna pārņemts par tādas žēlastības izrādīšanu pret viņu. Drīz pēc tam mēs lasām, kā Dāvids no savas puses centās izrādīt žēlastību Saula namam. Mefibošets saka, ka viņš ir Dāvida sulainis: „Kas tavs kalps tāds ir, ka tu savu žēlastību parādi, mani uzlūkodams...?” (9:8). Mefibošets saka tos pašus vārdus, ko Dāvids teica Dievam; Dāvids izrāda žēlastību Mefibošetam, tieši tāpat kā Dieva apsolījumi bija Dieva „žēlastība” Dāvidam. Izjutot dziļu pateicību par personīgi mums dotajiem solījumiem, kas apliecina tādu žēlastību no mūsu Tēva, mēs varam tikai censties līdzīgā veidā izrādīt mūsu mīlestību un žēlastību, iejūtoties citu cilvēku dzīvēs un likteņos.

8:4 *Sev viņš paturēja simts ratu zirgus* – Izraēla ķēniņš nedrīkstēja vairot zirgu skaitu (5.Moz.17:16). Dāvids iznīcināja vairums zirgu, taču dažus paturēja sev. Šī vājība, kuru viņš pieļāva, noveda pie tā, ka viņa dēls Salamans tapa zirgu un ratu apmāts, tirgojās ar Ēģipti, lai tos iegūtu, un beigās vispār aizgriezās no Dieva. Vājības, kurām mēs varētu ļauties, var novest pie tā, ka citi tās noved daudz tālāk, pat līdz ticības zaudēšanai. Šķiet, ka Dāvids centās ‘apiet’ Dieva nodomu, kas lika Izraēla ķēniņam paļauties uz debesu ķerub ratiem un zirgiem, nevis uz cilvēkiem piederošajiem; jo viņš pārgrieza dzīslas zirgiem, lai tie varētu tikai radīt pēcnācējus, bet ne darīt darbu. Taču nākošā zirgu paaudze jau piederēja viņam. Ja mēs ar visu sirdi paļaujamies uz Dievu, tad mēs necentīsimies apiet Viņa likumus, vai arī gūt kaut cik labuma kā no viena, tā arī no otra – pakļauties Dievam un arī šīs pasaules ceļiem. Taču neskatoties uz šo Dāvida vājību, Dievs tomēr svētīja viņu ar uzvaru (:5,6). Mums nevajadzētu uzgriezt muguru citiem ticīgajiem, tāpēc ka mēs

saredzam to vājības; jo Dievs tā nerīkojas ar mums, nedz arī ar citiem Saviem bērniem.

8:13 *Dāvids gādāja sev vārdu* – Ebreju izpratnē vārda nozīme ir daudz plašāka, ietverot sevī arī personas raksturojumu un personīgos sasniegumus – no šejienes izriet arī lielā Dieva Vārda nozīme (2.Moz.34:4-6), kurš ietver Viņa raksturu un būtību. Kad mēs kristāmies Kristus Vārdā, mums tiek piedēvēta Viņa taisnprātība.

8:17 Tie, kas uzticīgi sekoja Dāvidam viņa tuksneša klaiņojumu laikā, kad viņš šķita bezcerīgs esam, bija tie, kas vēlāk kļuva par valdniekiem viņa valstībā. Mēs, kas sekojam Jēzum, kļūsim par valdniekiem Viņa Valstībā (Atkl.5:10).

9:1 Arī mums ir jācenšas parādīt žēlastību pat mūsu ienaidnieku radniekiem. Mēs esam saņēmuši žēlastību un laipnību no Dieva (:3), un mums ir jāatsaucas uz to, atspoguļojot to citiem, domājot par to, ko mēs varētu darīt citu labā, tāpat kā Dievs ir izturējies pret mums. Izaiciniet sevi ar jautājumu: Kad es pēdējo reiz iedomājos par to, kā es varētu parādīt žēlastību citiem?

9:8 Skat kom.7:18-20. Būt ielūgtam ēst pie kāda galda bija žēlastības un jūsu pieņemšanas zīme. Mēs, kas esam Kristū, esam laipni lūgti ēst maizi pie Visuma Kunga galda; taču ir tik daudzi, kas nevēl pieņemt šo ielūgumu vai arī nejūtas cienīgi to darīt. Mums jāņem vērā arī tas, ka ne jau mums būs uzraudzīt, kurus no Saviem ļaudīm Kristus lūdz pie Sava galda; mēs esam pateicīgi viesi, ne saimnieki.

9:13 *Viņš bija tizls uz abām kājām* – Kristus māca, ka Viņš ielūdz tizlus pie Sava galda, un arī mums tie ir jāielūdz pie Mesijas mielastu galda Viņa nākamajā Valstībā uz zemes (Lūkas 14:13,21).

10:3 Dāvids bija sūtījis savus vīrus pie Nabala, viņam labu vēlēdams, bet tie tika rupji atraidīti, kas izraisīja viņa dusmas, no kurām tikai Abigailas žēlastība un gudrība viņu paglāba (1.Sam.25). Un šeit faktiski tā pati situācija atkārtojās, kad viņš sūtīja savus vīrus pie Hanūna, kas arī tika līdzīgi pārprasti un atraidīti. Dāvids atkal iekaisa dusmās – taču šoreiz nebija Abigailas, kas viņu apturētu, un viņš iesaistījās briesmīgā cīņā... kurā tikai Dieva žēlastība deva viņam uzvaru. Dāvids nebija mācījies no savas iepriekšējās pieredzes, un Dievs atkārtoto situāciju arī mūsu dzīvēs, lai mēs mācītos no tām un augtu garīgumā. Ievērojiet, cik aizdomīgi

to dienu sabiedrībā tika uztverta Dāvida izrādītā žēlastība (skat arī 3:24,25), un tāpat ir arī šodien, mēs baidāmies noticēt Dieva žēlastībai, jo no cilvēkiem mums to nenākas bieži pieredzēt.

11:1 *Bet Dāvids pats palika Jeruzalemē* – Kad bija pienācis laiks, kad ķēniņi iziet, lai karotu. Mācība ir tajā, ka tad, kad mēs neko nedarām, un nedarām to, ko mums pienāktos darīt, tad mēs jo biežāk esam pakļauti apgrēcības draudam. Šķiet, ka viņš apjauš savas attieksmes problēmu Ps.30:7: „Savā pārticībā es teicu: nemūžam neklupšu (garīgajā ziņā)!” Dievs bija devis viņam vienu uzvaru pēc otras – kas lika viņam domāt, ka garīgajā ziņā viņš ir nevainojams, jo Tas Kungs viņam palīdzēja, kur vien viņš gāja (1.Laiku 18:6). Viegļā dzīve bija notrulinājusi viņa sirdsapziņu.

11:2 *Viņš ieraudzīja kādu sievu* – Kristum bija šis pants padomā, kad Viņš teica: „Ikvienš, kas uzskata sievu, to iekārodams, tas ar viņu laulību jau ir pārkāpis savā sirdī” (Mat.5:28). Jēkaba 1:14,15 runā par iekārošanas procesu un grēku jebkurā jomā, kas tāpat kā iekārē uzlūkojot sievieti, neizbēgami noved pie grēka pastrādāšanas. Šai ziņā viņš varētu interpretēt Dāvida grēku kā visu neveiksmju iemiesojumu. Dāvids ir mūsu piemērs. Līdzīgi arī ar Kunga 13 ļaunuma veidu uzskaitījumu, kas no cilvēka sirds iziet (Marka 7:15-23): ļaunas domas, izvirtība, zādzība, slepkavība, laulības pārkāpšana, alkatība, ļaunprātība, viltība, izlaidība, skaudīga acs, zaimošana, lepnība, muļķība... tas viss šķiet pilnībā aprakstām Dāvida grēku ar Batsebu. Tas ietvēra visas šīs lietas, tas nebija mirkļa kārības apmierinājums.

11:3 *Ēliāma meita* – Dāvids un Ūrija bija labi pazīstami; viņi bija pavadījuši Dāvida garos tuksneša klejojumu gadus kopā un dzīvoja kaimiņos Jeruzalemē (:13; 12:1). Bartseba bija Ūrijas izaudzināta (12:3). Viņa bija Ēliāma meita, kurš bija viens no Dāvida varenajiem vīriem (23:24). Droši vien viņš bija kritis kaujā un Ūrija bija adoptējis viņa meitu, izaudzējis to līdz ar saviem bērniem, barojis un lolojis to. Tas varētu nozīmēt, ka viņa sieva bija mirusi, un viņš viens pats audzinājis savus bērnus un Batsebu, un apprecējis to, kad viņa bija izaugusi. Starp tiem, kas bija bijuši kopā ar Dāvidu viņa grūtajos laikos, bija izveidojušās īpaši tuvas garīgas attiecības, un tie bija ar viņu arī viņa valstības godības laikos. Vienkāršam

kareivim, kuru Dāvids tik labi nepazina, tik viegla pieeja Dāvidam nebūtu iespējama. Nātāns pārmet Dāvidam, ka viņam nav „žēl” Ūriju, ar to liekot saprast, ka Dāvidam bija zināmas Ūrijas un Batsebas attiecības. Vēl jo vairāk tāpēc, ka Dāvids bija piemērs savu sekotāju acīs, un Batseba varētu būt uzaugusi ar domu par Dāvidu kā varoņa-glābēja tēlu.

11:4 *Dāvids sūtīja vēstnešus* – Nodaļā uzsvērti figurē vēstnešu sūtīšana (3,4, 5,6,19,23,27); tādējādi ziņas par Dāvida nodarījumu drīz vien tapa zināmas citiem un, šķiet, ka arī Ūrija to saprata.

11:21 *Kas Abimelehu, Jerubošeta dēlu, ir nogalinājis?* – Joābs brīdināja vēstnesi pēc iespējas ātrāk paskaidrot Dāvidam, kāpēc kareivji tik tuvu bija piegājuši mūrim, tāpēc ka viņš zināja, ka Dāvids nekavējoties citēs piemēru no Izraēla vēstures, lai pierādītu, ka šāda tuvošanās nebija prāta darbs. Dāvida plašās Izraēla garīgās vēstures zināšanas un to pielietošana dzīves situācijās bija visiem zināmas, un jādodomā tas viņu neatstāja arī laikā starp viņa apgrēkošanos un grēka nožēlu; mēs varam turēt Dieva vārdu prātā un rīkoties attiecīgi, bet tai pat laikā citās jomās varam būt Dievam netīkami.

11:25 *Lai tava sirds neēdas šī notikuma dēļ* – Taču tie paši vārdi ebreju oriģinālā lietoti atkal 27.pantā: „Bet šī lieta, ko Dāvids bija darījis, gan nepatika Tam Kungam”. Neatkarīgi no tā, kā mēs spriežam un attaisnojam grēku, Dievs visu ievēro un izsver.

12:4 Nātāna līdzība par Dāvida grēku ar Batsebu uzvēla vainu par šādu rīcību ceļiniekam, kas ieradās pie Dāvida. Šīs līdzības ceļinieks pārstāvēja Dāvida iekāri, kas noveda pie laulības pārkāpšanas un slepkavības, kaut gan šāda rīcība nebija viņam raksturīga – tā bija kā nejauši pie viņa iegriezies ceļinieks.

12:8 Anomālijas gadās, kā mūsu brāļu dzīvēs, tā arī mūsējā (ja vien mēs pietiekami nesaudzīgi analizējam sevi, lai tās saskatītu). Un savā ziņā dažkārt Dievs tās arī atbalsta. Tā, Viņš deva Dāvidam Saula sievas, kas nozīmētu, ka viņa sievas ir kā māte, tā arī meita – jo viņš bija apprecējis Saula meitas. Un Saula sievu došana Dāvidam būs notikusi ne tikai pēc Saula nāves. Jo Dāvida vecākais dēls Amnonis bija no Ahinoāmas (3:2), kas pirms tam bija Saula sieva (1.Sam.14:50). Tas nebūt

nav grēka attaisnojums. Laulības pārkāpums, cita sievas vai vīra ņemšana, ir nepieļaujami. Par to nevar būt ne runas. Taču dažkārt Dieva perspektīva ir tālāka un viņš piecīš lietas, kuras mēs pilnīgi pareizi uzskatām par neciešamām. Un ja Viņš mīl mūs, neskatoties uz mūsu apgrēcībām un trūkumiem – vai mums būtu jābrīnās, ka mēs tiekam aicināti mīlēt citus, neskatoties uz viņu trūkumiem un apgrēcībām pret mums? Pieprasījums, lai citi stingri turētos pie bauslības izvirzītajām prasībām, pieprasījums pēc grēku nožēlas no tiem, kas mūs ir sāpinājuši, nereti izraisa šķelšanos ticīgo vidū. Tikai Dieva ziņā ir izsvērt cilvēka vainu un nosodīt viņu. Ir vērts arī ievērot, ka šķelšanās izraisītāji nav vis grēcinieki, vai tie, kas pieļauj kādas atkāpes, brīvģaitas ģājēji, bet gan tie pie varas esošie, kas piekopj nelokāmu neiecietības politiku.

Ja ar to visu nepietiktu, tad Es vēl šo un to pielikšu – Tas šķiet sakām, ka Dievs gatavs vēl jo vairāk piekāpties Dāvida seksuālās vājības priekšā. It kā Dieva piekāpšanās būtu skatāma kā vairāk pakāpju sistēma. Ja Dāvids būtu jutis tādu nepieciešamību, Dievs to viņam būtu devis. Taču Dāvids ņēma lēmumu savās rokās, pieņemot, ka Dievs to pieļaus. Taču Dieva piekāpšanos Dāvidam nevajadzētu pārsteidzīgi attiecināt uz mūsu dzīvēm šodien. „Nepietiktu” atģādina 7:19 teikto „nav bijis gana”, par Dieva brīnišķajiem apsolģjumiem Dāvidam, kuriem būtu vajadzģjis atturģt Dāvidu no krišanas tādā grģkā. Un tas attiecas arī uz mums. Dieva brģnišķiem apsolģjumiem, kas mums doti, būtu jāattur mģs pat no domas par grģku. Jebkurģ grģks ir Viņa apsolģjumu nolģegums.

12:9 Dāvids nogalinģja, pģrkģpa laulģbu un nonģca lģdz paģpaģģvģbas grģkam (salģdz. ar 4.Moz.15:31). Visu šo grģku alģa ir nģve, taču Dāvids Rom.4:6 pģrstģv jebkuru grģcinieku. Tikai ja mģs visģ nopietnģbģ apzinģmģies savu atbildģbu, staigģģjot Dieva priekģģ, mģs spģsim izģust patiesu prieku, mieru un saikni ar Dievu, pateicģbģ par mums dģvģto piedoģšanu. Ievģrojģt, kā Dievs nolasa to, kas mģs mudina uz rģcģbu; viņģ redģģja *Dģvidu* it kā paģrocģģi nokaujģm Ūriju ar *savu* ŝķģpu; kaut gan Dģvida pavģle Joģbam atstģt Ūriju un ļģut amonģģģiem to nogalinģt, bija dota ar nolģku nepģrkģpt likuma burtu.

12:9,10 Dāvids „noniecinājis Tā Kunga vārdu... tu esi Mani nonievājis”. Viņa attieksme pret Tā Kunga vārdu bija viņa attieksme pret Dievu – jo Dieva vārds savā būtībā arī bija un ir Dievs.

12:13 Dāvida vārdi „Es esmu grēkojis” atkārtoti Saula teikto viņa nosodīšanas laikā (1.Sam.15:24). Dāvids visu nakti guļ uz zemes, atsakās ēst, ļaudis cenšas viņu piecelt no zemes (:16,17). Dāvids apzināti darīja visu to pašu, ko bija darījis Sauls (1.Sam.28:20-25) naktī pirms nāves / nosodīšanas. Dāvids saprata, ka viņš ne ar ko neatšķiras no Saula. Un tieši tāpēc Dievs apžēlojās par viņu. Atšķirībā no Saula viņš mainīja nosodījuma spriedumu, no sirds nožēlodams padarīto. Pāvils uzsver, ja mēs paši sevi nosodām, tad mēs netiksim nosodīti (1.Kor.11:31). Dāvida nosodījuma vārdi sabalsojas ar Saula nosodījuma vārdiem: viņš bija noniecinājis Kunga vārdu (9) tāpat kā Sauls (1.Sam.15:26). Nelaieme nāca pār viņu no viņa paša nama (:11) – kā tas bija noticis arī ar Saulu (1.Sam.20:30). Dāvida sievas tika atdotas viņa tuviniekam (:11), tāpat kā arī Saula sievas (12:8; 1.Sam.15:28; 28:17).

Tev nebūs mirt – Tai brīdī Dāvids pārstāv mūs visus šodien. Gars maina Dāvida personīgās pārdomas par šo piedošanu Ps.32:1 („Svētīgs tas”) uz „svētīgi tie” (Rom.4:7), lai uzsvērtu šo domu. „Svētīgs tas cilvēks (piem., Dāvids, vai jebkurš grēcinieks – Dāvids ir mūsu piemērs), kam Tas Kungs nepielīdzina viņa vainu” (Ps.32:2). Uz šiem vārdiem atsaucas Pāvils 2.Kor.5:19: „Dievs bija Kristū... tiem (pasaulei) viņu grēkus nepielīdzinādams”. Jebkurš grēkus nožēlojušais grēcinieks, kura vaina netiek viņam pielīdzināta, Dieva acīs pielīdzināms Kristum. Kristū nebija viltus (1.Pēt.2:22), kā arī Dāvidā (vai jebkurā citā ticīgajā) pēc grēku nožēlas un piedošanas (Ps.32:2). „Svētīgs tas cilvēks... kura sirdī viltības nevaids” (Ps.32:2); šie vārdi uztverti Atkl.14:5: „Viņu mutē nav melu, tie ir bez vainas”. Ps.32 dotais Dāvida tēls, kura vaina tam nav pielīdzināta, attēlo mūsu būtību pēc mūsu pieņemšanas „Dieva troņa priekšā”. Dāvida pieredze var kļūt par mūsējo, šeit un tagad; dziļi patiesas grēku nožēlas brīžos mēs sirdī izjūtam Dieva glābšanas žēlastību.

12:16 Dāvids meklēja Dievu un gavēja Batsebas bērna dzīvības dēļ, kaut gan Dievs bija teicis, ka viņam jāmirst. Viņš ticēja, ka Dievs ir Dievs, kas varētu mainīt Savu lēmumu, atbildot uz lūgšanu. Lūgšana un grēku nožēla var mainīt Dieva sākotnējo

nodomu. Lūgšana ir spējīga to darīt. Patiesi! To, kas citādi būtu noticis, lūgšana var novērst. Mēs, mazie un niecīgie cilvēki, varam mainīt Visuvarenā Dieva nodomu. Tik dziļi viņš mūs izjūt. Mozus, Samuēls un Jeremija varēja *iespēju robežās* mainīt Dieva nodomus attiecībā uz Viņa tautu. (Jer.15:1).

12:23 Šis pants pierāda, ka Dāvids neticēja tam, ka bērni pēc nāves nonāk debesīs; Bībele nemāca par dvēseļu nemirstību.

12:28 Tas, ko nosauca cilvēka vārdā, tika uzskatīts par viņa īpašumu. Ja tika iekarota pilsēta, tā tika nosaukta tās iekarotāja vārdā, kā arī šai gadījumā; īpašnieku vārdu varēja izlasīt uz tā īpašumiem (Ps.49:12); un šai kontekstā, Dieva tauta ir nosaukta Dieva vārdā (5.Moz.28:10). Tātad nest Dieva vārdu nozīmē atzīt, ka mēs pilnībā piederam Viņam un pat esam Viņa iekaroti. Kristības Dieva Vārdā padara mūs par Viņa īpašumu, mēs piederam Viņam. Taču ir zīmīga nianse, kas atrodama Jes.43:1: „Es tevi saucu *tavā* vārdā, tu esi Mans”. Tas izskatās pēc pārrakstīšanās – mēs domātu, ka Dievs teiks, ka Viņš nosauca mūs *Savā* Vārdā, jo mēs piederam Viņam. Bet nē – Viņš vēlas, lai mēs sauktos kā Viņa, tā arī mūsu pašu vārdā. Viņš nevēlas mūs ietilpināt savu īpašumu kategorijā tiktāl, ka mēs zaudētu savu nozīmi kā personības.

13:15 Jebkura nodošanās miesas kārībai, it īpaši seksuālā ziņā, nekad nenes laimi, bet drīzāk gan vēl lielākas ciešanas. Šis gadījums nepārprotami māca, ka seksuālā iekāre un mīlestība nav vienmēr viens un tas pats.

13:20 Bībelē tiek doti piemēri, kad cilvēks atsakās uzņemties vainu, kaut gan citi domā, ka tā viņam būtu jāuzņemas. Atcerieties kā Kunga paša vecāki vainoja Viņu par to, ka Viņš licis tiem uztraukties par Viņu, palikdams templī un neiedams tiem līdzī. Kungs atteicās uzņemties vainu, neatvainojās un pat maigi norāja viņus (Lūkas 2:42-51). Līdzīgā veidā arī Pāvils raksta korintiešiem: „Es jūs ar savu vēstuli esmu skumdinājis, tomēr es to nenožēloju (2.Kor.7:8). Viņš neuzņēmās vainu par to, ka ir tos skumdinājis. Līdzīgi arī Absaloms mierināja savu izvaroto māsu ‘neņem šo notikumu pārāk pie sirds’, neuzņemties vainu par to, jo likās, ka viņa jutās vainīga, uzņemoties cita vainu. Mums ir jāatzīst sava vaina Dieva priekšā par padarīto grēku, taču mums nav jāļauj citiem uzkraut mums vainu, kurā mēs neesam vainojami.

14:8-10 Nevainīgas asins izlējējs nav jāžēlo, tas ir jānogalina, „lai tev labi klātos” (5.Moz.19:13). Taču Dāvids, šķiet, domā augstākā līmenī, sakot, ka viņš pasargās tekojietes dēlu no atriebējiem par noslepkavoto cilvēku. Sieviete teica, ja viņas dēls tiks nogalināts, tad no viņas vīra vairs zemes nekas vairs nepaliktu pāri. Šai gadījumā divi principi runā viens otram pretī: nepieciešamība nogalināt vainīgo un nepieciešamība saglabāt mantojumu. Augstāka līmeņa risinājums ir piedot nevainīgas asins izlējējam, kaut arī bauslība kategoriski pieprasa viņa nogalināšanu.

14:11 Tekojiete gribēja, lai Dāvids parādītu žēlastību, un viņa saka: „Ak, ķēniņ, piemini jel To Kungu, savu Dievu”. Apziņai par To Kungu, par Viņa rakstura īpašībām, kas dotas 2.Moz.34:5-7, ir jāatsaucas uz *mūsu* rīcību, reiz mēs nesam Viņa Vārdu. Tieši Viņa vārda izpratne sniedz iedvesmu mūsu ticībai piedošanai un iedveš arī mums spēju parādīt žēlastību.

14:13 Sieviete saprata Ēdenes apsolījuma būtību, ka Dievs meklē iespēju, lai atstumtais nepaliek atstumts. Kuru Dievs atstūma? Ādamu un visus viņa bērnus. Taču Dievs „domādams pārdomā” kā caur 1.Moz.3:15 apsolījumiem nepadarīt atstumšanu par mūžīgu. Un Viņš atrada šo iespēju Sava Dēla, sievas pēcnācēja, nāvē un augšāmcelšanā. Un sievietes doma bija, kā Dievs centās atgūt atstumtos dēlus caur Paša ciešanām un Sava Dēla asinīm, tā arī mums ir jārod sevī iedvesma atgūt atstumtos. Tā arī mums ir jāskatās uz tiem, kas ir atstumti no eklēsis dzīves jēl kādu iemeslu dēļ: reliģisku nesaskaņu, agrāko laiku personīgo nesaskaņu, vai vienkārši pašu apgrēcības dēļ; vai kuriem nav pievērsta uzmanība to nabadzības, nepietiekamas izglītības, invaliditātes, veselības problēmu vai dzīves vietas attāluma dēļ... tie ir atstumtie, kurus mums jācenšas atgūt mūsu pulkā.

14:14 Viņa gribēja vērst Dāvida uzmanību uz to, ka tāpat kā Dievs kaut kādā mērā pārkāpj savus likumus, piem., likumu par to, ka grēka alga ir mūžīga nāve, tā arī Dāvids varētu ar žēlastību attiekties un izglābt kādu, kas ir pelnījis nāvi. Burtā kalpība nepazīst žēlastību.

14:20 Sieviete domāja, ka eņģeļi zina visu, un tādēļ Dāvids bija kā eņģelis. Eņģeļi nezina *visu* (Mat.24:36). Taču sievietes nepareizais uzskats netiek labots, tāpat kā arī nepareizie priekšstati par ļaunajiem gariem.

15:8 *Ja Tas Kungs man būs atļāvis atgriezties atpakaļ Jeruzalemē, tad es kalpošu Tam Kungam* – Absaloms citēja Jēkaba vārdus no 1.Moz.28:20,21. Taču dziļāks ieskats parādītu, ka Jēkabs tos teica savas dzīves vājākajā posmā. Kā Jēkabam, tā arī Absalomam būtu jāvēlas kalpot Dievam, vai Viņš dotu tiem svētību šai dzīvē vai nē. Absaloms domāja, ka svētīgi ir jau tas, ka viņš citē Bībeli un identificē sevi ar pravieti (gan nepievēršot uzmanību citāta kontekstam). Tāda veida virspusēja garīguma un Bībeles zināšanu izrādīšana arī šodien var kalpot par aizsegu savu dabīgo miesas kārību apmierināšanai.

15:13 *Visu Izraēla vīru sirdis ir pieķērušās Absalomam* – Bībelē aprakstītās sacelšanās pret Dāvidu parāda, cik nepastāvīgas ir cilvēku sirdis; viņi maina lojalitātes, vadoties pēc tā, kas tiem nesīs tūlītējas priekšrocības; arī „pūļa” tēmas studēšana evaņģēlijos noved pie tā paša secinājuma. Neskatoties uz mūsdienu cilvēka kultūras, izglītības un pieredzes līmeni, cilvēka sirds nav mainījusies, mēs nevaram paļauties uz cilvēku lojalitāti; kaut gan mūsu pieredze ar Dieva tautu var būt nesalīdzināmi labāka.

15:23 *Kidronas ieleja* – Dāvida iziešana no Jeruzalemes stipri atgādina Kristus ceļu uz Eļļas kalnu (:30) un Savā nāvē, Savu uzticamo sekotāju pavadībā, kas bija solījuši sekot Viņam līdz pat nāvei (:21 = Mat.26:35). Atbalstītāji, kas Dāvidam bija Jeruzalemes vadītāju vidū, ir Kristus atbalstītāju Jāzēpa un Nikodēma pirmtēli Viņa atraidīšanas un nodevības brīdī.

16:2 Šī negaidītā žēlastība bija par pamatu 23.psalma sacerēšanai, kur Dāvids apbrīno Dieva dāsnumu, kas saklāj galdu viņam, viņa naidniekiem redzot, kad viņam pašam likās, ka viņš iet pa nāves ieleju. Dažkārt Dievs dara ko tādu arī mūsu dzīvē – Viņa žēlastība plūst, izgaismojot šķietami bezcerīgu situāciju.

16:10 Šimejs bija ļauns vīrs, kas ienāda Dieva kalpu Dāvidu. Dievs bija teicis viņam lādēt Dāvidu. Vēlāk Šimejs nožēlo to un atzīst, ka ir grēkojis (2.Sam.19:20). Un kaut gan Dāvids atzina, ka Dievs bija licis Šimejam viņu lādēt, Dāvids pieteic Salamanam neturēt viņu par „nevainīgu” par tiem lāstiem, ar kuriem viņš Dāvidu bija nolādējis (1.Ķēn.2:9). Tā Dievs mudina cilvēku veikt to grēcīgo darbu, kuru tas savā sirdī ir izlolojis.

16:18 Tas ir viens no vairākiem piemēriem Bībelē, kad nepatiesība tiek tērpta miglainos vārdos, lai glābtu citu dzīvības. Skat kom.17:20.

16:21 Ahitofels bija Batsebas vectēvs (11:3 salīdz. ar 23:34); viņa sarūgtinājums un nespēja piedot Dāvidam, neskatoties uz tā acīmredzamo nožēlu, kā arī dievišķo svētību laulībām, noveda viņu nāvē.

16:22 No tā mēs varam secināt, ka Dāvids gulēja ar Batsebu tai pašā vietā uz jumta. Tas ir zīmīgi, jo parāda, kā doma virza uz rīcību. Dāvida domas šai vietā vērtās rīcībā, tieši šai pašā vietā. Jumts ir arī lūgšanu vieta, un tajā mēs redzam Dāvida garīguma šizofrēnisko dabu; viņš bija gājis lūgt Dievu un tad stāvēja jumta malā, lai lūkotos uz Batsebu, ar rokām turēdamies pie jumta apmales, kura tika darināta saskaņā ar bauslības noteikumiem. Bija vakars, laiks, kad sievietei pēc bauslības noteikumiem bija jāmazgājas no savas nešķīstības. Tajā visā mēs redzam miesiskā un garīgā sajaukumu, kas ir visu mūsu trūkumu pamatā. Skat kom.11:4.

17:11 *Tādā vairumā kā smiltis jūras malā* – Kristību rezultātā mēs topam par Ābrahāma pēcnācējiem un tādēļ viņam absolūtā svētība tagad realizējas mūsos (Gal.3:27-29).

17:14 Ahitofels ieteica Absalomam bez vilcināšanās iet un nokaut ķēniņu Dāvidu. Absaloms nepieņēma šo padomu. Iedvestie Raksti komentē šai sakarā: „Bet Tas Kungs to tā bija nolīcis, ka Ahitofela *labais padoms* tiktu atmests”. Vai tas patiesi bija *labs* padoms? Ne Dieva acīs. Tas bija „labs” tikai Absaloma mērķa īstenošanai. Taču Raksti šeit runā no Absaloma redzes viedokļa, nosaucot to par „labu” dotajā kontekstā. Tādējādi raksti šeit attēlo cilvēku redzes viedokli, tāpat kā Jaunajā Derībā psihiskā slimība tiek pierakstīta ļauno garu apsēstībai, kaut gan tādu ļauno garu nemaz nav, un Dievs ir Visuvarens.

17:20 *Viņi ir pārgājuši pāri ūdens strautam* - Ebreju valodā šo frāzi var pārprast; viņi burtiski atradās virs ūdens, jo viņi slēpās akā (:18). Skat kom.16:18.

17:23 Ahitofels rīkojās kā daudzi, atsakoties no dzīves (kas gan ne obligāti nozīmē pašnāvību), jo viņš juta, ka ir zaudējis, ka nav vairs noteicēju starpā, ka vara ir pārgājusi citu rokās. Tiem, kas ir Kristū, dzīve ir vērtība; mēs skaitām savas dienas, lai dabūtu gudru sirdi (Ps.90:12). Mēs vairs nebaidāmies trūkumu, jo, pirmkārt,

mēs zinām, ka Kristū ir piedošana; un, otrkārt, mēs apzināmies, ka esam ceļā šai reālajā dzīvē ar tās atklāsmēm un piedzīvojumiem un spējam sadzīvot ar bailēm, kas var mūs sagaidīt. Neveiksme mums vairs nav problēma, jo mūsu priekšā allaž ir Valstības gala mērķis. Mūsu neveiksmes nav nekas vairāk kā pagaidu šķēršļi, tāpat kā mazulim, kas sniedzas ar rokām pēc griestu lampas un raud, ka nevar to sasniegt. Mēs to visu uztveram, pat mūsu grēkus, krusta garā – šīs lielākās neveiksmes, kas izvērtās par Dieva un garīgās personības vislielāko triumfu.

18:3 Tautas apziņā Dāvids bija desmit tūkstošu cilvēku vērtē, taču tieši tāpat Salamanu apraksta viņa draudzene (A.dz.5:10). Viņš būs noteikti stāstījis viņai par savu tēvu Dāvidu – un viņam acīmredzot patika šis viņa salīdzinājums ar tēvu, kaut arī viņa droši vien nekad nebija viņu satikusi. Viņš vēlējās sievu, kas viņam būtu kā vecāku aizstājēja, nevis tāda, kurai viņš varētu palīdzēt sasniegt Dieva Valstību.

18:27 *Tas ir krietns vīrs, tas patiesi nāk ar labu vēsti!* – Tā būtu varējis teikt ikviens Dāvida vietā, tik psiholoģiski pārlicinoši tas skan. Tas sniedz mums pārlicību, ka Bībele patiesi ir iedvests vēstījums, kurš mums dod ieskatu to cilvēku teiktajos vārdos, kas dzīvojuši pirms tūkstošiem gadu. Dāvida vārdi atspoguļo cilvēka dabisko tieksmi saistīt priekšstatu par vēstnesi ar viņa nesto vēsti. Evaņģēlija labā vēsts ir jāsaista ar vēstneša „krietnumu”. Grieķu vārds *evangelion*, ko tulko kā ‘evaņģēlijs’, precīzākā tulkojumā nozīmē ‘labā ziņa, kas ir jānodod tālāk’; piemēram, labo ziņu par uzvaru skrējēji mēdza nest uz galvaspilsētu. Tas atspoguļo ebreju valodas asociāciju ar ziņu nodošanu un labo ziņu, kā tas ir šeit. Kad šī ziņa tapa visiem zināma, tā vairs nebija *evangelion*; nebija vajadzības to nodot tālāk. Tikai tad, kad bija *steidzama nepieciešamība* to nest citiem, tā bija *evangelion*. Tādā garā arī būtu jāizplata labā vēsts par Kristu; tas nav tas pats, kas lekcijas lasīšana vai bezkaislīga faktu uzskaitē kādam, tas nedos nekādu rezultātu; bet

Dieva vēstnesis aizrautīgā steigā, aizelsies nes savu vēsti par Kristu un Viņa Valstību. Vairāk par paaugstinātu emocionalitāti ir jābaidās no sausas vienaldzīgas faktu izklāstīšanas, kurā nav jūtama ne sirds, ne dvēsele. Cilvēka ievainojamība, Kristus glābšana... runājot par šīm lietām sirds nevar neiekvēloties degsmē.

Atcerieties, ka agrīnie priesteri liecināja tik aizrautīgi, ka daži tos uzskatīja par piedzērušiem. Mēs uzstājīgi nesam labās vēstis –evaņģēlija vēstis citiem.

19:6 Viss, kas rakstīts par Dāvidu, Jaunajā Derībā tiek attiecināts uz visiem ticīgajiem, nostādot viņu mūsu priekšā kā piemēru un reālu cilvēku, kam līdzināties. Joāba komentāru par Dāvida mīlestību uz ienaidniekiem Jēzus stāda mūsu priekšā kā piemēru (Mat.5:44). Taču Dāvids kļuva tik krietns un gatavs piedot tādēļ, ka Dievs piedeva viņam incidentu ar Batsebu. Tāpat kā Dievs nepielīdzināja viņam vainu šai gadījumā (Ps.32:2), tā arī Dāvids nepielīdzināja Šimejam vainu par viņa lādēšanu un nenonāvēja viņu, kā pienāktos (:19,21). Ievērojiet, ka Šimejs oriģinālā lieto tos pašus vārdus, kurus Dāvids lietoja, nožēlodams *savu grēku* (:20).

19:13 „Mēs esam Viņa (Kristus) miesas locekļi” (Ef.5:30) ir tieša atsauce uz Dāvida vārdiem: „Jūs esat mani brāļi, jūs esat mani kauli un mana miesa”, kas tika adresēti Jūdās vecajiem, kad tie vilcinājās vest viņu atpakaļ ķēniņa namā. Cik gan daudz tuvāki tad mēs, kas esam kristīti Kristus Vārdā, varam justies Kristum, kura atgriešanos mēs ar nepacietību gaidām?

19:15 *Viņš noskaņoja visu Jūdās vīru sirdis* – Skat kom.15:13.

19:23 Šeit mēs lasām, ka Izraēla ķēniņam ir pretinieks cilvēka veidolā [ebreju valodā *Satan*, grieķu Septuaginta tulkojumā lietots *diabolos*]. Līdzīgi piemēri ir arī 1.Sam.29:4; 1.Ķēn.5:4; 11:14,23,25. Tad nu mēs esam izvēles priekšā – ja mēs ticam, ka jebkura atsauce uz ‘Sātanu’ vai ‘Velnu’ attiecināma uz ļaunu kosmisku būtni, tad mums ir jāpieņem, ka šie cilvēki nemaz nebija cilvēki, un ka pat tādi cilvēki kā Dāvids bija ļauni. Daudz dabiskāka šo fragmentu lasīšana ir saprotot, ka ‘sātans’ nozīmē ‘pretinieks’, un tas ir attiecināms kā uz ļauniem, tā arī uz labiem cilvēkiem, un pat uz Pašu Dievu – kā vārdam tam nav nekādas ļaunas, nievājošas nozīmes. To lieto arī runājot par mūsu lielāko pretinieku, proti, mūsu grēcīgo sirdi, un dažkārt to attiecina uz veselām sistēmām vai impērijām, kas nostājas pret Dieva tautu un iemieso grēcīgumu un ļaunumu. Būtu savādi, sastopot Bībelē vārdus ‘velns’ un ‘sātans’, iedomāties, ka tie attiecas uz pārdabiskām būtnēm. Skat kom.24:1.

19:24 Dāvids žēlsirdīgi nepievērsa uzmanību Šimeja lāstiem, apsolīdams, ka viņš to dēļ nemirs (16:10,11). Taču viņš līdz galam nenoturēja šo žēlsirdības izpausmes līmeni; vēlāk viņš lūdza Salamanam novest to mirušo valstībā asinīm aptraipītu (1.Ķēn.2:8,9). Iespējams, tie bija Šimeja vārdi, kas bija atstājuši tādu iespaidu uz Dāvidu, ka vēlāk viņš raksta: „Tādēļ ka viņš necentās rādīt mīlestību, bet vajāja atstāto un nabago un sirdī noskumušo, lai to nogalinātu. Viņš mīlēja lāstu – lai tas tagad krīt uz viņa galvu; viņš nemīlēja svētību – tā tagad lai paliek tālu nost no viņa! Viņš tērpās lāstos kā drēbēs...” (Ps.109:16-18).

19:29 Ēst pie viena galda ar ķēniņu patiešām ir liels gods; mēs esam aicināti lauzt maizi ar mūsu Kungu Jēzu.

19:36 Pat Salamana Mācītāja cinismā, kas rakstīts jau viņa mūža vēlākajos gados, viņš vēl arvien lieto vārdus un izteicienus, kas sakņojas viņa tēva, Dāvida, dzīvē – piem., aprakstot sievietes kā slazda valgu (Sal.māc.7:26), kādas tās bijušas viņa tēva dzīvē (1.Sam.18:21); viņa vecuma dienu apraksti grāmatā Salamans Mācītājs 12 pamatojas viņa tēva pieredzē ar Barzillaju. Runa ir par to, ka vecāku ietekme uz bērniem pavada tos visu mūžu, līdz pat vecumdienām.

20:2 *Visi Izraēla vīri novērsās* – Skat kom.15:13.

20:5 Tāpat kā Samuēls kavējās ilgāk par Saulam noteikto laiku (1.Sam.13:8), tā arī Amasa „kavējās pāri noteiktajam laikam, ko ķēniņš (Dāvids) bija viņam nolīcis”. Apstākļi mūsu dzīvēs atkārtojas, kā tie atkārtojas arī Bībeles personāžu dzīvēs. Ar eņģeļu palīdzību Dievs izstrādā mūsu dzīves scenāriju, tā ka potenciāli ir iespējams redzēt, ka caur apstākļu atkārtošanos un to pārkārtošanos Dievs mums sniedz mācību dažādos kontekstos, lai redzētu, vai mēs esam apguvuši mums sniegto mācību. No tā mēs secinām, ka mēs neesam akla likteņa varā, ka katram notikumam ir nozīme mūsu dzīvē, pat ja mēs to momentā nesaskatām – un, iespējams, ka dažos gadījumos mēs to beidzot saskatīsim tikai Valstībā.

20:8 *Šķita*, ka zobens izslīdēja no Joāba maksts, kad viņš devās apsveicināties ar Amasu – bet tas, protams, bija ar nodomu. Bībele brīžiem apraksta notikumus tā, kā tos uztver cilvēki, nevis kā tas patiesībā ir. Tas palīdz mums saprast

acīmredzamus zinātniski nepamatotus Bībeles fragmentus, kā piemēram, psihiskās slimības pierakstīšanu 'Jauno garu' apsēstībai Jaunajā Derībā.

20:10 *Amasa nesargājās no zobena* – Šoferi dažkārt redz, ka tuvojas sadursme, bet nereaģē; cilvēka psihē brīžiem iestājas uztveres spēju trūkums. Piloti dažreiz paceļas gaisā, zinot, ka spārni ir apledojuši un nogāžas zemē. Amasa redzēja zobenu, un viņam būtu bijis jāsaskata nāves risku, taču viņš tam nepievērsa uzmanību. Simsons droši vien zināja, ko Delīla darīs. Jēzus arī bija cilvēks un zināja, ko Jūdas darīs no paša sākuma; taču Viņš jutās un rīkojās it kā to neapzinoties. Cilvēce ir daļējas amnēzijas stāvoklī, kaut kādā veidā mēs pēkšņi zaudējam spēju redzēt acīmredzamo. Līdzīgi ir arī ar Kunga atgriešanās tuvošanos, ar steidzamo nepieciešamību mūsu liecināšanas uzdevuma pildīšanā, acīmredzamajā nepieciešamībā turēties pie Dieva vārda pildīšanas – izziņas spēju trūkums vērojams it bieži. Mums patiesi ir sirsnīgi jālūdz pirms mūsu ikdienas Bībeles lasīšanas, lai mūsu sirdis un acis atvērtos patiesībai.

20:24 *Klausības darbos* – 1.Ķēniņu 12:4.

21:1 *Bija bads* – Nevainīgi ļaudis cieta citu cilvēku grēku dēļ. Tādēļ mirst mazuļi, un mēs visi ciešam Ādama grēka dēļ. Grēka grēcīgums ir galvenokārt tajā iespaidā, ko tas atstāj uz citiem. Dievs nespiedīs cilvēkus negrēkot, jo Viņš ir devis cilvēkiem patiesu izvēles brīvību, un šī iemesla dēļ Viņš arī nesargās citus no apgrēcības sekām, jo grēks nav atdalāms no tā sekām; grēks ir grēka sekas.

21:16,18 „Varoņi”, kas aprakstīti 1.Moz. 6:4, bija visparastākie cilvēki, kaut arī tie bija ļoti liela auguma; šis teksts neliecina par labu aplamajām idejām par to, ka eņģeļi gulējuši ar zemes sievietēm. Šeit, kā arī 5.Moz. 3:11, runa ir par parastiem mirstīgajiem, kurus var nogalināt. Rafas dzimuma cilvēki neatšķīrās no citiem, tie dzīvoja vietā, kas saucās par Refaima ieleju (Jozuas 15:8).

21:22 *Šie visi četri bija Rafas dzimuma no Gātas* – Dāvids nogalināja Goliātu, bet bija paņēmis piecus akmeņus, lai to darītu, taču izlietoja tikai vienu (1.Sam.17:40). Viņam bija garīgas ambīcijas (arī mums tādām jābūt), un viņš bija gatavs nogalināt arī četrus Goliāta dēlus – milžus. Mūsu komentāri 1.Sam.17 rāda, ka Dāvida uzvara pār Goliātu bija pirmtēls Kristus uzvarai pār grēku krustā; tam būtu jāiedvesmo

mūs celties pret citiem grēka milžiem, kurus mēs sastopam, Kristus uzvaras iespaidā. Un mēs lasām, ka Dāvida vīri nogalināja Goliāta dēlus, tā ka mēs varētu teikt, ka arī tie krita no Dāvida rokas.

22:6 „Elles saites” šai dziesmā sabalsojas ar „nāves cilpām”. Ebreju vārds ‘*sheol*’, kuru daudzas Bībeles tulko kā ‘elle’ vai ‘kaps’, attiecas uz kapu un nāvi, nevis uz kādu ļauno cilvēku soda vietu, kur tie degtu liesmās. Taisnais Dāvids bija tik tuvu nāvei; arī Kristus nomira un tika apbedīts kapā, tādējādi kaps (*sheol*) noteikti nav tā vieta, kas domāta tikai ļaunajiem.

22:7 *Viņš sadzirdēja manu balsi* – Tajā arī ir lūgšanas brīnums. Dievs, kas ir tik tālu prom, sadzird mūsu lūgšanā teiktos vārdus; un Viņa spēcīgā atbilde atbalsojas uz zemes (:8).

22:8 „Zeme” asociējas ar „debesu pamatiem”. Šeit teiktais (tāpat kā Ļjaba 26:11; 1.Sam.2:8) skan tā, it kā debesis balstītos uz kalniem, kuri šķiet sniedzamies debēs (Jes.13:5). Sal.pam.8:28 teikts, ka Dievs „*augšā* nostiprināja padebešus”, un „pāri visiem dziļumiem pārstiepa pāri Savu augsto debess jumu” (8:27) – saskaņā ar tā laika ģeocentriskajiem uzskatiem. *Lai kā* cilvēki izprastu radīšanas procesu, galvenais bija tas, ka Dievs to visu ir radījis ar gudru ziņu. Dievs neredz nekādu nepieciešamību kaut ko piebilst par Dāvida uzskatu zinātniskuma trūkumu. Tas ir jāpatur prātā mūsdienās, kad mums, kas tic Dievam kā radītājam, tiek celtas priekšā tik daudzas zinātniskas visuma radīšanas teorijas.

22:10 Ir teikts, ka Dievs pats nokāpa zemē, traucās lejup, nolaidās un tml., kad Viņš sludināja cilvēcei (skat arī 1.Moz.11:5; 2.Moz.19:29; 4.Moz. 11:25; tāpat arī Kristus *Garā* ‘devās’ pasludināt cilvēkiem, 1.Pēt.3:19). Tādēļ mēs ikreiz izpaužam Viņu, kad mēs nesam Viņa vārdu citiem, un tam ir jāizpaužas visā mūsu stājā.

22:11 Vecā Derība apraksta Dievu, vienīgo patieso Dievu, jājam vēja spārnos, Savos uzvaras ratos palīgā Savai Izraēla tautai (skat arī 4.Moz.33:26; Ps.18:10; 104:3; Jes.19:1; Hab.3:8). Par Baalu runāja, ka viņš ‘ņem mākoņus sev par ratiem’. Šī valoda tiek piedēvēta Jahve, lai Izraēls iegaumētu, ka nav nekāda cita dieva, tikai Tas Kungs, ka nav nekāda sātana, kas nes ļaunumu, nedz arī citu dievu, kas nestu svētību – Tas Kungs ir tas, kas visu to dara (Jes.45:5-7). Bībele nereti lieto tā

laika valodu, kas atspoguļo tā laika aplamos ticējumus un attiecīgi izvērš tos, tā ka šie fragmenti bieži tiek pārprasti.

22:21-25 Savas dzīves izskaņā Dāvids varēja teikt, ka viņš ir bijis taisns un izsargājies no pārkāpuma – neskatoties uz viņa apgrēcību pret Ūriju un Batsebu. Viņš varēja to teikt, tikai skaidri apjaušot taisnības piedēvēšanas jēdzienu (Ps.32:1-8), ticot, ka viņš ir pilnībā „šķīstīts” no pagātnes grēkiem (:27). Viņš tam patiesi ticēja un juta to, kā arī mums tas ir jājūt. Pāvila apgalvojums, ka viņš ir vienmēr dzīvojis pēc vislabākās sirdsapziņas ir jāskata tai pašā gaismā (Ap.d.23:1; 2.Tim.1-3) – bet bija laiks, kad viņš vajāja Jēzu (Ap.d.9:5).

22:26 ‘Līdzjūtīgo / žēlsirdīgo priekšā Tu noliec galvu / paklanies’ ir ebreju valodas oriģinālā. Sava garīgā brieduma laikā Dāvids saprata, ka tieši tāda ir Dieva attieksme pret tiem, kas patiesi garīgi izturas pret saviem brāļiem. Tādējādi, Dāvids izprata Dieva pazemību; mēs esam aicināti censties paust visas tās īpašības, kas raksturo Dievu, un pazemība ir viena no tām.

22:31 Dāvids jutās dziļi saistīts ar Izraēla tautu. Viņš sevi uzskatīja par tās pārstāvi. „Mans Dievs ir *mana* klints... *mans* lielais vairogs... Viņš ir par vairogu *visiem*, kas meklē patvērumu pie Viņa.” (:3,31). „Man ir ļoti lielas bailes. Es labāk vēlētos krist Tā Kunga rokā” (24:14) atspoguļo to. Kad viņš dziedāja psalmus, viņš aicināja Izraēlu nākt un dziedāt līdzī (Ps.105:2; 107:22; 111:1). Tajā mēs redzam Jēzus darba kā tautas pārstāvja, viņa būtības pirmtēlu.

23:2 Visi Raksti arī ir Svētā Gara iedvesti (2.Tim.3:16; 2.Pēt.1:19-21).

23:4 *Kā rīta saule, kas atspīd skaidrā rītā...pēc lietus* – Dāvids runāja par Jēzu, savu apsolīto pēcnācēju, jo viņš zināja, ka viņa tuvākie ģimenes locekļi nebūs tie, kas pilnībā izpildīs viņam dotos apsolījumus par Dieva Valstību (:5). Kristus nākamā Valstība būs kā jauna diena, kurā Viņš atspīdēs kā taisnības saule (Mal.4:2) un pasaules problēmas būs beidzot galā.

23:5 Jes.26:8,9 kā „dvēsele”, tā „gars” ilgojas pēc Tā Kunga, tā ir visaptverošākā vēlēšanās. Dāvidam apsolītā glābšana caur Kristu bija viņa karstākā cerība. Viņa dzīve bija centrēta uz to. 2.Laiku 15:12,15 runā par Izraēla derību meklēt Dievu ar visu savu sirdi un ar visu savu dvēseli. Dievs vērtē cilvēka dzīvi pēc viņa dvēseles

un gara centieniem. Un tāpat kā Dāvidam arī mūsu karstākai vēlmei ir jācentrējas uz Dieva Valstības atnākšanu.

23:6,7 *Ļaundari ir kā ērkšķi... ikviens, kas tiem pieskaras, lai pienācīgi apbruņojas ar dzelzi un lai rīkojas veikli ar šķēpa kātu un tos sadedzina ar uguni tanī vietā, kur tie auguši!* – Tas bija Jēzum padomā, kad Viņš mācīja, ka tikai Viņš var izravēt nezāles; mēs to nevaram darīt (Mat.13:24-30). Ļaundari tiks iznīcināti tanī pat vietā (ārpus Jeruzalemes), kur Kristus uzvarēja grēku. Mēs nespējam atbrīvoties no ērkšķiem, to var izdarīt tikai Tas, kurš pilnīgi iznīcināja grēku Sevī Savā nāvē krustā. Saistība starp Kristu, Viņa unikālajām pilnvarām tiesāt un Viņa uzvarām vainagoto nāvi ir tajā, ka „ērkšķi” ir jāsadedzina tanī pašā vietā, kur Viņš tika sists krustā. Ben-Hinomas ieleja atradās netālu no Golgātas, un šai ziņā Viņa nāve bija nākošās pastarās dienas pirmtēls. Fil.2:9-11 runā tai pašā garā; tā kā Kristus mira dēļ mums, tādēļ Viņa priekšā locīsies visi ceļi pastarajā dienā. Tā kā Viņš ir „Cilvēka Dēls” un tai pat laikā perfekts Mesija, Viņam ir dota vara tiesāt (Jāņa 5:27 salīdz.ar Dan.7:13,14).

24:1 Samuēla un Laiku grāmatas ir to pašu notikumu paralēli apraksti, tieši tāpat kā četri evaņģēliji ir paralēli to pašu notikumu apraksti tikai citiem vārdiem. Šeit Dievs skubina Dāvidu pret Izraēlu, teikdams, lai viņš iet un saskaita Izraēlu un Jūdu. To pašu notikumu apraksts 1.Laiku 21:1 vēsta, ka „Sātans” pavedināja Dāvidu saskaitīt Izraēlu. Vienā vietā Dievs ir pamudinātājs, un otrā tas ir Sātans. Dievs darbojās kā Dāvida pretinieks vai sātans. Tāpat Viņš rīkojās arī Ījaba gadījumā, ienesot Ījaba dzīvē pārbaudījumus, tā ka Ījabs teica par Dievu: „Tu mani apkaro ar Savas rokas spēku” (Ījaba 30:21); būtībā Ījabs teica, ka Dievs darbojas kā Ījaba pretinieks, jeb sātans. Skat kom.19:22.

24:14 Pastarās dienas kontekstā Ebr.10:31 teikts: „Briesmīgi ir krist dzīvā Dieva rokā!” Taču Dāvids saka, ka viņš labāk vēlētos krist Tā Kunga, nevis cilvēku rokā. Krist Dieva rokā – pastarās dienas tēls, kad Dievs spriedīs tiesu. Lai cik briesmīgi tas būtu, daudz briesmīgāk ir krist cilvēku rokās. Jo mēs tiecamies citus nosodīt daudz skarbāk, daudz cietsirdīgāk. Briesmīgāk ir krist cilvēku rokās. Tāpēc nav jābrīnās, ka Dievs ir noteicis Savai tautai kā pamatprincipu: „Tev nebūs tiesāt...”. Dievs ir žēlsirdīgāks par cilvēku. Tas pilnīgi apgāž katoļu koncepciju par Dievu kā

nežēlīgu ļaundaru mocītāju. Mācība par mūžīgām elles mokām ir noteikti cilvēku, ne Dieva izgudrota.

24:16,17 Pateicoties tam, ka Dāvids uzcēla altāri Tam Kungam par savu naudu un lūdza Dievu vērsties pret viņa paša namu, Dievs novērsa mocību no Izraēla; Dāvids lūdza, lai Dievs izstieptu Savu roku pret Dāvidu un viņa namu. Izraēls cieta savu pašu grēku dēļ, jo tie nebija maksājuši izpiršanas maksu Tam Kungam (2.Moz.30:11-16); bet Kristus garā Dāvids bija gatavs mirt viņu dēļ. Un šī viņa gatavība tika piedēvēta viņam kā notikusī un, pateicoties viņa pašuzpurēšanās garam, cilvēki tika glābti, kaut arī nebija to pelnījuši. Dieva dusmas var apturēt tie, kas tās ir izraisījuši (4.Moz.25:4; 5.Moz.13:15-17; Ezra 10:14; Jonas 3:7,10; 2.Laiku12:7; Jer.4:4; 21:12). Un šīs dusmas var novērst arī kāds cits, kas par to iestājas (Ps.106:23; Jer.18:20; Ījaba 42:7). Tas nozīmē, ka dažreiz mūsu lūgšanas par citiem var tikt pielīdzinātas viņu grēku nožēlai. Mēs varam mantot savu brāli Dieva Valstībai (Mat.18:15), tāpat kā Noa ticībā, gatavodamies plūdiem, izglāba savu namu (Ebr.11:7).

First Book of Kings

1:2 Tāds līdzeklis pret hipotermiju morālajā ziņā šķiet apšaubāms. Pat ja mēs vēlām cilvēkam to vislabāko, šī sirsnīgā motivācija nedrīkstētu vest pie morālo robežu pārkāpuma; tā darot mēs varam vest citus grēkā. Bībeles vēsturiskajos pierakstos ir ne mazums nenoteikta rakstura incidentu, it kā liekot mums aizdomāties par to, vai tas ir uzskatāms par grēku, vai ne. Un tas ir darīts ar nodomu, lai veicinātu mūsu pašanalīzes, domāšanas spējas.

1:6 Dāvids nebija sodījis dēlu par pārmērībām, vēlēdamies tam izpatikt – un tas noveda pie šīs šausmīgās nodevības. Vecākiem nav jāizdabā bērniem, tie ir jāaudzina, lai tie uzvestos kā Dieva bērniem pieklājas.

1:15 Ir kas ļoti traģisks šai ainā. Batseba, kādreizējā skaistule, kuras iekāres dēļ Dāvids riskēja ar savu glābšanu, ienāk un redz jaunāku sievieti seksuāli uzbudinām Dāvidu. Jaunības grēki šķiet esam tālā pagātnē, kad cilvēks jau ir uz nāves gultas, bet arī viņiem, tāpat kā mums visiem, jācieš sava grēka sekas. Kad Dāvids liek

ataicināt Batsebu (:28), tas atgādina, kā viņš aicināja viņu, lai pārgulētu ar to tik sen atpakaļ.

1:31 *Mans kungs Dāvids lai dzīvo mūžīgi* – Tas ir piemērs formālai valodas lietošanai, kad runātājs patiesībā netic tam, ko viņš saka, jo Batseba tikko bija teikusi, ka Dāvids drīz ies pie tēviem (:21). Tādā garā ir jāuztver arī ļauno garu apsēstības valoda Jaunajā Derībā un citi tā laika valodai raksturīgi izteicieni.

1:42 *Tu esi cienījams vīrs un tu nes labu vēsti* – Ir tāda tendence pieņemt, ka vēstij jābūt labai, ja vēstnesis ir labs cilvēks. Bet viņi ir „labi” tikai mūsu acīs un mūsu uztverē. Vēstis, kuras mēs saņemam no citiem, ir jāatdala no mūsu uzskata par vēstneša personību, un mūsu kontekstā tās ir jāsamēro ar Bībelē doto Dieva vārdu.

1:48 *Manām acīm to redzot* – Apsolījumi, kas doti 2.Sam.7:16 par Dāvida lielo dēlu viņa goda krēslā, attiecās uz Kristu, kas valdīs Dāvida tronī Viņa atgriešanās laikā, kad Dāvids būs augšāmcelts, lai to redzētu. Bet vecuma iespaidā Dāvids liekas zaudējis domu par Kristu un ir apsēsts ar domu, ka Dieva apsolījumi izpildīsies šai dzīvē, un viņš sāka domāt par Salamanu kā par apsolījumu piepildījumu Kristus vietā. Lai cik ilgi mēs arī nebūtu Kristū, mums ir jāapzinās, ka mēs varam zaudēt koncentrēšanos uz Kristu un sākt censties redzēt Valstības apsolījumu piepildīšanos šai dzīvē, tā vietā lai gaidītu to piepildījumu nākamajā Valstībā.

2:2 *Parādi sevi kā vīru* – Dāvids šeit noteic vīra definīciju kā paklausību Dieva Likumam, viņš pilnībā apgāž ‘vīrietības’ stereotipu.

2:7 *Tie lai atrodas starp tiem, kas pastāvīgi ēd pie tava galda* – Ēst pie ķēniņa galda bija pieņemšanas un īpašas labvēlības zīme; visi ticīgie ir aicināti ēst pie Kristus galda maizes laušanas reizēs. Atteikties no šī aicinājuma vai ignorēt to ir atteikties no liela goda.

2:8,9 Dāvids žēlsirdīgi ignorēja Šimeja lāstus, apsolut viņam, ka viņš nemirs to dēļ (2.Sam.16:10,11; 19:23). Bet viņš nenoturējās šai žēlsirdības līmenī līdz galam: šeit viņš lūdz Salamanu neturēt Šimeju par nevainīgu un nogalināt viņu par to. Un atliek tikai domāt, vai tie bija Šimeja lāsti, kas bija tā ievainoja Dāvida sirdi, ka viņš

vēlāk rakstīja Ps.109:16-18 vārdus, kas piesauca lāstus pār tiem, kas runā ļaunu par viņu. Arī mums ir jācenšas saglabāt žēlsirdīgu attieksmi pret cilvēku līdz pat vecumam. Piedošana nav vienreizējs akts, tai jādarbojas visu mūžu.

2:24 *Kas manu namu ir uzcēlis, kā Viņš pats ir apsolījis* – Apsolījums Dāvidam bija, ka viņam būs dēls, kuram par paklausību Dievs uzcels mūžīgu namu / valstību. Galvenais papildījums attiecās uz Mesiju, Dieva Dēlu. Taču Salamans pārsteidzīgi pieņēma, ka apsolījums attiecas uz viņu, un ka viņa valstības nodibināšana ir šo apsolījumu papildījums; un viņš nepievērsa uzmanību nosacījumiem. Tas pats lasāms arī 45.pantā, kur viņš paziņo „ķēniņš Salamans lai ir svētīts”, atkal ignorējot nosacījumus apsolījumu izpildei. Arī mēs varam darīt tāpat – ignorēt, neievērot, nepievērst uzmanību mūžīgas dzīves apsolījumu nosacījumiem un pieņemt, ka jebkura mums dotā svētība šai dzīvē nozīmē, ka mēs esam pieņemami Dievam.

2:28 Apkārtējo nāciju likumi paredzēja, ka atrašanās noteiktās svētvietās atbrīvoja pat slepkavas no nosodījuma. Tora to pieļauj atsevišķos gadījumos, taču ne tišas slepkavības gadījumos. Tā, kad Joābs, iebēdzis Tā Kunga teltī un satvēris altāra ragus, domāja, ka viņu nevarēs sodīt, tā nenotika; viņš tika sodīts. Apkārtējām tautām tas liktos savādi. Hammurabi likumu kodekss paredzēja sodu gradāciju atkarībā no cietušās personas sociālā statusa – ja bagātnieks izsita aci vienkāršam cilvēkam, viņam bija jāmaksā mazāk, kā kad viņš būtu to izdarījis augstāka statusa personai. Tora atspoguļo, cik augstu Dievs vērtē jebkura cilvēka personību; jo nekā tamlīdzīga Torā nav. Arī mums ir jāizturas pret cilvēkiem, augstu vērtējot cilvēku kā personību.

2:45 Skat kom.2:24.

3:3 Šķiet, ka Salamans mīlēja Dievu par tik, par cik to prasīja viņa mīlestība pret tēvu. Kā Salamans, tā arī Bībeles pieraksti simtām reižu piemin Dāvidu kā Salamana „tēvu”. Taču Dievs vēlas strādāt mūsu dzīvēs, lai mūsu mīlestība pret Viņu nāktu no sirds, nevis cenšoties attaisnot mūsu vecāku vai kādu citu liktās uz mums cerības.

3:12 *Es tev dodu* – Dievs var būt potenciāli sagatavojis lielas lietas priekš mums, mums vienīgi jāpalūdz viņam tās, lai Viņš varētu tās ‘laist lietā’. Salamans lūdza

Dievam gudru sirdi – un Dievs to viņam deva. Salamana skološana gudrībā būtu varējusi sākties daudz agrāk, bet tā sākās, tika ‘laista lietā’ līdz ar Salamana izteikto lūgšanu par to.

3:26 Salamans nekavējoši demonstrēja savu gudrību, spriežot tiesu pār divām prostitūtām, kas bija atnākušas pie viņa. Viņas abas dzīvoja vienā mājā un bija dzemdējušas vienā un tai pašā laikā. Visa situācija liecina par nekaunīgu prostitūciju, kas pēc Mozus likuma būtu jāsoda ar nāvi. Bet dievišķā gudrība šai gadījumā nebija automātiskajā likuma burta izpildē, kas nosoda pārkāpējus ar nāvi. Tā vietā griešanās pie šo sieviešu sirdsapziņas, piesaucot to, varēja novest vismaz līdz nožēlas iespējamībai, pārvēršanās un glābšanas iespējai. Salamana gudrība tika viņam dota, lai pārvaldītu Dieva lielo tautu. Tādēļ gudrība ne vienmēr ir tajā, lai uzsvērtu kāda apgrēcību. Tā tas ir visu līmeņu attiecībās. Cilvēku attiecībās pastāv vājās vietas, ieplaisājumi, spiežot uz kuriem stresa stāvoklī var izraisīt zemestrīces un iznīcību. Labāk nespīest uz tām; taču to ignorēšanas gadījumā cieš attiecību kvalitāte, kad visu laiku ir jācenšas izvairīties no ‘sāpīgajiem’ jautājumiem. Tad ko lai dara? Neizceļot acīmredzamo faktu – prostitūtu alga ir nāve – Salamans izrādīja žēlastību, taču tādā veidā, ka sievietes nespēja vairs justies tāpat kā agrāk; līdzīgi kā laulības pārkāpšanā pieķertā sieva Jāņa 8:1-11. Ka viņu nenosodīja Tas, kurš to būtu varējis darīt – nozīmēja, ka viņa aizgāja, patiesi nosolīdamās „negrēkot vairs”.

4:20 Nākamās Valstības apsolījumi ierobežotā veidā tika piepildīti arī tā laika Izraēlā; Izraēls bija tādā vairumā kā smiltis jūras malā (2.Sam.17:11) Dieva dotajos vārtos (5.Moz.17:2; 18:6) – simbolizējot to, ka Ābrahāma dzimums nākotnē arī saņems apsolīto svētību kā mirstīgajā pieredzē, tā arī mūžīgajā nākamās Valstības svētībā.

5:5 Rabsaks solīja ebrejiem Asīrijas valstību, kur ikviens sēdēs zem sava vīna un vīģes koka – apzināti parodējot tā laika Mihas pravietojumus par nākamo Dieva Valstību (Jes.36:16 salīdz.ar Mihas 4:4). Asīrijas valstība tika iztēlota kā parodija uz Salamana kā Dieva Valstību (2.Laiku 9:8). Mūsu apkārtējā pasaule sastāv no ‘pasaules valstībām’ (Atkl.11:15); tās ir Dieva valstības atdarinājums. Mūsu priekšā ir izvēle starp Dieva Valstību un šīs pasaules valstību, kaut gan acīm, kurām trūkst

garīgās redzes, šī pasaule ar tās brīnišķās dzīves apsolījumiem šeit un tagad var likties kā *Dieva* Valstības kopija.

5:9 *Cik ir smilšu jūrmalā* – Tas pats teiciens lietots 4:20, aprakstot izraēliešu skaitu. Salamanam tika dota gudrība, lai viņš varētu tiem palīdzēt. Mums ir jātiecas pēc gudrības, lai mēs spētu būt par garīgu atbalstu citiem Dievam par godu. Bībeles studijām nav jēgas, ja mēs tās neizmantojam kalpošanai Dieva tautai. Mūsu dziņai pēc zināšanām visās dzīves jomās ir jāattīsta mūsos gudrība.

5:18 *Pretinieka* – ebr. ‘satan’. Vecās Derības grieķu valodas tulkojumā (Septuagintā) ebreju ‘satan’ tulkots kā *diabolos*. Tādējādi velns un sātans praktiski nozīmē to pašu. Tā, Septuagintā mēs lasām, ka Dāvids ir pretinieks [ebr.*Satan*, gr.*diabolos*] 1.Sam.29:4; Cerujas dēli (2.Sam.19:23); Hadads, Rešons un citi ir Salamana pretinieki (1.Ķēn.5:18; 11:14,23,25). Ja mēs uzskatām, ka katra atsauce uz ‘velnu’ vai ‘sātanu’ attiecas uz ļaunu kosmisku būtņi, tad mums jāpieņem, ka šeit minētie nemaz nav cilvēki un ka pat labi cilvēki, kā Dāvids, ir ļauni. Daudz dabiskāk ir lasīt šos fragmentus, saprotot, ka sātana nozīme ir ‘pretinieks’, un to var attiecināt kā uz labiem tā arī uz ļauniem cilvēkiem, pat uz Pašu Dievu – kā vārdam tam nav nekādas nievājošas, ļaunas nozīmes. Šo vārdu dažkārt lieto, lai apzīmētu mūsu vislielāko pretinieku, mūsu pašu grēku, un dažkārt veselas sistēmas vai impērijas.

5:26 Gudrības praktiskais rezultāts bija miers cilvēku starpā, un Dieva izziņas praktiskais rezultāts būs gudrība.

6:7 Mēs pārstāvam tempļa akmeņus (1.Pēt.2:5); mēs tiekam apcirsti un veidoti ar Dieva roku mūsu dzīves laikā uz zemes, un no mums izveidos templi Kristus atgriešanās laikā. Tad jau būs par vēlu apcirst stūrus; veidošanas process noris šobrīd. Akmeņi ir jāveido, lai tie saskanētu ar citiem akmeņiem, veidojot visa nama lietderību. Tādēļ Dieva plānos neietilpst cilvēku garīgā izolācija; veidošanas process ietver starp-personālas attiecības ar mērķi dzīvot saskaņā, nevis doties projām, tiklīdz draud izraisīties kāda kutelīga situācija.

6:12 Dievs saskatīja nepieciešamību atgādināt Salamanam, ka viņam tomēr jābūt paklausīgam; solījumi par viņu bija vienmēr pamatojušies uz to. Taču Salamans

sliecās domāt, ka viņa darbi un izcilā centība tempļa celšanas jomā varētu kalpot par pamatu, lai izvairītos no paklausības citās dzīves jomās. Arī mēs varam ļauties šim kārdinājumam; kalpot Dievam vienā mūsu dzīves jomā un domāt, ka tas mūs atbrīvo no pakļaušanās Viņa vārdam pilnīgi visās mūsu dzīves jomās.

6:13 Pateicoties Salamana lūgšanai, un *ja* viņš būtu bijis paklausīgs, viss Izraēls būtu svētīts un Jahve dzīvotu Izraēla bērnu vidū. Mūsu paklausība vai nepaklausība patiešām var ietekmēt citu dzīves.

6:19 *Iekšējo svētnīcu* – Dažās Bībelēs tulkots kā „orākuls / pravietis” , ebreju vārda, kuru tā tulko, nozīme ir arī ‘vārds’, un to varētu interpretēt kā ‘vietu, no kurienes runā’. Šodien Dievs runā uz mums ar Savu vārdu; kad mēs lasām Viņa vārdu un atsaucamies uz to, mēs esam vissvētākajā vietā, jo Dievs runā uz mums un mēs atsaucamies – vai mēs lasām autobusā, dzirdam to caur austiņām vai lasām gultā pa nakti. Tāpēc ikdienas Bībeles lasīšanas paradums ir tik svarīgs mūsu personīgajās attiecībās ar Dievu.

6:38 *Viņš to bija cēlis septiņus gadus* – Iespējams pravietiski attiecībā uz Dieva plānu 7 000 gadus uzcelt garīgo tempļa dzīvošanai. Tempļa dominējošā tēma bija Dieva godība – ķerubu motīvi greznoja tempļa mūrus (:29). Mūsu mērķis kā tagad, tā arī mūžos ir dot godu Dievam, ne sev.

7:1 Savu namu Salamans cēla gandrīz divtik ilgi (6:38). Viņam patika nodarboties ar celtniecību (Sal.māc.2:4); viņš kalpoja Dievam sev tīkamā veidā, nevis uzņemoties krustu un ejot pret savām tieksmēm. Skat kom.9:1.

7:12 *Tāds pats bija arī Tā Kunga nama iekšējais pagalms un nama priekštelpa* – Iespējams, zemapziņā Salamans iztēlojās sevi kā Dievu, ceļot sev troni līdzīgā un pat majestātiskākā veidā nekā Dieva troņa telpa templī.

7:23 Dažreiz Bībeles izteiksmes veids ir neskaidrs. Brīžiem Gars izmanto aptuvenus skaitļus („ap četri simti piecdesmit gadu” Ap.d.13:20 salīdz.ar 1.Ķēn.6:1). Arī skaitlis „septiņdesmit” Soģu 9:56 nešķiet precīzs. Septiņi gadi un seši mēneši (2.Sam.2:11) kļūst „septiņi gadi” (1.Ķēn.2:11); trīs mēneši un desmit dienas (2.Laiku 36:9) kļūst „trīs mēneši” (2.Ķēn.24:8). Un šeit 1.Ķēn.7:23 vara jūras apkārtmērs ir trīsdesmit olektis, neskatoties uz to, ka tas ir desmit olektis plats. Ja

‘pi’ = 3,14, tad apkārtmēram jābūt 31,4 olektis.; bet Gars noapaļo, sakot „trīsdesmit”. Tas skaidri norāda, ka Dievs ir Dievs, ne cilvēks, ka Viņam būtu jābaidās no kritiķiem. Viņa vārdi nav pretrunīgi, Dieva garīgā kultūra stāv pāri cilvēka līmenim, kurš cenšas iepriekš paredzēt visas iespējamās cilvēku iebildes pret viņa rakstīto vārdu. Dievs stāv tam pāri. To es uzskatu par atbildi tiem ciniķu sīkmanīgajiem iebildumiem, uzskaitot ‘Bībeles pretrunas’.

7:25 Jūra bija vieta, kur mazgāties priesteriem un mazgāt upurus pirms tuvošanās Dievam. Tas atgādina kristības Jaunajā Derībā un vēstulē Titam 3:5 ir atsauce uz mūsu mazgāšanu atdzimšanai un atjaunošanos Svētajā Garā. Kristīšanās ūdenī ir mūsu atdzimšanas procesa daļa, mūsu ticības Dieva glābšanai izpausme, un tādēļ tā ir ļoti svarīga visiem, kas meklē Dievu šai laikmetā.

7:50 *Apkalumi... no zelta* – Zelts nebija tā labākā izejviela daudziem virtuves piederumiem. Bet tas reprezentē ticību (1.Pēt.1:7). Dzīve ticībā nozīmē, ka mēs varam darīt lietas, kas cilvēkiem šķistu maz pamatotas, taču Dievam labpatīk strādāt caur cilvēku vājumu, bet ticībā uz Dievu.

8:5 *Upurēja liellopus un sīklopus tik daudz, ka tos nespēja nedz saskaitīt, nedz aplēst* – Salamans nebija ielāgojis mācību, kuru viņa tēvs Dāvids apguva pēc sava grēka ar Batsebu – ka Dievs būtībā neskaitāmu dzīvnieku upuru vietā vēlas pateicību kā upuri, kas nāk no sagrauztas sirds, no dziļi iekšēja garīguma (Ps.50:8-15; 51:18,19; Jes.1:11; Jer.7:22; Am.5:25). Mums ir jāapzinās, ka organizēta reliģija var viegli novest pie ārējo reliģiozitātes izpausmju pārvērtēšanas, kad Dievs pirmām kārtām alkst mūsu iekšēja garīguma, un jebkura organizēta reliģiska sistēma, pie kuras mēs piederam, ir tikai līdzeklis patiesa garīguma sasniegšanai, nevis gala mērķis.

8:17 *Manam tēvam Dāvidam bija uz sirds* – Ebreju Bībeles tekstā ‘bija uz sirds / bija prātā’ tiek izteikts ‘bija ar viņu’. Tā Ījabs runā par to, ka tas, ko Dievs plāno darīt ar viņu ir ‘ar Dievu’, proti, Viņš to ir nodomājis (Ījaba 23:14); par Dāvidu ir teikts, ka doma par tempļa celšanu ir ‘ar’ viņu (šeit un arī 2.Laiku 6:7) – un skat arī 4.Moz.14:24; 1.Ķēn.11:11; 1.Laiku 28:12; Ījaba 10:13; 15:9; 23:10; 27:11; Ps.50:11; 73:23. Kad Jāņa 1:1-3 mēs lasām, ka Jēzus bija ‘pie’ Dieva (tas pats vārds ebreju valodā kā ‘ar’ Dievu), tad rietumnieciskā domāšana var uztvert to burtiski. Taču

Jēzus neeksistēja pirms Savas dzimšanas. Atteikšanās lasīt Bībeli ebreju valodas kontekstā ir novedusi pie tik daudziem pārpratumiem un aplamām mācībām, kas neiztur nekādu kritiku, ja cilvēks nopietni studē Dieva vārdu.

8:18 *Nez vai tieši tādiem vārdiem tas bija teikts Dāvidam, jo tas runā pretī Tā Kunga teiktajam, kāpēc Viņš nevēlas templi un tam faktam, ka apsolījumi Dāvidam runāja par garīgo templi, kurš bija jāuzceļ Dieva Dēlam Jēzum (Lūkas 1:31-35). Dāvids tā bija uztvēris Dieva vārdus; un tagad Salamans atkārtā šos vārdus, it kā tie būtu Dieva vārdi. Tādas kļūdas notiek it bieži.*

8:22 *Tāda publiska, ārišķīga lūgšana noteikti nav Kristus garā, kas mums vēlējis pielūgt Tēvu slepenībā (Mat.6:6).*

8:29,30 *Uzklausī Sava kalpa lūgšanu šinī vietā – Salamans alojās, domādams, ka templis padara lūgšanu Dievam daudz ievērojamāku. Viens no tempļa iznīcināšanas iemesliem bija vest Dieva tautu tiešā lūgšanu saskarsmē ar Dievu trimdā pagānu valstībā. Līdzīgā veidā Dievs novērš mūsu reliģijas rekvizītus, lai mūsu attiecības ar Dievu nebūtu pastarpinātas.*

8:39 *Uzklausī to debesīs, Savā dzīvojamā mājoklī – Mūs aicina stādīties priekšā Dievu sēžam uz „troņa” (2.Laiku 9:8; Ps.11:5; Jes.6:1; 66:1). Tāda valoda grūti saistāma ar kādu nenoteiktu būtību, kas pastāv kaut kur debesu sfērās, taču piederas, runājot par Dievu – personību, kam ir īpaša atrašanās vieta. Mums ir saprotamāka Dieva izpausme cilvēkos, ja mēs stādāmies Viņu sev priekšā kā personību. Tas arī dod ievirzi mūsu lūgšanām, kā šai pantā Salamanam.*

8:49 *Uzklausī... viņu lūgšanas un pielūgšanas un izspried viņu lietu – Tā ir tiesas nama valoda, kas norāda uz to, ka mūsu zemes situācijas tiek izskatītas debesu troņa telpā, kur Dievs spriež tiesu pār mums, vienlaicīgi būdams arī mūsu aizstāvis Savā priekšā, uzturēdams mūsu lietu un atbalstīdams mūsu lūgumu. Tādēļ mums nav jājūtas tā, it kā mūsu sarežģītās situācijas uz zemes netiktu ievērotas. Tās ir zināmas un izspriestas daudz kvalificētāk debesīs, nekā mēs paši to spējam izdarīt.*

8:58 *Lai Viņš mūsu sirdis pievērš sev – Ir nepareizi domāt, ka Dievs bezkaislīgi gaida, kad mēs nožēlosim grēkus un vērsīsimies pie Viņa ar lūgšanu, un tad Viņš piedos un iestāsies par mums. Viņš mīl mūs, vienkārši mīl mūs, un ar visu*

mīlestībai piemītošo situāciju izkārtošanu cenšas izliet Savu mīlestību pār mums. Nožēla jau pati par sevi ir Dieva dāvana, tā nav atkarīga vienīgi no cilvēku iniciatīvas (skat arī 5.Moz.4:29-31; 30:1-10).

9:1 *Visu, kas Salamanam patika* – Skat kom.7:1. Salamanam patika celtniecības darbi, viņš to ar prieku darīja; viņš nesaprata, ka patiesa kalpošana Dievam prasa no mums darīt to, kas runā pretī mūsu dabiskajām nosliecēm.

9:3 Tempļa celtniecība Dievam nebija uz sirds, tāpat kā Viņš nevēlējās, lai Izraēls izvēlētos cilvēku-ķēniņu sistēmu. Taču Viņš piekāpās cilvēku vājumam priekšā, tāpat kā Viņš to dara šodien, jo Viņš alkst draudzības ar mums.

9:4 Ievērojiet, ka šai sarunā Dievs visu laiku lieto vārdu „ja”. Ir tādi brīži mūsu dzīvē, kad tāpat kā Salamanam mums ir jāatgādina, ka lai cik lielus panākumus mēs būtu guvuši garīgajā dzīvē, mūsu mūžības nākotne ir atkarīga no tā, vai mēs pastāvam līdz galam (Mat.10:22). No mūsu apziņas ne mirkli nedrīkst izzust sajūta, ka mēs varētu arī zaudēt mūžības apsolījumu.

9:7 *Es izdeldēšu Izraēlu* - Vesela tauta cietīs Salamana nepaklausības rezultātā; mūsu grēki var likt ciest citiem, un tā ir grēka grēcīguma būtība.

9:22 *No Izraēla bērniem Salamans nevienu nepadarīja par vergu* – Bet viņš to darīja vēlāk, un ļaudis ar rūgtumu runāja par smago jūgu, kādu viņš tiem bija uzlicis (12::4). Viņš sāka ar to, ka paverdzināja neticīgos, bet tad arī pret Dieva tautu sāka izturēties kā pret neticīgajiem; un mums ir jāizdara secinājumi no tā.

10:4-8 Sābas ķēniņiene redzēja Salamana gudrību, skatīdama „viņa kalpu mītnes, un viņa kalpotāju stāju un viņu tērpus”. Vērojot Salamana ļaudis, viņa uztvēra un saprata viņa gudrību. Līdzīgā veidā ļaudis iepazīs Kristu, vērojot dabiskā Izraēla un mūsu piemēru; kā tam būtu jābūt arī šai dzīvē. Ļaudis nav noskaņoti ticēt uz vārda, kamēr viņi neredz to notiekam viņu acu priekšā.

10:9 Dievs ir sajūsmā, kad cilvēki atsaucas uz viņa ceļiem, tā eksaltētā valoda, kādā Viņš runā par ticīgajiem, pat to vājumā, ir himna Viņa pazemībai. Dievam „labpaticies” Salamanu iecelt par ķēniņu – ebreju valodas vārds burtiski nozīmē ‘noliekties kāda priekšā’. To lieto, runājot par vīriešiem, kas ir iemīlējušies

(1.Moz.34:19; 5.Moz.21:14; 25:7), kā arī par Jonatāna cieņas pilno attieksmi pret Dāvidu (1.Sam.19:2). Ja Dievs ir pazemīgs, tad arī mums tādiem jābūt.

10:14 *Seši simti sešdesmit seši talenti zelta* – Saistība ar 666 kā zvēra grēka cilvēka skaitli (Atkl.13:18), kā arī līdzība ar Bābeles precēm Atkl.17 un 18 un tām, kas nāca pie Salamana, norāda uz to, ka garīgajā ziņā ar Salamanu nebija viss kārtībā. Viņa valstība vienā ziņā bija Dieva Valstība, bet tai pat laikā tā bija grēka valstība. Tajā jau arī slēpjas mūsu mūžīgais kārdinājums – nevis ateismā, bet gan kalpošanā grēkam tai pārliecībā, ka kalpojam Dievam.

10:29 Salamana, kā Izraēla ķēniņa, mīlestība uz zirgiem bija nepiedienīga (5.Moz.17:16). Viņš uzsāka šo darbību kā vidutājs, vedot zirgus no Ēģiptes un pārdodot tos citiem. Bet tā rezultātā izveidojās atkarība no tiem. Mums ir jāizvēlas turēties tālāk no iesaistīšanās grēcīgās padarīšanās, jo vairāk mēs tajās iesaistāmies, jo lielāka iespēja, ka mēs paši sāksim tās lietot.

11:2,3 Sekojošie fragmenti visi saistās ar precībām ārpus derības un elku pielūgsmes pieņemšanu: 2.Moz.34:12-16; 5.Moz.7:2-9; Soģu 3:6,7; Mal.2:11; 2.Kor.6:14. 5.Moz.7:4 kategoriski paredz, ka neticīgais noteikti novērsīs sava ebreju znata sirdi... Laulības ar neticīgajiem tik nepielūdzami noved pie to elku pieņemšanas, ka Ezra 9:1,2 secina, ka Izraēls nav nošķīries no elkiem, *tāpēc* ka tie ir sajaukušies ar neticīgajiem. Laulībām ar neticīgajiem ir nopietnas sekas.

11:16 Nesekot Dievam ar visu savu sirdi un dvēseli ir darīt ļaunu Tā Kunga acīs. No tā izriet, ka mums ir ar visu sirdi jāpieķeras Kungam.

11:13 Dieva lielā žēlastība izskaidro daudzas acīmredzamas pretrunas un paradoksus Dieva attiecībās ar cilvēkiem – piem., Dievs vairākkārt teicis, ka atstās Dāvidu ar vienu cilti. Bet faktiski Savā žēlastībā viņš deva Dāvidam un Jūdam divas ar pus ciltis.

11:14 Dievs lika 'pretiniekiem' celties pret Salamanu (skat arī :23,25). Ebreju vārds 'sātans' šeit nozīmē tikai pretinieku. Dievs neuzcēla nekādu pārcilvēcisku būtni, kas būtu sātans / pretinieks Salamanam. Viņš lika parastiem cilvēkiem celties pret Salamanu. Ebreju vārdam sātans nav nekādas negatīvas pieskaņas pašam par sevi. Mat.16:22,23 Pēteris nosaukts par sātanu Jēzum. Ievērojiet to, ka

Dievam ir vara pār šiem 'sātaniem'. Dievs tos cēla pret Salamanu un arī izrēķinājās ar tiem; 'sātans' nenozīmē nevienu, kas būtu pretstatīts Dievam.

11:28 Pēdējie Dieva vārdi par Jeroboāmu bija, ka tas nav bijis tāds kā Dieva kalps Dāvids (14:7-9). Taču potenciāli viņam bija dotas tādas iespējas. Tāpat kā Dāvids viņš bija „varonīgs jauneklis” (2.Sam.16:18; 17:58); virsnieks pāri ļaudīm (kā Dāvids, 1.Sam.18:5); Dieva izvēlēts, lai valdītu pār Izraēlu (:37) tāpat kā Dāvids (2.Sam.7:8), lai uzceltu tam namu (:38) kā Dāvids (2.Sam.7:11); un salīdz. 40.pantu ar 1.Sam.19:2,10. Mūsos ir ielikts milzīgs potenciāls; mūsu dzīves dažkārt tiek virzītas pēc Bībeles personāžu parauga. Taču mūsu ziņā ir izdarīt pareizas izvēles un pieņemt pareizos lēmumus, lai realizētu šo potenciālu.

11:29 Izraēla šķelšanās bija lielākā tragēdija, kāda varēja notikt ar Dieva tautu, kā tas ir arī šodien (Jes.7:17). Ahijas jaunā apmetņa saplēšana gabalos simbolizēja šķelšanos un pilnīgu izšķiešanu. Jo apmetni cilvēks varēja nēsāt visu savu mūžu; jauna apmetņa iegādāšanās bija notikums. Tas, ka Kunga apģērbs netika saplēsts Viņa krusta nāves laikā varētu tādēļ atspoguļot to, ka Viņa nāve savāca kopā Dieva tautu (Jāņa 11:52; 17:21,22). Viņa priekšā tur krustā mums vienkārši jābūt vienotiem.

12:7 Šeit saskatāms kalpa-valdītāja paradokss – ja Rehobeāms būtu bijis savas tautas kalps, viņš būtu valdījis pār tiem. Jēzus ir mūsu paraugs visās jomās. Viņš bija kalps visiem, arī mums tādiem jābūt. Kalpošana dominēja Viņa apziņā. Viņš teica, ka nav nācis, lai Viņam kalpotu, bet lai pats kalpotu un atdotu Savu dzīvību kā izpiršanas maksu par daudziem (Marka 10:45). Tas arī padara Viņu par visu valdnieku – jo Viņš bija visu kalps.

12:15 Brīžiem Dievs iespaido cilvēkus tā, ka viņi neuzklausa acīmredzami labos gudru cilvēku padomus, lai piepildītu Dieva gribu (skat arī 2.Laiku 25:20).

12:21 Kungs Jēzus veidoja Savu līdzību par Sātana valstības celšanos un sašķelšanos sevī (Marka.3:23-26) pēc Izraēla valstības šķelšanās parauga ar Jeroboāma 'celšanos' (skat arī 13:6) – it kā Izraēls būtu Sātana valstība. Šķelšanās brāļu starpā padara mūs par sātana, ne Dieva valstību.

12:24 *Un tie paklausīja Tā Kunga vārdam* – ir nepieciešama noteikta pazemības pakāpe, lai atteiktos no jau izstrādātiem rīcības plāniem, kas ietver arī citu cilvēku mobilizāciju.

12:26 ‘Savā sirdsprātā nodomāja’ ir Bībelē bieži sastopams teiciens (piem., 1.Moz.17:17; 1.Sam.27:1; Est.6:6). Bībele ir centrēta uz cilvēka garīgumu, nevis uz kādu kosmisku konfliktu starp Dievu un iedomātu Sātana būtni. Garīgā konflikta kaujas lauks ir cilvēka sirds.

13:6 Dieva vīra lūgšanas rezultātā Jeroboāma roka kļuva vesela. Mūsu lūgšanas var palīdzēt citam cilvēkam dažkārt labāk, nekā viņa paša raidītās lūgšanas. Vai var iedomāties kādu iedarbīgāku motivāciju, lai sirsnīgu lūgtu vienam par otru?

13:18 Šie pravieši abi mīlēja Dieva vārdu un uzticīgi kalpoja Viņam laikā, kad Dieva tauta bija aizgriezusies no Viņa. Taču šī notikuma mācība ir tajā, ka tas vien ir par maz; mēs nedrīkstam savus pieņēmumus pasludināt par Dieva vārdu un iedomāties, ka, reiz mēs mīlam Dieva vārdu, tad arī mūsu dabiskās vēlmes tādēļ būtu attaisnojamas un mēs drīkstētu rīkoties pēc savas patikšanas.

13:21 Kad mēs lasām Dieva vārdu, mēs dzirdam Viņa balsi no Tā Kunga mutes. Mēs dzirdam „Tā Kunga mutes” vārdu. Jeremija „pravietoja pēc Tā Kunga mutes” (2.Laiku 36:12). Viņa vārds tuvina Viņu mums, ja mēs uztveram to, kā tas ir. „Raksti” ir tas pats, kas „Dievs” (Rom.9:17; Gal.3:8) un otrādi (Mat.19:4,5). Kad mēs runājam un sludinām Dieva vārdu, mēs runājam it kā pēc Tā Kunga mutes un tādēļ mums ir jācenšas uzvesties Viņa vārda un balss kalpotāju cienīgi.

14:14 *Jau šodien* – Tas atspoguļo Dieva vārda piepildīšanās noteiktību, tiklīdz tas ir izskanējis. No šī redzes viedokļa jāuztver arī tie fragmenti, kuri šķiet mācām, ka Jēzus un mēs fiziski eksistējām pirms dzimšanas. Dieva izteiksmes veids nav gluži tāds pats kā mūsējais (kaut gan zināmā mērā tomēr ir). Dievs ir Dievs un Viņam ir Savs izpausmes veids. Mums ir jāpieņem Viņa perspektīva. Ticība ir spēja pieņemt, ka viss Dieva teiktais reāli piepildīsies, un tādēļ mēs varam dzīvot it kā jau redzot šo realitāti acu priekšā. Citiem vārdiem sakot, ticība ir Dieva ārpus laicīgās perspektīvas pieņemšana.

14:15 Kā faraona sirds tika nocietināta (2.Moz.9:14), tā arī Izraēla (1.Ķēn.8:38); kā Ēģipte bija niedre, tā arī Izraēla (1.ķēn.14:15). Tādējādi pasaulīgais izteiksmes veids tiek attiecināts uz Izraēlu, jo Dieva tauta ir pieņēmusi pasaulīgo domāšanas un rīcības veidu. Par atkritēju Izraēlu runā kā par pagānu pasauli un tādēļ pastarajā dienā jaunā Izraēla atraidītie tiks notiesāti reizē ar pasauli (1.Kor.11:32); saņems viņu algu „līdz ar neticīgajiem” (Lūkas 12:46).

14:31 *Viņa mātes vārds bija Naema, un viņa bija amoniete* – tas ir teikts divreiz (:21). Uzsvars ir uz to, ka Salamana laulības ar neticīgajām noveda pie neticīgiem bērniem.

15:11 Par Asu ir teikts, ka viņš darīja to, kas ir taisns Dieva acīs, kā viņa ciltstēvs Dāvids, kaut gan īstenībā tā gluži nebija; bet Dievs piedēvēja viņam taisnību. Tādu cilvēku kā Baraka nepilnīgai ticībai vēlāka laika iedvesmā tika piedēvēta pilnība (Soģu 4:8,9 salīdz.ar Ebr.11:32). Dažkārt ķēniņu elku pielūgsmes izskaušanas tiek aprakstītas pārspīlētā veidā – tik lielu prieku Dievam sagādāja tas, ka vismaz kaut kas tiek darīts? Vai atkal tādēļ, ka Viņš piedēvēja taisnību tiem, kas vai kaut cik ticēja Viņam?

15:14 *Augstieņu svētnīcas nenozuda, taču Asas sirdsprāts atrada mieru pie Tā Kunga visu viņa mūža dienu* – Šķiet, ka Dievs ir gatavs neievērot dažus trūkumus, jo mūsu sirdsapziņa ir tomēr ar Viņu. Taču neskatoties uz sirdsapziņas nozīmi, pastarajā dienā mēs tiksim tiesāti saskaņā ar Dieva vārdu, nevis ar mūsu sirdsapziņu, it kā izsprukušu no mums, lai kļūtu par mērauklu tiesāšanai. Asa un Jošafāts novāca augstienes, bet kaut kādā ziņā tomēr nenovāca (1.Ķēn.15:14 salīdz.ar 2.Laiku 14:5; 17:6 salīdz. ar 20:33). Mēs lasām, kā zeme tikta iztīrīta no Baala, pederastiem, utt.; taču pēc neilga laika mēs lasām par jaunas tīrīšanas nepieciešamību, Hiskija, Manase un Josija visi veica lielas tīrīšanas 80 gadu starplaikā. Tādēļ Jeremija nosoda ebrejus, kas dzīvoja Josijas tīrīšanas laikā par to, ka sirdī tie *nepazīna* Dievu.

15:15,18 Asa nonesa atpakaļ Tā Kunga namā zeltu un sudrabu – un tad gāja un izlietoja to politiskas derības noslēgšanai. Viņš *acīmredzot* to uzskatīja par Dieva bagātību, bet faktiski izmantoja to kā savējo. Daudziem ticīgajiem piemīt šī tendence.

16:2 Mēs varam izraisīt citu klupšanu ceļā uz glābšanu. Baeša bija pavedinājis citus cilvēkus grēkot un izraisījis Dieva dusmas; viņa un viņa tautas grēki ir aprakstīti vieniem un tiem pašiem vārdiem, lai parādītu, kā viņš tos ir pavedinājis. Mūsu garīgā ietekme uz citiem ir daudz lielāka, nekā mēs varētu iedomāties.

16:25 *Viņš pat bija ļaunāks nekā visi tie, kas pirms viņa bija bijuši* – tas pats teikts arī par viņa dēlu Ahabu (:30). Dēli tiecas atkārtot savu tēvu vājības, un vēl jo lielākā mērā. Grēks noved pie garīguma degradācijas Dieva vārda ietekmes trūkuma dēļ.

16:31 Ahaba laulības ārpus ticības bija lielāks grēks par *visiem* Jeroboāma grēkiem: elku pielūgsmi, perversitāti, Izraēla pavedināšanu grēkošanai; tie bija mazāki grēki salīdzinājumā ar ļaunumu, ko nes laulība ārpus ticības. Arī šodien ir skaidri jāapzinās ļaunums, ko nes laulības ar neticīgajiem. Un pat tie, kas apprecēja Ahaba meitas tika viņu pavedinātas uz neceļiem (2.Ķēn.8:18,27).

17:1 *Nebūs ne rasas* – Šai ziņā Elija vadījās pēc Gideona piemēra, kas lūdza lai rasa būtu uz zemes (iespējams, pat uz visas Izraēla zemes, Soģu 6:37-39). Pilnīgi iespējams, ka arī mums var tikt doti norādījumi dzīvē pēc noteiktu Bībeles tēlu pieredzes parauga. Arī Dāvids lūdza to pašu (2.Sam.1:21). Kas attiecas uz lūgšanām, mēs varam vadīties pēc mums zināmiem pozitīviem ticīgo lūgšanu paraugiem, kā arī lūgt Bībeles paraugu iedvesmā.

Kā vienīgi pēc mana vārda pavēles – Viņa ticība pamatojās viņa saskaņā ar Dievu un Viņa ceļiem, strādājot ar Savu tautu, tik lielā mērā, ka viņš zināja, tā kā Dieva vārds ir viņā, tad viņš var lūgt, ko vien viņš vēlas, un viņa lūgšana tiks uzklausīta, jo viņš lūgs pēc Dieva prāta (Jāņa 15:7). Bet kad nāk lietuss laiks, mēs lasām, ka „Tā Kunga vārds [nevis Elijas] nāca pār Eliju... sacīdams... Es gribu likt lietum līt pār zemi” (18:1). Dieva vārds atklāj Dieva gribu, un tādēļ, jo lielākā saskaņā mēs esam ar Viņa gribu, jo ar lielāku pārliecību mēs varēsim raidīt Viņam lūgšanu, kas tiks uzklausīta.

17:6 *Kraukļi* – Tie bija nešķīsti dzīvnieki, taču Dievs lika Elijam paļauties uz tiem un uz nešķīstu ēdienu. Viņš deva mācību Elijam nenodoties akilai burta kalpībai.

17:9 Dievs centās maigi iedvest Elijam nepieciešamību pēc citiem, kad Viņš teica Elijam doties pie atraitnes Sareptā, kas viņu „apgādās ar uzturu”; kas izvērtās tajā, ka Elija apgādāja *atraitni* ar uzturu. Un viņš droši vien aizdomājās par to. Dieva nodoms bija, ka pieredze ar šo sievieti uzturēs *viņu garīgajā* ziņā. Mūsu centieni uzturēt citus uztur mūs pašus.

17:12 *Viena vienīga pilna sauja smalko kviešu miltu* – Viena vienīga sauja miltu kādreiz pilnajā traukā ir viņas nabadzības atspoguļojums, nonākšana pie galējās robežas. Un Kungs caur Eliju pieprasa to no viņas, lai glābtu viņu. Dievs var būt prasīgs, taču mums nav nekādu tiesību izturēties tā pret citiem. Viņai bija *pirmām kārtām* jāpabaro Dieva pārstāvis un tikai *pēc tam* jāēd pašai un dēlam (:13) – nevis jādod Dievam pārpalikumi pēc tam, kad viņa apmierinājusi *savas* vajadzības.

17:21 *Trīs reizes* – iespējams, ka seškārtīga Elijas lūgšana par lietu, kas palika neuzklausīta, un nepieciešamība lūgt par bērna augšāmcelšanu trīs reizes bija daļa no Dieva mācības Elijam, ka lai cik tuvu mēs nebūtu Tam Kungam, mums nav tiesību sagaidīt automātisku atbildi uz mūsu raidītajām lūgšanām, pat ja tās saskan ar Dieva gribu.

17:22 Sievietes dēls tika augšāmcelts, jo Dievs uzklausīja uzticamā kalpa Elijas lūgšanu; Ebr.11:35 atsaucas uz šo notikumu ar vārdiem, ka caur ticību – šai gadījumā Elijas ticību, citi – sievietes saņēma savus mirušos caur augšāmcelšanos. Mūsu lūgšanas var patiesi spēlēt lielu lomu citu dzīvēs.

18:4 Dievs centās labot Elijas nicinošo nostāju pret citiem Dieva praviešiem. Elija bija alā un tika barots ar maizi un ūdeni – tāpat kā citi pravieši. Taču Elija nesaredzēja, vai negribēja saredzēt saistību – pēc atgādinājuma par citu praviešu pieredzi viņš apgalvo, ka ir vienīgais Tā Kunga pravietis atlicies (:22) – viņš maldījās, domādams, ka visi citi pravieši ir nogalināti (19:10). Taču Rakstos minēti arī citi Tā Kunga pravieši, kas aktīvi kalpoja Viņam tai laikā (20:13,35). Taču Dievs tomēr strādā caur iedomīgajiem, garīgi pārākajiem, tiem, kas nicina savus brāļus. Dievs neatteicās no Elijas šo viņa rakstura īpašību dēļ, un mums arī nav jāsarauj attiecības ar tādiem brāļiem.

18:8 *Ej un saki savam kungam* – Elija ne par vienu nebija augstās domās, izņemot sevi – ne arī par uzticamo Obadju. Obadja atkārtoti sauc Eliju par savu „pavēlnieku” un sevi par viņa „kalpu”; taču Elija sauc Obadju par Ahaba kalpu – viņš saka viņam iet un teikt „savam kungam”, proti Ahabam. Ar to Elija uzstāj, ka viņam nav nekā kopīga ar Obadju – Obadja kalpo Ahabam un ar Eliju viņam nav nekādas saistības. ‘Obadja’ nozīmē ‘Jahves kalps’ – vārds patiesi runā par viņa vecāku uzticību Tam Kungam, kas viņu tā nosaukuši Baala kulta laikā. Taču Elija uzstāj, ka Obadja patiesībā ir Ahaba kalps, ne Jahves. Tas fakts, ka Dievs paslēpa Eliju alā, nozīmēja, ka viņam bija jābrāļojas ar Jahves praviešiem, kurus Obadja bija paslēpis alā (:4). Tajā Elijam bija jāsaskata saistība starp Obadju un Dievu, un sevi un citiem Tā Kunga praviešiem. Taču Elijas lepnība neļāva viņam saskatīt šo saikni, tāpat kā tas nereti notiek arī ar mums. Viņš turpināja apšaubīt Obadjas patiesumu un turpināja apgalvot, ka viņš vienīgais no praviešiem ir saglabājis uzticību Jahve – kaut gan Obadja bija paslēpis vienu simtu praviešu no Jezebeles vajāšanām. Jādomā, ka šis simts praviešu bija daļa no 7 000 praviešu, kas nebija liekuši ceļus Baala priekšā. Un, iespējams, ka viņi nemaz nebija tik stipri – tie reprezentē tos, kas bija žēlastībā izredzēti, bet ne no darbiem (Rom.11:4-6). Taču Elija, neskatoties uz mīlestību pret Izraēlu, neuzskatīja tos ar žēlastības acīm. Viņš uzstāja, ka ir vienīgais pravietis, kas ir „atlicies”, bet Dievs saka, ka Viņš „paglābs” 7 000 (19:18). Dievs Pats saglabā Savu tautu un „taisnību”; taču Elijam līdzīgie uzskata, ka *viņi* ir tie, kas ‘saglabā taisnību’. Elijam atkal bija jāmācās, ka mēs visi esam glābti, pateicoties Dieva žēlastībai. Dievs saglabās Sev Savu tautu, neprasot cilvēku palīdzību. Elijam bija grūti pieņemt arī citus un nedomāt, ka viņš ir vienīgais, kas var novest kalpošanu līdz galam; jo viņš paceļas debesīs, iekēries savā apmetnī, kas simbolizē viņa pravietisko kalpošanu. Šķiet, ka viņš to ņēma līdz, jo neticēja arī, ka Elīsa būtu spējīgs turpināt viņa darbu; bet varbūt pašās pēdējās mirstīgās dzīves minūtēs viņš apguva viņam doto mācību un palaida to vaļā, lai tas nokristu zemē un cits to varētu pārņemt.

18:15 Elija cenšas pārliecināt Obadju, ka viņš patiesi runā taisnību, jo Tas Kungs ir dzīvs, kura priekšā viņš stāv. Arī mums ir jāiedvesmojas no eņģeļu klātbūtnes, kuru priekšā mēs stāvam un jādzīvo atklāta dzīve (1.Tim.5:21).

18:21 Svārstību inerce ir milzīga problēma. Jūsu personīgais piemērs, pieņemot nepārprotamu izvēli, darot to, kas ir taisns Dieva priekšā, nevis izvēloties pasaulīgo gudrību, atklās jūsu stingro nostāju un padarīs jūs par paraugu, iedvesmojot jūsu brāļus. Jūsu dzīve nebūs no tām, kuru paralizē pastāvīga izlēmības atlikšana, kā tas bija Izraēla gadījumā Karmela kalnā, klibošana starp diviem uzskatiem. Kad Elija pieprasa, lai tauta izvēlas kuram kungam kalpot – Baalam [= 'kungs'] vai Jahve, viņš nonāk līdz garīguma būtībai – jo īstenībā jau nevar būt ne mazākās svārstības, kam kalpot. Jēzus vārdi Lūkas 16:13 balstās uz šiem Elijas vārdiem – mēs nevaram kalpot diviem kungiem. Kaut gan no vienas puses Kungs Jēzus pats atzinīgi citē Elijas 'taisnību', no otras puses ir pārpārēm pierādījumu, ka Elijas attieksme pret cilvēkiem nebūt nelīdzinājās Kristus attieksmei.

18:26-29 Pravieši senās Izraēlas apkārtējo tautu izpratnē bija cilvēki, kas spēja jūtu ekstāzē it kā pārcelties kādā 'citā' pasaulē, atstājot savu cilvēcību. Patiesie pravieši bija citādi. Viņi smēlās iedvesmu saskaņotībā ar Dieva prātu, tie palika reāli savā cilvēcībā šai pasaulē un viņu pravietošanas tematika bija saistīta ar realitāti – netaisnību, kad kāds ceļ piebūvi savai mājai un atsakās maksāt strādniekiem. Nekādu gaismas uzliesmojumu un peldēšanas visumā. Pagānu pravieši (piem., Baala pravieši šai fragmentā) mēdza novest sevi līdz neprātam, lai sasniegtu bezpersonisku stāvokli, nesamaņu, cerot, ka tā viņi pildīsies ar dievišķo apziņu. Patiesie pravieši kardināli atšķīrās no tiem; to iedvesmas process prasīja no tiem pilnībā apzināties savu personību un Dieva personība izpaudās tieši caur viņu cilvēcisko personību, kad viņi runāja vai rakstīja Dieva iedvestos vārdus. Tādēļ brīžiem pravieši vēsta Dieva vārdu, bet tad it kā pārtrauc pie pilnas apziņas un lūdz vai pat protestē (piem., Am.7:2). Tai laikā, kad viltus pravieši centās zaudēt savu apziņu, lai gūtu ko no Dieva apziņas, īstie pravieši guva saasinātu uztveri un apziņu, lai uztvertu Dieva vārdu un vēlmi. Patieso praviešu saņemtā vēsts nebija kāda neskaidra abstrakcija vai pārceļšanās kādā sirreālā pasaulē. No Dieva viņi saņēma vēsti, ka šī pasaule un tās liktenis Viņam ir ļoti dārgi kā tās Radītājam. Tā kā patiesie pravieši guva ieskatu Dieva prātā, tā rezultātā arī dzima vārdi. Viltus pravieši bija tendēti kāda *notikuma* pārdzīvošanai, tai laikā kad īstenie pravieši pārdzīvoja Dieva domas, kas izpaudās vārdos. To pārdzīvojumam bija forma bez

satura. Piecdesmitnieku „Svētā Gara” apjausma šķiet esam ekstāzes forma pēc viltus praviešu apgalvojumiem. Patiesa Dieva atklāsmes saņemšana ietver dialogu ar Dievu, pat nepiekrišanu Viņam uz brīdi, atsauksmi, lūgšanu, uzrunu un atbildi uz to. Tā nav tikai pasīva balss uztvere un tās pieraksts.

18:27 *Aizņemts darīšanās / atvieglo vēderu* [jaunajā tulkojumā] – Tāda veida ņirgāšanos un jēlības Tēvs un Dēls noteikti negribētu no mums dzirdēt. Aplamie ticējumi nav tādā veidā apsmejami. Taču Elija to darīja, tajā pat laikā ticot, ka uguns nolaidīsies, ka viņa ticība to panāks. Elijas ņirdzīgo attieksmi apliecina arī viņa prasība pēc četriem ar ūdeni pildītiem traukiem – kalna galā pēc trīs ar pus sausuma gadiem (:33). Jādomā, ka to viņi būs ņēmuši no jūras kalna pakājē – un tad Elijas upuris tika pienests ar sāli. Viņš ļoti stingri ievēroja upuru pienešanas noteikumus – taču aizskaroši paštaisnā noskaņojuma pārņemts. Pārlicība par savu taisnību var novērst mūsu uzmanību no pašanalīzes nepieciešamības un pienācīgas attieksmes pret citiem. Tas ir viens no izsmalcinātākajiem kārdinājumiem.

18:36 Elija „lūgdams lūdza” (Jēkaba 5:17) – viņa lūgšana sastāvēja no iekšēji vēl dziļākas lūgšanas, vārdi un jūtas, kas atbalsojās sirds dziļumos. Tik kvēli viņš vēlējās, lai tie izjustu nožēlu. Jēkaba vēstules fragments izceļ Elijas lūgšanu kā paraugu lūgšanai par mūsu stūrgalvīgajiem brāļiem. Tas patiesi ir labs paraugs! Viņš skaidri redzēja, ka lūgšana prasa ne mazums pūļu; un viņa vakara upura pienešanas lūgšana Karmela kalnā parāda, ka viņa izpratnē lūgšana bija kā upuris.

18:37 *Atbildi man* – Elija ir pilnīgi pārlicināts, ka Dievs atbildēs ar zibens spērienu, pat negaidot Elijas lūgšanu par to. Viņš lūdz Dievu: „atbildi man”, pat neizsakot lūgumu par uguns nolaišanos ar vārdiem; viņš ir nostādījis šo situāciju Dieva priekšā un lūdz Viņa ‘atbildi’ uz šo situāciju. Atbilde uz lūgšanu var tikt dota tā, ka mēs to pat neuztveram kā atbildi, vai arī tā, ka tā atklāsies tikai vēlāk. Galīgā atbilde uz šo Elijas lūgšanu tiks dota, kad Elija nāks pirms Tā Kunga lielās un šausmīgās dienas (Mal.3:24).

Tu pats viņu sirdīm esi licis atgriezties – Dievs vēršas pie tautas ar lūgumu atsaukties, jo Viņš, to sagaidot, jau ir tiem piedevs. Tā Elija gribēja, lai Izraēls zinātu, ka Dievs jau pats ir licis viņu sirdīm atgriezties pie Viņa (skat arī Jes.44:22).

Mēs sludinām Kristus krustu, un ka caur to visiem cilvēkiem ir pieejama piedošana, bet lai to saņemtu, tiem ir jāatsaucas ar nožēlu. Dievs potenciāli ir darījis viņu pievēršanu iespējamu (skat Jāņa 1:7). Tragēdija ir cilvēku atsauksmes trūkumā; tik lielas iespējas ir dotas, Dievs ir samierinājies ar pasauli, bet tas viss ir vēltīgi, ja pasaule neatsaucas uz to.

18:40-44 Tici, ka tu patiesi saņemsi; izvairies no kārdinājuma lūgt par lietām, kā bērni izlūdzas dzimšanas dienas dāvanas, skaidri nemaz nezinot, ko viņi vēlas. Atcerieties, kā Elija ticībā dzirdēja lietus skaņu, pat pirms viņš vēl bija par to lūdzis, kad nebija ne miņas no lietus.

19:10 „Un es *vienīgais* esmu atlicies” bija Elijas sauciens Dievam, kad viņš apjauta Izraēla atkrišanas dziļumu. Un Dievs to uztvēra kā lūgšanu nosodīt Izraēlu (Rom.11:2,3). Dievs lasīja Elijas sirdī un uzskatīja to par lūgšanu.

19:11,13 Eņģelis saka Elijam iet un nostāties Tā Kunga priekšā, lai uzzinātu, ko tas nozīmē; un tā viņam bija burtiski jāstāv Eņģeļa priekšā, kad Viņš gāja garām. Taču Elija aizsedza savu seju ar apmetni; viņš vairs nebija tik priecīgs stāvēt Dieva priekšā, sapratis, ka tas ir aicinājums uz pazemību un lepnības gara sagraušana cilvēkā. Un tā (:13) viņš aizsedza savu seju [ebreju valodā ‘seja’ un ‘priekšā’ ir viens un tas pats] ar apmetni un „stāvēja” pie ieejas alā Eņģeļa priekšā. Pārāk nokaunējies patiešām stāvēt Dieva priekšā, Elija aizsedza savu seju. Agrāk viņam bija tā iepatiesies lietot šo izteicienu, runājot par sevi (17:1; 18:15); viņš lepojās ar to, ka viņš stāv Dieva priekšā. Bet tagad viņš ‘aizsedza savu seju’ – Dieva bieži lietots izteiciens ar nozīmi atturēties no draudzības. Tas, ka mēs arī esam derības attiecībās ar Dievu, var sākotnēji izraisīt mūsos lepnības jūtas, kad mēs sludinām citiem. Taču mums jāsaprata dziļākas sakarības, un caur Eņģeļu darbu mūsu dzīvē mēs sākam to saprast. Vārds, kas tulkots kā apmetnis, Cah.11:3 tulkots kā ‘skaistums’, arī ‘slava’. Elija piesedzās ar savu slavu, it kā cenšoties izvairīties no visa, kas slēpjas Dieva skaistumā / slavā. Vēlme pēc personīgās slavas traucē mums uztvert Dieva slavu. Tikai pašās beigās Elija nomet savu apmetni (2. Ķēn.2:13), savu cilvēka spēku, ļaujot sev saplūst ar Dieva slavu. Viņam būtu bijis jānomet apmetnis, kad viņš stāvēja lēnās balss priekšā Horeba kalnā. 13.panta jautājums „Ko tu šeit dari, Elija?” liek domāt, ka Elijam bija jāļauj ķerubiem sevi

aiznest, viņam bija jāpadodas Dieva slavai, nevis cieši jāiestājas par savu personīgo taisnību, nopeļot visus citus. Un tādēļ Dieva galējā atbilde Elijas attieksmei Horeba kalnā bija viņa atstādināšana no pravietiskās kalpošanas un Elīsas iecelšana viņa vietā par viņa pēcteci (:16). Elija beidzot, šķiet, ir uztvēris doto mācību, jo viņš piesauc Elīsu pārņemt viņa misiju, parādoties viņam kā dievība un uzmetot viņam savu apmetni (:19). Viņš saprata, ka ir slēpies apmetņa aizsegā, izmantojot to, lai pretotos nesavtīgi piedalīties Dieva slavas celšanā [neizceļot sevi], kas arī bijis viņa aicinājums. Bet beidzot viņš to saprata; un tajā arī slēpjas Elijas apmetņa nomešanas nozīme, kad viņš beidzot ugunīgos ķerubus ratos aizbrauca uz debesīm (2.Ķēn.2:13).

19:16 Dieva aicinājums mūs sasniedz visparastāko ikdienišķo darbu vidū. Kristus rīkojas tieši tāpat. Tas arī bija un ir tik neparasti un pārsteidzoši Kunga kalpošanā. Viņa mīlestība izvēlējās cilvēkus, Viņš negaidīja, lai tie paši pienāktu pie Viņa; un tāpat Viņš dara arī šodien, aicinot mūs dzīvot pēc Viņa parauga, nereti pavisam negaidīti ikdienas dzīves notikumu vidū. Cits piemērs: 2.Ķēn.9:1-13,18.

19:18 Cilvēkus dažreiz pārņem nepamatota vientulības sajūta. Elija var kalpot tam par piemēru; viņam bija sajūta, ka „viņš vienīgais ir atlicies” Izraēlā – kaut gan bija vēl 7 000, kas nebija ceļus locījuši Baala priekšā (Rom.11:3). Ebreju valodā tas varēja nozīmēt, ka Dievs bija paglābis 7 000 Elijas brāļu un māsu, kas potenciāli nebūtu locījuši ceļus Baala priekšā. Taču Elija nevēlējās redzēt savu brāļu potenciālu. Viņš uzskatīja sevi stāvam par galvu augstāk, līdzīgi tam psalmu autoram, kurs teica savā izmisumā, ka visi cilvēki ir meļi (Ps.116:11).

19:20 Elīsa atvadījās no ģimenes un tikai pēc tam sekoja Elijam, un Elija viņam to atļāva – Kungs Jēzus bija daudz prasīgāks (Lūkas 9:59-61).

20:28 Dažreiz Dievs piešķir uzvaru tiem, kuru garīgums ir apšaubāms, jo Viņš vēlas attaisnot Sevi, jebšu dot citiem mācību caur šo uzvaru. Tas fakts, ka Dievs mūs izmanto, vēl nenozīmē, ka mēs tādēļ esam Viņam pieņemami.

20:40 *Tāds lai ir tavs taisnības spriedums, kā tu pats esi spriedis* – Tieši tagad cilvēku pašu vārdi attaisno tos Debesu tiesas priekšā – jo ‘attaisnot’ nozīmē paziņot taisnīgus esam, un šis paziņojums / attaisnojums tiek dots jau tagad.

21:4 *Saīdzis un dusmīgs* – Tāpat kā 20:43. Dzīvošana ar sliktu sirdsapziņu Dieva priekšā, pastāvīga cenšanās apmierināt savas iegribas nenes laimi, bet gan drīzāk nomāktību un dusmas (1.Tim.6:9,10).

21:21 *Es likšu nelaimei nākt pār tevi* – Mums gribētos redzēt piebildi: 'Tā saka Tas Kungs' – taču Elija bija tik tuvu Dievam, ka viņš pieņēma, ka var runāt tieši kā no Dieva mutes. Taču Elija neatkārtotā Tā Kunga teiktos vārdus, kurus lasām 19.pantā. Vai viņš nebija pārāk familiārs ar Dievu? Pieņemdams, ka viņam ir zināma Dieva griba un vārds? Taču Elija labojās – 2.Ķēn.1:6 viņš saka: „Tā saka Tas Kungs” un atkārtotā Tā Kunga teikto vārds vārdā. Mēs arī zinām Dieva vārdu. Mēs labi pārzinām Bībeles tekstu, bet tas var novest pie nepareiziem pieņēmumiem, ka mēs varam runāt Dieva vārdā; ka mūsu attieksmēm un nostājām ir jābūt pareizām.

21:29 *Manā priekšā* – Bet arī Elija stāvē Dieva priekšā (17:1); it kā Dievs censtos likt Elijam saprast, ka viņš nav vienīgais, kas stāvē Dieva priekšā. Garīgā elitārisma sajūta ir bezgala aplama, un Dievs neatlaidīgi strādā, lai izskaustu šo attieksmi cilvēkā.

22:15 *Dodies kalnup, tev būs veiksmē* – Tāpat kā pravietis Nātāns 2.Sam.7:3, Miha sākotnēji teica to, ko viņš zināja, ka no viņa grib dzirdēt. Arī mēs, kas zinām Dieva vārdu, esam pakļauti kārdinājumam rīkoties tāpat; cilvēka dabā ir just, ko no viņa sagaida dzirdēt, un to arī teikt. Šis ir tas gadījums, kad paust Dieva gribu ir pretēji instinktīvai cilvēka atsauksmei.

22:20 Dievs iedvesa praviešiem runāt nepatiesību Dieva vārdā (skat arī Ecēh.14:9). Dievs izraudzījās Izraēla maldus, liekot to elkiem dot viņiem atbildi (Jes.66:3,4). Jeremija baidījās, ka Dievs viņu pievilis (Jer.20:7) – tā parādot, ka tas ir pilnīgi iespējams. Dievs allaž pastumj cilvēku tai virzienā, kuru viņš ir izvēlējis; vai nu pa garīguma attīstības augšup ejošo spirāli, jebšu pa lejupslīdošo garīguma spirāli, līdz ar to liekot tiem, kas nemīl Dieva taisnību, ticēt meliem (2.Tes.2:10,11).

22:22 Šeit eņģeļi piedāvā dažādus Ahaba nogalināšanas plānus. Dievs saka tam, kura plānu Viņš pieņem, lai viņš iet un dara, ka tas viņam izdosies, jo tā ir Dieva griba. Mums nav jādomā, ka Dievs nav lietas kursā par to, kas notiek uz zemes.

Enģeļi apspriež dažādus darbības plānus Debesu tiesas zālē, stādot tos Dieva priekšā. Mums būs jāuzņemas enģeļu loma nākamās Dieva Valstības pārvaldīšanā (Lūkas 20:35,36; Ebr.2:5). Viņu zināšanas un spējas nav absolūtas; viņiem ir jāapspriež un jāiztīrā dažādas iespējas Dieva priekšā.

22:32 Jošafats gandrīz vai zaudēja dzīvību, sadarbojoties ar Ahabu. Kaut gan Ahabs nomināli bija viens no Dieva tautas, viņš neizturējās ar cieņu pret Dieva vārdu (:8). Mums ir uzmanīgi jāizvēlas, ar ko draudzēties un saistīties pat arī ticīgo vidū.

22:50 Jošafats bija apguvis mācību, ka nav jāsadarbojas ar Ahaba namu (:32). Dažkārt Dievs atkārtoti situācijas mūsu dzīvēs, lai mēs apgūtu doto mācību un darbotos attiecīgi. Skat kom.2.Ķēn.3:7.

Second Kings

1:2 Te skaidri teikts, ka Baal-Zebubs, jeb Belcebuls, ir filistiešu pielūgtais elks, viltus dievs. Kad pirmā gadsimta ebreji sāka apgalvot, ka Jēzus izdzen ļaunos garus ar Belcebula palīdzību, Jēzus neaicināja viņus ieskatīties 2.Ķēn.1:2. Viņš runāja tā, it kā Belcebuls eksistētu, Viņš vēlējās, lai klausītāji viņu sadzirdētu. Tas pats attiecas arī uz ļaunajiem gariem, Viņš neteica, ka tādu nemaz nav, Viņš sludināja evaņģēliju tā laika valodā.

1:9,10 Kad virsnieks pār 50 vīriem, pavēlēja Elijam: „Kāp zemē!”, Elija atsauca ar vārdiem: „Lai uguns nonāk no debesīm”. Elija redz sevi kā Dieva sūtītu uguni; viņš asociē sevi ar Dievu un Viņa nosodījumiem. Viņš nebija apguvis Dieva doto mācību, ka Dievs nebija vis ugunī, bet gan lēnajā balsī. Virsnieks gribēja, lai Elija kāptu zemē no augstā kalna (salīdz. ar Debesīm), un Elija sauc uguni nonākt no debesīm, viņš redz pats sevi šai ugunī kā Dievu nākam lejā. Jēzus norāj šādu rīcību, atgādinot Saviem mācekļiem, ka tā nav Viņa Garam atbilstoša (Lūkas 9:54,55). Un Viņš aprāj Savus sekotājus par to, ka viņi grib attaisnot savu nepatiku pret citiem, ņemot Eliju sev par piemēru. Elija neredzēja vērtību šajos 100 cilvēkos, cilvēka personības vērtība viņam bija tukša skaņa. Visas viņa domas bija vērstas uz cīņu ar atkritējiem un to nosodījumu. Elija piesauca uguni no debesīm, atsaucoties uz Tā Kunga uguni, kas aprija Nadabu un Abiju, kā arī Sodomu (3.Moz.10:2;

1.Moz.19:24). Viņš rīkojās nepareizi, nepareizu motīvu vadīts, bet attaisnoja to, vadoties pēc Bībeles – jo paši pravieši atkritēju Izraēlu pielīdzināja Sodomai (Jes.1:10). Elijas attieksme bija nepareiza, tā nebija Jēzus garā, taču Dievs tomēr uzklausa viņa lūgšanas, viņš strādāja ar Eliju tā, kā Elija to gribēja. Un tajā mēs redzam, cik smalkas ir Dieva attiecības ar cilvēku. Lūgšana var tikt uzklausa, un Elijas ticības spēks, kas lika ugunim nākt no debesīm, patiesi iedvēš godbijību! Taču pat tādā gadījumā mēs tomēr varam nepiedienīgi stādīt sevi Dieva vietā.

1:15 *Nebīsties no viņa* – Elija varēja izskatīties pēc baiļu nezinoša agresora, taču dvēseles dziļumos viņš baidījās, tāpat kā kānaānieši šķita tik vareni esam, bet patiesībā tie bija baiļu pārņemti. Bailes nereti izraisa agresiju.

2:11 *Aizbrauca uz debesīm* – Tas nenozīmē, ka Elija devās uz debesīm, lai saņemtu atalgojumu. Nevienam nav uzkāpis debesīs (Jāņa 3:13). Jēzus bija pirmais cilvēks, kurš saņēma nemirstību (1.Kor.15:20), un viņš bija vienīgais, kas bija bez grēka. Tādēļ Elijam bija jāmirst, jo grēka alga ir nāve (Rom.6:23). Bībele māca par taisno atalgošanu Dieva Valstībā uz zemes, nevis debesīs pēc nāves. Dramatiskā Elijas pacelšana debesīs bija vajadzīga, lai visiem pavēstītu viņa misijas beigas, un tās pāriešanu Elīsa rokās. Šķiet, ka Elija tika pacelts debesīs un pēc tam nolaists zemē kur citur – tādēļ cilvēki dodas viņu meklēt (:16). Šķiet, ka tas nereti atgadījies Elijas dzīvē (1.Ķēn.18:12). Nedaudz vēlāk Elija atsūta vēstuli (2.Laiku 21:12) – kas norāda uz viņa atrašanos uz zemes.

2:12 Tā Kunga rati un jātnieki parādījās; un Elīsa saprata, ka Elija ir beidzot identificējies ar tiem. Elīsa redz tos un iesaucas, vienādojot Eliju ar Izraēla ratiem un jātniekiem. Ebreju vārds, kas šeit tulkots kā „apmetnis”, Cah.11:3 tulkots kā „slava”. Agrāk Elija bija tērpies savā apmetnī / slavā, vairoties redzēt Dieva slavas izpausmes. Bet beidzot viņš to bija aptvēris; un viņš izlaiž no rokām savu apmetni, ķerubu ratos paceļoties debesīs. Beidzot Elija saplūst ar Dieva slavu; viņš saplūda ar to, neuzstājot vairs uz *savas* slavas izcelšanu. Viņš bija ķerubu ratu važonis, jo viņa lūgšanas noteica ratu virzību. Šī identifikācija ar Dieva slavu, sevis zaudēšana un atteikšanās no citu nopelšanas... tas ir dzīves gala rezultāts, ja mēs vadāmies pēc Elijas parauga. Skat kom.13:14.

2:19 Varētu būt, ka cilvēki domāja, ka neauglīgā zeme dara arī sievietes neauglīgas. Acīmredzot tā bija tā laika māņticība, jo neauglīga zeme nedara sievietes neauglīgas. Bet Elīsa nenorāja viņus par ticību tādām blēņām. Tā vietā viņš padarīja zemi par auglīgu. Un Raksti saka, ka ūdens kļuva veselīgs, „*kā Elīsas vārdi, ko viņš runāja, bija sacījuši*”. Parasti cilvēki būtu griezušies pie burvjiem, lai izdzītu attiecīgo ļauno garu, kas, pēc viņu domām, radījis šo problēmu. Taču Elīsas radītais brīnums pierādīja, ka Dievs rada problēmu, kuru Viņš arī bez grūtībām novērš. Tas ir daudz iespaidīgāk par mutiskajiem skaidrojumiem. Tas, kā Jēzus risināja ļauno garu problēmu 1.gadsimtā, principā neatšķiras no Elīsas risinājuma.

2:21 *Nāc augšā, plikgalvi!* – Viņi apšaubīja Elīsas spēju uzņemties Elijas misiju un izaicināja viņu pacelties debesīs, kā Elija to bija darījis; un viņi apsmēja viņa pliko galvvidu, kas krasi atšķīrās no Elijas apmatojuma.

3:7 Jošafatam tika dota mācība 1.Ķēn.22:32, ka nav jābiedrojas ar Izraēlas ļaunajiem ķēniņiem; viņš to ņēma vērā, kad situācija atkārtojās 1.Ķēn.22:49; bet šoreiz viņš atkal neztur pārbaudījumu. Un tā Jošafats atkal atkārtoto pašus vārdus, kurus viņš teica 1.Ķēn.22:7, kad viņš saka: „Vai tad še nav kāds no Tā Kunga praviešiem, lai caur viņu mēs izjautātu To Kungu?” (:11). Tā nereti gadās arī mūsu dzīvēs. Dievs atkārtoto situācijas, un mēs dažreiz apgūstam doto mācību, un dažreiz atkal to nespējam. Bet caur to Viņš pacietīgi cenšas mācīt mūs, lai mēs apgūtu Viņa principus un sekotu Viņa pēdās. Skat kom.7:18.

4:3 *Un nelūdz to par maz* – Mūsu dzīve būs atkarīga no mūsu ticības līmeņa. Jo vairāk un lielākus traukus lūgsim, jo vairāk tajos būs eļļas. Dieva varai un spējām nav robežu; mūsu ticība ir tā, kas nosaka Viņa aktivitāti (Marka 9:23).

4:4 *Aizslēdz durvis aiz sevis* – Tas tiek uzsvērts arī nākamajā pantā (:5). Dieva atsaukšanās mūsu ticībai ir dziļi personīga lieta, par ko nav jālielās. Mūsu attiecības ar Dievu ir dziļi personīgas.

4:9 *Es atzīstu, ka tas ir svēts Dieva vīrs, kas pie mums šie pastāvīgi iegriežas* – Šķiet, ka Elīsa neko nebija teicis par savu pravieša misiju; viņš vienkārši ceļojot mēdza iegriezties šīs sievietes mājās. Taču mūsu attiecības ar Dievu atklāsies citiem pat bez sludināšanas (1.Pēt.3:1).

4:13 *Esi tā rūpējusies* – Ebreju vārds „rūpes” nozīmē arī „godbijību”. Izrādīt godbijību pret kādu ir rūpēties par to. Godbijība iedveš vēlmi rūpēties par šo cilvēku. Ja mēs cienām cilvēkus, mēs arī rūpējamies par viņiem. Rūpēm šeit ir nepārprotama godbijības pieskaņa, tās nenāk tikai no pienākuma apziņas, ja mēs saņemam par to kādu atlīdzību. Vēlmi rūpēties izraisa dziļā cieņa, kuru mēs jūtam pret cilvēku, kas līdzīgi mums ir radīts pēc Dieva tēla un līdzības.

4:29 Kristus pavēle mācekļiem, dodoties sludināt (Lūkas 10:4), ceļā nevienu nesveicināt (sasveicināšanās austrumu garā aizņem ļoti daudz laika) nepārprotami sasauca ar šo pantu. Mums visiem ir jābūt Gehazi steigas pārņemtjiem, nesot augšāmcelšanās vēsti citiem.

4:33 *Aizslēdza durvis, un pielūdza To Kungu* – Jēzus it kā nofotografē šo momentu un sniedz mums visiem to kā paraugu (Mat.6:6). Tādējādi Bībeles tēli, tādi kā Elīsa, nav vairs tikai tālās pagātnes figūras, bet gan reāli dzīvi piemēri sekošanai.

4:34,35 1.Ķēn.18:42 teikts, ka Elija *nometās zemē* lūgšanā. Otrreiz šis ebreju valodas izteiciens parādās tikai šeit, it kā tas būtu bijis Elijas piemērs, kas iedvesmojis Elīsu uzgulties bērnam virsū. Mēs noprotam, ka Elīsa to darīja lūgšanā, un mums jādomā, vai arī Elija bija lūgšanā (1.Ķēn.17:21), pārlicies pāri citam bērnam (kaut gan šeit figurē cits ebreju darbības vārds). Elijas lūgšanas piemērs iedvesmoja citu. Mūsu attieksme pret lūgšanu viegli ietekmē citus, un arī mēs viegli ietekmējamies no citiem. Mums nav jākaunas, pēkšņi izplūstot lūgšanā un nokrītot ceļos lūgšanas ekstāzē, lai kā to uztvertu citu kultūru pārstāvji. Taču mums ir jāuzdod sev jautājums: *Vai mēs nometamies zemē lūgšanā* tāpat kā to darīja Elija un Elīsa? Vai mums ir pazīstama tāda lūgšanas kvēle?

4:42,43 Šis notikums skaidri zīmē Elīsu kā Kristus pirmtēlu, kas darīja to pašu savos ēdināšanas brīnumos (Marka 8:6-8). Dieva vārda zinātāji atradīs tajā iedrošinājumu savas dzīves situācijās – taču šis iedrošinājums ir atkarīgs no Dieva vārda sapratnes un mūsu uztveres asuma, saredzot līdzību starp mūsu dzīves situāciju un tām, kas notikušas iepriekš. Piemērs ir atrodams Kunga pavēlē mācekļiem pabarot pūli, kad viņiem nekā nebija, ko tiem dot (Marka 6:37). Viņš faktiski atkārtoja 42.panta vārdus, kad Dieva vīrs to pašu saka Gehazim. Viņš deva ļaudīm to maizi, kas viņam bija, un, kā par brīnumu, visi bija paēduši.

Mācekļi nebija saskatījuši līdzību, citādi tie būtu sapratuši, ka darbošanās ticībā būtu novedusi pie tāda pat brīnuma. Bet, šķiet, ka Dievs gandrīz vai lika tiem atsaukties tieši tāpat kā to darīja neticīgais Gehazis 43.pantā: „Vai tad mums būs... tiem dot ēst?” (Marka 6:37). Viņiem bija gandrīz vai likts tā darīt, lai vēlāk tie saredzētu līdzību ar 2.Ķēn. 4 aprakstīto situāciju. Ja tie būtu bijuši garīgāki tobrīd, Kunga citāts būtu iedrošinājis tos ticībā.

5:3 Šos vārdus meitenei iedvesa ticība, jo tolaik Elīsa nebija dziedinājis nevienu spitālīgo Izraēlā (Lūkas 4:27). Meitenei piemita augsta garīguma pakāpe; sirotāji bija to ņēmuši gūstā (:2) un droši vien bija to apsmējuši un izvarojuši, un tagad viņa kalpoja virsnieka mājās. Taču viņa tā mīlēja savus ienaidniekus, ka vēlējās šī virsnieka atbrīvošanu no spitālības – virsnieka, kas bija šo sirotāju, kas viņu bija apsmējuši, armijas virspavēlnieks.

5:9,10 Naamans bija Aramas ķēniņa armijas virspavēlnieks, un viņš būtu mierīgi varējis nogalināt Elīsu un sagraut viņa namu. Taču Elīsa neizrāda viņam cieņu, pat neatver nama durvis, bet sūta kādu, lai tas pateiktu Naamanam iet un mazgāties Jordānas upē. Tā nebija rupjība, bet gan drīzāk vēlme, lai Naamans atsauktos Dieva vārdam. Dažreiz Dievs sniedz mums Savu vārdu tieši tādā veidā, neietērpjot to svētsvinīgā rotājumā, vienīgi piestādot prasību – lai pārbaudītu un attīstītu mūsu paklausību.

5:14 Tas, ka Naamans bija kā no jauna piedzimis pēc ieniršanas ūdenī, liek nojaust nākamās kristīšanās rezultātu, kuras pieņemšana arī prasa pazemību no cilvēka.

5:15,16 Elīsa bija radis domāt par sevi kā par stāvošu Tā Kunga priekšā, Viņa klātbūtnē, Viņa acu priekšā (3:14). Naamans ar „saviem pavadoņu pulkiem” stāvēja Elīsas priekšā. Bet tas taču bija Sīrijas armijas virspavēlnieks, kas ar saviem „pulkiem” atradās Izraēlas teritorijā, Elīsas nama durvju priekšā – tai laikā, kad sirotāji mēdza iebrukt Izraēlā (:2). Jebkuru izraēlieti būtu pārņēmušas šausmas. Bet Elīsa saka, ka viņš stāv *Tā Kunga*, ne Naamana priekšā (:16). Elīsa bija tik pārņemts no pārliecības, ka mēs dzīvojam Dieva priekšā, Viņa vaiga priekšā, ka Naamana pulki viņu nesatrauca. Ja mūs pārņemtu šāda stāvēšanas Dieva priekšā sajūta... vis šausmīgākās cilvēku dzīves situācijas zaudētu klātbūtnes efektu šīs apziņas, ka mēs esam Tā Kunga priekšā dienu un nakti, aizsegā. Bet kā Elīsa bija

nonācis pie šīs apskaidrības? Atbildi var atrast 6:17, kur Elīsa lūdz Dievu, lai tas atvērtu pārbiedētā kalpotāja acis, lai tas redzētu eņģeļu ratus tiem visapkārt. Elīsa nešaubījās par to klātbūtni un tāpēc nelūdza, lai arī viņa acis būtu atvērtas. Viņš *zināja*, ka tie tur ir; viņš vienkārši gribēja, lai viņa kalpotājs spētu saredzēt neredzamo realitāti, par kuras klātbūtni viņš nešaubījās. Viņš pats savām acīm bija redzējis Izraēla ratus un jātniekus (ķerubus), kad Elija tika aizrauts debesīs 2:11. Tam bija jāatstāj uz viņu paliekošs iespaids – viņš zināja, ka šie eņģeļu rati ir pastāvīgi viņam visapkārt (salīdz. ar Ps.34:8). Un tā mēs redzam, cik nozīmīgi ir tas, ka Naamans tuvojas Elīsas namam ar *saviem* zirgiem un ratiem – te, protams, ir tēmas par zirgiem un ratiem attīstība saistībā ar Elīsu (:9). Vairums izraēliešu būtu šausmās, Naamana zirgiem un ratiem līdz ar pavadoņu pulkiem apstājoties to durvju priekšā. Bet ne Elīsa. Viņš pat nepapūlējās iziet ārā, lai sasveicinātos ar Naamanu, apzinoties, ka tas aizskar Naamana lepniību un varētu novest pie viņa nogalināšanas un mājas nodedzināšanas. Taču pārlicība par ugunīgu zirgu un ratu klātbūtni visapkārt iedvesa viņam pārlicību, ka nav jābaidās no cilvēku vadītiem zirgiem un ratiem. Nekas neliecina par to, ka eņģeļu aktivitāte ap mums būtu mazinājusies šodien.

5:17 Tas liecina par to, ka Naamanu bija iespaidojusi apkārtējo cilvēku māņticība, ka citas tautas dievu var pielūgt vienīgi uz šīs tautas zemes. Taču Elīsa necenšas labot šo uzskatu, vienkārši bilstot: „Ej ar mieru!” Citiem vārdiem, Elīsa saka, ka miers, kuru Naamans izjūt ikdienas dzīvē, ir tik brīnišķīgs, ka tas novērš lūgšanas nepieciešamību uz Izraēlas zemes. Šī pieeja ir līdzīga Jēzus pieejai ļauno garu sakarā. Skat kom.5:27.

5:18 Šis pants noliedz mācību par vainu pēc asociācijas. Dievs bija gatavs pieciest šo ticīgo Viņā, neskatoties uz viņa asociāciju ar elku reliģijas pielūdzējiem. Šo piekāpšanos cilvēku vājumam nevajadzētu izmantot, lai attaisnotu to, ka mēs dzīvojam dzīves, kas ne ar ko neatšķiras no neticīgo dzīvēm; mēs esam pasaules gaisma, un, ja mēs slēpjām šo gaismu, tā izdzīsīs (Mat.5:14). Bet nāk tādi laiki, kad mūsu ticība patiesajam Dievam ir mūsu sirds lieta, un mūsu ārējām izpausmēm ir jābūt savādākām dēļ tās situācijas, kurā mēs atrodamies; un Dievs ir saprotošs, kādiem arī mums ir jābūt attiecībā pret citiem ticīgajiem. Naamans būtu varējis izvēlēties arī augstāka līmeņa kalpošanu Dievam. Augstākais līmenis, bez šaubām,

būtu tas, kuru bija izvēlējušies Daniēla draugi, proti, neliekt ceļus elku priekšā. Un ja mēs uzdodam sev jautājumu, bet ko tad bija izvēlējušies pārējie ebreji Bābelē šai gadījumā, šķiet, neatliek nekas cits, kā pieņemt, ka viņi bija izvēlējušies zemāko kalpošanas līmeni, tāpat kā Naamans, un bija klanījušies. Bet kad mēs izvēlamies zemāko kalpošanas līmeni, Dievs strādā, lai iedvesmotu mūs pāriešanai augstākajā līmenī – skat kom.6:11.

5:27 Semītu vidū bija plaši izplatīts ticējums, ka slimību var pārnest no viena uz otru, un, neskatoties uz šī ticējuma aplamību, Dievs to izmanto, piedraudēdams uzsūtīt Izraēlam kānaāniešu un visas Ēģiptes sērgas, ja tie būs nepaklausīgi (5.Moz.28:21,60). Šeit, tāpat kā Leģiona izdziedēšanas laikā, Dievs izmanto tolaik izplatīto ticējumu par slimību pārnesšanas iespēju. Tas izskaidro, kāpēc jaunajā Derībā tiek runāts par ‘jaunajiem gariem’, vienlaicīgi ar to pastāvēšanas noliegšanu – tā ir piemērošanās tā laika garam. Un tas saskan ar līdzīga veida piemērošanos arī Vecajā Derībā. Skat kom.5:17.

6:11 Naamans gribēja palikt apslēpts ticīgais, pat klanoties Rimona priekšā, lai priecētu savu kungu. Šķiet, ka Dievs to pieļāva, bet viņš darbojās Naamana dzīvē, tā ka viņa ticība nepalika apslēpta. Jo drīz pēc viņa pievēršanās Dievam viņa kungs nojauta, ka viens no viņu vadoņiem „ir ar Izraēla ķēniņu”. Un visdrīzāk aizdomas kristu uz Naamanu, jo viņš bija devies uz Izraēlu, un Izraēlas praviētis bija izārstējis viņu no spitālības. Pēc tam mēs lasām, ka karapulks devās uz pravieša Elīsa atrašanās vietu, lai viņu ielenktu un sagūstītu. Un tad Dievs tos sodīja. Vai Naamans būtu varējis būt armijas priekšgalā? Situācija, bez šaubām, būs likusi Naamanam atteikties no amata. Tādējādi Dievs darbojās tā, lai Naamans vairs nebūtu apslēpts ticīgais, lai viņš atstātu amatu, kurā viņš nevarēja ar tīru sirdsapziņu stāvēt Dieva priekšā. Tāpat Dievs darbosies arī mūsu dzīvēs – ja mēs Viņam atsauksimies.

6:17 Ar ticības acīm Elīsa redzēja, ka ienaidnieku ratiem un jātniekiem pretī stāvēja ķerubu rati un jātnieki. Viņš ne mirkli par to nešaubījās, viņam tie pat nebija jāredz, bet viņš lūdza, lai Dievs atvērtu viņa kalpotāja acis, lai tas tos redzētu. Mēs varam iedomāties Pēteri droši soļojam pa tumšajām ielām blakus eņģelim un tad varbūt uz brīdi satrūkstamies, kad eņģelis zūd viņa skatam. Taču

patiesībā eņģelis gāja viņam līdzās visu laiku (Ap.d.12:10). Eņģeļu klātbūtnei mūsu dzīvēs ir jāliek mums dzīvot kā Dieva klātbūtnē, jo, ja mēs viņus neredzam, tas nenozīmē, ka viņi nav klātesoši (1.Kor.11:10; 1.Tim.5:21; skat kom.1.Ķēn.18:15). Skat kom.5:15,16.

6:23 Tik liela žēlastības parādīšana, līdz pat mielasta rīkošanai, darīja galu aramiešu sirošanai Izraēlā. Žēlastība gala rezultātā ir vienīgais konfliktu atrisināšanas veids.

6:33 *Šī nelaime nāk no Tā Kunga* – Ļaunums nelaimes veidā nāk no Dieva; nav tiesa, ka no Dieva nāk tikai labais un viss sliktais no kāda kosmiska ‘Sātana’; kā labums, tā „ļaunums” nāk no Dieva (Jes.45:5-7).

Ko tad man vēl gaidīt no Tā Kunga? – Elīsas acīmredzamā rupjība pret To Kungu nāk no pārliecības, ka Dievs pilnībā redz viņa iekšējo noskaņojumu, un tāpat kā Dāvids vienā no psalmiem, viņš atklāti izsaka savas domas, jo tās jau tik un tā Dievam ir redzamas. Elīsas rupjība attieksmē pret Dievu nav slavējama, taču tā atspoguļo Elīsas brīnumaino tuvības līmeni ar To Kungu, kas ir slavējams.

7:2 *Ja arī Tas Kungs debesīs taisītu logus* – Viņš bija aizmirsis, ka debesīs ir logi (1.Moz.7:11; Mal.3:10), pa kuriem svētība var nolīt. Viņš ticēja Dieva pastāvēšanai. Taču viņš nedomāja, ka Dievs ir spējīgs ko izdarīt, un šaubījās, vai Viņš vispār iejauksies cilvēku darīšanās. Mums jāapzinās, ka arī mums piemīt tāda nosliece.

7:4 Šos bezcerīgajā stāvoklī nonākušos cilvēkus Dievs izvēlējās par labās vēsts (:9) – evaņģēlija nesējiem. Viņš izvēlas arī mūsdienu bezcerīgos, pat vidusšķiras pārtikušos, kas apjauš savu bezcerību, par Saviem lieciniekiem.

7:8 Jēzus izmantoja šo pantu par pamatu līdzībai par cilvēku, kurš atrod evaņģēliju kā apslēptu mantu tīrumā un paslēpj to (Mat.13:44). Bet viņš noteikti domāja, ka mēs ievērosim, ko šie cilvēki darīja pēc tam. Viņi pat jutās, ka būs vainīgi, ja nedalīsies šai viņu atrastajā vēstī ar citiem. Tikpat priekpilnu steidzamību ir jāizjūt arī mums; un „Vai” mums, ja mēs nesludinātu evaņģēliju! (1.Kor.9:16).

7:18 Visumā spriežot, Jošafats bija taisns cilvēks, taču viņa sadarbība ar grēcīgo Ahaba ģimeni (skat kom.3:7) noveda viņa bērnus neceļos, atgriežot tos no Dieva tieši šīs viņa vājības dēļ, kuru tie atkārtoja (:28). Mēs varam saglabāt ticību, taču mūsu garīgā vājuma dēļ mūsu bērni var to zaudēt.

8:5 To cilvēku dzīvēs, ar kuriem Dievs strādā, nav nejaušību; visiem notikumiem ir sava nozīme un to apjauta pasargās mūs no bezmērķības un bezjēdzības sajūtas, kas nereti pārņem daudzus neticīgos.

8:9 Pat neticīgie ekstrēmās situācijās tiecas vērsties pie Dieva; visu cilvēku visdziļākajā apziņā kaut kādā līmenī mīt Dieva klātbūtne, nepieciešamība Viņā, lai cik dziļi sirdsapziņā tā būtu apslēpta. Sludināšanas mērķis ir aizsniegties līdz šo cilvēka sirdsapziņas dziļi nožogotajam līmenim.

8:10 Šeit mēs redzam, ka Dieva apziņā mīt visdažādākās nākotnes iespējas. Cik skumji gan Dievam ir droši vien redzēt, kā cilvēki atkal un atkal izjauc Dieva radīto potenciālo iespēju īstenošanos (Mat.11:21,22).

9:2 Jehus celšanās no brāļu vidus un svaidīšana par ķēniņu ir pirmtēls Kristus svaidīšanai pāri par Saviem brāļiem – jo Viņš bija mūsu dabas, viens no mums (Ebr.1:9). Jehus būtu varējis būt par Mesijas tēlu, taču viņa lepība vēlākajā dzīves posmā nedeva viņam realizēt šo potenciālu.

9:19 *Seko man* – Uzsvars tiek likts uz „man” (:18,32; 10:6). Šai laikā Jehus darīja Dieva darbu, taču viņš bija ļoti egocentrisks to darot, cenzdamies izcelt drīzāk savas, ne Dieva personības slavu. Mūsu iesaistīšanās Dieva darbā automātiski negarantē to, ka viss, ko mēs darām, ir pareizi. Šķiet, ka Jehus izmantoja kalpošanu Dievam savas dusmu kvēles izlādēšanai (:20). Skat kom.10:11.

9:20 Patiesi, mūsu gaita nereti atspoguļo mūsu iekšējo garastāvokli.

9:27 Ahasja nebija apguvis Bībeles vēstures mācību – ka sadarbošanās ar nešķīstajiem Izraēla ķēniņiem nesīs postu arī viņam (skat kom.3:7; 7:18). Bībele ir galvenokārt vēsture, speciāli atlasīta, lai mēs mācītos no tās un saskatītu tās saistību ar mūsu pašu dzīvēm (Rom.15:4).

9:36 *Šis ir Tā Kunga vārds* – Dieva vārds skan kā tā izpilde – tik droši uz to var paļauties.

10:11 Tas šķiet neētiski; Jehus rīkojās agresīvi un asinskāri Dieva vārda piesegā. Tā arī Ahasju viņš nogalināja tikai tādēļ, ka tas sadarbojās ar Jorāmu un vēlāk nogalināja vēl 42 Ahasjas radniekus šīs pašas vainas pēc asociācijas dēļ (:14). Dieva taisnības aizstāvībai nav jākalpo par aizsegu mūsu dusmu un disfunkcijas izvirdumam; skat kom.9:19.

10:16 *Raugies, cik es karsti degu par To Kungu!* – Karsta degsme par To Kungu nekad neizpaužas tik demonstratīvi. Lepoties ar savu garīgumu nozīmē pārprast garīguma būtību. Piesegšanās ar Dieva vārdu (:17) nevar attaisnot lepošanos ar savu garīgumu; lepība ir absolūti nepieņemama Dievam, un arī mums ir jāaizgriežas no tās izpausmēm citos.

10:18 Šādu viltību nekādi nevar saukt par ētisku. Neētiska uzvedība nav attaisnojama ar paklausību Dievam un Viņa Taisnības aizstāvībai pret tiem, kas aizgriežas no tās. Tik lieli grēki ir tikuši darīti šai aizsegā. Elija sasauca kopā visus Baala pielūdzējus Karmela kalnā konfrontācijai, bet tas tika darīts atklāti.

10:30 Hozeja saka, ka Dievs piemeklēs Jezreēlā asinis, ko izlēja Jehus nams (Hoz.1:4). Jezreēlā Jehu nogalināja Ahaba ģimeni, sarīkojot tur īstu asinspirti. Un Dievs bija teicis, ka tāpēc, ka Jehu bijis labs prāts darīt visu, kas bija Dieva sirdī pie Ahaba nama, viņa pēcnācēji līdz ceturtajam augumam sēdēs Izraēla tronī. Tad kāpēc gan Hozeja sāk runāt par Jehus nama sodīšanu par to, ko viņi darījuši Ahaba namam? Jehus bija kļuvis lepības pārņemts par to, ka viņš bija Dieva vārda izpildītājs, un aicināja citus raudzīties uz viņa degsmi par To Kungu (:16). Jehum un viņa bērniem trūka patiesa garīguma, taču viņi lepojās ar to, ka bija fiziski pildījuši Dieva gribu. Un tieši tāpēc Hozeja tik bargi runā par atmaksu par to, ko viņi nodarījuši; Jehus nama paklausība Dieva gribai faktiski kļuva par iemeslu viņu nosodījumam, jo tas tika darīts lepības garā. Mēs visu laiku redzam to notiekam mūsu acu priekšā. Vīri un sievas, kas noteikti ir instrumenti Dieva rokās, kā, piemēram, arī asīrieši, kas pildīja Dieva gribu... bet bija lepības pilni šī iemesla dēļ, izceļoties paši savās acīs. Un Dievs caur Hozeju liek mums saprast, cik jūtīgi Viņš uztver šo drausmīgo cilvēku nostāju.

10:31 *Jehus necentās staigāt Tā Kunga, Izraēla Dieva, bauslībā – Jehu labprātīgi pildīja Dieva vārdu attiecībā uz Ahaba ģimeni un Baalu, tādā veidā dodot izeju savai agresijai, dusmu kvēlei un lepnībai. Bet Jehu sirds patiesībā nebija ar Dievu, jo viņš centrējās uz tiem Dieva vārda aspektiem, kas bija izdevīgi viņam un izcēla viņa paša personību. Apsēstība ar vēlmi kritizēt citus par Dieva vārda neizpratni un morāla rakstura vājībām nereti tiek uzskatīta par degsmi par Dieva vārdu, kad Dieva vārda gars visās citās lietās tiek pilnībā ignorēts. Dievs vēlas, lai mēs būtu uzticīgi Viņa vārdam visās mūsu sirds attieksmēs un mūsu dzīvēs, ne tikai tiem, kas attaisno to, ko mēs paši vēlētos darīt.*

11:1 Atbildot uz dēla nogalināšanu, Atalja nogalināja citus. Tādā veidā pārestību cikls nepārtrūkst, mēs nodarām citiem to, ko tie nodarījuši mums. Tikai žēlastības evaņģēlijs Kristū var pārraut šo riņķa danci.

11:17 Derība starp To Kungu un ķēniņu bija saistīta ar derību starp ķēniņu un tautu. Mūsu derības attiecības ar Dievu neaprobežojas tikai ar attiecībām starp Viņu un mums. Tās prasa, lai mēs būtu derības attiecībās ar Viņu tautu; mēs nevaram mīlēt Viņu, kas mūs radījis, ja nemīlam citus, kurus Viņš radījis (1.Jāņa 4:9).

11:18 Šī Baala pielūgsmes tīrīšana notiek drīz pēc Jehus veiktās Baala pielūgsmes tīrīšanas (10:18). Acīmredzot šīs tīrīšanas nekad nav bijušas tālejošas. Var izskaust ārējās grēka pazīmes no mūsu dzīves, bet tās drīz atgriežas, ja to vietā mēs ar visu sirdi nepievēršamies patiesajam Dievam. Pretējā gadījumā radītais tukšums drīz atkal pildīsies ar grēku vienā vai otrā veidā. Grēcīgo paražu atmešana ir jāaizvieto ar ko garīgu, citādi mēs atkal pievērsīsimies grēkam.

12:2 Kādu laiku mūsu garīgums var ietekmēties no citiem, taču beigu beigās Dievs vēlas, lai mēs nodibinātu personīgas attiecības ar Viņu – un tādēļ Viņš aizvāc mūsu ticības balstus un mēs paliekam vieni, lai paši stātos ar Viņu nepastarpinātās attiecībās. Tas izskaidro dažkārt vērojamo pusmūža gadu ticības krīzi starp tiem ticīgajiem, kas auguši ticīgajās ģimenēs.

12:18 *Tad tas aizgāja projām no Jeruzalemes* – Dažreiz mūsu nodevīgā rīcība šķiet sasniedzam gaidīto rezultātu, taču paralēlie Raksti Laiku grāmatā liecina, ka Joasu pašu šī rīcība noveda pie ticības zaudēšanas.

13:14 Elijas piemērs, bez šaubām, bija ietekmējis Elīsu ne tikai viņa radīto brīnumu veidā, bet arī Elīsas nāves veidā, jo Joass pie Elīsas nāves gultas raudāja un tāpat sauca „Mans tēvs, mans tēvs! Izraēla rati un jātnieki!” Kā Elīsa attiecās pret Eliju, tā arī ļaudis sāka attiekties pret Elīsu. Tas ne tikai spilgti parāda, cik lielā mērā mēs viens otru ietekmējam; tas arī parāda, kā Elīsa apguva mācību no Elijas, kas arī mums ir jāapgūst, ka mums ir pilnībā jāgremdējas Dieva eņģeļu un ķerubu darbā, īstenojot Dieva slavu, nevis savējo. Skat 2:12.

13:19 Tas Kungs dažreiz kaut kādā mērā ļauj Savas tautas uztverei un ticībai sevi ierobežot. Ja Joass būtu dziļāk uztvēris Elīsas domu un bultu simbolismu, viņš būtu sitis daudzas reizes un aramiešu draudi būtu pilnībā izzuduši. Bet viņš tā nedarīja, izsaucot Elīsas neapmierinātību ar viņu; potenciāli liela uzvara gāja secen cilvēka garīgās uztveres trūkuma rezultātā. Kaut gan mācības teorētiska apguve pati par sevi nespēj nevienu izglābt, tā tomēr spēlē lomu cilvēka attiecību ar Dievu dabā un kvalitātē.

13:21 Jēzus bija pirmais cilvēks, kas guva nemirstību (1.Kor.15:20,23; tādēļ tie, kas bija augšāmcelti pirms Viņa laika, droši vien atkal nomira. Dievs ir ieplānojis, ka visi Viņa ļaudis tiks atalgoti ar nemirstību vienlaicīgi, pastarajā augšāmcelšanas un nosodīšanas dienā (Ebr.11:39,40; 2.Tim.4:8).

14:2 *Viņa mātes vārds* – Rakstos par ķēniņiem šie vārdi tiek bieži minēti, uzsverot domu par to lielo lomu, kādu māte spēlē savu bērnu garīgajā attīstībā visā to dzīves laikā.

14:3 Dažāda līmeņa uzticība Dievam atspoguļojas dažādajos atalgojumos pastarajā dienā (Lūkas 19:17-19; 1.Kor.15:41). Ja mūsu sirds ir ar Dievu, mēs neapmierināsimies ar minimālu kalpošanu Dievam; mīlestības pret Viņu motivēti, nevis savas nākamās slavas iegūšanas labad, mēs vienmēr centīsimies kalpot Viņam visaugstākajā iespējamajā līmenī. Amacja kalpoja Dievam tāpat kā viņa tēvs Joass; mūsu kalpošanas Dievam pamatā nav jābūt mūsu vecāku liktās uz mums

cerības, mums arī nebūtu jāapmierinās ar to, ka mēs kalpojam Dievam tāpat kā mūsu vecāki to darījuši. Mūsu motivācijai jāsakņojas mūsu personīgajā apjausmā, ka Dievs tik stipri mūs mīlējis, ka Viņa Dēls ir miris par mums; mums nav jāsalīdzinās savā starpā; mums jācenšas līdzināties vienīgi Kristum (2.Kor.10:12). Jūdas ķēniņu dzīves aprakstā nereti sastopam teicienu „viņš darīja to, kas ir taisns Tā Kunga acīs”, kas šeit ir lietots kā par Joasu, tā arī par Amacju, kuru ir grūti pārlicinoši interpretēt. Daudzi no tiem, par kuriem tā teikts, tik taisni nemaz nebija un daži (piem., Usija, 15:34) tika sodīti par atkrišanu vēlākā viņu dzīves posmā. Iespējamie skaidrojumi varētu būt, ka beigu beigās tie nožēloja savus grēkus, kaut arī Rakstos tas nav minēts; vai ka sākotnēji tie bija taisni; vai arī, ka Dievs piedēvēja tiem taisnību, kaut arī viņi darīja aplamas lietas. Vai arī, iespējams, ka cilvēks *dara* (un šis vārds ir jāizceļ) to, kas taisns Tā Kunga acīs, bet beigās tiek nosodīts, jo viņa *sirds* ir tālu no Dieva. Amacija „*darīja* to, kas ir taisns Tā Kunga acīs, kaut gan ne tā kā viņa ciltstēvs Dāvids” būtu jāsalīdzina ar 2.Laiku 25:2 teikto: „Viņš gan darīja to, kas ir taisns Tā Kunga acīs, tomēr ne no visas sirds.” Kalpot Dievam kā Dāvids nozīmēja darīt to no visas sirds, sirsnīgā atklātībā, kas tik bieži izpaudās psalmos. Amacija apmierinājās ar to, ka viņš *dara* to, kas taisns, taču nepievēršot uzmanību savām attiecībām ar Dievu. Arī mēs varam radīt tēlu, kas pauž garīgumu, līdz mēs arī paši tam noticam, kad mūsu sirds patiesībā ir tālu no Dieva. Šī cilvēka dabas īpatnība var izskaidrot to, kāpēc vīrs vai sieva var sasniegt tik augstu dievbijību un tad pēkšņi aizgriezties un aiziet no tā visa pasaules tumsībā.

14:10 Veiksmei pasaulīgās dzīves sūrajos ceļos nav jāliek mums tāpat attiekties pret mūsu brāļiem, pat ja mēs uzskatām sevi par garīgi stiprākiem esam. Mums nav jāattiecas pret mūsu vājākajiem brāļiem, it kā tie būtu neticīgie pasaules brāļi; tā bija Amacjas pieļautā kļūda šai gadījumā.

14:12 *Ikviens savā teltī* – Kaut gan cilvēki tolaik dzīvoja mājās, viņu mājas tēlaini tiek sauktas par ‘teltīm’ (8:21). Tas atspoguļo Dieva vēlmi atgādināt cilvēkiem, ka šī dzīve ir tikai pārejas posms mūsu ceļojumā uz Viņa nākamo Valstību, kas kļūs par mūsu pastāvīgo dzīves vietu (Ebr.13:14). Mums tas ir jāpatur prātā, domājot par istabu, dzīvokli, māju vai savrupmāju, kurā mēs dzīvojam. Tas viss ir pārejošs,

vien 'telts' mūsu ceļojuma gaitā; un mūsu laika un naudas līdzekļi ir jātērē, domājot par mūsu galējo mērķi, ne par mūsu pagaidu mītni.

14:26 Mums nav jāļaujas tendencei domāt, ka reiz cilvēks ir izracis bedri un iekritis tajā, tad tā ir viņa problēma. Mēs visi, diemžēl, to esam darījuši. Paši vainīgi. Taču Dievs steidzās mums palīgā Kristū. Viņš bēdājās par Izraēla nebūšanām, neskatoties uz to, ka viņi paši tās bija izraisījuši savas nepaklausības dēļ. Ja cilvēks ir iekritis paša izraktajā bedrē, viņš ir tur lejā, un viņam ir nepieciešama palīdzība, lai kā viņš tur būtu nonācis.

15:3 *Gluzi tāpat, kā viņa tēvs Amacja bija darījis* - Skat kom.14:3.

15:9 *Nenovērsās no Jerobeāma, Nebata dēla, grēku darbiem, ar kuriem tas bija pavedinājis Izraēlu grēkot* – Šī frāze izskan kā piedziedājums Rakstos, kuros attēlota Izraēla ķēniņu dzīve. Aprēcības grēcīgums ir tajā, ka tā ved arī citus grēkā. Jerobeāma grēks pavedināja vairākas paaudzes grēkot tādā pat veidā. Raksti to stingri uzsver. Mūsu uzvedībai, labai vai sliktai, ir daudz lielāka ietekme uz citiem, nekā mēs varam to iedomāties; un tas turpinās arī pēc mūsu nāves, pat ja šai dzīvē mēs uzskatām sevi par maznozīmīgiem citu acīs. Jerobeāma grēks pastāvēja tajā, ka viņš bija radījis vēl vienu pielūgsmes centru, neskaitot templi, tādējādi izraisot Dieva tautas šķelšanos. Iespējams, kāds varētu domāt, vai tad Dievs tiešām šo šķelšanās grēku uztvēra tik ārkārtīgi nopietni? Mūsu šķeltnieciskā darbība, vai atbalsts citu ieviestai dalīšanai radīs nopietnas sekas nākamajām ticīgo paaudzēm.

16:2 *Tā Kunga acīs* – Tā varētu būt atsauce uz eņģeļiem. Kaut gan Dievs redz un zina un dara visu Pats, tomēr, šķiet, ka Viņam vienmēr labpatīk strādāt caur kādu palīglīdzekli. Eņģeļi varētu būt par to palīglīdzekli, caur kuru Viņš ir visu lietu, kas notiek uz zemes, kursā; mēs esam pastāvīgi viņu acu priekšā, un viņi informē Dievu par situāciju uz zemes un, iespējams, apspriež to Debesu tiesas namā (1.Ķēn.22:22).

16:7 *Es esmu tavs kalps un tavs dēls* – Ahasam būtu bijis jāapzinās, ka viņš ir Tā Kunga kalps un dēls, un ka Tas Kungs prasa mūsu pilnīgu atdevi Viņam. Mēs nevaram kalpot diviem kungiem. Iespējams, ka Ahas attaisnojās ar to, ka tā ir

vienkārši tolaik vispārpieņemtā izteiksmes forma; taču vārdiem ir nozīme un spēks, un pēc tiem mēs tiksim attaisnoti vai notiesāti pastarajā dienā (Mat.12:37). Mēs tik daudz vārdu lietojam ikdienā, ka tiecamies aizmirst, cik svarīgi tie ir mūsu Dieva acīs.

16:13 Viņš slacīja pateicības [= miera – jaunajā tulkojumā] upuru asinis uz altāra, kaut gan faktiski viņš nebija mierā ar Dievu (citi piemēri: 1.Sam.13:9; Sal.pa.7:14; Am.5:22). Mums ir jānododas pašanalīzei pirms mēs stājamies Dieva priekšā ar „miera pienesumu” maizes laušanas rituālā.

16:20 Ļauniem ķēniņiem mēdza būt ļauni dēli, bet labais ķēniņš Hiskija ir piemērs tam, ka sliktiem vecākiem var būt arī labi bērni; Dieva vārda spēks spēj lauzt ļauno cikliskumu. Jo Dieva vārdā, kā arī tajos, kas ir Kristū, darbojas jaunas radības spēks, ar kura palīdzību mēs varam patiesi piedzimt no jauna (Jāņa 3:3-5; 2.Kor.5:17).

17:13-18 Grēcīgums tiek dažkārt pierakstīts cilvēkiem neatkarīgi no tā, ko viņi patreiz dara aplami. Grēks – tas ir nopietni! Pēdējā izraēliešu paaudze tika sodīta par grēkiem ne tāpēc, ka viņi būtu grēkojuši vairāk par citām paaudzēm, bet tāpēc ka kopīgais, Izraēlam nepiedotais grēks, bija sasniedzis tādus apmērus Dieva acīs, ka bija jānāk nosodījumam (:2,13-18; Ecēh.9:9). Dievs nav pasīvs un nav tā, ka Viņš nepievērstu uzmanību nenožēlotiem grēkiem, kaut arī Viņa pacietība un augstais sliekšnis, kuru Viņš uzceļ pirms nosodījuma sūtīšanas, var mums likt tā domāt. Amorieši arī tika tiesāti tikai, kad viņu grēku mērs bija sasniedzis noteiktu līmeni (1.Moz.15:16). Laika gaita neko nenoņem no mūsu grēkiem, nepadara tos par nebijušiem.

17:15 *Tie kalpoja māņu dieviem, kļuva tukši* – Elki tiek aprakstīti kā māņu dievi, un tie, kas viņiem seko, kļūst tikpat tukši (Ps.115:8; 135:18). Kaut arī mēs nepielūdzam kokā vai akmenī cirstus tēlus, mūsaiķu sabiedrība ir vēl pilnāka tukšām lietām nekā jebkad agrāk. Lielā mērā to ir veicinājis Internets, tā ka par daudziem mūsdienu cilvēkiem mūža galā varētu teikt, ka viss, ko viņš dzīvē ir darījis – miljoniem reižu klikšķinājis peli, meklējot izklaides un nenožīmīgus sociālus komentārus, neskaitāmas stundas skatījies ekrānā filmas vienu pēc otras... Taču kalpošana patiesajam Dievam dod mums iespēju dzīvot nozīmes

pilnu mērķtiecīgu dzīvi, kas virzīta uz mūžību. Kalpojot Viņam, mērķtiecīgajam Dievam, tukšības pretpolam, mēs kļūsim tādi kā Viņš.

17:33,34 *Viņi bijās gan To Kungu ...tie nebīstas To Kungu* – Kalpot Dievam un vienlaicīgi kalpot arī citiem dieviem faktiski nozīmē nemaz nekalpot Dievam – jo mēs vienkārši nevaram kalpot diviem kungiem (Mat.6:24). Trešā ceļa nav – ir jābūt pilnīgai uzticībai Dievam, jo viss, kas mazāks par to, nozīmē, ka mēs Viņam vispār nekalpojam. Tas izskaidro šķietami pārspīlēto 15. un 16.pantu izteiksmes veidu – ka Izraēls nicinājis Dieva likumus, atstājis novārtā itin visus Tā Kunga baušļus. Skaidrs, ka viņi nebija kļuvuši par ateistiem, viņi formāli neatgrūda Dievu, viņi turēja dažus no Viņa baušļiem. Bet tā kā viņu paklausība nebija pilnīga, Dievs neuzskatīja to par paklausību. Ir pilnīgi skaidrs, ka mūsu attiecības ar Dievu nevar būt par izklaides pasākumu, prāta diktētu piekrišanu, gadījuma rakstura valdzinājumu, vien svētdienas pasākumu. Tām ir jānāk no sirds.

17:37 *Tos baušļus, kurus Viņš jums ir rakstījis* – Dieva vārds ir adresēts personīgi katrai paaudzei, Bībeles vārdiem nav tikai vēsturiska nozīme. Dieva vārds ir dzīvs vārds, kas uzrunā katru paaudzi, kā to nespēj cilvēka vārdi un dokumenti. Tā kā Bībele pieder pie literatūras, mēs varam nonākt pie secinājuma, ka tā ir *tikai* literatūra. Kā komunikācijas žanra pārstāve, tā ir unikāla; tajā arī ir iedvestās Bībeles brīnums.

18:4 Vara čūska bija kļuvusi par totēmu un elku, to pielūdza kā fizisku tēlu, neuztverot to kā glābšanu Kristū, kura pirmtēls tā bija. Arī krusts tiek līdzīgi pārprasts daudzās kristiešu tradīcijās.

18:6 *Viņš cieši pieķērās Tam Kungam* – Tieši pēc tā Dievs tiecas – lai mēs dzīvē un garā savītos ar Viņu. Ebreju izpratnē vārds ‘pieķērās’ saistīts ar laulībām (Mat.19:6), un ar nonākšanu derības attiecībās ar Dievu caur kristībām, ko mēs arī esam izdarījuši. Tas ir brīnumains jēdziens – ka visuma Dievs stājas tik tuvās attiecībās ar sīciņu tautu uz šīs zemes. Starpība starp mums ir tik liela, ka vārdiem to neizteikt; nav brīnums, ka mums ir tik grūti saprast Viņa mīlestību un atsaukties tai.

18:13 Tas ir krasā kontrastā ar nodaļas sākuma pantiem, kas apraksta Hiskijas paklausību tik augstos toņos. Vienkārši nelaiimes skar arī labus cilvēkus; pieķeršanās Dievam neaizsargā no posta.

Ķēniņa Hiskijas četrpadsmitajā valdīšanas gadā – Hiskija gulēja uz nāves gultas, bet tad Dievs dziedināja viņu un deva tam vēl 15 dzīves gadus (2.Ķēn.20:6). Viņš valdīja 29 gadus (:2); tādēļ viņa slimība arī iekrīt četrpadsmitajā viņa valdīšanas gadā. Uzbrukums un slimība notika tai pašā laikā. Dažkārt nopietnu pārbaudījumu sakritība mūsu dzīvēs liek domāt, ka tas ir Dieva pirksts; tas sagrauj jebkuru iespēju domāt, ka Dievs nes tikai labu un ir kāda kosmiska ‘Sātana’ būtne, kas nes ļaunumu. Hiskijas slimība varētu izskaidrot viņam neraksturīgo ticības trūkumu, par ko liecina 14.-16. un 21.pantos teiktais; varētu arī būt, ka šie lēmumi tika pieņemti viņa vārdā, kamēr viņš bija uz slimības gultas.

18:20 Liela cilvēciska pārspēka priekšā Hiskija ticēja abstraktākām ticības lietām, kā tās dotas Dieva vārdā; pasaules acīs tas šķita smieklīgi. Taču cik daudzās dzīvēs un situācijās tāda ticība attaisnojās – ne tikai Bībeles vēsturē, bet arī ticīgo dzīves piemēros mums visapkārt.

18:26 Tas, ka Rab-Šaks runāja jūdu valodā liek domāt, ka viņš bija ebrejs, kas bija nodevis savu tautu. Tādēļ viņš zināja citēt pravieša Mihā vārdus (Skat kom.31.pantam).

18:31 Ēdīs no sava vīna koka un no sava vīģes koka ir tā laika pravieša Mihā vārdi, kuriem viņš apraksta Dieva Valstību virs zemes (Mihā 4:4). Rab-Šaks apraksta Asīrijas valsti kā Dieva apsolīto Valstību uz zemes. Šīs pasaules valstības pastāv kā Dieva Valstības imitācija; reklāmas un daudzu cilvēku pamatojumu zemapziņas vēsts ir, ka, dzīvojot kā pieņemts šai pasaulē, mēs varam sasniegt apsolīto Valstību šeit un tagad. Tieši ar šo kārdinājumu Jēzus cīnījās un pārvarēja to tuksnesī (Mat.4:8).

19:1,2 Krīzes situācijās mums būtu jāseko Hiskijas piemēram – jāgriežas pie Dieva ar lūgšanu, jāgriežas pie Viņa vārda, Viņa ļaudīm, nemeklējot pasaulīgas alternatīvas.

19:3 *Bēdu diena* – Šī frāze Septuaginta tulkojumā lietota arī Dan.12:1 un Mat.24:21 par pēdējo dienu „bēdu laiku” Izraēlam. Tātad ir sagaidāms kas līdzīgs Asīrijas agresoram arī pēdējās dienās, un Jeruzalemes atbrīvošana notiks Dieva dramatiskās iejaukšanās rezultātā, kad Kristus atgriezīsies uz zemes, lai glābtu Izraēlu no Tuvo Austrumu iebrucējiem. Visu šo notikumu varētu lasīt kā detalizētu aprakstu pēdējo dienu notikumiem Izraēlā pirms Kristus atgriešanās.

19:4 *Šo vārdu dēļ, kurus... Tas Kungs, tavs Dievs, ir dzirdējis* – Dievs dzird katru vārdu un skaidri apzinās situācijas, ar kurām mums nākas sastapties. Atsaucoties uz šiem vārdiem, Jesaja saka Hiskijam: „nebīsties no tiem vārdiem, kurus tu esi dzirdējis” (:6). Draudu vārdus, kurus mēs dzirdam, dzird arī *Dievs*.

19:7 *Es tam došu tādu garu* – Ebreju valodas vārds, kas šeit tulkots kā „gars”, Vecajā Derībā tiek lietots visdažādākajās nozīmēs, bet šeit tas attiecas uz prātu. Dievs var iedvest cilvēkam prāta attieksmi. Viņš var dot mums svētā gara noskaņojumu, ja mēs pēc tā tiecamies. Un tikpat viegli Viņš var iedvest cilvēkiem baiļu sajūtu, liekot tiem aizgriezties no tā, ko viņi bija iecerējuši darīt, kā tas notika Rab-Šaka gadījumā.

19:14 Kaut gan Dievs redz un zina visas lietas, no psiholoģiskā redzes viedokļa nebūtu slikti izplest ‘Tā Kunga priekšā’ tos dokumentus, kuri mums sagādā raizes un lūgties virs tiem. Dievs dzird un redz šos vārdus tāpat kā mēs (skat kom.4.pantam).

19:16 *Ņem vērā tos vārdus, kurus Sanheribs sūtījis* – No vienas puses Hiskija zināja, ka Tas Kungs ir dzirdējis visus tos vārdus (:4), bet viņš tomēr lūdz Dievu ņemt tos vērā un atsaukties uz tiem. Un Dievs pacietīgi nomierina viņu, ka patiesi ir tos dzirdējis (:20). Mūsu ticība reti kad (vai vispār kādreiz) ir absolūta; no vienas puses, mēs zinām, ka Dievs spēj visu, taču praksē mūs māc šaubas. Kad mācekļi lūdza: „Skaties uz viņu draudiem...” (Ap.d.4:29), tos noteikti bija iedvesmojusi šī Hiskijas lūgšana, viņi lietoja tos pašus vārdus oriģināla versijā. Arī Daniēls, šķiet, vadījās pēc šīs lūgšanas Dan.9:18. Un šiem piemēriem būtu jāietekmē arī mūsu lūgšanu praksi, citējot Bībeles lūgšanu vārdus *mūsu* raidītajās lūgšanās Dievam. Taču arī Hiskijas lūgšanu iedvesmoja *viņa* priekšteču lūgšanu paraugi – tajā atskan

Izraēla (1.Ķēn.18:39), Jošafāta (2.Laiku 20:6) un Salamana (2.Laiku 6:40) lūgšanu vārdi.

19:19 *Lai visas pasaules ķēniņu valstis atzīst* – Visu mūsu lūgšanu pamatā ir jābūt maksimālai Dieva slavas celšanai.

19:21 „Ciānas meita” attiecas uz uzticamo atlikumu Jeruzalemē, kas grupējās ap Hiskiju. Taču nemaz neizskatījās, ka tie apsmietu asīriešus; tie bija nobijušies un šaubu pilni, vai Dievs tiešām spēs tos izglābt (skat kom.19:16). Bet tā kā viņiem tomēr bija kāda ticība, Dievs piedēvēja viņiem pilnīgu ticību, tieši tāpat kā Viņš piedēvē taisnību tiem, kas ir Kristū. To vājjai ticībai Dievs piedēvēja absolūtu ticību.

19:22 Ka mūsu attieksmes tiek uztvertas kā lūgšanas atspoguļojas arī tajā, ka Rab-Šaka augstprātīgā attieksme pret Dievu tiek aprakstīta kā augstprātīgi vērsti skati pret Dievu. Un kontrastam Hiskija tai pat laikā raidīja savu lūgšanu: „Uz Tevi es paceļu acis” (Ps.123:1). „Acu pacelšana” šeit apzīmē lūgšanu. Rab-Šaks apzināti nevērsās pret Dievu, taču viņa attieksme tika tā novērtēta.

20:1-3 Šeit mēs redzam, ka Dievs var kategoriski izteikt ieplānoto darbību, it kā nekādi varianti nebūtu iespējami – un tomēr Viņa jūtīgā attieksme pret lūgšanu un cilvēku mīlestību pret Viņu modina Viņā vēlmi mainīt Savu lēmumu. Tāpat notika, kad Mozus pārliecināja Viņu neizdeldēt Izraēlu, kā Viņš bija nodomājis (2.Moz.32). Nereti starp Dieva paziņoto nodomu un tā izpildi ir noteikts starplaiks, kad ir iespēja griezties pie Viņa ar lūgumu mainīt sākotnējo nodomu. Iespējams, ka tas tiek tā darīts, lai mēs mācītos dedzīgāk raidīt mūsu lūgšanas, lai mēs stātos ar viņu vēl tuvākās attiecībās nekā parasti. Tas arī māca mūs būt garīgi pārliecinātākiem, ka mēs varam iedarboties uz Dievu, lai Viņš mainītu Savu nodomu.

20:5 Lūgšana nav vienmēr izsakāma vārdos. Dievs uztver situācijas kā lūgšanas. Tā šai gadījumā Hiskijas asaras bija kā izteikti vārdi. Dievs tās uztvēra kā lūgšanu. Agrāk Hiskija bija lūdzis Dievu dzirdēt un atvērt acis un redzēt Sanheriba vārdus (19:16), it kā arī tie būtu kā lūgšana, kas prasa dievišķu iejaukšanos.

20:8 Tāpat kā Gideons prasīja zīmi, tā arī Hiskijas ticība nebija pilnīga, taču Dievs to pieņēma kā ticību.

20:19 Hiskijas vārdi skan ļoti egoistiski, viņu apmierina drošība viņa paša dzīves laikā. Hiskijam, šķiet, dzīvē nācies pārvarēt tik daudzas lietas – atkritēju vecāku mantojumu, tautas aizgriešanos no Dieva, nāvējošu slimību, iebrukumu – taču viņš nespēja izrauties no materiālisma, sumināšanas, pieņemšanas un vieglas dzīves skavām. Daudziem mūsdienu mācekļiem nākas sastapties ar līdzīgiem izaicinājumiem. Mums ir jāapzinās šo kārdinājumu visaptverošais spēks. Skat kom.23:3.

21:4,7 Tā kā templis tika nosaukts Tā Kunga vārdā, tad liktos pilnīgi neiespējami, ka tie, kas to apzinājās, varētu pielūgt tajā elkus; visam, kas nes Tā Kunga vārdu, Tā Kunga tēlu, ir jābūt veltītam vienīgi Viņam. Mēs, kas esam kristīti Viņa vārdā, kas saucamies Viņa vārdā, nevaram saistīt dzīvi ar elkiem.

21:14 *Es atmetīšu* – Dievs ir atmetis Savu tautu (skat arī Cah.10:6); taču tāpēc ka mazākums vienmēr pieņems Kristu, nav tiesa, ka Dievs pilnībā ir atmetis Savu tautu (Rom.11:1). Tikai pateicoties šim atlikumam, Izraēls nav kļuvis kā Sodoma (Rom.9:29) – kaut gan Vecās Derības panti, kā piemēram Ecēhiēla 16, nepārprotami pielīdzina Jeruzalemi Sodomai. Taču uzticamā atlikuma dēļ tā nav galīgi pielīdzināta Sodomai. Tajā mēs saskatām Dievā notiekošo cīņu, kas atspoguļo Viņa lielo mīlestību pret Savu ietiepīgo tautu.

21:16 2.Laiku 33:13,23 aprakstīta Manases nožēla un pazemošanās, bet tas nav minēts šajos 2.Ķēniņu grāmatas pierakstos. No tā mēs mācāmies, ka ir nepieciešams salīdzināt Rakstus ar Rakstiem, lai rastos pilnīgāks priekšstats par visu. Iespējams, Dievs rakstīja Bībeli tādā veidā, lai atklātu patiesību tiem, kas pazemīgi un jutīgi uztver *katru* Viņa vārdu, un lai sajauktu galvu tiem, kas lasa laiku pa laikam bez pietiekamas bijības pret to.

22:11 Josija dzīvoja Dievam tīkamu dzīvi, tāpat kā citi viņa vienaudži, taču viņš bija neziņā par daudziem Dieva bauslības nolikumiem. Neskatoties uz to, ka viņš pilnībā nepārzināja pat dažas ļoti svarīgas lietas, Dieva acīs viņš bija taisnīgs un „nenovērsās ne pa labi, ne pa kreisi” (:2). Dievs par viņu sprieda pēc tā, kā viņš pildīja viņam *zināmos* baušļus. Un tas var palīdzēt mums mūsu attieksmē pret tiem, kas no sirds tiecas sekot Dievam, taču kuru zināšanas nav pilnīgas. Pravieši tiesāja Izraēla namu pēc tā „ceļiem”, nevis pēc teoloģiskām vai akadēmiskām

zināšanām (Ecēh.18:30). Tas mums jāpatur prātā, spriežot par to cilvēku statusu, kuriem ir tikai daļēja pieeja Dieva vārdam, vai daļēja tā izpratne. Taču kad Josija uzzināja šos Dieva vārdus, viņš dedzīgi pakļāvās tiem un lūdza piedošanu par to neievērošanu – līdz ar to atzīstot, ka Dievs tikpat jūtīgi uztver arī nezināšanas grēkus. Dievs sāpīgi izjūt mūsu nepaklausību, pat ja tā nāk no nezināšanas; tāpat kā citu nezināšanas dēļ izteiktie nepiedienīgie vārdi vai rīcība var sāpināt arī mūs. Tādējādi, Mozus bauslība prasīja tomēr arī pēc nezināšanas grēku nožēlas.

22:13 Šķiet, ka atrastā bauslības grāmatas daļa ietvēra Dieva sodu uzskaitījumu Izraēlai par viņu nepaklausību; tā bija „derības grāmata” (23:2) un droši vien ietvēra 3.Moz.26 un 5.Moz.28 uzskaitītos draudus. Taču Jeremija saka, ka atrastā grāmata bija viņam par svētlaimību un sirds līksmību un viņš to uzņēma kā barību (Jer.15:16). Viss Dieva vārds, ieskaitot arī tos Vecās Derības pantus, kurus daži var uzskatīt par atkārtotu nosodījumu uzskaiti, kurus labāk nelasīt, ir jāuzņem kā barība ar sirds līksmību.

22:14 Tas, ka sievietei bija praviete tolaik, norāda uz to, ka sievietei nav vienmēr jāvairās no Dieva vārda sludināšanas.

22:19 *Tava sirds ir kļuvusi mīksta* – Kā mēs reaģējam, kad jauna Dieva vārda mācības sapratne pēkšņi ataudzina mūsu acu priekšā no Bībeles lappusēm kā atbilde praktisku, ikdienišķu problēmu risināšanā?

23:3 Dievs bija apsolījis Josijam, ka viņa dzīves laikā viss būs labi, ka Viņš sodīs nākamo paaudzi par to grēkiem. Josija bija uztvēris Hiskijam doto mācību, kas šķita apmierinājās ar to (skat kom.20:19); jo Josija uzsāk lielu kampaņu, lai pievērstu Jūdu Tam Kungam, lai viņi atkal stātos derībā ar To Kungu. Šķiet, ka Josija ticēja tam, ka Jūdas nožēla var patiesi mainīt Dieva sākotnējo nodomu izdeldēt Izraēlu nākamajā paaudzē. Arī mums ir jāpārdomā par visu ticīgo draudzi nākamajā paaudzē, nevis jāapmierinās ar to, ka mēs paši paliekam sadraudzībā ar To Kungu.

23:4 Kad tu pēdējo reizi, izlasījis un sapratis ko no Bībeles mācības, piecēlies un gāji un izdarīji *ko konkrētu, paliekošu šai sakarā*? Josija atklāja sev derības grāmatu – un tad viņš spēra konkrētus soļus. Padomā par to, ko viņš darīja: Pashā

svētki noturēti Jeruzalemē (23:21-23) = 5.Moz.16:1-8; iznesti visi Ašeras priekšmeti no Tā Kunga nama (23:4,6,14) = 5.Moz.12:3; 16:21; zvaigžņu pulku priekšmeti (23:4,11) = 5.Moz.17:3; atceltas „augstieņu svētnīcas” (23:8-20) = 5.Moz.12; bērnu upurēšana (23:10) = 5.Moz.12:31; 18:10; elku stabi (23:14) = 5.Moz.12:3;16:22; izskausti miroņu izsaucēji un burvji (23:24) = 5.Moz.18:11. Šķiet, ka Josija vadījās pēc 5.Moz. 12-18, acīmredzot tā bija tā atrastā grāmata. Tas ir cilvēks, kas lika Rakstiem dzīvot viņa dzīvē, kas uzņēma viņus kā barību un nekavējoties ķērās pie konkrētas priekšrakstu īstenošanas. Tā nebija tikai svētdienas rītu reliģija, Bībeles vārdu intelektuāla un estētiska baudīšana. Vārdiem ir jātop par miesu mūsos, kā tas bija Kristū. Ir vajadzīga dedzīga, reāla, konkrēta un paliekoša darbība un atsaukšanās uz to, ko mēs lasām un saprotam.

23:7 Tas, ka seksuālās netiklības tika piekoptas Tā Kunga namā, liek domāt, ka tās bija kļuvušas par Dieva pielūgsmes rituāla daļu, tāpat kā Pāvila un Kristus vēstules draudzēm liek domāt, ka seksuālā netiklība bija kļuvusi par kristiešu Dieva pielūgsmes rituāla daļu pirmajā gadsimtā. Dieva tautai ir vienmēr piemītusi tieksme jaukt garīgumu ar netiklu seksīgumu, kas ir viena no visstabilākajām vajībām; mums jāsarģās no tās.

23:21 Mozus bauslība noteica Pashā svētku turēšanu, bet, ja tie tos neturēs, jeb turēs nepareizi, tad derības attiecības ar Dievu tiks lauztas (4.Moz.9:13). Taču, šķiet, ka tai laikā, kad šī derības grāmata bija pazudusi, tie nebija turējuši Pashā svētkus kā pienākas, ja vispār bija tos turējuši. Taču tai laikā, kad šī grāmata bija nozaudēta, bija daudz uzticamu dievbijīgo, kas uzturēja attiecības ar To Kungu. No tā nav jāsecina, ka turēt Dieva bauslību nemaz nav tik svarīgi, vai ka tā ir vienkārši cilvēka sirdsapziņas lieta; taču tas parāda, cik dedzīgi Dievs vēlas pieņemt Savu tautu, neskatoties uz to, ka tauta nezina Viņa vārdu.

24:1 *Trīs gadus* –Šajā laikā notika 2.pantā minētie iebrukumi. Tas precīzi sakrīt ar citām norādēm, ka pēdējo dienu Izraēla nosodījuma laikā būs garš laika posms, kurā Izraēla piedzīvos arābu iebrukumus un zemes postīšanu (trīs ar pus gadus?), kas vainagosies ar galīgo ‘Bābeles’ un tās sīkāko arābu sabiedroto iebrukumu, lai ieņemtu Jeruzalemi.

24:3 *Manases grēku dēļ* - Vesela tauta var ciest viena cilvēka ilgi turpinošos grēku un to seku dēļ, pat ja viņš vēlāk tos nožēlo, kā Manase to darīja.

24:20 Dieva dusmas bija tik lielas, ka Viņš pavisam atstāja Cedekiju un Jūdeju, un to garīguma līmenis kritās, kā viņi paši to bija izvēlējušies. Viņš var iespaidot cilvēku prātus, lai viņi pieņemtu lēmumus, kas nav prātīgi cilvēku priekšstatos; un mēs redzam, ka Viņš to dara arī šai gadījumā, liekot Cedekijam atkrist no Bābeles, kas bija politiska pašnāvība. Un tomēr, kā tas izriet no Jeremijas grāmatas, Dievs tajā pat laikā caur Jeremiju lūdz Cedekiju nožēlot grēkus. Tādējādi, kaut Dievs arī atbalsta cilvēkus to izvēlētajā slīdēšanā lejup pa garīguma attīstības spirāli, Viņš tomēr no sirds vēlas, lai tie nožēlotu savas aplamības un galīgi neatmet viņus, kamēr viņi paši neaizgriežas no Viņa, tā ka Viņš vairs nespēj neko darīt, neiegrožojot cilvēkam doto brīvo izvēli.

25:2 Tāds Izraēlas nosodījums nenāca pēkšņu Dieva dusmu uzplūdu, bet gan liela iekšēja nemiera rezultātā. Viņš bija dedzīgi apgalvojis mīlestības uzliesmojumā pret Savu ietiepīgo tautu: „Es nenākšu pie tevis Savu dusmu bargumā” (Hoz.11:9). Viņam nav viegli nosodīt Savu tautu, Viņš pie tā nonāk mokošu domu, pārdomu un iekšējās cīņas rezultātā (Hoz.11:8). Tie ticīgie, kuri baidās Dieva nosodījuma, var smelties mierinājumu tajā, ka Viņš atklāj Sevi mokoši cīnāmajiem pret to, tas nebūt nav tas, ko Viņš vēlētos darīt.

25:5 *Panāca to Jērikas līdzenumā* – Līdzībā par labo samarieti stāstīts par cilvēku, kas arī bija devies ceļojumā no Jeruzalemes uz Jēriku, kuram uzbruka un atstāja piekautu līdz nomaņai – taču augšāmceltu žēlastībā (Lūkas 10:30). Piekautais cilvēks no līdzības pārstāv mūs visus, taču šīs līdzības pamatā ir Cedekija, kuram tika dotas visas iespējas ieklausīties Dieva vārdā caur Jeremiju, taču cilvēciska vājuma un līdzcilvēku spiediena dēļ viņš to nebija darījis. Cedekija savā patētiskajā vājumā pārstāv ikkatru no mums; Kristus, labais samarietis, patiesi glābj katru no mums vienīgi Savas žēlastības dēļ.

25:19 *Kas pastāvīgi bija ķēniņa priekšā* – Tā parasti apraksta ķēniņa tuvākos līdzgaitniekus – ķēniņa vai ķēniņa vaiga priekšā. Taču mēs esam saņēmuši apsolījumu, ka skatīsim Dieva vaigu Kristus atgriešanās laikā (Ījaba 19:25-27; Atkl.22:4). Šī perspektīva ir tik brīnišķīga, ka to pat grūti ir aptvert – ka mēs būsīm it

kā Dieva tuvākie līdzgaitnieki, pašā pastāvēšanas centrā, Viņa īpašie draugi! Mēs, ar mūsu vājībām, disfunkcijām, nereti neieinteresēti un aprobežoti; mēs būsim Viņa īpašā tauta mūžīgi mūžos. Skat kom.25:29.

25:25 Tas, ka Ismaēls, kas bija ķēnišķas izcelsmes un vēl brīvībā, nogalināja kaldeju garnizonu, būtu varējis izraisīt kā atbildes reakciju visu zemē palikušo ebreju iznīcināšanu. Kā par brīnumu, nekādu rakstisku apliecinājumu tam nav. Un ja to skata kontekstā ar 28.panta informāciju, ka Bābeles ķēniņš bez kāda redzama iemesla izrādīja lielu laipnību Jūdas ķēniņam, rodas iespaids, ka, neskatoties uz Jūdas grēkiem un neizbēgamo sodu, Dieva žēlastība spīdēja tam visam cauri un Viņš tos nesodīja, kā viņu nešķīstības to bija pelnījušas, bet dusmās atcerējās žēlastību (Hab.3:2), iespējams, atbildot uz Ezras lūgšanu par žēlastību (Ezra 9:13).

25:29 Ēst pie ķēniņa galda bija sevišķa labvēlības zīme. Taču Jēzus, visuma ķēniņš, lūdz mūs ik nedēļu ēst pie dievgalda, Viņu pieminot, it kā mēs būtu Viņa vistuvākie draugi, būtu patiešām dīvaini atteikties un noraidīt tādu žēlastību. Skat kom.25:19.

THE First Book of Chronicles

Šķiet, ka šīs Laiku grāmatas pirmās 9 nodaļas tika pabeigtas restaurācijas laikā pēc Bābeles gūsta, kad radās problēmas ar augstā priesteru un piederības pie priesteru kārtas noteikšanas, jo bija grūti pierādīt, kurš pieder pie Ārona dzimtas, acīmredzot tāpēc ka radu raksti bija gājuši bojā tempļa nodedzināšanas laikā. Ģenealogijas īpaši uzsver Ārona pēcnācējus, daudz lielākā mērā nekā citu dzimtu pēcnācējus. Rodamas dažas atsauces arī uz neuzticīgiem vīriem, kas tika sodīti iebrukuma laikā (piem., 5:6). Ezras 8 arī satur cilšu sarakstus, kas stila un valodas ziņā ir līdzīgi tiem, kas doti Laiku grāmatās. Nehemija veica īpašu ģenealogisku pētījumu, lai atrastu piederīgos priesteru kārtai (Neh.7:5,64). Un tā Izraēls atgriezās no trimdas uzticamo priesteru atlikuma vadībā, atskatoties uz savu vēsturi līdz pat Ābrahāma laikiem un vēl agrāk, redzot, ka visa viņu vēsture ir kļūmju caururbta. Šī pašanalīze sniedzās līdz pat pārdomām par to, kādus vārdus vecāki deva saviem pēcnācējiem, jo nereti bija sastopami pat viltus dievu vārdi, kā piemēram, Baals. Atjaunošanās laikā problēmas radīja laulības ārpus ticības (Ezra 9:1,2), un tādēļ ģenealogiju pieraksti uzsver, ka tā ir bijusi arī iepriekšējo laiku

problēma – un Dievs to nav aizmirsis. Pravieši pareģoja, ka Izraēla atjaunotne notiks tikai tad, kad viņi būs nākuši pie pilnas sava grēcīguma atziņas. Priesteri, kas rakstīja Laiku grāmatas, fiksēja nacionālās pašanalīzes rezultātus. Tā bija Laiku grāmatu mācība. Ezras 2:62 teikts, ka viņi ‘meklēja savus ciltsrakstus’, tiem pašiem vārdiem, kas sastopami arī Pirmajā Laiku grāmatā (4:33; 5:1,7,17; 7:5,7,9,40; 9:1,22). Un šai kontekstā Jes.40:26 runā par Dievu, kas ‘izvedis’ visu zvaigžņu pulku pēc to skaita, saucot visas vārdā, tāpat kā Viņš izved Jūdu no Bābeles. Ps.87:6 līdzīgi pareģo Ciānas atdzimšanu: „Tas Kungs skaita, kad Viņš pieraksta tautas: ‘Šis ir tur dzimis’”. Katrs indivīds ir Dievam no svara.

1:19 *Tika zeme sadalīta* – Tas neattiecas uz kādu zemes tektonisko plašu sadalīšanos. Tas drīzāk attiecas uz valodu dalīšanos Bābeles laikā, kā par to rakstīts 1.Moz.11. Pēc pierakstiem spriežot, katra Dieva Taisnības atklāsmes atdzimšana tautā spēja noturēties divās vai trīs paaudzēs, un tad tauta atkal mēdza slīgt atkrišanas grēkā. 1.Moz.11:11-16 liecina, ka kopš Šema laika (kas dzīvoja pēc plūdiem) līdz Pelegam bija trīs paaudzes. Tādējādi triju paaudžu laikā, kas dzīvoja pēc plūdiem, Dieva tautas atjaunotne pieredzēja kārtējo pakāpenisko izplēnēšanu.

1:43 Izraēla vēlmi pēc ķēniņa iespaidoja tas, ka apkārtējām tautām bija ķēniņi. Pasaule vienmēr cenšas mūs veidot pēc savas līdzības, taču mums ir jāpārveidojas, atjaunojoties garā (Rom.12:1,2).

1:44,45 Septuaginta tulkojums apgalvo, ka Ījabs bija 44.-45. pantos minētais Jobabs, kas dzīvoja piecas paaudzes pēc Ābrahāma. Ījabs dzīvoja Uzas zemē (1:1), kas minēta 17. un 42.pantos. Bībeles grāmatām nav raksturīga hronoloģiskā secība, un ir pilnīgi iespējams, ka Ījaba grāmatas notikumi attēlo agrīno Bībeles vēsturi.

2:4 Šķiet, ka Izraēla grēcīgumu akcentē dažādi ‘iestarpinājumi’ vārdu secības sarakstā. Tā, piemēram, dažreiz tiek uzsvērts, ka kādam nebija daudz bērnu (2:4,6,16), it kā norādot uz to, ka viņam netika dota Dieva svētība (Vecās Derības laikā pastāvēja nepārprotama saistība starp Dieva svētību un cilvēka dēlu skaitu). Tādēļ pieraksti par to, ka Jeters nomira bez bērniem, ka Šešanam nebija dēlu, bet vienīgi meitas, Šimejam bija sešpadsmit dēli un sešas meitas, bet viņa brāļiem nebija tik daudz dēlu (2:32,34; 4:27) ... tika uztverti kā ārkārtīgi svarīgi no garīgā

redzes viedokļa. Pieraksti sniedz ziņas par dažiem īpašiem patriarhu trūkumiem (piem., 5:1); un tas, ka priesteru pienākums bija salīdzināties Izraēla labad (6:34), tiek minēts starp citu kā pats par sevi saprotams priesteru pienākums – kamēr nenonākam pie atziņas, ka šīs ģenealoģijas spilgti izgaismo Izraēla vēsturisko vājību. Tā ir viena no galvenajām Laiku grāmatu mācībām.

2:12 Boāsa laulības ārpus ticības netiek izceltas; vienkārši „Boāss dzemdināja Obedu”, kaut gan citu laulības ārpus ticības tiek minētas tai pašā nodaļā (2:3,35). Vienu un to pašu darbību – kā šai gadījumā precības ar neticīgo – dažādi cilvēki veic dažādu motīvu vadīti. Vienam tas var būt tikumības, bet otram – grēka darbs. Tā, kad Usija rīkojās kā priesteriem piedien, viņš tika sodīts par to (2.Laiku 26:17-21), bet kad Dāvids (kas arī nebija levītu kārtas) darīja to pašu, tas bija viņa garīguma atspoguļojums. Tā kā iekšējā motivācija un citu garīgums ir slēpti mūsu acīm, mums ir jāuzmanās, lai mēs nenosodītu citus pēc to ārējām izpausmēm, tas ir jāatstāj Dieva ziņā, kas redz to, kas mūsu acīm nav pieejams.

2:16 Ceruja bija Dāvida māsa, un Dāvids nožēlo to, ka viņas dēli ir tik „cietsirdīgi” (2.Sam.3:39; 16:10; 19:22). Ka šo triju vīru cietsirdība tiek šķietami saistīta ar viņu māti, liek domāt, ka Dāvida māsa Ceruja bijusi izteikti stingra sieviete. Cietsirdības izpausmes nebija svešas arī Dāvidam (atceramies kaut vai Ūrijas gadījumā, viņa nodomu vērsties pret Nābala nometni, amoniešu mocīšana utt.); taču daudz biežāk mums rodas iespaids par viņu kā par žēlsirdīgu cilvēku. Viņa dzīves pieredze darīja viņu žēlsirdīgāku, turpretim viņa māsa un māsas dēli gāja pretējo ceļu. Patiesi, savas dzīves ceļa galā viņš varēja teikt, ka Dieva žēlastība ir darījusi viņu lielu (2.Sam.22:36).

2:18 Sievas un mātes vārdi parasti netiek minēti, kā tas ir šajā un 24.pantos; iespējams, tas darīts, lai parādītu sieviešu lomas nozīmi Kāleba dzimtā.

2:22 Daži ebreji noliedz mūsu ticību, ka Jēzus ir absolūtais Ābrahama un Dāvida dzimums, apgalvojot, ka Bībeles laikos ebreju ģenealoģija neskaitījās pēc sievietes. Bet tas tā nav. Šeit mēs redzam, ka Jaīra tēvs nāk no Jūdas cilts, taču 4.Moz.32:41 viņš minēts kā „Manases dēls”, kas norāda uz to, ka viņa māte droši vien nāca no Manases cilts. Viņa pēctecība skaitījās pēc viņa mātes, ne tēva. Tāpat arī 34.pantā teikts, ka Šešanam „nebija dēlu, vienīgi meitas”. Saskaņā ar augstāk minēto

apgalvojumu, Šešana dzimta būtu aprāvusies. Taču 31.pantā minēts viņa dēls, jo acīmredzot viņš bija atdevis meitu laulībā savam ēģiptiešu kalpam (:34). Tādējādi viņa dzimta turpināja skaitīties pēc sievietes. Ievērojiet arī, ka Hūrāms minēts kā kādas sievas dēls, „kas pati cēlusies no Dana cilts” (2.Laiku 2:13).

2:46 Daži no bērniem dotajiem vārdiem liek domāt par vecāku vājību. Varētu likties dīvaini, kāpēc Kālebs savu ārļaulībā dzimušo dēlu nosauca par „Hāranu” tās pilsētas vārdā, kuru Ābrahāms atstāja, lai saņemtu Dieva doto apsolījumu.

2:48 *Kāleba blakussieva* – Ģenealogijas šķiet uzsveram vājību, bet dažkārt arī Dieva tautas spēku. Laiku pa laikam vārdu sarakstā parādās informācija, kas liecina par to, ka Dievs atzīst viņu garīgumu. Piemēram tas fakts, ka dažiem vīriem bija vairākas sievas vai arī sieva, kas bija cittautiete tiek nereti pieminēts (kā šeit, tā arī 1:32; 2:3,26,35; 4:18;5:1;7:14; 8:8). Šie iestarpinājumi vārdu sarakstā pievērš lasītāja uzmanību. Tie nepārprotami norāda uz divām lietām: ka daudzi ticīgie pieļāva kļūdas šai dzīves jomā; un otrkārt, ka visu šo gadsimtu laikā Dievs nav aizmirsis, ka tie stājušies laulībā ārpus ticības, vai ka tie ļāvuši apkārtējai pasaulei iespaidot viņus, atteicoties no Dieva noteiktā ideāla: viens vīrs – viena sieva, kā tas tika iedibināts Ēdenē. Abi šie fakti sniedz mums kā brīdinājumu, tā arī mierinājumu tai ziņā, ka, lai gan Dievs jūtīgi uztver mūsu vājības, Viņš tomēr spēj attaisnot cilvēku, uzskatīt to par taisnu ar Viņu noslēgtās derības ietvaros, kaut gan (piem.) viņa laulības dzīve nav bijusi pilnīgā kārtībā.

2:54 Bētleme noteikti attiecas uz pilsētu, nevis personas vārdu. Pieraksti par izraēliešu ģimeņu izcelšanās vietu Jūdejā apstiprina apgalvojumu, kas izteikts, komentējot 1:1, ka šie raksti tapuši Izraēliešu atgriešanās no trimdas kontekstā, lai noteiktu, kas nācis no kādas pilsētas (skat arī 4:28-34).

3:3 Salamans vēlējās sekot sava tēva paraugam; viņa paša personība izpaudās vēlākajos viņa Pamācību rakstīšanas gados, kad viņš pievērsās alkoholam, materiālismam, sievietēm un elku pielūgsmei. Ilgus gadus viņš palika sava tēva ticības iespaidā. Dāvida vājība bija zirgi (2.Sal.8:4) un daudz sievu; un Salamans viņam sekoja arī šai ziņā. Atzīmējiet šeit, ka Dāvidam sešu gadu laikā piedzima seši dēli no sešām dažādām sievietēm, ieskaitot arī neticīgās. Turklāt Dāvidam bija bērni

arī no „blakussievām” (:9). Salamans, bez šaubām, sirds dziļumos sprieda, ka šāda uzvedība ir pieņemama, jo viņa tēvs tā darīja.

3:9 Atkārtotošās atsauces uz blakussievām jālasa kā norāde uz Izraēla vājību, kas noveda pie atteikšanās no Dieva sniegtā laulību ideāla. Arī Dāvidam bija blakussievas – it kā demonstrējot cik liela bija Izraēla vājība laulību jomā.

4:10 Tas ir garīgās ambīcijas piemērs, lūgšana par robežu paplašināšanu uz kaimiņu kānaāniēšu cilšu izdzīšanas rēķina. Jēzus lieto Jabeca vārdus „Kaut tu mani pasargātu no nelaimes” un ietver tos Savā lūgšanas paraugā, „atpestī mūs no ļauna” (Mat.6:13).

4:24 *Simeona dēli bija Nemuēls un Jamīns...un Sauls* – Taču 1.Moz.46:10 teikts, ka Sauls bija Simeona ārlaulības dēls no kānaānietes. Laiku grāmatā tas netiek uzrādīts, kaut gan daudzas vājības tur tiek fiksētas. Iespējams, tas norāda uz to, ka piedodot nožēloto grēku un piedēvējot cilvēkam taisnprātību, Dievs to vairs nepieskaita viņam.

4:32 Skat kom.6:61.

5:4 Gogs minēts Ecēh.38 kā iebrucēju vadonis Izraēla zemē. No šeit teiktā jāsecina, ka ‘Gogs’ bija atkritējs no ebreju tautas, kas atstāja Izraēla Dievu, iekārojis ganību laukus uz ziemeļaustrumiem no Izraēlas un galu galā apmetās uz dzīvi Izraēla ienaidnieku vidū hāgriešu (Hagaras dēlu) un asīriešu zemē. Ecēh.38 minētais Gogs varētu būt no ebreju atkritējiem (tāpat kā Rabšaks), kas ved karapulku pret savu sentēvu dzimteni. Viņš uzbrūk, lai laupītu lopus un mantu (Ecēh.38:11,12) – kas atbilda arī Goga no 1.Laiku 5 raksturojumam.

5:26 *Dievs modināja Asuras ķēniņa Fūla garu* – Dievs var iedarboties uz cilvēku prātu un garu, arī uz neticīgajiem. Mēs visi alkstam garīguma, prāta un gara pārsvara pār miesiskumu; un Dievs, bez šaubām, ir gatavs mums to dot, ja mēs to Viņam lūdzam.

Līdz pat šai dienai – Tā ir netieša norāde uz to, ka Laiku grāmata rakstīta, kad Jūda vēl bija trimdā; tādēļ ģenealogiskie pieraksti pirmām kārtām attiecās uz tiem trimdiniekiem, kas atgriezās Jūdejā.

6:42,43 Glābšanas pilsētas pārstāvēja Kristu kā galīgo patvērumu tiem, kas līdzīgi mums grēkojuši, pelnījuši nāvi un tomēr negrēkoja ar nodomu (Ebr.6:18).

Jāatzīmē, ka šīs pilsētas parasti atradās vietās, kurām nebija viegli piekļūt – tuksnesī, kalnos (:52) un tml. Tas māca, ka ir jāpieliek pūles, lai glābtos Kristū; grēku nožēla un došanās Kristū nav acumirkliņa darbība, tā prasa visu cilvēka apziņas koncentrēšanos uz Kristu. Jēzus arī kāpa kalnā un aicināja tos, kas bija nopietni ieinteresēti, nākt pie Viņa (Marka 3:13).

6:46 *Desmit pilsētas* – Līdzība par naudu runā par atalgojumu uzticamajam kalpam, dodot tam varu pār desmit vai piecām pilsētām (Lūkas 19:17). Domai par pilsētu dalīšanu bija jāatgādina, ka tuksneša ceļojuma laikā katram izraēlietim tika solītas pilsētas un ciemi personīgā īpašumā, kuras viņi vēlāk arī mantoja. Doma par „desmit pilsētu” mantojumu parādās šeit un arī Jozuas 15:57; 21:5,26, kur runāts par priesteru pilsētu mantošanu un „piecas pilsētas” – 1.Laiku 4:32. Tā kā katrs izraēlietis saņēma personīga īpašuma apsolījumu zemē, nevis tikai vispārēju atalgojumu visai tautai, tad arī mums ir sagatavots personīgs atalgojums. Viss Jaunajā Derībā teiktais par mantojumu (piem., 1.Pēt.1:4) un atalgojuma sagatavošanu (Mat.25:34; Jāņa 14:2) balstās uz Vecajā Derībā teikto par eņģeļu sagatavoto mantojumu katram no Dieva tautas (2.Moz.15:17; 23:20; Ps.68:10,11). Mums apsolītais mantojums nav *tikai* mūžīgā dzīve; tas ir kaut kas, kas personīgi katram no mums ir sagatavots. Runas par sagatavošanu, sataisīšanu ir nevietā, ja mūsu mantojums ir vienīgi mūžīgā dzīve; no svara ir šīs dzīves pilnība.

7:14 *Viņa blakussieva, aramiete* – Kā šeit, tā arī citviet ģenealoģijas nereti sniedz liecību par to, ka kopš senseniem laikiem ebreji nav bijuši etniski tīri. Un laulības ar cittautiešiem bija raksturīgas šai tautai jau tūkstošiem gadu. Tādēļ piederība ebreju tautībai ir drīzāk kulturāls nevis etnisks jēdziens, kas apstiprina Pāvila teikto par to, ka nav no svara miesiska piederība Ābrahāma tautai.

7:15 Celofehadam bija tikai meitas; parasti šai kontekstā vīrs mēdza ņemt blakussievas, lai tās dzemdētu dēlus. Celofehads nepadevās šim vilinājumam; Dievs iedvesmoja viņu dzīvei augstākajā līmenī, kuru viņš bija izvēlējis. Arī mums ir jācenšas darīt to, kas ir taisns Dieva priekšā, neietekmējoties no mūsu apkārtējo ticīgo brāļu pieņemtajām dzīves normām.

7:24 Viena no šo ģenealogiju īpatnībām ir tā, ka tajās ir minēti sieviešu vārdi; un to sasniegumi, kā piem., Šeera, kas uzcēla Bet-Horonu. Tas ir krasā kontrastā ar mūsdienu rakstiem par to laiku, kuri min vien ķēniņu vārdus un to varoņdarbus. Tas norāda uz to, ka Bībele nebūt nav noskaņota pret sievietēm, kā ir ticis neziņā apgalvots, bet gan ka Dievs tur cieņā visu cilvēku personības, ka vīriešu, tā arī sieviešu.

8:8 Izskatās, ka raduraksti Laiku grāmatās ar izteikto uzsvāru uz priesteru dzimtu un kalpošanu templī Salamana laikā tapa atjaunotnes periodā – lai mudinātu tautu atjaunot Dieva Valstību, kāda tā bijusi, un līdz ar to atgriezt tos Valstībā. Atsauces uz ‘trimdinieku Jehonju’ (3:17) iederas, ja šie raksti tapuši trimdas laikā. Un ir saprotams, kāpēc šeit minēta Šaharaima ģimenes vēsture – ebreju bēgļa Moāba zemē, kas aizraidījis savas neticīgās sievas [salīdz. ar to, kas minēts Ezras 10:44], bet pēc tam Dievs viņu svētījis ar dēliem. „Septiņi dēli” bija jāuztver kā pilnīga svētība. Ievērojiet to, ka Dievs atzīst arī viņa vēlāko sievu, kaut gan viņš jau agrāk bija precējies. Nav grēka vai vājības, ko Dievs nespētu nekādā ziņā pieņemt.

8:30-34 Ja kāds fragments tiek dots divas reizes, tas nozīmē, ka Dievs vēlas, lai mēs ko svarīgu uztvertu. Panti 8:30-34 doti atkal nākamajā nodaļā 9:36-40. Varbūt tādēļ, ka Izraēla līderi lietoja vārdu ‘Baals’. Starp Gibeona bērniem bija Kīšs un *Baals*, Kīša dēls bija ķēniņš Sauls. Saulam bija dēls *Ešbaals* un arī Jonatāns, Dāvida mīļš draugs; un Jonatānam bija dēls vārdā *Merib-Baals*. Šie vārdi nav sastopami citur Rakstos; Laiku grāmatas izceļ faktu, ka Saula ģimenē pastāvēja elku vājība, tā piemita arī uzticamajam Jonatānam. Mēs redzam, ka Jonatāns mīl Dievu, augstu vērtē Dāvida taisnprātību, tic, ka Dāvids būs nākamais Valstības ķēniņš un cīnās sevī ar savu vecāku un vecvecāku ietekmi, kas dažkārt tomēr liek sevi manīt. Mēs nereti atrodamies līdzīgās situācijās.

8:33 Visās ļoti tuvās draudzīgās attiecībās rodami daži aspekti, kas nekādi nav izskaidrojami ar cilvēku iepriekšēju nodomu, un tie vēl jo vairāk pastiprina šīs tuvības īpašo gaisotni. Tādi aspekti bija arī Dāvida un Jonatāna tuvībā, kas pastiprināja Dāvida mīlestību pret Jonatānu. Piemēram, brīnumainā sakritība, ka abiem bija brāļi vārdā Abinadabs (1.Sam.16:8).

9:17-19 Koras dēlu ģenealogija ir zīmīga ar to, ka Kora bija sacelšanās pret Mozu barvedis, kas noveda pie viņa nāves. Taču viņa bērni paklausīja pavēlei atstāt Koras telti, kuru aprija zemestrīce. 4.Moz.16:27 minēti Datana un Abirāma bērni, kas iznākuši telšu durvīs līdz ar vecākiem, bet nav ne vārda par Koras bērniem; tie bija atstājuši teltis, atzīstot Koras grēku un nošķiroties no tā. Koras pēcnācēji ir vismaz 11 psalmu autori, un tie rūpējās par tempļa pielūgsmes tīrību. No mums tiek prasīta apzināta nošķiršanās no grēka; un tas nereti ir ļoti grūti, it īpaši, ja tas attiecas uz mūsu ģimenes locekļiem. Šīs ģimenes piemērs liecina par to, ka ģimenes tēva garīguma zudums nenozīmē, ka visa ģimene arī to zaudē; patiesībā tie var mācīties no šīs traģēdijas un kļūt vēl stiprāki savā garīgumā, atsaucoties Dieva grēka nosodījumam tā, kā Dievs to paredz.

9:22 *Uzticības dēļ* – Kā jebkurš darba devējs drīz vien aptver, pilnvaru nodošana ietver riska elementu. Mums ir „uzticēts” pasludināt evaņģēliju (Titam 1:3); pasaule, kuru Dievs tik ļoti vēlas mīlēt, pasaule, kuru Dievs uzrunā, neredz Viņu Pašu; jo Viņš uzrunā pasauli caur mums. Mēs esam tie, kurus daudzi redzēs Kristus vietā, jo mēs esam Viņa miesa. Dievs ir mums uzticējies reprezentēt Viņu, ir licis Savu darbu mūsu rokās. Tiem, kas Vecās Derības laikā darīja Dieva darbu templī, tas arī tika uzticēts viņu „uzticības dēļ”.

9:40 Ir skaidri redzama saikne starp Jonatānu un Gideonu; salīdzini 1.Sam14:10-20 ar Soģu 7:3,10,11,14,22. Jonatāna dēlu sauca Merib-Baals, kas nozīmēja ‘sacelšanās pret Baalu’, par godu ‘Gideonam’. Nav slikti iedvesmoties no Bībeles varoņiem un sekot to piemēram mūsu dzīves līdzīgās situācijās, pat nosaukt bērnus to vārdā.

10:4 Kaut gan ieroču nesējs bija viens no Saula ļaudīm, no Dāvida pretinieku pulka, taču Dāvida sniegtais piemērs necelt zobenu pret Saulu bija atstājis uz viņu neizdzēšamu iespaidu. Mūsu dzīve nav bezjēdzīga. Mēs atstājam uz citiem daudz lielāku iespaidu, nekā mēs to varam iedomāties. Iespējams, ka neizglītotai māsai vīriešu pārvaldītā sabiedrībā var likties, ka viņas baznīcas apmeklējumi nevar nevienu pozitīvi iespaidot. Iespējams, ka kristietis finanšu jomā nejūtas spējīgs iespaidot savus darba biedrus. Un tomēr mēs atstājam iespaidu uz citiem! Dažkārt

mūsu pazemība ir par iemeslu tam, ka mēs pārāk zemu novērtējam paši savu personību un tās iespējas.

10:13 *Pret To Kungu – Tā Kunga vārda dēļ, ko viņš nebija turējis* – Dievs un Viņa vārds šeit ir paralēli; jo „vārds bija [un ir] Dievs” (Jāņa 1:1). Mūsu attieksme pret Dieva vārdu ir mūsu attieksme pret Dievu.

10:13,14 Īsi pirms savas pēdējās cīņas ar filistiešiem „Sauls jautāja To Kungu, bet Tas Kungs viņam neatbildēja” (1.Sam.28:6), un tādēļ viņš gāja pie mirušo garu izsaucējas. Bet Savā galējā Saula izvērtējumā Dievs saka, ka Viņš sodījis Saulu, jo tas ir grēkojis pret Dieva vārdu, *nejautājot Dievam, bet gan burvei*. Bet Sauls *jautāja Dievam* (skat 1.Sam.14:37, 28:6), un Dievs viņam neatbildēja (ievērojiet turpretim, cik bieži Rakstos lasām, ka Dāvids vienmēr saņēmis Dieva atbildi). Svarīgi ir tas, ka Saula jautājums Dievam bija virspusējs, tas nenāca no sirds dziļumiem, un šī iemesla dēļ viņa lūgšanas un jautājumus Dievs neuzskatīja par notikušiem. Un mums ir jāprasa sev, cik lielā mērā mūsu lūgšanas un Bībeles studijas patiesi nāk no sirds, vai tās nav tikai virspusējas. Tā arī bija dabīgā Izraēla problēma. „Viņi arī nepiesauc Mani no sirds, bet vaimanā un kauc (lūgšanā), izstiepušies savās guļasvietās” (Hoz.7:14). „Mana tauta ir piekususi, lai atgrieztos pie Manis, un, kad viņai to sludina, tad neviena sirds neceļas šiem vārdiem pretī” (Hoz.11:7).

11:1 *Mēs esam no tava kaula un tavas miesas* – Tēlainis izteiciens, kas nozīmē, ka viņi visādā ziņā ir vienprātīgi. Šeit, kā arī 2.Sam.19:13 šī frāze lietota tai kontekstā, ka ļaudis grib kādu, kas ir no viņu vidus, „kā mani kauli un mana miesa”, kas uzņemtos vadību pār viņiem. Šie vārdi rodami arī Ef.5:30, runājot par Kristus draudzi, par mums, kas ir „Viņa miesas locekļi”; pēc augšāmcelšanās Viņš aicina mācekļus pieskarties Viņa kauliem un miesai, lai pārliecinātos, ka, neskatoties uz Viņa pārveidoto dabu, mēs varam pilnībā identificēties ar Viņu un Viņš ar mums, jo arī Viņam ir miesa un kauli (Lūkas 24:39). Tādēļ arī Ebr.2 uzsver, ka, tā kā Jēzum bija mūsu daba, Viņš ir mūsu iedvesmas avots un garīgais līderis. Un tajā mēs redzam, cik svarīgi ir skaidri izprast Kristus dabu, kas noliedz plaši izplatīto Dieva trīsvienības jēdzienu.

11:18 Dāvids ir Kristus pirmtēls. Viņš iedvesa ļaudīs uzticību viņam, kā pareģodams mūsu uzticībai Kristum. Skat kom.23.pantam.

11:19 Šis ūdens reprezentēja šo vīru dzīvi vai asinis. Šeit mēs saskatām pamatu mūsu maizes laušanas rituāla vīna izpratnei; tas pārstāv dzīvību, Kristus dzīvību; šeit minētais ūdens bija tikai ūdens, un vīns, kuru mēs dzeram, ir tikai vīns, bet tas reprezentē cita dzīvību.

11:22 Benaja nokāva lauvu, kā gatavojot viņu tam, lai viņš nokautu divus Moābas varoņus, kas bija kā lauvas. Dievs nereti rīkojas tādā veidā, izmantojot vienu dzīves gadījumu, lai sagatavotu mūs nākošajam.

11:23 Šis varoņdarbs, bez šaubām, tika izdarīts Dāvida izcīnītās uzvaras pār Goliātu iespaidā, kas ir pirmtēls Kristus uzvarai pār grēku krustā. Tas mums būtībā būtu jāatkārto mūsu garīgajās cīņās. Skat kom.18.pantam.

12:1 To vīru vārdus, kuri uzticīgi sekoja Dāvidam tuksneša gaitās, Dievs atcerējās pēc tūkstošiem gadu. Tie kļuva par līderiem Dāvida Valstībā pēc Saula nāves. Mēs, kas sekojam Kristum tagad, kaut arī brīžiem cilvēkiem šķiet, ka mēs aizstāvam bezcerīgu lietu, galu galā saņemsim atalgojumu nākamajā Valstībā.

12:14 Tā ir atsauce uz to, kā viens ticīgais var vajāt tūkstošiem neticīgo (5.Moz.32:30). Mēs varam secināt, ka tie, kas bija ar Dāvidu viņa klejotuma gados nonāca pie ticības Dievam, kaut gan sākotnēji tie bija viņam pievienojušies dēļ savas neapmierinātības ar dzīvi (1.Sam.22:2; Ps.57:4). Daži uzsāk savu garīgo ceļojumu kāda personīga iemesla dēļ, taču ar laiku to garīgums pieaug tādu cilvēku kā Dāvids iespaidā.

12:17 *Netaisnības pie manām rokām nav* – Sauls bija nepatiesi apvainojis Dāvidu daudzās lietās, taču viņš atteicās atzīt visus šos apvainojumus. Kad mūs nepatiesi apvaino, mēs tiecamies sevi attaisnot it visās lietās, pat tādās, kurās mums patiesi būtu jājūtas vainīgiem Dieva priekšā. Dāvids, kā šeit tā arī viņa rakstītajos psalmos, rāda mums priekšzīmi šai ziņā; viņš atsakās atzīt, ka ir darījis ko pret Saulu, bet atklāti atzīst savus patiesos grēkus Dieva priekšā.

12:22 Dāvida armija auga augumā, „līdz radās liels karaspēks – it kā Dieva karapulks”. Šeit skaidri redzama paralēle starp Dāvida ļaudīm un eņģeļu karapulku. Zīmīgi, ka eņģeļu karapulki, kas sakāva sīriešus, 2.Ķēn.7:6 tiek saukti par „lielu karaspēku”. Asa un viņa armija sakāva etiopiešus – un aprakstā tas skan: „tie tika Tā Kunga un Viņa karapulka salauzti” (2.Laiku 14:12). Arī šeit Izraēlas karapulks kļūst par Tā Kunga karapulku. Zīmīgi, ka šai kontekstā 11:9 Dāvida Dievs ir minēts kā Pulku Kungs (Kungs Cebaots). Kā liecina ķerubu vīzijas, mēs uz zemes esam Dieva debesu karapulku atspoguļojums, un ja mēs ejam kopsolī ar tiem, uzvara ir nodrošināta. Skat kom.14:15.

12:23 Tie, kas atbalstīja Dāvidu tai laikā, Dievam bija ļoti svarīgi, un tie ir iemūžināti Dieva vārdā. Mūsu atbalsts Kristum šai saulē ir ārkārtīgi svarīgs Dievam, un Viņš tāpat atceras visus tos brīžus, kad mēs esam kaut kādā veidā iestājušies par Kristu šai neticīgo un garīgi naidīgi noskaņoto pasaulē.

13:2 *Ja jūs to atzīstat par labu un tas ir Tā Kunga, mūsu Dieva, nolikts – Uz šo pantu ir atsauce Ap.d.25,28, kad jaunā Izraēla vecaji, draudze, izteica viedokli, ka „Svētajam Garam ir paticis”, lai arī pagāni atgrieztos pie Dieva. Mēs redzam, ka abos gadījumos lēmumi netiek pieņemti, balstoties tikai uz vairākuma viedokli, kā pieņemts demokrātijā. Tie balstījās uz dievišķo elementu lēmumu pieņemšanas gaitā, kas stāvēja pāri vienkāršo mirstīgo, pat ja tie bija ticīgi, gribai.*

13:10 Uza bija levīts, bet nebija priesteris; un bauslībā skaidri teikts, ka šķirsts ir jānes Kehata dēliem uz pleciem, nevis jāved ratos, kā Dāvids to darīja (4.Moz.4:15). Dāvids gandrīz vai lielās Ps.119 ar to, ka viņš mācās Dieva likumus dienu un nakti, taču viņš neredzēja acīmredzamo; bauslības likumi bija pagaisuši viņa prātā aiz pieņēmuma, ka kalpošana Dieva garā pati par sevi padara sīkākos noteikumus par liekiem. Mēs varam kļūt citiem par nāves iemeslu dēļ nevērības pret Dieva vārdu, un mēs redzam arī, ka mēs nedrīkstam nevērīgi izturēties pret Dieva svētību tikai tādēļ, ka mēs Viņu no sirds mīlam un priecājamies Viņa priekšā. Skat kom.15:2.

14:2 Jebkuru paaugstinājumu dzīvē mēs saņemam Dieva tautas labad, nevis savtīgu labumu gūšanas dēļ.

14:14 Dievs mainīja ierasto kārtību, lai pārbaudītu Dāvida paklausību, tāpat kā viņš bija licis Mozum runāt uz klinti, nevis sist to. Un tāpat Viņš rīkojas arī mūsu dzīvēs. Dieva kaujas plāni nereti ietvēra sākotnēju muguras pagriešanu ienaidniekam, un tad uzvaras sniegšanu. Muguras pagriešana ienaidniekam bija mazvērtības un ciešanu grēku dēļ zīme (5.Moz.28:25). Dieva mērķis bija mācīt, ka uzvara var nākt tikai tad, kad mēs apzināmies, ka tā nav sasniegta mūsu spēkiem, ka, grēcinieki būdami, mēs esam pelnījuši tikai sakāvi.

14:15 Tas bija ķerubu „soļu troksnis”. Dāvidam tika dota mācība, ka uzvaru var sasniegt tikai ejot kopsolī ar Debesu karapulku, kas ir augšā; skat kom.12:22.

15:2 Dāvidam bija vajadzīgs laiks, lai nožēlotu savu kļūdu šķirsta pārvietošanas kārtībā, neievērojot Dieva diktētos noteikumus (skat kom.13:10). Starplaikam starp grēku un tā nožēlu ir jābūt pēc iespējas īsākam; mēs redzam līdzīgu kavēšanos starp Dāvida grēku ar Batsebu un tā nožēlu no viņa puses. Dievs darbosies mūsu dzīvēs, lai vestu mūs pie grēku nožēlas, bet tas nereti ietver lielas ciešanas kā mums, tā arī citiem; no tā visa var izvairīties, ja mūsu sirdsapziņa ir saskaņā ar Dieva vārdu un mēs esam pietiekami pazemīgi, lai nožēlotu grēku bez kavēšanās. Taču arī šai gadījumā Dāvids šķiet tiecamies pārlikt vainu uz citu pleciem (:13). Nožēlai ir dažādas pakāpes un nianses, un Dievs vēlas, lai mēs pilnībā atzītu savu vainu un nožēlotu to.

15:12 *Tai vietā, kuru es tam esmu sataisījis* – Šie vārdi ir pamatā Kristus vārdiem Jāņa 14:1-3. Kristus noteikti redzēja Dāvidā sevi un mūs šķirsta lomā. Šķirsta ‘atnešana’ vai ‘pacelšana’ (ebr.) un novietošana pastāvīgajā apmešanās vietā attiecas uz augšāmcelšanos. Un kad šķirsts bija beidzot atnests un pacelts Ciānā, Dāvids / Jēzus izdalīja visiem ļaudīm maizi un vīnu (16:3). Šo tēlu praktiskais mierinājums ir, ka maizes laušana būtībā atzīmē mūsu gaviles par to, ka mēs, kā šķirsts, esam perspektīvā jau atnesti un pacelti mūžīgajā vietā, kas mums ir sataisīta Valstībā.

15:13 Dāvida labie darbi neatsvēra viņa nedarītos darbus; mums ir ļoti nopietni jāattiecas pret darbiem, kas ir obligāti darāmi.

15:21 *Obed-Edomam* – Viņš bija tas, kura namā bija atstāts šķirsts, kad citi baidījās tam tuvoties (13:14). Viņš būtu varējis gaidīt lielāku atzinību par to, bet viņš ir uzskaitīts citu starpā kā viens, kas nespēlēja lielu lomu tā aprūpē. Ja mūsu vēlme ir vienkārši kalpot Dievam un uzturēt Viņa klātbūtni Viņa tautas vidū, mēs negaidīsim kādu atzinību vai atalgojumu par to.

15:29 *Viņa savā sirdī to nonicināja* – Mūsu jūtas attiecībā pret brāļiem un viņu kalpošanu Dievam neizdzēšami glabājas Dieva atmiņā.

16:2,3 Šeit, kā arī 15:27, Dāvids veic priestera pienākumus, kaut gan viņš nāca no Jūdās, nevis Levija cilts. No vienas puses, Dieva gara un būtības sapratne atbrīvo mūs no burtiskas sekošanas baušļiem; bet, kā Dāvids to izjuta baušļu pārkāpumā ar Uzu (13:10) un viņa grēkā ar Batsebu, tas var mūs novest līdz tādai Dieva principu neievērošanai, kas jau uzskatāmi par grēku. No otras puses, kad Usija rīkojās kā priesteris, viņš tika sodīts par to (2.Laiķu 26:19-21). Tā pati darbība var tikt uzskatīta par taisnu vienam un par grēku otram cilvēkam. No tā izriet, ka mēs nevaram nosodīt citu personu rīcību; tas mums ir jāatstāj Dieva ziņā.

16:3 Rozīnes gatavo no vīnogām, tādējādi mums šeit ir pirmtēls maizes laušanas rituālam. Tādā veidā mēs atzīmējam mūsu augstā priestera Kunga Jēzus mums doto svētību.

16:21 *Viņu dēļ Viņš pat pārmācīja ķēniņus* – Tā ir atsauce uz Abimeleha pārmācību 1.Moz.20; taču šai gadījumā Abimelehs rīkojās pareizi un ir attēlots kā taisns vīrs, turpretim Ābrahāms un Sāra kā mazāk taisni, kuri ir jāapsauc (1.Moz.20:16). Un tādēļ Dāvids aicina Izraēlu dot slavu Dievam par viņiem izrādīto nepelnīto Dieva žēlastību (:34,41).

16:26 Vienīgais glābšanās ceļš ir Evaņģēlija patiesībā. Neviena cita reliģija neved pie glābšanas, nedz pie attiecībām ar Dievu, vienīgi patiesā kristietība. Saprotot to, Dāvids aicina savu tautu būt par misionāru tautu (:8,25,26). Jo skaidrāk mēs izpratīsim cilvēku reliģiju nožēlojamo maldīgumu, patiesi absolūti pilnīgo dzīves niecību zem šīs saules, jo dedzīgāk mēs sludināsim Tā Kunga patiesību šai traģiskos maldu ceļos ejošajai bezmērķīgajai pasaulei.

16:33 Tā Kunga 'nākšanu' lai tiesātu zemi mums ir jāgaida ar bezgalīgām gavilēm, nevis ar bailēm.

17:2 Nātāns atbildēja pārlieku ātri, pieņemdam, ka viņam ir zināma Dieva griba, ko Viņš teiktu, atsaucoties uz šādu vēlmi. Bet viņš kļūdījās. Tā mums ir mācība, ka ir nepieciešams reaģēt uz situācijām, stingri balstoties uz Dieva doto vārdu, nevis uz mūsu pieņēmumiem par to, ko Viņš būtu varējis domāt.

17:10 *Es tev daru zināmu, ka Tas Kungs tev cels namu* – Tajā visā izpaužas Dieva žēlastība. Dāvids gribēja uzcelt materiālu celtni, un Dievs par atbildi teic, ka tas nav Viņam vajadzīgs, bet ka Viņš cels Dāvidam mūžīgu namu, proti, ģimēni, kas balstīsies uz Dāvida pēcnācēja, kas būs Paša Dieva Dēls (Lūkas 1:31-35). Dievs „spēj darīt daudz vairāk par visu, ko lūdzam vai saprotam” (Ef.3:20). Dievam labpatīk mūs aplaimot ar Savu žēlastību un mums būtu tāpat jāattiecas pret citiem ar domu, ko mēs varētu darīt viņu labā, lai tiem ieplestos acis, apbrīnojot Dieva žēlastību.

17:11 *Celšu kādu no taviem pēcnācējiem* – Septuaginta tulkojumā „celšu” vietā lietots vārds, kas citviet tulkots kā „augšāmcelšu”.

17:13 *Es tam būšu par tēvu, bet viņš Man būs par dēlu* – vienīgais šo vārdu piepildīšanās veids ir caur sievieti, tiešu Dāvida pēcnācēju, kas dzemdēs bērnu, kura tēvs būs Dievs. Un Raksti arī stāsta par jaunavu, kas dzemdē bērnu, piepildot šos vārdus. Tādēļ nav nekādas iespējas, ka Kristus būtu varējis pastāvēt pirms Savas dzimšanas. Ievērojiet tekstā lietotās nākotnes laika formas. Jāatzīmē arī, ka Jēzus ir tiešs Dāvida pēcnācējs un tādēļ likumīgs Izraēla ķēniņš. Taču Viņš dzīvoja kā nabadzīgs, nicināts darba cilvēks un mira atstumta noziedznieka nāvē. Mēs, kas esam Viņā, arī netiksim neticīgo pasaulē, kurā mēs dzīvojam, uzskatīti par tiem, kas mēs patiesībā esam.

Savu žēlastību – 'Dāvidam dotā žēlastības apsolījuma' rezultātā bezdievis atstāj savu ceļu (Jes.55:3,7), tam ir jāiedvesmo arī mūs atteikties no grēcīgām domām un ļauniem nodomiem.

17:16 *Kas gan es esmu* – Tādai ir jābūt arī mūsu atsaucei uz apsolījumu derību, kas noslēgta arī ar mums, kas esam Kristū (Gal.3:27-29). Dāvids varēja uzreiz tā

reagēt uz Tā Kunga apsolījumiem, jo viņam piemita patiesa pazemība, turpretim Salamans tos uztvēra lepnībā. Ievērojiet kā *ķēniņš* Dāvids... *palika* Tā Kunga priekšā, un sacīja: „Kas gan es esmu...?“. Žēlastība izraisa dažādas jūtas dažādos cilvēkos; dažos tā izsauc pazemību, citi to iztulko nepareizi, attaisnojot savu grēcīgumu.

17:17 *Tu esi mani... augsti cēlis* – Dāvids saprata sevi paceltu Kristus tēla kārtā.

18:1-3 Kad Dāvids bija saņēmis nākamās Kristus Valstības apsolījumus, viņš gāja un nodibināja savu valstību, sakaujot un izdzenot no zemes Izraēla ienaidniekus. Mūsu reakcijai uz nākamās Valstības apsolījumu, kas attiecas arī uz mums, būtu jāizpaužas centienos dzīvot pēc iespējas tā, it kā Valstība jau būtu atnākusi.

18:4 *Atstāja sev tikai simts braucamos zirgus* – Izraēla ķēniņam nebija jāvairo zirgu skaits, tam bija jāpaļaujas uz Dievu (5.Moz.17:16). Dāvids bija nedaudz ļāvies savai vājībai šai ziņā; bet viņa dēls Salamans, pamatojoties uz to, iegādājās tik daudz zirgu un ratu, ka bija jāceļ pilsētas, lai tos turētu. Problēma ir grēka dabā, kas izplatās un aug augumā, un mūsu pieļautais grēka mazumiņš atkārtojas citos, kuriem mēs esam par piemēru (kā piem., mūsu bērnos) un mēdz tikai pieaugt.

19:2 *Es gribu parādīt žēlastību Hanūnam... jo viņa tēvs man ir parādījis žēlastību* – Šis notikums varētu būt bijis Jēzum prātā, kad Lūkas 6:32-34 Viņš mācīja ka labestība pret tiem, kas mūs mīl, nav tā radikālā mīlestība un žēlastība, par kuru Viņš runā. Mīlestība pret tiem, kas mūs mīl, ne vienmēr noved pie laba, kā Dāvida pieredze šeit par to liecina.

19:4 Agrāk Dāvidam jau bija jāpiedzīvo līdzīgs gadījums ar Nābalu; viņš bija sūtījis vēstnešus pie viņa, kas tika nozākāti. Tad Dāvids iedegās pārlieku lielās dusmās un tika paglābts no negoda tikai pateicoties Nābala sievai Abigailai (1.Sam.25). Dievs laiku pa laikam atkārtu mūsu dzīves situācijas, lai pārbaudītu, vai mēs esam mācījušies no tās, vai arī lai nostiprinātu jau gūto mācību.

19:13 *Tas Kungs lai dara, kā Viņam labi patīk* – Mūsu dzīvēs pastāv iepriekš nolemtības elements; taču tam nav jāliek mums iegrimt pašapmierinātībā vai fatālismā, bet gan jādara Dieva griba, ciktāl tā mums ir pieejama, zinot, ka Viņš

mūs svētīs to darot. Joāba gadījumā šī sapratne lika viņam cīnīties par Tā Kunga lietu, un Kungs atalgoja viņu ar uzvaru.

20:1 *Dāvids palika Jeruzalemē* – 2.Sam. 11 izgaismo zīmīgos Dāvida dzīves notikumus šai laikā. Dāvidam bija ārlaulības sakars ar Batsebu un viņš izkārtāja viņas vīra nogalināšanu. No tā jāsecina: lai mēs pareizi izprastu Bībeli, mums ir jālasa visa Bībele un jāsalīdzina tās dažādajās daļās aprakstītie notikumi, lai gūtu pilnu priekšstatu par aprakstītajiem notikumiem.

20:5-8 Šiem kariem ar milzīga auguma vīriem ir daudz kopīga ar Dāvida uzvaru pār Goliātu 1.Sam.17. Viņa izcīnītā uzvara iedvesmoja viņa vīrus, tāpat kā Kristus uzvarai krustā [‘Golgāta’ = ‘Goliāta galvaskauss’] jāiedvesmo mūs mūsu garīgajās cīņās.

21:1 ‘Sātans’ ebreju valodā nozīmē ‘pretinieks’. Vārds pats par sevi nenes nekādas ļaunuma pazīmes. Paralēlajā tekstā 2.Sam.24:1 teikts, ka Dievs skubināja Dāvidu saskaitīt Izraēlu un Jūdu. Tādējādi Dievs darbojās kā Dāvida pretinieks. Labus cilvēkus, kā Pēteri, var nosaukt par ‘sātanu’ (Mat.16:21-23); mūsu lielākais pretinieks ir mūsu pašu iekšējā dziņa grēkot. Nav nekādas kosmiskas būtnes, kuru sauktu par ‘Sātanu’.

21:3 Tautas skaitīšana nebija nekāds grēks, taču ikreiz, kad tos skaitīja, tiem bija jāmaksā nodoklis Saiešanas teltij; ja tie atteicās to darīt, tos gaidīja mocības (2.Moz.30:12-15). Dāvida vēlme uzzināt cik liels ir viņa karotāju skaits norādīja uz viņa ticību cilvēku spēkiem. Bet tas nebija pareizi, jo, kā Joābs paredzēja, cilvēki negribēs maksāt šo nodokli, kas novedīs pie mocībām. Dāvids būtu varējis teikt, ka tā būs Izraēla, ne viņa problēma, ja viņi izvēlas nepaklausību. Taču mums ir ar sapratni jāizturas pret citu iespējamām garīga vājuma izpausmēm, mums nav jāspiež tos pieņemt lēmumus, kuros viņu izvēle var būt grēcīga. Dievs bija dusmīgs uz Izraēlu un tādēļ arī sodīja tos (:7) – jo tie nemaksāja nodokli Saiešanas teltij.

21:13 Dievs ir žēlsirdīgāks par cilvēkiem. Šī doma ir par mierinājumu mums, kad mūs brīžiem māj šaubas, vai Dievs būs žēlsirdīgs pret mums pastarajā dienā. Šo šaubu pamatā ir mums zināmā cilvēku žēlastība, kas nav salīdzināma ar Dieva žēlastības kvalitāti un lielumu.

21:15 *Viņam kļuva žēl* – Dievs var mainīt savu lēmumu par Savu tautu kāda uzticama cilvēka iejaukšanās dēļ, kas ir gatavs uzņemties citu grēkus, ko Dāvids arī darīja (:16-27). Tobrīd Dāvids rīkojās kā Kristus pirmtēls.

21:17 Dāvids bija grēkojis tikai gadījumā ar Batsebu un Ūriju (1.Ķēn.15:5); cilvēki tika sodīti ar mēri par nodokļa nemaksāšanu Saiešanas teltij (2.Moz.30:12-15). Brīžiem mūsu sirdsapziņa var mūs mocīt par lietām, kuras notiek ne tikai mūsu vainas dēļ; bet skat kom.3.pantam.

21:24 Mums nav jāizliekas, ka mēs ko upurējam, ja tas mums neko nemaksā; piem., kalpot Dievam, faktiski darot to, kas ir mūsu pašu interesēs, kas mums patīk. Upurim būtu jālīdzinās Kristus upurim krustā, tam ir jāietver sevī maksu, un mums tā ir jāizjūt sevī, pretējā gadījumā zūd upurēšanas jēga.

22:8 Salamans nedaudz izmaina šeit teikto, vēstīdams Hīrāmam, ka Dāvidam nebija laika celt Dieva namu to karu dēļ, kas tam bija visapkārt (1.Ķēn.5:17). Viņš nesaka ne vārda par Dāvida vainu asins izliešanā, Salamans ignorē morālo aspektu. Dāvids savukārt šķiet sagrozām apsolījumus, kas viņam doti 1.Laiku 17 un 2.Sam.7. Nams, par kuru Dievs runāja, bija Dieva Valstība, Dieva tautas valstība; un lielais dēls, par kuru bija runa, bija pravietiskais Kristus (Lūkas 1:31-35). Dievs skaidroja, ka Viņš negrib, lai Viņam celtu templi, tā vietā Viņš gribēja uzcelt mums Viņa namu Kristū. Nez vai Dievs bija teicis Dāvidam, ka viņš nevar celt templi tādēļ, ka viņš ir nogalējis pārāk daudz ļaužu; jāšaubās, vai tempļa celšanas plāni, kurus Dāvids teicās saņēmis no Dieva, patiesi nāca no Dieva. Viss, ko mēs šeit uzzinām, ir pieraksts par to, ka Dāvids apgalvo, ka Dievs grib lai templi neuzceltu viņš, jo viņš ir izlējis pārāk daudz asiņu, bet kāds cits. Bībelē ir ne mazums piemēru tam, ka cilvēki iedomājas, ka viņi zina Dieva gribu tik lielā mērā, ka sāk apgalvot, ka tā arī ir Dieva paustā griba (2.Sam.7:3,4; 1.Ķēn.22:15-17).

23:4 *Uzrauga darbu pie Tā Kunga nama* – Tāda kalpošanas kārtība tika ieviesta Tā Kunga namā Salamana laikā. Salamana pamācībās ebreju vārds, kas tulkots, kā „uzraudzīt” sastopams divreiz. Viņš runā par skudrām, kurām nav vajadzīgs „valdnieks / priekšnieks” (Sal.pam.6:6,7). Tas šķiet kritizējam sarežģīto uzraudzības sistēmu, kura Salamanam bija jārada, lai celtu templi un valstību. Viņš šķiet sakām, ka ideālā katram izraēlietim būtu pašam jāstrādā pēc labākās

sirdsapziņas. To pašu domu pauž arī Sal.pam.12:24: „Čaklā roka valdīs” (salīdz.ar Sal.pam.6:7 „valdnieks”). Un mums ir jāuzdod sev jautājums, vai arī jaunais Izraēls nav kādu iemeslu dēļ sasirdzis ar motivācijas trūkumu, gaidot, lai kāds tam pateiktu, kas jādara, lai kāds ‘uzraudzītu’. Skudras nav tādas. Tās redz, kas jādara un dara to.

23:13 *Iesvētīts... lai svētītu* – Uz šiem vārdiem Jēzus atsaucas Jāņa 17:17-19, sakot, ka Viņš svētījies krusta nāvē, lai svētītu mūs. Mūsu svētīšanas mērķis ir, lai mēs svētītu citus; jo mēs esam priesteru tauta (1.Pēt.2:5,6), levīti ir mūsu paraugs. Glābšana un pieņemšana no Dieva mums dota, lai, pateicoties tam, mēs varētu kalpot citiem.

24:19 Divdesmit četri priesteri / vecaji minēti arī Debesu tiesas namā Atklāsmes grāmatā 4:4; 5:8; 11:16; 19:4. Dieva tautai uz zemes ir jāatspoguļo to eņģeļu pārstāvju sistēmu Debesīs. Diemžēl Izraēls to visu aplami sagrozījis; Ecēh.8:16-18 mēs lasām, ka augstais priesteris un 24 vīri templī pielūdz sauli. Mēs uz zemes neesam vieni, kalpojot Dievam; mēs esam daļa atspulga uz zemes tai situācijai, kas tagad ir Debesīs.

24:31 *Arī viņu dēļ* – Ievērojiet, ka tiek uzsvērta priesteru un pārējo cilvēku vienlīdzība, neskatoties uz viņu statusu (25:8; 26:12). Mēs esam jaunā priesteru saime (1.Pēt.2:5,6). Mūsu kā ticīgo kopienas darba dabas svarīgums un steidzamība izdzēš visas statusa un vecuma radītās atšķirības.

25:2 Sarakstos minētie „dēli” varēja ietvert arī tos, kurus Asafs mācīja; mācekļi tika uztverti kā skolotāja „dēli” (:8).

25:6 *Kalpodami Dieva namā* – Salamans bija tempļa celtniecības idejas pārņemts; pēc viņa nāves viņa ļaudis žēlojās par „smago jūgu”, ko Salamans viņiem bija uzlicis (2.Laiku 10:4). Taču ebreju vārds, kas tulkots kā „jūgs” tiek atkārtoti lietots, lai aprakstītu cilvēku „kalpošanu” templī (šeit un arī 26:8,30; 27:26; 28:13-15, 20,21; 29:7; 2.Laiku 8:14). Salamans bija pārņemts no likšanas citiem „kalpot Dievam”, kad faktiski tā bija kalpošana viņam; viņš bija sācis cietsirdīgi izturēties pret Dieva tautu, kad sākotnējā tempļa celšanas ideja bija, lai atvieglotu cilvēku kalpošanu Dievam. Un tāda apmātība, kas pārvērš labi domātos projektus cilvēka

egoisma apmierināšanā un citu apspiešanā, diemžēl ir vērojama arī mūsu paaudzes ticīgo vidū.

26:4 *Obed-Edoms... Dievs viņu svētīja* – Obed-Edoms mierīgi uztvēra arkas atrašanos viņa namā, kad citi tolaik domāja, ka tā nes nāves briesmas viņa ģimenei (2.Sam.6:11,12). Dievs viņu svētīja par to ar daudz bērniem un mazbērniem, kopā 62 (:8). Taču Obed-Edoms nesaņēma par to augstu atalgojumu pēc cilvēku mērauklām; viņa daudzie bērni bija vārtsargi templī, kas, vadoties pēc Ps.84:11 teiktā, ir viens no zemākajiem un mazāk cienījamiem darbiem. Dažreiz mums nākas darīt to, kas pienākas un nepievērst uzmanību citu ticīgo bailēm, pat ja tie ir vadībā (salīdz. ar Dāvidu). Atalgojums un cieņa par tādu uzticību var nenākt šai dzīvē, un mums nav arī uz to jāgaida, ja mēs koncentrējamies uz nākamo Dieva Valstību uz zemes kā mūsu atalgojuma laiku un vietu.

26:26 *Dāvids bija veltījis* – Dievs bija Dāvidam „pie Sava svētuma” zvērējis (Ps.89:36). Ebreju vārds „svētums” ir tas pats, kas „veltījums”. Par atbildi Dieva veltījumam Dāvids veltīja Dievam visu sudrabu un zeltu, kuru viņš bija guvis šai pasaulē, Dieva nama apkalpošanai (skat arī 1.Ķēn.7:51; 2.Laiku 5:1). Arī mums ir jāatbild uz Dieva veltījumu mums ar to, ka mēs veltam Viņam visu, ko Viņš mums dod. Derības attiecības ar Dievu daudz prasa kā no Dieva, tā arī no mums. Un Dāvida gadījums skaisti parāda žēlastības nozīmi. Dāvids ļoti gribēja ko *darīt* Dieva labā – celt Viņam namu, iztērējot tam visu savu bagātību. Dievs atbildēja, ka nē, ka Viņš cels *Dāvidam* namu. Un Viņš to sāka īstenot līdz ar Dāvidam doto apsolījumu. Un Dāvids atbildē uz šo žēlastību tomēr *dara* kaut ko – veltī savu bagātību Dieva namam, kā Dievs bija veltījis Sevi Dāvida namam. Tādai būtu jābūt saiknei starp žēlastību un darbiem mūsu pieredzē.

27:23 Nebūtu iemesla morāli vainot Dāvidu par jaunākās paaudzes saskaitīšanu; taču Dāvids ticēja apsolījumam, ka Dāvida sēkla vairošies kā smiltis pludmalē, un viņš to nedarīja. Mēs varam skaitīt katru mūsu santīmu, ja mums ir tāda vēlēšanās, bet dzīve augstākajā līmenī ir ticībā, ka Dievs pildīs Savu solījumu rūpēties par Savu tautu tās ceļā uz Viņa Valstību.

28:3-6 Šie Dāvida vārdi šķiet atspoguļojam Dieva teikto viņam, taču šajos apgalvojumos Dieva patiesi teiktie vārdi ir sajaukušies ar Dāvida paša iedomāto

Dieva vārdu iztulkojumu. Dieva pamatojums tam, kāpēc Viņš negrib, lai Dāvids celtu Viņam templi, atšķiras no Dāvida paustā iemesla, un Dāvids bija nepārprotami apmāts ar domu par Salamanu kā savu mantinieku, līdz pat tam, lai teiktu, ka Dievs ir izredzējis Salamanu par troņa mantinieku un tempļa cēlēju. Dāvids bija zaudējis savu koncentrēšanos uz Kristu, cenšoties panākt, lai viņa dēls kļūtu par 2.Sam.7 dotā apsolījuma galveno piepildījumu. Šī vēlme par katru cenu deklarēt Salamana tiesības kā Dieva dotas nenāca par labu Salamana sirdsapziņai, novedot to līdz hroniskam egoismam un galu galā ticības zaudēšanai. Skat kom.19.pantam.

28:8 *Turiet un pildiet visas Tā Kunga, jūsu Dieva, pavēles* – Ja mēs mīlam Dievu, mēs kalposim Viņam no visas sirds un dvēseles, mēs centīsimies Viņam izpatikt, domādami par to, kā pēc iespējas labāk pildīt Viņa dotos likumus, Viņa paustos principus.

28:19 *Tas viss ir uzrakstīts, kā Kungs man to devis, viņš izskaidrojis visus ieplānotos darbus* [jaunajā tulkojumā] – Tā varētu būt netieša norāde uz to, ka Dāvids tikai saka, ka viņš ir dabūjis tempļa plānus no Tā Kunga (skat kom.28:3-6). Dāvids, tāpat kā daudzi arī šodien jauc Dieva vārdu ar savām vēlmēm un pārdomām, galu galā pieņemot, ka tas, ko viņi vēlas, arī ir Dieva vārds.

29:1 *Kuru vienu Dievs ir izraudzījis* – Dievs to nebija teicis, bet Dāvids savas personīgās vēlmes un izvēles pauž it kā tie būtu Dieva vārdi; skat kom.28:3-6,19.

29:5 *Ko amatnieku rokas darina* – Salamana templi apraksta kā cilvēku roku darinājumu. Vārds „darināt” tiek uzsvērts Salamana tempļa celšanas pierakstos (2.Laiku 3:8, 10,14-16; 4:1,2,6-9,14,18,19,21). „Roku darbs” vairākās vietās attiecas uz elku darināšanu (piem., Jes.2:8; 17:8; 31:7). Un zīmīgi varētu būt tas, ka Pāvils, apstaigājot pagānu tempļus, atsaucas uz Jes.66:1,2 teikto par to, ka Dievs nedzīvo tempļos; ko arī Stefans saka, runājot par Jeruzalemes templi. Tempļa celšana bija kļuvusi Salamanam par elku, kā arī kalpošana Dievam var izvērsties par sava veida sevis cildināšanu.

29:6 Dāvida dāsnums iedvesmoja viņa brāļus rīkoties tāpat; dāsnums Dieva darbā ir lipīgs.

29:14 *No Tavas rokas mēs Tev dodam – Mēs nepiederam paši sev; un vēl jo mazāk ‘mūsu’ nauda un laiks ir mūsu pašu! Tāpat kā Dāvidam mums būtu jāsaprot, ka visu, ko mēs dotam, mēs faktiski esam saņēmuši no Viņa. Materiālisma mīts ir tajā, ka mēs uzskatām, ka mums pieder tas, kas mums ir. Ar to ir saistīta arī Dāvida doma par dāšnumu Dieva darbā, jo mūsu mirstības dēļ (:15) mēs tik un tā neko nevaram aiznest līdzī kapā, labāk visu atdot Dievam. Un tas ir viens secinājums no ticības cilvēka mirstībai un tam, ka mūsu dvēseles nav nemirstīgas, kas varētu saglabāt apziņu pēc nāves.*

29:19 Dāvids no sirds lūdza Dievu, lai Salamanam būtu ķēniņš-mesija un lai viņam Dievs dotu īsteni gudru sirdi. Šīs lūgšanas tika uzklausītas tikai daļēji – tai ziņā, ka Salamanam tika dota liela gudrība un viņa valstība bija vislielākais Kristus nākamās Valstības pirmtēls. Tādējādi, mūsu lūgšanas par citiem var tikt uzklausītas, ja tas tā nebūtu, tad nebūtu jēgas lūgt par citiem. Taču katram indivīdam ir dota izvēles iespēja; mēs nevaram padarīt citus garīgākus mūsu lūgšanu rezultātā, kaut gan savā ziņā spējam iespaidot viņu garīgumu. Dāvida lūgšanas par Salamanu ir tam pierādījums. Šīs lūgšanas tika uzklausītas, jo Dievs brīnumaini palīdzēja Salamanam, dodams tam katru iespēju attīstīt nepārspējamu garīgumu; taču viņam pietrūka patiesas iekšējas vēlēšanās būt tādām no sirds, savā sirdī viņš atgriezās Ēģiptē un šī iemesla dēļ galu galā Dāvida vēlmes redzēt Salamanā ķēniņa-mesijas tēlu nepieredzēja piepildījumu.

29:23 *Salamanam sēdās Tā Kunga tronī kā ķēniņš – Ievērojiet, ka Izraēla valstība faktiski bija Dieva valstība uz zemes (Ap.d.1:6); un tādēļ Dieva valstības atjaunošanai arī jābūt uz zemes, ne Debesīs.*

The Second Chronicles

1:6 Laiku grāmatu pieraksti par Salamanu ir ļoti pozitīvi salīdzinājumā ar pierakstiem par Salamanu 1.Ķēniņu grāmatā. Taču Salamana pienesto upuru

daudzums ir jāskata Mihas 6:7 teiktā gaismā, ka Dieva labpatiku nevar iegūt ar „tūkstošiem” upurēto lopu, ka Tas Kungs prasa „darīt taisnību, mīlēt žēlastību un pazemīgi staigāt sava Dieva priekšā”. Salamana tēvs arī saprata, ka „visi kustoņi pa tūkstošiem kalnos” pieder Dievam, un mēs nevaram Viņam neko dot, kas Viņam jau nepiederētu, bet mēs varam dot Viņam paši sevi, savas dvēseles (Ps.50:10). Salamans domāja, ka Dievam ir vajadzīgs ārišķais dāsnums, un viņš nepievērsa uzmanību garīgajiem upuriem, kas ir daudz svarīgāki Tam Kungam.

1:10 Salamans lūdza gudrību, lai varētu vadīt tautu, jo viņš domāja, ka viņam ir Mesijas loma, un gudrība ir Mesijas neatņemama īpašība. Viņš nesaprata, ka Ābrahāmam un Dāvidam dotie apsolījumiem guva tikai sākotnēju piepildījumu viņā (piem., 1.Ķēn.4:20); viņš redzēja sevi kā galēju šo apsolījumu piepildījumu (kā tas skaidri izskan 1.Ķēn.8:20). Ticības trūkums nākamās Valstības idejai noveda viņu pie šī lepnā un augstprātīgā secinājuma (salīdz. ar mūsu pašu ‘valstības’ celšanu šai saulē, kas izriet no tā, ka mēs zaudējam vīziju par nākamo Valstību, kurai jānāk līdz ar Kristus atgriešanos).

1:11 Arī mēs varam dot priekšroku gudrībai pār labklājību, kad mēs atsakāmies no daudz laukietilpīgāka vai arī otra darba, vai izglītības kursa, lai nelaupītu laiku, kas veltāms Dieva vārdam.

1:16 *Ķēniņa uzpircēji tos saņēma... par cietu cenu* – Tas bija klajā pretrunā ar 5.Moz.17:16 teikto, ka Izraēla ķēniņam nebūs vairoto zirgu skaitu, nedz vest tautu uz Ēģipti, lai vairotu zirgu skaitu. Un Salamanam bija šie bauslības vārdi jānoraksta un jāiegaumē tie (5.Moz.17:18). Tas norāda uz mūsu tendenci ne vien ignorēt Dieva vārdu, bet faktiski darīt tieši pretēji Dieva vārdam. Stratēģiski Izraēls atradās starp Ēģipti un citām valstīm, tādējādi Salamans bija kļuvis par starpnieku zirgu un ratu tirdzniecības lietās (:17); bet Izraēlam pēc bauslības nebija jāvairo zirgu un ratu skaits (5.Moz 17:16). Tas viss neizbēgami noveda pie tā, ka Salamans ne tikai vairoja savu zirgu skaitu, bet, būdams „biznesā”, bija gluži apsēsts ar to; līdzīgi kā alkohola tirgotāji nereti paši kļūst par alkoholiķiem. Arī mēs varam nokļūt netiešā Ēģiptes bagātības valdzinājumā, būdami saskarsmē ar to un dodot citiem iespēju to baudīt.

2:1 Salamans vēlējās uzcelt divus namus, vienu Dievam un otru sev. Salamana kalpošanu ir vienmēr raksturojusi divdabība, viņš nekad nav bijis totāli piekēries Tam Kungam.

2:3-6 Šais vārdos jaušama neīsta pazemība. Viņš lepni apraksta Hūrāmam sava nodoma krāšņumu, iegrimis grandioza arhitekta apmātībā, un beidzot saka: „Un kas gan es esmu, ka varētu uzcelt Viņam namu?” Apstiprinājums tam rodams Jer.22:13-17, kur Jojakīma paša ciedru nama celšana aprakstīta tiem pašiem vārdiem, kurus Salamans lietoja, runādams par tempļa celšanu. Mēs varam kalpot Dievam lepnībā, un tā ir preteklība. Salamana izteikumos ir acīmredzama pretruna; ja Dievs patiesi ir tik liels, ka nemīt rokām darinātos namos (Ap.d.7:48; 17:24), tad kālab celt Viņam namu? Tā bija nepatiesa pazemība, kas gan tērpta Bībeles citātos un garīgās atsaucēs.

2:4 *Nams, ko es ceļu, ir liels* – Ebreju vārdu, kas šeit tulkots kā „liels”, Salamans atkal lieto savas dzīves nogalē, kad viņš ir zaudējis ticību un atskatās uz to, ka viņš ir veicis „lielus” darbus (Sal.māc.2:4), veltīgi cenzdamies rast pašpiepildījumu, tā ka viņš beigās visu atzīst par niecību. Salamana mācība ir tajā, ka mēs varam kalpot Dievam virspusēji, kad mūsu sirds ir tālu no Viņa un darbi, kurus mēs darām Viņa vārdā, ir tikai mūsu tukšie centieni pēc pašpiepildījuma, nevis totāla pieķeršanās Viņam un Viņa lietai.

3:1 No tā izriet, ka Dāvids bija ieņēmis galvā, ka tai vietai, kurā eņģelis viņam parādījās 2.Sam.24:17,18, ir jākļūst par tempļa celšanas vietu. Bet tas varētu būt viens no vairākiem piemēriem, kad Dāvids patvaļīgi interpretē notikumus, lai attaisnotu savu apsēstību ar domu, ka viņa dēlam ir jāceļ templis.

Morijas kalnā – Tā ir vieta, kurā Ābrahāms gatavojās upurēt savu dēlu (1.Moz.22:2), un tas bija netālu no Jeruzalemes – kas vēl jo vairāk nostiprina saikni starp šo upurēšanu un Kristus upuri kalnā ārpus Jeruzalemes.

3:3 Olekts līdzinājās attālumam no elkoņa līdz vidējā pirksta galam.

3:12 *Sniedzās līdz pirmā ķeruba spārnā* – Ķerubi pilnībā aplāja arku. Psalmos Dāvids dalās domās par to, ka taisnie patveras Dieva spārnu pavēnī, it kā mēs atrastos uz arkas vāka, kas tiek apslacīts ar upura asinīm, kas pārstāvēja Kristus

asinis. Tātad mēs atrodamies pilnīgā Dieva ķerubū patvērumā. Taču šeit aprakstītie ķerubi nav tie, kas aplāja šķirstu, tie aplāja visu vissvētākās vietas telpu. Pastāvīgie atgādinājumi par ķerubū klātbūtni liek domāt, ka Salamans gribēja, lai svētuma un patvēruma jēdziens attiektos uz visu templi. Tempļis pārstāv visu Dieva tautu, jo mēs esam Viņa tempļis. Jaunā Derība vēl vairāk paplašina šo jēdzienu – katra atsevišķa ticīgā personība ir Dieva tempļis (1.Kor.3:17; 6:19). Katrs no mums personīgi it kā atrastos vissvētākajā vietā un Dieva pastāvīgā klātbūtnē, Viņa spārnu pavēnī.

4:1 Stefans teica, ka Dāvids centās „gādāt *mājokli*” Dievam, un „Salamans uzcēla Viņam namu. Bet Visuaugstākais nedzīvo rokām darinātos namos, kā pravietis saka: debesis ir Mans goda krēsls... kādu namu jūs Man uztaisīsīt?” (Ap.d.7:46-49). Tas nevar nozīmēt, ka ‘Dievs vairs nedzīvo templī, kā Viņš to mēdza darīt pirms Kristus nāves’, jo jau pravietis Jesaja saka, ka Dievs nedzīvo namos. Un tas bija teikts vēl pirms Kristus laika. Šķiet, ka Stefans mēģina teikt: ‘Salamans kļūdījās, domājot, ka Dievs varētu apmesties kādā namā. Un jūs pieļaujat to pašu kļūdu’. Un viņa turpmākie vārdi: „Jūs vienmēr pretojaties Svētajam Garam, kā jūsu tēvi (ieskaitot Salamanu), tā arī jūs” (Ap.d.7:51). Un vēl viena liecība tam, ka Stefans uzskatīja Salamana tempļa celtniecību negatīvā gaismā, rodama saistībā starp Ap.d.7:41 un 48: „Viņi darināja tanīs dienās telu... un priecājās par *savu roku darbu*...Bet Visuaugstākais nedzīvo *rokām darinātos namos*”. Vārds „darināja” tiek uzsvērti atkārtots Salamana tempļa celšanas pierakstos (3:8,10,14-16; 4:1,2,6-9,14,18,19,21). Tempļa celtniecība bija cilvēku *roku* darbs (2:7,8). Roku darbs vairākos Vecās Derības fragmentos attiecas uz elku darināšanu (piem., Jes.2:8; 17:8; 31:7). Mācība ir skaidri saredzama; mēs varam veltīt milzīgas pūles acīmredzami kalpojot Dievam, kad faktiski mēs kalpojam tikai paši sev; un tādējādi mēs varam pārvērst kalpošanu Dievam par kalpošanu elkam.

5:6 *Upurēja...tik daudz sīklopu un vēršu, ka tos nespēja nedz saskaitīt, nedz aplēst* – Kaut šie vārdi nav domāti kā Salamana kritika, tie tomēr norāda uz to, ka viņš nav sapratis sava tēva izteiktās pārdomas par to, ka Dievam pieder kustoņi pa tūkstošiem kalnos (Ps.50:10), un tādēļ lopu upurēšana nav tik svarīga Tam Kungam kā mūsu ticība un mešanās Dieva priekšā, pilnīgi paļaujoties uz Viņu. Dāvids bija nonācis pie šīs sapratnes, jo viņa grēks Ūrijas un Batsebas sakarā bija

pelnījis nāvi un nekāda dzīvnieku upurēšana nevarēja nodzēst šo grēku – viņam bija jāpaļaujas uz Dieva žēlastību un jāapgūst mācība, ka Dievam vēlamais upuris ir grēku nožēlas salauzta sirds (Ps.51:16,17). Salamans neatzina savus grēkus, kā Dāvids to darīja, viņš nezemojās visu priekšā, kā to darīja Dāvids, un tādēļ viņam nebija sapratnes par to; viņš koncentrējās uz ārējo, nevis iekšējo pasauli. Dievs prot pārsteidzoši izmantot grēku un cilvēku trūkumus, lai sniegtu mums mācību; tādi kā Salamans, kas publiski negrēko un neatzīst savu privāto grēku smagumu, nereti demonstrē ārēju, garīgi tukšu virspusēju kalpošanu Dievam, ko mēs redzam Salamana gadījumā šeit. Skat kom.7:5.

5:8 *Ķerubi apklāja šķirstu* –Skat kom.3:12.

6:2 *Vietu, kur Tev jādzīvo uz mūžīgiem laikiem* - Šī ir viena no vairākām norādēm, ka Salamans bija pārliecināts, ka Dāvidam dotie solījumi viņā redzēs galīgo papildījumu (skat kom.:10). Viņš nemeklēja tālāk Kristus gara, pats būdams savu panākumu pārņemts. Šo viņa pārliecību lielā mērā nostiprināja arī Dāvids, kuram, šķiet, arī likās, ka Salamans ir tas Mesijas tēls, par kuru tika vēstīts apsolījumos. Tā 72.psalms ir veltīts Salamanam, taču tas nepārprotami runā par mesijas Valstību. Tādējādi Dāvids nepareizi interpretēja Dieva dotos apsolījumus, aprobežojot tos savā apsēstībā ar personīgo ģimeni pretēji lielajam garīgajam namam, kas bija jāceļ Mesijam. Salamans gāja tēva pēdās. Dievs bija teicis Dāvidam, ka Viņš negrib nekādu rokām darinātu namu, jo Viņš to arī nekad netika pieprasījis agrāk. Salamans atkārti šos vārdus 5.un 6.pantos un piemetina, kā viņš to izprata, ka tagad Viņš ir lūdzis Dāvida dēlu uzcelt Viņam namu Jeruzalemē. Tā ir mācība mums, ka mēs nedrīkstam nepareizi tulkot Bībeles vārdus, lai attaisnotu mūsu vēlmes attiecībā uz mūsu tuvākajiem ģimenes locekļiem.

6:6 Salamans apgalvo, ka Dievs teicis: „Bet Jeruzalemi Es esmu izraudzījis, lai tur mājotu Mans Vārds”. Bet Dievs nebija izraudzījis mājvietu, taču Salamanam būtu visādā ziņā bijis izdevīgi, ja Dievs būtu izraudzījis sev mājvietu Jeruzalemē. Un viņš turpināja tā domāt, līdz pats sāka ticēt, ka Dievs to ir teicis.

6:10 *Tas Kungs ir piepildījis Savu apsolījumu, kuru Viņš bija izteicis* – Apsolījums Dāvidam par viņa lielo pēcnācēju, kas uzcels Dievam namu, attiecās uz Mesiju, kas uzcelš namu, ar to domājot garīgo ģimeni (Lūkas 1:31-35). Šis apsolījums tika dots

Dāvidam par atbildi viņa vēlmei uzcelt Dievam namu. Taču Salamans karsti vēlējās, lai šis apsolījums piepildītos viņā, viņa acu priekšā, un šis vīzijas par Kristu un nākamo galīgo Dieva Valstību trūkums noveda viņu neceļos.

6:12,13 Pierakstos uzsvērts, ka Salamans lūgšanā nometās ceļos visu acu priekšā, izrādot savu pazemību. Kristus mācība par lūgšanu, kas nosoda tādu rīcību, varētu attiekties arī uz Salamanu (Mat.6:6).

6:18 Šie skaistie vārdi ir pretrunā ar to, ko Salamans saka 2.pantā, ka viņš ceļ māju, kur Dievam jādzīvo „uz mūžīgiem laikiem”. Tā ir neīsta pazemība, no kuras jāsarģās ikvienam ticīgajam.

6:20 *Lūgšanas... šinī vietā* – Lūgšanai jābūt vērstai uz Dievu, bet Salamans izdabāja cilvēcisķajai vēlmei pēc kāda amortizatora starp Dievu un cilvēku, tāpat kā Izraēls negribēja, lai Dievs runātu tieši ar tautu. Populārā reliģija, izdabājot šai tieksmei, ir radījusi hierarhisku priesteru sistēmu, taču Dievs ir allaž atklājies kā alkstošs nodibināt attiecības ar cilvēku, un tādēļ vēlas vistiešākā veida saikni ar mums, cik vien mūsu cilvēcība to pieļauj. Un tas ir visaugstākā mērā iespējams tiem, kas ir „Kristū”, kas var stāties tiešā saskarē ar Dievu, pateicoties tam, ko Kristus sasniedzis dēļ mums.

6:24 *Atgrieztos un apliecinātu Tavu Vārdu* – Dieva Vārds attiecas uz Viņa rakstura īpašību publiskošanu (2.Moz.34:4-6). Grēku nožēla ietver kā mūsu trūkumu, tā arī Dieva taisnīguma atzīšanu. Skat kom.12:6.

6:30 *Dod ikvienam pēc viņa ceļiem* – Tas notiks Kristus atgriešanās dienā, pastarajā dienā (Atkl.22:12). Taču ir teikts, ka tas notiek atbildē uz lūgšanu tagad. Kad mēs lūdzam Dievu, mēs it kā nonākam Viņa troņa priekšā; līdz ar to lūgšanas pieredze ir kā pastarās dienas pirmtēls. Tāpat kā mēs tagad jūtamies, kad mēs esam Viņa klātbūtnē un vēršamies lūgšanā pie Dieva, tā mēs jutīsimies arī tad.

6:33 Salamans runā tā, it kā debesis, kur Dievs mīt, faktiski būtu templis; viņš aicina ļaudis vērsties pie Dieva templī, kur Viņš mīt, kad būtu jāvēršas pie Dieva debēsīs. Teorētiski viņš atzina Dieva majestātiskumu (:18); taču Dieva lielums, kā spēka, tā garīguma ziņā viņam neko daudz nenozīmēja; tas nespēja raisīt viņā pazemību, kā tam vajadzētu būt. Tas ir cilvēka dabā, apzināties patiesību, taču

rīkoties tieši pretēji tai. Viņa sajūsma par paša aktivitātēm noveda viņu pie tā, ka viņš zaudēja patiesas attiecības ar Dievu. Doma par glābšanu no Dieva žēlastības viņu neuzrunāja, mīlestības pilna pateicība Dievam par grēku piedošanu nebija viņa dienas kārtībā; viņš nejuta vajadzību pēc patiesas pazemības jūtām, jo viņš taču bija ķēniņš pēc Dieva Paša gribas.

6:35 *Nes viņiem tiesu* – Viss, kas notiek ar Dieva tautu uz zemes, nāk it kā Dieva tiesas priekšā debesīs, kur Dievs pilda kā advokāta, tā arī tiesneša pienākumus cilvēku lietā. Bet tas notiek tad, kad mēs griežamies pie Viņa ar lūgšanu. Tādēļ ir svarīgi lūgšanā darīt Dievam zināmu to situāciju, kurā mēs esam iekļuvuši; kaut gan tā Viņam jau ir zināma, jo Viņam jau viss ir zināms.

6:36 Šai pantā Salamans atsaucas uz Dieva brīdinājumiem par sodiem, kas sagaida Izraēlu, ja tie pavisam aizgriezīsies no Viņa. Taču Salamans, šķiet, mazinām šo grēku, aprakstot to kā neizbēgamu – „jo nav neviena cilvēka, kas negrēkotu”. Dievs izklāstīja Izraēlam svētību, kas nāks pār tiem par paklausību un turēšanos pie derības un sodus par nepaklausību un derības ar Dievu laušanu, kas cita starpā ietvēra izkaisīšanu starp citām tautām un zemes zaudēšanu. Un Salamans pielīdzina šo nopietno sacelšanos kaut kam ikdienišķam. Šāda grēka nozīmes mazināšana noveda viņu pie garīgas pašiznīcināšanās.

7:1 Kaut gan Dievs bija skaidri pateicis Dāvidam, ka Viņš nevēlas, lai Viņam celtu namu, Viņš tomēr piekāpās Izraēla vājības priekšā, tāpat kā Viņš to darīja, atļaujot tiem cilvēku – ķēniņu – un strādāja ar viņiem šai zemākajā garīgās dzīves līmenī, ko Viņa tauta bija izvēlējusies. Tik stipra ir Viņa vēlme pēc attiecībām ar mums, Viņa cilvēkiem. Tādēļ Viņa godība piepildīja templi par zīmi, ka neskatoties uz Salamana uzpūtīgo lūgšanu (6. nodaļā), Viņš vēlējās pieņemt šo tempļa klātbūtnes sistēmu.

7:5 Šis lielais dzīvnieku upuru skaits nemaz nebija Dievam pa prātam, katrs dzīvnieks pārstāvēja viena cilvēka veltījumu, un mēs nevaram veltīt citu cilvēku veltījumus; tas ir viņiem pašiem jādara. Tas fakts, ka Salamana upuru skaits bija pārāk liels, lai būtu novietots uz altāra, kura izmēru Dievs bija noteicis (:7), norāda, ka par tādu skaitu Dievs nebija domājis. Skat kom.5:6.

7:11 *Tā Kunga namu un ķēniņa namu* – Divas reizes šai pantā, un nereti citviet, mēs redzam, ka Dieva nams tiek minēts paralēli Salamana namam. Viņa nodošanās Dieva namam nebija pilnīga un nedalāma.

7:12 Dievs bija pieņēmis templi tikai kā upuru pienešanas namu, proti, kā svētītu altāri (salīdz. ar 2.Sam.24:17,18). Taču patiesībā Dievs nevēlējās upuri (Ps.40:6; Ebr.10:5). Tā bija piekāpšanās cilvēku vājības priekšā.

7:14 Salamans savā lūgšanā bija teicis, ja Izraēls grēkos un pielūgs Dievu šai templī, lai Dievs tiem piedod. Bet Dievs labo viņa teikto; Viņš grib, lai grēcinieki vērštos tieši pie Viņa, un Viņš tiem piedod – templis nav jāuzskata par piedošanas instrumentu vai starpnieku, kā Salamans to bija paredzējis. Līdzīgā veidā arī Salamana netiešais norādījums uz to, ka lūgšana templī būtu pieņemamāka Dievam, netiek Dieva atbalstīta, kā Dievs to viņam dara zināmu (6:24-26 salīdz. ar 7:12,13). Atkal un atkal mēs redzam, ka Dievs alkst tiešu attiecību ar Viņu, nevis caur jēlkādu priesteru sistēmu vai cilvēku reliģiju. Salamans saka, ka Dievs uzklausa Savas tautas lūgšanas, jo *templis* ir nosaukts Dieva Vārdā, bet Dieva atbilde ir „Mana tauta, kas ir pēc Mana Vārda nosaukta” pati lūgs par sevi un tiks uzklausa, neatkarīgi no tempļa (6:33 salīdz. ar 7:14). Dievs redz tautu nesam Viņa Vārdu, nevis templi, kā Salamans to uztvēra. Un pēc tam Dievs pielīdzina templi un tautu 21. un 22. pantos, sakot, ja Viņš sodīs templi, Viņš sodīs arī tautu. Šķiet, ka Salamans domāja, ka templis paliks stāvēt pat tad, kad tauta tiks nosodīta. Mācība ir tajā, ka Dievu interesē katrs atsevišķs cilvēks, nevis reliģiskas struktūras, lai kādas tās būtu.

7:16 Tas ir nosacīts apsolījums, kam seko pieci panti ar nosacījumiem par Salamana garīgumu, kuriem Salamans nepievērsa uzmanību. Līdzīgi Salamanam arī mēs varam koncentrēties uz apsolījumiem, nepievēršot uzmanību to nosacītībai. Ir pamats domāt, ka mēs visi kopā un katrs atsevišķi tiecamies pievērt acis uz garīguma zaudēšanas iespēju un postu, ko tas var nest mūsu nākamībai. Dievs nemitējās atgādināt Salamanam par apsolījumu nosacītību, kā pirms tempļa celšanas sākuma (2.Sal.7:14), tā celšanas gaitā (1.Ķēn.6:11-13) un uzreiz pēc tā uzcelšanas (1.Ķēn.9:2-9).

7:20 Šeit Dievs koriģē Salamana izteikto domu, ka, ja Izraēls tiks izkaisīts tautu starpā, templis paliks stāvēt, un viņi varēs lūgt, vērsdamies pret to no savas izsūtījuma zemes.

8:1 *Salamans bija uzcēlis Tā Kunga namu un savu namu* – Atkal Salamana Dieva nama celšana ir minēta paralēli ar viņa paša nama celšanu, ar to liekot manīt, ka viņa nodošanās Dieva nama celtniecībai nenāca no visas sirds, kā tas bija viņa tēva Dāvida gadījumā. Vārds „celt” šai nodaļā atkārtojas vairākkārt. Salamana Dieva nama celšana tiek dota tai kontekstā, ka viņam vispār patika celšanas darbi. Savas dzīves nogalē viņš atzīst, ka vienu laiku ir bijis apsēsts ar celšanas darbiem tukšā cerībā atrast pašpiepildījumu bez Dieva (Sal.māc.2:4). Tādējādi, savā redzamajā tempļa celšanas dedzībā Salamans kalpoja Dievam vien tā, kā viņam pašam patika, kas veicināja viņa personības izpausmi. Tā, 6.pantā runāts par visām pilsētām, kuras Salamans *vēlējās* uzcelt. No vienas puses, mums ir jāliek lietā Dieva dotās spējas kalpošanā Viņam, taču no otras puses, mūs aicina celt Kristus krustu un sekot Viņam, pat pret mūsu pašu dabīgajām vēlmēm.

8:6 Salamanam bija tik daudz zirgu un ratu, ka viņam bija jāceļ pilsētas, kur tos turēt. Tas jau bija tieši pretēji bauslības pavēlei, lai Izraēla ķēniņš nevaikotu zirgu skaitu (5.Moz.17:16). Un tā bija tieši tā bauslības daļa, no kuras Izraēla ķēniņam bija sev jāraksta noraksts un jāturas pie tās (5.Moz.17:19). Viņam, tāpat kā mums visiem, bija dota iespēja zināt Dieva prasības un tomēr viņš darīja tieši pretējo. Jādomā, ka viņš kaut kādā veidā bija ieņēmis galvā, ka viņš ir izņēmuma gadījums... taču, ja mēs pieņemam un mīlam Dieva dotos principus, mēs nevēlēsimies meklēt to starpā kādus izņēmuma gadījumus.

9:4 *Viņai aizrāvās elpa* – Izbrīnā par visu redzēto.

9:6 Cilvēkiem ir vieglāk noticēt kādai patiesībai, ja viņi redz to piepildāmos dzīvē. Arī evaņģēlija sludināšana daudz spēcīgāk iedarbojas, kad šo vēsti nes cilvēks, nevis kāds bezpersonisks starpnieks, kā piemēram, internets vai grāmatas lasīšana.

9:8 *Tevi sēdināt uz Sava troņa par ķēniņu Tam Kungam, tavam Dievam* – Izraēls bija Dieva Valstība uz zemes, un ķēniņi valdīja Dieva vārdā. Tādēļ Valstība tika

gāzta līdz ar pēdējā Izraēla ķēniņa gāšanu; bet tā tiks atjaunota Kristus atgriešanās laikā (Ecēh.21:25-27; Ap.d.1:6). Tādēļ cerība par nākamo Dieva Valstību uz zemes ir cerība par tās Dieva Valstības atjaunošanu, kas jau reiz pastāvējusi uz zemes. Un atkal mēs redzam, ka nākamā Valstība būs uz zemes – tā ir Bībeles cerība, nevis došanās uz debesīm pēc nāves.

9:13 Atsauce uz skaitli 666 nevar būt nejauša; tas ir cilvēka skaitlis, kas ir „zvēra” iemiesojums (Atkl.13:18). Ir daudz citu līdzību aprakstos starp zvēra valstību un Salamana valstību. Taču viņa valstība nešaubīgi bija Kristus valstības pirmtēls. Tajā ir redzama cilvēkiem piemītošā šausmīgā divdabība, un mēs redzam, kā tas, kas virspusēji šķiet garīgs un brīnišķīgs, var patiesībā slēpt sevī ko ļoti grēcīgu. Un tas attiecas kā uz indivīdiem, tā arī uz kopienām.

9:19 Salamans bija sācis uzskatīt savu troni par Dieva troni; šķiet, ka viņš domāja, ka Dāvidam dotais apsolījums, ka Mesija sēdēs viņa tronī, piepildīsies, ja viņš uzcelt visiespaidīgāko troni pasaulē. Divpadsmit lauvas stāvēja uz sešiem viņa troņa pakāpieniem abās pusēs, iespējams, ar domu par eņģeļiem, kas stāv abpus Dieva tronim (1.Ķēn.22:19). Viņš patiesi sēdēja uz Tā Kunga troņa kā ķēniņš pār Izraēlu, taču tai ziņā, ka viņš valda Dieva vārdā; jo Dievs bija Izraēla īstais ķēniņš. Šķiet, ka Salamans domāja, ka viņš ir sava veida Dievs pār Izraēlu. Un mācība no tā būtu, ka mums ir sevi jāuztver par Dieva kalpiem un pārstāvjiem, un nav jāiedomājas, ka katra mūsu rīcība būtu jāuztver kā Dieva svētība. Gala rezultātā Salamans zaudēja nākamās Valstības vīziju – un arī mēs aiziesim neceļos, ja mēs mūsu mazās ‘valstības’ iedomāsimies par Dieva Valstību.

9:23 Salamana gudrība palika ar viņu arī viņa atkrišanas laikā (Sal.māc.2:9), jo gudrība vienmēr paliek ar mums intelektuālajā plāksnē. Dievs bija licis gudrību viņa sirdī, lai viņš palīdzētu citiem, kā Izraēlā, tā arī pasaulē; taču Salamans nespēja aptvert, ka viņam tā jāpielieto arī valdot pašam pār sevi. Jo vairāk patiesības mūsu lūpas vēsta citiem, jo lielāks ir kārdinājums neattiecināt tās pašiem uz sevi.

10:4 Salamans bija apmāts ar tempļa celtniecību; pēc viņa nāves viņa ļaudis žēlojās par „grūto kalpošanu”, ko Salamans bija tiem uzlicis. Taču ebreju vārds, kas šeit tulkots kā „kalpošana” tiek pastāvīgi lietots, lai aprakstītu cilvēku kalpošanu

templī (1.Laiku 25:6; 26:8,30; 27:26; 28:13-15,20,21;29:7; 2.Laiku 8:14). Savā apmātībā Salamans lika citiem ‘kalpot Dievam’, kad faktiski tā bija kalpošana *viņam*; viņš bija uzlicis tautai grūtu slogu, kaut gan sākotnēji tempļa celšanas doma bija, lai atvieglotu cilvēku kalpošanu Dievam. Un šāda apmātība, kas vērs vislabākos nodomus kāda personīgās patmīlības apmierināšanai, ar tai piemītošo citu izkalpināšanu, ir diemžēl kļuvusi par samaitāšanu daudziem Kristus draudzē. Jēzus aicināja tos, kas bija smagā jūga nomākti, nākt pie Viņa, lai atvieglotu to (Mat.11:29,30). Viņš noteikti atsaucās uz šo gadījumu, kad smagā jūga saliekti cilvēki, nāca, vēlēdamies to atvieglot.

10:10 Jaunāka gada gājuma cilvēki nereti ir bargāki par tiem, kas ir vecāki, un tādēļ tie ir labi karavīri agresīvu karu vešanā, kā burtiski, tā arī tēlaini izsakoties. Kļūstot vecākiem, mums jākļūst lēnprātīgākiem, iespaidojoties no Dieva žēlastības, nevis bargākiem un raupjākiem.

10:15 *Tā tas bija nolikts arī no Dieva puses* – Rehabeāma atbilde cilvēkiem ir tik acīmredzami nepareiza un negudra. Taču tā tas bija Dieva nolikts, lai piepildītos Viņa pravietiskie vārdi. Tā kā mums ir dota izvēles brīvība, Dievs apstiprina mūsu izdarīto izvēli.

11:4 *Un viņi paklausīja Tā Kunga vārdiem* – Tas ir ļoti apsveicami. Kad mēs esam nolēmuši spert kādu iespaidīgu soli, atteikties no jau iepriekš iecerētā nodoma, tāpēc ka Dievs to neatbalsta, nebūt nav viegli. Bet tādām ir jābūt Dieva Vārda svaram mūsu dzīvē. Jebkura veida agresija pret brāļiem ir nepareiza, un mums, kā Dieva Izraēlam, tas ir allaž jāpatur prātā, lai kādas provokācijas mēs nebūtu saņēmuši no saviem brāļiem.

11:14 Neskatoties uz to, ka Jerobeāms bija tiktāl aizgriezies no patiesā Dieva, šis desmit ciltis tomēr tiek sauktas par Jūdās „brāļiem” (:4). Lai cik tālu kāds aizgriežas no patiesā Dieva vai Viņa Taisnības, brālis tomēr paliek brālis. Ja cilvēks ir pieņemts Dieva saimē caur kristīšanos Kristus Vārdā, tad tas vairs nav mūsu ziņā teikt, ka viņš vairs nav saimes loceklis.

11:16 Kad Dieva bērni aizgriežas no Viņa, uzticīgais mazākums darīs visu, lai savienotos ar tiem, kas vēl aizvien glabā uzticību, un tas var prasīt pat dzīvesvietas maiņu ar visām ar to saistītajām ekonomiskajām grūtībām (:13).

11:18 Tas norāda uz to, ka Dāvids bija apprecējis savu brālameitu. Dāvida dzīvē bija ne mazums noviržu no normas, it īpaši personīgajās attiecībās, taču Dievs pieņēma viņu un vienmēr atzinīgi runāja par viņu. Tas nav teikts, lai attaisnotu grēku vai pašapmierinātību sevī, bet lai mudinātu mūs saglabāt pacietību attiecībās ar brāļiem, kuriem raksturīgas līdzīgas novirzes personīgajā dzīvē.

11:21 *Astoņpadsmit sievas un sešdesmit blakussievas* – Salamana vājības atkārtojās arī viņa dēlā. Grēka un pasaulīgas uzvešanās attaisnojums neizbēgami iespaido mūsu bērnus, kas to visu sāk uzskatīt par pieņemamu. Un tas savukārt iespaido arī bērnu bērnus sekot to vājībām daudzsievas ziņā (:23).

12:1 *Bija nostiprinājusies* – Ebreju vārds, ko tulko kā „stiprs” ir *hezek*. Labā ķēniņa Hiskijas (*Hezekiah*) vārds sastāv no *Hezek* un tam pievienotā *Yah*, proti, ‘tas, kuru stipru darījis Jahve’. Cilvēka spēks un apdāvinātība ir tieši pretēji Dieva spēkam. Mums gribētos zināt, kāpēc mums vienmēr nav visa tā, ko mēs vēlamies – bagātības, veselības, atzinības, labu attiecību, cilvēku pateicības, skaistu māju un satiksmes līdzekļu... bet par to nemaz nav jābrīnās, jo cilvēka spēks gandrīz vienmēr aizved to no Dieva.

12:6 *Tas Kungs ir taisns* – Grēku nožēla ietver sevī ne tikai atziņu, ka esam nepareizi rīkojušies, bet arī Dieva taisnības atziņu. Skat kom.6:24.

12:8 *Lai viņi kļūst viņam par kalpiem, lai saprastu atšķirību starp kalpību Man un citu zemju ķēniņiem* - Dažkārt Dievs sniedz mums mācību, ievietojot mūs situācijās, kad mums ir jāpakļaujas kādam cilvēku iestādījumam vai laicīgajam kungam. Tādējādi mēs varam kalpot mūsu laicīgajam kungam, it kā mēs kalpotu Kristum (Kol.3:22-24).

13:7 *Rehabeāms kādreiz bija jauneklis ar maigu sirdi un nebija pats pret viņiem stingri nostājies* – Tas bija pārspīlēti teikts, jo Rehabeāms bija četrdesmit vienu gadu vecs, kad viņš kļuva ķēniņš (12:13). Mēs viegli varam rast attaisnojumu tiem, kurus uzskatām ‘mūsu pusē’ esam, cenšoties visu redzēt tikai baltā vai melnā

krāsā šai pasaulē, vērtējot cilvēkus kā ārkārtīgi labus vai galīgi sliktus (:11). Realitāte ir daudz sarežģītāka – mums ir reāli jāvērtē vien savas pašu dzīves un personības.

13:12 *Nekarojiet pret To Kungu* – Šķiet ka Abija iztēlojās sevi Dieva vietā. Viņš bija sanaidojies ar Jerobeāmu (:3), bet, redzot, ka ienaidnieks ir daudz lielākā skaitā, viņš gribēja rast izeju vārdu kaujā, apgalvojot, ka Jūda turot Dieva pavēles (:10-12), kaut gan viņi bija sacēlušies pret Dievu, kopš tās dienas, kad Viņš viņus iepazīna (Jes.65:2; Ecēh.16:20) un pielūdza elkus (14:3). Viņš arī tēloja Dievu, apgalvojot, ka viņa ienaidnieki ir Dieva ienaidnieki. Tādēļ Dievs radīja situāciju, kurā Jūdas drosmīgie vīri bija tuvu iznīcībai, un tiem bija jāpaļaujas vienīgi uz Dieva žēlsirdību (:14).

13:13 Šī situācija pilnīgi sakrīt ar situāciju, kurā bija nonākuši Ajas vīri, kas aprakstīta Jozuas 8:20-22. Tie bija ielenkti no visām pusēm. Jūdas vīri, kas uzskatīja sevi par garīgi pārākiem, saņēma mācību, ka viņi nemaz nav labāki par pagāniem, kurus Dievam bija jāpadzen.

14:3 Tas parāda, ka iepriekšējā ķēniņa apgalvojumi par Jūdas garīgumu bija liekulīgi; skat kom.13:12.

14:10 *Kuram nav nekāda spēka* – Cilvēku spēkam Asas acīs nebija nekādas vērtības. Viņš bija guvis mācību no 12:3 (skat kom. šim pantam); ka spēks ir *vienīgi* Dievā. Dievs bija novedis Asu līdz šai sapratnei, izveidojot situāciju, kurā viņa vīri bija bezcerīgi mazākā skaitā, tāpat kā viņš centās mācīt Abiju 13:12. Mēs redzam, kā Dievs strādā šo vīru dzīvēs, dodot tiem mācību paraugus, tāpat kā Viņš strādā arī ar mums. Viņš izveido situācijas, kurās mēs esam bezspēcīgi un varam paļauties tikai uz Viņu – un tad rada mums izeju no situācijas (1.Kor.10:13; 2.Kor.1:8; 8:3). Tas ne tikai stiprina mūsu ticību nākošās krīzes situācijas gadījumā, bet vieš mūsos attiecīgu pazemību.

15:8 *Un iznīcināja riebekļus visās Jūdas un Benjamīna zemēs* – Bet 14:4 teikts, ka Asa to darījis savas valdīšanas sākumā. Vienmēr, kad mēs iznīdējam vājību no mūsu dzīvēm, tai ir tendence atgriezties. Jūdas ķēniņu pieraksti ir pilni ar liecībām

par elku iznīdēšanu – un drīz vien mēs atkal lasām par šādu nepieciešamību. Elku pielūgsmes tieksme ir bijusi un paliek pietiekami spēcīga.

15:9 Uzticīgie no 10 ciltīm pārcēlās dzīvot tuvāk Jūdas ticīgajiem. Mums ir jācenšas visiem spēkiem sadarboties ar citiem ticīgajiem, pat ja tas prasa no mums dzīves vietas maiņu.

15:15 *Un viss Jūda priecājās zvēresta dēļ* – Prieku rada pilnīga nodošanās Dievam, tas ir patiess prieks, ko nekas cits nevar radīt.

Meklēja To Kungu... tad arī Viņš bija viņiem atrodams – Kristus aicinājums meklēt, zinot, ka mēs atradīsim, ir kontekstā ar Viņa mācību, ka, lai ko mēs lūgtu, mēs saņemsim; ja klauvēsim, mums taps atvērts (Mat.7:7; Lūkas 11:9). Taču tas nenozīmē, ka mēs varam saņemt it visu, ko vien vēlamies; tā drīzāk ir mācība, ja mēs meklējam Dievu lūgšanā, ja mēs tiecamies nodibināt attiecības ar Viņu – mēs to atradīsim un līdz ar to visas citas lūgšanas un vajadzības mūsu dzīvēs neliksies mums vairs tik svarīgas.

16:2 Nododot Tā Kunga nama bagātību Ben-Hadadam, Asa rīkojās tā, it kā tā būtu viņa personīgā bagātība, kuru viņš var tērēt pēc patikšanas. Bet šīs lietas bija veltītas Dievam; ja tu kādam ko dod, tas vairs nav tavš. Kaut Asa arī neredzēja Dievu templī, tomēr Viņš it kā atrastos tur ar Savu sudrabu un zeltu – kas tika Viņam dots pateicībā par to, ko Viņš bija darījis Savai tautai. Un tad Asa pieiet klāt Dievam un paņem sudrabu un zeltu no Dieva klātbūtnes un nodod to pagānu elku pielūdzējam, kuru viņš uzskata par labāku aizstāvi pret ienaidniekiem par Dievu. Jo spēcīgāk mēs izjūtam Dieva klātbūtni, jo vairāk mēs izprotam, ka Viņam pieder absolūti viss. Tas, ko mēs veltam Dievam, pieder Viņam, un mums neklājas pēc tam ‘spēlēt Dievu’, ņemot to atpakaļ un rīkojoties tā, it kā tas piederētu mums. No mums tiek prasīts, lai mēs veltītu visu savu dzīvi Dievam.

16:3 *Derība pastāv starp mani un tevi* – Asas derība ar To Kungu (15:12,13) pieprasīja pilnīgu sevis veltīšanu Tam Kungam, tādēļ viņam vajadzēja pajauties uz Dievu, nevis noslēgt derību ar pagānu ķēniņu. Derības attiecības ar To Kungu pieprasa no mums pilnīgu atdevi, kā Asa pats bija teicis; mēs nevaram būt derības attiecībās ar vairākiem dieviem.

16:8 Dievs pārbaudīja Asas ticību, kad Viņš agrāk sūtīja pret viņu milzīgu armiju, un Asa izturēja pārbaudījumu. Bet kā jebkurš labs skolotājs, Tas Kungs atkārtoti situācijas mūsu dzīvēs; un dažkārt, tāpat kā Asa, mēs varam izturēt vienu pārbaudījumu un neizturēt to, kad tas tiek atkārtots. Dievs deva Asam vairākus karus (:9) – nevis kā soda mēru, bet lai viņš mācītos uzticēties Dievam un nevis cilvēkiem, kad jāstājas pretī ienaidniekam.

16:9 „Tā Kunga acis” attiecas uz eņģeļiem. Ja mēs uzdodam sev jautājumu, kā Dievs spēj redzēt un zināt visas lietas, atbilde varētu būt: iespējams, caur eņģeļiem. Viņu aktivitāte ir pārsteidzoša; tā kā viņu darbība nav mums redzama, mums var dažreiz rasties iespaids, ka Dievs bezdarbībā klusē. Taču patiesībā eņģeļu darbība zemes virsū ir neapsīkstoša un tas viss mūsu labā (Ebr.1:14).

16:10 *Tai pašā laikā Asa izturējās varmācīgi arī pret citiem paša tautas locekļiem* – Sirds dziļumos mēs apzināmies, kad mēs grēkojam; pat ja mēs pilnībā tajā neatzīstamies. Mēs arī saprotam, ka grēks ir nosodāms. Kad mēs grēkojam un neatzīstamies grēkā, vai kad mēs atsakāmies saņemt sodu par grēku, mūsu zemapziņā rodas vēlme apvainot grēkā citus un sodīt tos par to. Tādēļ reliģiozi cilvēki ir spējīgi uz vislielāko liekulību un nekonekvenci, sodot citus par grēkiem kurus paši piekopt, vai arī apvainojot citus grēkos, kas pašiem piemīt un dedzīgi nosodot tos par tiem. Asas netīrā sirdsapziņa atspoguļojas viņa varmācībā pret citiem.

17:3 *Sava ciltstēva Dāvida agrākos ceļos* – Vai tas netieši nenorāda uz to, ka ar gadiem Dāvida garīgums mazinājās?

18:1 Šī nodaļa rāda, cik nepareizi rīkojās Jošafāts, noslēdzot derību ar Ahabu; mūsu derība ar To Kungu izslēdz jebkuras citas derības noslēgšanu. Ahabs bija viens no Dieva tautas, bet skaidrs, ka viņa ticība uz To Kungu bija ļoti vāja, un viņš bija sapulcējis sev apkārt neīstus praviešus, kas apstiprināja visu, ko vien Ahabs vēlējās, par Dieva gribu (:4-7). Pat starp tiem, kas ārēji šķiet Dieva bērni esam, mums ir uzmanīgi jāizvēlas tie, ar kuriem mēs izvēlamies sadarboties; jo visi nav nopietni ieinteresēti sekot Dieva vārdam.

18:14 Ņemot vērā to, ka Miha jau bija redzējis vīziju, kas aprakstīta 18.-20.pantos, tā bija zīmīga aplamība no viņa puses. Dažreiz mēs visi tiecamies uzminēt, ko otrs grib dzirdēt no mums, lai to viņam arī pateiktu. Taču, ja mums ir Dieva vārds, tad mēs nedrīkstam to darīt; mums ir jārunā, darot zināmu Dieva gribu.

18:18-21 Šeit mums ir dota unikāla iespēja ieskatīties debesu tiesas norisē. Dievs paziņo Savu nodomu, un eņģeļi apspriež, kā to vērst dzīvē. „Gars” 20.pantā attiecas uz eņģeļi – jo Dievs dara eņģeļus par gariem (Ps.104:4). Viens no eņģeļiem piedāvājās būt par melu garu visu Ahabas praviešu mutē, iesakot doties uz Ramotas Gileādu, kur viņš arī kritīs. Dievam iepatikās šī ideja, iespējams, tāpēc ka tas bija veids, kā sodīt Ahabu par patieso praviešu noraidīšanu. Šim eņģelim tika dota vara darboties, un viņš devās, lai īstenotu šo plānu. Dievs apstiprina cilvēku izvēlētos rīcības plānus, un Viņš sūta tiem maldu varu, ka tie sāk ticēt meliem (2.Tes.2:11). Tas ir brīnumaini, ka Dievs notur konferences par mums debesīs, un eņģeļi apspriež labākos Dieva nodomu īstenošanas veidus mūsu dzīvēs.

19:2 *Vai tev tiem, kas To Kungu ienīst jāparāda mīlestība?* – Mēs varam iedomāties, kā Jošafāts būtu varējis attaisnot to, kāpēc viņš noslēdzis derību ar Ahabu 18:1,2 – ‘Mēs abi kalpojam vienam Dievam... vairāk vai mazāk ticam tām pašām lietām... mums ir tie paši ienaidnieki...’. Bet Dieva dusmas nāca pār Jošafātu. Ahaba atteikšanās uz klausīt Dieva vārdu (18:4-17) tika pielīdzināta ienaidam pret Dievu.

19:3 *Taču* – Dievs neatraidīja Jošafātu tādēļ, ka viņš bija grēkojis vienā ziņā vienā savas dzīves periodā; Viņš lūkojās plašāk. Kad mums nākas grūti paciest kāda ticīgā vājības kādā noteiktā dzīves jomā, mums arī jāpacenšas raudzīties plašāk, lai saredzētu arī citas viņa dzīves jomas, kurās izpaužas viņa garīgums.

19:10 *Starp asinīm un asinīm* - iespējams, te ir runa par strīdiem par asins atriebību, atsaucoties uz 5.Moz.17:8.

20:2 *Pret tevi nāk liels pulks* – Jošafātam bija jāmacās no Asas pieredzes, kad pret viņu nāca liels pulks (16:8), un, šķiet, Jošafāts bija to apguvis. Bībeles vēsture mums dota, lai mēs mācītos no citu pieredzes, kas faktiski ir atradušies mūsu situācijās – un tika stiprināti, brīdināti un iedrošināti (Rom.15:4).

20:12 *Ak, mūsu Dievs! Vai Tu negribi viņu vidū tiesu spriest?* – Jošafāts tāpat kā Dāvids psalmos redzēja dzīves krīzes situācijas kā pastaro tiesu; viņš sīki izklāstīja situāciju Dievam (:10) un juta, ka viņa lūgšana nāk Dieva troņa tiesas priekšā. Arī mūsu lūgšanas nonāk žēlastības troņa priekšā (Ebr.4:16); un Dieva troņa priekšā pastarajā dienā mēs jutīsimies tāpat kā mēs jūtamies lūgšanā tagad.

20:21 Šeit spēcīgi izskan slavināšanas tēma; un Dieva slavināšana parasti notiek *pēc* uzvaras, ne *pirms* tās. Cilvēki būdami, viņi droši vien baidījās, ka jātīc uz vārda. Taču Jošafāts slavēja Dievu par uzvaras apsolījumu, it kā tā jau būtu iegūta; un viņa cīņas plāns cilvēku uztverē nešķita gudrs esam. Viņš sūtīja priesterus ar slavas dziesmām par uzvaru karapulku priekšā. Tāda ticība liecina par Dieva perspektīvas pieņemšanu, kad Dievs runā par lietām, kurām vēl jānotiek, it kā tās jau būtu notikušas (Rom.4:17).

20:35 *Jošafāts, Jūdas ķēniņš, sabiedrojās ar Ahasju, Izraēla ķēniņu* – Kad pirms tam viņš bija sabiedrojis ar Izraēla ķēniņu, viņš gandrīz tika nogalināts un saņēma bargus pārmetumus par to (19:2). Arī mēs varam rīkoties nepareizi, nožēlot savu rīcību, un, kad situācija atkārtojas citreiz – mēs atkal alojāties. Un tomēr, neskatoties uz to, ka dzīves nogalē Jošafāts pieļāva šo kļūdu, visumā viņš tika uzskatīts par taisnīgu (:32). Tam nav jāliek mums domāt, ka daži cilvēka rīcības aspekti nav no svara un mēs varam tos 'atļauties'. Taču tas palīdz mums neaizgriezties no brāļa vai māšas, kuriem ir vājības kādā viņu garīgā ceļojuma posmā, pat ja tas notiek, tāpat kā ar Jošafātu, pašā dzīves nogalē, kad gribētos sagaidīt garīga brieduma sasniegšanu. Mēs visi nonāksim mūsu ceļojuma galapunktā ar nepilnīgu garīgumu, un mums būtu jāizturas pret citiem ar tādu pat žēlastību, kādu Dievs parāda mums.

21:6 Jošafāts, viņa tēvs, tika norāts par biedrošanos ar Ahabu (19:2), un viņš turpināja grēkot, biedrojoties ar Izraēla ķēniņiem (skat kom.20:35). Tā rezultātā, kaut gan viņš pats galu galā tika uzskatīts par taisnīgu, viņa dēls pieļāva kļūdas tai pašā jomā, bet iedams vēl tālāk, līdz kļuva pagalam grēcīgs un Dieva atstumts. Problēma ar grēku un ļaunanos vājībām ir tajā, ka mūsu bērni un citi, pieļaujot tās pašas vājības, iet vēl tālāk; mātei, kas piedzēras reizi gadā savā dzimšanas dienā, nav jābrīnās, ka viņas dēls kļūst par alkoholiķi.

Jo viņam bija Ahaba meita par sievu – Ķēniņu dzīves aprakstos nereti tiek uzsvērtas sievietes lielā ietekme uz vīrieti, it īpaši sievas vai mātes ietekme. Sievietes tolaik tika uzskatītas kā kustamais īpašums, taču Bībeles pieraksti tām piešķir cilvēkiem pienākošos cieņu un nozīmi, it īpaši uzsverot to lomu garīgajā jomā.

21:12 Tas notika ilgāku laiku pēc tam, kad Elija bija aizgrābts debesīs savas kalpošanas beigās. Šķiet, ka Elija tika aizgrābts debesīs un nonests kādā citā zemes vietā, tādēļ viņa kalpi gāja viņu meklēt; tas tika darīts tik visiem redzamā dramatiskā veidā, lai demonstrētu, ka viņa publiskā kalpošana ir beigusies. Bībele nemāca, ka pēc nāves mēs nokļūstam debesīs; Jēzus bija pirmais cilvēks, kas tika augšāmcelts no mirušajiem un saņēma mūžīgo dzīvību; un visi uzticamie saņems mūžīgo dzīvību kopā pastarajā dienā Kristus atgriešanās laikā.

21:16 Dievs pēc savas gribas spēj iedarboties uz cilvēka prātu vai „garu”. Tādēļ mums ir kvēli jālūdz, lai Dievs iedarbotos uz mūsu garu / prātu, lai darītu to svētu; jo cilvēka prāts ir mūsu garīgo cīņņu darbības lauks.

22:3 *Viņa māte bija viņa padoma devēja darīt ļaunu –* Atkal mēs redzam, ka sievietes iespaido bērnu garīgo dzīvi; skat kom.21:6. Viņas padoms viņam droši vien attiecas uz to veidu, kā viņš tika audzināts jaunības gados. Viņa vectēvam Jošafātam, taisnajam ķēniņam, bija vājība, kas attiecās uz draudzību ar Ahaba ģimeni (19:2). Jošafāta dēls Jorāms gāja vēl tālāk (skat kom.21:6), un tāpat arī mazdēls. Taisnā ķēniņa vājībai bija graužošanas garīgas sekas pat mazdēla dzīvē. Vectēvs Jošafāts gandrīz vai dabūja galu, uzsācis karu tandēmā ar Ahabu, Izraēla ķēniņu; un mazdēls grēkoja tieši tāpat (:5), tieši tai pašā vietā, Ramotas Gileādā (18:11). Viņš nebija guvis mācību no sava vectēva pieredzes un pielaida tās pašas kļūdas.

22:6 Ahasja tika bargi sodīts par to, ka nebija izdarījis secinājumus no garīgās vēsture. Jošafāts gandrīz gāja bojā dēļ biedrošanās ar Ahabu, Izraēla ķēniņu; Bībeles vēsturiskie dati ir doti mūsu pamācībai, lai mēs rīkotos saskaņā ar gūto mācību, nevis, lai mēs liktu tiem paslīdēt garām, nekādi neiespaidojot mūsu praktisko dzīvi.

23:1 *Slēdza derību* – Tai pat laikā viņi slēdza derību Dieva namā (:3). Mūsu derība ar Dievu ir nereti saistīta ar derību vienam ar otru; derības attiecības nav tikai derība starp Dievu un mums, mūsu attiecības ar Viņu ietver arī attiecības ar pārējo Viņam uzticamo tautu. Mēs nevaram būt derības attiecībās ar Dievu un izolēties no Viņa tautas.

23:11 *Jojada ar saviem dēliem to svaidīja* – Viens no šiem dēliem bija Zaharja, kuru Joass vēlāk nepateicīgi nogalināja par uzdrīkstēšanos viņu kritizēt (24:20-22). Patiešām 24:25 teikts, ka Joass nogalināja visus šos dēlus. Nepateicība ir grēks, jo cilvēku laipnība, kas mums tika parādīta, ir *Dieva* žēlastības pret mums atspoguļojums, un pateicības trūkums līdzinās Dieva žēlastības atraidīšanai.

23:16 Paralēlajos pierakstos 2.Ķēn.11:17 teikts, ka Jojada noslēdza derību starp To Kungu un ķēniņu un tautu, un šeit mēs lasām, ka Jojada noslēdza derību starp To Kungu, no vienas, un sevi pašu un visu tautu un ķēniņu, no otras puses. Jojada kā priesteris bija Dieva pārstāvis, un tādēļ to, ko viņš darīja, viņš darīja Dieva vārdā. Par Dieva pārstāvjiem var runāt kā par Dievu, kaut gan tie nav Dievs. Šim principam, kas rodams visā Vecajā Derībā, jāsaprotam mūs tam, lai pieņemtu, ka Dieva Dēls Jēzus, kā pilnīgs Sava Tēva pārstāvis, pats nav Dievs, bet par Viņu var runāt kā par Dievu, tāpat kā par Jojadu, jo Viņš pilnībā darbojas Dieva vārdā.

23:21 *Visi tās zemes ļaudis priecājās* – Tieši tāpat kā „visa tauta” nopostīja Baala svētnīcu (:17) un „visi tās zeme ļaudis” bija līksmi, ka Joass kļuvis par ķēniņu (:13). Kaut gan ļaudis nebija garīgi stipri tai laikā, dziļi viņu sirdīs gailēja vēlme darīt taisnu darbu – viņiem vienkārši pietrūka spēka to darīt, un viņiem vajadzēja kādu, kas būtu līdzīgs Jojadam, lai to viņiem skaidri pateiktu priekšā. Mums var likties, ka visi, kas mums ir apkārt, nemaz neinteresējas par garīgajām lietām, bet kad mēs tiem parādīsim taisno ceļu, mūs pārsteigs, ka tieši to apkārtējie cilvēki neapzināti arī bija meklējuši, ka tas ir bijis viņu zemapziņā. Skat kom.24:10.

24:10 Ļaudis patiesi ir atsaucīgi, kad kāds stingri nostājas vadībā un izskaidro radušos nepieciešamību; skat kom.23:21.

24:14 *Visu Jojadas dzīves laiku* – Joasa dedzība tempļa atjaunošanas darbā šķita esam viņa paša iniciatīva. Taču skaidrs, ka šī dedzība Dieva darbā bija radusies

Jojadas ietekmē, un tiklīdz Jojada bija miris, viņš pievērsās citiem dieviem (:17,18). Cilvēki var kalpot Dievam, pat ļoti dedzīgi, pateicoties citu ietekmei. Tāpēc ir tik svarīgi tas, kādi mēs būsīm mūsu garīgā ceļojuma galā – kad tie, kuru ietekmē mēs dzīvojām jaunībā, vairs nav ar mums un mēs kalpojam Dievam bez papildus motivācijas iepriecināt tos, kurus mēs cienām. Šķiet, ka Joass bija pateicīgs Jojadam par to, ka viņš izglāba viņa dzīvību un organizēja apvērsumu, lai ieceltu viņu par ķēniņu septiņu gadu vecumā, kad patiesībā viņam būtu jāpateicas *Dievam*, kurš izmantoja Jojadu sava nodoma veikšanai. Ja mēs neredzam mūsu garīgos tēvus kā *instrumentus* Dieva rokās, bet glorificējam viņus pašus, tad mēs darīsim garīgas lietas vienīgi lai iepriecinātu šos cilvēkus. Un kad viņi aiziet, mēs paliekam bez reālām attiecībām ar Pašu Dievu. Ar to varētu izskaidrot Joasa pievēršanos citiem dieviem *uzreiz* pēc Jojadas nāves.

24:17 *Ķēniņš viņus uzklausīja* – Vēsture it bieži mēdz atkārtoties. Tā bija arī Rehobeāma kļūda – uzklausīt sliktus padomdevējus un noraidīt vecajo padomus (1.Ķēn.12:8,10). Tāpat arī mūsu dzīves situācijas faktiski atkārtoti tās, kurās atradušies Bībeles personāži, un mums būtu jāpārcējas no tām. Mums ir jāuzdod sev jautājums, cik bieži mūsu lēmumi balstās uz Bībeles precedentu... Cik lielā mērā Bībeles vēsture iespaido mūsu šīs dienas lēmumus?

24:21 *Paklausīdami ķēniņa pavēlei* – Skat kom.23:11.

24:22 *Lai Tas Kungs redz un piemeklē!* – Tā ir viena no daudzām Bībeles norādēm, ka pastarajā dienā šīs dzīves situācijas tiks it kā atritinātas ļauno priekšā, lai atmaksātu. Visi viņu ļaunie darbi tiks tiem pieminēti, turpretī taisnajiem, kuru grēki tika piedoti, tie netiks pieminēti (Ecēh.18:22; 33:16).

25:3 *Kad ķēniņa valsts vara bija viņa rokās nostiprinājusies, tad viņš lika saviem kalpiem nogalināt* – Šis teiciens mēdz atkārtoties ķēniņu dzīves aprakstos; *kad* viņu vara nostiprinās, *tiklīdz* to dzīve ieiet drošās slīdēs, *tad* viņi dara ļaunu (11:17; 12:1; 17:1; 21:4; 26:8,16). Dažiem cilvēkiem nekad neizdodas gūt finansiālu un visāda veida drošību šai dzīvē, kas viņiem sagādā sirdēstus. Bet atceraties šo formulu; iespējams, ja tas viņiem tiktu dots no Dieva, tie aizgrieztos no Viņa. Amacja rīkojās pēc Jorāma parauga, kas kļuvis varens, nokāva savus brāļus (21:4). Atkal mēs redzam, ka Dievs gribēja, lai Amacja, un arī mēs visi, gūtu

pieredzi no savas tautas vēstures, saprastu, kā mums būtu jādzīvo. Tādēļ arī ir vērts lasīt pierakstus par ķēniņiem. Dievs vēlas, lai mēs zinātu šos vēstures datus, kas tika glabāti tik ilgi, un mācītos no tiem, pielietojot šo mācību mūsu dzīvēs.

25:4 Neskatoties uz to, ka nogalinot viņš sekoja ļaunajam Jorāma paraugam (21:4), viņš cītīgi turējās pie daļas no Dieva bauslības. Nereti mēs attaisnojam grēkus ar to, ka mēs daļēji sekojam Dieva bauslības burtam, kā tas redzams arī Kristus nodošanā krusta nāvei, kad ebreji, sīki pieturoties vienai bauslības daļai, galīgi izlaida no acīm plašāko redzējumu.

25:6 Jošafāts (19:2) un citi Jūdas ķēniņi bija vienmēr iekūlušies nepatikšanās, noslēdzot militāras dabas derības ar Izraēla ķēniņiem; un tomēr tie nemācījās no sliktās pieredzes; Amacja neļāva garīgajai pieredzei iedarboties uz viņu reālajā dzīvē.

25:8 *Bet ej un dari un rādi savu drosmi cīņā* – Klasisks piemērs lejup ejošai spirālei garīgajā ceļā, kad Dievs vēl pagrūž ļaudis, lai tie dotos pašiznīcināšanās ceļā, reiz jau viņi to ir izvēlējušies.

25:13 Tas varētu radīt izbrīnu; Amacja bija izdevis lielu naudu, lai algotu šo karapulku, bet, paklausot Dieva vārdam, viņš lika tiem griezties atpakaļ tādā veidā izniekojot naudu tikai tāpēc, ka Dievs bija viņam licis paļauties uz Viņu. Un tad viņi nodara tādu postu Amacjas valstībai. Iespējams, tas bija tāpēc, ka Amacjas paklausība Dieva vārdam bija ārēja, tā nenāca no visas sirds (:2). Ticībā Dievam Amacja bija izcīnījis lielu uzvaru, taču tūlīt pat pieņēmis pagānu dievus (:14,15).

25:17 Pirms tam Amacja bija gribējis noslēgt derību ar Izraēlu (:6,7); tagad viņš uzsāk strīdu ar tiem un provocē viņus uz karu. Šī nepastāvība, nekonsekvence, kas tik bieži saskatāma daudzu cilvēku dzīvē, liecina par to, ka cilvēkam nav noturīgas, nesatricināmas ticības Dievam, kas tik ļoti vēlas būt mūsu stiprā klints.

26:4 Taču Amacja tikai dažās lietās bija taisns Dieva priekšā un galu galā pievērsās citiem dieviem (25:20). Dievs tik ļoti vēlas, lai cilvēki Viņam atsauktos, ka Viņš raksta ļoti pozitīvi, atzinīgi vērtējot vismazākās garīguma izpausmes.

26:16 *Bet kad viņš bija kļuvis varens* – Viņš bija varens tikai pats savās acīs, jo viņa spēks bija Dieva dots (:15). Un atkal mēs redzam, ka cilvēka spēka apziņa noved pie garīguma trūkuma, kas tik bieži redzams ķēniņu dzīvēs un patiesībā visā vēstures gaitā; skat kom.25:3.

26:17 Tas bija ļoti drosmīgi no Azarjas puses; jo ķēniņi, it īpaši Usija šai brīdī, uzskatīja sevi par visvareniem, stāvošiem pāri jebkādai kritikai. Mums nav jābaidās nest Dieva vārdu tiem, kam ir „augstāka” dienesta pakāpe, pat paužot atklātu vai netiešu kritiku; jo salīdzinājumā ar Dieva vārdu, visa miesa ir kā zāle laukā, lai kāda būtu tās dienesta pakāpe (Jes.40:6-8).

26:18 Usija šeit tiek sodīts par to, ka viņš gribēja darīt to, kas ietilpst tikai priesteru pienākumos. Taču arī Dāvids darīja to, kas bija atļauts tikai priesteriem (no Levija dzimtas), bet viņš bija no Jūdās dzimtas un nebija priesteris (1.Laiku 15:27; 16:3). Un mums ir jāsecina, ka tā pati darbība var būt grēcīga vienam cilvēkam un liecināt par garīgu briedumu cita cilvēka gadījumā. Tas ir jāpatur prātā, spriežot par citu cilvēku uzvedību, tam nav jāpieiet burta kalpības garā, katrs gadījums ir jāskata dziļi individuāli. No tā mēs varam secināt arī to, ka ārējā darbība vai izskats Dievam ir daudz mazsvarīgāki par iekšējo motivāciju, kas Dievam ir pieejama. Saprotot to, mums ir rūpīgi jāanalizē mūsu rīcība. Iespējams, ka Usija centās atdarināt Dāvidu, darot to, kas pieklājas priesterim, pats nebūdam tāds; jo 2.Ķēn.14:3 ir uzsvērts, ka Usija darīja savus taisnos darbus *ne* tā kā viņa ciltstēvs Dāvids. Tā bija ārišķīga taisna cilvēka atdarināšana, tai laikā kad viņa sirdī it nemaz nebija garīguma; un Dievs bargi soda par šādu liekulību.

27:6 Ja cilvēks ‘dara taisnu savu ceļu Tā Kunga priekšā’ (skat arī Sal.pam.4:26), tad arī Tas Kungs „dara drošus vīra soļus” (Ps.37:23; 119:5), apstiprinot viņu tai ceļā, ko viņš ir izvēlējis.

28:5 *Tādēļ Tas Kungs, viņa Dievs* – Tas Kungs tomēr bija viņa Dievs, pat viņa dzīves ļaunajā posmā, kad Ahass bija atstājis To Kungu; arī mums nav jāaizgriežas no brāļiem, kas acīmredzami neievēro Dieva principus. Pat ja mēs esam neuzticīgi, Viņš paliek uzticīgs (2.Tim.2:13). Dievs strādā arī ar zudušajiem brāļiem, un tāpat jādara arī mums, sekojot tā gana piemēram, kas meklē pakļidušās avis, kamēr tās arī atrod.

28:9 Grēcīgā Izraēla „ienaidis” pret grēcīgo Jūdu radās tā rezultātā, ka viņi bija pārvēlušies paši savus grēkus uz savu brāļu pleciem un dedzīgi ņēmās tos sodīt par tiem. Šī psiholoģiskā parādība izskaidro, kāpēc draudzes locekļu starpā bieži valda dusmīga nosodījuma gars vienam pret otru. Lai no tā izvairītos, mums ir jāprot saredzēt pašiem savi grēki un jātic, ka nosodījumam par tiem jānāk no Jēzus. Tad mēs nejutīsim nepieciešamību uzvelt savus grēkus citiem.

28:11 *Dusmu kvēle* – Tas, šķiet, esam stiprāks teiciens par „dusmu karstumu” pār Jūdu dēļ viņu elkdievības (:9). Liekulība un asi nosodījumi brāļiem, kad arī mēs esam tādi paši grēcinieki, liek Dievam iedegties dusmās pār mums.

28:13 Līdzīgi notikumi sastopami vairākas reizes ķēniņu dzīves aprakstos; vīri ir apņēmušies īstenot kādus nodomus, algojuši karapulkus un tad tiem liek atteikties no šī plāna (piem., 25:9), neskatoties uz naudas un reputācijas zaudējumiem. Mūsu dzīvē ir jābūt gataviem atteikties no pieņemtā plāna, ja to liek Dieva vārds.

28:15 Apģērbt kailos, celt tos uz ēzeļiem un vest uz Jēriku – tas viss ir pamatā labā samarieša līdzībai (Lūkas 10). Tādēļ mēs varam saprast šo līdzību kā aicinājumu just līdztiem mūsu draudzē, kas cieš savu grēku dēļ; mums ir jāpūpējas par tiem, atceroties, ka mūsu grēki ir pelnījuši to pašu sodu (:10).

28:27 *Viņu nenonesa Izraēla ķēniņu kapos* – šie vārdi ir vairākkārt lietoti attiecībā uz grēcīgajiem ķēniņiem. Kaut gan ļaudis paši arī bija grēcīgi un nepaklausīgi, viņi uzskatīja, ka tie ķēniņi, kas nebija kalpojuši ķēniņa Dāvida garā, nebija pelnījuši būt apglabātiem kopā ar viņu. Sabiedrībā ir pamata sajūta par to, kas labs un kas slikts, kas izpaužas tieši šādos lēmumos. Tādēļ nevar teikt, ka ļaudis vienaldzīgi izturētos pret garīgumu, ka tiem nebūtu sajēgas par to, kas labs un kas ļauns. Ļaudis interesējas par garīgumu; tikai ir jāatrod veids kā aizskart šīs ieinteresētības stīgas.

29:2 Jābrīnās, ka tik ļaunam cilvēkam kā Ahas varēja būt tik taisnprātīgs dēls kā Hiskija. Iespējams, ka Ahasa pārmērīgais ļaunums bija licis Hiskijam aizdomāties par grēkošanas netaisnību; varbūt Hiskija bija dusmīgs uz tēvu par to, ka viņš nogalināja viņa brāļus un māsas, upurējot tos muļķīgiem elkiem (28:3), un viņš izvēlējās citu ceļu. Lai kā tas arī nebūtu, no tā mēs varam secināt, ka slikts vecāku

paraugs neliek bērniem grēkot; Hiskijas garīgā augsne bija šausmīga, bet viņš bija taisns. Mūsu grēkos nav vainojams neviens un nekas, vien mēs paši.

Tā Kunga acīs – Ar to ir domāti eņģeļi (16:9). Ja mēs sākam domāt, kā gan Dievs var visu redzēt un zināt, iespējams, ka atbilde varētu būt: caur eņģeļiem. Viņu aktivitāte ir brīnumaina; tā kā viņu darbība nav mums redzama, brīžiem mums var rasties iespaids, ka Dievs klusē un neko neredz. Taču Viņa „acis” Viņu pastāvīgi tur lietas kursā par mūsu situācijām un to, kas no tām izriet.

29:3 Ķēniņu dzīves aprakstos vērojams noteikts cikliskums tautas aizgriešanās no Dieva ziņā, tad atgriešanās pie Dieva taisna ķēniņa valdīšanas laikā un drīz vien atkal iegrimšana atkrišanās. Tas ataino grēka, grēka nožēlas un atkal grēka atgriešanos arī atsevišķu cilvēku dzīvēs. Viens no mūžīgās dzīves gandarījumiem būs ne vien mūžīgā dzīvība, bet tās garīgums, nespēja grēkot. Ķēniņu dzīves cikliskums liek domāt, ka reformācija notiek galvenokārt ķēniņa personīgās iniciatīvas rezultātā; cilvēku tieksme viegli noved tos pie vieglākā miesas apmierināšanas ceļa un labas vadības loma ir cilvēka personības ietekmēšanā, jo attiecības ar Dievu ir dziļi personiskas.

29:11 *Mani dēli* – Hiskijam bija tikai 25 gadi, kad viņš to teica (:1), taču kad citi ir garīgi vāji un kāds uzņemas garīgu vadību pār tiem, tad viņš kļūst nobriedušāks, neskatoties uz gadu skaitu.

29:23 Jēzus runāja par āžiem kā pastarajā dienā atraidīto pārstāvjiem (Mat.25:33). Mums būtu jāliek rokas uz šo āžu galvām it kā atzīstot, ka pastarajā dienā mēs tiksīm nosodīti un mūs piemeklēs āžu liktenis. Mums vajadzētu iedomāties, kā mēs jutīsimies tiesas dienā, kad mūs nosūtīs pa kreisi. To mēs esam pelnījuši, un to mēs it kā atzīstam, uzliekot roku uz āža galvas. Taču mēs esam glābti jēra asinīm, mēs esam identificējušies ar Viņu, un tādēļ pret mums būs tāda pat attieksme kā pret Viņu, un mūs novirzīs uz labo pusi pie avīm. Visi šie principi ir apkopoti kristībās Kristus Vārdā, saskaņā ar ko mēs caur iegremdēšanos ūdenī mirstam grēcinieka nāvē, taču atkal augšāmceļamies līdz ar Kristu; un mūsu dzīves gaitā mums ir jāpatur prātā mūsu kristīšanās būtība.

30:1 To darot, Hiskija centās apvienot garīgi domājošos Izraēlā un Jūdā (skat arī :5). Dalīšanās Dieva tautas vidū vienmēr izbeidzas praktiskajā dzīvē, kad līdzīgi domājošie ticīgie saprot, ka viņiem ir daudz vairāk kopīga nekā atšķirīga un oficiālā dalīšana pastāv tikai cilvēku uzskatos; Dievs redz Savu tautu kā vienu, lai kā tie dalītos no cilvēku redzes viedokļa.

30:2 *Otrajā mēnesī* – Pashā svētki bija jātur pirmajā mēnesī; bet Hiskija redzēja, cik nepieciešama ir vienota kalpošana Dievam, un viņš pareizi nosprieda, ka labāk ir pārkāpt bauslības burtu, lai saglabātu tās garu.

30:9 Pievērsiet uzmanību tam, ka, ja *viņi* atgriezīsies pie Dieva, tad viņu garīgi vājie brāļi, kas atrodas gūstā, atradīs žēlastību; kaut kādā mērā mūsu garīgums var ietekmēt citus.

30:12 Dievs spēj iedarboties tieši uz cilvēka sirdi, lai darītu mūs pakļāvīgus Viņa vārdam; tā kā mūsu gribas spēks ir tik vārgs, mums ir jālūdz Dievs, lai Viņš stiprinātu mūs, kā to Dāvids bieži atkārti 119.psalma.

30:18 *Viņi baudīja Pashā mielastu, kaut arī ne tā, kā ir rakstīts* – Tas ir vienmēr jāatceras tiem, kas baidās, ka viņi nav cienīgi piedalīties maizes laušanas rituālā, kas ir kristiešu Pashā svētku ekvivalents. Mūsu vēlēšanos pēc Dieva un Viņa alku pēc attiecībām ar mums kopā ņemot, pilnīgi pietiek, lai mūsu vājlības netraucētu mums piedalīties atceres pasākumā par godu glābšanai, kuru Viņš dāvājis mums Kristū. Taču atsauce uz tolaik dāvāto tautas dziedināšanu 20.pantā liek domāt, ka kaut gan Viņš bija samierinājies ar to, ka viņi tur Pashā svētkus nešķīstījušies (:12 „kā Tas Kungs pats to bija norādījis”), Viņš tomēr lika tiem apzināties savu grēcīgumu tai laikā.

30:23 Ja mēs no sirds mīlam Dievu, tad mēs vēlēsimies darīt daudz vairāk par to, ko Dievs pieprasa no mums. Viņa Likumi ir vien tramplīns, lai mēs pilnībā nodotos Dievam pēc mūsu pašu iniciatīvas. Un mums ir jāuzdod sev jautājums, kad tu pēdējo reizi biji nolēmis izdarīt kaut ko Dievam par godu pēc paša iniciatīvas virs tā, kas tika pieprasīts?

31:3 *Ķēniņa daļu pats no sava īpašuma* – Hiskijas reformācijas pasākumi balstījās viņa personīgajā priekšzīmē – un bez tā nav iespējama līdera loma Dieva tautas priekšā.

31:7 Bībeles pierakstos ir ne mazums 'sīku' notikumu, kas liecina par to, ka mēs lasām patiesu vēsturi, kas ir Dieva iedvesta un nekļūdīga. Trešais mēnesis noslēdza graudu novākšanas sezonu, Vasarsvētku laiks. Septītais mēnesis bija augļu un vīna ražas novākšanas beigu laiks, būdiņu svētku laiks.

31:8 Ebreju vārda „svētīt” (kas šeit tulkots kā „teikt”) nozīme ir daudz plašāka par vienkāršu „Lai Dievs jūs svētī!” Tajā ietilpst kas vairāk, ticība, ka izteiktā svētība realizēsies kādā veidā (tas pats attiecas arī uz izteiktiem lāstiem). Tādi fragmenti kā Ecēh.44:30; Hag.2:19 un Mal.3:10,11 apgalvo, ka to mājas, kas upurējuši desmito tiesu Dievam, tiks materiāli svētītas, un tas arī bija Hiskijas prātā. Dievs atsaucas uz to, ko mēs veltam Viņam, iespējams, ne materiālā veidā (pretējā gadījumā dāsnuma jēdziens zaudē savu nozīmi), taču mēs varam būt pilnīgi droši, ka Dievs atbildēs ar reālu svētību.

31:10 Vairākas reizes Izraēla vēstures pierakstos mēs sastopamies ar šo faktu, ka atbildē uz aicinājumu nest ziedojumus, tie daudzkārt pārsniedz pieprasīto (piem., 24:10). Taču pravieši uzsver, ka Izraēls patiesībā nekad nav atmetis elku pielūgsmi un pastāvīgi sacēlās pret To Kungu. Fakti liecina par Dieva klātbūtni tautas sirdsapziņā, kā arī par to, ka tautai patīk un tai ir nepieciešams kāds konkrēts Dieva kalpošanas veids; parasti ļaudīm pašiem trūkst iniciatīvas un tiem ir nepieciešama kāda noteikta kalpošanas struktūra. Bet mēs redzam arī to, ka ir daudz vieglāk kādu reizi veltīt Dievam materiālos labumus, nekā atdot Dievam sirdis uz visu mūžu.

32:1 *Pēc šiem notikumiem un šī uzticības apliecinājuma* – Tā ir skaidra liecība tam, ka ticība Dievam neglābj mūs no pārbaudījumiem un negarantē mums vieglu dzīvi miesā. Hiskijas ticība bija nepārspējama – un rau nāca posts. Kaut gan varētu būt, ka Izraēla ticība nebija salīdzināma ar Hiskijas ticību un Asīrijas uzbrukums nāca viņu neuzticības rezultātā.

32:12 *Augstieņu svētnīcas un jūsu altārus* – Šie vārdi liecina par Izraēla atkrišanas dabu. Viņi nebija pilnībā novērsušies no Tā Kunga, nebija kļuvuši par ateistiem; tie bija piedēvējuši Tā Kunga vārdu pagānu augstieņu svētnīcām un altāriem, attaisnojot elkdievību kā Tā Kunga pielūgsmes formu. Kaut kas līdzīgs notika arī tad, kad pagānu svētki 25.decembrī ar eglītes pielūgsmi tika deklarēti kā kristiešu ziemassvētki un pagānu eglīte pārvērsta par „ziemassvētku eglīti”. Taču to pašu kļūdu mēs visi pielaižam ikreiz, attaisnojot miesisku uzvedību (piem., dusmas, tieksmi uz citu nosodīšanu, tenkošanu, lepnību, augstprātību un tml.) kā kalpošanu Tam Kungam.

32:13 Tā tas viss arī bija; taču ticīgo prātam tas bija iedrošinājums, kaut gan ne tik ticīgajā tas viesa mazdūšību. Patiesībā pagānu dievi bija bezspēcīgi, un tas pats attiecās arī uz Asīrijas dieviem.

32:21 *Tie, kuri bija cēlušies no viņa klēpja* – Runa ir par viņa dēliem. Taču bērni nāk no sievietes, ne vīra klēpja. Taču vīrs un sieva bērna radīšanā ir viena miesa. Tas bija radikāls apgalvojums sabiedrībā, kur sieviešu loma pamatā bija bērnu radīšanā, un tēvi gandrīz nemaz nenesa atbildību par saviem bērniem.

32:24 *Šinī laikā Hiskija saslima uz miršanu* – 2.Ķēn.14:2 teikts, ka Hiskija valdīja 29 gadus, un Asīrijas uzbrukums nāca četrpadsmitajā viņa valdīšanas gadā. Viņa slimības laikā Dievs deva viņam vēl 15 dzīves gadus; tādējādi viņa slimība un iebrukums notika tai pašā laikā. Kad notikumi tik nelaimīgi sakrīt, mēs zinām, ka tā ir Dieva roka, kas cenšas mūs pārbaudīt, tā nav nejauša sakritība, nedz arī kādas sātāniskas būtnes darbs, par tādu būtni Bībelē nav ne vārda.

32:25 Mēs visi esam saņēmuši žēlastību, un uz to ir jāatbild ar pazemību. Tā kā Dievs tik ļoti augstu vērtē pazemību, Viņš ir darījis žēlastības jēdzienu par mūsu glābšanas pamatu. Tie, kas noliedz žēlastību un dod priekšroku darbiem, sliksies drīzāk uz lepnību, bet ne pazemību.

33:2 Manases tēvs Hiskija bija taisns cilvēks; viņa vectēvs Ahass bija ļoti ļauns cilvēks. Tas liecina par to, ka garīgums nav pilnībā atkarīgs no audzināšanas un dzīves vides. Mēs visi stāvam Dieva priekšā kā indivīdi un varam pārvarēt tās ietekmes, ko uz mums atstāj vide, un no otras puses, ticīgi vecāki negarantē bērna

garīgumu. Iespējams, ka pēdējos 15 savas dzīves gadus Hiskija bija mazliet novērsies no kalpošanas Dievam, atdusējās uz lauriem un baudīja dzīves nogali. Kaut gan viņš pats nepievērsās citiem dieviem, šī vēsā attieksme pret patieso Dievu noveda viņa dēlu pie citiem dieviem.

33:12 *Tā Kunga, sava Dieva* – Tas Kungs vēl arvien bija viņa Dievs visos šajos sacelšanās pret Viņu gados; Dievs nekad neatstāj mūs, kamēr vien mēs dzīvojam uz šīs zemes. Kaut gan Tas Kungs bija *viņa* Dievs, tikai pēc grēku nožēlas pēc tik daudz gadiem Manase atzina, ka Tas Kungs patiesi ir Dievs (:13), *viņa* Dievs. Tikai grēku nožēlas laikā cilvēks apjauš, ka Dievs zina viņu un šī Dieva un cilvēka tikšanās grēku nožēlas laikā ir ļoti iedarbīga. Visi Dieva eņģeļi priecājas, kad viens cilvēks atgriežas (Lūkas 15:10). Tādēļ arī katra cilvēka grēku nožēla un kristīšanās Kristus Vārdā izraisa lielas gaviles debesīs.

Ļoti zemojās – Tas parāda, lai cik ļauns arī būtu cilvēks, viņš var vienmēr atgriezties pie Dieva; bet galvenā prasība ir pēc pazemības. Tādēļ mēs nekad nedrīkstam norakstīt cilvēku kā pārāk nešķīstu. Pazemošanās 19.pantā tiek pielīdzināta grēku nožēlai; tā jau arī ir grēku nožēla, ne tikai vēsa prāta atziņa, ka pieļauta neliela kļūda, bet dziļi izjusta pazemība.

33:22 Grēka sekas, pat ja mēs to nožēlojam, ir tai sliktajā piemērā, ko tas rāda citiem. Mūsu piemērs iedarbojas daudz spēcīgāk, nekā mēs domājam; grēks ir grēks tā iemesla dēļ, ka tas ietekmē citus.

34:3 Jau 16 gadu vecumā cilvēks var cītīgi meklēt Dievu; un arī 20 gados cilvēks nav par jaunu, lai darītu lielas lietas Dievam vai uzņemtos līdera lomu, ja nav neviena cita, kas to vēlētos.

34:14 *Priesteris Hilkijs atrada Tā Kunga bauslības grāmatu, kas bija dota caur Mozu* – Jeremija (Jer.15:16) saka, ka, kad šī grāmata tika atrasta, tas viņam bija par svētlaimību un sirds līksmību un viņš to uzņēma kā barību. Taču tajā bauslības daļā, kas tika atrasta, tika uzskaitīti visi sodi par nepaklausību un derības terminu izskaidrojumi (:31). Viņš neuzskatīja to visu par apnicīgām notācijām par to, ka nevajag grēkot. Jeremija saredzēja tajos Tā Kunga prasības un svētību par paklausību, un priecājās par visu to, kā to var darīt cilvēks, kas patiesi mīl Dievu.

levērojiet arī to, ka tai paaudzēs, kurām šī grāmata nebija pieejama, tomēr bija cilvēki, kas Dievam labpatika, tādi kā Josija. Taču viņi visu darīja, nezinot visu Dieva vārdu. Mēs, kuriem ir pilnībā un bez grūtībām pieejams Dieva vārds, varam sākt domāt, ka tādēļ tas, kurš pilnībā nezina Dieva vārdu, nevar būt Dievam tīkams un nevar stāties attiecībās ar Dievu. Skaidrs, ka tā tas nav, jo Josijas laika paaudze un tās paaudzes, kas bija pirms viņa, nezināja Dieva vārdu pilnībā un tomēr bija Viņam tīkami. Taču mums, kam ir pilnībā pieejams Dieva vārds, ir daudz lielāka atbildība Viņa priekšā. Varētu arī būt, ka Dievs atklāja Josijam vairāk no Sava vārda un prasībām atbildē uz viņa kvēlajiem meklējumiem pēc Tā Kunga, lai darītu to, kas taisns Dieva acīm pēc tā, kas viņam bija zināms, tāpat kā Kornēlijs Jaunajā Derībā. Tiem, kuri no sirds meklē Dievu, Viņš atklāj Savu vārdu.

34:19 *Viņš saplēsa gabalos savas drēbes* – Viņš saprata, ka nezināšanas grēks tomēr ir grēks; tādēļ upuris par grēku bija jāpienes, tiklīdz tu to esi apzinājies. „Tā Kunga dusmu kvēle” bija iedegusies pār Izraēlu to nepaklausības dēļ, kaut arī bauslības vārdu nezināšanas dēļ (:21). Tam faktam, ka nezināšanas dēļ nodarītie grēki aizskar Dievu, ir jārosina mūs rūpīgi lasīt Viņa vārdu, lai zinātu, tieši ko Viņš no mums pieprasa un cer sagaidīt. Padomājiet par Dievu un Viņa jūtām; Viņš jūt grēku, visus grēkus, lai kas tos darītu, arī nezināšanas dēļ. Viņa jutīgumam pret grēku ir jāliek mums censties dzīvot tā, lai mēs Viņam patiktu.

34:22 *Pravietes Huldās* – Ebreju vārds, ko tulko kā „pravietis” neattiecas tikai uz tiem, kas pravieto par nākotni, bet uz tiem, kas runā Dieva iedvestu vārdu. Zīmīgi, ka tā laika vīriešu pārvaldītajā pasaulē Dievs dažreiz izvēlējās sievieti, caur kuru nodot savu vārdu.

34:31 Josija neuztvēra Dieva draudus kā tādus, kuriem obligāti jāpiepildās. Viņš ticēja, ka ar grēku nožēlas palīdzību Dieva žēlastība varētu tos novērst, tāpat kā ninevieši tam ticēja.

35:3 *Kalpojiet Tam Kungam, savam Dievam, un Viņa tautai* - Mēs kalpojam Dievam, kalpojot Viņa tautai; mūsu attieksme pret tiem, mūsu rūpes par tiem ir patiesībā mūsu attieksme pret Dievu un būs par pamatu mūsu vērtējumam pastarajā dienā (Mat.25:40). Mēs nevaram vienkārši ticēt Dievam, ieslēgušies

savās mājās, skatoties datora ekrānā un neiesaistoties aktīvā kalpošanā Viņa tautai.

35:11 *Nodīrāja lopiem ādas* – Tas attiecas uz jēriem, iespējams tas ir baismīgs pirmtēls Kristus šaustīšanai un sišanai pirms Pashā jēra upurēšanas.

35:18 *Neviens no Izraēla ķēniņiem nebija turējis tādus Pashā svētkus, kādus svinēja Josija* – Tādi ķēniņi kā Dāvids un Salamans bija daudz veiksmīgāki par Josiju, taču viņš bija dāsnāks par tiem Pashā svinēšanas rituālā. Ņemot vērā to, ka Dievu nesajūsmina upuru skaits, tas nenorādīja uz Josijas garīgumu; viņam būtu bijis jāmācās no Dāvida veiksmes un Salamana neveiksmes, ka Dievs tiecas pēc salauzta gara, ne upuru skaita. Lai kā tas būtu, Jūdas tauta drīz tika aizvesta trimdā savas nešķīstības dēļ; Josija bija devis viņiem upurēšanai lopus, kad ideālā tiem bija jāupurē savējie. Mēs vienkārši nevaram nodot savu garīgumu citiem.

35:21 Šī tieksme karot arī noveda viņu pie nāves; viņam būtu bijis jāņem vērā Abija mācība no 13:3, kurš pieļāva to pašu kļūdu. Dieva vēsture rakstīta ar domu, lai mēs mācītos no tās, bet ja tā paliek mūsu prātā kā pati par sevi un nekļūst par dzīvu vārdu, kas mūs uzrunā personīgi, tā nerasniegs savu mērķi. Iespējams, Josijas aizrautība kalpošanā Dievam bija cēlusi viņa lepņību, un viņš domāja, ka viņš var rādīt savu degsmi Dieva darbā, uzbrūkot ‘pasaulei’, kuru kā allaž pārstāvēja Ēģipte. Taču agresija agresijas dēļ ir netikama Dievam; Dievs atdeva Savu dēlu, lai tas mirtu par šo pasauli, par šo Ēģipti, tai vietā lai censtos to iznīcināt iznīcināšanas dēļ. Un Josija samaksāja par to ar savu dzīvību. Garīgais pārākums, uzpūtība un agresija ir Dievam vienkārši pretīgi.

35:22 *Neho brīdinājumam, kaut tas arī nāca no Dieva mutes* – Neho vārdi nebija Dieva iedvesti, kaut arī tie netieši nāca no Viņa, tieši tāpat kā Kajafas vārdi Jāņa 11:49:51. Nav jādomā, ka mēs neko nevaram mācīties no neticīgajiem; Dievs var mēģināt sazināties ar mums arī caur tiem, bet tas nepadara Viņa sazināšanās kanālus par taisniem.

36:9 *Jolahīnam, kļūstot par ķēniņu, bija astoņpadsmit gadu* - 2.Ķēn.24:8 teikts, ka viņam bija 18, un Ecēh.19:5-9 teikts, ka viņš bija jauns lauva, kas aprija cilvēkus.

36:17 *Kaldeju ķēniņam* – Asīrija šeit dēvēta par ‘Kaldeju’, iespējams, lai izgaismotu to, ka Ābrahāma ļaudis, kas bija aicināti atstāt Ūru, kas bija Kaldejā, tagad atgriezās tajā. Evaņģēlija aicinājums ir atdalīšanās aicinājums; ja mēs nevēlamies atdalīties no šīs pasaules, tad mēs tiksīm tur atgriezti. Kad Kristus atgriezīsies, tie, kas ir Viņam atbildīgi, stāsies Viņa tiesas priekšā, un atraidītie tiks sūtīti atpakaļ pasaulē, lai tie līdz ar pasauli tiktu pazudināti (1.Kor.11:32). Bet tas it nemaz nebūs tas, ko viņi vēlēšies – redzot Dieva jaunās pasaules mūžību acu priekšā, tikt nosūtītiem atpakaļ pasaulē, kurai tie deva priekšroku savu iespēju laikā.

36:22 *Tas Kungs pamudināja persiešu ķēniņa Kīra garu* – Kaut gan Dievs var tieši iedarboties uz cilvēku prātu / garu, Dan.10:13 teikts, ka Sargeņģelim, kas to visu īstenoja, sākotnēji bija 21 dienu jācīnās ar persiešu ķēniņa pretestību. Šis pārsteidzošais ķēniņa Kīra paziņojums, ka viņš atļauj ebrejiem atgriezties savā zemē ar viņa svētību un atjaunot savu templi, patiesi nāca no viņa, taču eņģelim bija visādi jānopūlas, lai piedabūtu viņu pie tā. Mums neredzamā eņģeļu aktivitāte mūsu dzīvēs un pasaules ģeopolitikā ir pārsteidzoša; Dievs nav vienaldzīgs vērotājs, viņš nemitīgi darbojas, lai darītu pieejamu Savu Valstību mums, Savai tautai.

Ezra

1:1 Dievs „pamudināja” Kīra garu, kā arī „modināja” to ebreju garu, kuri atgriezās (:1,5). Jesaja ebreju valodā lieto to pašu vārdu, aprakstot kā Izraēla glābējs tiks „atmodināts” – Jes.41:2,25; 45:13). Taču Jesaja uzrunā Ciānu, ticīgos, lai tie mostos – Jes.51:17; 52:1: „Celies...Ciāna!” – lietojot to pašu vārdu, kas šeit tulkots kā „pamudināja”. Jesaja ar nožēlu konstatē, ka tik maz ir to, kas „uzmostas” (Jes.64:7). Dievs bija devis tiem iespēju „mosties” savā garā un prātā, atstāt Bābeli un atgriezties – bet tie neatsaucās. Un šodien notiek tas pats. Dievs vēlas modināt mūsu sirdis, bikstot mūsu materiālo pašapmierinātību – bet, tā kā mēs neesam roboti, mums pašiem būtu jāatsaucas! Taču Dieva žēlastība neatstājas no mums. 1.Ķēn.8:47-50 pravietots, ka Dievs modinās līdzjūtību to gūstītājos, *ja* viņi atgriezīsies pie Dieva. Viņi neatgriezās, kā par to vēstīts Ecēh.18 (viņi uzvēla visu vainu tēviem, mazgājot sevi nevainībā) – un Dievs tomēr iedvesa līdzjūtību to

gūstītājos, kas izpaudās pārsteidzošajās ķēniņa Kīra pavēlēs, kas deva tiem iespēju atgriezties savā zemē un atjaunot templi uz viņa rēķina.

2:1 Vairums ebreju izvēlējās palikt Bābelē. „Pavalsts” (jaunajā latviskojumā) liek domāt, ka atgriezās tikai daži ebreji, kas dzīvoja vienā Bābeles pavalstī (vienā no 127 pavalstīm; skat arī 7:16), kaut gan visās pavalstīs bija ne mazums ebreju, kā var secināt no Esteres grāmatas (kā arī no Neh.1:8, kur teikts, ka Bābeles gūsts īstenoja Dieva praviotību par Izraēla izkaisīšanu starp tautām). Tie, kas atgriezās, bija tik nozīmīgi Dieva acīs, ka Viņš pierakstīja visus viņu vārdus un to skaitu līdz pēdējam cilvēkam, pat to ēzeļu skaitu, kas bija ar tiem – visi, kas atgriezās, bija Viņam dārgi, kā tas būs arī ar mums, ja mēs atsauksimies atjaunotās Valstības aicinājumam un iziesim no ‘Bābeles’.

2:52 Salīdzinot atgriezušos vārdu sarakstus Ezras 2 un Nehemijas 7, mēs redzam, ka daži vārdi rodami abos sarakstos, piem., Bacluta (Ezra 2:52; Neh.7:54). Iespējams, ka daži atstāja Bābeli kopā ar Ezru, tad atgriezās Bābelē, lai atkal atgrieztos Izraēlā ar Nehemiju. Tas neizklausās pēc svinīgas, priekpilnas un pašapzinīgas sagūstīto atgriešanās Ciānā, kā tas izskan atjaunošanās praviotījumos. Daudzi atsauca aicinājumam pamest labo dzīvi Bābelē, bet tad sāk šaubīties; atjaunotā Valstība uz zemes un mūsu darbs ar Dieva palīgu šīs idejas īstenošanā nemotivē mūs tā, kā tam vajadzētu būt.

2:64 Praviēša Hagaja grāmatā paustā kritika, kas vērsta uz tiem, kas atgriezušies, kļūst skaidrāka, ja mēs saprotam, ka atgriezās galvenokārt tie, kuru dzīve Bābelē nebija veiksmīga, kas bija nabadzīgi un atgriezās Jūdejā ar cerību saņemt skaistas mājas, labas ražas un materiālo svētību – mazāk domājot par *Dieva* nama atjaunošanu. Būtu pilnīgi pamatoti secināt, ka tikai nabagie ebreji atgriezās no Bābeles. Pierakstos (64.-70.pantos) minēti 42 360 cilvēki, kas atgriezušies, līdz ar 7 337 kalpiem un 200 dziedātājiem, kas kopā sastāda 49 837 cilvēkus. Taču to transportēšanu nodrošināja tikai 8 100 dzīvnieku. Tas nozīmē, ka daudzi šo ceļu mēroja kājām. Viņiem bija jāpārved 5 400 trauku lietošanai templī – kas varēja nozīmēt to, ka bagātākie brāļi tos bija apkrāvuši ar precēm, bet atgriezās tikai nabagie. Turklāt, atgriezušos izcelšanās vietas, kas minētas Ezras 2.nodaļā, bija galvenokārt provinces ciemi, tie nebija nedz Jeruzalemes, nedz lielāko pilsētu

iedzīvotāji. Divas reizes tiek uzsvērts, ka tikai „daži” no tiem, kas atgriezās no trimdas, atbalstīja tempļa celšanas darbus (:68-70) – kam bija jābūt par galveno viņu atgriešanās iemeslu. Arī mēs varam atsaukties Valstības aicinājumam un atstāt ‘Bābeli’, kad mūsu patiesā motivācija ir vienkārši vilšanās šai dzīvē, dzīvē ‘Bābelē’, nevis nopietna vēlme strādāt *Dieva* Valstības nodibināšanas labad.

3:1 *Kā viens vīrs* – Dieva tautas vienotības pamatā ir viņu visu no sirds nākoša nodošanās upurēšanās dzīvei Dieva priekšā un patiesa vēlme dzirdēt Dieva vārdu un pakļauties tam (:2-4).

3:3 *Viņiem bija bailes* – Atjaunošanās apsolījumi no Bābeles nemitīgi uzsver, ka nav jābaidās un jāuztraucas, jo Dievs tiem palīdzēs – ja tie atgriezīsies, lai atjaunotu Dieva namu un Valstību, nevis tīkos pēc sava paša nama un valstības (Jer.30:10; Jes.41:10,13,14; 43:1,5; 44:2,8; 51:7; 54:4). Šis uzsvars ir tik spēcīgs, ka mums jāsecina, ka viņu bailes radās, tāpēc ka viņi nepaļāvās uz Dieva apsolījumiem, kā tas tiem būtu bijis jādara.

3:7 *Saskaņā ar Persijas ķēniņa Kīra doto atļauju* – Hagaja 1:8, pravietojumā, kas dots 18 gadus pēc Kīra pavēles, ļaudīm tiek pavēlēts kāpt Jūdejas kalnos un sataisīt kokus Dieva nama celšanai. Taču šeit mēs lasām, ka saskaņā ar Kīra pavēli pirms 18 gadiem ciedru koki tika atvesti no Tīras un Sidonas pietiekamā daudzumā, lai atjaunotu templi. Kur šie koki palika? Vai šeit nav netiešas norādes uz to, ka vadība bija izmantojusi to savu namu izgreznošanai (Hag.1:4)? Tas šķiet tik sīkmanīgi! Taču to mēs atkal un atkal tiecamies darīt – celt pašu mājas un atstāt Dieva namu novārtā, diemžēl otrajā vietā.

3:12 Jaunie un vecie negavilēja visi kopā, kā pravietots Jer.31:12,13. Tā vietā vecie raudāja, iespējams, tāpēc ka atjaunoto templi nevarēja salīdzināt ar Salamana laikā celto, nerunājot jau par sekošanu Ecēhiēla norādījumiem; kamēr jaunie gavilēja.

4:2 *Mēs godājam jūsu Dievu tāpat kā jūs* – Patiesībā viņi nemeklēja Izraēla Dievu. Tas, ka ļaudīm ir ticība kādam ‘dievam’ un tie piekopj reliģiozus rituālus, nenozīmē, ka patiesajai Dieva tautai būtu kas kopīgs ar tiem. ‘Vienotības’ lozungs nereti tiek piesaukts centienos iedragāt patiesā Dieva darbu. Mēs dzīvojam visa

reducēšanas pasaulē, līdz ar ko zemākais kopsaucējs tiek nereti lietots kā manipulācijas instruments. Taču patiesais Dievs atklājas Savā vārdā tāds, kāds Viņš ir, un evaņģēlija būtība šai ziņā ir nemaināma.

4:24 Tas nozīmē, ka Dieva nama celšanas darbs apstājās uz 21 gadu. Tas saskan ar 21 dienu (kur diena pārstāv gadu), kuru laikā eņģelis Gabriels iedarbojās uz Persijas ķēniņu, lai liktu viņam no sirds atbalstīt atjaunošanas darbus, kaut gan tad ķēniņš viņam bija pretojies (Dan.10:1,12). Tātad, kaut gan eņģeļi aktīvi darbojas, nevis liekot cilvēkiem darīt to, kas viņiem nav pa prātam, bet cenzdamies ievirzīt situācijas tā, lai viņi izvēlētos to, kas sekmētu Dieva darba virzīšanos uz priekšu. Bet tieši dēļ nevēlēšanās 'piespiest' cilvēkus ko darīt arī rodas tādas kavēšanās. Tas ir viens no veidiem, kā izskaidrot Dieva acīmredzamo klusēšanu mūsu dzīvē, kad mums liekas, ka viss ir 'sagājis greizi'.

5:1 Ezras 4 teikts, ka tempļa atjaunošanas darbi tika pārtraukti pēc ķēniņa Artakserksa rīkojuma; tad nāca Hagajs un teica Izraēlam, ka templis netika uzcelts, jo viņi bija devuši priekšroku greznu māju celšanai paši sev (Hag.1:4). Un tad Dievs apstiprināja cilvēku izvēlēto ceļu. Viņi bija devuši priekšroku savu namu, nevis Dieva nama celšanai, tādēļ Viņš apturēja Dieva nama celšanu pavisam, līdz tie no visas sirds atgriezīsies pie Viņa. Dievs izkārtu mūsu dzīves apstākļus tā, lai novestu mūs pie pilnīgas nodošanās Viņam, neapmierinoties tikai ar ārēju, virspusējas uzticības izrādīšanu sociālas nepieciešamības dēļ.

5:2 *Dieva pravieši bija kopā ar viņiem un atbalstīja viņus* – Pravieši ne tikai vēstīja tautai Dieva vārdu, viņi nedomāja, ka ar to arī ir savu darbu paveikuši; viņi aktīvi iesaistījās darbā, lai īstenotu šos pravietojumus dzīvē. Arī mums ir jādzīvo tādā garā, nesot prieka vēsti par Valstību, kuru mēs sludinām.

5:3,4 Šī situācija stipri līdzinās tai, kas aprakstīta Ap.d.4:18-21, kur agrīnajiem kristiešiem aizliedza mācīt Jēzus Vārdā, izsakot līdzīgus draudus, taču tie juta, ka Dieva Vārds ir pārāks par cilvēku vārdiem. Un patiesie ticīgie nereti nonāk šīs izvēles priekšā; mums ir jācenšas dzīvot satīcīgi sabiedrībā, kurā mēs apgrozāmies, taču mēs nevaram paklausīt tādai pavēlei (it īpaši, ja tas attiecas uz kara klausību), kas runā pretī Dieva principiem. Dieva vārds ir pārāks par cilvēku vārdiem.

6:3 *Sešdesmit olektis* – Templis, kuru Kīrs pavēlēja ebrejiem celt Jeruzalemē, nebija tāds pats pēc izmēriem (bija mazāks) kā Ecēhiēla templis. Tādā gadījumā mūsu priekšā ir divas iespējamības. Vai nu Izraēls deva priekšroku cilvēka vārdam (proti, Ecēhiēla), nevis Dieva vārdam; vai arī Dievs mazināja šos izmērus, zinot, ka tie atbilst Izraēla iespējām. Lai kā tas arī nebūtu, dievišķie pravietojumi mudināja Izraēlu celt templi pēc Kīra norādījumiem (:14). Dievs tik ļoti vēlas strādāt ar cilvēkiem, ka Viņš strādās ar mums mūsu zemākajā līmenī, pat ja tas ir zemāks par mūsu iespējām. Un tā mums jāattiecas arī pret mūsu vājākajiem brāļiem.

6:10 Pāvils mudina mūs turēt lūgšanas par ķēniņiem un valdniekiem tiem pašiem vārdiem, kas lasāmi šeit par aizlūgumiem par Bābeles ķēniņiem (1.Tim.2:1,2).

6:21 Apraksts par Jūdas atdalīšanos no apkārtējām tautām līdzinās aprakstiem par šķīstīšanos no elkdievības ķēniņu valdīšanas laikos. Viņi atdalījās / šķīstījās, un pēc pāris gadiem mēs lasām, ka tas tiem atkal ir jādara. Sākotnēji trimdinieki atdalījās no zemes iedzīvotājiem; bet jau 9:1 mēs atkal lasām par nepieciešamību atdalīties, kā arī 10:11; tad tie atdalās (10:16), lai drīz vien atkal rastos nepieciešamība atdalīties Neh.9:2; 13:3. Mūsu daba velk mūs uz leju, un jebkura personīgi sasniegtā atjaunošanās garā ir apzināti jācenšas uzturēt.

6:22 *Tas Kungs bija viņus iepriecinājis un piegriezis Asīrijas ķēniņa sirdi viņiem* – Mēs pastāvīgi redzam, ka Dievs spēj iedarboties uz cilvēka gara stāvokli, piem. iepriecināt un likt arī neticīgo ķēniņiem domāt par Savu tautu (Sal.pam.21:1). Kā ticīgajiem Kristū mums ir visvairāk nepieciešams garīgums, domu virzība uz garīgo, nevis miesisko; un mēs varam lūgt Dievu palīdzēt mums šai ziņā. Jo Viņš, bez šaubām, spēj ietekmēt mūsu sirdis.

7:2 *Cadoka dēls* – Apsolītā Valstība būtu varējusi tikt nodibināta atjaunošanās laikā, un Ecēhiēla tempļa pravietojumi tad būtu varējuši piepildīties. Ecēhiēls uzsvēra, ka vienīgi Cadoka pēcnācējiem ir jākalpo Tam Kungam templī (Ecēh.40:46; 43:19; 44:15; 48:11); Ezra, sākotnējās atjaunotnes līderis, bija viens no Cadoka dēliem. Viņš bija spējīgs īstenot šos pravietojumus, kaut gan vairums brāļu, šķiet, nepieļāva to. Ezra spēja 'izdaļot' templi (:27), un šis pats vārds lietots Jes.60:7,9,13 par krāšņuma piešķiršanu Dieva namam ar precēm no visas Bābeles impērijas – un to visu labprātīgi bija piešķīruši Kīrs un Dārijs. Ecēh.40-48 desmitām

reižu minēti „vārti”; arī Nehemijas aprakstā vairākkārt uzsvērtā „vārtu” iekārtošana, it kā viņš uzskatītu Ecēhiēla vārdu īstenošanu par savu pienākumu. Ecēh. 40:42 minēti „rīki” lietošanai templī, tas pats vārds lietots arī par tempļa traukiem, kas bija atvesti no Bābeles atpakaļ uz Jūdu, kā piepildījums vairākiem fragmentiem no Jesajas grāmatas par ‘Valstību’ (Ezra 1:6-11; 8:25-33 salīdz. ar Jes.52:11; 66:20). Dieva attiecības ar Izraēlu, varētu teikt, ir viens garš stāsts par to, kā Viņš pārsteidzošās detaļās izstrādā cilvēku potenciālās iespējas, kuras cilvēku uzmanības, ticības un vīzijas trūkuma dēļ netika realizētas. Taču Viņš to pacieš, turpinādams strādāt ar mums, un ir sajūsmā, kad mēs cenšamies atsaukties. Kāds gan būs Dieva atvieglojums un prieks, kad Viņa Dēls beidzot piepildīs visus šos iespējamus scenārijus Savas atgriešanās laikā!

7:10 *Ezra bija nodevis savu sirdi* – Ezra devās uz Jeruzalemi savā sirdī nolēmis piepildīt tur Dieva vārdu; un tieši tāda pat bija arī Jēzus attieksme. Visa Viņa stāja liecināja, ka Viņa sirds ir vērsta uz došanos uz Jeruzalemi, lai mirtu (Lūkas 9:51,53). Ezras koncentrēšanās uz savu mērķi ir piemērs mums; nevis bagātības un slavas gūšana, bet gan Dieva nama un tautas un Viņa Valstības lietu celšana.

8:21 *Līdzenu ceļu sev pašiem* – Pravietojumā par atgriešanos Dievs bija solījis vest tos „pie ūdens strautiem pa līdzenu ceļu, kur tie *neklups*” (Jer.31:9). Ezra bija izsludinājis gavēni, lai lūgtu tiem „līdzenu ceļu”, kā Jeremija to bija pravietojis. Viņš jūta, ka ir nepieciešams, lai viņi pieliktu pūles, lai piepildītos Ecēhiēla vīzija, kurā ķerubi gāja „taisni” uz priekšu (Ecēh.1:12); riteņiem zemē bija jābūt saistītiem ar Izraēla kustību taisni uz priekšu atpakaļ zemē saskaņā ar eņģeļu – ķerubu kustību debesīs taisni, kurp gars tos dzina. Bet viņi nespēja „staigāt garā”: (Gal.5:25). Viņiem bija jādodas taisni uz priekšu (Jes.57:2), tāpat kā to darīja ķerubi (Ecēh.1:12). Arī mēs neesam vieni šai saulē, mūs vada eņģeļi, kas ir augšā, un mums ir jāiet vienā solī ar tiem.

8:22 Trimdiniekiem, kas bija atpakaļceļā, par apmierinājumu bija pravietiskie vārdi: „Nebīsties... Es tev palīdzēšu” (Jes.41:10). Ezra kaunējās lūgt *palīdzību* pret Jūdas pretiniekiem, kas netieši norāda uz to, ka viņš gribētu cilvēku palīdzību, bet kaunējās griezties pie ķēniņa ar šo lūgumu. Sākotnēji viņš bija noticejis Jesajas pravietojuma vārdiem, taču viņam bija grūti noturēties šai ticības līmenī. Mēs

bieži jūtamies tāpat, cenzdamies ticēt Dieva apsolījumiem mūsu pasaulīgās dzīves jezgā.

9:1 Levītiem atjaunotajā Valstībā nebūs precēt šķirtu sievu vai neticīgo, kā teikts Ecēh.44:22, taču viņi to darīja (Mal.2:11-16). Atkal un atkal tie neguva Valstības pieredzi, jo viņi to nevēlējās. Visi, kas patiesi ir iemīlējuši Valstību un vēlas to iemantot, to arī iemantos (2.Tim.4:8).

9:2 *Jo viņi ir ņēmuši kādas no viņu meitām* – Un tādēļ viņi pielūdza pagānu elkus (:1). Precības ārpus ticības jo stingri saistās ar neticīgā dzīves biedra reliģijas pieņemšanu. Lai cik izņēmumu mēs varētu minēt šim likumam, likums ir un paliek – vai runa ir par Baala pielūgsmi tais laikos, vai šodienas agnosticismu. Tādi ir tie draudi, ko rada precības ārpus ticības.

9:3 *Plūcu matus no savas galvas* – Tieši tāds bija sods par precībām ārpus ticības tai laikā (Neh.13:25). Ezra tā identificējās ar saviem vājajiem brāļiem, ka viņš jutās tā, it kā pats būtu darījis šo grēku, viņš pat nosarka Dieva priekšā savas tautas nodarījumu dēļ, tik stipri viņš bija identificējies ar tiem (:6). Tādai ir jābūt mūsu attieksmei, kad mēs redzam brāļu vājību, nevis savā pašapmierinātībā atdalīties no tiem pavisam. Kungs Jēzus Savā nāves stundā bija pilnībā identificējies ar mums, grēciniekiem; līdzīgi arī mūsu identifikācija ar grēcīgajiem brāļiem ir sava veida krusta nešanas pieredze.

9:4 Atgriezušos grēki tiek saukti par ‘izvesto neuzticību’. Taču no tiem, kas atgriezās zemē, vairākums nebija no tās paaudzes, kas tika izvesta. Šis sajaukums nav nejaušs, tas liek domāt, ka tie, kas atgriezās, bija vainojami tais pašos grēkos, kuros bija vainojami visi iepriekšējās paaudzes izvestie jūdi. Ezra komentē šo faktu lūgšanā, kas seko (:7). Viens no skumjajiem faktiem garīgajā vēsturē ir tas, ka nav daudz to, kas mācās no citu kļūdām; visa Bībele savā ziņā ir garīgās vēstures trūkumu atainojums, kas rakstīts mūsu pamācībai (Rom.15:4).

9:9 Ezra runā par ebrejiem Bābelē kā par „vergiem... verdzībā” – kaut gan vēstures liecības, kā arī Esteres grāmata un tas fakts, ka ebrejs Nehemija bija dzērienu devējs ķēniņam, liecina, ka ebreji nebūt nebija vergi Bābelē. Taču tā Ezra izjuta garīgo nabadzību un nepieciešamību palikt šai vispārējās labklājības

sabiedrībā salīdzinājumā ar brīvību atteikties no tā visa un doties, lai atjaunotu Ciānas drupas.

9:13 Ezra saka, ka Dievs tos ir saudzējis vairāk, kā to noziegumi ir pelnījuši; taču, šķiet, ka viņam prātā ir Jes.40:2, kur Dievs Ciānas atjaunošanas laikā saka, ka tie ir saņēmuši „divkārtīgu sodu par visiem saviem grēkiem”. Tas Kungs Savā mīlestībā un žēlsirdībā jūta, ka Viņš tos ir sodījis divkārtīgi par to grēkiem, taču Ezra saprata, ka viņi ir pelnījuši daudz smagāku sodu. Viņa mīlestība ir tik visaptveroša, ka Viņš ir gatavs uzņemties vainu par to, ka ir taisnīgi nosodījis grēku. Vēl viens piemērs tam ir 9:8: „Tagad *uz īsu brīdi* mums ir piešķirta žēlastība no Tā Kunga”. Šeit ir lietots tas pats ebreju valodai ne tik raksturīgais izteiciens kā Jes.54:6-8, kur Jūda pielīdzināta jaunai sievai, kas bija „atstāta” uz 70 trimdas gadiem: „Tikai *mazu brīdi* Es tevi atstāju... dusmu uzplūdamā Es tev *mazu brīdi* apslēpu Savu vaigu”. Šeit Tas Kungs pielīdzina Sevi mīlošam vīram, kas jūtas vainīgs par visu, uzņemas visu vainu, sakot, ka tikai uz „īsu brīdi” Viņš bija atstājis Savu tautu trimdā. Taču Ezra redzēja šo „īso brīdi” kā laiku, kad viņi saņēmuši *žēlastību*; kas citam var šķist kā atstāšana, patiesībā ir Dieva žēlastība mums, ja skatās uz to no garīgā redzes viedokļa – vai tas būtu mūsu personīgajā dzīvē, vai situācijā uz mūsu planētas.

9:14 Atjaunotajā Valstībā nedrīkstēja lauzt derību ar Dievu; pirms tam templis tika sagrauts, jo tika lauza derība ar To Kungu (Ecēh.44:7). Un tagad Jūda lauza derību ar To Kungu atjaunošanas laikā, precoties ar neticīgajiem un pielūdzot to dievus.

9:15 *Neviens nevar pastāvēt Tavā priekšā* – Ezra atzīst, ka pravietojumiem par atjaunoto Valstību, kur teikts, ka tauta, kuru Dievs atvedis atpakaļ, pastāvēs Dieva priekšā uz mūžiem, nav lemts piepildīties (Jes.66:20-22; Ecēh.44:15).

10:3 Ieteikums šķirties no neticīgajām sievietēm un sūtīt tās atpakaļ viņu neticīgajās ģimenēs līdz ar bērniem, ko tās dzemdējušas viņiem (:44), nāca no viņu pašu puses. Līdzīgas grēku nožēlas gadījumā Nehemijas laikā tas tā netika darīts. Mūsu grēku nožēlai arī ir vairākas pakāpes, vārds ‘nožēlot’ nozīmē ‘pārdomāt / mainīt domu gājumu’. Nožēla nāk no sirds, tādēļ nav mūsu varā spriest par citu ‘nožēlas’ veidu. Bet dažādos cilvēkos tā izpaudīsies dažādi. Lai tas fakts, ka mūsu atsaukšanās Dievam var izpausties dažādos līmeņos, nemudina mūsos

minimālisma garu, bet gan vēlmi kalpot Viņam visaugstākajā mums pieejamajā līmenī!

10:9 Atjaunotnes kontekstā Jes.66:1,2 teikts, ka sagrauzts gars, pazemība un bailes no Dieva vārda Viņam ir daudz svarīgāki par tempļa celšanu Viņam. Tempļa atjaunošanas sākumā ebreji patiesi baidījās no Dieva vārda. Bet ne uz ilgu laiku. Drīz vien sienas celšana viņu acīs sāka izskatīties daudz svarīgāka par sagrauztu garu. Darbi aizēnoja garīgumu. Jesajas mācība vēstīja, ka bīties Dieva vārda ir daudz svarīgāk par tempļu celšanu. Bet laikam ejot, Jūdeja to izlaida no acīm.

10:13 *Nevar ārā stāvēt* – Proti, mēs nespējam, neesam pietiekami stipri, lai stāvētu ārā. Saskaņā ar pravietojumiem, atgriezušies ņemas jaunu spēku tempļa un Valstības atjaunošanai, tie nepiekūst un nenogurst (Jes.40:29-41:1), salīdzinot ar elku tēlu darinātājiem, kuru „spēks iet mazumā” (Jes.44:12). Un tas pats vārds lietots šeit attiecībā uz atgriezušos trimdinieku spēku izsīkumu; un atkal Neh.4:10 par Jūdas ļaužu spēku zudumu, ka viņi nespēj aizvākt lielo drupu daudzumu gar mūri, lai uzceltu sienas. Dievs stiprinās mūs visus vājumā – ja mēs ar visu sirdi esam ar Viņa darbu, Viņa tautu, Viņa namu un Viņa Valstību. Radīsies ir resursi, ir mūsu nespēks zudīs – ja visas šīs lietas būs mūsu sirds lietas.

Nehemijas

1:2 *Kas izglābušies no gūsta* (jaunajā tulkojumā) – Nehemija saprata ‘izglābšanos’ no gūsta kā neatliekamu lietu; viņš runā par tiem, kas atgriezušies no gūsta it kā tie būtu ‘izglābušies’ no Bābeles – kaut gan viņi bija atgriezušies ar Bābeles ķēniņa svētību. Viņš labāk par citiem saprata, cik bīstami bija palikt Bābeles bezrūpīgās dzīves apstākļos. Jaunajā Derība aicinājums atstāt Bābeli lietots kā aicinājums savās domās atstāt šo pasauli, lai uzsāktu ceļojumu uz atjaunoto Dieva Valstību uz zemes Kristus atgriešanās laikā.

1:10 Kad Nehemija saka, ka Dievs ir atbrīvojis viņus ar „savu spēku”, viņš lieto Jesajas vārdus no Jes.40:10, ka Tas Kungs nāks ar lielu spēku, lai izglābtu Izraēlu no Bābeles un ar savu ‘stipro roku’ atvestu to Jeruzalemē. Nehemija redzēja šī pravietojuma iespēju piepildīties viņa laikā. Tas, kā tiek aprakstīta Zerubābela

(Ezra 2:2; Neh.7:5-7), Ezras (Ezra 7:8; 8:32) un Nehemijas (Neh.2:11; 13:7) pārnākšana uz Izraēlu, liek domāt, ka viņi būtu varējuši īstenot Tā Kunga nākšanu uz Izraēlu, varētu pildīt Mesijas lomu. Tik liels potenciāls tika radīts – un palaists vējā – atgriešanās no trimdas laikā.

1:11 *Tava kalpa* – Šķiet, ka Nehemija varētu būt bijis mesiāniska figūra. Viņš 'nāca' no Bābeles, bija 'kalps', kas 'sekmēja' Tā Kunga darba veikšanu (arī 2:20), tieši tā kā teikts pravietojumos (Jes.53:10; 48:15); un šī iemesla pēc viņš bija savu brāļu glābējs (5:8). Viņš mudināja dziedāt slavas dziesmas Tam Kungam uz Ciānas mūriem (9;5;12:46), apzināti cenšoties piepildīt Jes.60:18 teiktos vārdus, ka Ciānas vārti Mesijas Valstībā tiks saukti par slavu. Viņu „nicināja”, tāpat kā nicinās Mesiju (2:19; Jes.53:3). Viņš iejāja Jeruzalemē uz ēzeļa, tāpat kā to darīs Mesija (2:12 salīdz. ar Cah.9:90; un 2:16 stipri atgādina „no tautām nevienas nebija pie manis” (Jes.63:3). No apkārtējām tautām nāca ēst un dzert pie Nehemijas galda (5:17), tieši tā kā Jesaja bija pravietojis tas varētu notikt daudz plašākā mērogā Valstības atjaunošanas laikā. Vai nevarētu būt, ka potenciālie pravietojumi par Mesiju tika pāradresēti viņam? Un tomēr Nehemija atgriezās Bābelē vismaz reizi, un nav nekādu pierakstu par to, vai otrajā Jūdas apmeklējuma laikā viņš palika Jūdejā, vai visdrīzāk, kā varētu noprast, atgriezās kalpot ķēniņam Bābelē. Pilnīgs informācijas trūkums Bībelē par viņa vēlākajiem dzīves gadiem varētu norādīt uz šo vilšanos izraisīto lēmumu. Šis domu gājiens dod mums iespēju novērtēt Tēva prieku un labpatiku, kad beidzot Viņa mīļotais Dēls attaisnoja visas uz Viņu liktās cerības. Šķiet, ka Nehemija būtu varējis kļūt par Mesiju, taču viņš neattaisnoja uz viņu liktās cerības, tāpat kā arī citi, un neīstenoja to, kas potenciāli bija iespējams Dieva spēkā.

2:2 Ķēniņa kalpiem bija vienmēr jābūt laimīgiem un priecīgiem viņa klātbūtnē. Taču Nehemijas ķermeņa valoda atspoguļoja sāpes, ko viņš sajuta, domādams par saviem nabagajiem un garīgi vājajiem brāļiem Jūdejā. Viņš neļāva savai labklājībai un sociālajam statusam izolēt sevi no tiem, un līdz ar to var kalpot par paraugu bagātākajiem un labi situētajiem Kristus miesas locekļiem šodien.

2:4 *Es lūdzu debesu Dievu* – Gadās, ka mums ir jālūdz momentāni ar atvērtām acīm, kad mēs esam iesaistīti kādā cilvēkiem raksturīgā situācijā. Taču tas fakts, ka

Dievs ar prieku pieņem tādu lūgšanu nenozīmē, ka mēs varam reducēt *visu* mūsu lūgšanu dzīvi līdz tādām līmenim; ir jābūt arī rūpīgi gatavotām un garākām lūgšanām.

2:6 *Ķēniņiene sēdēja viņam blakus* – Tas varētu nozīmēt, ka ķēniņiene bija tā, kas ietekmēja ķēniņa pozitīvo attieksmi pret Nehemiju un ebrejiem. Tā būtu varējusi būt Estere, vai kāda cita ebrejiete.

2:12 Dievs bija ielicis Nehemijam sirdī domu par Jeruzalemes mūru atjaunošanu, taču jau 2.pants (skat kom.2:12) rāda, ka viņa paša sirdsapziņa bija viņam iedvesusi šo domu. Tādējādi, Dievs apstiprina mūsu sirds vēlmes, vai tās būtu pozitīvas, vai negatīvas.

2:16 Šeit jūtama, tāpat kā arī 2:12 un 5:7 („mana sirds pārdomāja tos sevī”) Nehemijas vientulība viņa misijā; vientulība raksturīga visiem īstenajiem Dieva kalpiem, neatkarīgi no tā, vai viņiem ir atbalstītāji un resursi misijas pildīšanai.

2:20 Citticībnieki nenāca un nepalīdzēja ebrejiem celšanas darbos. Varētu būt, ka viņu atteikšanās no citticībnieku palīdzības, uzstājot, ka *tikai* ebreji var tajos piedalīties (skat arī Ezra 4:3), bija gājusi par tālu; būdami tik ekskluzīvi viņi neļāva piepildīties kā Caharijas 6, tā arī Jesajas pravietojumiem par citticībnieku palīdzību galējā Ciānas atjaunošanā.

3:5 *Viņu dižciltīgie nelieca savus kaklus sava Kunga darbā* – Visus turpmākos gadsimtus Dievs ir paturējis prātā, kuri no Viņa tautas bija īsti strādnieki un kuri – nē (Viņš arī atzīmē tos, kas „uzcītīgi” darījuši darbu, 20.pants). Zīmīgi, ka tie bija dižciltīgie un tautas vadoņi, kuriem bija par grūtu pakļauties Tam Kungam un Valdniekam. Jo augstāks ir mūsu sociālais statuss un jo lielāka cilvēku cieņa šai pasaulē, jebkurā kontekstā, jo grūtāk mums ir atzīt, ka mēs esam vien Tā Kunga, Visuma radītāja pazemīgie kalpi.

3:8 Zeltkaļiem un ziežu maisītājiem diez vai bija inženieru un celtnieku iemaņas, nedz arī priekšnieku meitām (:12). Taču Dieva darbs brīžiem prasa no mums darīt to, kas nebūt neatbilst mūsu vēlmēm; un rezultātā, kā šai gadījumā, dažādas izcelsmes, dažāda sociālā stāvokļa un dažādu specialitāšu cilvēki apvienojās, lai darītu Viņa darbu. Tāpat tam būtu jābūt arī šodienas eklēsijā.

3:15 Pierakstos akcentēto vārtu, bultu un aizšaujamo mērķis, iespējams, bija izcelt to faktu, ka Ecēhiēla atjaunošanās pravietojumi par tautu, kas dzīvo mierā un drošībā bez visām šīm lietām, nebija piepildījušies, un tā kā Ecēh.38-40 pravietotie notikumi nebija notikuši – proti, iebrukums atjaunotajā Jūdejā, kas dzīvoja bez mūriem, bez aizšaujamajiem un bez vārtiem, kas novestu pie tempļa atjaunošanas un Valstības nodibināšanas – tie vēl gaida savu piepildījumu.

3:31 Nehemija darīja visu, kas bija viņa spēkos, lai īstenotu potenciālo Dieva Valstību, mudinādams tautu grēku nožēlai un paklausībai Dieva gribai; pēc viņa domām, Dieva Valstības nākšanu kavēja viņa paša tautas apātija. Ne mazāk par 24 reizēm Ecēh.38-40 tiek teikts, ka templis ir jāceļ pēc noteiktā ‘mēra’ (piem., Ecēh.40:3,5,10,21,22,24,28,29); un Nehemija bieži atkārtō šo pašu vārdu, iedalot ‘gabalus’ Jeruzalemes mūra atjaunotājiem (:11,19,20,22,24,27). Viņš izrīkoja arī 12 vārtu celšanu mūrī, kā tas bija paredzēts Ecēh.48:31-34. Sadalot pēc ‘mēra’ Jeruzalemes atjaunošanas darbus, viņam droši vien bija prātā Jer.31:38-40 Valstības pravietojums. Tas būtu varējis piepildīties, tas būtu varējis kļūt par potenciālo Dieva Valstību, un viņš ķērās pie tā īstenošanas; taču šīs vietas netika turētas „svētas Tam Kungam”, un tādēļ ebrejiem atkal bija jābūt izrautiem kā nezālēm un nomestiem.

4:4 Skaidrs, ka Jes.51:3-11 konteksts ir atjaunotne: „Gan Kungs mierinās Ciānu, viņš mierinās tās drupas... Uzklusiet Mani, kas pazīstat taisnību, jūs, tauta, kam Mana bauslība sirdī, nebīstieties ļaužu nievu [Neh.1:3; 2:17; 4:4; 5:9 par citticībnieku nievām par daļēji atjaunoto Jeruzalemi], neiztrūkstieties viņu paļu”. Ja Nehemijam un ebrejiem bija zināms šis pravietojums, tas varētu būt devis lielu uzmundrinājumu. Bet, iespējams, ka tas tiem nebija zināms, un tomēr tie strādāja, pat bez šī uzmundrinājuma. Mēs apjēdzam, ka mūsu Dieva vārda zināšanai ir liela vērtība, kad grūtajā situācijā mēs pēkšņi uztveram Dieva pravietisko vārdu, kas runā tieši uz mums.

5:1-5 Atjaunotās Valstības pravietojumi uzsver, lai valdnieki neapspiež tautu (Ecēh.45:8,9; 46:18); taču mēs redzam, ka tie to darīja (skat arī Cah.7:10; Mal.3:5). Jer.7:3-7 skaidri pausts, ka Jūdas atgriešanās zemē balstās uz nosacījuma neapspiest nabadzīgos – tikai „*tad* Es jums ļaušu dzīvot šinī vietā”. Taču, šķiet, ka

Savā žēlastībā un dedzīgumā pret Savu tautu Dievs neturējās pie šī nosacījuma – jo atgriezušies trimdinieki tomēr apspieda cits citu, bet viņi bija atgriezušies savā zemē. Taču tie būtu palikuši Ciānā „uz mūžīgiem laikiem” (Jer.7:7), ja tie nebūtu apbēdinājuši citus un patiesi mīlētu Dievu. Hagaja, Caharija un Maleahija visi atzīmē, ka atjaunotnes laikā sociālā netaisnība bijusi dienas kārtībā.

5:7 Skat kom.2:16.

5:8 *Mēs esam... izpirkuši savus brāļus* – Dievs ir apžēlojies par Savu tautu un atpestījis trimdiniekus no Bābeles (Jes.48:20; 51:11; 52:9; 62:12), un atbildot uz šo žēlastību, arī mums ir jāizpērk brāļi, nevis jāapspiež tie.

5:15 Jes.58:1,2 kritizē Jūdās trimdiniekus, kā arī tos, kas atgriezušies zemē – viņi izjautā Dievu ik dienas un tomēr dara pāri saviem brāļiem (Jes.58:6), kā tas pausts šai pantā. Ja tie būtu aizgriezti no saviem grēkiem, „*tad* tava gaisma atspīdēs tumsībā, un tava tumsa būs kā gaiša pusdiens”. Ja viņi būtu pabarojuši izsalkušos utt., tad būtu piepildījušies pravietojumi par apsolīto Valstību un Ciānas gaisma atspīdētu neticīgos (Jes.58:10,12 salīdz. ar Jes.60:1). Šie Valstības pravietojumi redzēs savu piepildījumu Kristus atgriešanās laikā un Viņa Valstības nodibināšanu šeit uz zemes, bet mēs tur būsīm tikai tad, ja mēs mācīsimies no Jūdās kļūdām un neapspiedīsim savus brāļus.

6:1 *Nav palikušas tajā vairs plaisas* – Amosa 9:11-15 atsaucas uz to: „Tai pašā laikā Es sabrukušo Dāvida mītni uzcelšu no jauna, Es aizsegšu ar pinumiem tajā radušos caurumus un plaisas, atjaunošu to, kas būs tai nolūzis, un beigās izveidošu to no jauna pilnīgi tādu, kāda tā kādreiz ir bijusi senajās dienās.” Fragmenta turpinājumā izskan pravietojums par lielas labklājības laiku un uzvaru pār „Edomu”. „Es uzcelšu” – lietots ebreju vārds, ko parasti lieto atjaunošanas aprakstos, kad cilvēki tiek mudināti „iet un celt” (Ezra 1:5; 3:2; 10:4,15; Neh.2:18-20). Un vārdi „aizsegšu ar pinumiem tajā radušos caurumus” oriģinālā skan tieši tāpat kā Neh.6:1, kur teikts, ka mūris tika uzcelts tā, ka tajā vairs nebija plaisu. Tas bija pēc Bābeles iebrukuma, kad Ciāna bija „sagrauta” un „nopostīta” (Jer.31:18; 45:4; Raudu 2:2,17). „Es uzcelšu” ir Bībeles pierakstu tēma par atgriešanos no Bābeles (Ezra 1:2,3,5; 3:2,10; 4:1-4; Neh.2:5,17,18,20; 3:1,3, 13-15; 4:1,3,5,6, 10,17, 18; 6:1,6; 7:1). Amosa 9, bez šaubām, vēsta par to, ka atjaunošanas darbi

un atjaunotnes laiks varētu ievadīt Dieva tautas Valstības laikmetu ar lauksaimniecības pārpilnību un uzvaru pār arābu kaimiņiem. Taču tie saradojās ar edomiešiem un cieta no sausuma, jo tie nepildīja prasības par Ciānas atjaunošanu tā, kā tas bija jādara. Taču Amosa vārdiem tomēr bija savā veidā jāpiepildās – tie ir doti Ap.d.15:16, šķietami, ārpus konteksta, proti, attiecībā uz Kunga Jēzus augšāmcelšanos. Tādējādi, vārdiem, kuri būtu varējuši piepildīties atjaunošanās laikā, bija lemts aizkavēts piepildījums, taču tie neguva burtisku piepildījumu, bet gan garīgu. Un tā var notikt ar daudziem pravietojumiem par mums šodien, tie *varētu piepildīties*, ja Dieva tauta būtu patiesi tos ‘piepildīt griboša’.

6:3 *Darbs tūliņ apstātos pavisam* – Tādai jābūt mūsu nostājai konfliktu laikā; vienotības un samierināšanās saukļi var tikt izmantoti Dieva darbu apstādināšanai, un mums nav jābaidās saskatīt viņos to, kas tie patiesībā ir. Dieva darba pretinieki izplatīja nepatiesu apgalvojumu – ka Nehemija tīkojot kļūt jūdiem par ķēniņu – un tad mēģināja viņu šantažēt ar to (:7,8), tas ir tipiski šādās situācijās. Mums ir vienkārši jāturas pie savas taisnības un nav jābaidās nosaukt melus par pretinieku izgudrojumiem (:8).

6:11 Tā kā einuhi nedrīkstēja ieiet templī, tas varētu likt domāt, ka Nehemija bija einuhs; jo viņš saka, ka tādām cilvēkam kā viņš ieiet templī būtu grēks (:13). Acīmredzot lai kļūtu par ķēniņa dzērienu devēju, viņam bija jākļūst par einuhu (1:11), taču viņš izmantoja ierobežojumus, kurus šī pasaule bija viņam nepamatoti uzlikusi, lai virzītu visu savu radošo enerģiju kalpošanai Dievam, Viņa tautas labklājībai un Dieva Valstības lietām.

7:5 Nehemija rūpīgi studēja radurakstus, lai atrastu pieņemamus cilvēkus priesteru amatam (:5), un, iespējams, tie kļuva par pamatu dzimtas koku sarakstiem 1.Laiku grāmatas pirmajās nodaļās. Un tā, Izraēls atgriezās no gūsta uzticama priesteru atlikuma vadībā, atskatīdamies uz savu vēsturi, līdz pat Ābrahāma laikiem un vēl agrāk, un redzot, ka šī vēsture ir trūkumiem caurausta. Tāda pašanalīze sniedzās līdz pat vārdu apspriešanai, kurus vecāki deva saviem bērniem.

7:6 Tā kā vairākums ebreju izvēlējās vieglo dzīvi un palika Bābelē, Dievs īpaši jūtīgi izturējās pret tiem, kas atgriezās; un jau vairāk kā 2 500 gadu šo personu vārdi tiek

saglabāti Viņa paustajā vārdā. Tāda ir Viņa iejūtība pret visiem tiem, kas atsaucas Valstības aicinājumam un atdalās no šīs pasaules. Ievērojiet, ka tiek dots precīzs cilvēku skaits. Dievs izjusti uztvēra ikvienu no tiem, kas atgriezās.

7:7 Šai pantā Zerubābels aprakstīts kā 12 atgriezušos trimdinieku līderu galva, trimdinieki tiek saukti par „Izraēla tautu” (salīdz. ar Ezras 2:2). Kaut tā bija Jūdas cilts, kas bija saņemta gūstā, šķiet, ka daži no desmit dzimtām [kas bija vēl agrāk saņemti Asīrijas gūstā] arī atgriezās līdz ar tiem. Dievs bija nodomājis nodibināt jaunu, vienotu Izraēlu atjaunotajā Valstībā, taču vairākums Dieva tautas tad, tāpat kā šodien, izvēlējās nepiedalīties apvienošanās plānā, kuru Dievs bija vēlējis Savai tautai.

7:54 Salīdzinot atgriezušos vārdu sarakstus Ezras 2 un Nehemijas 7, mēs atrodam, ka daži vārdi figurē abos sarakstos, piem., Bacluts (Ezra 2:52; Neh.7:54). Varētu būt, ka daži atstāja Bābeli un devās uz Jūdeju kopā ar Ezru, tad atgriezās Bābelē, un devās atpakaļ ar Nehemiju. Tas neatgādina slaveno, priekpilnu un pārliecības apgarotu atgriešanos, kā tas izskan pravietojumos par atjaunošanos. Tāpat kā mēs dažkārt, arī Dieva tauta baiļojās atdalīties no šīs pasaules un nodoties Viņa Valstības lietām.

8:1 *Kā viens vīrs* – Patiesa vēlme pieņemt Dieva vārdu un nožēlot pāri darījumus tam (:9) ir Viņa tautas vienotības pamatā.

8:10 *Sūtiet ēdienus tam, kam nav nekas sagatavots* – Dieva piedošanas saņemšanai ir jāmodina mūs būt dāsniem, palīdzot citiem. Tā, arī Pāvils mudina korintiešus palīdzēt saviem nabagākajiem brāļiem dēļ Dieva žēlastības pret tiem, tā apspēlējot to, ka grieķu valodā vārds, kuru tulko kā „žēlastība”, faktiski nozīmē dāvanu. Dieva piedošanas dāvana modina mūsos vēlmi dot dāvanas citiem.

Tā Kunga prieks – Šai kontekstā tas attiecas uz Viņa vēlēšanos piedot Savai tautai; viņš ir patiesi priecīgs piedot mums, tāpat kā arī mums ir jājūtas, piedodot citiem, nevis jūtoties spiesti to darīt.

8:12 *Jo viņi bija sapratuši tos vārdus* – Pareiza Dieva vārdu sapratne ir nepieciešama, jo tā motivē mūs praktiskai darbībai. Skat 10:30.

8:14-17 Ecēh.45:25 īpaši pravietoja, ka atjaunotajā Valstībā stingri jāievēro septītā mēneša svētku svinēšana. Tas, ka līdz šim viņi to nebija darījuši, parāda, ka tie nevēlējās pildīt atjaunošanās pravietojumus, jo ikdienas dzīves pienākumi pārņēma viņu prātus, novirzot tos no paklausības Dieva gribai. Ievērojiet, ka Cah.7:5 ebreji kritizēti par to, ka viņi turējuši svētkus tikai ārēji un nevis „Manis dēļ”. Hag.2:1 teikts, ka septītā mēneša divdesmit pirmajā dienā – kad septiņu dienu svētki, kas sākās piecpadsmitajā dienā, bija beigušies – Hagajs tika sūtīts, lai tas norātu „augsto priesteri” Zerubābelu par nolaidību Ecēhiēla vīzijas pildīšanā. Viņi zemapziņā bija atslēgušies no Ecēhiēla vārdiem; uz ko mēs visi esam spējīgi. Viņi sprieda, ka „laiks”, par kuru viņš runāja, vēl nav pienācis – kaut gan brīnumainā kārtā Kīrs deva tiem iespēju atjaunot templi, kas Kīram nenesa nekādu labumu (Jes.45:13 „ne par naudu, ne arī par dāvanām”). Tāpat kā mēs, viņi nespēja saskatīt Dieva vārda atbilstību reālajai situācijai.

9:2 Apraksts par Jūdas nošķiršanos no apkārtējiem ļaudīm atgādina ķēniņu laiku tīrīšanos no elku pielūgsmes. Viņi nošķīrās / tīrījās, un tad pēc dažiem gadiem mēs lasām, ka tas notiek atkal. Sākotnēji atgriezušies nošķīrās no apkārtējo zemju ļaudīm (Ezra 6:21); bet jau Ezra 9:1 atkal lasām, ka ir nepieciešama nošķiršanās; tāpat arī Ezras 10:11; tad tie nošķīras (Ezra 10:16) un atkal tie ir jāsauc pie nošķiršanās Neh.9:2 un Neh.13:3 laikā. Mūsu garīgo izaugsmi nereti raksturo līdzīga veida neīsta grēku nožēla.

9:6 *Tu esi Tas Kungs, tiešām, Tu vienīgais!* – Arheoloģiskie izrakumi liecina, ka bijis arī kanaāniešu dievs, kuru sauca Jahve; tādēļ šī atzīšanās ticībā, ka Izraēla Dievs Jahve ir vienīgais patiesais Dievs. Pasaulē ir daudz lietu, kas var izskatīties pēc patiesa Dieva, kad īstenībā tās ir tikai viltus imitācijas.

9:10 *Tu darīji Sev vārdu* – Dieva Vārds nav tikai vārds vien, tajā ietverta visa Viņa personība, kā tā izpaužas cilvēces vēsturē.

9:19 *Mākoņu stabs neatkāpās no viņiem* – Pat grēka pilnajos pārkāpumu gados Dievs tomēr cenšas vest Savu tautu Valstības virzienā, Viņš pilnībā nenošķīras no viņiem.

9:30 *Ar Savu Garu, ar Saviem praviešiem* – Pravieši, kuru vārdus mēs lasām Bībelē, saņēma šos vārdus dievišķās iedvesmas rezultātā (2.Tim.3:16). Tādēļ viņu vārdi, kurus mēs lasām Bībelē, ir Dieva vārdi, kas veido sava veida kanālu Viņa Gara ieplūšanai mūsos.

9:37 Taisnie vīri, tādi kā Nehemija, tik ļoti identificējās ar grēcīgajiem ļaudīm, ka viņi varēja runāt par „mūsu grēkiem”. Ja mēs patiesi jūtamies kā Viņa tautas daļa, tad mēs izjutīsim sabiedrības stāvokli kā mūsējo, mēs neatdalīsimies no viņiem. Tādēļ Nehemija pirmais parakstījās grēku nožēlas derības rakstā (10:1).

10:28,29 Ļaudis, „nošķīrušies *no* tās zemes tautām... turas *pie* Dieva bauslības, viņu sievas, viņu dēli, viņu meitas...*pievienojās* ar šo saviem brāļiem”. Cieša vienotība ar brāļiem rodas, kad mēs nošķiramies *no* apkārtējās pasaules un *pievienojamies* Dieva vārda lietām. Ebreju „svētības” jēdziens ietver sevī kā nošķiršanos *no* šīs pasaules lietām, tā arī *pievienošanas* Dieva lietām. To mēs redzam notiekam šeit; nošķiršanās nenes sevī tikai negāciju. Nošķiršanās ved pie pozitīvas pievienošanās citām lietām.

Visi, kam bija atziņa un saprašana – Skat kom.8:12.

10:32,33 Pēc Mozus bauslības tempļa nodevai bija jābūt pusšekelim, taču šeit tiek prasīts mazāk, acīmredzot ar Dieva svētību – tik ļoti Viņš vēlējās strādāt ar tiem, lai tie būtu Viņa tautu (2.Moz.30:11-16).

10:39 Viņi šķīrās no savām svešautiešu sievām, pēc tam atkal sajaucās ar tām (Ezras, Nehemija un Maleahijas laikā). Viņi zvērēja nepamest sava Dieva namu, taču Nehemijas grāmata liecina, ka tieši to viņi arī darīja (13:11). Viņi aizmirsā maksāt nodevas, tad atkal maksāja, atkal aizmirsā un atkal maksāja un tā joprojām – šis cikls atkārtojas vairākas reizes. Līdzīgi arī lauksaimniecības svētība tiem tiek liegta vairākas reizes – 5:2,3 (kā pravietots Jes.51:19), Hagaja laikā, un vēlāk Maleahijas 3:10,12; kad atjaunotā Ciāna varētu ziedēt kā Ēdenes dārzs; proti, atjaunotā paradīze zemes virsū (Jes.51:3). Šeit mēs redzam biedējošas līdzības ar mums. Mēs zinām, bet bieži nedarām. Mēs apjēdzam šo neveiksmju cikliskumu, lūgšanos pēc žēlastības, tās saņemšanu, novēršanos atkal, atkal lūgšanos, žēlastības saņemšanu un atkal novēršanos...mēs to redzam Izraēlā, mūsu brāļos

un tajos, kas mums visapkārt, kā arī mūsos pašos. Mēs varam to izskaidrot, apraudāt, izjust kaunu par šo traģēdiju... un tomēr turpināt tādā pašā garā. Galu galā ilglaicīga atrašanās šādā rutīnas stāvoklī noved pie cilvēku degradācijas, kad tā kā Maleahijas laikā – cilvēki slīgst paštaisnībā, sīkmanīgā materiālismā, nejutot ne mazākos sirdsapziņas pārmetumus, pelnot naudu, kā Hagajas laikos, lai liktu to caurajās kabatās – dzīve bez gandarījuma, bez sasniegumiem, pasīvā niknumā. Tā tas skaidri attēlots Maleahijas grāmatā. Tā ir šausmīga aina, un mēs it pa laikam atrodamies tai tik bīstami tuvu.

11:1 Neh.7:4 ir netiešs norādījums uz traģēdiju – pilsēta bija liela un plaša, taču ļoti maz no tiem, kas atgriezās no Bābeles, dzīvoja Jeruzalemē, un nami tur netika atjaunoti. Kad pēc 70 gadiem nāca laiks Ciānai „žēlastību parādīt”, psalmu autors raksta, ka Tā Kunga kalpi „mīl tās akmeņus un nožēlo, ka tā guļ pišļos” un „kad Tas Kungs Ciānu uzcelš”, Viņš „parādīsies visā Savā spožumā” (Ps.102:13-16). Taču tie nedaudzie ebreji, kas atgriezās, izvēlējās dzīvi ārpus Jeruzaleses, dodot priekšroku saimniecības māju celšanai laukos un to spēki, kas strādāja pie graustu novākšanas, sāka apsīkt... pišļi un grausti tika uztverti kā traucēklis, nerunājot jau par mīlestību (4:10). Un tā, Tas Kungs nevarēja parādīties visā Savā spožumā. Koncentrēšanās uz šo brīdi, neskatīšanās tālāk par ikdienas nepieciešamību apmierināšanu, nespēja saskatīt lielāko Dieva spožuma ainu un mūsu pašu potenciālās iespējas kā personīgajā, tā arī kopienas dzīvē – tieši tas jau aprobežo Dieva bagātīgi dotās potenciālās iespējas. Tādēļ Dievs īpaši izjusti izturējās pret tiem, kuru ticība lika tiem dzīvot Jeruzalemē, un jau tūkstošiem gadu mēs lasām viņu vārdus ierakstītus Bībelē. Ievērojiet, ka to cilvēku saraksts, kas dzīvoja citās pilsētās, ne Jeruzalemē, nav tik detalizēts (:25-33).

12:30 Tiem, kas šķīsta citus, vispirms ir jāšķīstās pašiem. Mūsu centieniem garīgi iespaidot citus ir jābalstās mūsu pašu sasniegtajā garīgajā pieredzē; pretējā gadījumā mūsu aicinājumi citiem nebūs pārlicinoši un ietekmīgi. Mūsu kontekstā šķīstīšanās tiek sniegta kristībās Kristus Vārdā.

12:39 Ecēh.48:31-34 teikts, ka 12 Jeruzālemes vārtus būs nosaukt pēc Izraēla 12 ciltīm. Un acīmredzot nav nejauši, ka visi divpadsmit vārti tiek minēti atjaunošanas pierakstos – taču tie nav pārdēvēti Izraēla cilšu vārdos. Lūk Nehemijas grāmatā

minētie vārtu nosaukumi: Ielejas (3:13), Zirgu (3:28), Austrumu (3:29), Pārvaldes (3:31), Ūdens (8:16), Mēslu (12:31), Avota (12:37), Efraima, Vecie, Zivju, Avju un Sardzes (12:39) vārti. Nav jābrīnās, ka daži raudāja atjaunotā tempļa iesvētīšanas laikā, jo Ecēhiēla vīzija netika ņemta par paraugu, pat tik svarīgā lietā, ka 12 Jeruzalemes vārtu pārdēvēšanā pēc 12 cilšu nosaukumiem. Tie būtu varējuši to izdarīt, taču tie nevēlējās saskatīt Dieva pravietiskos vārdus visos sīkumos kā svarīgu savas dzīves sastāvdaļu, tieši tāpat kā mūsos nostrādā tendence rezervēti izturēties pret Dieva vārdu kā melniem burtiem uz balta papīra rakstīto, nesaistot to ar mūsu ikdienu šodien.

12:43 *Viņi...priecājās, jo Dievs Tas Kungs bija iepriecinājis viņus ar lielu prieku – Dievs spēj un vēlas apstiprināt mūsu pieņemtās prāta attieksmes.*

13:1 Tāda Dieva vārda nezināšana rada izbrīnu (salīdz.ar 8:17). Daļēji to varētu izskaidrot ar to, ka neizglītotā sabiedrībā Dieva vārds bija pieejams tikai dažiem izglītotajiem, kas to lasīja un skaidroja citiem. Jāatzīmē, ka neskatoties uz Dieva vārda nezināšanu un līdz ar to tā nepildīšanu (un grēki nezināšanas dēļ ir un paliek grēki), Dievs tomēr pieņēma viņus. Tas nenozīmē, ka mēs varam slīgt pašapmierinātībā; tam ir jāamāca mūs ar pacietību izturēties pret tiem, kas nepilda Dieva vārdu un pat nezina daļu no tā.

13:7-9 Atjaunotajā Valstībā templī bija paredzētas priesteru „svētās telpas” (Ecēh.46:19; kas bieži minētas Ecēh.40-48). Neapgraizītiem svešiniekiem bija liegts ienākt Dieva svētnīcā (Ecēh.44:7). Saskaņā ar Dieva nodomu, kad Jūda izies no Bābeles, neapgraizītajiem nebūs ļauts ienākt Ciānā (templī), un Valstība tiks nodibināta (Jes.52:1,11). Pulku Kunga namā vairs nebūs neviena kānaānieša (Cah.14:21 jaunajā tulk.). Taču amonietim Tobijam bija atvēlēta telpa templī, lai no turienes iedragātu Dieva tautu. Tik traģiski ir lasīt par veltīgi izšķiestajām iespējām; un ja tas tā šķiet mums pēc tik ilga laika, tad kā gan varēja justies Dievs Tas Kungs! Tādēļ mēs jūtam Viņa dedzīgo vēlēšanos strādāt ar mums, kas ir zvērējuši būt par Viņa jauno Izraēlu un Ābrahāma dzimumu caur kristībām (Gal.3:27-29).

13:8 *Tas radīja manī tādu nepatiku un riebumu (Tas mani ļoti sadusmoja, jaunajā tulk.) – Viņš to izjuta līdz sirds dziļumiem, viņa sirds asiņoja. Šīs sajūtas lika viņam*

disciplinēt Tobiju. Arī šodien līdzīgām sajūtām būtu jāmotivē disciplinēšana draudzē (1.Kor.5:2). Neh.2:3 tas pats vārds tiek tulkots „noskumis”. Ķēniņš ievēroja, ka viņa vaigs ir *noskumis*, piebilstot, ka tas nav nekas cits kā „sirids skumjas”. Skumjas, kuras viņš izjuta savas tautas vājuma dēļ, atbalsojās viņa ķermeņa valodā, lai kā viņš centās to neizrādīt. Arī mums tā vietā lai raidītu kašķīgu kritiku, ir drīzāk jābūt patiesi noskumušiem tādās reizēs.

13:17,18 Atjaunotās Valstības svētnīcu jums nebūs apgānīt (Ecēh.44:7,9), bet Jūda apgānīja Sabatu un apgānīja templi, sajaucoties ar svešiniekiem un nicinoši izturoties pret Tā Kunga noliktajiem rituāliem (Mal.1:12; 2:10,11). Valstības lietas viņi bija sākuši uzskatīt par apnicīgām, un līdz ar to viņiem nebija vietas tajā.

13:19 Jes.60:10,11 pravietoja: „Sveši ļaudis cels tavus mūrus, un viņu ķēniņi tev kalpos [kā tas notika pēc Kīra dekrēta]... Tavi vārti būs vienmēr atvērti, tie dienu un nakti netiks aizslēgti”; un tad, tāpat kā arī Ecēh.43, ir rakstīts „Es padarīšu Savu spožuma pilno namu vēl vairāk mirdzošu” (Jes.60:7). Bet tāpēc ka ebreji apgānīja Sabatu un atteicās ticēt, ka Dievs būs tiem par ugunīgu aizsargmūri, vārti nevarēja būt vienmēr atvērti, naktī tie tika slēgti (skat arī 7:3). Un Antiohs drīz vien pēc Nehemijas laika tos sagrāva [kas liecina par to, ka garīgums it visā, ko mēs darām, piem., mūra celtniecībā, ir daudz būtiskāks par kaut kā sasniegšanu pašu par sevi]. Ciānas atvērto vārtu pravietojuma zemteksts bija, ka ikviens, kas vēlas, var jebkurā laikā nākt, lai meklētu To Kungu. Bet tauta bija aizgriezusies no Viņa, un Viņa Valstība netika īstenota... tikai tāpēc ka mantkārīgie, materiālistiski noskaņotie ebreji vēlējās vairāk nopelnīt, tirgojoties arī sabata dienā. Un tā tas ir arī ar mums, mūsu nevērība pret Dieva vārdu, mūsu savtīgums, mūsu vēlme iegūt vairāk kā nepieciešams, lai nodrošinātos pret kādu negadījumu, tas viss aizver Valstības durvis cilvēku priekšā. Ja to varēja darīt farizeji, tad arī mēs to varam darīt. Citu glābšana ir nodota mūsu rokās.

13:19,20 Ecēh.46:3 pravietots: „Arī zemes tautai būs pielūgt To Kungu pie šo vārtu ieejas sabatā un jauna mēness dienās”. Taču ebreju mantkārības dēļ „zemes tauta” slaistījās ap pilsētas vārtiem sabatā, lai tirgotu preces. Sīkmanīga mantkārība bija viens no faktoriem, kas noveda arī pie Kristus nodevības; un tā tas atkal un atkal atkārtojas Dieva bērnu dzīvēs.

13:27 Nehemija bargi kritizēja Izraēlu par sajaukšanos ar svešzemniekiem. Viņš to nosauca par „neuzticību Dievam”; arī levīti ir „aptraipījuši priesteru kārtas godu un laužuši derību” (29), precoties ārpus ticības. Tik nopietni ir jāuztver precības ārpus ticības; tās nozīmē derības laušanu ar Dievu.

Estere

1:6 Šeit lietotā apraksta valoda neatšķiras no Dieva Saiešanas telts un tempļa apraksta valodas. Dzērienu trauki, kas minēti 7.pantā, varētu būt tie paši, kas tika izvesti no Jeruzalemes Dieva nama (Jer.52:19; Dan.5:2). Tādējādi Persijas impērija tiek pasniegta kā viltus Dieva Valstība uz zemes. Dieva tautai, kas tur dzīvoja, bija jānošķiras no tās un jāpaklusa pavēlei atgriezties pamestajā Jūdas zemē un jāatjauno patiesā Dieva Valstība tajā. Šodien mums skan tas pats aicinājums – atsaukties Evaņģēlija prieka vēstij, nošķirties no šīs pasaules, kas šķiet Dieva Valstība esam un tomēr nav tā, un uzņemties grūto pašuzpurēšanās ceļojumu uz patieso Dieva Valstību, kas tiks atjaunota uz zemes Kristus atgriešanās laikā. Ahasvera valstības godības aprakstā (:4) ebreju oriģināla valodā lietoti tie paši vārdi, kas lietoti Ps.145:11,12 aprakstā par Dieva valstības brīnišķo godību [šis psalms varētu būt Bābeles uzticamā atlikuma rakstīts un lietots], kas dzied slavas dziesmu Izraēlas Dievam Tam Kungam, kurš Savas valstības godībā dzird Savas tautas brēkšanu, tāpat kā to dzird Ahasvers. Persijas un Mēdijas ķēniņiem bija laiku grāmata, kurā tika ierakstīti šo valstu iedzīvotāju labie un sliktie darbi (10:2); tāpat kā īstenajā Valstībā ir ‘grāmatas’, pēc kurām Ķēniņš spriedīs par Savu tautu. Skaidrs, ka Ahasvera valstība tiek pasniegta kā anti- Dieva valstība ar antikrista tēlu priekšgalā, un tā uzdodas par Dieva valstību.

2:5 *Mordohajs* – Jesaja ne mazums rindu savā grāmatā ir veltījis Bābeles elku tēlu tukšumam, izsmejot arī Marduka kultu. Esteres grāmata ar Mordohaju kā otru galveno personāžu, kas nosaukts par godu Mardukam, liecina, cik liela bija Bābeles elku dievu ietekme uz ebrejiem. Ecēhiēls vairākkārt nosoda ebreju trimdinieku elku pielūgsmi. Tādēļ Jesajas grāmata bija aicinājums ebrejiem atteikties no Marduka kulta un ticēt ekstremālajiem pravietojumiem par Bābeles gāšanu. Šī situācija ir analogiska Jaunajai Derībai, kas ir pārpilna ar atsaucēm uz Romas impērijas kultu ar impērijas pielūgsmi. Visa Bībele, līdzīgi kā Jesajas

grāmata un Jaunā Derība, aicina redzēt šo pasauli tādu, kāda tā ir, un saprast, ka Dieva ceļi nav jaukami, atšķaidāmi un kompromitējami ar šīs pasaules ceļiem.

2:7 *Estere* – persiešu valodā – ‘zvaigzne’, šķiet, sasaucamies ar Ištaru vai Astartu – persiešu mīlestības dievieti. Pat viņas ebreju vārds Hadassa nozīmē ‘mirte’, Persijas, ne Izraēlas izcelsmes koks.

2:9 Skat kom.4:1-3.

3:7 Skat kom.4:1-3; 7:8. Hamans bija iecerējis iznīcināt ebrejus pirmajā nīsāna mēnesī, taču viņam metot meslus, iznāca, ka šis plāns īstenojams divpadsmitajā mēnesī. Tas deva ebrejiem un Esterei / Mordohajam gandrīz veselu gadu, lai mēģinātu izklūt no šīs situācijas. Tā kā šis plāns tika iecerēts ap ebreju Pashā svētku laiku [tādēļ tiek minēts nīsāna mēnesis] tas varēja tālredzīgākajiem iedvest domu, ka Dievs izstrādās ko līdzīgu ebreju izešanai no Ēģiptes Pashā svētku laikā. Šeit redzama liktenīga dievišķās rokas iejūkšanās (Sal.pam.16:33). Un šī dievišķā roka strādā arī caur mūsu vājībām.

3:9 Redzams, ka tas laiks, kad ebreji raudāja, sēdēdami pie Bābeles upēm, bija pagājis, tie bija kļuvuši bagāti un ietekmīgi visā impērijā – no tā izriet arī Hamana vēlme tos nogalināt un aplaupīt. Lielā naudas summa, kuru viņš piedāvāja ķēniņam par atļauju īstenot šo plānu, droši vien balstījās uz to, ka noteikts laupījuma procents pienāksies ķēniņam; jo Herodots aprēķināja, ka Hamana piedāvājums ķēniņam sastādīja apmēram divas trešdaļas Persijas impērijas gada ienākuma. Vienīgā iespēja, kā viņš to būtu varējis reāli īstenot, balstījās uz ebreju bagātību, kuru viņš gatavojās pilnībā izlaupīt. Tādā veidā, kad šis plāns tika apgriezts otrādi, ebrejiem atļāva aplaupīt to ienaidniekus (8:11). Viņi bez šaubām nevarēja paņemt līdzīgu nekādu bagātību; viņi droši vien bija pieredzējuši emocionālu labklājību un veiksmi visos savos biznesa darījumos. No šejienes arī viņu vēlme materiāli atbalstīt tos, kas izteica vēlēšanos atgriezties, taču viņu lielākā daļa bija pārāk iegrimuši labklājībā, lai atsauktos aicinājumam atstāt Bābeli / Persiju. Un mums, šim aicinājumam skatot pēdējās dienās, ir jājautā sev, vai tāpat nav arī ar mums.

3:13 Pavēlē bija rakstīts „iznīcināt... un izdeldēt” visus jūdus visās Persijas / Bābeles provincēs (3:13; 7:4). Šie divi ebreju vārdi trīs reizes minēti kopā lāstu sarakstā, kas nāks pār Izraēlu par nepaklausību (5.Moz.28:20,51,63). Taču Esteres brīnišķi pašizliedzīgā starpniecība panāca, ka šo attaisnojamo lāstu stāšanās spēkā tika atlikta un pat anulēta. Dieva pravietiskais vārds atkal tika mainīts – pateicoties starpniekam, kas, bez šaubām, atsauc atmiņā Mozu un nākotnē norādīja uz Kungu Jēzu. Dievs tā alkst mūsu glābšanas, ka Viņš ir gatavs mainīt savu nostāju pret grēciniekiem.

4:1-3 Dieva vārda nepieminēšana Esteres grāmatā norāda uz to, ka viņi bija aizmirsuši sava Dieva Vārdu Bābelē. Dīvaini arī tas, ka nav ne vārda par lūgšanu šai stāstā – kad tieši lūgšanā bija Dieva tautas glābiņš. Šo vārdu nemiņēšana skaidri norāda uz to, ka ebreji nebija Dievu pielūdzoša kopiena, kādai tai bija jābūt. Kad mēs lasām, ka Mordohajs saplēš savas drēbes un uzvelk maisu, mēs sagaidām, ka viņš griezīsies pie Dieva ar lūgšanu, jo šīs divas lietas ir saistītas 2.Ķēn.19:1-4 un Joēla 1:14. Pat Estere liekas pieņemt savu iespējamo galu ar fatālismu, nevis ar ticību – „Ja es aiziešu bojā, tad aiziešu bojā” (:16). Tas krasi kontrastē ar Daniēla nostāju, kurš sasauca draugus un nodevās lūgšanai pirms došanās pie ķēniņa; viņa sasauca savus draugus un lūdza tos gavēt, ne vārda par lūgšanu. Tas, ko viņa darīja liecina par drošsirdību, bet tā bija cilvēciska drošsirdība, nevis ticības akts. Lūgšanas nepieminēšana nav nejauša – tās nepieminēšana izceļ to, ka ebreju kopiena vienkārši nebija Dievu pielūdzoša kopiena, kādai tai bija jābūt. Esteres grāmatai bija jāiedrošina ebreji, ka, neskatoties uz to vājībām, Dievs ir gatavs strādāt ar tiem. Jādomā, ka Estere gulēja ar ķēniņu pirms precībām, ēda nešķīstu barību (2:9; salīdz. ar Dan.1:5,8), un visbeidzot apprecējās ārpus ticības. Un pirmajos piecos laulību gados viņa nebija teikusi ķēniņam, ka ir ebrejiete (2:16; 3:7). Un tādā gadījumā reliģiskajā ziņā viņai bija jāuzvedas kā persietei; viņa noteikti nepieturējās pie Mozus bauslības likumiem. Viņa tiek pasniegta gandrīz kā pilnīgs Daniēla pretpols, kurš atteicās darīt to, kas nešķīsts pēc Mozus bauslības, un nerīkojās pret savu sirdsapziņu, lai ko tas viņam maksātu. Taču Esteres grāmatas mērķis ir parādīt, ka Dievs alkst strādāt ar tādiem kā Estere, Viņš nebija pavisam atteicies no Savas tautas. Un skaidrs, ja Estere un Mordohajs būtu darījuši kā nākas un atgriezušies Jūdejā, šāda situācija nemaz nevarētu izveidoties,

jo Bābelē nebūtu palicis ebreju ko vajāt. Šķiet, ka Esteres grāmatā aprakstītie notikumi ir piemērs tam, ka Dievs sūta ‘zvejniekus un medniekus’, kas mudinātu ebrejus atgriezties, kā Viņš to bija pavēlējis (Jer.16:16) – bet arī tad viņi neatgriezās.

4:8 Dievs bija teicis, ka viņš izraidīs ebrejus no zemes, ka tie ies uz Bābeli un kalpos citiem dieviem, „tādēļ ka Man pret jums vairs nav nekādas žēlastības!” (Jer.16:13). Taču faktiski Esterei un viņas tautai tika parādīta žēlastība (tas pats vārds 4:8; 8:5). Dievs „parādīja žēlastību” tiem, kas bija gūstā (Jes.30:18,9; Amosa 5:15; Mal.1:9). Šeit izpaužas Dieva nebeidzamā žēlastība pret Savu vājo tautu.

4:16 Skat kom.4:1-3.

5:4 Kad Esteres nervi uzdeva, un viņa neuzdrošinājās izteikt lūgumu, kura dēļ bija nākusi, viņa piepeši atrod sevi sakām „Lai ķēniņš un Hamans nāk šodien uz dzīrēm”, kas ebreju valodā izsakāms četros vārdos, kuru pirmie burti sastāda Tā Kunga Jahves vārdu, kas Esteres grāmatā nekur netiek minēts. Patiesi, Dieva spēks izpaužas cilvēka vājumā! Pašā traģiskākajā vājuma brīdī, nespējā iestāties par savējiem, Dievs atklājās Savā būtībā. Un Viņš turpināja strādāt caur saspringtības elementu, ko viņas lūgums bija radījis... rosinot ķēniņa vēlēšanos palīdzēt un ceļot Hamana lepnību par ielūgumu, tā ka viņa mulķīgā rīcība noveda viņu pie krišanas. Varētu arī atzīmēt, ka Hamans būtu varējis mierīgi izjaukt Esteres nodomu, ja viņam būtu radušās aizdomas par viņas ieceri pret viņu. Taču viņš jutās pagodināts, ka Estere viņu ielūgusi uz dzīrēm, un viņš lielījās ar to. Citiem vārdiem, Estere apslēpa savas patiesās jūtas pret viņu. Un kā gan viņa bija apguvusi šo mākslu? Skaidrs, ka to viņai mācījusi dzīve, kuras gaitā viņa slēpa savu ebreju izcelsmi un reliģiskās jūtas, kad faktiski tas viņai nebūtu bijis jādara.

7:3 Estere lūdza dāvināt viņai dzīvību un saudzēt viņas tautu; un kad viņa bija pārliecinājusies, ka viņas dzīvībai briesmas nedraud, viņa neatslābinājās, atviegloti nopūzdamās, viņa turpināja iestāties par tautu, neskatoties uz iespējamām draudiem viņas pašas dzīvībai (skat arī 8:3). Mēs nevaram priecāties tikai par savu glābšanu, ka mēs esam atraduši To Kungu un esam drošībā Viņā; ja mēs to patiesi esam izjutuši, tad mēs vēlēsimies dalīties tajā ar citiem.

7:4 Estere savas daiļrunīgās Kristus veida iestāšanās par mums laikā riskēja ar savu dzīvību, jo viņa juta, ka „mēs esam pārdoti, es un mana tauta, lai mūs iznīcinātu”. Ja viņa būtu turējusi muti, viņa nebūtu iznīcināta. Taču viņa cīnījās un uzvarēja tai pašā cīņā, ar kuru mēs sastopamies ik dienu vai nedēļu: lai identificētos ar mūsu vājākajiem brāļiem to ciešanās.

7:6 Septuagintā Hamans ir saukts par sātanu (*ho diabolos* –ar noteikto artikulu), šis vārds nozīmē vienīgi pretinieku, nevis kādu pārcilvēcisku būtni.

7:8 Kaut Estere bija vāja garīgajā ziņā, Dievs tomēr strādāja caur viņu, lai glābtu Savu necienīgo tautu. Stāstā ir vairākas sakritības, kas liek saskatīt Dieva roku tajās. Tas, kā Hamans noļimst ķēniņienes priekšā, kas izskatās pēc ķēniņienes izvarošanas mēģinājuma, ir viena no tām. Otra ir tajā, ka Mordohajs nebija saņēmis apbalvojumu par savvērestības atklāšanu pret ķēniņu – ķēniņš, šķiet, bija piemirsis to darīt, tas bija izgaisis no viņa atmiņas, un tādēļ viņš jo vairāk bija noskaņots izrādīt patiesu labvēlību Esterei un Mordohajam, kad tas bija nepieciešams. Tas ir jo sevišķi pārsteidzoši, kad mēs lasām vēsturnieka Herodota piezīmi, ka Ahasvers [vai Kserkss] izcēlās ar to, ka augsti apbalvojis par lojalitāti. Un arī tā nav tīra nejaušība, ka tai rītā, kad ķēniņam pēc bezmiega nakts laiku grāmata bija atgādinājusi par Mordohaju, ierodas Hamans, lai pieprasītu Mordohaja nāvi. Skat kom.3:7.

8:5 Skat kom.4:8.

8:7 Dievs, kas devis mums Savu dēlu, caur Viņu ‘mums dāvinās visas lietas’, atsaucoties uz mūsu lūgšanām (Rom.8:32-34). Šis fragments sasaucas ar šī panta vārdiem: „Lūk, Hamana namu es esmu dāvinājis Esterei, un viņš pats ir pakārts, tādēļ, ka viņš bija izstiepis savu roku pret jūdiem. Un jūs drīkstat ķēniņa vārdā rakstīt par jūdiem, kā tas jums šķiet labāk”, un ķēniņš dod Esterei visu, ko viņa lūdz. Atzīmējiet jēdziena atkārtosanos: ja ir dāvāta nāve krustā, tad visas citas lietas tiks brīvi dotas starpniekam, kas iestāsies par savu / Dieva tautu.

10 Ecēhiēls pravietoja, ka tie, kas pārdzīvos badu un iebrukumu Jūdejā aizies gūstā un Dievs ‘piedraudēs vēl tiem ar zobenu’ (Ecēh.5:2,12). No tā varētu secināt, ka gūstā nonākušie tiks vajāti un nogalināti, un tāds arī bija Dieva mērķis. Taču

Esteres grāmatā mēs lasām par trimdinieku labklājību, ka tie ir varas posteņos un savu gūstītāju cienīti; un Jeremijas pravietoējuma noslēgumā mēs lasām, ka Bābeles ķēniņš runāja ar Jojahīmu, jūdu izsūtīto ķēniņu draudzīgi, kā arī „ierādīja viņam krēslu augstāk par to ķēniņu krēsliem, kas bija pie viņa Bābelē” (Jer.52:31-34). To var saprast tikai kā tīru žēlastību. Dievs ar maigumu un labvēlību izturējās pret Savu tautu izsūtījumā, nemaz ne tā, kā Viņš to bija iecerējis un kā viņi to bija pelnījuši. Un tāpat Viņš izturas pret mums – Viņš dod mums daudz vairāk, nekā mēs esam pelnījuši. Taču vairums jūdu ļaunprātīgi izmantoja šo žēlastību; tie bija tā pārņemti no labklājības, ko Dievs tiem bija devis trimdā, ka izvēlējās tur palikt un nepiedalīties atjaunošanas darbos. Un arī mēs varam it viegli ļaunprātīgi izmantot Dieva žēlastību. Šai ziņā Esteres grāmata beidzas uz skumīgas nots – ebreji ir vēl populārāki, vēl bagātāki. Mūs mīlošais Tēvs dod mums kā Saviem bērniem to, ko mēs prasām no Viņa materiālajā ziņā – taču it bieži tas nav mums par labu garīgajā plāksnē. Dievam droši vien ir tik neizsakāmi grūti izšķirties – dodot mums to, ko mēs gribam un pēc kā tiecamies, kas mums kā cilvēkiem ir vajadzīgs un ko mēs tā vēlētos iegūt... un zinot, ka tas nenāks mums par labu garīgajā ziņā. Interesanti, kas notika ar Esteri. Drīz pēc Esteres grāmatā attēlotajiem notikumiem Ahasvers tika noslepkavots – tipiski, ka arī ķēniņa sievu un atbalstītājus varētu piemeklēt tāds pat liktenis. Vai tā nebija vēl viena dunka no Dieva puses, lai liktu Mordohajam un Esterei atgriezties Jūdejā?

Ļjaba

1:6 Plaši pieņemtais uzskats, ka sātans Ļjaba grāmatā ir grēcīga kosmiska būtne, kas darīja pāri Ļjabam pretēji Dieva gribai un centās likt viņam grēkot, neatbilst patiesībai. „Sātans” minēts tikai divās pirmajās Ļjaba grāmatas nodaļās, un nekur grāmatā viņš netiek dēvēts par kritušo eņģeli. Vārda nozīme ir ‘pretinieks’ un tam nav negatīvas pieskaņas; to var attiecināt uz labiem cilvēkiem (Mat.16:21-23). „Dieva dēli” varētu attiekties uz ticīgajiem (Rom.8:14; 2.Kor.6:17,18; 1.Jāņa 3:7). Eņģeļi neizvirza melīgus apgalvojumus pret ticīgajiem „Tā Kunga priekšā” (2.Pēt.2:11). Nav iespējams viennozīmīgi pierādīt, ka sātans bija Dieva dēls – sātans „atnāca viņu vidū”. Sātans aprakstīts ‘ceļojam un klejoram’ pa visu zemes virsu, bet nekur nav minēts, ka viņš darītu kādus grēka darbus; Cah.1:11 liek domāt, ka tas ir ebreju valodas idiomātisks izteiciens ar nozīmi ‘novērot’. Kā var

sātans būt debesīs un vienlaicīgi uz zemes Ījaba laikā, ja, saskaņā ar plaši izplatīto ticējumu, viņš tika gāzts Ādama laikā, jebšu 1914.gadā, saskaņā ar citu ticību? Nešķīstībai un ļaunumam nav vietas Tā Kunga priekšā debesīs (Ps.5:5-6; Hab.1:13); eņģeļi negrēko (Lūkas 20:35,36 salīdz. ar Rom.6:23). Galvenā Ījaba grāmatas tēma ir tā, ka Dievs ieviesa problēmas Ījaba dzīvē, kas gala iznākumā padarīja Ījabu vēl tikumīgāku (2:10; 16:11; 19:21; 23:16; 42:11). Ījabs ticēja, ka ne tikai labas lietas nāk no Dieva; viņš nekur nevaino sātanu par savas dzīves problēmām. Ījabs saprata, ka viņa ciešanas ir likušas viņam iepazīt Dievu, kāds Viņš ir dzīvē, ne tikai teorijā (42:5). Tā kā problēmas dara mūs vēl dievbijīgākus, ja mēs pareizi uz tām reaģējam (Ebr.12:5-11), tad kāpēc gan grēcīga, ļauna būtne, kas grib mūs aizgriezt no Dieva, ieviestu tās mūsu dzīvē, ja tās faktiski tikai dara mūs tikumīgākus un tuvina mūs Dievam? Tas, ka sātans un Dieva dēli nostājās „Tā Kunga priekšā” (2:7; 1:6), nemaz nenozīmē, ka viņi bija debesīs. Dieva pārstāvji nes Dieva vārdu, piem., eņģeļi, kas veda Izraēlu tuksnesī, ‘mājoja Dieva Vārds’ (2.Moz.23:20-21), taču viņš nebija pats Dievs (2.Moz.33:12,20). Līdzīgi arī priesteri pārstāv Dievu (2.Laiku 19:6), un nākt viņu priekšā nozīmē nākt „Tā Kunga priekšā” (5.Moz.19:17). Kains „aizgāja no Dieva acīm” (1.Moz.4:16) – nevis no debesīm, bet gan no eņģeļa – ķeruba klātbūtnes. Jēzus kā bērniņš tika stādīts „Tam Kungam priekšā” (Lūkas 2:22) – proti, priestera priekšā. Sātanam bija jāsaņem vara no Dieva (2:3-6), viņam pašam tās nebija, un patiesībā tas bija Dievs, kas pievērsa sātana uzmanību Ījabam (1:8). Ījabs pastāvīgi runā par to, ka viņa ciešanas nāk no Dieva (9:24). Ījabam nenāca ne prātā vainot kādu citu visās viņa likstās. Nav nekādas norādes uz to, ka sātans darītu ko grēcīgu; viņš vienkārši izsaka uzskatu, ka Ījaba kalpošanu Dievam varētu izskaidrot ar to, ka Dievs viņu ir materiāli svētījis. Un tad Dievs piešķir viņam varu ieviest nelaimi Ījaba dzīvē. Atkal un atkal tiek uzsvērts, ka *Dievs* ir atbildīgs par problēmām Ījaba dzīvē, nevis sātans pats no sevis (1:12,16; 2:3,10; 6:4; 8:4; 19:21; 42:18). Pat ja Ījaba grāmatas „sātans” (pretinieks) bija eņģelis, nav nekāda iemesla domāt, ka viņš bija grēcīgs. Eņģelis lūdza Ābrahāmu upurēt dēlu Īzāku, lai pārbaudītu viņa paklausības pakāpi (1.Moz.22:12; skat arī 5.Moz.8:2). Vadoties pēc Ījaba grāmatas argumentācijas, loģiski būtu, ja Ījabs atbildētu uz draugu nepamatotajiem apgalvojumiem: „Es ciešu, jo sātans ir mani apsēdis! Viņš to dara, ne Dievs!” Jo, pēc draugu domām, Dievs soda Ījabu, tādēļ ka viņš ir grēcinieks. Tas fakts, ka Ījabs nemaz nedomā tā

atbildēt, norāda, ka ne Ījabs, nedz viņa draugi neuzskata sātānu par kādu ļaunu pārcilvēcisku būtni. „Dieva dēli” – tā laika ticīgie – nāca lai nostātos priesterā vai eņģeļa priekšā, iespējams, kādu reliģisku svētku laikā. Kāds no klātesošajiem, iespējams, viens no tiem, kas arī pielūdza Dievu, izteicās, ka nav brīnums, ka Ījabs ir tik dievbijīgs, jo Dievs taču ir tik bagātīgi to svētījis. Iespējams, ka sātānu pārstāvēja šie trīs „draugi” – grāmatas beigās tie ir viņi, kas tiek Dieva norāti (atzīmējiet, ka par sātānu tur nav ne vārda). Viņu diskusijas ar Ījabu norāda, ka viņi šaubījās par Ījaba godīgumu un domāja, ka viņa ticība vairs nav tik stipra, kad Dievs ir atņēmis viņam Savu svētību (4:5,7). Ījaba grāmatas prologs ir literārs paņēmiens, kas nostāda mūs teoloģiskas problēmas priekšā, piem., par attiecību starp kalpošanu Dievam un svētības saņemšanu, un par grēku un ciešanām. Draugi uzstāj, ka viņam uzbrucis „iznīcinātājs” [ar ko viņi noteikti domā agrīno tagad populārā ‘sātana’ ekvivalentu] – kamēr Ījabs uzstāj, ka *Dievs* viņu ir salauzis (15:21 salīdz. ar 19:10; 13:21). Savā ziņā Ījaba grāmata sagrauj populāros persiešu un kānaāniešu mītus par „sātānu” kā atsevišķu būtni. Ījabs stāstā par savām ciešanām, kā arī sev raksturīgiem vārdiem cenšas demonstrēt, ka cilvēkam dzīvē ir svarīgi būt „taisnam Dieva priekšā”, nevis vai mūs ir vai nav skārusi kādas ļaunas būtnes roka; jo Dieva roka, kas situsi Ījabu (19:21) ir ‘sātana’ roka, kura varā Dievs uz laiku nodeva Ījabu (1:12). Ījabs saka, ka draugu attieksme nav pareiza – tiem būtu jāielūkojas sevī, nevis jāfantazē par kādas neredzamas ļaunas būtnes darbību, kas radusies viņu iztēlē (19:28,29). Ījaba grāmata ir pārspriedumi par ļaunumu un ciešanām, kur trīs draugi reprezentē trīs populārus uzskatus. Ījaba dzīves stāsts, kā arī grāmatas epilogs un prologs, analizē un labo šos uzskatus. Ēlifass, šķiet, pārstāvam uzskatu, ka Ījabs ir nonācis kāda pārcilvēciska ļaunuma varā – Ēlifass runā par kādu tumsas varu (22:10,11) un grēcīgiem, neuzticīgiem eņģeļiem nešķīstās debesīs (4:18; 15:15). Taču par *atbildi* tam ir sātana tēls, kas ir Dieva varā, visas Ījaba likstas nāk no *Dieva*, un Viņa eņģeļi – viens no kuriem varētu būt saukts par ‘pretinieku’ (‘sātānu’) – ir Viņam pilnībā paklausīgi, nevis neuzticīgi. Un beigu beigās Ēlifass un viņa draugi tiek norāti par viņu dažādajiem maldīgajiem uzskatiem, un Dievs apstiprina Savu nepārspējamo Visvarenību. Bildada uzskatu par eņģeļiem 25:5 - „arī zvaigznes nav pietiekami šķīstas Viņa acīm” – Dievs labo Ījaba grāmatas 38:7 vārdiem: „kad visas rīta zvaigznes kopā dziedāja un visi Dieva dēli gavilēja”.

2:3 *Nepamatoti padarīt nelaimīgu* – No šiem vārdiem mēs uzzinām, ka Dievs var radīt ciešanas Savu bērnu dzīvēs kādu *citu iemeslu dēļ*, ne tikai tādēļ, ka tie ir grēkojuši. Nav tiešas saistības starp grēku un ciešanām šai dzīvē; jo ļaunie nereti dzīvo labklājībā un pārticībā. Tiesas un atalgojuma laiks par nodzīvoto dzīvi būs pastarajā dienā, kad Kristus atgriezīsies. Laikā, kad Ījabs nomokās ar jautājumu, kāpēc viņam jācieš, viņš pakāpeniski nonāk pie skaidrākas izpratnes par pastaro dienu un augšāmcelšanos no mirušajiem, lai saņemtu to atalgojumu, kas pēc Dieva taisnības pienākas. Viņa dzīves pieredze un pārdomas par to noved viņu pie teoloģisko patiesību izpratnes, kas tiek atklātas Jaunajā Derībā. Grāmatas sākumā Ījabs tiek stādīts priekšā kā garīgi pilnīga personība, un tāds pats viņš ir arī grāmatas beigās. Ciešanas ne vienmēr mums dotas, lai mēs paši garīgi augtu to rezultātā; Ījaba gadījumā to mērķis bija likt citiem izprast šo mācību, un pirmām kārtām jau viņa draugiem un ‘sātana’ personāžam, kā arī mums, nākamo paaudžu lasītājiem. Daļa mūsu pieredzes un ciešanu mums tiek dota, lai no tām mācītos tie, kas mums apkārt, ne tik daudz mūsu pašu attīstībai.

3:3 Šai nodaļā aprakstītās Ījaba depresīvās žēlabas un vēlme mirt citētas Jeremijas grāmatā, kad arī viņš bija izteikti nomāktā stāvoklī un viņam uzmācās pašnāvnieciskas tieksmes (Jer.15:10; 20:14). Dieva tauta var izjust depresiju; un vienkāršā mācība no tā ir, ka depresija pati par sevi nav grēks. Mūsu reakcija uz to var kļūt par morālu problēmu. Jeremija tika ar to galā, atceroties cita depresijas nomākta taisnprātīga ticīgā Ījaba vārdus. Mūsu dzīves grūtajos brīžos mums palīdzēs atmiņas par Bībelē aprakstīto tēlu pieredzi, jo mēs redzam, ka vēsture – garīgā vēsture, tas, kā Dievs strādā ar cilvēkiem – atkārtojas; un nomācošā pilnīgas vientulības sajūta, kas ir katras depresijas pamatā, kaut cik mazināsies. Atzīmējiet arī to, ka šeit attēlotās Ījaba pašnāvnieciskās tieksmes un sarūgtinājumu par to, ka Dievs neatņem viņam dzīvību, Dievs nekritizē; beigās Viņš saka, ka Ījabs ir runājis kā pienākas (42:7,8). Ījabs izsaka daudz rūgtu spriedumu par Dievu stāsta attīstības gaitā, taču no Dieva žēlastības Ījabam tiek piedēvēts taisnprātīgums; vai arī tiek ņemts vērā to grūtību smagums, kādā viņš tolaik atradās. Tas nav teikts, lai rosinātu domu, ka mēs varētu attaisnot savu rīcību, atsaucoties uz situācijas nopietnību – ‘Es to darīju, jo tāda bija situācija, un man nebija citas izvēles’. Tas vienkārši parāda, ka Dievs līdzjūtīgi un žēlsirdīgi raugās uz grūtā situācijā nonākušo

cilvēku; un mums ir tāpat jāattiecas pret citu vārdiem un uzvedību, kas nonākuši tik spiedīgos apstākļos.

3:23 Ir saskatāma liela saistība starp Jesajas un Ījaba grāmatu; it īpaši Jesajas 40.nodaļā. Jes.40:14 = Ījaba 21:22; 40:17 = 6:18; 40:22 = 9:8; 40:23= 12:21; 40:24 = 14:8; 40:26 = 25:3; 40:31 = 29:20. It īpaši zīmīga ir saistība starp Jes.40:27 un Ījaba 3:23: „Kāpēc tu, Jēkab, saki, un tu, Izraēl, domā: mans ceļš ir Tam Kungam apslēpts, manu tiesu Dievs neievēro?”. Tie ir Ījaba vārdi šeit. Tādējādi Ījabs ir ciešanu pārņemtā kalpa pirmtēls un pārstāv Izraēlu, un Izraēla Bābeles gūstā (jo tas ir Jes.40 konteksts) tiek aicināta pievērsties Ījabam, kura ģimene un māja arī tika kaldiešu izpostīta (1:17) to grēku dēļ. Tāpat kā Ījabs sēdēja bēdās un nesaprašanā, tā arī Jūdeja pie Bābeles upēm. Ījaba grāmatas vēstījums uzticīgajam mazākumam gūstā bija tajā, ka Dievs ir izraisījis šīs nebūšanas, un gala iznākumā Viņš atjaunos Savas tautas labklājību. Arī mēs mūsu trimdā varam saskatīt Ījabā mūsu ciešanu būtību un tādējādi arī cerību uz atjaunošanos. Skat kom.4:7; 5:14; 21:7; 30:26; 33:27).

3:26 Ījabs sūrojas, ka kaut arī viņa dzīva nav bijusi mierpilna, tagad bēdas nāk aiz bēdām. Taču 1.nodaļas 14.panta vārdi liek domāt, ka lopi mierīgi ganījās laukā un Ījabs neizjuta nemiera. Vienkāršā mācība no tā ir, ka tie, kuru dzīve citiem šķiet mierpilna, var būt dažādu problēmu mākti.

4:7 *Kas tad, nevainīgs būdams, ir aizgājis bojā?* – Draugi spriež, izejot no uzskata, ka ciešanas nāk tikai kā sods par grēku, un tādēļ viņi secina, ka Ījabs slepenībā ir smagi grēkojis. Tādējādi tie pieraksta viņam nebijušus grēkus un mudina viņu nožēlot to, ko viņš ir darījis. Mēs arī dzīvojam pasaulē, kas nereti melīgi apkrauj mūs ar nebijušiem grēkiem. Mums ir jāatzīstas mūsu patiesajos grēkos un jāļauj mūsu reālajām personīgajām attiecībām ar Dievu atbrīvot mūs no nebijušajiem grēkiem, ko citi vēlas mums uzkraut. Taisnais atlikums trimdā bija nesaprašanā par to, ka taisnie bija gājuši bojā Bābeles iebrukuma laikā (Jes.57:1), un Ījaba grāmata bija atbilde šai viņu nesapratnei par to (skat kom.3:23).

4:8 *Tik tālu, cik es redzu* - Ēlifass atsauca uz savas personīgas dzīves pieredzi un garīgo vēsturi, un gudrību – tādēļ viņš iesaka Ījabam apdomāt un „atcerēties”, ka tikai ļaunie iet bojā (:7). Viena no Ījaba grāmatas tēmām ir, ka Dieva ceļi, kā tie

atklājas Viņa vārdā un Viņa vēsturē, runā pretī cilvēku gudrībai un tradicionālajiem secinājumiem.

4:18 *Saviem eņģeļiem Viņš pierāda vainu* – Tie ir Ēlifasa vārdi, un Dievs beigās saka, ka viņš nav runājis par Dievu kā pienākas (42:7,8). Debesīs nav iespējama nešķīstība un sacelšanās pret Dievu (Ps.5:4-5; Hab.1:13; Mat.6:10; Ps.103:19-21); eņģeļi negrēko (Lūkas 20:35,36 salīdz. ar Rom.6:23). Ījaba grāmata patiesībā parāda šo jēdzienu neatbilstību patiesībai, atklājot, ka visas ciešanas gala rezultātā nāk no Dieva.

5:4 *Viņa bērniem nebija nekāda atbalsta* – Draugi visu laiku atsaucas uz Ījaba situāciju, aprakstot ļauno likteņus. Viņi uzskatīja, reiz viņa bērni ir gājuši bojā, tādēļ jādodomā, ka viņš ir nešķīsts. Tāda veida netieši sitieni cilvēkam ļoti sāp, kad mums nākas to piedzīvot, mēs varam atcerēties Ījabu.

5:12,13 Jaunās Derības atsauces uz Ījabu liek domāt, ka Ījabu uzskatīja par ebreju sistēmas simbolu; sistēmas, kas ļauj uz cilvēka statusu, paštaisnību un darbiem, kas ir pazemībā jāatmet, uz ko vairs nav jāpaļaujas, kad mēs pieņemam Dieva žēlastību. Pāvils citē šos pantus 1.Kor.1:19: „Jo ir rakstīts: Es samaitāšu gudro gudrību un likšu kaunā prātnieku prātu”. Ēlifass skaidro, kāpēc, pēc viņa domām, Ījabs un viņa dzīves uzskati tiek noniecināti. Līdz ar to Pāvils redzēja Ījaba personā tos, kas atradās jūdaisma neīstās gudrības iespaidā. Pāvils turpina: „Kur paliek gudrie? Kur rakstu mācītāji? Kur šīs pasaules vārdu meistari?” (1.Kor.1:20). Ījaba pastāvīgā tieksme diskutēt ar Dievu un draugiem, un kā Ījaba, tā arī viņa draugu pārlicība, ka gudrība ir to pusē, parāda, ka Pāvils patiesi runā par Ījabu. „Vai tad Dievs nav pārvērtis pasaules gudrību ģeķībā?” viņš pabeidz, iespējams, domādams par pazemības pārņemto Ījabu. Ījabs bija viscildenākais starp visiem ļaudīm, kas dzīvoja austrumos (1:3), tiem, kuri senajā pasaulē izcēlās ar savu gudrību (Mat.2:1; 1.Ķēn.5:10). Tādējādi Ījabs droši vien izcēlās ar savu pasaules gudrību, un, iespējams, šī doma ir pamatā Pāvila izteikumiem 1.Kor.3:18,19: „Ja kas jūsu starpā tur sevi par gudru šīs pasaules lietās, tam jātop ģeķim, lai tas kļūtu gudrs. Jo šīs pasaules gudrība ir Dieva priekšā ģeķība. Jo ir rakstīts [citē Ījaba 5:13, Ēlifasa vārdus par Ījabu]: Viņš satver gudros viņu viltībā”.

5:14 Tumsa dienas laikā tika uztverta kā Dieva sodība, tādējādi, kad tas notika Kristus nāves stundā, tas bija jāuztver kā aicinājums saprast Viņa nāvi kā šīs pasaules tiesas stundu (**Jāņa 12:31**). Nostāties Kristus krusta priekšā ir tas pats kas nostāties Viņa priekšā pastarajā dienā, no tā arī izriet saistība starp mūsu pašanalīzi maizes laušanas laikā un pastaro dienu. Pastāv saistība arī starp Ījaba grāmatu un 5.Moz.28, it kā Ījabs personificētu Izraēlu, kas cieš par saviem grēkiem (skat kom.3:23). Taču Viņš bija taisns Dieva priekšā (1:1,2). Tādējādi viņš bija Kristus pirmtēls, kas, kaut būdams nevainīgs, tomēr pilnībā identificējās ar grēcīgo cilvēci. Dienu tie saduras ar tumsu, un pašā dienas vidū viņi grābstās kā nakts laikā = 5.Moz.28:29; Ījaba akluma lēkmes (22:10,11) = 5.Moz.29:29; ļaundabīgi augoņi no kāju pēdām līdz matu galiem (2:7) = 5.Moz.28:35; tautām par apsmieklu (=5.Moz.28:37) kļuvis par parunu (17:6; 30:9) = 5.Moz.28:37; ilgošanās pēc nakts dienā un pēc dienas naktī (7:4) = 5.Moz.28:67; Ījaba grāmata par bērniem un par lopiem = 5.Moz.28:41,51.

6:3 *Tāpēc mani vārdi izskan aplami* - Ījabs attaisno savus vārdus ar to ciešanu smagumu, kas viņam jānes; viņš pielīdzina sevi ēzelim, kas zviedz, kad nav zāles, ko ēst (:5). Taču tā kā šīs nelaiemes nāca no Dieva, tad tas skan kā Dieva zaimošana. Mums ir jāapzinās, ka grēks nav neizbēgams. Mēs varam vainot tikai paši sevi, nevis tās situācijas, kurās mēs esam iekļuvuši.

6:25,26 Ījabs šķiet sakām, ka viņu nav par ko vainot, ja nu par dažiem aplamiem vārdiem (:3). Tādējādi viņš mazina izteikto aplamo vārdu nozīmi; kamēr Kristus mācīja : „Pēc saviem vārdiem tu tiks attaisnots un pēc saviem vārdiem tu tiks notiesāts” (Mat.12:37), tik nopietni tie ir.

7:17 „*Tu viņam esi pievērsis Savu sirdsprātu* – šis pats ebreju izteiciens ir lietots arī 2:3, kur Dievs vaicā ‘sātanam’, vai tas ir „piegriezis vērību” Dieva kalpam Ījabam. Tādējādi Ījabs redz, ka Dievs ir piegriezis vērību viņam, kaut gan agrāk mums teikts, ka tas bija jādara sātanam / pretiniekam. Lai kas arī būtu sātans vai pretinieks, Ījabs gala iznākumā redz visā tajā Dieva roku.

7:18 *Tu viņu pārbaudi ik acumirkli* – Dieva iesaistīšanās mūsu dzīvēs ir vienkārši brīnumaina, ņemot vērā Viņa lielumu un mūsu sīkumu.

7:20,21 Šeit Ījabs izsaka dažus aplamus apgalvojumus. Savā depresijā viņš brīnās, kāpēc Dievam būtu tā jāuztraucas par grēku, kad Viņš ir tik varens. Bet tieši tur jau arī slēpjas lietas būtība – Dievs, neskatoties uz Savu visvarenību, tik ļoti jūtīgi uztver cilvēku uzvedību. Ījabs mierina sevi ar domu, ka nāve it kā noslēps viņu no Dieva (:21), un tā kā viņš negrib dzīvot mūžīgi (:16), viņš domā, ka arī nedzīvos mūžīgi. Taču viņš par zemu novērtē Dieva žēlsirdību, Viņa vēlēšanos pēc mums un mūžīgas dzīves ar mums. Šīs lietas Ījabs izsaka depresijas un pašnāvniecisko dziņu iespaidā (:15); taču beigās Dievs nenorāj Ījabu par to, bet drīzāk attaisno viņu (42:7). Tas parāda, cik lielā mērā Dievs pieņem depresiju kā stāvokli, kurš liek cilvēkam teikt lietas, kas neatspoguļo cilvēka personības būtību, to, kuru Dievs redz, mīl un novērtē. Tas rāda arī to, cik liela ir Dieva gatavība piedēvēt taisnprātīgumu tiem, kurus Viņš mīl.

8:6 *Ja esi šķīsts un taisns* – Šie draugu vārdi liek domāt, ka faktiski viņu viedoklis neatšķiras no sātana izteiktā viedokļa prologā; varētu teikt, ka viņi arī reprezentē šo ‘sātana’ / pretinieka tēlu. Sātanam kremta, ka Dievs bija nosaucis Ījabu par sirdsskaidru un taisnu (1:8). Un šeit Bildads arī šķiet atsaucamies uz to, kad viņš saka, ja Ījabs būtu bijis šķīsts un taisns, tad Dievs viņam palīdzētu.

8:8-10 Bildads uzsver tradicionālās gudrības viedokli; un viena no Ījaba grāmatas tēmām ir, ka tradicionālie uzskati par Dievu, kā to rāda Viņa vārds un faktiskā pieredze, nav pareizi. Bildads uzstāj, ka Ījabs droši vien ir grēkojis, jo tradicionālie uzskati māca, ka nelaime vienmēr ir grēka rezultāts. Šeit ir redzams, ka aplama izpratne noved pie cilvēku attiecību saraušanas un traģiskām sekām praktiskajā dzīvē.

9:16 *Es tomēr nevaru ticēt, ka Viņš uzklausa manu balsi* – Depresijas laikā pat skaidra atbilde uz lūgšanu ir garīgi grūti uztverama. Un Ījaba grāmatas beigas liecina, ka Dievs Savā žēlastībā to ļoti labi saprot.

9:21 Skat kom.21:7.

9:24 „Ja Viņš to nedara, kas tad ir tas, kas to dara?” – tas ir vadmotīvs Ījaba grāmatas izpratnei. Pēc visām teorijām par to, kas ir atbildīgs par visu šo ļaunumu Ījaba dzīvē, Ījabs nonāk pie slēdziena, ka tam vienkārši ir jābūt Dievam – un

nevienam citam. Ja Viņš patiesi ir visvarens, tad kas gan cits var galu galā būt atbildīgs? Ījabs saka, ka Dievam pakļāvās „pat Rahaba [kānaāniešu ‘sātana’ tēls] palīgi” (:13), atsaucoties, bez šaubām, uz babiloniešu mītiskās Tiamatas palīgiem. „Viņš [Dievs] *viens pats* izpleš pār zemi debesis un soļo pār jūras viļņiem” (:8). Ījabs ticēja, ka tas ir *Dievs*, kas grib viņu iznīcināt [„Nu tu mani aprij” – jaunajā tulkojumā] (10:8) – atsaucoties uz nāves dievu Motu, kura žokļi, saskaņā ar to laiku ticējumiem, varēja aprīt zemi un aprija ļaudis nāves stundā, nogādājot tos tieši ellē. Taču Ījabs noraidīja šo mītu – viņš redzēja rijēju Dievā un nāvi kā atgriešanos pīšļos, kaut arī cerībā uz augšāmcelšanos pastarajā dienā (19:25-27).

9:28 *Es zinu, ka Tu* – Pievērsiet uzmanību vietniekvārda maiņai. Runājot par Dievu kā „Viņu”, atbildot Bildadam, viņš turpina runāt, vēršoties tieši pie Paša Dieva (skat arī 16:5-7). Sarunas ar citiem par mūsu ticību un jūtu uzplūdi nereti noved pie tiešas vēršanās pie Dieva, kas nenotiktu, ja mēs visu turētu tikai sevī, vairoties sarunu par ticību.

9:32 *Kopā iet pie tiesas* – Prologs atveras ar ainu dievišķās tiesas zālē. Sātana tēls pats par sevi nepārstāv ļaunumu, tas varētu attiekties uz kādu eņģeli [‘labu’ eņģeli, jo ‘grēcīgu’ eņģeļu vienkārši nav] vai arī uz kāda ticīgā pārstāvi uz zemes. Eņģeļu debates debesis rod atspoguļojumu un piepildījumu uz zemes – līdzīgi tam, kā Daniēla grāmatā 1:6 tiek aprakstīti vēsturiski notikumi uz zemes un sekojošajās nodaļās (7-12) tiek dots ieskatš tajā, kas notika debesis. Taču tiesas zāles valoda caurstrāvo Ījaba grāmatu – piem., Ījabs ir ‘nevainīgs’, bez vainas. Ījabs vēršas pie ‘lieciniekiem’ (:33-35; 16:18-22; 19:20-27), ‘šķīrējtiesneša’ / ‘izlīdzinātāja’ (:33), noliedz savu vainu un pieprasa viņam piedēvēto pārkāpumu uzskaiti (13:19,23), Ījabs vēlas tiesāties ar Pašu Dievu (23:4; 40:2). Ījaba grāmatas 29.-31.nodaļas ir faktiski Ījaba izklāsts tiesā par savu nevainību un lūgums Dievam izskatīt viņa lietu ar lielāku pretimnākšanu (31:35). Dievs izsaka galējo spriedumu pašās beigās (42:7). Tas izskatās tā, it kā visu Ījaba pārdzīvojumu mērķis [vismaz daļēji] bija lai pārbaudītu kānaāniešu ‘sātana’, ciešanu un ļaunuma teorijas debesu tiesā. Draugi pārstāv tradicionālos viedokļus par ļaunumu un it bieži atsaucas uz to dienu mītiem par ‘sātaniskām’ būtnēm. Viņi runā tā it kā viņi būtu galējie sprieduma paziņotāji – Ēlifass saka, ka tiesneši un vecajie, tā laika „svētie” ir atzinuši viņu par vainīgu, ka viņa draugiem ir taisnība: „Uz kuru no svētajiem eņģeļiem tu gribi savu

skatu vērst?... Redzi to mēs esam izdibinājuši” (Ījaba vainu), tā ir (5:1,27). Liels mierinājums tiem, kas jūt, ka cilvēki par tiem spriež nepareizi, ir doma, ka virs tiem debesīs atrodas galējā tiesas zāle, kas izspriež šo lietu, un tikai tās spriedums ir no svara. Iespējams, ka Ījabs to saprata, kaut gan 1.un 2.nodaļās aprakstītā vīzija viņam nebija zināma viņa ciešanu laikā; atbildot uz draugu nepareizo spriedumu par viņu, viņš saka, ka Dievs „aizsedz zemes tiesnešu acis” (9:24). Pēdējie noslēdzošie kā Dieva, tā arī Ījaba, vārdi vienkārši uzsver Dieva visvarenību; ka galu galā *Viņš* ir bijis Ījaba pretinieks un Viņa radītajā pasaulē nav vietas nekādai citai varai, it īpaši jau dažādām sātaniskām būtnēm, kas figurē kā kānaāniešu, tā arī babiloniešu mītos. „Dieva dēlu” dievišķā tiesa tiek pielīdzināta visām zvaigznēm Ījaba 38:7. Atceraties, ka zvaigznes tika uzskatītas par pagānu dievībām. Tiek sagrauti visi pagānu priekšstati par visumu. Zvaigznes tiek pielīdzinātas Dieva dēliem, kas ir Dieva pakļautībā, tie ir *Viņa* debesu tiesa.

9:33 *Mūsu abu starpā nav izlīdzinātāja / šķīrējtiesneša* – Ījaba ciešanas un smagās pārdomas noveda viņu pie domas par starpnieka nepieciešamību; caur to visu viņš tika novests līdz apjautai, ka viņam ir vajadzīgs Kristus. Un arī mūsu pieredze ir līdzīgi izkārtota. Skat kom.10:4.

10:4 Skat kom.9:33. Savu ciešanu gaitā Ījabs nonāca pie karstas vēlmes, kaut Dievs varētu pilnībā uztvert lietas no cilvēka redzes viedokļa. Viņš ilgojās pēc tolaik viņam nezināmā Bībeles Kristus – mūsu dabas cilvēka, taču Dieva Dēla, mūsu pārstāvja, kas spētu iejusties mūsu ādā un atklāt Dievam cilvēka seju.

10:9 *Vai tad Tu mani jau gribi pārvērst par pīšļiem?* – Ījabs neticēja ‘dvēseles nemirstībai’; viņš ticēja Bībeles pozīcijai, ka mēs esam veidoti no pīšļiem un atkal pārvērtīsimies par pīšļiem, mums nepiemīt nemirstība. Tā ir atsauce uz 1.Moz.3:19 – lāsts par grēcīgo Ādamu, ka viņam būs atgriezties pīšļos. Ījabs šķiet atzīstam, ka līdzinās Ādamam, jo šķita, ka Dievs grib pārvērst viņu par pīšļiem viņa grēku dēļ. Taču viņš apgalvo, ka tas nav taisnīgi, jo viņš nav grēkojis (10:7,14,15). Tādējādi viņš it kā svārstās, sakot, ka ir kā Ādams, un tad atkal apgalvojot, ka nav taisnīgi apieties ar viņu kā ar Ādamu. Līdzīgi arī 9:17 Ījabs žēlojas: „Viņš mani salauzītu... un bez iemesla”; tas pats vārds, tulkojumā „sdragās”, oriģinālā lietots 1.Moz.3:15, tādējādi viņš dod noprast, ka tiek sodīts ar Ēdenes lāstu, būdams bez

vainas. 27:2-4 arī atsaucas uz pierakstu par Ādama radīšanu 1.Moz.2:7. 31:33 Ījabs noliedz savu līdzību ar Ādamu, jo viņam nav slēpjamu grēku; „Ja es būtu slēpis savus pārkāpumus, kā parasts ļaužu starpā [„kā Ādams”, jaunajā tulkojumā], tos glabādams savās krūtīs...”. Taču tāpat kā Ādamam viņam bija pazemīgi jāuzklausā Dieva jautājumi grāmatas beigās. Skat kom.13:20-22; 14:20. Arī mēs svārstāties starp atziņu par mūsu grēcīgumu un uzskatu, ka sods par to nav taisnīgs. Galu galā mēs visi, tāpat kā Ījabs, tiekam novesti līdz sakāvei un pilnīgai šīs atziņas pieņemšanai.

10:16 *Ik brīdi tu rādi, cik dižs Tu pār mani* (jaunais tulkojums) – Ījabs jutās tāpat kā mēs dažbrīd, ka Dievs var būt maigs un žēlsirdīgs un tad pēkšņi bargs un nežēlīgs pret mums. Taču tas ir tāpēc, ka mūsu priekšstats par Dievu nav visaptverošs.

10:21 *Es nokāpju, lai vairs neatgrieztos* – Ījaba ticība augšāmcelšanai un glābšanai svārstījās, jo 19:25-27 viņš ir pārliecināts par to. Varētu būt tomēr, ka Ījabs nonāca pie ticības par augšāmcelšanos, spriedumu un atalgojumu pastarajā dienā pēc pastāvīgām pārdomām par to, ka viņš, pamatā taisns cilvēks, cieš tādas mokas, bet ļaunie dzīvo labklājībā; bet Dievs ir Dievs, kas [neskatoties uz visām Ījaba šī brīža šaubām] galu galā attiecīgi atalgo kā taisno, tā arī nešķīsto.

11:10 *Kad Viņš... sauc kādu tiesas priekšā, kas Viņam to liegs?* – Ījabs nepiekrīt. Viņš jūta, tāpat kā Mozus un citi, ka mēs varam runāt ar Dievu, nepiekrīst Viņam, lūgt Viņu mainīt Savas domas. Cofars runā, izejot no uzskata, ka mēs varam tikai pakļauties Dievam, gandrīz vai musulmaņu garā. Taču Dievs alkst attiecību ar mums; un tādēļ mēs varam censties pārliecināt Dievu, pat Dieva tiesas zālē.

12:3 *Es nebūt neesmu zemāks nekā jūs* – Ījabs atkārtoto to pašu arī 13:2. Ījabs atsakās uzņemties neesošu vainu un justies zemākam par tiem, kas viņu vaino grēkošanā un uzstāj, lai viņš pieņemtu viņu dotos padomus un uzskatus. Viņš saprata, ka tie, kas cenšas viņu nostādīt zemāk par pašiem, ir tādi paši cilvēki kā viņš. Arī mums brīžiem nākas nepakļauties tiem, kas cenšas sevi nostādīt augstākā plauktā.

12:19 Skat kom.13:26-28.

13:15 *Viņš jau mani tā kā tā nokaus, man nav uz Viņu nekas vairs ko cerēt -*

Origināla valoda liek atcerēties 5.Moz.19:6, kur runa ir par slepkavu, kuram jābēg, lai „asins atriebējs” to nenokautu. Ījabs uzskatīja, ka Dievs viņu nokauj; taču viņš redz Dievā arī liecinieku savā lietā (16:19) un arī pestītāju (19:25). Ījabs pat lūdz Dievu, lai zeme neapsegtu viņa asinis, lai Dievs kā asins atriebējs varētu atriekt Ījaba nāvi (16:18). Ījabs *neuzskata* ‘sātanu’ par savu slepkavu un Dievu kā asins atriebēju. Tā vietā Ījabs – elpu aizraujošajā asociāciju gūzmā – redz Dievu visās lomās: slepkavas, slepkavas liecinieka tiesā, asins atriebēja, un Tā, kas nodrošinās taisnīgu spriedumu šai lietā, Tā, kurš neļaus zemei aplāt Ījaba asinis. Ja Ījabs patiesi ticētu pārcilvēciskā sātana pastāvēšanai, sātana kā sliktā zēna un Dieva kā netaisnības atriebēja, viņš noteikti runātu savādāk. Bet tā kā Ījabs redz Dievu it kā atriebjamies Sev Pašam, tad viņš saka mums reizi par visām reizēm, ka kā ļaunais, tā labais gala iznākumā nāk no Dieva.

13:20-22 Tā ir atsauce uz Ādama un Ievas krišanu. Ījabs atzīst, ka viņš ir grēkojis, ka viņa garīgais stāvoklis līdzinās Ādama stāvoklim, kad viņš slēpās no Dieva Ēdenē, bet viņš ir ar mieru atsaukties Dieva aicinājumam un iznākt no slēpņa, lai atzītos savā grēkā, jo viņš zina, ka tieši to Dievs no viņa gaida, tikai kad Dieva roka būs tālu no viņa – proti, kad Viņš atvieglos viņa šī brīža ciešanas. Tādējādi Ījabs cenšas it kā tirgoties ar Dievu – gribot, lai Viņš atbrīvotu viņu no pārbaudes ar ciešanām, un tad Ījabs rīkosies pēc Dieva gribas un nožēlos savus grēkus. Skat kom.10:9; 14:20. Visdažādākos veidos arī mēs vairāmies no atsaukšanās pilnīgai grēku nožēlai; vai nu aiz vienkāršas spītības, nepareizi interpretējot Rakstus, vai ķeroties pie sofistikas, sagrozot loģiku savas viedokļa pierādīšanai.

13:27 Tas, ka Ījaba gaitas pastāvīgi atradās Dieva ziņā atgādina Kaina zīmi. Arī Kaina sargāšana no nāves sasauca ar Ījaba sajūtu, ka Dievs viņu nedabīgi saudzē (3:21-23; 10:9-15). Tāpat kā līdzībā ar Ādamu (skat kom.10:9), Ījabs uzskata, ka, lai kādas viņa asociācijas ar Kainu, nav taisnīgi, ka Dievs viņu tik cieši novēro: „Manu kāju pēdas tu iezīmē” [jaunajā tulkojumā]. Iespējams, ka arī Cofars bija saskatījis Ījabā līdzību ar Kainu, jo viņš bija „iededzies bardzībā un viņa vaigs raudzījās nikni”, kaut arī bailes no Dieva viņu vajāja (1.Moz.4:5); viņš saka, ka, nožēlojis savu vainu, Ījabs varētu ‘pacelt savu vaigu’ un nebaidīties (11:15). Skat kom.16:17,18.

Kā jau tika minēts kom.13:20-22, visas mūsu jūtas, ka mēs neesam pelnījuši tādas ciešanas, balstās mūsu spītīgajā uzstājībā vairīties atzīt mūsu grēka lielumu un no tā izrietošās sekas.

14:4 *Vai tad tīrs var celties no nešķīsta?* – Ījabs šķiet attaisnojam savus grēkus ar to, ka grēks neizbēgami izriet no cilvēka dabas. Tā ir tikai teoloģiska atruna, lai attaisnotu mūsu spītīgo atteikšanos atzīt savu grēcīgumu, kā jau minēts kom.13:20-22. Kungam Jēzum bija mūsu daba, taču Viņš negrēkoja; viss, ko mēs sakām par cilvēka dabu, attiecas arī uz Viņu. Mēs neesam neizbēgami grēcinieki, mūsu dabas upuri, kas it kā nebūtu mūsu varā. Skat kom.15:14,15.

14:12 *Tā cilvēks, kas nāvē aizmidzis, nekad vairs necelsies* – Ījaba grāmatas lappusēs mēs varam vērot, kā viņā attīstās ticība un vēlme piedzīvot augšāmcelšanos; tas skaidri izpaužas 19:25-27, kā arī viņa ilgas pēc tās!

14:20 Atsauce uz pārvēršanu un padzišanu attiecas uz Ādama padzišanu no Ēdenes, vai arī Kaina saīgšanu un tad aizsūtīšanu prom no Dieva. Taču 15.pantā Ījabs atsaucas uz Dieva saucienu Ādamam dārzā; un Ījabs ir gatavs atsaukties, savas nevainības un taisnības pierādījumu Dievam pārpilns. Tātad šai laika posmā Ījabs svārstās starp sava grēcīguma atzīšanu un tomēr tā attaisnošanu, iespējams, redzot sevi tikai kā Ādama grēka seku Ēdenē upuri. Grāmatas norises gaitā viņš tiek novests pie pilnīgas sava grēcīguma un Dieva soda taisnīguma pieņemšanas, pie kā Dievs cenšas novest mūs visus.

15:6 Uz šiem vārdiem Jēzus atsaucas, mācot, ka „pēc saviem vārdiem tu tiks taisnots, un pēc saviem vārdiem tu tiks pazudināts” (Mat.12:37). Viņš izvēlas šo pantu arī līdzībā, vērsties pie vienas minas saņēmēja ar vārdiem: „No tavas mutes es tevi tiesāšu” (Lūkas 19:22). Pazudināti pastarajā dienā tiks tikai tie, kuru vārdi šai dzīvē ir uz to uzprasījušies. Mūsu vārdi tiks it kā citēti mums tai dienā. Tik svarīgi tie ir!

15:14,15 Ēlifasa viedoklis kā par cilvēkiem, tā arī par eņģeļiem bija aplams. Mēs neesam neizbēgami grēcinieki pēc dabas; nav nekāds grēks būt cilvēkam, dzīvot, un Dievu nepārņemt dusmas par katru ieņemto un piedzimušo vienīgi to piederības pie cilvēces dēļ. Skat kom.14:4. Iespējams, par atbildi maldīgajam

uzskatam, ka eņģeļi grēko, Dievs saka, ka tie *visi* gaviļēja, kad Dievs radīja pasauli (38:7).

15:21 Ēlifass saka, ka Ījaba pēkšņās problēmas viņa labklājības pilnbriedā ir tas, kas sagaida visus nešķīstos. Šķiet, ka uz to ir atsauce 1.Tes.5:3, kad runa ir par pēkšņo pašpārliecinātu bagātnieku 'ticīgo' pazudināšanu Kristus atnākšanas laikā.

15:35 *Kas dzemdina grūtumu, tur piedzimst ļaunums, un tā klēpis rada vienīgi vilšanos* - Bībele nereti māca, ka grēks dzimst cilvēkā sirdī (Ap.d.5:4; Jēkaba 1:13-15). Grēks pilnībā ir mūsu pašu vaina; tas iziet no cilvēka sirds (Marka 7:15-23), tas nerodas nekādas kosmiskas 'sātana' būtnes iedarbības rezultātā.

16:5-7 Skat kom.9:28.

16:9 *Kā mans pretinieks viņš met ar Savām acīm bultas uz mani* – Ebreju vārda *sātans* nozīme ir 'pretinieks'. Lai gan šeit lietots cits ebreju vārds, Ījabs skaidri redzēja Dievu kā savu pretinieku un nevis kādu ļaunu kosmisku būtni.

16:9-14 Ījabs nācās ļoti grūti pieņemt to, ka Dievs un nevis kāds ļaunuma iemiesojums, ir viņa pretinieks. Viena lieta ir izlasīt Bībelē, ka ir labas, ir sliktas lietas nāk no Dieva, kā teikts Jes.45:5-7. Un pavisam cita lieta ir pieņemt to reālajā dzīvē, un Ījabs ir tam iedvesmojošs piemērs. Dzejiskā valoda vēsta par Ījaba šausminošo un pat dusmu pilno apjausmu, ka [savā ziņā] faktiski Dievs ir viņa pretinieks. Skat kom.19:26.

16:17,18 Šeit Ījabs asociējas ar netaisnīgi vajāto Ābelu; viņš pielīdzina savu brēkšanu pēc taisnības Ābela asins balsij no zemes 1.Moz.4:10. Viņš mēģina attaisnot savu atteikšanos atzīt, ka viņš, salīdzinoši taisns cilvēks, faktiski ir nopietns grēcinieks. Iespējams, ka tiem, kurus pasaule uzskata par grēciniekiem, ir vieglāk nonākt līdz grēku nožēlai, nekā tiem, kurus pasaule uzskata par 'normāliem' un pat taisniem. Tas aptver daudzus no mums; no tā arī izriet Ījaba dzēlīgā saikne ar mums. Skat kom.13:20-22.

17:9 *Tas arvienu pieaug spēkā* – Garīgo dzīvi raksturo kā augšupejošā spirāle, tā arī lejupejošā spirāle, kurā, piem., Dievs apslēpj pareizo sapratni no tiem cilvēkiem

(:4), kuri faktiski to nemaz nevēlas iegūt. Tādējādi Viņš var pat maldināt cilvēkus, liekot tiem noticēt meliem (2.Tes.2:11).

18:14 *Pie šausmu ķēniņa*- Bildads Ījaba postu cēloni redz pagānu ‘sātana’ mīta versijās, tādās kā šis tā saucamais „šausmu ķēniņš” un „nāves pirmdzimtais” (:13). Viens no Ījaba grāmatas mērķiem ir parādīt šo mītu nepamatotību un prezentēt Dievu kā vienīgo galējo kā laba, tā ļauna avotu.

18:19 Visu šo nodaļu caurstrāvo Bildada atsauces uz Ījaba māju un ģimenes zaudējumu, un viņš ir pārliecināts, ka nākamais solis būs Ījaba paša nāve, neatstājot pēcnācējus – jo, pēc viņa domām, Ījabs ir grēkojis. Ījaba veselības atgūšana un jaunas ģimenes svētība grāmatas beigās pierāda, ka Bildads domāja aplami. No tā mums būs mācīties, ka mēs nevaram spriest par citu cilvēku attiecībām ar Dievu, nedz arī par notikumu nozīmi to dzīvēs.

19:2 *Jūs mani niecinājāt* – Mēs ne uz brīdi nedrīkstam pieņemt, ka vārdiem nav nozīmes, ka tie ir nekaitīgi. Viena no Ījaba grāmatas mācībām ir tā, ka vārdi satricē un ievaino: mēs redzam, cik mokoši Ījabs meklē atbildes draugu pārspriedumiem par viņu. Šie vārdi paliek atmiņā gadiem ilgi. Dieva likums ir unikāls ar to, ka tas nosoda vārdus un domas vienlīdz ar darbiem.

19:4 *Šie maldi vispirmām kārtām skartu mani pašu* – Precīzs novērojums. Nereti nākas vērot, ja kāds apgrēkojas pret kādu cilvēku, tad citi, faktiski visa draudze, uzskata, ka viņš ir apgrēkojies arī pret tiem, un ka tiem jāpiedod šis grēks un jāprasa, lai tas nožēlotu to viņu priekšā. To darot viņi maldās tieši tāpat kā Ījaba draugi maldījās. Mums ir jāpiedod pret mums personīgi vērsti apvainojumi, nevis jāuzņem pret citiem vērstie apvainojumi kā pret mums vērstie.

19:8 4.Moz.22:22-27 aprakstīts, kā Dieva eņģelis nostājas ceļa šaurumā Bileāma priekšā, tā ka ēzeļu māte pakrita ceļos zem Bileāma. Šis eņģelis tiek aprakstīts kā „sātans”, Bileāma pretinieks. Ījabs saka, ka ‘sātana’ sagādātās ciešanas, bija Dieva roku darbs, kas „viņa ceļam ir licis šķēršļus”. Saikne ir viennozīmīga – tā norāda, ka Ījaba sātans bija eņģelis, kas stājās viņam ceļā Dieva uzdevumā kā Ījaba pretinieks tāpat kā eņģelis aizšķērsoja Bileāma ceļu. Pastāv līdzības starp Ījabu un Bileāmu – abi bija pravieši (Ījaba gadījumā skat 4:4; 23:12; 29:4 salīdz. ar 15:8; Amosa 3:7;

Jēkaba 5:10,11); abiem nebija viegli saprast Dieva ceļus, bet abi dažādā veidā apzināti sacēlās pret to, ko tie saprata; abi iedegās dusmās pret Dievu un tika Dieva norāti, novedot tos pie apziņas par eņģeļu rokās esošo visu dabas radību. Ījabam būtu jānācās no Bileāma – vai otrādi – ka Dievs ierobežo mūs, jo Viņš grib, lai mēs izvēlētos Viņa ceļu un ar varu nesprauktos Viņam garām.

19:21 *Paša Dieva roka mani smagi ir situsi* – Dievs atdeva Ījabu ‘sātana’ varā (1:12). Sātana Ījabs redzēja Dieva roku, nevis kādu kosmisku būtņi, kas nebūtu Dieva varā un nepildītu Dieva teikto.

19:26 Otrajā nodaļā (2:4-6) sātans iesaka ar sāpēm skart Ījaba miesu un kaulus; bet šeit Ījabs apliecina savu ticību tam, ka, pat ja Dievs saplosa viņa ādu un miesu gabalos, Viņš tomēr galu galā viņu izglābs.

19:27 Gaisma tuneļa galā ir tajā, ka mēs paši redzēsīm Dievu, mēs skatīsim Viņu, mūsu pašu acis Viņu redzēs (skat arī Jes.33:17). Ījabs uztvēra Dievu kā personību.

20:19 Ījabs noliedz, ka viņš ko tādu būtu darījis; ja viņš to būtu darījis, diez vai Dievs būtu par viņa iepriekšējo dzīvi tik atzinīgi izteicies (1:2). Cofars kādreiz bija Ījaba draugs, taču tagad, dusmu pārņemts, viņš apsūdz Ījabu visādās lietās – kā „draugs”, zinādam, ka tā ir nepatiesība. Šis radikālais pavērsiens izskaidrojams ar Cofara maldīgo priekšstatu, ka ciešanas vienmēr ir grēka alga. Viņā iemiesojās pārliecība, ka Ījabs ir grēcinieks, un, nevarēdams to pierādīt, viņš sāka pats savā prātā fabricēt lietas, līdz sāka arī pats tām ticēt. Ja Cofars atzītu Ījaba taisnprātīgumu, viņam būtu jāmaina uzskats par ciešanām, jāatzīst šo uzskatu maldīgums un iespēja, ka ciešanas var skart arī viņu, neskatoties uz viņa paša acīmredzamo taisnumu. Un šais vārdos izpaudās skaudība, kuru viņš izjuta pret Ījaba bagātību. Ja jau Ījabs ir grēcinieks, viņš domāja, tad viņam nav pret viņu jāizturas cilvēcīgi. Bailes, kuras cilvēks izjūt, kad citu cilvēku pieredze liek viņam pārvērtēt savus uzskatus, cerību sabrukums un maldīgi pieņēmumi... var modināt šāda veida apmelojumus un naidīguma izpausmes, kas arī šodien ir par iemeslu cilvēku attiecību sabrukumam.

21:4 *Vai man nav iemesla savā garā būt nepacietīgam?* – Ījabs padodas vīlinājumam attaisnot savu mazdūšīgo uzvedību ar ārkārtējiem apstākļiem viņa

dzīvē. Galu galā Dievs noved viņu līdz kulminācijai 42.nodaļas finālā, kad viņš pārstāj meklēt attaisnojumus, vainot savu dabu, savu situāciju un citu cilvēku mahinācijas – un *pilnībā* pieņem savu grēcīgumu. Viņam to bija tik grūti pieņemt, jo, salīdzinoši runājot, viņš bija taisns. Taču garīgajā ziņā vidējās šķiras ticīgajiem, kas nav aptraipījušies publiski un ir vairījušies no personiskiem skandāliem, tik un tā ir radikāli jāpārvērtē sava dzīve, un tas it sevišķi attiecas uz daudziem ticīgajiem šodien.

21:7 Arī 9:22 un netieši citviet Ījabs faktiski saka, ka nav nekādas jēgas kalpot Dievam un pildīt Viņa tiesas. Vēlāk to pašu teica arī Izraēla pravieši atjaunotnes laikā pēc atgriešanās no trimdas (Mal.3:14). Malehija atsaucas uz Ījaba vārdiem šeit un 9:22. Pievērsiet uzmanību tam, ka arī Ēlihus atzīmēja Ījaba teikto, ka draudzība ar Dievu cilvēkam neko nepalīdz (34:9). Ījaba grāmatai ir daudz saskares punktu ar tiem, kas atgriežas no trimdas – skat kom.3:23. Ījabs ignorēja to, cik jūtīgi Dievs uztver cilvēka uzvedību; tas, ka Viņš ir tik augstu un mūsu morāle ir tik zema, nenozīmē, ka mūsu uzvedībai nav nozīmes. Ījaba problēma bija tajā, ka viņš atteicās pilnībā nožēlot grēkus, un šeit viņš attaisnojas ar to, ka Dieva nejutīgums pret grēku nozīmē, ka mums nav jānožēlo grēki. Mums ir jāapgūst šī mācība – tieši Dieva jutīgums pret grēku ir iemesls to nožēlot.

22:3 *Vai Visuvarenajam ir kāds labums, ka tu esi taisnprātīgs?* – Skat kom.21:7.

22:6 *Tu bez pamata esi izpārdevis tev parādā palikušo tautas brāļu mantu un licis puskailiem novilkt viņu drēbes* – Nekas tamlīdzīgs nekad nebija noticis. Taču savā nelokāmajā pārliecībā, ka ciešanas ir grēka alga, Ēlifass secināja, ka Ījabam ir jābūt grēcīgam un tādēļ izgudroja visas šīs lietas, līdz sāka ticēt, ka tā Ījabs arī būs darījis. Cilvēki, kas sāk izgudrot visādas lietas par citiem, vadoties no savām izjūtām, beigu beigās patiesi tam visam arī notic. Un tas viss notiek tikai tāpēc, ka mēs nespējam pieņemt, ka mūsu uzskati ir maldīgi, tāpat kā mūsu spriedumi par citiem.

22:13 *Un tomēr tu vēl spried: ko gan Dievs zina?* – Tas, ka Dievs redz un zina visu, liek mums uzvesties, kā nākas. Ēlifass šeit spriež, ja reiz Ījabs atsakās redzēt saistību starp viņa ciešanām un grēku, tas liek secināt par viņa uzskatiem par Dievu. Mums ir jābūt ļoti uzmanīgiem, izdarot tādus secinājumus – ja tu tici X tad tu tici Y par Dievu, kas nozīmē, ka Dievs ir Z. Šāda maldu loģika noved pie

riskantiem spriedumiem, kas noved pie attiecību sabrukuma, apmelojumiem, faktu sagrozīšanas un tendences citu morālai nosodīšanai, kas Dievam ir absolūti nepieņemami. Ja Ēlifass būtu atstājis nosodījuma izteikšanu Dievam un koncentrējies tā vietā uz praktiskas palīdzības sniegšanu Ījabam, viņš nebūtu iekūlies šīs maldu loģikas valgos.

22:22 *Uzklausi pamācību no Viņa mutes – Ēlifass šeit uzdodas par Dievu. Viņš ir izdarījis pārsteidzīgu secinājumu, ka viņa uzskati ir Dieva uzskati. Ja mēs pieņemam Bībeli kā Dieva vārdu, tad mūsu intuīcijai un dzīves gudrībai nav jāpieraksta nekas vairāk – tas nav Dieva vārds.*

23:10 *Ja Viņš mani pārbaudītu, es tiktu atrasts zeltam līdzīgs – Atsauce varētu būt uz zelta attīrīšanu no sārņiem, kad zelts tiek karsēts, līdz tas attīrās no piejaukumiem un kausētajā zeltā atspoguļojas metālu kausētāja seja. Tieši šī mērķa sasniegšanai ir domāta ciešanu kvēle mūsu dzīvē. Savos pārbaudījumos Ījabs saskatīja Dieva, nevis kādas ļaunas 'sātana' būtnes roku, un pat savā depresijā viņš saprata, ka ciešanu mērķis bija – radīt Dieva līdzību viņā.*

23:12 *No Viņa lūpu dotām pavēlēm es neatrāvos – Tāpat kā ēšana ir regulāra nepieciešamība, kurai vienmēr atrodas laiks, tā arī mūsu ikdienišķai saskarsmei ar Dieva vārdu ir jābūt regulārai un pašai par sevi saprotamai. Mūsu paaudzes cilvēkiem būtu svētīgi doties pie nakts miera tikai tad, ja dienas laikā mēs jau būtu lasījuši vai dzirdējuši Dieva vārdu.*

23:15 *Es esmu nobijies un trīcu Viņa skata priekšā – Ījaba runas nereti ir pretrunu pilnas. Te viņš jūtas tā it kā atrastos Dieva klātbūtnē, Viņa tiesas troņa priekšā; tad atkal viņš izmisīgi meklē Dievu, cenšoties tikt uzklausītam, bet Dievs nekur nav atrodams (:8,9). Šīs svārstības Dieva uztverē rodas depresijas un divējādu problēmu mocītajā Ījaba prātā; vienu brīdi viņš alkst sagaidīt augšāmcelšanos, taču tad atkal noliedz pašu augšāmcelšanās iespēju vai saka, ka nevēlas tajā piedalīties. Visu šo svārstību laikā Dievs mīlēja un pieņēma viņu, un grāmatas beigās Viņš uzteic Ījabu (42:7). Garīgajā plāksnē mēs visi esam bipolāri. Ja mēs priecājamies, ka Dievs Savā žēlastībā mūs pieņem un redz mūs no labākās puses, tad mums tieši tāpat ir jāattiecas pret mūsu brāļiem, kuru vājākā puse nereti mums duras acīs.*

24:1 Kamēr Dievs var strādāt saskaņā ar noteiktiem laika periodiem, cilvēkiem tos nav dots zināt. Mēs nezinām ne mūsu mūža dienu ilgumu, nedz arī Kristus atgriešanās laiku. Studējot jebkuru pravietisko ‘laika periodu’, ir jāatceras, ka Dievs vēlas, lai mēs dzīvotu it kā mūžīgā tagadnē, necenšoties piemēroties sagaidāmajam laikam, bet pilnīgā uzticībā Viņam ik mīļu brīdi.

24:2 Šī nodaļa ir veltīta Ījaba pārdomām par ļauno labklājību šai dzīvē, taču tā kā Dievs nav vienaldzīgs pret grēku, Ījabs secina, ka nāve ir viņu alga. Tas ir skaidri pateikts Jaunajā Derībā (Rom.6:23). Mums ir jāapzinās nāves nozīme; tā ir galīgā atbilde tam, kādēļ ļaunie bauda labklājību šai dzīvē. Un Ījaba pārdomas atkal pieved viņu pie cerības par augšāmcelšanos no mirušajiem un atalgojumu par taisnprātīgu dzīvošanu Dieva priekšā.

25:4 Šeit minētie argumenti runā par Dieva nepārspējamo lielumu, kas nedod cilvēkam iespēju pat likties taisnam un šķīstam Viņa priekšā. Ījabs, kas dzīvojis taisnu dzīvi un kuru Dievs nosaucis par taisnu, sāka aizdomāties par to, kā gan viņš varētu būt taisns Dieva priekšā, grēcinieks būdams un apzinoties Dieva nesalīdzināmo morālo dižumu un paša nespēju savā vājumā līdzināties Viņam. Viņš droši vien tika novests pie atbildes, ka Dievam ir jāpiedēvē Viņa Paša taisnprātīgums cilvēkam. Un tieši to Viņš arī dara tiem, kas ir „Kristū”. Un atkal mēs redzam, kā Ījaba ciešanas un viņa izmisīgie centieni izprast to jēgu, noved viņu pie Kristus evaņģēlija būtības, pat ja tā netika viņam izklāstīta vārdos. Jo taisnības piedēvējuma Kristū evaņģēlijs būtībā tika pasludināts Ābrahāmam (Rom.4:9; Gal.3:8).

26:6 Ījabs atsaucas uz mītiem par iedomāto ‘sātanisko’ būtni Motu, kura priekšā paveras mirušo valstība, kurā viņš iemet, kuru vien vēlas. Kad viņš saka, ka „Miruso valstība ir kaila Viņa (Dieva) priekšā un nav pat apsega nāves bezdibenī”, ar to viņš domā, ka Dievam, ne Motam ir vara pār mirušo valstību; un šai kontekstā viņš redz Dievu kā uzbrucēju viņam, nevis Motu vai kādu citu līdzīgu būtni. 4.Moz.16:31-35 arī apraksta Dievu aprijam Korahu, Datanu un Abiramu – it kā sagraujot mītus par Motu, kas tā darot.

26:10 Ījabs saprot, ka tas ir Dievs, kas rada labu un ļaunu, gaismu un tumsu viņa dzīvē (30:26). Zīmīgs ir viņa apgalvojums, ka ‘Dievs robežu novilcis ūdeņiem pāri,

kur saskaras gaisma un tumsa' – kas sabalsojas ar Jes.45:7, ka Dievs 'rada gaismu un veido tumsību'. 'Tumsību, lai kā mēs to pārdzīvotu un saprastu, rada un ierobežo Dievs, tā nav nekāda neatkarīga radība, kas nebūtu Dieva varā. Vēlāk Dievs apstiprina Ījaba sapratni, kad Viņš runā, ka Viņš noslēdz jūru [vēl viens pagānu mītu tēls] un ietīsta to tumsā (38:8,9) – it kā sakot, ka Dievs ir tas, kas piešķir tumsai un jūrai to draudīgo izskatu cilvēku uztverē; taču tas viss ir Viņa varā, Viņa roku darbs. Dievs apstiprina arī Ījaba domu par to, ka Dievs ierobežo tumsību, kad Viņš runā par robežu noteikšanu jūrai (38:10). Dievs valda pār ļaunumu, vai cilvēku uztveri par to (piem., ka jūra ir ļauna), un Viņš norobežo to – un tieši to Viņš arī darīja Ījaba grāmatas prologā, nosakot robežas sātānam. Visi šie Dieva izteikumi par to, kā Viņš valda pār tumsību un jūru, atspēko kānaāniešu un babiloniešu mītus, kas piedēvē tumsībai un jūrai neatkarīga ļauna spēka varu. Tajos tādi dievi kā Baals cīnās ar ļauno jūras dievu Jamu ar rungām, kuras tam piegādā citas dievības. Babiloniešu versijā Mardukam bija jābruņojas ar dažādiem ieročiem, lai pārvarētu Tiamatu. Taču Jahvem, kā tas atklājas Ījaba grāmatā, ir absolūta vara pār jūru [jūras briesmoni] un tumsību [iedomāto tumsas dievu] – jo Viņš ir radījis jūru un tumsību un radoši lieto tos Savos nolūkos. Tieši tas ir pamatā daudzajiem 'dabas attēlojuma fragmentiem' Ījaba grāmatā.

26:11-14 Ījabs uztvēra Dievu kā vienīgo valdnieku debesīs; viņš noraida domu par kosmisku konfliktu 'tur augšā', uz kuru, šķiet, atsaucas viņa draugi. Šeit Ījabs runā par Dieva roku, kura rada un var arī nodurt „bēguļojošo pūķi” un nogalināt jebkuru briesmoni. Ījabs it kā smejas par draugiem, kas iedomājušies, ka Dievs viņu ir nodevis kosmisku briesmoņu rokās, kuru pastāvēšanai draugi ticēja. Jo Ījabs atkārtoti uzsver, ka tā ir „Dieva roka”, kas ir nogūlusies pār viņu (19:21; 23:2). Šī Dieva roka ir daudz smagāka par jebkuru mītisku 'sātānu'. Ījaba grāmatas 28.nodaļas tēma ir, ka vienīgais no kā jābaidās Visuma plašumā ir tikai Jahve. Nav jābīstas ne no viena cita, ne no kādas 'sātāniskas' būtnes, uz kuru atsaucās viņa draugi.

26:13 *Ar Viņa dvesmu... Viņa roka* – Dieva dvesma / gars nav dzīva būtne un nav 'Trīsvienības' daļa – vārda 'Trīsvienība' nav Bībelē. Viņa gars ir Viņa 'roka', Viņa vara praktiskajā darbībā.

26:14 *Cik klusa čukstoņa ir tas, ko mēs no Viņa dzirdam!* – Tas mums ir vienmēr jāpatur prātā, runājot par ‘patiesību’ un pareizu Bībeles interpretāciju. Ja mūsu Bībeles interpretācija atšķiras no citu ticīgo interpretācijas, tad mums ir jāatceras, ka mums ir zināma tikai daļa no Dieva taisnības. Mums nav jāiedomājas, ka tāpēc ka mēs zinām evaņģēliju un esam atsaukušies tam, mums ir zināma visa patiesība. Mēs esam uztvēruši vien čukstu par Visaugstākā pilnību.

27:2-4 Skat kom.10:9.

27:14 Ījabs saka, ja ļaundarim bērnu pulks vairojas, „tad tikai zobenam”. Tā kā viņa paša bērni tika nokauti, Ījabs acīmredzot pieņem, ka arī viņš tiek pieskaitīts ļaundariem (piem., 9:2). Hoz.9:13,16 atkārtoti šos izteikumus attiecībā uz grēcīgo Izraēli: „Efraims... būs spiests savus bērnus nodot slepkavas rokās”. 5.Moz.28:41 vēsta to pašu. Ījabs bija cietēja kalpa, Izraēla, simbols, kas Bābelē centās apjaust savu grēcīgumu un Dieva taisno spriedumu pār tiem (skat kom.3:23). Personīgajā plāksnē Ījabs šeit ir tuvu pienācis sava grēcīguma un personīgās vainas pilnīgai pieņemšanai, kas arī noslēdz viņa ciešanu posmu 42.nodaļā.

28:28 Šis pants izsaka visu šīs garās nodaļas pamatdomu, ka gudrība nav atrodamā nevienā vietā, nevienā apslēptā planētas daļā. Lielais ievada pantu skaits tikai pavairo šī pēdējā panta kolosālo nozīmi; gudrība nav atrodamā nekādā vietā, to izjūt cilvēks, kas bīstas Dieva un vairās ļauna. It īpaši mūsu informācijas pārpilnības laikmetā mēs visi meklējam gudrību faktu kopumā, teoloģiskos apgalvojumos, aforismos, kurus mēs atrodam kādu cilvēku izteikumos, grāmatās. Bet patiesībā gudrība nav nedz teorētiska, nedz abstrakta, bet tīri praktiska. Mēs visi drīzāk esam gatavi nodoties kaut kā ‘garīga’ akadēmiskai studēšanai, tā vietā lai praktiski iznīdētu ļaunumu no mūsu dzīvēm; tajā arī slēpjas intelektuālā garīguma pievilcīgums. Taču gudrība, kā tā dota mums šeit, ir pieredzē; tādējādi, Ījabs saprot, ka pirms savu ciešanu laika viņš bija tikai dzirdējis par Dievu, taču dzīves pieredze viņu ir it kā pievedusi pie Dieva skatīšanas (42:5).

29:12 *Es izglābu nabago, kas kļiedza pēc palīdzības* – Nepatiesi apvainojumi liek mums aizstāvēties un Ījabs savā paš aizsardzības kvēlē ieslīgst tik dziļi detaļās labo darbu uzskaitē, ka aizmirst paša grēcīgumu. Nepatiesi apvainojumi, atteikšanās pieņemt neesošu vainu, noraidījums un nesapratne no citu puses nedrīkst kļūt par

iemeslu tam, ka mēs aizmirstam mūsu reālos grēkus. Pilnīgākajā skatījumā Dievs izmantoja nepatiesos apvainojumus, lai liktu Ījabam nopietni ielūkoties savā iekšējā dzīvē un mēģinātu viņu novest pie pilnīgas viņa reālo grēku nožēlas. Bet, šķiet, ka Ījabs neatsaucas tam, viņš pilnībā nododas nepatieso apvainojumu atspēkošanai, neļaujot pašanalīzes procesam doties dziļāk, kā Dievs to bija iecerējis.

29:13 Ījaba vārdi 30:1: „Es viņu tēviem pat nebūtu ļāvis kļūt par darba biedriem maniem suņiem manos ganāmpulkos” ir pilni augstprātības. Tas varētu nozīmēt, ka viņa žēlastība pret nabagajiem bija filantropisks žests ar domu, ka tādi publiski akti liek citiem uzskatīt viņu par taisnu; viņš domāja, ka viņa palīdzība atraitnei liecina par viņa taisnprātīgumu, ka tā bija viņa slavas un skaistuma tērps un diadēma. Tā ir nepārprotama atsaucē uz augstā priestera ietērpu ar tā ārējo taisnprātīguma demonstrēšanu. Dievs centās vest Ījabu pie augstākas izpratnes, pie Dieva piedēvētās, ne mūsu gūtās taisnības izpratnes – skat kom.25:4. Brīžiem viņš liekas to saprotam, taču nepieciešamība attaisnot sevi draugu acīs aizēno to; bija nepieciešama Dieva pēdējā iejaukšanās, kas lika viņam pilnībā paļauties uz Dieva taisnību, nedomājot par savējo.

29:16 *Svešo sūdzības es izskatīju* – Mūsu labestībai pret citiem nebūtu jābalstās tikai uz to sūdzību izskatīšanu; drīzāk mums, līdzīgi Dievam, būtu jādomā un jāplāno, kā parādīt žēlastību citiem un tad „pēc sirdsapziņas” izskatīt to situācijas un palīdzēt.

30:19 *Padarījis mani līdzīgu pīšļiem un putekļiem* – Taču mēs jau pēc dabas esam „pīšļi un putekļi”. Savu ciešanu rezultātā Ījabs nāca pie savas būtības sapratnes; Dievs nereti atkal un atkal pasniedz mums šīs pamata mācības, jo mēs gribam sevi redzēt vairāk par to, kas mēs esam.

30:21 Ījabs atzina, ka viņa ciešanas nāk no Dieva rokas, taču viņš zināja, ka Viņa roka arī paglābs (:24). Tieši tāda instrukcija tika dota ‘sātanam’ prologā – Dievs nodeva Ījabu sātana varā, taču pieteica neizstiept roku pret viņu pašu, sargāt viņa dzīvību. Un atkal mēs redzam, ka faktiski tas bija Dievs, kas bija Ījaba pretinieks / sātans. Līdzīga veidā Dievs ‘kļuva Izraēlam par ienaidnieku’ viņu grēku dēļ (Jes.63:10). Un Ījabs apraud to, ka Dievs „kļuvis man par ienaidnieku”.

30:26 *Es cerēju labu, bet atnāca ļaunais; un, kad es ar ilgām gaidīju gaismu, tad manas acis apņēma tumsa* – Ījabs pamazām apgūst mācību. Pirms tam viņš bija domājis, ka, taisns būdams, viņš var sagaidīt tikai labu. Viņš pat gaidīja svētību no Dieva; viņš ticēja kā šodien daudzi, kas pieņēmuši labklājības evaņģēliju. Taču viņam bija jāapgūst cita mācība; un viņš saņēma mācību, kuru Dievs centās mācīt Jūdejai trimdā, ka labs un ļauns, gaisma un tumsība, viss nāk no Dieva (Jes.45:5-7); skat kom.3:23.

31:4 *Vai Viņš neredz manus ceļus, vai Viņš gan neskaita visus manus soļus?* – Ījabs nepieļauj pat tādu domu, ka viņš būtu varējis būt neuzticīgs laulībai, vai pat uzlūkojis kādu jaunavu – vienkārši tāpēc ka Dievs redz un zina visu. Šo faktu nevar pasīvi pieņemt; tas nozīmē, ka seksuāls grēks, kas parasti tiek pastrādāts ‘slepenībā’, mūsu gadījumā vispār nav iedomājams, jo mūsu dzīvēs Dievam nekas nav apslēpts.

31:33 Skat kom.10:9.

31:34 *Tāpēc ka es baidītos no lielā ļaužu pulka* – Nereti tieši bailes zaudēt savu labo slavu cilvēku acīs attur mūs no atzīšanās grēkā. Bet tā kā mūžībā viss atklāsies mūsu brāļiem, mums nav nekādas nepieciešamības būt divkosīgiem šai dzīvei. Dievs gaviļē, piedodot mums, tā kā mums ir tikpat atklāti un kvēli jānožēlo savi grēki.

31:38 *Ja mana druva kādreiz būtu žēlojusies* – Ījabs ar pietāti izturējās pret visu dabas radību, pat pret zemi, kuru viņš apstrādāja.

32:18 Nav skaidrs vai Ēlihus runā par savu garu, vai arī Dieva gara iedvesmā, un tādēļ līdzīgi Jeremijam (Jer.6:11) viņš ir noguris no vairīšanās uzreiz izteikt gara diktētos vārdus. Ja mēs pieņemam, ka Ēlihus runā Dieva vārdā kā starpnieks, kura Ījabs tā ilgojās, tad mums būtu jāuztver Ījabs nedaudz negatīvā gaismā – tai ziņā, ka Ēlihus kritizē Ījabu, vainojot viņu augstprātīgā paštaisnībā. Atzīmējiet, ka Dieva galīgajā rezumējumā draugi un Ījabs tiek kritizēti, taču Viņš ne vārda nesaka pret Ēlihusu. Tādā gadījumā Dieva galīgā uzslava Ījabam būtu jāuztver viņa grēku nožēlas kontekstā. Taču kaut arī Ēlihusa vārdi nereti saskan ar Dieva vārdiem grāmatas finālā, viņš rada diezgan noslēpumainu iespaidu; jo viņa kvēlā Ījaba

kritika līdz ar šķietami jauneklīgo augstprātību un dogmatismu ir grūti sabalsojuma ar Dieva sākotnējiem un noslēdzošajiem vārdiem, ka Ījabs ir taisns Viņa priekšā. Iespējams, Dievs nevēlējās pats iejaukties, lai atklātu Ījabam viņa grēcīgumu; Viņš parasti izvēlas strādāt caur cilvēkiem, nevis tieši un nepastarpināti. Un, iespējams, Viņš sūtīja šo iedomīgo jauno cilvēku kā pēdējo mēģinājumu iedarboties uz Ījabu.

33:13 Atteikšanās nožēlot grēkus ir cīnīšanās ar Dievu, jo Viņš pastāvīgi strādā mūsu dzīvēs, cenšoties novest mūs pie grēku nožēlas.

33:27 Ījaba lēmums atzīties: „Es biju grēkojis... bet tas nav man pieskaitīts par ļaunu” atgādina pazudušo dēlu (Lūkas 15:21), tādējādi atkal saistot Ījabu ar ebrejiem to ciešanās, grēku nožēlā un beidzot arī ar atgriešanos pie Dieva no trimdas bezdievīgo pasaulē ; skat kom.3:23.

34:8 *Kas stājas sakaros ar ļaundariem, kas labprāt iet vienu ceļu ar bezdievīgiem ļaudīm* – Tas nav attiecināms uz Ījabu. Taču Ēlihus būtu varējis sarkastiski izteikties par Ījaba trim draugiem kā par „ļaundariem”.

34:9 Skat kom.21:7.

34:14 *Ja nu Viņš visu laiku būtu domājis tikai par Sevi* – Ja Dievs būtu savtīgs, Viņš nebūtu radījis pasauli un uzturējis to. Tātad mēs ik mīļu savas pastāvēšanas brīdi veramies Dieva nesavtībā un žēlastībā.

Ja Viņš...Savu Garu un Savu dvašu būtu paturējis tikai Sev pašam – Dieva Gars ir Viņa dvaša, Viņa spēks, ar kura palīdzību Viņš uztur visu radību. Tā nav personība, kā vēsta maldu mācība par Trīsvienību; kaut gan brīžiem Viņa Gars, Viņa spēks var tikt personificēti, tāpat kā arī citi abstrakti jēdzieni.

34:23 Tādēļ tiesas diena nav domāta tam, lai Dievs uzzinātu faktus par mums; tie Viņam jau ir zināmi. Tiesas dienas norise būs mūsu apgaismībai. Jo, ja Kristus atgrieztos un mēs uzreiz ieietu Valstībā bez šī nepieciešamā procesa, mēs nespētu pienācīgi novērtēt ne Viņa žēlastību, nedz viens otru, nedz paši sevi. Tiesas dienas mērķis, pat ja tā daļēji notiek šai dzīvē, kā Ījaba gadījumā, ir mācības došana mums, nevis informācijas sniegšana Dievam.

36:15 *Atver viņu ausis kā atlīdzību par viņu ciešanām* – Mūsu atvērtība Dieva vārda uztverei saasinās ciešanu laikā. Diemžēl mēs mācāmies tikai no pašu pieredzes, un vien ciešanu laikā mūsu ausis atveras, lai dzirdētu Viņa vārdu; un mums nemaz nebūtu jācieš, ja mēs apzināti uztvertu šo vienkāršo pamata patiesību, ka Bībele no tiesas ir Dieva vārds, kas runā uz mums. Dieva iedvestā vārda esamības brīnumam būtu jāatver mūsu ausis tā uztveršanai. Bet tā kā mēs neticam tam, kā mums tas būtu jādara praktiskajā dzīvē, Dievs sūta mums pārbaudījumus, lai modinātu mūsu uztveres spējas Dieva vārdam.

36:30,31 *Jūras dzīles Viņš aizklāj. Tā Viņš tiesā tautas.* – Senajos laikos cilvēki uzskatīja jūru par ‘sātana’ tipa ļaunuma dievību mājokli. Dievs parāda, ka jūra un visi tās iemītnieki ir Viņa varā un neviens nevar noslēpties no Viņa.

36:33 *Viņa pērkona dārdi* – Ēlihusa runas laikā briest vētra. Ļaudis uztvēra pērkona dārdus un zibeni kā iedomāto ļaunuma dievību dusmu izpausmi, līdzīgi kā tagad daudzi tic ‘sātana’ esamībai. Vētrai bija jānorāda uz to, ka Dievs valda pār visu, ka to neizraisa ‘sātanam’ līdzīgas būtnes, kurām ļaudis ticēja tolaik. Skat kom.37:2,15.

37:2 *Klausieties uz Viņa balss pērkoņu rūkoņu* – Skat kom.36:33. Balss pērkoņu rūkoņā nebija kādas neatkarīgas ļaunuma dievības balss, tā bija *Dieva* balss, kas iziet *no Viņa mutes*.

37:7 *Viņš piespiež cilvēku rokām kļūt bezdarbīgām, lai ikviens cilvēks izprastu Viņa rīcību* – Mūsu roku vai spēku Dievs nereti ierobežo, sūtot nespēku, slimību, mūsu pašu vai citu kļūmes, lai mēs apzinātos Viņa rokas un varas spēku.

37:15 *Vai tev ir zināms, kā Dievs licis tiem būt un kā Viņš liek atmirdzēt Saviem gaismas padebešiem?* – Skat kom.36:33; Dabas radība netikšķ automātiski, Dievs to visu aktīvi kontrolē. Tādēļ mēs esam pastāvīgi Dieva aktīvas, apzinātas darbības un varenības liecinieki.

38:7 Skat kom.9:32.

Visi Dieva dēli gaviļēja – ievērojiet, ka visi eņģeļi ir paklausīgi Dievam un ir Viņa pusē, tā teikt. Eņģeļi negrēko (Lūkas 20:35,36 salīdz. ar Rom.6:23).

38:8-11 *Kas noslēdza jūru ar stipriem vārtiem, kad tā ... izplūda ārā no savas mātes klēpja* – Iedomātie jūras ļaunuma dievi (skat kom.36:30,31), pat ja tādi eksistētu, būtu pakļauti Dieva varai un ierobežošanai, tieši tāpat kā Dievs noteica ‘sātana’ darbības robežas prologā. Ījaba grāmatā ir vairākas atsauces uz babiloniešu leģendām par Marduku – kas liek domāt, ka Ījaba grāmata varētu būt pārrakstīta Bābelē ar atsaucēm uz šīm leģendām, lai sagrautu tās. Tā leģenda par Marduku vēsta, ka viņš ir noslēdzis jūras (Tiamat) vārtus un novietojis sargus, lai ūdeņi neplūstu pāri noteiktajām robežām. Bet tieši šiem vārdiem Ījaba grāmata runā par Dievu šeit un 7:12. Viens no grāmatas mērķiem bija iedvest Jūdejai, ka Jahve ir varenāks par Marduku. Jahvem, ne Mardukam jābūt par Izraēla Dievu. Jūru uzskatīja par ļaunu monsturu mitekli. Taču Ījaba grāmata uzsver, ka Dievs valda pār mutuļojošo jūru. Vienkārši atrodi visas atsauces uz jūru Ījaba grāmatā. Dievs vienkārši saka, ka Viņš ir radījis jūru. Kānaāniešu panteonā Baals ir attēlots kā spējīgs stāties pretī jūras dievam Jamam. Taču Dievs uzsver, ka Viņš ir radījis jūru, noteicis tās samērus, izņēmis to no mātes klēpja. Kānaāniešu leģendā tikai Akvahats [vēl viena ‘sātaniska’ būtne viņu teoloģijā] varēja „izskaitīt mēnešus”, bet tas pats teikts par Dievu Ījaba 39:2, ka tikai Dievam tas ir dots. Kā Dievs ap Ījabu bija uzcēlis aizsargžogu (1:10), tā viņš varēja ierobežot arī jūru ar visu ļaunumu, ar ko tā asociējās tā laika cilvēku prātos (38:8). Jo pasaules radīšanas laikā Viņš pavēlēja ūdeņiem kur plūst un tie pakļāvās vienam Viņa teiktajam vārdam. Dievs dzejas formā pārliet šos pagānu mītus Savas visvarenības kontekstā, lai parādītu, ka Viņa godbijību iedvesošais spēks neatstāj vietas tādu iedomātu būtņu pastāvēšanai. Bībelē nereti sastopami vārdi par Dieva varu pār krācošo jūru – jo jūra semītu tautu uztverē bija cieši saistīta ar ļaunumu (piem., Ps.77:20; 93:4 un arī fakts, kas uzsvērts trijos evaņģēlijos par Jēzu, kas soļo pa jūras virsu – Mat.8:23-27; Marka 4:36-41; Lūkas 8:22-25).

38:10 Skat kom.26:10.

38:29 *No kura mātes klēpja* – Viena no daudzām vietām, kur Dievs pielīdzina Sevi sievietei.

40:8 *Vai tu tiešām gribi... Mani nolikt par netaisnu, lai pats parādītos taisns?* – Kad mēs, neskatoties uz Dieva teikto, apgalvojam, ka esam bez grēka, un mūsu

ciešanas nav attaisnojamas, mēs it kā nosēdinām Dievu uz tiesājamo sola. Pāvils apspēlē šo domu, lietojot tiesas nama valodu vēstulē Romiešiem 1-8.

41:1 Dievs gandrīz vai joko ar Ījabu, jautājot vai viņš var izvilkt Leviatānu ar makšķeres palīdzību vai piespiest viņa mēli ar auklu; tas ir Dieva komentārs par neskaitāmajiem cilvēku pūļiem tikt galā ar to, ka Dievs ir arī pretinieka / sātana tēls mūsu dzīvēs. Atkratoties no tā kā no nejaušības un neveiksmes, ticot Sātana pastāvēšanai jūrā vai debesīs, domājot, ka Dievs mūs soda... tas viss izskatās pēc mēģinājumiem izvilkt Leviatānu ar makšķeres palīdzību. Ījaba grāmata nav specifisku cilvēka ciešanu izskaidrojums – un daudziem, kas pievēršas grāmatai ar šo domu, tā sagādā vilšanos. Tā drīzāk ir pārskats par Dieva augstāko varu, kas atklāj vārda „Visuvarenais” nozīmi, kad to attiecina uz Dievu. Teoloģiskajā līmenī tā ir pilnīga pārcilvēcisko ‘sātanisko’ tēlu jēdziena sagraušana. Taču personiskajā līmenī tā aicina mūs sekot taisnā Ījaba pēdās, kā tā aicināja trimdā esošo Jūdeju. Drausmīgie leviatāna un behemota tēli parādās Ījaba grāmatas beigās it kā sabalsojoties ar grāmatas sākuma nodaļu atsauci uz sātanu; un tos var noteikti saprast kā daļēju atbildi uz Ījaba „lietu”. Behe-motu var saprast kā atsauci uz Motu, kānaāniešu nāves dievu; un leviatāns izskatās pēc kānaāniešu pareizticīgā ‘sātana’ tēla versijas, iespējams, atsauc uz ugariešu mītu tēlu ‘Lotanu’. Šie tēli tiek visā pilnībā detalizēti nivelēti. Tie tiek parādīti kā *radīti* tēli, un to radītājs ir visvarenais Vecās Derības Dievs; tie ir pakļauti viņam tiktāl, ka Viņš var pat ķircināt tos, tik lielā mērā Viņa vara pārsniedz to iespējas. Līdz ar to šīs kānaāniešu ‘sātaniskās’ figūras ir parādītas kā tik nenožīmīgas, ka tās jau nu nekādā ziņā nav pretstatāmas Visuvarenajam Dievam. Tās ir Viņa varā. „Ļaunums”, kas būtu neatkarīgs no Dieva, kas varētu radikāli stāties pretī Dievam, vienkārši nepastāv. Tas ir Viņš, kas ir radījis behemotu, bet viņš var to viegli kontrolēt pēc Savas vajadzības (40:15). Tas skan nomierinoši. Patiesi, dabas pasaules apraksti, kas mūs noved pie leviatāna / behemota fragmentiem, pasvītro šo domu; un interesanti, ka šie fragmenti strauji iekļaujas dabā vērojamajā cietsirdībā un pat brutalitātē. Taču tas viss ir Dieva izplānots un radīts un Viņa kontrolei pakļauts. Ījabs bija to jau agrāk sapratis; jo uz draugu atsaucēm uz ‘sātana’ tēlu kā viņa ciešanu avotu, viņš atbild: „Prasi dzīvniekiem... debesu putniem... tie tev pavēstīs, ka Tā Kunga [nevis sātana] roka it visu pasauli ir darījusi” (12:7-9). Tie paši vārdi ebreju

oriģinālā tiek lietoti, runājot par Dievu, kas sien kopā un raisa vaļā zvaigznes [kuras pēc to laiku cilvēku domām valdīja pār ļaunumu virs zemes] un ver vaļā un ciet leviatāna muti (38:31 salīdz. ar 40:25). Lai kā cilvēki uztvertu leviatāna vai zvaigžņu lomu, Dievs kontrolē tos visus, nav un nevar būt nekādu konfliktu debesīs, nekāda duālisma kosmosā. Tikai tādu mācību arī varēja sagaidīt no monoteistiskās Vecās Derības grāmatas. Izraēlas Dievs patiesi ir Visuvarens. Kā Ījabs tiek pasniegts kā Dieva „kalps” (1:8), tā arī leviatāns (40:28; 41:4). Ījaba dzīve nav pakļauta nekādai Dieva nekontrolējamai varai. Mums ir jāpiegriež vērība arī tam, ka Dievs runā par leviatānu un behemotu „vētrā”, kas brieda jau kopš 37:2. Tas ir zīmīgi, jo arī vētras tika uzskatītas par ļauno varu izpausmēm. Taču šeit (un citviet Rakstos) vienģgais ģstais Dievs runā „no vētras mākoņa”, lai parādģtu cik pārkas Viņš ir par jebkuru iedomātu vētras dievģbu, līdz ar to parģdot, ka tģdas dievģbas nemaz nav un ‘ļaunums’, kas no tģm nģk, ir pakļauts Dievam. Arģ Leviatģna un behemota aprakstu valoda lģdzinģs Dieva dusmu izpausmģu valodai: No mutes izšaujas liesmas, no nģsģm paceļas dģmi (41:11,12) ir teikts par Dievu Ps.18:9; spģka izpausmģm seko bailes (41:14) = Hab.3:5.; izbģstas paģi droģsirdģgģkie (41:17) = Ps.18:7; Hab.3:6; liek dzelmei uzvirt (41:23) = Ps.18:5; Viņģ dusmas... man rģda savus zobus = 16:9 par Dievu; izzudģs dusmu pilnģs Dieva mutes dvesmģ = 15:30 par Dievu; virs zemes tam nav lģdzinieka (41:25) = pareizi par Dievu. Leviatģna sirds tik „cieta kģ akmens” – oriģinģlģ tiem paģiem vģrdiem Ījabs raksturo Dievu, runģjot par viņģ sagģdģtajģm cieģanģm (30:21). Leviatģns, ņis ņķģietami valdonģgais pasaules ļaunuma spģks, tik lielģ mģrģ ir Dieva izpausme, ka tas arģ ‘ir’ Dievs; gala rezultģtģ Dievs arģ ir Ījaba pretinieks / sģtans. Grģmatas epilogs un prologs ir redzami saģstģti. Grģmatas sģkumģ Ījabs sģģ pelnos, un arģ beigģs, noģēlas pilns, viņģ sģģ pģģģos un pelnos (2:8; 42:6). Draugu klusģģana grģmatas sģkumģ sasaucas ar klusumu, kas iestģjas, atskanot Dieva balsģ no vētras (40:4). Prologģ Ījabs lģdz par saviem bģrģniem (1:5) un epilogģ – par saviem draugģiem. Ījaba grģmatas sģkumģ viņģ tiek saukts par Dieva kalpu, un tie paģi vģrģdi izskan arģ grģmatas beigģs (42:7,8). Jautģjums paceļas: ‘Un kas tad ir sģtana lģdzinieks epilogģ?’ Atbilde nav tģlu jģmeklģ, jo praktiski visa grģmata sniedz atbildģ uz ņo jautģjumu: ‘sģtans’/ pretinieks – nav neviens cģts kģ Dievs Pats Savģ mģlestģbģ.

42:2 Ījabs nāca pie tīri praktiskas atziņas par to, kas līdz šim bija viņam zināms tikai teorētiski, ko Viņš ‘no ļaudīm bija dzirdējis’ par Dievu. Tagad, kad viņa acs bija Dievu skatījusi, viņš saprata, ka nekādi cilvēku iedomāti sātāniski monstri nevar stāties ceļā Dieva iecerei. Mēs arī varam teikt, ka ticam Dieva visvarenībai, taču šāda ticība pieprasa, lai mēs atmestu visas iedomas par pārcilvēciskām sātāniskām būtnēm. Un tas nav tikai tāds intelektuāls vingrinājums; izpratne par to, ka mūsu dzīves tragēdijas un cietsirdība nāk no Dieva un ir Viņa varā, šokē mūs līdz sirds dziļumiem.

42:5 *Mana acs Tevi skatījusi* – Visas teorētiskās zināšanas par Dievu ir jāvērs praktiskās attiecībās ar Dievu – un tas arī ir ciešanu mērķis mūsu dzīvēs.

42:7 Kaut gan Ījabs nerunāja aplamības par Dievu (skat arī 2:10) un pacietīgi runāja Tā Kunga Vārdā, neskatoties uz draugu ņirgāšanos, kas to izsauca (Jēkaba 5:10,11), tas nenozīmē, ka Ījabs un viss, ko viņš teica, bija bez vainas. Dievs nestroste draugus par to, ka viņi ir nepareizi runājuši par Ījabu, bet gan par Dievu. Tā kā varētu teikt, ka kaut kādā mērā draugu izteikumi par Ījaba paštāsnību nebija gluži bez pamata. Ēlihus arī bargi norāj viņu par to un, atšķirībā no Ījaba trim draugiem, Dievs nenorāj viņu par to savā pēdēja runā Ījaba 42. nodaļā; nemaz jau neminot Dieva paša vārdus par Viņa nodomu ‘aptumšošanu ar vārdiem’ (38:2), kuriem seko četras nodaļas, kas bargi stroste Ījabu par paļāušanos uz cilvēka spēku un gudrību. Tas noveda pie tā, ka Ījabs ņem atpakaļ lielu daļu no iepriekš teiktā (40:4,5; 42:3-6). Tas skaidri norāda, ka daudzi Ījaba argumenti nebija pareizi, kaut gan tas, ko viņš runāja Dieva priekšā, bija pareizi. Tādēļ Dieva vārdi, ka Ījabs par Viņu ir runājis „kā pienākas” varētu attiekties uz Ījaba pēdējiem nožēlas vārdiem. Nožēlot grēkus nozīmē atzīt Dieva tāsnību, atteikties nožēlot grēkus ir tas pats, kas nosaukt Dievu par meli. Un tā kā Viņš bija nožēlojis savus grēkus, Dievs viņam nepieminēja viņa neizpratni un skarbos vārdus, kurus viņš bija teicis par Dievu.

42:15 *Iedalīja tām dzimtas īpašumu viņu brāļu vidū* – Ījaba izpratnē dēli un meitas bija vienlīdzīgi kā personības, tādēļ arī viņas dabūja mantojumu viņu brāļu vidū, kas nebūt nebija tam laikam raksturīgi.

Psalms

1:5 *Bezdievīgie nepastāvēs tiesā* – Burtiski tas var piepildīties pastarajā dienā. Tad mēs dabiski kritīsim Kristus priekšā ceļos (Rom.14:11), taču mēs tiksīm piecelti kājās (Lūkas 21:36), tāpat kā Daniēls savā pastarās dienas vīzijā tika piecelts kājās un eņģeļa iedrošināts par Dieva labvēlību (Dan.10). Tiesas priekšā stāsies tie, kas ir atbildīgi Dieva priekšā, kuriem zināmi ir Viņa ceļi; taču nešķīstie starp tiem tiks aizpūsti kā vējš aizpūš pelavas (:4), kas ir nosodījums, kas nāks pār pasaules valstīm, pār visu bezdievīgo pasauli (Dan.2:35,44). Šis pasaules nosodījums skars arī tos, kas bija izvēlējušies pasaules ceļus tā vietā lai kalpotu Tam Kungam (1.Kor.11:32).

2:2 *Viņa svaidīto* – Grieķu valodā vārds „Kristus” nozīmē ‘svaidītais’. Šis psalms tiek citēts Jaunajā Derībā vairākos kontekstos – piem., runājot par romiešu un ebreju valdniekiem, kas centās iznīcināt Kristu krusta nāvē (Ap.d.4:26); Kristus augšāmcelšanās sakarā (2:7 = Ap.d.13:33; Ebr.1:5); par opozīciju Kristus evaņģēlija sludinātājiem (Ap.d.4:26); par situāciju drīz pēc Viņa atgriešanās, kad sacēlušās tautas centīsies gāzt Kristu (2:9 = Atkl.2:27). Tas parāda, ka Vecā Derība pieļauj daudzējādu interpretāciju, tieši tāpat kā dažādi cilvēki dažādos laikos var apjaust, ka Raksti uzrunā viņus personīgi; un mēs varam uziet, ka viens un tas pats Bībeles pants brīnumaini saistās ar mums dažādos kontekstos un dažādos mūsu dzīves laika posmos.

3:3 *Sela* – Iesākumā psalmi tika dziedāti, un šis vārds, šķiet, norāda uz muzikālas pauzes nepieciešamību. Kas attiecas uz lasītājiem, tas nozīmē ‘Ieturiet pauzi un padomājiet par to’.

4:5 *Dusmojiet, bet negrēkojiet!* – Šo pantu Pāvils attiecina uz mums Efez.4:26. Viņa interpretācijā dusmas nav nekāds grēks, taču, tā kā tās var viegli novest pie grēka, labāk būtu atbrīvoties no dusmām pirms došanās pie miera. Ikdienas pašdisciplīna ir ļoti svarīga mūsu garīgās dzīves sastāvdaļa; psalmi nereti uzsver to, cik svarīgi ir pienācīgi uzsākt un nobeigt katru dienu.

5:5 *Kas ļaunu dara, lai netuvojas Tev* – Tādēļ debesīs nav grēcīgu būtņu pretēji plaši izplatītajiem ticējumiem.

6:5 Pat tik taisns cilvēks kā Dāvids nedomāja, ka pārdzīvos nāvi pie pilnas apziņas. Viņš gribēja dzīvot, lai turpinātu šai dzīvē slavēt Dievu; un tādai ir jābūt arī mūsu motivācijai, kad mēs lūdzam Dievu par veselību un uzvaru pār slimību. Ja taisnie uzreiz pēc nāves slavētu Dievu debesīs, tad šeit teiktajiem Dāvida vārdiem un argumentiem nebūtu nekādas jēgas. Tā vietā viņš cerēja uz Bībelē apsolīto augšāmcelšanos Kristus atgriešanās laikā un Viņa valstības nodibināšanu uz zemes. Ievērojiet arī, ka ebreju vārds *sheol*, kuru dažas Bībeles tulko kā „elle” vai „pazeme”, attiecas vien uz nāvi vai kapu. Tā kā taisnais Dāvids taisījās tur nokļūt pēc nāves, tā nav tā vieta, kur tikai grēcinieki nonāk pēc nāves.

7 *Benjamīnieša Kuša vārdu dēļ* – Dāvida reakcija uz ļauniem vārdiem un nepatiesiem apvainojumiem bija griezties pie Dieva, lai dalītos šai situācijā, nevis gausties par to savā prātā.

7:5 *Kas bez pamata man bija naidīgs* - Atsauce uz Saula bezjēdzīgo Dāvida vajāšanu.

7:9 *Tiesā, Kungs, arī mani* – Dāvids nebaidījās pastarās dienas tiesas, drīzāk viņš ilgojās pēc tās, kā arī mums būtu jājūtas. Viņš bija drošs par savām attiecībām ar To Kungu, un tā diena neiedvesa viņam bailes – un arī mums nav no tās jābīstas.

8:5 Šis pants tiek attiecināts uz Kristu kā „cilvēka dēlu” Ebr.2:6-9, lai pierādītu, ka Viņam bija cilvēka daba, ka Viņš nebija eņģelis, kā daži domāja un aizvien vēl domā.

9:5 Dieva tiesa ir pašreizējā brīdī notiekošs process; nav tā, ka Dievs tagad būtu pasīvs un nepievērstu mums uzmanību; un, grāmatas atvēris, sāktu visu izvērtēt tikai Kristus atgriešanās laikā. Viņš ir iekšā visās mūsu situācijās un spriež par tām to attīstības gaitā.

9:9 *Viņš tiesās pasauli pēc taisnības* – Citēts Ap.d.17:31 par to, kā Dievs tiesās pasauli caur Jēzu, kad Viņš atgriezīsies uz zemes.

9:17 *Tas Kungs ir parādījis Sevi, Viņš turējis tiesu* – Vērojot, kā Dievs tiesā ļaudis un tautas, mēs sākam Viņu labāk saprast (skat arī :20). Tādēļ pēdējā katra indivīda tiesa būs savā ziņā publiska; pastarā diena ir nepieciešama visam mūsu kopumam

un katram atsevišķi, lai mēs apgūtu Dieva būtību un sagatavotos ieiešanai mūžībā. Ja mēs vienkārši ieietu mūžībā Kristus atgriešanās laikā bez iesaistīšanās šai audzinošajā tiesas procesā un bez tā vērošanas, mēs vienkārši nespētu pienācīgi novērtēt Viņa žēlastības spēku.

10:3 *Atraudamies no Tā Kunga* – Neapjauzdams to, bez vārdiem. Taču kad mēs saskaramies ar dievišķajiem principiem un lemjam, vai mums būs dzīvot, vadoties pēc tiem ticībā, vai nē, mēs praktiski izsakām Viņam tiesas spriedumu, un to darīdami ļaunie Viņu nosoda. Bet kad cilvēki Viņu nosoda, Dievs beigu beigās iznāk kā uzvarētājs (Rom.3:4).

10:4 Lepnība ir grēks, jo tā izspiež Dievu no apziņas, stādot sevi pašu Dieva vietā.

10:7,8 Šie panti ir par „bezdievīgajiem”, kas saceljas pret Dievu; taču pirms mēs sākam nosodījumā kratīt galvas, atceraties, ka šie vārdi citēti Rom.3:14 par mums visiem. Jo dažkārt vienā vai otrā ziņā mēs visi tā rīkojamies – ja mēs pietiekami kritiski analizējam savu rīcību.

10:18 *Cilvēks, kas ir no zemes* – Ticība, ka cilvēks ir no zemes un ir mirstīgs, noved mūs pie slēdziena, ka nav jābaidās no cilvēkiem.

11:5 Mūs aicina skatīt To Kungu sēžam goda krēslā debesīs, ik mīļu brīdi bez apstājas vienlaicīgi tiesājam neskaitāmas visā pasaulē notiekošas lietas.

11:8 *Skatīs Viņa vaigu* – Tieši pēc tā ilgojās Dāvids (17:5), Ījabs (Ījaba 19:27) un visi taisnie (Atkl.22:4); jo Dievam ir personiska, miesiska forma, pēc Viņa līdzības mēs esam radīti.

12:4 Uz šo pantu ir atsauce Jēkaba 3:5, ka mēle ir mazs loceklis, bet tā ir atbildīga par lielām lietām, jo tās radītais garīgais iespaids tālu pārsniedz tās izmērus; Jēkaba 1:7 un 4:8 arī piemin divkosību, kas izpaužas mūsu vārdos. Ievērojiet, ka mēle šeit pārstāv visu personu – jo Dievs drīzāk atšķels ļauni runājošus cilvēkus nekā izraus mēli no to mutēm. Mūsu vārdiem ir jāatspoguļo mūsu būtība; nevajag domāt, ka iekšēji mēs varam būt viens cilvēks, taču ar rūpīgi izmeklētu vārdu palīdzību radīt krasi atšķirīgu iespaidu.

13:3,7 Dāvids varēja glabāt rūpes savā dvēselē, un tomēr viņa sirds līksmoja, jo viņš zināja, ka Dievs uzklausā viņa lūgšanas un nāks diena, kad Viņš atbildēs uz tām. Tā ir visu ticīgo gandrīz vai šizofrēniska pieredze.

14:1 Agrīnajā Izraēlā ateisms bija gandrīz vai nedzirdēta parādība. Taču bezprātis, kas savā sirdī saka, ka Dieva nav, faktiski ir tikpat liels ateists kā mūsdienu, zinātnes pamatus piesaucošais par liecību, ateists.

Nav neviena, kas dara labu – Pie tā arī noved ateisms. Taču šausmīgi tiem no mums, kas uzstāj, ka nav ateisti, šie vārdi Rom.3:12 citēti, attiecinot tos uz katru no mums. Brīžiem mēs visi uzvedamies kā ateisti, un mēs varam paļauties tikai uz Dieva žēlastību cerībā uz glābšanu.

15:4 *Kas negroza zvērestu, ja tas viņam par nastu* - Līdzīgiem vārdiem Bībelē nereti raksturots Dievs, kas Savā žēlastībā pilda Savas derības vārdus ar mums. Kad mēs tiekam kārdināti grozīt savu zvērestu, atcerēsimies Dieva žēlastību pret mums.

16:3 *Uz jums (svētajiem) Man ir labs prāts!* – Dāvids bieži runā par savu mīlestību pret tiem, kas arī mīl Dievu, viņš tos tur lielā cieņā (15:4). Mums arī ir jāizjūt tuvība ar citiem ticīgajiem un vienmēr jāizturas pret tiem ar cieņu, jo Dievs tos mīl. Mēs nevaram ticēt un vienlaikus turēties no citiem ticīgajiem atstatu kā fiziski, tā arī garīgi.

16:8-11 Šie panti citēti attiecībā uz Jēzus (kura pirmtēls bija Dāvids) augšāmcelšanos un pacelšanos debesīs (Ap.d.2:27). Tagad Jēzus ir pie Dieva labās rokas, iestājoties par mums Dieva priekšā (Rom.8:34); taču šeit tas tiek aprakstīts kā viņa mūžīgs prieks (:11). Jēzus ar prieku nodod mūsu lūgšanas Dievam, un vien tam jau ir jābūt par iedvesmu mūsu lūgšanu dzīvei.

17:2 Mūs aicina uzskatīt mūsu lūgšanas kā stāšanos Dieva troņa priekšā pastarajā dienā, kad tas tā notiks īstenībā. Pozitīva atbilde uz mūsu lūgšanām tagad – kas nonāk no debesīm it kā tiesas sprieduma rezultātā – ir iedrošinājums mums, ka mēs tiksim pieņemti tai dienā.

17:4 *Pēc Tavu lūpu vārdiem esmu vairījies no varmāku tekām* – Pastāvīga Dieva vārdu turēšana sirdī garantē uzvaru pār kārdinājumiem, kā to parāda Jēzus, kas tuksneša kārdinājumu laikā nemitīgi citēja Dieva vārdu kā vairogu (Ps.119:11).

17:8 *Savu acuraugu* – Tik dārgi mēs esam Dievam.

Tavu spārnu pavēnī ļauj man patverties – Atsauce uz ķerubu spārniem, kas apsedz derības šķirstu, kur tika slacītas salīdzināšanas asinis (kas pārstāv Kristus asinis). Dāvids jutās tā, it kā viņš dzīvotu Dieva vissvētākajā klātbūtnē, lai kur viņš atrastos.

17:15 *Raudzīšos Tavā attēlā* – vēl viena norāde uz to, ka Dievs pastāv redzamā un taustāmā veidā, un mēs Viņu skatīsim.

18:6 „Sheol” ir ebreju vārds, kuru dažas Bībeles tulko kā „elle”; šeit tas ir pielīdzināts nāvei (:5, „elles valgi” ir „šeola valgi”) un citviet tiek tulkots kā „kaps”. Tā nav vieta, uz kurieni dodas ļaunie, lai ciestu mūžīgas mokas; Dāvids bija taisns cilvēks, un arī viņš nonāca kapā, vai *šeolā*.

18:17 *Viņš... satvēra mani un izvilka no lielajiem ūdeņiem* – Tā ir atsauce uz Mozus vārdu, jo Mozus nozīmē ‘izvilktais’ (skat 2.Moz.2:10); 20.pants atsaucas uz Izraēla izvešanu no Ēģiptes uz plašo kānaāniešu zemi, un vēl ir daudzas citas atsauces uz Mozu / iziešanu no Ēģiptes šai psalmā. Mums, tāpat kā Dāvidam, jāprot saredzēt mūsu dzīves līdžību ar Bībelē attēlotajiem tēliem, uztverot tos kā brīdinājumus, iedvesmas avotus un draugus, kā Dāvids droši vien uztvēra Mozu. Un mēs, bez šaubām, kādreiz mūžībā būsime kopā ar mūsu varoņiem un ticības iedvesmas avotiem.

18:23-25 Dāvids runā par savu taisnprātīgumu, kaut gan šis psalms tika rakstīts vēlākajā viņa dzīves posmā, pēc grēka ar Batsebu (:1 = 2.Sam.22:1). Viņš varēja tā runāt, tikai tāpēc ka viņš bija faktiski piedzīvojis to, ka Dieva taisnība tiek piedēvēta mums, kas esam grēcinieki; un viņš priecājas par to, ticot tam kā realitātei, kuru viņš izjūt sevis paša uztverē.

18:31 *Viņa vārdi ir skaidri* – Mūsu dzīves pieredze ir pielīdzināma kurtuves svelmei un Dieva vārds kā zelts iztur visus šos pārbaudījumus un izrādās ne vien patiess, bet skaidrs un brīnišķīgs atkal un atkal.

18:44 *Tu iecēli mani par galvu citām tautām* – Taču 45.pantā viņš runā tā, it kā tas vēl nebūtu noticis. Viņš iedomājās, ka tas, par ko viņš Dievu lūdzis, jau ir noticis; tieši tā Jēzus mācīja arī mūs domāt (Mat.21:22). Dievs runā par lietām, kas nepastāv, it kā tās pastāvētu, tik droša ir to īstenošanās dzīvē (Rom.4:17), un mēs esam aicināti lūgt Dievu ar tikpat lielu pārlicības spēku.

18:50 *Es Tevi gribu slavēt tautu vidū* – Dievs bija plānojis izveidot Izraēlu par misionāru tautu, par gaismas nesēju neticīgajiem. Taču savā kopumā viņi nespēja to uztvert; Dāvids bija viens no nedaudzajiem, kas to uztvēra, jo viņa psalmi nereti runā par Dieva slavēšanu tautu vidū. Viņš pie tā bija nonācis vienkārši tāpēc, ka viņš ar visu savas sirds degsmi vēlējās slavēt Dievu visiem un visur, pateicībā par to, ko Dievs Savā žēlastībā bija darījis personīgi viņam. Arī mums ir jāizjūt nepieciešamība nest evaņģēliju pasaulei, kas mums visapkārt, vienkārši tāpēc ka mums ir jāstāsta citiem tās brīnišķīgās lietas, kuras mēs paši esam pieredzējuši, pateicoties Tam Kungam.

19:5 Tas citēts Rom.10:18 par evaņģēlija sludināšanu visai pasaulei. Tieši tāpat kā saule un zvaigznes liecina par Dieva pastāvēšanu visai pasaulei, tā arī evaņģēlijs ir jānes visai pasaulei. Tādēļ nākamie panti runā par sludināmā Dieva vārda spēku (:8,9).

19:13 Ja mēs ceram, ka Dievs mūs šķīstīs par mūsu neapzinātām kļūdām, tātad mēs pieņemam, ka šai gadījumā mums tiks piedots bez grēku nožēlas. Kā mēs piedodam citiem, tā arī mums tiks piedots. Ja mēs ceram, ka mums tiks piedoti grēki, kurus mēs neesam nožēlojuši, jo mēs tos neapzinājāmies par grēkiem, tad tāpat mums jāpiedod grēki tiem, kas apgrēkojušies pret mums, neprasot grēku nožēlu. Ja mēs uzstājam, ka piedosim tiem tikai pēc grēku nožēlas, tad mēs nevaram griezties pie Dieva ar tādu lūgšanu.

20:8 Salamans tik bieži runā par savu „tēvu Dāvidu”, ka rodas iespaids, ka viņš vadās no nepieciešamības piepildīt Dāvida liktās cerības uz viņu. Taču Salamana

apsēstība ar kara ratiem un zirgiem parāda, ka garīgo izjūtu ziņā viņš nesekoja tēva pēdās, vien ārēji. Tiem, kuru vecāki bijuši ticīgie, būtu jājautā sev, vai arī tie vien ārēji necenšas izpildīt uz viņiem liktās vecāku cerības.

21:5 Dāvidam bija sajūta, ka viņam ir dota mūžīgā dzīve tai ziņā, ka derības svētībai ir mūžības raksturs (:7). Taču viņš bieži runā par nāvi kā apzinātas eksistences galu. Šeit mums ir Jaunās Derības Jēzus mācības ekvivalents, ka mums var būt mūžīga dzīve tagad (Jāņa 6:54); mēs nomirsim cerībā uz augšāmcelšanos mūžīgai dzīvei, bet arī tagad mēs varam dzīvot dzīvi tā, kā mēs to dzīvosim mūžībā. Tādējādi līdzības par Dieva Valstību māca, kā mēs varam dzīvot taisnībā arī tagad.

22:2 Šos vārdus Kristus citē krustā (Mat.27:46). Tas, ka Kristus sauc Dievu par savu Dievu (skat arī :11) un vēršas pie Viņa ar lūgšanu, ne tikai apgāž trīsvienības jēdziena būtību, bet arī vieš mūsos iedvesmu un mierinājumu, kas nāk no apziņas, ka Kristus bija mūsu pārstāvis, ka Viņam bija mūsu daba. Mūs mierina arī tas, ka šaubas, pat ticības krīze un neizpratne, kāpēc gan Dievs nereaģē, nav nekāds grēks; jo arī Kristum piemita šīs jūtas, taču Viņš bija bez grēka. Kristus teica šos vārdus „ap devīto stundu” (Mat.27:46), un ap devīto stundu Viņš nomira (Marka 15:34). Tas, ka pašā pēdējā dzīves stundā Viņam bija krīzes sajūta, vēl pastiprina šo krustā sišanas drāmu, darot Viņa galīgo uzvaru jo slavējamāku.

22:9 Citēts pret Kristu krustā (Mat.27:43). Tas, ka Jaunā Derība piesaista šo psalmu Kristum krustā, dod mums unikālu iespēju, lasot šo psalmu, ieskatīties Dieva Dēla domu gājienā Viņa nāves stundā.

22:15 *Visi mani kauli ir kā salauzti* – Mesijam veltītie psalmi bieži uzsver kaulu sāpes, kuras Kristus izjuta krustā; krustā sišanas mērķis bija izraisīt sāpes krustā sistā cilvēka kaulos. Mūs, kas esam kristīti Kristū, apraksta kā Kristus miesas locekļus (Efez.5:30); taču neviens no Jēzus locekļiem netika laužts (Jāņa 19:36). Tajā ir liels iedrošinājums mums. Mums ir jācieš līdz ar Kristu, jānes Viņa krusts, taču galu galā mēs netiksim laužti, bet augšāmcelsimies mūžībai, tāpat kā Viņa miesa un ķermenis. No šī neērtā un nedabiskā krustā sistā cilvēka stāvokļa Kristus varēja uzlūkot savus kaulus un sajūst tos kā cilvēkus, kas lūkojas Viņā (:18); tādējādi, šķiet, ka Viņš it kā sajūta mūs, kad Viņš karājās krustā.

22:19 Piepildījās Mat.27:35; Jāņa 19:24.

22:23 Tas citēts Ebr.2:12, lai demonstrētu Kristus identitāti ar mums, jo Viņam bija cilvēka daba. Viņš bija it īpaši tuvs mums Savā nāvē, un arī mēs varam lūkoties uz Viņu tur un justies tuvi Viņam, kā arī just Viņa tuvību mums. Psalmā tonis kļūst pozitīvāks, kad Kristus sāk domāt par mums kā par „draudzi”, [ekkklesia, baznīca], kas dzims Viņa ciešanu rezultātā. Iespējams, ka Viņš citēja visu psalmu balsi; „Viss piepildīts” bija Kristus pēdējie vārdi (Jāņa 19:30).

23:5 *Tu klāj man galdu, maniem ienaidniekiem redzot* – Dažreiz visdziļākā izmisuma brīdī Dievs mums parāda pārsteidzošu žēlastību; un tas notika, kad Dāvids bēga no paša dēla tuksnesī un Barzillajs negaidīti tuksnesī klāja Dāvidam galdu (2.Sam.17:27-29). Šis labestības akts pārvērtā Dāvidam tuksnesi „zāļainās ganībās” (:2). Mūsu uzmanības pilna žēlastība var tieši tāpat iedarboties arī uz citiem.

24:5 Tā Kunga svētība tiek dēvēta šeit par Viņa taisnību; Dieva svētība, kas tika apsolīta Ābrahāmam un viņa dzimumam ietver arī grēku piedošanas svētību (Ap.d.3:25,26). Dievs piedēvē mums Savu taisnību un pavisam citādi mūs uzlūko pēc tam, kad mēs esam kristīti Kristus Vārdā, līdz ar ko Viņa taisnais raksturs tiek piedēvēts arī mums.

25:8,9 *Viņš atgriež grēciniekus uz pareiza ceļa. Pazemīgos Viņš vada Savā taisnībā* – Pazemīgie šeit attiecas uz grēku nožēlojušajiem grēciniekiem. Tieši šai noskaņojumā mēs vislabāk spējam uztvert Dieva mācību, un tādā veidā Dievs strādā caur grēku, jo tieši grēku nožēla padara cilvēkus atvērtākus Viņa mācībai.

25:10 Jo vairāk savā ikdienišķajā dzīvē mēs vadāmies no Dieva vārda, jo skaidrāk mēs aptveram, ka visi Viņa ceļi, Viņa rīcība, kā vēstures gaitā, tā arī mūsu dzīvēs, atspoguļo Viņa žēlastību. Mēs neredzēsīm Viņā skarbumu un netaisnību.

25:22 *Ak, Dievs, atsvabini Izraēlu no visām viņa bēdām!* – Daudzi Dāvida psalmi ir viņa personīgie lūgumi par žēlastību, taču uz beigām tie visi savijas ar lūgumu, lai Dievs parādītu žēlastību visai Savai tautai. Savu ciešanu gaismā viņš varēja uztvert arī citu cilvēku ciešanas un guva mierinājumu tajā, ka Dievs gala rezultātā redzēja Savu atgūto tautu dzīvojam mūžīgi uz zemes.

26:1 *Bez kādas svārstīšanās* – Šis psalms rada pašpārliecinātības iespaidu, Dāvidam it kā nošķirot sevi no grēciniekiem (:9); tas stipri atšķiras no psalmiem, kas rakstīti pēc grēka ar Batsebu, kuros bieži izskan Dāvida vēlme pastiept roku grēciniekiem, nevis atdalīties no tiem.

26:3 Dieva taisnība attiecas uz cilvēka dzīves un pastāvēšanas veidu, nevis uz tīri teoloģiskiem spriedumiem. „Taisnība” šeit sabalsojas ar „žēlastību”, kas ir galīgā taisnība.

27:9 *Neatstāj mani* – Pretstatiet to nelokāmajai pārliecībai, kas izskan citviet šai psalma. Mēs varam izjust bailes, pat paniskas bailes un vienlaicīgi saglabāt dziļu ticību Dievam. Šai grūtajā brīdī Dāvids iedomājās, kā Dievs ir glābis viņu agrāk (:2); tieši tā arī mums ir jāreaģē krīzes situācijās.

27:10 Klasiskā vidēja vecuma cilvēku vientulības krīze, kas iestājas pēc vecāku nāves, kad raujas saites ar pagātņi, šeit tiek atrisināta, izjūtot Dievu kā savu tēvu.

27:14 *Gaidi* - Psalmi bieži runā par nepieciešamību „gaidīt” uz To Kungu. Mēs uzskatām, ka Viņa atbildei ir jābūt tūlītējai, taču ‘pauze’ starp mūsu lūgšanu un Viņa atbildi ir nepieciešama mūsu ticības attīstībai. Tā uztur to pienācīgo atstatumu, kuram jāpastāv starp Dievu un cilvēku šai attīstības posmā.

28:2 *Uzklausī manas skaļās lūgšanas balsi* – Taču šīs pašas lūgšanas ietvaros Dāvids var priecāties, ka Tas Kungs ir „uzklausījis manas lūgšanas balsi” (:6). Mums ir jālūdz un jātic un jājūt, ka mēs jau esam saņēmuši to, ko mēs lūdzām (Marka 11:24); mums ir jādzīvo Paša Dieva perspektīvas garā, jo Dievs „sauc vārdā to, kas vēl nav, it kā tas jau būtu” (Rom.4:17). Tādēļ Dāvids var nobeigt šo lūgšanu, slavējot Dievu par to, ka Viņš ir uzklausījis viņa lūgšanu (:7).

28:8,9 Un atkal Dāvids no sava skatu punkta saredz arī citu vajadzības, gaviļējot, kā viņš parasti dara savu lūgšanu noslēgumā, ka *viņa* pozitīvo Dieva pieredzi būs lemts piedzīvot visai Dieva tautai. No tā mums būs mācīties, ka savas dzīves grūtajos brīžos mums nevajadzētu gremdēties tā brīža situācijas neizbēgamībā, bet atcerēties par pārbaudījumiem, kas piemeklējuši arī citus.

29:5 Šeit un arī 8.pantā „Tā Kunga balss” tiek pielīdzināta Pašam Dievam. Dievs ir Viņa vārds – tādēļ mēs lasām „Vārds bija Dievs” (Jāņa 1:1). Mūsu attieksme pret Dieva vārdu ir attieksme pret Dievu; tādēļ mēs nevaram runāt par mūsu attiecībām ar Dievu, ja mēs nepievēršam uzmanību Viņa vārdam, kas mums dots Bībelē. Par Dievu tiek daudz runāts, taču, ja tas nebalstās uz Viņa vārdu, tad mēs ticam mūsu pašu radītajam ‘Dievam’, nevis patiesajam Dievam kas mums atklājas Bībeles vārdā.

30:7 Rodas iespaids, ka Dāvids šeit nododas pārdomām par kādu letālu slimību, kas viņu bija piemeklējusi pēc grēka ar Batsebu (:2,3); psalma virsraksts norāda, ka tas rakstīts viņa dzīves nogalē, kad viņš centās sagatavot visu nepieciešamo, lai viņa dēls Salamans varētu sākt tempļa celtniecību. Viņa pārdomas atspoguļo, kā viņš bija apgrēkojies, un tas notika tādēļ, ka viņš bija ieņēmis galvā, ka viņš nemūžam nezaudēs to garīgo stāvokli, ko viņš jutās sasniedzis. Kaut gan mēs varam būt pārliecināti, ka, ja Kristus atgriežas šodien, mēs tiksim glābti no žēlastības, mums ir vienmēr jāapzinās, ka pastāv reāla iespēja arī zaudēt mūžību, ja mēs aizgriežamies no Dieva.

30:8 *Kalna* – Kalns Rakstos var attiekties uz Valstību vai ģimeni; Dāvida „kalna cietoksnis” jutās „iztrūcies” viņa grēka ar Batsebu rezultātā.

30:10 Šī lūgšana norāda, ka Dāvids nenonāca debesīs pēc nāves (Ap.d.2:34); viņš saprata nāvi kā pilnīgu bezapziņu līdz Kristus atgriešanās laikam.

31:3,4 *Esi man par klinti...Tu esi mana klints* – Dāvids lūdz Dievu, lai Viņš praktiski kļūtu viņam par to, kādu viņš Viņu redz teorijā. Atkal un atkal dzīves situācijās mēs cenšamies vērst teoriju praksē.

31:6 *Tavā rokā es nododu savu garu* – Šos vārdus Jēzus teica savā nāves stundā (Lūkas 23:46). Iespējams, ka nākamā šī panta daļa uzplaiksnīja Viņa prātā augšāmcelšanās brīdī: „Tu mani esi atpestījis, Tu uzticīgais Dievs”.

31:8 *Tu esi ņēmis vērā manas dvēseles bēdas* – Dievs it kā iepazīst mūs, vērojot mūs krīzes situācijās. Kaut arī viņš zina visas lietas, taču šādos brīžos atklājas mūsu sajūtas, un mēs atklājamies Viņam visā pilnībā.

31:16 *Izglāb mani* – Bet Dāvids jau teica, ka Dievs viņu ir atpestījis (:6). Psalmos ļoti bieži gadās, ka mēs sastopamies ar šo cīņīgu starp ticību un sajūtu, ka mūsu lūgšana jau tikusi uzklausīta vēl pirms tas ir faktiski noticis; un tā ir tā pati cīņa, ar kuru mēs sastopamies mūsu ikdienas lūgšanu dzīvē.

31:22 *Viņš mani tik brīnišķi žēlojis – kā stiprā pilsētā!* – Dāvids saskatīja līdzību starp sevi un izlūkiem, kas bija ienākuši nocietinātajā Jērikas pilsētā un iekļuvuši lamatās bez jebkādam glābšanās iespējām.

32:1,2 Tas ir Dāvida monologs, viņa saruna pašam ar sevi, pārdomājot Dieva žēlastību, kas izpaudās grēka ar Batsebu piedošanā. Bet Rom.4:7 citē šos pantus, izmainot vietniekvārdu: „Svētīgs tas” nomainīts pret „Svētīgi tie”. Tādējādi Dāvida grēks ar Batsebu un viņas vīra Ūrijas noslepkavošana sāk pārstāvēt visus mūsu grēkus, un mēs esam saņēmuši to pašu brīnišķo žēlastību, ko saņēmis Dāvids, jo nebija nekādas likumīgas izejas no radušās situācijas – viņš bija pelnījis nāvi. Skat kom.38:4.

32:4 Tas attiecas uz laiku starp grēka nodarīšanu un Nātāna vizīti, kurš nosodīja Dāvidu par nodarīto (2.Sam.12).

32:6 *Lai ikviens ticīgais Tevi piesauc* – Dāvida grēka pieredzei un pilnīgai piedošanai ir jāiedvesmo katru grēcinieku piesaukt Dievu ticībā Dieva žēlastībai, kas seko grēku patiesai nožēlai.

32:8 Dāvidam dāvātās piedošanas pieredze motivēja viņu sludināt to citiem. Jesaja, Pēteris, mācekļi un daudzi citi saņēma sludināšanas uzdevumus uzreiz pēc nosodījuma par pašu nodarīto grēku. Jo tieši šai cilvēka noskaņā sludināšana gūst iedarbības spēku, un Dievs to izmanto.

33:6 *Ar Tā Kunga vārdu ir radītas debesis* – Tā ir atsauce uz 1.Mozus grāmatas radīšanas pierakstu, kas vēsta „Dievs sacīja” un viss tapa (:9). Tas izskaidro, kā „caur Viņu viss ir radies” (Jāņa 1:3). Tas pats vārds, kas radījis visu, kas mums visapkārt, ir spējīgs radīt arī jaunu radību mūsu dzīves un prāta bezveidīgajā tumsībā (2.Kor.5:17). Lasot un atsaucoties Dieva vārdam, mēs pakļaujam sevi kolosāla, godbijību iedvesoša radoša spēka iedarbībai.

33:22 Dieva žēlastības spēks darbojas mūsu dzīvēs saskaņā ar to, cik liela ir mūsu ticība. Mēs paši, nevis Dievs, ierobežojam iespējas. Ja Ābrahāms būtu lūdzis Dievu saudzēt Sodomu dēļ viena taisna cilvēka (Lata) tajā, Dievs būtu varējis to uz klausīt; cilvēks, kurš domāja, ka Kunga dziedināt spējas ir ierobežotas, guva mācību, ka viss ir iespējams, bet cilvēka ticība ir tā, kas ierobežo šīs spējas (Marka 9:22,23).

34:8 Tas liek domāt, ka sargeņģelis ir vienmēr mums līdzās; agrīnā baznīca tam ticēja (Ap.d.12:15). Eņģeļi kalpo mums mūsu glābšanas vārdā (Ebr.1:14). Atsauce uz Tā Kunga „acīm” (:15) arī varētu attiekties uz mūsu sargeņģeļiem.

34:18 *Kad taisnie sauc, tad Tas Kungs viņus uz klausā* – Tas sabalsojas ar Dāvida apgalvojumu, ka viņš sauca, un Tas Kungs viņu uz klausīja (:7). Šeit atkal redzam, ka viņš savu problēmu vidū plašākā kontekstā saskata arī Dieva tautas problēmas; Viņš ir glābis viņus vēstures gaitā, un tāpat Viņš glābs arī mūs; ja Viņš glābs mūs, Viņš glābs arī Savu tautu nākotnē, un mēs varam liecināt no savas pieredzes, ka ir jāpaļaujas uz Dievu, kā mēs uz Viņu esam paļāvušies. Psalmi ir dziesmas, un Dāvids tās izmantoja, lai dalītos savā ticībā ar citiem.

34:21 Tas piepildījās tajā, ka krustā sišanas laikā neviens Jēzus kauls netika salauzts (Jāņa 19:36). Skat kom.22:15.

35:3 *Saki manai dvēselei: „Es esmu tavs palīgs!”* – Dāvids bieži atkārtoti sev un mums, ka Dievs patiesi ir viņa pestītājs. Bet šeit viņš lūdz Dievu uzrunāt viņa dvēseli, lai viņš jo stiprāk pārliecinātos, ka tā ir taisnība. Mēs arī varam lūgt Dievu stiprināt mūsu ticību.

35:5,6 Kulšana un vētīšana, lai atdalītu graudus no salmiem, ir Bībeles tiesas dienas metafora. Eņģeļi izklīdinās Kristus atraidītos tumsībā (:6). Bībele māca, ka Kristus atgriezīsies no debesīm līdz ar eņģeļiem, lai spriestu tiesu pār mums; eņģeļi piedalīsies tiesas procesā, kas ir likumsakarīgi, jo viņi, būdami mūsu sargeņģeļi, ir bijuši ar mums visu laiku (skat kom.34:8). Bībelē nereti aprakstīta ļauno sodīšana, kas vismaz kādu laiku atrodas tumsībā, Kunga atnesti, ar kuru viņi tagad ļoti gribētu būt kopā [tādēļ tie tiek eņģeļu izklīdināti, tāpat kā arī Ādamu eņģeļi padzina no Ēdenes dārza]. Tas nav teikts, lai iedzītu jūsos bijāšanu, bet gan lai mēs vienmēr paturētu prātā gaidāmo mūžības perspektīvu (skat 2.Kor.5:11).

35:14 *Es staigāju kā tāds, kas apraud savu māti* – Dāvids runā savas mīlas pret Saulu kontekstā, neskatoties uz bezgalīgo vajāšanu, kas Dāvidam bija no viņa jāpiecieš, un šeit viņš atsaucas uz savu slaveno raudu dziesmu par Saulu un Jonatānu (2.Sam.1). Vīrietis, kas apraud savu māti, nevis sieviete savu māti vai tēvs savu dēlu, ir ļoti smalki izvēlēts salīdzinājums. Jo vīrietis, kas apraud savu māti, izteic rūgtu nožēlu, ka 'es netiku viņu pienācīgi novērtējis'. Un tieši tā Dāvids jutās, uzzinājis par Saula nāvi. Tajā mēs redzam ļoti neparastu mīlestības un jūtības pakāpi. Taču arī tā ir tikai neskaidrs tās kolosālās mīlestības atspulgs, ko Dievs un Jēzus izjūt pret mums, tās jūtības ar kādu viņi izturas pret mums, izprotot mūsu trauslo garīgumu.

36:10 *Tavā gaismā mēs redzam gaismu* – Mūsu pasaules uzskatam ir jānāk no Dieva: Viņa perspektīvai ir jāklūst par mūsējo.

36:13 *Kritīs tie, kas dara ļaunu* – Dāvids savā prātā iztēlojās ļauno krišanu pastarajā dienā, kā viņš to bieži dara psalmos. Viņš redz tos kritušus un bez izredzēm uz augšāmcelšanos mūžīgai dzīvei. Un tas dod viņam iespēju savādāk palūkoties uz savām ciešanām no viņu rokas. Arī mums derētu iedomāties pastarās dienas ainas, sava veida 'Bībeles televīzijas' izrādi. Nav svarīgi, vai mēs to varam pareizi iedomāties visos sīkumos, taču šāds vingrinājums sniedz mums milzīgu perspektīvu mūsu šīsdienas dzīves pieredzē.

37:4 *Viņš tev dos, pēc kā tava sirds ilgojas* – Tas nenozīmē, ka mēs saņemsim visu, ko vien mēs lūgsim no Dieva. Ja mēs rodam prieku Viņā, tad mūsu karstākā vēlēšanās būs saņemt piedošanu no Viņa, redzēt Viņa slavas augstumus un iegūt vietu Viņa mūžīgajā Valstībā. Un tieši par šo pēdējo vēlēšanos pastāvīgi tiek runāts psalmos, mierinot mūs cerībā uz mūžību Dieva Valstībā uz zemes; cerība, kas nozīmē, ka mums neskaudīs ļauno labklājība šai īsajā dzīvē uz pasaules (:1). Skat kom.38:10.

37:21 *Taisnais ir žēlsirdīgs un devīgs* – Devībai šai dzīvē mūs iedvesmo nākamā mūžības mantošana Valstībā uz zemes (:22). Ja mēs patiesi ticam, ka mēs iemantosim un jau tagad esam iemantojuši Dieva žēlsirdību, mēs dabīgi būsim devīgi ar to nedaudzo, kas mums uzticēts šai dzīvē.

37:23 *Viņam ir prieks par viņa ceļu* – Dievam labpatīk mūsu dzīves ceļš, pat ja mums gadās arī paklupt (:24).

37:25,26 Tāpat kā Izraēls tika apgādāts ar visu nepieciešamo – maizi, ūdeni, apģērbu – savā tuksneša ceļojumā uz apsolīto zemi, tā Dievs ir apsolījis apgādāt arī mūs ar dzīves nepieciešamībām. No tā mēs varam smelties kolosālu mierinājumu, kaut gan to ir tik viegli nepamanīt mūsu materiālistiskajā pasaulē, kas tendēta uz mantrausību. Tas, ka mēs vairs neesam lauksaimnieku sabiedrība, kas sevi apgādā paši, arī liek apšaubīt šo solījumu. Svēti ticot šim solījumam, mēs varam ‘atļauties’ būt devīgiem (:26), nevis tikai laiku pa laikam, bet darot to par neatņemamu mūsu dzīves sastāvdaļu, tādā garā dzīvojot „vienmēr”.

37:29 Šis pants ir neapgāžams pierādījums tam, ka taisno cerība ir mūžīga dzīve uz zemes, nevis debesīs. Tā arī ir skaidra atsauce uz apsolījumiem Ābrahāmam par mūžīgu zemes iemantošanu, un šie apsolījumi ir kristiešu evaņģēlija pamatā, ar kuru mēs esam saistīti caur kristībām Kristus Vārdā (Gal.3:8, 27-29).

38:4 *Visi mani locekļi satriekti manu grēku dēļ* – Jēzus to attiecina uz mums visiem, kad Viņš aicina visus grūtsirdīgos nākt pie Viņa, jo Viņš grib mūs atvieglināt (Mat.11:28). Dāvids runā par savu grēku attiecībā uz Batsebu un Ūriju; un atkal mēs atrodam, ka tie tipizē visus mūsu grēkus (skat kom.32: 1,2).

38:10 *Tev zināmas visas manas ilgās* – Viss, pēc kā Dāvids ilgojās, bija piedošana; skat kom.37:4.

38:12 Grēks attālina un izolē grēcinieku no citiem, kā to piedzīvoja Dāvids, pēc sava grēka ar Batsebu, kas noveda pie ģimenes iziršanas un viņa dēla sazvērestības pret viņu ar nodomu nokaut tēvu un iegūt sev valstību. Daži var grēkot, nepiedzīvojot šo izolāciju ārēji, bet tie izjūt to iekšēji. Grēcinieka izolācija, burtiska vai psiholoģiska, ir Dieva radīta; jo izolācijā grēcinieks nododas pašanalīzei, kas var viņu novest pie atgriešanās pie Dieva dziļi personiskā līmenī.

39:2 *Es uzlikšu iemauktus savai mutei, kamēr bezdievīgais vēl manā priekšā* – Mums jau iepriekš ir jāapsver mūsu iespējamās vājības, apzinoties, ka dažu cilvēku klātbūtne var mūs izprovocēt uz nepiedienīgiem izteicieniem. Visos mūsu

garīgajos cīņos mums būtu jārunā pašiem ar sevi, kā Dāvids to darīja, un jāapzinās, kādos kārdinājumos šīs iespējamās nākotnes situācijas var mūs ievest.

39:5-7 Dāvids atgādina sev, ka cilvēks ir mirstīgs, piekodinot sev stingri turēties pretī kārdinājumam runāt nepiedienīgi; viņš apzinājās, ka grēkošana ar mēli var novest pie cerības uz mūžību zaudēšanas, un viņš to sev atgādināja pirms satikšanās ar cilvēkiem, kas varētu novest viņu pie šāda kārdinājuma. Mums arī būtu jārikojas tā, kā rīkojās Dāvids.

39:14 Dāvids pēc nāves nenonāca debesīs (Ap.d.2:34); viņš saprata nāvi kā pilnīgu bezapziņu.

40:4 *Daudzi to dzirdēs* – Dāvids saprata, ka viņa garīgā uzvara vai krišana ietekmēs citus. Nekādi neatbalstot pozēšanu un izrādīšanos, mums tomēr ir jāapzinās arī šī dzīves dimensija, kas var mūs motivēt mūsu garīgajos cīņos.

40:7 *Ausis Tu man esi devis dzirdēt* – Septuaginta tulkojums (esi izdūris) vedina domāt, ka šeit ir atsauce uz 2.Moz.21:5,6 par vergu, kurš septītajā gadā negrib iet brīvīšanā, tad kungam ar īlenu jāizdur cauri viņa ausij, un viņš kungam kalpos mūžīgi.

40:7-9 Citēts Ebr.10:5-8 par Jēzus upuri krustā. Ievērojiet Jēzus griešanos pie Dieva „ak, Dievs!”, kas ir vēl viena grūtība Trīsvienības teologiem. Taču sākotnējā kontekstā Dāvids domā par to, ka viņa grēks ar Batsebu un Ūrijas slepkavība nav izpērkami ne ar kādu upurēšanu; jo nekas par tādu nodarījumu bauslībā nebija paredzēts. Viņš vienkārši zvērēja pilnīgu uzticību un pakļaušanos Dievam un sludināja Dieva žēlastību visu cilvēku priekšā (:10,11). Taču tas piepildījās Jēzus nāvē krustā, kas vienu upuri par grēkiem upurējis uz visiem laikiem, izbeidzot dzīvnieku upuru pienešanu. Patiesi daudzi no psalmiem, kas saistīti ar Batsebu, tiek attiecināti uz Jēzu viņa nāvē krustā. Tur Viņš pilnībā izprata Dāvida un katra izmisuša grēcinieka jūtas; ne tāpēc, ka Viņš būtu grēkojis, bet tāpēc ka Viņš bija tik pilnīgi identificējies ar mums krustā, ka izprata ikkatra grēcinieka sajūtas.

41:2 „Ļaunā diena” galēji attiecas uz tiesas dienu. Tai dienā mēs būsīm kā ubagi, kas lūdz no mums žēlastības dāvanu šai dzīvē; tādēļ mums ir jābūt devīgiem pret

tiem, pat ja viņu nabadzība, tāpat kā mūsu garīgā nabadzība, galu galā ir viņu pašu neveiksmīgu lēmumu un grēku rezultāts.

41:10 *Mans labākais draugs* - Citēts par Kristus jūtām pret Jūdu Jāņa 13:18.

Jūdas nodevības brīdī Jēzus uzrunā viņu „Draugs” (Mat.26:50). Jautājums paceļas, kā Jēzus varēja ‘uzticēties’ Jūdam un varēja justies sāpināts par nodevību, kad viņš no sākta gala zināja, kas Viņu nodos (Jāņa 6:70,71). Viena no atbildēm uz šo jautājumu varētu būt, ka Jēzum bija cilvēka daba, un mūsu dabai ir raksturīgi ļoti labi zināt kaut ko par cilvēku, taču, mīlot viņu, tomēr uzticēties viņam. Simsona mīlestība un uzticēšanās Delīlai, kad bija skaidrs, ka viņa taisās viņu nodot, ir tam spilgts piemērs. Kristus mīlestība bija un ir nepārspējama savā dziļumā. Mīlestība nav ciniska, tā ir cerību pilna; un Viņš nespēja atteikties no cerības, ka Jūda... ka tas, kam neizbēgami bija jānotiek, tomēr nenotiks; tieši tāpat kā Dievs no paša sākuma teica praviešiem, kā, piemēram, Ecēhiēlam, ka Izraēls neieklausīsies viņos, taču Viņš griežas pie Izraēla ar aicinājumu uz klausīt šo praviešu vārdus. Tā pati cerību pilnā mīlestība ir vērsta pret mums Kristū; tajā mēs varam smelties iedrošinājumu un mierinājumu, atceroties Jēzus attieksmi pret Jūdu.

42 Korahs nomira tuksnesī un nereti tiek pieminēts kā sacelšanās pret Mozu barvedis. Bet viņa dēli bija dievbijīgi un viņi vai viņu pēcteči rakstīja psalmus, kas ir saglabājušies Psalmu grāmatā. No tā mums būs mācīties, ka mēs varam pacelties pāri mūsu videi un neticīgo vecāku ietekmei, pat ja cilvēkiem liekas, ka mēs esam apkārtējās vides upuri. Taču Kristū mēs varam tapt par jaunu radību (2.Kor.5:17).

42:10 Pat šaubu un nesapratnes brīdī par Dieva acīmredzamo klusēšanu mums ir tomēr jājūt, ka Dievs ir mūsu klints.

43:5 *Kāpēc tu esi tik izmisusi, mana dvēsele?* – Mēs visi runājam paši ar sevi. Ir svarīgi lai mūsu sarunai pašiem ar sevi būtu pozitīva noskaņa, garīgas izaugsmes tieksme, nevis kavēšanās pie tukšajām dzīves lietām, kas it nekur neved.

Pavērojiet, kā šajās lūgšanās, kas iemūžinātas psalmos, savstarpēji mijas uzrunas Dievam ar uzrunām pašiem sev; lūgšana ir pārdomu laiks, kurās mēs atveramies Dievam, tā nav vienkārši bez aplinkiem uzskaitītu Dievam adresētu lūgumu saraksts.

44:4 *Nevis ar savu zobenu tie iekaroja zemi* – Tā ir atsauce uz Jēkaba pēdējiem vārdiem, ka viņš ar savu zobenu un loku ir ieguvis zemi (1.Moz.48:22). Un turpinājumā lasām, ka tas bija Dievs, kas devis Jēkabam uzvaras (:5). Jēkabs bija dievbijīgs cilvēks, kas būs Valstībā, taču viņš nerasniedza pilnību un mira ar vājumu un izpratnes trūkumu uz lūpām. Nevedinot uz pašapmierinātību, mēs varam sevi mierināt ar to, ka paši mēs nerasniegsim morālo pilnību un mirsim ar dažām vājībām un trūkumiem, taču Dieva žēlastībā mēs tiksime glābti, ja sirdīs mēs glabāsim uzticību Tam Kungam. Bet šai gadījumā mums ir jāgūst mācība no Jēkaba vājības – psalms māca mūs, ka Valstību mēs iemantosime no Dieva žēlastības, ne ar savu zobenu un spēku (:6).

44:23 *Tevis pēc mēs esam nogalināti augu dienu* – Citēts Rom.8:36 mācības kontekstā, ka kaut arī mēs esam nogalināti augu dienu, tas nevar mūs šķirt no Kristus glābjošās mīlestības. Psalma 44:23 konteksts runā par to, kā Izraēls cieta par saviem grēkiem, ienaidnieku zobena nogalināts. Un Pāvils vēstulē Romiešiem mierina mūs, ka šīs ciešanas nenošķir mūs no Kristus glābiņu nesošās mīlestības, kas vienkārši vēlas mūs izglābt gala iznākumā.

45:7,8 Citēts Ebr.1:8,9, lai parādītu Kristus lielumu un cilvēcību. Skaidrs, ka Viņš nav Pats Dievs, jo par Dievu teikts, ka Viņš ir Kristus Dievs („Tavs Dievs”). Taču 6.pantā vārds „Dievs” tiek attiecināts uz Viņu tai nozīmē, ka ebreju vārds, kas šeit tulkots kā „Dievs”, nozīmē „varonis / spēka pilnais”. Mēs esam Kristus „bērni” (:8) un Dievs Viņu svaidījis ar prieka eļļu, paceldams Viņu pār mums, ne tāpēc ka Viņš pēc dabas bija pārāks par mums. Šī svaidīšana nenotika, kad Viņš piedzima, bet Viņa mirstīgās dzīves beigās, kuras laikā Viņš parādīja savu taisnības mīlestību. Viņš tika „svaidīts”, proti, tika darīts par... Kristu”, kas arī nozīmē ‘svaidītais’, Dievs to darīja pēc Viņa augšāmcelšanās (Ap.d.2:36).

45:12 Garīgs cilvēks novērtēs sievietes skaistumu atkarībā no tā, cik lielā mērā viņa ir atšķīrusies no šīs pasaules lietām (:11) un ir pievērsusies Dieva lietām.

46:6 *Dievs tai palīdz, jau rītam austot* – Kristus atgriešanās uz zemes ir pielīdzināta saules lēktam rītausmā (Mal.3:20). Tai laikā notiks pēdējā redzamā Dieva iejaukšanās, atbildot uz mūsu lūgšanām. Zemestrīces un bangu trakošana,

kas minētas 3.un 4. pantos var attiekties uz bēdu laiku, kas nāks pār zemi īsi pirms Kristus atgriešanās.

47:5 *Jēkaba, Sava iemīlotā, lepnumu. (Sela.)* – Mums ir jāmeditē („Sela”) par to, ka Dievs tik stipri mīlēja Jēkabu, un bija un ir Dievs, kas bija Jēkaba Dievs. Psalmos ir ļoti daudz atsauču uz Jēkabu. Jēkabs bija garīgi vājš lielāko savas dzīves daļu, un Dievs galu galā viņu noveda līdz garīgam briedumam, kaut gan Jēkabs diezgan vāji atsaucās Dieva virsvadībai savas garās dzīves laikā. Psalmi mūs iedrošina, ka Dievs ir Dievs, kas nekad neatstāja un no sirds mīlēja Jēkabu. Ābrahāms bija daudz uzticīgāks un garīgāks par Jēkabu, bet par Dievu daudz biežāk runā kā par Jēkaba Dievu, nevis Ābrahāma Dievu.

48:9 *Dievs to nostiprinājis uz mūžu mūžiem. (Sela.)* – Galvenais šai meditācijā („Sela”) ir tas, ka Jeruzaleme pastāvēs mūžīgi – jo Dievs ir apsollījis Dāvidam, ka viņa lielais dēls, Kungs Jēzus, valdīs viņa tronī, proti, Jeruzalemē, mūžīgi mūžos (2.Sam.7:12-16). Neskatoties uz metaforu un simbolikas bagātību, Bībele sniedz arī dažas burtiskas pamata realitātes, kas mums vienmēr jāpatur prātā; un viena no tām ir, ka Kristus valdīs pār Dieva Valstību uz zemes Jeruzalemē mūžīgi mūžos.

48:11 Mūsu Dieva slavināšanas pamatā ir jābūt Dieva Vārdam, kas arī ir Dieva raksturojums (2.Moz.34:5-7).

49:8 Šķiet, nevarētu būt ne runas par to, ka par naudu varētu nopirkt vietu Dieva Valstībā, bet kaut arī neviens pret to neiebildīs, tomēr tie, kas bagātību tur lielākā cieņā par ticību Dievam, tieši to arī tiecas apgalvot. Izpirkšanas cena ir daudz lielāka par naudu – galu galā tā bija Dieva mīlotā Dēla asinis.

49:12 Mēs dzīvojam ilūziju varā, domādami, ka mēs esam racionāli, loģiski un saprātīgi lēmumu pieņemšanā un attieksmju veidošanā. Patiesībā mēs tādi neesam. Cilvēks var būt neticami liels muļķis un dzīvot, noliedzot acīmredzamo. Mēs nomirsim un līdz ar to zaudēsim arī visu uz zemes iekrāto bagātību un īpašumus. Taču iekšēji cilvēkiem piemīt doma, ka kaut kādā veidā šī bagātība saistās ar viņiem arī pēc nāves. Dziļāks psiholoģisks ieskats izsmej jebkādu personīgas bagātības gūšanas vēlmi, kas pastāvētu pēc nāves; tagad ir tas laiks izmantot visu, kas ir mūsu rīcībā, kalpošanai Dievam.

49:13 *Viņš ir līdzīgs kustonim, kam dara galu* – Pierādījums cilvēka mirstībai, kas apgāž reinkarnācijas mītus un dzīvi debesīs pēc nāves.

49:20,21 Tie, kas nesaprot Dieva ceļus un tādēļ nav atbildīgi Viņa tiesas priekšā, paliks miruši uz mūžu tāpat kā dzīvnieki.

50:1 *Uzrunā un uzsauc visai zemei* – Dievs radīja pasauli caur vārdu. Dievs sacīja: „Lai top” un viss tapa. Bet Viņš nav aizgriezies no Sava Gara darba; dabas norišu cikliskums var šķist automātisks, taču kaut kādā ziņā Dievs to visu vada caur Savu vārdu. Šis vārds, kā tas mums dots Bībelē, ir vienlīdz aktīvs un nemitīgi radošs savā darbībā. Doma par to, ka mēs dzīvojam aktīvi strādājošā Visumā, kurā visas lietas ir Dieva pārziņā un darbojas saskaņā ar Viņa vārdu, nozīmē, ka Dievs patiesi nekad nav tālu no mums; mums ir vienkārši jāieskatās Viņa radītajā dabas pasaulē, lai atkal sajustu Viņa aktīvo saikni ar mūsu pasauli. Skat kom.65:6.

50:5 Kad Kristus atgriezīsies, visi ticīgie tiks sapulcēti tiesai (Mat.24:31); un ticīgo sapulce arī ir šī psalma tēma. Bet tā ir vien daļa no plašākas Bībelē vēstītas ainas, kad sapulcēsies itin visi, kas atbildīgi, Dieva tiesas priekšā.

50:15 *Piesauc Mani bēdu laikā* – Tieši tas ir Dieva gaidītais upuris. Tā vietā lai mēs dotu lietas Dievam, Viņš vēlas, lai mēs *uzticētos* Viņam, grieztos pie Viņa, pirms mēs griežamies pie kā cita.

50:21 Dieva šķietamā klusēšana var likt ļaunajiem domāt, ka viņiem nebūs jāatskaitās Dieva priekšā. Taču notiks sava veida visu viņu ļauno darbu uzskaitījums (Mat.25:43). Tā būs tiem tik šausmīga pieredze, ka tā jau pati par sevi būs to sods, jo galu galā tie atkal pārvērtīsies pīšļos, lai nekad vairs nepastāvētu, jo grēka alga ir nāve (Rom.6:23).

51:6 *Taisns Savos spriedumos* – Iekšējā atziņa, pie kuras mēs nonākam, ka mēs patiesi esam grēkojuši, un mums tika piedots; tā ir galējā „taisnība”, nevis intelektuālās zināšanas un teoloģiskā tīrība.

51:10 Dievs spēj iedarboties tieši uz sirdi un radīt prāta ievirzes un attieksmes saskaņā ar mūsu lolotajām vēlmēm.

51:15 Dāvids zvērēja par atbildi Dieva žēlsirdīgajai piedošanai sludināt pārkāpējiem Dieva ceļus. Mūsu vēlme sludināt rodas, kad mēs nonākam pie atziņas, ka mēs esam saņēmuši Dieva piedošanu un baudām Viņa žēlsirdību, kuru mēs patiesībā nemaz neesam pelnījuši.

51:18 Mozus bauslībā nebija tāda upura, kas varētu šķīstīt Dāvidu no viņa grēkiem.

52:6 *Tu viltus mēle* – Dāvids uzrunā Doēgu, bet viņš runā par Doēgu it kā viņš būtu viņa mēle. Mēs identificējamies ar mūsu vārdiem, mūsu vārdi esam mēs, tāpat kā Dieva vārds ir Dievs (Jāņa 1:1). Tādēļ mēs nevaram attaisnot savus sliktos vārdus, apgalvojot, ka sirdī mēs tā nedomājam. Mūsu vārdi ir mūsu atspulgs un tādēļ „pēc saviem vārdiem tu tiks taisnots, un pēc saviem vārdiem tu tiks pazudināts” (Mat.12:37).

52:10 *Es esmu kā zaļojošs eļļas koks Dieva namā* – Bet tolaik Dāvids bēgļoja no Saula tuksnesī, viņš nesēdēja mierīgi Saiešanas teltī; viņš nebija starp „Taviem svētajiem” (:11). Taču savā sirdī Dāvids jutās esam ar Dieva tautu Tā Kunga klātbūtnē. Tas ir par mierinājumu tiem, kas atrodas tālu no baznīcas dzīves un no citiem ticīgajiem; mēs varam atrasties kopā ar visiem garā, tāpat kā Dāvids savos tuksneša klejojuma gados.

53:3 *Vai ir kāds gudrs, kas meklē Dievu* – Meklēt Dievu, proti, atzīt, ka mēs Viņu pilnībā neizprotam, Viņa uztverē nozīmē saprast Dievu.

53:4 Šie panti runā par tādiem cilvēkiem, kas savā sirdī brīžiem ir tīrie ateisti (:2), „izvirtuši un nekrietni; nav, kas labu dara”. Tādēļ mūs šokē, kad Pāvils citē šos vārdus, runājot par mums visiem (Rom.3:12). Pāvils cenšas apstrīdēt to cilvēku attieksmi, kas saka: ‘Iespējams, es esmu grēcinieks, bet es neesmu tāds kā *viņi*’. Viņš to dara, lai mēs atzītu savu grēcīgumu un to, ka pēc taisnības mēs esam pelnījuši nāvi; lai mums elpa aizrautos apbrīnā par Dieva neizmērojamo žēlastību, piedēvējot mums taisnprātīgumu, tādēļ ka mēs esam kristīti Kristus Vārdā.

55:4 *Izgāž ļaunumu uz mani* – Šie panti runā par ciešanām, ko Dāvida sirdī izraisa cilvēku netaisnie vārdi; vārdi patiešām var likt cilvēkiem domāt par nāvi kā glābiņu. Par vārdiem nevar teikt, ka tie ir ‘tikai vārdi’; tiem ir reāls spēks, un tādēļ

mēs esam atbildīgi par izteiktajiem vārdiem. Mums tas ir jāņem vērā, dzīvojot sabiedrībā, kas nosoda uzvedību daudz bargāk par ‘vienkāršiem’ vārdiem. Nevienu draudu šai ziņā nevar uztvert kā ‘tukšu draudu’, jo vārdi paši par sevi spēj iznīcināt.

55:10 *Sajauc viņu valodu* – Tieši to Dievs darīja attiecībā uz tiem, kas cēla Bābeles torni (1.Moz.11:7). Līdzīgi Dāvidam arī mums ir jāskatās savos zākātājos līdziniekus Bībelē, jo būtībā tie līdzinās Bībeles aprakstos dotajiem.

55:14,15 Tas attiecas uz Dāvida nodevību no Ahitofela, Batsebas vectēva, puses, viņa kādreizējā padomu devēja (2.Sam.15:31; 1.Laiku 27:33). Tas sabalsojas ar Kristus nodevību no Jūdās puses, kuru Viņš arī sauc par „draugu” (Mat.26:50); kas attiecas uz to, kāpēc Kristus uzticējās Jūdām, ka bija sāpināts par viņa nodevību, skat kom.41:10. Vēsturiskie pieraksti vienkārši liecina par Ahitofela nodevību, bet šeit mēs redzam, ka Dāvids to neuzņēma bezkaislīgi, viņš bija dziļi sāpināts, un savas sirds sāpes un aizvainojumu viņš izkratīja Dieva priekšā. Mums ir jāiztēlojas Bībeles personāžu jūtas, kā viņi uztvēra notikumus, kas fiksēti pierakstos.

56:9 Apraudātājiem bērēs bija asaru trauki; viņi saglabāja savas asaras traukā, kuru viņi glabāja piemiņai par aizgājušo. Bet Dāvids teica, ka *viņa* asaras ir *Dieva* traukā. Ar to tiek teikts, ka *jūsu* asaras ir *jūsu* traukā. Bet Dāvida un Dieva attiecības bija tik tuvas, ka viņš uztvēra *savas* asaras faktiski kā *Dieva* asaras. Arī mēs pilnīgi droši varam sasniegt tikpat lielu tuvību ar Dievu, kāda bija Dāvidam.

57:2 Dāvids neuzskatīja alu, kurā viņš slēpās, par patvērumu; viņš uztvēra Dievu kā savu patvērumu. Mēs varam lietot zāles, ārsta pakalpojumus un tml. nepieciešamības brīdī, bet Dievs mums ir jāuztver kā mūsu patiesais palīgs un īstenais glābējs, nevis kaut kas no iepriekš minētā.

57:5 Klaidoņi, kuri atbalstīja Dāvidu viņa tuksneša klejojuma dienās, nebija garīgi cilvēki, bet Dāvids izmisīgi ilgojās pēc garīgas kopības. Viņu spārnoja Dieva klātbūtne, un viņš droši vien sacerēja šos vārdus, slēpjoties tuksneša alā līdz ar saviem cilvēkiem. Tas ir spilgts piemērs tam, kā saglabāt garīgumu neticīgo sabiedrībā.

58:11 Pilnīgi dabīgs apmulsums, kas mūs pārņem, lasot šīs rindas, parāda, ka mēs nepietiekami novērtējam grēka smagumu un aso nepieciešamību redzēt taisnības uzvaru. Ja mēs no šī skatu punkta raudzīsimies uz lietām, tad mēs gaviļēsim, redzot to notiekam pastarajā dienā.

59:15,16 Tas, šķiet, attiecas uz atraidītajiem pastarajā dienā. Tāpat kā atraidītās jaunavas klauvē pie durvīm, izmisīgi vēloties, lai Jēzus tās atvērtu (Mat.25:11); kā Kains dzīvoja austrumos no Ēdenes, cerēdams, ka tiks atkal uzņemts paradīzē (1.Moz.4:16); tā arī ļaunie Dāvida laikā [kas bija izraēlieši, Dieva derības ļaudis] klīdīs apkārt svētajai pilsētai cerībā, ka tos ielaidīs, kaucot kā suņi. Atkl.22:15 lieto to pašu metaforu attiecībā uz atraidītajiem – suņi ārpus Dieva pilsētas. Pastarajā dienā vienaldzīgo nebūs, visi vēlēšies būt Dieva Valstībā. Ja mums ir lemts galu galā stāvēt Dieva priekšā, izmisīgi vēloties būt pieņemtiem Valstībā, mums arī šodien ir jādzīvo šīs pašas vēlmes noskaņā, jo atbildi mēs kaļam šodien. Pārāk vēlu atraidītie patiesi nāks pie ticības Dieva mūžīgajai Valstībai uz zemes (:14); taču būs par vēlu ko mainīt, jo tiesa jau notiek ik baltu dienu.

60:5 *Tu esi mūs dzirdinājis ar skurbuma vīnu* – Vīna glāze ir divējāds simbols; tā ir vai nu mūžīga svētība (1.Kor.10:16) vai nosodījums. Tādēļ dievgalda rituāla mērķis ir likt mums apzināties par divām nākotnes iespējām: svētība vai nosodījums. Tādēļ mēs dzeram vai nu svētībai vai nosodījumam (1.Kor.11:29). Tādēļ tā ir spēcīgs stimulants mūsu pašanalīzes veicināšanai.

60:11 *Kas mani pavadīs līdz Edomam?* - Šis psalms ir rakstīts pēc uzvaras pār Edomu, bet Dāvids tajā pastāvīgi uzsver, kā viņu iepriekšējie centieni ir cietuši sakāvi Izraēla grēku dēļ. Pat tad, kad Dievs dara lielas lietas mūsu labā, mums ir vienmēr jāapzinās mūsu grēcīgums, ka mēs nemaz neesam pelnījuši tās uzvaras, kuras Viņš mums piešķir.

61:7,8 Kaut gan Dāvids zināja, ka viņš nomirs, par ko liecina citi viņa rakstītie psalmi, viņš saprata, ka viņam apsolīta mūžīgā dzīve, jo Dievs viņam bija solījis, ka viņš redzēs savu lielo pēcnācēju Kungu Jēzu sēžam viņa krēslā Jeruzalemē mūžīgi (2.Sam.7:16). Lai tas īstenotos bija nepieciešama augšāmcelšanās mūžīgai dzīvei. Mūžīgās dzīves ideja izskan jau Vecajā Derībā, tā izriet no apsolījumiem Ābrahāmam un Dāvidam, kas bija Dieva derības pamatā; tā neradās tikai Jaunajā

Derībā. Nākamā Kristus dzīve, nāve un augšāmcelšanās bija šo agrāk izteikto mūžības apsolījumu pamatā, taču mūžīgās glābšanas apsolījuma pirmsākums redzams jau 1.Mozus grāmatā.

62:7 *Tikai viņš* – Dievs ir viens un tikai uz Viņu mēs varam paļauties. Bēdu laikā mums jāgriežas tikai pie Dieva, vienkārši tāpēc ka ir tikai viens Dievs. Mūsu ticība Dieva vienotībai nav tikai teoloģiska pozīcija, tai ir liela praktiska nozīme – it īpaši pasaulē, kura visvisādi mēģina aizstāt ticību Dievam ar apdrošinājuma polisēm, gudriem juristiem, labiem ārstiem vai ar ceļu negadījumu pakalpojumu servisu.

62:13 *Tu atmaksā ikvienam pēc viņa darbiem* – Citēts Atkl.22:12 par to, kas notiks Kristus atgriešanās laikā, kad Viņš apsēdīsies tiesas krēslā pastarajā dienā. Tā kā Dievs pieturas pie principa vadīties pēc mūsu uzvedības, līdz ar to mums atklājas Viņa žēlsirdība – jo, neskatoties uz to, Viņš tomēr mūs paglābs. Un tādēļ mēs varam runāt par pestīšanu no tīras žēlastības.

63:12 *Melkuļu mute tiks aizbāzta* – Tas tiek citēts Rom.3:19 par mums visiem, kur Pāvils loģiski pamato, ka, tā kā mēs visi esam grēcinieki, mēs visi esam meļi – jo nepatiesība ir grēka būtība. To darot, mēs neesam uzticīgi ne mums pašiem, ne Dievam, nedz Viņa vārdam, nedz mūsu brāļiem... mēs pretendējam uz derības attiecībām ar Dievu, uz piederību Viņa tautai, un tomēr mēs nespējam pildīt derības nosacījumus. Šai kontekstā Pāvils māca, ka Mozus bauslība nosodīja šī iemesla dēļ visu Dieva tautu un tādā veidā noveda pie nepieciešamības pēc Kristus. Taču Jes.52:15 pravietoja, ka Jēzus krustā sišanas rezultātā ļaudis apklusīs savās runās. Taisnprātīgums un pilnība, kas tur parādījās vienā cilvēkā, tik cilvēcīgajā Kungā Jēzū, atstāj uz mums tādu pašu iespaidu kā Mozus bauslība – mēs apklustam, būdami nosodīti par grēku.

64:10 *Tad bīsies visi cilvēki* – Mēs brīnāmies, kāpēc bīsies „visi cilvēki”, kad tiesās dažus Dāvida laikabiedrus izraēliešus, kas viņu nepatiesi apvainojuši. Lieta tāda, ka viņi visi tiks augšāmcelti un tiesāti, un tiesa būs savā ziņā publiska, norisināsies visu priekšā (Atkl.16:15). Tas būs brīnumains mācību paņēmiens, kad cilvēku priekšā atklāsies miljardiem cilvēku dzīves stāsti, attīti atpakaļ un izanalizēti, kā arī ļauno nosodīšanas vērošana. Tas sagatavos mūs ieiešanai Dieva mūžīgajā Valstībā, Viņa principu un žēlastības izpratnei tādā mērā, līdz kuram mēs, iespējams,

nevarējām pacelties šai dzīvei, neskatoties uz to, ka Viņa principi ir doti Viņa vārdā un arī tagad ir mums pieejami.

65:4 *Tu, Kungs, tos nolīdzini* – Grēku nolīdzināšana tika sasniegta caur Kristus nāvi, kas nemira Dāvida laikā. Taču Dievs piedeva grēku Vecās Derības laikā, paredzot Kristus nāvi, kas tika it kā nokauts kopš pasaules radīšanas (Atkl.13:8). Dievs runā par lietām, kas nepastāv, it kā tās pastāvētu (Rom.4:17), jo Viņš skatās ārpus laika ierobežojumiem. Tādēļ Viņš var runāt par lietām un personām (nerunājot jau par Savu Dēlu) kā pastāvošām pirms to pastāvēšanas sākuma. Tas nenozīmē, ka tās pastāvēja burtiski, taču tās pastāvēja Dieva plānā un iecerē.

65:7 *Kalnus nostiprini ar Savu spēku* – Nav tā, ka Dievs radīja kalnus radīšanas laikā un atstāja tos. Viņš aktīvi stiprina kalnus līdz pat šai dienai. Šī psalma tēma ir, ka Dievs aktīvi strādā dabas jomā; ūdens riņķošana nedarbojas automātiski, bet gan Dieva aktīvās, apzinātās un kaisles pilnās darbības rezultātā (:10-12) – skat kom.50:1.

66:2,3 Psalmi nereti aicina neticīgo pasauli pievienoties Izraēlam Dieva kā pestītāja slavināšanā (arī :6). Izraēlam bija jābūt par gaismu apkārtējām tautām, bija jāved tās pie ticības un derības attiecībām ar Dievu. Savā vairumā viņi to nedarīja, neskatoties uz uzticīgo psalmistu centību darīt to ar viņu sacerēto dziesmu palīdzību cerībā, ka tās iespiedīsies apkārtējo tautību apziņā. Lielā misija uzrunā katru no mums nest to pašu vēsti neticīgo tumsībā, kas ir mums visapkārt.

66:6 *Mēs lai priecājamies par Viņu!* – Nereti psalmos mēs tiekam aicināti uzskatīt sevi par Izraēlu kalpībā Ēģiptē, lai pēc tam priecātos par Niedru jūras izglābšanos; tādēļ psalmists runā par „mums” kā par pieriedzējušiem Izraēlas ciešanas un izglābšanos (:11,12). Līdzīgi arī Jaunā Derība aicina mūs raudzīties uz mūsu kristībām kā uz Niedru jūras šķērsošanu un mūsu šodienas dzīvi kā tuksneša ceļojumu uz Valstību (1.Kor.10:1-4). Mums būtu it kā jāskatās ‘Bībeles televīzija’, iedomājoties vēsturiskos notikumus risināmie mūsu acu priekšā; jo garīgajā ziņā viņu ceļš sabalsojas ar mūsu glābšanu no šīs grēku pilnās pasaules.

67:3 *Visās tautās Tava palīdzība un svētība* – Skat kom.66:2,3.

67:5 Ap.d.17:31 attiecināts uz pasaules tiesāšanu Kristus atgriešanās laikā.

68:7 *Dievs vada viņu mājās vientuļos* – To Viņš darīja, izvedot Savu kalpu tautu no Ēģiptes jūga. Izraēla cilšu uzskaitē pēc Niedru jūras šķērsošanas paredz, ka katrs izraēlietis tiek pieskaitīts kādai ciltij. Tie, kas bija vientuļi, tika pievienoti ģimenēm. Dieva tautas kopībai šodien, kas, tāpat kā Izraēls pēc Niedru jūras šķērsošanas, ir izkāpusi no kristības ūdeņiem, ir jābūt kā vienotai ģimenei, jaunai garīgai ģimenei Kristū. Kliķēm, kas izveidojušās ap ģimenēm, vai draugu grupām nav jāļauj bremsēt šādas vienotas ģimenes izveidošanos, jo tieši šī neizprotamā kristiešu vienotība ir spēks, kas var pārvērst pasauli, ja tā darbojas, vadoties pēc Dieva principiem (Jāņa 17:21).

68:12 *Prieka vēsts sludinātāju bija liels pulks* – oriģinālā runa ir par sievietēm sludinātājām. Tādējādi, šeit, kā arī 23.un 26.pantos tiek uzsvērtā sieviešu loma Dieva prieka vēsts par Viņa tautas pestīšanu sludināšanā. Šī doma bija radikāla tā laika konservatīvajā vīriešu pārvaldītajā pasaulē. No tā izriet, ka mums visiem, kā vīriešiem, tā sievietēm, neatkarīgi no tā, ka kāds varētu mūs uzskatīt par nepiemērotiem, ir jāpiedalās Dieva glābšanas vēsts sludināšanā visai pasaulei.

68:19 Vēstulē Efez.4:8 tas tiek attiecināts uz Kristus pacelšanos debesīs, lai saņemtu Svētā Gara dāvanas, kuras Viņš vēlāk nodeva pirmā gadsimta baznīcai, lai tā sagatavotu šo vietu kā Dieva apmešanās vietu. Kaut brīnišķās dāvanas tika atsauktas pēc baznīcas nodibināšanas, Kristus līdžības māca, ka mums katram Dievs devis kādu dāvanu, kuru mums jāliek lietā, lai sagatavotos Dieva Valstībai, dodot iespēju Dievam dzīvot cilvēku vidū uz zemes (Mat.25:15). Mums katram ir dota kāda dāvana Kristus upurēšanās un pacelšanās debesīs rezultātā, un tā mums ir jāliek lietā.

69:10 *Jo dedzība Tava nama labad mani ir ēdusi* – Attiecināts uz Jēzu Jāņa 2:17; tik daudz pantu šai psalmā saistās ar Viņu. 9.pants runā par atsvešināšanos no pusbrāļiem un ģimenes(Jāņa 7:5). „Tavu zaimotāju zaimi ir krituši uz mani” tiek attiecināts uz Kristu Rom.15:3; un tādēļ arī uz mums, kas ir Kristū – tai ziņā, ka mums ir jābūt tā noskaņotiem, lai rūpētos par citu glābšanu un labklājību, lai mēs celtos pāri personiskiem apvainojumiem un zaimiem, neļaujot tiem atturēt mūs no kalpošanas Dievam.

69:15-17 Neatliekamā vēlēšanās pēc tūlītējas atbrīvošanas šeit noteikti sabalsojas ar Kristus ciešanām krustā. Šeit noteikti jūtama neatliekamība, krīzes situācija un alkas pēc palīdzības, kas nenāca uzreiz (skat arī 22:1). Tur Viņš izjuta neuzklausītas lūgšanas pārdzīvojumu; tur Viņš bija ar mums visās mūsu bēdu stundās.

69:21 Šī veltīgā mierinātāju meklēšana nozīmē, ka šie panti attiecas uz pašiem pēdējiem mirkļiem krustā, kad Jānis un Marija bija aizgājuši. Pārmetumi, kurus izsauca neprātīgi, aprobežoti ļautiņi no pūļa, satrieca Viņa sirdi, tik ļoti jūtīgi Viņš uztvēra vārdus, tik stipri Viņš vēlējās, lai Izraēls Viņu pieņemtu kā savu Mesiju.

69:22 Neapstrīdami attiecas uz etiķa piedāvājumu Kristum krustā, atsaucoties uz Viņa vārdiem: „Man slāpst” (Jāņa 19:28,29).

69:23 Attiecināts uz ebrejiem, kas sita Kristu krustā Rom.11:9.

69:26 Ap.d.1:20 šis pants citēts attiecībā uz Jūdu par Kristus nodevību.

69:28 Dievs piedēvē taisnību tiem, kas tic Viņam, bet grēciniekus Viņš redz vien vairojam savu grēku skaitu. Tādējādi dzīve virzās kā pa augšupejošo, tā arī pa lejupslīdošo spirāli; mēs vienmēr virzāmies vai nu vienā vai otrā virzienā, pastāvīgā kustībā.

71:11 *Dievs viņu ir atstājis* – Dāvids patiesi jutās tā, it kā Dievs viņu būtu atstājis (22:2). Dāvids, tāpat kā mēs visi, ļoti jūtīgi uztvēra to, ko citi teica par viņu – par ko liecina viņa daudzās žēlabas par viņa neslavas cēlējiem. Mums ir jābūt drošiem par mūsu attiecībām ar Dievu, lai citu runas par mūsu attiecībām ar Dievu mūs nespētu iespaidot.

71:15 *Es nespēju Tavas laipnības pierādījumus saskaitīt* – Tāpat kā mēs, Dāvids sludināja par lietām, kurām viņš ticēja, taču viņš atklāti atzinās, ka ne visu viņš pilnībā izprot. Šī pazemība un atzīšanās aprobežotā lietu izpratnē darīs mūsu liecību jo pārliecinošāku, atšķirībā no augstprātīgas cenšanās radīt visziņa iespaidu.

71:18 Dāvids gribēja dzīvot, lai varētu turpināt Dieva žēlastības un pestīšanas sludināšanas darbu citiem. Tam ir jābūt arī par mūsu dzīves mērķi.

71:20 *Izvedīsi mūs no zemes dziļumiem* – Dāvids bez šaubām cerēja uz augšāmcelšanos no mirušajiem, nonākdams pie šīs domas, meditējot par apsolījumu, ka viņš savām acīm redzēs savu dēlu – Mesiju, sēžam viņa troņa krēslā (2.Sam.7:16).

71:22 *Es Tevi slavēšu un pateikšos ar cītaru skaņām* – Dāvids iztēlojas, kā viņš slavēs Dievu pēc augšāmcelšanās, tai nākotnes laikā, taču viņš slavē Dievu arī tagad. Tas ir piemērs tam, kā dzīvot Valstības dzīvi arī tagad, Jaunās Derības laikā; tā mēs varam dzīvot to dzīvi, kādu mēs dzīvosim mūžībā, kaut gan mēs nomirsim pirms tam; taču *ir* iespējams dzīvot Valstības dzīvi arī tagad.

72 *Salamana dziesma* – Šie ir Dāvida pravietiskie novēlējumi viņa dēlam, taču tie nepārprotami attiecas uz Kristus, ne Salamana Valstību, kaut gan šim psalmam lemts aprobežots piepildījums arī Salamana laikā. Dāvidam dotie apsolījumi 2.Sam.7:12-16 noteica, ka Dāvida dēls būs arī Dieva Dēls un Dāvids mūžīgi dzīvos sava lielā pēcnācēja klātbūtnē, kurš mūžīgi valdīs Dāvida tronī. Šķiet, ka Dāvids cerēja, ka šie apsolījumi radīs piepildījumu viņa dēla Salamana laikā, kaut gan Jaunā Derība skaidri vēsta, ka to galvenais piepildījums ir Kristū (Lūkas 1:31-35). Tā Dāvids zaudēja koncentrēšanos uz nākamo Mesiju dēļ apsēstības ar savu dēlu Salamanu; un Salamanam tas kaitēja tai ziņā, ka viņa garīgums un kalpošana Dievam bija virzīta uz tēva cerību piepildījumu, bet savas dzīves beigās viņš pievērsās citiem dieviem un, saskaņā ar „Salamans mācītājs” grāmatā pausto, bija zaudējis cerību par nākamo Dieva Valstību uz zemes. Taču šis psalms ir un paliek brīnišķīgs pravietojums par Kristus nākamo Valstību zemēs visapkārt Izraēlai un Viņa valdīšanu Jeruzalemē.

72:8 Salamana laikā Izraēlas teritorija bija lielāka nekā jebkurā citā laikā.

72:10 Piepildījās Sabas ķēniņienes vizītes laikā pie Salamana Jeruzalemē (1.Ķēn.10).

72:13,14 Salamans, iespējams, apzināti centās to piepildīt savā žēlastības pilnajā spriedumā par divām prostitutētām (1.Ķēn.3:16-28); taču vēlākajā viņa valdīšanas laikā viņa skarbums un egoisms noveda viņu pie savas tautas apspiešanas

(1.Ķēn.12:4). Tādējādi Salamana paša uzvedība neļāva viņam piepildīt šīs Valstības praviestību.

72:17 *Viņā lai svētību rod visas tautas* – piepildīties tajā, ka tie, kas pieder Kristum, ir Ābrahāma dzimums un saņem Dieva svētību un piedošanu (Ap.d.3:25,26; Gal.3:27-29).

73:17 Asafam, kā tempļa kalpotājam, bija pieeja pie altāra, kas bija noklāts ar plāksnēm, kas darinātas no to grēcinieku kvēpināmiem traukiem, kas sacēlās pret Dievu tuksnesī (4.Moz.17:4). Tur zeme pēkšņi atvērās un aprija viņus – uz ko ir atsauce 18.un 19.pantos. Skatoties uz šīm plāksnēm, viņš saprata, ka ļaunie saņems sodu galu galā, un pat tie, kas šķietami aizgājuši mierā, neizbēgs galīgajam sodam. Acīmredzamā ļauno labklājība un tas, ka viņi ne vienmēr saņem sodu šai dzīvē, vienkārši nostiprina mūsu ticību nākamā soda realitātei, kad ļaunie tiks augšāmcelti un sodīti par viņu darbiem šai dzīvē. Tā kā Dievs nosoda grēku, taču grēcinieki ne vienmēr tiek sodīti šai dzīvē, liek mums nonākt pie šī secinājuma – kas jebkurā gadījumā ir speciāli sniegts arī Bībelē. Psalmā gaitā Asafs atzīstas, ka skaudība un dusmas pret bagātajiem un lielīgajiem grēciniekiem bija viņu novedušas līdz apsēstībai un gandrīz vai garīgai pakļupšanai; bet viņš atguvās, sapratis galīgā soda neizbēgamību. Tikpat nozīmīgai šai pamata doktrīnai ir jābūt arī mūsu dzīvē.

74:9 Šis apgalvojums skan savādi, jo tai laikā, kad babilonieši dedzināja templi (:7), bija pravieši Izraēlā, kaut vai Jeremija, kas bija praviestis, ka Jūda septiņdesmit gadus kalpos Bābeles ķēniņam (Jer.25:11,12; 29:10). Daniēls arī, šķiet, netika uzreiz uztvēris Jeremijas praviestības (Dan.9:2). Brīžiem rodas iespaids, ka Dieva tauta dzīvoja, neuzturot kontaktus savā starpā, neskatoties uz to, ka dzīvoja turpat blakus – Melhisedeku un Ābrahāmu varētu minēt kā piemērus. Nesadarbošanās un šķelšanās baznīcas locekļu starpā ir nožēlojama un neatbalstāma. Taču tā notiek, un kā vieni tā otri paliek Dieva tautai piederīgi – tāpat kā Asafs un Jeremija tolaik.

74:12 Šis psalms ir Asafa pārdomu pieraksts. Kad babilonieši sadragāja templi, Asafs jutās tā, it kā Dievs būtu galīgi un neatgriezeniski aizgriezies no Savas tautas; taču viņš rod mierinājumu, atceroties brīnumus, kurus Dievs darījis Savai tautai

pagātnē (:13-15). Kā Dieva tautas loceklis viņš jūta, ka šie brīnumi savā ziņā tika darīti arī viņam – tādēļ viņš nāk pie slēdziena „Dievs ir mans ķēniņš no pirmatnes”. Brīžos, kad Dieva tātums un klusēšana ir tik nepanesama, mums jāatceras, ko Viņš ir darījis mūsu un Savas tautas labā pagātnē. Mēs varam smelties mierinājumu arī pastāvīgi notiekošajās dabas brīnumu parādībās, saules lēktos un rietos, kas visi liecina par Dieva pastāvīgo aktivitāti (:16,17), pat ja Viņš nav aktīvs tai ziņā, kurā mēs izmisīgi vēlētos redzēt Viņu darbībā.

75:8 *Dievs ir visu lietu izspriedējs: vienu Viņš pazemo, otru Viņš paaugstina –* Mums nav jādomā, ka Dievs nevēro pasauli, ka Viņš atvērs grāmatas un spriedīs par visu tikai tad, kad Kristus atgriezīsies. Tiesas process notiek nepārtraukti, šo pašu brīdi mēs stāvam Viņa priekšā,

un Viņš spriež; gaidāmajā tiesas dienā šis spriedums, pie kura Viņš ir nonācis, vērojot mūsu ticību un uzvedību šai dzīvē, nāks atklātībā.

75:9 *Kauss –* Skat kom.60:5.

76:2 Jūda un Izraēls nereti tiek minēti kopā. Jūdeja attiecas uz valstību, kas sastāv no divām ciltīm: Jūdas un Benjamina un vēl puse no Manases cilts; kamēr Izraēla valstībā ietilpst desmit ciltis. Šī Dieva tautas šķelšanās bija tragēdija; taču no Dieva redzes viedokļa tie ir viena tauta, tādēļ tie nereti tiek minēti paralēli. Visas Kristus miesas šķelšanās arī ir reālas tikai no zemes redzes viedokļa; Dievs redz Savu tautu kā vienu, kā tas būtu jādara arī mums.

76:4 Šī atsauce uz Dieva dramatisko uzvaru karā Jeruzalemē un tam sekojošā iebrucēju aplaupīšana, kuras rezultātā kaimiņvalstu ķēniņi nesa dāvanas uz Jeruzalemi (:12), attiecas uz situāciju, kad Dievs sakāva asīriešus Hiskijas laikā (2.Ķēn.19:35; 2.Laiku 32:23).

77:11 Asafs griežas pie Dieva ar savām spēpēm. Ticīgie ir vienmēr zinājuši, ka Dievs ir atvērts dialogam. Asafam liekas, ka Dievs ir aizmirsis žēlīgs būt (:10), un viņš atgādina Dievam, kā Viņš pagātnē izglābis tautu pie Niedru jūras, kaut arī toreiz viņi bijuši vāji garā. Tādējādi Viņš apelē pie Dieva mīlestības pret Savu tautu, lai atkal lūgtu Dieva žēlastību Savas tautas pestīšanas labā. Ja Dievs ar Savu spēcīgo elkoni atpestīja Savu tautu tad, tad kāpēc gan ne tagad? Šeit nav bezierunu

pakļaušanās Visuvarenajam Dievam, kā to pieprasa islāms un dažas kristiešu konfesijas; Dieva tauta bijībā iesaistās dialogā ar Dievu, lūgšanas cīņā ar Viņu.

78:9,10 Izraēls atkāpās cīņas dienā, viņi bija zaudējuši pārliecību un drosmi, jo „viņi neturēja Dieva iecelto derību”. Dieva derības turēšana atsaucās uz dzīves krīzēm. Un derības turēšana nebija tikai ārēja paklausība, bet gan drīzāk cilvēka sirds nostāja. „Jo viņu sirds nebija cieši saistīta pie Viņa, un viņi neturējās uzticīgi pie Viņa derības” (:37). Derības / apsolījumi, kas doti Ābrahāmam un Dāvidam, pirmām kārtām iedarbojas uz sirdi – un mums ir pastāvīgi jāatceras, ka tie paši apsolījumi un derības ir noslēgtas ar visiem, kas ir Kristū, jo tie ir evaņģēlija pamatā (Gal.3:8).

78:18,19 Viņu sirds attieksme pret Dievu materializējās vārdos. Mūsu domām par Dievu ir milzīga nozīme; varētu teikt, ka garīgums arī ir kristietība.

78:22 *Tie neuzticējās Dievam* – Izraēlieši nebija ateisti; taču, ja mēs neticam, ka galu galā Viņš mūs izglābs, mēs uzvedamies kā ateisti.

78:28 *Visapkārt viņu mājokļiem* – Šeit redzam Dieva iejūtīgumu, Viņš ne vien apgādā ar ēdienu, bet piegādā to tieši pie durvīm. Vai tas nav tragiski, ka viņi un tik daudzi citi varēja nocietināties pret Dievu, tik maigas un jūtīgas žēlastības Dievu?

78:30 Kā mīlošs vecāks, kas mīlestības vadīts, piekāpjas bērna neprātīgiem lūgumiem, tā arī Dievs deva Izraēlam barību, kuru tie kāroja. Taču iekāres un neprātīgu vēlmi apmierināšana neveicina to izzušanu; Izraēls saņēma kāroto (:29), taču iekāre nemazinājās. Mūsu cīņā ar kārdinājumiem, neļausimies iedomām, ka piekāpjoties tiem, kārdinājums izzudīs. Tā tas nenotiek. Pirmais grēks noved pie otra, un sirdsapziņas balss kļūst aizvien vārgāka.

78:31 *Nožņaudza spēcīgos vīrus* – Brangākie (jaunajā tulkojumā) vīri bija tie, kas žēlojās, ka viņi mirstot badā un ka Dievs neizturas pret Saviem bērniem tā, kā pienāktos. Dievs viņus bija ļoti labi apgādājis ar mannu; taču tās nepietika, lai apmierinātu tos, kas visu laiku vēlējās iepriecināt savas garšas kārpiņas ar kaut ko jaunu, vēl nebijušu.

78:49 *Ļaunu eņģeļu pulku* – Dieva eņģeļi negrēko (Lūkas 20:35,36 salīdz. ar Rom.6:23). Viņi visi dara Viņa darbu (103:19-21; Ebr.1:14); nav grēka Dieva klātbūtnē debesīs (Hab.1:13). Tekstā nav runa par „ļauņiem eņģeļiem”, bet gan par eņģeļiem, kas nes „ļaunumu”, proti postu vai nelaimi. Mums vienmēr tiek atgādināts, ka Dievs dod svētību, bet arī ļaunu (Jes.45:5-7). Un to Viņš dara caur eņģeļiem. Šai kontekstā atsauce ir uz sērgām, kuras Dievs radīja Ēģiptē; „ļauņo eņģeļu” darbs bija pirmdzimto dēlu nogalināšana Ēģiptē pēc Tā Kunga pavēles.

78:54 *Bija ieguvusi* – Dievam tas it kā ko maksājis, lai dotu Izraēlam valstību vai „kalnāju”. Tas pats ebreju vārds sastopams 74:2 un 1.Moz.14:22. Mūsu atpirkuma cena mūsu vietai Valstībā bija dārgās Kristus asinis, ar kurām mēs tikām „atpirkti” (1.Kor.6:20; 7:23; 1.Pēt.1:18,19). Dievs, kuram zināma nākotne, ir ārpus mūsu laika uztveres, un tā savā ziņā Kristus bija it kā „kopš pasaules radīšanas nokautais jērs” (Atkl.13:8). Dieva sāpes un upuris nāca no sākta gala, un kad Viņš piedāvāja Izraēlam piedošanu un Valstību, šis Viņa piedāvājums Viņam nebija nesāpīgs, tas Viņam daudz maksāja. Tādēļ jo traģiskāk un sāpīgāk Viņš uztvēra viņu atteikšanos pieņemt šo piedāvājumu.

79:8 *Nepielīdzini mums mūsu tēvu noziegumus* – Ecēh.18 ebreji tiek kritizēti par to, ka tempļa nopostīšanas laikā (:1) viņi brēkuši uz To Kungu, kāpēc viņiem būtu jācieš par tēvu grēkiem, taču Dievs noraida šo viņu apgalvojumu. Viņš sodīja šo paaudzi par viņu pašu grēkiem. Taču Asafam likās, ka viņa paaudze ir salīdzinoši nevainojama; tāpat arī viņa žēlabas Dievam, ka viņš nezina, „cik ilgi” turpināsies šīs ciešanas, liecina, ka viņam nebija zināmi Jeremijas pravietojumi (Jer.25:11,12; 29:10). Skat kom.74:9. Mēs varam kaut ko pārprast, apzināti ignorēt ko citu, lai sevi attaisnotu, un tomēr Dievs var piedēvēt mums taisnību, kā tas bija Asafa gadījumā. Un tas mums ir jāatceras, kad mūs izved no pacietības citu garīgā brieduma trūkums.

79:9 *Dēļ tā, kā Dievs atklājas Savā vārdā, jo žēlastība un apžēlošana ir Viņa personības būtība* (2.Moz.34:4-6)... mums ir jānožēlo savi grēki. Pārdomas par Dieva Vārda būtību iedvesa Asafam pārliecību par piedošanas iespēju un pievērsa viņu grēku nožēlai. Tas pats notika ar Dāvidu (25:11) un Jeremiju (Jer.14:7,21), un

tas var palīdzēt arī mums. Tā kā Dieva Vārds proklamē Dievu pirmām kārtām kā apžēlošanas un žēlastības Dievu, mums ir jānožēlo savi grēki un jālūdz piedošana.

80:9 *Tu viņam sagatavoji augšanas telpu* - Potenciāli Dievs izdzina visas tautas no Kānaāna zemes, lai Izraēla vīnakoks tur varētu augt un zelt bez piesārņošanās un nest garīgus augļus. Taču faktiski Izraēls nespēja izdzīt daudzas no ciltīm, un tās palika tur kā dzelonis Izraēla garīgumam. Potenciālas iespējas bija lielas, tādas tās ir Dieva tautai arī šodien; taču ir nepieciešams, lai mēs ietu un ar ticību īstenotu šo potenciālu.

80:13 *Kāpēc Tu esi noplēsis žogu ap to* – Asafs, bez šaubām, zināja, ka Dievs bija atļāvis apkārt dzīvojošajām tautām iebrukt Izraēlā Jūdejas grēku dēļ. Vairākos psalmos Asafs šķiet nepietiekami novērtējam Jūdejas apgrēcības nopietnību un Dieva soda taisnīgumu un nepieciešamību, neskatoties uz to, ka tā laika pravieši ļoti skaidri par to bija runājuši. Taču, neskatoties uz sapratnes trūkumu un nevēlēšanos redzēt, viņš tomēr demonstrē ticību un Dievs strādāja ar viņu un iedvesa viņa psalmu pierakstu. Neskatoties uz mūsu [kā arī citu Dieva tautas pārstāvju] ignoranci un pārpratumiem, Dievs tomēr uzklausā mūsu lūgšanas.

81:6 *Es uztveru valodu, kas man ir sveša* – Dievs, protams, saprot visas valodas un cilvēku domas, ieskaitot arī ēģiptiešu. Taču Viņš tā identificējas ar Savu tautu, ka runā no viņu aprobežotā redzes viedokļa. Viņš spēj iejusties mūsu dzīves uztverē, šeit uz zemes. Tādēļ Viņš nav tālu no mums.

81:12 Dievs un Viņa balss ir viens un tas pats; ja mēs nepievēršam uzmanību Viņa balsij, tad tāda ir arī mūsu attieksme pret Dievu. Mēs nevaram atdalīt mūsu attiecības ar Viņu no mūsu attiecībām ar Viņa vārdu. Tādēļ patiesi ticīgie mīl un studē Bībeli.

81:15 *Acumirkli Es pazemotu* – Šie panti runā par to prātam neaptveramo faktu, ka Dievam ir zināmas visas iespējamās nākotnes; Viņš zina visu, kas būtu noticis, ja viņi būtu bijuši paklausīgi – un Viņš to nereti piemin praviešos. Tas mums dod vēl vienu ieskatu Dieva sāpēs, kas Viņam jāpārdzīvo, to visu zinot. Mēs vairāk sērojam par tiem, kas mirst jauni, nekā par tiem, kas ilgu mūžu nodzīvojuši, jo mēs domājam par to, kas būtu bijis. Un tāpat ir arī ar Dievu, tikai daudz lielākā mērā.

Viņš būtu paēdinājis Izraēlu ar briedušiem kviešiem un pamielotu ar medu no klints, bet Izraēls neklausīja Dieva balsij. Taču Dievs turpina plānot dažnedažādas nākotnes katram no mums; un kā individuāli, tā arī kopumā mēs, kā Viņa mīļotā tauta, tik bieži nedodam šiem plāniem īstenoties mūsu tuvredzīgās, neuzticīgās attieksmes dēļ.

82:6 *Jūs esat dievi* – Ebreju vārds *elohim* nozīmē ‘varenie’, dažkārt to tulko kā ‘Dievs’, citreiz tas attiecas uz cilvēkiem, šai gadījumā uz Izraēla grēcīgajiem soģiem (:2,8). Kad ebreji nepatiesi apvainoja Jēzu, ka Viņš stāda Sevi par Dievu, Viņš to noliedza, citējot šīs rindas. Ar to Viņš gribēja teikt, ka ‘Vecajā Derībā cilvēkus sauc par dieviem; Es tikai saku, ka esmu Dieva Dēls’ (Jāņa 10:34,35). Viņš ne tikai noliedza, ka ir Dievs jebkādā Trīsvienības nozīmē; Viņš parādīja, ka vārdu „Dievs” var attiecināt uz cilvēkiem, un, pat ja to lieto, runājot par Viņu, tas nebūt nenozīmē, ka Viņš ir Pats Dievs.

83:14 *Par pelavām vējā* - Sabalsojas ar Daniēla 2:35,44 vārdiem par tēla, kas simbolizēja Izraēla ienaidniekus, kāju sadauzīšanu. 83.psalms runā arī par desmit tautām, kas sazvērējušās pret Izraēlu, bet tiks Dieva tiešas iejaukšanās rezultātā dramatiski sakauti. Rodas vēlēšanās pielīdzināt šīs desmit tautas Daniēla grāmatas 2.nodaļā aprakstītā tēla 10 kāju pirkstiem, kā arī pēdējo dienu zvēra, kas aprakstīts Daniēla un Atklāsmes grāmatās, desmit ragiem. Šīs desmit tautas ģeogrāfiski atrodas visapkārt Izraēlas valstij un viņu lietotā retorika pēc apraksta neatšķiras no tās, ko lieto palestīnieši un Izraēlas arābu ienaidnieki. Tādējādi situācija Izraēlas apkārtnē ir droša zīme, ka Kristus drīz atgriezīsies.

83:17 *Lai viņi meklē Tavu vārdu* – Pēdējo dienu sodi pret Izraēla ienaidniekiem, tāpat kā visi Dieva sodi, ir domāti, lai tautas nožēlotu grēkus un stātos attiecībās ar Dievu; tie nav vienkārši sakaitinātā Dieva dusmu izvirdumi.

84:11 Vien viena diena Dieva klātbūtnē būs labāka par tūkstoš dienām šai pasaulē; un vai nav brīnumaini, ka mēs dzīvosim mūžīgi ar Dievu Viņa Valstībā! Uz to ir atsauce 2.Pēt.3:8.

85:5 Kaut gan Dievs bija potenciāli atstājies no Savas dusmības (:4), Izraēlam vēl bija jāpievēršas Dievam, lai tas īstenotos viņu personīgajā pieredzē.

85:11 *Žēlastība un uzticība...taisnība* – Šķiet, ka ne individuāli, ne kolektīvi mēs nespējam panākt šo jēdzienu saplūšanu. Mēs esam vai nu pārāk mīksti un ejam uz kompromisu, tādējādi zaudējot ticību, vai arī esam pārāk cieti un zaudējam Kristus garu, bez kura mēs ‘nepiederam Viņam’ (Rom.8:9). Rezultātā, kad vien Dieva taisnība draudzē atplaukst no jauna, šīs draudzes garīgumam ir atkal lemts slīdēt lejup; pēc divām vai trim paaudzēm taisnība tiek zaudēta. Tie vai nu sagrauj paši sevi rūgtu nesaskaņu rezultātā, vai iet uz kompromisu un zaudē ticību. Iespējams, Dievs tā ir lēmis, ka neviena draudze nesaglabā ticību neskaitāmu paaudžu gājumā. Taču izaicinājums, lai „žēlastība un uzticība”, „taisnība un miers” sastaptos mūsu domāšanā un spriedumos paliek, kaut arī pilnībā mums to nerasniet; taču, cenšoties to panākt, mēs tiekam novesti pie atziņas, cik brīnumaini un skaisti šie jēdzieni sadzīvo Tēvā un Viņa Dēlā, un pie tieksmes vēl skaidrāk apzināties un sajust Dieva Vārda godību, kas pilnībā ietver šos cilvēku apziņā pretstatāmus jēdzienus (2.Moz.34:6,7; Rom.11:22).

86:3 Ir panti, kuri vēsta, ka daudzās ik dienu Dievam teiktās lūgšanas ir faktiski viena lūgšana (86:3,6; 88:2,3); lūgšana ir dzīves veids / gars, nevis kaut kas specifisks, kas notiek dažu minūšu laikā ik dienu. Pavēles „lūdziet bez mitēšanās Dievu” (1.Tes.5:17) vienkārši nav burtiski izpildāmas. „Palieci nomodā *visu laiku*, Dievu lūgdami” (Lūkas 21:36) pēdējās dienās arī saista lūgšanu ar *modrību*, kas ir drīzāk attieksme pret dzīvi, nevis kaut kas, kas darāms noteiktos gadījumos. Ar to nav teikts, kas lūgšana nekādā ziņā neattiecas uz formālu, specifisku lūgšanu. Tā pilnīgi noteikti uz to attiecas, taču tā ir tikai mūsu dzīves gara izteikšana vārdos.

86:14 Skaidrs, ka Dievam tas viss bija zināms, taču daļa no lūgšanas ārstējošās iedarbības ir tajā, ka mēs ietērpjam situāciju, kurā mēs esam nonākuši, vārdos, un vēršamies ar tiem pie Dieva.

87:5 Šis pants un viss psalms var attiekties uz to, ka Kristus tiesas tronis būs iedibināts Jeruzalemē un tādēļ visi, kas dzīvos mūžīgi, būs tai ziņā dzimuši no jauna tieši tur, jo viņi uzsāks savu mūžīgo dzīvi šai pilsētā.

88:3 Tā ir brīnišķīga doma, ka mūsu lūgšanu vārdi nonāk Dieva klātbūtnē. To simbolizēja kvēpināmā trauka dūmi (kas pārstāvēja lūgšanu, Atkl.8:3,4), kas no svētās vietas iesniedzās visssvētākajā vietā.

88:10 *Es Tev izstiepju pretī savas rokas* – Tas ir piemērots ķermeņa stāvoklis lūgšanas laikā, paužot mūsu atvērtību Dieva atbildes uzklausīšanai, lai kāda tā būtu, un mūsu sirds atvērtību Viņam.

88:11 Uzticīgais psalmists zināja, ka nāve ir bezapziņas stāvoklis; viņš gribēja dzīvot un turpināt slavēt Dievu. Un tam ir jābūt arī mūsu apzinīgās dzīves mērķim.

88:14 *Ik rītus* – Patiesi garīga cilvēka diena parasti sākas ar lūgšanu. Dienas sākums nosaka dienas garīgo noskaņu.

89:3 Mūs nereti māc šaubas, vai Dievs patiesi mūs mīl, vai Viņš patiesi turēs derību ar mums. Taču Viņa radības pastāvēšanai, kas turpina eksistēt, neskatoties uz cilvēku grēkiem, ir jābūt par pastāvīgu atgādinājumu mums par Dieva uzticību, ja mēs ļaujam sev to tā uztvert.

89:13 Tas norāda uz to, ka Dievs nosaka debess puses, skatoties no Jeruzalemes; ticīgie ir vienmēr Viņa redzes loka centrā, Viņa domāšanas centrā. Viņš nekad neaizmirst par mums.

89:21 *Es esmu atradis un izraudzījis Dāvidu par Savu kalpu* – Dievs ir pastāvīgos cilvēku meklējumos, tā ir tēma, kas atkārtojas praviēšos (Hoz.9:10; 5.Moz.32:1; Jes.50:2; 65:1,2;66:4). Tādējādi nevis mēs tiecamies pēc Dieva, bet Viņš dedzīgi tiecas pēc mums, un mums tas beidzot ir jāapjauš. Mēs ne tik daudz atrodam Dievu, kā apjaušam, ka Viņš jau patiešām ir ar mums. Un tomēr mēs, bez šaubām, jūtam, ka mēs meklējam vai esam meklējuši Dievu, esam meklējuši galīgo Patiesību. Taču Dievs meklē mūs; pievērsoties Kristum, Dieva un cilvēka saskarsme gūst dziļumu; jo Kristū Dievs atrod mūs, un mēs atrodam Viņu.

89:27-33 Šeit mēs redzam nepārprotamu komentāru par Dieva apsolījumiem Dāvidam attiecībā uz viņa lielo pēcnācēju, kuram bija jābūt arī Dieva Dēlam (2.Sam.7:12-16). Šie apsolījumi piepildījās Kristū (Lūkas 1:31-35). Tas fakts, ka Kristus sauca Dievu „Mans Dievs” un Dievs bija Viņa pestīšana, Viņa glābējs caur augšāmcelšanu no mirušajiem, nepārprotami pierāda Trīsvienības jēdziena kļūdainību. Jēzus nav Pats Dievs.

89:36 Dieva dotie apsolījumi mums ir Viņa svēta apņemšanās būt ar mums – ir viegli aizmirst šīs Viņa apņemšanās nopietno un saistošo dabu. Dievs zvērēja Dāvidam pie „Sava svētuma”. Ebreju vārdu, kas tulkots kā „svētums”, tulko arī kā „uzticība”. Dāvids par atbildi uz Dieva apsolījumiem veltīja visu sudrabu un zeltu, ko viņš bija ieguvis, Tā Kunga namam (1.Ķēn.7:51; 1.Laiku26:26; 2.Laiku 5:1). Arī mums atbildē par Dieva uzticību ir jāveltī Viņam viss, kas mums ir. Derības attiecības ar Dievu prasa daudz ko kā no Viņa, tā arī no mums.

89:53 *Slavēts lai ir Tas Kungs mūžīgi!* – Neskatoties uz visām šaubām, kas izskan šai psalmā, uzticīgais psalmists pateicas Dievam un slavē Dievu. Viņa klusēšanai noteiktos mūsu dzīves posmos nav jāattur mūs no Dieva slavēšanas par to, ka Viņš ir, kas Viņš ir.

90:2 Tā ir tēma, kas Bībelē mēdz atkārtoties, ka ticīgo attiecības ar Dievu ir savstarpējas. Mēs mītam Dievā, un Dievs mīt mūsos (1.Kor.3:16). „Kas paliek mīlestībā, tas paliek Dievā un Dievs viņā” (1.Jāņa 4:15,16).

90:10 Tas ir viens no daudziem Bībelē minētiem iemesliem, ka ir nepieciešams ātrāk nākt pie atziņas, ka mums nav tik daudz laika, lai mēs varētu tērēt to nelietderīgi, nekalpojot Dievam. Mums ir jāmācās savas dienas skaitīt, apzinoties, ka mūsu dzīvības laiks ir tikai 70 gadi, un tādēļ mums ir vajadzīga gudra sirds (salīdz. :10 un :12). „Nepamet gudrību, tad tā tevi pasargās” (Sal.pam.4:6).

90:13 *Atgriezies* - Mozum vairākas reizes izdevās pārliecināt Dievu mainīt nodomu par Izraēlu, un šeit viņš atkal mēģina pārliecināt Dievu neļaut nepaklausīgajam Izraēlam iet bojā tuksnesī. Šī lūgšana nesaņēma atbildi, taču tā ir labs piemērs tam, ka cilvēks var būt tik tuvās attiecībās ar Dievu, ka var lūgt Viņu mainīt Savu nodomu.

91:1 Šis psalms liekas saistīts ar 90. psalmu kā tās pašas lūgšanas daļa. Tas ir īpaši adresēts Jozuam, kas tuksneša ceļojuma laikā dzīvoja Saiešanas teltī (2.Moz.33:11) un bija viens no tiem nedaudzajiem, kas izdzīvoja pēc nepakļāvīgās paaudzes iznīcināšanas tuksnesī. Psalmā 3.-7. panti apraksta, kā viens pēc otra šīs paaudzes ļaudis iet bojā, bet Jozua tiek pasargāts, jo viņš ticēja, ka Izraēls mantos apsoltu zemi.

91:11,12 Jēzus tika kārdināts saprast šos vārdus tā, ka Dievs Viņu pasargās, lai ko Viņš darītu, jebkādu motīvu vadīts (Mat.4:6). Kārdinājums ir ļoti viltīgs; iekāres dzīts, ticīgais var viegli krist kārdinājumā iztulkot Dieva vārdus tā, lai viņš justos attaisnots, darot to, ko viņam tik ļoti gribētos šobrīd darīt, tā ir ļoti izplatīta kārdinājuma forma. Šis psalms bija pamudinājums Jozuam (skat kom.90:1), kas ir viena no 'Jēzus' vārda formām, tā kā Jēzus īpaši uzmanīgi uztvēra šo tekstu.

91:14 Jozua (skat kom.1. pantam) tika pasargāts, jo viņš ticēja, ka Dievs patiesi dos Savai tautai apsolīto Valstību; taču šī ticība šeit tiek aprakstīta kā Dieva mīlestība un Viņa Vārda zināšana. Jozua gribēja, lai Izraēls mantotu Valstību, jo viņš mīlēja Dievu, nevis tāpēc ka viņš gribētu kādu personisku labumu pats sev. Šeit ir redzams, kā Jaunās Derības ticības, cerības un mīlestības triāde savijusies kopā Jozuas raksturā.

92:3 Regulāri 'klusie brīži' ar Dievu no rīta un vakarā ir tik svarīgi, jo kas gan ir garīgā dzīve, ja ne pareizo paradumu kopums!

93:1 Pierādījums tam, ka Dievs neiznīcinās zemi, bet turēs Savu derību par mūžīgas Valstības nodibināšanu uz zemes. Tāpat kā zeme ir nostiprināta uz mūžiem, tā arī Dieva liecības (:5).

94:1 Dāvids redz To Kungu kā atriebēju Dievu; vienīgo, kuram ir atriebšanas tiesības. Atsaucoties uz to, mums ir jātic, ka atriebšana patiesi pieder Dievam, un mēs neatrieksim paši sevi (Rom.12:19). Tas attiecas uz visniecīgākā līmeņa atdarīšanas veidu citam, kas mums tik viegli padodas vārdos, žestu valodā, attieksmēs un tml., reaģējot uz citu cilvēku pāridarījumu mums.

94:9 Dievs radījis mūs ar nodomu, lai mēs ticētu, ka Dievs redz un zina visas lietas; Viņš, kas radījis mūsu acis un ausis, kas darbojas bez mitas 24 stundas dienā septiņas dienas nedēļā, lai neredzētu un nedzirdētu visu, kas norisinās mūsu dzīvē?!

94:12 Patiesa Dieva vārda uztvere ir pamācoša pieredze. Tas nav viegli, ne tik viegli kā lasīt grāmatu, ko sauc par Bībeli, un nodoties tās būtības atklāšanai. Mūsu ciešanām ir jēga, un tās ir Dieva dotas tik lielā mērā, cik lielā mērā mēs esam

atvērti Viņa vārdam un spējīgi to uztvert; jo tās ir domātas, lai palīdzētu mums dzīvot saskaņā ar Viņa vārdu.

95:7 Nepieciešamība uz klausīt Viņa balsi „šodien” attiecās uz Izraēlu tuksnesī, kopienai 95.psalma sarakstīšanas laikā, kā arī uz 1.gadsimta ticīgajiem, uz kuriem šie vārdi speciāli attiecināti Ebr.3:7,15; 4:7. Steidzama nepieciešamība pakļauties šī aicinājuma vārdam ir tikpat dzīva mums arī „šodien”; it kā mēs atrastos tuksnesī 95.psalma laikā, vai pirmā gadsimta baznīcā.

96:5 Elkus raksturo kā tādus, kas nav spējīgi neko radīt. Kaut gan burtisku elku pielūgsmē mūs nekārdina, mūsu dzīve ir citu potenciālu elku pilna, kas aizved mūs no Dieva – bezgalīga sērfošana internetā, iesaistīšanās sabiedriskajā dzīvē, sekošana sporta notikumiem un slavenībām, naudas uzkrāšana, aizraušanās ar hobijiem. Tās nav radošas darbības; kalpošana Dievam ir vienīgā patiesi radoša nodarbe, kurai mēs varam veltīt savu dzīvi.

96:10 *Sakiet tautām* – Psalmists bija pilns apņēmības sludināt svešautiešiem. Skat kom.18:49.

96:13 Attiecināts uz Kristus atgriešanos pastarajā dienā Ap.d.17:31.

97:8 *Viņa priekšā zemojas visi elki* – Šeit, tāpat kā daudzviet psalmos, tiek pieņemts, ka citu tautu dievi / elki pastāv, taču Tā Kunga lielums ir tik nepārspējams, ka tiem faktiski nav ne spēka, ne kādas nozīmes. Taču Bībele māca, ka šie dievi / elki faktiski nepastāv. Tas pats princips Jaunajā Derībā attiecas uz ļaunajiem gariem, kas arī saistās ar elkiem (1.Kor.10:20,21). Par tiem runā, it kā tie pastāvētu, taču Dieva acīmredzamais spēks, kas izpaudās Kristus brīnumdarbos, faktiski vēstīja par to nepastāvēšanu vai pilnīgu bezspēcību un jebkādas nozīmes trūkumu.

98:3 Uzvara, par kuru iet runa 1.-3.pantos, attiecas uz Dieva uzvaru Savas tautas pestīšanā caur Jēzu [ebreju vārda Jēzus nozīme ir ‘Jahves pestīšana’]. Tieši mūsu personīgai šīs pestīšanas pieredzei ir jābūt par liecību, kas pārlicina neticīgo pasauli slavēt Dievu. Dieva nodoms bija, ka Viņa tautas pestīšanai no Ēģiptes tieši tā bija jāiedarbojas uz citiem; taču Izraēls nicināja šo pestīšanu, savās sirdīs vērsot to par tieši pretējo, pastāvīgi vēloties atgriezties Ēģiptē, tādējādi tie nesludināja

Viņa pestīšanu, un pagāni to nedzirdēja. Mēs nevaram turēt savu glābšanas pieredzi pie sevis; ja mēs patiesi esam uztvēruši šo glābšanas brīnumu, tad mēs pasludināsim to visai pasaulei.

99:4 *Tu esi nodibinājis tiesu un taisnību* – Tā ir pastarās dienas valoda, kad tiesnesis ievieš dzīvē / ‘nodibina’ principus. Tas Kungs ir ķēniņš, un tas nozīmē, ka Viņš pastāvīgi spriež par mums tiesu, un mēs dzīvojam Viņa vērtējošas acs priekšā. Viņa tronis ir tiesneša tronis, tātad, kad vien cilvēks ir Dieva priekšā – un viņš ir Dieva priekšā vienmēr – Viņš vienmēr spriež par mums tiesu, tieši šobrīd.

99:7 *Tie pasargāja Viņa liecības un bauslību* – Tas ir kontekstā ar to laiku, kad Izraēls bija tuksnesī un Dievs runāja uz tiem no mākoņa. Tad viņi neturējās pie Dieva bauslības, kā tas izriet no praviešu un vēsturiskajiem pierakstiem. Psalmists dalās pārdomās par to, ka Dievs tolaik piedēvēja taisnību Savai tautai (4.Moz.23:21), tāpat kā Viņš piedēvē taisnību tiem, kas gājuši caur Niedru jūras kristību (1.Kor.10:1,2).

100:3 Tam faktam, ka Dievs Pats mūs ir darījis par Savām avīm – „un ne mēs paši” (komentārs, kas faktiski attiecināms uz teorijām par ateistisko evolūciju) – ir jāliek mums aizrautīgi dziedāt slavas dziesmas Dieva priekšā. Tāpat kā 96:2,5 un citi panti, aicina mūs no sirds dziedāt slavu Dievam vienkārši tādēļ, ka „Dievs radījis debesis”. Dieva radības, kas atzīst Dievu kā savu rādītāju, dzied prieka un pateicības dziesmas savam Radītājam.

101:3 *Es neraudzīšos uz ļaunām un kauna pilnām lietām* – Dāvids runā par to, kā viņš, cenšoties gūt garīgu noskaņojumu, sapratis, ka mūsu domas iespaidojas no tā, ko mēs redzam vai novērojam. Šie senatnē teiktie vārdi ir tik aktuāli šodien, šai interneta paaudzē, kad mēs vienatnē varam noraudzīties uz dažādām „ļaunām lietām”. Ja mēs izvēlamies domu garīgumu, tad mums apzināti jākontrolē, ko mēs varam sev atļaut skatīties.

102:14 *Noteiktā žēlastības stunda ir sītusi* – Iespējams, ka psalmists raksta Bābeles gūsta laikā, kad noteiktie 70 Jūdejas gūsta gadi tuvojās beigām un viņš ilgojās pēc apsoltās atjaunotnes un Jeruzalemes uzcelšanas no jauna.

102:17 *Kad Tas Kungs Ciānu uzcelš* – Viņš nav vēl to izdarījis (:14), agrākie panti apraud šo faktu. Taču psalmists tic Dieva apsolījumiem un uzskata, ka tie ir gandrīz piepildījušies. Ticība ir Dieva perspektīvas pieņemšanā, kad tu redzi nākotnes apsolījumus, it kā tie jau būtu īstenoti, kas būtībā dod mums iespēju dzīvot Valstības dzīvi jau tagad.

102:26 Pamatu likšana ir gandrīz vienmēr saistīta ar pamatu likšanu jaunajam templim, tempļa atjaunošanai pēc atgriešanās no Bābeles gūsta (Ezra 3:10-12; 5:16; Jes.44:28; Hag.2:18; Cah.4:9; 8:9), un tas arī ir šī psalma konteksts (skat kom.13.un 16.pantiem). ‘Debesis un zeme’ attiecas uz Izraēlu (Jes.1:2) un templi. Kaut arī viņi ‘gāja bojā’ babiloniešu iebrukuma un pirmā tempļa izpostīšanas laikā, Dievs palika un, pēc psalmista pārliecības, iedibinās jauna tempļa sistēmu (kā tas izklāstīts Ezras 40-48). Taču tas gluži tā nenotika, kā Dievs bija paredzējis, Jūdejas vājuma dēļ, un tā šie pareģojumi tika pāradresēti tam, ka visa ebreju sistēma, kas centrējās ap templi un Mozus bauslību, ‘ies bojā’ un dzims jauna tempļa sistēma, kuras pamatā būs paaugstinātais Kungs Jēzus (Ebr.1:10 un konteksts).

103:2 Ebreju vārdu, kas tulkots „labu darījis”, tulko arī kā „slavēt”. Tādēļ viss, ko Dievs mums dod, jau prasa teikt slavu Dievam. Ļoti labs paradums ir pateikties Dievam pirms ēdiena reizes. Kad mēs saņemam Viņa dāvanas, vai drīzāk, kad mēs *uztveram* to saņemšanu, mūsu dvēseli pilda dziļas pateicības jūtas. Tā ir īstā slavēšana!

103:20,21 Uzsvars ir uz to, ka *visi* eņģeļi ir Dievam uzticīgi kalpi, kas dara Viņa gribu (Ebr.1:14). Eņģeļi nedalās labajos un sliktajos. Dievs necieš ļaunumu Savā klātbūtnē debesīs (Hab.1:13). Grēka alga ir nāve, eņģeļi nav mirstīgi, jo viņi negrēko; mēs ceram, ka pēc augšāmcelšanās Kristus atgriešanās laikā mēs šai ziņā līdzināsimies viņiem (Lūkas 20:35,36). Skat 148:2.

103:22 *Teici To Kungu, mana dvēsele!* – Dāvids redz sevi līdz ar eņģeļiem slavējam Dievu (:20,21).

104:4 *Vējus par Saviem vēstnešiem* – Ebreju vārdu „vējš” tulko arī kā „gars”. Dieva Gars darbojas daudzos veidos, viens no tiem ir caur eņģeļiem. Jā mēs sākam

domāt par to, kā Dieva Gars darbojas, kā Viņš var būt visur esošs, kā Viņš dara lietas – varētu teikt, ka tas tiek sasniegts caur Viņa eņģeļu karapulkiem.

104:20 *Tad metas nakts* – Saullēkts un saulriets ir Dieva enerģijas apzināts patēriņš, tas nenotiek automātiski kā uzvilks mehānisms, kuru Dievs ir uzstādījis un tad atstājis to tikšķēt. Viņš apzināti liek augt zālei (:14), un apzināti dod barību dzīvniekiem (:28). Līdzīgi arī ūdens cikls dabā nedarbojas kā automātiski strādājošs mehānisms; Dievs pievada avotus strautiem, ka tie priecīgi burbuļo starp kalniem (:10). Šis skats uz radību nozīmē, ka ir vieglāk ticēt tam, ka Dievs, kas apzināti vada visas šīs lietas, var jeb kurā brīdī iejaukties vienīgi Viņam zināmā veidā; mēs neesam bezpalīdzīgi dabas upuri, kura dzīvo pati par sevi, savas gribas vadīta.

104:29 *Kad Tu viņiem atņem dvašu, tad viņi mirst un atgriežas pīšļos* – Ebreju valodā „dvaša” un „gars” ir viens un tas pats. Dievs radīja cilvēku no zemes pīšļiem un iedvesa viņa nāsīs dzīvības dvašu (1.Moz.2:7). Kad mēs mirstam, šī dzīvības dvaša atgriežas pie Dieva un mūsu miesa pārvēršas pīšļos. Mēs nevaram pārdzīvot nāvi pie pilnas samaņas, cilvēkam nepiemīt nemirstība. Dzīve un nemirstība ir atklājusies tikai dažiem cilvēkiem caur Kristus evaņģēliju līdz ar cerību uz augšāmcelšanos un nemirstību, kas ir Viņā (Rom.2:7; 2.Tim.1:10). Bībeles mācība par cilvēka dabu nepieļauj nekādas teorijas vai cerības uz reinkarnāciju.

105:17-23 Šī psalma kontekstā Dievs mierina Izraēlu, ka visas viņu ciešanas Jāzeps jau ir izcietis. Par Izraēlu kā nāciju nereti runā kā par cietumnieku pagānu pasaulē (Ps.79:11; 102:21; Jes.42:7,22; 49:9), līdzīgi Jāzepam. Cietums un nāve nereti ir saistīti, jo ieslodzījuma laiks bija gandrīz kā nāves spriedums, tik slikti bija dzīves apstākļi ieslodzījumā. Tādēļ Izraēla atrašanās cietumā bija nāves simbols dzīves laikā. Tāpat kā Dievs izglāba Jāzepu, tā arī mēs tiksīm izglābti no mūsu patreizējā apspiestības stāvokļa.

105:18 Tas pievērs uzmanību Jāzepa garīgajām ciešanām. Viņa kājas bija siekstā un dvēselei bija izlikti slazdi, guļot nomāktības tumsā. Jāzeps atradās tādā stāvoklī, līdz pienāca Dieva noteiktais laiks ķēniņam pēkšņi teikt savu vārdu; tā arī jūdi Bābeles gūstā tika mierināti, kad 70 gūsta gadi bija galā, arī tie tika līdzīgā veidā atbrīvoti, kad nāca ķēniņa Kīra rīkojums, ka tie var atgriezties savā zemē ar viņa atbalstu.

105:19 Dievs iekārtojis mūsu dzīves pēc noteikta parauga; mūsu dzīvēs pienāk laiks dažādām situācijām. Atskatoties uz Bībeles pierakstiem par Jāzepu un Mozu, kuru dzīve skaidri sadalīta trijos 40 gadu ilgos posmos, tas ir skaidri redzams; to gan ir daudz grūtāk saskatīt mūsu dzīvēs, jo mēs vēl esam dzīves procesā. Bet Dievs visu kontrolē un plāno tā, lai galu galā mēs gūtu mūžīgu labumu.

105:37 *Neviena gurdena nebija viņu ciltīs* – Brīnumaini, bet starp tiem trim miljoniem, kas tonakt pameta Ēģipti, nebija neviena, kas justos slikti. Mūsu izešanas laikā no šīs pasaules caur mūsu Niedru jūras kristībām Kristū, mēs tiekam garīgi spēcināti – un mums ir jāturas šai spēkā.

105:45 *Lai turētu godā Dieva likumus* – Mūsu atrašanās Valstībā mērķis ir pastāvīgi turēt godā Dieva likumus; tieši šī iemesla dēļ mēs vēlamies tur nonākt.

106:3 *Vienumēr* – Pastāvība ir ārkārtīgi svarīga garīgajā dzīvē, patiesam garīgumam nav raksturīgi gadījuma rakstura garīguma un paklausības uzliesmojumi.

106:5 *Ka redzam labumu parādāmajiem Tavos izredzētajos* – Psalmists vēlas glābšanu mūžīgai dzīvei ne tikai sev, viņš alkst redzēt visu tautu slavējam Dieva pestīšanu. Pestīšanas iespēja rodas, kad visai tautai tiek piedots; dažreiz mēs sastopamies ar garīgu egoismu, kad mēs vēlamies Valstību vienīgi dēļ tā, ko tā nesīs mums. Taču skatoties no Dieva godības viedokļa, mēs vēlēsimies nākamo pestīšanu, jo mēs visi tiksim cildināti. Tādēļ Pāvils teica, ka prieks, kuru viņš izjutīs Valstībā būs saistīts ar prieku par to, ka viņa brāļi arī ir tur (1.Tes.2:19).

106:6 Turpinot 5.pantā izteikto domu, psalmists jūta, ka viņš pats arī nav bez grēka („mēs esam grēkojuši”). Mūs neaicina būt paštaisniem un pašapmierinātiem, mums ir jājūtas iesaistītiem visas Dieva tautas neveiksmēs un veiksmēs.

106:7 *Pie Niedru jūras* – Pat savas glābšanas brīdī viņi bija nepakļāvīgi. Dievs viņus izglāba ne tāpēc, ka viņi būtu sasnieguši noteiktu taisnprātīguma pakāpi, bet vienīgi Savas žēlastības dēļ. Niedru jūras šķērsošana ir mūsu kristīšanās pirmtēls (1.Kor.10:1,2); Dieva žēlastība bija tā, kas nesa mums glābšanu, tas nebija mūsu taisnprātīgums.

106:15 *Bet uzsūtīja viņu dzīvībā sērgu* – Pakļaudamies miesas kāribām, mēs izplēnam iekšēji un garīgi. Pakļaušanās kārdinājumiem nenes laimi.

106:37 Ļaunie gari attiecas uz elkiem (:36). Pasaulē nav neviena ļauna gara vai elka (1.Kor.8:4; 10:20). Tādēļ, kad mēs lasām par ļauno garu izdzīšanu evaņģēlija pierakstos, mums ir jāzina, ka tajās dienās tā mēdza runāt par visdažādāko slimību ārstēšanu, tas nebūt neliecina par kādu būtņu reālu pastāvēšanu.

107:4 *Neatrada pilsētas, kur varētu dzīvot* – Ebr.13:14 šī frāze citēta runājot par mums. Mēs arī atrodamies tuksneša ceļojumā pēc mūsu Niedru jūras kristībām. Un mēs neatrodam paliekamas pilsētas, ko varētu saukt par savu māju. Mūsu atpūtas un apmešanās vieta nav šai dzīvē, bet gan Valstībā, kas nāks līdz ar Kristus atgriešanos. Tā varētu būt netieša norāde uz viņu vēlmi apmesties tuksnesī. Viņi negribēja atgriezties Ēģiptē (kaut gan brīžiem gribēja), viņi patiesībā nevēlējās nezināmo apsolīto zemi... un tā, tie vienkārši vēlējās apmesties turpat tuksnesī. Tā tas var notikt arī ar mums. Mēs varam būt laimīgi savā ceļā uz Valstību, kristiešu dzīves sociālais aspekts var mums būt pa prātam... mēs esam apmierināti ar to, taču neskatoties uz visu to, mums var pietrūkt reālas sajūtas, ka mēs virzāmies uz Valstību. Kristieša dzīve ir vien ceļš, kas ved uz mērķi, un mūsu mērķis ir Valstība. *Ja mēs dzīvojam ar pārliecību, ka mēs tur noteikti būsim, mūsu dzīve atspoguļos šo konkrēta virziena un mērķa sajūtu.*

107:9 Marija citēja šo pantu, runādama par to, kā Dievs viņu pildījis ar labumiem (Lūkas 1:53); bet Caharija citēja nākamo 10.pantu nedaudz vēlāk (Lūkas 1:79). Marija noteikti bija ievirzījusi viņu savā domu gaitā. Mūsu garīgums var pozitīvi ietekmēt citus, kā apzināti, tā arī neapzināti. Tādēļ ir svarīgi būt garīgu cilvēku kompānijā.

107:11 *Neizpildīja Visaugstākā gribu* – Tas ir viens no daudziem pantiem Bībelē, kas liek domāt, ka mēs it kā tiesātu Dievu, kad mēs lasām Viņa vārdu. Viņš apgāž jebkuru apgalvojumu, ka Viņa vārds nav patiess (Rom.3:4). Ka mēs, mirstīgi cilvēki būdami, uzņemtos tiesāt Dievu, visaugstāko tiesnesi, ir ķecerīga doma, bet tieši to mēs darām, kad mēs nododamies pārdomām par Viņa apgalvojumiem par mūsu glābšanu, kas caurstrāvo Viņa vārdu.

107:30 Doma par to, ka Dievs apklusināja vētru un izglāba izmisušos jūras ceļotājus, ievēdot tos viņu iecerētajā ostā, piepildījās Kristus vētras apklusināšanā Galilejas ezerā (Jāņa 6:18-21). Tas nenozīmē, ka Viņš ir Pats Dievs, bet gan to, ka Vecās Derības apgalvojumi par Dievu piepildījās Viņa Dēlā, kas bija Sava Tēva perfekta izpausme.

108:13 Šī psalma struktūra zīmīga ar to, ka tas sākas ar slavas dziesmu Dievam un tad pāriet izmisīgā lūgšanā pēc Dieva palīdzības. Ebreju vārds „uzklausīt” nozīmē arī „atbildēt”. Mums patiesi ir jāgūst mierinājums, ja mūsu lūgšana ir ‘uzklausīta’; uzklausījums jau ir sava veida atbilde / atsaukšanās, ar kuru cilvēkam ir jāsamierinās. Tādēļ Dāvids vēlējās slavēt Dievu pat pirms atbildes saņemšanas; zināšana, ka Dievs viņu uzklausīja, deva viņam drošu pārliecību (skat arī 109:30). Mums nav jābaidās sevi ar to, ka neatbildēta lūgšana nozīmē, ka Dievs to ir dzirdējis, bet nav atbildējis uz to.

109:6 *Sātans* – Ebreju vārda ‘sātans’ nozīme ir pretinieks, šī vārda nozīme ir neitrāla, tas neattiecas ne uz kādu grēcīgu būtni.

109:8 Šie vārdi Ap.d.1:20 citēti attiecībā uz Jūdu. Mācekļi saskatīja līdzību ar Jūdu un nolēma konkrēti rīkoties saskaņā ar šiem vārdiem – viņi nolēma atrast cilvēku, kas pārņēmtu Jūdas amatu, kā šis pants to nosaka. Arī mums ir jāprot saskatīt līdzības Bībelē un tad attiecīgi arī jārīkojas.

109:30 Skat kom.108:13.

110:1 Šis pants citēts Mat.22:44 un Ap.d.2:34,35, saprotot ar to, ka Dāvida „kungs” ir Jēzus, kuru Tas Kungs aicināja sēsties pie Viņa labās rokas pēc Viņa augšāmcelšanās, pasludinot Viņu par mūsu priesteri pēc Melhisedeka kārtas līdz tam laikam, kad Viņš atgriezīsies, lai kļūtu par ķēniņu Jeruzalemē („Ciānā”) un iznīcinātu visus Tā Kunga ienaidniekus.

110:2 *Valdi savu ienaidnieku vidū!* – Tas apstiprina 2.psalma radīto iespaidu, ka Kristus atgriezīsies un nodibinās Savu Valstību, taču sākotnēji Viņš sastapsies ar pretestību; tautas sapulcēsies un ielenks Jeruzalemi (salīdz.ar Atkl.20:90). Vienkārši satriecoši, ka cilvēce vēlas turpināt dzīvot tāpat kā līdz šim, ar visām tās

daudzajām reliģijām un nevēlas lai Dievs iejauktos viņu dzīvēs! Šī mūsu pasaules īpašība atklāsies viņu attieksmē pret Kristu Viņa atgriešanās laikā.

110:3 Psalmā 110 uzruna ir spēkpilna: tāpēc ka Jēzus tagad sēž pie Tā Kunga labās rokas, Viņa tauta labprātīgi upurē sevi šai Viņa spēka dienā. Jaunekļi nāk „svētā glītumā”, jo *Viņš* ir darīts par priesteri pēc Melhisedeka kārtas – viņi piedalās darbā, kura iespēju ir nodrošinājusi Viņa pagodināšana.

110:4 Šie vārdi vairākkārtīgi tiek attiecināti uz Kristu (Ebr.5:6,10; 6:20; 7:11,17,21). Priesteri nāca no Levija cilts, bet Kristus nāca no Jūdās cilts. Melhisedeks bija Jeruzalemes ķēniņš, bet arī priesteris; viņš nebija no Levija cilts. Tādēļ viņš ir izvēlēts kā Kristus tēlam piemērots, visaugstākais ķēniņš-priesteris. Šis arguments lietots vēstulē Ebrejiem par atbildi ebreju iebildumiem, ka Kristus nevar būt par priesteri, nebūdamas no Levija cilts.

111:5 Dievs piemin un atceras Savu derību ar *mums visu laiku!* Un cik bieži mēs mūsu ikdienas dzīvē pārdomājam to faktu, ka mēs patiesi esam derības attiecībās ar Dievu... cik bieži mēs atceramies mūsu daļu Ābrahāmam dotajos apsolījumos, cik bieži mēs jūtamies sastāvam personīgā derībā ar Pašu Visaugstāko Dievu?

111:10 *Tas visu labi izjūt un saprot, kas tā dara* – Garīgums attīstās pa augšup ejošo spirāli. Jo vairāk mēs iesaistāmies Dieva darbā, jo labāk mēs Viņu izprotam. Pats darba process ar Viņu atklāj mums Viņu arvien vairāk.

112:5 *Cilvēkam, kas ir žēlsirdīgs un labprāt aizdod* – Mūsu žēlsirdībai ir jāatspoguļo Dieva žēlsirdība, jo „*Viņš* ir devīgs un dod nabagiem” (:9). Viņa žēlsirdība pret mums izpaužas galvenokārt problēmās, par kurām mēs paši esam bijuši atbildīgi, un jo skaidrāk mēs to sapratīsim, jo mazāk mēs centīsimies attaisnot devības trūkumu citiem ar uzskatu, ka viņi ‘paši ir vainīgi’ savā nabadzībā.

112:9 *Viņš dod nabagiem bagātīgi* – Citēts 2.Kor.9:9 par to, ka Dievs Savā žēlastībā sniedz mums, garīgi nabadzīgajiem, piedošanu un pestīšanu. Grieķu vārds, kas tulkots kā „žēlastība”, tulkojams arī kā „dāvana”. Šai kontekstā Pāvils aicina agrīnos kristiešus būt devīgiem pret saviem nabagākajiem brāļiem pateicībā

par žēlastību, ko viņi saņēmuši no Dieva. Viņa garīgajai devībai pret mums ir jāatspoguļojas mūsu materiālajā devībā pret citiem (skat kom.5.pantam).

114:2 *Izraēls par Viņa varas apgabalu* – Izraēls tika pasludināts par Dieva Valstību uz zemes, kur visa vara pieder Dievam Tam Kungam (2.Moz.19:5,6). Bet tie velējās cilvēku-ķēniņu un pielūdza citus dievus, tad Dievs atcēla šo Valstību ar nodomu atkal nodibināt to uz zemes Kristus atgriešanās laikā, lai Kristus mūžīgi valdītu Dāvida tronī Jeruzalemē (Ecēh.21:30-32; Ap.d.1:6). Nākamā Dieva Valstība uz zemes būs kādreizējās Valstības atjaunošana, atkal aicinot mūs saprast to kā Valstību, kas dibināta uz zemes. Bībele nemāca, ka taisnie pēc nāves dodas uz debesīm, lai tur priecātos par savu pestīšanu.

115:8 *Tādi paši ir arī tie, kas tos darina* – Mēs sākam līdzināties tiem, kurus mēs pielūdzam. Pagānu elki Bībelē nereti tiek saukti par „niecību”; mēs varam nepielūgt burtiskos elkus, taču viegli varam aizrauties ar daudzajām niecībām, kuru ir papildinām šai pasaulē un internetā. Un tādā gadījumā arī mēs kļūsim tikpat nederīgi un bezmērķīgi kā viņi.

115:11 *Kas bīstieties To Kungu, ceriet uz To Kungu!* - Bija cilvēki, kas ticēja un baidījās Dieva, taču tiem bija arī jāuzticas Viņam. Arī mums ir jāvērs mūsu Dieva pastāvēšanas pieņemšanu par praktisku ticību Viņam.

116:2 *Viņš piegriezta man Savu ausi, tādēļ* – Uzklusītas lūgšanas pieredze ir augšup ejošas garīguma attīstības spirāles posms. Tādēļ lūgšanas uzklusīšana mūs iedvesmo jo biežāk nodoties lūgšanām.

116:11 *Es sacīju savā izmisumā: „Visi cilvēki ir meļi.”* – Arī šis pants visdrīzāk vairumam atgādinās pašu pieredzi; arī mēs brīžiem esam vīlušies šīs pasaules attiecībās, nonākdami pie slēdziena, ka nevienam nevar ticēt.

116:13 *Es pacelšu svētības kausu* – Šis kauss ir atsauce uz vienu no Pashas svētkos lietotajiem kausiem. Atsaucoties uz visu, ko Dievs mūsu labā ir darījis, arī mēs paceļam maizes laušanas rituāla kausu. Kaut gan jūtas un situācijas katru reizi, paceļot kausu, ir dažādas, viens no kausa pacelšanas motīviem ir mūsu vēlēšanās pacelt to pateicībā par visu, ko Tas Kungs ir darījis mūsu labā kā garīgajā, tā arī fiziskajā ziņā.

116:14 *Visas Viņa tautas priekšā* – Tāpat kā 18.pantā, mūsu dievbijībai ir jāizpaužas visu ticīgo priekšā. Ārpus baznīcas kristietība ir acīmredzama pretruna; mēs nevaram noslēgties sevī un uzskatīt savā sirdī, ka mēs esam kristieši. Lai cik grūti tas dažkārt būtu, un neskatoties uz visiem baznīcas trūkumiem, ticīgo kopienai ir jābūt vietai, kur mēs atsaucamies uz Dieva žēlastību. Varētu būt dažādi iemesli, kuru dēļ mūsu fiziskā klātbūtne pie Dievgalda nav iespējama, un Dievs to saprot, taču mums ir pēc iespējas jācenšas apstiprināt savu derību ar Dievu „visas Viņa tautas priekšā”.

118:22 *Akmens, ko namdari nometuši pie malas, ir kļuvis par stūra akmeni* – Jēzus citē šos vārdus, runājot pats par sevi, Mat.21:42. Ebreji bija „nama cēlji” (Ap.d.4:11), kuri bija atmetuši Kristu, sitot Viņu krustā, bet augšāmcēlies Viņš kļuva par jaunā garīgā tempļa stūra akmeni (Efez.2:20; 1.Pēt.2:6,7). Reliģijas, kas nepieder pie kristietības, neved pie Dieva, jo tikai augšāmcēlies Kristus var būt par mūsu garīgā nama pamatu un stūra akmeni.

118:25 *Ak, Kungs, glāb jel mūs* – ‘Ozianna’ ir grieķu vārds, kas nozīmē ‘Glāb!’ Šo un 26.pantu: „Slavēts, kas nāk Tā Kunga vārdā!” pūlis skandēja Mat.21:9. Pēc šī psalma vārdiem viņi redzēja Jēzū Mesiju; taču tas pats pūlis pēc dažām dienām sauca: „Sit Viņu krustā!”. Tik nepastāvīga ir mūsu daba.

119:1 *Pēc Tā Kunga baušļiem* – Katrs šī psalma pants atsaucas uz Dieva baušļiem. Katrs šī psalma pants sākas ar nākamo ebreju alfabēta burtu, iespējams, lai norādītu uz to, ka Dieva vārdam ir jāvalda pār mūsu vārdiem, mūsu alfabētu, mūsu domu formulējumiem un to izpaušmei vārdos. Tas bija darīts arī lai atvieglotu iegaumēšanu, jo neizglītotā sabiedrībā psalmus mācījās no galvas. Arī mums derētu iegaumēt kādu daļu Dieva vārdu.

119:5 *Kaut es uz to vien tiektos, lai sargātu un pildītu Tavus likumus!* - Šis ir viens no daudziem šī psalma pantiem (:136), kurā Dāvids apraud savu nespēju vienmēr pildīt Dieva likumus. Taču psalms runā arī par ticīgajiem kas pilnīgi paklausīgi Dieva vārdam, kas „nedara netaisnību” (:3). No tā mēs varam secināt, ka Dāvids ticēja piedēvētam taisnprātīgumam, proti, ka Dievs uzskata Savu tautu kā pilnībā paklausīgu Viņa vārdam, kaut arī tas tā nav; salīdz. Ps.32.:2 ar Rom.4:8, kas norāda uz to, ka Dāvids ļoti labi saprata šo Dieva principu.

119:6 *Kad es turēšu visus Tavus baušļus sev acu priekšā, es nekad nepalikšu kaunā* – Tas laiks, kad mēs turamies pie Dieva baušļiem, liek mums kaunēties par visām tām reizēm, kad mēs neesam bijuši paklausīgi. Garīgais briedums liek mums skaidrāk apzināties savus pagātnes grēkus, tas neved pie paštaisnības, tieši otrādi.

119:11 *Lai negrēkotu* – Dieva vārda turēšana sirdī dod mums spēku turēties pretī kārdinājumiem, kā tas redzams arī Kristus tuksneša kārdinājumos, kurus Viņš pārvarēja, citējot Dieva vārdu.

119:14 *Kā par dārgu mantu* – Psalmi bieži pretstata materiālos labumus mīlestībai pret Dieva vārdu (:36,72, 127). Tik daudzi pārdod savas dvēseles darba devējiem, uzņemoties atbildīgus darbus, vai vēl otru darbu, lai saņemtu vairāk naudas nekā tiem nepieciešams. Un neizbēgami viņiem neatliek daudz laika un enerģijas pārdomām par Dieva vārdu. Citi apraud bagātības trūkumu, tā vietā lai saprastu, ka patiesā bagātība ir Dieva vārdā.

119:18 *Atdari man acis* – Savos garīguma meklējumos Dāvids tik bieži šai psalmā lūdz Dievu iedarboties uz Viņa sirdi, lai viņš pareizi izprastu Dieva vārdu un turētu to (:29 „Pasargā mani”, :36 „Piegriez manu sirdi”, :133 „Stiprini manus soļus”). Nav tā, ka Dievs būtu iedevis mums Bībeli un atstājis mūs, lai mēs paši tiktu galā ar tās izpratni un pakļaušanos tai, Viņš alkst mums palīdzēt šai ziņā,

119:27 Dāvids bieži saista Dieva ceļu izpratni ar neizbēgamu liecības sniegšanu par tiem. Ticīgo kopienai ir ne tikai jāvairo sava intelektuālā un teoloģiskā šķīstība Bībeles lasīšanas rezultātā – to ir jāprot nodot arī citiem.

119:33 *Māci man, Kungs, Tavu likumu ceļus, un es staigāšu pa tiem līdz galam* – Jo labāk mēs izprotam Dieva ceļus, jo vieglāk mums ir turēties pie tiem. Tādēļ izpratnei un vārda pareizai interpretācijai nav tikai akadēmiska nozīme, un to nevar atstāt tikai interesentu ziņā. Patiesa izpratne noved pie praktiskas pakļaušanās.

119:37 *Nogriez manas acis no nīcīgā* – Tā ir lūgšana mūsu interneta laikmeta izklaides vēlmes apsēstajai, pie ekrāna piekaltajai paaudzei.

119:46 *Ķēniņu priekšā* – Tā ir viena no daudzajām norādēm, ka šis psalms atspoguļo Dāvida jaunības dienu jūtas Saula galmā (:100, :161), kad Dieva vārda paušana varēja ar šķēpu pienaglot viņu pie sienas, ja līdz ar to viņš būtu aizskāris maniakālā ķēniņa sirdsapziņu (1.Sam.18:11).

119:48 Dieva likumu skaitu Dāvids neuztvēra kā apgrūtinājumu; viņam nebija jācīnās ar sevi, lai pildītu kādus no tiem; viņš tā mīlēja Dievu, ka lūdza To Kungu rādīt viņam vēl un vēl kādus likumus. Šī psalma panti nereti liek saprast, ka Dāvids gribēja uzzināt vēl kādus Dieva likumus, jo tie ir tendēti uz to, lai palīdzētu mums tos visus kopumā pildīt.

119:63 Arī Dieva tautas vidū mums ir rūpīgi jāizvēlas ar ko būt draugos.

119:64 Dāvids neuzskatīja, ka žēlastība un likumi būtu pretstatīti; viņš drīzāk uzskatīja, ka Dieva likumos atspoguļojas Dieva žēlastība.

119:73 Dāvids saprata, ka, tā kā viņš ir radīts pēc Dieva tēla un līdzības, tad viņam pienākas attiecīgi veidoties arī garīgajā ziņā, un tādēļ viņš centās būt pakļāvīgs Dieva gribai.

119:88 Visas mūsu dzīves, arī mūžīgās dzīves Dieva Valstībā, mērķis ir dzīvot pakļāvībā Dieva vārdam. Tādēļ tādā garā mums ir jādzīvo arī tagad.

119:96 Dieva baušļi nav nekāds ierobežojums, kuri mums, gribot negribot, būtu jāpilda; drīzāk tie ir ceļš uz galīgo brīvību. Jaunās Derības vārdiem runājot, kristībās mēs mainām kungus no grēka uz Kristu, un mūsu saistībā ar Viņu, lai cik paradoksāli tas skanētu, mēs gūstam galīgo brīvību.

119:105 *Manu kāju... maniem ceļiem* – Dieva vārds norāda mums kā šī brīža lēmumus („manu kāju”), tā arī visas mūsu dzīves virzību („maniem ceļiem”).

119:120 Dievs atkal tiek pielīdzināts Viņa vārdam; mūsu attieksme pret Viņa vārdu ir mūsu attieksme pret Dievu.

119:128 Dieva vārda taisnības pieņemšana ir tā, kas liek mums uztvert un aktīvi noraidīt visu, kas neatbilst taisnībai, nevis vienkārši pieņemt taisnību un divkosīgi izturēties pret grēku.

119:130 Gaismas nav mūsos, mūs apgaismo Dieva vārds.

119:140 Mēs mīlam Dieva vārdu, tāpēc ka tas ir tik skaidrs. Atziņa par to, ka Bībele ir Dieva iedvesta, nevis cilvēka radīts dokuments, mudina mūs pakļauties tai; mēs nebūtu motivēti turēties pie Dieva vārda, ja mūs pastāvīgi māktu šaubas par tā autentiskumu.

119:143 Dāvids it bieži apgalvo, ka viņš neļauj dzīves krīzēm atturēt viņu no pārdomām par Dieva vārdu.

119:160 Dieva vārds pauž Dieva taisnās tiesas – kā Viņš tiesā un tiesās. Un Bībeles vēstures bagātīgajos pierakstos mēs redzam, kā cilvēki ir rīkojušies, vadoties pēc Dieva vārda. Tādējādi pastarā diena mums nebūs nekas mulsinošs; mēs zinām, kā Dievs tiesās, jo Bībelē ir Viņa vārds, Viņa tiesas.

119:169 *Lai nāk Tava vaiga priekšā* – Lūgšanu šeit apraksta kā tuvojošos Dievam, taču Dieva „Vārds mums ir tuvu” (75:1). Tādēļ lūgšana ir veids kā likt mums sajūst Dieva klātbūtni, kas mums vienmēr ir līdzās.

120 *Augšupceļa dziesma* – Šos psalmus (120-134) Izraēla svētceļnieki dziedāja kāpdami ‘augšā’ kalnā, lai svinētu svētkus templī (122:2,3). Taču vārdu, kas tulkots kā „augšupceļš”, tulko arī kā „pakāpieni”, un to būtu varējis uzrakstīt Hiskija, kad par zīmi tam, ka Dievs viņu izārstējis, saules pulksteņa ēna atkāpās desmit pakāpienus atpakaļ (2.Ķēn.20:11). Atsaucoties uz to, Hiskija sacerēja un aranžēja dziesmas Tā Kunga slavēšanai templī (Jes.38:20). Viņa slimība sakrita ar asīriešu iebrukuma laiku, un tādēļ daudzas dziesmas satur atsauces uz tā laika situāciju.

121:2 Ticība Dievam – Radītājam (pretstatā ateistiskajai evolūcijas teorijai) iedvesmo mūs ticībai Viņa spējai glābt mūs mūsu dzīves krīzes situāciju laikā.

121:5 *Tavs Kungs ir tava paēna* – Atsauce uz to, kā tuksneša ceļojuma laikā Dievs padebesi deva viņiem par segu (105:39). Bībele atkārtoti apraksta mūsu dzīvi kā ceļojumu pa tuksnesi uz apsolīto zemi. Atsauce ir arī uz to, ka Dievs bija Hiskijam par paēnu, kad saules pulksteņa ēna atkāpās desmit pakāpes atpakaļ (Jes.38:8); tas, ko Viņš darīja Hiskijas labad, Viņš būtībā var izdarīt visas Savas tautas labad.

122:6 Miers Jeruzalemē iestāsies tikai Kristus valdīšanas laikā Dāvida tronī Dieva Valstībā uz zemes; tā ir tā diena, par kuru ticīgajiem jālūdz Dievs ik dienu.

123:4 Šie nievājumi droši vien attiecās uz Rabšaka teikto pie Jeruzalemes mūriem Hiskijas slimības un Jūdejas iebrukuma laikā (2.Ķēn.18:19-25).

125:3 Tas ir brīnišķīgs iedrošinājums, kas izskan arī 1.Kor.10:13, ka Dievs mūs nekad neļaus pārbaudīt pāri mūsu spējām. Kārdinājuma karstumā mēs sevi pārlicinām, ka situācija ir pāri mūsu spēkiem, un ka mums nekas cits neatliek kā grēkot. Taču šeit Dievs apsola, ka Viņš nepieļaus mūs pārbaudīt pāri mūsu garīgajām iespējām; un mums neatliek nekas cits kā vien uzņemties pilnu atbildību par mūsu grēkiem, necenšoties to uzvelt nevienam citam.

130:3 Dievs neved uzskaiti mūsu grēkiem tai ziņā, ka Viņš netur ļaunu prātu uz mums; ne tā, ka Viņš it kā izdzēstu šos faktus no Savas 'atmiņas', jo Viņa vārds ir cilvēku grēku atmiņu pilns; grēku, kurus Viņš ir piedēvis. 1.Kor.13:5 attiecina to uz mums visiem – mums nebūs pieminēt ļaunu. Dievs ir mums piedēvis un mums ir jāseko Dieva piemēram, piedodot citiem to pāri darījumus mums. Tos nevar aizmirst, tai ziņā, ka mēs nevaldām pār mūsu smadzeņu spēju aizmirst, taču mēs varam nepieminēt tos ar ļaunu.

132 Savstarpēju attiecību iespēju starp cilvēku un Dievu demonstrē vairāku psalmu struktūra, kuros Dievs un Dāvids attēloti dinamiskā mijiedarbībā. Tā, piemēram, šai psalmā: A (:1,2) Dāvids zvēr Dievam; B (:3-5) Ko viņš zvēr darīt; C (:6,7) Mitekļa meklēšana; D (:8) Lūgšana Dievam, lai Viņš ieietu Savā dusas vietā; E (:9) Lūgšana priesteriem; F (:9) Lūgšana par Viņa svētajiem; G (:10) Lūgšana par Mesiju. Dieva atbilde uz Dāvida lūgšanu: A1 (:11) Dievs zvēr Dāvidam; B1 (:11,12) Ko Dievs zvēr darīt; C1 (:13) Norāde uz mitekļa vietu; D1 (:14,15) Atbilde uz lūgšanu D; E1 (:16) Atbilde uz lūgšanu E; F1 (:16) Atbilde uz lūgšanu F; G1 (:17,18) Atbilde uz lūgšanu G.

135:13 Dieva Vārds izsaka Viņa rakstura būtību, kas pirmām kārtām atšķiras ar žēlsirdību un apžēlošanu (2.Moz.34:4-6). Tā nemainās; Dievs netaisās pagriezties pret mums ar citu pusi un parādīties it kā citā būtībā. Viņa Vārds tiek pielīdzināts Viņa godībai, Viņa reputācijai, kas izpaudās visas Bībeles vēstures gaitā

saskaņā ar Viņa rakstura īpašību būtību. Tādēļ Dieva Vārds nav vienkārši Jahve vai Jehova. Tas ir pārāk vienkāršoti, ebreju valodas vārda dažāda transliterācija vai izruna nav svarīga salīdzinājumā ar Vārda būtību.

135:14 Šeit Dieva tiesa pār Savu tautu pielīdzināta Dieva žēlsirdībai pret tiem. Šai ziņā nākamā tiesa ir mierinājums, nevis drauds.

135:19,20 Tas pielīdzina visu Izraēlu priesteru saimei. Kā Dievs sākotnēji bija gribējis, lai Izraēls kļūtu par priesteru tautu pārējai pasaulei, tā tagad jaunajam Izraēlam ir visiem jāstrādā kā priesteriem, mācot savus brāļus (2.Moz.19:6 salīdz.ar 1.Pēt.2:5; Atkl.1:6; 5:9,10). Pēc Jaunās Derības mums *visiem* jābūt gataviem pamācīt un paskubināt cits citu (Kol.3:16), neatstājot šo darbu tikai speciālistu ziņā.

136:8 Šai skarbajā un nežēlīgajā pasaulē mums tikai jāpamet acis uz sauli un mēnesi, faktiski uz visu dabas radību, lai pārliecinātos par Dieva žēlastības pastāvīgo aktivitāti.

136:10 Ēģiptiešu pirmdzimušo un viņu armijas nāve (:15) bija Dieva žēlastības pret Izraēlu izpausme. Iespējams, to nav viegli pieņemt, bet galu galā tā ir mūsu uztveres un sapratnes pārbaude, taču tas nekādā ziņā nenostāda Dievu negatīvā gaismā (skat 143:12). Atcerēsimies, kā Noas dienās plūdi nāca, lai iznīcinātu bezdievīgo pasauli un glābtu viņu (2.Pēt.2:5), viņu šie ūdeņi it kā paglāba, tāpat kā kristību ūdenī ir mūsu glābšana (1.Pēt.3:19-21).

136:23,24 Marija uztvēra šo vārdu piepildījumu Kristus kā mūsu galīgā glābēja piedzimšanā (Lūkas 1:48).

137:8,9 Šo ekstremālo valodu kaut kā grūti saskaņot ar žēlastības pilno Jaunās Derības garu. Taču Jaunā Derība sludina arī atriebību Dieva ienaidniekiem, it īpaši Atklāsmes grāmatā. Atkl.18:8,21 šie vārdi attiecināti uz to, kas beigu beigās notiks ar Bābeli. Viņas garīgie bērni tiks satriekti pret Kristus klints akmeni (akmeni, kas minēts Dan.2:45) Kristus atgriešanās laikā. Varētu padomāt arī par citu interpretāciju, iespējams, ka psalmista attieksme bija nepareiza, kaut arī runa ir par iedvestiem vārdiem. Arī Dāvids mēdza bilst žēlastības pilnus un arī rūgtas

atriebības dvestus vārdus; traumatiskā pieredze, kas rodas no sastapšanās ar reālu ļaunumu šai dzīvē, var izraisīt šādas ekstremālas reakcijas.

138:8 *Manas glābšanas labā* – Dievam ir konkrēti plāni attiecībā uz katru no mums, tāpat kā katram no mums ir doti savi specifiski talanti (Mat.25:15) un sagatavoti ‘labi darbi’, lai mēs tajos dzīvotu (Efez.2:10). Un Dievs no Savas puses arī izpildīs visu, ko Viņš ir individuāli katram no mums ieplānojis – saskaņā ar to, kā mēs atsauksimies uz mums potenciāli dotajām iespējām.

139:2 Mēs *tagad* esam Dieva vaiga priekšā, no tā mums neizbēgt; un Dieva klātbūtne ir pastarās dienas valoda (Ap.d.3:19; 2.Tes.1:9; 2:19; Jūdās 24; Atkl.14:10). Viņš ne tikai redz un zina visu, kas notiek mūsu dzīvēs, bet arī spriež tiesu.

139:7-9 Jona zināja psalmus; viņa lūgšana no zivs vēdera ir pilna atsaucēm uz tiem. Un tomēr viņš cerēja aizbēgt no Tā Kunga vaiga (Jonas 1:3) – kaut gan šie panti gandrīz vai pravieto par Jonu, ka neviens nevar aizbēgt no Tā Kunga vaiga; ne jūra, ne attālums nenoslēps mūs no Dieva. Jona to zināja. Bet viņš rīkojās tieši pretēji šīm zināšanām. Mēs lasām tos pašus vārdus, kurus lasīja viņš, un arī mēs esam tās pašas izvēles priekšā, vai no sirds ticēt tiem, vai vienkārši zināt tos.

139:15,16 Ja Dievs ir tik lielā mērā izplānojis mūsu dienas, tad mēs varam droši secināt, ka mūsu dzīve nav bezmērķīga. Dievs mūs radījis ar mērķi, un tādēļ mums ir jādzīvo mērķtiecīga dzīve, nevis jāļaujas notikumu plūsmai kā pusnomoda sapnī. Mēs esam Dieva uzmanības centrā, un Dievam ir jābūt mūsu uzmanības centrā.

139:24 *Ļauna ceļa* – Ebreju vārda, kas tulkots kā „ļauns”, nozīme ir arī ‘bēdīgs’ vai ‘sāpīgs’. Grēka ceļš, ceļš uz ātru kārības apmierināšanu ir faktiski bēdu un sāpju pilns ceļš.

140:12 *Nopēlējs* – Mūsu vārdi atspoguļo mūsu būtību, „jo no sirds pārpilnības mute runā” (Lūkas 6:45), lai kā mēs censtos apgalvot, ka cilvēka vārdi un būtība nav viens un tas pats. Lai kā mēs censtos sevi parādīt no labākās puses, mūsu vārdi galu galā mūs nodod.

141:2 Lūgšana tiek pielīdzināta rūpīgi sagatavotam upurim, centīgi sastādītām kvēpināmām zālēm, rūpīgi sasmalcinātām noteiktajās proporcijās. Sods par nepareizi sastādītām kvēpināmām zālēm bija nāve. Mācība ir tajā, ka lūgšana ir rūpīgi jāapdomā, tā ir pielīdzināma upura pienešanai Dievam.

142:3 *Es izkratu Viņam priekšā savu sirdi* – Ir dziedējoši dalīties ar Dievu savās likstās, pastāstīt Viņam par tām skaļā balsī, vai rakstos, kā to Dāvids darīja. Mēs zinām, ka viņam viss jau ir zināms, taču to darot mēs jūtamies it kā mēs paši būtu atvērušies Viņam. Mūsdienu cilvēka hronisko eksistenciālo vientulību var atrisināt, atveroties Dievam.

142:5 *Neviens nebēdā par manu dvēseli* – Dāvids patiešām tā jutās, un, iespējams, tā tas arī bija; taču viņš atzina, ka ir tāda cilvēku kopa, kurus sauc par „taisniem” (:8). Pat, ja mēs jūtam, ka neviens no Dieva tautas nepalīdz mums tā, kā tiem to vajadzētu darīt, tas nenozīmē, ka tie nepieder pie Dieva tautas vai, ka neviens nav taisns, izņemot mani.

143:10 *Tavs labais Gars lai vada mani* - Dāvidam bija spēcīga nojauta, ka viņu vada, un viņš bija pārliecināts, ka, ja šobrīd viņš arī nesaprot, kurp ved viņa ceļš, Dievs ir labs un vēl mums tikai labu galu galā. „Gars” šeit varētu attiekties uz eņģeli (Ps.104:4; Ebr.1:7), kurš veda Dāvidu viņa tuksneša klejojumos, kad Sauls viņu vajāja (:3), tāpat kā eņģelis veda Izraēlu tuksnesī.

143:12 Savu ienaidnieku nāvi Dāvids uzskatīja par Dieva „žēlastību”. Skat kom.136:10.

144:1,2 *Mana klints...mana stiprā pils... mans patvērums* – Vēsturiskajos pierakstos ir atsauces uz to, ka Dāvids glābās no Saula (143:3) un citiem ienaidniekiem šajās vietās (1.Sam.23:28; 2.Sam.5:7,9). Bet Dāvids saprata, ka viņa drošība nav vis tajās, bet Dieva aizsardzībā. Mēs varam lietot zāles, ārstus, apdrošināšanas polises, neatliekamās palīdzības telefonu... taču būtībā Dievs ir mūsu glābējs, pat ja Viņš darbojas ar šo lietu starpniecību.

144:12 Dāvids droši vien daudzus šokēja, dziedot par dēliem kā dēstiem un meitām kā stūra stabiem. Par ģimenes stūra stabiem uzskatīja vīriešus kā ģimenes galvas. Bībeles uzskats par sievietēm vienmēr ir bijis krasā kontrastā ar tā laika

apkārtējās pasaules uzskatiem; jo tādi ir Dieva uzskati par katru no Saviem bērniem neatkarīgi no viņu dzimuma vai sabiedrībā izplatītā uzskata.

145:1 *Mans Dievs, Tu, ķēniņ* – Dāvids bija Izraēla ķēniņš, taču tas viņam neko daudz nenožīmēja salīdzinājumā ar Dieva suverenās Valstības lielumu. Mēs varam nedaudz izcelties dzīvē, karjerā, sociālajā statusā vai pat cieņas ziņā Dieva tautas vidū. Dieva lieluma izpratne palīdzēs mums skatīties uz to no saprāta viedokļa; mēs to uzskatīsim par niecību salīdzinājumā ar Dieva augstumu un mūsu attiecīgo zemumu.

145:5 *Dziedāšu par Taviem brīnuma darbiem* – Tālāk psalmā Dāvids pacilāti apdzied citiem visus šos darbus. Taču motivāciju sludināšanai, inerces pārvarēšanai, kas nereti traucē vērsties pie garīgu lietu apspriešanas sarunas gaitā, mēs gūstam, meditējot vienatnē par visām šīm lietām, stāstot paši sev par Dieva lielumu un Viņa Valstības lietām. Publiskā šo lietu apspriešana ar citiem tad vairs neizraisa tik lielu saspringtību.

145:19 Tas nenožīmē, ka mums ir blanko čeks visa kā saņemšanai; Dieva tautas „vēlme” šeit pielīdzināma glābšanai. Mūsu dzīves mērķim ir jābūt: „Vairāk par visu Es vēlētos mūžīgi dzīvot Dieva Valstībā!” Un ja tā patiesi ir mūsu sirds vēlme, mēs to arī saņemsim (2.Tim.4:8).

146:4 Te skaidrāk par skaidru teikts, ka nāve ir bezapziņas stāvoklis; mums nav ‘nemirstīgas dvēseles’, kas pastāvētu pēc nāves. Atsauce ir uz to, ka Dievs „radīja cilvēku no zemes pīšļiem un iedvesa viņa nāsīs dzīvības dvašu” (1.Moz.2:7). Kad mēs mirstam, šī dvaša atgriežas pie Dieva un mēs pārvēršamies pīšļos. Praktiskā mācība, ja mēs pareizi saprotam cilvēka mirstību, nav jāpaļaujas uz cilvēkiem, bet gan uz Dievu; jo tikai Viņš spēj cilvēku glābt.

147:2 Ebreji atgriezās no Bābeles savā zemē pēc pašu vēlēšanās; bet tas bija Tas Kungs, kas *vāca* kopā izklīdinātos ļaudis, it kā Viņš tos aicinātu pēc *Savas*, ne viņu vēlēšanās. Viņi atjaunoja Jeruzalemi, bet faktiski to izdarīja Jahve caur to, ka Viņš apstiprināja visus tādu cilvēku kā Ezra un Nehemija brīvprātīgos pūliņus. Mūsu iziešanā no šīs pasaules un ceļojumā uz Valstību Dievs vēlas un spēj apstiprināt katru brīvas gribas pūliņu, kuru mēs uzņemamies visās mūsu dzīves jomās. No

gūsta atgriezušies ebreji strādāja Jeruzalemes mūra labošanas darbos, kā tas uzsvērts Neh.3; bet Dievs strādāja caur viņiem (:13).

148:2 *Visi eņģeļi ir Dievam paklausīgi; debesīs nav grēcīgu eņģeļu; skat kom.103:20,21.*

148:6 Dievs nekad neiznīcinās zemi un debesis; Dievs ir paziņojis par Savu nodomu nodibināt mūžīgu valstību uz zemes Kristus atgriešanās laikā (Dan.2:44). Jebkuras atsauces uz ‘debess un zemes’ iznīcināšanu lieto šos vārdus simboliskā nozīmē, lai aprakstītu lietu sistēmu uz zemes (Jes.1:2).

148:14 Svētie attiecas uz visiem Dieva tautas ļaudīm, ne tikai uz dažiem taisnajiem.

149:2 *Lai līksmo par savu ķēniņu* – Šis psalms sarakstīts laikā, kad Izraēlā bija ķēniņš no cilvēku vidus. Taču psalmists, iespējams, ķēniņš Dāvids, gribēja lai tie saprastu, lai kāda būtu Dieva tautas vadība no cilvēku puses, Viņš ir to galējais Ķēniņš un Viņa virsvadību ir personīgi jājūt katram Viņa tautas cilvēkam, lai viņi varētu mūžīgi būt Viņa Valstība, cilvēku kopība, kuru suverēnais ķēniņš ir Dievs Tas Kungs.

150:3-5 Visiem ir jāteic To Kungu visādā veidā. Un mums nav jāierobežo Kunga teikšanas iespējas un nav kritiski jāizturas pret tiem, kuri to dara citādāk, nekā mēs.

Proverbs

1:5 *Kas ir prātīgs, tas ļauj sev ko sacīt* – Garīgajā dzīvē attīstība iet pa augšup ejošo spirāli, un Dieva baušļi ir domāti, lai gudrais, pakļaujoties tiem, pieņemtos zināšanā un paklausībā; gudrība ved pie jo lielākas gudrības.

1:12 Ebreju vārdu *šeol* dažas Bībeles tulko kā „elle”; to tulko arī kā „kaps”. Tas attiecas vienīgi uz kapu, tā nav nekāda mūžīgu mocību vieta.

1:23 *Sava gara centienus... savus vārdus* – Bībele rakstīta Dieva iedvesmā. Dieva vārdi ir Dieva Gara virzītāji viņa bērnu dzīvēs (Jāņa 6:63).

1:26 *Smiešos... zobošos* – Dievs pasmiesies un zobosies par pagānu tautām, kas sacelsies pret Viņu pēdējā dienā (Ps.2:4), un tieši tāpat arī par tiem no Viņa tautas, kas atteiksies ieklausīties gudrības balsī. Ja mēs neesam atšķīrušies no šīs pasaules tagad, mēs netiksim atšķirti no tās arī Dieva soda dienā. Mēs līdz ar pasauli tiksim pazudināti (1.Kor.11:32). Mums ir jāiziet no Bābeles, lai mūs neķertu viņas mocības (Atkl.18:4).

1:28 *Tad viņi mani sauks, bet es neatbildēšu* – Pastarajā dienā visi izmisīgi vēlēšies būt Dieva Valstībā, dzīvot mūžīgi gudrībā. Atraidītie neatlaidīgi centīsies tikt pieņemti, taču būs par vēlu (Mat.25:11; Lūkas 13:25).

1:29 *Nonicināja manu mācību* - Viņi nonicināja mācību (:30), kaut gan vārdos to tā nebija izteikuši. Viņu dzīves veida „pārgalvība” (:32) pielīdzināma garīgo zināšanu nonicināšanai.

2:3 Gudrība paceļ balsi un sauc (8:1), un taisnais sauc pēc gudrības un paceļ balsi pēc saprašanas; tātad pastāv savstarpējība starp Dieva gudrību un tās patiesu meklētāju. Katrs patiess ticīgais būs to izjutis; mēs neatlaidīgi saucam pēc gudrības, un Dieva vārds sauc, lai mācītu mūs. Ja tāda ir mūsu attieksme, tad Dieva pamācību turēšanā būs mūsu dzīvība (4:13). Tāpat kā Izraēlam bija jāmin Dieva vārds, izejot un ieejot un atrodoties ceļā, tā tas jādara arī jaunajam Izraēlam (7:2,3).

2:16,17 Dievs iedvesa Salamanam vēlmi rakstīt pamācības viņa jaunībā, taču viņš darīja tieši tās lietas, par kurām viņš bija izteicis brīdinājumus citiem. Šeit viņš māca, ka gudrība paglābs cilvēku no svešinieces, kas noslēgusi derību ar Izraēla Dievu jaunībā (acīm redzot, lai izietu pie vīra -izraēlieša), bet drīz vien aizmirsusi par to. Tieši tā tas notika ar Salamanu, kas savā jaunībā apprecēja svešinieci; taču viņš neattiecināja šo savu gudrību uz sevi pašu. Jo lielākas ir mūsu garīgās zināšanas, jo vairāk mēs tiecamies pieļaut to pašu kļūdu.

3:4 Uz to ir atsauce Lūkas 2:52, kur mēs lasām, ka Jēzus pieņēma gudrībā un piemīlībā pie Dieva un pie cilvēkiem. Tādēļ „mans dēls”, kuru uzrunā pamācības, varētu būt attiecināms uz Dieva Dēlu, Kungu Jēzu. Iespējams, ka dažādie brīdinājumi dēlam neielasties attiecībās ar neticīgajām sievietēm, neturēties pie

izlaidīgas kompānijas jaunībā un tml. tika tieši adresēti kārībām, kuras Kungs Jēzus varēja izjust Savā jaunībā. Tādā gadījumā mēs varētu iztēloties Kunga jaunības dienu pieredzi, balstoties uz brīdinājumiem, kas izskan „manam dēlam” Salamana pamācībās.

3:11 Raksti mums sniegti *mūsu* pamācībai un mierinājumam (Rom.15:4). Pamācība „jūs kā bērnus uzrunā...” (Ebr.12:5). Mums ir pastāvīgi jāuztver Raksti kā Dieva uzruna personīgi mums.

3:20 *Un mākoņi... pilēs uz zemi ar krītošu rasu* – Vēsturiskais visa pastāvošā radīšanas process ar Dieva vārda palīdzību nepārtraukti turpinās, liekot mākoņiem pilēt uz zemi ar krītošu rasu, tieši tāpat kā Viņa vārds šķīra ūdeņus no ūdeņiem, kā rakstīts 1.Mozus 1. nodaļā. 19.un 20.pantos izteiktā doma vēsta, ka tas pats vārds, ar kura palīdzību viss tika radīts – Dievs sacīja, un tā tapa – strādā arī mūsu dzīvēs, ja mēs atsaucamies uz gudrības vārdu, kļūstot par jaunu radību ar tā paša vārda palīdzību, kas ir koncentrējies Kungā Jēzū, kad šis Vārds tapa miesa (Jāņa 1:14; 2.Kor.5:17).

3:34 *Nelaimīgajiem Viņš piešķirs Savu žēlastību* – Citēts Jēkaba vēstulē 4:5,6, kas aicina mūs nebūt skaudīgiem, bet gan pazemīgiem. Patiesi pazemīgiem nepiemīt skaudības jūtas; tiem dotā Dieva žēlastības dāvana Kristū ir tik brīnišķīga un dod tādu personīgu gandarījumu, ka nevar būt ne runas par kādām skaudības jūtām.

4:4-9 Šeit Salamans citē *saviem* bērniem sava tēva doto mācību par gudrību. Viņš mācīja savus bērnus, kā viņš tika mācīts, kā vecāki parasti tiecas darīt. Taču pats Salamans šīs gudrības neattiecināja uz sevi; viss, ko viņš saka, ir pareizi, taču mācība ir tajā, ka mēs varam kaut ko pieņemt kā teorētisku patiesību, pārlicinoši nodot to tālāk citiem, taču neattiecināt to uz sevi.

4:16 Darīt ļaunu nozīmē novest kādu līdz krišanai. Grēka grēcīgums ir it īpaši tā negatīvajā ietekmē uz citiem.

4:23 Sirds Bībelē tiek lietota prāta noskaņas apzīmēšanai. Kristietības būtība izpaužas cilvēka garīgajā noskaņojumā. Mūsu tagadējā domu gaita noteiks mūsu mūžīgo nākotni.

4:26 *Apsver savu kāju soļus* – Citēts Ebr.12:13 kā nepieciešamība, lai *citi* nekluptu savas dzīves ceļā. Mūsu personīgajam dzīves ceļam jābūt taisnam, ne tikai lai mēs paši sasniegtu Valstību, bet lai citi mums varētu sekot šai ceļā. Un atkal mēs redzam, ka garīgums neaprobežojas vienā personā; tas vienmēr atstāj iespaidu uz citiem.

5:5 Ebreju vārds šeols dažās Bībelēs tiek tulkots kā „elle”, taču tas attiecas vienkārši uz kapu, kā tas tulkots arī šeit. Šeit tas ir pielīdzināts „nāvei”, tāpat kā arī 7:27. Tas neattiecas ne uz kādu mūžīgo mocību vietu.

5:15 *Lai tavas upes iztek no tava paša akas* – Šī metafora pielīdzina sievu allaž svaigam ūdens avotam, kas allaž nes svaigumu savam vīram. Kad vīrs vienmēr rod sievietē ko svaigu, tad Dieva svētītās laulības nekad neizvērtīsies ikdienišķā apnicībā. Ja mēs uztveram savu partneri kā nākas, mēs allaž atradīsim viens otrā ko jaunu un svaigu.

5:21 *Jo ikviena cilvēka ceļi ir atklāti Tā Kunga priekšā* - Seksuāla neuzticība nav pieļaujama, jo Dievs redz un zina visu; arī Ījabs atmeta nepatiesos apvainojumus laulības pārkāpumos, sakot, ka tas nav iespējams cilvēkam, kas dzīvo Dieva priekšā, jo Dievs redz visus viņa ceļus (Ījaba 31:1-4).

6:7 *Nav nedz valdnieka, nedz priekšnieku* – Mēs varam mācīties no dzīvās radības. Cilvēki tiecas labāk strādāt kāda priekšnieka uzraudzībā; taču garīgajā dzīvē mums ir jākalpo Dievam no brīvas gribas, neatkarīgi no tā, kā mēs vērtējam mūsu draudzes vecāko.

6:13 Dievs uztver cilvēka miesas valodu, arī mums ir jāattīsta šāda jutība.

6:14 *Nemitīgi...rada nesaskaņas* – Šis pants pieliek treknu punktu nelietīgā cilvēka (:12) raksturojumam. Dievs uzskata, ka tieši apgrēcība noved pie nesaskaņas un šķelšanās cilvēku starpā – un tas norāda, cik liela vērtība Dieva acīs ir vienotībai Viņa bērnu vidū. Tā arī no septiņām lietām, kuras Dievs ienīst, visnegantākā ir nesaskaņu radīšana brāļu starpā (:16-19).

16.pants patiesi liek noprast, ka šī septītā lieta Viņam ir visienīstākā preteklība.

6:25 *Lai viņa tevi nesagūsta ar savu acu plakstu tīkliem* – Un atkal un atkal mūsu acu priekšā atklājas Salamana aklums. Viņš brīdina jaunekli, lai tas nesapītos svešnieces acu plakstu tīklos; taču pats viņš atklāti atzīst, ka mīlestība pret ēģiptieti ir sagūstījusi viņa sirdi (Aug.dz.4:9; 6:5). Svešnieces lūpas ir saldas kā medus (5:3); taču tieši tā viņš apraksta arī savas mīļotās teiktos vārdus (A.dz.4:11).

6:27 Šie panti spēcīgi iespiežas grēka psiholoģijā, it īpaši runājot par seksuālo grēku. Mēs spriežam, ka mēs varētu iet *tīktāl*, bet ne *pārāk* tālu. Bet reiz mēs esam padevušies grēkam, tas mūs sagraus. Gudrības balss skubina uz pilnīgu atturību, nevis balansēšanu uz pieļaujamības robežas.

7:2 Doma par baušļu turēšanu, lai dzīvotu, ir atsauce uz 5.Mozus grāmatas daudzajiem pantiem, kur Mozus piesauc Izraēlu turēt *Dieva* baušļus un dzīvot. Bet Salamans bija sācis uztvert sava tēva Dāvida baušļus kā Dieva baušļus un savas dzīves laikā viņš bija pieņēmis, ka viņa bērniem ir jāuztver viņa baušļi tā, it kā tie būtu Dieva baušļi – neskatoties uz to, cik tālu viņš pats bija nomaldījies no Dieva norādītā ceļa. Tā ir saistoša un šaušalīga psiholoģija. „Tad uzklausī mani, mans dēls, un iegaumē manu runu, tad tavu dzīves gadu skaits kļūs jo liels” (4:10) ir atsauce uz garas dzīves apsolījumu tiem, kas paklausīgi pilda *Dieva* baušļus; taču Salamans nekur neatsaucas uz to, ka viņa baušļi ir vien Dieva baušļu atkārtojums. Viņš piedēvē saviem vārdiem Dieva vārdu svaru. Viņš mācīja bērniem paklausību tēvam, bet ne Pašam Dievam.

7:14 *Nokārtoju par sevi pateicības ziedojuma nodevu* – Tas ir garīguma un baudkāres maisījums, kas ir ārkārtīgi spēcīgs kārdinājums; tas ir tāpat kā Izraēla, kas nekad nav pilnīgi aizgriezusies no Jahve, bet ir jaukusi kopā Viņa pielūgsmi un elku pielūgsmi. Līdzīgi jāsaprot, ka daudzas kļūdainas mācības satur patiesības un kļūdu maisījumu.

7:16 *Ar raibām ēģiptiešu segām* – Salamans uztvēra saikni ar ēģiptietēm kā vīriešu vājuma izpausmi; taču pats pieļāva to pašu kļūdu, kuru viņš it labi uztvēra un daiļrunīgi brīdināja citus no tās.

7:18 *Nāc, lai iegrimstam saldkāres priekos* – Jebkura grēka, un it īpaši seksuāla grēka, attaisnojums tērpjas tajā, ka mums ir bijusi grūta dzīve un ir nepieciešama kāda atelpa, kāds mierinājums, kāda cilvēka atbalsts.

8:11 Salamana pamācības nereti izceļ saspīlējumu starp bagātību un gudrību un nepieciešamību veikt izvēli par labu gudrībai (skat arī 16:16). Kaut arī viņš to rakstīja iedvesmā, un pilnīgi pareizi rakstīja, neizbēgami ir arī tas, ka Salamans to visu rakstīja, turēdams prātā, kā viņš bija atteicies no bagātības par labu gudrībai, kad Dievs jaunībā bija jautājis, ko viņam dot (1.Ķēn.3:11,12). Viņš domāja, ka viņa pareizā izvēle jaunībā (salīdz. ar kristībām) attaisno viņa vēlāko izvēli par labu bagātībai. Viņš mācīja, ka gudrība pilda gudro dārgumu krātuves (:21) – tāpat kā viņa krātuves bija dārgumu pilnas. Taču vēlākajā dzīves posmā grāmatā „Salamans mācītājs” viņš saka, ka krājis bagātības, lai redzētu, vai viņš var rast tajās papildījumu – un šķiet, ka viņš to darījis tāpēc, ka jaunībā bija pārliecināts, ka bagātību krāšanu var attaisnot viņa gudrības mīlestība. Daudzi vidēja vecuma biznesmeņi, kas kristīti jaunībā un kas labi pārzina Dieva patiesības teoriju, ir pieļāvuši to pašu traģisko kļūdu.

8:32 *Tādēļ nu paklausiet man tagad, mani dēli!* – Šie vārdi ir piedēvēti gudrībai, taču tie ir tie paši vārdi, ar kuriem Salamans pamācīja savus bērnus (skat 5:7). Salamanu, šķiet, pārņēmusi pārliecība, ka viņš ir pats gudrības iemiesojums. Dievs bija viņam devis gudrību, bet tas bija licis viņam nākt pie atziņas, ka viņš ir nemaldīgs un garīgajā ziņā neuzvarams. Un tas noveda pie krišanas. Tas, ka mums pieder Dieva patiesība, nenozīmē, ka mēs tāpēc esam nekļūdīgi visās dzīves jomās. Mēs glabājam šo patiesību trauslos māla traukos (2.Kor.4:7).

9:1 Šai nodaļā mums ir klasisks piemērs tam, ka kaut kas abstrakts – piemēram gudrība - tiek personificēts. Personifikācija tiek plaši lietota Jaunajā Derībā, kur par abstraktiem jēdzieniem, kā piemēram, grēku un Dieva spēku, Svēto Garu, runā kā par personām, kaut arī tā tas nav.

9:5 Aicinājums ēst maizi un dzert vīnu simbolizē brālību. Maize un vīns maizes laušanas rituālā arī simbolizē mūsu piederību Dieva un Viņa Dēla draudzei un mūsu velēšanos mācīties no tiem.

9:7-9 Šie panti, šķiet, dod padomu jaunajām kalponēm, kurām jānes gudrības vēsts pilsētai (:3). Mēs sākam visu šo dalīšanās gudrībā pasākumu ar apziņu, ka daži no tiem, kas to dzirdēs, noraidīs to un smiesies par mums. Gudrība uzrunā visus, viņa nesaka, lai vēsts nesēji ignorētu tos, kurus uzskata par ļauniem. Taču viņa jau iepriekš brīdina savus pārstāvjus, ka sava darba gaitā tie var sastapties ar noraidījumu un apvainojumiem.

9:8 Lai apgūtu gudrību, ir nepieciešams uztvert kritiku. Bet tā kā mūsdienu sabiedrībā cilvēki arvien vairāk ievelkas sevī, šī rakstura īpašība ir sastopama aizvien retāk.

10:1 Salamans šeit domā pats sevi, jo viņa gudrība bija guvusi starptautisku atzinību. Taču liela daļa viņa acīm redzamā garīguma un deģmes par Dievu bija viņa centības attaisnot uz viņu liktās tēva Dāvida cerības rezultāts. Uzsvars, kas Salamana pamācībās likts uz paklausību tēviem, atspoguļo paša Salamana centību attaisnot savu vecāku cerības. No tā izriet arī viņa ticības sabrukums dzīves nogalē.

10:11 Mūsu vārdi patiesi var būt kā dzīvības ūdens citiem; tādēļ mūsu runas veidam ir tik liela nozīme.

10:12 *Mīlestība nosedz un izlīdzina visus pārkāpumus* – Salamana pamācības pantu pirmā un otrā daļa nereti ir saistītas. Nav tā, ka mīlestība nepievērstu uzmanību pārkāpumiem, bet tā nosedz tos tai ziņā, ka neuzkurina nesaskaņas, katru reizi uzsverot partnera trūkumus, jo kuram gan to nav.

10:15,16 Šie panti runā par cilvēku attieksmi pret bagātību; bagātie, uzticoties savai bagātībai, izolējas no citiem kā nocietinātā pilsētā. Nabadzība sagrauj nabagā dvēseli, liekot tiem uzskatīt sevi par galīgu niecību. Taču taisnais kalpo Dievam cerībā uz mūžīgo dzīvi (:16), nepievēršot nekādu uzmanību savam materiālajam statusam.

10:20 Ievērojiet, cik bieži pamācībās tiek uzsvērta mēles saistība ar sirdi. Mūsu vārdi atspoguļo mūsu domas. Ja mūsu domas nav labas, tās izpaudīsies arī vārdos. Iespējams, ka no Salamana pamācībām Jēzus bija uztvēris, ka „no sirds pārpilnības mute runā” (Lūkas 6:45).

11:4 *Tā Kunga dusmības dienā* – Atsauce uz pastaro dienu, Kristus atgriešanās dienu. Kad mēs nolieksimies kaili Dieva Dēla priekšā, kāda gan tad būs nozīme bankas rēķiniem, privātīpašumiem vai jēlkāda veida bagātībai?!

11:5 *Dara līdzenu viņa ceļu* – Ja mēs dzīvojam saskaņā ar Dieva principiem, tad mūs nevajā bezmērķīguma sajūta, kas raksturīga šīs pasaules dzīvei. Mūsu dzīves ceļš ir skaidrs mūsu acu priekšā.

11:7 *Cerības ir pagalam* – Bībele nemāca vispārēju glābšanu vai kādu automātisku cilvēka reinkarnāciju pēc nāves. Ļaunie paliks miruši bez kādas cerības uz mūžīgo dzīvi.

11:9 Mēle ir daudz spēcīgāks ierocis, nekā mēs varam iedomāties; citu vārdi var kļūt par iznīcību cilvēkam, pat veselām kopienām (:11). Taču taisnos tādi vārdi nesagraus, jo viņu dzīves centrā ir viņu zināšanas vai attiecības ar Dievu.

11:26 Atsauce uz Jāzēpa gudrību, kas pārdeva labību bada cietējiem.

11:30,31 Mēs varam būt citiem kā dzīvības koks Ēdenē. Mēs varam glābt ļaudis mūžīgai dzīvei; to glābšanu Dievs ir nodevis mūsu rokās. Tik liela nozīme un tik liels ir sludināšanas spēks. Tas ir mūsu auglis, kas kļūst par augli, kas dod mūžīgu dzīvību. Gara auglis, kas rod atspoguļojumu mūsu raksturos, pievilks ļaudis mūžīgai dzīvei, jo mēs jau tagad dzīvojam tā, kā mēs dzīvosim mūžībā.

12:10 Žēlsirdība un jūtīgums atspoguļosies mūsu attieksmē pret dzīvo dabu.

12:14 Mūsu runas veids tiek pielīdzināts mūsu darbiem. Tas, kā mēs izsakāmies, ir ļoti svarīgi; labie darbi nepadara sliktus vārdus par nebijušiem.

12:15 *Taisns viņa paša acīs* – Kas mums šķiet taisns, var nemaz tāds nebūt. Mēs nepiedzimstam ar dabas dotu gudrību; ja mūsos nav gara, kas uztver mācību, nav atvērtības Dieva mācībai, tad mēs vadīsimies tikai pēc savām dabīgajām, visiem vējiem pakļautajām jūtām.

12:17 *Kas ir patiess, tas saka... visu, kas tiešs un pareizs* – Tas var šķist pats par sevi saprotams; taču doma ir tajā, ka cilvēks, kas no sirds pieturas pie pareizā dzīves veida, arī tiesā, ja nāksies, liecinās visu patiesību.

12:25 *Laipns vārds to iepriecina* – Šeit, kā arī 18.pantā, mēs redzam, cik spēcīga ir labo vārdu iedarbība (Ījaba 6:25). Vārdi satur pozitīvu spēku, pat viens vienīgs vārds, kura spēku mēs tiecamies ignorēt, domājot, ka darbi ir svarīgāki par vārdiem.

12:28 *Uz taisnības ceļa ir dzīvība* - Šeit mums ir Vecās Derības vārdi, kas sabalsojas ar Jēzus teikto, ka mēs varam dzīvot mūžības dzīvi arī tagad. Tas nenozīmē, ka taisnie nemirst. Viņi mirst, un viņi tiks augšāmcelti mūžīgajai dzīvei Kristus atgriešanās laikā. Taču mēs varam sākt dzīvot Valstības dzīvi, kāda tā būs mūžībā, jau tagad. Šai nozīmē „uz taisnības ceļa ir dzīvība”.

13:3 *Kas pievalda un pasarga savu muti, pasarga savu dzīvību* – Šai ziņā, kā Jēzus teica, „pēc saviem vārdiem tu tiks taisnots, un pēc saviem vārdiem tu tiks pazudināts” (Mat.12:37).

13:7 Šī panta pēdējie vārdi citēti attiecībā uz Kungu Jēzu, kas darīja sevi nabagu krustā (2.Kor.8:9). Un Salamans, kas darīja sevi bagātu, bija Kristus pretstats. Šo vārdu atskaņas rodamas arī Fil.2:7 par to, ka Jēzus sevi iztukšoja krusta nāvē, un tad Dievs to paaugstināja, dāvinot Viņam vārdu pāri visiem vārdiem. Kristus krusta nešana no mūsu puses pielīdzināma sevis iztukšošanai jebkurā nozīmē. Tajā arī ir šīs atsauces mācība.

13:14 Mūsu varā ir atbrīvot ļaudis no mūžīgas nāves valgiem. Un tas ir darāms, mācot tos. Skat kom.14:27.

13:16 *Bezprātis izklāsta visiem tikai savu smieklīgo nesapratību* - Ja mums nākas sastapties ar nepareizu rīcību vai muļķību, tā nav vienmēr jāizklāsta visai apkārtnē. Gudrāk ir padomāt un izvēlēties, kad runāt un kad ciest klusu.

13:19 *Piepildās, ko cilvēks kāro* – Tam pretmets ir „izvairīties no ļauna muļķiem šķiet lielākā negudrība”. Kārotais ir garīgā izaugsme, uzvara pār grēku. Un tas ir saldākais iepriecinājums sirdij garīgās izaugsmes pieredzē.

14:7 *Ej projām no ģeķa* – Salamana pamācībās ir daudz līdzīgu norādījumu. Bet mums ir jāatceras, ka Salamans rakstīja izraēliešiem, dzīvodams Dieva tautas vidū.

Piederība Dieva tautai pati par sevi nedara cilvēkus gudrus; mums tomēr ir ar prātu jāapsver, ar ko mums ir pa ceļam šai dzīvē.

14:8 Ģeķība šeit tiek pielīdzināta nopietnas pašanalīzes trūkumam. Mūsdienās maizes laušanas rituāls ir domāts, lai mudinātu mūs nodoties pašanalīzei (1.Kor.11:28).

14:10 Gudrība ir prasmē kontrolēt savas jūtas, nevis dalīties tajās ar jebkuru katru pretimnācēju.

14:11 Ievērojiet šai pantā doto pretstatu starp „namu” un „būdiņu”; taisnajiem nav pastāvīgas dzīves vietas šai pasaulē, jo viņi ir ceļā uz mājām (Ebr.13:14).

14:17 Mierīga izmanība ir tikpat slikta kā ātras dusmas, kas visiem redzamas.

14:27 *Lai izsargātos no nāves valģiem* – Bet 13:14 teikts, ka mēs varam izglābt ļaudis no nāves valģiem, mācot tos. Tātad mums ir jā māca ļaudīm Tā Kunga bijāšana. Viņa glābšana ir Kunga vārdā, bet tas iegūst realitāti cilvēku prātos, kad mēs mācām to viņiem.

14:31 Tādēļ mūsu attieksme pret nabagajiem ir mūsu attieksme pret Dievu. Tādēļ Jēzus māca, ka Viņš spriedīs tiesu pār mums atkarībā no tā, kā mēs esam attiekušies pret Viņa vismazākajiem brāļiem (Mat.25:40).

14:33 Savā sirdsapziņā muļķis apjauš gudrību, bet it kā garāmejojot; tā nemīt viņa sirdsapziņā, kā tā mīt taisno sirdsapziņā. Mūsu pasaulei ir raksturīga garāmejoša interese par garīgumu; taču Dieva taisnībai ir jā mīt gudro sirdīs.

15:3 *Tā Kunga acis ir visur* – Atsauce uz Tā Kunga visur esamību caur Viņa eņģeļiem. Šis brīdinājums tiek dots, lai mēs uzmanītu savu runas veidu; ja mēs ticam, ka Dievs patiesi zina it visu, tas atstāj iespaidu arī uz mūsu teiktajiem vārdiem.

15:4 Cilvēki pārdzīvo, saprotot, ka viņiem teiktajos vārdos trūkst godīguma. Mūsu vārdi gūst nozīmi ar to, kā viņi atsaucas tajos, kam viņi tiek adresēti. Labsirdība cilvēku saskarsmē arī var vest ļaudis mūžīgajā dzīvē.

15:7 Atkal tiek uzsvērta līdzība starp sirdi un mēli („lūpām”); mūsu domas izpaužas mūsu vārdos (Lūkas 6:45).

15:8 Šeit, kā arī citviet Rakstos, lūgšana tiek pielīdzināta upurim. Tā arī prasa zināmas pūles tās rūpīgai sagatavošanai (Ebr.13:15). Altāris ar kvēpināmo trauku pārstāvēja lūgšanu kā upura pienešanu (Atkl.8:3,4).

15:12 Ļaudis nebiedrojas ar zinīgajiem, jo zemapziņā viņi baidās tiešas vai netiešas kritikas. Tie, kas uzklausa kritiku un pamācības, ir atraisīti gudro sabiedrībā (:31).

15:14 *Neprašas mute klāsta muļķības* – Atbilstošs brīdinājums mūsu laika paaudzei, kas tendēta uz komēdijām un izklaidēm, kad muļķība tiek pasniegta kā izklaide (:21).

15:26 Dievs uzmana katra cilvēka domu. Tādas zināšanas ir cilvēka prātam neaptveramas. Un mēs varam iepriecināt Visuvareno Dievu augstajās Debesīs vien ar savu domu gaitu. Tik kolosāla nozīme ir garīgumam.

16:1 Proti, kaut kādā mērā Dievs kontrolē mūsu domas un vārdus, kurus mēs sakām. Šis kontroles elements, kas cilvēka prātam nav aptverams, nāk no Dieva žēlastības caur Viņa Gara darbību. Uz šo pašu elementu ir atsauce 4.pantā – Dievs kaut kādā veidā anulē un izmanto pat bezdievīgo grēkus; un arī 9.pants skar šo pašu tēmu, ka kaut kādā mērā Dievam ir pakļauta arī cilvēka domāšana. Pretējā gadījumā glābšana nāktu vienīgi kā cilvēka rūdīta gribas spēka sasniegums, nevis no Dieva žēlastības. Šī pati tēma arī noslēdz šo nodaļu 33.pantā. Skat kom.20:24.

16:2 *Tas Kungs sver cilvēka sirdi un garu* – Cilvēka attaisnošanas pamatā nav viņa paša sajūtas, kad viņš sevi uzskata par šķīstu esam (:25); svarīgs ir Dieva lēmums, ne mūsu jušanās. Visuvarenais Kungs tomēr „sver” mūsu motīvus, nododamies mūsu visdziļāko sirds procesu analīzei.

16:10 Salamans pamācībās raksta iedvestu patiesību, taču daudz kas no rakstītā šķiet attaisnojams Salamana paša nostāju, it īpaši par nepieciešamību cienīt gudru cilvēku. Viņš pat raksta, ka ķēniņa spriedums ir jāuztver kā nekļūdīgs: „Dievišķs

spriedums ir uz ķēniņa lūpām” (skat arī 20:2). Arī mēs varam mācīt Dieva patiesību, vadoties drīzāk no sevis attaisnošanas vēlmes, nekā no Dieva slavas.

16:20 Šeit mēs redzam saikni starp Dieva vārdu un ticību; ticība nāk no Dieva vārda dzirdēšanas (Rom.10:17).

16:30 Negatīva mīmika un ķermeņa valoda varētu šķist tik nenožīmīga, taču Dievs tajā redz noslieci „darīt ļaunu darbu”.

16:32 *Kas ir kungs pats pār savu garu un sirdi, tas ir labāks par to, kas iekaro pilsētas* – Atsauce uz Simsonu.

17:5 Nabagie ir Dieva izpausme mums; kā mēs izturamies pret nabadzīgajiem brāļiem, tā mēs izturamies pret Dievu, un tas ir pamatā galīgajam spriedumam par mums (Mat.25:40). Šī tēma pastāvīgi atkārtojas Pamācībās; un mums tā ir vienmēr jāpatur prātā, it īpaši tāpēc ka mēs nereti tiecamies domāt, ka nabadzība ir viņu pašu nepareizo lēmumu rezultāts, kas savukārt attaisno mūsu nevēlēšanos viņiem palīdzēt.

17:9 *Kas nosedz un noslēpj grēku* – Tas ir pretstatīts otrajai panta daļai, kur runāts par grēka jautājuma pacelšanu no jauna. Tas nenožīmē, ka mums nebūtu jāpievērš uzmanība citu grēkiem, bet gan to, ka nav nekādas vajadzības tenkot par tiem.

17:14 Nesaskaņas cilvēku starpā jānovērš pēc iespējas ātrāk, steidzamā kārtā; citādi tās var novest pie nelabojamām sekām, kā ūdens aizsprosta sagrave ietekmē arī citus.

17:19 *Kas savas durvis taīsa pārmērīgi augstas, tas sagādā iespēju namam sabrukt* – Norobežošanās no citiem faktiski ir aktīva tieksme citu iznīcināšanai. Mūsu laikā, kad visi tiecas ieslēgties sevī, tas būtu rūpīgi jāapsver. 18:1 arī nosoda norobežošanos no citiem – tā ir savtīguma izpausme.

17:24 *Nejēga uztraukts raida savus skatus līdz zemes galiem* – Tie, kuru sirdis ir tālu no Dieva un Viņa vārda, ir bez vadības, tie meklē gudrību pa visu pasauli internetā, nekad neatrodot patieso virzienu.

18:4 Vārdi ir svarīgi, taču tie ir tik parasti, jo mēs dzirdam un izrunājam miljoniem vārdu katru nedēļu, ka mēs varam viegli aizmirst to ārkārtīgi lielo nozīmi mūsu un visu citu cilvēku dzīvē.

18:6 *Viņa mute cīnās, lai beidzot viņš pats saņemtu sitienus* – Pēc mūsu vārdiem mēs tiksim tiesāti pastarajā dienā (Mat.12:37); mūsu šodien teiktie vārdi var faktiski būt tie, kas mūs pazudinās tad. Mums jārunā, atceroties, ka pēc mūsu vārdiem mēs tiksim tiesāti, ka tas, kas nežēlīgs savos vārdos, žēlastības nesaņems (Jēkaba 2:12,13); mūsu žēlastības vai nosodījuma vārdi, un, iespējams, *tas, kā mēs tos izrunājam*, būs par pamatu mūsu pieņemšanai vai atraidīšanai. Šai ziņā mūsu „nāve un dzīvība stāv mēles varā” (:21).

18:8 *Tenkotāja* (jaunajā tulkojumā) *vārdi kā gardi kumosi* – Cilvēkiem patīk tenkas; tas, kurš tās dzird, nereti ne tikai neignorēs tās, bet paglabās tās dziļi savā atmiņā.

18:9 Atkal mūsu priekšā pasivitāte – šoreiz laiskums – kas tiek pielīdzināts graužošanai uzvedībai.

18:10 Tas attiecas uz mums tai ziņā, ka mēs varam kristīties Kristus Vārdā.

18:11 Tas varētu būt netiešs norādījums uz bagāto cilvēku vēlmi norobežoties no citiem.

18:18 Par mesliem šeit runāts pozitīvā nozīmē; tos lietoja agrīnā baznīca Ap.d.1:26.

19:2 *Kur cilvēks nerīkojas ar prātu, tur neiet labi* – Pāvils to attiecina uz ebrejiem un visiem cilvēkiem, kas meklē attaisnošanu darbos, nevis ticībā Dieva žēlastībai, kas ir Kristū (Rom.10:2), kas mums arī ir galējā „zināšana”. Tas atgādina cilvēku, kas dedzīgi soļo, taču nepareizajā virzienā, kas nav atradis „ceļu”, kas ir Kristū (Jāņa 14:6).

19:8 Šis pants jāuztver saistībā ar iepriekšējo pantu pārdomām par to, ka bagātājiem ir daudz draugu, bet nabagajiem to ir maz. Ja mēs esam nonākuši pie galīgas Dieva ‘sapratnes’ brīnuma, tad popularitāte cilvēku starpā un cilvēku draudzība vairs nespēlē tik lielu lomu cilvēka dzīvē.

19:11 Mums nav jācenšas uzreiz izskaidroties ar tiem, kas mūs nepatiesi apvaino. Mūsu klusēšana provocācijas apstākļos Dieva acīs dažkārt ir mūsu „gods”. Šis pants ir atsauce uz to, ka Dievam nav raksturīgi ātri aizsvilties dusmās, Viņš piecēš pāri darījumiem, neprasot vienmēr mūsu nožēlas apliecinājumu (Ps.103:8; 145:8). Mums ir jādalās šai pieredzē ar citiem.

19:14 *Sapratīgu sievu no Tā Kunga* – Laulības cilvēku starpā ir sava veida laimes spēle, jo mēs pa īstam nepazīstam savu partneri, līdz neesam kādu laiku bijuši laulībā. Tādēļ laba laulība ir „žēlastības dāvana” no Tā Kunga (18:22). Mēs varam darīt visu, lai mūsu laulība būtu veiksmīga, bet galu galā Dievs dara to, kas nav cilvēka varā, ka viņi vairs nav divi, bet viena miesa (Mat.19:6), un tādēļ laulība ir no Dieva žēlastības.

19:17 Mūsu attieksme pret nabagajiem ir mūsu attieksme pret Dievu un pēc šīs attieksmes arī mēs tiksim tiesāti (Mat.25:40).

19:22 Tas norāda uz to, ka nabags var labu darīt; mūsu naudas apmātajā pasaulē pastāv nepareizs uzskats, ka devība un labdarība obligāti saistās ar finansiālu atbalstu.

19:25 *Neprātīgais kļūst gudrs* – Mums ir jāmācās no tā, ka mēs redzam grēciniekus saņemam sodu jau šai dzīvē.

20:1 *Stiprs dzēriens ir trakulis* – Trakulis ir cilvēks, ne dzēriens. Stiprais dzēriens šeit simbolizē cilvēku; tie identificējas ar savas atkarības substanci. Viss cilvēka dzīvē, ar ko mēs pilnībā identificējamies, vai tā būtu futbola komanda vai alkohols, ir atkarība, kas nedod mums pildīt to, ko Dievs mums ir paredzējis.

20:5 Daudziem ticīgajiem piemīt dziļa gudrība, kas parasti ārēji neparādās, līdz kādam citam cilvēkam to izdodas „izsmelt”. Tādam ir jābūt labas kompānijas un garīgas brālības rezultātam – izcelt vienam otrā to labāko, kas parasti ir apslēpts un neparādītos uz āru arī citu labā.

20:7 Sirds skaidrība ir tā, kas atstās vislielāko iespaidu uz mūsu bērniem to ikdienas dzīvē.

20:16 *Izķīlā viņu nepazīstama svešinieka dēļ* – Atsauce uz Jūdas grēku ar Tamāru (1.Moz.38:25).

20:22 Ja mums ir darīts pāri, galīgā atmaksa nāks, kad mēs būsīm glābti mūžībā Kristus atgriešanās laikā – ne šai dzīvē.

20:24 Dieva vadība, kas stāv pāri mūsu pūliņiem, ir jaušama mūsu dzīvē, skat kom.16:1.

20:27 Mūsu pašanalīze atklāj mūs Dievam. Tas, ko mēs domājam maizes laušanas rituāla laikā, Kungu Jēzu pieminot, ir mūsu būtības īss izklāsts. Ja viss, par ko mēs tobrīd domājam, ir vīna un maizes garša, mūzika, tas, kas mūs neapmierināja sapulces laikā, proti, kristietības ārējās izpausmes; vai ja mēs pieņemam maizi un vīnu sirdsapziņas mierināšanai, piedaloties šai reliģiskajā rituālā, lai justos drošībā – tad mēs vienkārši nezinām Viņu. Mēs esam tikai virspusēji ticīgie. Un šo vēsti mēs Viņam arī nesam. Mūsu gars /attieksme ir Dieva svece, ar kuru Viņš mūs izmeklē. Mūsu domas krusta priekšā atklāj mūs Tam, kas mira krustā. Līdzīgi kā Jāzeps (visprecīzākais Jēzus pirmtēls) izzināja / izpētīja savus brāļus ar kausa palīdzību (1.Moz.44:5). 1.Kor.11:31,32 liek domāt, ka mūsu pašanalīze maizes laušanas laikā faktiski ir Kunga tiesa pār mums.

21:1 *Viņš liek tai noliekties turp, kurp Viņš grib* – Skat kom.16:1.

21:4 Grēcīgie redz dzīvi savas augstprātības gaismā; viss tiek pakārtots tam, lai viņi labi izskatītos citu acīs.

21:13 Pastarajā dienā mēs visi sauksim pēc līdzjūtības un žēlsirdības. Skopie var šķist turīgi šai dzīvē, bet mums ir vienmēr jādzīvo ar domu, ka mēs esam garīgi nabagi mūsu pašu neveiksmīgo lēmumu dēļ, tieši tāpat kā nabagie nereti kļūst nabagi savu nepareizo lēmumu rezultātā; un mēs lūgsim Dievu pēc žēlastības pastarajā dienā. Tādēļ mums šodien ir jāatsaucas uz nabago lūgumiem.

21:16 *Nokļūs mirušo draudzē* – Ļauno sods, ieskaitot tos, kas ir kādreiz staigājuši Dieva ceļus, ir mūžīga nāve, nevis mūžīgas mocības, pie apziņas esot.

21:19 Salamans nereti iesprauž komentāru par to, cik mokoši ir dzīvot ar sievieti, kurai trūkst garīguma, it kā bez redzamas saiknes ar kontekstu (arī 9.pantā). Kaut

gan viņš rakstīja Dieva iedvesmā, šie vārdi varētu atspoguļot to, cik nospiedoši viņa prātam bija tas, ka viņa 1000 sievas un blakussievas nenesa viņam laimi, bet gan vēlmi norobežoties no visiem (1.Ķēn.11:3), kas arī bija par iemeslu šādiem komentāriem. Cilvēku tuvība iespējama tikai ar Dieva svētību laulībā, kas padara viņus par „vienu miesu” (Mat.19:6).

22:2 Ticība tam, ka mēs visi esam Dieva radīti, izslēdz skaudības jūtas pret bagātajiem; mēs neredzam tajos nekādas būtiskas atšķirības no mums.

22:4 *Bagātība, gods un dzīvība* – „Dzīvības” dāvana noteikti attiecas uz mūžīgo dzīvību; tā tiks dota Kristus atgriešanās laikā līdz ar bagātību un godu.

22:5 *Daudz dzeloņu un valgu ir aplamam cilvēkam* – Pamācības nereti atsaucas uz Mozus bauslību vai agrāko izraēliešu vēsturi. Šeit ir atsauce uz Jozuas 23:13, kas ir vienīgā reize, kad slazda valgi un dzelkšņi ir minēti kopā Bībelē kā brīdinājums Izraēlam nebiedroties ar tam apkārt dzīvojošajām pagānu tautām, kas pretējā gadījumā arī kļūs tiem par dzeloņiem un slazda valgiem. Tādēļ nepaklausīgie paši liek šos šķēršļus savā ceļā; un Salamans atkal izsaka šo brīdinājumu, kaut arī pats ir uzskatāms nepaklausības piemērs tieši šai ziņā.

22:6 Dievs strādā ar katru atsevišķu personu un mēs tiekam tiesāti atsevišķi, neskatoties uz to, vai mūsu vecāki ir bijuši ticīgi vai neticīgi; neviens nevar nonākt Valstībā, pateicoties tam, ka viņa vecāki bijuši ticīgi. Taču neviens no mums netiks glābts, pateicoties tikai paša pūliņiem, tam visam pāri stāv augstāki spēki un ticīgi vecāki ir viens no elementiem galīgajā algoritmā, kas nosaka, kas tiks glābts un kas nē. Tieši tas arī motivē vecākus audzināt bērnus ticības garā.

22:16 *Tas nokļūs trūkumā* – Nemot vērā to, ka nešķīstie nereti plaukst un zeļ materiālajā ziņā, „trūkums” varētu attiekties uz garīguma trūkumu.

22:21 *Tiem, kas tevi vaicā* – Ļaudis no visām tautām nāca klausīties Salamana gudrību (1.Ķēn.5:14), tā kā pamācību grāmata varētu būt sākotnēji sakompilēta kā atbildes uz to uzdotajiem jautājumiem.

22:25 Slikta kompānija, pat starp Dieva tautai piederošajiem, atstāj iespaidu arī uz mums; mēs esam daudz uzņēmīgāki pret negatīvu garīgu ietekmi, nekā mēs domājam.

23:11 *Tas izvedīs viņu lietu pret tevi* – Dievs šeit tiek pielīdzināts aizstāvim Dieva tiesas priekšā. Taču Viņš ir arī visu tiesnesis. Katra situācija, kurā mēs atrodamies tiek izspēlēta Dieva tiesas priekšā debesīs un pastarās dienas spriedums darīs mums zināmus spriedumus, kas tiek pieņemti šodien. Dievs nav uzgriezis muguru pasaulei, lai atvērtu grāmatas pasaules galā un paskatītos, kā mēs esam uzvedušies; Viņš kaislīgi vēro mūs un spriež par mums tieši šodien.

23:17 Ja mēs esam sajūsmā par mūsu attiecībām ar Dievu un dzīvojam ar cerību uz mūžīgu dzīvi Dieva Valstībā Kristus atgriešanās laikā, tad skaudībai mūsu dzīvē vienkārši nav vietas (:18). Tas viss vienkārši izslēdz jēlkādu tieksmi līdzināties bagātājiem un varenajiem šai īsajā, gaistošajā dzīvē. Skat kom.24:20.

23:26,27 Pat būdams laulībā ar neticīgo, Salamans varēja teikt savam dēlam: „Lai mani ceļi tavām acīm labāk tīk... jo netikle ir dziļa bedre”. Šķiet, tas, ka viņš pats ir iekritis tai bedrē, būdams laulāts ar neticīgo, viņam pat prātā neienāca; viņš bija pārliecināts, ka var būt par nevainojamu piemēru. Šis fragments spilgtāk par citiem parāda, cik lielā mērā bija bojāta Salamana sirdsapziņa. Jo viņš neteica: ‘Dari, kā es tev saku, bet neskaties uz maniem darbiem’. Viņš stāvēja tam visam pāri – darīdams to, pret ko viņš brīdināja citus, un stādīdams tiem priekšā sevi kā priekšzīmīgu paraugu. Vairāk par visu mums ir jāšargās, lai neapklustu mūsu sirdsapziņa.

24:12 Kā Dievs mūs attur no garīgas iznīcības, tā arī mums ir jācenšas atturēt no tās citus. Mums nav jāšaka savā sirdī, ka mēs nesapratām, ka viņi rīkojas nepareizi. Psihologiski mēs tiecamies izvairīties no citu cilvēku dzīves ceļa apspriešanas, iegalvodami sev, ka patiesībā ar viņiem viss ir kārtībā.

24:16 Taisnie klūp un krīt kā garīgajā, tā arī materiālajā ziņā – bet pieceļas. Šī pieceļšanās raksturo taisnos, kas nepadodas nelaimē.

24:18 Dievs daudz lielākā mērā dusmojas uz tiem, kas priecājas par cita krišanu, nekā par pašu krišanu.

24:20 Mūsu nākotnes cerība uz mūžīgo atalgojumu Kristus atgriešanās laikā nozīmē, ka mūs nenomāks skaudība uz citiem (:19). Skat kom.23:17.

24:25 Pamācībās ir tik daudz padomu par sodīšanu. No pirmā acu uzmetiena varētu domāt, ka tie adresētiniecīgam Izraēla mazākumam, proti, tiem, kurus sauc par soģiem; bet kaut arī mēs nevaram sodīt citus, mums ir jāprot taisni spriest, jāprot veidot taisnīgus uzskatus un garīgus secinājumus dažādās dzīves situācijās. Tādēļ tiek dotas pamācības par to, kā mums ir 'jāsoda'.

24:29 *Es tam vīram atmaksāšu pēc viņa darba* – Mums neklājas tā teikt, jo Kristus nāks tiesāt un atmaksāt ikvienam pēc viņa darba (Atkl.22:12). Mēs varam gūt lielu mierinājumu no tā, ka mums nav jāspriež par citiem.

25:3 Kad Salamans ar nožēlu konstatē, ka grēcīgajā zemē ir daudz valdnieku, taču stabilitāte nāk no gudrības (28:2), viņš pauž iedvestu taisnību; taču viņš to pauž tā, lai attaisnotu paša valdonīgo manieri, it kā viņa gudrība attaisnotu jebkuru viņa opozīcijas līderu sagrāvi. Patiesībā tā bija Salamana attaisnošanās. Salamans mācīja, ka ķēniņu sirdis nav izdibināmas, proti, tās ir tik tālu no cilvēku izziņas iespējām, kā zeme no debesīm. Salamans domāja, ka viņa teorētiskās zināšanas ieceļ viņu gandrīz vai Dievam līdzīgā kārtā, kas izslēdz cilvēku uzdrīkstēšanos šaubīties viņā vai iztaujāt viņu; un tādēļ neviens nedrīkst „spīdēt ķēniņa priekšā” (:6). Patiesi, zināšanas „uzpūšas”. Un tas, ka mums pieder Kristus 'taisnība' un Dieva vārds, līdz ar to nes tos pašus potenciālus kārdinājumus, kas mums liek uzskatīt pasauli tik lielā mērā zemāku par mums, ka mēs varam darīt, ko vien vēlamies, nevienam neatskaitoties par to.

25:5 Tas attaisno to, ka Salamans nonāvēja Šimeju savas valdīšanas sākumā. Viņa gudrības mācībā vienmēr saskatāma arī sevis attaisnošana; sludināšanas darbā tā nedrīkst darīt. Skat kom.29:7.

25:7 Jēzus saka, ka tieši tā notiks pastarajā dienā (Lūkas 14:10).

25:16 Salamans brīdina, ka jāēd tikai nedaudz negaidīti atrastā medus. Taču pirmās divas „Salamans mācītājs” nodaļas, varētu teikt, liecina par to, ka Salamans bija it kā atradis medu – viņam parādījās iespēja darīt un izbaudīt, ko vien viņš vēlējās – un viņš ēda tik daudz, ka jutās garīgi pārēdies.

25:22 Rom.12:20 tas tiek attiecināts uz mums visiem.

26:4,5 Šie divi panti viens otru nenoliedz; tie drīzāk māca, ka dažādos apstākļos mūsu attieksme pret cilvēkiem var būt dažāda, dažkārt mums ir jāatsaucas kaut kādā veidā, un citkārt mums ir jāpaklusē. Tā ir gudrības mācība. Būtu pārāk primitīvi vienmēr reaģēt vienā un tai pašā veidā.

26:11 Šis pants 2.Pēt.2:22 attiecināts uz ticīgajiem kristiešiem, kas atgriežas pie sava vecā dzīves veida. Tas netieši norāda uz to, ka, pieņēmuši kristietību, mēs it kā izvēmām savu veco dzīves veidu; atgriešanās pie tā ir tas pats, kas sunim atgriezties pie paša vēmekļiem.

26:13 Slinkumu nereti cenšas pasniegt kā piesardzību.

26:16 Cits slinkuma paveids ir nekritiskā pieņemumā, ka viss, ko mēs darām, ir pareizi, atsakoties no gudrības vai apdomības mācības.

26:22 Jaunajā Bībeles tulkojumā ir runa par tenkotāja vārdiem, par ko ir runa arī komentārā. Mēs visi mīlam klausīties tenkotāja vārdos, nemānīsim sevi, ka mēs esam citādi; tādi nu mēs esam un mums ir jāpiepūlas, lai atteiktos ieklausīties tenkotāja vārdos.

26:26 *Draudzes priekšā drīz vien atklāsies* –Taču grēciniekiem nereti ļoti labi klājas šai dzīvē, un tie bieži vien noiet kapā, un to viltība paliek neatklāta. Taču „draudzes priekšā” tā atklāsies. Viena no Bībeles mācības tēmām ir, ka mūsu personīgie spriedumi visi nāks gaismā (Lūkas 12:1-3; Atkl.16:15). Visi mūsu apslēptie vārdi, slēptās domas un patiesie nodomi būs redzami visiem; tādēļ nav nekādas jēgas būt divkosīgam šai dzīvē un domāt, ka mēs esam pratuši apslēpt mūsu patieso nostāju un jūtas, jo galu galā tas viss nāks gaismā visas draudzes priekšā mūžībā.

27:1 Jēkaba 4:14,15 atsaucas uz šo pantu, mācot, ka mūsu runā biežāk būtu jālieto vārdi: „Ja Tas Kungs tā gribēs”, mēs darīsim to un to.

27:5 Ja mēs kādu mīlam, tad mums ir jārāda šī mīlestība – un tā var dažkārt izpausties arī pārmetuma izteikšanā, kurš atspoguļo mūsu mīlestību pret cilvēku (:6).

27:7 *Izbadējušai dvēselei viss rūgtais ir salds* – Apkārtējie panti runā par mīļu draugu pārmetumiem, kas nāk no mīlestības pilnas sirds. Doma varētu būt tajā, ka mēs visi esam garīgi izbadējušies, tādēļ pārmetumi no draugu puses būs mums saldi. Tikai garīgi lepnie, kas uzskata sevi par perfektiem, necieš pārmetumus.

27:10 Visi šie panti māca, cik svarīgi ir, lai mums būtu uzticami, garīgi noskaņoti draugi. Patiesa draudzība Dieva tautas starpā nozīmē, ka mēs varam izturēties viens pret otru tā, it kā mēs patiesi nāktu no vienas ģimenes. Tāds jēdziens kā 'kristieši ārpus baznīcas' ir pretrunīgs; mēs attīstāmies garīgi tikai būdami patiesas draudzības attiecībās ar citiem ticīgajiem.

Negatīvai baznīcas pieredzei nav jāliek mums ieslēgties sevī, jo nav attīstības iespējas ārpus Kristus miesas (Jāņa 15:5).

27:21 *Vīru noskata pēc viņa slavas* (jaunajā tulkojumā) – Mūsu attieksme pret uzslavu parādīs, kas mēs esam garīgajā ziņā, jo mūsu attieksme parādīs mūsu lepnumu vai mūsu pazemību.

28:2 Skat kom.25:3.

28:5 *Kas meklē To Kungu, ievēro visu* – Kas meklē, tas saprot, ka viņš vēl nav nonācis līdz pilnīgai sapratnei. Taču šis pazemīgais Dieva meklēšanas process arī tiek uzskatīts par sapratni.

28:9 Mūsu attieksme pret Dieva vārdu saistāma ar mūsu lūgšanu efektivitāti; ja Dieva vārds mīt mūsos, mēs lūgsim pēc lietām, kuras Dievs mums dāvās (Jāņa 15:7), un mēs lūgsim ar ticību, jo ticība nāk ar Dieva vārda dzirdēšanu (Rom.10:17). Dažādi ticīgās dzīves aspekti, piemēram, lūgšana un Bībeles lasīšana, savijoties kopā, nodrošina cilvēka garīgo attīstību.

28:11 Bagātības problēma ir tās radītajā ilūzijā, ka it visu var nopirkt par naudu, ieskaitot gudrību un garīgumu. Tādēļ nav brīnums, ka Dieva tautas vairākumu Dievs tur nabadzībā.

28:14 *Labi tiem, kas vienmēr Dievu bīstas* – Šie vārdi ar nodomu pretstatīti pirmā panta vārdiem, kur taisnie raksturoti droši kā lauvas un bezdievīgie kā tādi, kas bīstas. Bailes, par kurām ir runa šai pantā, attiecas uz bailēm no Dieva, no

grēkošanas pret Dieva vārdu – un tas, lai cik paradoksāli tas skanētu, padara mūs nevis bailīgus, bet drošus un pārliecinātus mūsu dzīves ceļā.

28:21 Cilvēki nodos citus un darīs un teiks šausmīgas lietas par tiem cerībā dabūt kaut nelielu materiālu labumu no tā. Kristus nodevība no Jūdas puses galvenokārt lasāma kā naudas mīlestības motivēta, un par tik niecīgu summu pie tam.

28:25 Tiekšanās pēc bagātības pretstatīta ticībai Tam Kungam – proti, Viņa apsolījumam dot mums dienišķo maizi un apģērbu.

28:27 *Kas savas acis no nabaga novērš* – Pretstatīts tādām, kas ‘dod nabagam’. Mums bieži trūkst dāsnuma gara (un mēs varam dot nabagiem ne tikai naudas izteiksmē), jo mēs izliekamies neredzam cilvēka vajadzību, mēs pieveram acis uz situāciju, kas runā pati par sevi. Ievērojiet, cik dziļi šīs pamācības ietiecas cilvēkam raksturīgajā psiholoģijā.

29:7 Tas izklausās pēc atsauces uz Salamana tiesu pār divām prostitutām. Skat kom.25:5.

29:14 Salamans šeit nepārprotami atsaucas uz Dāvida apsolījumiem, kurus viņš uztvēra kā attiecošos uz viņu. Viņš domāja, ka viņš būs apsolītais Mesija. Un tas bija tas, uz ko Dāvids cerēja par viņu. Dāvids bija lūdzis Salamanu rīkoties gudri, lai apsolījumi par viņu varētu piepildīties (1.Ķēn.2:3). Viņš centās dzīvot tā, lai attaisnotu Dāvida liktās cerības uz viņu un pildīt Mesijas tēlam piederīgās prasības. Citviet Salamans lieto vārdus, kas attiecināmi uz pastarās dienas tiesu, attiecinot tos uz sevi (20:26). Viņš jutās tā, it kā viņa spriedums būtu Dieva spriedums, jo viņam bija Dieva dotā gudrība, un tā kā viņš bija ķēniņš, viņš jutās tā, it kā viņa sirds būtu Tā Kunga rokā (21:1).

30:6 Kaut gan mēs pieņemam, ka Bībele ir Dieva iedvesta, mums tomēr ir tieksme pievienot kaut ko Dieva vārdam un tiekties pēc taisnības citur. Tāpēc ka Dieva vārdi ir patiesi („šķīsti”, :5), jebkurš cits vārds, relatīvi runājot, tāds nav; ir melīgs. Paziņojis, ka pats ir nejēga, Agurs sūta savus mācekļus uztvert Dieva vārdu; viņš saprata, ka gudrība nevar nākt no skolotāja prāta, bet tikai no Dieva vārda, ko skolotājs māca.

30:8 *Atļauj man baudīt manu dienišķo maizi* – iespējams, ka Jēzu iespaidoja šie vārdi, kad Viņš vēlēja, lai mēs lūdzam Dievu dot mums mūsu dienišķo maizi (Mat.6:11).

30:10,11 *Nolād... nesvētī* – levērojiet, ka nedarīšanas grēks [nesvētī] ir pielīdzināts darīšanas grēkam [nolād].

30:12 Ja sirdsapziņas pārmetumi mūs nemoka, tas nenozīmē, ka mēs esam šķīsti; vienīgais efektīvais šķīstīšanās veids ir kristības Kristus Vārdā; mūsu sirdsapziņa var mūs arī pievilt.

30:20 Pastāv saikne starp to, par ko runā 18.un19.panti un laulības pārkāpēju sievu, kas domā, ka nav neko sliktu darījusi. Tās lietas, kas minētas 18.un 19.pantā neatstāj redzamas pēdas. Tāpēc ka brīžiem tādi grēki kā laulības pārkāpums neatstāj pēdu, tie izgaist kā kuģa ceļš jūrā, mums nav jādomā, ka Dievs to neievēro un sods ies mums secen.

30:32,33 Cik nepielūdzami un nenovirzāmi no uzsāktā ceļa ir tie, kas minēti 30.un 31. pantos, tikpat nenovēršams ir sods par grēku; grēks ir jānožēlo, nevis jāturpina uzkurināt dievišķā nosodījuma guni.

31:1 *Lemuēls* – Līdzvērtīgs vārds Salamanam, kas pēc nozīmes līdzinās Salamana otrajam vārdam Jedīdjā (2.Sam.12:25). Šī nodaļa tāpat satur viņa mātes Batsebas iedvestos vārdus.

31:3 Batseba brīdina Salamanu, lai viņš neatkārtotu sava tēva Dāvida kļūdu, kurš dēļ grēka ar Batsebu bija sagraāvis savu ģimeni. Brīdinājums negrēkot ar sievietēm alkohola ietekmē, kas liek ķēniņam aizmirst Dieva baušļus, varētu likt domāt, ka Dāvids grēkoja ar Batsebu alkohola ietekmē.

31:8 Ir tādi cilvēki, kas nav mēmi, taču nespēj iestāties par sevi; un mums ir jārunā to vārdā, kas paši nav spējīgi to darīt.

31:15 *Ierāda kalponēm viņu dienas darbu* – Gudras sievietes lielums ir tajā, ka viņa kalpo tām, kas ir viņas kalpones; šeit redzams Jaunās Derības princips par līderi, kas kalpo citiem.

31:23 Šeit netieši lasāms, ka vīra cieņa cilvēku vidū balstās uz viņa sievas darbiem, jo apkārtējie panti runā par to, ko *viņa* dara ģimenes labā.

Ecclesiastes

1:4 *Zeme pastāv mūžīgi* – Dievs ir apsolījis nodibināt mūžīgu valstību uz šīs zemes; Viņš zemi neiznīcinās. Bībeles apraksti par ‘debess un zemes’ iznīcināšanu jāuztver tēlaini kā tagadējās pasaules iekārtas iznīcināšanu.

1:12 Šo grāmatu Salamans droši vien rakstījis savas dzīves nogalē. Viņam bija dota dievišķā gudrība un viņš to saglabāja (2:9), taču neattiecinot to uz sevi pašu. Tādēļ viņš izsaka daudzas pareizas lietas, bet ar cinisma pieskaņu kā cilvēks, kas pats atteicies no patiesās ticības, taču piedāvā to citiem, it īpaši jauniem cilvēkiem. Tas izskaidro acīmredzamos pretrunīgos strāvojumus šīs grāmatas mācībā.

2:9 Salamans uzstāj, ka gudrība viņam palika visa viņa mūža garumā. Teorētiskā gudrība, kas viņam bija, neatstāja iespaidu uz viņa ikdienas dzīvi, it kā tās viņam nemaz arī nebūtu bijis. Patiesības zināšana noved pie gandrīz nepārvaramiem kārdinājumiem – jo, līdzīgi Salamanam, mums var likties, ka šis fakts pats par sevi jau attaisno jebkādu mūsu uzvedību.

2:18,21 Salamans uzskatīja, ka „gudrību” viņš ir ieguvis savu pūliņu rezultātā [aizmirsdams, ka tā bija Dieva dāvana viņam] un uzskatīja to par savu privātīpašumu. Redzot, ka viņš to nevar paņemt sev līdzī, viņš to izjuta kā veltīgu – šķiet, ka viņš nevēlējās atstāt to dēlam, jo jutās tā, it kā tā piederētu vienīgi viņam. To var pielīdzināt tā cilvēka garam, kas apraka dievišķās gudrības talantu zemē un domāja, ka ar to pietiks – viņš nelietos to, neriskēs un nedalīsies ar citiem. Un tā Salamans galu galā ienīda visu, ko bija darījis ar gudrību, jo dzīves nogalē šīs zināšanas un to mācīšana citiem nebija pārveidojušas viņa paša personīgo dzīvi. Atraidītie pastarajā dienā varētu justies tieši tāpat. Jo *tagad* ir tas laiks, kad mēs varam *pazemīgi* uztvert Dieva patiesību un vadīties pēc tās mūsu dzīvē.

3:19 *Visiem ir viena dvaša* – Ebreju vārdam, kuru tulko kā „gars”, ir plašs nozīmju loks; viens no tiem ir „dvaša”. Pēc dabas cilvēks neatšķiras no dzīvnieka. Tas pats

notiek arī pēc nāves; un Salamans vēlējās, lai cilvēki to uztvertu vēl būdami pie dzīvības (:18), lai viņi jo pilnīgāk nodotos Dievam. Nav nekādas atšķirības starp to, kur dzīvības dvaša nonāk pēc nāves, vai tā būtu cilvēka, dzīvnieka vai auga dvaša (:21). No pīšļiem mēs esam radīti un par pīšļiem mēs atkal paliksim pēc nāves; dzīvības gars, jeb dvaša atgriežas pie Dieva, vai mēs esam labi, vai slikti. Tie, kas ir atbildīgi Dieva priekšā, tiks augšāmcelti un stāsies tiesas priekšā; ļaunie nomirs otrajā nāvē uz mūžu un atgriezīsies pīšļos; un tie, kuriem Dieva žēlastība piedēvēs taisnību, dzīvos mūžīgi nemirstīgā ķermenī Viņa mūžīgajā Valstībā uz zemes. Bībele nemāca, ka cilvēkam piemīt 'nemirstīga dvēsele', ka viņa apziņa saglabājas pēc nāves. Tā nav kristietības mācība. Nemirstība atklājas tikai tiem, kas ir Kristū (2.Tim.1:10).

4:8 Miljardierim vienmēr ir vajadzīgs vēl viens miljards... „Elle un bezdibens nekad nav piepildāmi, tāpat nekad nepietiek redzētā cilvēka acīm” (Sal.pam.27:20), Salamans rakstīja savā jaunībā; un vēlāk mūža nogalē viņš bija nonācis praktiski pie tā paša secinājuma, kas viņam jau tika mācīts jaunībā (skat arī 1:8). Un tā ir daudzu cilvēku pieredze. Mēs visi tiecamies balstīties uz praktisko dzīves pieredzi; taču Dieva vārda spēks ir tajā, ka balstoties uz to, mums nav jāmācās tikai no mūsu kļūdām; mēs varam saņemt Viņa Taisnību, uzticēties tai un dzīvot pēc tās priekšrakstiem. Pretējā gadījumā mēs būsim kā Salamans...

5:1 *Dievs ir debesīs, bet tu esi virs zemes* – Dievs atklājas kā personiska būtne, kam ir noteikta apmešanās vieta – Debesis. Kaut gan caur Savu Garu Dievs ir visur esošs, tas nenozīmē, ka Viņš neeksistē kā personība.

5:6 *Neizsakies Dieva vēstneša... priekšā* – Ebreju vārdu '*malak*', kas tulkots kā „vēstnesis”, parasti tulko kā „eņģelis”. To var lietot, runājot par cilvēkiem, piemēram, priesteriem, vai par jebkuru, kas ir 'vēstnesis'. Dieva eņģeļi negrēko (Lūkas 20:35,36 salīdz. ar Rom.6:23), taču vārdu '*malak*' var lietot arī par parastajiem cilvēkiem, kas, protams, var grēkot. Grieķu vārdu '*aggelos*', kuru parasti tulko kā 'eņģelis', attiecinā uz Jāņa Kristītāja vēstnešiem – cilvēkiem (Lūkas 7:24). Šis juceklis novedis pie dažu Bībeles pantu pārpratuma, proti, to pantu, kur runāts (dažos tulkojumos) par 'eņģeļiem', kas grēko; taču šie eņģeļi attiecās uz

cilvēku būtnēm, pārstāvjiem, citu kalpiem vai vēstnešiem un neattiecās uz eņģeļiem kā gara būtnēm.

6:2 Salamana pamācība 6:26 brīdina jauno cilvēku, ka netikle paņems visu viņa naudu un atstās viņu bez līdzekļiem galu galā. Uz šiem vārdiem Salamans mācītājs, šķiet, atsaucas pēc ilgiem gadiem šai pantā, kur viņš apraud to, ka, neskatoties uz viņa bagātību un veiksmi, pēc viņa nāves tas viss nonāks neticīgo rokās. Vēlākajā savas dzīves posmā viņš redzēja, ka viņa brīdinājumi tipiskajam Izraēla jauneklīm, kurš viņa aprakstā iemiesoja visus jauneklīgos netikumus, bija faktiski pravietojums par viņu pašu. Līdzīgi arī 2:18,19 viņš apraud to, ka viņa pūliņi neko nesasnieds, bez šaubām, atsaucoties uz saviem vārdiem Sal.pam.5:10, kur viņš saka, ka svešiniece padarīs jaunā izraēlieša pūliņus par bezjēdzīgiem. Grēkam nekad nav sāta. Teorētiski mēs varam zināt taisnību, tāpat kā Salamans, bet nevadīties pēc tās mūsu praktiskajā dzīvē.

7:2-4 Sabiedrībā pastāvošais izklaides un izpriecu kults neved pie gudrības Dieva priekšā, bet gan tieši otrādi.

7:23 Salamans atzina, ka kaut gan viņš mīlēja domu par gudrību un garīgas dzīves tēlu, Dieva gudrība personīgi viņu nebija ietekmējusi. „Es raudzīju sasniegt gudrību, sacīdams: Kļūšu gudrs! (atsaucoties uz savu lūgšanu Dievam pēc gudrības 1.Ķēn.3) – bet tā man palika tālu.” Viņa lūgums pēc gudrības attiecās uz spēju pārvaldīt Izraēla tautu un attaisnot tēva liktās cerības uz viņu; kurš, kā viņš atzīst Sal.pam.4, bija mācījis viņu lūgt pēc gudrības.

7:28 Salamans bija saņēmis visu iespējamo mācību, pēc kuras varētu tiekties; taču viņš neļāva tai pārņemt visu viņa sirdi. Viņš uzsāka meklēt sievieti pēc savas sirds patikas, taču no 1000 sievām, kas viņam bija (1.Ķēn.11:3), nebija nevienas, kas apmierinātu viņa vēlmes, pat pēc rūpīgām pārdomām par to. Un pat politiskajā ziņā viņa precības ar svešinieci nedeva vēlamo atbalstu no to dzimto valstu puses; Ēģipte deva patvērumu Jerobeāmam, Salamana galvenajam sāncensim (1.Ķēn.11:40), kaut gan viņš vienmēr bija piekāpies savu sievu priekšā un pat dzīves nogalē nenopostīja elku tempļus, kurus bija tām uzcēlis (2.Ķēn.23:13).

8:1 Salamans nesaskatīja gudrības saistību ar savas ģimenes dzīvi. Taču viņš lepni teica „Kurš gan ir kā gudrais, kas izprot lietu dabu?”, it kā teorētiskās taisnības zināšanas un gudrības pietiktu, lai varētu apgalvot, ka tas nostāda viņu ārpus jebkādas kritikas (:2-4). Tas ir apdraudējums jebkurai sabiedrības grupai, kā arī indivīdam, kas apgalvo, ka viņiem ir „taisnība”, un uzskata taisnības zināšanu par vissvarīgāko lietu dzīvē.

8:4 Tā nevar sacīt vienīgi Dievam. Taču Salamans domāja, reiz Dievs viņam ir dāvājis gudrību, tad viņš var rīkoties kā Dievs. 2.pants varētu likt domāt, ka, pēc viņa domām, viņa pavēles bija faktiski Dieva pavēles. Tādējādi jāsaka, ka taisnības zināšana, kas arī mums ir, var modināt mūsos neiedomājamu augstprātību, atvērtības trūkumu kritikai no citu puses un pārliecību, ka *mums* ir taisnība it visā, ko mēs darām, un mēs esam ārpus kritikas jebkurā jomā. Patiesa gudrība cietos vaibstus padara maigākus (:1), taču zinot to, Salamans vēlākajā dzīves posmā kļuva cietsirdīgs un apspieda savus ļaudis. Viņam bija gudrība – bet, kā viņš pats teica, tā bija tālu no viņa paša.

9:5 *Nomirušie ...nezina vairāk nekā* – Bībele nepārprotami māca, ka nāve ir bezapziņas stāvoklis. Skat kom.3:19.

9:6 *Viņi nepiedalās vairs ne pie kā, kas norisinās zemes virsū* – Cilvēku teorijas par spokiem un reinkarnāciju nav savienojami ar Bībeles mācību. Bībeles cerība uz dzīvi pēc nāves attiecas uz ķermeņa augšāmcelšanos, lai stātos Dieva tiesas priekšā un tad no Dieva žēlastības saņemtu mūžīgas dzīves dāvanu Viņa Valstībā uz zemes, un tas nav priekš visiem, bet gan tiem, kas apzināti noslēguši derību ar Dievu šai dzīvē.

9:10 *Pazemē, kurp tavs ceļš iet* – Daudzās vietās Bībelē ebreju vārds *sheol* kas šeit tulkots kā „pazeme”, tiek tulkots kā „elle” vai „kaps”, citur vienkārši kā „nāve”; visi cilvēki, kā labi, tā slikti, tur nonāk. Tā nav nekāda mocību vieta ļaunajiem, tas ir vienkārši kaps.

10:1 Salamanam tika dots vislielākais „gods” (1.Ķēn.3:13). Bet šai pašā grāmatā viņš atzīst, ka viņš, cilvēks, kas visā pasaulē slavēts par savu gudrību, nodevās neprātam (2:3). Viņš ļoti labi zināja savas kļūdas un neprātu, taču viņš varēja vien

sludināt mācību, nevis turēties pie tās. Nepraša ir tas, kuram pietrūkst prāta pielietot gudrību praktiskajā dzīvē (lai viņš „ietu, kur iedams”, :3); un it īpaši, ja tas attiecas uz nepareizu „valdnieka rīcību” (:5). Tas viss ir par pašu Salamanu. Viņa pašanalīze, līdzīgi kā daudzu alkoholiķu un narkomānu pašanalīze, bija teicama. Jau pati taisnības zināšana un gudrība, šķiet, kārdina izmēģināt iet tieši pretējo ceļu, kādēļ ticīgie, kas nogājuši no taisnības ceļa, beigu beigās uzvedas daudz sliktāk par neticīgajiem.

10:16,17 Salamans bija tik svēti pārliecināts, ka viņš ir vai būs Mesija, ka viņš nejutās it kā būtu spējīgs grēkot; patiesa pašanalīze un pat iespēja, ka viņš varētu kļūdīties viņaprāt nemaz nepastāvēja. Viņš saka, ka Izraēla zeme ir svētīta, jo tās ķēniņš ir dižciltīgas izcelsmes, un tā būtu bijusi nolādēta, ja tās valdnieks būtu kalps. Salamans lepni stādīja sevi priekšā kā Dāvida dēlu – un tas ir nepārprotams zvēliens uz Jerobeāma pusi, kas pretendēja uz troni, kalps būdams (1.Ķēn.11:26). Tā spriežot, Salamans nostāda sevi tiešā opozīcijā Jēzus garam, kurš sacīja, ka kalpam ir jābūt ķēniņam pār visiem. Tādējādi Salamana cenšanās sevi attaisnot un aizstāvēt, nekoncentrējoties uz nākamo Mesijas tēlu, noveda viņu pie pilnīgas neatbilstības Kristus garam.

11:9 *Zini tomēr, ka Dievs par visu to prasīs no tevis nolēsumu!* – Salamans zina, ka tiesa nāks, vismaz attiecība uz jaunajiem cilvēkiem, bet viņš spriež, it kā tā nenāks – vismaz ne pār viņu pašu. Viņš zina, bet ne personīgas pieredzes līmenī. Tādēļ šai grāmatā sastopami acīmredzami pretrunīgi izteikumi. Piemēram, gudrais nomirst tāpat kā neprašā, un to nepiemin mūžīgi tāpat kā neprašu (2:15,16). To Salamans saka domājam pats savā sirdī. Taču 7:12 teikts, ka gudrība dod dzīvību tiem, kam tā ir. Taču 9:16-18 viņš atkal atzīmē, ka, kaut arī gudrība var palīdzēt, tās priekšrocības var viegli padarīt par nebijušām, tik viegli, it kā to nemaz nebūtu bijis. Viņš zināja un sludināja dievišķo taisnību, taču viņam pašam tā neko nenozīmēja. Un tādēļ viņš pats dzīvoja sava prieka pēc, it kā tas, ko viņš mācīja citiem, uz viņu neattiektos. Viņa pēdējā rekomendācija jaunajiem cilvēkiem 12.nodaļā ir būt Dieva un turēt Viņa baušļus, jo tas pienākas katram cilvēkam. Viņš acīmredzot bija maz domājis par priekšā stāvošo tiesu, jo viņa apmātība ar to, ka viņš pats būs Mesija, bija mazinājusi Kristus atnākšanas realitāti. Cik lielā mērā mēs cīnāmies ar pašu cilvēciskajiem netikumiem un ilgojamies pēc Kristus otrās

atnākšanas? Vai mūsu materiālisms nav padarījis Valstības cerību par neko neizsakošu? Salamana pārdomas par gudrības bezjēdzību 2.nodaļas 15.-20.pantos atspoguļo viņa pārņemību pašam ar sevi, viņa egocentrisms liecināja par viņa materiālismu un ticības trūkumu Dieva Valstībā. Kas attiecas uz mums, mums uzticētā dievišķās taisnības goda principu zināšana var vest mūs pie zaimošanas, sakot, ka šie principi nav svarīgi; ja tie mums personīgi neko daudz nenožīmē, mēs varam nonākt līdz to vērtības un derīguma noliegšanai.

11:10 Dzīves traģiskais īsums nozīmē, ka jaunība ir vēja ķeršana; mums ir jāatsakās no laika tērēšanas jaunības vai ieilgušas bērnības trakulībām (un mūsilaiku pasaule ir tādu pilna), un tādēļ arī mums ir jāizmet skumjas no savas sirds. Salamans mācītājs min dzīves īslaicīgumu, lai aicinātu mūs ne tikai strādāt mūsu Radītāja darbu un izmest skumjas (rūpes), bet vienkārši paļauties uz Dievu (kā 2.Kor.1:9).

12:2 *Un pirms vēl mākoņi atkal atgriežas pēc lietus* – Salamana tēvs Dāvids vecumdienās priecājās, cerot uz Dieva Valstības atnākšanu uz zemes līdz ar Kristus atgriešanos, kas viņam šķita kā skaidrs rīts pēc lietus (2.Sam.23:4). Salamans vecumdienās redzēja tikai negatīvo, mākoņu atgriešanos pēc lietus, ne tā kā Dāvids, kuru spārnoja cerība. Kaut Salamans tik bieži minēja savu tēvu Dāvidu, viņš tā arī nespēja uztvert Kristus un Viņa Valstības cerības brīnumu, kas pildīja viņa tēva sirdi; jo to nevar nodot mantojumā nākošajām paaudzēm, šis brīnums atklājas personīgas pieredzes un ilggadīgas dievbijības rezultātā.

12:3-5 Tas ir cilvēka vecumdienu apraksts, iespējams, Salamana paša vecumdienu, kad cilvēks zaudē spēkus un zobus, zūd acu gaišums un dzirde, kas liek baidīties no kalnā kāpšanas; kad galva sirma kā mandeļkoka ziedi un zūd līksmība. Salamans sniedz veca cilvēka mūža gala aprakstu jaunajiem, lai mudinātu tos netērēt velti laiku, pakļaujoties miesas kārībām, bet kalpot Dievam.

Song of Solomon

Šai dziesmā sakopotie dialogi liecina par pārāk ātri pārāk tālu aizgājušām romantiskajām attiecībām starp Salamana un jaunu ēģiptieti. Viņam būtu bijis jāapprec izraēliete, viena no „Jeruzalemes meitām”. Dziesmā skaidri jūtama

spriedze starp jauno ēģiptieti un šīm „meitām”, jo viņa baidās, ka tās Salamanam liekas pievilcīgākas par viņu; un to uzrunas ēģiptietei ir sarkasma pilnas. Salamana pamācības brīdina izraēliešus nepadoties skaisto neticīgo sieviešu valdzinājumam, jo tās viņus novedīs no ceļa; taču viņš pats dara tieši to, par ko ir pilnīgi pareizi brīdinājis citus. Dziesma nebeidzas ar laulībām, kā varētu gaidīt liriskas dzejas nobeigumā, bet gan šķiršanos ar dzēlīguma pieskaņu. Nepakļaušanās Dieva vārdam nenes apmierinājumu.

1:2 Dziesmas sākums attēlo tādu kā sacensību starp Jeruzalemes meitām un jauno ēģiptieti, lai iegūtu Salamana; redzama ka vienu, tā otras tiekšanās pēc viņa, ko abas puses teic tīkamāku par vīnu (:2,4). Ievērojiet, ka dziesma nesākas kā parasts lirikā ar pirmo satikšanos un mīlestību no pirmā acu uzmetiena. Jau otrajā pantā runa ir par mīlestību, kas tīkamāka par vīnu. Tas ir lirikas žanra apvērsums. Tas viss ir pārāk ātri gājis pārāk tālu. Ēģiptiete taisnojas Jeruzalemes meitu priekšā par savu tumšo ādas krāsu un uzteic savu skaistumu: „Es esmu melna, bet tiešām mīlīga” (:5). Viņa piesauc Jeruzalemes meitas nemodināt Salamana mīlestību [„neatmodiniet mīlestību, pirms tai labpatīk pašai”, 2:7]. „Mans draugs ir *mans*” (2:16) arī runā par viņas bailēm par Salamana mīlestības zaudēšanu. Meitene ir greizsirdīga uz Jeruzalemes meitām, kas apbrīno Salamana arī par viņa slavu izraēliešu aprindās (;3,4). Un Jeruzalemes meitas atsaucas uz to ar sarkasmu, kā redzams 6:1.

1:9 Salamanam nebija jākāro ne Ēģiptes zirgi, ne sievietes; taču viņš uzsāk savu dziesmu ar nekaunīgu šī baušļa pārkāpumu. Salamana nekaunība savienojumā ar viņa garīgumu norāda, ka viņš bija dziļi pārliecināts, ka viss, ko viņš dara, nav miesas, bet gara diktēts, kad patiesībā tās bija miesiskas dziņas, kas viņu vadīja. Viņš pilnībā ignorēja paša doto pamācību, ka par laulāto draudzeni jāizvēlas tikumīga izraēliete.

1:11 Dziesmai vijas cauri atsauces uz bauslību un Saiešanas telts rituāliem; Salamans gribēja, lai viņa būtu garīga sieviete, un viņš viņu redzēja kā tādu savā iztēlē, līdz viņā nostiprinājās pārliecība, ka tāda viņa arī ir. Tāda ir cilvēka psiholoģija, un laulības ārpus ticības nereti tiek šādi arī attaisnotas.

2:1 Meitene saka, ka viņa ir parasta „Šaronas narcise”, bet Salamans atteic, ka viņa acīs viņa izceļas kā lilija starp ērkšķiem, atsaucoties uz Jeruzalemes meitām. Lai atceramies, ka 4.Moz.33:55 brīdina, ka neizdzītie no Ābrahāmam apsolītās zemes iedzīvotāji kļūs par ērkšķiem viņu sānos, ja viņi saradosies ar tiem. Taču Salamans redz izraēlietes kā „ērkšķus” un ēģiptieti kā liliju starp ērkšķiem.

2:10-13 Salamans apraksta viņu ebrejiem raksturīgā stilā, salīdzinot viņu ar Izraēlā izslavētām vietām, runājot par dzidrajiem Hešbonas dīķiem, par torni Libanona kalnos un tml. (7:5,6; skat arī 4:1,4). Viņš gribēja viņā redzēt izraēliešu meiteni, un tāda viņa arī bija viņa gara acīm. Tāds pašapmāns ir raksturīgs cilvēkam, kad viņš cenšas sevi attaisnot. Salamans viņai izrāda Izraēlu (4:8), sajūsminoties par skatiem, kas paveras, runājot par tiem kā par savu dārzu. Skat kom.4:16.

2:13,14 Nepanesamās spriedzes dēļ starp jauno ēģiptieti un Jeruzalemes meitām viņiem bija jāsatiekas slepeni, laukos vai klinšu spraugās Jeruzalemes tuvumā, lai būtu kopā. Viņu guļasvietas ir bijušas zaļumu klājā (1:16,17; 7:12). Spriežot pēc 2:17 un 4:6 teiktā, viņi pavadīja naktis kopā kalnos, un pirms ausmas Salamans devās atpakaļ uz Jeruzalemi. Slēptās attiecības ir ārkārtīgi pievilcīgas to ziedu laikā, taču tās allaž lemtas neveiksmei.

3:4 Viņa staigāja pa Jeruzalemes ielām, kamēr viņš bija savā pilī (:2). Viņas māte bija pārcēlusies no Ēģiptes uz Jeruzalemi, bet viņi nevarēja netraucēti satikties viņas namā (arī 8:2). Šis pants atgādina Salamana paša brīdinājumus turēties tālāk no netikles Sal.pam.7:13,27; 5:8. Cilvēka dabai raksturīgi rīkoties pretēji tam, kā mēs zinām, ka ir pareizi.

3:4,11 Tā ir viņas sarkastiskā piezīme Jeruzalemes meitām, izsmejot vainagu, kuru viņa māte Batseba bija darinājusi viņam, ar to izsakot vēlmi, lai viņš labāk atrastos *viņas* mātes iespaidā.

4 Jūsma pilnie, tēlainie jaunās ēģiptietes, viņa iecerētās līgavas, stāva apraksti (4:1,3,8) skaidri liecina par to, ka Salamans bija vainīgs savas miesas kāres apmierināšanā pirms laulībām. Un tas viss notika pašā viņa valdīšanas sākumā.

4:4 Viņa mīl viņu par viņa eļļas dvesmu, un viņš mīl viņu par viņas rotas lietām (:4). Dziļš skūpstis ir tik reibinošs kā vīns, kas liek runāt pat snaudošo lūpām (7:10). Tas viss ir ļoti cilvēcīgi un miesiski; viena no Augstās dziesmas mācībām ir, ka ārējā pievilcība nav patiesas mīlas pamatā.

4:15-17 Salamans viņu redzēja kā „paradīzi”, kā aizslēgtu dārzu ar upēm un eksotiskiem augļiem – Ēdenes dārza apraksta valoda. Un viņa bija kā „dzīvo ūdeņu izteka”, Mesijas apraksta vārdi. Viņš viņā redzēja personificētu Valstību / Ēdeni. Taču viņa atsaucas šim aprakstam gandrīz vai nepiedienīgā veidā – jo viņa aicina viņu nākt dārzā un baudīt tā augļus (:17), tieši tāpat kā leva, kas iznīcina Ādamu. Taču Salamans negribēja redzēt šo līdzību; viņa acīs viņa personificēja Valstību, tāpat kā jo daudzi ir jutušies jaunus sakarus nodibinot, ka *nekas* vairs nav no svara, pat ne Valstība. Skat kom.2:10-13.

5:1 Piektā dziesma šķiet dodam ieskatu necienīgajos potenciālās Kristus līgavas elementos. Pievērsiet uzmanību secībai. Kamēr viņa guļ naktī, atnāk līgavainis un klauvē [nesapratīgās jaunavas nebija nomodā, bet gulēja; nāk Kungs Jēzus; Lūkas 12:36 lieto to pašu tēlu, Kunga atnākšanu kā klauvējienu]. Viņa atbild, ka nav pienācīgi tērpta, aizbildinās, ka nomazgājusi kājas, ka nevar celties un atvērt [necienīgie momentā neatsaucas]. Viņš cenšas atvērt durvis no ārpusēs, izbāžot roku caur režģu spraugu [no žēlastības, līdzīgi kā Latu mudināja atstāt Sodomu, kad viņš minstinājās, Kungs būs pacietīgs arī ar gulošajām jaunavām, vēloties tās izglābt]. Viņas sirdī iedegās ilgas pēc viņa [atraidītie turpina saukt ‘Kungs, Kungs’; viņus vada mīlestības jūtas]. Viņa sāk gērbties, un, ilgu pārņemta, metas pie durvīm, ziežu eļļai pilot no pirkstiem uz durvju aizšaujamā [salīdz. ar jaunavām, kas dodas pirkt eļļu, necienīgie cenšas sagatavoties, bet ir par vēlu, jo viņi netic, ka Kungs tās mīl tādas, kādas viņas ir Viņa atnākšanas brīdī]. Bet viņš ir prom, viņš ir aizgājis [par vēlu, durvis ir aizvērtas, Viņš tās nekad nav pazinis]. Dvēsele bija satraukta [atraidīšanas šoks]. Viņa viņu meklē, bet neatrod; sauc viņu, bet viņš neatbild [Sal.pam.1:28; Hoz.5:6; atraidītie sauc, bet nesaņem atbildi; viņi meklē Kungu, bet neatrod]. Viņa sirgst ar mīlestību. Apkārtējā pasaule viņu vajā [„pazudināti līdz ar pasauli”]. Ja mēs momentā neatsaucamies uz Kunga klauvējienu, mēs parādām, ka mēs nepietiekami Viņu mīlam. Ja mēs uzreiz neatveram, tas ir tas pats, kas vispār neatvērt. Kungs vēlas mūs tādas, kādas mēs esam, aizmiglotām acīm, bez kosmētikas, bet ar visu pārvarošu

mīlestību pret Viņu un ticību Viņa dziļajai mīlestībai, kas liks mums momentā doties un atvērt Viņam. Tā būs galējā un noteicošā šķirtne starp tiem, kas tic Kunga mīlestībai pret mums un tiem, kas uzskata, ka viņiem ir jāpataisa sevi labākiem, lai patiktu Viņam. Salamans sauca meiteni, uzrunājot to: „...Mana cildenā!...” . Taču viņa uzreiz nepienāk pie viņa, nevēloties „notriekt” nomazgātās kājas (:2,3). Viņa neticēja viņa vārdiem, ka viņa acīs viņa ir cildena. Un arī mums ir ārkārtīgi grūti pieņemt Kristus lielo mīlestību pret mums. Trešās nodaļas 1.pantā mēs lasām, kā viņa vēlas, lai Salamans būtu līdzās. Bet kad citu nakti viņš nāk, viņa uzreiz neatver viņam. Un tas ir brīdinājums mums. Tāpat kā Izraēls mēs varam ‘vēlēties Kunga dienu’, studēt pravietojumus par to, rakstīt par to, sajūsmināties par to. Bet kā būs, kad Viņš atnāks? Vai mēs *momentā* metīsim visu pie malas un steigsimies pie Viņa, ticot, ka Viņš mūs mīl tādu, kādi mēs esam? Vai mēs metīsimies pirkt eļļu, uzkrāsoties...? Viņa beidzot saprata, ka viņš viņu mīl tādu, kāda viņa ir. Bet bija par vēlu. Viņš bija prom. Mums ir jāuztver šī mācība šodien, mums ir jāzina Kristus mīlestība... lai tai brīdī, kad mēs droši zināsim, ka Viņš ir atgriezies, mēs bez vilcināšanās dotos pie *Viņa*, tās visaptverošās mīlestības, kas aizdzen bailes, pārņemti.

6:13 Salamans saka, ka viņam ir sešdesmit ebreju ķēniņienes un astoņdesmit blakussievu, bet ir tikai viena sieviete, ēģiptiete, kuru viņš patiesi mīl (6:8,9); viņš pat nosauc viņu par „māsu”, asociējot sevi tādā veidā ar Ēģipti. Iespējams, šī spriedze starp divām grupām – Jeruzalemes sievietēm un ēģiptiešu meiteni un viņas ģimeni – ir pamatā šai mīklainajai atsaucei uz „naidīgiem karapulkiem”, „naidīgiem karaspēka bariem”. Viņai varētu likties, ka Salamana prātā cīnās divi naidīgi karapulki.

7:13 Skat kom.8:1.

8:1 Viņa karsti vēlējās, kaut Salamans būtu tās brālis, proti, ēģiptietis, jo tad viņu attiecības būtu daudz atvērtākas, viņi netiktu nicināti viņu mīlestības dēļ, un Salamans varētu nākt un dzīvot viņas mātes namā Ēģiptē. Skaidrs, ka viņa sajuta Salamana, nevis Izraēla Dieva pievilkšanas spēku. Viņa it kā saka, ka atdotos viņam, kā viņš piedāvāja 7:12, *ja* viņš piekristu būt par ēģiptieti (un 4:16; 5:1, 4-6 varētu norādīt uz to, ka viņiem *ir* bijušas intīmās attiecības).

8:5 Tā sakot, Jeruzalemes meitas smejas par ēģiptieti. Varētu gaidīt, ka romantiska dziesma beidzas ar kāzu svinībām, bet nē. Tā beidzas ar pāra šķiršanos; un šis sapnis

par kāzām ir tikai ēģiptiešu meitenes fantāzija. Lirikas žanram nav raksturīga kāzu tematika dziesmas vidus daļā. Kulminācijas punkts nav īstajā vietā. Un tas tikai norāda uz to, cik neapmierinošas ir attiecības, kas nepiegiež vērību dievišķajiem principiem.

8:12 Viņa izteic pēdējo brīdinājumu Jeruzalemes meitām neuzbudināt Salamanu un tad izplūst žēlabās, ka kaisle ir tikpat nežēlīga kā nāve (:6) un vienpusēja mīlestība nav iespējama; Salamana patiesā mīlestība nav nopērkama. Tad Jeruzalemes meitas runā par savu mazo māsu, kuras krūtis vēl nav attīstījušās, bet viņas rūpēsies par to, līdz viņa būs gatava Salamanam (:8,9). Tad ēģiptiete nododas pagātnes atmiņām: „Es esmu mūris, un manas krūtis ir kā torņi; viņa acīm es esmu pilnība” [„tad es *kļuvu* miera avots viņa acīs”, jaunajā tulkojumā] – (8:10). Salamana dziesma vairākkārtīgi uzteic viņas krūtis; un tagad viņai atliek tikai runāt par to, kas ir bijis, un kā vairs nav. Un tad viņa izsaka mīklainu piezīmi, ka Salamanam ir viņa dārzs, kuru viņš iznomā, un viņai piederīgais viņa dārzs ir viņas pašas. Dziesmas ir pielīdzinājušas viņu viņa dārzam (2:13,15), bet Salamana viņa dārzs, viņa saka, saistīts ar Baal-Hamonu / daudzu sievu vīrs. Viņa beidzot saprata, ka viņš ir brunču mednieks, kuram būs pāri par 1 000 sievām šai dzīvē... [daudzu sievu] Kungs. Iespējams, ka 1 000 sievas un blakussievas ir pamatā viņas nosauktajiem tūkstoš sudraba gabaliem, ko Salamans saņēma no sargiem (:12). Kad nu viņi šķiras, tad viņas viņa dārzs pieder vienīgi viņai, tā augļi vairs nav viņa ziņā. Pēdējie dziesmas panti rūgta sarkasma pilni, kas raksturīgi vissliktākajiem šķiršanās momentiem. Salamans saka, ka viņa „draugi” – Jeruzalemes meitas, kuras viņa tā ienīda – uzmanīgi klausās viņas balsī. Un viņa atsaucas, liekot viņam steigties prom, taču tomēr uzrunājot viņu: „mans mīļais” – jo, kaut arī greizsirdība ir tikpat nežēlīga kā nāve, tomēr viņas mīlestība nav ūdens straumēm apslīcināma. Tā ka Dziesmas beigas parāda Salamanu diezgan nelabvēlīgā gaismā – ceļā pie nākošās sievietes, kamēr jaunā ēģiptiete noiet no skatuves, apliecinot savu mīlestību pret viņu un atzīstot sevi par apstākļu un greizsirdības upuri. Taču tā ir Salamana sarakstīta dziesma. Tādēļ tā lasāma tāpat kā iepriekšējā grāmata „Salamans mācītājs” – viņa pārsātinātie apgalvojumi par dzīvi, kāda tā viņam bijusi, kā viņš centās piepildīt visas cilvēcīgās iekāres, bet tās nekad nenesa viņam gandarījuma sajūtu, kā viņš nespēja gūt dzīves piepildījuma sajūtu, jo viņš nestaigāja Dieva ceļu.

Isaiah Latvian

1:2 'Debesis' un 'zeme' šeit lietoti, lai aprakstītu pastāvošo lietu kārtību; iespējams, ka 'debesis' attiecas uz Jūdejas līderiem un 'zeme' uz parastajiem ļaudīm. Saskaņā ar to, 10.pants atsevišķi uzrunā valdniekus un parastos cilvēkus. Kad citur Rakstos mēs lasām par 'debess un zemes' iznīcināšanu, tas jāsaprot tēlaini attiecībā uz visu pastāvošo lietu kārtības, cilvēku iedibinātās sabiedriskās kārtības iznīcināšanu, nevis Debess, kas ir Dieva mītnes vieta, un zemes, kur Viņš paredzējis nodibināt Savu mūžīgo Valstību Kristus atgriešanās laikā.

1:7 *Kļuvusi par tuksnesi... ar uguni nodedzinātas* – Tas vēl nebija noticis, kad Jesaja par to rakstīja. Bet Dieva vārda piepildīšanās ir tik nešaubīga, ka viņš varēja rakstīt par to kā par jau notikušu. Arī mums ir jācenšas uztvert nākamības pravietojumus kā jau notikušus – un attiecīgi arī jādzīvo.

1:9 *Mēs būtu kā Sodoma* – Taču 10.pants uzrunā tos, it kā tie arī būtu Sodoma. Dieva acīs tie bija kā Sodoma, taču uzticīgā atlikuma dēļ Viņš nenosodīja viņus tāpat kā Sodomu. Tas parāda, cik lielā mērā uzticīgie var iespaidot garīgi vājās Dieva tautas likteni – tik jūtīgi Dievs izturas pat pret viena vienīga cilvēka taisnprātīgumu, ko vispārliedzinošāk pierāda tas, ko Kristus sasniedzis mūsu labā.

2:2 Bībeles tēlainajā valodā „kalni” attiecas uz ķēniņvalstīm. Šis ir pravietojums par nākamās Dieva Valstības nodibināšanu uz zemes ar centru Jeruzalemē. Bībele māca, ka Kristus burtiski atgriezīsies, lai nodibinātu Dieva Valstību uz zemes, tā nemāca, ka taisnie pēc nāves nonāk debesīs.

2:5 Dzīvojot cerībā uz nākamo Dieva Valstību, Dieva tautai jau tagad jādzīvo tās gaismā, kā tas būs mūžībā.

2:7 Vārdi par sudrabu, zeltu un kara ratiem atsauc atmiņā Dieva bauslību, kas aizliedza Izraēlam tirgoties ar citām valstīm, lai iegūtu šīs lietas, lai tie nekļūtu lepni, lai tie būtos To Kungu (5.Moz.17:16-20). Bet tieši to viņi darīja – un kļuva lepni, kā dēļ Dievs arī gribēja tos iznīcināt, kā par to atkal un atkal teikts šai

nodaļā. Labklājība un cilvēka varenība noved pie lepnības un elkdievības – šis princips tieši tāpat darbojas arī šodien. Vai tad mēs netiecamies pēc lietām, kas dara mūs bagātākus un varenākus? Taču visa pamatā ir jābūt pazemībai, un tā nāk tikai no paļaušanās vienīgi uz To Kungu.

2:20 Kristus atgriešanās dienā banku rēķini, privātīpašumi, investīcijas un tml. zaudēs jēlkādu vērtību, ļaudis centīsies nošķirties no šīm lietām. Taču mēs dzīvojam Dieva godības un majestātes priekšā ik mīļu dienu, ja vien mēs to tā uztvertu!

3:9 *Viņu nekautrīgā sejas izteiksme liecina pret viņiem, par saviem grēkiem tie runā atklāti* – Mūsu uzvedība pastāvīgi ir Dieva redzes lokā, un Viņš ļoti jūtīgi uztver pat mūsu ķermeņa valodu (skat arī :16). No visām daudzajām lietām, par kurām Viņš būtu varējis nosodīt Savu tautu, Viņš izceļ lepnību. Lepnība Viņam ir izteikti pretīga. „Liecina pret viņiem” ir tiesas zāles valoda – viņu ķermeņa valoda, šķiet, pieceļas un dodas uz liecinieka tribīni un nosoda tos, un šai ziņā „viņi paši sev dara ļaunu”. Drīzāk tie ir viņi, nevis Dievs, kas prasa pēc nosodījuma. Tas Kungs ceļas, lai paziņotu spriedumu (:13), bet Jūdeja jau bija tā, kas uzprasījās uz to. Šai ziņā var teikt, ka tiesa ir nepārtraukts process; nav tā, ka Dievs atvērs grāmatas, lai spriestu par mums Kristus atgriešanās dienā. Mūsu uzvedība šodien, šo pašu brīdi ir liecinieka tribīnē izteiktā liecība, un Dievs tagad spriež un izsver šo liecinieku (:13).

3:16 Un atkal Dievs ievēro un nosoda cilvēku ķermeņa valodu, tik nepārtraukti Viņš analizē cilvēku uzvedību un tik asi uztver cilvēka lepnības izpausmes; skat kom.3:9.

4:5 Tā ir atsauce uz mākonī dienā un uguns stabu naktī, kas vadīja Izraēlu tuksneša klejojumos. Izraēla vēsture, tāpat kā mūsu personīgie dzīves stāsti, ir klejojums tuksnesī, pa kuru mēs ejam eņģeļa vadībā, kurš ir mākonī un uguns stabā, bet mūsu gala punkts ir Jeruzaleme.

5:3 *Spriediet tiesu starp Mani un Manu vīna dārzu* – Laiku pa laikam Dievs aicina mūs spriest tiesu par Viņu (skat Rom.3:4). Pat doma par to var mums šķist pilnīgi

nepiedienīga, un mēs vairāmies no tā; taču ik reizi, kad mēs šaubāmies par to, vai Dievs ir radījis ideālu vidi, lai mēs nestu garīgus augļus, mēs tieši to arī darām.

5:4 Dievs ir darījis visu iespējamo, lai mēs, Viņa vīna dārzs, nestu labus augļus. Tas mums ir jāatceras, kad mēs sākam sūroties, ja tas un tas būtu bijis savādāk mūsu dzīvē, tad mēs būtu varējuši nest daudz vairāk augļu Dievam. Jēzus ņēma šo dziesmu par pamatu savai līdzībai par vīna dārzu (Mat.21:33-41). Taču Jēzus līdzība beidzas savādāk. Tai vietā lai aizlaistu vīna dārzu postā, sods nāk pār strādniekiem (ebrejiem), kas tiek nonāvēti un vīna dārzs tiek izdots citiem vīnkopjiem (Kristus miesai). Bet tie paši augļi, kas tika prasīti no tiem, tiek prasīti arī no mums – taisnīgums un taisna tiesa pret citiem (:7). Tieši ar šīm divām lietām mēs ceļam godā Dievu, ja mēs ceļam godā nabagos, spriežot pār tiem taisnu tiesu (:16).

5:5,6 Tas ir Jūdejas 70 gadu ilgās paverdzināšanas un izpostīšanas apraksts, kad Jūda bija aizdzīta gūstā Bābelē. Dievs cerēja, ka vīna dārzs atkal nesīs augļus pēc to atgriešanās no gūsta, bet tā nenotika.

5:9 *Manās ausīs* – Jesaja skaļi vēstīja tautai to, ko Dievs runāja viņam ausī. Praviešu garam būtu jāskan arī mūsu liecībās par Jēzu (Atkl.19:10). Jēzus to apstiprina, sakot *mums*: „Kas teikts jūsu ausī (tāpat kā Jesajam), to pasludiniet no namu jumtiem” (Mat.10:27). Jesajam droši vien nācās grūti pārvarēt sevi un sludināt Dieva vēstījumu tautai, kuras lielākā daļa nemaz nevēlējās dzirdēt neko sliktu – vai tāpat nav arī ar mums?

5:13 *Saprāta trūkuma dēļ* - Šis „trūkums” attiecas uz morālo, ne intelektuālo pusi. „Zināt” Dievu nenozīmē teorētisko zināšanu uzkrājumu, bet gan atteikšanos no savtīgā materiālisma, kas kritizēts iepriekšējās vārsnās.

5:15,16 Pazemība ceļ godā Dievu; šis paradokss caurstrāvo visu Bībeli, un pirmām kārtām jau visaugstākajā mērā pazemīgā Jēzus Kristus celšanā visaugstākajā godā.

5:26 Pagāņu tautas, kas robežojās ar Jūdeju, uzbruka tai savu interešu vārdā, taču Dievs tos izmantoja, lai tie nāktu un nestu Viņa nosodījumu nepakļāvīgajai tautai. Visi neticīgie ir Dieva rokās, un Viņš tos virza kā šaha figūriņas, lai tie īstenotu Viņa nodomus attiecībā uz Viņa tautu.

6:1 Pirmie četri panti apraksta „To Kungu sēžam uz augsta, cēla troņa” zemestrīces laikā, templim pildoties ar dūmiem un sliekšņa pamatiem trīcot (mājiens uz aizkara krišanu, :4). Atkl.15:5-8, pamatojoties uz šo fragmentu, rāda vissvētāko vietu bez aizkara tās priekšā, templim pildoties ar dūmiem. Tas savukārt atgādina tempļa priekškara pārplīšanu un zemes trīcēšanu Jēzus nāves brīdī krustā (Mat.27:51). Tie paši vārdi Kungs „uz augsta cēla troņa” oriģinālā atskan arī Jes.52:13 attiecībā uz krustā sisto Kungu Jēzu, kas tiks „paaugstināts un augsti godāts” krusta nāves rezultātā. Jāņa 12:37-41 teikts, ka Jes.6 ir pravietiska Kunga Jēzus godības vīzija; un šai fragmentā Jānis citē kā Jes.6, tā arī Jes.53, saistot tos ar vienu un to pašu notikumu, proti, Jēzus krustā sišanu. Kad Jesaja redzēja šo vīziju, viņš apjauta savu grēcīgumu, kā arī mums būtu jājūtas krusta priekšā: „Bēdas man, jo es esmu nāvei lemts”. Taču tā pati vīzija nomierināja viņu ar piedošanas realitāti un iedvesmoja viņu piedāvāt sevi kā liecības vēstnesi Izraēlam par Dieva žēlastību. Krusta vīzija pārlicina cilvēkus par viņu grēcīgumu, taču iedvesmo viņus kalpošanai Dievam. Atkl.4:9 atsaucas uz Jes.6 aprakstīto vīziju, saistot to ar pastaro tiesu. Taču šīs vīzijas tiesas troņa tuvumā parādās arī nokautā Jēra siluets (Atkl.5:6), it kā pirms sprieduma pasludināšanas visiem tiks dota apjauta par Kunga pienesto upuri. Apjautuši brīnišķo spriedumu par tiem, Dieva pieņemtie uzreiz sāks dziedāt slavas dziesmas Jēzum par pašuzupurēšanos, atzīstot savu mūžīgo parādu Viņa priekšā par viņa izlietajām asinīm krustā (Atkl.5:9). Krusts, pastarā tiesa un atalgojums ir saistīti. Jāņa 12:31,32, turpat, kur runājot par krustā sišanu tiek saistīti Jes.6 un Jes.53, pats Jēzus pravieto, ka Viņa nāve būs „šīs pasaules tiesas stunda”. Kad vien mēs nonākam krusta priekšā, mēs stājamies tiesas priekšā, un tādēļ nodoties pašanalīzei maizes laušanas rituāla laikā ir pilnīgi dabīgi.

7:12 Liekuļota pazemība Dievam ir tikpat pretīga kā cilvēka lepnība.

7:14 Šis pravietojums Mat.1:23 attiecināts uz Kungu Jēzu, galīgo „Imanuēlu” [‘Dievs ar mums’]. Taču skaidrs, ka šim pravietojumam bija arī sākotnējs piepildījums Jesajas laikā (iespējams, 8:3,4). Dieva pravietojumu piepildīšanās bija jāredz pirmām kārtām tiem, kas pirmie tos bija dzirdējuši, jo tiem bija jāpiepildās tajā laikā (5.Moz.18:22), bet tie nereti pieredzēja piepildījumu arī pēc ilgāka laika sprīža.

8:6 *Šī tauta neieredz Siloas lēnos ūdeņus* – Atsaucoties uz to, kā Jesaja bija stāvējis pie lēnajiem ūdeņiem 7:3 un mudinājis tos nebaidīties no sīriešu un Efraima konfederācijas, bet paļauties uz Dievu, kas, neskatoties uz visiem to grēkiem, bija gatavs tos pasargāt no šiem draudiem. Bet tā vietā viņi centās rast glābiņu ar cilvēku līdzekļiem. Šī iemesla dēļ Dievs nolēma uzsūtīt viņiem sīriešus, kā viņš to sākotnēji bija plānojis. Ievērojiet, ka, lai gan Viņš no sākuma bija iecerējis to darīt, Viņš tomēr deva tiem iespēju izvairīties no tā, paļaujoties uz Viņu un nebaidoties no Efraima uzbrukuma draudiem. Taču viņi neizturēja šo pārbaudījumu.

8:18 *Es un tie bērni, ko Tas Kungs man devis* – Tas attiecas ne tikai uz Jesajas paša bērniem, bet arī uz viņa „mācekļiem”, kas izveidoja praviešu skolu, kas arī sludināja Dieva vārdu Jūdejai (:16). Taču tas tiek citēts Ebr.2:13 kā pierādījums tam, ka Jēzus bija mūsu dabas cilvēks. Tādēļ mūs aicina uzskatīt Jesaju par Kristus pirmtēlu, un mūs – kā to nelielo viņa atbalstītāju grupu, kas palīdzēja viņam nest Dieva vārdu savā vairumā neatsaucīgajai tautai. Arī mums ir jābūt par zīmi tiem, kas mums visapkārt.

8:20 Tādai ir jābūt arī mūsu attieksmei – mums ir jāvērtē cilvēki pēc tā, vai viņi turas pie bauslības. Tādā veidā griežoties pie Dieva vārda, mēs ‘prasām padomu mūsu Dievam’, nevis cilvēkiem (:19).

9:2 Citēts Mat.4:13-16 par to, kā Jēzus uzsāka savu misiju Izraēlas ziemeļu provincēs, pret kurām dievbijīgie ebreji izturējās nicinoši dēļ to saskarsmes ar neticīgajām tautām. Dievam labpatīk tā strādāt – pirmām kārtām atklājoties tiem, ko citi nicina.

9:5 *Jo mums ir piedzimis Bērns* – Tam bija jābūt sākotnējam apsolījuma par dēla dzimšanu kā zīmi no Dieva piepildījumam (Jes.7:14; 8:3). Dēla vārdam bija jābūt „Imanuēls”, kas nozīmē „Dievs ar mums”, taču tas nedara dēlu par Pašu Dievu. Arī galvenais šī apsolījuma piepildījums Jēzū nedara Jēzu par Pašu Dievu. Viņa vārds ir Brīnums, Padoma devējs, Varenais Dievs; Jēzus kā Dieva Dēls nesa Dieva Vārdu (Jāņa 5:43), un tādēļ visi Dieva tituli ir attiecināmi arī uz Viņu. Šķiet, ka šo titulu kopums ir aizņēmušs no apkārtējo tautu valdnieku tituliem. Mesijam bija jābūt Izraēla īstenajam ķēniņam, jāvalda Dieva vārdā un jānes Viņa vārds un vara.

9:6 Kristus valdīs „uz Dāvida troņa” tai ziņā, ka Viņa Valstības uz zemes centrs būs Jeruzalemē (2.Sam.7:12-16; Lūkas 1:31-35).

9:11 *Ar pilnu muti* – Jūdejas apkārtējās tautas šeit pielīdzinātas zvēram; kad mēs vēlāk lasām par briesmīgā zvēra konfliktu ar Dieva tautu pēdējās dienās, tas arī varētu attiekties uz Izraēla apkārtējo valstu konfederāciju.

10:7 *Viņš tā nedomā* – Neticīgie ļaudis un veselas tautas var pildīt Dieva iecerēto nodomu, it nemaz neapzinoties to lomu, ko viņas spēlē. Dievs izmantoja Asīriju, lai sodītu vairākas pagānu tautas un arī Jūdeju kaut kādā mērā, bet kad tā gāja par tālu un gribēja iznīcināt Jeruzalemes templi, jo Jahve esot vien vēl viens elks, kurš nevarot pretoties Asīrijas varenumam (:11-13) – tad Dievs to sodīja. Patiesi, patiesi viss notiek Dieva tautas dēļ (2.Kor.4:15), un Dievs vēro un soda tos neticīgos, kas spēlē kādu lomu mūsu dzīvēs, kad tie plāno iet tālāk, nekā Dievs to ir paredzējis. Cilvēka prātam neaptverama ir Dieva iesaistīšanās spēja cilvēku dzīvē. Tas mums ir jāatceras tais gadījumos, kad mēs jūtamies tā, it kā Dievs būtu tālu un nedomā par mums.

10:20 *Nepaļausies vairs uz to, kas tos sitis* – Dieva tautai vienmēr ir piemītusi dīvaina tieksme pielūgt tos pašus elkus, kurus pielūdza viņu ienaidnieki. Tikpat dīvaina ir jebkuru šīs pasaules elku pielūgums, taču mūsu cilvēciskās situācijas karstumā mēs neapjēdzam to, cik absurda ir mūsu uzvedība, kaut arī vajadzētu to saprast.

10:22 Šie vārdi citēti Rom.9:27 un pārpalikumu interpretē kā Izraēla mazākumu, kas ticēs Kristum. Dievs vienmēr strādā ar salīdzinoši nedaudziem. Izraēla bija viena no mazākajām tautām pasaulē, taču Dievs tos izvēlējās, bet arī no tiem viņš galu galā strādāja tikai ar pārpalikumu. Arī no Pāvila vārdiem Rom.9 var saprast, ka Pāvils uzskata tos par pārpalikumu tikai pēc Dieva žēlastības, it kā mūsu pareizā ticība un dzīvošana Dieva priekšā būtu Viņa žēlsirdīgā aicinājuma rezultāts.

10:25 *Mana bardzība viņu iznīcinās* – Dieva dusmas nav nekontrolējamas. Viņa dusmas bija vērstas pret Jūdeju, un Viņš izmantoja Asīriju kā ieroci to sodīšanai; bet Viņš var iedrošināt Savu tautu, ka drīz vien Viņa dusmas vērsīsies pret Asuru, un Viņš izglābs pašu Jeruzalemi, kaut arī pārējā Jūdejas zeme tiks ieņemta – 28.-

30.panti apraksta Asura uzvaras gājienu pret citām Jūdejas pilsētām. Pat būdams dusmīgs uz Jūdeju, Dievs izjūt žēlastību pret to – „Tu nabaga Anatota!” (:30). Dusmās Viņš atceras arī apžēlošanu (Hab.3:2).

11:1 Jēzus bija zars, kura sakne bija Dāvids, Isaja dēls. Viņš bija tiešs Dāvida pēcnācējs caur Mariju (Ap.d.2:30). Tādēļ Viņš nevarēja pastāvēt pirms Marija bija laidusi Viņu pasaulē.

11:2 Šie vārdi nepārprotami attiecas uz Kristu (Lūkas 4:18).

11:4 Apraksti par to, kā Jēzus Savā dzīvē un nākamajā Valstībā nesīs taisnīgu tiesu nabagiem, tiek doti Jesajas atkārtoto Jūdejas nosodījumu kontekstā par netaisnu tiesu nabagiem (3:14; 10:2). Viņš iemiesos visu to, kādai bija jābūt Dieva tautai; ja tie būtu turējušies pie Dieva bauslības, tie būtu varējuši būt Viņa Valstība uz zemes. Bet tie nespēja to darīt, tāpat kā arī mēs. Tādēļ Kristus tiek stādīts priekšā kā Dieva Valstības būtība, tas arī ir viens no Viņa tituliem (Lūkas 17:21). Ja mēs vēlamies saprast Dieva Valstības būtību, mums ir jāstudē Kristus raksturs. Ja mēs nevēlamies būt tādi kā Viņš ik katru mūsu dzīves brīdi, tad mums nav ko darīt Viņa Valstībā. Bet ja mēs no sirds ilgojamies būt tādi kā Viņš, tad nākamā Dieva Valstība patiesi ir prieka vēsts mums visiem.

11:9 Nepārprotams pravietojums par to, ka nākamā Dieva Valstība, kur valdīs Kristus, tiks nodibināta uz zemes, nevis debesīs.

12:6 *Liels ir jūsu vidū Izraēla svētais* – Dievs Pats, iespējams, atklājies Savā Dēlā, bet varbūt arī Pats personīgi galu galā dzīvos Jeruzalemē.

13:1 Pravietot pret tādu pilsētu kā Bābele būtu bijis tikpat dīvaini kā apgalvot, ka pasaules lielākās pilsētas, tādas kā Londona, Maskava vai Ņujorka drīz pārvērtīsies par tuksnesi, jo Dievs ir dusmās vērsies pret to lepniecību (:19). Šīs vēsts sludināšana būs bijis ārkārtīgi nopietns Jesajas un viņa klausītāju ticības pārbaudījums; tieši tāpat kā Kristus atgriešanās sludināšana ir nopietns mūsu ticības pārbaudījums, ja mēs apsveram, kādas būs tās sekas mūsu pašreizējai pasaulei.

13:12 *Parasts cilvēks vērtīgāks par Ofīras zeltu* – Cilvēka vērtība un nozīme būs tas princips, kas ar spēku tiks ieviests uz zemes, sagraujot visas sistēmas, kas domā savādāk.

13:13 Debesis un zeme šeit tēlaini pārstāv iedibināto lietu sistēmu uz zemes – skat kom.1:2. Debesīs nav nekā nepilnīga, kas būtu nosodāms vai sagraujams.

13:20-22 Par zīmīgu tiek uzskatīts tas fakts, ka vēsturiskā Bābeles atrašanās vieta ir bijusi pamesta ilgu gadus. Šad un tad ir mēģināts to atjaunot un daži tur mīt. Tādēļ šī pravietojuma galējam piepildījumam jānāk Kristus atgriešanās laikā, kas savukārt liek domāt par to, ka pastāvēs burtiska Bābele, kas vajās Dieva tautu tāpat kā to darīja vēsturiskā Bābele. Iespējams, ka Bābeles krišana Kristus atgriešanās laikā, kas aprakstīta Atklāsmes grāmatā, satur burtiskus elementus. Tādēļ Bībeles studenti ar lielu interesi vēro situāciju Irānā un Irākā, vēsturiskās Bābeles un Asīrijas kādreizējās atrašanās vietās.

14:12 Spožo rīta zvaigzni mēdza saukt par Luciferu. Pastāv uzskats, ka Lucifers kādreiz bijis varens eņģelis, kas apgrēkojās Ādama laikā un tādēļ ticis nomests zemē. Tā nav Bībeles mācība. Tādi vārdi kā „velns”, „sātans” un „eņģelis” šai nodaļā nav sastopami. Šī ir vienīgā vieta Rakstos, kur daži tulkojumi lieto vārdu „Lucifers”. Nav nekādu liecību par to, ka Jesajas 14.nodaļā būtu aprakstīti kādi Ēdenes dārza notikumi; ja tā būtu, vai tad pagājušo 3 000 gadu laikā līdz mums nebūtu nonākušas nekādas ziņas par notikušo? Luciferu apraksta cirmeņos gulošu (:11) un cilvēku apsmietu (:16), jo viņam nav vairs nekādas varas; tā kā nav nekāda pamata domāt, ka Lucifers uz zemes nodarbojas ar ticīgo vešanu neceļos. Kāpēc Lucifers tiek sodīts par vārdiem: „Es uzkāpšu augstumos” (:13), ja viņš tur bija? Luciferam ir vieta ellē [kapā] (:11). Tā kā eņģeļi ir nemirstīgi (Lūkas 20:35,36), Lucifers nevar būt eņģelis; visi šie apraksti vairāk pieder cilvēkam. Vienīgi pēc Miltona „Zaudētās paradīzes” nākšanas klajā laicīgā domāšana sāka saistīt vārdu „Lucifers” ar ‘Sātanu’ vai ļaunuma iemiesojumu. Jesajas 13-23 satur virkni „spriedumu” par dažādām vietām, piemēram, Bābeli, Tīru, Ēģipti. 14:4 sniedz mums līdzību par Bābeles ķēniņu. Tādēļ pravietojums attiecas uz cilvēku, uz Bābeles ķēniņu, kuru sauc par spožo zvaigzni. 16.pants nepārprotami runā par cilvēku, ķēniņu, kas līdzīgs citiem ķēniņiem (:9,10). Līdzībā šī zvaigzne savā lepnībā

nolemj: „Kāpšu debesīs... uzcelšu savu troni augstu pār Dieva zvaigznēm” (:13). „Dieva zvaigznes” var attiekties uz Izraēla vadoņiem (1.Moz.37:9; Joēla 3:15; Dan.8:10). Šī iemesla dēļ „zvaigzne” tiek nomesta no debesīm. Zvaigzne simbolizē Bābeles ķēniņu. Daniēla 4 aprakstīta Bābeles ķēniņa Nebukadnēcara lepnība, kas sniedzās līdz debesīm (Dan.4:22) un noveda viņu līdz lopa stāvoklim (Dan.4:33). Šī negaidītā viena no pasaules varenākajiem ķēniņiem pazemošana līdz tādām stāvoklim bija dramatisks notikums, kas arī izsauca šo līdzību par spožas zvaigznes krišanu no debesīm. Zvaigznes simbolizē varenas personības (1.Moz.37:9; Jes.13:10; Ecēh.32:7). Pacelšanās līdz debesīm un krišana no debesīm ir Bībeles tēli, kurus lieto attiecībā uz lepnības pieaugšanu cilvēkā un tai sekojošu pazemošanu (Ījaba 20:6; Jer.51:53; Raudu 2:1; Mat.11:23). 14:8 apraksta atvieglojuma sajūtu, ka „Lucifers” vairs necirtīs ciedru kokus un netēsīs kalnus Libānā. Tas atgādina paša Nebukadnēcara vārdus: „Neviens ķēniņš pirms manis nav darījis to, ko es esmu sasniedzis: es izcirtos caur stāviem kalniem, es sašķēlu klintis un pavēru taisnu ceļu ciedru transportēšanai... Mardukam, manam ķēniņam, varenos ciedrus... Libānas dāsnais devums”. Pilnīgi skaidrs, ka Jes.14 runa ir par Nebukadnēcaru. 14:12 teikts, ka viņš ir „nogāzts pie zemes”, kā nogāž kokus. Tas atkal sasaistās ar Dan.4:8-16, kur Nebukadnēcars un Bābele pielīdzināti kokam, kas jānocērt.

15:5 *Mana sirds sēro par Moābu* – Jesaja emocionāli ietekmējās no sava vēstījuma. Pravietojot kā Moābs, viņa tautas ienaidnieks, raudās un vaimanās, Jesaja sāk raudāt par tiem. Tāpat kā Dievs viņš nepriecājās par ienaidnieka nāvi vai nosodījumu. Viņš sēroja par katru, kas vērsās pret Dievu, pat ja tie bija viņa personīgi ienaidnieki. Vēstījums par Kristus atgriešanos ir vienlaikus arī vēstījums par šīs pasaules nosodījumu, un mums ir jāuzdod sev jautājums: Vai mēs esam sērojuši par pazaudētajiem? Skat kom.16:7.

16:7 *Lai žēlojas moābieši par Moābu* – Taču ebrejs Jesaja arī žēlojās par Moābu, tā viņš identificējās ar sērām par pazaudētajiem; skat kom.15:5.

16:9 *Tādēļ es raudu kopā ar Jāzeru* – Jāzera bija Moābas daļa, tāpat Jesaja saka, ka viņš raud līdz ar moābiešiem, tik dziļi viņš izjuta savu ienaidnieku tragisko stāvokli. Skat kom.15:5; 16:7; 21:3; 24:16.

16:10 *Apklusuši* – Šeit Jesaja atzīst viņa vēstīto iedvesto vārdu pārsteidzošo spēku un jūtas lielā mērā identificējies ar Dievu.

16:12 *Viņš neko nepanāks* – Lūgšana šeit tiek pielīdzināta cīņai, kā Hoz.12:4. Tā nav mehāniska pazīstamo vārdu un izteicienu atkārtošana, bet reāla mērķtiecīga iesaistīšanās cīņā ar Dieva prātu un sirdi.

17:4 *Jēkaba godība izplēnēs* – Šīs nodaļas konteksts ir vairāki pravietiski spriedumi, kas nosoda dažādas neticīgās tautas. Un tagad Jesaja griežas pie Dieva tautas ar nosodījuma spriedumu, it kā lai darītu tiem zināmu, ka viņi nemaz nav labāki par apkārtējo grēcīgo pasauli.

17:13 *Kā pelavas vējā* – Šie vārdi atgādina Dan.2:35,44 teikto attiecībā uz to, kas notiks ar visām neticīgajām tautām Kristus atgriešanās laikā un Viņa Valstības nodibināšanas laikā uz cilvēku ķēniņvalstu drupām. Šīs dienas dievbijību iedvesošo baismīgumu (:14) nedrīkst izlaist no prāta, lai tas liktu mums vērsties pie cilvēkiem, pārlicinot tos kļūt par Dieva patiesā Izraēla daļu.

18:7 Visu Dieva sodu mērķis ir sasniegt cilvēku grēku nožēlu, lepnības atmešanu un identificēšanos ar Viņu un Viņa tautu. Tādēļ Viņa sodi nav nekontrolējamas īgnas dievības dusmu lēkmes izraisīti, to gala mērķis ir raisīt garīgumu cilvēkos. Tāpat, tikai mazākā apjomā, to rāda arī mūsu dzīves pieredze, kad mūs piemeklē dievišķā sodība par grēkiem šai dzīvei.

19:2 Dievs var ieviest sabiedrībā šķelšanās garu kā Sava nosodījuma zīmi (arī :14), tādējādi sašķēlusies sabiedrība nav tīkama Dievam. Ja mēs veicinām un apsveicam sadraudzības šķelšanos, mēs līdz ar to kļūstam Dieva nosodījuma vērti.

19:3-13 Šis fragments runā par to, ka ēģiptiešu gudrība ir faktiski muļķība, kā arī tiks paziņots pastarajā dienā pār Ēģipti un kā Dievs sagraus šīs pasaules gudrību, jo Ēģipte simbolizē pasauli. Pāvils atsaucas uz šo vietu 1.Kor.1:19,20, kur viņš runā par tiem pašiem principiem; ka Dievs pārvērtīs šīs pasaules gudrību muļķībā, ka pasaules gudrība Dieva acīs ir ģeķība (kā arī Rom.1:22). Tas, ko pasaule uzzinās, kad būs jau par vēlu, mums ir jāapgūst tagad. Un tā nav antiintelektualisma gara piesaukšana. Tā ir vienkārši mācība par to, ka tas, kas pasaules acīs ir vieds un

apķērīgs, Dieva acīs ir muļķība, un ticības darbi un attieksmes, kas pasaules acīs ir muļķība, patiesībā ir īstais viedums.

19:21 Šis pravietojums, ka ēģiptieši galu galā pievērsīsies Izraēla Dievam, vēl nav piepildījies; tas gaida savu piepildījumu ap Kristus atgriešanās laiku.

20:6 *Piejūras iedzīvotāji* – Jūdejas iedzīvotāji. Dievs ir ļoti pozitīvi noskaņots ticībā, ka Viņa tauta pārstās paļauties uz Ēģipti pēc Jesajas grafiskā Ēģiptes sagūstīšanas izklāsta. Taču, kā vēlāk izriet no Jesajas teiktā, Viņa tautai tas „nepieleca”, tie turpināja vairāk paļauties uz Ēģipti, nevis uz Dievu, kas izglābtu tos no ienaidniekiem. Taču Dievs runā tā, it kā sagaidot, ka tie atsauksies pozitīvi. Tas atspoguļo Viņa optimismu (kā Mat.21:37), un tādā garā arī mums ir jāsludina citiem, ar paļāvību uz cerību, tāpat kā gans, kas dodas apņēmībā meklēt pazudušo avi, līdz viņš to atrod (Lūkas 15:4).

21:3,4 Jesajas patiesais izmisums, runājot par nosodījumu tiem, kas nepieder Dieva tautai, atstāj paliekošu iespaidu. Skat kom.16:9.

21:4 Tas, kam būtu jāpriecē Jesaja – ka sods nāks pār viņa tautas lielāko ienaidnieku – izvērtās viņam par biedēkli, kad viņš saprata, cik traģiska būs šo cilvēku bojā eja. Lai cik dīvaini tas nebūtu, bet viņš identificējās ar Bābeles ķēniņu Belsacaru, kuru arī vakara dzīru laikā bija pārņēmušas bailes – skat kom.5.pantam. Gluži neapzināti arī mēs varam identificēties ar tiem, kuriem mēs sniedzam liecību, ja mēs no sirds jūtam līdzīgu cilvēkiem tāpat kā Jesaja.

21:5 Šī situācija ir identiska tai, kas aprakstīta Dan.5, kad Belsacars dzīro, redz roku rakstām vārdus uz sienas, un tad pēkšņi atskan sauciens, ka mēdieši ir uzbrukuši un ieņēmuši pilsētu.

21:12 *Rīts nāk, bet vēl ir nakts... nāciet atkal...* - Dievišķo pravietojumu izpildes laiks ir kaut kādā mērā atkarīgs arī no cilvēku atsaucības. Soda nakts ilgums un rīta iestāšanās šiem cilvēkiem būs atkarīga no viņu atgriešanās, proti grēku nožēlas. Rīts var nākt vai nenākt atkarībā no viņu atsaucības. Tā pati doma atrodama Ap.d.1:7,8; Marka 13:28-33, kur atbilde uz jautājumu: ‘Kad Jēzus atgriezīsies?’ pamatā ir: ‘Sludiniet Izraēlam; mudiniet viņus nožēlot grēkus. Tad arī Jēzus atgriezīsies’.

22:8 *Viņš noraisīja pārklāto aizsegu no Jūdās acīm* – Dieva nosodījums atkailina cilvēka kaunu (Hoz.2:3; 7:1; Atkl.16:15). Tagad mums ir jāapzinās sevi, kādi mēs esam Dieva acīs, nevis jāgaida pastarā patiesības diena, kad mēs atklāsimies kaili visu priekšā

22:10,11 Tas šķiet attiecamies uz Hiskijas gatavošanos gaidāmajam Asīrijas iebrukumam (2.Ķēn.20:20). Taču Dievs juta, ka to cilvēku sirdis, kas darīja šo darbu, darīja to ar domu, ka cilvēku izdomas spēja, ne Dievs, tos paglābs. Tādējādi mēs redzam, ka cilvēku vidū, kas šķietami aizņemti Dieva darbā, Dievs saskata tos, kas dara darbu ar ticību Dievam un tos, kas bez ticības sirdī domā, ka darbā pašā arī ir glābšana.

22:13 *Ēdīsim un dzersim, jo rīt mums jāmirst!* – Pāvils citē šos vārdus 1.Kor.15:32 kā attieksmi, kāda var būt arī mūsu vidū, ja mūsos nav ticības uz augšāmcelšanos un mūžīgo dzīvi. Tieši tāpēc ka mēs *nemirsim* uz mūžu, mums *nav* jādzīvo tikai šodienai kā ebreji dzīvoja Jesajas laikā, neņemot par pilnu pastaro dienu. Pāvils saka, ka viņš arī tā dzīvotu, ja viņam nebūtu cerības uz mūžību. Mūsu ticībai uz nākamo pestīšanu ir liela ietekme uz mūsu dzīvi šodien.

22:22 Atkl.3:7 Jēzus attiecina šos vārdus uz sevi. Ēljakīms, iespējams, bija Mesijas tēls savā laikā, bet, šķiet, ka viņš nespēja realizēt savu potenciālu, un tā šis pravietojums tika pāradresēts un attiecināts uz Jēzu. Dievs rada ļoti daudz potenciālu iespēju atsevišķiem cilvēkiem un Savai tautai kopumā; tas ir traģiski, ka tik liels potenciāls paliek nerealizēts.

23:9 *Pazemotu zemes lepnos* - Visi nosodījuma pravietojumi būtu varējuši izvēlēties par iemeslu nosodījumiem ne mazums grēcīgu cilvēku uzvedības aspektu. Taču lepnība ir tas grēks, kuru Dievs atkārtoti izceļ citu grēku vidū. Dievs tik jūtīgi uztver cilvēka lepnību, ka viņš to pamana arī tajos, kas nav saistīti ar Viņu un uzņemas to sodīt, pazemojot vainīgo. Ir svarīgi būt pazemīgam. Dievs deva Jūdejai visu informāciju par tuvojošos apkārtējo tautu krišanu, lai Viņa tauta uztvertu principus, saskaņā ar kuriem Viņš strādā un tādēļ pazemotos, lai neizbēgamais sods par lepnību nenāktu arī pār viņiem. Mums ir jānododas pārdomām par cilvēkiem, kuru vidū mēs dzīvojam ar Dieva ziņu un jāmacās, vērojot viņu pacelšanos šai dzīvē un krišanu.

23:15 Iespējams, ka septiņdesmit gadu ilgo Tiras aizmirstības perioda pravietojumu Dievs deva ar nolūku, lai Jūdeja ticētu, ka pravietojumi par viņu septiņdesmit gadu ilgo gūsta laiku Bābelē un tam sekojošo atdzimšanu arī piepildīsies (Jer.25:12; 29:10). Dievs var radīt situācijas apkārtējā neticīgo tautu vidē, kas atgādina mūsējās, lai iedrošinātu mūs, ka Viņa vārds piepildīsies mūsu dzīvēs, un Viņa principi galu galā tiks apstiprināti.

24:1 Zeme, mēness un saule (:23) tiek nepārprotami lietoti simboliski, lai aprakstītu lietu sistēmu Jūdejā – skat kom.1:2. Taču nereti šai nodaļā mums jāatceras, ka ebreju vārds *eretz*, ko tulko kā „zeme” var nozīmēt zemi kā visu planētu un arī „zemi” kā tieši Izraēlas zemi vai Ābrahāmam apsolīto zemi.

Zemi... tukšu – ir atsauce uz to, ka zeme iesākumā bija tukša (1.Moz.1:2, tas pats vārds „zeme”). Netiešs norādījums uz to, ka Dievs iecerējis jaunu radīšanu ar Jūdeju no tukšuma, pie kura novedīs Viņa sods. Un atkal mēs redzam Dieva radīšanas mērķi pēc ļaunuma un mūsu grēka iznīcināšanas – tādējādi padarīt ko tukšu faktiski nozīmē *radīt* ko jaunu. Taču pat šī iecerētā jaunās Jūdejas radīšana pēc 70 gadu gūsta nepieredzēja piepildījumu, un šī koncepcija tika attiecināta uz to, ka mēs tapsim par jaunu radību pēc kristībām Kristus Vārdā, kad būsīm atļāvuši Dievam iztukšot mūsu veco radību (2.Kor.5:17).

24:4 *Zemes vaigs iztvīkst... arī zemes augstie ir panīkuši* - Zemes vaigs šeit jāsaprot kā ļaudis, kā sabiedrība, kas apdzīvo šo vietu.

24:16 Jesajas bēdas ar nolūku pretstatītas atsaucei uz to, ka taisnais atlikums izdzīvos pēc visa šī posta. Tas parāda, cik lielas sāpes viņš izjuta par tik daudzām zaudētām dzīvībām. Mēs jau atzīmējam viņa ārkārtīgo līdzjūtību attiecībā pret tiem, kas aizgriezušies no Dieva, vai nekad nebija zinājuši Viņa ceļus komentārā 16:9.

25:6 Atsauce uz Kunga Jēzus kāzu mielastu Jeruzalemē tempļa kalnā Viņa atgriešanās dienā (Atkl.19:9).

25:8 *Nāvi Viņš izdeldēs uz mūžīgiem laikiem* – Citēts 1.Kor.15:54 par to, ka pēc Jēzus atgriešanās nāves nebūs, un mēs būsīm augšāmcelti mūžīgai dzīvei.

Tas Kungs nožāvēs visas asaras no ļaužu vaigiem – Citēts Atkl.7:17; 21:4, ka Dievs to darīs Kristus atgriešanās laikā, kad taisnie saņems mūžīgo dzīvību.

25:9 Tādas būs mūsu izjūtas pēc Kristus atgriešanās, kad mēs stāvēsim, saņēmuši mūžīgo dzīvību, Viņa tiesas troņa priekšā. Beidzot būs piepildījusies mūsu ticība Dieva dotajam vārdam uz zemes un mūsu dzīvēs.

26:1 *Tanī dienā* – Skat kom.25:6,8,9. Tā ir Kristus atgriešanās diena un Viņa Valstības nodibināšanas diena uz zemes.

26:10 Tas šķiet sakām, ka būtu bezjēdzīgi pieļaut ļaunajiem ienākt Dieva Valstībā, jo pat tur viņi nevēlēties būt taisni. Ja mēs par visu vairāk tiecamies pēc mūžīga taisnprātīguma, tad Dieva Valstība būs priekš mums.

26:14 Tautas, kas nav derības attiecībās ar Dievu, netiks augšāmceltas. Cilvēkiem nepiemīt ‘nemirstīga dvēsele’; nemirstība atklājas tikai Dieva tautai (2.Tim.1:10). Tie, kas nezina evaņģēliju, netiks augšāmcelti, lai stātos tiesas priekšā, tie netiks sodīti pēc nāves, tie atgriežas pīšļos tāpat kā dzīvnieki (Ps.49:20). Zināšana ir pamats atbildībai Dieva priekšā (Lūkas 12:47,48).

26:20,21 Šie panti apraksta situāciju ap Kristus atgriešanās un augšāmcelšanas laiku (:19). Šķiet, ka Dieva tauta būs kaut kādā veidā paglābta no pastarās dienas soda sekām, kas nāks pār zemi, tāpat kā Ēģiptē soda laikā izraēlieši tika pasargāti no likstām, kas skāra apkārtējo pasauli.

27:3 Vīna dārza saimnieks šai līdzībā ir ka apsēsts – viņš to pastāvīgi laista un dienu un nakti to apsargā. Tā Kunga nemitīgās rūpes par Savas tautas vīna dārzu (5:7) neatstāj tam nekādas iespējas aizbildināties, ja tas nenes gaidītos augļus. Dievs ir darījis visu iespējamo, lai mēs nestu augļus (5:4). Tādēļ mēs nevaram teikt, ka augļu trūkumā būtu vainīgi nelabvēlīgi apstākļi. Dievs ir devis mums visu nepieciešamo, lai mēs nestu augļus, un mums nav pamata apšaubīt Viņa lielās rūpes par mums.

27:9 *Viņa grēku piedošanas sekas ir visu altāru akmeņu sagraušana* – Dievs nesaka, ka piedos Izraēlam, kad tas nojauks altāra akmeņus. Tā vietā Viņš Savā

žēlastībā piedod grēkus ar cerību, ka mēs atsauksimies uz to, šai gadījumā, sagraujot altārus.

28:1 Šeit mēs atkal redzam, cik stipri Dievs neieredz cilvēku lepnību. Viņš nosoda dzeršanu, jo tā padara cilvēkus lepnus (skat arī :3).

28:13 *Tādēļ atskanēs uz tiem...Tā Kunga vārds: Dari tu to, tu atkal to* – To deklarē kā nosodījumu Jūdejai, kā rezultātā tā kritīs. Izraēls visas Bībeles vēstures gaitā ir vienmēr apstiprinājis ticību Tam Kungam un pakļāvību Viņa vārdam; viņu grēks bija tajā, ka papildus tam viņi darīja citas lietas un pielūdza citus dievus, kas bija tieši pretēji Dieva vārdam. Problēma bija viņu attieksmē pret Dieva vārdu, jo viņi apgalvoja, ka viņi to studē un apzinās. Viņi redzēja tajā vien veselu nesaistītu pavēļu virkni; viņi nesaskatīja to garu, kas bija to pamatā. Līdzīgi var likties arī mums; tā patiesi var būt, kad neticīgie pirmo reizi ķeras pie Bībeles lasīšanas. Tādēļ mums ir jālūdz Dievs, lai Viņš būtu ar mums un palīdzētu mums Bībeles lasīšanas procesā, lai mēs izdarītu pareizos secinājumus, lai mēs sadzirdētu Paša Dieva balsi, uzrunājam mūs no Bībeles lappusēm.

28:15 *Jo jūs taču sacījāt* – Diez vai cilvēki patiesi būtu atklāti izteikuši šos vārdus. Bet tā viņi domāja savās sirdīs, un Dievs lasa mūsu neizteiktās domas, it kā mēs tās būtu izteikuši. Kristīgas dzīvošanas pamatā ir garīguma noskaņa cilvēka sirdī.

28:16 Citēts 1.Pēt.2:6-8 par Jēzu, kas ir vai nu akmens, pār kuru krīt, vai arī mūsu dzīves stūrakmens. Tie, kas sastopas ar Kristu, nevar palikt vienaldzīgi; zināšanas nes līdz atbildību.

28:24-28 Kaut gan pārbaudījumi un sodi, kurus Dievs ienes mūsu dzīvēs, var likties nejēdzīgi vienveidīgi, tā tas nav. Tie turpinās kādu noteiktu laiku, lai sasniegtu kādu mērķi.

29:3 *Es aplenkšu tevi visapkārt, Es tevi cieši ieslēgšu* – Cilvēku sapratnē katrai pilsētai bija savs dievs, kuram bija jāsargā pilsēta no iebrucējiem. Taču šeit Izraēla Dievs saka, ka Viņš Pats aplenkīs Izraēlu līdz ar tās ienaidniekiem un atbalstīs to cīņu pret Paša tautu. Tas bija daudz radikālāks uzskats par Dievu tolaik nekā mēs to varētu iedomāties. Taču arī mums ir grūti iedomāties, ka mūsu žēlastības Dievs

var atļaut un izraisīt visšausmīgākās ciešanas Savu bērnu dzīvēs – un šo ciešanu mērķis ir attīstīt mūs, pat caur mūsu trūkumiem, lai mēs ieietu Viņa Valstībā.

29:10 *Jo Tas Kungs ir izlējis pār jums dziļa miega garu* – Citēts Rom.11:8 par to, ko Dievs darījis visam Izraēlam, aizverot to acis, lai tie nesaskatītu Jēzu kā savu Mesiju – par atbildi tam, ka viņi jau bija aizvēruši savas acis, lai neredzētu Viņu. Starp Jesajas laika ebrejiem un Jēzus laika ebrejiem pastāv ne mazums līdzību (skat kom.13. pantam).

29:13 Šie vārdi citēti Mat.15:7,8, un Jēzus tos uztver kā Jesajas pravietojumu par liekuļiem, ar kuriem Viņam nācās sastapties pirmajā gadsimtā. Taču Jesajas 29 konteksts skaidri parāda, ka šie vārdi bija attiecināmi uz Jesajas laika ebrejiem. Tajā parādās Dieva vārda unikālā dzīvot spēja, tā pastāvīgā atbilstība situācijai. Tas var uzrunāt dažādas paaudzes dažādos kontekstos ar perfektu dievišķi izplānotu atbilstību. Tajā izpaužas Dieva Gara iedvestās Bībeles atšķirība no cilvēku sarakstītajām grāmatām.

30:1 Droši vien Jesajam nebija viegli vēstīt to visu Jūdejai, jo jau trīs gadus viņš bija staigājis basām kājām savas tautas vidū, cenzdamies pārliectināt tos, ka Ēģipte ies gūstā un Jūdejai ir jāpaļaujas tikai uz To Kungu (20:1-4). Arī mēs tiecamies uzskatīt To Kungu kā sava veida papildus apdrošināšanas polisi, pirmām kārtām paļaujoties uz cilvēku spēku un griežoties pie Viņa tikai, ja nekas cits nepalīdz. Viņš vēlas, lai mēs pilnībā paļautos uz Viņu, un lai kā mēs varētu izmantot 'Ēģipti', ne jau tajā būs mūsu spēks un uzticība.

30:6 *Viņi nes... savu bagātību* – Šeit attēloti Jūdejas ļaudis, kas, spītējot tuksneša briesmām (5.Moz.8:15), nes dāvanas Ēģiptei, no kuras tie iznākuši, lai iegūtu Ēģiptes atbalstu pret Asīriju. Cilvēki iet uz visu, lai gūtu cilvēku atbalstu, kad atbilde ir Dieva, ne cilvēku atbalstā.

30:9 *Melkuļi bērni* – Taču kad Dievs tos izveda no Ēģiptes, Viņš sacīja: „Jūs tomēr esat Mana tauta, bērni, kas nepaliks neuzticami.” Tā Viņš kļuva viņiem par glābēju” (63:8). Dievs, kuram beigas ir zināmas jau no sākuma, tik ļoti mīlēja Savu tautu, ka varēja domāt tikai to labāko par tiem. Tādēļ tik rūgta bija vilšanās, kad

viņu svārstīgums sagrāva šīs labākās cerības. Dievs grib sagaidīt to labāko no katra no mums.

30:18 *Tādēļ Tas Kungs gaida, lai jums parādītu žēlastību* – Līdzīga doma izskan arī 2.Pēt.3:14,15; Kristus atgriešanās tiek atlikta, lai Dievs varētu izrādīt žēlastību daudz lielākam cilvēku skaitam, nekā viņš to bija plānojis. Dieva kavēšanās pamatā nereti ir vēlme izrādīt vēl lielāku žēlastību. Tādēļ „Svētīgs, kas paļaujas uz Viņu!”

30:26 Tas varētu būt tēlainis veids kā darīt zināmu, ka laika mēraukla [kā to nosaka saule un mēness] tiks mainīta ap Kristus atgriešanās laiku. Tas dotu iespēju dažādiem pravietojumiem piepildīties, neradot hronoloģiska rakstura problēmas.

30:33 Uguns un sērs šeit lietoti simboliskā nozīmē, ne burtiski – tie izsaka Tā Kunga dusmas, kas liek Viņam sadedzināt Viņa ienaidniekus. Šis pants noteikti apraksta asīriešu iebrucēju nāvi, kā par to teikts 37:36. Arī Jēzus līdzīgā veidā simboliski piemin elles uguni. Tie ir pilnīgas iznīcināšanas simboli, tie nav jāuztver burtiski.

31:3 Tā ir netieša norāde uz to, ka arī Dievam ir zirgi un rati – Viņa neredzami eņģeļu ķerubi. Kaut gan Jūdeja vairāk ticēja redzamajiem Ēģiptes zirgiem un ratiem, taču Savā neizmērojamajā žēlastībā Dievs tomēr izmantoja Savus eņģeļu ķerubus, lai iznīcinātu asīriešus (37:36). Tik liela ir Dieva žēlastība.

31:4 *Tas Kungs Cebaots / Pulku Kungs* – Dievs lieto šo Savu titulu šai kontekstā, lai atgādinātu Jūdejai, ka Viņa rīcībā ir eņģeļu pulki. Jūdeja steidzās uz Ēģipti, lai nodrošinātos ar cilvēku spēka palīdzību, un tādējādi demonstrēja neticību tam, ka Dievs ir eņģeļu Pulku Kungs.

31:7 Tas nozīmē, ka tad, kad asīrieši bija aplenkuši Jeruzalemi Hiskijas laikā (kas ir šīs nodaļas konteksts), ļaudis vēl aizvien pielūdza elkus. Taču Hiskija bija centies attīrīt Jūdeju no elkiem. Tas norāda uz to, ka patiesa ticība mājā Dieva tautas mazākumā; ārēji visi seko uzticamajiem vadoņiem, bet pat labi vadoņi nespēj pārveidot katra atsevišķa cilvēka sirdi. Tas parāda arī to, ka par Jeruzalemes dievišķo izglābšanos bija jāpateicas pavisam neliela tautas mazākuma (kas centrējās ap Jesaju un Hiskiju) lūgšanām un ticībai.

32:6 Attieksmi pret nabagajiem Izraēlā Dievs uztvēra kā Viņa Paša zaimošanu. Mūsu laikā visi, kas kristīti Kristus Vārdā manifestē Dievu, un mūsu attieksme pret tiem ir mūsu attieksme pret Dievu un būs par pamatu spriedumam par mums pastarajā dienā (Mat.25:40).

32:10 Šķiet, ka Jesaja izteica šo pravietojumu gadu pirms tā piepildīšanās. Aicinājums sievietēm apvilkt ap gurniem sēru pārsegus (:11) bija aicinājums, lai tās nožēlotu grēkus – lai apsolītais sods varētu iet secen. Šeit ir redzams, ka Dievs piešķir lielu nozīmi sievietes garīgumam, atsevišķi uzrunājot tās – tai laikā, kad reliģija apkārtējā pasaulē neuzskatīja sievietes par vērā ņemamām reliģisko lēmumu ziņā un nekad nevarētu iedomāties, ka sieviešu kopas grēku nožēla varētu mainīt visas tautas likteni, lai ko viņu vīriešu vadoņi būtu lēmuši.

32:14 Sodu draudi „pilsētai” (arī 19.pantā) droši vien attiecās uz Jeruzalemi. Šķiet, ka no vienas puses Dievs bija nodomājis atļaut asīriešiem iznīcināt Jeruzalemi, kā arī Jūdeju, taču Viņš to izglāba tā uzticamā mazākuma dēļ, kas tajā bija, kas centrējās ap Jesaju un Hiskiju. Dievs ir tik jūtīgs pret Savu tautu, ka ir gatavs mainīt Savus jau izteiktos nodomus, ja Viņš dzird spēcīgu lūgšanu un redz patiesu garīgumu pat tautas mazākuma vidū.

33:11 *Jūsu dusmu šņākoņa ir uguns, kas aprīs jūs pašus* – Tā ir tēma, kas atkārtojas, ka atraidītie paši sevi nosoda un iznīcina sevi nereti paši saviem vārdiem („dusmu šņākoņa”).

33:15 *Kas aizdara savas acis, lai tās neraudzītos uz ļaunu* – Ļoti atbilstoši mūslaikiem, kad visāda veida ļaunumi ir vērojami, citiem nezinot. Šis pants māca, ka mēs varam kontrolēt mūsu rokas, acis un ausis. Rodas iespaids, ka cilvēka rīcība ir it kā automātiska; taču mūsu ziņā ir uzņemties atbildību par to, kā mēs atsaucamies uz to, ko uztver mūsu maņu orgāni.

33:18 Tas attiecas uz Jeruzalemi aplenkušajiem asīriešu karavīriem, kas saprātīgi apsver radušos situāciju. Taču Pāvils atsaucas uz šo pantu 1.Kor.1:20, kur viņš saka, ka arī mēs esam gudras un varenas pasaules aplenkumā, bet „Kur paliek gudrie?” salīdzinājumā ar Kristus evaņģēlija spēku, kas pasludina viņu gudrību un cilvēka spēku par ģeķību. Tādēļ Pāvils redz katru no mums līdzināties Jesajas laika

ebrejiem ar to pašu tieksmi paļauties uz Ēģipti, nevis uz Dievu un droši vien izjust bijību pret to spēku, kas ir pret mums. Taču mums tas ir jāskata ticības perspektīvā par neko neizsakošu, muļķīgu un bezspēcīgu.

33:24 Saistība starp grēku un ciešanām pastāv, kā to atzīmē arī Jēzus (Mat.9:5). Tas nenožīmē, ka grēks vienmēr izraisa ciešanas, bet gan to, ka grēku dēļ kritušā stāvoklis ir tendēts uz ciešanām un nāvi. Lai galīgi izvairītos no ciešanām ir pilnīgi jāatsakās no grēka, lai Dievs piedēvētu mums taisnību un ar Viņa žēlastību mēs tuvotos mūžīgajai dzīvei. Mūsu laikā tas ir iespējams caur kristībām Kristus Vārdā.

34:8 Cilvēku izpratnē tas izklausās netaisni. Dievs bija aicinājis tautas uzbrukt un iznīcināt Jūdeju tās grēku dēļ, bet tagad Viņš atriebjas par Ciānu (kā arī 35:4), it kā viņa būtu saņēmusi netaisnu tiesu, un šīm tautām ir jāsaņem sods par to, ko tās darījušas. Galīgais Dieva taisnības algoritms nav cilvēka prātam aptverams, taču, iespējams, ka mums tajā ir jāparedz Dieva karstā mīlestība pret Savu grēcīgo tautu – ka Viņš to mīl tik stipri, ka pat tad, kad tie saņēma taisnīgu sodu, Viņš sodīja tos, kas bija vērsušies pret tiem ar pārlieku dusmu karstumu. Vienā ziņā tas bija arī tāpēc, ka arī viņi bija grēcinieki. Taču, kas vien pieskaras Dieva tautai, pat tad, kad tā saceljas pret Viņu, pieskaras Viņa vārīgajai vietai. Tajā mēs saskatām Dieva lielo mīlestību pret mums, ka Viņš uzskata mūs par savējiem un tā jūtas arī tad, kad mēs saceljamies pret Viņu.

34:10 *Mūžīgi kūpēs tās dūmi, tā paliks tukša uz radu radiem* – Mūžīgā uguns un dūmi atkal simbolizē pilnīgu iznīcību. Tas nav jāuztver burtiski, jo ‘mūžīgie’ dūmi caurvīti ar mūžīgu tukšumu. Tas jāatceras arī tad, kad Jēzus lieto šo mūžīgās uguns simbolu, kas nav jāuztver burtiski.

35:4 *Atriebība... atmaksa* – skat kom.34:8.

35:10 Lai kā tas varētu būt bijis Hiskijas laikā (piem., to atgriešanās, kas bailēs bija pametuši Ciānu) un pēc asīriešu uzbrucēju iznīcināšanas vai arī pēc ebreju atgriešanās no Bābeles gūsta, bet tas nepārprotami ir pravietojums par Dieva nākamo Valstību uz zemes, kad Kristus atgriezīsies. Tad mūsu prieks būs „mūžīgs”, tam nebūs šai dzīvei raksturīgās pieskaņas, ka visam reiz pienāk gals, jūtas noplok un nāve mūs sagaida. Prieks pildīs mūsu sirdis un tam būs mūžības pieskaņa.

36:1 Asīrijas iebrukums notika ķēniņa Hiskijas četrpadsmitajā valdīšanas gadā. Viņš valdīja divdesmit deviņus gadus (2.Ķēn.14:2). Viņa letālā slimība, no kuras viņš tika brīnumaini izdziedināts, dodot tam vēl 15 dzīves gadus (38:5), arī notika Asīrijas iebrukuma laikā Jūdejā. Tik bieži gadās, ka vairāki nopietni negadījumi notiek vienlaikus mūsu dzīvēs. Nejauša tādu sagādīšanās iespējamība līdzinās nullei; skaidrs, ka visas negatīvās sagādīšanās ir Dieva ziņā [nevis kāda kosmiska 'Sātana' ziņā]. Ievērojiet arī to, ka Hiskija dzīvoja taisnu dzīvi un rīkojās saskaņā ar ticību, neskatoties uz to, ka viņa apkārtējie cilvēki bija mazāk ticīgi vai mazticīgi – un tad šī dubultā tragēdija nāca pār viņu. Taisnprātīga dzīve negarantē, ka cilvēks būs pasargāts no visām ciešanām. Patiesi, Bībelē aprakstītās labo cilvēku dzīves, kuriem tāpat kā Hiskijam nācās daudz ciest, var likt mums brīnīties, ka mūs ciešanas nav piemeklējušas.

36:10 Tas, ka Rabsaks lieto Tā Kunga vārdu, runā jūdiski (:11) un zina par Jesajas pravietojumiem, ka Asīrija būs Jūdejas nosodījuma ierocis, kā arī to, ka Jūdeja bija paļāvusies uz Ēģiptes, nevis Tā Kunga palīdzību (:6), nozīmē, ka Rabsaks bija ebrejs-atkritējs, kas bija pārgājis asīriešu pusē.

36:16,17 Tā ir Mihas pravietojuma, kas apraksta nākamo Dieva Valstību uz zemes, parodija (Mihas 4:4). Līdzība ir tik liela, ka liekas Rabsakam pravietojums bija labi zināms, kas apstiprina 10.panta komentārā izteikto pieņēmumu, ka Rabsaks bija ebreju izcelsmes pārbēdzējs. Šīs pasaules ķēniņvalstis piedāvā mums viltus Dieva valstības šai dzīvē – ja mēs tām pakļausimies un atmetīsim *Dieva* Valstības vīziju. Varētu likties, ka dzīve piedāvātajā valstībā atbilst visam, ko piedāvā Dieva Valstība – bet cilvēku valstībām pienāk gals, viss nav tā, kā izskatās, tās nedzīvos mūžīgi pretstatā Dieva Valstībai; un mums ir jāparedz ka mēs esam izvēles priekšā: vai nu Dieva Valstība, vai arī tās nožēlojama imitācija – cilvēku valstības.

37:1 Grūtajos laikos arī mums ir jārīkojas tāpat – jāgriežas pie Dieva, Viņa mājas (eklēsijas), Viņa vārda un Viņa uzticīgajiem ļaudīm ar aicinājumu lūgt par mums. Varētu būt arī tā, ka mēs burtiski noliekam uz galda vēstuli vai ārsta slēdzienu un lūdzam Dievu šai sakarā, it kā stādot to visu Viņam priekšā (:14).

37:7 *Es viņam likšu pieņemt lēmumu* – Dievs ir spējīgs noskaņot cilvēkus, lai tie darbotos pēc Viņa vēlēšanās, lai kā viņi līdz šim būtu domājuši. Dzīvē mēs it bieži sastopamies ar nespēju mainīt kāda cilvēka domas. Dievs to var.

37:16 *Kungs Cebaot / Pulku Kungs* – Hiskija lieto šo titulu, runājot par Dievu, jo viņš zina, ka Dievam ir neredzamu eņģeļu pulki, kas ir daudz spēcīgāki par viņus aplenkušajiem asīriešiem.

Tu radīji debesis un zemi! – Psalmu grāmatā ir daudz citu lūgšanu, kur ticīgie, kas nonākuši bezizejas stāvoklī, rod iedvesmu ticībā, ka Dievs ir radītājs. Tā kā Viņš ir radījis visas pastāvošās lietas, tas nozīmē, ka izmainīt vienu nelielu lietu šai Viņa radītajā pasaulē uz šīs vienas no mazākajām visuma planētām... ir faktiski nieka lieta. Tādas iedvesmas ticībai nav tajos, kas tic mītam, ka visas lietas attīstījušās bez Dieva radošā ieguldījuma.

37:20 *Lai visas valstis virs zemes atzīst, ka vienīgi Tu esi Tas Kungs* – Parastais veids kā īsteni ticīgie lūdz Dievu uzklaut viņu lūgšanas. Mums ir vissvarīgāk redzēt Viņa godības izpausmi mūsu lūgšanu uzklautības rezultātā, ne vien personīgā labuma gūšanu. Šāda attieksme iespaidos to, par ko mēs lūdzam, kā arī to, kā mēs to lūdzam.

37:22 *Jaunava Ciānas meita smejas par tevi un nicina tevi* – Šī jaunava attiecas uz ticīgo atlikumu Jeruzalemē. Bet Dievs runā par tiem kā par daudz pārliecinātākiem un ticīgākiem nekā tie patiesībā bija; viņi baidījās no asīriešiem un nesmējās par tiem. Bet šeit mēs redzam vienu no daudzajiem piemēriem tam, ka Dievs ir tik lielā sajūsmā par Savu bērnu ticību, ka Viņš piedēvē tiem daudz lielāku ticību, nekā tā patiesībā bija, tik stipra ir Viņa sajūsma par to.

37:23 *Pret ko tad tu esi pacēlis savu balsi?* – Rabsaks uzrunāja visus ebrejus, kas stāvēja Jeruzalemes sardzē, skaļā eksaltētā balsī (36:13). Bet Dievs saka, ka faktiski viņš bija pacēlis savu balsi pret Izraēla Svēto, pret Pašu Dievu. Dievs visā Savā godībā izpaudās šajos garīgi vājajos Viņa tautas cilvēkos, kas tolaik bija Jeruzalemē. Brīnumaina ir Viņa vienotība ar Savu tautu; tā nebeidzas, kad tie kļūst vājāki vai sāk šaubīties par Viņu, tieši tāpat kā tas notiek cilvēku ģimenēs.

38:1 *Tanī laikā* – Viņa slimība sakrita ar asīriešu iebrukuma laiku. Skat kom.36:1.

38:3 Hiskija vienkārši izklāsta faktisko situāciju Dieva priekšā, viņš nelūdz izveseļošanos. Bet Dievs skatījās viņa sirdī un uzklausa to kā lūgšanu par izveseļošanos un dzīves pagarināšanu. Brīžiem, it īpaši slimības laikā, mums ir grūti izteikt lūgšanu vārdiem, bet Dievs redz mūsu sirdis un saprot, pēc kā tās tiecas un uztver šīs tieksmes kā lūgšanu Viņam.

38:5 *Es dzirdēju tavu lūgšanu un redzēju* – Hiskija bija lūdzis, lai Dievs *dzirdētu* un *redzētu* asīriešu uzvedību (37:17). Dievs māca, kā mums būtu jālūdz izmisīgās situācijās, un tad ievēd mūs nākošajā krīzes situācijā, kad mēs varētu it kā pielietot iepriekš iegūtās zināšanas praksē.

38:19 Hiskija negribēja mirt, jo viņš saprata, ka pēc nāves viņš nevarēs slavēt Dievu. Viņš saprata nāvi kā pilnīgu bezapziņas stāvokli, kad viņš vairs neredzēs nevienu, ne Dievu, ne cilvēku (:11). Viņa teoloģijā nebija ‘nemirstīgas dvēseles’, nebija domas par to, ka pēc nāves varētu saglabāties apziņa; tās bija to laiku pagānu idejas, kuras viņš atmeta, kā tas būtu jādara arī mums. Dievbijības pamatā ir dzīve, kas veltīta Dieva slavēšanai, un tā kā tā ir tik īsa, to nedrīkst laist vējā, katra tās minūte būtu jāveltī Dieva slavēšanai.

39:8 Garīgajā ziņā Hiskijas stāstam ir skumjas beigas, jo Hiskija izsaka savtīgu apmierinājumu par to, ka viņam pašam nebūs jācieš par draudzību ar šo pasauli un ar tiem, kas bija Tā Kunga īpaši ienaidnieki. Neizbēgami rodas doma, vai garīgajā ziņā viņam nebūtu bijis labāk nomirt, kad pirmo reizi Dievs bija viņam to it kā piedāvājis. Derētu apsvērt salīdzinoši ‘priekšlaicīgas nāves’ kā iespēju nomirt ‘jaunam un skaistam’ garīgajā ziņā. Jo ir daudz labāk nomirt jaunam un augšāmcelties mūžīgajai dzīvei, nekā dzīvot ‘garu’ mūžu, lai dzīves vidū vai tās nogalē aizgrieztos no ticības un cerības uz Valstību.

40:3 Citēts par Jāni Kristītāju kā Kristus evaņģēlija sludinātāju (Mat.3:3). Pirms Kunga galīgās atnākšanas Viņa tautai tiks paziņots: „Sataisiet Tā Kunga ceļu”. Tāpat kā ķēniņa kalpotāji gāja pa priekšu, nolīdzinot ceļu ķēniņa svītai [atcerieties, ka tolaik nebija asfaltētu ceļu!], tā arī mums ir jāiet sagatavot ceļu visas zemes Kunga priekšā. Šī pravietojuma Jāņa Kristītāja veiktajam papildījumam pirmajā gadsimtā ir jābūt par paraugu mums pirms Kunga *otrās* atnākšanas mūsu laikos. Taču *Dievs* Pats sagatavo *Savu* ceļu (43:19; 49:11). Nereālais elements šeit,

‘jaunais’ ir tas, ka Ķēniņš Pats sagatavo Savu ceļu. Sasaiste ar 3.punktu ir tajā, ka Kunga ceļa sagatavošanas darbā, visu laiku lielākajā sludināšanas aicinājumā otrās atnākšanas priekšvakarā, Kungs Pats strādās ar mums, lai darītu šo ceļu skaidru un saprotamu. Mums ir jāsauc Ciānai, ka „tās noziegums salīdzināts” (:2), bet mums arī jāsauc, lai tā nožēlo grēkus, „lai nolīdzinātu, kas ir nelīdzens” (:2-4; 58:1). Un tas mums ir jādara tieši tāpēc, ka mūsu grēki jau iepriekš ir piedoti, tāpēc mēs tiekam aicināti tos nožēlot. Piedošana jau ir dāvāta, „noziegums salīdzināts”. Par to mums ir skaļi jāsauc, kā arī jāsauc pēc grēku nožēlas. Un mums uz to ir jāatsaucas. Pasaules salīdzināšana tika sasniegta krusta rezultātā; bet mums ir jāaicina, lai pasaule to pieņemtu. Tas pats ebreju vārds, kas tulkots kā „sauciens / sauc” sastopams tai pat kontekstā 40:26; 43:1; 45:3,4; 48:12; 54:6, kur mēs lasām, ka tas ir Tas Kungs, kas Pats sauc katru izraēlieti atgriezties pie Viņa, tieši tāpat kā Viņš sauc katru zvaigzni savā vārdā. Un tā mūsu aicinājumos cilvēkiem šais pēdējās dienās būt gataviem Kunga atnākšanai mēs strādājam līdz ar Dievu. Viņš sauc uz tiem ar mūsu neizteiksmīgajiem, kautrajiem, mulsajiem, nedrošajiem liecības vārdiem. Līdzīgā veidā Tas Kungs Pats dara nelīdzenumu par līdzenu ceļu 42:16 un 45:2 – kamēr šai pantā teikts, ka tas jādara mums – sludinātājiem.

40:4 Sagaidot Kristus atnākšanu un mūsu satikšanos ar Viņu, tie, kuru pašapziņa ir pārāk zema, tiek paaugstināti un lepnie tiek pazemināti līdz to līmenim; tā ka Dieva sagatavoto cilvēku vidū būs tas ceļš, pa kuru virzīsies Dieva godība Kristū. „Nolīdzināt” ir tas pats vārds, kas oriģinālā lietots Jes.2:11, kas pravieto, ka iedomība tiks „pazemota”.

40:8 *Mūsu Dieva vārds* – 1.Pēt.1:24,25 tiek interpretēts kā Kristus evaņģēlija vēsts.

40:10 Šos vārdus Atkl.22:12 Kristus attiecina uz Savu otro atnākšanu. Mūsu atlīdzība tiek nesta mums no debesīm uz zemi Viņa atnākšanas laikā; mēs nenonākam debesīs pēc nāves, lai to saņemtu. Apgalvojumi par Dievu ir piepildīti Kristū kā Viņa Dēlā, kuram Dievs ir nodevis visu varu, lai Viņš rīkotos Viņa Vārdā, taču tas nedara Kristu par Pašu Dievu.

40:15 *Tautas ir kā piliens pie spaiņa* – Tas tika teikts sakarā ar to, ka Jūdeja bija gatava drīzāk paļauties uz apkārtējām tautām, nekā uz Dievu. Pārdomām par

Dieva varas apjomu, kā tas redzams Viņā kā visuma radītājā (:12-14), jāiedveš ticību Viņam arī praktiskajā dzīvē.

40:17 *Visas tautas ir it kā nekas Viņa priekšā* – Tas nenozīmē, ka Dievs neuzskata cilvēkus par ievēribas cienīgiem; Bībelē allaž tiek izcelta cilvēka personības nozīme. Šie vārdi aicina cilvēkus paļauties uz Dievu, kura varas priekšā cilvēku spēki ir niecība.

40:27 *Manu tiesu* - Netaisnība iedarbojas uz cilvēku tik dažādos veidos; taču šeit dotā atbilde ir cerība uz gaidāmo Dieva Valstību, tai pat laikā atceroties Dieva apbrīnojamo informētību un jūtīgumu cilvēku situāciju sakarā, Viņa situāciju nianšu uztvere ir daudz asāka par mūsējo. Viņa tagadējās zināšanas un nākamais sprieduma pasludinājums ir atbilde uz mūsu taisnības alkām šodien.

41:8 Jesajas pravietojumu kalps ir „Ābrahāma dzimums un atvase”, bet Gal.3:16 interpretē šo dzimumu kā vienu personu, proti, Kristu. Tādējādi kalps ir kā Izraēls, tā arī Jēzus. Viņš ir to (arī mūsu) pārstāvis un piemērs, uz ko tiekties Dieva tautai. Jēzus piepildīja tos pravietojumus, kurus Izraēls nespēja piepildīt. Mēs tagad varam kļūt par Dieva „kalpu” tautu, garīgo Izraēlu, kristoties Jēzus Kristus vārdā, kļūstot par Viņa miesu.

41:22 *Ziņojiet mums par notikušo* – Dieva pārākums izpaužas ne tikai Viņa pravietojumos par nākotnes notikumiem, mums ir jāatceras, ka Viņš ir arī vienīgais augstākais vēsturnieks; vienīgi Viņš piešķir vēstures notikumiem nozīmi, interpretējot tos tik unikālā veidā, ka mēs pārlicināmies, ka vienīgi Viņš ir Dievs. Tādēļ Bībele ir tik lielā mērā kā vēsture, tā arī tās skatījums Dieva acīm. Tam vien jau ir jāpārlicina mūs par Viņu un Viņa vārdu, nemaz nerunājot par Viņa nākotnes pravietojumiem.

41:25 *Viņš samin valdniekus, kā podnieks samin un samīca mālus* – Tas sabalsojas ar Daniēla 2:44 pravietojumu, ka Kristus otrā atnākšana būs kā akmens atsišanās pret cilvēku ķēniņvalstu māla kājām.

42:3 Citēts Mat.12:18-20 par Jēzus sludināšanas darbu. Viņš neaizgriezās no cilvēku vājuma, bet gan centās vājās garīguma dzirkstis uzpūst liesmā; tādai jābūt arī mūsu attieksmei pret cilvēkiem. Jesaja pravietoja Asīrijas iebrukuma kontekstā,

kura laikā Jūdeju bija pārņēmis kārdinājums paļauties uz „salūzušo niedri” – Ēģipti (2.Ķēn.18-21). Šī ir otrā reiz, kad šie vārdi tiek lietoti. Dievs nevēlējās lauzt pat Ēģipti, Viņš drīzāk vēlējās to glābt (19:24).

42:4 *Viņš nepagurs un nekritīs* – Tas ir pravietojums par Jēzu. Daudz kas būtu varējis Viņu novest līdz izmisumam, taču, šķiet, ka Viņš ne reizes nav kritis izmisumā, jo Viņš lūkojās uz Savas misijas veiksmēm un neveiksmēm no Valstības redzes viedokļa, zinādam, ka *galu galā* viss izdosies. Tieši tā arī mums ir jālūkojas uz mūsu pieredzē notiekošajiem neveiksmes periodiem.

42:14 Šajā gadījumā Dievs pielīdzina Sevi sievietei; Viņā ir kā vīrieša, tā sievietes rakstura īpašības, pēc kura līdzības kā vīrietis, tā sieviete tika radīti (1.Moz.1:27; 5:1,2).

42:16 - Skat kom.40:3.

42:22 *Nav neviena, kas teiktu: atsvabini tos!* – Tai laikā nebija neviena, kas tā teiktu, bet Dievs bija tik daudzkārt pravietojis, ka Viņa tauta tiks atjaunota pēc 70 gadiem un pārsteidzošā kārtā Kīrs patiesi deva rīkojumu, lai Dieva tauta atgrieztos Jūdejā (skat Ezra 1). Jesajas laika izaicinājums bija uztvert ciešanas Dieva pravietiskā vārda kontekstā, ‘mācoties no tā nākotnei’ (:23), kad kāds teiks „Atsvabini tos!”.

43:4 Tas, ka Dievs pagodina Savu vājo tautu, ir apbrīnojami. Bet tajā jau arī izpaužas Dieva mīlestība, jo mīlestības objekts mīlošā acīm ir godājams un cienījams. Un tā Dievs redz mūs arī šodien.

43:7 *Visus* – Ik katrs gūstā esošais ebrejs potenciāli tika radīts Dieva godam. Kad 70 gūsta gadi bija beigušies, Viņš pavēlēja Persijas impērijai atļaut ebrejiem atgriezties; taču lielākā ebreju daļa izvēlējās palikt, kur viņi bija, nevis atgriezties izpostītajā, cietušajā Jūdejā – lai godinātu Dievu. Ļoti bieži atkārtotie vārdi, ka „visi” ir jāatved no zemes galiem, parāda, cik liela nozīme ir katram atsevišķam cilvēkam Dieva acīs; ka Viņš mūs redz kā individuālas personības, nevis kā tautas masu.

43:15 *Izraēla radītājs, jūsu ķēniņš* – Tā kā Dievs Jahve bija Izraēla radītājs, Viņam būtu jābūt arī viņu ķēniņam. Ja mēs patiesi ticam Viņa radītāja autoritātei, tad Viņš valdīs visās mūsu dzīves jomās; tas izriet no ticības, ka mēs esam Dieva radīti, nevis radušies vienkāršas sagādīšanās dēļ.

43:17 *Necelsies vairs* – Vēl viens pierādījums tam, ka tie, kas nezina Dievu, nomirs un paliks miruši. Tādēļ ir steidzīgi nepieciešams darīt Dievu zināmu tiem, kas vēl nav par Viņu dzirdējuši.

43:24 *Tu...Mani apgrūtināji ar saviem noziegumiem* – Dievs šeit runā par to, ka Izraēls ir Viņu apgrūtinājis ar saviem grēkiem – taču tā ir prelūdiņa pantiem, kas runā par to, ka Kungs Jēzus uzkrāvis Sev mūsu noziegumus (53:4,11,12). Viņš bija apgrūtināts ar Izraēla noziegumiem, lai gan Dievs pēc dabas „nepiekūst un nenogurst” (40:28); bet Dievs tik ļoti iedziļinās cilvēku situācijās, jūtot tiem līdzīgu viņu gaitās, ka Viņš atļauj sev apgrūtināties ar to grēkiem, kas ir derības attiecībās ar Viņu. Tieši šī Dievam piemītošā spēja visspilgtāk atklājās Dievam ‘iejūtoties’ Sava Dēla nāvē krustā.

44:14-18 Grēka *muļķība pilnībā* redzama tikai Dievam. Mēs varam pilnībā piekrist šeit rakstītajam un izsmiet elku pielūgsmes nejēdzību – taču mums visiem piemīt tieksme uz to, jo katrs grēks būtībā ir elkdievības paveids.

44:22 Dievs aicina Izraēlu atsaukties, vērsot viņu uzmanību uz to, ka perspektīvā Viņš jau ir piedēvis tiem. Tas ne tikai iedvesmo mūs uz grēku nožēlu, bet var būt par pamatu tam, lai mēs aicinātu citus uz grēku nožēlu – ka Kristus dēļ Viņš tiem ir piedēvis, un viņiem tas tikai jāpieņem un jāidentificējas ar to. Jesaja mudināja ebrejus atgriezties savā zemē, sakot, ka Dievs tiem ir piedēvis un uz šī pamata viņš piesauca tos ‘nožēlot grēkus’ un ‘atgriezties’ zemē. Šīs divas darbības ir saistītas. Dievs parādīja Savu žēlastību, piedošana nāca pirms, ne pēc grēku nožēlas. Pāvila vārdiem sakot, Dieva laipnība vada uz atgriešanos (Rom.2:4). Un mēs tiekam aicināti izrādīt tādu pat Dieva „laipnību” citiem, būt laipniem, labestīgiem citam pret citu „Esiet cits pret citu laipni un žēlsirdīgi; piedodiet cits citam, kā arī Dievs Kristū jums ir piedēvis” (Ef.4:32). Mums arī ir jārāda šī piedošanas-pirms-grēku-nožēlas žēlsirdība; jo tieši šai jomā formalizētā vispārpieņemtā kristietība ir parādījusi sevi no sliktākās puses. Par to pašu ir runa arī 1.Pēt.2:3, kur teikts, ka

jaunpiedzimušie Kristū ir baudījuši, ka Tas Kungs ir labs un tas ved pie grēku nožēlas.

44:26 *Kas īsteno sava kalpa vārdu un piepilda savu sūtņu iepriekš pasludināto lēmumu* – Vienskaitļa formā minētais kalps pielīdzināts Dieva „sūtņiem”, kuru „lēmums” citiem ir vārds, kas ir Jēzus, īstenais kalps. Ja mēs esam Kristū, tad mēs esam Viņa liecinieki, un Viņš Pats ir ar mums, it īpaši kad mēs liecinām par Viņu.

44:28 Kīra pavēle atļaut ebrejiem atgriezties Jūdejā un atjaunot savu templi par viņa līdzekļiem, kā tas vēstīts Ezras 1, ir nepārprotama zīme, ka Dievs iedarbojas uz neticīgo sirdīm, lai tie darītu to, kas viņiem pašiem ne prātā nebūtu nācis. Tragēdija ir tajā, ka vairums ebreju izvēlējās mierīgi palikt Bābelē, neuzņemoties jaunus pienākumus.

45:5-7 Īpaši nopietnu ietekmi uz jūdaismu atstāja zoroastrisms, kura pirmsākumi meklējami Persijā ap 600.gadu pirms mūsu ēras un kura popularitāte auga tieši tai laikā, kad Jūdeja devās gūstā uz Bābeli / Persiju. Šī filozofija mācīja, ka ir labais gaismas dievs (Mazda) un sliktais tumsas dievs (Ahrimans). Šīs nodaļas 5.-7.panti ir nepārprotami izteikts brīdinājums ebrejiem neuzķerties uz šī āķa, jo Izraēla Dievs ir tas, kas rada kā gaismu, tā arī tumsu, kas dod svētību, bet arī ļaunu. Ebreji bija iespaidojušies no zoroastrisma idejas, ka Dievs Pats nekad nedarīs ļaunu mūsu dzīvēs – un tādēļ Dievs stāv it kā atstatu no laba un ļauna, kas ir atsevišķu labu un ļaunu dievību ziņā. Faktiski Dievs ir personīgi ieinteresēts un iesaistīts šīs pasaules notikumos un mūsu dzīvēs; tas ir Viņš, kas rada tumsu un gaismu, labu un ļaunu. Pirms Bābeles gūsta ebreju reliģijā Jahve bija atbildīgs par visu, kas notika debesīs un uz zemes, kā par labo, tā arī par ļauno. Sātana nebija. Gūsta laikā Bābelē ebreji nosliecās uz sapratni, ka ir atsevišķa vienība, kas ir atbildīga par ļaunumu. Tādēļ 5.-8.panti ir brīdinājums, lai tie nepieņemtu Bābeles uzskatus šai ziņā, lai tie paliktu stingri ticībā, ka Tas Kungs, Izraēla Dievs, viens vienīgs Jahve, kas ir visa kā laba, tā ļauna pamatā, kuram nav līdzīga Debesīs. Tā kļūst par bieži traktētu tēmu Jesajas un citu praviešu rakstos par Izraēla gadiem gūstā. Ebreji bez šaubām bija monoteisti, tomēr persiešu filozofijas iespaidā, ticot vienam Dieva, viņi pieļāva arī duālistisko labā un sliktā dieva pastāvēšanu. Tieši šajā laikā uzradās arī grēcīgo eņģeļu ideja, kaut gan Vecajā Derībā par to nav ne vārda. Viņi nevēlējās

kompromitēt savu monoteismu, sakot, ka ir vairāki dievi; un tā šo 'jauno dievu' viņi nodēvēja par varenu, grēcīgu eņģeli. Šo maldīgo ideju uztvēra arī agrīnie kristieši, kas tāpat tiecās izmantot apkārtējo pagānu tautu priekšstatus par ļaunumu.

45:18 Šis pants ir pietiekams pierādījums tam, ka Dievs nepieļaus šīs pasaules iznīcināšanu – Viņam ir Savi nodomi šai ziņā.

45:20-24 Šie vārdi citēti Fil.2:9-11, aprakstot ticīgā atsaukšanos Glābēja ciešanām. Un tie atkal citēti Rom.14:10-12 attiecībā uz mūsu grēku nožēlu Kristus priekšā pastarajā dienā. Saistība ir vienkārša: Kunga krusta priekšā mēs noņemamies ceļos un atzīstam savas kļūdas, zinādami, ka Viņa taisnība tiek piedēvēta mums, kā arī to, kā mēs, noņemamies ceļos, sniegsim savu nožēlojamo atskaiti pastarajā dienā. Un abi šie procesi ir brīnumaini dabiski. Mums ir jāļauj, lai patiesās ticības spēks Viņa krustam rastu ceļu mūsos. Tiesas laikā neviena miesa neleposies ar sevi, bet gan tikai ar Kungu Jēzu (1.Kor.1:29). Un arī tagad mēs lepojāmies ar Viņa krustu (Gal.6:14).

46:3,4 Dievs pielīdzina Sevi sievietei, kas ir bērna cerībās, tad dzemdē to, tad nēsā viņu kā bērnu, un arvien vēl nēsā to, kad viņš jau ir vecs vīrs. Visas zinības Dievs apzinās visiem vīriešiem piemītošās bailes, kaut arī dziļi apslēptas un neizpaustas, pazaudēt māti; vientulības bailes, bailes no mūžīgas šķiršanās no tās, kas tos iznēsājusi un audzinājusi. Šīs bailes piemīt kā prezidentam, tā arī laimīgam lauku vectētiņam. Iespējams tas bija Dāvida zemapziņā, kad viņš atsaucās uz vīru, kas raud savas mātes (ne *tēva*) bērēs, aprakstot visaugstāko sērošanas pakāpi, dvēseles izmisuma sajūtu (Ps.35:14). Dievs saka, ka Viņš ir kā mūžīgā māte, kas mūs dzemdēja un nēsāja mūs bērnībā un Tā, kas nesīs mūs, kad mēs nosirmosim un atkal nebūsim spējīgi staigāt. Un tai pat laikā Viņš mums ir mūžīgs Tēvs caur Savu Dēlu (9:5). Tas ir tik neizsakāmi skaisti! Mūsu attiecības ar Dievu kā Tādu, kas mūs *nekad* neatstās ir vienīgā atbilde tam, ko filozofi sauc par 'eksistenciālo problēmu'; apjausma, kas sasniedz katru domājošu dvēseli, vientulības šausmas, kas pārņem cilvēku ar vecuma tuvošanos, bailes pazaudēt savas cilvēcīgās saknes, palikt par to, uz ko citi (piem., mūsu bērni) skatās kā uz savu pamatu, savām saknēm, kad mums pašiem vairs nav taustāmas saiknes ar *mūsu* pagātni. Šis

eksistenciālās vientulības šausmas var kļiedēt vien mūsu pārlicība, ka mums ir ļoti personīgas attiecības Dieva Valstībā ar mūsu Debesu Tēvu, kas mūs nekad neatstās un saglabās mūs Savā mūžīgajā Valstībā.

47:8 *Tikai es esmu tāda, citas tādas nav* – Tāpēc ka mēs esam kristīti Viņa Vārdā, mēs nesam Viņa Vārdu Jahve / Jehova. Viņa vārds atspoguļo Viņa raksturu – apžēlošanas un žēlastības Dievs, pacietīgs utt. (2.Moz.34:5-7). Viņam, kas būs, kas Viņš būs, izpauzdam savas rakstura īpašības, ir jārod savu ceļu arī mūsos. Bābele un Ninive tika nosodītas par atteikumiem: „Es un citas nav nevienas” (Cef.2:15). To pašvērtējums parodēja Jahves Vārdu un būtību. Vienīgi Viņš var teikt: „Es esmu Tas Kungs, un cita nav neviena!” (43:11; 44:6; 45:6,21). Vienīgi Viņš var tiekties nodot Sava Vārda īpašības citu dzīvēm un tām lietām, kas sastāda Viņa Valstību. Mums nav jābūt tādiem, kādi mēs esam no miesiskā viedokļa; mums nav jāseko muļķīgajiem reklāmas saukļiem, kas mudina: „Esi tāds, kāds tu esi!” Mēs esam šai pasaulē, lai parādītu Viņa žēlsirdību, taisnību, grēku nosodījumu, pacietīgu vājāko glābšanu utt., nevis mūsu cilvēcisko būtību. Mums ir jābūt Jahves izpausmēm pasaulei, jo mēs esam kristīti Kristus Vārdā.

48:3 *Piepeši es tās arī izpildīju, tā ka tās ir notikušas* – Vēl viena Jesajas atsauce uz pasaules radīšanu. Viss, kas mūsu dzīvēs notiek, notiek pēc Dieva vārda izteiktas pavēles; pat sliktās lietas mūsu pieredzē pēc Dieva pavēles galu galā nāk mums par labu.

48:6 *Un jūs – jūs negribat to apliecināt?* – Dievs ir tas, kurš „pasludina” pirms kas notiek (:5), un mums savukārt tas ir jāsludina pasaulei. Mūsu liecības darbā pastāv savstarpējība starp Dievu un mums.

48:18 Dievam ir zināmi visi iespējamie nākotnes varianti, un šis fakts padara Viņa pieredzi ar mums, Viņa tautu, tik traģisku. Jo mēs sērojam galvenokārt, domājot par to, kas būtu varējis būt; un Dievam ir zināmas tās lielās iespējas, kas tika mums dotas, taču netika realizētas. Apsolījumi Ābrahāmam un Ābrahāma Mesijas dzimuma atnākšana būtu varējuši piepildīties; bet tā kā Izraēls izvēlējās nešķīstību, tiem nebija miera (:22). Neskatoties uz to labklājību Bābeles gūstā esot, tiem nebija miera ar Dievu.

48:20 *Bēdziet no kaldeju zemes* – Jūdi Bābelē dzīvoja labklājībā un mierā, kā tas redzams no Esteres grāmatas noslēguma pantiem. Ebreji bija galvenie komercijā un politikā (kā liecina Daniēla grāmata). Taču tiem bija „jābēg” no šīs situācijas dēļ tās graužošā iespaids uz ebreju garīgumu. Visumā viņi neapjauta to, cik graužoši uz viņu garīgumu iedarbojās apkārtējā pasaule, un vairums ebreju palika Bābelē, tā piedzīvojot garīgu sabrukumu.

49:2 Atklāsmes grāmatas aprakstā no Kunga Jēzus mutes iziet ass zobens (Atkl.1:16; 2:16; 19:15); tas ir pravietojums personīgi par Viņu.

49:8 2.Kor.6:2 interpretē pestīšanas un pieņemšanas laiku kā „tagad”. Jūdejai dotā iespēja atgriezties no gūsta un iemantot atjaunoto Dieva Valstību ir „tagad” tai ziņā, ka arī mums ir jāpiesauc cilvēki atšķirties no šīs „Bābeles” pasaules, lai dotos Dieva Valstības virzienā. Tagad dotās garīgās iespējas ir brīnumainas; bet mums ir jāsteidzas ar mūsu liecību, jo glābšanas laiks ir „tagad”, un šī brīnumainā iespēja ir jāsatver tieši „tagad”.

49:10 Citēts Atkl.7:16,17 par to, kā Jēzus mūs vadīs nākamajā Dieva Valstībā uz zemes.

49:16 Gūstā Bābelē jūdi droši vien domāja, ka Dievs tos ir aizmirsis, kā arī viņu zemi, kas gulēja drupās. Arī mums brīžiem var likties, ka Dieva šķietamā klusēšana nozīmē, ka Viņš ir, bet kaut kur pārlietu tālu. Taču Viņš apgalvo kā viņiem, tā arī mums, ka Viņa klusēšana ir tikai šķietama. Viņi ir iezīmēti Viņa roku plaukstās, iespējams, atsaucoties uz to, ka Jēzum līdz pat šai dienai plaukstās ir palikušas zīmes no naglām, ar kurām Viņš tika sistis krustā (Cak.13:6; Jāņa 20:25-27; Atkl.1:7).

49:24 Neskatoties uz to, ka viņiem tika dota iespēja iziet no Bābeles, tie žēlojās: „Taisna tiesa mums paliek sveša un taisnība mūs nerasniedz” (59:9). Tā bija klaji nicinoša attieksme pret lielo glābšanu, kas tika tiem dota. Viņi protestēja pret Dieva vēsti par glābšanos no gūsta. „Vai var atņemt laupījumu stiprajam, jeb vai no viņa var aizbēgt tā gūstekņi?” Pēc viņu domām, viņu glābšana pat Dievam nav pa spēkam. Viņi pielaida to pašu kļūdu, kas raksturīga visiem, kas spriež, ka viņu situācija vai personība ir aizgājusi pārāk tālu, lai Dievs to varētu mainīt. Bābeles

gūstekņu glābšanu Jaunā Derība interpretē kā mūsu glābšanas Kristū pirmtēlu. Prieka vēsts par potenciālo glābšanu no Bābeles citēta ka prieka vēsts glābšanai no grēka (Jes.52:7-10 = Marka 1:15; Mat.10:7,8; Rom.10:15; Ef.6:15; Jes.61:1,2 = Lūkas 4:16-21).

50:1 Dieva dusmas iekvēlojās par Izraēla grēkiem, bet Viņš tos neturēja pastāvīgi atmiņā – tāpēc Viņš varēja mierināt Jūdeju, ka nepastāv nekādi šķiršanās raksti, un tādēļ tā var atgriezties pie Viņa.

50:6,7 *Savu muguru es pagriezu tiem... savu vaigu es neapslēpu* – Ir vērts iedomāties Jēzus ķermeņa valodu Viņa ciešanu laikā. Tā pauž Viņa pašuzupurēšanās garu un labprātīgās ciešanas līdz ar mums un par mums. Lūkas 9:51,53 atzīmē, kā Viņš grieza Savu vaigu, lai ietu uz Jeruzalemi, lai mirtu tur. Viņa seja pauda apņemšanos un apzinātu pašuzupurēšanos. Mēs esam aicināti nest savu krustu tikpat apņēmīgi.

51:8 Dieva palīdzība ir pielīdzināta Dieva taisnībai. Viņš glābj ļaudis, piedēvējot tiem taisnību, pateicoties to attiecībām ar Viņu. Mūsu laikos kristības Kristus Vārdā nozīmē, ka Viņa taisnība tiek piedēvēta mums, un pamatojoties uz to mēs būsīm glābti.

51:14 Tas izklausās tā it kā tie degtu nepacietībā pamest šo garīgajā ziņā šausmīgo vietu. Taču reālajā dzīvē Jūdeja nesteidzās atsvabināties, tie deva priekšroku dzīvei Bābelē un neuztvēra to kā kapa bedri garīgumam, kas tos nāvēja, kā tas patiesībā bija. Vairums izvēlējās to nepamest. Tādēļ šis pants ir pravietojums, pavēle, kas pauž Dieva *vēlmi*, lai Jūdeja atsauktos.

51:17 Dievs „pamudināja” ķēniņa Kīra garu un modināja arī to ebreju garu, kas atgriezās (Ezras 1:1,5). Oriģinālā Jesaja lieto to pašu vārdu par Izraēla glābēja „aicināšanu / modināšanu” – 41:2,25; 45:13). Jesaja piesauc ticīgos patiesi mosties – 51:17; 52:1 piesauc Ciānu: „Celies!” Taču Jesaja nāk pie tragiska secinājuma, ka ir tik maz to, kas „uzmostas” (64:7). Dievs bija tiem devis potenciālas iespējas „mosties” savās sirdīs un prātos un iziet no Bābeles un atgriezties – bet tie neatsaucās. Un tas pats notiek arī šodien. Dievs vēlas mainīt sirdis, uzmodināt

materiālismā un pašapmierinātībā ieslīgušās dvēseles – bet tā kā mēs neesam roboti, mums ir pašiem jāatsaucas šim aicinājumam.

51:22 Dieva reibinošais vīna kauss ir divējāds simbols; nosodījuma, kā tas ir šai pantā, vai arī svētības biķeris (1.Kor.10:16). Kad mēs paceļam vīna kausu maizes laušanas rituāla laikā, mēs to dzeram sev par mūžīgu svētību vai nosodījumu – tādēļ ir nepieciešama pašanalīze, lai mēs nedzertu sev par sodu, bet par svētību (1.Kor.11:29).

52:2 Ebreji neizjuta dzīvi Bābelē kā kakla važas, un tādēļ viņi neatraisījās un neizgāja no Bābeles.

52:7 *Prieka vēstneša soļi* – Pravietojums par Kristus evaņģēlija sludināšanu. Taču Rom.10:15 šis pants citēts ar zīmīgu atšķirību – *to* kājas, kas pauž labo vēsti. Mēs, kas esam Kristū, esam Viņa liecinieki; Viņa sludināšana ir mūsu sludināšana un otrādi. Evaņģēlija sludināšanas laikā mēs izjutīsim īpašu saikni ar Viņu.

52:7-10 Skat kom.49:24.

52:13 Sākot ar šo pantu līdz 53. nodaļas beigām ir „Kalpa dziesma”, kas skaidri un nepārprotami vēsta mums par Kristus nāvi un dzīvi mūsu labā. Daudzi Jaunās Derības teicieni par Jēzu ir patapināti no šīs dziesmas (Mat.8:17; 20:28; Marka 15:28; Jāņa 1:29; 12:38; Rom.4:25; 10:16; 1.Kor.15:3; Fil.2:4-8; Kol.1:20; 1.Pēt.2:22,24).

52:14 Kristus izskats krustā bija īpaši nepievilcīgs, atspoguļojot milzīgo gara darbu, kas risinājās Viņa svētajā prātā, galīgi pārvarot grēku visās tā formās.

53:1 *Kas tad nu tic mūsu sludināšanai?* – Tas piepildījās kā galīgajā visu atstātā Kristus krusta nāvē, tā arī Izraēla nespējā noticēt visiem Kunga darītajiem brīnumiem Viņa dzīvē (Jāņa 12:38). „Viņš nesa mūsu sērgas un ciešanas” – tā 4.pants apraksta krustu; bet Mat.8:16,17 šie vārdi attiecināti uz Kristus cilvēku dziedināšanu. Tādēļ brīnumi tika darīti krusta garā – personīgi identificējoties ar slimajiem un dziedinot tos šīs identifikācijas rezultātā. Sāpes un ciešanas nebija Viņam svešas (:3), taču tai pat laikā mēs lasām, ka Tas Kungs bija lēmis Viņu satriekt ar ciešanām Viņa nāvē (:10). Viņa nāve bija Viņa dzīves ciešanu

turpinājums. „Viņš nesa daudzu grēkus” (:12) Jāņa 1:29 attiecināts uz to, ka Viņš savas misijas laikā nes pasaules grēku. Tas viss parāda, ka krusts nebija neparasti vienreizējs pakļāvīgas ticības akts; visa Kristus ikdienas dzīve pagāja krusta garā. Mums, kam jānes Viņa krusts, ir jāredz to tādā pat garā.

53:2 *Kā saknes atzarojums izkaltušā zemē* – Kristus apkārtējā vidē nebija nekā, kas veicinātu garīgumu. Viņš auga tāpat kā mēs, kā zaļojoša atvase tuksnesī.

53:6 *Mēs visi maldījāmies kā avis* – Mēs tiecamies grēkot pūļa mentalitātes rezultātā; taču tas rosina katru no mums grēkot sev raksturīgā unikālā veidā.

53:7 *Kā avs, kas paliek klusa savu cirpēju priekšā* – Avs šai situācijā ir mēma no bailēm. Jēzus bija cilvēks, un Savas nāves priekšā Viņa jūtas neatšķīrās no citu cilvēku jūtām.

53:9 Detalizēts pravietojums par Kristus nāvi līdzās bezdievjiem un guldīšanu bagātā Jāzepa no Arimatijas kapā.

53:10 *Viņš redzēs izaugam jaunu dzimumu* – Vai Jēzus redzēja mūs vīzijā, mūs, kurus Viņš izglābs, kas Viņu iedvesmoja pašās beigās, tai laikā, kad Viņš pienesa upuri par grēku?

54:4 *Atraitnes laika* – Norādījums uz to, ka Dievs kā to vīrs (:5) nomira – un kaut kādā veidā ir atgriezies dzīve, lai atkal apņemtu tos par sievu. Tas nenozīmē, ka Jēzus ir Dievs, jo Dievs pēc dabas ir nemirstīgs; tas drīzāk norāda uz to, cik lielā mērā Dievs bija izpaudies Kristū un it kā izjuta nāves ciešanas; ciešanas, kuras Viņam sagādā Izraēls, kad Viņš aizgriežas no Viņa.

54:6 Ar šiem vārdiem Dievs it kā uzņemas nepatiesu vainu par šķiršanos no Izraēla savā mīlestības uzliesmojumā pret Savu neuzticīgo tautu, kas tagad atgriežas pie Viņa.

54:7 Dieva jūtas bez šaubām ir rada tām jūtām, kas virmo mūsos, jo mēs taču esam radīti pēc Viņa tēla un līdzības. Taču šīs emocijas ietver sevī arī laika faktoru, kas raksturīgs emocijām. Mēs lasām par Dieva dusmām uz „mazu brīdi” (:7,8; Ps.30:6), un par to, ka Viņa dusmas uznāk un aiziet, un tad Viņš jūtas „apmierināts” un vairs nedusmo (Ecēh.16:42). Kad mēs grēkojam, mēs

provocējam Dieva dusmas – proti, kādā laika sprīdī Dievs redz mūs grēkojam un viņā uzvirmo dusmas. Par to liecina daudzas vietas Rakstos. Bet tas būtu bezjēdzīgi, ja Dievs būtu pilnīgi ārpus mūsu laika un emocijām.

54:17 *Mana svētība, kas tos pavadīs* – Šeit mēs atkal sastopamies ar Jaunās Derības domu par piedēvēto taisnību, jo Jesaja citviet skaidri norāda uz to, ka taisnība Izraēlam nepiemita. Arī mums taisnība tiek piedēvēta, jo mēs esam Kristū.

55:1 Kaut gan mums nav jāmaksā par Dieva svētību, mums ir jājūtas tā, it kā mēs būtu samaksājuši, devuši kaut ko par atbildi tam, kas mums ticis dots.

55:3 *Dāvidam dotais žēlastības apsolījums* liek ļaunprātīm atstāt savas domas (:3,7). Solījums neatraut žēlastības apsolījumu no Dāvida (1.Laiku 17:13) varētu būt atsauce uz Dāvida grēku ar Batsebu; piedošana, kuru viņš saņēmis šai gadījumā ir piemērs piedošānai, kuru mēs visi saņemsim (Rom.4:6-8). Pati „Dāvida žēlastības apsolījuma” pastāvēšana iedvesmo mūs atteikties no grēcīgām domām un ļaunprātīgas rīcības (:7).

55:11 Paralēle starp sēklu un jaunpievērstu ticīgo liek domāt, ka Dieva vārds kaut kādā veidā radīs jaunpievērstos; tas neatgriezīsies tukšā (:11). Šķietamais atsaukmes trūkums sludināšanai liek uzdot izaicinošu jautājumu. Vai mēs sludinām tikai Dieva vārdu, vai arī savas domas? Vai Dievs nedod svētību kāda mums nezināma iemesla dēļ? Vai tā ir tikai daļa no plašāka skatu punkta, kad vārds atgriežas tukšā, nesaticis labvēlīgu augsni? Tā, farizeji ‘iznīcina’ Dieva vārdu ar saviem likumiem (Marka 7:13 – apzināta atsauce uz Jes.5:11). Viena iespējamā atbilde ir ka „vārds”, kas, izgājis no Dieva mutes, zeļ un plaukst, izpildījis Dieva gribu, faktiski ir Mesija. Tāpat tiek aprakstīti Dieva kalpa darbi, kas izdodas / ir veiksmīgi: 48:15; 53:10 salīdz. ar Ps.45:4. Panta nobeigumā teikts, ka ‘vārdam jāizpilda tas ko Dievs vēlas, Dieva uzdevums’. Tāpat Dieva vārda sludināšanas rezultātā *kaut kas* notiek, tiek sasniegts. Šis pats izteiciens sastopams Ecēh.9:11, kur mēs lasām, ka vīrs „tērpies linu audeklā”, kas pārstāvēja Ecēhiēlu, vai viņa eņģeli, sacīja: „Es izpildīju visu, ko Tu man pavēlēji”, proti, vārds nav „atgriezies” tukšā.

56:7 *Mans nams būs lūgšanas nams visām tautām* – Jēzus citē šos vārdus (Mat.21:13), nosodot Dieva nama pārvēršanu par finansiāla labuma gūšanas vietu. Ja mēs dzīvojam Valstības dzīvi šodien, tad visam, kas teikts par nākamo Valstību, ir jāklūst par mūsu šodienas dzīves likumu.

56:11 *Viņi visi raugās ikviens tikai uz savu ceļu* – Šie vārdi sabalsojas ar 53:6, kur teikts, kaut arī mēs *ikviens* esam to darījuši, Kristus mira dēļ mums, lai izglābtu mūs no šīs situācijas. Tie, kas domāti 56:11, bija apmāti ar naudas gūšanu un izpriecām, vienlaicīgi apgalvojot, ka tic Dievam. Tādi, šķiet, visgrūtāk pievēršami; taču faktiski mēs visi esam tādi paši, un saistība ar 53:6 parāda, ka krusts ir pietiekami spēcīgs, lai izrautu arī tos, arī mūs, no šāda pašapmierinātības stāvokļa.

57:11 Viena lieta, kas strādā pret taisnību, ir neuroze, kuras pamatā ir bailes, drausmīgais sasprindzinājums, kas rodas starp mūsu patieso un viltus esību. Bailes un taisnība ir pretpoli. Tie nav tukši vārdi. Apsveriet Dieva vārdus: „No kā tev bija bail un ko tu bijies, kad tu Mani aizliedzi, Mani vairs nepieminēji un neņēmi pie sirds?” Drosmīga ticības dzīve, dzīve, kas pārvar bailes, bezbailīga izraušanās no komforta zonas... tā ir īstā dzīve, dzīve, kurā mums nav jāmelo un nav jātic meliem. Bet tas, protams, nav viegli, jo mēs domājam, ka taisnība, realitāte ir tas, ko mēs redzam visapkārt; ticība, savukārt, prasa ticību neredzamajam. Bet faktiski realitāte nav redzama, turpretim redzamais nereti ir meli. Un patiesā dzīve ir dzīve ticībā tām lietām, kuras vēl nav acīm redzamas.

57:14 *Šķēršļus* – Galvenais šķērslis jeb klupšanas akmens ebrejiem ir pieņemt, ka Jēzus no Nazaretas ir Kristus (Rom.9:32,33; 1.Pēt.2:8). Lai sagatavotu ceļu Kristus atnākšanai ir nepieciešams, lai Izraēls pieņemtu Jēzu kā Kristu. Tādēļ pēdējās dienās mums ir jāsludina Izraēlai, jo drīzāk viņi pieņems Kristu, jo drīzāk Viņš atgriezīsies.

57:15 *Es dzīvoju augšā un svētnīcā un pie tiem, kam sagrauzts un pazemīgs gars* – Šis pretstatījums izceļ lielo paradoksu – ka Dievs, kas ir augstāks par visiem cilvēkiem, dzīvo pie tiem, kas ieņem viszemāko stāvokli sabiedrībā. Pazemību un sagrauztu garu Dievs vērtē visaugstāk. Dieva mītne „augšā un svētnīcā” pretstatīta „augstajiem pakalniem”, kur cilvēku gudrībā Izraēls nesa kaujamos upurus elkiem (:7). Vispazemīgākais cilvēks bija Kungs Jēzus. Dievs nedzīvo cilvēku celtās mājās,

bet gan pazemīga cilvēka sirdī; un visaugstākajā mērā Kristus personā. Ja mēs esam Kristū, Dievs dzīvo mūsos.

57:19 *Mieru tālajiem un tuvajiem* –Ef.2:13,14 atsaucas uz šiem vārdiem, interpretējot „mieru” kā mieru ar Dievu, kas piedāvāts kā ebrejiem („tuvajiem”), tā arī ne-ebrejiem („tālajiem”). Ap.d.2::39 arī atsaucas uz šo pantu, kad Pēteris piedāvā gara glābšanas dāvanu tiem, kas „vēl ir tālu”.

58:2 Un atkal mēs redzam, ka jūdi nebija ateisti, tie nenoliedza To Kungu – drīzāk otrādi. Taču viņi ignorēja Viņa baušļus, un tos, kurus viņi turēja, viņi turēja garīgā lepnībā. Tajā visā mums ir jāskatās ārkārtīgi svarīgs vēstījums mums pašiem.

58:3 *Kad jūs gavējat, jūs veicat visas savas darīšanas* – Upuris Dievam ir upuris, grēku nožēlas pilnība izslēdz visas citas darīšanas.

58:5 *Kad cilvēks nokar galvu kā niedri* – Lai aši atgrieztos lepnībā. Mūsu runām par pazemību nav jāprobežojas ar formālu piekrišanu tam, ka tā ir laba doma.

58:6 Pavērojiet kā Jēzus apkopo dažādus Jesajas grāmatas pantus Savā pirmajā deklarācijā Lūkas 4:18: „*Tā Kunga Gars ir uz Manis, jo Viņš Mani svaidījis sludināt prieka vēsti nabīgiem, pasludināt atsvabināšanu cietumniekiem un akliem gaismu, satriektos palaist vaļā un pasludināt mūsu Kunga žēlastības gadu*”. Šeit apkopotas atsauces uz 61:1 (3.Moz.25:10); 58:6 un 61:2. Jesajas 58.nodaļā ir daudz atsauču uz Šķīstīšanās dienu – šie svētki ir Jubilejas gada sākuma diena. Mēs esam kā Augstais Priesteris, kas paziņo pūlim par grēku atlaišanu. Tādējādi Lūka aicina mūs paziņot Jubilejas gada grēku izpiršanu. Grieķu vārds ar nozīmi „sludināt” Lūkas 24:47 un „pasludināt žēlastības gadu” Lūkas 4:19 ir viens un tas pats. Septuaginta tulkojumā vārdu ‘jubilejas gads’ nozīme ir atslābinājums, atlaišana, piedošana, un Lūkas 24:47 šis vārds lietots, lai mudinātu mūs sludināt piedošānu visām tautām. Varētu būt, ka mums ir jāuzskata krusts kā šķīstīšanās diena un no tās dienas jāsludina jubilejas gads to dzīvēs, kas to ir pieņēmuši. Tas izskatās tā, it kā mēs skraidītu apkārt, ziņojot cilvēkiem, ka visi to parādi ir anulēti, bet viņi skatās uz mums, it kā mēs stāstītu tiem pasakas, kad tā ir tīra patiesība un attiecas uz mums.

58:6-13 Šie panti, šķiet, attiecas uz Ezras vai Nehemijas laikā liekuļoti atzīmēto Šķīstīšanas dienu. Bagātie ebreji apspieda nabagos, līdz ar to šīs dienas svinēšana bija bezjēdzīga. Ja viņi būtu svinējuši svētkus kā nākas, *tad* absolūtās Valstības apstākļi būtu iestājušies visā apkārtējā pasaulē. Taču viņi bija pārāk aizņemti ar savas personīgās labklājības celšanu, lai izrādītu patiesas rūpes par saviem brāļiem. Ja viņi to būtu darījuši, *tad* Tā Kunga godība būtu ienākusi Tempļī, kā Ecēhiēls to bija pravietojis, ja Valstība būtu bijusi atjaunota, kā Tas Kungs to bija pavēlējis.

59:1,2 Ja mums liekas, ka Dieva spējas ir aprobežotas, tad mums ir jāuzdod sev jautājums, vai tik tie nav mūsu grēki, kas ierobežo Dieva aktivitāti; jo Viņa spējas nav ierobežotas.

59:7,8 Šie panti citēti Rom.3:17 par mums visiem. Mums nav riebumā nosodoši jākrata galva, lūkojoties uz tā laika Jūdeju; pamatā tie paši trūkumi ir atrodami katrā no mums.

59:9 Skat kom.49:24.

59:13 *Paužam visu to no visas savas sirds* – Grēks uzrodas cilvēka sirdī, nav nekāda kosmiska Sātana, kas to tur ievietotu (Marka 7:15-23; Jēkaba 1:13-15). Mūsu sirds ir mūsu garīgo cīņņu arēna; mēs paši esam atbildīgi par grēkiem, jo tie dzimst mūsu pašu prātos.

59:20 Rom.11:26 Kristus nosaukts par Pestītāju / Glābēju. Mēs varētu saprast šo pantu tā, ka Kristus atnāks uz Ciānu, kad tur būs tie, kas novērsušies no grēka – kas Izraēla kontekstā ir Jēzus neatzīšana par Kristu. Tas liek noprast, ka pirms Kristus atgriešanās ir nepieciešams, lai daži ebreji nožēlotu grēkus; un tam ir jārosina mūs sludināt viņiem.

59:21 *Mans Gars... Mani vārdi* – Dieva vārdi un Dieva Gars ir paralēli (īpaši Jāņa 6:63). Bībele rakstīta Dieva iedvesmā, un tādēļ tā ir Viņa Gara darbs un izpausmes līdzeklis. Tādēļ viens no veidiem kā Gars šodien strādā mūsu dzīvēs ir caur Dieva vārdu Bībelē.

60:5 Jūra šeit simbolizē tautas – tas ir Bībelē bieži sastopams simbols.

60:6 *Tie atnesīs zeltu un vīraku* – Tas, kas bija potenciāli iespējams Jūdejai atjaunošanas laikā, vai, iespējams, Hiskijas laikā, nepiepildījās viņu nepaklausības dēļ. Taču tas nenozīmē, ka pravietojums bija nepatiess – tas tika pāradresēts Jēzum, īstenajam „Kunga kalpam”, un tas piepildījās, kad austrumu gudrie pienesa Viņam dāvanas Viņa dzimšanas laikā. Dievu nesagraus cilvēku trūkumi, tā vai citādi, Viņa vārds piepildās.

60:11 Patiesībā vārtus cēla nevis lai godātu Ciānu par pravietojuma piepildīšanos, bet lai aizsargātos no svešiniekiem (Neh.13:19), lai tie vēl jo vairāk nesamaitātu ebrejus, kas bija gatavi tirgoties ar tiem sabbatā, nevis pievērst viņus Izraēla Dievam. Tā vietā lai ienestu preces pa vārtiem, lai noliktu tās Tā Kunga priekšā, tie atveda preces, lai pārdotu tās Dieva tautai. Un atgriezusies Jūdeja nerīkojās kā piedienētu priesteru tautai. Svešautiešu atvestā barība tika izdevīgi pārdota ebrejiem. Viņi nekļuva par misionāru tautu, bet gan vienkārši par tādiem pašiem tirgošanās partneriem [salīdz.ar šodienas baznīcu?].

60:13 Bet Hagajs žēlojās, ka tā vietā Jūdeja dzīvoja „ciedru koku plāksnēm grezni izrotātos namos”, tie izlietoja eksotiskos kokus, lai rotātu pašu namus, kamēr Tā Kunga nams bija pamests. 14.panta pravietojums sāka piepildīties pēc Hamana nāves; bet Jūdeja neveica savu daļu šī pravietojuma tālākai realizēšanai, kas attiecās uz Ciānas atjaunošanu. Ievērojiet, ka Libānas koku pieminēšana tempļa celtniecībai atgādina pirmā tempļa celšanu Dāvida un Salamana valdīšanas laikos. Nākamā Dieva Valstība uz zemes būs atjaunotā vēsturiskā Dieva Valstība uz zemes, kāda tā reiz bija (Ap.d.1:6; skat kom.Ecēh.21:25-27).

61:1,2 Skat kom.49:24; 58:6. Šis pravietojums piepildījās Kristus sludināšanā (Lūkas 4:17-21). Tas būtu varējis piepildīties Bābeles gūstekņu atgriešanās laikā, ja tie būtu atjaunojuši Jeruzalemi pēc Tā Kunga norādījumiem (:4). Bet tie bija kā apmāti, cēla mājas paši sev un bija gatavi celt savu, ne Dieva valstību, un tādēļ pravietojumam tika dots garīgāks piepildījums Jēzus sludināšanā tādiem cilvēkiem kā mēs, kas ir grēka un cilvēku vājuma varā.

61:6 Atkal mēs redzam Dieva vēlmi redzēt visu Izraēlu kā priesteru tautu (2.Moz.19:5,6); tas realizējās jaunajā Izraēlā, eklēsijā, kur katram no mums ir priesteru gars (1.Pēt.2:9).

61:8 Lai stātos derības attiecībās ar Dievu, ir nepieciešams, lai mēs atzītu savu grēcīgumu, kā tas bija ar Izraēlu.

62:1 Kaut gan varētu likties, ka Dievs neko nedara, Viņā ir trauksmes gars, vēlme sasniegt visu sākotnēji iecerēto – Viņa Valstības nodibināšanu uz zemes apkārt Jeruzalemei. Šo Dieva trauksmi pastāvīgi uztur cilvēki, kas lūdz, lai Viņš iejauktos zemes norisēs, atklātu Sevi un nodibinātu Savu Valstību (:6,7).

62:6 *Pār taviem mūriem, Jeruzaleme, Es iecēlu sargus* – ‘Sargi’ attiecas uz tiem no mums, kas pastāvīgi lūdz Dievu nodibināt Viņa Valstību (:7), bet tas ir Dievs, kas it kā iecēlis mūs, lai mēs to darītu. Ir brīži, kad mēs jūtam Dieva vēlmi, lai mēs lūgtu par lietām; tajā izpaužas Dieva žēlastība, ka nav tā, ka viss ir atkarīgs tikai no mums, bet Dievs kaut kādā mērā strādā pie mūsu garīguma un iedvesmo mūs lūgšanai, lai it kā saņemtu atbalstu Savai rīcībai.

62:11 Atkl.22:12 tas attiecināts uz Jēzus otro atnākšanu.

63:3 Šeit, kā arī 5.pantā, mums ir dota iespēja ielūkoties Jēzus vientulības izjūtās krustā, kur Viņa apģērbs tika Viņa asinīm apšļakstīts.

63:8 Izraēls nebija uzticams Dievam, bet Viņa cerība – gandrīz vai akla cerība, kas radās no Viņa mīlestības dziļuma pret Savu tautu – bija, ka tie nepaliks neuzticami Viņam, Šai Dieva pozitīvajai cerībai attiecībā pret Savu tautu ir jāizpaužas arī mūsos.

63:10 *Viņa Svēto Garu* – Dievs Savus eņģeļus dara par gariem (Ps.104:4; Ebr.1:7) un kā šeit, tā arī 11.pantā atsauce ir uz eņģeli, kas veda Izraēlu to tuksneša ceļojuma laikā kā „Dieva vaiga eņģelis” (:9). Jaunās Derības apsolījumi par „Aizstāvi, Svēto Garu” ir pārpilni ar atsaucēm uz šo Jes.63. pantu. Aizstāvis visu mācīs (Jāņa 14:26), vedīs, būs par tiesnesi un pravietos (Jāņa 16:8,13); eņģelis veda Izraēlu tuksneša ceļojuma laikā, mācīja tiem Dieva ceļus, sprieda tiesu pār Ēģipti un kānaāniešiem, pravietoja un pārstāvēja Dievu Izraēla priekšā tāpat kā Aizstāvis pārstāvēja Jēzu Viņa ļaudīm. Kad baznīca uzsāka jaunu iziešanu no šīs pasaules, lai virzītos uz nākamo Dieva Valstību, tai tāpat kā savulaik Izraēlai Sinajā vajadzēja eņģeli, kas tos vestu un pārstāvētu Dievu. Tāpat kā Dieva vaiga eņģelis veda Izraēlu to tuksneša ceļojuma laikā, kuru Jes.63 sauc par Svēto Garu, tā arī

jauno Izraēlu veda Svētais Gars, Aizstāvis, kuru Jēzus sūtīja baznīcai pēc Savas pacelšanās Debesīs un vadības pārņemšanas pār visiem eņģeļiem. Ebreju ciltstēvi pretojās Dieva vaiga eņģelim, kas viņus veda; un to pašu darīja arī 1.gadsimta ebreji (Ap.d.7:51). Svētais Gars ir Dieva spēks, nevis atsevišķa persona, bet dažkārt to personificē; kā vienu iemeslu tam varētu minēt to, ka pirmajā gadsimtā tas strādāja caur Aizstāvi, kas bija Dieva vaiga eņģelis.

63:16 *Izraēls mūs nepazīst* - Šis pants vēsta uzticamā atlikuma sirds izmisuma saucienus, jo Dieva tautas vairums tos noliedzis, un tiem rodas sajūta, ka arī Dievs vairs nav to tuvumā. Vēstures gaitā taisnajiem nereti ir nācies izbaudīt tādas sajūtas.

64:4 Šie vārdi citēti 1.Kor.2:9; tas, ko Dievs ir sagatavojis tiem, kas paļaujas uz Viņu, ir izpirkšana un glābšana Jēzū Kristū. Bet Pāvils „tiem, kas paļaujas uz Viņu” vietā saka: tiem, „kas mīl Viņu”. Mīlēt Dievu vienā ziņā nozīmē pacietīgā ticībā gaidīt, kad Dievs atsūtīs Savu Dēlu nodibināt Dieva Valstību. Bet gaidīšana ir grūtāka nekā varētu likties, jo mēs vēlamies tūlītēju atsauksmi no Dieva, kamēr Viņa šķietamais darbības trūkums ir tendēts uz to, lai mēs koncentrētu savu uzmanību uz Kristus atgriešanos un Viņa Valstības atnākšanu kā galēju visu problēmu atrisinājumu. 64:4 teikts, ka tikai Dievs zina visas lietas, kuras Viņš mums ir sagatavojis Kristū. Bet 1.Kor.2:10 Pāvils saka, ka Dievs to mums ir atklājis caur Savu Garu. Pateicoties mūsu vienotībai ar Svēto Garu, ar Tā Kunga Vārdu, kas ir patiess, runājot par Dievu, ir patiess, runājot par mums. Tik brīnumainā veidā Viņa pilnība mīt mūsos.

64:7 Skat kom.51:17. Ļaunie „nonīkst savos grēkos”; grēki paši spriež tiesu pār tiem.

65:1 Dieva pieredze ar ebrejiem gūstā bija traģiska. Viņš deva tiem iespēju atgriezties Jūdejā, lai nodibinātu tur Mesijas tipa Valstību, dodot tiem Ecēh.40-48 norādījumus par majestātiska tempļa celšanu; taču to lielākā daļa deva priekšroku mierīgai dzīvei Bābelē, un tiem, kas atgriezās, vairāk rūpēja personīgās dzīves iekārtošana, nevis Dieva godības celšana. Šai sakarā Jesajas beidz savus atjaunošanas pravietojumus uz traģiskas nots no Dieva, kas bija gatavs atklāties Savai garīgumu zaudējušai tautai Bābelē, kad tā Viņu meklētu. Bet Izraēls Viņa

Vārdu nepiesauca. Viņš iztēlojas Sevi saucam: „Še Es esmu! Še Es esmu! – bet ļaudis ir aizņēmti ar materiālu un sociālu karjeru celšanu Bābelē un Persijā un sīku reliģisku trūkumu atklāšanu savu brāļu vidū (:5).

65:17 *Jaunas debesis un jaunu zemi* – Jesajas pravietojumu nobeigums ir saistīts ar to sākumu (1:2); un tur debesis un zeme simbolizēja lietu sistēmu Jūdejā (skat tur doto komentāru). Šis pants citēts 2.Pēt.3:13 kā guvis piepildījumu Jūdejas sistēmas iznīcināšanā mūsu ēras 70.gadā; taču pašas debesis un zeme nepiedzīvoja burtisku iznīcināšanu.

65:24 *Pirms viņi sauc, Es viņiem jau atbildēšu* – Šie vārdi atrodami kontekstā ar pravietojumu par nākamo Dieva Valstību uz zemes. Bet Jēzus piemin šos vārdus, runājot par mūsu lūgšanām Dievam šodien, kad Viņš saka, ka „Tēvs jau zina, kā jums vajag, pirms jūs Viņu lūdzat” (Mat.6:8). Atbildēta lūgšana ir Valstības dzīves priekšnojauta. Garīgajā ziņā mēs varam dzīvot Valstības dzīvi jau šodien. Šai ziņā Jēzus teica, ka mēs jau šodien esam ieguvuši „mūžīgo dzīvību”, jo mūžīgo dzīvi mēs varam sākt dzīvot jau šodien.

66:2 Ebreji bijās Dieva vārda atjaunošanas perioda sākuma posmā (Ezras 10:9). Bet tas neturpinājās ilgi; viņi sāka uzskatīt mūru celšanu par svarīgāku, nekā sagrauzta gara uzturēšanu. Darbi aizēnoja garīgumu. Jesaja bija mācījis, ka bīties Dieva vārda pamatā ir daudz svarīgāk par tempļu celšanu. Jūdi pārstāja tam pievērst uzmanību. Iespējams, ka Dieva vārdi jāsaprot tā, ka Viņa majestātiskajam tempļa atjaunošanas plānam pēc ebreju atgriešanās no gūsta nav lemts piepildīties, un tā vietā Viņš pievērsīsies tiem, kam sagrauzts gars un kas Dieva vārdu bīstas.

66:3,4 Nav tā, ka Dievs vienkārši nepievērstu uzmanību tiem, kas aizgriežas no Viņa. Viņš tos maldina, tā ka viņu morālā un teoloģiskā attīstība sāk iet pa lejup ejošo spirāli. Varētu likties dīvaini, ka Taisnības Dievs maldina cilvēkus. Bet atceraties, kā Dievs maldināja Izraēlu, liekot tās elkiem dot tiem atbildes: skat arī 1.Ķēn.22:20-22; Ecēh.3:20; 14:9; 2.Tes.2:9-11.

66:16 *Tiesās* – Dieva tiesa nav tikai saērcinātas dievības dusmu izpausme, drīzāk tā domāta konstruktīvi, lai aicinātu tos, kas pieredz šīs tiesas, pievērsties grēku nožēlai.

66:19 Pāvila vēlēšanās doties uz Spāniju (Rom.15:24) norāda uz vēlmi sludināt evaņģēliju līdz pat viņam tolaik zināmam pasaules galam. Iespējams, viņš bija iedvesmojies no 18.-19. pantu Valstības pravietojuma rindām, kur pieminētas Taršiša (ko viņš uztvēra kā Spāniju) un citas vietas, „kur ļaudis par Mani vēl nav dzirdējuši un Manu godību vēl nav redzējuši”, kuriem liecinās tie, kas ir redzējuši Dieva godību un ir „izglābušies” no Dieva taisnās tiesas caur žēlastību. Pāvils sevi uzskata par vienu no tiem. Jo Rom.15:19 viņš runā par savu vēlēšanos nest evaņģēliju Spānijai; un tai pat kontekstā, kā viņš piegādās citu tautu brāļu ziedojumus Jeruzalemei. Tas viss ir Jes.66. nodaļas konteksts – visu tautu upuri tiks atvesti uz Jeruzalemi pēc tam, kad Kunga godība tiks darīta zināma visām tautām. Pāvils lasīja Jesajas 66 un pieņēma Dieva vārdu kā savas rīcības programmu; viņš veltīja savu dzīvi evaņģēlija sludināšanai svešautiešiem un mudināja tos sūtīt pienesumus Jeruzalemei. Viņš nebija teologs – teorētiķis. Viņa Bībeles studēšana un tās interpretācija deva praktiskus rezultātus viņa dzīvē, kas nebija no vieglajām, dzīvības apdraudētības, vajāšanu, vientulības un pat brāļu nosodījuma pilna. Zīmīgi, ka 19.pantā runāts par tautām, kas minētas 1.Moz.10 Bābeles iespaidu kontekstā. It kā Pāvils redzētu evaņģēlija izplatīšanā Bābeles lāsta anulēšanu un Valstības nodibināšanu saskaņā ar aprakstu, kas dots Jesajas 66. nodaļā. Sludinot Dieva Valstību un Kristus valdīšanu, viņš ienesa nākošās Valstības priekšnojautu savu jaunpievērsto dzīvēs. To varam darīt arī mēs.

Jeremija

1:5 Dievs runā par Jeremiju tā, it kā viņš būtu pastāvējis pirms dzimšanas. Tas nav jāsaprot burtiski, jo Dievs ir ārpus mums zināmā laika. Viņš sauc vārdā to, kas vēl nav, it kā tas jau būtu, tik pilnīga ir Viņa pārziņa par nākotni (Rom.4:17). Tāpat tiek runāts par visiem ticīgajiem un arī par Jēzu (Ef.1:4; 1.Pēt.1:20), bet tas nenozīmē, ka mēs vai arī Viņš būtu personīgi pastāvējuši pirms dzimšanas.

1:6 Tik daudzi no tiem, kas tiek aicināti sludināt Dieva vārdu nejūtas cienīgi vai spējīgi to darīt; taču Dievam patīk strādāt caur tiem, kas tā jūtas.

1:10 Tas atspoguļo to lielo spēku, kas piemīt Dieva vārdam, kuru arī mēs varam sludināt šai pasaulei.

1:17 *Nebīsties no tiem, lai Man tevi nav jāizbiedē viņu priekšā!* – Šķiet, ka tas ir pamatā Kristus brīdinājumam Viņa vārda sludinātājiem: ja mēs kaunēsimies Viņa vārda šai paaudzē, Viņš kaunēsies no mums pastarajā dienā, un mums visu ļaužu priekšā būs jāizjūt atraidīto kauna jūtas (Lūkas 9:26; Atkl.16:15). Tādēļ kaut kādā ziņā mums ir jāredz Jeremiju kā mūsu pārstāvi mūsu sludināšanas darbā pasaulei.

1:18 Praviēšu darba veikšanai bija nepieciešams šis psiholoģiskais spēcīgums; jo skatoties uz pasauli no Dieva redzes viedokļa, uztverot cilvēces traģēdiju, kas atsakās pieņemt Viņa glābšanu, jūtot līdzī Dievam Viņa skaudrajās sāpēs – tas viss ir pārāk grūti. Un Dievs spēcīnās arī mūs, lai mēs liecinātu par Viņu pasaulei, kas ir līdzīga Jesajas laika pasaulei.

2:5 *Sekoja beznozīmīgiem elkiem un kļuva tukši* – Mēs kļūstam līdzīgi tiem, kurus mēs pielūdzam (Ps.115:8; 135:18). Praviēši uzsver, ka elki ir tukši un veltīgi. Kaut šodien mēs netiecamies pielūgt akmens vai koka tēlus, mums visapkārt ir veltīgas modernās pasaules lietas, kas var kļūt par mūsu dieviem; sports, bezgalīga sērfošana internetā, dīkdienīga aizraušanās ar mūsu garšas kārpiņu iepriecināšanu, šis un tik daudz dažādu lietu, kas nav nekas cits kā niecību niecība. Un pielūdzot to visu, mēs paši kļūstam tukši un niecīgi, zaudēdami savu personību. Un Dieva bagātībai un dziļumam mums vairs neatliek laika. Skat kom.2:11.

2:6 Tuksnesis tiek aprakstīts kā šausmīga vieta, tāpat kā Mozus to raksturoja, atceroties Izraēla klejojumus 5.Mozus grāmatā. Izraēla Niedru jūras šķērsošana tiek pielīdzināta mūsu kristībām Kristus Vārdā (1.Kor.10:1,2), un viņu tuksneša klejojumi – mūsu dzīvei tagad virzībā uz absolīto Dieva Valstību. Garīgajā ziņā šī pasaule ir šausmīga vieta; no garīgā redzes viedokļa tā it nemaz nav tik droša vieta kā varētu likties.

2:8 *Tautas vadītāji atkrita no Manis* – Mēs varam būt centīgi Bībeles lasītāji, tās teksta zinātāji un tomēr nezināt Dievu no personīgo attiecību redzes viedokļa; līdzīgi atraidītājiem pastarajā dienā, kas uzrunās Jēzu „Kungs” un būs bijuši

saskarē ar Viņu visu mūžu, bet kas nekad Viņu nav pazinuši (Mat.7:22,23; 25:12; Lūkas 13:25).

2:11 Izraēls nekad nav mainījis Dievu; viņi nekad nav atteikušies no Jahve, nav bijuši ateisti. Taču pielūgt *piedevām* vienīgajam īstajam Dievam jebkādu citu dievu, kā viņi to darīja, patiesībā to arī nozīmē. Skat kom.2:5.

2:19 Dievam ir brīnišķīga īpašība neaizgriezties riebumā no grēcīgajiem ļaudīm, bet gan strādāt caur viņu grēku, mēģinot viņus atgriezt pie savas attieksmes maiņas. Tradicionālā sātana izpratne nav spējīga to izskaidrot; jo, ja kāda 'sātana' būtne liek cilvēkiem grēkot, tad kā sanāk, ka šis grēks faktiski rezultātā dažus padara par taisniem? Grēks rodas cilvēka sirdī (Jēkaba 1:13-15), vienīgi mēs esam atbildīgi par saviem grēkiem; bet Dievs Savā žēlastībā nereti strādā caur cilvēku vājībām, lai atgrieztu grēciniekus pie Dieva. Mūsu īstais 'sātans' vai pretinieks esam mēs paši, nevis kāda ārpus mums pastāvoša kosmiska būtne.

2:26 Citu dievu pielūgsme šeit pielīdzināta zādzībai. Pielūgt vēl kādus citus dievus faktiski nozīmē apzagt vienīgo īsteno Dievu; kaut arī no pirmā acu uzmetiena šis salīdzinājums šķiet pārspīlēts, tomēr, ja mēs patiesi pieņemam, ka Viņš mūs ir radījis, un mēs esam Viņa, tad nenodoties Viņam ar visu savu sirdi nozīmē krāpt Viņu (Mal.3:8). Zīmīgi, ka minēti tie cilvēki, kas soda nevainīgus par ielaušanos (:34). Tie, kas krāpa Dievu, zemapziņā zināja, ko viņi dara, un zemapziņā viņi piedēvēja savu vainu citiem, nepatiesi apvainojot citus tai grēkā, ko paši bija pastrādājuši, un tad bargi strostēja un nosodīja citus, kas bija nevainīgi tai grēkā, kuru viņi tiem bija piedēvējuši. Tā cilvēki mēdz tenkot, nomelnot un nepatiesi apvainot citus, kā arī bargi tos sodīt. Ja mēs pirmām kārtām domāsim paši par saviem grēkiem un pieņemsim Dieva piedošanu, tad mēs arī pret citiem izturēsimies žēlsirdīgi.

2:30 Ir tragiski, ka cilvēki var tik stipri ciest, kā Izraēls cietis visā savas vēstures gaitā, un tomēr neatsaukties uz to tā, kā Dievs to bija paredzējis.

3:1 Dieva Paša likums aizliedza vīram to darīt, nosaucot to par negantību (5.Moz.24:4). Taču Dievs gribēja to darīt. Tādējādi Viņš parāda, ka Viņa žēlastība un mīlestība pret Savu tautu var pārkāpt pat Viņa Paša vārdu, būt pretrunā ar to,

tik liela ir Viņa žēlastība. Viņš negaida vienaldzīgi, lai mēs atgrieztos pie Viņa, Viņš ir gatavs pazemoties, nolaisties līdz tam, kas Viņa acīs ir negantība, lai atkal būtu kopā ar mums. Līdzīgā veidā Dievs runā par to, ka Viņa cerība, ka Izraēls atgriezīsies pie Viņa, nav attaisnojusies (:7). Atkal Viņš runā tā, it kā Viņa iepriekšējo zināšanu spēju būtu ierobežojusi Viņa mīlestības un žēlastības pilnā cerība; jo mēs esam radīti pēc Dieva tēla un līdzības, un patiesai mīlestībai piemīt izmisīgas ticības spēja, ticības, neskatoties ne uz ko. Tik karsta ir Dieva mīlestība pret Savu tautu.

3:14 *Jūs esat Mans īpašums* – Neskatoties uz Izraēlai doto šķiršanās rakstu (:8), Dievs tomēr uzskata to par Savu īpašumu. Šis Dieva pretrunīgās jūtas izpaužas Viņa vārdā: dažos pantos Viņš runā par mūžīgu mīlestību un attiecībām ar Izraēlu, lai vai kas, un citos Viņš paziņo, ka tā vairs nav Viņa tauta.

3:19,20 Kaut gan Dievs runā par Savu atmiņu kā par līdzīgu mūsējai, jo mēs jau esam radīti pēc Viņa tēla un līdzības, tomēr Dievs spēj atcerēties pilnīgi visu vēstures gaitu, un Viņš izjūt sāpes daudz skaudrāk par mums, jo vairāk tāpēc, ka Viņš zina visu, kas ‘būtu varējis notikt’. Un tieši apziņa par to, kas ‘būtu varējis notikt’ sagādā mums vislielākās sāpes. Tādēļ Viņa sāpes ir daudz skaudrākas par mūsējām. Sāpes, ko rada apziņa un iespēja visos sīkumos atcerēties Izraēlam potenciāli doto *iespēju būt* par Viņa dēliem, ar kuriem Viņš varētu lepoties. Šīs Savas iespējas dēļ iedomāties visas iespējamās nākotnes Dievs jūtas kā Savu bērnu, tā arī Savas sievas atraidīts. Gara acīm Viņš redzēja potenciāli iespējamo laimīgo nākotni, kas tā arī nepiepildījās. Taču tagad Viņš ir izvēlējies mūs par Savu sievu un bērniem; un mums ir jādara viss, kas mūsu spēkos, lai mēs būtu par Viņa uzticamo sievu un mīlošajiem bērniem.

3:22-25 Tās bija Dieva domas, kā Viņš Savā iztēlē iedomājās, ka Izraēls varētu teikt šos nožēlas vārdus par to, ko viņš ir darījis, un atgriezties pie Viņa. Patiesa mīlestība ietver arī iztēli, fantāziju par to, ka mūsu mīlestības objekts varētu runāt un darīt to, ko mēs savos sapņos esam iztēlojušies. Un tieši tāda ir arī Dieva karstā mīlestība pret Savu tautu. Patiesa grēku nožēla sajūsmina Dievu, tā ir visu Viņa sapņu piepildījums! Tieši tādēļ visi eņģeļi debesīs līksmo, kad viens grēcinieks nožēlo savus grēkus.

4:3 *Uzariet sev jaunu plēsumu* – Tāpat kā mums, tiem bija jāapjauš savs garīgais potenciāls, lai nestu augļus Dievam.

4:4 Dieva dusmu kvēli var „apdzēst” to cilvēku darbi, kas to izsaukuši (skat arī 4.Moz.25:4; 5.Moz.13:15-17; Ezras 10:14; Jonas 3:7,10; 2.Laiku 12:7; Jer.21:12). Taču šo dusmu svelmi var apdzēst arī citu cilvēku lūgšanas (skat 18:20; Ps.106:23; Ījaba 42:7). Tas nozīmē, ka dažos gadījumos mūsu lūgšanas par citiem var būt pieņemtas kā viņu nožēla. Mēs varam iegūt savu brāli Dieva Valstībai (Mat.18:15), tāpat kā Noa izglāba savu namu, ticībā ceļot šķirstu (Ebr.11:7).

4:13 Padebeši, rati un viesulis asociējas ar Jahves parādīšanos cilvēkiem un ķerubiem. Taču šeit tie attiecas uz babiloniešu iebrucējiem – jo tie bija Dieva izpausme. Viņu rati bija kā ķerubu rati uz zemes, kurus ķerubi vada no augšas. Dažkārt Dievs lieto arī neticīgos Sevis izpausmei, kā mēs to izjutīsim arī savā pieredzē.

4:19 Tie ir Jeremijas paša vārdi. Viņš jau nepierakstīja Dieva iedvestos vārdus kā rakstāmmašīna vai datora aparatūra. Viņš redzēja to visu kā notiekošu realitāti, ka tas tā patiesi notiks. Arī mums ir jāizjūt mūsu nestās vēsts realitāte nākotnē; ir labi, ka tu vari vēstīt citiem par nākamajiem bēdu laikiem, kas piemeklēs zemi, bet mums ir arī jājūt līdzī šai cilvēces tragēdijai, līdz pat tam, ka tu jūties pilnīgi satriekts, nesot šo vēsti. Vēsts, kas nāk pār mūsu lūpām, nedrīkst atstāt mūs vienaldzīgus.

4:20 Jeremijam bija tāda sajūta, ka tas viss jau notiek, viņš skatījās no Dieva perspektīvas (Rom.4:17), tāpat kā mums tas ir jādara, ka Bībelē vēstītie notikumi jau ir procesā – tik nešaubīga ir Dieva vārda piepildīšanās.

4:31 *Sāpēs* – Jeremija cieta „sāpes” tieši tai brīdī (:19), jo viņš identificējās ar to ļaunu sāpēm, par kuriem viņš pravietoja. Arī mums ir jāidentificējas ar to auditoriju, kurai mēs sludinām; viņu situācijas tragēdijai ir mūs dziļi jāsatrauc, lai tas dotu pamatu mūsu kaislīgai un pārlicinošai to uzrunai.

5:1 Visa Jeruzaleme būtu saņēmusi piedošanu, ja tur būtu atradies kaut viens, kas dara pēc taisnības. Tik kolosālu nozīmi Dievs piešķir cilvēka personībai. Ābrahāms apstājās pie 10 cilvēkiem, iestājoties par Sodomu, bet ja viņš būtu lūdzis saudzēt

Sodomu dēļ viena taisnīga cilvēka, iespējams, ka viņa lūgšana tiktu uzklausīta. Skat kom.26:3.

Kas dara pēc taisnības – Ebreju Bībele bieži pieprasa „taisnību” no katra cilvēka Izraēlā, gandrīz uzskatot to par taisnprātīguma iemiesojumu. Varētu domāt, ja reiz mēs neesam tiesneši, nedz arī strādājam sabiedrības tieslietu sistēmā, tad tas uz mums nemaz neattiecas. Bet ik dienu, pat ik stundu mēs sastopamies ar situācijām, kas prasa no mums adekvātu reakciju, godīgumu, dievišķu principu pielietošanu attiecībās ar citiem, nereti uz pašu rēķina; un savā prātā mums ir jādara pēc taisnības, nevis nosodot, bet izdarot pareizus secinājumus. Tādējādi „taisnība” tiek no mums pieprasīta ik mīļu dienu.

5:5 Šeit redzams Jeremijas naivums, pieņemot, ka Dieva tautas līderiem ir noteikti jābūt garīgiem cilvēkiem. Sākotnēji mācekļi arī tā domāja. Arī mēs tiecamies jaukt augstu sabiedrisko stāvokli Dieva tautas vidū ar garīgumu, bet it bieži mums nākas vilties.

5:7 *Es esmu viņus paēdinājis* – Pārāk bieži Dieva tautai dotā materiālā svētība noved tos pie Dieva atstāšanas (5.Moz.32:15). Tādēļ nav jābrīnās, ka jaunā Izraēla lūgšanas pēc materiālajām svētībām tik bieži netiek uzklausītas; jo Dievs pirmām kārtām tiecas pēc attiecībām ar mums un no sirds vēl mums tikai mūžīgu labumu.

Kāpēc Es to tev lai piedodu? – Tas dod mums ieskatu Dieva pārdomām par notiekošo – piem., „Ko lai Es tev daru, Efraim?” (Hoz.6:4; 11:8; skat arī Jer.9:6,8). Tie nav tikai retoriski jautājumi – tie atspoguļo faktiskos un reālos Visuvarenā Dieva jautājumus Sev pašam, kas parasti rodas jūtu uzplūdu karstumā, kad savstarpējās attiecības ir sāpīgi saasinājušās. Brīžiem sāk likties, ka Dievam patiešām ir grūti saprast, kā tauta, kuru Viņš tā mīlējis, var Viņu tik stipri ienīst (2:14,31; 8:5,19; 30:6; Jes.5:4; 50:2). „Kas tad Man vēl bija ko darīt Savā vīna dārzā, ko Es nebūtu darījis? Kāpēc... tas atnesa negaršīgas vīnogas?” (Jes.5:1-7). Tas tik ļoti atgādina vidēja gadu gājuma vecāku izmisuma saucienus, domājot par savu neceļos nonākušo bērnu. Šie dievišķie centieni izprast notiekošo liecina par to, cik ārkārtīgi dziļa ir Viņa mīlestība pret tiem; un tas ir biedējošs brīdinājums mums, cik ļoti Dievam sāp mūsu nevērīgā izturēšanās pret Viņa vienreizējo mīlestību. 8:4-7 teikts, ka pat stārķis ‘zina savu atgriešanās laiku’; bet Viņa tauta

nesaprotamu iemeslu dēļ liedzas atgriezties. Tas parāda, ka Dieva mīlestības atraidīšana ir nesaprotama pat Pašam Dievam. Taču cilvēce spītīgi turas pie šīs pilnīgās bezjēdzības, kas liecina par tās ne ar ko neizskaidrojamu muļķību, atraidot Dieva mīlestību, 'neatgriežoties' pie Viņa.

5:12 *Viņš nav nekas!* – Jahves vārda – Es esmu, kas Es esmu – nozīmes noliegšana. Taču viņi nebija ateisti. Bet pastarās tiesas un Dieva pastāvīgās klātbūtnes mūsu dzīvē noliegšana noliedza arī Dieva būtību, ka Viņš ir, kas Viņš ir un būs, kas Viņš būs mūsu dzīvēs.

6:8 Šeit, kā arī Ecēh.23:18, Dieva dvēsele „novērsās” no Viņa tautas – bet tas pats vārds tiek tulkots kā pakārt / sist krustā (4.Moz.25:4; 2.Sam.21:6,9,13). It kā Dievs tiktu sist krustā, tik stipri Viņš izjuta sāpes par Izraēlu. Un Sava Dēla nāvē Viņš izcieta šīs sāpes. Un nekad, ne mūžam... ne mēs, ne Izraēls nevaram teikt, ka mēs ciestu vairāk par Dievu. Ne mūžam. Dieva sāpes par Izraēlu liek Viņam iesaukties (gandrīz vai kā krustā sišanas brīdī): „Ievainojumi un brūces Man tur pastāvīgi ir acu priekšā” (Jer.6:7). Mūsu grēki ievaino Dievu, tik jūtīgi Viņš mūs uztver. Un beigās mēs lasām, ka Dieva „dvēsele” ir novērsusies no tiem, jo Viņš ‘tos ir aizmetis projām” (:30). Tiem pašiem vārdiem runāts par Saulu – Dievs viņu ir atmetis un Tā Kunga gars atstāja Saulu (1.Sam.15:23; 16:14). Tas norāda uz to, ka Dieva dvēsele / gars ir „ar” mums, un tāpēc Viņam tik ļoti sāp to cilvēku sacelšanās, kas ir derības attiecībās ar Viņu. Jo Viņa sirds / dvēsele / gars ir tik cieši saistīti ar Viņa mīļoto tautu.

6:11 Mēs varētu pieņemt, ka jāsoda sabiedrības līderi, uzskatu veidotāji. Bet Dievs šķiet uzsveram šeit, ka jāsoda arī šķietami nevainīgi sabiedrības locekļi – bērni un uzskatu veidotāju vīru sievas. Mūsdienu liberālā nostāja negrib to pieņemt. Taču Dievs tik un tā vaino visu sabiedrību, tieši tāpat kā tas bija Ēģiptes sodu gadījumā. Tas nenozīmē, ka atsevišķs cilvēks nav Dievam no svara, nedz arī to, ka pravietim jāiet bojā līdz ar ļauno; bet gan to, ka šķietami nesvarīgiem indivīdiem ir daudz lielāka loma, nekā mēs to varētu iedomāties. Pasīvs korumpētas iekārtas atbalsts ir grēcīgs un sodāms; holokausti notiek, kad labi cilvēki neko nedara. Šai ziņā nevar būt ne runas par nevainīgu aculiecinieku.

6:20 Izraēlieši nebija ateisti, tie turpināja upurēt Dievam; bet Jeremija skaidri saka, ka ar ārišķību reliģijā un intelektuālu Dieva atzīšanu vien nepietiek. Praktiski tie bija atmetuši Dievu citu lietu pielūgsmei.

6:21 *Es likšu šai tautai piedauzības akmeņus ceļā* – Garīgajai dzīvei raksturīga attīstība vai nu pa lejup ejošo spirāli, vai pa augšup ejošo spirāli. Brīžiem Dievs maldina cilvēkus un tie sāk ticēt meliem, jo tie nemīl patiesību (2.Tes.2:11). Ievērojiet, ka *mēs* nedrīkstam likt klupšanas akmeņus citiem, tas ir nopietns grēks; bet Dievs var darīt to, kas mums ir liegts. Tas, ko *Viņš* dažkārt dara, piem., iznīcinot ļaunos, ne vienmēr nozīmē, ka *mēs* arī to varam darīt.

6:23 *Pret tevi, Ciānas meita* – Jahve bija Izraēla Dievs, un Ciāna, Ciānas kalnā uzceltais templis, bija Viņa dzīves vieta. Pagānu dieviem bija jāšargā savs templis un savi ļaudis no iebrucējiem; taču īstais Dievs atšķīrās no tiem. Viņš sūtīja ienaidniekus, lai tie sagrautu Viņa Paša mitekli. Jūdejas iedzīvotājiem bija tikpat grūti Viņu saprast, kā tiem cilvēkiem šodien, kas uzskata, ka Dievs var darīt tikai labu.

6:26,27 Jeremija bija tā saplūdis ar Dievu, ka dažkārt ir grūti saprast, kā vārdi tie ir.

7:10 Maldīgais uzskats ‘reiz glābts, tad glābts uz mūžu’ noved pie šādas morālas nolaidības. Tikai, kas pastāv līdz galam, tas taps izglābts (Mat.10:22).

7:16 *Neaizlūdz par šo tautu* – Tikai kad Izraēls bija pārkāpis noteiktu grēcīguma pakāpi, Jeremijam tika liegts aizlūgt par šo tautu. Līdz tam brīdim Dievs uztvēra Jeremijas lūgšanas kā viņu lūgšanas (viņa žēlabas kā viņu žēlabas). Un to pašu vēsta arī Ecēh.14:14,18 – Noa, Daniēls un Ījabs līdz kādam noteiktam līmenim būtu varējuši izglābt Izraēla tautu, taču tie bija tā iestiguši grēkos Ecēhiēla laikā, ka pat šie vīri nebūtu spējuši izglābt tautu, kas būtu bijis iespējams, ja to grēki nebūtu tik kļiedzoši. Taču Jeremija tomēr aizlūdza par savu tautu pat pēc šī aizlieguma: viņš pietiekami labi pazina Dievu, lai zinātu, ka Viņš ieklausās argumentos. Dažreiz Dievs atklāj Savus nodomus Izraēla sakarā, bet tad pravieši iestājas par tiem un tiek uzklausi. Tas ir gandrīz vai Dieva rīcības modelis – atklāt Savu nodomu, un tad ‘starplaiķā’ līdz tā izpildei Viņš ir pieejams pārliecināšanai par šī nodoma

maiņu (Amosa 3:7). It kā Viņš atklātu Savus plānus praviešiem, *lai* tie varētu izteikt savu viedokli par to lūgšanās. Bet šai gadījumā Dievs *liedz* Jeremijam lūgt par Viņa nodoma pret Izraēlu maiņu (salīdz. ar 11:14; 14:11; 15:1), tāpat kā Viņš bija lūdzis Mozu 'laist Viņu' izdeldēt spītīgos ļaudis un nelūgt Viņu mainīt Savu nodomu (2.Moz.32:10). Šajos gadījumos Viņš negribēja, lai Viņa plāni tiktu apstādināti tautas lūgšanu rezultātā. Interesanti, ka abos gadījumos, kā Mozus, tā arī Jeremija pietiekami labi pazina Dievu, to attiecības bija pietiekami tuvas, lai viņi *tomēr* runātu ar Viņu – un mainītu Viņa nodomu. Tie, kas ir aizlūguši Dievu letālas slimības gadījumos [un neskaitāmās citās situācijās] būs izjutuši šo 'cīņu', šo gandrīz vai 'cīkstēšanos' starp Dievu un Viņa draugiem, Viņa derības cilvēkiem un šo 'pārliecināšanas' dzirksti, kas mēdz uzplaksnīt no *abām* dialoga pusēm. Ir ļoti svarīgi saprast, ka Dievs patiesi var mainīt savu lēmumu – Rakstos ir pāri par 40 atsaucēm uz to – jo tas dod mums pamatu lūgt Dievu un it kā cīnīties ar Viņu.

8:4 *Kad tas novērsies no ceļa, vai tad viņš negriežas vairs atpakaļ?* - Mums visiem ir pazīstama situācija, reiz mēs esam izvēlējušies nepareizo virzienu kādas adreses meklējumos, mēs turpinām virzīties uz priekšu, jo ir psiholoģiski grūti uzreiz atzīt savu kļūdu un griezties atpakaļ. Lepnums ir tas, kas nedod mums atgriezties; mēs bijām tik pārliecināti, ka mums ir taisnība, un ko gan cilvēki domās, redzam mūs atgriežamies... Tieši šī situācija ir Dieva prātā – apelēt pie Izraēla un pie mums, neturēties muļķīgi pie 'atkritēja' gaitām, aizgriežoties no Viņa – vienīgi tāpēc, ka mēs to esam izvēlējušies un mums trūkst pazemības. Lepnība ir lielākais šķērslis grēku nožēlai; lepnība patiesībā ir grēka būtība.

8:4-7 Skat kom.5:7.

8:5 Šie divi vārdi „atkāpties” jeb slīdēt lejup un „atgriezties”. Varam iztēloties cilvēku stāvam uz dubļainas nogāzes; viņš slīd atpakaļ vai nu grēkā, jebšu Dieva ceļā. Mums ir 'jāslīd' vai nu vienā vai otrā virzienā; jebkuru no izvēlētajiem ikdienas ceļiem Dievs apstiprinās. Mēs nekad neesam pasīvi mūsu garīgajā ceļā: mēs vai nu atkāpjāmies, jeb atgriežamies pie Tā Kunga.

8:7 *Bet Mana tauta nepazīst Tā Kunga tiesas kārtību* – Šai kontekstā Dievs nebeidz brīnīties par to, ka Izraēls neatgriežas – jo parasti ļaudis mēdz nožēlot grēkus un pat gājputni atgriežas no migrācijas zemēm. Varētu sagaidīt, ka Dievs

turpinātu 'bet Mana tauta neatgriežas pie Manis'; tā vietā mēs lasām, ka tie nezina Tā Kunga tiesas kārtību. Dieva vārdam, iejūtīgai Bībeles lasīšanai ir jāietekmē mūsu atgriešanās, mūsu grēku nožēla.

8:11 Miers parasti attiecas uz mieru ar Dievu. Viens no lielākajiem grēkiem, ko mēs varētu pastrādāt, ir apgalvot citiem, ka to grēks nemaz nav grēks, un tie var būt mierā ar Dievu.

8:21,22 Tie varētu būt kā Jeremijas, tā arī Tā Kunga vārdi; Jeremijas pasaules uzskati bija saplūduši ar Dieva uzskatiem, kā tam vajadzētu būt arī mūsu gadījumā. Viņi jūta līdzīgu Jūdejai pat tad, kad tā cieta pati savu grēku dēļ, tāpat kā vecāki cieš līdzīgu bērnam, kad nākas viņu sodīt par pārkāpumiem.

9:1,2 Jeremijas jūtas ir pretrunīgas. No vienas puses, viņš tik ļoti mīlēja Dieva untumainos bērnus, ka vēlējās kaut viņam būtu vairāk asaru, lai tos apraudātu; no otras puses, viņš vēlējās aiziet no savas tautas un dzīvot pilnīgā izolācijā kā vientuļš gans, guļot savā būdā tuksnesī. Visi īstenie Dieva kalpi būs izjutuši šīs pretrunīgās jūtas; Jeremija var būt par piemēru tam, kā turēties pie Dieva tautas; patiesi, grāmatas beigās mēs redzam viņu dodamies uz Ēģipti līdz ar tiem, pretēji Dieva brīdinājumam to nedarīt – viņš būtu varējis mierīgā labklājībā nodzīvot līdz mūža galam Bābelē. Bet mēs pārāk viegli varam pieņemt, ka tās ir Jeremijas domas. Atsauce uz „savu tautu” norāda uz to, ka tās ir Tā Kunga domas šai pantā. Un otrajā pantā par runātāju tiek nosaukts Tas Kungs. Tā kā tās bija arī *Tā Kunga* domas. Viņš vēlējās kaut Viņš varētu liet cilvēku asaras par tiem... tik dziļa bija Viņa līdzjūtība.

9:7 Dievs bija iecēlis Jeremiju, lai viņš „izpētītu un pārbaudītu” Izraēla ceļus tāpat kā Dievs teicās to darām (Jer.6:27 salīdz. ar 9:7; 17:10). Mūsu 'spriedumiem' par citiem, kā arī par sevi, jāsakrīt ar Dieva spriedumiem.

9:8 *Tādai tautai kā šī* – Šīs pasaules grēka neizpratne un devalvācija būs ietekmējusi arī mūs. Mēs redzam, kā bagātie apspiež nabagos, visāda veida manipulācijas, maziskas netaisnības, liekulību eklēsijā, viltību, krāpšanos biznesa attiecībās, baltus melus, nelabvēlību pret brāļiem... un mēs paraustām plecus un domājam, ka tas ir normāli, ka tāda ir dzīve. Taču pravieši šīs lietas uztvēra kā

katastrofu. Teikt cilvēkam vienu un domāt pilnīgi ko citu savā sirdī bija par iemeslu tam, ka Dievs gribēja atiebties „tādai tautai kā šī” – ievērojiet, ka visa tauta tiek vainota, reiz šī sabiedrība vien parausta plecus liekulības priekšā. Kas mūsu acīs ir ikdienas mazie grēciņi un dzīves netaisnības, Dieva acīs ir kosmiska lieluma grēki. Mūsdienu sabiedrībā neviens neuzskatīs to, ko jūs sirdī *domājat*, par kriminālu darbību; un tāpat tas bija arī agrīnajā Izraēlā. Bet atkal un atkal Jeremija piesauc nosodījumu „nelietīgām domām”, „Jaunām sirds domām” (3:17; 4:14; 7:24; 9:14; 11:8; 13:10; 14:14; 16:12; 23:17).

9:18 *Sēru dziesmas* – Kā Dievs sēro par postītāju, kas „nāks pār jums” (6:22,26, jaunajā tulkojumā „pār *mums*”). Tā ir drausmīga traģēdija, neaprakstāma. Visi komentāri ir banāli. Viņa mīlestība ir brīnumaina! Dievs runā iejūtīgi, it kā Viņš būtu Izraēlas laulātais draugs, ka pat tās ciešanās Viņš to neatstās, tāpat kā vīrs cieš līdz ar sievu. „Pār *mums* piepeši nāks postītājs” skan tā it kā Dievs ļautos postītājam Izraēlas postīšanas laikā, jo katrā no *mums* kāda daļiņa mirst līdz ar mīļotā cilvēka nāvi. Doma par Dieva bojā eju Viņa tautas iznīcināšanas laikā var būt par pamatu Ciānas kā atraitnes aprakstam (Raudu 1:1; Jes.54:1-8). Mēs uzdodam sev jautājumu – ja viņa ir atraitne, kas tad ir miris? Viņas vīrs, Dievs ir it kā miris. Pat doma par Dieva nāvi ir drausmīgi pretīga. Bet tik dziļi Dievs izjuta Savas tautas bojā eju. Ir grūti noticēt, ka Dievam tik stipri sāp Viņa tautas liktenis. Patiesi, bērni neizprot Dieva sāpes, kad viņam jāsoda Savi bērni.

10:2 *Debess zīmēm* – Atsauce uz astroloģiju. Mūsu dzīves pilnībā ir Dieva rokās.

10:19,20 Šie Jeremijas bēdu saucieni tikpat labi varēja nākt no Dieva; viņi abi identificējās ar sodāmo sāpēm un ciešanām. Var saprast, kāpēc Dievs saka, ka Viņš nerod prieku ļauno nāvē – Viņš to uztver pārāk sāpīgi (Ecēh.18:32; 33:11). Jau tas vien var būt par iemeslu, lai atmestu mītu par mūžīgām ‘elles’ mokām, kuram nav nekāda pamata Bībelē.

10:23 Gudrībai jānāk no ārienes, no Dieva vārda. Cilvēkiem nepiemīt iedzimta garīga gudrība.

11:2 Izraēla atkrišanas laikā Dievs no jauna apstiprina derības attiecības ar Viņu. Ievērojiet, ka, pat uzskaitot viņu grēkus un runājot par nākamo novēršanos no

viņiem, Dievs tomēr uzrunā viņus „Mans mīļais” (:15). Viņa žēlastība ir neizmērojama. Prasību augstumam, kas izriet no derības attiecībām ar Pašu Dievu, būtu jāizslēdz jēlkāda iespēja pielūgt kaut ko citu. Derības attiecības, kurās mēs esam stājušies, prasa no mums pastāvīgu un nepārejošu lojalitāti (5.Moz.29:14-18). Atgādinājumam par to derības attiecībām viņu morālā vājuma brīdī bija jāliek tiem saprast, ka dzīve grēkā nav domāta viņiem. Un arī mūsos ir jābūt šai apziņai, kad vismaz reizi nedēļā maizes laušanas rituālā mēs atceramies Kristus asinīm apstiprināto derības saikni ar mums.

11:13 Tāpat kā Bābelē, katra iela Jeruzalemē bija nosaukta kāda elka vārdā – un tā Jeruzalemei bija jācieš tāds pat sods kā Bābelei. Ciāna zaudēja savus bērnus un arī vīru, būdama vēl jauna sieviete (Jes.49:21; 54:6), tāpat kā tas būs ar Bābeli (Jes.47:9). Ja mēs rīkosimies kā Bābele, mūs ķers viņas mocības (Atkl.18:4).

11:17 *Lai Mani sarūgtinātu* – Tie ir Dieva vārdi, bet pants sākas ar Jeremijas teikto. Praviešu rakstos vietniekvārdi mainās tik negaidīti. Vienu brīdi mēs dzirdam Dievu runājam, un nākamajā brīdī pravietis, saskaņā ar tikko teikto, uzrunā tautu, vai atkārtoti teiktā būtību saviem vārdiem. Tā, Jes.1:2,3 doti Dieva vārdi, kas beidzas ar „viņi atkrita no Manis... Manai tautai nav par to nekādas izpratnes”. Un tad Jes.1:4 pravieša Jesajas teiktajā atbalsojas Dieva vārdi: „Viņi ir atstājuši To Kungu”. Pravietojumi sākas ar Dieva vārdiem, ko izsaka trešā persona un beidzas ar Dieva vārdiem pirmajā personā; un *otrādi*. Visos šajos piemēros mēs redzam, ka Dievs saplūst ar Savu pravieti, un *otrādi* (Am.3:1; Jes.1:2-4; 3:1,4; Jes.5:1,2 salīdz. ar 3-6; 7; 10:12; 11:3,9; 22:17,19,20; 53:10,12; Jes.61:6,8; Jer.4:1,2,21,22: 8:13,14; 11:17; 9:1,2; 23:9,11; Nah.1:12,13). Taču pravieša teiktais nav tikai Dieva vārdu atbalss. Šai dievišķi-cilvēciskajā kontaktā ir sava veida dialektika. Cilvēks iespaido Dievu tieši tāpat kā Dievs iespaido cilvēku. Tāda savstarpējība Dieva un cilvēka attiecībās ir pieejama arī mums (Atkl.19:10).

11:18 *Tu man toreiz parādīji viņu nodomus* – Arī Ecēhiēlam tika parādīts, ko „Izraēla nama vecaji šeit dara tumsā” (Ecēh.8:12). Bija jābūt ārkārtīgi smagi dzīvot šai grēku pārpilnajā pasaulē ar tik augstu jūtības pakāpi pret grēku, tāpat kā tas ir arī mūsu laikā. Psihologiskajam stāvoklim, nervu spriedzei bija jābūt drausmīgiem. Tādēļ Dievam bija psiholoģiski jāatbalsta pravieši ar to augsto jutības līmeni, lai

viņi varētu izturēt dzīvi šai rupjajā, nejutīgajā pasaulē – tādēļ Dievs darīja Jeremiju un Ecēhiēlu par „dzelzs balstu un par vara aizsargmūri pret visu šo zemi”, viņš nocietināja viņu sejas, lai tie neiztrūktos to priekšā, kas viņus vēroja ar dusmām un izbailēm (1:18; 15:20; Ecēh.2:4-6; 3:8,9,27). Šis psiholoģiskais spēcīgums nedarīja tos nejutīgus, bet deva tiem spēku dzīvot ar augstu jutības līmeni pret grēku šai grēku pilnajā pasaulē, taču nesalūst. Tieši tāpat Viņš palīdzēs arī mums, jo Jēzus liecība ir praviešu gars (Atkl.19:10).

12:1 Jebkurām šaubām par Dieva ceļu taisnīgumu un ētiku ir jāliek priekšā ticība Dieva taisnīgumam; tādēļ mūsu uztveres grūtības drīzāk rodas mūsu aprobežotības rezultātā, nevis kādas Dieva vainas dēļ.

12:7 *Es nodevu Savu sirdsmīļo viņa ienaidnieku rokās* – Tas parāda, cik grūti Dievam bija sodīt Savu mīļoto tautu. Viņš to nedara aiz atreibības, nedz Sava prieka pēc. Dievs sauc Jūdeju par Savu „sirdsmīļo” (arī 11:15; Jes.5:1) soda izpildīšanas laikā. Tāpat arī Jēzus sauc Jūdu par „draugu” Jūdas nodevības brīdī (Mat.26:50). Dusmās Viņš atceras arī apžēlošanu (Hab.3:2)

12:14-17 Šeit mums ir vēl viens iespējams pravietojuums – Jūdeja būtu varējusi pilnībā atgriezties no gūsta Bābelē un to gūstītāji būtu varējuši pieņemt Izraēla Dievu un atgriezušies līdz ar tiem svētītā dzīvē atjaunotajā Valstībā, taču ne ebreji, ne Bābeles iedzīvotāji / persieši to patiesībā nevēlējās.

13:7 Jūdejas izsūtījuma mērķis Bābelē bija padarīt to ‘samaitātu un nekam nederīgu’, līdzīgi tai jostai, kas Jeremijam bija jānoslēpj Eifratas malā kādā klints spraugā (Jer.13:4). Taču otrā Jesajas grāmatas puse pauž Dieva vēlmi izmantot Izraēlu pēc Bābeles gūsta kā Viņa lieciniekus tautām. Izraēla sagatavošana šai misijai bija caur tā padarīšanu ‘nekam nederīgu’. Arī šodien Dievs līdzīgā veidā gatavo Savus lieciniekus un misionārus.

13:15-17 Visu to lietu starpā, par kurām pravieši būtu varējuši nosodīt ļaudis, augstprātība bija visvairāk nosodāma. „Man riebjas Jēkaba augstprātība”, satraukumā izsauca Amoss (Am.6:8). Jeremija slepenībā raudāja aiz sāpēm „par jūsu augstprātību”. Vai mēs raudam slepenībā, savā nodabā, ja cilvēki neatsaucas

uz mūsu vēstījumu? Tikai tie, kuriem sirds sāp citu dēļ, tā dara. Vienaldzīga attieksme nevienu nepārliecina.

13:22,26 Metaforas, kas šeit lietotas Dieva dusmu aprakstam, kuras Viņš izjūt pret Izraēlu kā Savu sievu, ir drausmīgas. Viņas bērni slāpju nomērdēti, Viņas pašas kaunums atsegts (Hoz.2), tā nodota savu mīļāko rupjai izrīcībai, tās deguns nocirsts, tā atstāta noasiņot krūmos (Ecēh.16,23), un šeit viņas svārku apakšmala ir atrotīta un pacelta pāri galvai, lai tās kaunums taptu redzams. Vai tam visam bija jābeidzas tādā rupjībā un nekaunībā? Šodien cilvēku uzmanība pievērsta seksam un vardarbībai. Tas viss skaidri redzams dziesmās, reklāmās un filmās. Un pravieši lieto to pašu taktiku, lai pievērstu Izraēlas uzmanību, jo vairāk tāpēc ka kailums un sekss bija lietas, kuras nebija pieņemts publiski apspriest. Jebkura saruna par seksu šķiet izraisām mūsos trauksmi, un praviešu nodoms arī bija likt mums koncentrēties, trauksmaini gaidot nākamo vārdu... lai mēs saprastu, ka tieši tā cilvēku grēki iedarbojas uz Dievu. Briesmīgajām seksa runām bija jāatklāj mums, cik briesmīgi un neķītri ir mūsu grēki un derības laušana, kuru mēs noslēdzām ar Dievu kristību laikā. Dievs attēlo Sevi kā dusmu pārņemtu vīru, kura dusmas sakņojas Viņa dziļajā mīlestībā pret Savu sievu. Intimitātei ir sava tumšā puse. Tādēļ ģimenēm, mīlas partneriem, kā garīgiem, tā arī dabīgiem ir lemts pārdzīvot visaugstākās kā mīlas, tā arī vilšanās / aizkaitinājuma jūtas vienam pret otru. Tik dziļa mīlestība, kāda ir Dievam pret mums, neizbēgami saistās ar saasinātu greisirdību un sirdssāpēm, kuras mēs izraisām. Tā tam jābūt. Taču praviešu stāsts nekad nebeidzas ar dusmu pilno nosodījumu – brīnumaini, ņemot vērā augsto dusmu un nosodījuma / atmaksas līmeni, tam vienmēr seko kaisles pilns aicinājums Izraēlam atgriezties un atjaunot mīlestības, romantikas un intimitātes attiecības. Praviešu šokējošo seksuālo tēlu un leksikas mērķis bija novest līdz Izraēla apziņai to, cik lielā mērā tie ir sadusmojuši To Kungu. Tā bija un ir valoda un tēli, ko nevar aizmirst, ignorēt vai kaut kā savādāk izskaidrot. Tie nerimstoši tirda mūsu sirdsapziņu, lai tā reaģētu. Cik pazemota var justies sievietē, kuras svārku apakšmala tiek pacelta pār tās vaigu, atsedzot tās kaunumu, tikpat pazemots jūtas Dievs Izraēla grēku dēļ (13:25-27); viņu rīcība bija tikpat šokējoša un neķītra. Bet mēs cenšamies mazināt grēka nozīmi. Nu cik nu tās netaisnības, nu nedaudz savtības, vienreizēja liekulība... bet ar to visu mēs izrādām neķītru

attieksmi pret mūsu Dievu. Mums visiem ir zināma garīguma lejupejošās spirāles tendence... sākusi darboties, tā neapstājas. Kad Izraēls tā rīkojās, tas tika pielīdzināts kamieļu mātei, kas šurpu turpu skraida kārībā (2:23-25; 5;7-9). Mēs labprātāk to nelasītu, jeb censtos to izteikt citiem vārdiem, lai tas izklausītos kaut kā savādāk. Bet tas viss ir ļoti nopietni. Grēku Dievs uztver nopietni.

14:8,9 Dievs šeit tiek stādīts priekšā kā traģiska figūra, atstāts viens pēc Savas tautas zaudējuma, kā varens vīrs, kas nespēj glābt, kā ceļinieks Paša pamestajā zemē; kā Izraēls klaiņoja starp tautām (:10), tā arī Dievs it kā klaiņo, tik stipri Viņš ir identificējies ar Savu tautu. Tas rāda, cik grūti Dievam sodīt Savu tautu; Viņš cieš līdz ar viņiem to ciešanās. Tādēļ varētu teikt, ka Viņam ir 'vieglāk' tiem piedot un glābt tos.

14:17 *Jaunava, Manas tautas meita* – Taču citviet Jeremijas grāmatā Izraēls tiek aprakstīts kā seksuāli kāra prostitūta un izvarošana, uz ko netieši norādīts šeit, tiek 13:22,26 traktēta kā pelnīts sods, ko viņa saņem no Bābeles iebrucējiem. Šeit atspoguļojas Dieva dalītās jūtas par Savu grēcīgo tautu; no vienas puses Viņš Savā mīlestībā redz tos kā nevainīgus, no otras puses, Viņš atzīsto to grēkus un redz tos tādus, kādi tie patiesībā ir.

14:20 *Mēs pret Tevi esam grēkojuši* – Atkal mēs redzam Jeremiju saplūstam ar savu tautu, neuzskatām sevi par neiesaistītu tās trūkumos.

15:1 Ar to ir teikts, ja kādam cilvēkam vai cilvēku grupai piemīt kaut cik garīguma, tad viens cilvēks, tāds kā Mozus, ir spējīgs likt Dievam pozitīvi lūkoties uz tiem. Cilvēka spēja iestāties par citiem nozīmē, ka mums ir pastāvīgi jālūdz par mūsu brāļiem. Taču 'viena cilvēka spēks' iedarbojas arī pretējā virzienā; jo 4.pants runā par visas Jūdejas ciešanām Hiskijas dēla Manases *grēku* dēļ.

15:15 Jeremija lūdz Dievu atriebties par viņu viņa vajātājiem, un 18.pantā viņš apsūdz Dievu viņa maldināšanā. Dieva atbilde ir aicināt Jeremiju nožēlot to, lai viņš varētu atkal pievērsties pravietošanas darbam: „Ja tu piegrieziesi Man, tad Es tevi paturēšu pie Sevis, lai tu Man no jauna drīkstētu kalpot; ja tu izšķirsi patiesi vērtīgo no niecīgā, tad tu būsi it kā Mana mute (:19). Iespējams, Jeremija domāja par šo gadījumu, kad viņš teica „Tas Kungs ir taisns, tomēr es Viņa baušļiem

pretojos” (Raudu 1:18). Tas norāda uz to, ka, vismaz Jeremijas gadījumā, viņš nebija gara pārņemts tik lielā mērā, ka nevarēja nerunāt Dieva vārdu. Lai viņš to darītu, viņam pašam bija jāiejūtas mīlošā un žēlsirdīgā Dieva prātā. Šis gadījums ir arī vēl viens piemērs tam, ka Dieva pravieši nereti nevēlas darīt šo darbu; Dievs sliecas vērsties pie tiem, kas ir vāji un nejūtas spējīgi dalīties Viņa vārdā ar citiem, nevis pie daiļrunīgiem un pašapzinīgiem.

15:16 Jeremija uzņēma Dieva vārdu kā barību un tā rezultātā „Es esmu nosaukts pēc Tava Vārda” – kā sieviete, kas precoties pieņem vīra vārdu (Jes.4:1). Dieva vārds bija viņa „prieks un jautrība” – divi vārdi, kas četrreiz lietoti citviet Jeremijas grāmatā un vienmēr prieka un jautrības laulību sakarā (7:34; 16:9; 25:10; 33:11). Jeremija uzskatīja savu pravieša uzdevumu kā laulību ar Dievu, Viņa vārda un esības ieelpošanu tik lielā mērā, ka viņš varēja teikt „Mani pilda Tā Kunga dusmu kvēle” (6:11). Nav jābrīnās, ka šie pravieši jutās vientuļi cilvēku vidū. Viņiem bija tādas attiecības ar Dievu, kas citiem nebija pieejamas, kas pilnībā pārņēma viņu dzīves un esību. Sludinātājam / Jēzus lieciniekam ir kaut kas no šī pravietošanas gara (Atkl.19:10).

15:17 Jeremija „sēdēja vientulībā”. Praviešu uzskati par grēku kardināli atšķīrās no viņu klausītāju uzskatiem; turklāt viņi sludināja vēsti, kas bija pretēja sabiedrībā pieņemtajiem Izraēlas dzīves pamatiem. Šķita, ka viņi atbalsta Izraēla pretiniekus. Tādēļ kā viņi, tā arī viņu vēsts tika atraidīti.

15:19 Jeremija bieži izmanto vārdu spēli, kas balstās uz ebreju vārda *shub* nozīmēm. Tas var nozīmēt aizgriezties (no Dieva) un arī ‘atgriezties’ vai nožēlot grēkus (piem. 3:1,7,10,12,14,19,22; 4:1). Ja Jeremija un Jūdeja piegrieztos Dievam ar nožēlu, tad Dievs atgrieztu tos viņu zemē; ja tie aizgriezīsies no Viņa, Viņš tos izdzīs pagānu pasaulē. Mūsu dzīves ir piegriešanās un aizgriešanās, pie Dieva vai no Dieva; un Dievs gaida, lai apstiprinātu mūsu izvēli vienā vai otrā virzienā.

16:7 Maizes laušanas rituāls vienā ziņā ir domāts, lai mierinātu mūs, kad mēs apraudam Jēzus nāvi.

16:13 Dieva karstā mīlestība liek Viņam atkal un atkal izteikt šķietami pretrunīgas domas. Viņš saka, ka izraidīs Jūdeju no viņu zemes, tie dosies uz Bābeli un kalpos

cietiem dieviem, „tādēļ ka Man pret jums vairs nav nekādas žēlastības”. Taču patiesībā Esterei un viņas tautai tika parādīta žēlastība (tas pats vārds Esteres 4:8; 8:5). Dievs bija žēlīgs tiem, kas bija trimdā (Jes.30:18,9; Amosa 5:15; Mal.1:9). Jeremija turpina, sakot, ka viņu noziegums nav apslēpts Dieva acīm, proti tas, kā dēļ viņi ir gūstā (:17). Taču Jes.65:16 mēs lasām, ka agrākās grūtības „paliks apslēptas Manām acīm”. Dievs tikai mazu brīdi apslēpa tiem Savu vaigu (Jes.54:8). Un tad Dievs izklāsta tiem Savu plānu – viņš divkārtīgi tiem atmaksās par viņu noziegumu un grēku, un tas atgriezīs viņus atpakaļ pie Dieva (:18). Bet tai jābūt neatkārtojamai darbībai, reizi par visām reizēm: „Es tiem parādīšu Savu roku un Savu varu. Tad tie atzīs, ka Mans vārds ir: Tas Kungs” (:21).

16:18 *Es divkārtīgi tiem atmaksāšu par viņu noziegumu un grēku* – Bet Dievs tos saudzēja vairāk, kā to noziegumi bija pelnījuši (Ezras 9:13). Viņš noteikti bija izteicis šos vārdus dusmās un vēlāk atmaiga. Viņš atklājas kā emocionāls, kaislīgs Dievs.

17:1 Šis pants uzsver, ka grēks atstāj paliekošu iespaidu mūsu sirdīs un apziņā.

17:9 Konteksts liecina, ka runa ir par Jūdejas sirdi Jeremijas laikā (18:12). Mūsu sirdis patiešām ir viltīgas, bet Dievs spriež par mums, pētot mūsu sirdis (:10). Mēs nepiedzimstam ar grēcīgu sirdi, tādēļ tiksīm nosodīti par tādu. Kungs Jēzus bija cilvēku dabas, taču Viņš nekad negrēkoja; lai ko mēs teiktu par cilvēka dabu, mēs sakām arī par Viņu.

17:10 Dievs izpēta un pārbauda mūsu sirdis, lai spriestu par mūsu darbiem, jo kā mēs domājam, tā mēs arī rīkojamies – galu galā.

17:13 Panta pirmā daļa ir Jeremijas lūgšana Dievam; Dievs atsaucas panta otrajā daļā; un lūgšana atsākas 14.pantā. Lūgšana nav tikai kādas vēlmes izteikšana, tā ietver meditāciju, pārdomas un centienus izprast Dieva atbildi.

17:25 Ja Jūdeja būtu bijusi paklausīga, iespējams, ka Dieva Valstība, kāda tā bija Izraēlas veidolā būtu varējusi izveidoties pilnībā par Viņa Valstību uz zemes. Visas vēstures gaitā Viņš ir radījis potenciālas situācijas, kuras diemžēl nav tikušas piepildītas cilvēku vājības dēļ.

17:27 Šis mūžīgais uguns tiek pielīdzināts Dieva mūžīgam dusmu ugunim (:4). Ļauno sods ir mūžīga nāve (Rom.6:23), nevis degšana pie pilnas apziņas. Uguns pārvērš pīšļos. Dieva dusmu mūžīgais uguns ir grēcinieku sodīšana ar mūžīgo nāvi, un nāve ir bezapziņa.

18:4-8 Māls bez šaubām simbolizē ļaudis, kas radīti tāpat kā mēs esam radīti no pīšļiem. Dieva mērķis vienā ziņā nav noteikts, jo mēs varam izjaukt Viņa nodomu, slikti atsaucoties podnieka roku kustībām. Tas nenozīmē, ka uz Dieva vārdiem vai spriedumu vai apsolījumu nevar paļauties; drīzāk tas nozīmē to, ka Viņš tik jūtīgi uztver cilvēka uzvedību, ka var mainīt Savu nodomu saskaņā ar cilvēku atsauksmi uz Viņa izteikto nodomu. Dieva apgalvojums, ka Viņš iznīcinās Ninivi pēc 40 dienām, iespējams, ir tam spilgtākais piemērs. Viņš nebija izteicis nekādus nosacījumus, vienkārši teica, kas tas notiks. Taču tie nožēloja grēkus; un Viņš pārdomāja un neizpildīja Savu sākotnējo spriedumu.

18:8 Pateicoties Mozus lūgšanai, „Tam Kungam kļuva žēl tā ļaunuma, ko Viņš Savai tautai bija gribējis darīt” (2.Moz.32:14). Tie taču ir tie paši vārdi, kas 18:8 – ja šī *tauta* atgriežas no sava ļaunuma, tad Dievam kļūs žēl tā posta. Bet tai gadījumā Dievs pieņēma Mozus lūgšanu, it kā tā būtu bijusi visas tautas lūgšana. Mēs varam pozitīvi iespaidot Dievu citu svētības labā.

18:20 Jeremija teica, ka Dieva dusmas ir viņa dusmas: „Mani pilda Tā Kunga dusmu kvēle (6:11), taču viņš stāvēja Tā Kunga priekšā „lai novērstu no tiem Tavas dusmas”. Jeremija, tāpat kā mēs, bija līdzīgs tiltam starp Dievu un cilvēku; pravietis būdams, viņš redzēja pasauli Dieva acīm, taču viņš pats bija cilvēks.

19:9 Šķiet, ka Pāvils atsaucas tieši uz šo pantu, sakot, ka mēs neesam tālu no viens otra aprīšanas, kozdamies un ēzdamies savā starpā (Gal.5:15). Tā rīkojoties mēs paši izpelnāmies savu nosodījumu kā Jūdeja bija izpelnījusies dievišķo nosodījumu, kas nāca no Bābeles puses.

19:11 Pasaule būs sadauzīta „kā māla traukus sadauza” (Atkl.2:27). Patiesībā šeit citēti Jeremijas vārdi par pastarajā dienā atraidīto (salīdz.ar 18:4-6). Būtībā ar to ir teikts, ka Kristus atraidītos piemeklēs pasaules liktenis.

19:15 *Es sūtīšu pār šo pilsētu un pār visām tai piederīgām apdzīvotām vietām visu to nelaimi, par kuru Es runāju – Varētu likties, ka runa ir par acīmredzamo, kamēr mēs neapzināmies, ka, izsakot spriedumu, Dievs ir gatavs to mainīt –skat kom.18:4-8. Tādēļ šie Dieva vārdi nozīmē, ka laiks griezties pie Dieva, lai Viņš mainītu Savu nodomu, ir pagājis. Katru mūsu dzīves mirkli mēs dzīvojam milzīgu iespēju robežās, kuras mūsu žēlsirdīgais Dievs atvēl Viņa pārliicināšanai.*

20:6 Cilvēku priekšā Jeremija ir drosmīgs un nelokāms pretestības un vajāšanu priekšā. Taču 7.-10.panti apraksta, cik jūtīgi viņš to visu uztvēra. Kad mēs tā jūtamies, mēs varam atcerēties Jeremiju.

20:7 Neskatoties uz Dieva un Jeremijas gara vienotību, pravieši ne vienmēr bija spiesti teikt Dieva vārdus. Jeremija brīžiem nevēlējās tos teikt, nogurums no tā visa viņu pieveica, taču viņš nespēja aiziet no tā, tāpat kā Dievs jutās Izraēla sakarā. Taču laiku pa laikam viņš atklāti sacēlās. Šeit Jeremija žēlojas: „Tu, Kungs, pārliicināji mani (oriģinālā tas pats vārds, kas 2.Moz.22:15: „kas meitu pieviļ!”), un es ļāvos pierunāties, Tu mani uzvarēji, Tu biji stiprāks par mani”, ar vārdiem it kā norādot uz izvarošanu. Tik ekstremāla valoda norāda uz Jeremijas apziņas stāvokli (:14-18), kas svārstās starp Dieva slavēšanu 13.pantā un nāves alkām 14.pantā. Un šai 7.pantā Jeremija saka, ka Dievs viņu ir pārliicinājis, pavedinājis viņu, bet tad tas viss bija kļuvis viņam par nastu – viņš jutās tā, it kā viņa dvēsele būtu nepienācīgi pārņemta. Taču 15:16 Jeremija saka, ka viņš pats uzņēma Dieva vārdu kā barību un tā rezultātā : „Es esmu nosaukts pēc Tava vārda”, tāpat kā sievas saucas vīra vārdā (Jes.4:1). Bet šeit Jeremija jūtas pavedināts, nevis salaulāts. Viņš jutās aizvainots, ka viņa sirds bija pilnībā pārņemta. Taču pārdomu rezultātā 13.pantā viņš atkal nonāk līdz eksaltētai Dieva slavēšanai un atzīstas, ka viņš vienkārši atklājis Dievam, kā viņš tobrīd jutās, kas Dievam jau tāpat bija zināms, jo Dievs redz un zina visu (:12).

20:14 Jeremija citē Ijaba vārdus; pat savā depresijas stāvoklī viņš uztvēra līdzību ar citiem Bībelē aprakstītajiem depresīvajiem tēliem.

21:6 *Tie mirs nāvīgā visu iznīcinātājā sērgā – Šķiet, ka tā tomēr nenotika, Bābeles ienākšana Jeruzalemē nebija tik šausmīga, kāda tā būtu varējusi būt; jo Dievs Savā mīlestībā un žēlsirdībā pret Savu neuzticīgo tautu samazināja sākotnēji paredzēto*

soda mēru. Tāpat arī solījums visus nokaut (:7) ir jāskata tai kontekstā, ka daudzi ebreji izglābās un tika aizvesti gūstā uz Bābeli.

21:9 Padodoties kaldejiem tie līdz ar to atzīs, ka ir grēkojuši un tādēļ tiek nodoti ienaidnieku rokās.

21:12 Pat šai tik vēlajā stadijā, kad Jeruzaleme bija aplenkta (:2,4), Dievs bija gatavs apžēloties un nepiepildīt visus praviētiskos nosodījuma vārdus; vēl varēja apdzēst Viņa dusmu kvēli. Tādēļ nedzēšamais mūžīgais uguns attiecas uz Dieva dusmām, kas sasniegušas tādu līmeni, ka vairs nav apdzēšamas; taču kad šo dusmu objekti ir 'sadeģuši', kā metafora to paredz, tie nepastāvēs mūžīgi degšanas procesā. Ievērojiet to, ka viss, ko Viņš vēlējās redzēt, bija „taisnīgums” – jo tas ir patiesa garīguma un pareizas rīcības iemiesojums. Tik ļoti jūtīgs Viņš ir pret to, kā mēs izturamies cits pret citu.

22:2 Jeremija droši vien jutās stipri satraukts, uzzinājis, kam viņam jāsludina. Viņam bija dziļi jāievelk elpa, pirms viņš izteica visas šīs lietas, tāpat kā ir arī ar mums, kad mēs cenšamies pavērst sarunu uz liecināšanu par Kristu tiem, kuru priekšā mēs izjūtam bijību, jeb jūtam ka tie nav ne mazākajā mērā ieinteresēti.

22:3 Nosaucot Izraēla iznīcināšanas iemeslus, Dievs saista to derības laušanu ar Viņu ar netaisnību (21:12; 22:3,9,13). Mal.2:8,10,14 saista derības laušanu ar Dievu ar derības laušanu ar mūsu brāļiem un dzīves partneri. Mūsu derības attiecību ar Dievu būtība atspoguļojas mūsu attiecībās citam ar citu. Ja mēs apjaušam Dieva žēlsirdību, kas izpaužas Viņa derības attiecībās ar mums, tad mēs atsauksimies godīgi un taisnīgi izturēdamies pret citiem visās jomās, izjūtot bijību un pateicību par Viņa derības žēlastības drošību un uzticamību.

22:6 Pievērsiet uzmanību šī panta dramatiskajam kontrastam. Dievs tik ļoti mīlēja Jūdeju, apbrīvoja tās skaistumu un, neskatoties uz to, Viņš bija gatavs to iznīcināt. Viņi bija tik ļauni un nepaklausīgi, taču Viņš tos mīlēja kā Tēvs mīl Savus bērnus. Viņa sods nenāca kā untumainas dievības aizvainojuma kvēle. Ja Dievs jūta tādu mīlestību pret nosodītiem un nepakļāvīgiem, vienīgi tāpēc ka tie bija Viņa bērni, cik daudz drošāki mēs varam būt par Viņa žēlastību pret mums, kas esam Kristū.

22:13-19 Tas ir dedzīgs Jūdas ķēniņa Jojakīma nosodījums par to, ka viņš paplašināja savu namu, izmantojot kaimiņu darba spēku un nemaksājot tiem apsolīto algu. Un tā tas notiek visu laiku. Un mēs tik paraustām plecus, priecādamies, ka tas nenotiek ar mums. Ne tāds ir pravietošanas gars; Dievs un pravieši tik skaudri izjuta Jaunprātīgu varas izmantošanu. Lai cik nabagi mēs būtu, mums visiem piemīt sava veida vara pār citiem mūsu attiecību kontekstā, un mēs nedrīkstam to izmantot Jaunprātīgi.

22:16 Patiesi atzīt Dievu nozīmē būt aktīvās attiecībās ar Viņu, kas ietver sevī rūpes un taisnīgu attieksmi pret nabadzīgajiem.

22:22 *Tad tu paliksi kaunā* – Dievs [acīmredzot] bija tik pārliecināts, ka izsūtījums tiks Jūdejai nožēlot savus grēkus un atgriezties pie Viņa. Taču notika gluži pretējais. Tas izklausās pēc „No mana dēla tie taču kaunēsies” (Mat.21:37) – kad faktiski tie sita Viņu krustā. Tas norāda uz to, cik karsti Viņš vēlas, lai Viņa iecerētie mūsu glābšanas plāni īstenotos. Viņš nevairās pazemoties mūsu priekšā, parādot Savu karsto mīlestību pret mums, lai ko kāds par to domātu.

22:24 Jeremijas grāmatā vairākas reizes tiek izgaismots, ka Dievam ir zināmas iespējamās nākotnes. Viņš uzskatīja, ja Konja būtu arī zīmogredzens Viņa labajā rokā, Viņš tomēr izsūtītu Izraēlu. Viņš domās iztēlojās, ja pravieši būtu bijuši uzticami un Izraēls būtu tos sadzirdējis, tas būtu nožēlojis savus grēkus (23:22). Tas runā par viņa mīlestības dziļumu pret mums; un šī zināšana padara Viņa pieredzi jo traģiskāku un skumjāku, ko mēs pat iedomāties nespējam. Viņam ir zināmas visas iespējamās nākotnes, kas būtu varējušas būt, ja mēs būtu uzticamāki. Šai domai ir jāiedvesmo mūs censties īstenot mums dotās iespējas, likt lietā savus talantus un strādāt Viņa vadībā.

23:2 Šeit lasām, ka kā Dievs, tā Izraēla priesteri bija tie, kas ‘izklīdināja’ Izraēla tautu (:2,3,8); priesteru grēks izraisīja visas tautas grēku un pelnītu nosodījumu, un Dievs strādāja ar šo sistēmu, apstiprinot Savas tautas izvēlēto Jauno ceļu. Nav šaubu, ka arī mūs var vainot mūsu brāļa grēkā, kaut arī viņš nestu atbildību par to.

23:5 Jēzus bija pēdējais šī „dzimuma” apsolījuma piepildījums. Viņš bija Dāvida dzimums tai ziņā, ka Dāvids bija viņa priekštecis (Lūkas 1:31-35). Tādējādi Viņš nevarēja personīgi eksistēt pirms Dāvida.

23:6 *Tas Kungs mūsu taisnība* – Jēzus nekad negrēkoja. Viņš bija tikpat taisnīgs pēc rakstura kā Dievs. Pateicoties kristībām Jēzus Vārdā, Viņa taisnīgums tiek piedēvēts mums; un tādēļ Viņš mums ir kļuvis par Dieva taisnīgumu (1.Kor.1:30).

23:10 Vara nevar lepoties ar taisnīgumu; pravieši ir asi vērsušies pret cilvēku varu. Viena no visspilgtākajām praviešu rakstura īpašībām ir cilvēku varas atmaskojums. Jūdeja darīja to, kas pēc cilvēku domām bija gudri un prātīgi. Uzticēšanās politikai, tam kā cilvēki parasti atsaucas uz kāda strīdīga jautājuma risināšanu, nevis uzticēšanās Dievam, faktiski ir tas, kas lauž Dieva sirdi. Dzīve ticībā Dievam ir tieši pretēja tam, kas šķiet prātīgi cilvēku izpratnē. Šķiršanās no naudas ir tās labākais uzkrāšanas veids, riskēt ar dzīvību un veselību cita labā; pamest novārtā biznesu vai karjeru dēļ darba Tā Kunga labā. Tādiem būtu jābūt mūsu *normālajiem* lēmumiem, darbojoties Dieva vārda garā; taču, šķiet, tāds dzīves veids drīzāk uzskatāms par izņēmumu no likuma, jo lielākais vairums cilvēku tā nedzīvo. Un Dievam sāp sirds, redzot, kāda bija un ir Viņa tauta (:9).

23:12 *Tie atsitīsies pret kaut ko un kritīs* – Dievs atbalsta cilvēku arī tad, kad viņš ir izvēlējis lejupejošo spirāli garīguma attīstības ziņā.

23:18 Ir patiešām grūti skatīties uz pasauli no Dieva redzes viedokļa; bet tieši tas jau arī ir pravietošanas gara pamatā. Pravieši Bija Tā Kunga klātbūtnē, Tā Kunga „padomē” (:22), proti, Viņa tuvāko draugu lokā (skat arī 15:19). Tas, ka Dievs runā par praviešiem kā par savas „padomes” locekļiem, liek noprast, ka Viņš ir atvērts dialogam un pat ‘padomam’ no cilvēku puses; tik liela ir Dieva pazemība un vēlme strādāt kopā ar mums, nevis tikai pieprasīt mūsu bezierunu pakļaušanos.

23:36 Viltus praviešus sodīja pēc viņu vārdiem; cilvēka vārds bija viņa nasta Bābeles soda dienā. Gal.6:5 atsaucas uz to, sakot, ka pastarajā dienā ikkatram būs jānes pašam sava nasta – proti, savu vārdu nasta. Neveselīgi vārdi tiks nosodīti pastarajā dienā (Titam 2:8), no mūsu mutēm mēs tiksīm tiesāti (Lūkas 19:22). Rodas iespaids, ka mūsu vārdi tiks atskaņoti mūsu tiesas procesā. Pēc saviem

vārdiem mēs tiksim taisnoti vai tiksim pazudināti (Mat.12:37). Mūsu runa, it īpaši, ja mēs kā kristīti ticīgie nesam Dieva Vārdu, būs mūsu tiesas sprieduma pamatā.

24:3 Skaidrs, ka Jeremija redzēja, taču Dievs lūdza, lai viņš pateiktu, ko viņš redz. Izsakot redzamo vārdiem, tas skaidrāk nogulsnējas mūsu apziņā. Nav slikti mūsu personīgās lūgšanas Dievam izteikt skaļi vārdos, izklāstot Dievam mūsu situācijas, lai mēs paši tās skaidrāk apjaustu, nevis pieņemot, ka mēs iekšēji jau esam tās pareizi izvērtējuši.

24:8 Tie, kas palika zemē, bija garā vājākie, un tie aizgāja uz Ēģipti. Taču nostādīts izvēles priekšā vai iet uz Bābeli, vai palikt ar šiem cilvēkiem, Jeremija izvēlējās palikt ar tiem, zinādams, ka tie ir visvājākie. Ja mēs patiesi tiecamies pēc Dieva slavas cilvēkos, tad mēs varam izvēlēties palikt ar vājākajiem, lai vismaz dažus no tiem izglābtu, kad, bez šaubām, patīkamāk būtu atrasties garīgi stiprāko sabiedrībā.

25:3 *Es esmu runājis ar jums agri un vēlu* – Tieši tāpat to darīja arī Dievs (:4). Mūsu liecībā pasaulei mēs esam īpaši vienoti ar Dievu. Viņš runā caur mums; mūsu vilšanās, grūtsirdības un atraidījuma jūtas ir savā ziņā Viņa jūtas; mūsu prieks kāda pievēršanā ir Viņa prieks. Un tieši šai ziņā Jēzus saka, ka Viņš būs ar mums ik dienas līdz pasaules galam Viņa vēsts nešanas misijā visai pasaulei (Mat.28:20).

25:8 *Par sodu tam, ka jūs neklausījāt Maniem vārdiem* – Atkal un atkal Dieva vārda ignorēšana tiek nosaukta par galveno iemeslu Jūdejas nosodīšanai. Uz klausījuši Jeremijas mācību un sludināšanu, cilvēki vien paraustīja plecus. Viņi varēja uztvert viņu kā pravieti, taču viņi nebija gatavi mainīt savu dzīvi viņa vēsts iespaidā; viņi domāja, ka ir labi, kā ir, un ka viņi ir pārāk aizņemti. Tas, ka viņi neuztvēra nopietni vīra no Anatotas emocionālo vēstījumu, bija viņu nosodījuma pamatā. Viņi paklausīgi apmeklēja templi (26:2) un upurēja Dievam. Viņi nebija ateisti. Viņi vienkārši neuztvēra Dieva vārdu nopietni. Ļaudis tāpat izturas arī šodien. Arī mums ir jāapzinās, ka vieglprātīga pieeja Dieva vārdam šodien, dara mūs atbildīgus Dieva priekšā. Mums ir jālasa Dieva vārds vismaz reizi dienā un jācenšas pielāgoties tam mūsu dzīvē un mūsu domāšanā.

25:9 *Un visām tautām visapkārt* – Jūdejas grēki lika ciest arī citām tautām. Ļaudis cieš citu grēku rezultātā, kā tas redzams Ādama grēka rezultātā. Tas nav tāpēc ka Dievs soda taisnos līdz ar ļaunajiem, bet tāpēc ka Viņš ļauj cilvēkiem grēkot, ja tāda ir viņu izvēle; un grēka grēcīgums ir tā kaitīgajā ietekmē uz citiem.

25:15 Dzert Dieva doto vīna kausu ir divējāds simbols – vai nu nosodījuma, kā šai gadījumā, vai svētības un glābšanas simbols (1.Kor.10:16). Tādēļ mūsu vīna dzeršana Svētajā Vakarēdienā ir solis vai nu uz mūžīgu svētību vai nosodījumu, un tādēļ šis simbols palīdz mums pārbaudīt sevi šai sapulcē it īpaši, jo mēs zinām, ka mums ir tikai viens no diviem iespējamiem likteņiem – mūžīga nāve vai mūžīgas dzīves svētība (1.Kor.11:29). Un mums nav izvēles, jo mēs nevaram atteikties to dzert – ja mēs liedzamies, mēs būsime spiesti to dzert mūsu nosodīšanai (:28).

25:18-26 Šķiet, ka šis pravietojums attiecas uz hronoloģisko kārtību kādā Bābeles uzbruks tautām, sākot ar Jeruzalemi (:29); un visbeidzot dusmu pilno Dieva kausu būs jādzer arī Šešahas (Bābeles) ķēniņam.

26:3 *Varbūt viņi uzklausīs* – Tas liek domāt, ka Dievs droši nezina, kā Viņa tauta atsauksies Viņa vārdam. Tik lielu izvēles brīvību Dievs mums ir devis laikā, kad mūsu paaudze var lasīt un dzirdēt Bībeles vārdus. Dievs, bez šaubām, varētu zināt, kā mēs atsauksimies, bet brīžiem Viņš aprobežo Savu zināšanu tāpat kā Viņš aprobežo Savu varēšanu – tai ziņā, ka Viņš *varētu* visu, bet nedara visu, ko Viņš vēlētos darīt, jo mēs Viņu aprobežojam. To skaidri izsaka Viņa vārdi par lūgšanām: „Tā Kunga ... auss nav tā aizkritusi, ka tā *nevarētu* dzirdēt... jūsu grēki apslēpj Viņa vaigu no jums, ka Viņš *neklausās* uz jums” (Jes.59:1,2). Tādā ziņā Dievs ierobežo Savu varēšanu. Viņš var visu redzēt, taču Izraēlas atkrišanas laikā Viņš aizsedz Savu vaigu viņu priekšā (Mih.3:4 salīdz. ar 5.Moz.32:19,20). Ebreju vārds *ulay*, ‘varbūt’ ir zīmīgs šai sakarā. „Varbūt viņi nāks pie atziņas”, Dievs saka par Ecēhiēla sludināšanas misiju Dieva tautai (Ecēh.12:1,2). Arī par Jeremijas pravietisko darbu Dievs izsakās līdzīgi: „Varbūt viņi atgriežas” (:2,3; 36:3,7; 51:8; arī Jes.47:12). Šī Dieva nenoteiktība par to, kā Viņa tauta atsauksies Viņa vārdam, atspoguļo to, cik lielā mērā Viņš ir pielāgojies mūsu laika izpratnei. Mums arī no tā būtu jāizdara secinājumi. Ar kādu nepacietību Visuvarenais Dievs raugās uz mums, kad mēs ik dienu piesēžamies, lai lasītu Viņa vārdu! ‘Vai tie uzklausīs? Vai tie atsauksies?’

26:8 *Tev tagad jāmirst!* - Cilvēkos uzliesmo dusmas, kad mēs kritiski izsakāmies par viņu attiecībām ar Dievu un par to, kā viņi staigā Dieva priekšā, līdz ar to liekot saprast, ka viņu pieņemtais pielūgsmes veids nav pareizs.

26:19 Hiskijas laikā visai Jūdejai bija jānožēlo grēki, lai novērstu pilnīgu iznīcību – bet kaut gan viņi to nedarīja, Hiskijas lūgšana izglāba tautu. Tas ir vienas taisnprātīgas personas spēks, Dievs tik jūtīgi uztver taisnību. Vecajā Derībā ir vairāki piemēri, kad viens vienīgs taisnprātīgs cilvēks izglābj grēcīgo un garīgi vājo Dieva tautu no iznīcības; un šiem piemēriem bija jāsaprot Izraēls domai par to, ka Kristus nepārspējamais taisnprātīgums un iestāšanās par mums var glābt mūs, kas arī esam grēcinieki.

27:3 *Vēstnešiem, kas atnākuši uz Jeruzalemi pie Jūdas ķēniņa Cedekijas* – Tā vietā, lai pajautos vienīgi uz Dievu, Cedekija centās stāties savienībā ar citām tautām, lai novērstu Bābeles iebrukumu. Taču vēstījums atkal bija par to, ka cilvēku spēks neko nepanāks, ka vienīgais Jūdejas glābšanas ceļš ir pilnīga grēku nožēla.

27:5 Kad Dievs atņēma mums to, ko mēs esam parādūši uzskatīt par savu īpašumu – Jūdejas gadījumā tās nacionālā neatkarība – tad mums ir jāatzīst, ka Dievam, kā visa radītājam ir tiesības to darīt; ka nekas, kas mums ir, materiālā vai nemateriālajā ziņā, nepieder personīgi mums. Tas izriet no ticības Dievam kā Visuma radītājam.

27:6 *Pat lauku dzīvniekus Es esmu piešķīris viņam* – Tas tiek vairākkārt uzsvērts. Tas parāda Dieva jūtīgumu pret visu dzīvo radību. Tas arī varētu likt domāt par visas Dieva radības snaudošo garīgumu; Dievs kaut kādā veidā sazinās ar to. Rom.8:19-23 šķiet netieši norādām, ka Kristus atgriešanās un Dieva Valstības uz zemes nodibināšanas laikā radība gūs jaunu garīguma dimensiju.

27:14 Dieva taisnības sludināšana padarīja Jeremiju par visu cilvēku ienaidnieku. Viņa paša tauta, no zemākajiem līdz augstākajiem slāņiem, reliģiskie līderi un viņu viltus pravieši, apkārtējās pagānu tautas – visi jutās aizvainoti, dzirdot to, kas viņam bija sakāms. Arī mūsu sludināšanas dzīvē dažkārt pienāk laiks, kad mūsu uzticība Dieva vārdam liek mums justies vientuļiem – bet varbūt mums tas tikai tā liekas?

27:21 Šķiet, ka dārgie Tā Kunga nama priekšmeti bija ienesti ķēniņa namā. Mācība ir tajā, ka Tā Kunga nama piederumi nav jālieto sava labuma pēc.

28:3,4 Hananja bija pieņēmis Jeremijas pravietojumus par atjaunotni, bet apgalvoja, ka tā notiks ne pēc 70 gadiem, kā par to pravietoja Jeremija 25.nodaļā, bet pēc diviem gadiem. Un viņš vēl piemetināja, ka Jehonja atgriezīsies no Bābeles, kas bija viltus pravietojums. Tas ir raksturīgi visām viltus mācībām; neliela Dieva patiesā vārda maiņa un klupšana dažās citās lietās. Tas dara viltus reliģijas pievilcīgas to cilvēku acīs, kas nav Dieva vārda pazinēji. Mēs dzīvojam pasaulē, kurā dzird daudz balsīgu kori, kurā katrs tīko gūt savas ticības paveida piekritējus. Tikai Bībeles teksta zināšana un Bībeles galējas autoritātes pieņemšana dos mums iespēju atšķirt patiesību no maldīšanās.

28:11 *Bet pravietis Jeremija aizgāja savu ceļu* – Tādās konflikta situācijās dažreiz arī mums atliek vienīgi aiziet savu ceļu. Dievs saka vienu, un populāro reliģiju paudēji saka ko citu. Mēs varam izteikt savu sakāmo un aiziet, izvairoties no bezgalīgiem strīdiem un argumentiem.

28:13 *Ej un saki Hananjam* – Jeremija būtu varējis aiziet ar domu, ka nemūžam negrib vairs redzēt šo cilvēku. Taču viltus ticības labojums ir nepieciešams, lai palīdzētu tiem, kurus tā ir maldinājusi.

29:5,6 To visu darot, trimdinieki paudīs savu ticību Dieva vārdam par 70 gadiem, kas jāpavada trimdā. Ebreju viltus pravieši Bābelē vēstīja tiem, ka trimdas laiks drīz beigsies, un tie atgriezīsies Jūdejā (:8). Viltus mācība cenšas mums iegālvot, ka mums var būt atjaunotā Valstība jau tagad, nav nekādas vajadzības ilgi gaidīt, nav jāatzīst mūsu grēcīgums un nav ko patiesi nožēlot.

29:7 *Pielūdziet To Kungu par to, jo tās labklājība būs arī jūsu labklājība* – Tim.2:1,2 atsaucas uz šo pantu, mudinot mūs lūgt par tautu, kuras vidū mēs dzīvojam, lai mēs varētu dzīvot mierā un labklājībā.

29:15 Ebreju gūstekņu grēki trimdā izraisīs to ebreju ciešanas, kas ir palikuši zemē (:16,17). Tas ir vēl viens piemērs tam, ka grēks izraisa citu cilvēku ciešanas.

29:23 *Pārkāpa laulību – Vairākkārt kā Vecajā, tā arī Jaunajā Derībās viltus pravieši asociējas ar amorālu uzvedību. Maldīgi uzskati par Dievu noved pie aplamas uzvedības; viltus mācība nereti veicina nepareizu dzīves veidu, neaprobežojoties tikai ar Bībeles vārdu aplamu teoloģisku interpretāciju.*

Man tas ir droši zināms, un Es to apliecinu – Tas nav tik vienkārši, ka mēs sakām, ka Dieva Vārds ir Jahve, un tas nozīmē „Es esmu”. Viņš tādēļ redz un zina visas lietas, ka Viņš „ir” visā un visur, un mūsu dzīvēm ir jāpiemērojas tam, ka Viņš ir, kas Viņš ir. Ievērojiet, ka Dievs runā par Sevi kā par liecinieku un vienlaikus arī tiesnesi. Ir tā, it kā mūsu dzīves risinātos dievišķajā tiesas zālē.

29:26 *Praviešu dzīves pieredze, kas lika tiem redzēt un uztvert pasauli Dieva acīm, darīja tos citu cilvēku acīs par prātu zaudējušiem, trakiem. Šis uzskats Bībelē tiek vairākkārt uzsvērts (:24,26; Hoz.9:7; 2.Ķēn.9:11). Ja mums vien uz 10 minūtēm būtu dota iespēja, ejot pa ielu, zināt ik katra cilvēka, kas dzīvo apkārtējos namos, grēki, un jūs justu Dievu apraudam katru no tiem... vai tas neliktu jums sajukt prātā? Taču Dievs spēcināja praviešus un nav iemesla domāt, ka Viņš nespēcinās un neatbalstīs arī mūs mūsu jutībā.*

30:7 *Šī ir liela diena, nav citas tai līdzīgas! Tas ir Jēkaba bēdu laiks – Dan.12:1 to pašu domu izsaka tiem pašiem vārdiem, taču runā par galējo Izraēla glābšanu, kas nāks ar Kristu un augšāmcelšanos no mirušajiem (Dan.12:2,3). Par Bābeles iebrukumu runāja kā par Izraēla bēdu laiku (2:28; 8:15; 11:12; Neh.9:32). Pastāvēja iespēja, ka Bābeles iebrukums un Jeruzalemes ieņemšana varēja kļūt par bēdu laiku, kas vestu pie Izraēlas galīgas glābšanas ar viņu Mesijas atnākšanu; bet tā vietā tie izvēlējās ticēt viltus praviešiem un atteicās nožēlot grēkus. Līdz ar to šī iespēja tolaik neīstenojās un tika pāradresēta pēdējo dienu iebrukumam Izraēlā, Jeruzalemes ieņemšanai, Izraēlas grēku nožēlai, atsaucoties patieso praviešu vārdiem, Kristus atnākšanai, augšāmcelšanai un Dieva Valstības nodibināšanai. Tas var tagad notikt jebkuru brīdi.*

30:17 *Es dziedēšu tavas brūces – Kaut gan to brūce bija nedziedināma ar cilvēkiem pieejamiem līdzekļiem (:12,15). Dievs patiesi var darīt neiespējamo, un mums ir grūti saprast, ka tādi grēcinieki kā mēs, kas ir pelnījuši ciešanas un nāvi, var patiesi būt glābti un saņemt mūžīgo dzīvību.*

Ciāna, par kuru neviens neapjautājas – Dievs tik sāpīgi uztver to, ka citi cilvēki tā izturas pret mums, Dieva tautu. Viņš izmisīgi tiecas pēc Savas tautas un tas, ka citi to ne par ko neuzskata, liek Viņam darboties. Neskatoties uz savas tautas lielo grēcīgumu, Dievs ļoti sāpīgi uztver, ja citi apsmej to. Šis Dieva jutīgums pret mums, kas brīžiem var justies tik niecīgi un galīgi vientuļi, ir iedrošinājums mums.

30:18 Šeit redzama Dieva Valstības kā atjaunotas kādreizējās Valstības tēma, kad tā jau bija uz zemes (Ecēh.21:25-57; Ap.d.1:6). Skat arī 20.panta vārdus „kā agrāk”.

31:13 Tas notiks pēc tam, kad Rahēle būs apraudājusi savus bērnus (:15) un slēgusi jaunu derību (:31). Viņa būs kā jaunava, kas dejo ar tamburīnu rokā pēc derības noslēgšanas ar savu *ba'alu*, savu Kungu, savu vīru, kas ir aizmirsis visus viņas grēkus, kā to var vienīgi Dievišķa būtne (:13). Iemīlējušās sievietes parasti asociējas ar vieglprātību, nenosvērtību, vieglu uzbudināmību, līksmi... Un tas viss tagad attiecas uz reiz raudošo Rahēli, kas apraudāja savus bērnus, kurus Dievs bija paņēmis no viņas. Taču saskaņā ar Jaunās Derības citātiem un 31.panta interpretācijām, tā ir tā pati ‘jaunā derība’ kuru mēs noslēdzam, kad mēs kristāmieš Kristus Vārdā (Ebr.8:8,13; 12:24). Dievs priecājas par mums, un mēs priecājamies par Viņu. Brīžiem grēka iespaids var šķist tik paliekošs, ka liekas nekas nevar mainīt lietu būtību mūsu gadījumā, kā kad Rahēle apraudāja savus bērnus. Taču dramatiskais pavērsiens var notikt, kad mēs ienākam jaunajā derībā. Nav viegli stādīties priekšā, kā Dievs nomērdē Rahēles bērnus ar slāpēm, aizmirst par tiem un neliekas ne zinis (Hoz.2:3,4; 4:6; 9:12), atstāj viņu apraudam tos un tad nosusina viņas acis un runā par jaunu derību un jaunām attiecībām ar viņu. Bet galvenais visā tajā ir tas, cik radikāli grēks, tā nosodījums un grēka nožēla izmaina visu mūsu dzīvi. Tas būtu aizraujošs scenārijs filmai par mīlestību, kas pāriet aizvainojumā, atsvešināšanos, dūsmām un piekaušanu un mīlestības uzvaru patiesā mūžīgā tuvībā. Bet par šo brīnumu jāpateicas patiesas nožēlas spēkam. Un tas arī dod ieskatu cilvēka grēka dabā un tā sekās. Visi Bībeles stāsti, tēli un domas... tie liek mums saprast reizi par visām reizēm, ka reliģija un attiecības ar Dievu nevar palikt abstraktu pārspriedumu līmenī, ka uz Dieva mīlestību jāatsaucas ar tādu pat degsmi un kaislību. Visas šīs brīnišķās domas rodas, lasot Bībeli un domājot par to. Un Bībeles iejūtīga lasīšana nevar mūs atstāt

vienaldzīgus, neitrālus. Ja mēs esam derības attiecībās ar mūsu brīnišķo Dievu, tas prasa no mums visu mūsu būtību. Mūsu grēki, kaut arī piedoti, mūs vajās; un Viņa brīnišķā mīlestība nekad nerims izraisīt pateicības asaras acīs šai vienaldzīgajā, pārlietu aizņemtajā, postmodernajā pasaulē.

31:22 *Sieva aptecēs vīru* – Tas bija kas nedzirdēts, lai sieviete uzsāktu aptecēt vīrieti ar nodomu to precēt; parasti vīrieti izvēlējās sieviete. No tā izriet Rutes un Naomijas vienreizējā iniciatīva Boāsa sakarā. Mūsu grēku nožēla šeit stādīta priekšā kā sieviete, kas sāk aptecēt Visuvareno Dievu, kura sirds jau tāpat pēc tās ilgojas (:20). Tā ir dīvainā grēku nožēlas romantika, nepārejošs savstarpējs valdzinājums. Un šī Jūdejas tiekšanās pēc Dieva, šī līdz šim nedzirdētā lieta uz zemes, ir Dieva žēlastības radīta.

32:8 *Tad es nomanīju, ka tas bija mājiens no Tā Kunga* – Iegādāties zemes īpašumu laikā, kad Bābeles ķēniņa karaspēks ir aplencis Jeruzalemi (:1), kas drīz tiks ieņemta, kā Dievs Pats ir pravietojis, šķita nejēdzīgi un muļķīgi. Darījumam varētu būt kāda jēga, ja Jeremijas ģimene kādā nākotnes laikā to varētu pārņemt; taču 16:2 teiktais liek domāt, ka Jeremijam ģimenes nebija. Bet dažreiz Tas Kungs lūdz mūs darīt tādas lietas, kuras mums pašiem pat prātā nenāktu darīt, un tad mēs zinām, ka tā ir Viņa roka. Līdzīgi Pēteris, vēlēdamies pārbaudīt, vai tas ir Jēzus, kas iet pa ūdens virsmu, sacīja: Kungs, ja Tu tas esi, tad liec man nākt pie Tevis pa ūdens virsu.” Tikai Kungs var likt mums darīt tādas neiedomājamas lietas (Mat.14:28).

32:15 Atkārtots uzsvars uz pirkuma apliecinātu noformējumu bija vajadzīgs, jo pēc 70 trimdas gadiem zeme atkal celsies cenā un tiks pirktā un pārdota; un Jeremijas pirktā zeme būs vērtīga viņa ģimenes mantojuma daļa. Dievs lūdz Jeremiju ieguldīt naudu sava pravietojuma apliecināšanai, zemes atgūšanas cerībā.

32:23 *Nedarīja nekā no visa tā, ko Tu biji viņiem pavēlējis* – Viņi bija *daļēji* paklausīgi, pat Jeremijas grāmatā mēs lasām, ka viņi pienes upurus Tam Kungam. Taču dot Dievam tikai daļu sevis nozīmē nedot neko; Dievs prasa nedalītu uzticību. Un tādēļ 30.pantā teikts, ka „Izraēla un Jūdas bērni ir vienmēr kopš savas jaunības darījuši to, kas ir ļauns manās acīs”. Cits ieskats tajā ir sapratne, ka tiem, kas tic,

tiek piedēvēta taisnība; bet neticīgajiem tiek piedēvēts grēks (Rom.4:8). Tieši tāpēc visu praviešu asinis tiek pieskaitītas tiem, kas nogalināja Jēzu (Mat.23:35). Tādēļ mēs nevaram vienkārši izvēlēties neticēt un pretendēt uz sava veida neitralitāti Dieva priekšā; šis grēks tiks pievienots jau esošajiem grēkiem (Ps.69:28).

32:25 Kaut gan Jeremija izpildīja Dieva pavēli un atklāti liecināja par to citu priekšā uz tā pamata, ka Dieva apsolītā atjaunotne reiz notiks – taču droši vien viņu pašu māca šaubas, un Viņš vēstīja par tām Dievam. Mēs varam likties pārlicināti ticībā un cerībā uz nākošo Valstību, kā arī daudzi citi, bet kas zina tos iekšējos cīņus, kas katram jāizcīna.

32:37 *No visām zemēm* – Babilonieši izkaisīja ebrejus pa visu savu plašo impēriju. Esteres grāmatā lasām, ka ebreji dzīvojuši 127 impērijas provincēs; pavēle par to iznīcināšanu un pēc tam par to glābšanu bija jāraksta visās šajās zemēs lietotajās valodās (Esteres 8:9; 9:30).

32:40 *Es likšu Savu bijību tiem sirdī* – Jauno derību noslēgušajiem Dievs piešķirs jaunu sirdi (:39), kurā Viņš ierakstīs Savu bauslību (31:33). Kamēr mums pašiem ir jābūt gataviem stāties derībā ar To Kungu, mūsu glābšana nav atkarīga no mūsu darbiem, vai mūsu dzelžainās gribas, Dievs strādā caur mūsu sirdi, lielā mērā veidojot tās garīgumu.

32:44 Tās bija tieši tās lietas, kas bija jādara Jeremijam tobrīd, *pirms* šī apsolītā atjaunotnes laika. Šīs pavēles mērķis nebija tikai, lai viņa radnieku pēcnācēji saņemtu šo mantojumu (atcerieties, ka viņam pašam nebija pēcnācēju, 16:2), tas bija drīzāk aicinājums viņam dzīvot Valstības dzīvi šai dzīvē, kaut arī apkārtējā vide nemaz neatgādināja Dieva atjaunotās Valstības dzīvi. Faktiski, tā bija pretēja tai. Arī mēs esam aicināti dzīvot Valstības dzīvi savā ziņā jau šodien.

33:7 *Kā agrāk* – Viens pierādījums tam, ka nākamā Dieva Valstība būs uz zemes, nevis debesīs ir tajā, ka Valstībai jābūt atjaunotajai Dieva Valstībai, kāda tā jau bija kā Izraēlas valstība (Ecēh.21-25-27;Ap.d.1:6). Jeremijas grāmatā atkārtoti satopami vārdi „kā agrāk”, runājot par Valstības atjaunošanu – atzīmējiet arī vārdu „atkal” 11.pantā.

33:10 *Galīgi novārtā aizlaists apvidus* – Tai momentā tas tāds nebija (:1), bet Tā Kunga pravietiskais vārds ir tik drošs, ka par to, ko Viņš ir pravietojis, var runāt kā par jau notikušu. Tas pats attiecas uz 12.panta vārdiem par vietu „kas tagad ir tukša”.

33:15 Izraēlas atgriešanās no tautām, starp kurām tā bija izsijāta, saistītos ar Mesijas atnākšanu, kas vestu tos, kad tie būs atgriezušies. Hagaja 2 un Caharijas 4 liek noprast, ka Zerubābels [ar nozīmi: ‘atvase, kas nāk no Bābeles’] būtu varējis piepildīt šos pravietojumus. Bet labklājībā trimdā dzīvojošie ebreji (skat Esteres 10) izvēlējās neatgriezties, un tie, kas atgriezās, nevēlējās pildīt Dieva likumus. No citiem vēsturiskajiem avotiem izriet, ka Zerubābels atgriezās atpakaļ Bābelē. Un tā „atvases” pravietojumi tika pāradresēti Kristum; pēc kristībām Kristus Vārdā Dieva taisnprātīgums tiek piedēvēts mums. Mēs dzīvojam laikā, kad ebreji ir burtiski izsijāti pa visu pasauli; ap to laiku, kad tie atgriezīsies zemē, Kristus nāks kā „atvase”, lai atjaunotu Dieva Valstību uz zemes. Mēs varam kļūt par lieciniekiem vēl lielākai atgriešanās kampaņai zemē, nekā tā, kas notika kopš Izraēlas valsts nodibināšanas 1948.gadā.

34:11 Praviēši ne tikai atspoguļoja Dieva satraukumu un emocijas, viņi puda arī savas satraukuma jūtas. Taisnības trūkums bija praviēšu galvenās rūpes. Kas attiecas uz mums, netaisnība var būt tik izplatīta parādība, ka mēs patiesībā par to pārāk nemaz neuztraucamies. Jeremijas laikā elku pielūgsmē bija tik izplatīta, ka mēs varētu sagaidīt kā noteikumu iebrucēju neienākšanai zemē: „Aizmetiet visus savus elkus!”. Taču 11. un 22. panti sola tiem atelpu, ja tie pārstās ļaunprātīgi izmantot savus brāļus. Kad ebreji uz kādu laiku atbrīvoja savus brāļus, pasludinot brīvību – apsolutais nosodījums tika apturēts. Kad tie atkal atsāka ekspluatēt savus brāļus, atņemot tiem „brīvību”, kas pienākas visiem, kas radīti pēc Dieva tēla un līdzības, tad Bābeles karaspēks atgriezās. Un mums ir jāuzdod sev jautājums, vai mēs sludinām brīvību brāļiem – jebšu apspiežam tos, nedodot tiem justies brīvības cienīgiem, kā tas pienākas visiem Dieva bērniem.

34:17 *Visām pasaules / zemes valstīm* – Ebreju vārds *eretz* nozīmē zemi kā planētu, tā arī Ābrahāmam apsolutīto „zemi”. Šī neskaidrība palīdz izprast kā atjaunotnes pravietojumi būtu varējuši piepildīties, sapulcējot kopā visus pa 127

babiloniešu un persiešu impērijas provincēm izsijātos ebrejus tolaik impērijas pakļautajā zemē; taču šie pravietojumi piedzīvos galējo piepildījumu mūsu pēdējās dienās Izraēlas atjaunotnē, kad tie atgriezīsies no viņu dzīves vietām visā plašajā pasaulē.

34:18 Šeit ir runa par to, kā ebrejiem ir jāmirst, jo tie aizgāja pa vidu starp abiem pārcirstā upura teļa gabaliem derības noslēgšanas laikā. Šī rituāla pamatdoma bija: 'Lai mani pārcērt uz pusēm, ja es neturēšu svētu savu solījumu'. Dievs ir noslēdzis tādu derību arī ar mums. 1.Moz.15 Viņš deva vienpusēju apsolījumu Ābrahāmam un mums kā Ābrahāma dzimumam, pateicoties kristībām Kristus Vārdā (Gal.3:27-29); un Viņš izgāja starp pārcirsto upura dzīvnieku pusēm par apstiprinājumu tam. Bet tas bija nemirstīgais Dievs, kas to piedāvāja, pakļaujot Sevi potenciālajam lāstam! Un Viņš to pierādīja Sava Dēla nāvē. Tādā veidā Viņš apstiprināja Ābrahāmam doto apsolījumu nelokāmo drošību; apsolījumu, kas ir ar mums noslēgtās jaunās derības pamatā (Rom.15:8; Gal.3:17). Parasti abas derību slēdzošās puses iet starp pārcirsto upura dzīvnieku pusēm – bet 1.Mozus grāmatā to darīja vienīgi Dievs. Tā bija vienpusēja derība, ko Dievs deva cilvēkam kā vienpusējas žēlsirdības paraugu. Kungs mira, tā kā Viņš mira, lai līdz mūsu apziņai nonāktu, cik patiesi tas ir – ka Visuvarenais Dievs ir noslēdzis nopietnu vienpusēju derību ar mums personīgi, lai dotu mums Valstību. Tādu žēlastību vienkārši nevar pieņemt kā pašu par sevi saprotamu, mums nav izvēles, mums ir jāgriežas žēlastības un rūpības pilniem pret citiem – un mums ir vienkārši unikāla motivācija, lai to darītu, kurai līdzīgu šī neticīgā pasaule nespēj piedāvāt. No viena redzes viedokļa, vienīgais veids kā mēs varam zaudēt glābšanas iespēju ir stūrgalvīgi atteikties no dalības šai derībā.

35:14 Jonadaba izvirzītās prasības reābiešu dzimtai bija nepamatotas. Nebija nekā slikta viņa dzeršanā, namu celšanā, viņa dārzu dēstīšanā, jo visas šīs trīs lietas ar Dieva svētību tika dotas Izraēlam Kānaānā (5.Moz.6:11; 8:12; Ps.104:15). Galvenais bija tajā, ka reiz citi cilvēki var tik rūpīgi ievērot ciltstēva dotās pavēles, pat ja tās ir nevajadzīgas un arvien mazāk atbilstošas – cik daudz lielākā mērā mums būtu jāpakļaujas Dieva vārdam! Mums visapkārt ir dzīvi piemēri, kad cilvēki visu savu dzīvi velta, lai aizstāvētu maldīgus principus. Ateistu pašuzpurēšanās piemēri ir mūsu acu priekšā. Cilvēki atdod savu dzīvību par to, kam viņi tic un par

politiskiem līderiem – pat ja šie uzskati nav pareizi un līderi stāv uz māla kājām! Cik daudz uzticīgākiem būtu jābūt mums... mūsu Dieva un Viņa Dēla nemainīgās taisnības priekšā! *Ja viņi var to darīt* – kāpēc gan mēs to nevaram, kāpēc mēs nevaram darīt vēl vairāk? Mēs varam nodoties pārdomām par to, ka Jonadabs pavēlēja savai dzimtai atteikties no Dieva piešķirtajām svētībām (namiem, vīna, vīna dārziem). Pastāv dažādi garīgās dzīves līmeņi; mēs varam grābt visas Dieva dotās svētības un patverties tajās, vai mēs varam atteikties no tām, atdot tās citiem, lietot tās Viņa labā, atteikties no tām vienkārši, lai vingrinātu mūsu paškontroles garīgos muskuļus.

36:2 Jeremijam bija jāpieraksta Dieva vārdi rakstu ritulī, jo Dievs cerēja, ka *varbūt* (:3) Jūdeja atgriezīsies no sava ļaunā ceļa. Dievs atzina, ka regulāra vārda lasīšana varētu iedarboties stiprāk un tie izjustu nepieciešamību darboties. Dzirdēt kādu lasām ir viena lieta, bet cita ir, kad tu pats lasi šos vārdus. Mēs, kas varam lasīt Bībeli, kas agrāk visiem nebija pieejama, esam daudzkārt vairāk svētīti, lai varētu izprast Dieva vārda būtību. Un mēs tiksim saukti pie atbildības, ja mēs iztērēsim mums doto laiku tukšu lubu romānu lasīšanai.

36:3 Dievs saka, ka varbūt Jūdas nams *dzirdēs Viņa vārdu* un atgriezīsies; 7.pantā Jeremija atkārtoti to pašu, sakot, ka varbūt viņi *lūgs* Dievu un nožēlos grēkus. Tādēļ lūgšana liecina, ka mēs esam sadzirdējuši Dieva vārdu. Viņa vārdi atstāj iespaidu uz mūsējiem. Ja Dieva vārds paliek mūsos, tad lūgšana gūst spēku, jo mūsu vārds saplūst ar Dieva vārdu mūsu lūgšanā (Jāņa 15:7).

36:9 Paradokss ir tajā, ka valdība gavēja, bet nevēlējās dzirdēt Dieva vārdu. Pat gavēnim nav nekādas nozīmes, ja mēs nepakļaujamies Dieva vārdam.

36:19 Cilvēku dabā ir censties tikt vaļā no sliktu ziņu nesēja, un tas tā ir it īpaši, ja tas attiecas uz grēku nožēlas sludināšanu un Dieva prasībām cilvēku dzīvēs. Tas ir galvenais reliģisko vajāšanu iemesls. Mūsu dvēselei neērtības izraisošais avots ir jāaizvāc, vai pat jāiznīcina.

36:23 Kā jau tika atzīmēts 19.pantā, cilvēka dabīgā reakcija uz Dieva vārdu, kas cenšas modināt viņa sirdsapziņu, ir tikt vaļā no šo ziņu nesēja, jebšu iznīcināt viņu. Mūsdienās viens veids, kā atbrīvoties no mums netīkamajām Dieva vārda

prasībām, ir paziņot, ka šīs daļas nav Dieva iedvestas; ka tās nemaz nav Viņa vārds, bet gan to laiku uzskati; vai arī uzsākt akadēmiska rakstura pārspriedumus, lai miglā tītu skaidri izteikto prasību, runātu par tulkojuma neprecizitāti un tml.

36:24 *Neizbijās* – Kad lielkungi pirmo reizi dzirdēja šos vārdus, tie izbijās (:16). Mūsu Dieva vārda izpratne un atsauksme uz to nereti ir atkarīga no apkārtējo reakcijas. Neticīgo sabiedrībā mums rodas kārdinājums skatīt tos viņu acīm... Bībeles lasīšana un tās izraisītās domas ir cilvēka dziļi personīga lieta, un brīžiem tā prasa, lai mēs būtu gatavi stāvēt par to, būdami vieni, pat uzgriežot muguru visai pasaulei, ja nepieciešams.

37:12 Vēlāk Jeremijas grāmatā mēs lasām, ka Jeremijam tika piedāvāta iespēja doties pelnītā atpūtā Bābelē vai arī palikt ar garīgi vājākajiem ļaudīm zemē. Viņš izvēlējās palikt ar tiem un pat doties uz Ēģipti līdz ar vājākajiem no tiem. Iespējams, viņš bija mācījies no šo laiku pieredzes. Mēs arī gūstam mācību no neveiksmēm kādā situācijā, lai nākamreiz būtu stiprāki kādas citas izvēles priekšā. Šķiet, ka viņam tas viss jau bija līdz kaklam un viņš vienkārši gribēja tikt vaļā no saviem agresīvajiem, allaž noraidīti noskaņotajiem Jeruzalemes klausītājiem. 32:25 teiktais liek noprast, ka Jeremija nebija apmierināts ar to, ka viņam jāpērk tas zemes īpašums, lai viņa radnieki, iespējams, to mantotu atjaunotās Valstības laikā pēc 70 gadiem, pēc viņa nāves. Un viņš gribēja to baudīt tagad. Un tā iemesla dēļ viņam bija jācieš. Mēs nevaram vienlaicīgi cerēt uz mūžību *un* baudīt dzīvi jau tagad, pat ja mums var būt kāda šīs dzīves priekšnojauta.

37:17 Dieva vārda zinātāji atrod tajā uzmundrinājumu savas dzīves situācijās – taču šis uzmundrinājums ir atkarīgs no tā, kā viņi izprot Dieva vārdu, un no to spējas saredzēt savas situācijas līdzību ar to cilvēku situācijām, kas aprakstīti Bībelē. Tā, kad Cedekija lika atvest Jeremiju no cietuma, lai iztaujātu to par Dieva vārdu, viņam būtu bijis jāatceras, ka viņš pārdzīvo situāciju, kas līdzīga faraona pieredzei ar Jāzepu (skat arī :20). Jeremijas izmisīgais lūgums nesūtīt viņu atpakaļ uz cietumu, lai viņš tur nomirtu, sabalsojas ar Jāzepa lūgumu brāļiem; jo arī Jeremija tika nolaiests bedrē, kur nebija pat ūdens, tāpat kā Jāzeps (1.Moz.37:24). Taču Cedekija nevēlējās to saskatīt, viņam būtu bijis jāieklausās Jeremijas teiktajā, kā faraons ieklausījās Jāzēpā un izglābās. Viņam bija dota iespēja to redzēt, bet

viņš tam nepievērsa uzmanību. Viens no daudziem iemesliem, kāpēc mums katru dienu jālasa Bībele, ir, lai mēs labāk iepazītu Rakstus un vieglāk varētu savietot tajos aprakstīto cilvēku situācijas ar mūsējām.

38:7 *Etiopietis Ebedmelehs* – Kā tumšādainam svešzemniekam, turklāt vēl einuham viņam bija jābūt nicināmam Jeruzalemes sabiedrībā. Bet tieši nicinātos Dievs izvēlas būt par Savas tautas glābējiem. Un tieši šie cilvēki var iejusties tādu cilvēku ādā kā Jeremija. Mēs arī varam būt tādi, ja mēs dziļi izjūtam to, kas mēs patiesi esam un mūsu grēku lielumu.

38:16 *Kas radījis mūsu dvēseli* – Tas fakts, ka Dievs radījis mūsu dzīves, nozīmē, ka mēs nedrīkstam atņemt citam cilvēkam dzīvi, kā tikai pēc Viņa īpašas pavēles.

38:22 *Tavas kājas iegrimušas un iestigušas dubļos* – Galvenais uzsvars ir uz vārdiem „*tavas kājas*”. Jeremija liecināja Cedekijam, cenšoties rast viņā atbalsi. Jeremija brīdina viņu, ka politiskajā un garīgajā ziņā viņa kājas ir iestigušas dubļos – pēc tam, kad paša Jeremija kājas bija iestigušas dubļos un viņš tika brīnumainā kārtā izvilkts no tiem (:6). Mums ir jācenšas rast sasaisti ar reālo pasauli, kurā cilvēki, kas mūs klausās, dzīvo un mīl, strādā un izklaidējas, smejas un raud, cīnās un cieš, noveco un mirst. Šo sasaisti mēs rodam, atklājoties tiem kā tādi paši cilvēki kā viņi, ka mēs it nemaz neesam spīdošās bruņās tērpti bruņinieki; mēs salīdzinām mūsu pieredzi ar viņu pieredzi, lai sasniegtu to mirkļa ‘uzplaiksnījumu’, kad mūsu pieredzes saskaras un mēs to saskatām viņu acu mirdzumā. No šī brīža, kad mēs esam saskatījuši uzticību viņu acīs, mēs varam nest viņiem evaņģēlija vēsti. Jo tuvāki mēs viņiem kļūstam, jo ticamāks ir mūsu vēstījums.

38:23 *Šī pilsēta izgaisīs uguns liesmās* – Dievs būtu varējis darīt tā, ka Cedekijas grēku nožēla būtu izglābusi visu Izraēlu. Taču viņa nevēlēšanās nožēlot grēkus, viņa bailes no citu cilvēku, kas jau bija nosodīti, apsmiekla noveda pie tā, ka sods nāca pār visu Viņa tautu. Tas nozīmē, ka dažreiz uzrodas tādi apstākļi, ka Dievs vēlas izglābt tautu, pateicoties kāda cilvēka garīgumam, taču ja cilvēks neizvēlas to darīt, glābiņam nav *obligāti* jānāk no citurienes, kā tas bija Esteres gadījumā.

39:5 Līdzībā par labo samarieti aprakstīts cilvēks, kuram ceļā no Jeruzalemes uz Jēriku uzbrūk laupītāji un kuru izglābj Dieva žēlastība, kad cilvēki vienaldzīgi paiet

tam garām (Lūkas 10:30). Pusdzīvais cilvēks pārstāv mūs visus, taču viņš ir radīts pēc Cedekijas tēla. Šis vājais ķēniņš, kas mīlēja klausīties Dieva vārdu un gribēja darīt labu, bet bija pārāk vājš un, ļaujoties apstākļu plūdumam, nopietni grēkoja – pārstāv ik vienu no mums.

39:10 Šie nabagie tautas brāļi nebija garīgi stipri, turpretim vismaz daži no labāk pārtikušajiem, kas bija aizdzīti uz Bābeli, nožēloja grēkus un daži atgriezās zemē pēc 70 gadiem. Nabadzība ne vienmēr nozīmē garīgumu; jo tā var pārņemt cilvēku un novērst to no Dieva.

39:18 *Jo tu paļāvies uz Mani* – Ebedmelehs saņem uzslavu par savu ticību, taču tai pat laikā Dievs atzīmē, ka viņš baidās (:17). Ideālajā gadījumā ticībai būtu jānovērš bailes. Ebedmelehs baidījās, bet tomēr ticēja. Iespējams, ka ticība reti kad ir pilnīga cilvēkā, taču Dievs to pieņem Savā žēlastībā. Ievērojiet, ka Ebedmeleham solīta glābšana par ticību Dievam, nevis par pravieša Jeremijas izglābšanu, kā varētu sagaidīt. Un no tā redzams, ka labie darbi paši par sevi Dievam nav tik svarīgi; būtiska ir ticība Viņam.

40:4 *Visa zeme tavā priekšā* – Jeremija būtu varējis atcerēties, ka Lats atradās līdzīgā stāvoklī, arī viņš varēja izvēlēties, kur dzīvot; un viņš kļūdījās, izvēlēdamies Sodomas apkārtni, kā dēļ viņam bija garīgi jācieš. Tam bija jādara Jeremiju piesardzīgu, lai viņš neizdarītu nepareizo izvēli. Jo labāk mēs orientējamies Rakstos, jo vairāk mēs nododamies pārdomām šai sakarā, jo vieglāk mums saredzēt situāciju līdzības, jo skaidrāka kļūst lēmuma izvēle.

40:6 Jeremija bija populārs Bābelē, jo viņš bija atkārtoti mudinājis Jūdeju padoties tiem un pravietojis Bābeles uzvaru. Viņam tika piedāvāta pelnīta atpūta labklājībā Bābelē starp tiem ebrejiem, kuri nākotnē, saskaņā ar pravietojumu, atgriezīsies pie Dieva, nevis starp pašiem nabagākajiem, kas palika zemē. Jeremija izvēlējās palikt ar nepastāvīgajiem jūdiem, kuriem būs jāizcieš visas praktiskās un ekonomiskās problēmas, ko izraisa anarhija, laupītāju bandas un ilgstošas karadarbības rezultātā izpostītā zeme, un viņš izvēlējās palikt ar materiāli un garīgi vājākajiem. Tie nevarēja būt pārāk patīkama sabiedrība. Pirmajā gūstekņu sastāvā, kas tika aizvesti uz Bābeli, bija taisnais Daniēls un viņa draugi, Ecēhiēls un citi pravieši. Bet Jeremija izvēlējās grūtāko ceļu, palikt ar vājākajiem un nabagākajiem;

viņam droši vien ļoti trūka garīgas sabiedrības. Dažādos kontekstos arī mēs nereti tiekam nostādīti izvēles priekšā, un ja mūs patiesi motivē Kristus mīlestība, tad mēs tieksimies pēc augstāka līmeņa izvēles, kā Jeremija to darīja.

40:9 *Nebīstaities kaldejiem kalpot* – Gedalja atsaucas uz Jeremijas vārdiem 27:8,11, 12, kur viņš aicināja jūdus atzīt savus grēkus, par kuriem ir jācieš sods, kalpojot kaldejiem. Viņi to nedarīja un tādēļ tika pakļauti iznīcībai. Bet, šķiet, arī vēlāk Gedalja arvien mudināja tautu pieņemt šo principu.

40:10-15 Šeit aprakstītā labvēlīgā situācija, kā materiāli, tā arī garīgi, iespējams, bija radusies tāpēc, ka ļaudis bija paklausījuši Jeremijas agrākajiem aicinājumiem kalpot kaldejiem (skat kom.9.p.). No 41:5 teiktā varētu noprast, ka nopostītais templis vismaz daļēji darbojās; un kādi 80 vīri bija sagraizījuši sevi grēku nožēlas pilni, dedzīgi vēloties, lai Tas Kungs uzklausītu viņu lūgšanas, un viņi pienesa upurus Viņam. Ķēniņa meitām bija atļauts palikt Micpā un daži no ķēniņa augstākās varas nesējiem arī bija palikuši zemē (42:1). Par šādu situāciju Jeremija nebija pravietojis; visi pravietojumi runā par pilnīgu tautas iznīcību un Dieva sakaru saraušanu ar šo zemi. Taču dusmās Dievs atcerējās žēlastību, šeit patiešām ir redzama žēlastība. Taču atkal jāsaprot, ka šī situācija nevarēja ilgi turpināties cilvēku vainas dēļ – šoreiz Ismaēla ļaunuma dēļ, par kuru vēstīts 41.nodaļā, un Gedaljas gudrības trūkuma dēļ, kā par to liecina 16.pants.

41:1 Maizes laušana, sēžot kopā pie galda, bija sadraudzības un kopības zīme. Tādēļ maizes laušanas rituāls ir domāts kā liecība, ka Kungs mūs pieņem, ka Viņš ir vienmēr gatavs to darīt kopā ar mums.

41:5 Skat kom.40:10:15.

42:4 *Es neslēpšu jums nevienu vārdu* – Pāvils oriģinālā lieto šo pašu frāzi Ap.d.20:20 tai pašā kontekstā, paziņojot Dieva tautai, ko Viņš viņam ir atklājis. Daudzas Bībeles personāžu atsauces uz citu Bībeles personāžu vārdiem var būt pilnībā neapzinātas; viņi ir tik pilni ar Dieva vārdu, ar pārdomām par to, ka šīs frāzes uzpeld no sirds dziļumiem. Tieši tādā veidā Bībele kļūst mūsos par dzīvu vārdu; tā ka pat runādami paši ar sevi savās sirdīs, mēs lietojam Bībeles vārdus un izteicienus (Ef.5:19). Tā arī ir garīguma un kristietības būtība.

42:6 *Mēs klausīsim* – Attieksme ir lieliska – uz papīra. 43.nodaļa vēsta, ka viņi vienkārši noraidīja saņemto atbildi. Tobrīd tie griezās pie Dieva, lai saņemtu Viņa norādījumus, kad pašu prāti jau bija sagatavojuši vēlamo atbildi. Tā ir attieksme, kas noniecina lūgšanas un Bībeles lasīšanas vērtību – ļaudis var rīkoties cerībā, ka viņu uzskati un vēlmes tiks apstiprinātas, bet ja šie uzskati netiek apstiprināti, viņi tik un tā turpina rīkoties tā, kā bija nodomājuši. Lūgšana un Bībeles studēšana prasa to darīt ar prāta atvērtību un vēlmi sekot norādījumiem, pat ceļos un izvēlēs, kuras mums it nemaz nav par prātam.

Mūsu Dieva, pie kura mēs tevi sūtām – Lūgšanu viņi redzēja kā iešanu pie Dieva, stāšanos Viņa vaiga priekšā. Kaut arī mēs visu laiku staigājam Dieva priekšā, tas nenozīmē, ka mēs nevarētu īpaši pievērst sev Dieva uzmanību, jo tā jau arī ir lūgšanas būtība.

43:2 Skat kom.42:6. Izeja no stāvokļa, kad Dieva vārds mums saka to, ko mēs negribētu dzirdēt, ir apgalvot, ka faktiski šī daļa nav Dieva iedvesta. Problēma ar dažu Dieva vārdu noraidīšanu – to, kas mūs neapmierina – ir tajā, ka tad mums nav līdzekļu, kā noteikt, kuri vārdi ir pieņemami un kuri nav; šis process kļūst tik subjektīvs, ka runa vairs nav par Dieva vārdu, bet par mūsējo. Un Dieva vārda kā neiedvesta noraidīšanas pamatā ir lepība – jo „visi nepakļāvīgie (lepnie, oriģ.) vīri” atteicās pieņemt Jeremijas teikto kā Dieva iedvestu.

43:5 *Jūdas tautas atlikumu, visus, kas no visām tautām, kur tie bija izklīdināti, bija atgriezušies atpakaļ* – Šķiet, ka īsajā miera starplaikā uzreiz pēc Jeruzalemes nopostīšanas (skat kom.40:10-15) daži ebreji, kas bija aizbēguši uz Jūdejas kaimiņvalstīm, bija sākuši atgriezties. Tas grasījās izvērsties par Jeremijas pravietotās atjaunotnes un atgriešanās, kurai bija jānāk pēc 70 gadiem, priekšnojautu, taču to ticība Ēģiptei un neticība Jeremijas pravietiskajam vārdam nozīmēja, ka šis iespējamais notikums pavērsiens neīstenojās. Ar Dieva svētību arī mums paveras visdažādākās iespējas, taču mūsu neticība un vēlme sekot saviem instinktiem nedod mums iespēju tās īstenot.

43:8 *Pār Jeremiju Tahpanhesā* – Neticami, ka Jeremija devās turp līdz ar viņiem, neskatoties uz to, ka viņa pravietiskajiem vārdiem netika pievērst nekāda uzmanība un viņu pašu nozākāja par viltus pravieti. Taču tik lielā mērā viņš sevi

identificēja ar Dieva tautu, lai cik vāja tā būtu. Pēc šo pantu lasīšanas citu Dieva saimes ļaužu vājībai nebūtu jāliek mums vairīties no tiem. Mums ir jāpaliek ar tiem, kā Jeremija to darīja.

44:3 Atkal un atkal Jeremija vaino ļaudis par to, ka tie tīšuprāt izraisa Dieva dusmas, pielūdzot līdz ar Viņu arī citus dievus (7:18,19; 11:17,18; 25:6; 44:3-8) – kad kāds vērotājs no malas varētu teikt, ka tie vismaz *kaut ko* dara, ka Jeremija varētu likties mierā. Taču nepieciešama ir nedalīta uzticība Dievam!

44:14 *Tie turp neatgriezīsies, izņemot dažus atsevišķus bēglus* – Brīnumaina ir Dieva žēlsirdība. Viņš bija solījis pilnīgi iznīcināt Jūdeju; taču daži izdzīvoja. Viņš bija teicis Jeremijam, ka Viņš neuzklausīs Jeremijas lūgšanas par tautu (7:16; 11:14). Taču Jeremija lūdza par šo tautas atlikumu, un Dievs atsaucās (42:6). Ļaudis bija svēti nosolījušies klausīt Dieva vārdam. Viņš tiem bija liedzis iet uz Ēģipti. Viņi gāja. Dievs teica, ka tur viņi tiks iznīcināti, ka „no tiem neizglābsies neviens”. Un tagad Viņš liek noprast, ka daži tomēr atgriezīsies no Ēģiptes. Tik stipra ir Viņa vēlme sadarboties ar Savu tautu. Skat kom.28.pantam.

44:17 *Mums klājās labi, mēs neredzējām nekā ļauna* – Viņiem vienkārši gribējās dzīvot labi un neredzēt nekā „ļauna”, proti, iznīcības posta. Taču viņi bija apgalvojuši „Vai nu mums tas patīk, vai nepatīk, mēs klausīsim Tā Kunga balsij” (42:6). Viņi gribēja labi dzīvot šai dzīvē, tieši tagad; tie nevēlējās pieredzēt ļaunu šobrīd kā gatavošanos Dieva nākamajai Valstībai. Labklājības evaņģēlija sludināšana arī ir pilnībā pārprasta mācība; caur daudz bēdām mums jāieiet Dieva Valstībā (Ap.d.14:22).

44:19 Šeit tiek akcentēta sieviešu loma lēmumā pienest upurus „debesu ķēniņienei”. Iespējams, sievietēm iepatikās doma par sievieti-dievieti un tāpēc viņas noraidīja To Kungu. Cilvēki, kas tiek pazemoti un izmantoti, kā tolaik sievietes, var nonākt pie noraidošas attieksmes pret To Kungu, domādami, ka kāda cita reliģiska sistēma spēs novērtēt tos, kad faktiski vienīgi Tas Kungs var kādu cildināt un galu galā vērst ļaunu par labu.

44:28 Kaut gan 27.pantā teikts, ka visi no Jūdas, kas Ēģiptes zemē, mirs; tomēr šeit teikts par nelielu atlikumu, kas no Dieva žēlastības tomēr atgriezīsies. Skat kom.14.pantam.

45:5 Dieva vārds Baruham nemeklēt neko lielu tika teikts tai kontekstā, ka visai Jūdas tautai bija pienācis laiks būt Bābeles karaspēka pārņemtai un iznīcinātai. Līdzīgi arī Jēkaba 5:3 runāts par mantas krāšanas nejēdzību pēdējās dienās. Ja Jēzus atgriešanās un Viņa Valstības nodibināšana ir tuvu klāt pienākusi, tad mantas uzkrāšana šai lietu sistēmā, kurai drīz jāiet bojā, ir vairāk nekā dīvaina. Dzīvot tā, it kā Kristus var atgriezties ik katru brīdi, bija agrīno kristiešu vadmotīvs. Ar to nav teikts, ka mēs *zinām*, ka tā diena drīz pienāks; taču mums ir jādzīvo tā, *it kā* tā būtu.

46:2 Nepaklausīgie ebreji bija aizbēguši uz Ēģipti, jo tur tie cerēja saņemt atbalstu un dzīvot bez bailēm no babiloniešiem. Šeit Dievs pravieta, ka ēģiptiešu armija tiks iznīcināta un nebūs nekāds atbalsts ebrejiem. Ēģipte nereti kļūst par cilvēku varas simbolu, kurai Dieva tauta tiecas vairāk uzticēties nekā Viņam. Viņa prasību izpilde nereti runā pretī cilvēku instinktam; palikt Bābeles okupācijā Jūdejas drupās faktiski bija ceļš uz mieru; taču Ēģipte vienmēr izskatās loģiskā, pievilcīgākā izvēle.

46:5 *Kādēļ Es tos redzu* – Jeremijam, tāpat kā mums, brīžiem bija grūti vēstīt sliktās ziņas grēciniekiem, kā arī par dzīvības zaudēšanu cilvēka lepības dēļ.

46:9 Oriģinālā, kā šeit, tā arī 5.pantā „vīri” tiek lietoti ar apzīmētāju „varonīgie”, kas sasaucas ar ebreju vārdu *elohim*, kas arī nozīmē „varonīgie vīri” vai arī ‘viens Visuvarenais’, kuri bieži attiecināmi uz Dievu un Viņa karapulkiem. Jūdeja deva priekšroku ticībai Ēģiptes varonīgajiem vīriem un to sabiedrotajiem, nevis Izraēla Dieva varonīgajiem vīriem. Tādēļ 18. pantā Tas Kungs sauc Sevi par „Kungu Cebaotu” (= Pulku Kungu). Viņa pulki nav salīdzināmi ar cilvēku karapulkiem. Ik dienu un dažreiz ik stundu mēs tiekam nostādīti tās pašas izvēles priekšā – ticēt Dieva vai cilvēku varenībai. Rakstos iemūžinātā vēsture mums dota pareizās izvēles izdarīšanai.

46:27 *Neviens viņu vairs netraucēs un nebiedēs* – Tā tas būs atjaunotās Dieva Valstības laikā; taču arī tolaik Jūdejai tiek teikts: „Nebīsties!” (:28). Tiem bija

jādzīvo tā, kā viņi dzīvos mūžīgi Valstībā, un arī mēs esam aicināti dzīvot Valstības dzīvi tagad. Šai ziņā, kā Jēzus nereti solīja, mums, kas ticam Viņam, „ir mūžīga dzīvība” (1.Jāņa 5:13); ne tāpēc, ka mēs nekad nemirsim šai dzīvē, bet tai ziņā, ka mēs jau tagad varam dzīvot tā, kā mēs dzīvosim Valstībā.

47:1 Filistieši bija vēl vieni no tiem, kam Jūdeja ticās pieslieties bailēs no babiloniešiem; bet šeit tiek pravietota to bojā eja. Viņiem bija jāsaprot no Bībeles pierakstiem, ka filistieši ir Dieva ienaidnieki, tiem bija jāizdzen filistieši no zemes, nevis jābiedrojas ar tiem.

47:6 Atkal, tāpat kā 46:5, mēs jūtam, ka Jeremija ir noguris no visas šīs asinsizliešanas un ilgojas pēc miera. Mēs varam justies līdzīgi, vērojot mūsu pasauli un pravietojumus par tās tuvāko nākotni. Taču, ja Jūdeja būtu bijusi uzticīga Dievam, nebūtu notikusi Bābeles ielaušanās Jūdejā, nebūtu iznīcinātas tautas, ar kurām Jūdeja gribēja veidot savienību, lai to atturētu, tā vietā lai nožēlotu grēkus Dieva priekšā.

48:6 Šķiet, ka Dievs gribēja saudzēt dažus no moābiešu pagāniem, kas tik naidīgi bija izturējušies pret Viņa iemīļoto tautu. Viņš piedāvāja tiem to pašu izvēli, kuru Viņš bija piedāvājis Jūdejai – ja tie ticēja, ka babilonieši patiesi iekaros viņu zemi, tad tiem bija attiecīgi jārikojas. Bet tāpat kā vadoņi izmisīgi turas pie varas grožiem, tā arī cilvēki vairāk par visu grib saglabāt ierasto dzīves kārtību un vidi; mēs visi pēc dabas esam tik konservatīvi, kā Jēzus to atzina Lūkas 5:39 izklāstītajā līdzībā. Ierastais ir jā saglabā par katru cenu, mēs domājam; kamēr Dieva vārds pieprasa no mums šķietami nedabīgas radikālas izmaiņas. Šī tēma turpinās 11.pantā, kur Moābs tiek salīdzināts ar vīnu, kas pārāk ilgi nav ticis pārliets citā traukā.

48:9 Dievs patiesi vēlējas, lai Moābs paklausītu Viņam; vai, iespējams, tas bija Jeremijas starpsauciens, kas arī vēlējas, lai Moābs aizbēgtu no viņu zemes un tādējādi izglābtos no babiloniešu nestās iznīcības. Nebija ne vēsts no ļauna prieka par Izraēlas vēsturiskā ienaidnieka ciešanām, tāpat arī ticīgajiem nevajadzētu iekvēloties nacionālajā naidā pret citas rases pārstāvjiem; ar tādu attieksmi Dievs un Jeremija atklāj katras personības patieso vērtību un arī vēlmi, lai viņu attieksme mainītos.

48:13 Plānotajam sodam pār Moābu bija jānovērš viņus no viņu dieva Kamoša. Tais dienā tauta nevarēja pastāvēt bez sava nacionālā dieva, un jebkurā gadījumā visos cilvēkos pastāv iekšēja dziņa vismaz ko neko pielūgt. Šķiet ka varētu būt bijusi doma, ja viņi novērsīsies no Kamoša, tad viņi pieņems Jahve kā savu nacionālo Dievu.

48:31 *Tādēļ Man jāvaid par Moābu* – Moābam pašam bija jāraud par savu izpostīto zemi (:20), bet Jeremija bija tā identificējies ar tiem, ka izjuta viņu nākamās ciešanas un postažu kā savējo un jau iepriekš to apraudāja. Tik liela bija Jeremijas pārliecība, ka viņa pravietojums piepildīsies. Viņš nebija vienkāršs ziņas pienesējs, kas to uztver kā darba pienākumu, Viņš identificējās ar saviem klausītājiem un juta tiem līdzī. Tādai ir jābūt arī sludināšanai. Mums jājautā sev, vai mūsu sirds asiņo par šo pasauli, vai mēs kādreiz esam lējuši asaras par cilvēkiem, kuriem mēs sludinām un par apkārtējo pasauli, kas strauji virzās pretim iznīcībai.

48:36 *Tādēļ mana sirds raud par Moābu* – Iepriekšējos pantos, bez šaubām, skan Dieva Paša vārds. Kā Viņa, tā arī Jeremijas sirds vaid par Moābu [skat kom.31.pantam], pastāvīgo Dieva tautas ienaidnieku. Dievs raud par augstprātīgajiem, par nosodītajiem, par Saviem ienaidniekiem (:42). Un mums, kad brīžiem mums uznāk bailes par to, kā Viņš par mums spriedīs, tas ir jāatceras; galu galā Viņa mīlestība un vēlme glābt ir milzīga, un mēs, pretēji Moābam, esam atklāti parādījuši kristībās, ikdienas lūgšanās un dzīvē ticībā, ka mēs patiesi vēlamies tikt glābti.

48:47 Pēdējo dienu Moāba svētība būs Kristus atgriešanās laikā, kad visi Izraēla dusmīgie kaimiņi beidzot rimsies un pieņems Izraēla Dievu. Tieši tā beidzas daudzie pravietojumi par viņu nosodījumu. Ļauno iznīcība ir tikai daļa no Dieva lielākā nodoma piegriezt visu tautu ļaudis Viņam un mūžīgajai Viņa Valstības svētībai uz zemes.

49:1 *Kāpēc tad Milkoms guvis mantojumu Gada zemē* – Tas bija Amons, kas bija šķērsojis viņu robežas, lai ieņemtu zemi, kas bija paredzēta Gada ciltij Izraēlā; tādēļ 2.pantā teikts, ka Izraēls saņems atpakaļ mantojumu no Amona. Bet Milkoms, amoniešu dievs, šeit minēts it kā viņš būtu Amons (tāpat arī 3.pantā).

Ļaudis identificējas ar sava dieva vārdu, jo tie, kas pielūdz elkus, kļūst līdzīgi viņiem (Ps.115:8). Izraēls atšķīrās no citiem ar to, ka viņiem bija nacionālais Dievs, Jahve, bet viņi pilnībā neidentificējās ar Viņu, jo viņi pielūdza arī citus dievus, kā piemēram, Milkomu, kuru pielūdza apkārtējās tautas. Būdami kristīti Kristus Vārdā, mēs kļūstam par Ābrahāma dzimumu (Gal.3:27-29) un pilnīgi identificējamies ar mūsu Dievu.

49:9 *Kad naktī ieslapstās zagļi, viņi paņem tik daudz, cik viņiem pietiek* – Tas atgādina Sal.pam.6:30, kur teikts, ka zaglim nav tik liels negods, kad viņš zog, lai apmierinātu savu izsalkumu. Kaut gan grēks ir grēks, šķiet, ka ir runa par grēka līmeņiem, tādēļ arī pēc Mozus bauslības pienākas pienest dažāda līmeņa upuri par dažādiem grēkiem. Dievs ir it īpaši dusmīgs uz tiem, kas gūst baudu grēkojot, kā piemēram, Edoms, jo tie grēkoja, it kā tīksminādamies par to, nevis tādēļ ka cilvēka vājība tos bija novedusi līdz grēka situācijai (ar to nav teikts, ka kāda grēka forma būtu attaisnojama). Tas mums ir jāpatur prātā, kad mēs reaģējam uz citu apgrēcībām.

49:11 *Tavas atraitnes lai paļaujas uz Mani* – Kā visos pravietojumos, arī šeit izskan aicinājums Dieva tautas ienaidniekiem nožēlot grēkus. Dieva rokas nogalināto karavīru atraitnes tiek aicinātas pievērsties Dievam un paļauties uz Viņu; nosodījumu gala mērķis vienmēr ir cilvēku pievēršana Dievam, lai beidzot nodibinātu Dieva Valstību.

49:16 Dievs gribēja mazināt Edoma augstprātību. Tie nebija Viņa tauta, tie bija pagānu tauta. Taču Dievs ievēroja viņu augstprātību un paļāvību uz saviem kalnu nocietinājumiem. Mēs pat nevaram iedomāties Dieva kolosālās spējas uztvert katras uz zemes atrodošās dzīvās būtnes attieksmi. Ja Viņš spēj iedziļināties to cilvēku sirdīs, kas Viņu nemaz nepazīst, tad cik daudz lielākā mērā Viņš ielūkojas mūsos un visu to sirdīs, kuru ceļi krustojas ar Viņa bērnu ceļiem.

49:25 *Ak, kā tā ir atstāta! Šī slavenā pilsēta, kas reiz bija Mana prieka pils!* – Taču Jeruzaleme ir meklētā, nekad neatstājamā pilsēta, kas tiks pārrādīta priekam un tautu līksmībai, kad tā tiks pasludināta par nākamās Dieva Valstības uz zemes galvaspilsētu (Ps.9:15; 102:22; Jes.62:12; 65:18). Šķiet, ka Dievs un Jeremija šo drūmo pravietojumu vidū redz Jeruzalemi, kurai nedraud iznīcība, kas piemeklēs

pagānu tautu pilsētas, tādas kā Damaska. Un tas iedveš mums cerības par Jeruzalemes vai Ciānas mūžīgu pastāvēšanu priekā; Jeruzaleme, kuru mēs varam atrast kartē, skatīt fotogrāfijās vai apmeklēt, patiešām būs Dieva mūžīgās Valstības uz zemes galvaspilsēta, un Kristus mūžīgi valdīs Dāvida tronī, kas atrodas Jeruzalemē (Lūkas 1:31-35).

49:28 *Ko Bābeles ķēniņš Nebukadnēcars uzvarēja* – Pravietajumi par visu šo tautu sagraušanu tiek doti par brīdinājumu Jūdejai nebiedroties ar tām cerībām atvairīt Bābeles iebrukumu. Šī mācība tik bieži tiek atkārtota – nav vērts meklēt glābiņu cilvēku spēkā, vienīgais veids izbēgt nosodījuma par grēku ir ieklausīties Dieva pravietajuma vārdos.

49:30 *Viņam ir jauns nodoms pret jums* – Bet 31.pantā teikts, ka Dievs liek Nebukadnēcarei uzbrukt šīm tautām. Tādējādi Dievs rādīts kā spējīgs iedvest jaunas domas pagānu tautām, tāpat kā Viņš spēj iedarboties uz Viņu mīlošo cilvēku vājšajām sirdīm, kas lūdz Viņu stiprināt sirdis labām domām un darbiem, paši juzdamies pārāk nespēcīgi.

50:2 *Bābele ir uzvarēta, Bels ir palicis kaunā, Merodahs stāv satriekts* – ievērojiet kā Bābele tiek identificēta ar saviem dieviem; skat kom.48:13; 49:1).

50:3 Atkal un atkal pravieši apraksta sodus, kuriem jānāk pār Izraēlu tiem pašiem vārdiem, kā runājot par sodiem apkārtējām tautām (salīdz. 3.un 13.pantus). Vēstījums bija nepārprotams: attieksme pret atraidīto Izraēlu būs tāda pati kā pret pagāniem. Pat ja ārēji mēs esam atdalījušies no šīs pasaules, mēs tomēr varam rīkoties pasaulīgi un saņemt to pašu sodu (1.Kor.11:29,32).

50:4 Dievs sagaidīja, ka pēc Bābeles krišanas trimdinieki nožēlos grēkus un atgriezīsies, lai no jauna uzceltu Ciānu un stātos jaunā derībā ar Dievu (:5). Pēc Bābeles krišanas tās jaunais persiešu ķēniņš Kīrs pavēlēja viņiem atgriezties un atjaunot templi; taču ebreji nenožēloja grēkus, un tādēļ daudzi no viņiem palika Bābelē, kur viņiem bija laba dzīve. Atklāsmē par Bābeles krišanu runāts kā par notikušu Kristus atgriešanās laikā; pravietojums būs pāradresēts un piepildīsies tai laikā. Ebreju atgriešanās Izraēlā pēdējo vairāku paaudžu laikā, bez šaubām, ir gatavošanās tam.

50:8 No Bābeles bija steidzami jābēg, kaut gan tolaik ebreji tur dzīvoja labklājībā; ebreji bija vadošās pozīcijās, kā tas izriet no Daniēla grāmatas pierakstiem; un arheoloģiskie izrakumi liecina, ka ebreji ieņēma vadošus posteņus saimniecībā un valsts pārvaldē. Bet bija steidzami jābēg no turienes, lai atgrieztos Jūdejā un atjaunotu Valstību. Jaunajā Derībā aicinājums atstāt Bābeli tiek interpretēts kā evaņģēlija aicinājums – atdalīties no pašreizējās lietu sistēmas vismaz domās (Atkl.18:4). Bet vai jaunais Izraēls atsauksies labāk nekā vēsturiskais Izraēls?

50:14 *Tā ir apgrēkojusies pret To Kungu* - Neticīgie pagāni Dieva acīs arī ir grēcinieki. Viņa jutība pret grēku ir milzīga... katra no miljoniem uz zemes dzīvojošo cilvēku grēku uztveršanai un sajušanai ir jābēg Viņam tādas ciešanas! Tādēļ mums ir jābūt jutīgākiem pret Viņa jutību. Tam jānozīmē arī, ka Viņam sagādā patiesu prieku Viņa tautas cenšanās būt taisniem, kad Viņa acu priekšā tik daudzi saceļas pret Viņu.

50:20 *Meklēs Izraēla noziegumu un Jūdās grēkus, bet tie nebūs vairs atrodami* – Uzmundrinājums mums, kas norāda uz Tā Kunga spēju sniegt pilnīgu piedošanu.

50:29 *Tā pārgalvīgi sacēlusies pret To Kungu* – Miljoniem Bābeles grēku starpā, nemaz nerunājot par elkdievību, tieši augstprātību Dievs saskata kā tās galveno grēku; jo lepība ir visu grēku pamatā (skat arī :31,32,36).

50:33 *Negrib atlaist* – Babilonieši sākotnēji 'negribēja' atlaist ebrejus, tāpat kā Ēģiptes faraons kādreiz negribēja tos atlaist. Taču nav ne mazākās norādes uz to, ka ebreji gribēja atgriezties. Bābele negribēja atsaukties uz eņģeļu centieniem mudināt Bābeli sūtīt ebrejus atpakaļ; iespējams, tieši par to ir runa Dan.10;13. Bābelē dzīvojošajiem ebrejiem šī eņģeļu aktivitāte nemaz nebija redzama. Mēs arī varam domāt, ka Dievs neko nedara, kad faktiski šī Dieva aktivitāte mums vienkārši nav pieejama.

50:39 *Tā nebūs vairs apdzīvota nemūžam, tur iedzīvotāju nebūs uz radu radiem!* – Tas, ka Bābele tika atjaunota un apdzīvota arī pēc tam, kad mēdieši to bija ieņēmuši, sagraujot babiloniešu impēriju, nozīmē, ka šim pravietojumam būs papildījums nākotnē. Pilnīgi iespējams, ka burtiskā Bābele tiks atjaunota un

radīsies pēdējo dienu Bābeles un Asīrijas veida spēcīgas valstis, kas līdzīgi vajās Izraēlu un piedzīvos galu līdz ar Kristus atnākšanu.

51:1 *Postītāju garu* – Ebreju vārdu *ruach* tulko arī kā ‘vējš’ vai ‘gars’. Dievs dara eņģelus par vējiem / gariem (Ps.104:4; Ebr.1:7). Šķiet, ka šeit ir runa par īpašu „maitātāju” eņģeli, kuram bija jāsagrauj Bābele; līdzīgi kā eņģelim, kurš nogalināja Ēģiptes pirmdzimušos, kā arī pret Mozu sacēlušos izraēliešus tuksnesī (1.Kor.10:10). Dievs uzliek Saviem eņģeļiem noteiktus pienākumus, tāpat kā Viņš strādā un strādās arī ar mums, kad mēs pārņemsim eņģeļu lomu nākamajā Valstībā uz zemes (Lūkas 20:35,36; Ebr.2:5). Arī tagad mums ir doti noteikti darbi, un mums ir jālūdz Dievs, lai Viņš palīdzētu mums tos uztvert (Ef.2:10). Atzīmējiet sev arī to, ka acīmredzami ‘negatīvi’ notikumi cilvēku dzīvē, „launums” kā iznīcība, arī nāk no Dieva caur eņģeļiem, kuriem tiek uzdots šis darbs – nav tāda Sātana, kas nepakļautos Dieva gribai un darbotos pret Viņu.

51:6 Citēts par mums Atkl.18:4; skat kom.50:8.

51:8 *Apraudiet šo pilsētu, atnesiet balzamu tās brūcēm, varbūt šīs brūces var vēl dziedināt!* – Ja Dievs vēlējās glābt pat Bābeli, cik daudz lielākā mērā Viņš grib glābt mūs, kas tic Viņam un mīl Viņu. Pēc visiem pravietojumiem par Bābeles iznīcināšanu tie varētu nenotikt, ja tā būtu pieņēmusi ebreju nesto grēku nožēlas vēstījumu. Taču daļa no problēmas bija tajā, ka ebreji tīri labi jutās Bābelē [skat kom.50:8], un šī iemesla dēļ viņi nedomāja, ka tai būtu daudz kas jānožēlo un nemaz nenesa tai šo vēsti. Viens no iemesliem kāpēc mēs nesludinām šai pasaulei ir tas, ka arī mēs tajā jūtamies tīri labi, tāpat kā Jūdeja jutās Bābelē.

51:9 *Jo soda apmēri pār to... paceļas gandrīz vai līdz pašām debesīm!* – Grēkus apraksta kā tādus, „kas sniedzas līdz debesīm”. Grēks un sods ir cieši saistīti. Grēks pats jau sevi nosoda. Kad vien mēs grēkojam, mēs to darām zinādami (vismaz kādā mūsu apziņas daļā), ka sodām paši sevi. Pastarās dienas situācija nenāks pār mums kā kaut kas negaidīts, jo Dieva vārds jau iepriekš mums atklāj Viņa spriedumus.

51:12 *Kā Tas Kungs nodomājis, tā Viņš arī īsteno to* – Pastāv starplaiks starp nodomu un tā īstenošanu – šeit tiek izslēgta iespējamā apžēlošana (skat arī 4:28;

Raudu 2:17; Jes.22:11; 37:26; Cak.1:6; 8:14). Šim 'starplaikam' ir nozīme, kad mēs iedomājamies, ka Dievs var 'atmaigt' vai mainīt Savu nodomu – vēstīt par to, kas notiks, bet tad mainīt Savu nodomu, vadoties pēc cilvēku uzvedības šai 'starplaikā' starp nodoma paziņošanu un tā izpildi. Kā tad lai saprot Dieva spēju zināt nākotni? Mēs varētu vienīgi teikt, ka Visuvarenais Dievs ierobežo Sevi, pakļaujoties mūsu laika pieredzei – ar tai piemītošo saspringtību, cerībām, uztraukumu, prieku, vilšanos. Mēs nereti lasām, ka Dievs vēsta par ļauna nodoma īstenošanu pret Saviem ienaidniekiem (18:11; 26:3; 49:20,30; 50:45; Mihas 2:3; 4:12). Taču, pavēstījis mums Savus plānus caur praviešiem, Viņš ir atklāts pārlicināšanai atteikties no tiem – kā mēs redzam Ninives gadījumā un kad Mozus iestājās par tautu. Skat kom.29.p.

51:15,16 Tas netieši norāda uz to, ka tas pats dievišķais vārds, kas radīja pasauli (Dievs teica „Lai top” un tapa), un kas to uztur līdz šim brīdim, ir Dieva vārds, kuru mēs lasām praviešu vēstījumos par iznīcināšanu. Godbijību iedvesošais Dieva vārds spēj kā radīt, tā arī iznīcināt, kā par to liecina Viņa iznīcinātie ļaunuma nesēji.

51:24 Bābeles iznīcināšana nāca kā sods par tempļa sagraušanu; bet līdz soda izpildei pagāja vismaz 70 gadi, tāpat kā bija jāpaiet 40 gadiem līdz Jeruzalemes sagravei par Kristus krustā sišanu. Paaudze, kas Viņu nogalināja un tā, kas sagrava templi, mira savās gultās. Starplaiks starp grēku un soda izpildi bija dots grēku nožēlai, lai sekojošās paaudzes saprastu tēvu nodarīto ļaunumu un nožēlotu to. Taču nožēla un nošķiršanās no grēka izpalika, kas arī noveda pie tā baismīgā soda, kas beidzot nāca pār tiem. Šī 'starplaika' garumā mēs redzam Dieva karsto vēlmi sagaidīt kā cilvēku pašu grēku nožēlu, tā arī viņu apjausmu par apkārtējās pasaules grēcīgumu.

51:29 *Tā Kunga lēmums par Bābeli sāk piepildīties* – Dievs paziņo Savu nodomu, bet ir atvērts atmaigšanai; Bābeles gadījumā nodoms sāk piepildīties, jo nožēla, kā arī iestāšanās par viņu, izpalika; skat kom.12.pantam.

51:36 *Es vedīšu tavu lietu* – It kā Jūdeja vērstos pie dievišķās tiesas ar prasībām, kas izteiktas 34.un 35.pantos. Dievs vedīs mūsu lietu kā aizstāvis, *kā arī* izteiks spriedumu kā mūsu tiesnesis. Mihas 7:9 arī pausts, ka Miha grēkojis pret To

Kungu, taču Viņš vedīs viņa lietu un izpildīs spriedumu. Tāpat arī Izraēla gadījumā Tas Kungs ceļas, lai darītu zināmu Savu sūdzību un lai spriestu tiesu pār tautām (Jes.3:13); kaut gan Viņš uzstājas arī kā liecinieks pret tiem (Mal.3:5). Šai metaforu jūklī mēs redzam, ka tiesas process nosveras mūsu labā tā vienkāršā iemesla dēļ, ka Tas Kungs mīl Savu tautu. Tāpat arī Pāvils, lietojot to pašu tiesas zāles valodu, nonāk pie secinājuma, ka nav neviena, kas apsūdzēs Dieva izredzētos (Rom.8:33,34). Mūsu dzīves gaita, visas mūsu ciešanas tiek skatītas Dieva tiesā šo pašu brīdi. Viņš ir kā aizstāvis, kā mūsu ciešanu, notikumu, tā arī mūsu skaļi neizpausto jūtu liecinieks, tā arī mūsu tiesnesis. Viņa šķietamā klusēšana nemaz tāda nav. Tam, ka dievišķās tiesas process notiek ik mīļu brīdi, ir jāķļūst mums par pastāvīgu mierinājumu.

51:39 *Iemieg mūžīgā miegā, no kura tie vairs neuzmodīsies* – Grēka alga ir nāve (Rom.6:23), kas ir bezapziņas stāvoklis bez cerības uz nākamo augšāmcelšanos. Bībele nemāca, ka ļaunie piedzīvos mūžīgas mocības, būdami pie samaņas.

51:48 *Debess un zeme* – Vēl viens piemērs tam, ka ‘debess un zeme’ attiecas uz Izraēla ļaudīm un nav vienmēr jāuztver burtiski, it īpaši, kad mēs lasām par to ‘bojā eju’.

51:61 Babilonieši bija labās domās par Jeremiju, jo viņš bija pravietojis par to uzvaru pār Jeruzalemi un mudinājis Jūdeju padoties, nevis cīnīties pret Bābeli, un viņi bija tam piedāvājuši pelnītu atpūtu Bābelē pēc Jeruzalemes krišanas (40:4). Šāds pravietojums varētu tikt uztverts kā klaja nepateicība. Sagūstītie ebreji bija tikko ieradušies Bābelē; vēstīt par Bābeles bojā eju viņiem ne prātā nenāktu, jo viņi centās iegūt savu gūstītāju labvēlību. Dieva vārda paušana nereti ir tik nedabīga, tik neērta, mulsinoša un grūta.

51:63,64 Bābeles bojā eja tiek salīdzināta ar akmeni, kas iesviests jūrā (Jēzus atkārtu to Atkl.18:21). Bet Jēzus izmanto šo pašu līdzību, runājot par to cilvēku sodu, kas apgrēcina vienu no Viņa vismazākajiem (Mat.18:6). Apbēdināt ticībā vājākos, aizgriežoties no tiem, ir līdzināties augstprātīgajai, elkus pielūdzošajai Bābelei, kas sagrava Tā Kunga templi un noslepkavoja Viņa tautu. Un tie saņems to pašu sodu. Tādēļ mums ir jābūt sevišķi uzmanīgiem, lai neatraidītu mūsu ticībā esošos, it īpaši tos „mazākos”, kuru ticība vēl ir tik trausla. Trīs evaņģēliji piemin

šos Jēzus vārdus (arī Marka 9:42; Lūkas 17:2); tik svarīgi tas ir.

52:3 Cedekija atkrita no Bābeles ķēniņa pats uz savu galvu, un Dievs caur Jeremiju bija lūdzis viņu nesacelties, bet padoties; taču no otras puses, Dievs apstiprināja Cedekijas stūrgalvību, jo Viņš gribēja paust savas dusmas pret Jūdeju. Kad mēs atraidām Dieva vārdu, kā Cedekija to darīja, tad Dievs apstiprinās mūs ceļā uz bojā eju, kā mēs to vēlējamies.

52:8 Skat kom.39:5.

52:27 Ja to skaitā bija arī Seraja (:24), un tas ir tas pats Seraja, kas minēts 51:61, iespējams, viņš mira tādēļ ka savā prātā bija nolēmis, ka nedarīs zināmu Dieva vārdu, nedz arī izpildīs grūto sludināšanas misiju, kas viņam bija uzticēta (skat kom.51:61).

Lamentations

Jeremijas raudu dziesmas

1:1 Dievs runā tā, it kā Viņš būtu laulāts ar Izraēlu, ka pat viņu ciešanās Viņš cietīs līdz ar viņiem, kā vīrs cieš līdzī sievai: „Jo pār *mums* (jaunajā tulkojumā) piepeši nāks postītājs” (Jer.6:22,26) skan tā, it kā Dievs arī Sevi nodotu postītāja rokās; jo katrā no mums kaut kas mirst līdz ar mūsu mīļoto nāvi. Doma par Dieva bojā eju Viņa tautas iznīcināšanas procesā var būt par pamatu Ciānas kā atraitnes aprakstam (šeit un arī Jes.54:1-8). Mēs uzdodam jautājumu – ja viņa ir atraitne, kas ir miris? Viņas vīrs, Dievs bija it kā miris. Jau doma vien par Dieva nāvi ir drausmīga un nepieņemama. Bet tik lielā mērā Dievs jūt līdzī Savai tautai tās iznīcināšanā, un tas arī vieš domu par to, ka Dievs kaut kādā veidā bija „Kristū” Viņa nāves brīdī.

1:9 *Nav neviena iepriecinātāja* – Tā kā Dievam ir zināmas visas lietas, mums ir jābūt pilnībā atvērtiem Viņa priekšā, tādēļ daži no ticības korifejiem atklāti izjautāja Dievu, jo viņi saprata, ja tiem kaut kas ir uz sirds, Dievam tas ir zināms. Tā Jeremija raud, ka Ciānai nav iepriecinātāja – atsaucoties uz pravietojumiem Jes.40:1, ka Jūdejai dodoties gūstā, tiem būs iepriecinātājs. Kad Jeremija vaimanā „Tālu no manis ir mierinātājs, kas varētu iepriecināt manu dvēseli” (:16), viņš nepārprotami saka, ka Jesajas pravietotais mierinātājs nemaz nav rādījies. Viņā bija dzimušas šaubas – un viņš tās atklāti izpauž Dievam. Arī mēs varam būt pilnīgi atklāti lūgšanā, ja mums ir tuvas attiecības ar Dievu.

1:18 Jer.15:15-19 Jeremija lūdz atriebties viņa vajātājiem un apsūdz Dievu viņa maldināšanā. Dievs atsaucas, lūdzot Jeremiju nožēlot teikto, lai viņš varētu atsākt savu pravietošanas darbu. Iespējams, ka tas bija Jeremijam prātā, kad viņš teica „Tas Kungs ir taisns, tomēr es Viņa baušļiem pretojos”. Tas norāda uz to, ka vismaz Jeremijas gadījumā, viņš neatradās nepārvaramā gara ietekmē, nespēdams pretoties Dieva vārda paušanai. Lai viņš varētu paust Dieva vārdu, viņam pašam bija jāiejūtas Dieva mīlošajā žēlastības garā, ko viņš arī centās darīt. Ievērojiet arī to, ka grēka nožēla ir pilnīga jūsu attiecības maiņa, nevis vien plecu paraustišana, uz mirkli atzīstot, ka nu es kļūdījos gan.

2:1 Pacelšanās debesīs un krišana no debesīm ir Bībeles idiomās, kas bieži simbolizē iedomības / lepnības pieaugumu un tam sekojošo pazemošanu – skat arī Ījaba 20:6; Jer.51:53 (par Bābeli); Mat.11:23 (par Kapernaumu). Tādēļ krišana no debesīm, kad mēs par to lasām Bībelē, nav jāuztver burtiski.

2:14 Pirms Bābeles iebrukuma Jūdejai tika solīta mūžīga palikšana zemē, ja viņi labos savus ceļus (Jer.7:7). Un kad tas bija noticis, Jeremija saka, ka Jūdejas pravieši nav tai atklājuši viņas noziegumu, „lai novērstu tavu cietumu, bet tev sludinājuši melu un viltus atklāsmes”. Tas varētu tikt „novērsts”, ja tauta būtu nožēlojusi grēkus un pravieši būtu spēcīgāk iestājušies par tautu. Ievērojiet, ka Jeremija, kas pats ir tā laika pravietis, vēlas uzņemties vainu par to, ka nav spēcīgāk iestājies par tautu. Iespējams, arī mēs jutīsimies tāpat, kad pienāks pēdējo dienu bēdu laiki. Citu grēku nožēla lielā mērā ir atkarīga arī no mūsu lūgšanu iedziļināšanās spējas.

2:15 Kristus krustā izcieta sodu par visa Izraēla grēkiem, kad viņu dzirdināja ar vērmelēm, lai mazinātu slāpes (3:15) un Jeruzalemes iedzīvotāji apsmēja viņu, galvas kratīdami. Kristīdamies Viņa nāvē, mēs pieņemam, ka Viņš saņēmis taisnīgu nosodījumu par mūsu grēkiem, un mēs tiksim augšāmcelti līdz ar Viņu (Rom.6:3-5). Tādēļ vairīsimies pārnest mūsu grēkus un nosodījumu par tiem uz citiem, un nespriedīsim par tiem bargi.

2:16 *Griež zobus* – Atraidītos pēdējā dienā sagaidīs „zobu trīcēšana” (Mat.8:12; 13:42,50; 22:13; 24:51; 25:30; Lūkas 13:28). Vecajā Derībā ‘griezt zobus’ nozīmē kādu ienīst, nereti tieši taisnos (šeit un Ījaba 16:9; Ps.35:16; 37:12; 112:10). Vai nevarētu būt, ka atraidītie ienīdīs To Kungu un Viņa tautu, kas vēros tiesas procesu kaut kādā formā un tādēļ ies un pievienosies pret Viņu izveidotajiem kara pulkiem? Vai varbūt viņu ienaidis vērsīsies pašiem pret sevi?

2:18 Jeremija gribēja, lai viņa vaimanas atspoguļotu tautas atlikuma vaimanas Tam Kungam. Viņa vaimanas bija un ir piemērs citiem. Attieksme pret lūgšanu iespaido citus. Tās, bez šaubām, atstāja iespaidu arī uz Pašu To Kungu, kas raudāja par Ciānu (Lūkas 19:41), neizbēgami turēdams prātā Jeremijas vārdus. Ievērojiet, ka Jesaja bija pravietojis, ka Dievs nerimsies, kamēr Ciāna netiks atjaunota. Pār Jeruzalemes mūriem tiks iecelti sargi, kas nemitēsies Viņam atgādināt, kamēr mūri netiks atkal uzcelti (Jes.62:1,6,7). Šai laikā Dievs turēja Ciānu par „Savu acuraugu” (Cah.2:8). Šis pravietojums sāka piepildīties uzreiz pēc babiloniešu iebrukuma, kad Jeremija mudināja pamesto tautu lūgties: „Liec lai dienu un nakti asaras plūst kā strauts; nemities raudāt un nedod mieru savām acīm ne mirkli!” Dievu lūdzošais atlikums *nemitējās* raudāt; un tā piepildījās pravietojums par to, ka *Dievam* nebūs miera. No sirds nākoša lūgšana, pēc Dieva gribas, norādīja uz spēcīgu savstarpējību starp Tēvu un tiem, kuru sirds vaimanas nāk Viņa ausīs. *Viņa* acuraugs bija arī viņu acuraugs, un tā lūgšanas tika galu galā uzklaustas un Ciāna tika atjaunota. Mūsu gars un Viņa gars ir vienoti. Tas viss runā par neticami personīgu saikni lūgšanā starp Radītāju un ik vienu no Viņa radībām.

3:7 Jeremija bija pilnībā identificējies ar grēcīgo Jūdeju. Tā vietā lai riebumā pavisam aizgrieztos prom no Dieva grēcīgās tautas, kas viņu bija stipri aizvainojusi, viņš identificējās ar tiem un lūdza Dievu par viņiem; un ar to viņš mūs izaicina

sekot viņa piemēram. Viņam bija „jāpieredz daudz bēdu no Viņa dusmības rīkstes” (1:9; 3:1), tāpat kā Jūdejai (1:3,7); Viņš ‘cēla ap viņu nocietinājumus’ (:5), tāpat kā ap Jūdeju (Jer.52:4); viņš juta, ka viņa lūgšanas netiek uzklausīts (:8), tāpat kā Jūdejas; Dievs izturas pret viņu kā lācis (:10), tāpat kā pret Jūdeju (Hoz.13:8; Am.5:19), un „kā lauva” (:10), tāpat kā pret Jūdeju (Jer.5:6; 49:19; 50:44); Dievs uzvilka Savu stopu pret viņu (:12), tāpat kā pret Jūdeju (1:7 tas pats vārds); dzēra žulti (:5,19), kā tas bija jādara Jūdejai (Jer.8:14; 9:14; 23:15); viņam nebija iepriecinātāja (1:21), tāpat kā Jūdejai (1:9); nesa jūgu (:27), tāpat kā Jūdeja (Jer.27:8,12).

3:13 Jeremija līdz savas būtības dziļumiem jutās vienots ar savu tautu, viņš jutās grēcīgs līdz ar viņiem. Dieva bultas ietiecās viņa nierēs, un tādēļ viņš tā brēca. Taču Dieva bultas bija vērstas pret grēcīgo Jūdeju (2:4). Jeremija bija tā identificējies ar viņiem, ka juta tās ietiecāmies *viņā*; un tādēļ viņš tā vaimanāja. Lai gan viņš nebija grēkojis tā kā viņi, viņš jutās, it kā viņš to būtu darījis. Tik neatdalāms viņš bija no tiem. Un šī iemesla dēļ viņš tik skaudri izjuta viņu bēdas kā savējās. Atkal un atkal viņa personīgās ciešanas sakrīt ar viņa pravietotajām ciešanām, kurām bija jānāk pār grēcīgo Izraēlu. Tāpat ir arī ar mums, ja mēs jūtam līdzī un esam solidāri ar šīs pasaules cilvēkiem, ar mūsu brāļiem, tad mēs cietīsim par viņiem. Ja mēs pirmām kārtām domāsim tikai par sevi postmodernās bezkaislības garā, mūsu sirds neraudās par tiem. Jeremija būtu varējis mierīgi paraustīt plecus, domājot, ka Jūdejai tika dota izvēles iespēja; un tā nav viņa vaina. Bet viņš tā nedarīja. Viņa attieksme bija meklēt pazudušo avi, līdz tā atrodas.

3:15 Skat kom.2:15.

3:38 *Un ka labais un ļaunais nenāktu no Visuvarenā mutes?* –Tāpat kā Jes.45:5-7, mēs redzam, ka kā labā, tā arī sliktā pieredze nāk no Dieva; viņš patiesi ir visuvarens un tādēļ kā labais, tā sliktais vai bēdas nenāk no kādas grēcīgas Sātana ‘būtnes’. Tā nav Bībeles mācība.

3:40 Dievs jau *tagad* pārbauda mūsu sirdis (Ļjaba 7:18; Ps.11:5; 17:3; 26:2; 139:23). Un it kā atsaucoties uz psalmiem, Jeremija saka, ka mums pašiem ir

jāizpēta un jāpārbauda mūsu sirdis – mums ir jācenšas iepazīt pašiem sevi, tāpat kā Dievs to dara, lai mēs redzētu sevi, tāpat kā Viņš redz mūs.

3:45 Pāvils pielīdzina sevi atkritumiem – tāpat kā tiek aprakstīts nosodītais Izraēls (1.Kor.4:13). Pāvils tik stipri vēlējās redzēt to glābšanu, ka viņš tik lielā mērā identificējās ar tiem. To darot, viņš faktiski tāpat kā Jēzus identificējās ar grēciniekiem kā mūsu pārstāvis, lai glābtu mūs no grēka (2.Kor.5:21).

3:48-51 Tas, ko viņa acis redzēja, iedarbojās uz viņa prātu / sirdi. Nenoskatīsimies vienaldzīgi uz citu ciešanām, postu, neiesim tam vienaldzīgi garām. Tam, ko mēs redzam, ir jāiedarbojas uz mūsu sirdi – ja mums ir sirds, kas asiņo. Un sirds, kas asiņo, arī *dara* kaut ko, lūgšanā vai rīcībā. Citi Jeremijas sirds sāpju piemēri: 1:16,20; 2:11.

4:6 Oriģinālā, ebreju valodā elks, kas noved cilvēku pie grēka, tiek saukts par viņa nosodījumu / bojā eju. Starp grēku un nosodījumu par to pastāv nesaraujama saistība. Arī šai pantā oriģinālā šī saistība tiek atspoguļota tajā, ka „noziegums” un „sagrāve” tiek apzīmēti ar vienu un to pašu vardu. Un jāsaprot, ka tā tas ir, runājot par visām patreizējās ļaunās pasaules lietām: kinofilmām, mūziku, romāniem, adatu, pudeli... nekas no tā pats par sevi nav netīrs, taču pārnestā, metonīmiskā nozīmē šīs lietas var kļūt par nosodījumu dēļ to rosinājuma uz grēka. To ir vērts apsvērt savās domās, jo kārdinājumi ir sastopami ik uz soļa.

4:11 Kā par To Kungu, tā arī par Jūdeju ir teikts, ka tie ir iededzinājuši Dieva dusmu uguni. Viņš atsaucās uz to, ko tie bija darījuši (Jer.11:16; 15:14; Raudu 4:11 salīdz. ar Jer.17:4). Nosodīti būs tikai tie, kas to patiesībā bija vēlējušies.

4:15 Izraēlam bija jānododas gūstā dēļ cilvēku paštaisnās attieksmes pret brāļiem, kurus viņi raidīja „prom”, uzskatot tos par nešķīstiem – kaut arī viņi paši tādi bija.

5:7 Šai pašā kontekstā Ecēh.18 uzsvērts, ka cilvēki tolaik cieta paši par saviem grēkiem, nevis tikai par tēvu grēkiem. Taču Jeremija savās bēdās, šķiet, nepiegrīž tam vērības; taču no Dieva žēlastības viņš tiek pieskaitīts taisnajiem, neskatoties uz apstākļiem, kas lika viņam daļēji novērsties no Dieva taisnības un neuzlūkot Izraēla grēkus kā tik nopietnus, kādi tie īstenībā bija, kas viņam būtu bijis jādara.

5:20,21 Jeremijas pravietojumi par žēlsirdīgo atjaunotni bija zināmi trimdiniekiem; taču daudzi fragmenti Jesajas grāmatā un Psalmos (piem., Ps.137:7-9) un Raudu dziesmās (:20,21) norāda, ka trimdinieki necerēja uz to piepildīšanos, uzskatot, ka Dievs Jūdeju „pavisam atmetis”, ka viņiem nekas cits neatliek kā dzīvot Bābelē bez kādas cerības uz glābšanos. Pie tāda slēdziena nākt bija diezgan izdevīgi, ņemot vērā to, cik labi viņiem tur klājās. Un tas vēlreiz pierāda to, ka Rakstu maldīgas interpretācijas pamatā parasti ir kāds morāls zemteksts. Jes.40:1,2 nes Dieva vēsti: „Ieprieciniet, ieprieciniet Manu tautu!” taču trimdinieki, tāpat kā Rahēle, nebija iepriecināmi savu zaudējumu dēļ (Jer.31:15), tie apgalvoja, ka nav tiem mierinātāja, „nav neviena iepriecinātāja” (1:2,16,17,21). Viņi apzināti atteicās dzirdēt Dieva mierinājuma vārdus par cerību uz atjaunotni. Viņi nedzirdēja šos vārdus, jo negribēja tos dzirdēt – tas prasīja, lai viņi atteiktos no ērtās dzīves Bābelē. Tādēļ Jes.43:19 dzirdamas vaimanas: „Redziet, Es veikšu ko jaunu, tas jau parādās [pavēlē atgriezties Ciānā?], vai jūs to neredzat?” Un kā ir ar mums, vai mēs redzam atkal un atkal mūsu dzīvēs tās iespējas, kuras ar Dieva žēlastību mums paveras?

Ezekiel

Pravieša Ecēhiēla grāmata

1:5 Ecēhiēla vīzijai, kas aprakstīta grāmatas sākumā, bija jāiedveš trimdiniekos cerība, ka virs tiem darbojas godbijību iedvesoša eņģeļu sistēma, kas ir spējīga atgriezt tos atpakaļ zemē – ja viņi sadarbosies ar To Kungu. Kaut gan šķita, ka nekas nenotiek, ka tie vienkārši pavada laiku, sēdēdami pie Bābeles upēm, virs tiem augšā viņu labā aktīvi darbojās vesela eņģeļu sistēma. Asafs, kas rakstīja psalmus trimdā, to saprata, jo viņš [protams, atsaucoties uz Ecēhiēla neseno vīziju] runā par to, ka Dievs, kas sēd pār ķerubiem, patiesībā aktīvi vada Jūdeju kā avis (Ps.80:1). Neskatoties uz Dieva šķietamo klusēšanu, arī pār mūsu dzīvēm nepārtrauktā dunoņā darbojas bijību iedvesoša eņģeļu sistēma.

1:7 *Kājas bija taisnas* – Trimdinieku atgriešanās ceļš no Bābeles uz Ciānu Ezras vadībā bija „līdzens” (Ezra 8:21). Taču oriģinālā tas ir tas pats vārds, kas šeit lietots

ķerubu „taisno” kāju aprakstam. To atgriešanās ceļā no Bābeles tiem bija jāiet eņģeļu pēdās. Atjaunotnes pravietojumā Jer.31:9 Dievs sola vest tos „pie ūdens strautiem pa līdzenu (tas pats vārds) ceļu” – un tieši uz šiem vārdiem Ezra atsaucās, izsludinot gavēni pie Ahavas upes, lai izlūgtos trimdiniekiem „līdzenu ceļu”. Viņš zināja, ka šie atjaunotnes pravietojumi nevar piepildīties paši no sevis – to īstenošanos bija jānodrošina ar lūgšanām, gavēni un darbošanos ticībā. Taču maz bija to, kas to saprata. Un šis izaicinājums pastāv arī šodien – mums arī ticībā un ar lūgšanām ir droši jāiet Dieva eņģeļu pēdās pa to ceļu, ko tie mums ir potenciāli sagatavojuši.

1:20 Riteņi pārstāvēja Dieva tautu uz zemes – Izraēlu. Ja viņi būtu gājuši Gara – eņģeļa pēdās kā ceļā uz Bābeli, tā arī atpakaļceļā uz Jūdeju saskaņā ar Dieva vārdu, tiem veiktos. Šķiet, ka Pāvils atsaucas tieši uz šo pantu, aicinot mūs dzīvot un staigāt Garā (Gal.5:25).

1:25 *Balss atskanēja* – Sajūsma par balsi / Dieva vārdu.

1:26 *Tam bija cilvēka izskats* – Ecēhiēls redzēja līdzības un parādības, ne Pašu Dievu. Taču netiešā norāde, bez šaubām, ir uz to, ka mēs esam radīti pēc Dieva tēla un līdzības, un tādēļ mums ir jāsaprot, ka Dievam ir ķermenis, pēc kura līdzības arī mūsējie radīti. Mums ir daudz vieglāk veidot personīgas lūgšanu attiecības ar Dievu, kad mēs Viņu savā iztēlē redzam kā ķermenisku būtni, nevis kā netveramu ‘garu’.

2:4-6 Ecēhiēlam tika parādīts, „ko Izraēla nama vecaji šeit dara tumsā” (8:12). Dzīvot cilvēka dzīvi ar tik lielu jūtības pakāpi nebūt nav viegli. Psiholoģiskajai un nervu spriedzei bija jābūt pārmērīgai. Domāju, ka Dievam bija kaut kādā veidā jāspēcina pravieši, lai viņi spētu nesalūzt, tik skaudri izjūtot šīs pasaules rupjību un cietsirdību – tādēļ Viņš darīja Ecēhiēlu un Jeremiju kā „vara aizsargmūri”, kā „dzelzs balstu” Izraēlam, nocietināja to vaigus, dodot tiem cietu pieri, lai viņi nebītos no tiem, kas tos uzlūkos dūsmās un apjukumā (2:4-6; 3:8,9,27; Jer.1:18; 15:20). Šis psiholoģiskais spēcinājums nedarīja tos nejūtīgus, bet gan spējīgus izturēt dzīvi, saglabājot arī augsto jūtības pakāpi šai grēcīgajā pasaulē. Un to pašu Viņš darīs arī mūsu labā.

3:3 Dieva vārda ēšanai bija jāliek Ecēhiēlam asimilēt Dieva vārdu tādā mērā, lai viņš nerunātu kā vienaldzīgs Dieva vārda raidītājs, lai viņš tos runātu no savas sirds dziļumiem (:10), un tādai jābūt arī mūsu liecībai.

3:7 Īpaši pieteicis Ecēhiēlam, ka Izraēls *neuzklausīs* Viņa vārdu, Dievs vēlāk liek Ecēhiēlam parādīt to līdzībās viņu priekšā – „varbūt tad tie nāks pie atziņas, ka tie ir pretestības pilna cilts” (12:3). Šeit mēs redzam, cik lielas *cerības* Dievs liek uz viņiem, kā arī mums vajadzētu justies, kad mēs sludinām bezcerīgai auditorijai.

3:12 *Ārkārtīgi skaļu un spēcīgu troksni / dunoņu / dārdoņu* – Eņģeļi ir saistīti ar ķerubiem. Taču Ecēhiēla kontekstā skaļais troksnis neizbēgami vēsta par ienaidnieka armiju tuvošanos. Ķerubu rati pārstāvēja ne vien eņģeļus, bet arī Dieva ienaidnieku ratus; jo eņģeļu Pulku Kungu uz zemes pārstāvēja babilonieši. Vārdi ‘dunoņa’ un ‘dārdoņa’, ķerubu ratu skaļais troksnis, sastopami citviet attiecībā uz Izraēla ienaidnieku ratiem un babiloniešu iebrukumu (Jer.10:22; 47:3; Nah.3:2). Debesu eņģeļu spēki izpaudās uz zemes babiloniešu armijas ratu rindās; Bābele ar eņģeļu palīdzību aizveda Jūdu gūstā, un tie varēs arī atvest viņus atpakaļ viņu zemē. Tieši tāpēc Ecēhiēla vīzijā tiek uzsvērts, ka riteņi bija zemē. Pilnīgi skaidrs, ka viss, kas notiek mūsu dzīvēs, pat tās lietas, kas liekas brutālas un traģiskas, kā, piemēram, babiloniešu kara rati Jūdejai, nav cilvēku gadījuma rakstura mahinācijas; tās visas mūsu prātam neaptveramā veidā atrodas tiešā mūs mīlošā Dieva varā, kuru mērķis ir galu galā vērst visu uz labu.

3:17-21 Mūsu pienākums ir liecināt taisnību, pat ja mēs nejūtam nekādu atsaucību; saprotot, ja mēs to nedarīsim, mums būs par to jāatbild pastarajā dienā.

3:18 Iespējams, Dievs teica šos vārdus tāpēc, ka Ecēhiēls bija septiņas dienas sēdējis klusībā, nebilstot Dieva vārdu trimdiniekiem, kaut Dievs to tika viņam pavēlējis (:11,15,16).

3:20 Nav tā, ka Dievs ignorētu tos, kas aizgriežas no Viņa. Viņš maldina tos, lai to garīguma attīstība virzītos pa lejup ejošo spirāli. Viņš novieto klupšanas akmeni taisnā cilvēka priekšā, kas piegriežas grēkam.

4:1-5 Sludināšana līdzību izspēlēšanas veidā varētu likt cilvēkiem domāt, ka Ecēhiēls ir traks, vai vismaz dikti 'dīvains'; tāpat kā viņi var sākt domāt par mums, kad mēs cenšamies dalīties ar tiem Dieva vārdā, kā Dievs to vēlas.

4:14 Šī situācija ļoti atgādina situāciju, kad Kristus lūdza Pēteri kaut un ēst nešķīstus dzīvniekus (Ap.d.10:14). Pēteris saskatīja šo līdzību (kā arī mums vajadzētu), ņemdams par piemēru un pamudinājumu, kam jāseko, Ecēhiēla vārdus (4:14), ka viņš neko nešķīstu nekad nav ņēmis mutē, kad eņģelis tos viņam piedāvāja. Iespējams, Pēteris sevi saskatīja kā Ecēhiēla antitipu savā liecībā pret Izraēlas atteikšanos no Dieva vārda Kristū (ievērojiet, ka 4:16 ir pravietojums par Jeruzalemes nopostīšanu m.ē.70.gadā). Pēteris domāja, ka Dievs varētu piekāpties, tāpat kā Viņš to darīja Ecēhiēla gadījumā. Bet Dievs viņam mācīja daudz lielākas lietas, nekā Ecēhiēlam.

4:15 Dievs ir atvērts dialogam ar Saviem bērniem un vēlas piekāpties cilvēku vājību un bezspēcības priekšā; kā arī mums būtu jārīkojas attiecībā pret citiem.

5:11 *Es novērsīšu Savu aci no tevis bez līdzjūtības* – Viņi bija mazinājuši Dievu ar savu attieksmi, pievēršoties elkiem. Ja mēs neparādām Dievam pienākošos godu, mēs mazinām Viņu Viņa radītajā un Viņam piederošajā pasaulē. Ar šiem vārdiem Dievs it kā nolaižas līdz mūsu savstarpējo attiecību līmenim, Viņš arī novērsīs acis no mums.

5:13 „Pazušanai radītie dusmības trauki” pastāv, ‘lai atklātu Dieva godības bagātību pie žēlastības traukiem’ (Rom.9:22,23). Pēc Dieva soda pieredzes viņi gūs „mierinājumu Jeruzalemes nelaimē” (14:22); un tieši par šo Dieva bardzības „apmierinājumu” ir runa šeit. Mums ir jājūt līdzī Dievam, kad Viņš apmierina Savu bardzību sodīšanas procesā. Tas mums palīdzēs redzēt notiekošo Viņa acīm. Un tā rezultātā mūs vairs nemocīs neizpratne par to, kāpēc tādas lietas notiek. Sodīšanas mērķis nav tikai modināt mūsos vainas apziņu, bet arī izvērtēt mūsu taisnprātīgumu, kāds tas būtībā bija un ir. Praviēši gandrīz vai noraida Kunga vārdus par viņu taisnajiem darbiem, jo tie tika veikti kalpošanas garā un netika uztverti tā, kā Kungs par tiem bija izteicies (Mat.25:38).

6:7 *Lai jūs atzīstat: Es esmu Tas Kungs* – Ecēhiēla grāmatā tas ir kā piedziedājums. Galu galā ļaunie nāks pie šīs atziņas, kad saņems Viņa nosodījumu, bet būs jau par vēlu. Mums Viņš ir „jāatzīst” tagad, nevis tad, kad būs par vēlu, noraidīšanas procesā.

6:13 Izraēliešu līķi gulēs viņu elku vidū, jo viņu pielūgtie elki bija viņu ienaidnieku elki, kuri būtu upurējuši izraēliešu līķus *saviem* dieviem.

Tas ir tik absurdi, ka Izraēls pielūdza uzvarējušo ienaidnieku elkus, bet tik absurds jau grēks arī ir.

7:9 *Pēc visiem taviem darbiem* – Šeit Dievs saka, ka Viņš sodīs Izraēlu babiloniešu rokām pēc viņu darbiem. Bet kad babilonieši jau bija sodījuši Izraēlu, Ezra (9:13) atzina, ka Dievs „mūs saudzējis vairāk, kā mūsu noziegumi ir pelnījuši”. Bet Jes.40:2 Dievs atkal Jūdejas soda sakarā saka, ka Jeruzaleme „no Tā Kunga rokas saņēmusi divkārtīgu sodu par visiem saviem grēkiem”. Šeit mēs atkal redzam Dieva ne ar ko nesalīdzināmo nekonekvento žēlastību, gandrīz vai uzņemoties vainu par pārāk bargo sodu, tad atkal par to, ka tas nav bijis pietiekošs, taču solot tos sodīt proporcionāli to grēkiem (skat arī 5:11; 8:18,19; 9:10). Atliek vien teikt, ka Dievs ir kaislīgs un emocionāls. Viņam derdzas sodīt bērnus par to grēkiem, kā jau mīlošam tēvam, pat ja Viņš brīžiem runā dusmu kvēles pilns. Un kad Viņš bija sodījis Jūdeju, Viņš gandrīz vai uzreiz nožēlo, sakot, ka sods bijis pārāk bargs. Ar to es negribu teikt, ka Dievs ir nepastāvīgs; šo paradoksu varētu vairāk vai mazāk saprast, saistot to ar vecāku problēmām bērnu audzināšanas jomā. Viss, kas šeit būtu sakāms, ir, ka tā izpaužas Viņa patiesā un nepārprotamā mīlestība pret Viņa untumainajiem bērniem un Viņš nepieturas pie Saviem vārdiem to burtiskajā, legālajā nozīmē – vienkārši tāpēc, ka Viņa mīlestība sniedzas tam visam pāri.

7:12 *Laiks nāk* – Citviet teikts, ka diena jau ir klāt (:10). Dievs ir ārpus mums zināmā laika. Nākotne Viņam ir it kā jau notikusi. Tādēļ Viņš var runāt par mirušajiem, it kā tie būtu dzīvi, kaut arī tā nav, var runāt par cilvēkiem kā par dzīviem vēl pirms viņu dzimšanas. Viņš var runāt par laiku, kuram jānāk, it kā tas jau pienācis (Jes.3:8). Tas ir jāpatur prātā, cenšoties izprast Viņa vārdu.

7:20 Viņi uzdrīkstējās darināt elkus pat no tempļa zelta...

7:23 Ebreju vārds *mishpat* nozīmē [un tiek tulkots kā] „noziegums” (7:23) un arī „sods” (5:7,16,20). Jebkurš grēks jau nes sevī sodu, un momentāni nostāda mūs Dieva tiesas troņa priekšā. Taču *mishpat* tiek tulkots arī kā „rīkojums / dekrēts”, runājot par Dieva baušļiem (11:20). Pakļaušanās Dieva bauslībai vienlaicīgi arī liek spriest par mums taisnu tiesu Dieva troņa priekšā. Ebreju un grieķu valodas vārdi, kurus tulko kā „soģis” vienlaikus nozīmē kā tiesas spriešanas procesu, tā arī lēmuma izpildi.

8:3 *Kas To Kungu kaitināja un sāpināja* – Jebkura elku pielūgsmes forma kaitina un sāpina To Kungu. Viņa karstā mīlestība pret mums ir tā, kas izraisa greizsirdības jūtas jebkādas mūsu neuzticības izpausmes gadījumā; mīlestība un greizsirdība iet roku rokā.

8:12 Skat kom.2:4-6. Šķiet, ka taisnība netiek atalgota un grēks paliek nesodīts. Tie, kas savās sirdīs domāja „Tas Kungs mūs neredz”, droši vien to nav izteikuši vārdiem. Taču viņu grēcīgā dzīve, kā arī mūsēja šodien, izriet no ticības trūkuma tajā, ka Dievs patiesībā redz un zina visu. Viņi domāja: „Tas Kungs mums nedarīs ne labu, ne ļaunu” (Cef.1:12); „mans ceļš ir Tam Kungam apslēpts” (Jes.29:15; 40:27). Tā ir attieksme, kas raksturo mūsu ikdienas dzīvi. Jautājums paceļas, vai mēs to apjautīsim, kā pravieši to apjauta, un dzīvosim ticībā, ka Tas Kungs mūs vēro ik stundu, ik brīdi.

8:13 Dievu tautas starpā daži grēki ir „lielāka negantība” nekā citi. Pat starp cittautiešiem Dievs redz dažus grēkojam vairāk par citiem (7:24). Tas nenozīmē, ka mazākie grēki neskaitās. Tas norāda uz to, cik jūtīgi Dievs uztver visu cilvēku uzvedību. Tas atspoguļojas arī dažāda mēroga upuros par dažādiem grēkiem. Kungs Jēzus arī runā par cilvēku, kam „lielāks grēks” (Jāņa 19:11), un par citiem cilvēkiem, kuru parādu apmēri Dievam bija atšķirīgi. Dievs nesaudzē un neuzlūko Izraēlu ar līdzietību, *tāpēc* ka tie domā, ka grēks Viņam neko daudz nenozīmē (:17,18). Tā tie Viņu aizvainoja līdz sirds dziļumiem.

9:2 *Viens... tam pie jostas ap gurniem bija rakstāmie rīki* – Šai vīzijā Ecēhiēls redz pats sevi.

9:4 Uzvelc uz pieres zīmi visiem tiem vīriem, kas sūdzas un skumst par visām negantībām – Dažā ziņā mēs nevaram mainīt pasaulē pastāvošo lietu kārtību, nedz arī Dieva tautas starpā, jo mēs nespējam mainīt citus cilvēkus. Taču no citiem cilvēkiem mūs atšķir tas, ka mēs dziļi sirdī [ko šeit simbolizē piere] skumstam par to visu, būdami piederīgi Dieva tautai. Tieši šī īpašība arī izglāba Latu no bojā iešanas līdz ar Sodomu (2.Pēt.2:8).

9:5 Tas atgādina Lieldienu eņģeli, kas apzīmogoja uzticīgos izraēliešus, lai eņģelis – ‘maitātājs’ tos nenomaitātu (1.Kor.10:10). Taču tagad neuzticīgais Izraēls ne ar ko neatšķīrās no ēģiptiešiem.

9:8 Ecēhiēla iestāšanās atgādināja Ābrahāma lūgšanu par Sodomu, kā arī Mozus lūgšanu par Izraēlu. Viņu piemērs iedvesa cerību Ecēhiēlā, no kā arī mums būtu jāmācās. Taču šoreiz viņa lūgšana netika uzklausīta; jo galu galā apzināts grēks ir jāsoda, un nekāda iestāšanās, nekāds starpnieks nevar mainīt šo lietu kārtību.

10:8 Ecēhiēlam bija jāliek roka zem ķerubu spārnēm; un tad ķerubu vīzijās pastāvīgi parādījās „it kā cilvēka rokas [Ecēhiēla] veidojums zem katra no viņu spārnēm” (:2,8). Es to saprotu kā norādi uz to, cik lielā mērā cilvēcība parādās kā neatņemama Dieva darba daļa; mēs identificējamies ar Viņu un ar Viņa eņģeļiem. Vīzijas ietvēra veselu sistēmu, ko it kā turētu cilvēka roka; un Dievs cilvēka tēlā pāri tam visam Debesīs. Patiesi, Dievs nav tālu no ikviena no mums, un savā ziņā „Tam Kungam vajag cilvēka”.

10:14 Iespējams, ka četras sejas varētu saistīt ar četriem Izraēla cilšu karogiem (lauva = Jūda; cilvēks = Rūbens; vērsis = Efraims; ērglis = Dans). Katrai no šīm ciltīm tika pieskaitītas vēl divas citas ciltis nometņu apmešanās kārtības izklāstā 4.Mozus grāmatā. Pastāv tradicionāls uzskats, kas gan nav atrodamas Bībelē, ka ķerubiem Salamana tempļī bija tās pašas četras sejas, kuras Ecēhiēls redzēja savā vīzijā – lauvas, vērsa, cilvēka un ērgļa. Tie, kuriem Ecēhiēls atstāstīja savu vīziju, varēja uzreiz noprast, ka zemes svētnīca ir Debesu svētnīcas atspulgs, ka pār mums darbojas milzīga eņģeļu sistēma, kas pārstāv arī Dieva tautu – viņus. Bet šī sistēma bija jāpārceļ uz Bābeli, un tad pēdējās Ecēhiēla vīzijas parāda godības atgriešanos. Ecēhiēls, kā „cilvēka dēla” pārstāvis, bija iekļauts šai sistēmā un viegli pārvietojās starp Bābeli un Jeruzalemi – un tie, kas izvēlējās pievienoties Dievam un Viņa

eņģeļiem tāpat varēja tikt aizvesti uz Bābeli un atgriezties. Tie, kas izvēlējās palikt Bābelē, tādējādi pretojās iesaistīties godbijību iedvesošajā Dieva izpausmes un eņģeļu darbošanās sistēmā. Arī šodien mēs stāvam tās pašas izvēles priekšā, kā mazās, tā arī lielās lietās.

11:1 Ķerubu riteņi simbolizēja Dieva tautu Izraēlu uz zemes. Ja viņi būtu gājuši eņģeļa – Gara pēdās, kā uz Bābeli, tā arī atpakaļ uz Jūdeju, viņi būtu gājuši tiem nosprausto Dieva ceļu, un visiem klātos labi. Šķiet, ka šis fragments bija Pāvilam prātā, kad viņš aicināja mūs staigāt Garā (Gal.5:25). Ecēhiēls tai ziņā rādīja labu piemēru, jo Gars viņu „pacēla” tāpat kā riteņi pacēlās, un viņš devās turp un atpakaļ starp Bābeli un Jūdeju (8:3; 11:1). Viņš bija iekļāvis ķerubu sistēmā.

11:10 *Jūs kritīsiet no zobena pie Izraēla robežām* – Bābele un Asīrija robežojās ar Ābrahāmam apsolīto zemi.

1:19 Kad tauta bija trimdā, Dievs piedāvāja tai noslēgt jaunu derību (:19,20,25 salīdz. ar Ebr.10:16). Viņi būtu varējuši saņemt jaunu garu un sirdi no miesas to akmens sirds vietā. Bet Izraēls to nevēlējās, un tā šis priekšlikums tika pāradresēts un tagad to ir pieņēmuši tie, kas pievērsušies Jēzum Kristum. Šīs derības, no kuras Jūdeja bija atteikusies, pieņemšanas rezultātā ticīgo pulkam tagad ir „viena sirds un viena dvēsele” pēc kristībām (Ap.d.4:32). Kad mēs dzirdam par jauno derību, mēs faktiski esam tai pat stāvoklī, kādā bija Jūdeja trimdā, kad tie dzirdēja Ecēhiēla vārdus un bija izvēles priekšā ticēt tiem vai neticēt – vai vienkārši turpināt dzīvot šo trulo dzīvi, cik nu labi kurš to spēj.

11:22-24 Kad ķerubi pacēlās, arī Ecēhiēls tika pacelts. Jūdejai vajadzēja atstāt Jeruzalemi, kad Gars to viņiem teica; un tiem vajadzēja celties un atstāt Bābeli pēc Gara pavēles. Bet tie negāja Gara pēdās, neskatoties uz Ecēhiēla izklāstīto līdžību par pacelšanos un iešanu līdz ar ķerubiem. No tā mums būs mācīties, ka mums viss ir jādara Dieva godības labā, ka tam arī jābūt izšķirošajam faktoram visu mūsu lēmumu pieņemšanā.

12:3 Skat kom.3:7.

Varbūt tad tie nāks pie atziņas – Ebreju vārds *ulay* (varbūt) ir zīmīgs, atklājot to, cik lielu izvēles brīvību Dievs mums ir piešķīris; jo mums jāsaprot, ka Visuvarenais

Dievs ierobežo Savu zināšanu, sakot, ka Viņš „nezina”, vai tie „nāks pie atziņas”, vai ne. Tāpat Viņš runā arī Jes.47:12; Jer.26:2,3; 36:3,7. Šī Dieva „neziņa” par to, kā Viņa tauta atsauksies uz Viņa vārdu, atspoguļo to, cik stipri Viņš ir pielāgojies mūsu laika izpratnes veidam. Tas uzliek mums lielu atbildību. Ar cik milzīgu ieinteresētību Dievs droši vien vēro mūs, kad mēs atveram Bībeli ik dienu, lai lasītu Viņa vārdu! ‘Vai viņi sadzirdēs? Kā viņi uz to atsauksies...?’

12:22-25 Pravieši atkārtoti pareģoja Izraēlas izpostīšanu no iebrucēju rokas. Viltus pravieši pastāvīgi izsmēja šos pareģojumus un apgalvoja, ka viņi runājot Dieva iedvesmā, ka nosodījuma diena tiekot bezgalīgi atlikta. Viņi mēdza arī noniecināt īsteno praviešu, tādu kā Ecēhiēla, pareģojumus, plaši izplatot savas idejas, novedot līdz tam, ka par tiem smējās, ka tie pareģojot pastaro dienu, kas nekad nenāk. Un šeit Dieva atbilde ir skaidrāka par skaidru. Līdzība ar pēdējām dienām, kas noveda pie m.ē.70.gada ir nepārprotama – par pravietiskajiem vārdiem ņirgājās, sakot „Kur paliek Viņa absolūtā atnākšana?” (2.Pēt.3:4). Patiesais Dieva vārds par Kunga atnākšanu tika apsmiets: „dienas paiet, tā paiet arī visas redzētās parādības”, kas noveda pie domas, ka „Kungs kavējas nākt” (Mat.24:48) un nekas nenotiek. Kristus vārdi, ka „viss būs noticis” Viņa atnākšanas laikā (Lūkas 21:32) sabalsojas ar šeit doto apsolījumu par „visu redzēto parādījumu piepildījumu” vēl jūsu dienās. Tie Ecēhiēla laika Dieva tautas cilvēki, kas izteica šīs šaubas, līdzinājās dažiem pirmā gadsimta Kristus miesas locekļiem. Tiem droši vien būs līdzinieki arī pašās pēdējās dienās.

12:25 ‘Jahve’ var nozīmēt arī ‘Es, kas būšu’. Tāpēc ka Viņš *ir* un Viņš *būs*, vārdi „Es būšu” patiesi piepildīsies.

13:5 Dievs ir jūtīgs pret dievbijību. Viņš nosoda Izraēla vadītājus par to, ka viņi nav stājušies priekšā plaisājumiem sienās, proti nav iestājušies par Izraēlu. Ja tur būtu bijis vismaz dievbijīgs mazākums, Dievs būtu mainījis visu Savu nostāju pret Izraēlu. Taču sīkmanīgs materiālisms un aprobežotība atturēja Izraēlas valdošo eliti no sava darba veikšanas.

13:9 *Tiem nebūs atgriezties Izraēla zemē* – Šķiet, ka šos vārdus Ecēhiēls rakstīja laikā, kad pirmā gūstekņu grupa tika atdzīta uz Bābeli. Viltus pravieši starp tiem pravietoja, ka viss būs kārtībā ar Jeruzalemi (:16), kamēr Ecēhiēls Dieva iedvesmā

runāja par negantībām, kas tur notika un teica, ka šī iemesla dēļ arī pārējā Jūdeja tiks ņemta gūstā. Kaut gan Dieva mērķis bija atgriezt gūstekņus atpakaļ Jūdejā, viltus praviešiem bija jāmirst Bābelē, nevis jāatgriežas zemē. Līdzīgas lietas notiek jau kopš Ēdenes čūskas laikiem – Dieva vārds tiek apšaubīts, un klausītājiem stāsta to, ko viņi vēlētos dzirdēt nākam no Dieva mutes.

13:11 *Es likšu krist lieliem krusas gabaliem* – Dievs personīgi uzrunā dabas spēkus. Viņš var uzrunāt eņģeļus, kas atbild par noteiktām parādībām, taču Bībele liek skaidri apjaust, ka Dievs ir nepastarpinātā kontaktā ar visu dzīvo radību, ka Viņš nav to atstājis tikšķēt kā reiz par visām reizēm uzvilktu pulksteni.

13:18 Jebkuriem apzinātiem, jeb neapzinātiem cilvēku centieniem gūt varu pār citiem Dieva tautas locekļiem ir jādara gals, vienkārši tādēļ, ka viņi pieder *Dievam*, ne mums.

14:7 Ļaudis, kas savās sirdīs pielūdza elkus, tomēr gribēja nākt un dzirdēt Dieva vārdu no pravieša mutes. Līdzīgi tiem, arī mēs izjūtam kārdinājumu pielūgt kā īsto Dievu, tā arī elkus, tā vietā lai izdarītu galīgo izvēli. Ļaudis griežas pie Dieva vārda, kas tagad ir pieejams Bībelē, taču viņi apmulst no Dieva vārda nestās vēsts, jo tie vēršas pie Dieva vārda ar elkiem sirdīs. Bībeles lasīšana pati par sevi mūs nedarīs taisnus, prāta attieksmei, ar kuru mēs vēršamies pie Dieva vārda, ir ārkārtīgi liela nozīme. Ja mēs lasām ar elkiem sirdīs, tad Dieva vārda lasīšana tikai attālinās mūs no Viņa.

14:9 Dievs spēj maldināt cilvēkus, un dažkārt Viņš pat izlieto Savu vārdu kā līdzekli tādai maldināšanai. Mēs nekad nedrīkstam būt pasīvi attiecībās ar Dievu, nekad nedrīkstam apstāties mūsu ceļā ar Viņu. Viņa vārds pastāvīgi aktīvi iedarbojas uz mums, lai vestu mūs vai nu tuvāk Viņam, jebšu prom no Viņa.

14:14 *Noa, Daniēls un Ījabs* – Katrs no šiem vīriem izglāba citus, iestājoties par tiem savā personīgajā taisnprātīgumā. Noa izglāba savu ģimeni, Dāniēls savu tautu un Ījabs – savus draugus. Dievs vēlas glābt cilvēkus arī, kad kāds cits par tiem iestājas, taču šī cita garīguma līmenim ir jābūt pamatīgam. Ecēhiēla laikā tādu pat vairs nebija.

14:22 Skat kom.5:13.

Ciešanās, ko Es tai sūtīju - Dievs nes arī ļaunu cilvēkiem, nevis kāda kosmiska Sātana būtne. Skat kom.Jes.45:5-7.

15:5 Bābelē viņi bija kā sadedzis vīnakoks, kas nederēja nekam, un tomēr Savā žēlastībā Dievs tos lietoja Savā darbā. Un šie cilvēki patiesi bija mūsu pirmtēli. Pat vēl pirms sadedzināšanas Dieva tautas vīnakoks nebija derīgs nekādam darbam (:3), un tā koksne nav pārāka par citu koksni (:2). Dieva tauta pati par sevi nav pārāka par apkārtējiem cilvēkiem; mēs neesam labi strādnieki, pat ja mēs domājam, ka esam; tas, ka Dievs mūs izmanto, ir Dieva tīrās žēlastības atspulgs, un Viņam labpatīk izmantot Savam darbam cilvēkus, kas cilvēku acīs ir nekam nederīgi.

16:3 Atgādinājums Izraēlam, ka etniskajā ziņā viņi neko daudz neatšķiras no apkārtējām tautām, jo viņu priekštecis Ābrahams nāk no Ūras. Tādēļ tā ir tīrā Dieva žēlastība, ka viņi kā 'ebreji' ir piederīgi Dieva tautai.

16:5 Tas drīzāk piederas, runājot par Īzāka pusbrāli Ismaēlu, daudzu Izraēla ienaidnieku priekštecī (1.Moz.21:10-16). Izraēls nebija labāks par apkārtējo pagānu pasauli, tāpat kā arī tagad viņi nav pamatā labāki par to arābu brālēniem, tāpat kā arī mēs neesam labāki par apkārtējo pasauli. Vienīgā atšķirība ir Dieva žēlastības pilnajā aicinājumā.

16:8 Dievs atrada Izraēlu Sinaja tuksnesī, apsedza to ar mākonī (salīdz.ar apmetņa stūri) un noslēdza ar tiem derību.

16:10 Tā ir atsauce uz priesteru tērpu drēbēm svētnīcā. Šo visu nosacījumu, kā arī bauslības mērķis ir darīt mūs tīkamus Dieva acij.

16:13 *Tu ēdi baltmaizi, medu un eļļu* – Atsauce uz pienesumiem priesteriem. Par visu Izraēlu tautu šeit runā kā par priesteru tautu; pēc Dieva nodoma Izraēlai bija jāklūst par priesteru tautu, par svētu tautu (2.Moz.19:6). Mums, kā tagadējai Dieva tautai, arī ir jābūt par priesteru tautu (1.Pēt.2:9), uzņemoties atbildību par citiem, nevis atstājot to speciāli izredzētā mazākuma ziņā.

16:20 Mēs dzemdējam bērnus Dievam; tādēļ mēs nedrīkstam tos audzināt pēc savām iegribām, bet tā, kā Viņš to vēlas, jo tie ir Viņa bērni.

16:37 Dieva dusmu izpausmei lietotās metaforas ir briesmīgas. Viņas bērni nomirs no slāpēm, viņas vīrs atsegs viņas kaunumu tās mīļāko priekšā (Hoz.2), sakūdīs tos pret viņu, nodos to rupjai izrīcībai, tie nogriezīs viņai degunu un ausis un atstās asiņojošu krūmos (Ecēh.16,23); tās daudzo noziegumu dēļ tās svārku apakšmala ir pacelta un kājas ar varu atsegtas (Jer.13:20-27). Ecēhiēls pravieto Jeruzalemes izvarošanu, apgānīšanu un pazemošanu. Ecēhiēla zīmētās ainas robežojas ar pornogrāfiskām. Viņš runā par Izraēlas kā sievietes piebriedušajām krūtīm, menstruālajām asinīm (:7,9); par viņas mīļāko locekļu lielumu un sēklas izplūdumu bagātību un kā viņa ļāvusi tiem taustīt viņas jaunavīgās krūtis (23:8,20). Tā ir šokējoša valoda, kurai mēs mulsumā cenšamies ātrāk pārļaut pāri acis un mēs, kā šodienas lasītāji, esam mediju radināti pie kā tamlīdzīga. Agrīnajam Izraēlam tam vajadzēja likties vēl daudz šokējošākam. Tas šķita esam pārāk bargi 'vienīgi' par dažu politisku vienošanās noslēgšanu ar Ēģipti un Asīriju. Vai to varēja salīdzināt ar to, ka sieva ļauj citiem vīriešiem taustīt viņas krūtis un pārgulēt ar viņu, tai pat laikā apjūsmojot to locekļus? Vai tam visam bija jānovēd līdz tādai rupjībai un vulgaritātei? Šodien sekss un vardarbība ir uzmanības centrā. Tas viss izskan populārajās dziesmās, to redz reklāmās un filmās. Un pravieši izmanto to pašu taktiku, lai pievērstu Izraēlas uzmanību, vēl jo vairāk tāpēc, ka kailums un sekss tolaik nebija publiski apspriežamas tēmas. Jebkura veida runas par seksu šķiet izraisām mūsos nemieru, un praviešu mērķis bija likt mums arī satraukties, nepacietīgi gaidot katru nākošo vārdu... saprotot, ka tieši tā cilvēku grēki iedarbojas uz Dievu. Atbaidošajai seksuālajai valodai bija jāliek saprast, cik atbaidoši un neķītri ir mūsu grēki un ar Dievu noslēgtās derības laušana. Šiem šokējošajiem aprakstiem bija jāliek Izraēlai saprast, cik lielu sašutumu tas viss ir licis izjust Dievam. Tādu valodu nevar aizmirst, atkratīties no tās un kā savādāk interpretēt. Tai ir jārod atsaucība mūsu sirdsapziņā.

16:49 Ievērojiet, ka lepņība, savu iegribu apmierināšana un trūkuma cietēju neievērošana tiek izcelti kā Sodomas galvenie grēki; homoseksuālisms nav ne sliktāks ne labāks par šiem grēkiem.

Noziegums...maizes pilnība – „Maizes pilnība” pati par sevi ir grēks. Bagātības uzkrāšana, kad citi ir nabadzīgi un maizes trūkumā, ir „negantība”.

16:50 Seksuālā perversitāte nosaukta kā pēdējā to grēku sarakstā, it kā uzsverot, ka visi grēki ir un paliek grēki. Līdzīgi arī Pāvils raksta korintiešiem par to trūkumiem, bet viņš nesāk ar to, ar ko es būtu sācis – ar piedzeršanos Jēzus piemiņas sapulcēs. Tā vietā viņš sāk ar viņu vienotības trūkumu. Tās lietas, kuras mēs esam raduši uzskatīt par mazākiem grēkiem, Bībele pastāvīgi nosauc kopā ar tiem grēkiem, kurus mēs esam raduši uzskatīt par lielākajiem grēkiem. Pāvila uzskaitīto grēku sarakstā baznīcas šķelšanās un naidis izceļas kā tie grēki, kas nepārprotami izslēgs no Valstības. Daudzās sabiedrībās vispārpieņemts ir uzskats, ka seksuālie grēki ir daudzkārt nopietnāki par kādiem strīdiem baznīcā vai citu cilvēku trūkuma ignorēšanu. Bet vai tas ir pareizi...?

16:51 Ir vērts aizdomāties par šo apgalvojumu, ka Jūdeja (divu cilšu valstība) grēkojusi vairāk par Izraēlu (desmit ciltis); Dievs patiesi neskopojas ar žēlastību vājākajiem no vājākajiem.

17:3 *Liels ērglis – Nebukadnēcars; Kuplām, raibām spalvām* – Tam padotas daudzas dažādas tautas, kas iekļaujas konfederācijā un armijā.

17:4 *Pašu augšējo tās zaru* – Uz Bābeli aizvestie Jūdejas valdnieki.

17:5 *Vienu no atvasēm – Cedekija. Stādīja to auglīgā tīrumā* – Iecēla par Jūdejas ķēniņu ar Bābeles atbalstu.

17:6 *Augumā zemu vīnakoku* – Jūdeja, kā Bābeles pavalstniece, nevarēja sasniegt augstu stāvokli; viņas saknēm bija jātiecas pēc Nebukadnēcara atbalsta.

17:7 *Vēl viens liels ērglis* – Faraons, Ēģiptes ķēniņš. *Vīnakoks piegriezta šim savas saknes* – Jūdeja lauza vienošanos ar Nebukadnēcaru un sūtīja ziņu uz Ēģipti pēc palīdzības, lai saceltos pret Bābeli.

17:8 *Kļūtu par izcilu vīnakoku* – Ja Jūdeja būtu pieņēmusi Bābeles pavalstniecību kā taisnīgu sodu par tās sacelšanos pret To Kungu, Dievs būtu radījis situāciju, kas nāktu par labu Viņa tautai. Izvairīšanās no grēku atzīšanas nekad nenes svētību, ko Dievs ir sagatavojis tiem, kas atzīst savus grēkus un no tiem izrietošās sekas.

17:9 *Vai nenoplūks viņa augļus?* – Cedekijas bērni nosisti. *Atvases* – Jūdejas augstmaņi.

17:15 *Viņš ir derību laužis, vai viņš izglābsies?* – Dieva tautai bija jāturas pie noslēgtās derības ar neticīgajiem, tāpat kā pie derības ar Dievu.

17:22 *Maigu zariņu* – Mesija, Kungs Jēzus (Jes.53:2), viens no ebreju nācijas zariņiem, kāds bija Cedekija, ebrejs ar cilvēka dabu.

17:23 Krāšņais ciedru koks simbolizē Kristus Valstību, kura paspārnē visu nāciju ļaudis radīs patvērumu (Marka 4:32).

17:24 Zemā koka paaugstināšana runā par Kristu; sauso koku, kuram dots jauns zaļums, Jēzus saprata kā atsauci uz Sevi krustā (Lūkas 23:31). Tur, kā tas izriet arī no Jes.53, Viņš izskatījās kā „sausis koks”, mirstošs cilvēks, bez bērniem, taču caur šo nāvi Viņš uzplauka daudzus bērnus, mūsos, kas Viņam noticeja un tapa jauna radība, Dieva bērni Kristū.

18:4 Ecēhiēla laika cilvēki sevi neuzskatīja par sliktiem cilvēkiem, viņi domāja, ka viņiem jācieš dēļ tēvu grēkiem. Ebreju vārdam, kas šeit tulkots kā „dvēsele”, ir plašs nozīmju loks, bet parasti tas attiecas uz cilvēku. Cilvēks, kas grēko, mirs. Tādēļ dvēsele nav nemirstīga. Tas ir pirmatnējo cilvēku ticējums, kas diemžēl pārņemts dažās kristiešu tradīcijās.

18:14 Dēls redz visus tēva grēkus, bet bīstas un nedara tā. Teorētiski jau var zināt, ka grēka alga ir nāve, bet kamēr cilvēks personīgi neizdara nekādus secinājumus, viņš nebīstas.

18:20 Šī vienkārša patiesība rāda, ka doma par ciešanām dēļ cita cilvēka grēkiem cita dzīvē neatbilst patiesībai. Mēs ciešam sodu paši par saviem grēkiem, nevis par cita grēkiem. Psihologiski tas var atbrīvot cilvēku no tieksmes piemērot sev vainu par citu apgrēcībām. Taču Bībelē tomēr minēti piemēri, kad cilvēkiem jācieš cita cilvēka grēka izraisītās sekas, nerunājot nemaz par mūsu ciešanām dēļ sekām, ko izraisījis Ādama grēks. Taču personīgi mēs tiekam sodīti tikai paši par saviem grēkiem. Pašpārbaudes laikā mums ir skaidri jānorobežo ciešanas, kuras mēs

izjūtām citu cilvēku grēku un vājību rezultātā no tām, kurām pie vainas ir mūsu pašu grēki.

18:22 *Vairs nepieminēs* – Tas liek domāt, ka pastarajā dienā negantniekiem tiks pieminēti visi viņu grēki, kamēr taisnajiem tiks pieminēti viņu labie darbi (:24). Tā, kā tas redzams līdzībā Mat.25:36-44.

18:29 Loģiski spriežot, domai par to, ka Dieva rīcība nav pareiza, būtu jāliek mums tikai dziļāk ieskatīties mūsu pašu grēcīgumā un tai neapgāžamajā faktā, ka grēka alga ir nāve.

18:32 Dievs nerod prieku ļauno sodīšanā, drīzāk viņi paši sevi soda. Viņš nav kāda untumaina dievība, kas priecājas, ka tās varā ir sagādāt pretiniekiem ciešanas. Tas, ka Viņam nepatīk sodīšanas process, ir pietiekams pierādījums tam, ka *sheol* (vārds kas dažās Bībelēs tulkots kā „elle”) neattiecas uz kādu mūžīgu mocību vietu, tā nozīme ir vienkārši „kaps”. Nāve ir grēka alga, nevis mūžīgas mocības.

19:2 Lauvas māte pārstāv Jūdeju vai Jeruzalemi.

19:3 *Vienu no saviem dēliem viņa uzaudzināja* – Joahass, Jehus dēls, kura tēvu uzvarēja un nogalināja faraons Neho, Ēģiptes ķēniņš.

19:5 *Ņēma vēl vienu no saviem dēliem un izaudzināja to par jaunu lauvu* – Ēljakimu pēc tam, kad Joahass tika aizvests uz Ēģipti (:4).

19:6 *Tas staigāja lepni lauvu starpā* - Ēljakims rīkojās kā apkārtējās neticīgās pasaules līderi [„lauvas”].

19:11 Atsauce uz Cedekiju un viņa dēliem; bet Cedekija pieauga lepnībā, babilonieši to sakāva un nodedzināja Jeruzalemi (:12). Cedekija Jeremijas grāmatā attēlots kā vājš cilvēks, kad bija jādara taisnas lietas; šķiet, ka viņš gribēja paklausīt Jeremijas teiktajam Dieva vārdam, bet viņš baidījās augstmaņu un babiloniešu apsmiekla (Jer.38:19-24). Taču šis pants izskaidro visu – viņa bailes no tā, ko teiks citi, bija viņa pieaugušās lepnības rezultāts. Mēs varam likties pazemīgi, taču ja tas ir tikai tāpēc, ka mēs rūpējamies par savu veidolu citu acīs, tad mēs vienkārši esam lepnības pilni.

20:3 *Vai jūs esat nākuši pie Manis Man kaut ko jautāt?* – Mēs varam vērsties pēc Dieva vārda Bībelē vai vērsties pie Viņa ar lūgšanu, kad savā prātā mēs jau esam izlēmuši un nemaz nemeklējam Viņu un Viņa domas. Patiesi „meklēt” Dievu, kā mēs tiekam mudināti to darīt, nebūt nav tik viegli.

20:8 Ir grūti sajust, cik lielā mērā mums tiek piedēvēta taisnība. 5.Moz.32:12 teikts, ka sveša dieva nebija ar Izraēlu – bet šeit mēs lasām, ka no Ēģiptes elkiem tie neatteicās, kā to apstiprina arī Ap.d.7:43. Dievs piedēvēja nepastāvīgajam Izraēlam taisnību pēc Niedru jūras kristībām (1.Kor.10:1,2); tolaik, kā Bileāms saka, noziegumu Viņš nav Jēkabā saskatījis (4.Moz.23:21).

20:9 *Es tiem parādījos un solīju tos izvest no Ēģiptes zemes* – Mūsu iziešana no Ēģiptes kristībās, kas ir mūsu Niedru jūra (1.Kor.10:1,2), ir mūsu liecība apkārtējai pasaulei. Tādēļ mūsu pievēršanās Kristum nevar palikt nemanāma pasaulei, tai jāklūst redzamai.

20:12 *Derības zīme starp Mani un viņiem* - Sabats bija derības zīme starp Dievu un Izraēlu, nevis starp Dievu un ne-ebreju ticīgajiem šodien.

20:22 Dievs solīja iznīcināt Izraēlu tuksnesī (:21), bet Viņš ‘atrāva Savu roku’, neizpildīja solīto. Tāpat Dievs bija gribējis parādīt tiem Savu bardzību Ēģiptes zemē (:8), bet Viņš to nedarīja (:9). Skaidrs, ka Dievs vēlas mainīt Savus nodomus Savas tautas sodīšanas sakarā, jo Viņš jūtīgi uztver to grēku nožēlu un garīgumu.

20:25 Piemērs tam, ka Dievs apstiprina cilvēkus arī tad, kad to garīgums sāk virzīties pa lejup ejošo spirāli. Tāpat arī 26.pants – Dievs ļauj tiem kļūt nešķīstiem, lai tie justos pamesti.

20:34 Dieva stiprā roka un paceltais elkonis bija gatavībā, lai izvestu Jūdeju no Bābeles – bet lielākā viņu daļa izvēlējās tur palikt. Brīnišķā jaunās derības iespēja (:37) netika īstenota – tā tika atlikta līdz tam laikam, kad patiesais Dieva Izraēls atgriezīsies zemē pēdējās dienās.

20:37 *Derības saites* – Saites kā tuvina, tā arī ierobežo. Būdami derības attiecībās, mēs nevaram darīt visu, kas mums patīk, mūsu dzīves sāk ritēt pēc noteikta reglamenta, kura mērķis ir tuvināt mūs Dievam un vest mūs uz Dieva Valstību. Bet

derība ir abpusējs jēdziens. Šī saite, kas tuvina, attiecas arī uz Dievu; no tās izriet brīnišķā, bieži sastopamā doma par Viņa uzticību mums, Savai tautai. Arī Viņš nes par mums atbildību.

20:38 *Izraēla zemē tie nenāks atpakaļ* – Trimdas laiku sākumā Ecēhiēls jau bija teicis, ka viltus praviešiem un „dumpiniekiem” starp tiem nebūs atgriezties Izraēla zemē (arī 13:9). Taču kad atnāca pavēle par atgriešanos zemē, vairākums izvēlējās palikt Bābelē – un līdz ar to viņi paši bija piesprieduši sev sodu. Tie bija „nepakļāvīga atkritēju tauta” (2:3). Jo no Ecēhiēla vārdiem tiem bija zināms, ka Dieva sods ir neatgriešanās zemē. To, kas neizvēlējās būt Valstībā, tur arī nebūs – tie, kas ir iemīlējuši Viņa parādīšanos, tiks pieņemti (2.Tim.4:8).

20:40 *Tur Es pieņemšu* – Tāpat kā arī 41.pantā. Šī „pieņemšana” tika attiecināta uz laiku, kad Jūdeja atgriezīsies no trimdas, un tas pats vārds oriģinālā rodams arī 43:27, kur bija jāceļ templis un jāpienes upuri, un „Es jūs pieņemšu”. Templis bija jāceļ, kad Jūdeja atgriezīsies no trimdas, bet viņi neizpildīja tiem doto potenciālo iespēju

21:5 Ecēhiēls gauži pārdzīvoja to, ka klausītāji neņēma viņa vēsti par pilnu un zobojās par to. Visiem patiesiem Dieva vārda sludinātājiem ir nācies pārdzīvot ko līdzīgu.

21:31 *Ķēnišķīgo galvasrotu... vainagu* – Netieša norāde uz to, ka ķēniņš, kas jāgāž, bija ķēniņš-priesteris, it kā viņa ģeoloģijā būtu krustojušās ķēnišķīgās un priesteru līnijas. Tā ir norāde uz Kunga Jēzus nākšanu.

Marija saprata, ka caur viņas apaugļošanu Dievs nogāzis varenos no augstiem troņiem un paaugstinājis zemos (Lūkas 1:52). Tas nepārprotami sasauca ar Ecēh.21:31, kur varenie tiek gāzti un viņš, kas ir zems – paaugstināts, proti, Mesija. Bet Marija jutās paaugstināta; tādējādi Mesijas paaugstinājums attiecās arī uz viņu, jo Viņš bija viņā un viņa Viņā. Mēs arī esam Viņā, un mums arī ir jāizjūt lepnums un prieks līdz ar ciešanām, kas nāk līdz ar šo identifikāciju. Viņa salīdzināja savu zemo stāvokli ar visu zemo stāvokli šai saulē (Lūkas 1:48,52) – iespējams, attiecinot to uz sevi un Jēzu? Taču neskatoties uz viņas neapšaubāmi garīgo uztveri, ko viņa pauž savā slavas dziesmā, viņai nebija pilnīgas izpratnes par

visu. No tā, ka viņa atsaucas Lūkas 1:52 uz Ecēh.21:31 (varenie gāzti un zemie paaugstināti), varētu šķist, ka viņa domāja, ka Ecēhiēla pravietojums par Valstības atjaunošanu ar Mesijas roku ir jau piepildījies tajā, ka viņa ir grūta ar Jēzu. Iespējams, ka viņa bija pārliecināta, ka viņas bērns kādreiz to izpildīs, un uzskatīja, ka tas laiks, kad nāks tas, „kam uz to ir tiesības”, ir jau pienācis; taču, kā mēs zinām, tam vēl tikai jānāk.

21:32 Jūdejas ķēniņu tronis vairs nepastāvēs līdz Kristus, likumīgā Izraēlas ķēniņa, atgriešanās laikam. Viņš ir Tas, kas bija zems un ir paaugstināts (31). Trīskārtēja visa pārvēršana „drupās” varētu attiekties uz Jeruzalemes sagrāvi no babiloniešiem, no romiešiem m.ē. 70.gadā, un pēdējo pilsētas pārvēršanu drupās mūsu laikā, īsi pirms Kristus atgriešanās Izraēlas tronī kā ķēniņam. Vai arī trīskārtēja visa pārvēršana drupās varētu attiekties uz trīskārtēju babiloniešu iebrukumu Jūdejā. Nākamajai Kristus Valstībai ir jābūt atjaunotai Dieva Valstībai, kāda tā reiz bija visapkārt Jeruzalemei. Par Kristus atgriešanos kā par šīs Valstības atjaunošanu lasām Ap.d.1:6, kur mācekļi jautā Jēzum, kad šis Ecēhiēla 21:32 pravietojums piepildīsies.

22:2 *Tiesāt šo asinspilsētu...Parādi tai visu tās negantību* – Tiesāšanas mērķis ir parādīt tiesājamajiem to grēkus. Mums ir jāatbild par saviem grēkiem, jāzina, kas tie par grēkiem – vai nu tagad, vai atraidīšanas procesa laikā pastarajā dienā.

22:3 *Lai tās laiks drīzāk nāktu, un, kas sev par nelaimi darinājusi elkus, lai aptraipītos* – Ievērojiet, ka viņas pašas uzvedība bija tā, kas noveda pie tiesas un aptraipīšanās. Nosodītie ir paši sevi nosodījuši (skat :31).

22:9 Tā kā tenkas ir miesiskuma raksturīgākā iezīme, tās tiek ierindotas līdz ar ārlaulības sakaru, elkdievības un asins izliešanas grēkiem. Citviet Raksti māca, ka nīst brāli sirdī bija un ir tikpat slikti kā nokaut viņu (Mat.5:22; 1.Jāņa 3:15). Šeit tenkas / apmelošana tiek saistīti ar asins izliešanu. Apmelot savu brāli nozīmē nīst viņu.

22:15 *Tevī galīgi iznīcināšu tavu nešķīstību* – Tas liek domāt, ka ar otrās atnākšanas tuvošanos Izraēls tiks pastiprināti tīrīts un virzīts arvien tuvāk grēku

nožēlai. Mūsu pienākums ir rādīt tiem evaņģēliju, lai tie saprastu savu ciešanu mērķi, kam Dievs cenšas līdz ar to viņus tuvināt.

22:22 Šīs Dieva dusmas ved pie lietišķiem rezultātiem – jo ar Savu dusmu kvēles palīdzību Dievs tiecas attīrīt savu tautu no sārņiem, lai varētu tos glābt. Taču cilvēku pieredzes traģēdija ir tajā, ka visšausmīgākās ciešanas tomēr neved cilvēku pie tām prāta izmaiņām, uz kurām Dievs bija cerējis. Tik daudzas ciešanas, it īpaši attiecībā uz Izraēlu, šai ziņā ir bijušas veltīgas.

22:26 Skat kom.42:20.

22:30 Pat šajā Jūdejas galēja vājuma brīdī Dievs būtu mainījis Savu tiesas spriedumu kaut viena taisna cilvēka dēļ. Bet nebija neviena, šķiet, ka pat Ecēhiēlam nepietika kaislības degsmes par tautu. Un tā Dievs tos iznīcināja ar Savas bardzības uguni (:31), kamēr Mozus „novērsa” Dieva dusmas, kas nelika pamosties visai Dieva bardzībai (Ps.78:38; 106:23).

23:8 *Pie tam viņa neatsacījās no saviem izlaidīgajiem sakariem arī ar ēģiptiešiem* – Atsauce uz to, ka Izraēls, izejot no Ēģiptes, bija paņēmis līdzīgu ēģiptes elkus (20:7,8), kā arī mēs varam iznest šīs pasaules elkus caur kristības ūdeņiem (1.Kor.10:1,2).

23:11 Jūdeja (divu cilšu Valstība) attēlota kā grēcīgāka par Izraēlu (desmit cilšu Valstību), kaut gan vēsturiskajos pierakstos ķēniņu un Laiku grāmatās lasām, ka Jūdejas ķēniņi bija garīgāki par Izraēla ķēniņiem. No tā jāsecina, ka laba vadība ne vienmēr atstāj iespaidu uz visu sabiedrību. Tā kā attiecības ar Dievu ir ārkārtīgi personīgas, laba vadība nespēlē tik lielu lomu visas sabiedrības taisnprātīguma raksturojumā.

23:14 *Pie sienas kaldeju vīru attēlus* – Konteksts liek domāt, ka tā bija sava veida vizuāla pornogrāfija. Daudzi panti runā par viņas apsēstību ar tiem. Rodas iespaids par pilnīgi paviršu, seksuāli apsēstu sievieti – Dieva Paša laulāto draudzeni! Tādi varam kļūt arī mēs, ja mēs neapzināmies, ka mūsu derības attiecības ar Dievu izslēdz jebkādas citas attiecības.

23:19 *Tā atcerējās tad savu jaunības laiku* – Izraēla atmiņas par Ēģiptē pavadīto laiku bija stipri samežģījušās. Tās bija vergu laiku ciešanas, taču viņi ar baudu atcerējās Ēģiptē ēsto barību (4.Moz.11:5) un ēģiptiešu pielūgtos dievus. Mums ir jāredz dzīve pirms kristībām tāda, kāda tā patiesībā bija, neilgojoties pēc tās.

23:22 *Tavus mīļākos... kas tev apnikuši* – Nelikumīgo attiecību mūžs nav ilgs un iedomātā mīlestība vienmēr izvēršas naidā vai atsvešinātībā. Izraēla tam ir klasisks piemērs – tieši tās tautas, kuru dievus tā pielūdza, nāca un bez žēlastības to iznīcināja.

23:27 *Tavai netiklībai jau kopš Ēģiptes laikiem* – Tiek atkārtoti uzsvērts, ka Izraēla nav atteikusies no Ēģiptes laiku elkiem (20:7,8 un citviet šai nodaļā). Taču Ecēhiēls raksta gadsimtus vēlāk. Izraēlas neuzticīgā attieksme Ēģiptes atstāšanas laikā atstāja iespaidu uz viņu turpmāko garīgās attīstības ceļu. Mūsu pirmie soļi mūsu ceļā ar Dievu ir ārkārtīgi svarīgi; un tas ir jāpatur prātā bērnu audzināšanas jomā, kā arī mūsu attieksmē pret jaunpievērstajiem eklēsijā.

23:34 Ecēhiēls runā par to, ka katru elku pielūgsmes faktu Dievs redz kā uzticīgā vīra krāpšanas aktu, ielaižoties sakaros ar citu, necienīgu vīru. Tikpat šokējoša ir arī mūsu neuzticība Kungam, kas mūs izpircis par dārgu cenu. Nožēlas pilnā Izraēla dusmas pašam pret sevi pirms jaunās derības pieņemšanas tiek aprakstītas ar šausminošu tēlu: *sieviete ievaino savas krūtis*. Šie vārdi jāskata tai kontekstā, kur Izraēla ļauj ēģiptiešu rokām taustīt savas jaunavīgās krūtis (:3,8). Un tagad, pati savām rokām, Izraēla plosa sava krūtis sava pagrimuma apjausmā. Šis riebums pret sevi ir katras patiesas grēku nožēlas sastāvdaļa; arī mums pirms Izraēlas būtu līdzīgi jānožēlo savi grēki un jāstājas tai pašā derībā. Aizdomājieties par šo riebuma sajūtu, ko izraisa patiesa grēku nožēla, kā par to lasām 6:9; 20:43; Ījaba 40:4; 42:6. Tik nopietns ir grēks! Un šī riebuma sajūta Vecajā Derībā ataino to pašu, par ko Jēzus atkārtoti brīdinājis, proti, „kaukšanu un zobu trīcēšanu”; tieši to izjutīs atraidītie pastarajā dienā (Mat.8:12; 22:13; 24:51; 25:30).

24:7 *Viņa tās izlējusi uz kailas klints* – Bet 8.pantā teikts, ka Dievs licis tai to darīt, lai izraisītu Viņa dusmas. Tas ir piemērs tam, ka Dievs apstiprina arī cilvēku izvēli grēkot. Mūsu garīguma attīstība ir pastāvīgā kustībā, tā virzās vai nu uz leju, vai uz augšu, un Dievs apstiprina mūsu izdarīto izvēli.

24:12 *Veltīgas pūles* – Viltus praviešu runu uzklausīšana tā vietā lai klausītu Dieva vārdam noved pie tā, ka pat uguns neliek pazust rūsai.

24:16 *Tavu acu jaukumu* – Saistība ir tajā, ka Ecēhiēls ļoti mīlēja savu sievu un apbrīvoja tās skaistumu. Taču tāpat arī Jūdeja mīlēja Tā Kunga templi (:21). Mums ir jāsaprot, ka jūdi nebija ateisti, viņi nebija nolieguši To Kungu. No vienas puses tie viņu mīlēja, bet viņi mīlēja arī citus dievus.

24:23 Uzsvars tiek likts uz nosodītā Izraēla morālajām ciešanām. Ecēhiēls nedrīkstēja raudāt, kas ir dabiska bēdu izpausme. Tādēļ tās bija ieslēgtas viņā, izraisot dziļas ciešanas; tam bija jāparāda Izraēlam, kā viņi jutīsies, kad Dieva sods nāks pār viņiem. Atraidīto ciešanas pastarajā dienā izpaudīsies „zobu trīcēšanā” (Mat.24:51), kas atkal norāda uz riebumu pret sevi un iekšējas mokas dēļ tā, kas varētu būt mūžīga nākotne, kuru viņi ir izvēlējušies noraidīt. Ļaunie netiks sodīti ar burtisku uguni vai mocībām, iekšējās dvēseliskās mokas būs daudz mokošākas. Šis nosodījuma ainas bieži atkārtojas Bībelē; to mērķis nav mūsu iebiedēšana paklausībai, bet gan to mūžīgo seku parādīšana, kādas būs mūsu šai dzīvē pieņemtajiem lēmumiem, par labu miesai vai par labu Garam.

24:27 Skat kom.29:21.

25:11 *Lai tie atzīst, ka Es esmu Tas Kungs* – Dievs sodīja tautas, lai cilvēki *atzītu* Viņu par To Kungu (skat arī 28:22; 30:19). Bet vai tie atzina? Dievs nereti izklāsta Savus nodomus un vēlmi, lai cilvēki ticētu tā, it kā tas viss būtu jau noticis. Tajā mēs redzam Dieva optimismu, kā līdzībā par ganu, kurš meklē savu pazudušo avi, līdz to atradīs (Lūkas 15:4). Mums ir jādzīvo ar šo pārlicību visā mūsu licības darbā.

25:14 *Likšu Savas Izraēla tautas rokā* – Mozus bauslība liedza Izraēlam nievāt edomieti (5.Moz.23:8); tādēļ sods pār Edomu Izraēlai bija jāizpilda bez personīgām atreibības jūtām, kā dažkārt nākas darīt arī mums. Neskatoties uz to, ka Josefs Flāviji apgalvo, ka makabeji piepildījuši šo pravietojumu, Obadjas 21 teikts, ka šis pravietojums piepildīsies pēdējās dienās ap Kristus otrās atnākšanas laiku (salīdz.ar Jes.63:1).

25:15 *Naidā atriebrušies* – Atsauce uz Jēkaba –Ēsava seno ienaidu, kas galu galā no Dieva žēlastības tiks arisināts Jēkabam par labu.

25:16 *Jūras malā* – Ebreju vārds ‘filistieši’ ir tas pats, kas tagad ‘palestīnieši’. Palestīniešu Gazas josla ģeogrāfiski ir tieši šeit minētā vieta.

26:7 Šeit runa ir par to, ka Bābele aplenks un iznīcinās Tīru. Bet vēsturiskie pieraksti neliecina, ka tas būtu noticis – to veica Aleksandrs un grieķi daudz vēlākā laikā. 29:17-20 teikts, ka tādēļ, ka Bābeles ķēniņš veicis grūtu darbu pret Tīru (kaut arī bez panākumiem), Dievs dos viņam Ēģiptes zemi par atalgojumu. Tas nenozīmē, ka pravietojums nepiepildījās. Tas drīzāk nozīmē, ka Dievs var mainīt nākotnes nodomus, vadoties pēc tā, kā cilvēki atsaucas uz tiem. Lai gan visi nosacījumi Tīras krišanai un Bābeles uzvarai pār to nav minēti, tiem bija jābūt; un tā kā tie netika izpildīti, Tīra tika saudzēta no Bābeles rokas, taču tie tika ‘atalgoti’ par dalību šai situācijā. Nebukadnēcars bija Dieva kalps, bet Dievs mainīja viņa darba noteikumus un nosacījumus. Viņš neiekaroja Tīru, bet Tīras vietā viņam tika dota Ēģipte. Vai Dievs pārdomāja? Vai kāds (kurš nav minēts) būtu veiksmīgi iestājies par Tīru, kā Lats bija neveiksmīgi iestājies par Sodomu? Vai varbūt Tīra tāpat kā Ninive bija padzirdējusi par šo pravietojumu un nožēlojusi grēkus, kādēļ tas arī nav noticis? Vai arī Tīra varētu krist pēdējo dienu laikā? Vai arī Dievs mums atklāj tikai daļu nākotnes notikumu, un tikai vēlāk mēs gūsim pilnu ieskatu? Mums nav jāapšaubā Dieva pravietojumi. Mēs vienmēr varam Viņam ticēt, kā arī ticēt tam, ka Viņš var mainīt Savus plānus. Ecēhiēlam ir daudz nosacītu pravietojumu – nemaz nerunājot par pēdējām deviņām nodaļām ar tur aprakstīto tempļa situāciju, kas būtu varējusi piepildīties, ja jūdi būtu atgriezušies no gūsta un atjaunojuši templi, kā Dievs to bija paredzējis.

Cita pieeja varētu būt mūsu vēstures filozofijas uzskatu maiņa. Mūslaikos, kad pastāv uzskats, ka zinātne dod atbildes uz visiem jautājumiem, tiek izteikts pieņēmums, ka vēstures zinātne ir pilnīga. Taču senās vēstures pirmavoti nav pilnīgi; senajā vēsturē ir daudz robu, un pirmavoti var atainot notikumus, kas nav tik būtiski plašākajā vēstures ainavā; kā arī daudz svarīgāki momenti būtu varējuši palikt bez ievēribas. Pilnīgi iespējams, ka Nebukadnēcars piepildīja pravietojumu, kas ir palicis bez atspoguļojuma vēsturiskajos pierakstos, un vēlāk arī Aleksandrs

sagrāva šo pilsētu (tam būtu jāpievērš uzmanība sakarā ar mūsu komentāru 26:21"lai tevis vairs nebūtu").

26:8,9 Vaļņu uzmešana pret Tīras sienām norāda uz to, ka šeit minētā „Tīra” nav nekāda fortifikācija uz salas, kā daži apgalvo.

26:12 *Metīs tavus akmeņus un kokus un tavus gružus ūdenī* – Aleksandrs Lielais sagrāva Tīru un sakrāva iegūtos akmeņus, veidojot dambi, pa kuru nokļūt līdz Tīras salas pilij, kas vēl arvien pretojās tam.

26:21 *Lai tevis vairs nebūtu* – Tas arī varētu attiekties uz kādu pravietojuma nosacījumu – skat kom.:7. Varētu būt, ka Bībelē minētā Tīra nebija tajā pat vietā, kur atrodas mums zināmā Tīra.

27:3 *Pilnvērtīgs savā skaistumā* – Augstprātīga pašpārliecinātība, bagātības pārpilnība, cilvēcis skaistums, cilvēcis gudrība, no citiem nākoša slavēšana un cieņa, vara... visas šīs lietas, pēc kurām cilvēki alkst mūsu sabiedrībā, Tīrai bija pārpārēm, taču tās ir tieši tās lietas, par kurām tā tika nosodīta. Ievērojiet, ka pravieši norādīja cittautiešiem to grēkus un trūkumus Izraēla Dieva priekšā; Dievs ir jūtīgs pret grēku, pat ja grēcinieki nav atbildīgi Viņa galējās tiesas priekšā. Dievam droši vien ir ļoti grūti panest visas šīs apgrēcības pret Viņu. Taču tā bija Jeruzaleme, kuru Dievs uzskatīja par „skaistuma vainagojumu” (Ps.50:2). Tīras mērķis nebija vienkārša lielība, tā apzināti vēlējās pārņemt Jeruzalemes kā Dieva izvēlētās pilsētas godu. Viņi domāja, ka bagātība un cilvēciskās priekšrocības varētu nopirkt tai šo stāvokli Dieva acīs. Tīra vēlējās pārņemt arī Izraēla tautas, kas tik ļoti sarūgtināja Dievu, vietu – skat kom.28.nodaļai.

27:17 *Jūda un Izraēla zeme* – Ecēhiēla pieminētās labās veltes no viņa zemes tika ražotas laikā kad pār to bija Dieva svētība (5.Moz.8:8; 32:14); jo viņa laikā zeme bija tukša un netirgojās ar Tīru. Būdams jauns ebreju puisis Bābelē, Ecēhiēls nez vai ko varēja zināt par Tīru, tā kā izsmeļošais saraksts, kas dots šai nodaļā, ir Dieva iedvesmas piemērs, kas deva Bībeles rakstītājiem informāciju, kas citādi viņiem nebūtu pieejama.

27:36 *Uz mūžīgiem laikiem* – Skat kom.26:7,21.

28:13-15 Pastāv maldīgs uzskats, ka tas attiecas uz Sātanu, kas kādreiz bijis Ēdenē. Taču vārdi „velns” un „sātans” ne reizi neparādās šai nodaļā, nedz arī Ecēhiēla grāmatā vispār. No teksta redzams, ka tas ir pravietojums par Tīras ķēniņu; iepriekšējā 27.nodaļa ir pareģojums par Tīru, un tagad 28.nodaļa īpaši veltīta Tīras ķēniņam. 27.un 28.nodaļas ir viena literāra vienība. Tīras pilsēta un Tīras ķēniņš aprakstīti līdzīgiem vārdiem, piem., „pilnvērtīgs savā skaistumā” (salīdz. 27:3 un 28:12; 27:16,17 ar 28:13; 27:33 ar 28:16). Fragmenti nepārprotami runā par Tīras ķēniņu, nevis par kaut ko, kas noticis pasaules pirmsākumos. Plaši pieņemtais ticējums vēsta, ka Sātans tika nomests no debesīm Ēdenē, taču šis fragments vēsta, ka šī persona bijusi Ēdenē pirms apgrēkošanās un tika no Ēdenes izmesta pēc grēka pastrādāšanas. Ēdenes dārzs bija uz zemes, nevis debesīs (tā robežas dotas 1.Moz.2:8-14), tādēļ viņš nebija izmests no debesīm. Viņam bija jāmirst „neapgraizīto nāvē” (:10), bet eņģeļi ir nemirstīgi (Lūkas 20:35-36). Ka runa ir par cilvēku, apstiprina 9.pants: „tu esi tikai cilvēks”; un 2.pants nosauc viņu par Tīras valdnieku. Ar ebreju vārdu, kas atbilst „pilnības paraugam” apzīmēti Noa, Ābrahāms, Ījabs un Dāvids (1.Moz.6:9; 17:1; Ījaba 1:1; Ps.18:24 & 26); tas nenorāda uz kādu pārdabisku būtni. „Tu biji Ēdenē” attiecas uz Tīras ķēniņa atrašanās vietu, nevis uz Ēdenes laiku. Faraons un Asīrija arī tiek aprakstīti kā līdzīgi kokiem Ēdenē, un ka Ēdenes koki tos apskauda (31:2,3,8,9,16,18). Koki Ēdenē nav jāuztver burtiski, tie pārstāv tautas, kuras faraons un Asīrija uzvarēja, iespējams, atsaucoties uz to, ka tās visas atradās kādreizējā Ēdenes dārza robežās. Edena bija vieta uz zemes, kas Ecēhiēla lasītājiem bija labi pazīstama – tā tas ir lietots arī citviet (27:23; 31:8,9; Jes.51:3; 1.Moz.13:10). Tīras ķēniņa grēks bija bagātības vairošanā visiem iespējamiem līdzekļiem (:16-18). Šis grēks nekādā veidā nesaistās ar eņģeļu sacelšanos pret Dievu. Dārgakmeņi, kas minēti 13.un 14.pantos, ir atsauce uz dārgakmeņiem, iestrādātiem Izraēlas virspriestera krūšu zīmē (2.Moz.39:10-14). Tīra atradās „svētajā Dieva kalnā” (:14) – bet šis svētais kalns ir Ciānas kalns, Jeruzaleme uz zemes (20:40). Pravietojums par Tīras krišanu tiek apzināti pasniegts tā, lai tas atgādinātu cilvēka krišanu, piem., 2.pantā: „tu esi vien cilvēks” (jaunajā tulkojumā); „cilvēks” ebreju valodā ir *Adam*, it kā Dievs teiktu Tīras ķēniņam, ka viņš ir kā Ādams šai līdzībā. 17.pants vēsta, ka viņš tiks nogāzts pie zemes – tāpat kā Ādamam bija jāatgriežas zemes pīšļos. Pavirša šo pantu lasīšana nereti noved pie Tīras ķēniņa pielīdzināšanas Ēdenes dārza čūskai,

vai kādai sātāniskai būtnei, kas tolaik nokrita no debesīm. Taču vērīga lasīšana rāda, ka Tīras ķēniņš pielīdzināts Ādamam, ne čūskai Ēdenes dārzā.

Citu pieeju diktē arheoloģiskie izrakumi Tīrā. Tika atrasts liels ķeruba-sfinksas skulpturāls tēls ar ķēniņa galvu un dzīvnieka ķermeni uz atveidotu kalnu pamata, kas liek domāt par Tīras ķēniņa pielīdzināšanu dievībai. Tā kā Hīrāmam bija zināšana par patieso Dievu, šķiet, ka tie bija viņa ķēniņa troņa mantinieki, kas sevi iecēla dievu kārtā, kā sēdošus starp ķerubiem Ciānas kalnā, tāpat kā arī Asīrijas ķēniņš to darīja – tika atrasti fenīkiešu uzraksti, kas dēvēja Tīras ķēniņu par „Debesu Kungu”. Un jo brīnumaināk, dārgakmeņi, kas aprakstīti 13.pantā bija iedarināti šai ķeruba-sfinksā. Trīs krūšu zīmes dārgakmeņi, kas nav minēti 13.panta uzskaitījumā, nav atrodami arī sfinksas tēlā. Uzrakstos Tīra tiek saukta par „Dieva dārzu” un tika atrasti arī cilņi ar ķerubiem, kas sargā Tīru, kā tie sargāja Ēdenes dārzu. Tādējādi Tīras ķēniņš bija radījis zaimojošu pielūgsmes sistēmu pēc tempļa un Ēdenes pielūgsmes parauga ar sevi ka Dieva tēlu tajā. „Tīras ķēniņš” (:12) varētu attiekties arī uz Tīras iedzīvotāju dievu Melkartu („Pilsētas ķēniņš”). Iespējams, ka Tīra bija ieviesusi Jahves pielūgsmes sistēmu līdzīgu tai, kas Jeruzalemē (kas varētu būt Hīrāma un Salamana attiecību rezultātā Jahves tempļa celšanas sadarbības sakarā) – bet tas bija sajaucies ar Melkarta pielūgsmi. „Tu, pilnības paraugs” 12.pantā liecina, ka Dievs atzina, ka šī Viņa pielūgsmes sistēmas imitācija, ko Tīras ķēniņš bija radījis, bija ļoti tuva patiesajai. Vienā no Bībeles komentāriem (Jamieson- Fausset-Brown Bible Commentary) teikts: „Šo Tīras ķēniņa nepārspējamo pārākuma sajūtu veicināja tas fakts, ka salu, uz kuras stāvēja Tīra, sauca par „svēto salu” [Sanconiathon], kas bija svēta Hēraklam un Melkartam, tā ka kolonijas uzskatīja Tīru par savas reliģijas mātes pilsētu”. Uzskatīja, ka pilsēta ir pacēlusies no ūdeņiem kā Dieva klints tronis. Tas varētu izskaidrot, kāpēc Tīras ķēniņu kritizē par vārdiem „Es esmu dievs, es sēžu dieva krēslā” (:2). Tas izskaidrotu arī visas atsauces uz izraēliešu Dieva pielūgsmi – viņš sevi nostādīja par Ciānas sāncensi, tērpjoties tērpā, kas rotāts ar visiem augstā priesteru krūšu zīmes dārgakmeņiem (2.Moz.28:15-20); Tīras ķēniņš pretendēja būt „apveltīts ar vispilnīgāko skaistumu” (:12) – tāpat kā Ecēhiēls aprakstīja Ciānu Ecēh.16:14.

29:12 Šis 40 gadu pravietojums varētu būt provizorisks – skat kom.26:7,21. Skat arī piezīmi par 26:7 attiecībā uz to, ka senlaiku vēsturē ir ne mazums tukšu lappušu – iespējams, šis pravietojums piepildījās, bet pieraksta par to nav.

29:17-20 Skat kom.26:7.

29:21 *Es atdarīšu tavu muti viņu vidū* – Apkārtējo tautu vidū. Bet Kristus atgriešanās laikā, kad Izraēls nožēlos grēkus un stāsies jaunā derībā ar Viņu, tie atcerēsies visus savus agrāko laiku grēkus un aiz kauna neatdarīs savu muti (16:63). Kauns liks viņiem *justies tā*, it kā tie nekad vairs nevarēs atdarīt savu muti. Bet Jahve atdarīs viņu muti, un tie liecinās. It kā paredzot to, Ecēhiēlam kā pravietim, „cilvēka dēlam”, savas tautas pārstāvim, kādam bija jābūt arī Kungam Jēzum, mute bija ciet kā mēmam, un viņa mute atdarījās, kad Izraēls atzina [zināmā mērā], ka „Es esmu Tas Kungs” (24:27). Visās šais saiknēs atklājas kas brīnišķīgs. Tie, kas jūt, ka viņi nevarēs atdarīt muti liecībai, ir tieši tie, kurus Tēvs izmantos; Viņš atdarīs to mutes un izmantos tos tieši tāpēc, ka tie kaunas par saviem grēkiem! Tā tam jābūt arī ar mums.

30:2 Raudāšana un vaimanāšana par cittautiešu likteni, pat par tiem, kas ir bijuši Dieva tautas ienaidnieki, patiesi parāda, ka ne Dievs, ne Ecēhiēls nerod nekāda prieka ļaundaru sodīšanā. Dievs par visu vairāk vēlas atklāt un darīt zināmu Savu Vārdu, nevis atriebties tiem, kas saceļas pret Viņu.

30:13 *Es likšu lielām bailēm pārņemt Ēģiptes zemi* – Dievs bieži soda cilvēkus, uzsūtot tiem noteiktu prāta noskaņu.

30:18 *Diena kļūs par nakti* – Atsauce uz mums zināmā laika jēdziena sabrukšanu ap Kristus atgriešanās laiku? Šis pants runā par laiku, kad Ēģipte atzīs To Kungu Viņa uzliktā soda rezultātā (:19) – un tam būtu jāattiecas uz pēdējām dienām.

30:21 *Es satriecu faraona, Ēģiptes ķēniņa, vienu elkoni* – Viens faraona elkoniis jau bija salauzts, kad Bābele uzvarēja faraona Neho karaspēku pie Karhemišas (Jer.46:2) un atņēma Ēģiptei visu tās teritoriju no Nīlas līdz Eifratam (2.Ķēn.24:7). Šī faraona elkoņu, viena pēc otra, satriekšana visdrīzāk nozīmē to, ka Dievs vēlējas, lai tie nožēlotu grēkus jau pēc pirmā elkoņa satriekšanas. Dievs nesoda cietsirdības vadīts, bet ar mērķi, lai atzītu Viņa godību.

30:23,24 Valodas par izkaisīšanu citu tautu starpā pēc Dieva spēkā veiktā Bābeles uzbrukuma ir tieši tās pašas, kas izskanējušas no praviešu mutes attiecībā uz Izraēlu. Bībelē skanošā tēma ir, ka Dieva tautu sagaida pasaules, Ēģiptes, nosodījums, ja tā rīkosies tāpat kā pasaule. Tādējādi mēs esam brīdināti, ka mums jāuzmanās, lai mūs nepiemeklētu pasaules liktenis (1.Kor.11:32). Mūsu domām un mūsu rīcībai ir krasi jāatšķiras no šīs pasaules ļaužu domām un rīcības.

31:1 Tas bija vienu mēnesi pirms Jeruzaleme tika babiloniešu ieņemta. Jūdeja izmisīgi cerēja uz Ēģiptes palīdzību, un šis pravietojums skaidri vēsta, ka Ēģiptei, tāpat kā Asīrijai pirms tam, tāpat kā cilvēku spēkam vispār, nav lemts mūs glābt. Jūdejai bija jāmācās no vēstures – šķietami neuzvaramā Asīrija krita, tas pats notiks arī ar Ēģipti. Taču cilvēciskā tieksme dzīvot mūžīgajā tagadnē nozīmē, ka mēs neņemam vērā vēstures mācības; taču Dieva vārds ir vēstures mācību pārpilns. Atzīmējiet, ka tieši tāpat par Ēģipti un Asīriju teikts Jes.52:4.

31:3 Dieva tauta Izraēls tiek pielīdzināta tādām ciedru kokam (17:3), kas stiepj sava vītnes līdz ūdeņiem (Ps.80:12). Tas norāda uz Asīrijas vēlmi piesavināties Izraēlas kā Dieva tautas vārdu un attiecināt šos vārdus un tēlus uz sevi. Tā ir Dieva Valstība, kas dod „lielus zarus, kuru pavēnī putni var ligzdas taisīt” (Marka 4:32); cilvēku ķēniņvalstis izskatās kā Dieva Valstības pakaļdarinājums; un mūsu gudrība ir mūsu prasmē saskatīt atšķirību.

31:6 *Tā pavēnī* – Mazākās tautas dzīvoja tādu lielvalstu kā Ēģipte un Asīrija pavēnī, bet vēlāk tie aizgāja no Asīrijas pavēnī (:12). Jūdeja, tāpat kā mēs šodien, tiek aicināta nedzīvot tādu lielvalstu pavēnī – mūsdienās, iespējams, paļaujoties uz apdrošināšanas polisēm, ietaupījumiem, privātīpašumiem – bet gan Dieva neredzamo eņģeļu-ķerubu spārnu pavēnī (Ps.17:8; 91:4). Tik nelielai nācijai kā Jūdeja, kas tolaik bija iespiesta starp Bābeles un Ēģiptes lielvalstīm, tā bija radikāla prasība – dzīvot mierā Dieva gādības pavēnī.

32:2 *Dziedi raudu dziesmu* – Ecēhiēls un ticīgie tiek aicināti piedalīties it kā Ēģiptes izvadīšanā uz kapiem un tās apraudāšanā – drīzāk nekā paļauties uz to. Mēs, dzīvodami cilvēces vēstures nogales posmā, varam rīkoties tāpat – izvadīt mūžībā mūsu prātā un ticībā šīs pasaules krāšņumu, varu un lepnību.

32:10 Pravietojums par Ēģiptes [šīs pasaules simbola] nosodīšanu ietvēra sevī saules aptumšošanas un cilvēku „satrūkumu” par to. Tas notika arī Kristus krustā sišanas laikā (Jes.52:14). Ēģiptes / pasaules nosodījuma elementi piepildījās „šīs pasaules tiesas stundā”, kad Kristus tika sists krustā (Jāņa 12:31). Kristus krustā sišana liecināja, ka visa pasaulīgā vara ir niecība salīdzinājumā ar Tā Kunga mīlestību pret mums.

32:18 *Nogremdē to* – Tāds bija pravietojuma vārda spēks. Tas, ko Ecēhiēls teica Dieva vārdā, bija tikpat kā piepildīts.

32:26 *Mesehs un Tubals* – Pravietojuma laikā šīs tautas jau bija nogājušas no skatuves. Tās bija skitu ciltis, kas iedvesa bailes visai apkārtni. Bet 38:2 mēs lasām, ka tie ceļas, lai iebruktu Izraēlā, un dievišķo spēku iejaukšanās rezultātā tiek iznīcināti. Tas izskatās pēc pēdējo dienu pravietojuma, kas liek domāt, ka politiskā un militārā situācija, kādā Izraēla atradās Bābeles iebrukuma laikā, būs atkal redzama pēdējās dienās. Uz to norāda pašreizējie notikumi Tuvajos Austrumos. Cita varbūtība: 37.- 40. nodaļās aprakstīto notikumu virkne neīstenojās Izraēlas vainas dēļ [Izraēlas atjaunotne, skitu cilšu iebrukums, iebrucēju iznīcināšana dievišķās iejaukšanās rezultātā un Dieva Valstības nodibināšana apkārt atjaunotajam Jeruzalemes templim]. Mesehu un Tubalas skitu ciltis nogāja no skatuves, taču ne tai dramatiskajā veidā, kas tika pareģots 38.nodaļā; tā vietā šis pravietojums piepildīsies pēdējās dienās.

32:26-30 zīmē apkārtējo tautu vareno cīnītāju kapu ainu. Tas attiecas uz paražu varoņu galvas guldīt uz to zobeniem. Tas ir *sheol* apraksts, vārds, kas dažās Bībelēs tulkots kā „elle” – kapa apraksts. Tas, ka šie varoņi mierīgi guļ ellē (t.i. kapā) neapstiprina domu, ka elle ir neapdzēšama uguns vieta. Ja tādas lietas kā zobeni nonāk ellē, tas norāda uz to, ka elle nav garīgu mocību vieta. Un *sheol* šeit nereti tiek pielīdzināts bedrei, kas nepārprotami attiecas uz kādreiz vareno karavīru masu kapiem.

33:4 *Ja tas dzird taures skaņu* – Ja sargs brīdina ļaudis, tad rodas iespēja...

Dievs ir gatavs mainīt savu nodomu sodīt tautu, ja tā nožēlo savus grēkus (:11), kā tas notika ar Ninivi.

33:8 Ja mēs nebrīdinām bezdievi, tad „viņa asinis Es atprasīšu no tavas rokas”. Dažiem pastarajā dienā būs jāatskaitās par to, ka viņi nav devuši nepieciešamo liecību. Taču mēs varam dzīvot dienu no dienas, neko nesakot apkārtējiem ļaudīm, it kā tas nebūtu no svara, jo neviens jau to nemana... Ne tikai mūsu pašu, bet arī citu cilvēku glābšana ir atkarīga no mūsu vēlmes sludināt. Ja citu cilvēku glābšana nebūtu atkarīga no mūsu sludināšanas, tad sludināšanai nebūtu nekādas jēgas.

33:10,11 Tāpat kā daudzi atkarīgie, daudzi kristieši, kā Jūda un Ahans, kā tu un es, viņiem bija vēlšanās atgriezties pie Dieva, skaidra sapratne par savu apgrēcību, taču viņiem pietrūka mērķtiecīga spēka patiesai grēku nožēlai.

33:13 *Paļaudamies uz savu taisnību, dara ļaunu* - Tas ir brīdinājums taisnajiem, ka viņi kritīs grēkā, ja ticēs savai taisnībai. Tiklīdz taisnie sāk paļauties uz savu taisnību, tie krīt grēkā. Kā Pāvils skaidro Vēstulē romiešiem 1-8, mēs esam glābti ticībā, ka taisnība mums tiek piedēvēta. Dievs ir iekārtojis tā, ka mūsu glābšana ir ticībā, ka mēs neesam taisni (lai cik taisna mūsu dzīve neizskatītos salīdzinājumā ar apkārtējo pasauli), kas mums liks pazemīgi paļauties uz Viņa taisnības piedēvēšanu mums – un šī nostāja liks mums atturēties no grēka.

33:31 Ecēhiēla klausītāji labprāt pulcējās, lai klausītos Dieva vārdu no viņa mutes – bet atsaucoties uz tiem, viņi „ir mīļīgi ar savu muti, bet viņu sirdis dzenas pēc mantas”. Materiālā ieinteresētība neļāva tiem pieņemt šos vārdus, kaut arī teorētiski tie uztvēra tos kā Dieva iedvestus. Tikai to nosodīšanas rezultātā tie sapratīs, „ka pravietis ir bijis viņu vidū” (:33). Un tā mēs esam biedējošas izvēles priekšā: patiesi pieņemt iedvesmas spēku tagad, vai arī uztvert to nosodīšanas procesa gaitā pastarajā dienā.

33:32 *Tie klausās tavus vārdus* – Dievs pareģoja, ka tie, kas klausīsies Ecēhiēla vārdus, tos nedzirdēs (3:11). Taču tie nāca un sēdēja viņa priekšā, vēlēdamies dzirdēt Dieva vārdu. Viņi gribēja dzirdēt, viņi dzirdēja un tomēr patiesībā nedzirdēja. Praviēši bija kā ielas muzikanti, kurus mēs dzirdam un dažkārt apbrīnojam dziedam tuneļos, kad mēs steidzīgi ejam garām savās darīšanās. Taču praviēši runāja Visuvarenā Dieva kvēlās mīlestības vārdus pret Savu tautu...

34:4 *Izklīdušās nesadzenat kopā* – Lielie atjaunotnes pravietojumi Jer.23:1-8 un Ecēh.34:1-31 runā par Izraēlas ganāmpulka izklīšanu dēļ tā sliktajiem ganiem un tā glābšanu, pateicoties labajam ganam, kas tos salasa / sadzen kopā un tad atgriežas zemē. Ebreju vārds *shub* nozīmē kā atgriešanos zemē, tā arī atgriešanos grēku nožēlas ziņā (4. un 16.pp. oriģinālā un daudzviet citur Ecēhiēla grāmatā). Bet šie atjaunotnes pravietojumi ir pilni ar atsaucēm uz 23. psalma lielo ganu. Šeit Dāvids saka, ka labais gans ved viņu „pa taisnības ceļiem” / pie atgriešanās (Ps.23:3, ebr.). Tas sabalsojas ar Ecēh.36 pausto par to, ka Dievs *piešķirs* Izraēlam jaunu sirdi. Un līdzība par labo ganu (Lūkas 15:1-7) apkopo Ps.23 un arī šos atjaunotnes fragmentus, vēstot par to, kā viņš iet un atrod noklīdušo avi un atved to atpakaļ mājās. Avs ir atrasta un pieņem šo atrašanu – nekas nav teikts par grēku nožēlu. Tādējādi, Jūdejas „atgriešanās” zemē bija domāta kā Dieva darbs – Viņam bija jāliek tiem atgriezties. Viņš dos tiem atgriešanos [ievērojiet, kā Ap.d.11:18 teikts, ka Dievs arī pagāniem devis atgriešanos no grēkiem]. Tā ir brīnumaina žēlsirdība! Taču vēl neticamāk tādēļ ir tas, ka Jūdeja atteicās pieņemt šo žēlsirdību; viņi neatgriezās zemē, jo tie neizjuta vajadzību ‘atgriezties’ pie Dieva. Viņi labprāt aizmirsā, ka ir nonākuši Bābelē tikai to grēku dēļ; ‘atgriezties’ zemē nozīmēja ‘atgriezties’ pie Dieva, šo iespēju Viņš bija nodrošinājis. Bet tie bija kā noklīdusī avs, kas atteicās sēdēt uz gana pleciem, dodot priekšroku sēdēt kādā alā un nomirt... un tas ir brīdinājums mums. Jo patiesībā absolūti viss ir sagatavots tam, lai mēs ieietu Valstībā. Tur nebūs tikai to, kas nevēlas tur būt.

34:5 *Tās izklīda, tāpēc ka tām nebija gana* – Laba vadība ved pie vienotības; vienotības trūkums liecina par sliktu uzraudzību. Tās izklīst, tāpēc ka gans tās nebaro, un tās dodas meklēt ēdienu citur (:9).

34:11 *Es pats tagad rūpēšos par Savām avīm* – Fragments Jāņa 10, kur Jēzus runā par Sevi kā par labo ganu, kam rūp avis, daudzviet sasaucas ar šo nodaļu. Kad Viņš saka „Es un Tēvs, mēs esam viens” (Jāņa 10:30), Viņš šajā kontekstā pauž, ka Viņš ir gans Dieva Vārdā. Šis starpniecības princips, darbošanās Dieva Vārdā, nenozīmē, ka Jēzus kā persona ir Pats Dievs, bet gan to, ka Viņš ir Dieva izpausme, rūpējoties par avīm tā, kā to vēlas Dievs Tas Kungs.

34:20 *Šķirošu treknās un liesās avis* – Gani šeit tiek pielīdzināti treknām avīm. Gani un mācītāji paši ir avis un šai ziņā nemaz neatšķiras no tām, kuras viņi gana. Tam būtu jāved pie attiecīgas pazemības visā mācītāja darbā.

35:5 „Ēsava, tas ir, Edoma” (1.Moz.25:30; 36:1). Te minēts ienaidis starp Jēkabu un Ēsavu, kas pārgājis arī uz to pēcnācējiem. Ass strīds starp vienas paaudzes ģimenes locekļiem var turpināties no paaudzes uz paaudzi; viens aspekts no šķelšanās un ienaida grēka pastāv tajā, ka tas turpinās pēc mums, vai pat pēc tam, kad tā aizsācēji jau ir to atrisinājuši savā starpā, kā tas bija Jēkaba un Ēsava gadījumā. Un katra paaudze, saskaņā ar šo pravietojumu, ir atbildīga par savu lomu jebkura veida ienaida celšanā pret savu brāli.

35:10 Divas tautas attiecas uz Izraēlu [desmit ciltis] un Jūdeju [divas ciltis]. Tā kā Tas Kungs „dzīvoja” Izraēla zemē pagātnē, kad Valstība tiks atjaunota, tā sauksies „Šeit ir Tas Kungs” (48:35). Nākamā Dieva Valstība uz zemes būs atjaunotā kādreizējā Izraēlas un Jūdejas Dieva Valstība.

35:12 *Es, Tas Kungs, esmu dzirdējis* – Dieva zināšanu apjoms ir prātam neaptverams. Viņš zina katra pasaules cilvēka domu, plānu, netieši un tieši izteiktu vārdu, ieskaitot arī neticīgos, kā Edoma.

36:13 *Tu esot bijusi cilvēku ēdēja* – Šis pravietojums ir par Izraēlas zemi. Šķiet, ka Bābeles trimdinieki nevēlējās atgriezties, kad 70 gadi bija pagājuši, tādēļ ka tie uzskatīja, ka pati zeme ir ļauna un apēdīs tos. Tieši tādas pat domas viņiem bija tuksnesī, kad viņi zākāja Dieva zemi, tā vietā lai pieņemtu to kā svētību. Pasaulīgo aizspriedumu un baiļu iespaidā Dieva tauta var atteikties no cerības uz Dieva Valstību un dot priekšroku palikšanai pasaulē, nevis iemantot labo Valstību, kas tiem sagatavota. Bet Dievs strādāja ar Jūdeju šī pārpratuma novēršanā – Viņš apsola, ka turpmāk zeme vairs nebūs tāda (:14). Tas atgādina Jaunās Derības laikus, kad Jēzus strādāja ar cilvēkiem piemītošajām domām par ļaunajiem gariem un demonstrēja, ka pat ja viņi baidās no tiem, tiem tomēr nav nekādas varas salīdzinājumā ar Dieva Valstības varu, kas ir pieejama ticīgajiem.

36:15 *Nelaupīsi bērnus savai tautai* – Ebreji vainoja Izraēlas kalnu zemi viņu bērnu laupīšanā (:13), bet patiesībā viņi paši bija tie, kas cēla altārus augstienēs un

upurēja bērnus viltus dieviem. Dievs neizskaidro tiem viņu kļūdas, kaut gan Ecēhiēlam Viņš paskaidro lietu īsteno stāvokli (:17,18); Viņš strādā, pieņemot uz brīdi viņu maldīgo uzskatu, bet apgalvojot viņiem, ka turpmāk tā vairs nenotiks – tāpat kā Jēzus lietoja ļauno garu valodu, kad Viņš veica dziedināšanas brīnumus, neizskaidrojot pie tam, ka tādu ļauno garu nemaz nav.

36:27 *Es jūs vadīšu, ka jūs staigāsit Manos likumos* – Stāšanās jaunajā derībā, ko Dievs šeit piedāvā Savai tautai, ietver Viņa apsolījumu vadīt tos pa Viņa ceļiem. Mēs, kas esam stājušies šai pašā jaunajā derībā (Ebr.8:8-13),

arī esam pakļauti šai Dieva iedarbībai uz mūsu sirdīm – ja mēs to vēlamies.

36:27-29 Jauns gars potenciāli tika dots trimdiniekiem, kas atgriezās no Bābeles, Dievs ielika šo cilvēku, kā piem., Nehemijas, sirdīs vēlmi atdzīvināt darbu (Neh.2:12, tas pats vārds). Bet tas nedarīja tos automātiski pakļāvīgus. Un tie izvēlējās nepakļāvību, līdz ar to apsolītā lauku svētība izpalika un tās vietā iestājās bads Nehemijas, Hagaja un Maleahijas laikā.

36:33 Šeit teikts, ka kaut gan Jūdeja bija apgānījusi Dieva Vārdu Bābelē, Viņš tomēr apžēlosies par tiem un slēgs jaunu derību ar tiem; un „*tanī laikā*, kad Es jūs šķīstīšu no visiem jūsu noziegumiem, Es piešķiršu pilsētām jaunus iedzīvotājus”. Taču vēsturiskie pieraksti nedod pārliecinošu ziņu par saistību starp zemes atjaunošanu un Jūdejas grēku piedošanu. Dievs deva iespēju trimdiniekiem atgriezties un atjaunot pilsētas, kaut gan tie nebija nožēlojuši savus grēkus; tik liela bija Viņa žēlsirdība un vēlme dot Saviem garīgi vājajiem ļaudīm Valstību, kuru Viņš tiem bija sagatavojis. No tā mums būs smelties milzīgu apmierinājumu.

37:5 *Es iedvesīšu jums garu* – Tas ir 36:27 izvērsums, kur Dievs izklāstīja Savu jaunas derības noslēgšanas plānu ar trimdiniekiem, kas atgriežas no Bābeles. Viņa Gars ieies viņos un Viņš „*liks*” tiem pakļauties Viņa derībai, un tie atgriezīsies zemē, lai to atjaunotu. Sausie kauli simbolizē Izraēlu un Jūdeju gūstā, garīgi mirušus, bez kādas cerības, ka Dievs tos varētu atdzīvināt. Dieva plāns bija atdzīvināt tos un atgriezt viņus Viņa zemē, lai viņi tur atjaunotu Dieva Valstību. Taču tikai nedaudzi atgriezās, un tie paši vairāk rūpējās par savas valstības un savu māju, nekā Dieva Valstības un Dieva nama celšanu. Tādēļ atgriešanās no trimdas

parādīja tikai nelielu daļu no iespējamības piepildīšanās, par kuru bija runa 36.un 37.nodaļās. Izraēla atgriešanās savā zemē, kas nāca pēc Eiropas nāves noietnēm, lai atjaunotu un padarītu atkal auglīgu novārtā atstāto Izraēlas zemi, arī bija tikai neliela daļa no šo pravietojumu piepildīšanās – iespējams, ka 1940jos un piecdesmitajos gados, tāpat kā pēc atgriešanās no trimdas, pravietojuma piepildīšanās varētu būt bijusi pilnīgāka. Taču atkal izpalika pilnīga pievēršanās Tam Kungam garā un patiesībā. Šķiet, ka sagaidāma vēl kāda vajāšana, kas vedīs pie Izraēla atgriešanās zemē grēku nožēlā un ticībā Kristum, un tad iestāsies apsolītās Valstības laiks.

37:7 Ķerubu-eņģeļu radītā skaņa, ko Ecēhiēls dzirdēja, atgādināja zemestrīces radīto troksni (3:12). Šie divi ebreju vārdi, kas nozīmē „troksni” un „zemestrīci” oriģinālā redzami 37:7, kad viņš dzird troksni un zemestrīces „čirkstoņu”, kad Izraēla kauli sadodas kopā Dieva radītajā eņģeļu-ķerubu darbībā. Dieva Gars nāca no četriem vējiem (:9) – tikpat cik bija ķerubu. Tā kā ķerubu radītais troksnis bija kā kara noietnes dunoņa (1:24), tad arī atdzīvinātais Izraēls nostājās uz kājām, varen liels pulks (:10). Eņģeļu ķerubi strādās ar Dieva ilūzijas zaudējušajiem salauztajiem ļaudīm, lai tos atdzīvinātu, lai tie kļūtu kā Izraēla sargeņģeļi, kas virs tiem. Doma bija tajā, ka eņģeļu-ķerubu sistēma, kuru Ecēhiēls bija redzējis strādājam ar trimdiniekiem, bija spējīga savākt tos kopā un dot dzīvi nācijai. Taču tas nenotika ar šiem trimdiniekiem, jo tie nesekoja gara pēdās.

Šeit lietotais ebreju vārds ar nozīmi „troksnis” ir tas pats vārds, kas lietots Ezras 1:1, kad Kīrs „izziņoja”, ka ebrejiem jādodas uz zemi, lai celtu Tā Kunga namu. Lielākā daļa neatgriezās, izvēlējās palikt Bābelē. Tādēļ šī pravietojuma piepildījums tika atlikts līdz mūsu dienām. Tragiski ir tas, ka tik lielas iespējas, kas tika dotas Kīra dekrēta laikā, Jūdeja izmantoja tik minimāli.

37:11 Tās ir tās pašas jūtas, kas paustas Jeremijas Raudu dziesmā, kā arī to jūtas, kas sēdēja pie Bābeles upēm un raudāja, pieminot Ciānu.

38:2 Gogs nav tauta, bet gan cilvēks; tas attēlots kā izcils skitu cilšu konfederācijas līderis; skitu ciltis tika jau iepriekš minētas Ecēhiēla grāmatā.

38:5 *Persieši, etiopieši un libieši* – Šo tautu tagadējās dzīves vietas nesakrīt ar attiecīgo vietu nosaukumiem tagad. Taču skaidrs, ka tie ir tagadējās Irānas un Āfrikas ziemeļu iedzīvotāji.

38:8 Iebrukumam pret Izraēlu jānotiek, kad ebreji būs atgriezušies zemē no daudzām valstīm un droši dzīvos materiālā labklājībā (:11,12). Saskaņā ar pravietojumu, Dievs bija visu sagatavojis, lai trimdinieki atgrieztos grēku nožēlā un ticībā, atjaunotu zemi un templi un saņemtu Dieva svētību. Ja tas tā būtu noticis, tad sekotu šis iebrukums, kas minēts 38.nodaļā, dramatiskā dievišķā iejaukšanās (39.nodaļa) un tad Dieva Valstības atjaunošana ap jaunuzcelto templi un Ciānā atgriezušos Dieva godību, kā tas lasāms 40.-48.nodaļās. Taču Izraēls nespēja to visu izpildīt, un tā pravietojumu piepildīšanās tiek pārnesta uz pēdējām dienām pirms Kristus atgriešanās. Pravietojumā minētās tautas un ciltis ir no tām vietām, kuras tagad apdzīvo Izraēla ienaidnieki – musulmaņi. Tas, ka Izraēlu apdzīvo ebreju tauta, kā arī situācija Tuvajos Austrumos mudina domāt, ka tuvojas šī pravietojuma piepildīšanās laiks.

38:11 Šī drošā dzīve izklausās pēc Mesijas Valstības laika, kā tas attēlots 37:24-27. Otrais psalms pareģo scenāriju ar Kristu kā ķēniņu Jeruzalemē, kam visapkārt ir ienaidnieki, kurus Viņš ceļas un sakauj. Ecēhiēla 38.nodaļā nav norādes uz to, ka iebrukums būtu bijis veiksmīgs.

38:13 Šī panta ebreju valodas oriģināls liek domāt, ka šīs trīs tautas redz, ka septiņas citas tautas taisās izlaupīt Izraēlu un nolemj pievienoties tām. Līdz ar to Izraēlas iebrucēju skaits šai pravietojumā ir desmit, kas sakrīt ar zvēra, pēdējo dienu Izraēlas apgānītāja, desmit ragiem, kā arī ar apkārtējo tautu – uzbrucēju skaitu, kas minēts 83.psalma.

39:1 Pravietojumos tiek uzsvērtā viena konfederācijas līdera loma. Šķiet, ka pēdējās dienās celsies kāds populārs antikrista tēls, kas vadīs pasaules opozīcijas spēkus Kristum.

39:3 Te ir runa par misēkli militārajā tehnoloģijā – ko nav grūti iedomāties arī mūsu dienās.

39:4 *Izraēla kalnos* – Te izpaužas Dieva žēlastība; jo Izraēla kalni bija tās augstās vietas, kurās Izraēls cēla altārus citiem dieviem un upurēja tiem savus bērnus. Bet tieši šajās vietās Dievs parādīs Savu spēku Savas tautas labā.

39:6 *Tiem, kas bezrūpīgi dzīvo jūras salās* – Iespējams, tā ir atsauce uz Izraēlas palestīniešu ienaidniekiem, kas dzīvo Gazas joslā, juzdamies drošībā kādas starptautiskas organizācijas paspārnē?

39:9 Koka ieroču dedzināšana un zemes tīrīšana no līķiem (:12-16), iespējams, bija domāta trimdinieku atgriešanās laikā, bet Jūdejas ticības trūkuma dēļ šis scenārijs netika īstenots; šim pravietojumam galvenajos vilcienos jāpiepildās pēdējās dienās, kad Dievs beidzot iejauksies, lai glābtu Savu nožēlas pilno tautu no iebrucējiem un nodibinātu Savu Valstību uz zemes.

39:17-20 Uz šo maitas putnu sapulcēšanos pēc uzvaras pār Gogu ir atsauce Atkl.19:17, kas norāda uz līdzību starp Gogu un viņa vadīto konfederāciju ar pēdējo dienu viltus pravieti un „zvēru” (Atkl.19:19). Izraēlas kaimiņu cilšu konfederācija, par kuru ir runa Ecēh.39, kļūst par pēdējo dienu pravietojumu „zvēru”. Tādēļ var sagaidīt, ka šis „zvērs” attiecas uz Izraēlas apkārtējiem musulmaņu ienaidniekiem pēdējās dienās.

39:29 *Jo Es izlēju Savu Garu* – Skaidrs, ka šeit ir domāts „Es izliešu Savu Garu”. Šis ir viens no daudzajiem piemēriem, kur Dievs runā par nākotnes notikumiem, it kā tie jau ir notikuši, tik droši ir Viņa vārdi (Rom.4:17). 8.pantā pēc tā paša principa lasām: „Tā ir tā diena”.

40:1 Trimdinieku atgriešanās no Bābeles varētu vainagoties ar Dieva Valstības atjaunošanu uz zemes līdz ar Mesijas tēlu un templi, kā tas tika parādīts Ecēhiēlam Ecēh.40-48. Daudzu praviešu pravietojumos ir norādes uz šo laiku, kā Jeremijas, Ecēhiēla un Jesajas 40-66 atjaunotnes pravietojumos. Tas viss būtu varējis piepildīties Ezras vadītās atgriešanās laikā, taču cilvēku nepietiekamās atsaucības dēļ tas neīstenojās. Nehemijas un tad pat Maleahijas laikā šie Valstības pravietojumi būtu varējuši piepildīties, bet atkal un atkal Jūdeja nespēja izpildīt nepieciešamos priekšnosacījumus. Tajā visā mēs varam smelties lielu mācību; tik daudz kas *būtu varējis* notikt, bet nenotika dēļ mūsu nespējas dzīvot tā, lai

piepildītu pravietojumu... tā vietā, tāpat kā Jūdeja, mēs tiecamies pieņemt, ka pravietojuma piepildīšanās laiks neizbēgami pienāks, neskatoties uz to, vai mēs pacentīsimies ko darīt lietas labā, vai nē. Norādījumi par tempļa celšanu ir sīki detalizēti. Tie nebija tikai pravietojumi, bet gan prasības, kas Jūdejai bija jāizpilda. Ecēh.40-48 bija kā „vecā” tempļa arhitektūras projekta pieraksts, pēc kura bija jāvadās tempļa celšanā.

40:29 Nehemija darīja visu pēc labākās sirdsapziņas, lai īstenotu Dieva Valstības atjaunošanu, pierunājot ļaudis nožēlot grēkus un pakļauties Dieva gribai, tā viņš izprata visu notiekošo; ka Dieva Valstības atjaunošanu kavēja viņa paša tautas apātija. Ne mazāk kā 24 reizes Ecēh.40-48 ir teikts, ka templis ir jāceļ pēc „mēra” (piem., 40:3,5,10, 21,22,24,28,29); un tas pats vārds sastopams aprakstos, kad Nehemija nomērīja dažādām ebreju grupām noteiktus „gabalus” mūra, kas tiem bija jāsaved kārtībā (Neh.3:11, 19, 20, 24, 27, 30). Skat kom.48:31.

40:46 Mesijas Valstību būtu bijis iespējams nodibināt Jeruzalemes atjaunošanas laikā, un šie tempļa pravietojumi ļoti labi iederētos šai kontekstā. Tā, Ecēhiēls uzsvēra, ka Cadoka dēliem ir jāorganizē priesteru darbs templī (skat arī 43:19; 44:15; 48:11); Ezra, kas vadīja pirmos restaurācijas darbus, bija viens no Cadoka dēliem (Ezras 7:2). Viņš bija spējīgs piepildīt šos pravietojumus, bet, šķiet, ka lielākā daļa viņa brāļu viņam to nepieļāva. Ezram bija dota iespēja izdaiļot templi (Ezras 7:27), tas pats ebreju vārds, kas lietots Jes.60:7,9,13 par to, kā Dievs „pagodinās” Savu templi ar precēm no visas Bābeles impērijas – ar visu, ko labprātīgi piedāvāja Kīrs un Dārijs. Ecēh.40-48 „vārti” tiek minēti desmitām reižu; un Nehemijas izklāsts arī lielu uzmanību pievērš vārtu ierīkošanai, it kā viņš redzētu savu darbu tajā, lai piepildītu Ecēhiēla teikto. 42.pants piemin rīkus, kas lietojami templī, lietojot to pašu ebreju valodas vārdu, kas lietots, runājot par Tā Kunga nama traukiem, kas bija atvesti atpakaļ no Bābeles kā vairāku Jesajas „Valstības” fragmentu piepildījums (Ezras 1:6-11; 8:25-33 salīdz.ar Jes.52:11; 66:20).

Kas drīkst Tam Kungam tuvoties un Viņam kalpot – Jūdejai bija jāpilda priekšraksti attiecībā uz Tā Kunga namu. Nehemija, kas centās uzraudzīt, lai Izraēls „kalpotu” Dievam saskaņā ar Ecēhiēla pierakstiem (tas pats vārds oriģinālā Neh.7:3;

12:9,45; 13:20). Taču drīz vien Jūdeja sūrojās, ka neredz nekāda labuma no tā, ka cilvēks kalpo Dievam (Mal.3:14, tas pats vārds). Tā kā viņi nepaļāvās uz Dievu no visas sirds, tas laupīja arī to paļāvību, kas viņiem bija, jo Dieva svētība nāk tikai tad, ja tavs dzīves veids saskan ar Dieva vīziju par Dieva Valstību. Tādēļ cilvēki zaudē paļāvību uz Dievu un zaudē ticību – jo tie tiecas saņemt no Dieva tūlītēju atalgojumu par to, ka viņi izpilda kādas noteiktas Dieva bauslības prasības, nevis labprātīgi veltī visu savu dzīvi Dieva vīzijas īstenošanai.

41:5 Tieši par šīm piebūvēm Jēzus runāja, sakot, ka Tēva namā ir daudz mājokļu un Viņš iet krusta nāvē, lai sataisītu vietu katram no mums (Jāņa 14:2). Varētu būt, ka Viņš redzēja templi kā garīgo māju un 40.-48. nodaļu vīzijai jāpiepildās vairāk garīgajā, abstraktajā plāksnē.

41:8 *Veselu mēru augsti, sešas olektis līdz savienojumam* – Skat kom.45:1.

41:26 Salamana templim ir daudz kas kopējs ar Ecēhiēla aprakstīto templi. Atkārtotais uzsvars uz ķerubu un palmu koku attēliem kā Salamana, tā arī Ecēhiēla tempļa aprakstos liek domāt, ka pravietotajam templim bija jābūt Salamana tempļa atjaunojumam (1.Ķēn.6:29,32, 35; 7:36 salīdz. ar Ecēh. 40:16,22, 26, 31,34,37; 41:18-20, 25,26). Salamana namam logus taisīja uz ārieni šaurākām, uz iekšieni platākām ielodzēm (1.Ķēn.7:6), un tāpat arī Ecēhiēla templī „pa šaurajiem un slīpi iekšējā virzienā paplašinātiem logiem ieplūda gaisma (Ecēh.41:16). Tāpat arī tempļa piebūvju sistēma tika kopēta (1.Ķēn.6:5,8,16 salīdz.ar Ecēh.41:5-11). Tā Kunga godībai bija jāpilda Ecēhiēla templi tāpat kā tā pildīja Salamana templi (Ecēh.43:5 salīdz. ar 1.Ķēn.8:10). Abu tempļu iesvētīšanai bija vajadzīgas septiņas dienas (Ecēh.43:27 salīdz. ar 1.Ķēn.8:66). Ecēhiēla tempļa izmēriem bija jālīdzinās Salamana tempļa izmēriem; skat kom.45:1.

42:16 *Mērkoku* – Problēma ir tajā, ka mērkoka garums nav dots. Skat kom.45:1.

42:20 Jaunajā templī bija jāatšķir „svēto telpu no nesvētās” – atsaucoties uz Ecēhiēla agrākajām žēlabām, ka jūdi neatšķir svēto no nesvētā (22:26). Atkal un atkal jaunā sistēma tiek aprakstīta vārdiem, kas atsaucas uz vecās sistēmas trūkumiem – piemēram, 42:4 liktais uzsvars uz to, ka jauno telpu durvis bija

„virzienā uz ziemeļiem”, kas atgādina, ka Ecēhiēls bija agrāk redzējis sievas, kas apraudāja Tammusu pie tempļa „ziemeļu vārtiem” (8:14; 9:2).

43:5 Dieva godība būtu ienākusi Dieva godības namā, kā tā piepildīja pirmo templi tā atklāšanas laikā (2.Laiku 7:1-3). Ecēhiēls pravietoja, ka galu galā godība piepildīs templi, kā tā bija darījusi tolaik (:4,5). Bet Dievs pravietoja Jes.60:7, ka Viņš padarīs Savu namu vēl mirdzošāku, kas nozīmēja, ka Viņš ir gatavs strādāt ar cilvēkiem, lai tie to īstenotu. Ecēhiēla vīzija par Dieva godības otrreizēju ienākšanu templī būtu varējusi īstenoties, ja trimdinieki būtu darījuši, ko Kīrs bija devis iespēju darīt – pildīt Dieva godības namu ar godību. Un tā, piepildījums tika atlikts. Trimdinieku uzceltā tempļa godība diemžēl bija daudz mazāka par pirmā tempļa godību; tārad jāgaida uz Mesijas otro atnākšanu, lai nams būtu patiesi Dieva godības pilns (Hag.2:3,7,9). Un no tā mums ir jāgūst skaidra mācība mūsu dzīves dažādajos plānos un aicinājumos: ir skaidri jāapzinās tieši ko Dievs no mums sagaida, un, ja mēs iesim Viņa vadībā, mēs jutīsim patiesi dievišķas svētības spēku sevī.

43:8 Dieva tuvībai bija jāliek tiem atmest elkdievību. Taču Dieva tuvību viņi apzinājās tikai teorētiski. Tie nedz jūta, nedz varēja atsaukties uz tās brīnišķīgumu. Jo patiesi, Dievs nav tālu no mums!

43:10 Ecēhiēls parādīja Jūdejai tikai tempļa kopējo skatu; ja viņi pakļautos, tad Dievs solīja dot tiem sīkākus norādījumus tempļa celšanai. Pastāv atbilstība starp Ecēh.40-48 uzrunas stilu un agrāko pravietoējuma daļu. Tas ir tāpēc, ka Ecēhiēls uzrunā to pašu auditoriju – tos, kas ir dzirdējuši kritiku un aicinājumus nožēlot grēkus; tai pašai grupai tagad tiek dots uzdevums celt templi saskaņā ar dotajiem mēriem. „Saki Izraēla namam, šai pretestības pilnajai ciltij...” (44:6) ir raksturojums, kas izskanējis jau agrāk (2:5; 3:26; 12:2,25; 17:12; 24:3). Jaunajā templī bija jāatdala „svētā vieta no nesvētās” (42:20) – atsaucoties uz Ecēhiēla agrākajām žēlabām, ka Jūdeja nebija ievērojusi šo atšķirību (22:26). Atkal un atkal jaunā sistēma tiek aprakstīta, atsaucoties uz trūkumiem vecajā sistēmā – piemēram, 42:4 liktais uzsvars uz to, ka jauno telpu durvis ir „virzienā uz ziemeļiem”, kas saistās ar to, ka Ecēhiēls agrāk bija redzējis sievas, kas templī apraudāja Tammusu virzienā pret ziemeļiem (8:14; 9:2). Ecēhiēlam pašam bija

jāsagādā Cadoka dēliem jaunu vērsi par grēku upuri (43:19), it kā viņš pats būtu klāt šī tempļa celšanā un iesvētīšanā. Ecēhiēlam pašam, kā priesterim, bija jāiesvētī altāris, apslacinot to ar vērša asinīm un pienesot upuri (43:20-25). Ecēhiēla tempļa pravietojumi tiek saukti "likums par Templi" (43:12). Tas bija likums, pavēle, kas bija jāpilda. Tas izskaidro šo norādījumu kategorisko stilu, piem., 44:2: „Šiem vārtiem jāpaliek aizslēgtiem, tos nebūs atvērt.” Ecēhiēlam bija jānodod Tempļa apraksts trimdiniekiem Bābelē, lai vestu tos pie grēku nožēlas un parādītu tiem, kas viņus sagaida, ja viņi nožēlos grēkus. Un kad Ezras laikā tie tika aicināti atstāt Bābeli un atgriezties, tiem jau bija jābūt gataviem atgriezties zemē un celt templi tā, kā Ecēhiēls to bija aprakstījis. Diemžēl vairums nemaz nebija tik dziļi motivēti; tie gribēja celt templi, bet ne tik cieši pieturoties pie Ecēhiēla apraksta. Tie domāja, ka *tad*, kad templis būs uzcelts (:11), viņiem būs jākļūst paklausīgiem un jātur visi Dieva likumi un baušļi, ko tie nebija darījuši agrāk un kā dēļ viņi tagad ir trimdā (44:24).

43:19 Tas liek domāt, ka templis varētu būt uzcelts Ecēhiēla dzīves laikā, jo viņam bija jānodod dzīvnīeki Cadoka dēliem upurēšanai templī; Ecēhiēlam bija jāsaprot ikdienas upuris (46:13). Taču ebreju egoisma un garīguma trūkuma dēļ tā nenotika. Tāpēc vērojama tik liela saistība starp Ecēhiēla pravietojumiem un tādiem praviešiem kā Hagajs, Caharija un Maleahijs. Tas, kas teorētiski būtu varējis notikt, kas bija pilnīgi iespējams, vienkārši nenotika – viņu egocentrisma un vēlēšanās trūkuma dēļ. Ecēhiēla 40-48 pravietojums bija pirmām kārtām drīzāk pavēle nekā pravietojums. Tā tam būtu bijis jābūt, taču ebrejiem pietrūka vēlmes to visu izpildīt. Viņi apmierinājās, izpildījuši kādu daļu no tā, kas bija jādara, un uzskatīja, ka ar to pietiks. Viņi nespēja, jo arī nevēlējās pacelties līdz dotā potenciāla īstenošanai.

43:27 Skat kom.20:40. Ja Jūdeja atsāktu celt templi pēc Ecēhiēla norādījumiem un turētos pie tiem, „tas Man būs patīkami, un Es parādīšu Savu godību, saka Tas Kungs” (Hag.1:8). Tā Kunga godība, kā tā aprakstīta Ecēhiēla grāmatas beigās, būtu varējusi parādīties Hagajas laikā – taču šo brīnišķo iespēju atturēja Izraēlas aprobežotība, pašapmierinātība un slinkums. Šeit arī ir runa par to, ka Tas Kungs pieņems Savu tautu un būs tai žēlīgs *tad*, kad templis pēc Ecēhiēla priekšrakstiem

tiks uzcelts. Bet tāpēc ka viņi cēla templi un kalpoja viņam tik necienīgi, Viņš tos tad nepieņēma (Mal.1:10,13).

Es jūs pieņemšu – šie ir pravietojuma 20:41 vārdi, ka Dievs pieņems Savu tautu, kad tie atgriezīsies no Bābeles.

44:2 Priesteriem bija jāaizslēdz vārti (44:2; 46:2,12); taču tas netika darīts (Mal.1:10).

44:6 *Lai nu reiz pietiktu* – Pēteris uztver šos vārdus kā piemērotus mums visiem 1.Pēt.4:3: „Pietiek, ka pagājušajā laikā jūs dzīvojāt pēc savas pagānu gribas”. Tempļa vīzijai bija jāliek tiem kaunēties savu grēku dēļ (43:10,11). Tai bija jāiedveš tiem vēlme dzīvot Valstības dzīvi šai pasaulē. Ecēhiēla pravietojumiem bija jāiedveš Izraēlam pakļāvība Dieva likumiem, lai tie dzīvotu pēc tiem un redzētu arī citus pravietojumus piepildāmie viņu pašu pieredzē. Viņi būtu auguši garīgumā. Tempļa aprakstam bija jāiedveš tiem, ka viņi ir gana grēkojuši, kas ir reiz jāizbeidz.

44:7 Namu nebūs apgānīt, derību nebūs lauzt. Jūdeja atgriezās no trimdas, uzcēla templi, bet apgānīja sabata dienu (Neh.13:17,18), un apgānīja templi, precoties ar pagāniem un laupot svētumu Dieva slēgtajai derībai ar mūsu tēviem (Mal.1:12; 2:10,11). Viņiem bija apnikušas Valstības lietas, un tāpēc tie tajās nepiedalījās. Jūdeja lauza derību ar To Kungu atjaunotnes laikā, precoties ar pagāniem un pielūdzot to dievus (Ezra 9:1,14). Ārēji mēs varam likties paklausīgi, kā Jūdeja to darīja, ceļot templi, bet mūsu sirdis var būt tālu no Dieva derības lietām. Tā rīkojoties, Jūdeja izslēdza iespēju Ecēhiēla 40-48 pravietojumiem piepildīties tai laikā.

44:9 Sākumā templis bija pielūgsmes vieta Izraēlai, „zemes tautai” (46:3,9), nevis visai pasaulei – neviens neapgraizītais nedrīkstēja pielūgt tajā.

44:31 Ecēh.40-48 ir daudz mazāk nozīmīgu lietu, kas šķiet grūti pielietojamas nākamajā Jēzus Valstībā. Dzīvnieku upuru pienešana, lai izpelnītos piedošanu, ir krasā pretrunā ar Vēstulē ebrejiem doto mācību, ka Kristus, pats Sevi upurēdams, ir pienušis upuri reizi par visām reizēm. Dzīvnieki, kas citu dzīvnieku „saplosīti”, nesabalsojas ar Jes.11 pausto vēsti par visu dzīvnieku mierīgu līdzaspastāvēšanu. Tas, kas ir teikts par „valdnieku” arī nav saprotams, kad runa ir par nemirstīgu

būtni. Viss pravietojums bija trimdiniekiem, kas atgriežas no Bābeles, dotā bauslība; tas nebija nākotnes pareģojums. Ja mēs uzstājam, ka viss, kas teikts Ecēh.40-48 burtiski piepildīsies Tūkstošgadē, tad mums jāpieņem, ka Jēzus pieņems šķiršanos un otrreizējas laulības Savā Valstībā – vienīgi priesteri nedrīkstēs precēt šķirtenes atšķirībā no citiem (44:22).

45:1 Problēma ir tajā, ka ebreju valodas teksts nemin mērvienību. „Ziedojumam” jābūt ap 60 kvadrātjūdžu lielam, ja mēram „niedrēs” / mērkokos (latviskajā tulkojumā), kā dažas Bībeles pieņem, kaut gan šis vārds nav sastopams ebreju tekstā, ja mērkoks līdzinās sešām lielām olektīm, kā tas definēts Ecēh.40:5, tad šis laukums iesniegsies vai nu Vidusjūrā, vai arī Nāves jūrā; tad drīzāk, vadoties pēc konteksta, mazāka laukuma platība olektīs ir domāta, kas darītu templi pēc izmēriem līdzīgu Salamana templim (skat kom.41:26). Ja mēra olektīs, tad šī lielā platība nesaskan ar zemes platību sadalīšanu cilšu starpā, kā tā sīki aprakstīta vēlāk Ecēhiēla grāmatā. Ja izpalikusī mērvienība šeit ir olektis, nevis niedres / mērkoki, tad šī platība sakrīt ar paša tempļa platību. Platībai, kas dota šeit (45:1) ir jābūt divdesmit pieci tūkstoši garai (latviešu tekstā ir 25 000 olekšu). Nākošais pants min *olektis* kā mērvienību. Tikai pēc konteksta ir iespējams noteikt, kas ir domāts daudzos Ecēhiēla grāmatas fragmentos, vai tās ir olektis, jebšu niedres jeb mērkoki. Ja tūkstošiem niedru, tad sanāk pāri par vienu kvadrātjūdzi, taču Jer.30:18 pravietots, ka „pilsētai jātop no jauna uzceltai *tās kalnā*, un pilij jākļūst apdzīvotai *kā agrāk!*” Tāpat arī Cah.1, Ps.68 un Mih.4 teikts, ka atjaunotās Valstības templim jāatrodas Jeruzalemes pilsētā. Ja templis aizņemtu 500 kvadrātniedru platību, neatliktu vietas pilsētai, ja pieņemam, ka tai jābūt tikpat lielai kā agrākā Jeruzaleme.

45:8 Valdnieki nedrīkstēja apspiest Dieva tautu, kā viņi to bija darījuši agrāk (45:8 salīdz.ar Jer.22:3; Ecēh.18:7,12,16; 22:7,29; Cef.3:1, kur visur sastopams ebreju vārds ar nozīmi „apspiest”). Tā kā valdniekiem, kurus Ecēhiēls bija jau agrāk par to kritizējis, bija jānožēlo grēki. Viņiem bija jātur „taisna” vara (45:10) pretēji netaisnajai varai, kura bija novedusi Izraēlu trimdā (Jer.22:13). Agrāk tie bija ļāvuši svešiniekiem ienākt templī; tagad tas tika aizliegts (44:7 salīdz.ar :9).

45:16 „Zemes tautai” bija jāpiedalās jaunās sistēmas īstenošanā (45:16,22; 46:3,9), taču šie vārdi tiek vairākkārt attiecināti arī uz Samarijas tautu, kas dzīvoja zemē atjaunotnes laikā, ar kuriem jūdi stājās laulībā un kuru dievus un valodu tie pieņēma (Ezras 4:4; 10:2,11; Neh.9:24; 10:30,31). Dievs gribēja, lai tie beigās piegrieztos Viņam, Viņš gribēja, lai templis tiktu uzcelts Ezras laikā. Taču Cah.7:10 un Mal.3:5 ebreji, kas atgriezušies un ceļ tempļi, tiek kritizēti par šo svešzemnieku / pagānu apspiešanu. Bija radītas lielas potenciālas iespējas, kas netika īstenotas Jūdejas aprobežotības dēļ, dēļ viņu nespējas tās uztvert. To pašu var teikt par Dieva tautu arī šodien.

46:11 „Valdnieks”, kas minēts 21:30, bija pēdējais Jūdejas valdnieks – tāvad vēlāk Ecēhiēla grāmatā minētais „valdnieks” varētu būt atjaunotas monarhijas apsoliņums. Taču diemžēl ķēniņa ģimenes locekļi izvēlējās palikt Bābelē. Vārdus par to, ka valdnieks dod labprātīgi (:11) ir grūti attiecināt uz Visuvareno Kungu Jēzu. Viņš upurē pats par saviem un savu bērnu grēkiem, kuri būs viņa mantinieki. Un viņam ir jāatgādina, ka viņš nedrīkst apspiest tautu (:18). Daudz pieņemamāk to būtu attiecināt sākotnēji uz Zerubabelu vai Jozua, augsto priesteri (44:3). No 46:3 un 44:3 redzams, ka apsoliņtais Mesijas tēls būs ķēniņš un priesteris – kas norādītu uz Jozuu. Šie cilvēki būtu varējuši tik daudz ko sasniegt, bet to cilvēcisko trūkumu dēļ potenciālās iespējas netika īstenotas. Tas pats notiek tik daudzu Dieva tautas cilvēku dzīvēs. Mums ir jālūdz gudrība saprast, ko Dievs no mums sagaida, un jātīc, ka mēs to patiesi varam īstenot mūsu dzīvēs. Caharija nobeidz savu pravietojumu par Mesijas tēlu ar vārdiem, ka tas viss notiks, ja viņš centīgi pildīs Dieva vārdu (Cah.6-10-15). Jozua-Jēzus nebija tā cienīgs. Un Zerubabels tā arī nevaldīja Jeruzalemē – viņš atgriezās pie mierīgās dzīves Bābelē pēc tempļa atjaunošanas. Un pravietojumu piepildīšanās tika atlikta līdz Jēzus Kristus, *atvases*, laikam; kaut gan tie specifiskie norādījumi, kas attiecās uz Ecēhiēla laika Mesijas tēlu, var netikt īstenoti nākamajā pravietojuma pāradresēšanas laikā.

46:12 *Viņam jāatver rīta puses vārti* – Dāvids savā pazemībā tiecās stāvēt pie Dieva nama sliekšņa (Ps.84:11). Taču Dievs nosauc Dāvidu par ‘valdnieku’ (34:24; 37:25). Viņš bija valdnieks tieši tāpēc ka viņš tiecās vien stāvēt pie Dieva nama sliekšņa, lai atvērtu durvis valdnieka priekšā. Tajā mēs redzam klasisku ilustrāciju

Kristus mācībai, ka patiesais lielums ir pazemībā. Viņš būs augstākais Valstībā, jo šai dzīvē Viņš bija citu kalps (Mat.23:12; Marka 9:35; 10:44).

46:13 Skat kom.43:19.

46:18 Tieši par tāda veida pārkāpumiem tiem bija jāiet gūstā, un tiem bija jāatgriežas un jāatjauno templis pēc Salamana tempļa parauga, jānožēlo grēki un jādzīvo pēc taisnības, tad viņiem būs dota iespēja nodibināt Mesijas tipa Valstību. Bet viņi apmierinājās ar šķietamu atjaunotni, šķietamu grēku nožēlu – kas nereti vērojams arī mūsu vidū. Un Nehemija raksta, ka valdnieki apspieda ļaudis, atņemdami tiem īpašumus.

47:12 Uz to ir atsauce Atkl.22:2,14, kur nākamā Dieva Valstība uz zemes ir aprakstīta kā dzīvības koku audze, kas nes augļus tautām par dziedināšanu katru mēnesi. Tas atkal norāda uz Ecēhiēla pravietošanas piepildīšanos nākotnē, kaut gan ne gluži tā, kā tas bija paredzēts Jūdejas atgriešanās no gūsta laikā.

47:13 Atjaunotā Dieva Valstība būtu izveidojusies, kad Jūdeja atgriezās no Bābeles. Tādēļ potenciāli tiem bija iespēja mantot visu zemi 47:13-21 norādītajās robežās un sadalīt to starp divpadsmit ciltīm. Taču, kā izriet no Ezras un Nehemijas pierakstiem, tie grāba katrs sev, savai saimniecībai, savai mini-valstībai. Viņu skats nesniedzās tālāk par savu sētu, viņi nevēlējās iekarot vairāk zemes; un vairums ebreju pat nevēlējās to mantot; tie deva priekšroku mierīgai dzīvei Bābelē, cilvēku valstībā, nevis Dieva Valstībā. Un tā Dieva Valstības atjaunotnes iespēja tolaik neīstenojās.

47:16 Viss Ecēhiēla 40-48 pravietoējuma stils attiecas uz paša Ecēhiēla dzīves laiku, nevis uz attālāku laiku – zemes robežas tiek nosauktas „Sibraimu, kas ir starp Damaskas un Hamatas apgabalu... Tā ir zemes ziemeļu robeža”.

47:23 Bauslis ierādīt svešiniekiem īpašumu cilšu gabalu starpā ir saprotams, jo atjaunotnes laikā zemē dzīvoja samarieši. Skat kom.43:10. Ecēhiēls kritizē izraēliešus par viņu vidū dzīvojošo svešinieku / neebreju apspiešanu (22:7,29); un tagad jaunajā sistēmā svešiniekam ir jāpiešķir mantojums zemē, un viņam ir faktiski jāpieder kādai no ciltīm.

48:29 Tieši Ecēhiēlam, meslus metot, bija jāsadala zeme cilšu starpā. Visu šo detalizēto Ecēh.40-48 aprakstu traģēdija un to saglabāšanas iemesls līdz pat šai dienai ir tajā, lai parādītu mums, cik lielā mērā Dievs visu bija sagatavojis Savai tautai, taču tas viss ir par velti, ja mēs neatsaucamies. Patiesībā, saskaņā ar Mihas 4:10, Dieva mērķis bija izsūtīt Savu tautu uz Bābeli, lai *tur* izglābtu to no ienaidniekiem. Taču viņi izvēlējās nostāties savu ienaidnieku pusē un neglābties no Bābeles. Vienkārši gandrīz vai neiedomājama traģēdija, taču arī mēs dienu no dienas to darām, ja izvēlamies šīs pasaules lietas, nevis glābšanos no šīs pasaules, kas ir Kristū.

48:31 Nehemija izkārtoja 12 vārtu celšanu mūrī, kā tas bija noteikts Ecēh.48:31-34. Skat kom.40:29. Uz šo pantu ir atsauce Atkl.21:12, kur šim pantam ir dota simboliskāka pieeja Dieva tautai, jaunajai Jeruzalemei. Jūdeja neuzcēla jauno Jeruzalemi, kā tas bija paredzēts, tādējādi šīs vīzija būtība tika pārveidota abstraktākā formā, un šai formā tā būtībā arī tiks īstenota.

48:35 Skat kom.35:10.

Daniel, com

1:8 Mozus bauslībā nebija aizlieguma ēst vai dzert visas šīs lietas no ķēniņa galda. Bet Daniēls apzinājās, ka savā sirdsapziņā viņš jutīsies aptraipīts. Arī mums būtu jādara viss iespējamais, lai mūsu sirdsapziņa būtu tīra, pat ja pasaules acīs un citu Dieva tautas cilvēku acīs mēs izskatītos dīvaini.

2:19 Situācijas nopietnība varētu mudināt Daniēlu nekavējoši skriet pie ķēniņa ar sapņa skaidrojumu, lai glābtu savu draugu un paša dzīvību. Bet pirmām kārtām viņš steidz teikt debesu Dievu; dzīves kritiskajās situācijās mums ir jārīkojas tāpat.

2:21 *Dod gudriem gudrību un sapratīgiem saprašanu* – Dievs apstiprina cilvēkus to gudrībā un saprašanā. Dievs dod vairāk tam, kam jau ir (Lūkas 19:26). Dieva vārdam ir spēks, kas nodrošina augošu garīguma attīstību.

2:23 *Tu mums esi atklājis* - Pievērsiet uzmanību Daniēla nesavtībai, tam, ka viņš izprot, ka Dievs to nav atklājis personīgi viņam, bet gan visiem, kas griezušies pie Viņa ar šo lūgumu, tadēļ viņš vēlāk saka: „*mēs* dosim ķēniņam sapņa izskaidrojumu” (:36).

2:35 *No tām nekā vairs nepalika* – Citēts Atkl.20:11 par pašreizējās sistēmas sagrāvi Kristus otrās atnākšanas laikā.

2:39 *Visu zemi* – Kaldeju vārds „zeme” tāpat kā ebreju valodā *eretz* var apzīmēt kā Ābrahāmam apsolīto zemi, tā arī visu planētu. Bībeles pravietojumi attiecas uz Izraēlas zemi un tautu. Neebreju tautas tiek minētas pravietojumos tikai saistībā ar Izraēlu. Bābele tai laikā valdīja pār Izraēlas zemi, ne pār visu zemi. Pravietojums pareģo, ka pēc Bābeles nāks citas impērijas, kas valdīs pār Izraēlu. Krūtis no sudraba attiecas uz Medo-Persijas impēriju, gurni no vara – uz Grieķiju, un divas dzelzs kājas – uz Romas impēriju; divas kājas, iespējams, domātas impērijas austrumu un rietumu daļas. Pēc tam Izraēla pārstāja eksistēt kā valsts līdz 20.gadsimtam, kad ebreji atgriezās zemē un nodibināja Izraēlas valsti. Nāciju maisījums, ko simbolizē kājas pa daļai no dzelzs un pa daļai no māla, valdīs pār Izraēlu neilgu laiku – saskaņā ar to, ka tēla kājas nesastāda lielu daļu no tēla kopējā augstuma. Tas varētu attiekties uz nāciju apvienību, kas valdīs pār Izraēlu laikā tieši pirms Kristus atgriešanās. Viņš ir akmens, kas bez cilvēku palīdzības nogāzās no kalna (:45) – Viņš piedzima no jaunavas bez cilvēku palīdzības. Atgriešanās laikā Viņš sagraus visas cilvēku ķēniņvalstis un nodibinās Dieva Valstību uz šīs zemes, kura pastāvēs mūžīgi.

2:44 Nepārprotama norāde uz to, ka Dieva Valstība tiks nodibināta uz zemes – nevis debesīs.

Tā satrieks un iznīcinās – Jēzus atsauca uz šiem vārdiem, kad Viņš māca, ka Viņš ir šis akmens; un, kas kritīs uz šo akmeni, tas sašķīdīs, bet, uz ko tas kritīs, to viņš satrieks (Mat.21:44). Mūsu priekšā ir izvēle: vai nu krist uz šo akmeni un kļūt salauztiem, klibojot kā Jēkabs ar Dieva žēlastību uz Viņa Valstību, vai līdz ar pasauli tikt satriektiem Kristus atgriešanās laikā. Un par to Pāvils runā, sakot, ka atraidītie tiks notiesāti reizē ar pasauli (1.Kor.11:32). Izšķirošā izvēle starp mums un šo pasauli ir jāizdara tagad.

2:45 Pēdējās dienās tēls stāvēs pilnā augumā; būs pēdējo dienu Nebukadnēcars, kura pakļautībā būs sistēma, kas līdzināsies Izraēlas iepriekšējo pārvaldnieku sistēmai.

2:48 Daniēls pieredzēja itin kā šūpolēs pacelšanos slavas augstumos, tad nolaišanos aizmirstībā (par ko pieraksti klusē), lai vēlāk atkal pieredzētu paaugstinājumu. Tā, 2:48 teikts, ka Daniēls ir iecelts par pārvaldnieku pār visu Bābeles zemi, 3.nodaļā attēlotajos notikumos, lai cik dīvaini tas arī nebūtu, par viņu nav ne vārda; un tikai 4:8 Daniēls atkal parādās, lai izskaidrotu Nebukadnēcara otro sapni, gandrīz kā pēkšņi prātā ienākusi doma, kas norāda uz to, ka viņš bija izzudis no uzmanības centra. Ķēniņam Belsacaram (5:11) atkal nekas nav zināms par Daniēlu, bet viņš paaugstina Daniēlu, darot tautai zināmu par viņu, ka viņš valdīs valstī kā trešais (5:29). Nebukadnēcars bija viņu iecēlis par gudro, vārdotāju, kaldeju un zīlnieku priekšnieku; bet uz to laiku, kad viņa dēls nāca pie varas, tas jau tika aizmirsts – jo Daniēls droši vien nemaz nepretendēja uz amatu, kurā viņš bija iecelts. Kāpēc Daniēls izvēlas aizlavīties no uzmanības centra? Vai tas nav viņa sirdsapziņas dēļ? Kā ebreju tautas cilvēkam viņam nebūtu grūti atrasties tur, kur viņš bija, ar domu, ka tas dotu viņam iespēju tik daudz darīt taisnības labad. Bet viņš saprata, ka jādod priekšroka viņa personīgajai sirdsapziņai un garīgās dzīves piekopšanai, ja viņš grib palīdzēt savai tautai. Daniēla nostāja, kā tā šeit izpaužas, pilnībā atbilst dedzīga ticīgā nostājai, kas atsakās no paaugstināšanas amatā, atstāj karjeru, jūtot, ka tā pārāk nospiež viņa sirdsapziņu...

3:1 Daniēla 2 aprakstītajā vīzijā Nebukadnēcare atbilst zelta galva, kura valstību drīz nomainīs citas impērijas. Nebukadnēcaru tas neiepriecināja – un Nebukadnēcars zaimojoši lika darināt visu tēlu no zelta, it kā dodot noprast, ka viņa valstībai nebūs gala. Mūsu ticība nākamajai Dieva mūžīgajai Valstībai nozīmē, ka mēs apzināmies savu nīcību un mirstību, un, lai cik maza būtu *mūsu* „valstība” šai pasaulē, tā drīz vien būs galā. Mūsu mērķis ir nākamā Valstība, kurai jānāk, nevis mūsu „valstība” šai saulē - tas nelielais lietu loks, pār kurām mums ir teikšana. Nebukadnēcars to nevēlējās pieņemt; līdzīgi daudziem neticīgajiem viņš sadzīvoja ar pieņēmumu un centās radīt iespaidu, ka viņa dzīve un valstība būs mūžīga. Skat kom.4:3.

3:6 Atkl.13:14,15 lasām par zvēru, kas darina tēlu pēdējās dienās pirms Kristus atgriešanās un vajā tos, kas viņu nepielūdz. Tā ir nepārprotama atsauce uz to, kas notika Daniēla laika vēsturiskajā Bābelē. Tādēļ būtībā tas viss notiks pēdējās dienās pirms Kristus atgriešanās. „Ziņotājs” sauca stiprā balsī visām tautām, ciltīm un valodām, ka, mūzikas skaņām atskanot, tiem vai nu jāpielūdz Bābeles tēls, vai jābūt iemestiem degošā ceplī (:4). Taču Atkl.14:9,10 eņģelis-ziņotājs sauc visām tautām un valodām: „Ja kas *pielūdz* zvēru... tam būs jācieš mokas ugunī”. Gadsimtus vēlāk eņģeļi parodēs savā brīdinājumā tautām Nebukadnēcara kādreizējo izaicinošo augstprātību.

3:8 *Kaldeju vīri* – Tie paši astrologi (4:4), kuru dzīves Daniēls bija izglābis (2:12). Kad mēs darām labu citiem, tie bieži vien ir ne tikai nepateicīgi, bet pat ņem to ļaunā un cenšas mūs sāpināt. Tā ir skumja cilvēku dabas īpatnība, kurai daudz piemēru cilvēces vēsturē. Ja tas tā notiek ar mums, mums jāatcerās, ka faktiski tā ir parasta parādība, un Bībeles vēsture ir tādu piemēru pilna, līdz pat tās galējai izpaušmei ebreju naidā pret savu Glābēju, Jēzu.

3:18 Pat ja Dievs tos neglābtu, tie tik un tā kalpotu tikai Viņam. Iespējams, viņiem prātā bija Ījaba vārdi: „Man nav uz Viņu nekas vairs ko cerēt, tikai savus ceļus es gribu Viņa vaiga priekšā aizstāvēt”. Mēs nevaram nedz gaidīt, nedz pieprasīt dievišķu iejaukšanos mūsu krīzes situāciju risināšanā; mūsu mīlestība un uzticība Viņam liek mums pieņemt, ka Viņš zina labāk un vēl mums tikai labu mūžībā.

3:28 *Netaupīja savu dzīvību* – Atsauce Rom.6:13,19, kur teikts, ka kristībās mēs nododam sevi un savus locekļus par taisnības ieročiem Dievam kā mūsu vienīgajam Kungam un Valdniekam.

3:30 Kur Daniēls bija tolaik?

3:32 *Paliek uz radu radiem* – Nebukadnēcars bija sapratis, cik ļoti viņš bija maldījies, vēloties, lai viņa valstība pastāvētu mūžīgi – skat kom.3:1. Tagad viņš atzīst, ka *viņa* valstība un dzīve pastāv vien īsu brīdi, ka tikai *Dieva* Valstība būs mūžīga.

4:14 Šai pantā lietota tiesas zāles valoda. Tas ir ieskats debesu tiesas zālē – jādodomā, ka tika apspriesta Nebukadnēcara lepība un viņa attieksme pret jūdiem

(ķēniņam dotais Daniēla padoms 4:24 parādīt žēlsirdību nelaimīgajiem varētu būt domāts kā žēlsirdība pret ebrejiem – iespējams, atbrīvojot tos no gūsta?). Un „tiesas spriedums” tika pieņemts un „no debesīm nokāpa eņģelis kā kāds svēts sargs”, lai dotu attiecīgos rīkojumus (:10). Ja eņģeļi pievērš tik lielu uzmanību neticīga ķēniņa sirdij, cik daudz rūpīgāk tie apspriež mūsu sirds stāvokli un mūsu rīcību, kā arī izdod attiecīgus rīkojumus? Dieva pieeja cilvēkiem nav standartizēta. Debesu tiesas zālē notiek reāla, dzīva apspriede parniecīgajiem tevi un mani, un attiecīgi tam eņģeļi saņem uzdevumus.

Cilvēku ķēniņvalstīm – Neskatoties uz to, ka Dievs arī tagad ir Valdnieks pār Viņa radīto visumu, Viņš ir devis cilvēkam vaļu valdīt pār savu dzīvi un pasauli pēc savas vēlēšanās. Tādējādi šobrīd pasaule sastāv no „cilvēku ķēniņvalstīm”. Kristus atgriešanās laikā pasaules valstība nonāks mūsu Kunga un Viņa svaidītā rokās un „Viņš būs valdnieks mūžīgi mūžam” (Atkl.11:15). Tad viss uz zemes notiks pēc Dieva prāta un gribas. Tādēļ Jēzus mums iesaka lūgt Dievu ar vārdiem „Lai nāk Tava valstība, Tavs prāts lai notiek kā debesīs, tā arī virs zemes” (Mat.6:10).

Pašu zemāko no cilvēkiem – Tā ir atsauce uz Kungu Jēzu. Viņš Sevi pazemoja krustā, lai taptu paaugstināts un kļūtu par Dieva Valstības Ķēniņu. Tā pati doma izskan Jes.53.3.

4:16 Tobrīd Daniēlu droši vien bija pārņēmis kārdinājums nevēstīt ķēniņam Dieva vārdu aiz bailēm, ka tas viņam varētu maksāt dzīvību. Arī mums dažkārt uznāk brīži, kad mūs pārņem šaubas, vai ir vērts sludināt tā, kā tas būtu darāms.

4:18 Varenais koks, kas deva bagātīgus augļus visiem, kas dzīvoja tā pavēnī, ir tā pati doma, ko pauž Daniēla laika biedrs pravietis Ecēhiēls (Ecēh.17:23) *Dieva* Valstības aprakstā. Tam bija jāizgaismo Izraēlam izvēles iespēja: dzīvot Dieva Valstībā, vai arī šīs pasaules Dieva Valstības atdarinājumā. Arī mēs šodien, dzīvodami garīgajā Bābelē, esam šīs izvēles priekšā.

4:22 *Kamēr tu atzīsi* – Ķēniņš vēl aizvien savā prātā nespēja pieņemt 2.nodaļā aprakstītās vīzijas patiesību, ka *viņa* valstība un dzīve ir īslaicīgas un viņam būtu jāpievēršas Dieva mūžīgajai Valstībai, nevis sava *paša* dzīvei un valstībai. Teorētiski viņš bija pieņēmis šo patiesību (2:47 un 3:29), bet līdz viņa sirdij tā

nonāca tikai pēc viņa pazemošanas (:34). Tāpat arī mēs varam sevī pilnībā neapvert Dieva nākamās Valstības vēsti kā pienāktos to darīt, jo ticība tai pieprasa no mums pilnīgu mūsu dzīves pārvērtēšanu, novēršanos no dzīves dēļ mums pašiem un mūsu pašu „valstībām”.

Viņš var piešķirt valsts vadību, kam vien gribēdams – Ar šo faktu ir jārēķinās, kad runa ir par balsošanu vai iesaistišanos politikā.

4:24 Daniēls nepārprotami pareģoja, ka Nebukadnēcars tiks izstumts no cilvēku sabiedrības un mitīs pie lopiem laukā. Bet viņš tomēr lūdz ķēniņu: „Pieņem manu padomu: atsvabinies no saviem grēkiem ar taisnību” – it kā sakot, lai cik noteikts un kategorisks ir nosodījuma pareģojums, tas tomēr ir nosacīts, kaut gan pareģojumā no nosacījuma nebija ne vēsts. Dievs ļoti jūtīgi uztver cilvēku grēku nožēlu.

4:29 *Dieva rokās ir visa vara pār pasauli, nav tajā ne sātanu, ne kādu ļauno garu.*

5:13 Šī situācija atgādina Jāzēpa pēkšņo ataicināšanu pie ķēniņa, lai izskaidrotu sapni, kas viņu uztrauca, pēc kāda cita cilvēka rekomendācijas, kas atcerējās viņa spēju sapņu izskaidrošanā; un viņi abi tika līdzīgā veidā ķēniņa atalgoti (1.Moz.41:14, 40-42). Tas, ka apstākļi Dieva tautas un arī citu cilvēku dzīvēs atkārtojas, ir zīme, ka mūsu dzīves ir Dieva varā, un tās attīstās tā, kā Viņš tās virza un ir virzījis pirms tam. Tas nozīmē, ka mēs varam justies visu Bībeles personāžu sadraudzībā, kā arī visu mūsdienu ticīgo sadraudzībā. Saņēmis pavēli ierasties pie ķēniņa, Daniēls droši vien uzreiz iedomājās Jāzēpu, un tas viņu iedrošināja. Tāpat arī šai nodaļā aprakstītās pagānu dzīres un to pēkšņā iznīcināšana pēc viņu dievu sumināšanas un izrādītās necieņas pret Jahvi, atkārtu Soģu 16:24 aprakstīto.

5:20 *Viņa gars apcietinājās* – Dievs nocietināja viņa garu. Dievs apstiprināja Nebukadnēcara izdarīto izvēli. Tas atgādina to, kā Dievs nocietināja faraona sirdi pēc tam, kad viņš pats bija pieņēmis šo nostāju.

5:22 *Kaut gan tu visu to zināji* – Klasisks piemērs tam, ka zināšana nes sev līdzi atbildību Dieva tiesas priekšā (Lūkas 12:48; Jāņa 15:22).

Tu, viņa dēls, Belsacar – Trīskārtējs uzsvars tiek likts uz to, ka Dievs vēro un runā tieši ar šo cilvēku, kura vārdu Viņš zina.

5:26 *Skaitījis* – Dievs ļauj lietām notikt un ļauj tautām zelt kādu noteiktu laiku. Arī mūsu dienas ir skaitītas (Ījaba 7:1; 14:5, 38:21). Dievs neatstāj mūsu pasauli; Viņš visu stingri uzmana un kontrolē.

5:27 Tiesa pār mums šai dzīvē ir nepārtraukts process; nav tā, ka tagad Dievam būtu vienalga, kas notiek, un Viņš izsvērs mūsu lietu tikai pēdējā dienā. Cilvēka dzīve ik brīdi atrodas Dieva tiesas priekšā.

6:10 Daniēls būtu varējis skaitīt lūgšanu sirdī. Daudzi ebreji droši vien tā arī darīja. Viņš izvēlējās to darīt atklāti. Viņš bija gatavs atdot savu dzīvību par to, kas bija viņa sirdsapziņas lieta, viņam nerūpēja, ko citi par to domā. Ievērojiet, ka Daniēls un citi patiesi ticīgie, līdzīgi Dāvidam, regulāri piesauc Dievu (Ps.55:18; 119:164), tāpat kā kvēpināmais upuris (lūgšana) bija jāpienes regulāri. Regulāra lūgšana disciplinē ticīgo, tā nav salīdzināma ar Dieva piesaukšanu tikai, kad tev uznāk tāda vēlme, vai krīzes situāciju gadījumos. Daniēls bija gatavs mirt, apstiprinot savu paradumu atklāti un, nekaunoties par to, regulāri piesaukt Dievu.

6:20 *Kuram tu bez mitēšanās kalpo* – Dārijs atsaucās uz Daniēla regulārajām lūgšanām. Lūgšana ir kalpošana Dievam; tas ir tas, ko mēs varam darīt, kad ne uz kādu citu kalpošanu Viņam mēs vairs neesam spējīgi.

6:22 Lauvu rīkles tika aizturētas un tās „neaiztika” Daniēlu; un šī iemesla dēļ Dārijs slavē Dievu ar vārdiem, ka Viņa Valstība ir „neiznīcīga” (:26). Daniēls palika dzīvs, un tas noveda Dāriju pie ticības, ka Dieva Valstība ir mūžīga. Daniēls bija kā dzīva šīs Valstības daļa un priekšnojauta, tāpat kā mums mūsu dzīvēs šodien ir jārāda nākamās Valstības dzīves piemērs; šai ziņā mums „ir mūžīga dzīve”, jo mēs dzīvojam tā, kā dzīvosim mūžīgi nākamajā Dieva Valstībā. Daudz lielākā mērā „Dieva Valstība” ir Jēzum dotais vārds – jo Viņš Savā mirstīgajā dzīvē bija šīs Valstības būtība, tās dzīves iemiesojums, kuru mēs tad dzīvosim.

6:25 Pavērojiet, kā Daniēls šai nodaļā tiek prezentēts kā Kristus pirmtēls. 14.pantā valdnieks domā, kā glābt nevainīgu cilvēku = Pilats; 17.pantā lauvu bedre = bedre / kaps (Jes.14:15), un akmens, ko uzliek bedrei virsū un aizzīmogo = Mat.27:66;

Daniēla nāves spriedumu nevarēja mainīt = Jēzus mira pēc Dieva lēmuma un paredzes, Ap.d.2:23; 22.p. eņģelis tiek sūtīts, jo Daniēls ir nevainīgs, rītā agri (:19) Daniēls ir it kā augšāmcēlies, Ap.d.2:24; 23.p. Daniēls tiek izvilīts no bedres = „augšāmcelšanās”, kāpšana debesīs (tas pats vārds, Ps.139:8); 23.p. viņam nebija ne mazākā ievainojuma, proti viņa ķermenis tika apskatīts = Lūkas 24:39; 25. & 26.pp. pavēle = pavēle sludināt Dieva Valstības vēsti visām tautām pēc Kunga augšāmcelšanās.

7:7 Ievērojiet, kāds uzsvars ir likts uz to, ka ceturtais zvērs bija pavisam citāds nekā visi pārējie zvēri. Romiešu impērija tik krasi neatšķīrās no iepriekšējām impērijām, lai prasītos pēc šāda apraksta. 7:7,19 liek domāt, ka ceturtais zvērs un mazā raga vīzija tiek atdalīta no četrpū zvēru vīzijas (:2). Pirmā vīzija bija par četriem zvēriem un tādēļ ietvēra arī atsauci uz ceturto zvēru kā romiešu impērijas izpausmi. Bet „pēc tam” (:7) parādījās detalizētāka ceturtais zvērs un mazā raga vīzija. Vien tas jau liek domāt, ka tiem būs speciāla izpausme pēdējās dienās. Baisais un šaušalīgais šīs sistēmas spēks bija pārsteidzošs salīdzinājumā ar visu jau redzēto. Daniēla pirmajā vīzijā teikts, ka četri milzīgie zvēri „visi bija dažādi pēc sava izskata” (:3). Bet otrajā vīzijā viņš saprata, ka ceturtais zvērs „bija pavisam citāds nekā visi pārējie zvēri” (:7), it kā tie visi būtu pietiekami līdzīgi. Tādējādi vajāšanas vara, kuru nāksies piedzīvot, nebūs politiskā vai reliģiskā vara, kāda jau ir pieredzēta agrākajā vēstures gaitā. Grūti iedomāties tieši cik varens un šaušalīgs būs šis spēks: pasaulīgais superspēks, kas visu savu naidu vērsīs pret ebrejiem un patiesajiem kristiešiem.

7:19 Ceturtais zvērs aprakstā figurē metāli dzelzs un varš, kas liek atcerēties 2.nodaļā aprakstīto tēlu. Ceturtajam zvēram ir zobi un nagi, mums speciāli tiek teikts. Luvai, kas pārstāv zelta galvu, bija kājas (:4); lācim, kas attiecīgi pārstāv sudraba krūtis, bija vareni zobi. Tātad ceturtajam zvēram piemita visu pārējo zvēru īpašības. Tā kā ir teikts, ka tas tiks satriekts, kad Kristus atnākšanas laikā tiks satriekti tā desmit ragi, tad izskatās, ka Dan.2 aprakstītais tēls pastāvēs pēdējās dienās, kad tas saņems triecienu pa desmit kāju pirkstiem (salīdz. ar zvēra desmit ragiem) Kristus atgriešanās rezultātā.

7:22 Dan.2 aprakstītā tēla metāli paradās arī zvēru vīzijā Dan.7. Akmens (Kristus) ķēra tēla kājas un tad satrieca kopā visus metālus. Tas nozīmē, ka savā ziņā tēlam ir pilnībā jāpastāv pēdējās dienās. Dažādiem zvēriem un metāliem ir jāpastāv Kristus atgriešanās laikā, lai Viņš tos varētu satriekt ar savu atnākšanu. Akmens ķer tēla desmit kāju pirkstus – kas atbilst Dan.7 aprakstītā ceturtā zvēra 10 ragiem. Desmit ragiem tā vai citādi ir jāpastāv Kristus atgriešanās laikā. Tad starp ragiem parādās „viens mazs rags” (:8), kas vajā svētos, bet tiek satriekts, kad atgriežas Kristus (:8-11). Šis rags „karoja ar svētajiem... *kamēr* nāca cienīgais sirmgalvis” (:21,22). Tātad Kristus atnākšanas laikā kaut kādā veidā pastāvēs svēto vajāšanas. Tās varētu būt nākotnē; vai varbūt tas kolosālais morālais spiediens, ko patiesie kristieši pašreiz izjūt no visām pusēm, faktiski arī ir vajāšana.

7:25 „Vienu gadu un divus gadus, un vēl vienu pusgadu”, proti, trīs ar pus gadu (7:25; 12:7; Atkl.12:14). Jaunajā Derībā minēts līdzīgs laika sprīdis – tūkstoš divi simti sešdesmit dienas, jeb trīs ar pus gadu (Atkl.12:6; 11:3). Tas liek domāt, ka runa ir par vienu un to pašu, vai līdzīgu laika periodu. Skat 9:26.

8:1 Bībelē ir maz piemēru, kad kāds no personāžiem tik bieži lietotu savu vārdu – bet Daniēls vienmēr saka „es, Daniēls / man, Daniēlam” (7:28; 8:1,15,27; 9:2; 10:2,7; 12:5), neskatoties uz to, ka viņam tika dots babiloniešu vārds. Viņš skaidri apzinājās savu piederību ebreju tautai un Dieva taisnības / tiesas lieciniekam. No Daniēla var daudz ko mācīties tie, kas ir iesaistīti sabiedriskajā dzīvē, biznesa dzīves darījumos, izglītībā vai sociālajā jomā. Viņš neuztvēra sevi kā piederošu apkārtējai pasaulei, kaut gan viņa apkārtnē gribēja viņā redzēt savu līdzinieku. Turklāt, Pats Dievs nereti uzrunā viņu vārdā – „Daniēl”. Tā Dievs viņu uztvēra, un viņš negribēja lai viņa uztvere atšķirtos no Dieva uztveres. Un viņš nerādīja pasaulei vienu seju un Dievam citu seju. Viņš atklāti stādījās priekšā pasaulei tā, kā viņš sevi uztvēra, un viņš sevi uztvēra tā, kā Dievs viņu uztvēra. Mums arī nav jācenšas rādīties pasaulei savādākiem nekā mēs esam un nekā Dievs mūs uztver. Kā savus bērnus, Savus lieciniekus, Savu tautu.

8:15 Daniēls centās izprast vīzijas nozīmi; bet divus pantus pirms tam kāds eņģelis jautā citam eņģelim, ko šī parādība nozīmē. Šeit mums caur eņģeļiem praktiski atklājas tas, ka Dievs zina mūsu lūgšanas un iekārto atbildes vēl pirms mēs tās

izsakām. Varbūt tas bija Daniēla sargņģelis, kas jautāja vecākam eņģelim šīs vīzijas nozīmi, zinādams, ka Daniēls uzdos šo jautājumu. Taču tas bija otrais eģelis, kas arī atbildēja Daniēlam (:14). 16.pantā teikts, ka eņģelis pie Ulajas upes sauca: „Gabriēl, izskaidro tam šo parādību”. Taču šai laikā Daniēls pats vīzijā bija pie Ulajas upes (:2). Viņa sargeņģelis bija turpat, viņam priekšā. Un Viņš, zinādams kā Daniēls jūtas, bija parūpējies, lai kāds tiem atsauktos... un tā otrs eņģelis (Gabriēls) arī pienāk tuvāk Daniēlam (:17). Lūk, tā tas notiek ik stundu, ik brīdi, mūsu eņģeļi ir nomodā par mums!

9:12 Dievs ir uzsūtījis mums šo „ļauumu” vai nelaimi (:14); nav nekāda sātana, kas ar to nodarbotos, Dievs dod svētību, bet arī ļaunu (Jes.45:5-7).

9:15 *Mēs grēkojam* – Daniēls neatdala sevi no grēcīgās Dieva tautas. Lai cik garīgi vāji būtu mūsu ticības brāļi, mēs kopā sastādam Kristus miesu, un mēs nevaram atdalīties no tās. Kad mēs redzam viņu grēkus, mums ir jākaunās par Dieva tautas uzvedību un jālūdz, lai Dievs piedotu *mums* par to.

9:23 Skat kom.10:2.

9:26 69 nedēļas ir 483 dienas. Ja pieņem dienu par gadu, tad sanāk 483 gadi. Taču jāņem vērā, ka ebreji nereti skaita laiku Mēness, nevis Saules ciklos, kā tas pieņemts Eiropā. Artakserksa pavēle par Jeruzalemes atjaunošanu tika dota 457.gadā p.m.ē. Skaitot pēc lunārā laika 69 nedēļas atbildīs 486,5 lunāriem gadiem. Ņemot vērā to, ka pastāv 4 gadu nesakritība starp lunāro un solāro laiku, tad sanāk, ka svaidītais tiks nogalināts m.ē 33,5. gadā; kas sakrīt ar Jēzus krustā sišanu 33,5 gadu vecumā. 69 nedēļu sadalīšana 7 un 62 nedēļās kļūst saprotama, ņemot vērā, ka vairumam Bībeles pravietojumu ir tūlītēja saistība ar to laiku, ap kuru tie tiek doti. 7 nedēļas, skaitot dienu par gadu, sastādīs ap 50 gadiem. Saskaņā ar Ezras, Nehemijas un Hagaja pierakstiem, iznāk, ka atjaunošanas darbu lielākā daļa tika paveikta 50 gadu laikā pēc atjaunošanas pavēles izdošanas. Šis nelielais laika sprīdis, bez šaubām, būs bijis liels uzmundrinājums tā laika ebrejiem, kas strādāja atjaunošanas darbos tik lielas pretestības apstākļos. Par pēdējo posta nedēļu ir grūti ko teikt, iespējams, tāpēc ka, ja Izraēls būtu pieņēmis Kristu kā Mesiju, kā tas bija paredzēts, pravietojums būtu piepildījies bez aizkavēšanās. Viena iespēja ir, ka 3,5 gadu posta laiks no romiešu iekarotāju puses

starp m.ē 67. un m.ē.70.gadiem bija tā nedēļas puse, kad tika atcelta upuru pienešana Jeruzalemes templī (:27). Atlikusī puse nedēļas varētu būt atlikta uz pēdējiem 3,5 gadiem pirms Kristus atgriešanās (skat 7:25). Pravietojuma papildīšanās atstarpe starp m.ē. 33.g. līdz m.ē.70.g. un tad līdz pat pēdējām dienām sakrīt ar atstarpi starp Dan.2 aprakstītā tēla kājām un pēdām, un starp zvēru secību un tad šaušalīgo zvēru un mazo ragu Dan.7. Tie ir vien mājiņi par iespējamām interpretācijām dažiem no grūtākajiem Bībeles pravietojumiem.

10:2 2. un 3.panti runā par Daniēla lūgšanām trīs nedēļu garumā – jādomā, ka par Izraēla labklājības atjaunošanu. Dienas gāja un varēja likties, ka lūgšana netiks uzklausīta. Taču Eņģelis viņam teica, ka „jau no pirmās dienas... tavi vārdi ir uzklausīti” (:12), bet vilcināšanās notika tādēļ, ka „persiešu valsts sargeņģelis mani atturēja divdesmit vienu dienu” – proti, trīs nedēļas. Tātad viņa pirmā lūgšana tika uzklausīta, bet sargeņģelim bija nepieciešamas trīs nedēļas, lai sagatavotu praktisku atbildi. Cik daudzām mūsu lūgšanām klājas tāpat! Tad Eņģelis stāsta, kā viņš palīdzēja Dārijam un stiprināja to, lai varētu dot atbildi uz lūgšanu – it kā kad mūsu eņģelis redz, ka kāds darbojas laukā, kas vedīs pie atbildes uz mūsu lūgšanu, viņš apstiprina tā darbību un spēcina viņu šai darbā. Tā pati doma rodama 9:23; Dievs pavēl nekavējoši dot atbildi uz lūgšanu, bet atbilde kavējas, jo eņģelim ir jāparūpējas par to praktiski. Par šīm brīnumainajām lietām ir vērts aizdomāties. Mūsu vārdi, domas mūsu smadzeņu dzīlēs izsauc eņģelus no Debesu tiesas nama. Mūsu lūgšanas tiek uzklausītas nekavējoši, bet atbildes sagatavošana aizņem laiku.

10:12 Eņģelis tiek sūtīts no debesīm uz zemi cilvēka lūgšanas dēļ... autobusa pieturā stāvoša cilvēka lūgšana var izraisīt kosmisku reakciju. Tāds ir lūgšanas spēks, un tik jūtīgi Dievs mūs uztver.

10:19 Kad vien eņģeļi parādās cilvēkiem uz zemes, cilvēki izbīstas, bet eņģelis mierina tos, lai tie nebīstas. Tāpat notiks arī tad, kad eņģelis parādīsies, lai sapulcinātu mūs Kristus sagaidīšanai Viņa atgriešanās laikā.

11:3 „Varonīgais ķēniņš” ir Aleksandrs Lielais; tiklīdz viņš bija sasniedzis savas varas pilnību, viņš nomira un viņa valsts tika sadalīta viņa ģenerāļu starpā (:4). Tas apstiprina Dan.2 doto pravietojumu, ka arī grieķu impērija noies no skatuves.

Tālāk nodaļā tiek aprakstīta situācija attīstība to nāciju vidū, kuras valdīja pār Izraēlu; kā varenas valstis cīnījās savā starpā, un to veiksmē mazinājās un izzuda saskaņā ar to, kādu laika cēlienu Dievs tām bija atvēlējis.

11:25 *Nenoturēsies* – Tā ir šai nodaļai raksturīga valoda. Cilvēku ķēniņvalstis izskatās tik varenas un noturīgas, un tās ir tik pašpārliecinātas – kādu laiku. 2.nodaļa apraksta, kā cilvēku impērijas viena pēc otras noiet no skatuves, tās nevar „noturēties”, tām ir dots noteikts laika sprīdis, un tās visas nomainīs mūžīgā Dieva Valstība, kad atgriezīsies Kristus. Nepievēršot uzmanību pravietojuma papildīšanās sīkumiem, nodaļas radītais kopiespaids vieš domu par cilvēka spēku niecību, cilvēka skaistuma pakāpenisku izplēnēšanu, zemes lepno impēriju izzušanu, un tikai Dieva tautas nākamā Valstība uz zemes galu galā pastāvēs mūžīgi.

11:31-36 Šeit ir aprakstīta Makabeju laiku situācija. Taču Jēzus runā par „izpostīšanas negantību stāvam svētā vietā” arī pēdējās dienās pirms Viņa atgriešanās (Mat.24:15; Marka 13:14). Tā, lai kāda papildīšanās šiem vārdiem būš bījusi, piemēram, Antiohijas prosēlita laikā, tie bija tikai galvenās pēdējo dienu papildīšanās priekšgājēji.

11:40-45 Tas varētu attiekties uz pēdējo dienu iebrukumu Izraēlā no „ziemeļvalsts ķēniņa” puses, kuru atbalstīs Tuvo Austrumu valstis ar mērķi ieņemt tempļa kalnu Jeruzalemē (:45). Iebrucējs ies bojā Kristus atgriešanās laikā, kad nāks augšāmcelšanās, tiesa un Dieva Valstības nodibināšana uz zemes (12:1-3).

12:1 *Mihaēls* – Eņģelis, kas pārstāv Izraēlu, Daniēla tautu.

12:2 Tādējādi, nemirstība tiek dota Kristus atgriešanās laikā, pēc augšāmcelšanās Kristus tiesas troņa priekšā – nevis pēc nāves.

12:3,10 Šie panti runā par sapratīgajiem kā par tiem, kas daudzus veduši pie taisnības. Daži uzskata tos, kas ir „sapatīgi”, par „skolotājiem”, balstoties uz ebreju vārda „gudrība” izpratnes, kas ietver sevī tās obligātu nodošanu citiem. Tādēļ Dieva taisnības zināšana ir neatdalāma no dalīšanās tajā ar citiem; labā vēsts nav slēpjama, tā ir nododama tālāk.

12:4 Šeit ir runa par atsaukšanos Dieva vārdam, daudzi to „izpētīs”, meklēs, izjutīs slāpes pēc Dieva vārda (Ps.119:32,60; 147:15; Amosa 8:11,12; Hab.2:2; 2.Tes.3:1). Pēdējās dienās būs daži, kas sapratīs pravietojumus, kurus Daniēls tā gribēja izprast, bet nespēja (:9), un tie spēcīgi atsauksies uz tiem. Pravietojuma mērķis nav nākotnes paredzēšanā, bet gan tajā, lai paaudze, kas dzīvo tā piepildīšanās laikā izprastu to (kā Jāņa 13:19; 14:29).

12:7 *Gads... gadi...* – Skat kom.7:25.

12:10 Pēdējās dienās „saprātīgie to sapratīs”. Gudrība un Daniēls tiek saistīti vismaz 8 reizes grāmatā (Dan.1:17; 2:13,14,18,24,27,48; Ecēh.28:3); kā arī Daniēls un viņa vēlme izprast. Taču Daniēls pilnībā nesaprata savus pēdējo dienu pravietojumus; „saprātīgie to sapratīs” pēdējās dienās, viņš tika mierināts. Citiem vārdiem sakot, pēdējās dienās būs „Daniēla” tipa cilvēki, kas būs tikpat sapratīgi, līdzināsies viņam pēc rakstura, kuriem tiks dota saprašana, kuru viņš tik dedzīgi meklēja.

12:13 Personīgs augšāmcelšanās un savas „tiesas” apsolījums Daniēlam nākamajā Dieva Valstībā uz zemes.

Hosea

1:2 Pirmās trīs Hozejas grāmatas nodaļas ir par viņa precībām ar prostitūtu, kurai bija bērni no citiem, kas nebija viņa bērni. Taču Hozeja viņu mīlēja un viņš svārstās starp dusmām un kaisles pilnu saucienu pēc tās. Viņš iztēlojas, cik brīnišķīgi būtu, ja viņa būtu viņam uzticīga un prāto, kā viņš varētu viņu novest pie tā. Viņa attiecības ar to pārstāvēja Dieva attiecības ar Izraēlu, un, sākot ar 4. nodaļu, runa ir par Dieva attiecībām ar Izraēlu, kas attēlotas precību un intīmu attiecību valodā. Pēc šo vēlāko nodaļu satura varētu spriest arī par dažiem citiem Hozejas / Gomeras attiecību aspektiem.

Sākums – Droši vien viņam būs bijis kārdinājums to vienkārši ignorēt, domāt, ka viņš to vienkārši nosapņojis, aizbēgt no tā. Bet viņam par godu jāsaprot, ka viņš

paklausīja. Pēc Mozus bauslības prostitūta ir jasadedzina, nevis jāņem par sievu. Hozejam tika dota pavēle lauzt bauslības likumu un ņemt sev par sievu netikli; tādā veidā sākās tas, kas kļuva par viņa dzīves un pravietojuma tēmu – ka grēka priekšā Dievs parāda savu žēlastību. Iespējams, ka mēs visi to esam pieredzējuši savās dzīvēs – mūsu visvārgākajos dzīves brīžos mums atklājas Dieva labestība un gādība par mums.

2:1 *Tomēr Izraēla bērnu skaits* – „Tomēr” ir izaicinājuma pilns vārds. Neskatoties uz visiem Izraēla grēkiem, neskatoties uz neizbēgamo sodu, ko tie bija pelnījuši, tai pašā brīdī, kad tas ir paziņots, Dievs turpina runāt par Savu žēlastības pilno glābšanu. Cilvēkiem ir tik grūti to pieņemt, un vēl jo grūtāk izrādīt Dieva žēlastību, kā mēs esam aicināti darīt. Tai brīdī, kad citi grēko pret mums, mums reti kad ienāk prātā doma par žēlastību, nerunājot jau par to, lai vārdiem izteiktu šo galējo cerību par glābšanu no žēlastības. Bet tieši tajā arī ir Hozejas izaicinājums.

2:5 *Lai es neizgērbju viņu kailu... un nelieku viņai nomirt* – Sods prostitūtai; sods, kas viņai būtu bijis jāsaņem no paša sākuma. Tomēr soda vietā Hozeja bija viņu apprecējis. Iespējams, mēs jūtamies neērti, ka mums ir jāpielīdzina mūsu grēcīgums, mūsu sacelšanās, mūsu neuzticība Gomeras prostitūcijai. Bet tieši tas mums ir jādara un līdz ar to jāuztver Dieva pacietības pilno mīlestību pret mums, lai šī žēlastība un labestība novestu mūs līdz grēku nožēlai. Tapēc ka Hozeja tik ļoti mīlēja šo sievieti, viņam bija pamatotas dusmas – tāpat kā Dievam, kas mūs tik ļoti mīlējis. Hozeja bija ievainotais mīļākais, pieviltais vīrs. Un Dievs jūtas tieši tāpat Savas tautas neuzticības dēļ. Drauds izgērbt viņu kailu pamatojas uz sodu, kas nāca par laulības pārkāpumu. „Viņa jau patiesībā nav mana sieva, un es negribu viņas vīrs būt” (2:4) ir citāts no ebreju šķiršanās formulas. Arī drauds par izgērbšanu, viņai „vilnas” un „linu” (2:11) vairs nepiešķiršanu, attiecināms uz vīra pienākumiem pret sievu. Taču neskatoties uz visām šīm runām par šķiršanos, Hozeja vēlas, lai Gomera atgrieztos pie viņa; viņa sirds pastāvīgi atgriežas pie viņas. Tas ir tiešs Dieva jūtu atspoguļojums pret Savu tautu. Hozeja darīja visu šīs netikles labā. Viņš deva viņai „labību, vīnogu sulu un eļļu... un arī daudz sudraba un zelta, ko viņi izlietoja Baalam” (2:10). Viņš bija turīgs vīrs, taču deva to visu sievietei, kas savukārt izšķieda to ar saviem mīļākajiem, pielūdzot Baalu. Tas atgādina miljonāru, kas apprec netiklu sievieti, kas izmāna no viņa naudu, kuru izšķiež,

dienu no dienas spēlējot kazino un guļot ar tur sastaptajiem spēļu biedriem. Bet „viņa negrib zināt, ka es tas esmu, kas viņai dod” visas šīs lietas (2:10) – viņa to nenovērtēja. Un Hozeja nolemj, ka viņš atraus savu žēlastību no viņas, un tad, viņš pieņem, „viņa būtu spiesta teikt: es atgriezīšos pie sava agrākā vīra” (2:9). Tās bija Hozejas lolotās cerības, un savās domās viņš lika šos vārdus viņas mutē. Hozejas cerības atspoguļo viņa mīlestību pret Gomeru. Un tas viss daiļrunīgi atspoguļo Visuvarenā Tēva loloto cerību, ka „no mana dēla tie *taču* kaunēsies”. Un līdzības paredzētā antikulminācija ir nē, tie nekaunēsies; vēl jo sliktāk, tie viņu nogalinās. Tāpat kā Hozeja cerēja „atgriezt” pie sevis Gomeru, tā Dievs domāja „pēc tam Izraēla bērni atgriezīsies un meklēs To Kungu, savu Dievu” (3:5). Kā Dievs, tā arī Hozeja domāja, ka viņu mīļotās atgriezīsies, kad viņi attālināsies no tām (5:15). Bet tā nenotika. Beigu beigās kā Dievs griežas pie Izraēla, tā Hozeja griežas pie Gomas ar *lūgumu*, lai tā atgriežas (14:1); „viņi tomēr neatgriežas pie Tā Kunga, sava Dieva, un nemeklē Viņu” (7:10). Tā bija un ir traģēdija. Mūsu sludināšanā Izraēlam un cilvēcei kopumā mēs lūdzam tos atsaukties uz šo tik neparasto mīlestību. Dieva sāpes, kad Viņš paliek stāvēt kā traģiska figūra, kāds bija Hozeja, jau pašas par sevi liek mums griezties pie cilvēkiem jo dedzīgāk, un arī pašiem kā mīlošai sievietei atsaukties Viņam, bezgalīgi uzticīgajam vīram.

4:12 *Netiklības gars* – Gomas seksuālā atkarība atspoguļojās Izraēlas hroniskajā neuzticībā Dievam. Pašam grēkošanas procesam piemīt nosliece grūst cilvēku garīguma ziņā arvien zemāk uz leju, līdz atpakaļceļu vairs nav viegli atrast (skat 5:4).

4:15 Gilgala un Bet-Avena bija robežpilsētas starp Jūdeju un Izraēlu. Vārdos uzticīgie jūdi gāja pāri robežai uz Izraēlu, lai ātri pielūgtu elku un atgrieztos, zvērot uzticību Tam Kungam. Cilvēki tik viegli iekrīt tādā divkosībā.

5:7 Hozejas pēdējais bērns tika nosaukts Lo-Ammi, jo „jūs neesat Mana tauta” (1:9). Tas liek domāt, ka kaut arī Hozejam bija seksuālas attiecības ar Gomeru, šie bērni faktiski nebija viņa bērni – proti, viņa turpināja saieties ar citiem vīriešiem; kā bērnu „dzīvības devēja” viņa uzvedas „bez kādas kauna sajūtas” (2:7), tie ir netikles bērni (2:6). Viņš sauc tos par „*viņas* bērniem”. Gomera šķiet sakām, ka bērni ir viņas mīļāko alga par tās seksuālajiem pakalpojumiem. Un līdzīgas ir

attiecības starp Dievu un Izraēlu, Izraēls „nonievā To Kungu un dzemdina svešus bērnus”, bet tai pat laikā apgalvo, ka pienes upurus un svin sestdienas kā bauslība to prasa (5:6). Dievs tikpat sāpīgi uztver Izraēla neuzticību, kā Hozeja uztver Gomeras netiklību, kas sauc sevi par Hozejas sievu. Tik bezgala sāpīga ir Dievam mūsu neuzticība.

6:6 *Man patīk Dieva atziņa* – Izraēls un Gomera „iznīkst... aiz apziņas trūkuma” (4:6). Taču tie sauc Dievam pretī: „Tu esi mūsu Dievs, mēs pazīstam Tevi!” (8:2). Izraēla attieksme pret bauslību var viegli kļūt par mūsu attieksmi pret evaņģēlija principiem, pret Jauno Derību, kurā mēs stāvam. Mēs varam to visu ‘zināt’ un ārēji to ievērot... bet patiesībā nemaz nezināt, veltot visu savu uzmanību ārējiem pienesumiem, bet itin neko nezināt par Dievu, kuru mēs it kā pielūdzam. To visu ilustrē Gomera, it kā ticīga ebrejiete, kas tai pat laikā pielūdz Baalu un nododas netiklībai.

6:10 Dieva izpratne par Izraēla prostitūciju, kas mijas ar apgalvojumiem Dieva mīlestībā (:4), atspoguļojas traģiskajās un sirdi plosošajās Hozejas attiecībās ar viņa netiklo sievu Gomeru.

7:2 *Es nojaušu... saskatāmi mana vaiga priekšā* – Jutīgais Hozeja nojauta katru Gomeras netiklību, un šai ziņā arī Dievs atceras katru Savas tautas grēku. Tas padara Viņa pacietību un žēlastību jo pārsteidzošāku, ņemot vērā to, ka Viņa mentalitāte nav salīdzināma ar cilvēka prātu, kas var vienkārši aizmirst citu pāridarījumus, nevis piedot tiem.

8:2 Tāpat kā 7:14&16, Dieva dziļo srūgtinājumu izraisīja Izraēla uzticības apliecinājumi, kas bija bezjēdzīgi, jo tie nenāca no sirds. Tā bija tā pati sāpe, ko būtu izjutis Hozeja, dzirdot Gomeras mīlestības apliecinājumus, un zinot, ka tā saietas ar citiem un top grūta no tiem. Mums ir jābūt drošiem, ka mūsu lūgšanu vārdi un dziesmu vārdi Dievam nāk no sirds, un ka mēs dzīvojam saskaņā ar tiem.

8:13 *Lai tad viņi iet atpakaļ uz Ēģipti* – Tas pats atkārtojas 9:3, taču tieši pretējo Dievs saka 11:5. Šeit mēs redzam Dievu paužam Savas ekstremālās izjūtas, tāpat kā dusmās to darītu pieviltais vīrs – izkļedzot draudus un pēc brīža atmetot tos dziļas mīlestība apliecinājumu plūdus. Taču neviena vissāpīgākā cilvēka sāpe uz

zemes nevar salīdzināties ar Visuvarenā Dieva sāpi un aizvainojumu, ko Viņš izjūt Paša tautas neuzticības dēļ. Viņa neizmērojamā mīlestība pret Izraēlu izpaužas Viņa sāpju dziļumā un to izpausmes emocionalitātē. Dievs ir emocionāls un kaislīgs Dievs, un tas viss mūsu dēļ, kas esam vien ūdens, kalcijs un ķīmisko elementu kopums, puteklīši zemes virsū.

9:1 *Tu centies saņemt netiklības algu* – Izraēla tiek attēlota seksuālas atkarības apmātībā būdama gatava maksāt vīriešiem par attiecībām ar to (8:9). Viena lieta ir grēkot un tad ienīst sevi par to; un pavisam cita ir mīlēt un nodoties grēkam, kā to darīja Izraēla.

9:4 Vīna un maizes piedāvājumi Dievam darīs tos vēl nešķīstākus, tāpat kā ir iespējams maizes laušanas rituālā ēst un dzert sev pašam par sodu (1.Kor.11:29). Šī bargā realitāte nozīmē, ka piemiņas sapulce pieved mūs pie T veida krustojuma mūsu dzīvē; vai nu mēs dzeram sev par svētību (1.Kor.10:16) vai sev pašiem par sodu.

9:10 *Es atradu...* – Kad Jēkabs atstāja Ēģipti, Tas Kungs nesaskatīja viņā itin nekā slihta (4.Moz.23:21), kaut arī tie nebija perfekti. Viņš bija iemīlējis viņus, tāpat kā Viņš mīl mūs, piedēvējis mums Savu taisnību pēc mūsu pacelšanās no Niedru jūras / kristību ūdeņiem.

9:15 *Es sāku viņus ienīst... turpmāk nemaz vairs mīlestības* – Tomēr Dievs atkal sludina Savu mūžīgo un brīvo mīlestību pret Izraēlu (14:5). Skat kom.8:13.

10:11 *Viņa daiļā kakla* – Tas nav sarkasms, drīzāk tā ir tās sievietes daiļuma atzīšana, kura Viņam ir jāsoda. Tāda ir Viņa mīlestība pat pret tiem, kurus Viņam ir jāatraida.

11:8,9 Šeit mums ir dots visdziļākais ieskats Dieva sāpju dziļēs un Viņa domu gājienā, pārlūkojot Savas tautas uzvedību. Viņa nodomu svārstības ir it kā ētiski pieļaujamas tieši tāpēc, ka Viņš ir Dievs nevis cilvēks; tās rodas visdziļākās jebkad pastāvējušās mīlestības rezultātā.

12:1 *Efraims no visām pusēm Mani ielenc ar meliem un Izraēla nams ar viltu* – Gomera droši vien pastāvīgi melojusi Hozejam. Visa pravietojuma gaitā Izraēla

tieši par to tiek kritizēta (skat arī 7:13). Meli kļūst nepārvarami un uzmācīgi; „katru dienu viņš vairo postu” („tik melo” –jaunajā tulkojumā, 12:2). Gomera būs melojusi par to, kur viņa iet, kā viņa tērē Hozejas naudu, par to, kā bērni tie ir... Mūsu garīguma patiesuma mēraukla ir tajā, cik patiesi mēs esam savā būtībā, kā ar Dievu, tā arī pašiem ar sevi.

12:4 *Sava vīra spēka pilnībā viņš cīnījās ar Dievu* – Tas liek domāt, ka Jēkabs sasniedza garīgo briedumu tai naktī, kad viņš cīnījās ar Dievu. Būt tik tuvs attiecībās ar Dievu, ka mēs varam debatēt ar Viņu, cīnīties ar Viņu lūgšanā, censties panākt, lai Viņš mainītu Savu nodomu slimības vai kādas citas situācijas gadījumā... tas arī ir garīgais briedums. Viņš „cīnījās ar Dievu” ar lūgšanām un asarām un uzvarēja (:5). Šis cīņiņš ar Dievu tika iemūžināts viņa jaunajā vārdā, ko Dievs viņam deva: Izraēls, „jo tu ar Dievu un ar cilvēkiem esi cīnījies un esi uzvarējis” (1.Moz.32:29). Un tam ir jābūt arī Izraēla Gara raksturojumam. Ebreju valodā nav skaidras šķirtnes starp vārdiem ar nozīmi ‘cīnītājs’ un ‘valdnieks’ – jo pirms kroņa nāk cīņa. Mūsu attiecības ar Viņu, mūsu glābšanas iegūšana ir cīņa, stīvēšanās, nelaišana vaļā, izmisīga pieķeršanās, raudāšana un lūgšana. Jēkabs tonakt ir mūsu pirmtēls, jo mums ir jāgriežas pie Dieva, kā Jēkabs to darīja toreiz (:7).

13:10 Hozejas grāmatā Dievs bieži lūdz Izraēlu ļaut Viņam būt par Izraēla ‘ķēniņu’ (13:10). Ebreju valodas raksturīga iezīme ir, ka vīru sauc par sievas ‘ķēniņu’. Dieva lūgums atspoguļojās Hozejas vēlmē, lai Gomera it kā no jauna apprecētos ar viņu, lai viņš pa īstam būtu viņas ķēniņš / viņas vīrs. Taču viņa jutās tapat kā Izraēls: „Ko mums tagad vairs arī ķēniņš var līdzēt?” (10:3). Viņa bija tik liela egoiste, ka viņa tajā neko sev izdevīgu nesaskatīja... kad viņai tika piedāvāta tik liela mīlestība.

14:3 Hozejas pravietojums beidzas ar Dieva mūžīgas mīlestības apliecinājumiem Izraēlai un to aprakstam Valstībā, kad tie būs ‘atgriezušies’ pie Viņa. Atcerieties, ka Dieva / Izraēla attiecības bija Hozejas / Gomeras attiecību atspoguļojums. Es pieņemu šo pēdējo, majestātisko nodaļu kā Hozejas fantāzijas atspoguļojumu, viņa gaisa pilis, ka pienāks diena, kad Gomera atgriezīsies pie viņa un atplauks kā personība. Jo sapņi jau ir patiesas mīlestības sastāvdaļa. „Tikai Manī tev jāatrod savi īstie augļi” (14:9), iespējams, ir fantāzija, ka *kaut kādā veidā* šī apvālnā

sieviete ar savītušām un izsīkušām krūtīm un neauglīgas mātes miesām (9:14), tomēr dzemdēs tiem viņu pašu bērnus un ka viņā „bāri” [atsauce uz Gomeras ārpus laulības bērniem] atradīs žēlastību un tiks pieņemti ģimenē (14:4). Hozeja nomira, un viņa sapnis palika vien sapnis. Mums atliek uzdot sev jautājumu, vai šis mīlestības pilnais Dieva nodoms par Izraēlu piedzīvos piepildījumu, vai tas bija tikai Izraēlai dotā iespējamība; vai arī šis Viņa sapnis par tiem gūs piepildījumu caur jauno Izraēlu. Ja tas būs pēdējais variants, un mēs esam šī jaunā Izraēla, tad mēs varam iedomāties, ar kādu prieku Tēvs uztver mūsu neveiklos centienus atsaukties Viņam un pildīt lojālas un uzticīgas sievas pienākumus. Lai kas tas arī būtu, fakts ir tajā, ka tas viss uzskatāmi parāda apbrīnojamu žēlastību un neizsakāmi svētu mīlestību... un šis Dievs ir mūsu Dievs, un Hozeja, kas to visu attēloja, patiesi ir paraugs mums mūsu ikdienas dzīvē. Tik kaislīgas mīlestības pret mums, mīlestības, kas nav prātam izdibināma, pastāvēšana jau nes sev līdzīgu neizbēgamu brīdinājumu par atbildību no mūsu puses.

Joel

Pravieša Joēla grāmata

1:2 *Vecākie... visi pārējie* – Bībele bieži pielīdzina vecākos visiem parastajiem cilvēkiem, tādējādi uzsverot, ka Dievs uztur attiecības ar visiem cilvēkiem; Viņš apelē pie visiem cilvēkiem, ne tikai pie reliģijas speciālistiem vai līderiem.

1:12 Ja mēs zaudējam prieku, mēs esam zaudējuši ticību. Tāpat bija ar Izraēlu. „[Izraēla] vīnakoks ir nokaltis... viss prieks cilvēku bērniem ir zudis”; Dieva tautai bija jābūt priecīgai tautai, un kad to prieks bija zudis, tie vairs nebija Dieva tauta; jo „prieks un līksmība” atstājuši Tā Kunga namu (:16). Prieka sajūta ir drošs Dieva tautas pārbaudes veids. Šie vārdi liek nopietni aizdomāties, it īpaši tiem, kuriem sācis likties, ka ‘turēšanās pie ticības’ nozīmē drūmu vilkšanos uz priekšu pa šo jauno pasauli, nelokāmi turoties pie ticības un apraudot apkārtējo cilvēku stāvokli. Tā Kunga nams mēs esam, „ja drosmi un cerību, *ar ko lepojaties*, stipru saglabājam līdz galam” (Ebr.3:6).

2:11 *Viņa karaspēks* – Pagānu karaspēki bija Dieva karaspēki tai ziņā, ka tie bija Viņa pavēļu izpildītāji. Mums nekas ļauns nevar notikt bez Dieva ziņas; Viņš uzsūta mums mūsu visniknākos ienaidniekus. Nekāda Sātana būtne nevalda pār šiem cilvēkiem; Visuvarenais Dievs pilnībā kontrolē itin visu.

2:13 *Paliks jūsu žēl* – Neskatoties uz pravietojumu par Dieva soda neizbēgamību, Joēls zināja, ka Dievs var ziņot par notikumiem un tad mainīt savu plānoto sodu, jo Viņš jūtīgi uztver cilvēku grēku nožēlu. Un Joēls aicina visus cilvēkus griezties atpakaļ pie Dieva ar gavēšanu un nožēlām un sērām, izlūdzoties Dieva žēlastību. Pat kāzu process bija jāaptur (:16) un jāsapulcējas (:16), lai lūgtu Dievu mainīt Savu lēmumu. Joēls bija tik stipri pārliecināts, ka Dieva pravietiskais vārds piepildīsies, ka viņš steidzami un neatlaidīgi mudināja tautu nožēlot grēkus, lai tiem tas nebūtu jāpiedzīvo. Mūsu ticība Dieva vārdam tiks mums liecināt, piešķirot mūsu liecībai steidzamības garu, kas rodas tikai tad, kad mēs esam stingri pārliecināti par pravietojumu piepildīšanos.

2:20 *Ienaidnieku... no ziemeļiem* – Bābele un Asīrija Bībelē tiek dēvēti par ‘ziemeļu’ iebrucējiem, kaut gan tie atradās uz austrumiem no Izraēlas. Tas tāpēc ka no Izraēlas tos šķīra tuksnesis, kas nebija vieglākais ceļš uz Izraēlu, tadēļ tie ceļoja tam apkārt un apdraudēja Izraēlu no ziemeļiem. Jaunā Derība citē un atsaucas uz Joēlu, it kā visas šīs lietas piepildīsies pēdējās dienās pirms Kristus atgriešanās. Dan.11:40-44 minēts „ziemeļvalsts ķēniņš”, kas iebruks Izraēlā īsi pirms Kristus atgriešanās. Ģeogrāfiski Bābele un Asīrija šodien asociējas ar Irānu un Irāku.

3:5 Šis fragments citēts Ap.d. 2:21-41, interpretējot tā nozīmi, ka ikviens, kas piesauks Tā Kunga Vārdu, kristīdamies Viņa Vārdā, tiks izglābts. Daudzu tautību ļaudis tika kristīti Viņa Vārdā neilgi pirms ‘pēdējās dienas’, Jūdejas sagraves dienas m.ē.70.gadā (3:1). Šķiet, ka tas bija tikai pirmais pravietojuma piepildījums, ka galējais piepildījums ir sagaidāms īsi pirms ‘pēdējās dienas’, kad atgriezīsies Kristus. Īsi pirms Kristus atgriešanās „šis Valstības evaņģēlijs tiks sludināts visā pasaulē par liecību visām tautām” (Mat.24:14).

4:2 *Tiesāties Manas tautas un Manas mantojuma tiesas Izraēla dēļ* – Tiesāšanas pamatā būs tas, kā atsevišķi cilvēki ir izturējušies pret Dieva tautu, kā dabīgo, tā

arī garīgo Izraēlu. Jēzus ļoti skaidri ir teicis, ka kā mēs esam izturējušies pret saviem vismazākajiem brāļiem, tā mēs esam izturējušies pret Viņu, un uz šī pamata ļaudis tiks tiesāti (Mat.25:40).

4:9 *Izsludiniet karu! (Svētījiet karam, jaunajā tulkojumā)* – Svētā kara izsludināšana pret Izraēlu izklausās pēc musulmāņu džihāda.

4:12-14 - Šie panti, šķiet, apraksta daudzu tautu iebrukumu Izraēlā, kā rezultātā tie visi tiks iznīcināti Izraēlas ielejā; šie panti tiek attiecināti uz pēdējām dienām Harmagedonas cīņas aprakstā Atkl.16:16. Dievs negaidīti atklāsies Jeruzalemes apkārtnē (:16), vedot līdz „Savus cīnītājus” (:11). Obadjas 21 runā par to pašu situāciju. Tas noteikti attiecas uz Kristus atgriešanos uz zemi no debesīm līdz ar eņģeļiem, kā arī viņa tautas augšāmcelšanos, kas tad arī būs Viņa „cīnītāji” (1.Tes.4:14; 2.Tes.1:7). Jēzus tika pacelts debesīs no Eļļas kalna, kas ir tuvu pie Jeruzalemes, un eņģeļi solīja, ka Viņš tāpat nāks, kā viņi to redzējuši aizejam (Ap.d.1:11).

Pravieša Amosa grāmata

1:6 levērojiet, ka sods vienmēr nāk par to, ko cilvēki ir nodarījuši citiem cilvēkiem. Dievs spriež tiesu par cilvēku attieksmi pret citiem. No šīs nodaļas mēs redzam, ka Dievs ievēro, kā pagāni izturas pret citiem pagāniem. Nav tā, ka Viņš neliktos nezinis par neticīgajiem, neiedzīļinoties viņu savstarpējās attiecībās. Viņa jūtīgums pret cilvēku grēkiem un Viņa absolūtā zināšana par it visu pasaulē notiekošo, Viņa prasme nolasīt katras rīcības vadmotīvu ir vienkārši kolosāla! Tam ir jāliek mums justies, ka mēs neesam vieni šai pasaulē; Dieva pārsteidzošās zināšanas nozīmē, ka mēs tādēļ varam just Viņa klātbūtni. Vārdi: „Triju, vēl vairāk, četru noziegumu dēļ” varētu nozīmēt, ka nav tā, ka Dievs it kā atslēgtos pēc trešā nozieguma padarīšanas. Viņš jūtīgi uztver arī ceturto. Viņš nenoraksta cilvēkus kā ‘grēciniekus’ pēc noteikta nozieguma skaita; Viņš turpina vērot viņu uzvedību, un to grēki vairo Viņa sāpes.

1:11 *Plosās savās dusmās un nemitīgi patur sevī sava naida bargumu* – Varētu secināt, ka dusmas ir pieņemamas jūtas, tikai ne tad, kad tās pārvēršas par pastāvīgu gara stāvokli.

2:1 *Es viņus nesaudzēšu* – Vārdos neizteikta atziņa, ka Dievs var paziņot par kāda cilvēka vai cilvēku grupas nosodījumu un tad to neizpildīt to grēku nožēlas gaismā, kā tas notika ar Izraēlu Mozus laikā vai ar Ninivi Jonas laikā. Taču ir noteikts atskaites punkts, pēc kura šādas izmaiņas vairs nav iespējamas; garastāvokļa maiņa vairs nav iespējama (Hoz.13:14).

2:2 Šeit un turpmāk nodaļas gaitā solītais „uguns” nav tik daudz burtiskais uguns kā simbols Dieva dusmu un nosodījuma paušanai (skat arī Jer.17:27; Jūdas 7). Kad Jēzus runāja par uguni kā ļauno sodīšanas veidu, lietojot Ben-Hinomas ielejas metaforu (atkritumu dedzināšanas vietu Jeruzalemes pievārtē), Viņš arī to nedomāja burtiski, bet tāpat kā Tēvs Vecajā Derībā, Viņš to lietoja kā metaforu soda vietā.

2:7 *Padarītu nesvētu Manu svēto Vārdu* – Mūsu kontekstā, mēs esam kristīti tai pašā Vārdā. Mēs arī varam padarīt šo Vārdu nesvētu ar savu uzvedību. Tā ir Dieva Vārda zaimošanas būtība.

2:8 *Dzer vīnu, kas iegūts par grēku nožēlnieku soda naudām* – Pēc Jaunās Derības arī mēs riskējam dzert šīs derības vīnu sev pašiem par sodu (1.Kor.11:29). Paceļot šo biķeri, mēs saprotam, ka atrodamies krustcelēs; vai nu mēs būsim glābti, vai tiksīm nosodīti, un mums ir jādzīvo šīs apziņas skarbumā.

2:11 *Izredzēju par nazīriešiem* - Kļūšana par nazīrieti bija pilnīgi brīvprātīga. Taču Dievs strādā caur mūsu brīvprātību.

2:12 *Jūs šiem nazīriešiem dodiet dzert vīnu* – Nazīriešiem bija jāatturas no vīna dzeršanas (4.Moz.6:3). Citu vešana grēkā vai citu atrunāšana no viņu brīvprātīgi pieņemtajām garīgajām saistībām Dieva acīs pelna visbargāko nosodījumu. Mums ir pozitīvi jāuztver citu garīgums un jāatbalsta tas, nevis jārikojas postoši pret to. Šī paša iemesla dēļ Jēzus juta dusmas pret farizejiem un ebreju līderiem.

3:2 Tadēļ mēs, kurus Dievs ir izvēlējis Kristū, esam lielākā mērā atbildīgi par mūsu grēkiem nekā citi šai pasaulē; viņi grēko ar daudz mazāku atbildību nekā mēs. Tas mums ir jāatceras, kad mums rodas kārdinājums grēkot, tāpat kā to dara viņi.

3:6 Klasisks pierādījums tam, ka Dievs, nevis kāda grēcīga sātaniska būtne, rada „launu”, proti, postu uz zemes (Jes.45:5-7).

3:7 Skat kom.7:1-6.

3:9 Ebreju dzeju raksturo atskaņas nevis vārdos, bet drīzāk to paustajās domās. Taču tas nenozīmē, ka divrindes pirmā daļa ir tieši tāda pat kā tās otrā daļa. Lai uzsvērtu domu, tiek radītas smalkas atšķirības. Lauva rūc, kurš gan lai nebaidītos? Dievs Tas Kungs ir runājis, kas gan tad lai nepravietotu? Kad lauva rūc, cilvēks dabīgi baidās. Dievs runā, un mums nekā cits neatliek kā vēstīt to tālāk. Tātad klausītājiem ir jāpauž Dieva teiktais apkārtējām neticīgajām tautām. Lauva rūc, un cilvēks baidās; un mēs varētu gaidīt: Dievs runā, un cilvēkam jābaidās. Taču paustā doma ir pretēja gaidītajai. Dievs runā, tāpat kā lauva var rūkt; bet mums nav jābaidās, bet gan jāpauž tas tālāk citiem. Ja mēs ticam, ka Bībele patiesi ir Dieva iedvestais vārds, ja mēs dzirdam Dieva balsi, mēs to neizbēgami paudīsim tālāk citiem. Tādēļ Pēteris saka, ka viņš nevar nerunāt Dieva vārdu, jo ticīgajam tā ir dabīga vajadzība (Ap.d.4:20).

4:4,5 Dievs it kā mudina grēciniekus grēkot; garīguma attīstība notiek vai nu pa lejup ejošo, vai pa augšup ejošo spirāli; mūsu garīguma attīstības ceļā nav neitrāla stāvokļa.

4:10 *Savu kara nometņu nelabo smaku* - Šiem vārdiem ir dīvaina saistība ar Eiropas nāves nometnēm 1940-ajos gados. Izraēlas vēstures, kā arī daudzu atsevišķu cilvēku dzīves traģēdija ir tajā, ka neskatoties uz lielajām ciešanām, cilvēki atsakās atgriezties pie sava Dieva. Tadēļ to ciešanas ir veltīgas.

4:13 *Viņš ir tas, kas veido kalnus* – Dabas radības dzīvē nav nekā statiska; kaut gan kalni var likties tik pastāvīgi un nedzīvi, Dievs tos pastāvīgi veido. Dieva pastāvīgā nerimstošā darbība dabas radīšanas jomā sniedz mums mierinājumu, ka mēs neesam vieni.

5:18 Ir pilnīgi iespējams ar nepacietību gaidīt Kristus atnākšanu – pēdējo „Tā Kunga dienu” – taču, ja mēs nedzīvojam nopietnu garīgu dzīvi, tad šī diena faktiski būs mūsu iznīcības diena.

5:22 Pateicības upuri bija brīvprātīgi upuri, kas pauda uzticību Dievam. Mēs varam tos un citus upurus pienest Dievam, dedzīgi pielūgt Dievu (:23), turēt svētku dienas (:21 – salīdz. ar maizes laušanas sapulcēm) – un tomēr tas Dievā viesīs aizkaitinājumu un dusmas, ja tai pat laikā jūs esat netaisni pret citiem (:24 un nodaļas lielākā daļa). Taisnīgums un nedarīšana pāri citiem ir neatsverama vērtība Dieva acīs.

5:26 Līdz ar Jahves telti izraēlieši bija paņēmuši līdz no Ēģiptes arī ēģiptiešu dievus un nesa arī viņu telti savos tuksneša ceļojumos. Iziešana no Ēģiptes cauri Niedru jūrai ir kā kristības Kristus vārdā (1.Kor.10:1,2); Izraēlas tuksneša klejojumi ir pielīdzināmi mūsu dzīvei tagad, kad mēs esam ceļā uz apsolīto zemi Dieva Valstībā. Mums nav jāņem līdz šīs pasaules dievi (salīdz. ar Ēģipti); Dievam ir totālas un ekskluzīvas tiesības uz mums.

6:1-6 Situācija, kā tā šeit aprakstīta pirms „Tā Kunga dienas” tais laikos, pilnībā sakrīt ar šodienas situāciju. Savu iegribu apmierināšana, slinkums, gulšņāšana, pārēšanās, smadzeņu skalošana mūzikas skaņās un citu cilvēku vajadzību ignorēšana, tai pat laikā Dieva soda dienas realitātes nobīdīšana apziņas tālākajos nostūros (:3), - tāds ir mūsu laika gars, un tas vēstī pēdējo Tā Kunga dienu.

7:1-6 Dievs atklāj Savu nodomu attiecībā uz Izraēlu, bet tad Amoss iestājas pret to, un Dievs viņu uzklausā. Patiesībā šie, kā arī citi piemēri liek domāt, ka tas ir gandrīz vai Dieva pieņemtais darbības veids – izplānot nākamo darbību, un tad „starplaikā” pirms tās veikšanas būt atvērtam pārliecināšanai no Savas derības ļaužu puses atteikties no tās vai izdarīt grozījumus tajā. Tieši tas varētu būt domāts 3:7 teiktajā: „Jo Dievs Tas Kungs neko nedara, neatklājis Savu noslēpumu praviešiem, Saviem kalpiem”. Tas ir tā, it kā Viņš atklātu tiem Savus plānus, lai tie tad varētu izteikt savas domas par tiem lūgšanās.

7:2 Dievs ir gatavs mainīt Savus izklāstītos plānus, pateicoties citu starpniecībai. Šķiet, ka Amoss ticēja, ka Dievs var piedot citu grēkus viņa lūgšanu dēļ, nevis to

grēku nožēlas dēļ. Jo Amoss nelūdz vienkārši neizpildīt nodomāto sodu, bet gan faktiski piedot Izraēlam. Šeit skaidri saskatāma līdzība ar Mozus iestāšanos par Izraēlu; tikai Mozus arī lūdza: „Mans Kungs, lūdzams, piedod mums mūsu noziegumus un grēkus” – tie paši vārdi atskan no viņa muts divkārt (2.Moz.34:9; 4.Moz.14:19). Strādādams lauku darbos, Amoss kavējās pārdomās par Mozus pārsteidzošo piemēru – un viņš pacēlās līdz tam pašam līmenim. Viņš griezās pie Dieva ar to pašu lūgšanu. Arī mūsu lūgšanu dzīvē mums ir jāņem piemērs no Bībelē aprakstītajiem paraugiem, līdz pat to pašu vārdu lietošanai. Tik daudzas lūgšanas Bībelē lieto tos pašus vārdus, kas lasāmi iepriekšējos Rakstos. Dievs liek mums saskatīt līdzību starp mūsu situācijām un tām, kas aprakstītas Bībelē – piem., rādot Amosam siseņu sērgas parādību, kas lika Amosam redzēt Izraēlā līdzību ar Ēģipti un sevī redzēt Mozus līdzinieku, iestājoties par siseņu sērgas izbeigšanu. Amosu pārņem Mozus gars, kad viņš lūdz Dievu „mitēties” (7:5), lietojot to pašu vārdu, kas lietots aprakstot sērgas „mitēšanos” Mozus iestāšanās rezultātā (2.Moz.9:29,33,34).

7:14 Amoss uzsver, ka Dieva vārda paušana nemaz nebija tas, ko viņš vēlējās darīt, vai kam viņš būtu kā radīts. Līdzīgi arī Pāvils saka, ka sludināt Dieva vārdu nav bijusi viņa dabīgā vēlēšanās, un tieši tādēļ viņš arī tika aicināts sludināt evaņģēliju (1.Kor.9:17). Pāvils tika sūtīts pie pagāniem, nevis pie ebrejiem, kā viņš būtu labprātāk gribējis; mācekļi bija neizglītoti un nezinoši cilvēki, kuri tika aicināti sludināt ebreju inteliģencei; sievietes netika pieņemtas kā pilntiesīgas liecinieces, taču Kungs lūdz sievietes, lai tās būtu Viņa augšāmcelšanās pirmās liecinieces; Sava Vārda sludināšanā Dievs vienmēr izmanto tos, kas no cilvēku redzes viedokļa nav tam piemēroti. Viņš neizmanto meistarīgu prezentāciju, bet drīzāk cilvēku vājumu, lai pievērstu citus. Amoss, bez šaubām, atsaucas uz sevi 3:8, kur viņš saka, ka pravietis nevar nepravietot, kad Dievs ir runājis – un mācekļi atsaucas uz to, kad viņi saka, ka viņi nevar nerunāt par to, ko viņi redzējuši un dzirdējuši par Kristu. Ievērojiet, ka Amoss faktiski nereaģē uz nopietnajiem personīgi pret viņu vērstajiem apmelojumiem, bet turpina vēstīt Dieva vārdu – jo tas bija viņa dzīves mērķis.

9:11,12 Mēs esam izmantojuši šo pantu Septuaginta versiju, jo šī forma iedvesmā citēta Apustuļu darbos 15:14-18. Tur Jēkabs citē šos pantus, lai pierādītu, ka

pagāni arī var tikt saukti Dieva Vārdā caur kristībām Viņa Dēla Kunga Jēzus Vārdā; un ka šis process nebalstās uz apgraizīšanu. Tādējādi mēs redzam, cik lielu svaru agrīnie kristieši piešķīra katram Vecajā Derībā paustajam Dieva vārdam. Ievērojiet, ka Ap.d.15:14 runāts par to, ka Dievam labpatīcis ļaudis no pagāniem pievienot Savam Vārdam un citēts Amosa 9:12 par pagāniem, kas meklē Dievu, tam par pierādījumu. Dievs meklē cilvēku un daži cilvēki meklē Viņu. Viņi sastopas tai brīdī, kad cilvēki tiek kristīti Viņa Dēla Kristus Vārdā, kurā ir Viņa Vārds, un šī vienotība ir brīnišķīga un mūžīga.

Pravieša Obadjas grāmata

:5 Tas varētu saturēt mājienu, ka Ēsava / Edoma dusmas pret Jēkabu / Izraēlu kādā mērā būtu attaisnojamas – tās tika nosodītas, tāpēc ka tās bija gājušas par tālu. Ja mēs nespējam valdīt pār savām dusmām, mēs drīz vien jau būsīm aizgājuši par tālu un krituši grēkā. Tādēļ „lai saule nenoriet, jums dusmojoties” (Ef.4:26).

:6 Katra pagājusī soda diena atklāj kaut ko par nākotni. Edoma soda diena tiek aprakstīta kā viņa apslēpto noslēpumu meklēšana. Iespējams, ka Pāvils atsaucas tieši uz šo pantu, sakot, ka pastarajā dienā atklāsies viss, kas bija „apslēpts tumsībā”, visu siržu nodomi tiks atklāti (1.Kor.4:5).

:7 *Tie, kas ēd tavu maizi* – Maizes ēšana kopā bija sadraudzības un brālības zīme. Tādēļ maizes laušanas rituāls iezīmē mūsu personīgo draudzību ar Dievu; tas ir liels gods būt aicinātam piedalīties tajā.

:10 Edoma tauta tiek sodīta par to pašu, par ko sodīts vēsturiskais Ēsavs – naidu pret savu brāli. Mūsu attieksme pret brāļiem būs galvenais faktors mūsu mūžīgās nākotnes noteikšanā (Mat.25:40).

:10-14 Lepnība, vienaldzība pret citu sāpi, pat ja tā nāk kā sods par viņu grēkiem, aizvainojums, pārākuma sajūta... Šādas prāta nostājas, daudz vairāk par daudziem citiem Edoma grēkiem, bija tās, kas raisīja Tā Kunga dusmu kvēli.

:21 Skat kom. Joēla 3:12-14.

Pravieša Jonas grāmata

1:3 Jonas bēgšana no Dieva tiek aprakstīta kā virzība uz leju, lejup uz Jafu, lejup apakšējās dziļākās kuģa telpās un tad jūras dziļumos (1:3,5; 2:6). Tas iezīmēja viņa pagrimumu. Taču viņš tika pacelts augšup. Jona bija ka Ninive – Ninives „ļauņums” (1:2; 3:8) oriģināla tekstā tie paši vārdi sasaucas ar Jonas ļaunumu, kad viņš ‘iedegās dusmās’ (4:1). Viņu ļaunie darbi tika pielīdzināti viņa cietsirdībai pret tiem. Kad kuģa ļaudis modināja viņu ar vārdiem: „Celies un piesauc...”, viņi lietoja tos pašus vārdus, kādus dažas dienas pirms tam bija lietojis Dievs, viņu saucot. Mēs nevaram aizbēgt no Dieva aicinājuma – Dievs to atkārtos, lai kā mēs censtos izvairīties no tā. Mācība ir tajā, ka mums ar mīlestību un dedzību ir jāatsaucas Dieva aicinājumam. Jonas atbilde kuģa ļaudīm: „Es esmu ebrejs...” bija faktiski atbilde Dievam... Viņš negribēja dot Ninivei glābšanās iespēju, jo viņš bija patriotiski noskaņots ebrejs. Dievs nostāda mūs daudzu sarežģītu lietu priekšā ik dienu... ja mēs spējam tās uztvert.

2:2 Jona ļoti labi pārzināja savu Bībeli; viņa poēma ir pilna ar atsaucēm uz psalmiem. Un tomēr 139.psalms nepārprotami apgalvo, ka nav iespējams aizbēgt no Dieva vaiga, ka pat jūras dzelmē Viņš mūs atradīs. Jona to zināja; un tomēr viņš to nezināja. Tas viņam bija jāapgūst dzīves gaitā. Un tā, soli pa solim, ar klupšanu un piecelšanos mūsu teorētiskās zināšanas apaug ar miesu; jo tas pats Dievs, kas tik grūti strādāja Jonas dzīvē, darbojas arī mūsu dzīvēs.

3:3 Jonam bija vajadzīgas trīs dienas, lai izstaigātu visu Ninives pilsētu (3:3). Pirmajā savas atrašanās dienā pilsētā Jona paziņoja tiem, ka pēc 40 dienām Dievs tos iznīcinās (3:4); tāpat, kad viņš atradās pilsētas vidū, viņš tiem teica, ka viņiem atlikušas 37 dienas. Arī ebreji tika brīdināti, ka Jeruzaleme tiks nopostīta 37-40 gadus pirms tas notika. Ir vērts secināt, ka ninivieši uztvēra Jonu kā zīmi, tādēļ ka trīs dienas un trīs naktis zivs vēderā (Mat.12:38-40) droši vien bija atstājušas kādas visiem redzamas zīmes viņa izskatā, kā tas bija arī ar Kristu. Atrašanās zivs vēderā tik ilgu laiku varēja būt izmainījusi viņa ādas krāsu, vai atstājusi kādu citu fizisku zīmi, kas varētu liecināt tiem par to, kas ar viņu bija noticis. Skaidrs, ka viņš izstāstīja tiem visu, kas ar viņu bija noticis – tā kā Dieva mīlestība pret

augšāmcelto Jonu iedrošināja tos nožēlot grēkus un paļauties uz Dieva žēlastību. Tajā visā mēs redzam Jonu kā Kristus pirmtēlu. Droši vien viņi lūkojās uz šo cilvēku, kā mēs lūkojamies uz Kristu, redzot viņā izpaužamies Dieva mīlestību; viņi atsaucās, nožēlojot grēkus maisu drānās tērpušies, atmetuši savu materiālismu, un ar visu savu dzīvi demonstrējot savu ticību tam, ka „soģis stāv durvju priekšā”. Kā mēs atsaucamies uz Jonu / Jēzu?

3:4 Nebija doti nekādi nosacījumi; bet Dievs mainīja Savu deklarēto nodomu, jo Viņš jūtīgi uztver cilvēku grēku nožēlu.

4:8 Dievs lika pūst uz jūras lielam vējam, kas iedvesa visiem lielas bailes (1:4). Un šeit Dievs liek pūst citam lielam vējam, lai dotu Jonam citu mācību. Jonam vajadzēja noprast tās pašas Dieva rokas iedarbību uz viņu. Jonas „dvēsele bija pagurusi” zivs vēderā (2:8) – un līdzīgi vārdi lietoti arī šeit „savā dvēselē viņš vēlējās nāvi”, kad viņš sedēja zem nokaltušā stāda. Zivs vēderā Jona lūdza Dievu glābt viņa dzīvību, un Dievs viņu uzklausīja. Bet, kad Dievs lika viņa dvēselei atkal pagurt, viņš lūdza Dievu atņemt viņam dzīvību. Iespējams, tas rāda, ka pat tad, kad mēs pareizi reaģējam uz situāciju, tā pati situācija var atkārtoties, lai pārbaudītu, vai mēs atkal pareizi atsauksimies uz to.

Pravieša Mihas grāmata

1:8 Miha nebija bezkaislīgs Dieva vārdu raidītājs Dieva tautai. Viņš uztvēra šo vārdu, kurus viņš atkārtoja, taisnību un no sirds ticēja, ka tie piepildīsies; un viņš raudāja un vērtējās pīšļos (:10). Tas varēja būt no bēdām, bet, iespējams, arī, ka viņš domāja, ka viņa grēku nožēla un lūgšana varētu novērst Dieva sodu no Dieva tautas, kurai viņš pravietoja.

1:10 Vērtīties pīšļos... tik aizrautīgi Miha iestājās par savu klausītāju grēku nožēlu. Mūsu sludināšanai nav jāatgādina bezkaislīgas reklāmas kampaņas savas konfesijas vai vietējās baznīcas labad, tai ir no sirds jāaicina ļaudis atsaukties. Vienaldzība, apātija ir mūsu ēras lielākais netikums. Kad jūs pēdējo reizi no sirds raudājāt? Kad jūs bijāt līdz sirds dziļumiem aizkustināts citu ciešanu dēļ, šīs pasaules grēku, jūsu pašu grēku dēļ, dēļ jūsu lomas cilvēces traģiskajā Dieva

atraidīšanā... Kad jūs pēdējo reiz *jutāt līdzī* Dievam Viņa sākums, kad Viņš redz Savus mīļotos bērnus, Viņa radību aizgriezami no Viņa ik dienu, ik brīdi? Kad jūs pēdējo reizi šai post-modernajā virspusējo emociju pasaulē jutāties sajūsmas augstumos, dziļi apbēdināti...? Tieši tajā pastāv praviešu vārdu un viņu personīgās dabas izaicinājums mums – un viņu garam ir jābūt mūsu liecības par Jēzu garam šai pasaulei.

1:12 *Uzbrukušās briesmas nāca no Tā Kunga* – Briesmas, nelaimes, katastrofas nāk no Tā Kunga (Jes.45:5-7); nav tiesa, ka ir tāds Sātans, kas nes nelaimi, un Dievs nes tikai labu. Kā labais, tā arī ļaunais nāk no Tā Kunga; Viņš valda pār mūsu dzīvi, un Viņam pieder absolūta vara kosmosā.

2:1 Dievam ir zināms, ko cilvēki domā, izstiepušies savās guļasvietās, un tas arī ir pamatā Viņa spriedumam par tiem.

2:6 Tāpat arī apustuļiem aizliedza sludināt, taču tie atbildēja, ka viņi nevar nerunāt Dieva vārdu, jo tas ir Kristū (Ap.d.5:28). Mēs nevaram nedalīties ar citiem Dieva vārda zināšanā, ja tas ir mūsu sirdīs (Amosa 3:8).

2:7 *Vai Tā Kunga Gars ir par ierobežotu...?* – Pravieši nerunāja paši savus, bet gan Dieva vārdus, jo viņi runāja to, ko tiem iedvesa Dieva Gars (2.Tim.3:16; 1.Pēt.1:21). Praviem nerunāt vai nesludināt ir tas pats, kas censties ierobežot Dieva Garu; un tas nav izdarāms.

Vai Viņa vārdi nav patīkami – Pirmās Salamana pamācību nodaļas uzsver, ka Dieva vārdi stiprina tos, kas tiem jau pakļaujas. Gars un Dieva vārds ir virzošais spēks mūsu garīguma attīstībā pa augšup ejošo spirāli. Saskarsme ar Dieva vārdu stiprina mūsu dzīves garīgumu. Tadēļ ir tik svarīgi katru dienu lasīt Bībeli.

3:12 *Tieši jūsu dēļ* - Cilvēki cieš citu cilvēku grēku dēļ. Taču kad Hiskija

bija izstudējis Mihas vārdus, viņš nožēloja grēkus un pielūdza To Kungu, lai Viņš mainītu Savu nodomu tieši šī panta sakarā - un Dievs mainīja Savu nodomu un novērsa šo ļaunumu (Jer.26:19). Tādējādi Dieva pravietojumu vārdi ir apspriežami lūgšanas un grēku nožēlas gaismā. Tas piešķir papildus intensitāti un nozīmi mūsu lūgšanām Dievam, kad mēs zinām, ka citi (piem., Mozus) ir veiksmīgi spējuši

pārliecināt Dievu ar saviem argumentiem, un Viņš ir mainījis Savus jau izteiktos nodomus.

4:1-4 Nepārprotams pravietojums par burtisku Dieva Valstības nodibināšanu uz zemes visapkārt Jeruzalemei. „Kalni” simbolizē ķēniņvalstis.

4:4 *Sava vīna un vīģes koka* - Rabšaks citē šos vārdus, piedāvājot ebrejiem tieši tādu situāciju pagānu Asīrijā (2.Ķēn.18:31,32). Apkārtējā pasaule savās reklāmās un spilgtajos tēlos ir faktiski viltus Dieva Valstība, tās pakalpinājums. Un tā mūsu priekšā tiek izgaismota izvēle – starp šīs pasaules ķēniņvalstīm šodien un mūžīgo Dieva Valstību rīt.

Tā Kunga mute – ledvesmas procesa brīnums ir tajā, ka melnie burti uz baltās papīra lapas, kurus mēs lasām, ir Dieva mute, kas runā uz mums.

4:8 Dieva Valstība, kuru Jēzus nodibinās Savas atgriešanās laikā, faktiski būs atjaunotā Valstība, kas jau bija pastāvējusi agrāk, kad Jahve bija Izraēlas Valstība uz zemes (Ecēh.21:30-32; 1.Laiku 29:23). Šī „bijusī ķēniņvalsts” tiks atjaunota atkal uz zemes, bet daudz krāšņākā veidā.

4:10 Kā tad Ciānas meitai kā dzemdetājai sievietei bija jātiek glābtai *Bābelē* pēc tās sagūstīšanas un aizvešanas no Jeruzalemes uz Bābeli? Jo tieši tur Dievs bija plānojis Savas tautas garīgo atdzimšanu, tur viņiem bija jādzird Ecēhiēla aicinājums nožēlot grēkus, kas cilvēku atsaucības rezultātā dotu tiem iespēju uzcelt templi, kuru viņš tiem bija aprakstījis (Ecēh.43:10,11) un līdz ar to pasludināt Mesijas Valstību. Dievam padomā bija tik daudz brīnišķīgu plānu, kuriem Viņa tauta nedeva iespēju piepildīties.

4:12 Dievs pulcē tautas, lai tās sodītu / kultu, bet tās pašas pulcējušās (:11). Tā ir daļa no lielas Bībeles tēmas – ka tie, kurus soda, faktiski paši sevi nosoda. Dievs atraidīs tikai tos, kas paši nevēlas būt Viņa Valstībā.

4:14 Marka 14:65 teikts, ka Kristus tika „sists vaigā”. Iespējams, šai ziņā vēzda / rīksts iepriecina Mesiju (Ps.23:4), jo tajā Viņš uzreiz saskatīja, ka pravietojums tiek piepildīts Viņā. Mūsu tumšākie dzīves brīži var arī mums dot vislielāko iedrošinājumu, ja tikai mēs uztvertu tos tā, kā pienākas. Kad cilvēki apsmēja Viņu

un sita Viņu, tā viņi izturējās pret savu pastarās dienas soģi. Savas miršanas brīdī Kungs Jēzus bija Izraēlas soģis. Tas izskaidro, kāpēc, kad mēs nostājamies krusta priekšā, ne tikai maizes laušanas reizē, bet vienmēr, kad mēs domājam par Viņu un Viņa nāvi, mēs kaut kādā ziņā nostājamies viņa soģa krēsla priekšā.

5:1 Pravietojums par Kristus dzimšanu Bētleme (Mat.2:6). Šis pravietojums par Viņa dzimšanu tiek ievadīts ar vārdiem, ka Mesija tiks sists ar rīksti vaigā (4:14) – kas notika Viņa dzīves beigās. Mūsu lineārajā domāšanā mēs sagaidītu savādāku secību – Mesija piedzimst, aug, cieš, mirst... bet Dievam ir cits domāšanas veids; pravietojumi nereti šķiet ‘lēkājām šurp un turp’ hronoloģiskajā ziņā.

6:7 Miha nonāk līdz stāvoklim, kad viņš ir gatavs pienest upurim par Izraēlu pat savu pirmdzimto dēlu, tik lielā mērā viņš bija uzņēmis nest savas tautas grēkus. Bet viņš saka Izraēlam, ka pat tā vēl nepietiks; viņiem pašiem ir jānožēlo grēki, jo Dievs nestrādā pēc aizvietošanas, bet pēc reprezentācijas principa. Visā tajā Miha bija stipri pietuvojies Tēva un Dēla garam. Jo Tēvs atdod Savu pirmdzimto par viņu grēkiem.

7:16 *Paliks kaunā ar visu savu varu* – Pastarajā dienā ļaudis kaunēsies savu banku rēķinu apjomu, cerību, kuras viņi bija likuši uz ieguldījumiem, ietekmīgiem cilvēkiem, bagātību, fizisko spēku. Visas cilvēciskās priekšrocības zaudēs jēgu – un tādā garā mums jādzīvo arī šodien.

Pravieša Nahuma grāmata

1:4 *Viņš norāj* – Šie panti ir pilni ar atsaucēm uz to, ko Dievs darīja pie Niedru jūras – bet tie ir rakstīti tagadnes formā, it kā Dieva brīnumi nebūtu mazāki arī mūsdienās, kaut arī tie neizpaužas cilvēkiem tik redzamā veidā.

1:8 *Tumsa vajā Viņa ienaidniekus* – Pastarajā dienā atraidītie tiks izstumti tumsībā, kur būs raudāšana un zobu trīcēšana no dusmām pašiem uz sevi (Ps.34:5,6; Ījaba 18:18; Mat. 22:13).

2:1 *Prieka vēstneša kājas* –Šis pravietojums par Kristu citēts Rom.10:15 par mūsu sludināšanu, lietojot daudzskaitļa formu: „Cik tīkamas to kājas, kas pauž labo

vēsti". Mēs esam Kungs Jēzus šai pasaulei, jo mēs esam brāļi Kristū. Tas vien jau ir spēcīgs motivējums tam, kas un kādi mēs esam, kā mēs runājam, ko mēs darām. Šis Nahuma grāmatas fragmenta konteksts ir prieka vēsts sludināšana Izraēlam par viņu atbrīvošanos no asīriešu iebrukuma, kad tas jau tuvojās. Mēs atrodamies ārkārtīgi līdzīgā situācijā šajās pēdējās dienās, un mums ir jābūt īpašiem lieciniekiem Izraēlai un ebreju tautai.

2:2 Nahuma pravietojumu laikā Ninive šķita neuzvarama. Nahuma vārdi varēja izklausīties pēc ārprātīgā murgiem. Pravietojumi par Kristus atgriešanos un pašreizējās pasaules sistēmas sagrāvi arī prasa stingru ticību, bet tikpat noteikti ir tas, ka tie piepildīsies.

2:3 *Vīna stādus* – Izraēla bija Dieva vīnadārzs, atsevišķi izraēlieši bija zari (Jes.5:1). Jēzus izlieto tos pašus simbolus, runājot par mums – Viņš ir vīnakoks un mēs, kas esam Kristū, esam zari (Jāņa 15:5). Tādējādi, cilvēki Kristū tagad ir īstais Dieva Izraēls, tauta, kurai pašreiz nav dzimtenes, kura gaida mūsu Valstības nodibināšanos uz zemes (Gal.3:27-29).

3:4 *Ciltis* – Viens no prostitūcijas un seksuālās apgrēcības aspektiem ir ģimenes sagraušana; un Dievs ir ģimenes Dievs, kas ir radījis ģimeni kā Savas tautas pastāvēšanas principu.

3:5,6 Šo pantu valoda ir ekstremāla. Tā pauž Dieva likumsakarīgās dusmas pret tiem, kas ļaunprātīgi izmanto Viņa tautu un grēko pret Viņu. Dieva žēlsirdība un labestība nedrīkst aizēnot mūsu acīs Viņa dusmu kvēli pret grēku, kas arī ir Viņa rakstura un personības īpašība.

3:7 *Ninive ir izpostīta* – Tai laikā, kad Nahums teica šos vārdus, tā bija bagāta un spēcīga. Taču Dieva vārdu piepildīšanās ir tik droša, ka Viņš var lietot tagadnes laiku, runājot par lietām, kuras vēl nav notikušas, it kā tās jau būtu notikušas (Rom.4:17). Arī mums ticībā ir jālūkojas uz pasauli tādām pat acīm. Ar šo pasauli viss ir cauri, šeit un tagad, tik droši ir tas, ka Kristus atgriezīsies un nodibinās Savu Valstību uz cilvēku ķēniņvalstu drupām,

3:9 *Stiprums* – Ēģipte Bībelē pārstāv cilvēku spēku. Ēģiptes spēks šķita bezgalīgs, taču tikai Dieva spēks ir bezgalīgs. Šeit mums ir piemērs tam, ka Bībele nereti runā

par situācijām tā, kā tās izskatās cilvēku acīm, kaut arī patiesība ir pavisam citāda. Tas pats attiecas arī uz runām par ļaunajiem gariem Jaunajā Derībā. Dievs dažkārt pieņem cilvēka redzes viedokli sarunā ar mums, lai nodrošinātu savstarpēju sapratni; tieši tāpat kā darām mēs, cenšoties sazināties un izskaidrot lietas tiem (piem., bērniem), kuriem par tām ir daudz mazāka sapratne.

Pravieša Habakuka grāmata

1:2 Jo tuvāki mēs esam Dievam, jo vairāk mums radīsies iespēju, tāpat kā Habakukam, izjautāt Viņu, sarunāties ar Viņu, nevis uztvert Bībeles principus kā Viņa aukstos uz mums vērstos vārdus, kas jāpieņem bez kādām ierunām.

1:5 Pāvils piesavinās Habakuka 1:5 vārdus savam sludināšanas darbam (Ap.d.13:2; 14:26). Pat ja cilvēki netic mūsu vēstij, Dievs tomēr izmanto mūs savā darbā. Evaņģēlija sludināšanas procesā mēs jūtam, ka Dievs strādā ar mums; tādēļ sludināšanas darbs nāk galvenokārt mums pašiem par labu, tadēļ to nekad nevar nosaukt par neveiksmīgu, pat ja cilvēki netic mūsu sludinātajam evaņģēlijam.

1:6 Dievs 'atmodināja' ļaunus cilvēkus, lai sasniegtu Savu mērķi. Mums nav jābaidās no īslaicīgas ļauno 'modināšanas' – tā faktiski nāk no Dieva, un tie ir tikai rīki Viņa rokās.

1:12 Ja mēs patiesi ticam, ka mēs esam *Viņa* tauta, nevis šīs pasaules ļaudis, un ka mēs patiesi esam Viņa mūžīgās ģimenes sastāvdaļa, tad Dieva mūžība kļūst par mūsu mūžīgas glābšanas garantiju. Ja Viņš ir mūžīgs, tad arī mēs būsim mūžīgi (tas attiecas arī uz Kristu – ja mēs esam saistīti ar Viņa augšāmcelšanos mūžīgai dzīvei, pateicoties kristībām, tad arī mēs dzīvosim mūžīgi līdz ar Viņu, Jāņa 14:19; Rom.6:8; 2.Kor.13:4; 2.Tim.2:11).

2:2 *Lai ikviens, kas to izlasa, bēg* (jaunajā tulkojumā) – Bēgt, atsaucoties uz Dieva vārdu, ir idiomatisks izteiciens ar nozīmi paklausīgi pakļauties tam (Ps.119:32, 60; 147:15; Amosa 8:11,12; 2.Tes.3:1). Jo 'vienkāršāki' vārdi, jo vieglāk tie saprotami, jo lielāka būs atsaucība uz tiem. Pareiza Dieva vārda izpratne ir svarīga, jo no tās ir atkarīga mūsu 'bēgšana', atsaucoties uz to.

2:3 Konteksts ir pravietojums par gaidāmo babiloniešu iebrukumu un Jeruzalemes izpostīšanu. Bija daži, kuriem bija sajūta, ka šo Dieva vārdu piepildīšanās tik ilgi „vilcinās”, ka tā nekad arī nepienāks. Mēs esam tāda pat kārdinājuma priekšā attiecībā uz pravietojumiem par Kristus atgriešanos.

2:4 *Taisnais* – Šim pantam ir pievērsta liela uzmanība Jaunajā Derībā, mācot, ka mums kā grēciniekiem tiek piedēvēta taisnība, kad mēs stāvam Tā Kunga soģa troņa priekšā, pamatojoties uz mūsu ticību Kristū – nevis uz mūsu darbiem (Rom.1:17; Ebr.10:38). Šī panta konteksts māca, ka dzīvošana ticībā tiek pretstatīta lepnībai. Dzīve ticībā, cerībā uz žēlastību ir dzīve pazemībā.

2:14 Skaidri izteikts pravietojums par to, ka Dieva Valstība būs uz zemes.

2:16 Dieva kausa pieņemšana ir divējāds simbols – svētības (1.Kor.10:16, 21; 11:26); vai arī, kā šeit, nosodīšanas simbols (Ps.75:8; Jer.51:7; Atkl.16:19). Tas piešķir spraigumu kausam, kuru mēs dzeram piemiņas rituālā. Mēs dzeram šo kausu vai nu mūsu nosodīšanai (1.Kor.11:29), vai arī mūsu mūžīgai svētībai. Tādējādi maizes laušanas sapulce noved mūs dzīves krustcelēs.

3:2 *Dusmās atceries arī apžēlošanu!* – Dieva dusmas un nosodījums nav apvainotas dievības, kas ir daudz varenāka par mums, dusmu kvēle, kas it kā atriebtos mums par pāridarījumu Viņam. Viņa spriedumi ietver sevī žēlastību, to mērķis ir vērst jaunu par labu, mācot taisnību caur to (Jes.26:9).

3:16 Pēc tam kad Habakuks bija divas reizes griezies pie Dieva ar jautājumu (Vai pret upēm... vai pret jūru...) un par atbildi katrreiz saņēmis jaunus ieskatus nākamās tiesas šausmu darbos, Habakuku pārņēma nemiera trīsas un lūpas nodrebēja, „atskanot balsij”... taču tai pat laikā viņš jūt, ka viņš tomēr grib „gavilēt savam Kungam” (:18), kaut gan viņš pilnībā nav sapratis teikto. Ticība ietver sevī atziņu, ka Dievam ir taisnība, kaut arī mums nav pilnas sapratnes par to.

3:17 Viss pieminētais bija svētības apsolījumi par paklausību. Habakuks bija paklausīgs, bet, šķiet, ka nebija saņēmis šīs svētības. Taču ticībā viņš priecājās par Dieva žēlastību, kaut gan viņš nesaprata tieši kāda saistība ir starp paklausību un žēlastību šai dzīvē.

3:18 *Tomēr es gribu* – Pat ja citi no Dieva tautas aizgriežas un tiek sodīti par to, mēs tomēr varam gaviļēt par mūsu personīgajām attiecībām ar Dievu!

Pravieša Cefanjas grāmata

1:5 *Un tomēr zvēr* – Bībele vairākkārt nosoda cilvēku tieksmi pielūgt kā patieso Dievu, tā arī elkus (1.Kor.10;21). Tas Kungs mūs tik ļoti mīlēja, ka Viņa greizsirdība ir vairāk kā saprotama, mūsu uzticībai ir jāpieder vienīgi Viņam.

1:12 *Ar uguni* – Atsaucoties uz ebreju paražu pārmeklēt mājas, meklējot raugu, kas pārstāv grēku, Pashas svētku laikā.

Vājuma brīžos mēs visi tiecamies pieņemt, ka Dievs ir kaut kādā aizmirstības stāvoklī un vienaldzībā nepievērš uzmanību mūsu uzvedībai vai situācijai šeit uz zemes. Dieva pagaidu klusēšana nebūt nenozīmē, ka Viņš mūs nevēro. Tie cilvēki, kas uzskatīja, ka Dievs bijis vienaldzīgs, paši gulēja „savā vecajā raugā”, viņi ilgu laiku nebija izkustējušies no vietas un domāja, ka Dievs ir tāds pats kā viņi. Mums ir jāturas pretī kārdinājumam iedomāties, ka Dieva attieksme pret lietām un cilvēkiem, mūs ieskaitot, ir tikai mūsu attieksmju atspoguļojums (Ps.50:21). Bībele mums atklāj Dieva spriedumus, nostājas un jūtas, un mums ir jāpieņem šī atklāsme, nevis jāiedomājas, ka Dievs ir radīts pēc mūsu pašu tēla.

1:17,18 Tās ir vairākas atsauces uz Sodomu, kas rāda, ka Dieva grēcīgā tauta nav labāka par vissliktākajiem pagāniem. Vienīgi saistība ar Dieva tautu un Dieva taisnības zināšana pati par sevi nenozīmē, ka mēs esam labāki par sliktākajiem grēciniekiem.

2:3 Pazemība ir augstums, uz kuru mums jātiecas. Tas ir pilnīgs pretstats cilvēku domāšanai un vērtībām.

2:11 Tādu pagānu dievu nemaz nebija, bet Dievs taisās viņus izskaust. Dievs runā tā, it kā tie pastāvētu, un tad, pielietojot Savu varenību, parāda, ka tie nepastāv. Tēvs un Dēls pielietoja to pašu taktiku Jaunajā Derībā Jauno garu, kuriem cilvēki ticēja, sakarībā.

2:12 *Mans zobens* – Dievs izmantoja pagānu tautu zobenus Savu sodu izpildīšanai, taču faktiski tie bija *Viņa* zobeni. Tas, ka Dievs izmanto cilvēkus Savu darbu veikšanai, nenozīmē, ka viņi ir taisni. Kad ļauni cilvēki nodara mums pāri, mums nav jādomā, ka Dievs mūs ir atstājis ļauno ziņā un aizmirsis par mums. Viņš faktiski izmanto šos ļaudis Savu plānu izpildei.

2:15 *Es* – Atsauce uz ‘Jahves’ vārda nozīmi – ‘Es esmu, kas Es esmu’. Tie, kas parliecībā noliedz Dievu, paši uzņemas Dieva lomu, apgalvojot, ka *Es* esmu, neatzīstot, ka *Viņš* ir. Tā fakta pieņemšana, ka Jahve ir vienīgais „Es esmu”, nozīmē, ka mēs nebūsim vis „es” centrēti, bet gan Dieva centrēti.

3:5 *Neprot kauna* – Taisnie atzīst savus grēkus un kaunās to dēļ; un viņi nonāks līdz tādām stāvoklim, kad Dieva Valstībā tie apzināsies savus grēkus, bet nekaunēsies to dēļ (:11), tik pilnīgi tie būs pieņēmuši Kristus paveikto darbu, kas nostatījis tos nevainīgus un līksmus Savas godības priekšā (Jūdas 24). Grēcinieku kauns ir zināms visiem pārējiem – izņemot pašiem grēciniekiem, kas „neprot kauna”. Lieta tāda, ka citu priekšā mēs varētu arī kaunēties savu grēku dēļ, jo faktiski jau viņi tāpat redz vai redzēs mūsu grēku kaunu.

3:7 Dieva sodu varēja novērst, *ja* tie būtu nožēlojuši savus grēkus. Dievs var ‘noteikt’ to, kam jānotiek ar kādu cilvēku, taču ja tie nožēlo grēkus, tad nozīmētais potenciāls var arī nepiepildīties. Tajā ir brīnišķā grēku nožēlas nozīme.

3:12 *Cerību liks uz Tā Kunga Vārdu* – Mūsdienās mēs to varam darīt, būdami kristīti Kristus Vārdā.

3:18 Dieva Valstībā uz zemes Dievs dos spēku tiem, kas tagad ilgojas pakļauties Dieva pavēlēm, bet nespēj to darīt apstākļu vai sava vājuma dēļ. Mēs visi tad varēsim kalpot Dievam tik stipri, cik mēs to tagad vēlamies. Mūsu pieredze šai dzīvē, pat mūsu vājuma pieredze, sagatavo mūsu alkas pēc tās mūžības, kas mums tad tiks dota.

Pravieša Hagaja grāmata

1:2 Apokrifiskajā Baruha grāmatā 6:2 rakstīts, kā Baruhs izmaina Jer.29:10 doto pravietojumu, ka Izraēlam bija jāpavada 70 gadi Bābelē un tad jāatgriežas: „Kad jūs sasniegsit Bābeli, jūs tur pavadīsiet daudzus gadus, kas turpināsies septiņās paaudzēs, pēc tam Es jūs atvedīšu atpakaļ”. Septiņdesmit gadi tiek pārvērsti septiņu paaudžu laika garumā. Tieši pret šo viedokli iebilst Hagaja 1:2, ka tauta runājot, ka nav vēl pienācis laiks celt Tā Kunga namu. „Laiks” attiecās uz Jeremijas pravietojuma laiku – ber Baruhs bija 70 gadus interpretējis kā septiņu paaudžu garu laika posmu. Un tas viss tika darīts ar ārēju godbijību pret Dieva vārdu – izsūtītie uzskatīja sevi par svētītiem, jo tiem bija Dieva bauslība (Baruhs 4:4). Baruha grāmatā tiešām tiek nosodīta elkdievība un pieprasīta Jahves pielūgsmē. Cilvēku dabā ir atlikt kalpošanu Dievam vēlākam laikam – mēs veikli protam atrast sev attaisnojumus. Taču Bībelē uzsvērts, ka patiesie Dieva kalpi ceļas un kalpo Viņam bez kavēšanās.

1:9 *Sagaidījāt daudz* – Vairums ebreju izvēlējās palikt Bābelē tā vietā lai atgrieztos un atjaunotu Dieva zemi un namu. Daudzi no tiem, kas atgriezās, šķita vairāk norūpējušies par personīgās labklājības celšanu. Tie bija vairāk ieinteresēti māju celšanā sev, nevis Dieva nama atjaunošanā, un tadēļ Dievs uzsūtīja badu – tie nesaņēma „daudz” labumu un svētības sev pašiem, uz ko tie bija cerējuši. Arī mēs varam atstāt ‘Bābeli’, pasauli, un pieteikties Dieva darbam, personīgu labumu meklējot, nevis dēļ patiesas vēlēšanās vairojot Dieva slavas un darba panākumus.

1:14 *Jaunam garam* – Dievs var iedarboties tieši uz cilvēka prātu [garu] un stiprināt mūs mūsu pieņemtajās attieksmēs.

2:5 *Mans Gars* – Dievs mita Izraēla vidū pēc to izešanas no Ēģiptes Eņģeļa izpausmē. Viņš Savus eņģeļus dara par vējiem / gariem (Ps.104:4; Ebr.1:7). Viens veids kā Dieva Gars strādā mūsu, Viņa tautas, vidū ir caur neredzamu eņģeļu pulku.

2:12,13 Nešķīstums izplatās vieglāk nekā svētība. Garīguma attīstības ziņā ir vieglāk nosvērties uz lejup ejošās spirāles pusi, nekā uz augšup ejošās pusi. Ebreji domāja, ka vienkārša pietuvošanās svētajām lietām darīs tos svētus. Mūsu sapulču apmeklēšana, mūsu solidarizēšanās ar Dieva tautu sociālajā līmenī, maizes laušana utt. vēl nedara mūs svētus.

2:17 Skumji ir redzēt cilvēkus ciešam situācijās, kuras Dievs izmanto, lai atgrieztu tos pie Viņa, un tomēr atsakāties atgriezties pie Viņa. Tik traģiskas cilvēku ciešanas paliek bez vēlamā rezultāta, jo cilvēki neztver, kāds ir to garīgais mērķis.

Pravieša Caharijas grāmata

1:2 Caharijas grāmatā Dievs nereti tiek saukts „Tas Kungs Cebaots = Pulku Kungs”, jo šis pravietojums cenšas pārliecināt ebrejus, ka, neskatoties uz šķietamo mieru, kas valda uz zemes un Jūdejā (:11), Dieva neredzami eņģeļu pulki aktīvi strādā. Arī mums tas ir jāapzinās.

1:12 Eņģelis nesaprata – Eņģeļi negrēko, viņiem ir Dieva daba, tomēr eņģeļi visu nezina (Mat.24:36).

1:16 Dievs bija atgriezies Jeruzalemē; caur praviešiem Viņš aicināja ebrejus atstāt Bābeli un arī atgriezties Jeruzalemē. Taču vairums ebreju izvēlējās palikt mierīgajā Bābeles dzīvē. Tie, kas atgriezās, gāja Dieva vadībā. Dieva aicinājums nožēlot grēkus 3.pantā bija izteikts ar vārdiem ‘piegriezties’ Dievam – un ebreji varēja to demonstrēt, atgriežoties Jeruzalemē no Bābeles; Dievs jau bija piegriezies viņiem; tagad viņiem bija jāpiegriežas Viņam. Dievs atkal un atkal izrāda iniciatīvu darbā ar mums.

2:4 Ragu var saprast kā varas simbolu.

2:11 Dievs mudināja ebrejus atstāt Bābeli. Bet, kā var noprast no Esteres grāmatas, viņu dzīvei tur nebija ne vainas, ebreji bija augstos amatos, tie nebija pārāk ilgi sēdējuši raudādami pie Bābeles upēm; un arheoloģiskie izrakumi liecina, ka viņi bija iesaistīti banku un tirdzniecības jomās. Bet Dievs tiem teica atstāt to visu – jo garīgajā ziņā tas viņus piebeigs. Viņu stāvoklis bija steidzami jāmaina. Taču vairums izvēlējās tur palikt, nevis atstāt to visu un laisties garajā un nedrošajā ceļojumā atpakaļ uz izpostīto zemi.

2:12 *Viņa acuraugam* – Visjūtīgākā vieta cilvēka ķermenī. Tik jūtīgs Dievs ir pret mums, Savu tautu. Viņa mīlestība pret mums ir tik liela, ka Viņš ļoti jūtīgi uzņems visu, kas mums tiks nodarīts pāri, un ikkatru sāpi, ko mēs izjūtam.

3:1 Caharijas 3.nodaļas konteksts bija ebreju atgriešanās Jeruzalemē no Bābeles Ezras un Nehemijas laikā. Šī situācija tika atspoguļota debesu tiesas zālē. Ebreji centās atjaunot tempļi un no jauna iedibināt tur pielūgsmes sistēmu. Taču „zemē dzīvojošie ļaudis” spēlēja sātana [‘sātans’ nozīmē ‘pretinieks’] lomu. Ezras 4:1 tie arī ir nosaukti par „Jūdas un Benjamīna pretiniekiem”. Viņi uzrakstīja Persijas ķēniņam apsūdzības rakstu pret (jaunajiem) Jūdas un Jeruzalemes iedzīvotājiem (Ezras 4:6). Ebreju vārds „apsūdzība” ir radniecisks vārdam, kuru tulko kā „sātans”. 3:8 mums saka, ka 1.un 2.pantā minētie personāži ir „vīri, kam priekšvēstījuma nozīme”, proti, mums tie jāinterpretē. Tātad sātani – pretinieki – stāvēja Tā Kunga eņģeļa priekšā līdz ar augsto priesteri Jozuu, kam „mugurā bija netīras drēbes” (:3) – bez mitras uz galvas (kā var noprast no 3:5). Zemes iedzīvotāji, pretinieks, žēlojās Dievam eņģeļa tēlā, ka jaunais ebreju augstais priesteris nav likumīgs, jo viņš nenēsā priesterim pienākošos tērpu (iespējams, tas tika zaudēts gūsta laikā). Eņģelis norāj sātanu un pavēl ietērt Jozuu priestera drānās un uzlikt viņam galvā mitri (:4,5), tādējādi parādot, ka Dievs viņu pieņem.

Žēlabu mērķis bija parādīt, ka Dievs patiesībā nebija vēlējies, lai ebreji atjaunotu Jeruzalemi, ka viņi paši bija uzsākuši atjaunošanas darbus bez Dieva ziņas. Taču eņģelis paziņo, ka Tas Kungs *ir* izredzējis Jeruzalemes atjaunošanu, kā arī ir izvēlējies, lai Jozua būtu par augsto priesteri. Tādējādi Jozua pārstāvēja Jeruzalemi. „Vai šis vīrs nav no uguns izrauta apdegusi pagale?” , eņģelis prasa sātanam, attiecinot to uz Jeruzalemi. Tas tiek citēts Jūdas 23 attiecībā uz grēkus nožēlojušo grēcinieku izglābšanu. Līdz ar to eņģelis faktiski saka, ka ‘Jeruzaleme ir nožēlojusi grēkus, tādēļ es tos esmu izrāvis no uguns un iznīcības soda; tādēļ jums nav jācenšas norādīt, ka Jeruzaleme un ebreji ir tik grēcīgi, ka tos nevar atgriezt viņu zemē ar Manu labvēlību’.

4:6 Pravieši pastāvīgi kritizē cilvēku spēku. Mūsu apstākļos to varētu attiecināt uz situācijām, piem., kad mēs jūtam slimības tuvošanos; kad mēs nevaram iedarbināt mašīnu... vai mēs paļaujamies uz cilvēku spēku, zinātnes sasniegumiem un griežamies pie Dieva vienīgi, kad nekas cits vairs nelīdz? Praviešu izpratnē tas ir *šausmīgi!* Ka mēs pirmām kārtām negriežamies pie mūsu Dieva!

5:3 Tas nosoda zādzību un krāpšanu starp trimdiniekiem, kas atgriezušies no Bābeles. Maleahija un Hagajs komentē, ka raža bija trūcīga un ļaudis cieta – jo viņi bija koncentrējušies paši uz savu namu, nevis Dieva nama celšanu. Panti 5-11 šķiet sakām, ka viņu bezdievība ir tik liela, ka eņģeli tos tikpat labi varētu nogadāt atpakaļ Bābelē [„Sineāra zemē”, :11] lai tur tie celtu elku templi, tāpat kā viņi ar eņģeļu palīdzību tika atgriezti atpakaļ Jūdejā, lai celtu Dieva namu.

6:12 Vārds Zerubābels nozīmē ‘Atvase no Bābeles’. Viņš būtu varējis piepildīt šos pravietojumus, kā tas bija paredzēts – taču vēstures raksti liecina, ka viņš atgriezies Bābelē. Tad pravietojums tika pāradresēts augstajam priesterim Jozua – kas ebreju valodā atbilst ‘Jēzum’. Bet arī viņš pievīla cerības. Tādēļ pravietojuma piepildījums atkal tika pāradresēts Jēzum Kristum, „atvasei” (Jes.11:1; Jer.23:5).

6:15 Dievs tik bieži nosprauž detalizētas iespējas Savai tautai – bet tās realizējas tikai tad, ja mēs spēlējam savu lomu. Cik traģiski gan jājūtas Dievam, kas tik sīki izstrādā visus šos plānus, kuri nekad negūst piepildījuma cilvēku slinkuma un sīkmanīguma dēļ.

Jūs arī droši atzīsit – Caharija atkārtoti šos vārdus vairākas reizes, dodot noprast, ka viņa klausītāji neuztvēra viņa vārdus nopietni. Tāda ir visu Dieva patieso bērnu pieredze.

7:5 Mēs varam veikt reliģiskos rituālus, kā, piem., gavēt un citas lietas, kas ietver fiziskus zaudējumus un citādas neērtības, taču mūsu sirds var tomēr būt tālu no Dieva. Patiesi, mēs to varam darīt it kā sevis apmierināšanai, nevis Dieva dēļ; taču tas nav tas pats, kas patiesi garīgums (salīdz. ar Kol.2:21-23).

7:12 *Savā Garā caur iepriekšējiem praviešiem* – Pravieši, kuru vārdi ir tagad ierakstīti Bībelē, runāja Dieva iedvesmā. Dieva Gars bija viņos, un tas izpaudās vārdos, kurus mēs tagad varam lasīt no lapas. Šai ziņā Dieva vārdi ir gars un dzīvība (Jāņa 6:63); un pravieši nerunāja savus vārdus, tie runāja Dieva Gara iedvestos vārdus (2.Tim.3:16; 2.Pēt.1:21). Ja mēs uzsūksim Dieva vārda jēgu un padarīsim to par mūsu dzīves vadmotīvu, tad Viņa Gars un dzīvība darbosies mūsos.

8:2 Dieva dziļā mīlestība pret mums, Viņa tautu, dara saprotamu arī Viņa greizsirdību pret mums, kā arī to, kāpēc brīžiem Viņa sirds iekvēlojas bargās dusmās pret mums. Katra mūsu neuzticības izpausme pret Viņu, vai Viņa noliegums sagādā Viņam neaprakstāmas sāpes.

8:3 Ezras 6:14 teikts, ka trimdiniekiem, kas bija atgriezušies no Bābeles, darbs veicās, ka tos bija iedvesmojuši Caharijas (= Zaharjas) pravietojumi. Viņš darīja stipras viņu rokas (:13). Dieva atgriešanās Ciānā (tempļa kalnā) un pravietojums par Jeruzalemes atjaunošanu iedvesmoja tos darbam, kaut arī viņiem nācās sastapties kā ar ārēju, tā arī ar iekšēju pretestību.

8:6 Šis pants skar psiholoģiskus iemeslus, kāpēc mums grūti ticēt Dievam. Mēs uzskatām, ja *mums* kaut kas ir par grūtu, tad tam jābūt par grūtu arī Dievam. Mēs pieņemam, ka Dievs ir cilvēks, vienīgi nedaudz lielāks par mums un gudrāks un daudz varenāks, taču vispārējos vilcienos ar mums raksturīgiem ierobežojumiem. Tā mēs uztveram Dievu pēc mūsu pašu tēla, ta vietā lai uztvertu, ka mēs esam radīti pēc *Viņa* tēla. Skaidrs, ka tas notiek mūsu zemapziņā. Patiesā ticība pieņem Tā Kunga neierobežotu visvarenību.

9:1 Ievērojiet savstarpējību Dieva un Viņa tautas starpā – mūsu acis raugās pēc Viņa, un Viņa acis raugās uz mums (:8). Un tai acu saskarsmes brīdī, kad Dievs, meklējot cilvēku, sastopas acīm ar cilvēku, kas meklē Dievu, rodas Gara enerģija.

9:7 *Lai tie kļūtu* – Ievērojiet, cik bieži Dievs saka, ka Viņa soda pār Izraēlas ienaidniekiem mērķis ir lai tie pievienotos Dieva tautai.

9:9 Pazemīga ķēniņa jēdziens ir acīmredzama pretruna – ķēniņam savā paskatā jau bija jāpauž lepnums un varenība, jājāj stalta zirga mugurā, nevis uz ēzeļmātes kumeļa. Jēzus izpildīja šo pravietojumu, iejājot Jeruzalemē uz ēzeļa kumeļa, uz kura vēl neviens cilvēks nebija sēdējis (Lūkas 19:30). Tas būtu tāpat kā tikko ievēlēts prezidents iebrauktu savā galvaspilsētā šņerkstošā vecā automašīnā, nevis spīdošu, spēcīgu, maigi dūcošu Mercedesu flotīlijā. Paustā doma ir tajā, ka Dieva Valstībā paties lielums ir pazemībā. Jātniekiem un kara ratiem kā cilvēku spēkam ir jāpaliek kaunā (:10; 10:5).

10:1 Mums nevajadzētu pieņemt Dieva svētību kā pašu par sevi saprotamu; Dievs jālūdz vienmēr; kad lietus līst, kad paēduši esam, kad mums ir maize un it viss (Mat.6:11).

10:3 *Jo* - Tas liek noprast, ka Tas Kungs bija apmeklējis Savu tautu un (potenciāli) stiprinājis tos, lai tie spētu veikt Viņa darbu, *tādēļ* priesteri bija pie vainas, ka tie nav veicinājuši Jūdejas garīgo atjaunotni. Dievs dusmojas uz tiem, kas nedara savu darba daļu, lai veicinātu Viņa potenciālo plānu īstenošanu citu labā.

10:5 Skat kom.9:9.

10:11 Caharija vairākkārt uzsver, ka tieši šo tautu lepņība ir to nosodīšanas pamatā. Nīla bija Ēģiptes lepnums, tāpat kā Jordāna bija Jūdejas lepnums (11:3).

11:10 Izraēls noraidīja Dieva derību, un *tādēļ* Viņš atstūma tos, laužot derību, kuru Viņš pats nebūtu lauzis (2.Ķēn.17:15,20). Faktiski tie bija paši sevi noraidījuši un pārkāpuši derību (Jer.31:32). Tikai viņi to varēja lauzt, un Dievs tikai skumji apstiprināja to, ko tie jau bija izdarījuši. Un tā tas ir arī ar mums. Tikai mēs paši varam sevi atstumt no Dieva derības mīlestības.

11:11 Caharijas laika sabiedrībā tie bija nabagie, kas atsaucās Dieva vārdam; un principā tieši nabagie [jebkurā nozīmē] ir tie, kas pieņem evaņģēliju labāk nekā pārtikušie (Lūkas 7:22; 1.Kor.1:26). „Labklājības evaņģēlijs” nav Bībeles mācība.

11:14 Brālība starp cilvēkiem tiek lauza [tā sakot, horizontālajā līmenī], kad tie lauž derības attiecības ar Dievu [vertikālajā līmenī] - :10. Un otrādi, ja mēs esam derības attiecībās ar Dievu, tad mums jābūt izteiktās derības attiecībās ar visiem, kas ir derības attiecībās ar Dievu. Mūsu laikā kristības Kristus vārdā nozīmē, ka mēs esam jaunajā derībā, kuras pamatā ir Dieva evaņģēlija apsolījumi (Gal.3:27-29). Tadēļ mēs esam derības attiecībās ar visiem citiem, kas ir tādās pašās attiecībās ar Dievu.

12:3 *Visi, kas lūkos to pacelt* - Šī panta LXX versija citēta Lūkas 21:24, ka tās papildījums gaidāms pēdējās dienās pirms Kristus atnākšanas.

12:10 Šeit teikts, ka ļaudis lūkosies uz caurdurto (proti, krustā sisto) Glābēju un vaimanās, atzīstot paši savu grēcīgumu. Šis pants citēts kā guvis papildījumu kā

krustā sišanā (Jāņa 19:37), tā arī pēdējā tiesā (Atkl.1:7). Šie divi notikumi ir cieši saistīti. Krusts bija „šīs pasaules tiesas stunda” (Jāņa 12:31). Krusts sadalīja cilvēkus divās kategorijās: Grēkus nožēlojošais noziedznieks un naidīgais noziedznieks; kareivji, kas apsmēja un virsnieks, kas ticēja; augstās tiesas locekļi, kas ticēja un tie, kas apsmēja; sievietes, kas Viņu apraudāja, bet nepakļāvās Viņa vārdam un tās, kuru asaras nav iegrāmatotas, bet kuras stāvēja, vēroja un ticēja. Kad savās domās mēs nostājamies krusta priekšā, mēs dabīgi nododamies pašanalīzei. Tad atklājas mūsu domas (Lūkas 2:35). Tadēļ pašanalīzei ir jābūt, ja mēs laužam maizi kā pienākas, proti, domājot par Viņu, kā Viņš karājās krustā.

Vienīgo dēlu... pirmdzimto – Ebreji kaut kādā mērā nonāks līdz Dieva bēdu sapratnei Viņa vienīga Dēla nāves dēļ.

Sadūruši – Iespējams, ka Jēzum līdz šim ir saglabājušās rētas uz rokām un sēnā, kur Viņu sadūra – 13:6 varētu nozīmēt, ka pēdējo dienu ebreji lūkosies uz tām. Viņam tās bija pēc augšāmcelšanās (Jāņa 20:27), un nāves zīmes bija redzamas arī Jāņa redzētajā parādībā (Atkl.5:6). Iespējams, šīs rētas Viņam saglabāsies mūžībā kā pastāvīgs atgādinājums mums par mūsu izpirkuma cenu.

13:6 *Rētām* –Skat kom.12:10.

13:8 Tas varētu nozīmēt, ka divas trešdaļas ebreju, kas patreiz dzīvo Izraēlā, iznīks bēdu dienu laikā.

13:9 Izraēlas pēdējo bēdu dienu mērķis būs novest viņus līdz grēku nožēlai; līdz ar viņu grēku nožēlu atgriezīsies Kristus (Jes.59:20). Jo ātrāk tie nožēlos grēkus, jo īsāks un vieglāks būs bēdu laiks. Tas izskaidro, kāpēc daži no pēdējo dienu pravietojumiem ir neskaidri un grūti savietojami hronoloģiskajā ziņā – jo pastāv vairāki potenciāli scenāriji atkarībā no Izraēla grēku nožēlas. Šī ticības pārbaude pēc zelta pārbaudes parauga notiek ticīgo dzīvēs tieši tagad (1.Pēt.1:7) – tādēļ mūsu dzīves bēdu dienas garīgajā ziņā ir tikpat intensīvas un dramatiskas kā bēdu dienas, kurām jānāk pār Izraēlu. Mēs nedrīkstam nepietiekami novērtēt traumas, kuras mums jāpārdzīvo garīgi.

14:4 Tam jābūt saistītam ar Kristus pacelšanos debesīs no Eļļas kalna, kad eņģeļi solīja, ka viņš tāpat nāks atpakaļ (Ap.d.1:11). Tieši pirms Kristus atgriešanās

Jeruzaleme būs ienaidnieku rokās; Kristus nāk, kad atlikums, kas palicis dzīvs, nožēlo grēkus un piesauc Viņu; skat kom.13:9.

14:7 Tas varētu norādīt uz laika, kā mēs to uzrveram, sabrukumu līdz ar Kristus otro atnākšanu. Tas dotu atbildi uz daudziem praktiskiem jautājumiem – piem., kā mēs visi varēsīm stāvēt Kristus tiesas troņa priekšā individuāli un kādu laiku pārsپردīsim mūsu dzīvi; kāpēc mēs nespējam savietot pēdējo dienu pravietojumus kādā hronoloģiskā secībā?

14:11 *Nebaidāties no lāsta* - Citēts Atkl.22:3 par nākamo Dieva Valstību uz zemes. Dievs būs ķēniņš pār visu planētu (:9); un Jeruzalemes apkārtnē būs vērojamas topogrāfiskas pārmaiņas (:8).

14:12 Vai tas varētu attiekties uz Dieva iniciētu kodolkaru ar nolūku sodīt tos, kas to izmanto? Dievs iznīcinās Izraēlas ienaidniekus, vēršot tos vienam pret otru (:13).

14:21 *Kanaānieša* – Jaunajā tulkojumā pēdējais teikums skan: „Todien Pulku Kunga namā vairs nebūs neviena kanaānieša”. Šis acīmredzami dīvainais nobeigums atspoguļo Caharijas skumjas par to, ka viņa dienās Dieva tauta bija pielāvusi, ka neticīgajiem un pat ienaidniekiem bija atvēlētas istabas pašā Tā Kunga namā (Neh.13:7,8). Viņš ilgojās, kā jau visi Dieva bērni, pēc Dieva Valstības laika, kad avis un āži beidzot tiks atdalīti viens no otra uz visiem laikiem.

Pravieša Malehija grāmata

1:4 Edoms (Ēsavs) ļoti gribēja atgriezties un atjaunot izpostīto zemi, kuru Dievs viņam kādreiz bija devis, kamēr Izraēla lielākā daļa nemaz tik ļoti nevēlējās atgriezties no Bābeles, lai atjaunotu zemi, kuru Dievs tiem bija devis. Taču Dievs tik un tā mīlēja Izraēlu vairāk par Edomu, no tīras žēlastības. Tik bieži gadās, ka tie, kas nav Dieva tauta, daudz dedzīgāk iestājas par savu lietu, nekā Dieva tauta par Dieva lietu.

1:7 „Tā Kunga galds” attiecas uz altāri. Maizes laušanas sapulcē mēs ēdam pie „Tā Kunga galda” (1.Kor.10:21), tā pati frāze lietota arī Septuagintā. Laužot maizi, mēs

esam kā Izraēla priesteri, kas ēd pie altāra. Viņa darbs nav nodots speciālistu grupai; mēs visi esam priesteru tauta (1.Pēt 2:5,9).

1:8 Savam darba devējam nesniedz nepilnvērtīgu darbu. Viņam nedāvina dzīvnieku ar defektu. Taču Izraēls pienesa Dievam klibus un aklus dzīvniekus, tie kalpoja Viņam tikai tiktāl, lai tas nekaitētu pašiem. Tie pienesā Dievam to, kas tiem neko nemaksāja. Vai tad tiem nevajadzēja Viņam kalpot daudz uzcītīgāk nekā šīs pasaules darba devējam, Viņam, Tam Kungam? Vai tad Viņam nepienāktos dot vēl jo vairāk? Un mums vajadzētu uzdot jautājumu sev: laiks, kuru mēs atvēlam savai karjerai, tās attīstībai, *domas*, kuras mēs atvēlam mūsu laicīgajai dzīvei, cieņa pret to... kā tas sabalansējas ar mūsu attieksmi pret dievišķajām lietām?

1:10 Nebija neviena, kas pat tempļa durvis aizslēgtu; nebija neviena, kas vēlētos piepildīt Ecēhiēla pravietojumu / pavēli par tempļa durvju aizslēgšanu (Ecēh.44:1,2; 46:1,2, 12); un potenciālajai situācijai, par kuru teikts Ecēhiēla pravietojumā, nebija lemts piepildīties, jo Dieva tauta Maleahija laikā vienkārši nepievērsa tam uzmanību. Tik daudz potenciālo iespēju tika palaistas garām Jūdas atgriešanās laika no Bābeles, un tā tas notiek arī mūsdienu laikos.

1:13 *Veltas pūles* – Priesteru darba atkārtotība viesa tajos domu par tā veltīgumu. Viņiem apņima visas Valstības lietas, kā tas izpaužas arī 2:10,11. Tuvība Dievam viegli var novest pie godbijības apziņas zaudēšanas.

2:7 Vecās Derības priesteru pienākumos ietilpa uzturēt pareizu Dieva vārda atziņu, liecināt par to apkārtējai pasaulei un mācīt to saviem brāļiem un māsām Izraēlā. Kaut gan pastāvēja speciāla priesteru kārta, Dieva nodoms skaidri formulēja to, ka visam Izraēlam jābūt kā priesteriem, tiem bija jābūt par „priesteru *valsti*” (2.Moz.19:6), un tas attiecas arī uz mums (1.Pēt.2:5,9); katram ir jāuzņemas garīgā atbildība, negaidot, lai kāds cits parūpētos par to mūsu vietā.

2:10,11 Tas varētu attiekties uz to, ka atjaunotnes laikā, atgriezušies no Bābeles, ebreji precējās ar neticīgajiem. To apraksta ar tiem pašiem vārdiem, kas lietoti šai pantā - par svētuma laupīšanu Dieva slēgtajai derībai ar mums (Ezras 19:2,10; Neh.13:27,29). Viņu precības ar neticīgajiem noveda tos pie piesliešanās to dieviem – un tajā jau arī bija viņu grēks.

2:15 Mūsu bērniem jābūt godbijīgiem. Ja mēs neesam ar savu partneri viena miesa, kā Tas Kungs to mums ir novēlējis, ja mēs nedzīvojam vienā garā, tad mums būs daudz grūtāk audzināt bērnus Dieva garā.

3:6 Dievs nepārveidojas Savā žēlsirdībā pret Savu grēcīgo tautu, bet Viņš var mainīt Savu jau izteikto nodomu, kā to liecina tādi cilvēki kā Mozus, kas caur lūgšanu un savu iestāšanos par cilvēkiem ir spējuši mainīt Dieva plānus.

3:14 Nehemija, cenšoties īstenot Izraēla paklausību Ecēhiēla tempļa vīzijai, mēģināja piedabūt tos 'pildīt Viņa pavēles' (Neh.7:3; 12:9,45; 13:20). Ecēhiēls pravietoja, ka atjaunotajā templī tiks pildīti Dieva norādījumi (Ecēh.40:46; 44:8,14-16). Taču tagad Jūda žēlojās, ka tiem nav nekāda labuma no Dieva baušļu turēšanas. Daļēja paklausība laupīja viņos jebkādu vēlēšanos censties vēl vairāk, jo svētība nāk tikai tad, ja jūsu dzīves veids ir pilnībā pakārtots Dieva Valstības dzīves vīzijai. Cilvēku vilšanos reliģijā un ticības zaudēšanu izraisa viņu vēlme gūt tūlītējus labumus par daļēju pakļaušanos Dieva likumiem tā vietā lai labpratīgi veltītu visu savu dzīvi Viņa vīzijas īstenošanai.

3:16 Ja mēs patiesi mīlam Dievu, tad mēs dabīgi gribēsim atrasties to cilvēku sabiedrībā, kas arī jūtas tāpat kā mēs.

3:17 Mums ir tik liela vērtība Dieva acīs, mēs esam Viņa īpaši saudzējams „īpašums”. Mēs varam gūt mierinājumu, ka mēs neesam vieni šai pasaulē, Viņš ir vienmēr ar mums!

3:20 *Taisnības saule* – Pravietojums par Kristus atgriešanos. Viņš nāks kā rītausma, aizdzenot tumsu, kas tagad valda uz zemes.

3:23 Šķiet, ka 'Ēlija' nāks, lai pievērstu dažus no Izraēla Kristum pirms Viņa otrās atnākšanas. Jānis Kristītājs bija Ēlijas pravietis (Mat.11:14); tādēļ šis Ēlijas pravietojums, iespējams, neprasīs Ēlijas burtisku parādīšanos uz zemes, bet šo dažu pievēršanas darbu Izraēlā varētu veikt arī citi.

